

Sacræ Regiæ

VISITATIONIS

PER SICILIAM

A

JOANNE-ANG. DE CIOCCHIS

CAROLI III REGIS JUSSU

ACTA DECRETAQUE OMNIA

Vol. II.

VALLIS NEMORUM

Panormi

EX TYPOGRAPHIA DIARII LITERARII

NUNC PRIMUM SUPERIORI NUTU EDITA

MDCCCXXXVI

SANCTAE REGALIS VISITATIONIS

VALLIS NEMORUM

PRODROMUS GENERALIS

PRAEFATIO

VIGILANTIA Providentissimi Principis, quae superiori anno effecerat, ut ad perlustrandas Sicilienses Ecclesias, sibi uti Apostolico Legato nato, specialiter commissas, Visitatorem generalem per Vallem Mazariae Illmum, et Rmum Dominum Johannem Angelum de Ciocchis allegaret, animum quoque Regium hoc anno disposuit, ut pari cura, ac sollicitudine illimet per Ecclesias Vallis Nemorum facultatem prorogaret. Sacris itaque apicibus, cum exallatum in Valle Mazariae laborem, operamque Rex Clementissimus laudasset, hanc alteram ipsi provinciam clementer decrevit, per Divales literas datas Neapoli die 20 Martii 1742, quibus perinde, ac per Vallem Mazariae constituerat, Cathedrales, ac Abbatiales omnes Regii Patronatus Ecclesias ipsi visitandas commisit.

Regiis ergo jussibus idem Illmus Dnus pariturus, cum novum hoc onus subire muturaret, Excmo Proregi easdem electionis suae literas praesentavit, a quo placeto, ut moris est, obtento, Generale per mandatam Vallem Edictum encyclicum misit, ac Sanctam Regalem Visitationem Ecclesiis illis solemniter indixit.

Porro Regiarum novae Deputationis literarum Viceregiaeque executoriae, et edicti, tenor est, qui sequitur.

†

REGIAE LITERAE ELECTIONIS

IN GENERALEM VISITATIONEM

VALLIS NEMORUM

DON CARLOS

POR LA GRACIA DE DIOS

REY DE LA SICILIAS, DE JERUSALEM

ET INFANTE DE ESPANA

DUQUE DE PARMA, DE PLACENCIA, DE CASTRO EC. EC.

Y GRAN PRINCIPE HEREDITARIO DE TOSCANA EC. EC. EC.

RESPECTO a que ha muchos annos, que nose visitan las Iglesias, Abadias, Prioratos, Encomiendas, y otros Beneficios de nro Padronargo Real del Reyno de Sicilia, pr. cuyo motivo hemos entedido ge. se han entroducido diferentes desordines, y abusos en perjuicio del servicio de Dios Nro Senor y al Culto Divino, y deviendo nos cumplir con la obbligacion que tenemos como Legado nato de la Santa Sede Apostolica en el dho Reyno de Sicilia llamada Monarchia para deschargo de nuestra real conscencia hemos resuelto destinar un Visitador, que execute la Visita de todas las Iglesias, Abbedias, Prioratos Encomiendas, y otros Beneficios de nuestro patronargo, que estan situadas, y comprehendidas en el Valle de Valdemone, a fin di corregir los abusos, y excesos, y hubiere, y aplicar al remedio correspondiente a' evitarlos. Y concurriendo en vos el Venerable, y bien amado nuestro D. Juan Angel De Ciocchis las circumstancias de letras sufficientia, e integridad, y demas, que se requieren para su desempeno, y attendiendo al celo, actividad, y attencion con que os haveis manifestando en la occasion de la otra visita que se os cometio del valle de Mazzara, hemos venido en elegiros, y nombramos por Visitador del referido valle de Valdemone, come en virtud de las presentes de nuestra cierta ciencia deliberadamente, y cons. y por nuestra real auctoridad, os eli-

gimos, y nombramos por tal Visitador, y como a tal os cometemos, y nomdamos que tomando per Procurator Fiscal, Mro Notario, Secretario, y por Portero las personas, que os parecieren suficientes, y de voestra satisfacion, las quales nos desde a hora aprovamos, y diputamus para el efecto expresado, y teniendo presente un exemplar de las visitas executadas antecedentemiente, y particularmente las mas posterior, y mas cerca a nuestros tiempos, paraque os sirva de regla y quia on vuestra meson direcion, y govierno, os confirais al expressade valle de Valdemone, y empereis desde luego a visitar, y reconocer en la forma, y manera g. os pareciere, y surgareis mas conveniente, y proprio todas las Iglesias, Prelacias, Abbadias, Prioratos, Encomiendas, membros, y otros Beneficios de nuestro Padronargo Real de qualquiera Dignitad, y calidad que se an del menciendo valle, y os informareis con todo cuydado, y diligencia si hay en ellas el numero conveniente de Ministros, Clerigos, y Monses, que conforme a su calidad, y renta, y a las ordener, Estatutos, e Instruncion de cadauna de las citadas Iglesias deve haver; si han celebrado, y celebran en las mismas las Missas, y divinos Officios, que son obligados. Si se han reparado las fabricas de los templo, y se estan estos con la decencia, y decoro, que se requiere secundo lo que disponen los Sacros Canones: si hay joyas, ornamentos, aras corporales, purificadores, altares, y otras cosas necessarias, y pertenentientes al Culto Divino; si los Prelados, Abades, y Priores han hecho, y hacen buen tratamento a los Menses, y Clerigos, ò yà lo contrario; si les han dado y dan la porcion correspondiente a su victo, y vestiario; si cadauno respectivamente vive con el decoro, honestad, y buen exemplo que es obligado, y hallando haverse cometido faltas, negligencias, omisiones, y descuydados, provechereis sobre ellas, conforme a derecho to que os pareciere convenir a la buena reformacion, correcion, y enmienda, segregado, y deputando para este efecto si fuere necessario, las rentas de sus Iglesias, y obligandolos a complir lo que ordenareis.

Assimismo os informareis con toda particularidad de las enagenaciones que se hutieren hecho de los Bienes de las proprias Iglesias; si han sido bien hechas, y con la approvacion, y confirmacion, que se requiere, y si por algunas personas particulares se han occupado, y mallevado algunos de los bienes de las y Iglesias, hareis que se reconoscan, y examinen los titulos con que los posehen por si son legitimos y en los que se hallaren estar occupados, o insustamente deteniendose, y usurpados, y se tienen sin titulo, se proceda sumariamente a la reintegracion de ellos conforme a justicia, a unque los Posehedores sean personas Ecclesiasticas, o Legas, y de qualquier fuero, que para este caso no les ha devaler entendiendose lo mismo por lo que toca a los deudores de censos, y dezimas à que dicen no estar obligados, desandos a los que pretendieren ser gravados el poder reciver a Nos, y que se hallaren posehidos con titulo non legitimos, o que la enosenacion, y concesion no se tu-

biera por justa segun lo dispuesto por los sacratos canones, me informareis con toda distincion de la utilidad, o inutilidad que ha havido en ella, paraque en vista de vuestra relacion pueda dar los ordines conveniente, bien entendido, que verificandose usurpaciones al remplazo de los gastos, que se hicieren en la reintegracion, y consiguientemente a las dietas, que se vacaren por vos y vuestros subalternos, cuyo producto se introyterá en beneficio de Nuestro Real Erario, ya que por el mismo se os satisfaran a vos, y a vuestros subalternos las dietas que vacareis durante esta comision tambien os informareis si los Prelados han instituido en sns Iglesias los Seminarios, que conforme al Concilio Tridentino son obligados a hacer. Si en las Iglesias hai libro, o rollo de los rentas, que cadauna tiene con anotacion de los membros, y sobre nombres de los que la posehen, y de las contribuciones, y gravezas, que estan obligados, y si los privilegios de las expresadas yglesias estan bien concervados, y guardados, como conviene; y no haviendo en esto el concierto limpieza, y buen recaudo que se requiere, ordenareis que se hagan los libros necessarios con las annotaciones, que os parecieren convenir, y que lo. citados privilegios se pongan en Archivos donde se garden, y conservan comse deve: mirando assimismo de si en caso que en el citado valle habiere Abadias de l'orden de S. Basilio, hay falta en ellas de personas de letras, que contiendan lo que tratan, y dicen, y en caso, que la haya, provehereis que en las, que os pareciere ser menester se tengan maestros que los ense: nen, y que de las otras Abadias embieu algunos Diaconos, paraque aprendan. Ademas de lo expresado reconoscereis si se posehein algunas Abadias, o otros Beneficios de mi Patronargo Real sin nuestro consentimiento, y sin Bullas Apostolicas, y si las personas Ecclesiasticas hacen en sus Yglesias la residencia q. segun â lo que disponen los Capitulos del Reyno estan obligados, y generalmente os informareis de estas, y de qualesquiera otras cosas que convengan, y os parecieren ser necessarias para su reparo, reformacion, y entera Claridad de lo que se os ha cometido, haciendo para este efecto venir, y comparecer ante vos a todas, y qualesquiera personas de qualesquiera calidad, y condicion que sean, y os pareciere que tengan noticias, y puedan advertir alguna cosa acerca del asumpto, paraque depongan, y declarem ante vos con juramento lo que superien, constrigendolas â ello con las penas, y en la forma, que os pareciere, y estimareis convenir, â las quales y â cadauna de ellas respectivamente mandamos, que comparescan ante vos, y obedescan en esta parte vuestros mandamiento, como si emanasen de nos, y echas la dicha visita, y reconoscimiento prouehereis en la conformidad, que pueda expressada, para el mayor servicio de Dios, reparo, decoro, y buen govierno de las enunziadas Yglesias, y â la indemnidad, recoperacion, reintegracion, y cumplimiento de todo lo demas que va expresado, y nos dareis quenta, distinta, y clara, por medio del Virrey de esse Reyno de lo que hirâ occurriendo en

la visita, y fuere digno de nuestra Real intelligencia, coma tambien de las rentas, y valores de las dichas Yglesias, Abadias Prioratos, y otros qualesquiera beneficios del citado valle de los pesos que goran, en que y como, y lo que queda en limpio â cadauna, y de los demas, a qui contenido, y de cada cosa, y parte de ello, que se os ofreciere, y de los defectos, y desordenes, que subiere, y merecieren remedio, advirtiendo a cerca de cadauna de ellas lo que a vos pareciere por mas a proposito, â fincque nos entendido de todo podamos mandar lo que surgaremos conveniente al servicio de Dios nuestro Senor, y nuestro, para cuyo efecto, y para lo demas que fuere anexo, dependiente y emergente en qualquiera manera qùe sea pertenenziente â la referida Visida, os demas, y conferimos nuestra veres, poder y autoridad cumplida por las presentes con las quales, y en virtud de nuestra cierta ciencia, y real auctoridad, encargamos, y mandamos a los Illus Mug. Rdos Venerables, Spect. Mag. y Amados Conseseros nuestros et Virrey, Luog. y Capitan General en el nuestro Reyno de Sicilia, Arzobisbos, Obispos, Prelados, Abades, Priores, y otras Ecclesiasticas, y Religiosas personas Mro Justiciario, Presidentes de la Gran Corte, Patrimonio, y Sacra Conciencia, Juez de los riferidos Tribunales, Thesorero, y Conservador de nuestro Real Patrimonio, Abogados, y Procuradores Fiscales, y Subditos nuestros assi mayores, como minores, y sus Lug. Principes, Duques, Marqueses, Condes, Barones, Cavalleros, Jurados; Universidades, y otra qualisquiera pesrona, y â cadauna de ellas, que â hora son, y por tiempo fueren en el citado Reyno, vaso pena de incurrir nuestra indignidad, y en la dedos mil unzas de sus bienes, que irremisiblemente se erigiran y aplicaram â nuestro Real Erario, y en quanto a las personas Ecclesiasticas rogamos, y encargamos, que os reciuan y tengan por tal Visitador nuestro para los expresados asumptos, y os honren, y respecten como a tal, y para execucion, complimiento, y efecto de ello siemper que por vuestra parte fueren requeridos, os asistan, y favorescan, den, y presten todo calor, favor, y ayuda necessaria, y las tengan guarden, y observen, y hagan tener, guardar, y observar inviolablemente por qualesquiera personas, guardandose de no hacer, ni permitir que se hagan el contrario en manera alguna, por quanto las enunciadas personas Ecclesiasticas nos desean complacer, y servir, y los otros officiales, y subditos, nuestro por quanto tienen cara nuestra gracia, y vazo las mencionadas personas Ecclesiasticas; En testimonio de lo qual mandamos despachar las presentes firmadas de nuestra Real Mano, y selladas con el sello de nuestras Reales Armas, y referendadas de nuestro infrascrito Secretario de Estado, y del Despacho por lo toccante a lo Ecclesiastico. — Dato en Napoles a 20 de marzo 1742.

Yo el Rey

GAETANO MARIA BRANCONE

Adest sigillum.

VICEREGIAE EXEQUUTORIAE PANORMI EXPEDITAE

CAROLUS

UTRIUSQUE SICILIAE, HYERUS. REX, HISPANIARUM INFANS, DUX PARMAE, PLACENTIAE, CASTRI EC. AC MAGNUS HAEREDITARIUS HETRURIAE PRINCEPS. EC.

Vicerex, et Generalis Capitaneus in hoc Siciliae Regno Illbus Spbus Mag. et Nobilibus Regni, ejusque Magistro Justitiario, Praesidentibus Reg. Trib. Iud. M. R. C. Il Rat. Thes. et Conserv. R. D. Jud. Con. S. R. C. Advocatis quoque, et Procuratoribus Fiscalibus, ac Praefect. Supremi Magistratus Commercii, caeterisque demum dicti Regni Officialibus Majoribus, et Minoribus praesentibus, et futuris, cui vel quibus ipsorum praesentes praesentatae fuerint, aut quomodolibet pervenerint Consiliariis Reg. Fid. dil. saln. — La Sacra Reale Maestà del Re Nostro Signore con Regie Lettere, spedite in Napoli per via della sua Reale Segreteria del Dispaccio Ecclesiastico in data dei venti del caduto mese 1742 ordina lo che viene espressato per le medesime sotto l'infrascritto tenore — Don Carlos etc. ut supra — Praesentatae Panormi die nono aprilis 1742 Splis Regens Cons. Conservator Regii Patrimonii recognoscat, et referat. — D. Blasius Miano Sec. Mr Notar. — Eodem etc. Facta recognitione, et relatione praedictis E. S. mt. quod fiant exequutoriae — D. Thomas Antonius de Loredo, et Sertuca Conser. Perciò in esecuzione di quanto la prefata M. S. ordina, ed in osservanza della nostra preinserta provvista vi diciamo, ed ordiniamo, ed a chi spetta incarichiamo, che vogliate, e debbiate, e perchè si deve facciate eseguire, ed osservare le soprainserte Regie Lettere di parola in parola, e dalla prima linea sino all'ultima secondo la sua serie, continenza, e tenore, prout jacent, guardandovi di fare il contrario per quanto la grazia Regia tenete cara. Datum Panormi die 10 Aprilis 1742. El Principe Corsini. Larendo Conservator — D. Blasius Miano Secret. Mr. Not. Det. — D. Joseph M. Merlo Reg. Coad. — D. Petrus Battaglia Reg. Coad. Splis Protonotarii — Pellegrino. — D. Ferdinandus Terracina Reg. Mr. Not. Regiae Cancelleriae – Reg. in officio Splis Conserv. R. P.—D. Bartholomaeus Fiore Ad.—Reg. in Offi. Archivii Triblis Regii Patrimonii — D. Aloysius de Oval — Reg. in Offi. Regni Siciliae Pro. — D. Franciscus Virgilio de Offi. — Reg. in Regia Cancelleria. — Adest. sigillum.

Esecutoria di Regie Lettere, per le quali S. R. M. elegge per Regio Visitatore Eccl. delle Chiese, Prelazie, Abbadie, Beneficii, Priorati, ed altri del suo Regio Padronato nel Val-Demone al Rmo D. Giannangelo de Ciocchis, colle facoltà in esse Regie Lettere espressate.

EDICTUM GENERALE

SANCTAE REALIS VISITATIONIS

PER NEMORUM VALLEM

CARLO

PER LA GRAZIA DI DIO

RE DELLE DUE SICILIE, E DI GERUSALEMME

INFANTE DI SPAGNA

DUCA DI PARMA, DI PIACENZA, DI CASTRO EC. EC.

GRAN PRINCIPE EREDITARIO DELLA TOSCANA EC. EC. EC.

INTENTO e sollecito il Re Nostro Sovrano (che Dio sempre più prosperi) a soddisfare i doveri dell' Apostolica Legazione chiamata Monarchia, di cui son forniti i Re di questo nobil Reame, e tenendo presente così la precisa obbligazione, che perciò l'assiste di mandarvi dei Visitatori, con torre i mali, gli abusi, e i disordini, che ode introdotti nelle chiese di Regal Patronato, per non essere state da molti anni visitate; ha stimato con sua Regal Carta spedita in Napoli sotto li 20 Marzo di questo anno 1742, ed esecutoriata nelle forme in questa Capitale sotto li 10 Aprile di detto anno destinare come Legato nato della Santa Sede un Visitator Generale dell'Esistentino nel Val-Demone, ed assumer Noi per sua Regal Clemenza a tal grado, acciò visitando tutte le Chiese, Badie, Priorati, Commende, ed altri Beneficizii di Regal Padronato di detta Valle di qualunque Dignità, e qualità elle fossero; e dietro l'orme dei nostri antecessori prendendo una esatta cognizione dell'intiero stato materiale, formale, e reale di esse in tutte, e ciascune lor parti, ed annessi. E dei disordini, eccessi, abusi, o cose degne di riforma, o mutazione, che mai vi fossero, come pure delle usurpazioni, alienazioni, pregiudizii, e tutt'altro, che le gravasse, vi provvedessimo cogli opportuni ripari, regolamenti, e decreti contro qualsisia persona Ecclesiastica, o Laica, e di qualunque ordine, dignità, esenzione, privilegio, e foro, che la M. S. vuol, che a questo

effetto non suffraghi loro, prescrivendoci un proceder stretto, e sommario, nè permettendo alle parti, che il solo appello, e ricorso immediato alla sua R. Persona.

A tal Sovrana destinazione adunque, di cui non senza nostra confusione parlar ci permette la cognizione del nostro niente, volendo Noi coll'ajuto del Signore, *sine quo nihil est sanctum, et a quo omnis sufficentia nostra* corrispondere opportunamente con ogni possibile accuratezza, intimiamo, notifichiamo, ed annunciamo col presente pubblico Editto l'Apostolica Real Visita agli Illmi, e Rmi Prelati, Abbati, Dignità, Canonici, Priori, Prebendati, Rettori, Benefiziati e qualsivoglian altri possessori, e Amministratori di Chiese, Badie, Prebende, Benefizii, e Prestimoni di Regal Patronato di detto Val-Demone, o di Masse, Maramme, Monti, e rendite alle medesime spettanti, o annesse e dipendenti da quelle, come altresì a' Clerici, e Religiosi a dette Chiese, Badie ec. addetti, ed ad ogni altra qualunque persona per dritto, o per consuetudine a somiglianti visite sottoposte, acciò tutti, e ciascheduni di essi prevenuti di quanto dal Re Nostro Signore ci vien commesso, si preparano alla visita, che saremo per fare, e che apriremo in ciascuna delle medesime Chiese, Badie, ec. nel giorno, che dopo il nostro arrivo con pubblica Schedola (apriremo) pubblicheremo.

Quindi esortiamo, e ricerchiamo, ed essendo d'uopo colla Regia Apostolica autorità ordiniamo sotto pena di once trecento, ed altre ad arbitrio da incorrersi, ed irrogarsi senz'altra citazione per ogni mancanza.

Primo, che tutti ai quali appartiene debbano nel giorno, che si aprirà la visita nelle Chiese, Badie e luoghi pii di cadauno ritrovarsi in esse nelle forme solite, e convenevoli, e rispettivamente far ritrovare il tutto ben disposto e preparato a visitarsi, con deputare ancora persona Ecclesiastica ben intesa, la quale il tutto ben dirigga, e risponda a tutto ciò, che per discarico del nostro Ufficio ci occorrerà dimandare.

Secondo, che tutti gl'Illmi, e Rmi Prelati, Abbati, Benefiziati, e Rettori di dette Chiese, Badie, Benefizii, ed altri Ecclesiastici luoghi e Cappelle di Regal Patronato di detta Valle, o lor dipendenti, ed annessi debbano nel termine di dieci giorni decurrendi dal dì della pubblicazione del presente Editto nelle proprie rispettive Cattedrali, ed al più per tutto il tempo, che mai di vantaggio saravvi fino al nostro arrivo farsi esibire, e rispettivamente presentarci un distinto ragguaglio in foglio socritto da essi, o da altri, a' quali spetta dello stato formale, materiale, e reale di quella, descrivendoci in volgar favella colla possibile brevità, e chiarezza in paragrafetti separati il lor titolo, fondazione, e jussi, la loro struttura materiale, palazzi annessi, e stato delle fabbriche, la loro rendita, e pesi in genere, i Capitoli, Collegii, ed altri incardinati in esse. L'estenzione, e Luoghi della lor Diocesi, Provincie Metropolitiche, e territorii Badiali, il numero delle Parrochie, Benefizii, Chiese,

Luoghi pii, Monasterii, e Conventi, con spiegare i piccoli, e degni di suppressione, il numero delle anime, e gli Ecclesiastici di ciascuna Città, e Luogo, ed ogni altra cosa in ristretto, che lor parirà confacevole.

Terzo tutti i Rmi Capitoli, Collegii Canonicali, e Clerici recettizii delle dette Chiese, Badie ec. di Regal Patronato di detta Valle, e gli Amministratori di Masse, Maramme, e rendite ad esse spettanti dovranno nel medesimo termine dare un notamento da essi soscritto della loro erezione, forma insigne, regolamenti, statuti, rendite di un decennio, pesi, ed intiero stato con nominare, e cognominare i Canonici, Ministri, ed altre persone ad essi addette. Nel qual termine i Marammieri, e gli Amministratori, presenteranno ancora i conti delle loro Amministrazioni.

Quarto i Sacristi, o altri, ai quali spetta ci presenteranno nello stesso termioe un pieno dettaglio in foglio da essi parimente soscritto di tutti li pesi, ed obblighi di Messe, che sono annessi a dette Chiese, Badie, Benefizii, Luoghi Pii, Maramme, Monti ec. come altresì del numero delle Messe manuali, che giornalmente si dispensano, con spiegare ove debbonsi celebrare, ed ove effettivamente si celebrano, e produrre le tabelle, ed i libri, e documenti della soddisfazione.

Quinto i Tesorieri, i Sacristi, o coloro, ai quali spetta debbano nello stesso termine produrre innanzi di Noi in due separati fogli, pur da essi soscritti primo un notamento, o inventario distinto di tutte le suppellettili, mobili, giogali, ed altri ornamenti di quelle, con descrivere il peso, e qualità degli argenti, il valore e pregio delle gioje, e di altre pietre preziose più considerabili.

Sesto tutti i Procuratori Generali, Economi, o altri ufficiali, a' quali spetta, ed in lor mancanza gl' istessi Prelati, Abbati, Possessori, ed Amministratori come sopra ci presenteranno, e respettivamente ci faran presentare da persona legittima entro lo stesso termine un chiaro, copioso, e minuto inventario in foglio soscritto di tutti i beni, feudi, diritti enfiteutici, e censuali, e di ogni altro corpo, e capo di rendita, ed ovvenzioni appartenenti alle loro Chiese, Badie, Benefizii, Masse ec. con indicare da chi furon donati, e lasciati, e quali sono i loro confini, e pesi. In oltre daranno nota distinta di quanto ognun rende annualmente, specificando con chiarezza la rendita attuale solida, e poi la liquida, o sia quella, che resta, dedottine i detti pesi e citando gli strumenti e scritture degli affitti, censuazioni, colonie, e simili da un triennio a questa parte per comprovare lo stato attuale di detta rendita.

Settimo, che gli Illmi e Rmi Prelati, Abbati, Commendatori, Priori, Benefiziati, Rettori, Prebendati, ed ogni altro amministratore di dette Chiese, Badie, Benefizii, Prebende, ec. di Real Patronato di detta Valle, o di Capitoli, Collegii, Cleri, Monasterii, Luoghi, Monti, e Maramme, ad essi spettanti, o loro annessi, e dipendenti debbano entro lo spazio medesimo di giorni

dieci disporre, e poi promovere, e proporre innanzi di Noi le loro istanze, ed azioni contro le usurpazioni, ed occupazioni dei loro beni, jussi, giurisdizione, libertà, e rendite, e contro le alienazioni illegittime, e senza l'apostolico, e regale assenso, ed altre solennità. Di più contro le concessioni dissutili, e lesive; e finalmente contro i debitori di censi, decime, che pretendono non esser tenuti a pagamento; e contemporaneamente esibiranno le scritture, e documenti che hanno per giustificare dette loro istanze, ed azioni. Per tali cause terremo pubblica udienda ogni giorno la mattina, come nel dopopranzo. Ricerchiamo intanto ogni, e qualunque persona, che avesse delle notizie, e documenti di simili occupazioni, o alienazioni illegittime, e dissutili, che per quanto ama la grazia della M. S. voglia opportunamente somministrarle.

Ottavo i Rmi Abbati Beneficiati, ed ogni altro possessore, o Amministratore di Badia, Benefizio, Prebenda, o Patrimonio etc. di R. Patronato di detta Valle ci presenteranno nell'istesso termine li documenti delle loro provviste, ed elezioni, le nomine, assensi, o conferme Reali, e rispettivamente le Bolle Apostoliche ove sono necessarie, e solite spedirsi, quali non esibite si apporrà il sequestro sopra il lor temporale. Ricercando parimenti tutti coloro, che mai avessero alcuna coguizione di Benefizii, Badie, Prebende etc. di Regal Padronato, oggi perduti, ed ignoti, che voglino pienamente, e sollecitamente informarsene.

Nono gli Ufficiali delle Curie, a' quali spetta i Maestri Notari, o rispettivamente i Borzarii, e Depositarii delle multe, e transazioni debbano nello stesso termine presentarci un foglio soscritto dello stato delle dispositioni Uffiziali, riti, tasse, e tariffe, che si osservano, e l'intiera annua rendita delle medesime, come altresì un dettaglio della somma di dette multe, e transazioni, di cui ragguagliato un anno coll'altro di un decennio potrebbe in ogni anno farsi introito per i bisogni delle Chiese.

Decimo gli Archivarii, Conservatori di scritture, e Bibliotecarii di dette Chiese, Badie, Benefizii etc. di Regal Patronato di detta Valle, o di Capitoli, Collegi, Maramme loro appartenenti, ed ogni altro cui spetta, ed in lor mancanza gli stessi Prelati, Abbati, Benefiziati etc. ci forniranno nello stesso termine di una distinta relazione in foglio soscritto, dello stato, ordine, specie di scritture, e bisogno de' loro Archivii, Biblioteche etc. e di uno esatto inventario di tutte le Pontificie Bolle, Diplomi, o di altre membrane, Carte, Codici m. s. Libri in stampa, Conclusioni Capitolari, e statuti, e di ogni altro volume, e scrtture, che in essi si conservano, con dare un picciol saggio, o argomento del contenuto, e date delle dette Bolle, e Diplomi etc.

Undecimo li Rettori, e Deputati de'Seminarii, Conservatorii, e Scuole, appartenenti alle Chiese, Badie etc. di Regal Padronato di detta Valle ci esibiranno una piena relazione da essi firmata del loro stato, origine, struttura, statuti, beni, rendite, pesi Ufficiali, Lettori, e Maestri, numero, e nomi de' medemi, e degli

Alunni, e Convittori, lor disciplina, studii, profitto, ed obbligazioni, e del bisogno, che vi fosse di altra tassa, unione, e rendita; delle usurpazioni, ed illegittime, ed inutili alienazioni de' loro beni, de' renitenti, o tardi a pagare le rate, secondo la tassa, e di ogni altro disordine, ed abuso, che avesse bisogno di riparo, o provvedimento.

Per fine esortiamo, preghiamo, e ricerchiamo tutti coloro, a' quali è a cuore il Divin Culto, il ben delle Chiese, e sovvenimento de' Poveri, e la grazia di S. M., che voglino con quello zelo, che per così fatte cose conviene, informarci pienamente di quei sconcerti, e mali, che vi fossero nelle Chiese, Badie etc. circa cadauno degli enunciati Capi, assicurandoli, che saranno le loro occulte notizie ricevute, e tenute con ogni cautela, e secreto. E nel tempo stesso pregheranno incessantemente il Signore che ci assista col suo Divino aiuto, e ci fornisca di quello spirito di consiglio e fortezza, che possa più conferire al suo divino servizio.

Ed acciò delle cose come sopra prescritte, ed ordinate niuno allegar possa causa d'ignoranza, vogliamo, che il presente nostro Editto si affigga alle porte delle tre Cattedrali della detta Val-Demone, ed in tal guisa si reputi, come se fosse stato ad ognuno personalmente intimato. Dato in Palermo dal Convento di S. Francesco loco di nostra residerza questo dì 10 Aprile 1742 — Giannangelo de Ciocchis R. Genle Visitatore — Ignazio Archiopoli Secret.

Testor ego infrascriptus praesens edictum fuisse publicatum et affixum valvis Cathedralium Vallis Nemorum, prout ex relationibus Regiorum Secretorum apud me existentibus et in fidem — etc. Canonicus et Cyriacus de Manna Magister Notarius.

EPISCOPATUS PACTENSIS VISITATIO

§ I.

Discessus Panormo Pactis versus.

Illustrissimus et Reverendissimus Dominus D. Johannes Angelus de Ciocchis Regius Generalis Visitator, expleto Regalium Ecclesiarum per Vallem Mazariae lustro, et per recensitas Regias literas ad id muneris per Vallem Nemorum adscitus, decretae Vallis Ecclesias perlustraturus, navem die decimo mensis maii 1742 in Panormitano portu conscendens ad Episcopalem Pactarum urbem transmisit, ubi die 12 mensis ejusdem ad maris oram per Regium Secretum cum Episcopi, aliorumque nobilium curribus exceptus est. Hinc inter festivam regii fortalitii tormentorum bellicorum explosionem, sonituque campanarum urbem ingressus, ad coenobium Conventualium ad id paratum se contulit; ubi Illmus et Rmus Dnus Episcopus statim felicem illi adventum gratulaturus accessit, moxque Capitulum, Clerus, Magistratus civitatis, nobilesque omnes iisdem gratulationis officiis sunt persequuti. A quibus omnibus expeditus, solito edicto diem 16 mensis pro Sanctae Regalis Visitationis apertione constituit indixitque; ac quid inde oportebat praemature disponens, ad tam sanctum ministerii sui opus, Divina opitulante Clementia, stato die inhoandum se accinxit.

§ II.

De Regalis Ecclesiae Pactensis origine, ac statu.

Pactarum urbs, quae ex vetustissimae Tyndaridis reliquiis creditur excitata, in flexuoso sinu per quingentos passus in mari dissita in editi collis dorso propendet. In ea olim Rogerius Comes templum SS. Salvatori sacrum extruxit, innumerisque privilegiis ac lati fundiis pro sua eximia magnificentia ac pietate cumulavit, adjunxitque Coenobium, quod Monachis ordinis Sancti Benedicti inhabitandum tradidit sub regimine Abbatis Liparensis Coenobii.

Pactensem inde Abbatialem Ecclesiam Hugo Messanensis pseudo-Archiepiscopus Anacleti II Antipapae sectator anno 1131 in episcopalem erexit, Johannemque tunc Liparensem et Pactensem Abbatem in Episcopum Pactensem ac Liparensem eligi permisit, dato diplomate mense octobris ejusdem anni X Ind. At non diu stetit, quia Innocentii P. II, et Concilii Lateranensis sententia pseudo-Episcopus Pactensis ac Liparensis ea dignitate decideret. Mox tamen Pactensis Ecclesia auctoritate Apostolica Episcopalis Cathedrae honorem accepit, ac data in suffraganeam Archiepiscopo Messanensi.

Erat tunc idem Episcopus, qui Pactensem et Liparensem Ecclesias una regebat, sed postmodum auctoritate Bonifacii P. IX Pactensi a Liparensi Ecclesia avulsa, una exin atque altera suum proprium Pontificem obtinuerunt, constituto unicuique propriae Paroeciae territorio.

Pactensis Episcopatus Granciae, seu Ecclesiae adnexae, quas recenset ultimus Visitator Jordius, sunt videlicet.

Ecclesia Sanctae Mariae de Tyndaro distans a civitate Pactensi per sex milliaria.

Abbatia Sanctae Mariae de Pactis prope terram Tusae.

Ecclesia Sancti Petri in territorio Castrinovi.

Cappella Sancti Bartholomaei existens in territorio Mazariae in feudo vocato Sancti Bartholomaei.

Ecclesia Sancti Laurentii prope terram Carinis.

Abbatia S. Marinae sub vocabulo de *Mallimacchie* juxta terram Salvatoris et Castaniae, cujus jurisdictionem ac collationem Rmus Archiepiscopus et Archimandrita Messanensis ad eos spectare intendunt.

Quoniam vero Pactensis Ecclesia primaevam fundationem, ac dotationem a Rogerio Comite fuerat consequuta, eamque per crebras donationes ex munificentia successorum Principum locupletiorem obivit; haec id juris conflarunt, ut a suis incunabilis Regio patronatui affecta maneret, ita ut ad Regiam nominationem, sive praesentationem Episcopos semper obtinuerit, ac Regiae Visitationi fuerit obnoxia; quemadmodum revera per omnes semper Regios Visitatores fuit perlustrata.

Status vero praesens Pactensis Ecclesiae est, ut suum Pontificem ad Regiam praesentationem obtineat, cujus redditus ascendunt ad summam unciar. 1416, detractis oneribus; Capitulumque habeat, quinque Dignitatibus novemque Canonicis constans, nec non quindecim Cappellanos, duosque Choristas. Extat et Seminarium, ubi clerici adolescentes literarum tyrocinio addicti ecclesiastica disciplina, ac optimis imbuuntur moribus. Dioecesis parva est, nam praeter Pactarum urbem quinque tantum constat locis, quae sunt:— Jojusa Guardiae, Libritium, Montanea Realis, SS. Salvator et Surrentini; e quibus Jojusa et Libritium cum in spiritualibus tum in temporalibus Pactensi Episcopo integre subjacent, per quem Capitaneus, Judex, Iuratus, Magister Notarius Officialesque subalterni constituuntur; Salvator vero pro duabus dumtaxat partibus eidem Pactensi Antistiti supponitur. In iis vero locis censita hominum capita sunt octomillia noningentum octuaginta sex, e quibus, videlicet.

Pactarum urbs habet animas	Num.	2682
Jojusa Guardiae	Num.	3109
Libritius habet animas	Num.	1052
Montanea Realis	Num.	1269
SS. Salvator	Num.	614
Surrentini	Num.	260
Summa animarum Dioecesis num.		8986

Ecclesiastici omnes per Dioecesim	Num.	248
Regulares omnes	Num.	54
Moniales	Num.	50
Virgines in reclusorio degentes.	Num.	48
Beneficia residentialia	Num.	60
Beneficia curata	Num.	14
Cappellaniae	Num.	80
Onera perpetua Missarum majorum	Num.	3070
Onera perpetua Missarum simplicium	Num.	36454
Ecclesiae urbanae et rurales	Num.	118
Conventus Regularium	Num.	6
Monasteria	Num.	5

TITULUS I.

Visitatio localis, et Status Materialis.

§. I.

De Ecclesia Cathedrali.

Templum Pactarum, quod Rogerius Comes SS. Salvatori nuncupavit, postmodum S. Bartholomaeo Apostolo rursus dicatum fuit, sicut adhuc eidem Sancto sacrum est. Illud urbis qualitati, ac incolarum numero est sane accomodum, novem constat altaribus, Chorumque hinc inde Canonicorum, et reliqui Cleri stallis habet instructum, in quo Episcopalis thronus medius assurgit. Reliquas inde templi partes sacristia, sacrarium turrisque campanaria complent.

§ II.

De SS. Sacramento.

Illmus et Rmus Dnus Visitator Generalis Cathedralem Ecclesiam perlustraturus die 16 mensis maii anno 1742 nobilibus stipatus ad eam cum sonitu campanarum, mortariorum explosione tubisque resonantibus perducitur. Ut ad aream templi pervenit, per Canonicos cum cruce et insigniis reliquumque Clerum exceptus, aspergillum ad templi ostium a Priore, prima Capituli dignitate pluviali induto, cum manus osculo accepit, cumque populum aqua lustrali aspersisset, crucem super strato, et pulvinari ad hoc parato genuflexus, exosculatus est, indeque se erigens ab eodem Priore thuris honorem accepit. Templum post haec subeunti, praecedentibus Canonicis et Clero cum cruce, obviam se fecit Episcopus, immortales gratias reddens piissimo Regi, quod per suum Visitatorem Episcopali munere adjutrices manus praeberet, cumque tum eidem Visitatori suam adsistentiam obtulisset ac officia, ad palatium reversus est; et Illmus Dnus Visitator ad SS. Sacramenti altare processit, qui Praelatorum more, amicto et pluviali ad hoc paratis indutus, pixides e tabernaculo extrahi jussit; servatisque omnibus ad ritualis Romani praescriptum caeremoniis, visitavit SS. Sacramentum, pixides ac tabernaculum ipsum; factisque opportunis interrogationibus super administratione, ritu et cultu SS. Sacramenti, omnia laude digna reperiit; ac proinde emeritis cumulans laudibus diligentem Episcopi curam pro nitore Domus Dei, decrevit dumtaxat:

Quod orificium pixidis ita reaptetur, ut claudi compactius possit.

§ III.

De Fonte Baptismali, et Oleis Sacris.

Accessit tum Illmus et Rmus Dnus Visitator Canonicis stipatus, et praecedentibus intorticiis ad perlustrandum fontem Baptismalem, ac subinde armariolum oleorum Sacrorum; cumque eadem visitasset, et simul libros parochiales, et caetera rimatus fuisset, invenit in iis omnia ad praescriptum ritualis, proindeque tantum mandavit:

Quod fons Baptismalis clathra, cancellisve ferreis circumsepiatur.

§ IV.

De Sacris Reliquiis.

Visitavit subinde Illmus et Rmus Dnus Regius Visitator sacras reliquias omnes, nem-

pe tum eas, quae in veteri armario in sacristia asservantur, cum quae arculis inclusae in altari SS.Crucifixi repositae sunt, atque in cunctis rite et diligenter custoditis, diligentiam vigilantissimi Pastoris laudavit. Porro reliquiae, quas Illmus Dnus Visitator invenit, sunt:

Catalogus Reliquiarum.

In primis integra coxa Sanctae Christinae Virginis et Martyris.
Item fragmatum costae S. Monialis Martyris.
Item fragmentum ossis Sancti Patientis Martyris.
Item fragmentnm ossis Sancti Vincentii Martyris.
Item fragmentum ossis Sanctae Jucundae Martyris.
Item duo parvi fasciculi ex ossibus plurimorum SS. MM. quorum nomina ignorantur.
Item integra coxa Sancti Fortunati Martyris.
Item craneum Sancti Prosperi Martyris.
Item fragmentum ossis Sanctae Serenae Martyris.
Item fragmentum costae Sanctae Felicissimae Martyris.
Item fragmentum assis Sanctae Placidae Martyris.
Item integra coxa Sancti Bonifacii Martyris.
Item fragmentum ossis Sancti Probi Martyris.
Item fragmentum ossis Sancti Honorati Martyris.
Item fragmentum ossis Sanctae Vincentiae Martyris.
Item fragmentum ossis Sanctae Clementiae Martyris.
Item fragmentum cranii Sancti Saturnini martyris.
Item integra coxa Sancti Hadriani martyris.
Item fragmentnm coxae Sancti Julii Martyris.
Item fragmentum coxae Sancti Amati Martyris.
Item fragmentum frontis, sive supracilii Sanctae Emerentianae Martyris.
Item aliud simile fragmentum Sanctae Anastasiae Martyris.
Item os Sancti Placidi Martyris.
Item fragmentum coxae Sanctae Ementianae Martyris.
Item integra coxa Sancti Vincentii Martyris.
Item fragmentum cranii Sanctae Severinae Martyris.
Item fragmentum cranii Sancti Bonifacii Martyris.
Item os Sancti Placidi Martyris.
Item os Sanctae Theodorae Martyris.
Item fragmentum ossis Sancti Justi Martyris.
Item fragmentum ossis Sancti Prosperi Martyris.
Item integra coxa S. Hyppoliti Martyris.
Item fragmentum ossis Sancti Magni Martyris.
Item fragmentum ossis Sancti Severi Martyris.
Item fragmentum ossis Pii Martyris.
Item aliud simile fragmentum Sancti Candidi Martyris.
Item aliud simile fragmentum Sancti Venturini Martyris.
Item aliud simile fragmentum Sanctae Anastasiae Martyris.
Item fasciculi duo ex ossibus plurimorum SS. Martyrum, quorum nomina ignorantur.
Item integrum os ex brachio Sancti Castri Martyris.
Item fragmentum ossis Sancti Prosperi Martyris.
Item fragmentum ossis Sancti Jucundi Martyris.
Item fasciculus ossium plurimorum SS. Martyrum.

Item os integrum Sancti Placidi Martyris.
Item fragmentum ossis Sancti Justi Martyris.
Item fragmentum ossis Sancti Donati Martyris.
Item fasciculus ossium plurimorum SS. Martyrum.
Item integrum os Sancti Fidelis Martyris.
Item integrum os Sancti Vincentii Martyris.
Item fragmentum ossis Sanctae Illuminatae Martyris.
Item fasciculus ossium plurimorum SS. Martyrum, quorum nomina ignorantur.
Item os Sancti Januarii Martyris.
Item fragmentum ossis Sanctae Severae Martyris.
Item fasciculi duo ex ossibus plurimorum Ss. Martyrum, quorum nomina ignorantur.
Item fragmentum ossis Sanctae Steunae Martyris.
Item fragmentum ossis ex brachio Sanctae Prosperae Martyris.
Item os ex brachio Sanctae Beatricis Martyris.
Item fragmentum ex coxa Sancti Boni Martyris.
Item fragmentum ossis ex brachio Sanctae Costantiae Martyris.
Item fragmentum ex coxa Sancti Venusti Martyris.
Item fragmentum ex brachio Sancti Castuli Martyris.
Item fragmentum ex costa Sancti Eterei Martyris.
Item fragmentum ex brachio Sancti Fortunati Martyris.
Item fragmentum ex coxa Sanctae Eutropidae Martyris.
Item integra costa Sancti Innocentii Martyris.
Item fragmentum ex costa Sancti Vincentii Martyris.
Item fragmentum ex brachio Sancti Fausti Martyris.
Item fragmentum coxae Sancti Illuminati Martyris.
Item os integrum Sancti Coelestini Martyris.
Item fragmentum ossis brachii Sanctae Beatricis Martyris.
Item fragmentum ex coxa Sanctae Vincentiae Martyris.
Item ex ligno Sanctae Crucis reliquia in reliquiario argenteo, dicto *di filograna* donato ab Illmo Episcopo Bonanno.

Item os Gloriosae Virginis et Martyris Sanctae Febroniae, et ex eo pars in theca rotunda argentea.

Item dens molaris, et parva pars pellis, et ossis Apostoli Sancti Bartholomaei.

Item costa Sancti Blasii Episcopi, et Martyris involuta panno serico auro decorato, prout antiquitus.

Item reliquiae aliquorum Sanctorum, quae remanserunt in translatione supradictarum reliquiarum.

Item tria saccula reliquiarum Sanctorum, quorum nomina ignorantur plena ex serico rubro, et sigillis munita.

Item aliae parvae reliquiae.

§ V.

De Confessionalibus

Cum Regii Visitatores pro suo munere semper curaverint, ut sacra omnia pro receptis in Ecclesia ritibus et Sacrorum Canonum institutis apud Sicilienses haberentur, Illmus, et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator perlustrans confessionalia, ac de sacramenti poenitentiae administratione inquirens, quae oportebat, praecepit atque mandavit:

Quod confessionalia reformentur juxta instructionem Sancti Caroli apposita crate lignea ultra laminam.

§ VI.

De altaribus et reliquis Ecclesiae Partibus.

Subinde Illmus et Rmus Regius Generalis Visitator processit ad aram maximam; eamque et altaria omnia visitavit, eorumque imagines, structuram, et supellectilia, nec non Chorum, librosque chorales, episcopalem thronum, Magistratus sedes, fontes aquae lustralis, item sacristiam, organum, suggestum, pavimentum, portas, fenestras, muros omnes interiores, et exteriores, quibus omnibus diligenter perlustratis, praecepit atque mandavit:

Quod reaptetur imago depicta supra portam lateris dextri.

Quod major Ecclesiae prospectus opere saltem plastiro ad elegantiorem reducatur formam, eiusdemque atriolum strato lapide, ac columellarum septo exornetur.

Quod è veteri canonica instauretur aula perampla cum aditu ad Ecclesiam, ad usum et comodum Canonicorum, in qua quidem aula iidem negotia capitularia tractent; archivium et scripturas conservent, et cum oportuerit ab opere requiescant, et reficiantur, quae omnia in sacristia indecenter mox fiunt.

Quod Regalis Ecclesiae Cathedralis valvis arma Regnantium imponantur, et in ea absque consensu Regis Patroni non erigantur de novo beneficia, cappellae, et altaria, erectaque vero nemini concedantur, nec nova sepulcra, aut sedilia permittantur, nec inscriptiones, statuae, armaque praeter Episcopalia in ea ponantur, nec denique immutetur Ecclesiae status sub poena nullitatis, aliisque etc.

§ VII.

De Palatio, et Curia Episcopali.

Altero deinde die Illmus et Rmus Dnus Regius Visitator Genlis se contulit ad palatium episcopale, ubi ab Episcopo honorifice exceptus, visitavit aulas tum Episcopi, cum Vicarii Generalis ac familiarium, nec non officinas, portas, fenestras, muros, et fabricas omnes, item carceres, aulamque Curiae et Tribunal Vicarii; quae omnia cum diligenter rimasset, Illmus et Rmus Dominus Visitator mandavit:

Quod erigatur in aula palatii Tribunal Ecclesiasticum in forma, seu sedes Judicialis cui adhaereat Cancellaria, sive aula Actuariorum, et aula segregata archivii Ecclesiastici.

Quod fiat cappella è regione Carcerum, et in ea Sacrum peragatur diebus saltem dominicis et festis.

§ VIII.

De Archiviis, et privilegiis.

Privilegia et diplomata Regalia, et Apostolica, vel authographa, vel transumpta, librique quamplures, et volumina scripturarum Pactensis Ecclesiae jam olim dispositione Episcoporum, et vigore decreti synodalis asservabantur in arca intra sacristiam tribus clavibus munita, quarum una debebat esse penes Vicarium Generalem, secunda penes Priorem, et tertia penes Thesaurarium Canonicum. Verum cum humiditate affici coepissent, modernus Episcopus eorum conservationi consulere intendens, ipsa in armario ad hoc extructo, et collocato in fornice juxta magnam aulam nuncupatam *La Communia* sub tribus pariter diversis clavibus exportari fecit; quae omnia cum Illmus et Rmus Dnus Visitator Genlis in lustro dicti archivii diligenter rimasset et visitasset, nec non omnes scripturas ad capitulum et ad curiam spectantes, atque melius cuncta fore novisset, sicut Benedictus PP. XIII in appendice Bullae de Archiviis instruxit, eadem digererentur mandavit:

Quod archivia Episcopatus Capituli, et Curiae refingantur, et disponantur juxta instructionem.

TITULUS II.

Visitatio Status Formalis.

Pactensis Ecclesiae forma, ea est, ut Episcopum ad Regiam praesentationem habeat, qui pastoralem spiritualemque curam per tres Parochos in urbem, et quinque Archipresbyteros, unumque Rectorem in Dioecesi exercet; Episcopalem vero audientiam, ecclesiasticamque jurisdictionem per Vicarium Generalem, subalternosque officiales. Administri Divini Cultus in Cathedrali sunt Canonici, et Cappellani, in Dioecesi vero Presbyteri, reliquique de Clero, nec non diversorum ordinum Regulares. Habet nec non Seminarium, in quo Ecclesiastica juventus pietate, et literis instruitur.

§ I.

De Episcopo, et Pastorali cura.

Pontificalem sedem Ecclesiae Pactensis modo tenet Illmus et Rmus Episcopus Jacobus Bonanni Panormitanus vigore Regiae praesentationis, ac Bullarum Apostolicarum, quibus solito Regio Placeto in Urbe Panormi vallatis legitimam possessionem accepit per procuratorem mense maii anno 1734.

Is ergo vigore edicti Sanctae Regalis Visitationis rationem reddidit Illmo et Rmo Dno Visitatori suae curae Pastoralis, ac status materialis, formalis, et realis Episcopalis Ecclesiae, ac totius Dioecesis, praesentata in officio Sanctae Regalis Visitationis perampla relatione, ab ipso legitime subscripta, in qua retulit. Primo de fundatione, ac dotatione Ecclesiae Episcopalis Pactensis; Secundo de redditibus Mensae tempore, quo Episcopatus possessionem nactus fuit; Tertio de redditibus Mensae anno 1740, 1741; Quarto de Capitulo, et Ecclesiis urbis, et Dioecesis Pactensis; Quinto de Seminario; Sexto de Dioecesi.

Qua relatione praesentata in officio Sanctae Regalis Visitationis, et admissa per Illmum et Rmum Dnum Regium Visitatorem Generalem citra praejudicium omnium, et quorumcumque jurium Regalium, et ipsius Ecclesiae; discussaque, et examinata, ac in visitatione locali, et personali recognita, Pastorali curae methodo, ac regiminis forma, idem Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator Illmum et Rmum Dnum Pactensem Episcopum in omnibus pastoralis muneris partibus egregium, acceptumque subditis omnibus invenit. Unde cum ipsum a pietate, prudentia, et sollecitudine pastorali pro merito laudasset, praecipue vero a cura delectus Clericorum, ac restaurationis Seminarii, decrevit, ut laudabiles ipsius Episcopi conatus et vota suum in posterum quoque sortiantur effectum.

Quod ad clericatum sive ordinis, vel nemo promoveatur, nisi, in Seminario saltem per triennium fuerit educatus, quodque praefiniatur numerus Ecclesiasticorum per Urbem et Dioecesis loca, et praefinitio tabulae consignata in Episcopali cancelleria continuo prostet.

Quod in exequutionem Tridentini Synodi nullus in posterum ordinetur, nisi simul ab Episcopo per publicum actum servitio certae Ecclesiae fuerit adscriptus, in qua suis fungatur muneribus.

Quod curet Episcopus, ut duo in Ecclesia distincta sint munia Theologi, et Poenitentiarii, quae per formalem erectionem duobus Canonicatibus sint perpetuo unita, atque distinctis personis per concursum conferantur, ad haec etiam sataget, ut lectio Sacrae Scripturae omnino singulis Dominicis in Cathetrali Ecclesia per ipsum Canonicum Theologum, in singulis vero hebdomadis congregationes casuum moralium per personam etiam idoneam habeantur, quas etiam in aliis Dioecesis Ecclesiis teneri curabit.

Denique studet pro suo munere Illmus et Rmus Episcopus verbum Dei aliquando personaliter praedicare, sive in sollemnibus saltem homilias ad populum dicere.

§ II.

De Audientia et Curia Episcopali

Vicarius Generalis, qui modo praeest in Magna Curia Episcopali, est Rmus Dnus Johannes Baptista Coretti civitatis Materae Regni Neapolitani, suffragantur Vicario plures curiae Ministri, videlicet Advocatus Fiscalis, Procurator Fiscalis, Magister Notarius, Actuarii duo, Capitaneus Regii Episcopalis Castri, qui et est carceris custos, et 4 erarii.

Per ipsos itaque Curiae Officiales praesentata in officio Sanctae Regalis Visitationis relatione super Curiae statu, eam Illmus et Rmus Dnus Regius Generales Visitator cum clausula citra praeiudicium etc. admisit; examinatisque et discussis in locali, et personali visitatione omnibus ad Episcopalem audientiam pertinentibus, denique decrevit atque mandavit:

Quod taxa Innocentiana laudabili Illmi et Rmi Dni Episcopi zelo religiose retenta, ad amussim in posterum observetur.

In reliquis vero integritatem, et doctrinam Rmi Dni Vicarii Gen. summe laudavit.

§ III.

De Capitulo et Canonicis Cathedralis Ecclesiae.

Ecclesia Pactensis cum primis regularis esset et Abbatialis, sub regimine Abbatis, Divini Cultus Ministros Monachi agebant. Ea mox ad Episcopalem dignitatem evecta, et Abbate Monasterii Episcopo agente, Monachi qui illud inhabitabant nomine Canonicorum cohonestati, Capitulum Regulare Cathedralis Ecclesiae constituerunt, quod et repraesentare subin quoque usque ad annum 1649 perrexerunt, licet Episcopalem sedem secularis teneret Episcopus. Obibant ita Monachi Canonicorum vices et munia, cum simul sub regulari instituto, communem ducerent vitam, laneam vestem induerent, et eodem conclavi, sive dormitorio uterentur. Perlustrantibus Ecclesias Regii Juris Patronatus in hoc Regno Regiis Visitatoribus Francisco Vento anno 1542, et Jacobo Arnedo anno 1552, et 1557, servitio hujus Cathed. Eccl. addicti erant *Canonici octo Monachi Ordinis S. Bened. Sacerdotes, et tres Clerici Diaconi, vel Subdiaconi.* His vero ad explenda omnia Ecclesiastica munia pro Cathedrali Ecclesiae dignitate non prorsus paribus, adauctus quandoque fuit administrorum numerus; ita ut in lustro huius Ecclesiae per Regium Visitatorem Franciscum Puteum peracto anno 1583 decem et septem Monachi reperti fuerint ipsi Cathedrali inservire, *quorum duodecim erant Sacerdotes, et ex illis octo Canonici, et quatuor nuncupati aggregati*, reliqui vero Diaconos agebant. Quoniam autem ex eo administrorum numero, quibus Episcopalis Mensa victum et vestitum praebere tenebatur, Episcopi tunc illius temporis Sacerdotes duos, et Diaconum unum, ad servitium Ecclesiae Sanctae Mariae de Tyndaro allegabant, et proinde ad explendum Cathedralis Ecclesiae servitium nonnullos ex seculari clero civitatis nullo adsignato stipendio, vel vi compellere, vel non tam facile adigere poterant, *spe introductionis in numerum monachorum cum aliqui ex illis deficerent.* Ipse Visitator Puteus omni studio Cathedralis servitio intendens, prohibuit, ne deinceps ex Monachis, illi adscriptis ulli ad Ecclesiam de Tyndaro transmitterentur, cuius obsequiis adiri poterant Clerici alii; et si qua nihilominus Cathedralis Ecclesia aliis adhuc indigeret administris, tunc Episcopus aliquos civitatis clericos, constituto ex suis Episcopalibus redditibus stipendio assumeret.

Ad haec Bonaventura Secusius C. P. Patriarca. et Episcopus Pactensis perspiciens Canonicorum numerum multo minorem esse, quem ad exercenda Pontificalia dignitas, et splendor Cathedralis Ecclesiae postularet, creatis aliis duobus Canonicis, ut perhibet Regius Visitator Philippus Jordius in suo huius Ecclesiae lustro, Capitulum anno 1604 ad numerum

decem Canonicorum adauxit, ita ut undeviginti essent Cathedralis Ecclesiae administri; denique Philippus ipse Jordius hanc Ecclesiam perlustrans anno 1604, cum unus esset in Cathedrali clericus, nec is ad explenda acolytatus munia sufficeret, mandavit alium constitui, et numerum viginti administrorum complevit.

Porro cum dicti Monachi a regularum sui ordinis observantia declinassent, Visitator Jordius, primum coepit de secularizatione Ecclesiae cogitare, atque Catholicam Majestatem certiorem de hujusmodi monasticae regulae relaxactione, et expedienti secularizatione facturus; probibuit interea ne deinceps, inconsulto Rege, ad professionem alii admitterentur, si quis Monachorum diem suum obire contigisset.

Et studuit Visitatoris mentem Episcopus Secusius equidem inire. Verum cum res successu caruisset, Vincentius de Neapoli hoc nomine II Episcopus Pactarum majore erga id negotii ardore deflagrans, ac quo tandem facere negotium posset intelligens, congruam substentationem in primis saeculari Capitulo voluit parare, adjungens summae pro victu, et vestitu Monachorum adsignatae alias annuas uncias 292 super propriis bonis liberis patrimonialibus; tum oratum Regem adiit, adsensumque impetravit, quin, et Regias hac de re literas ad Regium Oratorem apud summum Pontificem. Verum, et tunc Romae haud profecerunt. Qua de re quoniam tenore decreti Visitatoris Jordii ad monasticam professionem non poterant alii admitti, et defectu Monachorum Ecclesia suis necessariis administris destituta manebat, ipse servitio Divini Cultus consulturus nonnullos ex clero civitatis adsumpsit, sperans necessitate hac saltem flagitante, Pontificiam confirmationem facile consecuturam.

Sed cum interea gererentur, ac negotium apud Sanctam Sedem feliceter pegeret, pervigil Praesul intempestiva morte sublatus est, quae tamen minime impediit, quin secularizationis indultum fere maturatum anno demum 1649 prodiret, concedente Innocentio X, datis bullis die 24 decembris. Ex eo itaque tempore Pactensis Ecclesia e regulari secularis evasit, creatique in ea Canonici 14 Seculares fuerunt, e quibus, ut penes Monachos olim nonnulli Dignitatis nomen obtinnerunt, nempe Prior, Archidiaconus, Cantor, et Thesaurarius et Archipresbyter accessit. Talis, et modo Capituli status est, cujus insignia sunt caeteris Capitulorum Siciliae aequalia, nempe rochetum, mozzetta etc.

Porro secularizationis hactenus memoratae Episcopalia, ac Apostolica acta sunt ejusmodi:

Acta, et monumenta Secularizationis Cathedralis Ecclesiae Pactensis.

Die quarta Junii primae Indictionis millesimo sexcentesimo quatragesimo octavo, die Jovis hora quasi vigesima ejusdem diei infra octavam Pentecostes.

Cum Cathedralis Ecclesia hujus civitatis Pactarum sub titulo S. Bartholomaei Juris Patronatus realis fuerit per Serenissimos Reges decorata cum servitio Rev. Capituli Canonicorum Regularium S. Benedicti, et ob mortem omnium Rev. Canonicorum Regularium ad praesens dictum Rev. Capitulum reperitur extinctum, ex eo quia ob restrictam observationem dictae regulae hucusque inveniri non potuerunt personae benemeritae, et qualitatis, quae subintrare, claustrare, et professare voluissent regulam praedictam loco mortuorum, non obstante quod Rmus D. Vincentius de Neapoli, Dei et Apostolicae Sedis gratia, Episcopus Pactensis pro aumento Divini Cultus, et ut dicti Rev. Canonici cum secura eorum conscentia commodius vivere possent, de proprio dederit, et assignaverit eidem Rev. Capitulo uncias ducentas nonagintatres tarenos sex, et grana sex annuales, ultra illas uncias 380 annuales dicto Rev. Capitulo super Mensa Episcopali adsignatas, et stabilitas per Regium Visitatorem D. Franciscum del Pozzo in anno 1581, prout est videre virtute hujusmodi donationis, et assignationis celebratae in actis meis die 13 julii 12 Ind. 1644, et actus assignationis in pede die 31 augusti 12 Ind. praedictae.

Et considerans dictus Rmus Episcopus, quod si in anno 1612 ad instantiam hujus Siciliae Regni fuerit supplicata S. C. M., quod pro majori ipsius Cathedralis Ecclesiae decore, stantibus rationibus, et causis praedictis ejus Regia auctoritas interponeret erga Suam Beatitudinem, ut dictum capitulum reduceretur ad saecularem servitium, per quam C. M. S. fuerit ordinatum per suas Reales literas datas Madrid die 12 decembris 1613 ejus Ambasciatori, quod assisteret apud Suam Beatitudinem praedictam, ut dictum Rev. Capitulum saecularizaretur, prout est videre virtute ipsarum literarum Realium tenoris sequentis, videlicet: » El Rey = Illre Duque del my » Conseyo y mi Embasciator entres los Capitulos de gratias porque enel se celebro al » ano possado del mil sey centos doce uno del tenor seg.

» La Chiesa Cattedrale di Patti del Jus Padronato Reale patisce nel servizio del culto » divino per occasione, ch' essendo stata dalli antecessori Serenissimi Re di V. M. con » servizio regolare di Santo Benedetto, e non trovandosi persone, che voglino subintrare » in loco di quelli, che mancano per la strettezza della regola, viene a mancare il ser- » vizio, supplica perciò a V. M. sia servita per decoro di detta chiesa interporre l' au- » torità sua con Sua Santità, perchè si contenti ridurla al servizio secolare, come s' è » fatto da alcuni altri del Regno, y purque demos de la suplicatione del Reyno l'espe- » riencia ha mostrado en otras cosas se meyantes come haven visto la convenientia, che » tiene estas saecularizationes para el servitio del Culto Divino sere servido que vos y » assios lo en cargo y maudro Gangy con sua Santidad el officio, che convenga parache » ten per bien di secularizar y esta Yglesia come el desea el Reyuo, y avvisarey a sn » tiempo de lo que se isere. Dat. en Madrid a doce disembre 1613. Yo el Rey = Aguirre Sec. enal del Conseyo.

» Considerans dictus Rmus Episcopus, quod in relationibus Visitarum, et status dictae Cathedralis Ecclesiae in supradicta confirmitate, plurius per eum praedictae suae Beatitudini transmissis, fuerit per Sacram Congregationem Eminentissimorum Cardinalium dicto Rmo Episcopo responsum, quod laudabilis esset dictum Rev. Capitulum saecularizare, et sic evidenter apparet de sancta mente praedictae Suae Beatitudinis, praedictaeque S. C. M. esse, ut dictum Rev. Capitulum saecularizaretur, prout est videre virtute literarum dictae Sacrae Congregationis Eminentissimorum Cardinalium datarum Romae, diebus etc. Et ob id prae dictarum praeinsertarum literarum Realium, dictarumque calendatarum literarum Sacrae Congregationis exequutione, et observatione dictus Rmus Episcopus deliberavit, dictum Rev. Capitulum saecularizare, et ad praesentem actum Institutionis fundationis saecularizationis, et electionis Dignitatum, Canonicorum, Cappellanorum, et aliorum cum reservationibus, et clausulis infrascriptis devenire, prout devenit, modo et forma infrascriptis.

» Propterea hodie praesenti die praetitulato praefatus Rmus Dnus D. Vincentius de Neapoli, Dei et Apostolicae sedis gratia, Episcopus Pactensis mihi Notario cognitus coram nobis jacens in lecto infirmus corpore, sanus tamen Dei gratia mente, sensu et intellectu, suaeque propriae rationis bene compos existens, volens se conformem reddere voluntati praedictae S. C. praedictaeque S. C. M. stante autoritate, facultate, et potestate ordinaria, et Rmo Episcopo concessa a sacris canonibus Sacroque Concilio Tridentino, et omni alio meliori modo, quo melius, validius, et efficacius de jure dici, fieri, censeri, et excogitari potuit et potest, sponte vigore praesentis actus, reservata tamen prius Apostolica, et Regia ejus confirmatione, et approbatione, si et quatenus opus esset, et de jure requireretur, et non aliter, nec alio modo. Instituit, fundavit, et saecularizavit, ac instituit, fundat, et saecularizat dictum Revmum Capitulum Cathedralis Ecclesiae hujus civitatis Pactarum etc. statuendo ei numerum quatuordecim Canonicorum Saecularium, inclusis in eis quatuor Dignitatibus, vid. Priore, Archidiacono, Cantore, et Thesaurario, ac etiam incluso Mro Cappellano, nec non numerum sex Cappellanorum, trium Choristarum, et qua-

tuor Sacristarum, et hoc pro administratione Sacramentorum, ac in auxilium, et subsidium dicti Mri Cappellani, et majori decore Divini Cultus, et servitio dictae Cathedralis Ecclesiae; qui Cappellani, Choristae, et Sacristae sint amovibiles ad nutum dicti Rmi Episcopi, ejusque successorum in dicto Episcopatu et in casu Sedisvacantis dicti Rev. Capituli; et praesens institutio, et fundatio ipsius Rev. Capituli saecularis intelligatur, et sit facta cum clausulis, conditionibus, obligationibus, auctoritatibus, dignitatibus, praeeminentiis, honoribus quoque, et oneribus, ac modo et forma infrascriptis, vid.

» In primis quod dicti Canonici Saeculares subintrent et succedant, ac subintrasse, et successisse intelligantur, et sint in locum dictorum Canonicorum Regularium dicti Reverendi Capituli ad praesens ob eorum mortem extincti, et cum omnibus illis honoribus, dignitatibus, praeeminentiis, et aliis, quos dicti Canonici Regulares habebant, et detinebant, et quod dictum Rev. Capitulum Saeculare semper et omni futuro tempore in perpetuum stet et stare debet, cum intelligatur de novo institutum, fundatum et saecularizatum sub invocatione, et protectione dicti gloriosissimi Sancti Benedicti, sub cujus regula a principio fuit fundatum, et non aliter, nec alio modo etc.

» Item quod dictae Dignitates, et Canonici possint et debeant pro decore Divini Cultus apportare almutium et rochetum, prout, et quemadmodum illum, et illud ferebant praedicti Canonici Regulares.

» Item quod in casu vacantiae alicujus dictarum Dignitatum et Canonicorum loco eorum vacantium semper electio fieri debeat per dictum Rmum Episcopum, ejusque successores in perpetuum in dicto Episcopatu, vel dictum Rev. Capitulum in casu sedisvacantis, et hoc toties quoties casus evenerit; ita quod semper esse debeant personae hujus civitatis Pactarum, ejusque Dioecesis, et similiter per dictum Rmum Capitulum in casu sedisvacantis fieri debeat electio dictorum amovibilium ad nutum, ut supra, Cappellanorum, Choristarum, et Sacristarum, et hoc ut dicta Cathedralis Ecclesia non remaneat cum minori numero praenarrato, sed numerus dictorum quatuordecim Canonicorum et Dignitatum sex Cappellanorum, trium Choristarum, et quatuor Sacristarum semper sit continuus, et non deficiat necessitate dictae Cathedralis Ecclesiae.

» Item quod dicti quatuordecim Canonici, sex Cappellani, tres Choristae et quatuor Sacristae quotidie assistere debeant in dicta Cathedrali Ecclesia ad omnes horas canonicas, ac celebrare omnes Missas, et officia hucusque solitas, et solita celebrari, et fieri in dicta Cathedrali; et facere omnia alia spectantia ad Cultum Divinum ad laudem, et gloriam Dni Nostri Jesu Christi, Sancti Bartholomaei, dictique S. Benedicti, utilitatem animarum, et consolationem populorum hujus civitatis ejusque Dioecesis.

» Item quod quatuor ex dictis quatuordecim Canonicis et Dignitatibus alternative, diu noctuque semper manere, et commorare habeant, et debeant in dicta Cathedrali Ecclesia, et hoc ut in omni hora et tempore bene assistant servitiis ipsius Cathedralis Ecclesiae.

» Item quod dictus Prior cum interventu dictorum Canonicorum de anno in annum, vel prout ei magis expediens, et necesse videbitur, possit libereque valeat constituere, et creare Oeconomum ex gremio dictorum Canonicorum, et Depositarium, Ministros, et alios officiales pro servitio dicti Reveren. Capituli cum salariis dicto Reverendo Priori, et Capitulo benevisis.

» Et ex quo, qui altaria inservit de altare vivere debeat; ideo dictus Rmus Episcopus vigore praesentis constituit dictis Dignitatibus, Canonicis, Cappellanis, Choristis, et Sacristis in eorum salarium consequendum tam ex dictis unc. 380 annualibus, stabilitis, et deputatis super dicta Mensa Episcopali per Regium Visitatorem D. Franciscum del Pozzo in dicto anno 1581, quam ex dictis un7 293, 6, 6 annualibus dicto Rev. Capitulo donatis, et adsignatis per dictum Rmum Episcopum virtute supradictarum donationis, et assignationis celebratarum in actis meis diebus praedictis, quae in totum summam capiunt un7 673

tar. 6, et gr. 6 annualium, vid. dictis Dignitatibus, et Canonicis ad rationem unc. vigintiquinque p. g. quolibet eorum singulo anno. Ita quod dicti Cantor, Thesaurarius, et Magister Cappellanus, ultra dictas un7 25 pro quolibet eorum singulo anno, consequi habeant et debeant alias un7 5, p. g. pro quolibet eorum sing. anno, et sic in totum dicti Cantor, Thesaurarius, et Magister Cappellanus un7 30 p. g. singulo anno pro quolibet eorum; dictis Cappellanis ad rationem un7 16, p. g. singulo anno pro quolibet eorum; dictis Choristis un7 12, p. g. singulo anno pro quolibet eorum; dictis Sacristis ad rationem un7 12 p. g. singulo anno pro quolibet eorum; quod salarium in totum summam capit un7 545 singulo anno.

» Quod quidem salarium per eos respective consequi debeat, vid. ex dictis un7 380 » annualibus eis debitis super Mensa praedicta Episcopali tertiatim antecipata solutione, » prout de praeterito fuit observatum.

» Interea vero dictarum unc. 293, 6, 6 annualium per dictum Illmum Episcopum » dicto Rever. Capitulo, ut supra, donatarum, et assignatarum exigi debent per dictum » Oeconomum dicti Rev. Capituli, et per eum statim facta exactione depositari debeant » penes depositarium eligendum ad effectum, ut de eis salarium praedictum eis solvatur » tertiatim anticipata solutione, ut supra, vel prout melius fieri potest, de ordine tamen » et mandato dicti Rev. Prioris et Capituli.

» Et ex quo salarium praedictum summam capit unc. 545 singulo anno, ut supra, » quibus deductis ex dictis unc. 673, 6, 6 annualibus, superius expressatis, remanent » pro computo dictarum unc. 673, 6, 6 ann. aliae unc. 128, 6, 6 annuales. Ideo di- » ctus Rmus Episcopus voluit, et mandat, quod intersuria decurrenda tam ipsarum unc. » 128, 6, 6 annualium remanentium, ut supra, ex dictis unc. 673. 6, 6 annualibus su- » perius expressatis, quam omnium aliorum reddituum, ac omnes fructus, introitus, et » proventus omnium aliorum reddituum (ac omnes fructus) bonorum stabilium, et alio- » rum ipsorum ad dictum Rev. Capitulum, ac etiam omnia intersuria ad praesens de- » cursa, et non soluta, tam ex dictis unc. 293, 6, 6 annualibus per dictum Rmum E- » piscopum dicto Rev. Capitulo, ut supra, donatis et assignatis, quam ex dictis aliis red- » ditibus et fructibus dictorum bonorum stabilium dicti Rev. Capituli similiter exigi de- » beant per dictum Hieronymum ipsius Rev. Capituli; et statim facta per eum exactione » depositari debeant penes dictum depositarium eligendum ut supra, a quo posse capi et » elevari, nec in alium usum, et causam converti possint, nisi pro occurrentiis negotiis, » et servitio ipsius Rev. Capituli, et cum omnibus illis sollemnitatibus modo, et forma » stabilitis per Sacros Canones Sacrumque Concilium Tridentinum, et hoc ut dicta espen- » sio fieri possit cum diligentia, et vigili cura, et non ad voluntatem, et beneplacitum » particulare.

» Hoc tamen subintellecto, quod salarium praedictum intelligatur, et sit per dictum » Rmum Episcopum eis respective, ut supra, stabilitum et constitutum, ultra alios in- » troitus et proventus spectantes ad dictum Priorem a Prioratu, dictumque Archidiaco- » num ab Archidiaconatu, et ad eos dictosque Cantorem, Thesaurarium, Mrum Cappe- » lanum, Canonicos, Cappellanos, Churistas, et Sacristas respective a dicta Cathedrali » Ecclesia pro eleemosynis Missarum, et Officiorum, ac mortuorum, et aliorum.

» Et pro adimplemento praesentis institutionis, fundationis, et saecularizationis dicti » Rev. Capituli Cathedralis Ecclesiae, ac praesentis actus, et omnium in eo contentorum » dictus Rmus Episcopus vigore praesentis eligit, et nominat infrascriptos Canonicos, Di- » gnitates, Cappellanos, Choristas, et Sacristas, vid. In Canonicos, et Dignitates ipsius » Rev. Capituli saecularizati infrascriptos quatuordecim Sacerdotes, scilicet.

» 1. In primis in Canonicum Priorem, seu Decanum, primam Dignitatem, post pon- » tificalem Rdum U. J. D. D. Andream Fortunato, ad praesens Vicarium Generalem « dicti Episcopatus.

» 2. In secundum Canonicum Archidiaconum dictae Cathedralis Ecclesiae, eiusque » Dioecesis, secundam Dignitatem, ob mortem quondam S. T. D. D. Jacobi Maugelar- » do, olim Archidiaconi dictae Cathedralis Ecclesiae Rev. S. T. D. D. Simonem Calderaro.

» 3. It tertium Canonicum Cantorem, tertiam Dignitatem, Reverendum D. Hieronymum » Licari.

» 4. In quartum Canonicum Thesaurarium, quartam Dignitatem, Rev. D. Donatum » de Donatis.

» 5. In quintum Canonicum Mrum Cappellanum Rev. D. Josephum de Donatis.

» 6. In sextum Canonicum Prem D. Dominicum Pisano.

» 7. In septimum Canonicum Rev. D. Jacobum de Benedicto.

» 8. In octavum Canonicum Rev. D. Hieronymum Marino.

» 9. In nonum Canonicum Rev. D. Josephum Barbaro.

» 10. In decimum Canonicum Rev. D. Antoninum Marescalco quondam Luciani.

» 11. In undecimum Canonicum Rev. D. Franciscum Vassallo.

» 12. In duodecimum Canonicum Rev. D. Placidum Mangialardo.

» 13. In decimum tertium Canonicum Rev. D. Franciscum Marescalco quondam Luciani.

» 14. Et in decimum quartum Canonicum Rev. D. Didacum Fernando.

In Cappellanos amovibiles ad nutum, ut supra, dictae Cathedralis Ecclesiae, ad infra- » scriptos sex Sacerdotes vid.

» 1. In primum Cappellanum Rev. D. Michaelem Calderaro.

» 2. In secundum Cappellanum Rever. D. Antoninum Marescalco quondam Domitii.

» 3. In tertium Cappellanum Rev. D. Dominicum Minissaro.

» 4. In quartum Cappellanum Rev. D. Hieronymum Mirescalco.

» 5. In quintum Cappellanum Rev. D. Hieronymum Sciretta.

» 6. Et in sextum Cappellanum Rev. D. Franciscum Fortunato.

In Choristas amovibiles ad nutum, ut supra, dictae Cathedralis Ecclesiae, vid. Diaconum » Josephum Marino, Diaconum Franciscum de Gregorio, Diaconum Antonium Lena et » Clericum Andream Pagliarino.

» Et hoc cum omnibus et singulis illis honoribus, dignitatibus, et praeeminentiis, iu- » risdictionibus, auctoritatibus, potestatibus, praerogativis, introitibus, fructibus, pro- » ventibus, emolumentis, obligationibus supradictis, honoribus quoque, et oneribus, ac aliis » ad dictas Dignitates, dictosque Canonicos, Cappellanos, Choristas, et Sacristas respe- » ctive debite, et legitime spectantibus, et pertinentibus, et non aliter, nec alio modo etc.

» Et Juraverunt etc.

» Unde etc.

» Testes Clericus Antonius Agitta, Hieronymus Caleca, Hieronymus Lauza, Michael » de Mari, et Jacobus Monfortis.

» Ex actis mei Notarii Placidi Tinghino Pactensis.

Collatione Salva.

PHILIPPUS etc.

Vicerex et Ger. Capitaneus in hoc Siciliae Regno. Rmo Episcopo Pactensi, ejusque Rev. Vicariis in spiritualibus Generalibus, et in sede vacante, nec omnibus, et singulis officialibus, et personis spiritualibus et temporalibus dictae civitatis et Regni ejusdem, majoribus et minoribus, praesentibus et futuris, cui vel quibus praesentes praesentatae fuerint. Consil. et fid. orat. Reg. dil. salutem. — Fuerunt nobis expeditae, et praesentatae quaedam Apostolicae literae, omni qua decet solemnitate expedita, sigilloque plumbeo cum cordulis sericis rubei, croceique coloris impendenti munitae etc. quarum tenor talis est. « Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei ad per-

» petuam rei memoriam super universas orbis Ecclesias eo disponente, qui cunctis impe-
» rat, et cui omnia obediunt, quamquam sine nostris meritis constituti. Levamus in circuitu
» agri Dominici oculos nostrae mentis, more pervigilis Pastoris inspecturi quid Ecclesiarum
» Cathedralium, illarumque civitatum et provinciarum statui, earumdemque Ecclesiarum
» Cathedralium Ministros opportunitatibus congruat, et praesertim, ne Ecclesiae ipsae
» cum alicuius ordinis regulares esse dignoscantur propter austeriorem regularis in eis
» disciplinae rigorem debitis Ministris, et ministeriis in spiritualibus et temporalibus de-
» trimenta substineant, vigilantes etiam interdum per Ecclesiarum ipsarum Cathedralium
» status regularis ad saecularem reductionem, ac Dignitatum, et aliorum saecularium Be-
» neficiorum Ecclesiasticorum in eis erectionem, ut deinde proventus Divini Numinis Cul-
» tus majora in diem, suscipiat incrementa, pastoralis nostri officii partes libenter interponi-
» mus, ac desuper disponimus prout catholicorum Regum et Ecclesiarum ipsarum Praesules
» vota exposcunt, conspicimus in Domino salubriter expedire. Exhibita siquidem nobis
» nuper pro parte tunc in humanis agentis Vincentii de Neapoli olim Episcopi Pacta-
» rum, nec non dilectorum filiorum Andreae Fortunati Prioris, ac Simonis Calderarii,
» et Hieronymi Licari, ac Donati de Donatis, ac Joseph etiam de Donatis V. S. D., nec
» non Dominici Pisani, ac Jacobi de Benedicto, ac Hieronymi Marini, et Joseph Barba-
» ri, et Antonii Marescalchi quondam Luciani, nec non Francisci Vassalli, et Placidi
» Mangelardi, et Francisci etiam Marescalchi quondam Luciani, ac Didaci Ferrandi Cle-
» ricorum, seu Presbyterorum petitio continebat, quod alias ipse Vincentius Episcopus
» provvida mentis attentione considerans quod Ecclesia sua Pactensis, quae regularis erat,
» cuique antea per Capitulum Canonicorum Regularium, seu Monachorum Ordinis Sancti
» Benedicti deserviri solebat; et quod omnibus et singulis Capituli huiusmodi Canonicis,
» sive Monachis vita functis, Capitulo carebat ob introductam in eadem Ecclesia, et il-
» lius claustro strictioris regulae dicti ordinis observantiam, aliqui qualificati habiles, et
» idonei non repericbantur, qui habitum per Monachos Reformatos ejusdem ordinis ge-
» stari solitum suscipere, ac professionem per eos emitti consuetam loco Monachorum
» defunctorum huiusmodi subrogandi emittere vellent Regulares, non obstante quod idem
» Vincentius Episcopus pro Divini Cultus, et Mensae Capitularis dictae Ecclesiae augmen-
» to, ac ut ipsi Canonici Regulares seu Monachi subrogandi quietius, et commodius vi-
» vere possent, ultra reddituum trecentorum octuaginta unciarum annuarum monetae il-
» larum partium expentione annua, et perpetua dudum de anno Domini millesimo quin-
» centesimo octuagesimo primo super Mensae Episcopalis dictae Ecclesiae fructibus, red-
» ditibus, et proventibus ad favorem ejusdem Mensae Capitularis, Apostolica auctoritate
» reservata, et solvi solita proveniente ducentas nonaginta tres, alias unc., etiam annuas
» de suis mere laicalibus bonis, de quibus testari, aut alias legitimè disponere poterat
» eidem Mensae Capitulari perpetuo donavisset, et assignavisset, ex eo quod dictus Vin-
» centius Episcopus attentis instantiis dudum de anno Domini millesimo sexcentesimo
» duodecimo pro parte Concilii Regni Siciliae apud carissimum in Christo filium Nrum
» Philippum Hispaniarum et Siciliae Regem Chatolicum pro saecularizatione dictae Eccle-
» siae, ad hoc ut ipse Philippus Rex apud Romanum Pontificem pro hujusmodi saecula-
» rizatione impetranda interponeret favorem et auxilium factis huiusmodi negotio ab eodem
» Philippo Rege assumpto, et ad illius dictique Vincentii Episcopi supplicationem in Con-
» gregatione tunc existentium Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium decretorum Con-
» cilii Tridentini interpetrum proposito, et emanato per ipsis Congregationibus literas eidem
» Vincentio Episcopo derectas, quod laudabilius esset responso dictam Ecclesiam saecu-
» lazare. Tandem ipse Vincentius Episcopus praemissis debitè, ac cum matura delibera-
» tione pensatis Divinum Cultum in dicta Ecclesia promovere cupiens inhaerendo dictae
» Congregationis decreto, dictique Philippi Regis voluntati, nec non Regni Siciliae Con-

» silii huiusmodi intentioni satisfaciendo, praefatam Ecclesiam sub nostro, et Sedis Apo-
» stolicae beneplacito secularizavit, et in illa Capitulum saeculare quod quatuordecim Ca-
» nonicatibus, et totidem praebendis comprehensis in eis quinque Dignitatibus, Prioratu,
» vid. qui prima, et maior post Pontificalem; ac Archidiaconatum, qui secunda; et Can-
» toratum qui tertia; et Thesaurariatum qui quarta; nec non Archipresbyteratum qui
» quinta et ultima Dignitas inibi existerent, constaret pro totidem Clericis, seu Presby-
» teris saecularibus, et futuris eiusdem Ecclesiae Priore, Archidiacono, Cantore, Thesau-
» rario, ac Archiprasbytero, et nuncupandis Canonicis, nec non sex Cappellanias, et tres
» portiones Chorales similiter nuncupandas, ac quatuor sacristas pro totidem aliis Clericis
» seu Presbyteris saecularibus: et eiusdem Ecclesiae Cappellanis, et Choristis, ac sacristis
» respective ad nutum tamen dicti Vincentii Episcopi eiusque successorum Pactensium
» Episcoporum pro tempore existentium, ac Sede Episcopali Pactarum vacante ipsius Ec-
» clesiae Capitulo, et Canonicorum deputandis, et amovendis, qui dictae Ecclesiae pro
» maiori eiusdem Divini Cultus decore deservire, ac Archiepiscopatum praedictum pro
» tempore obtinentem, ad quem animarum ipsius Ecclesiae, quae et Parochialis existit
» dilectorum filiorum Parochianorum cura spectaret in administratione Sacramentorum Ec-
» clesiasticorum coadiuvare tenerentur; cum hoc quod ipsi Canonici, et Dignitates huius-
» modi obtinentes in locum dictorum Canonicorum Regularium, seu Monachorum defun-
» ctorum succederent, ac omnibus, et singulis honoribus, dignitatibus, praeeminentiis,
» facultatibus, indultis, et gratiis tam spiritualibus, quam temporalibus, quibus dicti Ca-
» nonici Regulares, seu Monachi in dicta Ecclesia utebantur, et gaudebant similiter uti,
» et gaudere valeant dictumque Capitulum sub protectione eiusdem Sancti Benedicti re-
» maneret, quodque eorumdem Cappellanorum, ac Choristarum, et sacristarum amovibi-
» lium deputationes ad Vincentinm, eiusque successores Episcopos Pactenses aut sede Epi-
» scopali huiusmodi vacante, ac Capitulum, et Canonicos praefatos spectaret, et perti-
» neret, nec Canonicorum, et Cappellanorum, ac Choristarum, et Sacristarum huiusmodi
» numerorum ullo unquam tempore diminueretur, nec non quod omnes, et singuli Ca-
» nonici, et Dignitates obtinentes, ac Cappellani, Choristae, et Sacristae huiusmodi om-
» nibus horis canonicis in dicta Ecclesia celebrandis interesse, ac omnes missas, et alia
» Divina Officia eatenus in eadem Ecclesia celebrari solita inibi celebrari, aliaque omnia,
» et singula ad Divinum Cultum in ipsa Ecclesia spectantia facere, et adimplere, et ad
» hoc ut adsistentia Divini Officii huiusmodi non deficeret, sed illa suis temporibus, et
» horis destinatis non retardarentur quinque ex dictis Canonicis, et Dignitates huiusmodi
» obtinentibus alternative diu, noctuque apud eamdem Ecclesiam, et in illius Canonici
» remanere, et commorari tenerentur, ac tandem quod dictae Ecclesiae Prior cum inter-
» ventu aliorum Canonicorum huiusmodi singulis annis, aut prout ei magis expediens et
» necessarium videretur, unum ex gremio dictorum Capituli, et Canonicorum in eiusdem
» Capituli OEconomum, et Depositarinm ac alios Ministros, et Officiales, nec non Pro-
» curatores pro litibus dicti Capituli defendendis, et protegendis cum assignatione salario-
» rum eisdem Priori, et Capitulo benevisorum creare, constituire, deputare libere, et licite
» valeret, fundavit, et instituit; et pro Canonicorum, et Dignitatum huiusmodi dote, nec
» non Cappellanorum, Choristarum, et Sacristarum praedictorum salariis, ac manutentione
» ex redditu annuo, et perpetuo sexcentarum septnaginta trium unciarum dictae monetae
» mille quatraginta sex ducatos anri de Camera, vel circa constituentium, et tam expen-
» sione praefata quod ex dictis ducentis nonaginta tribus unciis sic per eumdem Vincen-
» tium Episcopum de suo proprio eidem Capitulo, ut praefertur donatis, et assignatis
» provenientc Cantoratui, et Thesauratui, et Archipresbyteratui triginta per eas qualibet.
» Prioratui vero, et Archidiaconatui, ac caeteris ex dictis quatuordecim Canonicis viginti-
» quinque pro singularum, et singulorum earumdem Dignitatum hujusmodi caeterorumque

» Canonicatuum praefatorum praebendis, nec non sex Cappellanis sexdecim ex tribus portionibus choralibus ac quatuor Sacristis praefatis pro personarum ad illos pro tempore deputandarum, et assumptarum salariis duodecim unc. annuas ejusdem monetae pro earum qualibet assignavit, volens quod hujusmodi redditus ab ipso OEcooomo exigerentur, et statim illo exacto penes personam fide, et facultatibus idoneam ab eisdem Priore, et Capitulo in ipsius Capituli Depositarium eligeodi, et deputandi ad effectum praebendarum praefatarum fructus, et salaria hujusmodi eidem Priori, Archidiacono, Cantori, Thesaurario, Archipresbytero, et aliis Canooicis et Cappellanis, Choristis, nec non Sacristis praefatis respective quadrimestratim anticipate persolvendi deponereotur, et illius residuum quod, factis hujusmodi solutionibus, superesset valorem anouum centum viginti octo unc. similium non excedit penes dictum depositarium deponeretur, nec in alios usus nisi dicti Capituli converti posset. Praeterea eumdem Andream Fortunatum ipsius Vincentii Episcopi Vicarium in spiritualibus Generalem in Priorem, ac Simonem Calderarium in Archidiaconum, nec non Hieronymum Licarum in Cantorem, et Donatum de Donatis in Thesaurarium, ac Josephum de Donatis in Archipresbyterum, et Canonicos, nec non Dominicum Pisanum et Jacobum de Benedicto, nec non Hieronymum Marinum, et Josephum Barbarum, et Antonium Marescalcum, nec non Franciscum Vassallum, ac Placidum Mangelardo, et Franciscum Marescalcum, ac Didacum Ferdinandum praefatos, etiam in Canonicos, nonnullosque alios Clericos, seu Presbyteros in Cappellanos, in Choristas, ac Sacristas amovibiles ejusdem Ecclesiae elegit, et nominavit, possessiooe et fructuum perceptione minime subsequutis, prout in publico desuper confecto instrumento, plenius dicitur contineri. Cum autem sicut eadem petitio subjungebat hujusmodi saecularizatio pro ejusdem Divini Cultus in dicta Ecclesia promovendi, fideliumque devotionis incremento, et perpetua conservatione, ac ipsius Ecclesiae decore, et venustate. In exequutionem piae mentis ejusdem Philippi Regis, totiusque Regni Siciliae, ac illius Magistratus facta fuerit, et propterea pro perpetua illius firmitate tam Philippus Rex, ac idem Vincentius Episcopus, quam Andreas Fortunatus, ac Simon Calderarus, nec non Hieronymus Licarus, ac Donatus, et Joseph de Donatis, nec non Dominicus Pisanus, et Jacobus de Benedicto, ac Hieronymus Marinus, et Josephus Barbarus, et Antonius Marescalcus, nec non Franciscus Vassallus, et Placidus Mangialardus, et Franciscus Marescalcus, ac Didacus Ferdinandus praefati plurimum cupiant illam sedis Apostolicae patrocinio comprobari, seu, denuo, ut infra, aliaque infrascripta per nos fieri. Quare pro parte ejusdem Philippi Regis, ac Vincentii Episcopi, nec non Fortunati, ac Simonis, et Hieronymi Licari, et Donati, et Joseph de Donatis, nec non Dominici, et Jacobi, atque Hieronymi Marini, ac Joseph Barbari, nec non Antonii, et Francisci Vassalli, ac Placidi, et Francisci Marescalchi nec non Didaci praefatorum nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus prospero, et felici dictae Ecclesiae statui hac in parte consulere, ac saecularizationem, ac alia praemissa in dicto instrumento contenta quaecumque licita tamen, et honesta approbare, et confirmare, illisque perpetue, et inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicere, ac omnes, et singulos tam juris, quam facti, et solemnitatum de jure, usu, consuetudine, statuto, aut alias quomodolibet requisitarum et in his forsan omissarum defectus, si qui principaliter, vel accessorie, aut alias quomodolibet pervenerint supplere, ac loco Magistralis Cappellae juxta tenorem dicti instrumenti erigendae Archiepiscopatum hujusmodi subrogare, et ut infra erigere, aliasque in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremus. Nos igitur, qui Divini Cultus, ac Beneficiorum, et Ministrorum Ecclesiasticorum cum spirituali totius populi devotione, et consolatione, si meris desideramus affectibus, eosdem Fortunatum, ac Simonem, et Hieronymum Licarum, et Donatum, et Josephum de Donatis, ac Dominicum, et Jacobum, atque Hieronymum Marinum, ac Josephum Barbarum, et Franci-

» scum Vassallum, et Placidum, et Franciscum Marescalcum, ac Didacum praefatos, et
» eorum singulos, a quibus excomunicationis, suspentionis, et interdicti, aliisque Ecclesia-
» sticis sententiis, censuris, et poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa
» latis, de quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat con-
» seguendas harum serie absolventes, et absolutos fore censentes hujusmodi supplicanti-
» bus inclinati ex voto Congregationis venerabilium fratrum nostrum Sanctae Romanae
» Ecclesiae cardinalium, Decretorum Concilii Tridentini interpetrum in Prioratu, et aliis,
» si quae sunt dictae Ecclesiae Dignitates, Canonicatibus, Officiis Claustralibus, et por-
» tionibus canonicalibus non allativis, ac titulum beneficiorum Ecclesiasticorum conferri, aut
» concedi solitis ordinem ipsum, et qualem cumque conventualitatem assentiam, et de-
» pendentiam regularem apostolica auctoritate tenore praesentium perpetuo supprimimus,
» et extinguimus, ac in Prioratu, et aliis Dignitatibus, et Officiis Claustralibus, et Ca-
» nonicalibus, et portionibus Canonicalibus Regularibus hujusmodi statum Regularem prae-
» dictum in statum saecularem immutamus, illasque etiam, et singula in et ad statum
» Capituli, et Canonicorum, et Presbyterorum, et Clericorum Saecularium, omnibus ta-
» men, et singulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, praerogativis,
» praeeminentiis, jurisdictionibus, favoribus, facultatibus, concessionibus, indultis, indul-
« gentiis etiam plenariis, et peccatorum remissionibus. aliisque gratiis tam spiritualibus,
» quam temporalibus eidem Ecclesiae illiusque Conventui, Canonicis Regularibus, dignita-
» tes, et Officia, et Canonicales portiones hujusmodi quomodolibet obtinentibus, caeterisque
» ejusdem Ecclesiae Ministris, et personis quomodolibet competentibus, quod ea, quae statui
» saeculari, aut sacris Canonibus et praesertim Concilii Tridentini decretis contraria non
» sunt semper salvis, et firmis, ac illesis remanentibus. In omnibus et per omnia perinde,
» ut si dicta Ecclesia in pristino statu regulari persisterit eisdem auctoritate, et tenore etiam
» perpetuo reducimus, et in eadem Ecclesia sic ad saecularitatem, et saeculare statum
» reducta unum Capitulum saeculare cum Mensa Capitulari, sigillo, capsa, seu arca com-
» munibus crucem, et aliis Cathedralium Ecclesiarum saecularium insignibus in eaque
» quinque Dignitates, unum Prioratum, cujus quotiescumque, quandocumque, quomodo-
» cumque, et ubicumque illum vacare contingerit, collatio, provisio, et omnimoda alia
» dispositio Sedi Apostolicae semper, et perpatuo reservata existat, quique prima et post
» Pontificalem major pro uno Priore, et unum Archidiaconatum, qui secunda pro uno
» Archidiacono, et unam Cantoriam, quae tertia pro uno Cantore, unamque Thesoreriam,
» quae quarta pro uno Thesaurario, nec unum Archipresbyteratum, qui quinta, et ul-
» tima; existat pro uno Archipresbytero, cui ejusdem Ecclesiae dilectorum filiorum Par-
» rocchianorum animarum cura principaliter incumbat, nec non quatuordecim Canonica-
» tus, et totidem praebendas, qui omnes pro tempore vacantes, non nisi Clericis, seu
» Presbyteris ex Civitate, vel Dioecesi Pactensi oriundis conferri nequeant, ac unum, et
» unam vid. pro Priore, ac unum, et unam pro Archidiacono, nec unum, et unam pro
» Cantore, unumque, et unam pro Thesaurario, ac unum, et unam pro Archipresbytero
» praefatis, qui illos, et alias insimul una cum suis Dignitatibus absque dispensatione
» Apostolica respective obtinere possint, reliquos vero, et reliquas Canonicatus, et prae-
» bendas hujusmodi pro totidem Presbyteris, seu Clericis secularibus statutis dictae Ec-
» clesiae Canonicis Saecularibus, qui omnes ipsius Ecclesiae Capitulum saeculare consti-
» tuant, et apud illam personaliter continuo residere, ac in illa singulis diebus horas ca-
» nonicas diurnas pariter, et nocturnas, conventualem, et alias Missas, anniversaria, et
» alia Divina Officia ac suffragia cum divotione et mentis attentione servataque disciplina
» Ecclesiae decantare, et recitare, illisque personaliter interesse, ac alias in Divinis lau-
» dibus, ut decet deservire debeant, et teneantur itidem auctoritare, et tenore praemissis
» perpetuo sine tamen alicujus praejudicio erigimus et instituimus, nec non pro Priora-

» tus, nec non Archidiaconatus, et Cantoratus, et Thesaurariatus, ac Archipresbyteratus, atque singulorum Canonicorum, vigore praesentium, ut praefertur erectorum, praebendis, illosque, et alias pro tempore obtinentium substentatione et onerum illis incumbentium supportatione ac Mensae Capitularis dictae Ecclesiae dote redditum annuorum, et perpetuorum sexcentarum septuaginta trium unciarum hujusmodi. Itaque liceat dictae Ecclesiae Capitulo, et Canonicis illius corporalem, realem, et actualem possessionem per se, vel alium, seu alios eorum, et dictae Mensae Capitularis nominibus propria auctoritate apprehendere, et apprehensam etiam perpetuò retinere, ac redditum huiusmodi percipere, exigere, levare, et recuperare, ac in unam massam pro Prioratus, et Archidiaconatus, ac Cantoriae, atque Thesoreriae, nec non Archipresbyteratus singulorum Canonicorum praefatorum praebendis, nec non Cappellanorum, Choristarum, Sacristarum huiusmodi salariis in propriis ab eadem Massa detrahendis, ut supra persolvendis congere, illisque detractis praebendis, et salariis praefixis, in distributionibus quotidianis inter praesentes, et Divinis Officiis in eadem Ecclesia interessentes juxta providam desuper faciendam repartitionem dividenda. Itaque absentium, et non interessantium portiones pro ratha negligentiarum aliis praesentibus, et inter assentibus accrescant, convertere cujusvis licentia desuper minimè requisita dictis auctoritate, et tenore concedimus, assignamus, ac applicamus, et appropriamus, praeterea dictam Ecclesiam sic ad saecularitatem reducere, illiusque Priori, Archidiacono, Cantori, Thesaurario et Archipresbytero, nec non amovibilibus Cappellanis, Choristis, et Sacristis praefatis, caeterisque Ministris, et Personis etiam utriusque sexus Christi fidelibus eamdem Ecclesiam pro tempore visitantibus, et omnibus, et singulis Privilegiis exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, praeeminentiis, praerogativis, facultatibus, indulgentiis, indultis, et gratiis universis ipsi Ecclesiae, et illius Capitulo, nec non Canonicis Regularibus olim ante illorum ad saecularem statum reductionem concessis statui tamen saeculari, ac praefati Concilii Tridentini decretis, et constitutionibus et ordinationibus Apostolicis non repugnantibus praefatis, et hactenus non revocatis, nec sub aliqua revocatione comprehensis, sine tamen aliqua confirmatione, seu retentione privilegiorum Regularium, quae statui Ecclesiae Saecularis adversantur, vel dispositioni eorum, qui bona eidem Ecclesiae reliquerunt, seu dederunt, sed praeviis ipsorum privilegiorum Regularem statum converteutium abrogatione ac etiam sine aliqua privilegiorum ad instar aliarum Ecclesiarum Cathedralium, sed de expressis, et specificatis dumtaxat uti, frui, potiri, et gaudere, ipsisque Episcopo, et Capitolo, Canonicis, ut pro felici, et prospero dictae Ecclesiae, sic ad saecularitatem reductae, illiusque Capituli per praesentes erecti gubernio, et directione Ministrorum praefatorum admissione; et receptione ob residentiam, et interessentiam, Capituli celebrandis officialibus necessariis deputandis, et tenendis, servitiisque, et ministeriis ab ipsis obediendis, ac aliis circa permissa necessariis, et opportunis, quaecumque statuta, ordinationes, et decreta licita tamen et honesta, ac Sacris Canonibus Conciliique Tridentini huiusmodi decretis, ac constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis minimè contrariè facere, condere, et edere, ac post expediens videbitur illa immutare, limitare, corrigere, declarare, ac interpretare, ac in meliorem formam redigere, seu alia de novo, et integra facere, et edere libere, et licitè possint, et valeant, quae postquam a Sede Apostolica examinata, et approbata fuerint ab iis ad quos spectabit quomodolibet in futurum sub poenis in eis comminatis, et inflictis omnino inviolabiliter observari debeant, ac eisdem Capitulo, et Canonicis, sede Episcopali Pactensis Ecclesiae pro tempore vacante, Vicarium in spiritualibus Generalem juxta formam dicti Concilii deputandi facultatem dicta apostolica authoritate, et tenore earumdem praesentium similiter perpetuo concedimus, et indulgemus, ac licentiam, et facultatem desuper tribuimus, impartimur, decernentes easdem

» praesentes literas, et in eis contenta quaecumque sub quibusvis similiter vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspentionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis congruis dispositionibus post hanc per Nos, vel successores nostros Romanos Pontifices tam in crastina cuiuslibet illorum ad apostolatus apicem fieri solitis, quam alias quandocumque, etiam cum quibusvis clausulis, ac etiam derogatoriarum derogatoriis irritantibus, et aliis decretis emanandis nimiuè comprehendi, sed illis non obstantibus in suis vigore, et robore persistere, et quoties illi emanabunt, toties in pristinum, et eum, in quo erat validissimum statum restitutas, repositas, ac plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub quacumque posteriori data per eiusdem Ecclesiae Capitulum, et Canonicos pro tempore existens quandocumque eligendos concessas, validasque, et efficaces esse, et fore, sicque per quoscumque Judices ordinarios et Delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditoris, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, et de latere Legatos, ac Sedis Apostolicae Nuntios judicari, et definiri, et nihilominus Prioratum, ac unum et unam quorum vigintiquatuor computatis vero distributionibus quotidianis triginta duorum Andreae Fortunato, ac Archidiaconatum, ac alium, et aliam quorum etiam vigintiquatuor, et cum distributionibus praedictis etiam trigintaduorum Simoni Calderario, et Cantoriam unumque et unam quorum similiter vigintiquatuor, et cum distributionibus praefatis quadragintasex Hieronymo Licari, nec non Thesaurariatum, ac unum et unam quorum similiter vigintiquatuor et cum distributionibus quotidianis aliorum quatragintasex Donato de Donatis, ac Archipresbyteratum, nec non unum, et unam quorum aliorum vigintiquatuor, et cum distributionibus praefatis quatragintasex Joseph etiam de Donatis, ac unum et unam Dominico Pisano, aliumque, et aliam Jacobo de Benedicto, nec non alium, et aliam Hieronymo Marino, atque alium, et aliam Josepho Barbaro, alium quoque et aliam Antonio Marescalcho, nec non etiam alium et aliam Francisco Vassallo, aliumque, et aliam Placido Mangelardo, et alium, seu aliam Francisco etiam Marescalco, reliquumque, et reliquam ex reliquis novem Canonicatibus et praebendis praefatis, quorum singulorum, et illis forsan annexorum etiam vigintiquatuor, et cum distributionibus praefatis trigintaduorum ducatorum auri de Camera fructus, redditus, proventus secundum communem extimationem valorem annuum non excedant a primaeva illorum erectione, et institutione hujusmodi vacantes, Didaco Ferrando praefatis ad illos, et illas a praefato Vincentio Episcopo, ut praefertur pro hac prima vice electis, et nominatis cum illis forsan annexis ex plenitudine juris canonici, ac omnibus juribus, et pertinentiis suis dicta Apostolica auctoritate conferimus, et de illis etiam providemus quo circa dilectis filiis causas Curiae Camerae Apostolicae generali Auditori, ac nostro in urbe ejusquè districtu, nec non venerabilis fratris nostri Archiepiscopi Messanensis Vicariis in spiritualibus Generalibus per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi vel duo, et unus eorum per se, vel aliam, seu alias easdem praesentes literas, et in eis contenta quocumque, ubi, et quando opus fuerit, et quoties pro parte moderatum, et pro tempore existentium Episcopi, ac Capituli Canonicorum Ecclesiae Pactensis, sive alicujus eorum fuerint requisiti solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes faciat auctoritate nostra, easdemque praesentes literas, et in eis contenta hujusmodi ab omnibus, ad quos spectat, et spectabit quomodolibet in futurum inviolabiliter observari. Ipsesque maderatas, et pro tempore existentes Episcopum, et Capitulum, et Canonicos Pactenses eorumque Ecclesiam, ac Dignitates, nec non Canonicatus, et praebendas, ac omnia beneficia etiam amovibilia, illorumque bona praemissis omnibus, et singulis juxta earumdem praesentium literarum continentiam, et tenorem pacifice frui, et gaudere non permittentes eos, seu eorum aliquem desuper per quoscumque quomodolibet molestari, perturbari, aut inquietari, ac Andream Fortunatum recepto prius ab eo nostro, et Romanae Ecclesiae no-

» mine fidelitatis deditoque solito juramento juxta formam quam sub Bulla nostra mittimus interclusam atque Simonem Calderarium, et Hieronymum Licarum. et Donatum, et Josephum de Donatis, et Dominicum Pisanum, ac Jacobum de Benedicto, nec non Hieronymum Marinum, atque Josephum Barbarum, et Antonium, Franciscumque Vassallum, Placidum quoque et Francisc. Marescalcum, et Didacum praefatos, vel eorum Procuratores eorum nominibus respective in corporalem possessionem Prioratus et Archidiaconatus, Cantoriatus, et Thesaurariatus, nec non Archipresbyteratus, et Canonicatuum, et Praebendarum, ac annexorumque jurium, et pertinentiarum praefatarum inducant auctoritate nostra, et defendant inductos a motis quibuslibet Detemptoribus ab eisdem facientes, Audream, et Hieronymum Licarum, et Donatum, et Josephum de Donatis, nec non Dominicum, et Hieronymum, et Jacobum Marinum, et Josephum Barbarum, atque Antonium, Franciscumque Vassallum, ac Placidum, nec non Franciscum Marescalcum, et Didacum vel pro eis procuratores praefatos ad praebendas hujusmodi in dicta Ecclesia in Canonicos Saeculares recipi, et in fratres stallo eis in Choro, et loco in Capitulo ipsius Ecclesiae cum dicti juris plenitudine assignatis, ipsosque Audream, et Simonem, nec non et Hieronymum Licarum, atque Donatum, et Joseph de Donatis ad Prioratum, et Archidiaconatum, et Cantoriam, nec non Thesaurariatum, et Archipresbyteratum hujusmodi respective, ut moris est admitti, eisque de illorum, ac annexorum eorumdem fructibus, redditibus, proventibus, juribus, et obventionibus universis integre corrisponderi; contradictores autem nostra appellatione posposita compescendo, non obstantibus permissis, ac nostris, et Cancelleriae Apostolicae regulis de exprimendo vero valore, nec non Lateranensis Concilii novissime celebrati uniones, annexiones, et incorporationes perpetuas nisi in casibus a jure praemissis fieri prohibendis, aliisque constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, et Ecclesiae, et Mensae Regularis, Dignitatumque officiorum Canonicatuum et Conventualium portionum regularium, ac membrorum hujusmodi fundationibus, et creationibus, et institutionibus, ac illorum, et dicti ordinis etiam juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roborari statutis privilegiis quoque ductis, et literis Apostolicis illis, et illius Ordinis superioribus, et personis in genere vel in specie sub quibusvis tenoribus, et formis, ac cum quibusvis clausulis etiam praegnantissimis, ac insolitis, derogatariarumque derogatoriis, nec non irritantibus, et aliis decretis etiam motu proprio et de certa scientia, ac etiam consistorialiter aut alios quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis, quibus omnibus etc. si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, et expressa mentio facienda esset illis alias in suo robore permansuris latissime hac vice tantum specialiter, et expressè harum serie derogamus contrariis quibuscumque, aut si aliqui Apostolica praedicta, vel quavis alia auctoritate in dicta Ecclesia in Canonicos saeculares sint recepti, vel ut recipiantur insistant, seu si super provisionibus sibi faciendis de Dignitatibus, nec non Canonicatibus, et praebendis dictae Ecclesiae in illis partibus speciales, vel generales dictae sedis, aut Legati ejus literas impetraverint per eas ad inhibitionem, reservationem, et decretum, vel alias quomodolibet sit processum. Quasquidem literas, et processus habitos per eosdem, ac inde sequuta quaecumque ad Dignitates, et Canonicatos, et praebendas hujusmodi volumus non extendi, sed nullum per hoc eis quod exequutionem Dignitatum, et Canonicatuum, et Praebendarum, ac Beneficiorum aliorum praejudicium generari seu si pro tempore existenti Episcopatum, vel quibusvis aliis communiter, aut divisim ab eadem sit sede indultum quo ad receptionem, vel provisionem alicujus minime teneantur ad id compelli, aut quod interdici, suspendi, vel excomunicari non possint per literas Apostolicas non facientibus plenam, et expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem ex quibusvis aliis privilegiis, indultis, et literis Apostolicis generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorem exi-

» stant per quae praesentibus vel expressam, vel totaliter non insertam effectus earum
» impediri valeat quomodolibet vel differri, et de quibus, eorumque totis tenoribus ha-
» benda sit autem a nostris literis mentio specialis. Volumus autem quod per praesen-
» tem gratiam nullum majus, aut novum jus quo ad collationem, et provisionem digni-
» tatum (Prioratu excepto, cujus ut profertur collatio, et provisio quocumque modo va-
» cet semper, et perpetuo ad Sedem Apostolicam pertineat), ac Canonicatuum, et Prae-
» bendarum praefatorum dicto Vincentio, ac pro tempore existenti Episcopo Pactensi,
» quam ipsi ante saecularizationem hujusmodi competebat acquisitum sit, nec esse cen-
» seatur. Quodque Dignitates praedictae pro tempore obtinentes ac Canonici et Benefi-
» ciati dictae Ecclesiae existentes decretis Concilii Tridentini, quae de Clericis saecula-
» ribus disponunt subjacere omnino debeant; quodque si aliquis Canonicus Regularis, vel
» Monachus ipsius Ecclesiae ad praesens reperiatur illi congrua portio pro ejus congrua
» substentatione per Ordinarium assignetur, dictique Canonici, ac Dignitates obtinentes,
» et alii Beneficiati statum praesertim super celebratione divinorum Officiorum ubique
» praevia Sedis Apostolicae approbatione concedere nequeat, et insuper quod ipse Andreas,
» antequam Prioratus hujusmodi possessionem assequatur, fidem Catholicam juxta arti-
» culos jampridem a Sede Apostolica praepositos in manibus Ordinarii emittere, illamque
» sic emissam ad dictam sedem . . . . . . cum Ordinario, et Andreae praefatorum sub-
» scriptionem quantocitius trasmittere omnino teneatur, alioquin Prioratus praedictus vacet
» eo ipso, ac insuper et nunc irritum decernimus, et inane si secus super eis a quoquam
» quavis auctoritate contingerit attentari per praesentes autem non intendimus saeculari-
» zationem per Ordinarium, ut praefertur factam in aliquo approbare. Nulli ergo homi-
» num liceat hanc paginam nostrae absolutionis, suspentionis, extinctionis, immutationis,
» redactionis, erectionis, institutionis, concessionis, assignationis, applicationis, indulti,
» collationis, provisionis, commissionis, voluntatis derogationis, et decreti infingere, vel
» ei ausu temerario contrariare; si quis autem hoc attentare praesumpserit indignationem
» Omnipotentis Domini, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incur-
» surum. Datae Romae apud Sanctam Mariam Majorem anno Incarnationis Dominicae
» millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo tertio nonas Februarii Pontificatus nostri
» anno quinto. » *Praesentatae Messanae vigesimo septimo januarii 1650 S. E. Ser. prov. et mandat, quod Sp. F. P. videat, et referat D. Petrus Garofalus Regius Locumtenens in Off. Pan. die vigesimo Septembris 1653. — Facta relatione praedicta S. E. prov. et m. quod Ill. Praes. insumul cum Ill. Consult. et Sp. F. P. Tribunalis Regii Patrimonii referant — Guascone F. P. — Eodem die vigesimo septembris 1653 facta relatione praedicta S. E. provideat, et mandat, quod fiant exequutoriae — Agras Regens Praes. Reg. D. Petrus Gregorius R. D. Diego Marotta Presidente del Cons. D. Petro Maria de Bezzdale Guascone F. P. — Et volentes nos, ut aequum est Apostolicis Literis conformes reddere providimus, et ita harum serie vos monemus, attenteque hortamur, quatenus praeinsertas Apostolicas literas, omniaque, et singula in eis contenta, et expressa exequamini, completis, et observatis, ac per quos decet exequi, compleri, et inviolabiliter observare faciatis ad unquem juxta earum seriem, continentiam, et tenorem pleniorem, ac de verbo ad verbum, et a prima linea usque ad ultimam, prout jacet juribus tamen praeeminentiis, et jurisdictionibus Regiis R. C. Regiaeque Monarchiae, et alterius cujuscunque semper salvis, et illesis permanentibus, et non aliter, nec alio modo, et non secus agitis agive permittatis oratione aliqua sive causa, pro quanta gratia Regia vobis cara est. Dat. Panormi die vigesimo septimo Septembris 1653 — El Duque Guascon F. P. Dnus Vicerex, et Genlis Capitaneus mandat mihi Francisco Roccho Palma Secretario. Visa per de Guascone F. P. Reg. Pag. P., et exeq. juxta earum seriem, continentiam, et te-*

norem tradatur possessio U. I. D. D. Antoninus Sidoti Protonotarius Apostolicus Archipresbyter R. S. Delegatus in causa; die decimo Novembris septimae Ind. 1653. praesentatae sunt in actis Officii U. I. D. D. Antonini Sidoti Protonotarii Apostolici Archipresbyteri R. S., et Delegati in causa et fuit provisum ut supra, unde etc. Joseph Accordino Mag. Not. in causa P., et exeq., registr. et conserventur in Archivio Cap. D. Joseph Donatus Vicarius Genlis Cap. S. v. die 12 novembris septimae Ind. 1653 praesentatae sunt in actis M. C. Episcopalis Pactensis de mandato Pmi Vicarii Genlis, per quem fuit provisum ut supra unde etc.

Joseph Accordino Mag. Not.

Ex actis M. C. Episcopalis Pactensis extracta est.

Collatione Salva.

Joseph Accordino Mag. Not.

Dignitatum autem, et Canonicorum nomina, qui in Pactensi Capitulo in praesentiarum existunt, sunt.

Dignitates et Canonici.

Prior D. Joseph Antonius Martino.
Archidiaconus Franciscus Accordino, et Agnetta.
Cantor D. Marius Piraino, et Amico.
Thesaurarius D. Joseph Arlotta.
Archipresbyter D. Vincentius Gaetano.
Canonicus D. Antonius Lanza.
Canonicus D. Fortonatus Accordino, et Agnetta.
Canonicus D. Antoninus Panti.
Canonicus D. Hieronymus Florulli, et Fortunato.
Canonicus D. Franciscus Pagliarano.
Canonicus D. Dominicus Licari.
Canonicus D. Joseph Natali.
Canonicus D. Nicolaus Gelardi.

Itaque cum praedictum Capitulum praesentasset in officio Sanctae Regalis Visitationis relationem super statu formali et reali totius corporis Capitularis, nec non Ecclesiae et Chori, eamque Illmus et Rmus Visitator Generalis examinasset, omnesque Canonicos in personali Visitatione secreto audivisset, atque omnium bullas et reddituum relationes perlustrasset, et discussisset, decrevit atque mandavit:

Quod circa potestatem conferendarum Dignitatum, Canonicatuum, et Cappellaniarum tum sedeplena, cum vacua, ac qualitatem requisitam in promovendis personis, observetur ad amussim dispositum in Episcopalibus et Apostolicis literis secularizationis; attendatque vigilanter Capitulum sub poena unciarum mille, quod si aliquando quidquam in contrarium fuerit attentatum, nec possessio, nec actus aliquis in Regali Ecclesia sequatur, sed de omnibus Advocatum Fiscalem Regalis Patrimonii praemoneat, cuius erit desuper Regium oraculum impetrare.

Cum de mente Regis non sit, ut pauperes civitatis, qui sedeplena eleemosyna Episcopi victitabant, et fraudentur sedevacante, curae erit Vicarii Capitularis Sacram Regiam Maestatem aut Proregem exorare, ut ex redditibus Mensae consueta pauperibus civitatis subsidia ministrentur.

Quod Capitulum Sedevacante, postquam Vicarium Capitularem canonice elegerit, Proregis adsensum et confirmationem in forma obtinere teneatur.

Quod sub poena nullitatis electio Vicarii capitularis non fiat ad tempus, sed indefinite donec, et quousque sedes vacaverit Episcopalis.

Quod tempore Sedis vacantis observetur omnino taxa Innocentiana, et pandecta caeterorum proventuum Curiae a moderno Episcopo Bonanni laudabiliter constituta.

Ad haec quod Vicarius Capitularis si civitatem, et Dioecesim visitare necesse habuerit, exigere non possit, nisi medietatem procurationis Episcopalis taxatae ab eodem Episcopo Bonanni, sive in pecunia, sive in cibariis arbitrio visitandorum, a quibuscumque autem aliis exactionibus etiam nomine vecturarum sive equorum, vel sub praetextu quod fuerint ultro a Subditis oblati, abstineat omnino.

Quod sub poena nullitatis tempore sedis vacantis pecuniae Ecclesiarum mutuari, darique in censum non possint coniunctis Vicarii Capitularis, qui nec minus eligi possint Depositarii pecuniarum ad Ecclesiam, ac loca pia pertinentium quocumque titulo, colore, aut praetextu.

Si quid vero adversus praemissa fuerit sedevacante attentatum, totum nullitatis vitio subiaceat, et novus Episcopus inter primas Pastoralis muneris curas de omnibus ad mentem Tridentini sibi reddere faciat rationes.

§ IV.

De Cappellanis Mansionariis.

In Ecclesiae secularizatione sex fuerunt primum instituti Cappellani, qui vigore Bullae Choro inservire tenebantur, anno vero 1653 Episcopus Ludovicus de Los Cameros, alios novem adjunxit, ita ut in posterum servitio Chori quindecim essent addicti Cappellani eost que ita divisit, ut sex antiquiores primarii, reliqui novem secundarii appellarentur; e subinde anno 1659 easdem Cappellanias in perpetua beneficia erexit. Praeterea tres fuerunt in saecularizatione Ecclesiae instituti Choristae, quos ad duos tandem idem Episcopus de Los Cameros redegit.

Cappellani, seu Mansionarii sunt:

D. Antonius Mauvelli Cappellanus primarius Subcantor.
D. Joseph Calabrò Cappellanus primarius Magister Caeremoniarum.
D. Franciscus Marino Cappellanus primarius.
D. Vincentius S. Spirito Cappellanus primarius.
D. Antoninus Lucchese Cappellanus primarius.
D. Dominicus Piannellaro Cappellanus primarius.
D. Caietanus Ajello Cappellanus secundarius.
D. Antoninus Gelardo Cappellanus secundarius.
D. Antoninus Benedicti Cappellanus secundarius.
D. Laurentius Cappadoni Cappellanus secundarius.
D. Philippus Bonsignore Cappellanus secundarius.
D. Antoninus d'Amico Cappellanus secundarius.
D. Dominicus Ayello Cappellanus secundarius.
D. Hieronymus Sidoti Cappellanus secundarius.
D. Blasius Paglia Cappellanus secundarius.

Choristae.

D. Antonius Manfrè. — D. Johannes Interdonato.

Quorum omnium munia, et servitium Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator examinavit perlustravitque eorum Bullas, ac expendit redditumm, ac bonorum relationes nilque quoad eos censuit decernendum.

§ V.

De Sacristis, et Servientibus Ecclesiae.

Sacristae, qui Ecclesiae famulantur, ac munditiei supellectilium, altarium, sacristiae, ac totius Ecclesiae imminent, operamque suam impendunt, sunt numero quatuor, quorum primus est Sacerdos Sacrista Maior nuncupatus, qui in sacristia continuò manere tenetur dum sacra peraguntur, divinaque officia decantantur, ne quid desit sacris administris, neve Saecularium, aliarumque personarum importuna irriverentia eos a devotione deturbet; eique suffragantur alii tres Clerici nomine *Sacristarum minorum*, qui ad eius nutum sua munia, sive in Sacristia seu per Ecclesiam obeunt.

Horum ergo Sacristarum omnium munia Illmus et Rmus Regius Generalis Visitator perlustravit, atque curam et stipendia examinavit, Sacristaeque maiori diligentiam in supellectilium nitore, et in officiis explendis laudavit.

§ VI.

De Servitio Chori, et Divinis Officiis.

Servitio Divini Cultus, Chori, et Ecclesiae adscripti sunt cum Canonici omnes, tum Cappellani Mansionarii, et Choristae, qui quotidie Choro interesse, ac alia Sacra Munia ad unumquemque spectantia obire tenentur sub poena statuta punctorum.

. Super eiusmodi itaque servitio Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator, discussis relationibus praesentatis in officio Sanctae Regalis Visitationis, ac in personali visitatione de eius disciplina certior factus, praecepit atque mandavit:

Quod quae circa quotidianum Chori servitium in saecularizatione Capituli fuerunt statuta, eadem immutari nullatenus valeant quecumque auctoritate, nisi de consensu Regis Patroni.

§ VII.

De Parochiali Cura, et Ecclesiast'ca Disciplina.

Tres extant in civitate Pactarum Ecclesiae Parochiales, vid. Sancti Hippolyti Martyris, S. Michaelis Arcangeli, et S. Nicolai Episcopi Mirensis, in quibus Rectores Parochi, qui ad nutum Episcopi sunt amovibiles, plura christianae pietatis exercitia praesertim erga pueros catechizandos obeunt, commissasque sibi plebes verbo Dei, et Sacramentis pascunt.

Cum autem Regiorum Visitatorum munus pro ordinaria legatiali potestate, qua possent, praecipuè semper collimaverit ad salutem animarum promovendam Parochiali curae commissarum, et ad profectum Ecclesiasticae Disciplinae, Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator, postquam quae ad curam Parochialem et ad Ecclesiasticam Disciplinam spectarent diligenter perlustrasset et examinasset, praecepit atque mandavit:

Quod omnes, qui ad titulum patrimonii sive in urbe, sive in Dioecesi fuerint clericali militiae adscripti, teneantur Parochos cum oportuerit adiuvare, singulis vero dominicis et festis diebus saltem interesse Choro, et in Ecclesia, cui fuerunt adscripti, Ecclesiastica obire munia.

TITULUS III.

De Rebus, sive de Visitatione Status Realis, et Bonorum Ecclesiae.

Rogerius Comes summa sane pietate Princeps, cum Ecclesiam Pactensem, et Monasterium Ordinis Sancti Benedicti extruxisset peramplam quoque dotem pro sua munificentia eis constituit, ut testimonio sunt eius plura diplomata, cuius eximiae pietatis,

et largitatis exemplum successores Principes prae oculis habentes Reges Rogerius, Martinus, et Alphonsus aliique percrebris donationibus pariter cumularunt. Cum Ecclesia praedicta in omnibus regularis esset sub regimine Abbatis, primum tum Episcopi Monachi una erat Mensa Abbatis vel Episcopi, et Monachorum, unusque erat OEconomus, qui servitio Divini Cultus Ecclesiae, et Monasterii fabricis, et pauperibus providebat; postquam vero Episcopus ex saeculari clero coepit assumi ab Episcopali Monachorum Mensa avulsa ex redditibus Episcopalis Mensae fuit certa summa adsignata pro congrua Monachorum substentatione, quemadmodum etiam alia pro fabricis, et jocalibus Ecclesiae, et Monasterio, remanente penes Episcopum obligatione subveniendorum pauperum. Saecurizata demum Ecclesia id idem moris retentum est, atque ex eadem proio Episcopali Mensa Canonici, et Divini Cultus administri congruam substentationem nacti fuerunt, et pro fabricis Ecclesiae, et iocalibus vetus eadem Maragmatis Massa pecuniarum nempe taxatarum super Mensa Episcopali necessaria suppeditavit. Demum Seminarium puerorum vigore Tridentini Decreti, et Regii mandati aere eiusdem Mensae excitatum, congruam quoque alimoniam, aliaque necessaria super eadem obtinuit.

Quae omnia cum ex Regia largitate, vel ex Regiis redditibus Episcopalis Mensae sint in Pactensem Ecclesiam profecta Regio Patronatui, et Regiae Visitationis juri remanseutur obnoxia.

§ I.

De Regia Episcopali Mensa, ac bonis et redditibus Episcopi Pactensis.

Porro Illmus et Rmus Dnus Visitator Generalis Episcopalem Mensam visitavit, ejusque bona et redditus, nec non onera, vel ut vocant *gravitias*, atque examinatis et discussis relationibus ab Episcopo praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis, revisisque, Notariorum actis, Ecclesiae rollis aliisque notitiis aliunde comparatis, invenit dicta bona et redditus, onera et gravitias esse, quae sequuntur; salvo tamen meliori examine, et citra praeiudicium ipsius Mensae, Regis Patroni, et quorumcumque etc.

Bona, et Redditus.

In primis possidet Mensa Episcopalis Pactarum terram Jusae Guardiae cum omnibus feudis, herbagiis, molendinis, teloniis, decimis, aliisque; qua de re ius habet eligendi Capitaneum, Juratum, Judicem, Magistrum Notarium, Baiulos, Carcerarium, aliosque Officiales et Ministros; percipitque annuatim infrascriptas summas, vid.

Pro quinque molendinis, emolumentis Bajulatus, Carcerario feudis, seu herbagiis existentibus in dicta terra Jusae, et locatis Bui D. Ignatio Benedicto Pisani, D. Julio, Didico, et D. Johanni Ferzano de Jusa, pro rata annuas unc. 468, et tar. 18 ut ex contractu locationis per acta Notarii Paschalis Dixidomino Civitatis Pactarum, sub die nona augusti prima Ind. 1738. . . . . onz 468 18 »

Item ex teloniis in dicta terra Jusae, decimis frondium sicomorum, frumentorum, linorum, mustorum, mandrarum, tegularum, nec non ex censibus in pecunia in frumentis, et hordeis vulgo *della Gabelletta* percepit Mensa Episcopalis anno praeterito 4 Ind. 1741 unz 306, ut ex fide Canonici D. Altii Calì Administratoris. . . . . onz 306 » »

Item ex decimis eiusdem terrae Jusae noviter acquisitis per hodiernum Episcopum in contradictorio iudicio percepit Mensa praedicto anno 1741, 4 Ind. unc. 130, ut ex fide dicti administratoris. . . . . onz 130 » »

Item ex telonio prope litus Maris S. Georgii, locato Marco Antonio de Miceli annuas uncias novem, ut ex contractu locationis per acta Notarii Laurentii Candelora de Jusa sub die 10 Augusti 3 Ind. 1740. . onz 9 » »

Possidet praeterea dicta Mensa Episcopalis Pactarum iure directi dominii terram Libritii, cum feudis, seu herbagiis, molendinis, teloniis, decimis, censibus aliisque; habetque ius eligendi Capitaneum, Judicem, Juratum, Magistrum Notarium, aliosque Ministros, et Officiales, percipitque annuatim infrascriptos redditus vid.

Ex telonio, decimis lini, olei, et musti, nec non ex officiis in dicta terra Libritii locatis D. Natali Procopio, D. Blasio Tmichiaro, et domino Antonio Gugliotta eiusdem terrae annuas uncias centum, ut ex contractu rogato per acta Notarii Pascalis Dixidomino sub die quinque septembris 1738 2dae Indictionis. . . . . onz 100 » »

Ex duobus molendinis in dicta terra Libritii existentibus, locatis D. Antonino Gugliotta, annuas uncias 116, ut ex contractu locationis per acta dicti Notarii Dixidomino sub die 3 aprilis 4 Ind. 1741 . onz 116 » »

Ex decima frumentorum, hordeorum, fabarum, aliorumque, nec non ex nemoribus, juribus baiulatus, terragiis, censibus, decimis mandrarum, alisque pertinentibus ad eamdem Mensam Episcopalem in dicta terra Libritii, percepit Mensa anno 1741 unz 308, 2 ut ex fide D. Antonini Natoli Administratoris. . . . . onz 308 2 »

Item possidet Mensa Episcopalis Pactarum terram SSmi Salvatoris cum suis iuribus, et pertinentiis etc. ad praesens locatam Francisco Grasso pro annuis unciis centum octuaginta, ut ex contractu per acta Notarii Pennisi de Panormo sub die 14 januarii 1740. . . . . onz 180 » »

Item possidet Mensa praedicta feudum nuncupatum di Ficiro existens in territorio S. Angeli in Valle Nemorum ad praesens locatum Gregorio Censo pro annuis unciis 90, ut ex contractu per Notarium Dixidomino sub die vigintiquinque julii 1738. . . . . onz 90 » »

Item possidet feudum S. Papini existens in dicta terra S. Angeli, ad praesens locatum Sebastiano Raffaeli pro annuis unc. sexagintaquinque, ut ex contractu rogato per Notarium Sebastianum Raffaeli de Jusa sub die 22 jannarii 3 Indict. 1740. . . . . onz 65 » »

Item possidet praedicta Mensa Episcopalis Pactarum feudum dictum *Modichella* positum in territorio civitatis Menei, ad praesens locatum Juratis dictae civitatis pro annuis unc. 30, ut ex contractu locationis per acta Notarii Thomae Maugiarratti de Minco sub die 30 augusti 1740 . onz 30 » »

Item possidet feudum vulgo dictum *del Casale* existens in territorio civitatis Nicosiae ad praesens locatum D. Isidoro Biuritella pro annuis unciis biscentum quinquaginta, ut ex contractu rogato per Notarium Franciscum Gorgone de Nicosia sub die 22 junii anno 1735. . . onz 250 » »

Item possidet eadem Mensa Episcopalis feudum Sanctae Mariae vulgo dictum *de Balatis* positum in territorio Thusae ad praesens locatum D. Victoriae Ventimiglia Comitissae de Prades pro annuis unciis centumquinquaginta, ut ex contractu die etc. . . . . onz 150 » »

Item possidet feudum vulgo dictum *della Porcaria* existens in territorio Castrinovi, ad praesens locatum D. Johanni Baptistae Ceraulo pro annuis unc. 170 ut ex contractu locationis rogato per Notarium Pennisi sub die 13 decembris 2 Ind. 1738 . . . . onz 170 » »

Item possidet feudum S. Crucis veteris existens in territorio civitatis Platiae, ad praesens locatum D. Carolo Mole pro annuis unciis biscentum et duodecim, et tt. decem, ut ex contractu rogato per Notarium Ignatium Vasella de Calataierone sub die 16 octobris 1 Ind. 1737. . onz 212 10 »

Item possidet dicta Mensa tria molendina posita in dicta civitate Pactarum, nec non hortus, et feudum dictum *delli Cuturi* in territorio dictae civitatis, percipitque ad praesens annuas uncias tercentum, ut ex contractu locationis favore Francisci Calcca per acta dicti Notarii Dixidomino sub die 14 augusti 1 Ind. 1738 . . . . onz 300 » »

Item possidet terras dictas de S. Bartholomaeo existentes in territorio civitatis Pactarum ad praesens locatas Johanni Salemi pro annuis unciis duodecim, ut ex contractu rogato per Notarium Dixidomino sub die 2 septembris 14 Indict. 1735. . . . . onz 12 » »

Item possidet tria molendina posita in terra Montaneae Regiae ad praesens locata Dominico Orlando pro annuis unciis octuagintaquinque, ut ex contractu rogato per eumdem Notarium Dixidomino sub die undecima augusti 1 Indict. 1738. . . . . onz 85 » »

Item ex doanis dictae civitatis Pactarum ad eamdem Mensam pertinentibus annuas unc. nonagintaduas, ut ex contractu locationis favore Hieronymi Ajello per acta dicti Notarii Dixidomino sub die decima quinta augusti 1 Indict. 1738. . . . . onz 92 » »

Ex doanis Montaneae Regiae ad dictam Mensam pertinentibus annuas uncias quinque, ut ex locatione oretenus etc. . . . . . onz 5 » »

Item ex doana Surrentini ad dictam Mensam spectante annuas uncias 2 et tarenos decem et septem, ut ex contractu locationis favore Theodori Criffò per acta dicti Notarii Dixidomino sub die duodecima septembris decima tertia Indict. 1739. . . . . onz 2 17 »

Item ex censibus Montaneae vulgo dictis *li Marzatini* annuas uncias 10, ut ex fide D. Josephi Ajello Administratoris. . . . . . onz 10 » »

Item ex foliis sicomorum existentium in hortibus civitatis Pactarum ad dictam Mensam pertinentibus uncias septuaginta, et tar. vigintisex, ut ex fide Can. D. Vincentii Gaetano Administratoris. . . . . onz 70 26 »

Item ex ancoris existentibus ad litus maris S. Georgii ad dictam Mensam pertinentibus annuas uncias duodecim, ut ex contractu locationis favore D. Antonini Amico de Milatio rogato per dictum Notarium Dixidomino sub die 25 februarii 1737. . . . . onz 12 » »

Item ex doana Maris Oliverii et Fullonis percepit Mensa praeterito anno 1741 uncias triginta duas, et tarenos duodeviginti. . . . onz 32 18 »

Item pertinet ad dictam Mensam feudum Lupae, ad praesens possessum a D. Mattia Proto pro annuo canone unc. 45. . . . . onz 45 » »

Item pertinet ad dictam Mensam Feudum dictum *Maguli* existens in territorio Prisini ad praesens possessum a Bne D. Barbaro Maggiore pro annuo canone unc. 167. 2. 16. . . . . onz 167 2 16

Item pertinet ad dictam Mensam locus molendini dicti de *Ulmo* ad praesens concessus Antonino Picardi pro annuo canone unc. 2 20, ut ex contractu per acta dicti Notarii Dixidomino sub die 7 decembris 1740. . onz 2 20 »

Item ab Illustri Marne Geracis annuas uncias 60 . . . onz 60 » »

Item ab Illri Marne Bifarae annuas uncias 10. . . . . onz 10 » »

Item a Conventu Misericordiae Panormi annuas unc. 6. . onz 6 » »

Item ab Antonio Galletti ann. unc. 5 pro censu super tymnaria Oliverii . . . . onz 5 » »

Item a D. Francisco Mito de Magnia annuas unc. 5 . . . onz 5 » »

Item a Francisco Calcca annuos tarenos 13 pro censu super terris vulgo dictis *del Calciotto* . . . . onz » 13 »

Item a Baronissa D. Adriana La Via annuos tar. 15. . . on7 » 15 »

Item ex variis censibus tam in pecunia numerata, quam in frumentis, hordeis, oleo, musto, ac foliis sicomorum super diversis locis existentibus in civitate, et territorio Pactarum annuas uncias octuagintadua circiter, ut in sequenti nota ex relatione exhibita in officio Sanctae Regalis Visitationis in volumine monumentorum collocata, aliisque diligentiis etc.

Nota Censuum Mensam spectantium-Census in pecunia numerata.

Super tymnaria Oliveri contermina territorio huius civitatis, feudo Oliveri, et feudo del Falcone nunc possessa per Ducem Serrae Falci, et D. Antouinum Galletti maritali nomine solvunt annuas . . . . on7 5 » »

A Bne D. Antonino Balthassare Proto tarenus unus super domo sita in hac civitate in regione Sancti Bartholomaei, vigore actus recognitorii rogati per Notarium Michaelem Angelum Sidoti die 4 maii X Ind. 1717. on7 » 1 »

Item ab eodem Proto grana quinque super loco in territorio Scalae existente in territorio huius civitatis contermino feudo Lupae, feudo Oliveri, aliisque, vigore actus recognitorii rogati per notarium Michaelem Angelum Sidoti die 10 maii X Indict. 1717. . . . . on7 » » 5

Item ab eodem Proto gr. quinque super terris nuncupatis Lupae territorii Scalae, conterminis feudo Oliveri, feudo Lupae vigore contractus ut supra gr. quinque. . . . . on7 » » 5

Item ab eodem unc. duo, et tt. 10 super terris in loco dicto *Tre Aere* in territorio Scalae, in omnibus prout supra. . . . . . on7 2 10 »

Item ab eodem unc. 1 et tt. 5 super terris nuncupatis *di S. Panta*, seu S. Mariae Tyndari in eodem territorio Scalae, vigore contrac. prout supra. on7 1 5 »

Item ad eodem unc. 3, 9 super loco in continentiis Tyndari in eodem territorio Scalae, contermino feudo Oliveri, feudo Lupae possessionis D. Simonis Tinghino, Venerabilis Ecclesiae Tyndari, in omnibus prout supra on7 3 9 »

Item ab eodem tarenus unus super terris in finibus Scalae in eodem territorio in omnibus ut supra . . . . on7 » 1 »

Item ab eodem tar. octo super terris in continentiis Tyndari in eodem territorio, prout in praecedenti partita. . . . . . . on7 » 8 »

Item ab eodem gr. 15 super domo sita in hac civitate in viculo de *Polla*, contermina domui Petri Scardino. . . . . . on7 » » 15

Item ab eodem Proto tareni quatuor super loco in continentiis S. Nicolai La Rina in territorio huius civitatis, contermino loco Beneficii quondam Mariae Minolfo et Tinghino, loco D. Francisci Giardina, viae publicae, et aliis, nunc possesso per Baronissam mantrem dicti D. Antonini, et D. Mariae Proto, in omnibus ut supra. . . . . . on7 » » 4

A D. Antonino Tibaldi tareni undecim super loco existente in territorio huius civitatis, in finibus olim vulgo nuncupatis *del molino della Rocca*, contermino loco Doct. D. Blasii Giardina, et Baroniae Malutii, vigore actus recognitorii rogati per Notarium Michaelem Angelum Sidoti huius civitatis Pactensis die 4 maii 1717. . . . . on7 » 11 »

Item ab eodem tareni duo super loco in territorio vulgo nuncupato di *Mustazzo*, contermino loco Sac. D. Antonini Marino et viae publicae on7 » 2 »

Item ab eodem Proto tareni tres super alio loco olim vinea in dicto territorio. . . . . on7 » 3 »

A D. Antonino Ferraut tareni duo super loco existente in territorio civ.

Pactensis in continentiis S. Johannis, seu, ut vulgo dicitur Casale, contermino bonis haeredum quondam Principis Furnari, D. Antonio Marziano Maggeri, Octavio di Maio, aliisque vigore Instrumenti rogati per Notarioum Michaelem Angelum Sidoti die 8 maii 1717. . . . . . 0o7 » 2 »

Item ab eodem tareni duo super petio terrae in territorio huius civitatis in loco nuncupato *de Plani*, contermino terris D. Josephi Antonii Marziano, terris ejusdem Ferraut maritali nomine, ac publicis viis. . 0o7 » 2 »

A D. Antonino Fortunato maritali nomine D. Catherinae Fortunato, et Scoppia tareni tres super petio terrae in loco nuncupato da Pante seu *Scozzarontino*, contermino terris Mri Pauli Manuele, et loco Venerabilis Ecclesiae S. Mariae Graecorum vigore instrumenti rogato per eumdem, quod supradictus census impoitat tar. 9, quorum tt. 6 solvit Magister Paulus Manuele . . . . 0o7 » 3 »

A Doctore Ansaldo Florulli tt. 18 super petio terrae existenti in territorio huius civ. in loco dicto de Piani, contermino feudo de Cuturni Mensae Episcopalis Pactensis, et viis publicis, vigore instrumenti rogati per Notarium Sidoti die 4 maii X Ind. 1717 . . . . . . 0o7 » 18 »

Item ab eodem tt. 3 16 super petio terrae nunc unito bonis ejusdem Florulli conterminis loco Mri Josephi de Orlando, viae publicae aliisque 0o7 » 3 16

Item ab eodem gr. 6 super petio terrae unitae bonis ejusdem Florulli existenti in loco dicto di Brabba, ejusque confinia sunt ut supra, ac obligatione. ut supra. . . . . 0o7 » » 6

Item ab eodem gr. 19 3 super alio petio unito onis ejusdem Florulli conterminis viae pulicae, loco Mri Josephi Orlandi, aliisque olim solutis per Dnum Leonardum Messina, nunc solvuntur per dictum de Florulli, vigore instrumenti rogati per Notarium Sidoti die quarta maii decima Indictione 1717, ... 0o7 » » 19 3

Item ab eodem tt. 1, 16 super alio petio unito bonis ejusdem Florulli conterminis viae pubblicae, loco magistri Josephi Orlando, aliisque olim solutis per D. Leonardum Messina, nunc solvuntur per Drem Florulli vigore instrumenti rogati per Notarium Sidoti die 4 maii X Ind. 1717 0o7 » 1 16

A Clerico Antonino Orlando di Diego tt. 3 5 super possessione in continentiis S. Antonini territorio huius civitatis contermina bonis Mri Antonini Ajello, et Clerico Caietani Orlando, nec non prato publico, vigore instrumenti rogati per Notaurim Sidoti die 4 maii X Ind. 1717 . 0o7 » 3 5

A Sac. D. Antonino Lucchesi, uti Legatario quondam Bernardini Barbaro unc. 1, 16 super terris aliquibus in conterminis SS. Salvatoris, sive Turris Rotundae, conterminis terreno Baronis D. Antonini Balthassaris Proto, et viae publicae vigore instrumenti per manus Notarii Sidoti die maii 16 Indictione 1717 . . . . 0o7 1 16 »

A Mro Antonio Collufrati maritali nomine Mariae Alonsi tt. 2 super Officina ollaria sita in suburbio huius civitatis, vel in regione S. Nicolai vigore instrumenti per manus Notarii Sidoti die 5 maii X Ind. 1717. Hic tamen census importat tt. 6 et gr. 10, verum tt. 4, 10 solvit Dominicus Ajello ut infra. . . . . 0o7 » 2 »

Ab Andrea La Malfa terrae Furnari tareni quatuor super agro satoris nuncupato la Chiusa seu di Genovesi in finibus di Malluzzo, contermino possessioni D. Fran. Florulli, et alteri Mri Tyndari Ajello vigore instrumenti per manus Notarii Antonini Conti terrae Furnari die 22 maii X Ind. 1717 0o7 » 4 »

A D. Blasio Giardina tt. 8 super duabus terrarum petiis cum domibus et vinea in continentiis, ut vulgo dicitur di Mustazzo, conterminis bonis Doct. Blasii, et Bni D. Francisci Florulli vigore instrumenti per manus Notarii Sidoti sub die 6. maii X Ind. 1717 . . . . . on7 » 8 »

A Doct. D. Blasio Finocchiaro et ejus nomine a D. Francisco Finocchiaro gr. quinque super possessione existente in continentiis ut dicunt dello Bidale, contermina bonis haeredum Principis Furnari, fluminis et viae, publicae, vigore instrumenti rogati per Notarium Sidoti die quinque maii X Indictione 1717. . . . . on7 » » 5

A D. Balthassare Drago grana tres super oliveto in continentiis S. Nicasii, seu S. Antonini, vigore instrumenti rogati per Notarium Sidoti die 4 maii X Indictione 1717. . . . . on7 » » 3

A Beatrice Giardina filia heres quondam Vincentii Giardina, tarenus 1, et gr. 5 super loco mororum, olim vinea, existente in territorio hujus civitatis in continentiis molendini, contermino bonis Ab. D. Johannis Marziani et D. Antonii Florio, viae, et fluminis, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 24 maii X Ind. 1717. . . . . . . on7 » 1 5

A Ven. Ecclesia, sive Oratorio S. Philippi Nerii sub titulo Sanctae Mariae Tyndaridis unc. 3, 9 super terris et vineis existentibus in territorio Tyndaridis, conterminis possessioni Bni D. Antonii Balthassaris Proto vigore contractus initi per Sacerdotem D. Sebastianum Marzullo, uti Praepositum ejusdem Oratorii penes acta Notarii Sidoti die decima maii X Indictione 1717. . . . . on7 3 9 »

Item ab eodem Oratorio tareni duo super cisterna existente in domo ejusdem, tt. duo. . . . . on7 » 2 »

A D. Catharina Augotta et Proto tarenus unus super parte arundineti existentis in territorio huius civ. in continentiis fluminis Pactarum, contermini alteri arundineto parti haeredum quondam Principis Furnari, et dicto fluminis, vigore contractus rogati per Notarium Sidoti die quinque maii X Indictione 1717. . . . . on7 » 1 »

A Ven. Cappella S. Michaelis Arcangeli, et S. Hieronymi, erecta in Ecclesia Parochiali S. Hippolyti, et per eam a Sacerd. D. Josepho Calabrò uti Beneficiario ejusdem Cappellae tt. duo, et gr. decem, ut ex contractu rogato per Notarium Sidoti die 6 maii X Ind. 1717 . . . on7 » 2 10

A Conservatorio Orphanorum civitatis Pactensis tt. 1, 3 super domo sita in regione S. Bartholomaei hujus civitatis, contermina domui haeredum quondam D. Francisci Natoli, ac viae publicae, vigore contractus initi per D. Josephum Gatto uti Procuratorem ejusdem Conservatorii per acta Notarii Sidoti die 14 maii X Ind. 1717 . . . . . on7 » 1 3

A Ven. Ecclesia S. Febroniae hujus Civitatis unc. 8. 1 super solo ejusdem Ecclesiae, circuitu existente in territorio hujus civitatis in planitie S. Rocchi, videlicet tt. 1 pro solo Ecclesiae, et unc. 8 pro area, vel planitie circum Ecclesiam ad celebrandas annuas mense julii, cum supradicto pacto tamen si dictae nundinae non fierent, tunc supradicta Ecclesia teneretur solvere pro censu tantum tarenos sex, unum scilicet pro solo Ecclesiae, et reliquos quinque pro terreno planitiei, ut in contractu, et obligatione facta per Sacerd. D. Johannem Santonoceti. uti Beneficiarium ejusdem Ecclesiae in actis Notarii Michaelis Angeli Sidoti die 10 maii decima Indictione 1717. . . . . on7 8 1 »

A Ven. Ecclesia Parocchiali sub titulo S. Nicolai grana quinque super domo existente in hac civitate ad fontem in regione S. Bartholomaei, vigore contractus initi per Sac. D. Josephum Santonoceti, uti Parochum in actis Notarii Sidoti die 20 maii X Ind. 1717. . . . . onz » » 5

A Ven. Ecclesia S. Mariae Agonizantium hujus civ. taren. unus super domo, sive apotheca existente in platea civit. vigore contractus initi per Sac. D. Josephum Santo Noceti, uti Parochum in actis Notarii Sidoti die 20 maii X Indictione 1717. . . . . onz » 1 »

A Dominico Grifo tar. sex super loco existente in territorio hujus civ. in continentiis S. Antonini, seu S. Spiritus, contermino possessioni Notarii Michaelis Angeli Sidoti, et in praesentiarum possessionibus Mri Antonini Pantaleo, et Principis Furnari, vigore instrumenti rogati per Notarium Sidoti die 6 maii X Ind. 1717. . . . . onz » 6 »

A Dominica Ajello quondam Antonii Ajello tareni quatuor, et gr. decem super officina Ollaria existente in suburbio hujus civitatis in regione Sanctae Nicolai, contermina domui Mri Francisci Lucinno, vigore contractus penes Notarium Sidoti die 15 maii X Ind. 1717. Dictus autem census in totum importat tt. 6, et gr. 10 quorum duo solvit Mag. Antoninus Collorafi maritali nomine Mariae Alongi . . . . onz » 4 10

A Sac. D. Dominico Ciancio tt. 4. 10 super terris existentibus in hujus civitatis territorio, in continentiis S. Martini, alias vulgo dictis *degl'Impenduti*, conterminis terris haeredum quondam D. Benedicti Ferrando, et viae publicae, vigore instrumenti per manus Notarii Sidoti die 20 maii decima Indictione 1717 . . . . onz » 4 10

A Mag. Dominico Ilardo, alias Rizzo grana quinque super viridario morum prope civ. maenia, conterminos aquis molendini Crucis, magno flumini, et viae publicae, vigore instrumenti per Notarium Sidoti die 29 maii X Indictione 1717. . . . . onz » 5 »

A Sacerd. D. Francisco Marino grana septem, et picc. tres, super vinea existente in finibus *di Barabi*, territorio huius civit., contermina bonis Canonici D. Antonini di Benedetto, et viae publicae, ut ex actis Notarii Sidoti die 6 maii X Ind. 1717 . . . . onz » » 7 3

A D. Dominico, et Dno Antonino Tibaldi fratribus, et haeredibus quondam D. Johannis Tibaldi tareni quinque super domo existente in regione S. Hippolyti vigore contractus rogati per manus Notarii Sidoti die 29 maii X Indictione 1717. . . . . onz » 5 »

A Clerico Francisco Ajello tareni sex super loco in territorio hujus civitatis contermino locis Clerici Antonini Orlando, et Clerici Cajetani Orlandi, nec non prato publico etc. vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 6 maii X Ind. 1717 . . . . onz » 6 »

A D. Francisco Florulli Bne Altimontis tareni 21 super possessione existente in continentiis, ut vulgo dicunt, *di Mustazzo*, territorio hujus civitatis, contermina viae publicae, ac bonis haeredum Principis Furnari, Doct. D. Blasii Giardina, et Dni Antonini Tibaldi, vigore contractus per Notarium Sidoti die 5 maii X Indictione 1717. . . . . . onz » 21 »

A D. Francisco Nobile tareni quinque super domo in Valle S. Nicolai, et in praesentiarum S. Hippolyti hujus civitatis, contermina domui ejusdem Ecclesiae, et viae publicae, vigore instrumenti rogati per Notarium Sidoti die 5 maii X Ind. 1717 . . . . onz » 5 »

A Mag. Francisco Ciciro tt. 2, 10 super possessione existente in continentiis di Mustazzo, territorio hujus civitatis, contermina possessioni Mag. Josephi Marino, Mag. Josephi Caccio, et D. Antonini Tibaldi, ac viae publicae, vigore instrumenti per manus Notarii Sidoti die decimatertia maii X Indictione 1717. . . . . on7 » 2 10

A Canon. Archidiacono D. Francisco Accordino, et Angotta tt. 25, 15 super possessione in territorio hujus civitatis in continentiis, uti dicunt, *del Creato*, contermina magnae possessioni ejusdem Accordino et Angotta, et Mag. Nicolai Orlando, nec non viae publicae, vigore instrumenti rogati per Notarium Sidoti die 7 maii 1717. . . . . . . on7 » 25 15

Item ab eodem tareni tres, et grana quindecim super possessione in continentiis Montis, seu *del Creato*, territorio hujus civitatis, et in omnibus, prout in praecedenti partita . . . . on7 » 3 15

Item ab eodem tt. 1 10 super alio loco, cotermino finibus prioris partitae, et in omnibus ut in illa. . . . . on7 » 1 10

Item ab eodem tt. 1, 10 super alio loco contermino magnae possessioni ejusdem, in omnibus, ut in praecedenti partita . . . . on7 » 1 10

Item ab eodem tareni tres super possessione in continentiis, uti dicunt *di Mustazzo, seu Piscitto*, contermina possessionibus D. Antonini Natoli, Johannis Alcara, et viae publicae, ut ex contractu per Notarium Sidoti on7 » 3 »

Item ab eodem tt. 1, 17, 3 super duobus petiis terrarum in continentiis, ut dicitur *di Salice*, et S. Martini, conterminis possessionibus D Francisci Giardina Ab. Marziani, et in omnibus ut supra. . on7 » 1 17 3

A Ven. Ecclesia sub titulo SS. Sosarii grana decem super domo sita in hac civitate in regione S. Bartholomaei, vigore contractus initi per magistrum Matthaeum Sciacca, uti Gubernatorem ejusdem Ecclesiae penes acta Notarii Sidoti die 11 maii X Indictione 1717. . . . . on7 » » 10

Item ab eodem grana quindecim super vinea existente in hujus civitatis territorio in continentiis S. Nicasii, contermina bonis Sac. D. Josephi Calabrò Archidiaconi, et aliorum, et in omnibus, ut in prima partita on7 » » 15

Item ab eodem gr. 7, 3 super duobus petiis terrarum in continentiis Magdalenae, territorio hujus civitatis, conterminis possessionibus D. Dominici Tibaldi, Mariae Drago et Floro, fluminique publico . . on7 » » 7 3

Item ab eodem tt. tresdecim super possessione in continentiis, uti dicunt *Cuttonnera*, territorio hujus civitatis, conterminis bonis Conventus Sancti Francisci huius civitatis, D. Petri Pisano, et viae publicae . on7 » 13 »

Item ab eodem tareni octo super petio terrarum in territorio huius civitatis in continentiis nuncupatis del Salice, seu Giudei, contermino possessioni Sac. D. Hieronymi Muni, flumini publico, ac possessioni ejusdem Accordino. . . . . on7 » 6 »

Item ab eodem tareni quatuor super loco in continentiis Montis Olivarum, cotermino locis D. Balthassaris Drago maritali nomine, et haeredum quondam Laurae Tortoreti . . . . on7 » 4 »

Item ab eodem gr. 13, et picc. 2 super domo sita in regione, ut dicunt *di Polla*, contermina domui Mag. Josephi Manuele, et viae publ. on7 » » 13 2

Item ab eodem tt. 1. et gr. 10 super possessione olim vinea, in continentiis S. Antonini de Piani, cotermina possessioni conventus Sancti Antonini, et viis publicis . . . . on7 » 1 10

Item ab eodem grana quinque super oliveto, seu vinea in finibus de Mu-

stazzo territorio hujus Civ. contermino possessioni D. Antonini Marotta, et Tinchino, ac possessioni ejusdem Accordino . . . . . . onz » » 5

Item ab eodem grana quinque super apotheca ad maris litus . . onz » » 5

A Dno Francisco Fortunato tareni quatuor super possessione olim vinea in territorio hujus civitatis in continentiis Magdalenae vigore contractus rogati per Notarium Sidoti die 10 maii X Ind. 1717 . . . onz » 4 »

A Francisco Tinghino grana decem super possessione in continentiis de Mustazzo, contermina possessioni ejusdem Tinchino, ac possessioni D. Antonini Natoli olim R. C. vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 15 mensis maii X Ind. 1717 . . . . onz » » 10

A Can. D. Francisco Gatto tarenus unus super possessione in continentiis S. Nicasii, territorio hujus civitatis, contermina possessioni Canonici Prioris D. Josephi Accordino et Proto, et Can. Archidiaconi D. Francisci Accordino et Angotta, nec non viae publicae, vigore contractus in actis Notarii Sidoti die 13 maii X Ind. 1717. . . . . . . onz » 1 »

A Sac. D. Francisco Bonia tareni tres, et grana decem super domo sita in viculo S. Michaelis hujus civitatis, vigore instrumenti rogati per Notarium Sidoti die 20 maii X Ind. 1717 . . . . onz » 3 10

A Bne D. Francisco Galioti et Spadafora grana decem super domo in Regione *di Polla* hujus civitatis, contermina domibus ejusdem Galioti, et viae publicae, vigore instrumenti rogati per Notarium Sidoti die 20 maii X Ind. 1717. . . . . onz » » 10

A Clerico Ab. D. Johanne Antonio Marziani tareni decem super possessione in continentiis *di Mustazzo*, contermina possessionibus Bnis D. Francisci Florulli, et Can. Archidiaconi D. Francisci Accordino et Angotta, prout in volumine plateae fol. 21 . . . . onz » 10 »

Item ab eodem tareni quatuor super possessione in continentiis S. Venerae, contermina bonis Bnis Florulli, et ejusdem Marziani, prout in dicta platea fol. 394 . . . . onz » 4 »

Item ab eodem tareni duo, grana 16 e pic. 2. super tertia parte possessionis in continentiis S. Leonard', territorio hujus civitatis, contermina bonis haeredum quondam D. Francisci Natoli, D. Bartholomaei Drago; haeredum quondam D. Blasii Accordino, et viae publicae, vigore contractus facti per D. Laurentium Marziani uti ejus procuratorem in actis Notarii Antonini Conti Furnari die 17 maii X Ind. 1717 . . . onz » 2 16 2

Item ab eodem tareni tres super petio terrarum in finibus planitiarum, territorio hujus civitatis, contermino possessioni D. Antonini Ferrant, et aliis terris ejusdem Marziani et viis publicis, in omnibus ut supra. onz » 3 »

Item ab eodem tarenus unus super terris in continentiis D. Dominici Muscara, D. Angeli Russo, fluminis, et viae publicae de reliquis ut in prima partita. . . . . onz » 1 »

Item ab eodem grana quinque super loco cum trappeto in continentiis Molendini medii, contermino terris R. C., possessioni dicti Ab. Marziani, flumini, et viae publicae, in reliquis ut supra . . . . . . onz » » 5

Item ab eodem tareni duo, et grana quinque super possessione, et vinea in continentiis *dell'Impenduti*, territorio hujus civitatis, contermina possessionibus Conv. S. Francisci, et D. Petri Pisano, de reliquis ut supra. onz » 2 5

Item ab eodem tareni quatuor et gr. 10. super possessione in continentiis *dell'Impenduti*, contermina ut supra, vigore instrumenti rogati per Notarium Conti die 17 maii X Ind. 1717 . . . . onz » 4 10

Item ab eodem tar. 1, e gr. 1. super territorio olim vinea in finibus fluminis Pactarum, contermina possessionibus D. Blasii Giardini, Canonici D. Antonini Accordino et Proto, fluminique publico, ut ex contractu penes acta Notarii Conti die 27 maii X Ind. 1717 . . . . . 007 » 1 1

Item ab eodem grana quinque super viridario mororum in continentiis S. Christophori, contermino flumini, et viae publicae, ut ex actis Notarii Conti die 26 maii X Ind. 1717 . . . . 007 » » 5

A Johanna Foresta grana quindecim super possessione in continentiis di Mostazzo, contermina possessionibus D. Antonini Natoli, Archidiaconi D. Francisci Accordino et Angotta, viaeque publicae, vigore contractus, ut in actis Notarii Sidoti die 13 maii X Ind. 1717 . . . . 007 » » 15

A Sac. D. Josepho Stefano Licari tareni decem super possessione in continentiis, ut dicunt *di Mustazzo* seu *Petraro*, contermina possessioni Febroniae Muzanca, publicae viae, et maris litori, vigore instrumenti rogati per Notarium Sidoti die 4 maii X Ind. 1717 . . . . . 007 » 10 »

A Can. D. Josepho Accordino et Proto grana decem super possessione in finibus S. Nicasii, contermina possessioni Sororis Mariae Josephae Cocuzza et Proto, Archidiaconi D. Francisci Accordino et Augotta, ac viae publicae, vigore contractus in actis Notarii Sidoti die dodecima maii X Indictione 1717 . . . . 007 » » 10

Item ab eodem tar. 1, e gr. 10. super possessione in finibus S. Barbarae, territorio hujus civitatis, contermina possessioni Clerici D. Antonini Marziani, flumini, viaeque publicae, in reliquis ut supra . . 007 » 1 10

A D. Hieronymo Natoli Bue Villae Regalis tareni decem super terris in continentiis pontis, territorio hujus civitatis, conterminis terris Ab. D. Johannis Antonii Marziani, Sac. D. Hieronymi Muni, et haeredum quondam Josephi Benedetti, vigore contractus, prout in actis Notarii Sidoti die 15 maii X Ind. 1717 . . . . 007 » 10 »

Item ab eodem tarenus unus, et grana decem super domo existente in valle nuncupata *di Polla*, regione S. Bartholomaei hujus civitatis, contermina domui Can. D. Antonini Barbaro, et viis publicis, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 5 maii X Ind. 1717 . . . . 007 » 1 10

A D. Josepho Calabrò uncia una, ex integro censu unciarum duarum, et tarenorum sex. cujus reliquam partem solvunt haeredes D. Josephi Pisano super possessione in continentiis del *Saliceto* territorio Jojusae Guardiae, contermina possessionibus Ab. D. Laurentii Pisani, et ejusdem Calabrò, vigore contractus in actis Not. Sidoti die 6 maii X Ind. 1717. 007 1 » »

A Sac. D. Josepho Fernandez, et Mansueto tareni sex super possessione in finibus turris maris, territorio hujus civitatis, contermina domibus Magistri Josephi Ajello quondam Pauli, flumini, et viae publicae, vigore contractus in actis Notarii Sidoti die 17 maii X Ind. 1717 . . . 007 » 6 »

A Clerico Cajetano Tibaldi tareni quatuor, et grana decem super possessione in continentiis, uti vulgo dicitur *del Giacomo* seu *Rosola*, seu *Benedetto*, territorio hujus civitatis, contermina possessioni D. Petri Pisani, et viae publicae, vigore contractus in actis Notarii Sidoti die 10 mensis maii 1717 . . . . 007 » 4 10

Item ab eodem tareni quindecim super possessione in continentiis, uti dicunt *della Gisa*, territorio hujus civitatis, contermina possessionibus Can. Archidiaconi D. Francisci Acccordino et Angotta, Can. D. Antonini Accordino et Proto, et D. Josephi Gatto, in reliquis ut supra . . 007 » 15 »

Item ab eodem tareni tres in continentiis *di Rosola* super possessione, contermina possessioni ejusd. Tibaldi, viisque pub., in omnibus, ut supra on7 » 3 »

A Clerico Josepho Tinchino et Angotta D. Simonis tar. unus et grana quindecim super terris in continentiis Scalae, territorio hujus civitatis, conterminis possessioni ejusdem Tinchino et Angotta, vigore contractus in actis Notarii Sidoti 5 maii X Ind. 1717. . . . . on7 » 1 15

Item ab eodem tareni sex super possessione in continentiis Scalae territorio hujus civitatis, contermina possessionibus Baroni D. Antonii Balthassaris Proto, et ejusdem Tinchino et Angotta, in omnibus ut supra. on7 » 6 »

Item ab eodem tareni sexdecim super possessione in eisdem continentiis Scalae, contermina possessionibus Bar. D. Antonini Balthassaris Proto, et D. Placidi Tinchino, viaeque publicae, in reliquis, ut in praecedenti partita on7 » 16 »

A Clerico Josepho Natoli, tareni decem super magna apotheca vulgo dicta *fondaco* ad mare, contermina apothecae, et domui Bar. D. Antonii Balthassaris Proto, viaeque publicae, vigore contractus per manus Notarii Antonii Riccardi Raccudiae die 23 maii 1717. . . . . on7 » 10 »

Item ab eodem tareni tres, et grana quindecim super possessione in continentiis, uti dicunt *del Monte* seu *Creato*, contermina possessionibus Archidiaconi D. Francisci Accordino et Angotta, Mri Nicolai Orlando, viaeque publicae, vigore contractus ut supra. . . . . . . on7 » 3 15

A D. Josepho Scattaretica tt. 3, 13, 3 super petio terrarum in finibus fluminis Pactarum, contermino possessioni Sac. D. Francisci Calì, viae publicae, terrisque Nosocomii huius civitatis, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 18 maii X Indict. 1717. . . . . . on7 » 3 13 3

A Josepho Pallotta grana quinque super domo ad fontem in regione S. Barthol. vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 22 maii 1717. on7 » » 5

A Mag. Johanne La Greca Montanene tareni tres super loco olim vinea in continentiis S. Petri *La Castagna*, territorio hujus civitatis, contermino possessionibus Clerici Francisci Muni, et haeredum quondam Archipresbyteri D. Antonini Perdichizzi, viaeque publicae, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 29 maii 1717. . . . . . . on7 » 3 »

A Laura Mucciarello tar. 3 super possessione in continentiis S. Johannis de Vinea, viaeque publicae, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 4 maii 1717 . . . . on7 » 3 »

Ab Ab. D. Laurentio Pisano Jusae unc. una, et tar. sex super possessione cum vineis in continentiis *del Saliceto*, territorio Jusae Guardiae contermina possessioni Sac. D. Josephi Calabrò, et possessioni magnae ejusdem Pisano, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 20 maii X. Indictionis 1717. . . . . on7 1 6 »

A Notario Michaele Sidoti tt. 6 super possessione in continentiis S. Spiritus, seu S. Antonini in huius civitatis territorio, contermina possessionibus Dominici Grifo, et Abatis D. Johannis Antonii Marziano, viaeque publicae, vigore contractus per manus ejusdem Sidoti die 10 maii 1717. on7 » 6 »

A Sorore Maria Josepha Cucuzza et Proto Moniali Monasterii S. Clarae hujus civitatis tareni tres super domo in suburbio hujus civitatis in regione Sancti Nicolai, contermina domui Mag. Octavii di Majo, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 11 maii X Ind. 1717 . . . on7 » 3 »

Item ab eodem tarenus unus super vinea in continentiis S. Nicasii, contermina possessionibus Canonici Prioris D. Josephi Accordino et Proto, et D. Balthassaris Drago, in relequis ut supra . . . . . on7 » 1 »

Item ab eodem gr. 7, 3 super possessione in continentiis Barabai, contermina bonis haeredum quondam Marci Ilardo, Pauli Alberti, aliorumque, in reliquis, ut in praecedenti partita . . . . onz » » 7 3

Item ab eodem grana decem super possessione in continentiis S. Nicasii, contermina possessioni Canonici Prioris D. Josephi Accordino et Proto, in reliquis ut supra. . . . . onz » » 10

A D. Magdalena, Stephano Dies, et Vianisi, et D. Petro Vianisi matre et filio tareni tres super possessione in continentiis horti Curiae, vigore contractus initi per D. Laurentium Marziano Principem Furnari, uti eorum Procuratorem per acta Notarii Antonini Conte terrae Furnari die 17 maii X Indictionis 1717. . . . . onz » 3 »

Item ab iisdem tareni quinque, et grana 13, 4 super possessione in continentiis S. Leonardi, in huius civitatis territorio, contermina possessionibus haeredum D. Francisci Natoli, D. Balthassaris Drago, viaeque publicae etc. in omnibus ut supra . . . . onz » 5 13 4

A D. Matthia Proto gr. 15 super possessione in continentiis *di Barabi*, contermina possessionibus Mag. Vincentii Minissali, haeredum quondam D. Francisci Natoli, viaeque publicae, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 4 maii X Indict. 1717 . . . . onz » » 15

Item ab eodem grana decem ex censu tareni unius, cujus grana decem solvit Mag. Vincentius Minissale super loco in iisdem continentiis, et finibus, ut in praecedenti partita . . . . onz » » 10

A D. Michaele Gallo tareni duo, et grana 5 super horto cum arboribus in continentiis murorum in finibus Molendini Crucis territorio hujus civitatis, contermino flumini, viaeque publicae, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 8 maii 1717 . . . . onz » 2 5

A Mag. Michaele Ajello grana septem, et picc. 3 super apotheca ollaria ad maris litus, contermina apothecis Baronis D. Antonii Balthassaris Proto, et Can. D. Antonini Accordino et Proto, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 2 maii X Indict. 1717 . . . . onz » » 7 3

A Nosocomio hujus civitatis tareni quatuor super apotheca in regione S. Hippolyti hujus civitatis, contermina apothecae monasterii S. Clarae, domui Principis Furnari, viaeque publicae, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 15 maii X Ind. 1717. . . . . . . onz » 4 »

Item ab eodem tareni tres, et grana decem super domo entrata super dictam apothecam, in omnibus ut supra . . . . onz » 3 10

A Mag. Paulo Manuele tareni sex ex censu tarenorum novem, quorum tres ab alio solvuntur, ut alibi dict. est, super posses. de Porticella, contermina terris D. Antonii Fortunato, a quo solvuntur dicti tareni tres vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 12 mensis maii X Indict. 1717 . onz » 6 »

A D. Petro Natoli tar. septem super terris in continentiis terrarum D. Ansaldi Florulli, viaeque publicae, cosque nunc solvit D. Hieronymus Natoli, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 10 maii X Ind. 1717 onz » 7 »

Item ab eodem tar. 3. super possessione in continentiis, ut dicunt, *di Bella fiera*, contermina possessionibus Archidiaconi D. Francisci Accordino et Angotta, et D. Dominici Tibaldi, viaequae publicae, qui census solvitur a D. Hieronymo Natoli, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 10 maii X Indict. 1717 . . . . onz » 3 »

Item ab eodem tareni tres super possessione in continentiis *di Barabi*,

contermina possessionibus Canonici D. Antonini Marziani, qui census etiam solvitur a D. Hieronymo Natoli, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 10 maii 1717 . . . . onz » 3 »

A D. Rosa Cotta, et Agras tareni duo, et gr. 10 super possessioncula in continentiis, ut dicunt, *di Camera*, contermina possessionibus Andreae, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 18 maii X Ind. 1717. onz » 2 10

A D. Rosa Natoli et Florulli tareni tres super possessione in continentiis ut dicunt, *de Provenzani*, contermina possessionibus Mag. Josephi Ajello, et haeredum Archipresbyteri D. Antonini Perdichizzi, viaeque publicae, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 15 maii 1717. . onz » 3 »

Item ab eodem tarenus unus et gr. 10 super possessione in finibus S. Laurentii territorio hujus civitatis, contermina possessionibus Mag. Johannis Canticelli, et Sac. D. Antonini di Vincenzo, viaeque publicae, qui census nunc solvitur a D. Hieronymo Natoli, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 20 maii 1717. . . . . . . onz » 1 10

Item ab eodem tareni sex super possessione in iisdem finibus S. Laurentii, contermina possessionibus Mag. Johannis Conticelli, D. Antonini Marziano, et D. Antonini di Vincenzo, viaeque publicae, qui census solvitur etiam a dicto D. Hieronymo Natoli, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 20 maii X Indict. 1717. . . . . . . onz » 6 »

A Seminario hujus civitatis tareni duo super solo ejusdem Seminarii pro tribus domibus, vigore contractus initi per Canonicos D. Andream Pagliarino, et Dnum Franciscum Finocchiaro Deputatos ejusdem per acta Notarii Sidoti die 20 maii 1717. . . . . onz » 2 »

Item ab eodem uncia una et tareni duo super possessione in finibus S. Pauli territorio hujus civitatis, contermina possessioni Sor. Placidae Mariae Beatricis Begnada, ac possessioni nuncupatae *di Ciaramitaro*, Ecclesiae S. Mariae de Tyndaride, viaeque publicae, et in reliquis ut supra. onz » 1 2

A D. Theresia Florulli et Busatta Vidua quondam D. Friderici Florulli tareni tres super domo in regione S. Hippolyti hujus civitatis, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 10 maii X Ind. 1717. . onz » 3 »

Item ab eodem tareni sex super possessione in continentii *di Maluzzi*, contermina feudo Baroniae Altimontis, in reliquis, ut supra. . onz » 6 »

A Mag. Vincentio Minissali grana decem ex censu tareni unius, ut alibi diximus, super possessione in continentiis di Barabai, contermina possessionibus D. Petri Natoli, et D. Matthiae Proto, vigore contractus per Notarium Sidoti die 10 maii X Indict. 1717. . . . . . onz » 10 »

A D. Victoria Licari tareni duo super possessione in continentiis *di Panicastro*, contermina possessioni haeredum quondam D. Antoniae Natoli, et Fortunato e possessione Abbatis D. Johannis Antonii Marziano, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 13 maii X Indict 1717 . . onz » 2 »

Census in frumento.

A Barone D. Antonio Balthassare Proto tumula quatuordecim frumenti super terris in continentiis, ut dicunt d'*Ermanno*, territorio Scalae huius civitatis, conterminis feudo Oliverii, feudo Lupae, possessionibus D. Simonis Tinchino, et Ven. Ecclesiae Tyndaridis, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 4 maii X Ind. 1717. . . . . sal. » 14 »

Item ab eodem tumula duo frumenti super terris in continentiis maris litoris, terris de Caturi hujus Episcopalis Mensae, viaeque publicae, in reliquis ut supra. . . . . sal. » 2 »

Item ab eodem salma una frumenti super terris nuncupatis *di Gisda* in valle Tyndaridis, continentiis Scalae, cum finibus praecedentis partitae, et in reliquis ut in praecedenti partita . . . . . . sal. 1 » »

Item ab eodem salma una frumenti super terris in finibus parvi fluminis, conterminis feudo de Cuturi etc. in reliquis ut supra. . sal. 1 » »

A Mag. Antonino Orlando salma una. et tumula quinque frumenti super possessione in continentiis *dell Impenduti*, contermina terris Ab. D. Johannis Antonii Marziano, et Archidiaconi D. Francisci Accordino et Angotta, viaeque publicae, in omnibus ut in platea Mensae Episcopalis . sal. 1 5 »

A D. Blasio Giardina tumula octo frumenti super possessione in continentiis, ut dicunt *di Leonardo*, territorio hujus civitatis, contermina possessioni haeredum quondam D. Josephi Agras Marchionis Agoniae, possessioni Sac. D. Francisci de Gregorio, ac possessioni Capituli hujus civitatis per manus Notarii Sidoti die 6 maii X Ind. 1717. . . . sal. » 8 »

A Conventu Fratrum Minorum Conventualium S. Francisci salma una, et tum. quatuor frumenti super possessione in continentiis, ut dicunt *della Cuttunera*, hujus civitatis territorio, contermina possessionibus Ab. Johannis Antonii Marziano, et Clerici Petri Pisano, flumini publico, viaeque publicae, ac maris litori, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 10 maii X Indict. 1717. . . . . sal. 1 4 »

A Capitulo Cathedralis Ecclesiae hujus civitatis tumula tria frumenti super possessione, seu sylva in continentiis, ut dicunt *di Leonardo*, territorio hujus civitatis, contermina possessionibus D. Blasii Giardina, et D. Francisci Nobile, nec non feudo di *Sciarpiglia* ejusdem Capituli, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 20 maii X Ind. 1717 . sal. » 3 »

A Clerico Ab. D. Johanne Antonio Marziano tumula quatuor frumenti super terris nuncupatis S. Venerae. seu *Impendùti*, conterminis possessioni Conventualium S. Francisci, possessioni ejusdem Ab. Marziano, et litori maris, vigore contractus initi per D. Laurentium Marziano Principem Furnari uti ejus procuratorem in actis Notarii Antonii Conti Furnaris die 14 maii X Ind. 1717 . . . . sal. » 4 »

Item ab eodem tum. quatuor frumenti super portione terrarum in eodem loco, et finibus, et in omnibus ut supra . . . . . sal. » 4 »

Item ab eodem tum. quatuor frumenti super alia portione terrarum in eodem loco, et finibus, ac in omnibus ut supra . . . . sal. » 4 »

Item ab eodem tum. quatuor frumenti super alia portione terrarum eodem in loco, et finibus ut supra . . . . sal. » 4 »

A Can. Priore D. Josepho Accordino, et Proto, tum. octo frumenti super possessione in continentiis S. Barbarae, seu Magdalenae, territorio hujus civitatis, contermina possessioni D. Antonini Marziano, flumini, viaeque publicae, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 12 mensis maii X Indict. 1717. . . . . sal. » 8 »

Ab haeredibus quondam D. Vincentii Agras Marchionis Agoniae, tum. septem, mond. duo, et caroz. duo frumenti super possessione in continentiis Leonardi, territorio hujus civitatis, contermina possessioni D. Blasii Giardina maritali nomine, possessioni Prioris D. Josephi Accordino et Proto,

possessioni D. Francisci Nobile, et feudo nuncupato *di Scarpiglia*, vigore contractus per Notarium Sidoti die 15 maii X Ind. 1717. . sal. » 7 2 2

A Monasterio S. Clarae sub titulo S. Febroniae hujus civitatis, salmae quinque frumenti super terris nuncupatis vallis, in continentiis terrarum Baron. D. Antonini Balthassaris Proto, terrarum domus Tyndari, litoris maris, viaeque publicae, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 25 maii X Indict. 1717. . . . . sal. 5 » »

Census in hordeo

A D. Blasio Giardina tumu la octo hordei super possessione in continentiis, ut dicunt Leonardi, contermina possessioni haeredum quondam D. Josephi Agras Marchionis Agoniae, possessionibusque D. Francisci S. Gregorio, et Capituli hujus civitatis, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 6 maii 1717 . . . . sal. » 8 »

A Capitulo hujus Cathedralis tumula tria hordei super loco, sive sylva in continentiis Leonardi, contermina possessionibus D. Blasii Giardina, et D. Francisci Nobile, ac feudo, ut dicunt *di Scarpiglia*, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 20 maii X Ind. 1717. . . sal. » 3 »

A Canon. Priore D. Josepho Accordino et Proto tum. octo hordei super possessione in continentiis S. Barbarae, seu Magdalenae, contermina possessioni D. Antonini Marziano, flumini, viaeque publicae, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 12 maii X Ind. 1717. . . sal. » 8 »

A D. Vincentia Agras Marchionissa Agoniae tumula septem, mondelli duo, et car. duo hordei super possessione in continentiis Leonardi, contermina possessionibus D. Blasii Giardina maritali nomine, Canon. Archidiaconi D. Francisci Accordino, et Proto, et D. Francisci Nobile, nec non feudo nuncupato di Scarpiglia, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 15 maii X Indict. 1717 . . . . sal. » 7 2 2

Census in oleo

A Can. D. Antonino Accordino et Proto cafisi sex olei quolibet anno, eo scilicet anno, quo arbores olivarum fructus producunt juxta ordinationem Proregis, et Tribunalis Patrimonii datam Panormi die 12 decembris 1708, super possessionem in continentiis Sancti Nicolai *la Mendola* territorio hujus civitatis, contermina possessionibus Sacerdotis D. Antonini Giardina, et Archidiaconi D. Francisci Accordino et Angotta, viaeque publicae, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 4 maii X Ind. 1717 caf. 6 » »

A Clerico Antonino Orlando Didaci cafisi tres olei super possessione in continentiis S. Crucis, sive S. Antonini, contermina possessioni ejusdem Orlandi, prato publico, viaeque publicae, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 4 maii X Ind. 1717 . . : . . caf. 3 » »

A D. Balthassare Drago cafisi quatuor olei super possessione in continentiis S. Nicasii, sive S. Antonini, contermina possessionibus Canonici Prioris D. Josephi Accordino et Proto, et Can. Archidiaconi D. Francisci Accordino et Angotta, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 4 maii decima Indictione 1717 . . . . caf. 4 » »

A Dominico Grifò rotula sex olei super possessione in continentiis San-

cti Antonini, contermina possessionibus Notarii Paschalis Dixidomino maritali nomine, Mag. Antonini Pantaleo, et Ab. D. Johannis Antonii Marziano, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 6 maii X Ind. 1717. caf. » 6 »

A Can. Archidiacono D. Francisco Accordino et Angotta cafisus unus olei super possessione in continentiis Montis Olivarum, in territorio hujus civitatis, contermina possessionibus D. Balthassaris Drago, haeredum quondam Laureae Tortoreti, viaeque publicae, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 7 maii X Ind. 1717. . . . . caf. 1 » »

Item ab eodem rotula sex olei super possessione in continentiis S. Antonini, contermina terris Conventus S. Antonini, viaeque publicae, et in reliquis ut supra . . . . caf. » 6 »

Item ab eodem cafisi duo olei super possessione in continentiis Judaeorum, territorio hujus civitatis, contermina possessionibus D. Hieronymi Muni, et ejusdem Accordino, fluminique publico, et in reliquis ut in praecedenti partita. . . . . caf. 2 » »

Ab haeredibus quondam Hieronymi, et Pauli Catanisi cafisi tres olei super possessione in continentiis S. Laurentii, contermina possessioni Clerici Cajetani Tibaldi, viaeque publicae, modo, et ratione, ut in platea Mensae Episcopalis fol. 35. . . . . caf. 3 » »

A Clerico Cajetano Tibaldi cafisi decem olei super possessione in continentiis, ut dicunt, *della Sisa*, territorio hujus civitatis, contermina possessionibus Canon. Archidiaconi D. Francisci Accordino et Angotta, Canonici D. Francisci Accordino et Proto, et D. Josephi Gatto, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 10 maii 1717. . . . . . caf. 10 » »

A Notario Michaele Angelo Sidoti rotula sex olei super possessione in continentiis S. Antonini territorio hujus civitatis, contermina possessionibus Mag. Dominici Grifò, Abbatis D. Johannis Marziano, viaeque publicae, vigore contractus rogati per eumdem Notarium Sidoti die quinque mensis maii 1717. . . . . caf. » 6 »

Census in musto

A Canon. D. Antonino Accordino et Proto salmae duo, et dimidium musti super possessione in continentiis S. Nicolai *la Mendola* territorio hujus civitatis, contermina possessionibus Sac. D. Antonini Giardina, Canonici Archidiaconi D. Francisci Accordino, et Angotta, viaeque publicae, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 4 maii X. Ind. 1717 . sal. 2 5 »

Item ab eodem salmae tres musti super possessioni in continentiis Stae Dominicae, seu *Gagliolfo*, contermina possessioni Sac. D. Johannis Santo Noceti, et Mag. Antonini Conti, fluminique publico, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 4 maii 1717 . . . . . . sal. 3 » »

A D. Antonino Accordino et Angotta salmae tres musti maritali nomine D. Theresiae Natoli et Fortunato super possessione in continentiis S. Dominicae, seu *Gagliolfo*; contermina possessionibus Can. D. Antonini Accordino, et Proto, Sac. D. Johannis Santo Noceti, uti Beneficialis S. Febroniae, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 4 maii X Indictionis 1717. . . . . sal. 3 » »

A Sacer. D. Antonino Giardina salmae duo, et dimidium musti, ex integro censu salmarum quinque super portione possessionis in continentiis

S. Nicolai *La Mendola*, ut supra in prima partita Can. D. Antonini Accordino et Proto, qui solvit aliam census portionem, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 12 maii 1717 . . . . . . sal. 2 5 »

Ab Abbate D. Johanne Antonino Marziano salmae duae musti super portione possessionis in continentiis, ut dicunt, *del Benedetto*, territorio hujus civitatis, contermina possessionibus R. C., et ejusdem Martiano, vigore contractus per manus Notarii Conti Furnaris die 17 maii X Ind. 1717. sal. 2 » »

Item ab eodem salmae duae musti super eodem loco, quae olim debebantur per filios quondam Antonelli Licari. . . . . . sal. 2 » »

Ab haeredibus Hieronymi, et Pauli Catanisi salmae quatuor musti super possessione in continentiis S. Laurentii territorio hujus civitatis contermina possessioni D. Cajetani Tibaldi, viaeque publicae, modo, et ratione ut in Platea Episcopali fol. 35. . . . . sal. 4 » »

Ab Abbate D. Johanne Antonio Marziano salmae quindecim musti super possessione in continentiis *del Benedetto* contermina possessionibus ejusdem Marziano, Antonini Ferraut, Mag. Octavii di Maggio, et in omnibus ut supra . . . . fol. 15 » »

Item ab eodem salma una, et dimidium musti super possessione in iisdem continentiis del Benedetto, contermina possessionibus R. C. ejusdem Marziano, viaeque publicae vigore contractus per manus Notarii Antonini Conti die 17 maii X Ind. 1717. . . . . sal. 1 5 »

A Magistro Johanne Cappadona et Magistro Antonino La Greca Montaneae salmae quinque musti super possessione in continentiis, uti dicunt *di Utra*, territorio Montaneae, contermina possessionibus Antonini Lucchesi maritali nomine Mag. Cosimi Blanco, viaeque publicae, vigore contractus per manus Notarii Sidoti die 22 maii X Ind. 1717 . . . sal. 5 » »

Ab haeredibus Jacobi Abbate salma una, et dimidium musti, super possessione in continentiis S. Laurentii, contermina possessionibus D. Antonini Marziano, modo, et ratione, ut in platea fol. 35 . . . . sal. 1 5 »

Ab haeredibus Placidi Pistoja salmae tres musti super possessione in continentiis *del Benedetto*, contermina possessionibus D. Johannis Antonini Marziano, viaeque publicae, modo, et ratione, ut in platea fol. 35. sal. 3 » »

Ab haeredibus Antonini S. Angelo salmae quatuor musti super possessione in continentiis *del Benedetto*, contermina possessioni D. Johannis Antonini de Marziano, viaeque publicae, modo et ratione, ut in platea fol. 35. sal. 15 » »

Ab haeredibus Antoniae La Mamma salmae sex musti super possessione in continentiis S. Laurentii territorio hujus civitatis, contermina possessionibus D. Antonini, possessionibus D. Antonini Marziano, et haeredum quondam D. Antonini Accordino, ratione, et modo prout in platea fol. 37 sal. 6 » »

Census in fronde

A D. D. Blasio Giardina, sacci quinque frondis ratione decimarum super possessione in continentiis S. Herasmi, contermina feudo de *Cuturi* hujus Episcopatus, possessioni Ab. D. Johannis Antonii Marziano, fluminique publico, vigore contractus per Notarium Sidoti die 6 maii 1717. . sac. 5 » »

A Can. Archidiacono D. Francisco Accordino et Angotta sacci octo frondis ratione decimarum super possessione, loco et finibus, ut in praecedenti partita, vigore contractus per manus Notarii Sidoti huius civitatis Pactarum die 17 maii X Ind. 1717. . . . . sac. 8 » »

Onera, et gravitiae Mensae Episcopalis

In primis Mensa Episcopalis solvit quolibet anno annuas uncias tercentas octuaginta Canonicis, aliisque Cathedralis Ecclesiae Administris pro eorum praebenda . . . . onz 380 » »
Item pro Cultu Divino Cathedralis Ecclesiae uncias octuaginta. onz 80 » »
Pro fabricis et jocalibus ejusdem Cathedralis uncias octuaginta. onz 80 » »
Seminario hujus civitatis pro stipendio Magistri Gramaticae uncias 12 onz 12 » »
Regiae Curiae pro Donativis ordinariis uncias quatuorcentum triginta novem tt. 9 gr. 16 et pic. 3. . . . . onz 439 9 16 3
Pro pontibus, turribus, et regentibus unc. quinquagintaduo, tarenos vigintisex et grana septem. . . . . onz 52 26 7
Pro donativis extraordinariis uncias centum trigintanovem tt. 19 16 1 per annos tantum quatuor pro donativo scut. 20000, concluso in generalibus comitiis habitis die 19 mensis aprilis 1738. . . . . onz 139 19 16 1
Item pro Donativo extraordinario scut. 10000 concluso in generalibus Regni Comitiis habitis anno 1738, et oblato Regiae Majestati pro gratia Beneficiorum Regniculis conferendorum, unc. 91 tt. 13 10. . onz 91 13 10
Deputationi Regni pro adsignatione facta Marchioni Geracis uti Praesidenti Regenti quolibet anno unc. 1 tt. 2 et gr. 6 . . . . onz 1 2 6
Capellano Ecclesiae sub titolo S. Petri existentis in feudo, uti dicunt, *della Porcaria*, unc. sex, et unc. duas pro celebratione festivitatis Sancti Petri unc. octo. . . . . onz 8 » »
Item pensionariis uncias 859, tt. 23, et gr. 12 vid. onz 859 23 12

Thomae Talamara	onz 100	»	»		
Baroni D. Philippo Eruero	onz 102	26	14		
D. Michaeli de Esmundia.	onz 100	»	»		
D. Josepho Boxados.	onz 367	»	6		
Ab. D. Francisco Francipane.	onz 74	12	»		
Ab. D. Josepho Guazzone.	onz 25	19	18		
D. Matthaeo Benedicto Ferravilla	onz 51	9	17		
D. Damiano Gonzales	onz 38	14	17	859 23 12	

Summa Summarum

Introitus importat	onz	3560	21	6	
Onera importat	onz	2144	5	7	4
Remanent	onz	1416	15	18	2

Praetensiones Mensae Episcopalis Pactensis

Praetendit Mensa Episcopalis Pactensis gabellas (ut vulgari voce utor pro faciliori intelligentia) duorum denariorum super quolibet *rotulo* carnis, et duorum *quartucci* super qualibet *lancella* vini in terris Joiusae, Libritii, et Salvatoris, uti ex monumentis apud Pirrum, et in volumine fundationis Ecclesiae Pactensis.

Decreta.

Quibus omnibus diligenter examinatis, Illmus et Rmus Dnus Visitator Generalis praecepit atque mandavit:

Quod Episcopus curet vindicare bona et jura Mensae Episcopalis usurpata, signanter vero jura super tymnaria Oliverii, ac gabella vini et carnium in terris Jojusae, Libritiorum, et Sancti Salvatoris, aut servitia personalia ab illarum incolis Episcopali Mensae debita, prout injunxit Regius Visitator Jacobus Arnedo. Curet insuper, ut super concessionibus emphyteuticis a se factis, in quibus Apostolicus et Regius Assensus desideratur, et praesertim quoad feudum *della Lupa*; assensus uterque intra sex menses impetretur, sin elapso semestri, terras praedictas statim avocet, et suae Mansae Episcopali omnino reintegrat.

§ II.

De Regiis Capituli, et Cleri redditibus.

Postquam Ecclesia Pactensis habere coepit ex saeculari Clero suum Episcopum quaedam pecuniae summa ex Episcopali Mensa pro victu et vestitu Monachorum, qui tunc Ecclesiae Canonici, et Divini Cultus erant Administri, dari consuevit; quae, inita tum Episcopum inter et Canonicos anno 1519 transactione et concordia, ad certam ac invariabilem quantitatem fuit adsignata, ut prodit Regius Visitator Ventus in suo hujus Ecclesiae lustro, videlicet: unc. octo pro quolibet Sacerdote, et unc. quatuor pro quolibet Clerico, et ultra dictum stipendium pro Priore dictorum Monachorum, unc. trium pro Cantore, vero unc. unius pro Sacrista, et unc. decem in cera et oleo, prout nos vidimus contineri, et legimus in quoddam publicum instrumentum transactionis et accordii finiti et facti inter Canonicos dictae Ecclesiae, et Rmum Dnum Episcopum tunc temporis existentem D. Franciscum Urries pro litibus eorum sedandis etc. Cum vero postmodum supradictum stipendium minime sufficere compertum fuisset pro congrua Monachorum substentatione, perhibet Visitator Arnedus, Bartholomaeum Sebastianum Episcopum Pactensem supradicto stipendio adjunxisse alias uncias duas, itaut quilibet Canonicus Regularis haberet pro suo victu et vestitu uncias decem. Denique saecularizationis tempore exigebant Monachi super redditibus Mensae unc. 380, quae saecularizata subin Ecclesia ad Canonicos saeculares stransierunt, ut quidem Capitulum modo ex his, aliisque donationibus, quae supervenerunt, obtinere reperiatur hos, qui sequuntur, redditus, prout et Clerus reliquus suos quoque separatim habet, ut infra.

Bona, et redditus Capituli, et Cleri Ecclesiae Cathedralis Pactensis.

In primis exigunt annuam perpetuam pensionem unciarum tercentum octuaginta super Episcopali Mensa, vigore Bullae saecularizationis Innocentii PP. X anno 1646.	onz	380	»	»
Item possident feudum nuncupatum *di Madoro*, et *Scarpiglia* in hujus civitatis territorio, ex donatione Vincentii de Napoli, olim Episcopi Pactensis, prout in actis Notarii Antonini Ferrando hujus civitatis die 5 novembris XIII Ind. 1644, quod feudum in praesentiarum locatur pro unc. nonagintaquinque, et tar. viginti.	onz	95	20	»
Item annuos redditus unciarum quatragintaquatuor tt. 14 et gr. 10, qui olim erant unc. 62, 3 relictos Capitulo per eumdem Episcopum Vincentium de Napoli, primum solvebantur per D. Petrum, D. Josephum, et D. Vincentium Orioles, et Branciforti Comitem Raccujae, subinde per Principem Scordiae qui tandem sortem, sive capitale depositavit in tabula Panormi unc. 44, 14, 10.	onz	44	14	10

Item annuos redditus unciarum trium relictos Capitulo per eumdem Epi-

scopum de Neapoli, debitos per D. Johannem Natoli maritali nomine D. Franciscae Camarda, et Spitaleri, vigore contractus in actis Notarii Francisci Sidoti die 21 maii XV Ind. 1692 . . . . . onz 3 » »

Item annuos tarenos vigintiquatuor, qui solvuntur per Josephum Cucuzza, alias Zappulla, terrae Montaneae super possessione in finibus Montis territorio hujus civitatis, vigore contractus emphyteutici . . onz » 24 »

Item annuos tarenos duodecim a D. Nuntio Nobile super possessione nuncupata il Fiegetto S. Bartholomaei, relicto Capitulo per eumdem Episcopum de Neapoli vigore contractus emphyteutici in actis Notarii Paschalis Dixidomino die 10 decembris V Indictionis 1724 . . . . onz » 12 »

Item tarenos viginti aunnos a Mag. Didaco Gambino hujus civitatis super domo in regione S. Dominici vigore contractus per manus Notarii Michaelis Angeli Sidoti hujus civitatis die 16 julii 3 Ind. 1741. . onz » 20 »

Bona, et redditus ratione legatorum Missarum

Capitulum Cathedralis Ecclesiae Pactensis exigit uncias sex, tt. vigintiocto, et gr. 15 super novellis bonis olim debitis a quondam D. Viucentio, et D. Autonino Proto patre et filio, vigore contractus per manus Notarii Francisci Calabrò hujus civitatis die 26 martii 7 Ind., et ad praesens a D. Catharina Cucuzza, et Proto haerede supradictorum. . onz 6 28 15

A D. Francisco Gatto maritali nomine quondam Nymphae Tibaldi annuos tarenos quindecim, vigore coutractus initi per D. Franciscum, et D. Antoninum Tibaldi patrem et filium in actis Notarii Nicolai Bruno Calabrò die 9 martii 15 Ind. 1707 . . . . onz » 15 »

A Rectore D. Antonino Orlando annuas uncias quinque uti haerede quondam Beatricis Orlando ejus matre, quae antea eas solvebat vigore contractus per manus notarii Michaelis Angeli Sidoti die 10 apr. X Ind. 1720 onz 5 » »

A Francisco Licari haerede quondam Sac. D. Antonini Licari annuas uncias sex, et tarenos decem vigore contractus emphyteutici per manus Notarii Dixidomino die 17 februarii XI Ind. 1720 . . . . onz 6 10 »

A Sac. D. Francisco Marino annuos tarenos quindecim vigore contractus per manus Notarii Michaelis Angeli Sidoti die 30 decembris 7 Ind. 1713 onz » 15 »

Ab haeredibus quondam Canonici D. Marci Antonii Marseglia et in praesentiarum a Mag. Nicolao Ajello maritali nomine Dominicae Marseglia annuales tarenos octo. . . . . onz » 8 »

A Can. D. Fortunato Accordino tarenos viginti super petio possessionis in continentiis di Mustazzo, territorio hujus civitatis, quod olim Capitulum concessit ad emphyteusim Mag. Josepho Calega per acta Notarii Antonini Puglia hujus civitatis die 8 octobris 1 Ind. 1692, et nunc possidet praedictus Canonicus Accordino. . . . . onz » 20 »

Item possidet Capitulum annuos redditus unciarum quinque, et tarenorum quindecim, cuius sors principalis est unciarum centum, et decem ex legato relicto Capitulo ab Episcopo de Neapoli. . . . . onz 5 15 »

Decreta

Illmus et Rmus Dnus Visitator Generalis, discussis relationibus praesentatis in officio Sanctae Regalis Visitationis per Capitulum et Clerum super eorum bonis et redditibus, iisque admissis citra praejudicium quorumcumque, praecepit atque mandavit:

Quod Decreta generalia pro conservatione rerum, et bonorum juris Patronatus inferius recensenda observentur quoque a Capitulo, aliisque Ecclesiae Ministris quoad bona, redditus, et jura ad illos pertinentia.

Quod Episcopus, servata forma actus saecularizationis Capituli, anticipatè persolvat quidquid Canonicis, et Cappellanis primariis praebere ex fructibus propriae Mensae tenetur.

Quod administrator redditunm Cappellanorum Secundariorum quotannis reddere computa administrationis suae debeat, cum interventu duorum de corpore eorumdem et ab ipsis deputandorum, et eligendorum, qui quidem redditioni computorum intervenientes promovere valeant dubia super partitis introitus et exitus, et in omnibus debeant tamquam interesse habentes audiri.

Quod sub poena nullitatis super redditibus dictorum Cappellanorum Secundariorum contractus, lites, transactiones, vel quidpiam simile iniri, et peragi nullatenus possint, nisi cum intelligentia corporis eorumdem tamquam interesse habentium.

Porro provideat Illmus et Rmus Episcopus pro suo erga Cultum Divinum zelo, ut Cappellani praedicti, qui per triennium debitis ministerio suo stipendiis caruerunt ob litem, vel lites super eorum redditus exortas, quam primum eadem consequantur, ne altare, unde victum non obtineut, deserere compellantur.

§ III.

De summa pro fabricis et jocalibus.

Cum ad Sacrorum Canonum normam in fabricis Ecclesiarum quarta pars de redditibus Episcopatus, vel Beneficii erogari deberet, vel quinta, ut Ferdinandus Rex Catholicus edita Pragmatica Siculis Episcopis, et Beneficiariis praescripsit, Regii Visitatores tum ex proprii muneris ratione, cum ex speciali Regis mandato in Ecclesiarum lustro ad reparationem fabricarum, et ad jocalia comparanda Episcopos coegerunt, atque certam subinde summam super eorum redditibus per certos in posterum Deputatos impendendam taxavit

Ita Regius Visitator Ventus Ecclesiam Pactensem perlustrans, cum eam reparatione in fabricis indigere offendisset, summam unciarum sexaginta unica vice per Episcopum persolvendam pro illa reparatione taxavit. Regius subinde Visitator Arnedus Episcopum adstriugens ad expendas fabricarum, tunc suo judicio faciendas, perpetuam quoque summam unciarum octuaginta in fabricis, et jocalibus quolibet anno impendendam super Episcopali Mensa taxavit.

Regius postmodum Visitator Puteus illam summam confirmans, simul declaravit Episcopum teneri ad majorem, si qua major necessitas illam postularet, ultra illam summam unciarum vigintiseptem reddituum censualium bullalium, quos Ecclesia possidebat; ita ut massa, seu ut vocant Maragma pro fabricis, et jocalibus esset annuarum unciarum centum et septem, ex quibus sexaginta pro ornamentis Ecclesiae, et reliquas quatraginta septem reparationi fabricarum Ecclesiae, et Monasterii addixit. Deputatos insuper super iis constituit ac pro recta ejusdem massae expensione quamplura Decreta lucubravit: Verum cum Ecclesia aliam formam subin per saecularizationem accepisset, neque post eam Visitator ullus accesserit, qui abusibus occurreret, suapte factum est, ut dicta summa unciarum 107 ad 80 reduceretur, atque plura irreperent contra antiqua Visitatorum decreta.

Quare Illmus et Rmus Dnus Visitator Generalis cum visitasset dictam massam, seu maragma pro fabricis et jocalibus, et expendisset relationes praesentatas per maragmerios in officio Sanctae Regalis Visitationis, perlustrassetque ejus introitum et exitum, ac ratione expentionis per annos vinginti, sequentia censuit decernenda, et mandanda.

Decreta.

Ad consulendam fabricis, et jocalibus Pactensis Ecclesiae taxarunt Regii Visitatores, et signanter Aruedus Mensam Episcopalem in unciis octuaginta, quae summa, et si subinde augenda fuisset ob auctos Mensae redditus, tamen Regius Visitator de Puteo eam simul cum aliis unciis vigintiseptem ex redditibus bullaribus sacristiae parem esse judicans reparationibus fabricarum Ecclesiae, et Monasterii, et supellectilibus et jocalibus ejusdem, ipsam augere nullatenus duxit, sed illas tantum uncias centum et septem iis usibus addixit, cum hoc tamen, ut abstrictus remaneret ulterius Episcopus, majorem summam contribuere, cum opus esset, et onoratus praeterea ipse Domum Episcopalem reficere, et sartam, tectam servare, Regius vero Fiscus castrum, in quo ea sita est, reparare, super qua quidem Putei dispositione nihil innovandum duxit Reg. Visit. Jordius.

Haec itaque prae oculis habens Illmus et Rmus Dnus Regius Visitator Geulis, atque simul perpendens ob secularizatam subinde Ecclesiam Monasterium modo existere nullum, redditus autem bullares Sacristiae subsidio fabricae non amplius esse, et denique haud expedire, ut nulla pro reparatione fabricarum domus Episcopalis taxata esset summa, decrevit atque mandavit, quod in posterum Mensa Episcopalis taxata remaneat in unciis ad minus centum et septem, easque depositare quotannis teneatur Episcopus pro restauratione fabricarum, et pro jocalibus, scilicet: quinquagintaseptem pro Ecclesiae, et Domus Episcopalis fabricis reparandis, et quinquaginta pro supellectilibus, et jocalibus ipsius Eccl.

Declarans ipse Illmus et Rmus Dnus Regius Visitator, quod eadem summa unciarum centum et septem pro ordinariis tantum indigentiis taxata intelligatur, ita quidem, ut si major aliquo anno necessitas urserit, expensis Mensae Episcopalis eidem prospiciatur juxta dispositionem juris communis, et Capitulorum Regni, quibus per ejusmodi taxactiones non fuit in minimo derogatum, ut declararunt Regius Visitator Jacobus Arnedo, aliique etc.

Ad haec districtè vetat ipse Illmus et Rmus Dnus Visitator, ne cum iu casu majoris necessitatis teneretur Episcopus, comparetur aliunde summa necessaria, imposito censu vitalitio, aut constituta hypotheca, vel pignore super annuis unciis centum, et septem decurrendis, nisi ex dispensatione Sacrae Regiae Majestatis.

Item declarat dictam summam pro fabricis Ecclesiae, et Palatii verè, et strictè pro ordinariis indigentiis reparationis eorumdem esse erogandam, ut Capitula Regni et primae Visitatorum electivae demonstraut, ac alias declaravit Regius Visitator Jordius; quare si de fabrica ad commodiorem et superfluum usum Praelati agatur, aut umquam novo aliquo aedificio opus fuerit, totum expensis Mensae Episcopalis fieri debere decernit, nisi Rex dispensaverit.

Praeterea declarat, quod nomine fabricarum Ecclesiae, et Palatii non intelligantur earum domus, apothecae, et aliae fabricae ab illis disjunctae, prout alias declararunt Regii Visitatores Aruedus, et Puteus.

Caeterum ne unquam deficiat Deputatio jam olim a Regiis Visitatoribus instituta pro administratione dictae summae; Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator Deputatorum omnium munus perpetuis affigendum officiis esse adjudicans, deputavit in perpetuos Administratores totius Massae unciarum centum et septem pro fabricis et jocalibus: Primo Priorem Cathedralis pro tempore, eoque absente, secundam, et successive tertiam Dignitatem; secundo Regium Secretum pro tempore, tertio primum Juratum Nobilem civitatis; quarto Proconservatorem Regiae Secretiae pro tempore, qui Notarium Deputationis eligent; et summam praedictam unciarum centum et septem pro fabricis et jocalibus administrabunt, servata forma supradictarum declarationum, et non aliter, sub poena solvendi de proprio.

In hoc autem id potissimum observetur, quod si aliquando nonnullus ex Deputatis prae-

dictis in primo et secundo gradu conjunctos esse forte occurrerit, tunc Deputatus conjunctus, qui juxta graduationem supra a nobis descriptam gradu inferior extiterit, a munere abstineat sub poena nullitatis actorum, atque tunc statim curet Deputatio, alium ab Excmo Prorege in ipsius locum subrogari. Specialis autem in reliquos Proconservatoris erit cura partes fiscales agere, si quid contra praedictas ordinationes a Deputatis contingerit attentari, ac ad Advocatum Fiscalem Regalis Patrimonii referre.

Porro ex nunc in perpetuum redditus omnes Mensae Episcopalis remaneant principaliter obnoxii pro dicta summa unciarum centum et septem, quae proinde per OEconomos dictae Mensae singulis quatrimestribus pro rata deponatur in capsa depositi annunciatae Deputationis, quae tute servatur in Monasterium Monialium civitatis tribus diversis seris, et clavibus munita, quarum unam Prior, alteram Secretus, tertiam Juratus servet, aliter autem facta solutio in manus administratorum nulla censeatur, atque tum debitor ad iteratam solutionem poterit coerceri, cum Administratores poenam unciarum tercentum Regio Ærario luant.

Quod si per Ministros Mensae Episcopalis summa praedicta non fuerit aliquando fideliter depositata, Deputatis ut supra incumbet, eam statim exigere manu Regia super redditibus dictae Mensae sub poena solvendi de proprio, eamque ut supra in Capsa deponant. Omnes praeterea, et singuli actus, singraphae de recepto, quietantiae etc. non fiant nisi ab omnibus Deputatis in civitate praesentibus, idque per manus Notarii Deputationis qui et confessiones solutionum, cautelas, introitum, exitumque è capsa depositi, expensiones, rationes, caeteraque ad Deputationem pertinentia in librum referet, pro qua re uncias quatuor super massa praedicta ei in perpetuum Illmus et Rmus Dnus Visitator assignat.

Insuper dicti Administratores prima saltem die tertii cujusque mensis ad convocationem Prioris, et eo absente gradatim Secundae, et tertiae Dignitatis Congregationem habebunt in Sacristia Ecclesiae, et de omnibus occurrentiis fabricae et jocalium agent, audito, cum opus fuerit, Sacrista; tum vero de omnibus referent ad Illmum, et Rmum Episcopum, cum praesens fuerit, sin ad ejus Vicarium Generalem, et Sedevacante ad Vicarium Capitularem, nec expentiones pro Ecclesia, et Palatio facient, nisi pro rebus illi bene visis, quemadmodum etiam eo consulto implicatione, et omnia semper peragent sub poena solvendi de proprio.

Porro Deputatio praedicta suum proprium in Ecclesia Archivium habeat cum tribus, ut supra, clavibus, in quo gesta omnia, et Magistri Notarii libri computa, et scripturae ad eam spectantia inferantur.

Denique computa dictae Administrationis singulis annis in primo die augusti revideantur a Deputatis coram Episcopo, vel Vicario generali, aut Capitulari, recognitis apodixis, et documentis omnibus legitimantibus exitum, inter quaedum de expentionibus pro jocalibus, et supellectilibus agetur, esse debeat confessio Sacristae super illorum consignatione.

Attendant autem Deputati praedicti quod cum ex Massa pro fabricis et jocalibus, quidquam fieri contingerit, non nisi arma Regia illi imponantur sub poena abrasionis, et unciarum mille.

Caeterum cum in examine computorum Maragmatis Illmus et Rmus Dnus Genlis Visitator compererit fuisse per Administratores Massae pro fabricis et jocalibus male, et nulliter solutas uncias biscentum pro stipendio Presbyterorum in servientium Ecclesiae, mandavit, quod nisi iidem Presbyteri gratiam desuper a Clementia Regis impetraverint; Administratores praedicti intra sex menses omnino repetant summam ejusmodi, alioquin dicto termino elapso, de proprio eam Massae persolvant, prout Illmus, et Rmus Dnus eosdem Administratores in summa praedicta in solidum condemnat, committens Proconservatori Regiae Secretiae, quod elapso semestri, exequutionem nomine Sanctae Regalis Visitationis super propriis eorum bonis, et redditibus faciat pro enunciata summa unciarum biscentum, quam in capsa Depositi dictae Deputationis, ipso actu statim deponat.

Similiter Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator eosdem Administratores condemnat in solidum ad summam unciarum centum et sex ab ipsis male solutam OEconomo Ecclesiae committens, ut supradicto Proconservatori nisi iidem intra sex menses summam, in qua condemnantur persolvent, quod exequutionem, ut supra super eorum bonis faciat.

Ad haec Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator, districtè vetat, ne quocumque colore in posterum similia perpetrentur sub poena reintegrandi de proprio et unciarum mille Regio Ærario applicandarum.

Item vetat ne tempore sedis vacantis quidquam solvatur Regiae Secretiae, ejusque Ministris pro liberatione summae debitae pro maragmate, et Cultu Divino.

Denique cum fuisset Illmo et Rmo Dno Visitatori denunciatum, dictam Massam pro fabrica esse creditricem liquidam insignis residualis summae unciarum centum sexaginta circiter salvo ec. super fundo in territorio civitatis Pactarum in loco ubi dicitur *La Valle* de Sorrentini, ipsi specialiter hypothecato pro debito Archidiaconi Accordini, et nunc possesso per Sac. D. Theodorum Ciravolo, mandavit quod Administratores Deputati ipsius Massae exigere statim summam debitam, curent super fundo praedicto ejusque fructibus, et redditibus, apponique, si opus fuerit sequestrum, faciant.

§ IV.

De Thesauro, et Jocalibus, ac supellèctilibus Ecclesiae.

Thesaurus Cathedralis Ecclesiae Pactarum, in quo jocalia, et supellectilia asservantur sub cura Thesaurarii extat, qui illorum custodiam per inventarium in actu possessionis confectum suscipiens, ad eorum conservationem, et munditicm ex proprii officii ratione teneatur, illum itaque Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator perlustravit, ejusque jocalia et supellectilia recensuit et recognovit; quare, discussis relationibus per Thesaurarium praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis, praecepit atque mandavit:

Quod jocalia, et supellectilia Ecclesiae nemini unquam cujuscumque Dignitatis extra Ecclesiam ipsam commodentur, aut quocumquo quaesito colore permittantur.

Quod fiat liber inventarii in carta regia omnium jocalium, supellèctilium et Reliquiarum in Ecclesia existentium, eaque cum primum Thesaurarius possessionem sui muneris ceperit, ipsimet consignentur per publicum actum manu Notarii in calce dicti libri describendum cum obligatione jurata in forma de illis custodiendis nec extra Ecclesiam commodandis.

Quod cum supellectilia et jocalia Ecclesiae etiam inutilia vendi, aut permutari contingerit, id totum fiat per Deputatos, et Thesaurarium, auctoritate, et permissu Superioris Ecclesiastici, et Proregis in scriptis obtinendo sub censuris, et poenis contra alienantes bona Ecclesiastica, et Regalia.

Jocalia, et supellectilia.

Argento lavorato.

In primis un tosello, seu trono grande per l'esposizione del Venerabile coll'ossatura di legno, vestito di velluto cremisino, adornato di argento battuto consistente in due ordini di cornici nella parte di sopra con ornamento intiero di argento cisellato nel vacuo di dette cornici con numero 25 merletti caduti intieri, con una piancia intiera di raggi, ed una colomba indorata in mezzo con due pilastri, adornate pure di argento cisellato in quattro ordini per ogni pilastro, con cornicetta, e base di argento di gettito, con una piancia pure cisellata in cima, e due piancette lunghe, l'una di sopra, e l'altra di sotto.

Argento dello Zoccolo di detto tosello.

Tre ordini di cornici di argento battuto tutte intiere, con sedici landette cisellate disposte negli angoli, una medaglia grande cisellata nel mezzo coll'immagine di S. Bartolomeo in aria, due medaglie al fianco di launa cisellata con palme, e corona, e due intrecci di Angeli con palme corone tutte di argento cisellato tutto intiero, di peso è stimato . . . lib. 15 » »

Come pure due cornacopii con cigli di argento cisellato, e battuto, di peso . . . . lib. 6 2 2

Sette candelieri per l'altare maggiore tutti di un lavoro; ed un piede di croce dell'altezza de' candelieri con sua Croce, e Crocifisso di rilievo, con raggi attorno, tutti di argento battuto con sue anime di legno, e spiriti con vite di ferro.

Item sei reliquiarii di argento battuto con sua anima di legno argentato colle sante reliquie di dentro sigillate, lavorate alla ruota colle cassette lavorate di velluto rosso, ed ornate con fiori di smalto sugellate con fettucce rosse, e con cera di spagna, e sugello piccolo colle armi dell' Illmo Mons. D. Pietro Galletti, il quale argento tutto oltre il legno, ferro, e cristalli è di peso . . . . lib. 105 8 2

Item il palio dell'altare maggiore di argento battuto, e cisellato in disegno di architettura, con tre statue di mezzo rilievo di argento anche battuto, una di S. Benedetto Patriarca, e l'altra di S. Bartolomeo apostolo, e l'altra della gloriosa vergine e martire S. Febronia, tutto intiero inchiodato con chiodetti di argento da per tutto sopra un telaro di legno, fatto detto palio da Monsignor Galletti fu, stimato . . . . . lib. 30 » »

Item un lampiere di argento coll'immagine di S. Bartolomeo, S. Benedetto, e S. Febronia, di peso . . . . lib. 2 4 »

Item un lampiere fatto da Mons. Maffia col suo nome di peso. lib. 3 7 »

Item lampieri di argento num. 2 coll'immagine di S. Bartolomeo, S. Febronia, ed iscrizione della Chiesa Cattedrale, di peso. . . lib. 7 6 »

Item un lampiere coll'immagine di S. Bartolomeo, S. Febronia ed iscrizione della Chiesa Cattedrale, di peso . . . . lib. 3 7 »

Item un lampiere di argento colle armi del fu Can. Priore D. Giuseppe Marziani, coll'immagine di Nra Signora, di peso . . . . lib. 2 9 »

Item altro lampiere di argento a guisa di vassello, dato dal fu Can. Arcidiacono D. Antonino Fortunato, di peso . . . . . . lib. 3 11 »

Item un altro lampiere di argento coll'iscrizione della Chiesa Cattedrale, coll'immagine di S. Febronia, e S. Bartolomeo. di peso . lib. 2 9 »

Item un altro lampiere di argento coll' immagine di S. Bartolomeo nudo, e di S. Febronia . . . . lib. 2 8 2

Item un incensiere con sue catenelle di argento, di peso. . . lib. 3 1 2

Item un altro incensiere con sue catenelle di argento, di peso. lib. 1 11 2

Item un altro incensiere con sue catenelle di argento, di peso. lib. 2 3 »

Item una navetta, con suo cocchiarino di argento, di peso . lib. 2 3 2

Item un secchietto di argento con sua spogna di argento di peso. lib. 2 7 2

Item una Croce di argento con suo Crocifisso, e pomo di argento, con sua asta di argento, e spirito di legno . . . . . . lib. 9 6 »

Item una Croce grande del Capitolo di argento indorato col Crocifisso di argento tutto di gettito con suo pomo, nel quale vi sono quattro statue

Item un pajo di guanti pontificali, colle armi di Monsignior Cocchiglia.
Item un pajo di scarpe, e sandali pontificali di tabì, gallonate di seta gialla.
Item quattro cuscini di damasco senza fodera, gallonati di seta verde, con suoi giummi di seta, dei quali uno è mancante.
Item quattro casubole di damasco foderate di tela rossa, con sue stole, e manipoli, e gallone di oro.
Item due tonicelle con sua stola, e due manipoli con gallone d'oro.
Item cinque borse di damasco vecchio, con frinza di seta, e oro.
Item quattro sopracalici di velo.
Item un velo di dieci palmi girato di guarnizionetta d'oro, lacero.
Item un piviale di damasco giallo in campo verde con cappuccio, e fasce di raso antico verde, con fodera di tela, e frinzetta di seta cremisina.
Item un baldacchino di damasco a cinque falde, con suoi merli, girati di frinsetta, verde foderato di tela turchina.
Item un sopradisco di damasco giallo in campo verde, foderato di tela, girato di frinzettà cremisina.
Item altro baldacchino di damasco consistente in quattro falde usate.
Item un tappeto di ricamo di punto di seta di varii colori, e fiori con una fontana in mezzo senza fodera.
Item due palii di altare di damasco con gallone di argento, con frinza grande di seta in mezzo, e gallone sopra la frinza.
Item un palio di altare di ricamo di punta di seta ad onda.
Item un palio di altare di damasco gallonato, con frinzetta d'oro usati.
Item due palii di altare di damasco, con galloni d'oro.
Item una coperta di damasco verde, che copre il biancore del casciarizzo dei Rmi Canonici.

Giogali di color nero.

In primis un piviale di lama di argento, foderato di terzanello nero, con gallone di oro tutto attorno nelle fasce, con frinza grande nel cappuccio con due chiacchetti di argento, ed una stola del medesimo drappo, colore, e gallone.
Item un piviale di damasco, foderato di tela nera, con gallone d'oro alle fascie, e cappuccio.
Item due tonicelle dello stesso drappo, e fodera, e gallone con due stole, e due manipoli dello stesso drappo, fodera, e gallone.
Item un piviale di damasco rappezzato con passamano di argento.
Item una casubola di terzanello ondeggiato senza fodera con guarnizione di rame dorato, con sua stola, e manipolo.
Item uno stolone di damasco foderato di tela nera con croci grandi alle cadute di gallone di argento.
Item un sopradisco di raso damascato foderato di terzanello nero, girato di frenzetta di oro.
Item un velo di taffettà di dieci palmi, ornato di guarnizionetta d'oro.
Item un palio di altare di damasco usato, foderato di tela turchina gallonato di argento.
Item cinque casubole di damasco con sue stole, e manipoli, e cinque borse, foderate di tela nera, tre gallonate di argento colle stole, e manipoli, e borse.
Item due tonicelle di damasco foderate di tela nera, gallonate di seta bianca.
Item una borsa da una parte di lama nera, dall'altra parte di terzanello morato, gallonato d'oro.

Item una veste di tela nera per lo bancone dell'altare maggiore, colle cadute pure di tela.

Mitre.

In primis una mitra gemmata con molte pietre di varii colori al num. di 40, al fondo di tela d'oro, ricamata di cannottiglio rizzo e coralli, foderata di lama gialla, con frinza d'oro alle cadute.

Item una mitra bianca di lama di argento riccamata di cannottigli d'oro rizzo, e granatine, foderata di cremisino, alle cadute di terzanello bianco, e frinza d'oro.

Item una mitra ricamata di cannottigli d'oro, il fondo di argento con pietre rosse, celestine, e verdi, foderata di terzanello bianco, e rosso, con frinza di argento, ed oro alle cadute.

Item una mitra di lama rasina, ricamata nelle fascie con lannetta di argento, e pietre verdi grosse, al num. 17, foderata di terzanello giallo, con frinza di argento alle cadute.

Item una mitra arancina di drappo d'oro liscio con gallone d'oro, foderata di terzanello rosso, con gallone d'oro alle cadute.

Item una mitra bianca di tela di argento dentro, e fuori, gallonata d'oro, con frinza d'oro alle cadute, foderata alle parti di sotto di terzanello giallo.

Item una mitra di lama di argento bianca, gallonata d'oro, foderata di terzanello rosso, e frinza d'oro alle cadute.

Biancherie.

Item due camici di tela di bisso con sua guarnizione grande, ammitti, e cingoli, con sue scocche, e fettuccie incarnate, fatte da Mons. Bonanni.

Item camici num. sette di tela con sua piccola guarnizione, cingoli, ammitti, fatti da Monsignor Bonanni.

Item sei tovaglie di tela della Cava semplici, fatte da Monsignor Bonanni.

Item tre tovaglie di lavabo per la Sagrestia fatte da Monsignor Bonanni.

Item corporali usati numero sedici.

Item camici usati numero otto.

Item tovaglie di altare numero sedici usate.

Item fazzoletti per le messe numero trenta.

Item un fazzoletto di tela di bisso girato di guarnizione per la Messa cantata canonicale.

Item un camice di tela di bisso usato con sua guarnizione piccola, lasciato dal fu Canonico Marsiglia.

Item una tovaglia di tela di bisso con sua guarnizione usata.

Item tovaglie di altare num. quindici fatte da Mousig. Bonanni.

Item due camici di tela di bisso con sua guarnizione grande, e ammitti semplici, con cingoli fatti da Monsignor Bonanni.

Item camici di tela num. otto fatti da Monsignor Bonanni.

Item fazzoletti di tela num. due con sua guarnizione per la messa cantata.

Item cingoli nuovi di filo num. quindici fatti da Monsignor Bonanni.

Item corporali nuovi num. quindici fatti da Mons. Bonanni.

Item palle nuove di tela num. ventuno.

Item tovaglie di tela con sua guaruizione num. otto.

Item otto camici di tela nuovi con sua guarnizione, e ammitti semplici fatti da Monsignor Bonanni.

Roba grossa nella stanza del Rmò Capitolo.

In primis un quadro grande di Nostra Signora della Catena sopra tavola con cornice antica di legno incordonata d'oro.

Item un ritratto di pittura ad olio del Conte Ruggiero con cornice grande di mistura.

Item un ritratto di Monsignor Bcuanni con sua cornice uera, ed un cordonetto in mezzo dorato.

Item un ritratto di Monsignor Galletti con sua cornice.

Item l'armi di Monsignor Girgenti con sua cornice.

Item un quadro di S. Sebastiano in tela senza telaio.

Item un ritratto di monsignor Algaria.

Item una cassa di foglietti, dove si conserva il tosello di argento, con sua chiudenda di ferro.

Item un tabernacolo di legno usato per conservare il Venerabile nel triduo della santa.

Item un bancone di legno con sua chiudenda.

Item uno stipo grande di legname per le sante reliquie.

Item un specchio grande con cornice di legno nero, e tre gaffe di ferro.

Item una cornice di mistura senza ritratto.

Item due genuflessorii di legname con suoi Crocifissi di miniatura con libretti incatenati, con catenelle di rame giallo per la preparazione della messa.

Item due croci neri di legno, col Crocifisso di carta pesta.

Item una croce col suo piedistallo di ebano col suo Crocifisso di bronzo.

Item un quadretto di S. Vincenzo Ferreri sopra lamina.

Item quattordici cassoni per li Sig. Canonici senza toppe.

Item un casciarizzo di nove cassoni, cinque grandi, e quattro piccoli, li cinque grandi sono colle toppe, ed una chiave, tutti novi sono colle maniglie di ferro.

Item un' asta grande di mistura per la Croce grande.

Sagrestia.

In primis una croce grande di tavola all'antica dorata coll'immagine del SSmo Crocifisso di pittura con tre gaffe di ferro.

Item un quadro della Resurrezione di pittura sopra tavola colla cornice dorata.

Item otto cassoni per li reverendi Cappellani.

Item due genuflessorii di legno con suoi crocifissi di miniatura, con libretti incatenati con catenelle di rame giallo per la preparazione della messa.

Item un casciarizzo diviso in quattro classi, a tre classi vi sono cinque cassoni per uno con sua chiudenda, all'altra classe una chiudenda per la cera.

Item due stipi, uno per conservare i libri della Sagrestia, e l' altro per conservare i libri, e scritture del Rmo Capitolo con sue chiavi.

Item una spalliera con suoi finimenti, ed ornamenti di scultura, quali tutti compongono il detto casciarizzo fatto di noce.

Item due ferri per far le ostie.

Item un fonte di marmo con suoi uccelletti di bronzo num.° due.

Item un orologio di rame piccolo, situato in una cassetta con sua sfera fuori, con sua cornice di ebano nero, a guisa di specchio.

Item due statuette di legno, una di S. Pietro martire, e l'altra di S. Caterina da Siena.

Item una tabella per regola delle ore canoniche di carta sopra tavola.

Item il ritratto di Mons. Amico, senza cornice.

Item un baullo con sua chiave.
Item uno specchio mezzano con cornice di ebano nero.
Item una cornice di ebano dorata sopra la pittura di Nostra Signora con vetrata.
Item una figura di marmo piccola di Nostra Signora.
Item alla porta della Sagrestia un catenaccio, e toppa con chiave, e più sopra un'altra toppa, e chiave.
Item alla porta di fuori della detta Sagrestia un catenaccio, toppa, e chiave con due ferri.
Item una mezza luna di legno dorata per la Novena.
Item quattro aste di legno inargentato con suoi pomi.

Stipo delle Sante Reliquie esistente nella Sagrestia del Rmo Capitolo.

In primis una cassa di argento cisellato con cristalli a fianco, e quattro graste di argento in cima, con una croce pure di argento, dentro la quale cassa esiste la reliquia della gloriosa vergine e martire S. Febronia, e la reliquia del glorioso apostolo S. Bertolomeo sopra un cuscinetto di drappo di seta, e oro, colle armi di Mons. Migliaccio.
Item due casse grandi di ebano, con cristalli grandi, ad una manca il cristallo, ed un altro è rotto.
Item una crocetta di legno con varii cristalli sopra un piede di creta conreliquie dentro.
Item cinque cassette di carta di scio con reliquie dentro.
Item la reliquia di una costa del glorioso S. Biagio Martire, e Vescovo, la quale costa è involta, come sempre è stata, in un pezzo di seta, e guarnizione d'oro ben coperta.
Item un quadretto all'antica con un cristallo d'avanti, e diverse reliquie dentro, alcune però sono mancanti.
Item un velo vecchio appeso alla parte di dentro di detto stipo.
Item due vite di ferro per assettare la reliquia della gloriosa vergine, e martire S. Febronia, sopra la bara, quando si vuol condurre.

Messali, ed altri libri liturgici.

In primis un antifonario grande colla coperta rossa di cuojo sopra tavola.
Item un graduale della stessa maniera.
Item un antifonario con coperta di cuojo bianco.
Item un graduale colla coperta di cuojo nero.
Item un breviario grande nuovo colla coperta di cuojo rosso.
Item tre breviarii piccoli nuovi, uno con coperta di cuojo nero, e due con coperta di cuoio rosso.
Item psalterii numero otto.
Item messali numero nove.
Item un messale grande foderato di damasco cremisino, con sua fettuccia, e giummetti.
Item un altro messale grande con coperta di cuojo rosso, colle armi di Mons. Rao.
Item un altro messale grande colle armi di Monsignor Napoli.
Item messaletti de' morti num.° cinque.
Item un breviario grande con coperta di cuojo rosso colle armi di Monsignor Rao.
Item un manuale coperto di damasco rosso.
Item un pontificale grande.
Item un altro pontificale piccolo.
Item un cerimoniale.
Item un altro cerimoniale, con coperta di pergamena bianca.
Item un ottavario.
Item un sinodo.
Item un rituale con coperta di cuojo rosso.
Item un altro rituale.
Item due altri ritualetti piccoli.
Item tre martirologii.

Item un officio della Settimana Santa in foglio, con suo canto foderato di cuojo.

Item un direttorio corale.

Item cinque canoni con coperta di cuojo.

Item un pontificale per l'ordinazione di carattere antico.

Item un altro libro titolato: *Rationale Divinorum Officiorum.*

Can. Tesoriere *D. Fortunato Accordino, ed Angotta.*
Notaro *Pasquale Dixidomino Detentore.*

§ V.

De redditibus Ecclesiae pro servitio Divini Cultus.

Ecclesia Pactensis jam olim nonnullos redditus habuit servitio Divini Cultus addictos, ut liquet ex antiquis regalium visitationum actis, eisque certam quoque summam Episcopi addere tenebantur.

Iidem tempore Visitationis Regiae Francisci Putci ad annuas uncias viginti ascendebant, quae ab Episcopali Mensa pro expensis Sacristiae in servitium Divini Cultus tunc solvebantur, sed adauctis postmodum necessitatibus, cum majori quoque summa opus fuerit, Regius Visitator Jordius onus in summa ad minus unciarum annuarum 80 constituit.

Porro eodemmet in praesentiarum ab Episcopo solvuntur, et simul cum aliis Divini Cultus redditibus uberiorem modo massam constituunt, e qua per OEconomum stipendia nonnulla, ut infra solvuntur, ac ceterae Divini Cultus substinentur expensae.

Hanc ergo massam Ill. D. V. perlustrans, confirmavit cum primis taxam mensae in unciis 80 ad minus, plus vero si majorem summam res postulaverit, tum visitavit ejusdem massae bona, reddituum onera, et computa expentionum per annos decem, integramque administrationem, cunctaque ut par erat probavit.

Bona, et redditus Ecclesiae pro servitio Divini Cultus.

In primis a Mensa Episcopali hujus civitatis exigit Ecclesia quolibet anno pro Cultu Divino . . . . onz	80	»	»	
A Principe Malvagnae annuas uncias centum et sex, et tar. 13 vigore contractus annui redditus per manus Notarii Antonii Romarino panormitani die secunda julii XI Indictione 1733, ac inserti in officio Senatus Panormitani eodem die . . . . onz	106	13	»	
A D. Balthassare Naselli Principe Aragoniae annuas uncias quinquagintaduas, et tar. 21, 8, 2, vigore contractus annui redditus per manus Notarii Antonii Porcaro panormitani die 16 decembris XII Ind. 1733. onz	52	21	8	2
A Statu Altavillae annuas uncias viginti, tenore scripturarum, et contractuum . . . . onz	20	»	»	
A D. Nuntio Maria Pisani annuas uncias septem super possessione in continentiis S. Barbarae territorio hujus civitatis, vig. contractus emphyteuci in actis Michaelis Angeli Sidoti die 7 augusti VIII Ind. 1730. onz	7	»	»	
Ab haeredibus quondam Can. Antonii Accordino et Proto uncias duas, et tarenos quindecim super bonis quondam D. Vincentii Proto, vigore obligationis in actis Notarii Paschalis Dixidomino die 5 aprilis II Ind. 1724. onz	2	15	»	
A Sac. D. Blasio Cocuzza et Josepho di Luca Montaneae unciam unam et tarenos vigintiseptem super possessione in continentiis, vigore contractus emphyteutici in actis Not. Dixidomino die 15 septembris XIV Ind. 1720 onz	1	27	»	

A Sac. D. Josepho La Greca tarenos decem super domo sita in hac civitate vigore contractus per manus Notarii Dixidomino die 16 Augusti XIV Ind. 1721 . . . . on7 » 10 »

A D. Petro, et D. Antonio Natoli in solidum uncias duas, et tarenos vigintiquatuor, videlicet tarenos 7, 10 pro Sacrista, et unc. 2, 16, 10 pro fabricis, et jocalibus, vigore contractus annui redditus per manus Notarii Sidoti die 28 novembris 1721, registratum in officio Juratorio hujus civitatis die 30 ejusdem mensis novembris . . . . . . on7 2 24 »

A Mag. Antonino Sidoti uncias tres, et tarenos viginti super apotheca ad mare, vigore contractus per manus Notarii Dixidomino die decimaquarta augusti II Ind. 1739 . . . . on7 3 20 »

A Can. D. Dominico Licari unciam unam, et tarenos sex super possessione in continentiis ut dicunt *di Carasi*, territorio hujus civitatis, vig. contractus per manus Notarii Sidoti, die 1 martii 1725 . . on7 1 6 »

A Josepho Natoli tarenos annuos 15 super bonis obligatione affectis. on7 » 15 »

A Mag. Antonino Cacciolo maritali nomine Mariae Iuterdonato tarenos quindecim super possessione in continentiis Planorum territorio hujus civitatis . . . . on7 » 15 »

A Duce S. Michaelis olim exigebat Ecclesia inter alias partitas uncias nonaginta tt. 24 13, 3 vigore contractus annui redditus adiuncta obligatione D. Antonini Muni, vigore chirographi; sed mortuo praedicto Duce haeredes destiterunt solvere praedictam summam, eo quod obligata essent bona vinculis, ac fideicommisso obnoxia, instituta proinde lite, tandem devenerunt ad transactionem, cuius vigore promiserunt haeredes praedictorum Ducis, et Muni solvere pro ratha annuas uncias sexaginta, cujus transactionis instrumentum modo stipulatur . . . . . on7 60 » »

Summa reddituum ascendit ad uncias 339, 16, 8, 2. . . on7 339 16 8 2

Exitus et gravitiae.

In primis pro stipendio novem Cappellanorum Secondariorum solvit Ecclesia uncias centum, et duodecim.	on7	112	»	»	
Pro stipendio mag. Musices ac pro musicalibus instrumentis unc. 36	on7	36	»	»	
Pro stipendio mag. Caerimoniarum uncias octo.	on7	8	»	»	
Pro stipendio Coadjutoris mag. Caerimoniarum uncias tres. .	on7	3	»	»	
Pro stipendio Cappellani Sacramentalis nocturni	on7	4	»	»	
Pro stipendio duorum, uti dicunt Falteriorum.	on7	4	»	»	
Pro stipendio Advocati.	on7	6	»	»	
Pro stipendio Procuratoris Panormi degentis	on7	12	»	»	
Pro stipendio Notarii.	on7	3	»	»	
Pro stipendio quatuor Clericorum servientium nuncupatorum Rossi ratione annuarum unciarum duarum pro quolibet.	on7	7	»	»	
Pro calciamentis eorumdem Clericorum.	on7	2	»	»	
Pro vestibus rubeis	on7	6	»	»	
Pro Missa S. Benedicti cum rotulo uno cerae	on7	28	8	»	
Pro oratione Panegirica ejusdem Sancti.	on7	1	»	»	
Pro expensis Sepulcri Majoris Hebdomadae excepta tamen cera.	on7	2	15	»	
Pro expensis minutis, quae per procuratorem fiunt Panormi .	on7	4	»	»	

Pro salmis majoris hebdomadae.	on7	»	20	»	
Pro carbonibus ad servitium Ecclesiae	on7	1	»	»	
Pro donativis Sacristarum in festis nonnullis solemnibus.	on7	1	1»	»	
Pro expensis minutis in festivitatibus, et pro munditie supellect. Eccl.	on7	15	»	»	
Pro cera, oleo, vino, et aliis pro servitio Divini Cultus, uno pro altero annuas unc. sexaginta	on7	60	»	»	
Summa exitus importat quolibet anno uncias tercentum decem et septem, et tarenos vigintitres	on7	317	23	»	

Solvit etiam Ecclesia super redditibus Divini cultus uncias quinque Seminario Clericorum, quoniam vero adhuc decisum non est, an pertineat ad Ecclesiam super dictis redditibus hujusmodi solutio, ideo praedicta partita unciarum quinque non recensetur inter partitas exitus.

Summa summarum.

Exitus importat	on7	317	23	»	
Introitus.	on7	339	16	8	2
Superest.	on7	21	23	8	2

§ VI.

De oneribus, et celebratione Missarum.

Visitavit insuper Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator onera Missarum, et anniversariorum, eaque invenit, quae sequuntur:

Series onerum Missae celebrandae per Canonicos pro Beneficio S. Agathae.

Januarius.

Die 5 Conversio S. Pauli.
18 S. Prisca Virgo, et Martyr.
21 S. Agnes Virgo, et Martyr.
Die 23 S. Emerentiana Virgo, et Martyr.
30 S. Martina Virgo, et Martyr.

Februarius

Die 2 Purificatio Mariae Virginis
5 Missa cantata in festo S. Agathae.
6 S. Dorothea Virgo et Martyr.
7 Infra octavam S. Agathae.
8 Infra octavam S. Agathae.
Die 9 Infra octavam S. Agathae.
10 Infra octavam S. Agathae.
12 In octavam S. Agathae.
24 S. Mathia Apostolus.

Martius.

Die 25 Annunciatio Mariae Virginis.

Aprilis.

Vacat.

Majus.

Die 1 S. Philippus, et Jacobus Apostoli.
6 S. Johannes ante Portam Latinam.
Die 12 S. Domitilla Virgo, et Martyr.

Junius.

Die 11 S. Barnaba Apostolus.
29 S. Petrus, et Paulus Apostoli.
Die 30 Commemoratio S. Pauli Apostoli.

Julius.

Die 2 Visitatio Mariae Virginis.
5 S. Febronia Virgo, et Martyr.
10 S. Rufina, et Secunda Virg. et MM.
Die 20 S. Margarita Virgo, et Martyr.
24 S. Christina Virgo, et Martyr.
25 S. Jacobus Apostolus.

Augustus.

Die 1 S. Petrus in vinculis.
5 S. Maria ad Nives.
11 S. Susanna Virgo, et Martyr.
Die 15 Assumptio B. Mariae Virginis.
25 S. Bartholomaeus Apostolus.

September.

Die 8 Nativitas B. Mariae Virginis.
16 S. Euphemia Virgo, et Martyr.
21 S. Matthaeus Apostolus.
Die 25 S. Thecla Virgo, et Martyr.
26 S. Justina Virgo, et Martyr.

October.

Die 21 S. Ursola Virgo, et Martyr.
Die 28 SS. Simon, et Judą Apostoli.

November.

Die 12 S. Nympha Virgo, et Martyr.
21 Praesentatio B. Mariae Virginis.
22 S. Caecilia Virgo, et Martyr.
Die 25 S. Catharina Virgo, et Martyr.
30 S. Andreas Apostolus.

December.

Die 2 S. Bibiana Virgo, et Martyr.
4 S. Barbara Virgo, et Martyr.
8 Immaculata Concep. B. Mariae Vir.
Die 13 S. Lucia Virgo, et Martyr.
21 S. Thomas Apostolus,
27 S. Johannes Apostolus.

Missae, quae celebrantur anno quolibet per Canonicos et Capellanos.

Missae duae cantatae pro quondam D. Dionysio Stoppa, videlicet die 29 Junii, et die 30 novembris cujuslibet anni.

Missa una cantata annua die 13 junii pro quondam Can. D. Mario Antonio Marsiglia.

Missa una annua cantata die 8 septembris pro quondam Antonio Chitari.

Missae lectae septem pro eodem Chitari.

Missa una cantata annua die 6 novembris pro quondam D. Antonino La Guidara.

Anniversarium die 16 novembris pro quondam Episcopo Maffia.

Missa cantata in qualibet prima feria tertia cujuslibet mensis pro quondam Episcopo D. Vincentio De Neapoli.

Missae privatae num. 52 pro qualibet feria secunda cujuslibet hebdomadae pro eodem Episcopo de Neapoli.

Missae cantatae num. 52 pro eodem Episcopo de Neapoli singulae earum celebrandae in illo die cujuslibet hebdomadae, in quo quolibet anno occurret festum S. Benedicti.

Legatum Missarum privatarum numero 290 pro quondam Can. D. Antonio Barbaro.

Missae beneficii S. Febroniae In diebus adsignatis.

In qualibet Dominica.

Feria tertia Missa B. Mariae.

Feria quarta Missa de requie cum 1. oratione *Inclina*, 2. pro Patre, et Matre, 3. *Deus veniae largitor.*

Sabato Missa B. Mariae.

Perlustratis itaque libris dictorum onerum, et satisfactionis, ac discussis relationibus praesentatis in officio Sanctae Regalis Visitationis, Illmus, et Rmus Dnus Visitator decrevit, atque mandavit.

Quod fiant Libri onerum Missarum et satisfactionis eorumdem juxta instructionem Sacrae Congregationis, qui prostent in Sacristia sub cura Sacristae, aut alterius ab Illmo, et Rmo Duo Episcopo in curatorem Missarum deputandi. In iis autem libris quilibet manu propria coram dicto Sacrista, aut Curatore se celebrasse adnotabit, sin aliter facta adnotatio nullius sit roboris, et momenti.

§ VII.

De Seminario Pactensi.

Cum Patres Concilii Tridentini ordinassent Seminariorum erectionem, Rex Catholicus hujusmodi Decretum Tridentinum iu Siculis Episcopatibus exequutioni demandari desiderans Francisco Puteo, quem ad lustrum Sicilieusium Ecclesiarum allegaverat, in mandatis dedit, ut per quam diligenter super id negotii invigilaret. His itaque Visitator Puteus obtemperans, cum Ecclesiam Pacteusem perlustraret, expressè mandavit, quod juxta Decretum Tridentinum, et mandatum SS. Pontificis, et Regis Catholici Seminarium extrueretur, cui Visitatoris decreto Episcopi religiose secundantes, Seminarium paullatim aedificarunt, cui Episcopalis Mensa certam quotannis summam unciarum scilicet duodecim pro sufficienti substentatione erogavit. Ejusmodi Seminarium pietate, et diligentia moderni Episcopi multum in fabricis adauctum in praesentiarum est, atque in eo pietas, et literae laudabiliter vigent, nihilominus idem Episcopus, et longe melius expletis fabricis, literariis se consulturus studiis dixit, praesertim juxta ea, quae Regius Visitator censuit ei communicare, ut adolescentes in literis praesertim ecclesiasticis magis, magisque proficerent.

Seminarii porro Officiales, et adolescentes sunt videlicet:

Officiales.

Pr Regens Fr. Hyacinthus M. Musarra ordinis Praedicatorum Rector.

Sacerdos D. Cajetanus Ayello Magister primae Scholae Grammaticalis, et literarum humanarum.

Sac. D. Dominicus Orlando Magister secundae Scholae Grammaticalis.

Sac. D. Joseph Ayello, qui est Praefectus.

Seminaristae.

Clericus Antonius Fortunato.
Cler. Seraphinus Calanni.
Cler. Rosarius Truglio.
Cler. Johannes Villanti.
Cler. Joseph Saglimbeni.
Cler. Nicolaus Villanti.
Cler. Franciscus Pisani.
Cler. Petrus Pisani.
Cler. Antonius Truglio.
Cler. Philippus Curturello.
Cler. Antonius Gumina.

Supranumerarii alterius Dioecesis.

Franciscus Picciolo.
Carmelus de Marines.
Vincentius Pintagro.
Cajetanus Emanuele.
Vincentius Emanuele
Manfredus di Bartolo.
Xaverius Giuffè.
Michael Angelus Romeo.
Adsunt et duo servientes, vid. Coquus, et famulus Culinae.

Redditus autem, et onera ejusdem Seminarii sunt, ut sequuntur:

Bona, et Redditus.

In primis super feudis Roccae, et Valdinae, nec non officio Mag. Notarii Tribunalis R. M. C. hujus Regni debentur Seminario annuae unciae centum viginti vigore contractus annui redditus rogati per acta Notarii Antonini Lazzara urbis Panormi die 15 martii XI Ind. 1588, ac contractus revenditionis animo faciendi fructus, favore Seminarii per acta Notari Caroli Catania Panormi die 15 martii X Ind. 1672. Praedicta autem summa exacta est quolibet anno usque ad annum 1701, deinceps vero usque ad praesens exacta est summa annua unciarum quinquaginta quatuor circiter, eo quod praedicta feuda, et officium redacta sunt in Deputationem. on7 54 » »

Ab Ecclesia S. Mariae Agonizantium exigit Seminarium annuas uncias quindecim vigore adsignationis factae per acta Notarii Michaelis Angeli Sidoti hujus civitatis Pactarum die 28 novembris 1726 . . . on7 15 » »

Ab Ecclesia Cathedrali hujus civitatis annuas uncias quinque vigore ejusdem adsignationis . . . . on7 5 » »

A Domo, sive oratorio Tyndari, vigore ejusdem adsignationis uncias decem, et per ipsam a D. Josepho Arlotta, uti emphyteuta bonorum ejusdem oratorii. . . . . on7 10 » »

Ab Ecclesia S. Mariae, ut vulgo dicitur del Furio terrae Libritiorum annuas uncias duas vigore adsignationis factae per acta Not. Josephi Accordino die 16 decembris 1656 . . . . on7 2 » »

Ab Ecclesia S. Mariae uti dicunt delle Palate, prope territorium Tusae, vigore adsignationis. . . . . on7 12 16 »

Possidet praeterea idem Seminarium possessionem merorum in territorio hujus civitatis in continentiis S. Pauli conterminam possessionibus Conventus S. Francisci, et Can. D. Josephi Arlotta, viaeque publicae, de qua possessione D. Philippus Accordino solvit annuum canonem unciarum duodecim, et tarenorum viginti quatuor, de qua summa deducto censu annuali unciae unius, et tarenorum quatuor, qui solvitur Mensa Episcopali, remanent Seminario. . . . . on7 11 20 »

Item possessiuncula merorum in hujus civitatis territorio in continentiis di Barabai, conterminam possessioni Mri Cajetani Ayello, Proto, viaeque publicae, concessam in emphyteusim D. Josepho Tinghino pro annuo canone unciarum trium, et tarenorum octo, de quibus solutis Mensae Episcopali tareno uno, et granis quinque remanent Seminario . . on7 3 6 15

Item possessionem merorum in territorio terrae SSmi Salvatoris, in continentiis uti dicunt della Gebbia, seu Placa, conterminam magnae possessioni nuncupatae di Placa concessam ad emphyteusim D. Dominico d'Alessandro vigore contractus rogati per manus Notarii Calogeri Canciglia ejusdem terrae die 3 novembris 1698 pro annuo canone unciarum trium et tarenos quindecim, nunc possessam per D. Ignatium Migliaccio Principem Malvagnae, vigore donationis factae ab eodem d'Alessandro in actis Notarii Josephi Miraglia urbis Panormi die 3 octobris 1733 . . on7 3 15 »

Item petium possessionis merorum in territorio ejusdem terrae in continentiis, uti vulgo dicitur del *Varranco*, conterminam viae publicae, adsignatam Seminario per Episcopos Pactenses, Cameros. et Girgenti, concessam modo ad emphyteusim pro annuo canone tarenorum quindecim Nuntio Vitanza per acta Notarii Canciglia die 15 novembris 1698. . on7 » 15 »

A D. Rosario Musarra, et ejus haeredibus terrae SSmi Salvatoris, uti possessoribus medietatis, gabellae grauorum septem, et picculorum tres super unaquaque libra serici, annuas uncias undecim, uti adsignatarii bonorum Hospitalis, vigore transactionis celebratae per manus Notarii Sidoti die 15 januarii III Ind. 1725. . . . . onz 11 » »

Reliquum petii possessionis mororum possidet Carmelus Germana pro annuo canone. . . . . onz » 18 »

Item possessionem olivarum in territorio terrae SSmi Salvatoris in continentiis, ut dicitur di Pintagro, olim Hospitali, deinde adsignatam Seminario, possessam a Rosario Gratteri pro annuis unciis duabus, tarenis vigintinovem, et grana quinque . . . . onz 2 29 5

Item Mensa Episcopalis solvit Seminario pro stipendio Magistri Grammaticae annuas . . . . onz 12 » »

Summa totius introitus Seminarii importat uncias 144. . onz 144 » »

Cum itaque ad ejusmodi Seminarium perlustrandum Illmus, et Rmus Dnus Visitator accessisset, atque ab Episcopo, Deputatis, et Officialibus exceptus fabricas omnes, redditus, Officiales, regimen, disciplinam, methodum studiorum, et omnia visitasset, atque simul adolescentes omnes siugillatim examinasset, cunctaque laude digna invenisset, dumtaxat mandavit.

Quod disciplinam, et literas, quibus in Semiuario promovendis Illmus, et Rmus Dnus Episcopus noviter incumbit, et signanter studium Juris civilis, et Canonici, Sacrorum Rituum, Cantus, et Computi Ecclesiastici, nec non historiae Ecclesiasticae successores Episcopi ita promovere, et favore sedulò curent, ut proprio muneri, et Ecclesiae, Regisque expectationi adamussim respondeant.

Decreta Generalia pro conservatione rerum, et bonorum Regii Juris Patronatus.

1. Quod Episcopus, aliique omnes, qui Abbatias, Ecclesias, Monasteria, et Beneficia Ecclesiastica Regii Juris Patronatus possident, teneantur intra sex menses diplomata, instrumenta, et scripturas omnes ad bona, et jura eorumdem spectantia colligere in proprio Archivio, et custodes omnes publicorum tabulariorum Regni ab ipsis requisiti notitiam infra dictum tempus eisdem communicare omnium monumentorum in propriis Archiviis existentium, quae ad Ecclesias singulas pertinent teneantur.

2. Quod ex scripturis ut supra colligendis, aliisque quibus poterit mediis, et actis recognitoriis, fiat Rollus exactus bonorum, et jurium quacumque aetate, et saeculo ab Ecclesiis possessorum, nec non eorumque nunc ab Ecclesia possidentur, adnotatis in fine praetentionibus inde resultantibus, ac indicatis scripturis, quibus eaedem fulciuntur. Rollus autem ejusmodi intra idem semestre conficiendus manu duorum publicorum Notariorum subscribatur.

3. Ad haec singulis in perpetuum vicendiis a data praesentis Visitationis Episcopus, et alii ut supra, impetrata a Prorege commissione pro ejusmodi edictis, et actis recognitorii enunciatum Rollum propriae Ecclesiae manu pp. Notarii, renovare curabunt.

4. Quod omnes ut supra intra aliud semestre subsequens exactas Plantas Geometricas a Peritis fieri curent, unam nempe feudorum, et bonorum a propriis Ecclesiis antiquitus possessorum, et deperditorum, alteram vero eorum, quae modo possidentur cum suis finibus, et limitibus; quas quidem Plantas in forma authentica in archivio servabunt, copiam vero in tabulam reduci faciant in palatio Episcopali publice propensuram.

5. Si quis fines, et limites amoti, corruptique, aut alias deperditi inveniantur, reno-

vari, instaurare et reponi, additis Ecclesiae insigniis intra idem tempus omnino curabunt.

6. Quod his omnibus adimpletis statim teneatur sub poena sequestri redditaum in scutatis mille Regio Fisco applicandis; Advocatum Fiscalem Regalis Patrimonii certiorem reddere de impleuneato, ac praetentionibus omnibus inde resultantibus Ecclesiarum.

7. Quod singulis trienniis curare teneantur, ut fines, et limites feudorum, et bonorum per Peritos recognoscentur, de qua recognitione eumdem Advocatum Fiscalem instruent sicut de statu, et redditibus dictorum bonorum, finium, et limitum, ac de gestis pro vindicatione usurpatorum.

8. Quod non fiant alianationes, concessiones, locationes ad longum tempus, et contractus emphyteutici bonorum Ecclesiarum Regii Patronatus, aut transactiones quaecumque super earumdem rebus, redditibus, juribus etc. nisi praevio Regio adsensu effective impetrato, et servatis sollemnitatibus servari solitis in alianationibus bonorum fiscalium, nec ullatenus contractus ejusmodi celebrentur cum clausula, salvo assensu impetrando, si secus actum fuerit, gesta omnia vitio nullitatis subjacebunt, et transgressores, et Notarii ultra poenas contra alienantes bona Ecclesiastica, et fiscalia mulctam scutatorum mille subient Regio Ærario irremissibiliter applicandam.

9. Ne vero necessarii temporis cursus paulo pro more diuturnior ad obtinendum persolitum organum regium adsensum, contractum celebrationem cum Ecclesiarum damno dilatet, dignabitur Excemus Dominus Prorex pro sua erga Ecclesias ipsas, et Regium Patronatum zelo, Consultori, aut alteri forensibus negotiis non multum implicito expeditionem horum assensum committere.

10. Si quando res postulaverit, ut bona, et feuda Ecclesiarum Regalium locentur iis, qui contermiua bona possident, non aliter contractus fieri possit, quam praevia per publicos peritos confinium recognitione, quae in eodem publico instrumento inseratur, et si ad plures omnes prorogari locationem contingerit, ejusdem semper recognitionis publicus actus prorogationem praecedat, quicquid vero secus autem actum fuerit, ipso jure sit nullum, et Notarii, et partes poenam scutatorum mille Ærario Regio insuper luent. Quod de expressis locationibus mandatum est idem, et de tacitis sancitur. In emphyteusi quoque temporanea, et locatione ad longum tempus annualis haec confinium recognitio omnino fiat sub iisdem poenis nullitatis, et pecuniariis. In contractibus vero jamdiu incoatis sub poena pecuniaria praedicta idem omnino servetur.

11. Quod bona Ecclesiarum Regii Patronatus ultra triennium, nec tacite reconduci, nec expresse eidem personae locari possint absque edictis, et caeteris sollemnitatibus servari solitis pro bonis fiscalibus, aliter vero facta reconductio, vel locatio nullius sit roboris, et momenti, et contrafacientes poenam eamdem statim incurrant.

12. Ad haec curabunt omnes, qui supra sub poena contra alienantes bona Ecclesiastica, et Regalia, ut contractus omnes alienationum permutationum, transactionum, emphyteusis locationum supra triennium, et similium, qui super bonis redditibus, juribus, et praeeminentiis Ecclesiarum Regalium fuerint initi absque assensu Apost. et Regio intra sex menses, et laesivi per juris remedia annulleatur, et rescindantur.

13. Quod fundi Casalenorum, qui ad Ecclesias Regii Patronatus pertinent, non possint a quopiam alienari, et concedi, nisi praevio assensu Regis sub eisdem poenis.

14. Quod nemo bona, et res Regii Juris Patronatus in emphyteusim perpetuam dare cuiquam possit, conjunctim vero nec in emphyteusim temporaneam locationemve ad longum tempus sub poena nullitatis.

15. Quod tempore sedis vacantis, omnes, et singuli contractus locationum, et ingabellationum etiam annualium, aliaeque cujusvis generis conventiones super bonis Ecclesiarum Regalium non fiant nisi cum solemnitatibus in bonis fiscalibus servari solitis, nullatenus vero praedia Ecclesiarum minoribus solito pentionibus locentur, vel de exortis limitum

contraversiis concordiae inhiantur, aut causae agentur, nisi consulto prius Advocato Fiscali Regalis Patrimonii.

16. Quoniam plerumque accidit, quod mortuo Praelato Archivia Episcopalia expilentur, et repertae in ejusdem aulâ, sive Secretaria Diplomata, scripturae, Epistolae, aliaeque ad Ecclesiam, Mensamque pertinentia, facile deperdantur, spectantia ad vero Episcopalem curam publicentur, curae erit Tribunalis Regalis Patrimonii, statim ac Praelati obitus acciderit, archivia, et armaria omnia claudi, et obsignari, scripturas vero, et Epistolas in arca reponi, et obsignari, atque ita novo Praelato eas tradi.

17. Porro inter causas ingentium damnorum quibus Regales Ecclesiae reperiuntur affectae, eam non ultimam Dnus Visitator agnovit, quod trasportatis post Praelati obitum libris rationum Mensae, aliisque similibus in tribunali Regalis Patrimonii pro norma spoliorum, et administrationis Sedevacante iidem libri Praelato successori minime restituantur, qui propterea per solas literas Tribunalis praedicti accepta simplici bonorum, et reddituum Ecclesiae notula, naturam, et originem dictorum reddituum, formam, et conditiones veterum contractuum, confinia, et extensiones bonorum, praeeminentias, et jura sua compellitur ignorare, et in summa rerum obscuritate, si quae praejudicia fuerint illata, nec quidem advertere plerumque valet, ut itaque iis occurratur incomodis, quae in Ecclesiarum Regalis Patronatus perniciem influere quam maxime possunt, curae, et diligentiae erit Advocoti Fiscalis Regalis Patrimonii pro tempore, ut vel libri omnes è domo Praelatorum defunctorum abstracti Episcopali Camerae Computorum, sive Archivio Ecclesiarum reddantur, vel rem ita saltem disponat, ut novus Praelatus ac Regalis Ecclesia ob defectum librorum de bonis juribus, et redditibus suis de caetero non laborent.

18. Cum experimento compertum sit Decimas a Comite Rogerio indistincte concessas Ecclesiis hominum fraudibus alicubi esse imminutas contendentium, aut non de omnibus fructibus debitas, aut non super omnibus terris praesertim septis, quas vulgo nuncupant Chiusae, aut non ab omnibus possessoribus earum praesertim exemptis et immunibus, vel denique non ad exactam rationem Decimae partis, sed ad certam, et consuetam, Illmus et Rmus Dnus Regius Visitator Gener., post expensam naturam, et qualitatem Decimarum ejusmodi, ac discussa concessionum Diplomata, acta praeteritarum Visitationum et decreta desuper edita indemnitati Regiarum Ecclesiarum consulturus decrevit; quod habentes jura decimarum ut supra eas indistincte super omnibus terris, omnibusque fructibus, et ab omnibus personis ad veram rationem decimae partis exigere, cessante Regali privilegio exemptionis, valeant dimensis insuper ad occurrendum fraudibus agris, recognitisque in singulos annos per publicos estimatores fructibus.

Decretum Generale pro observantia, et excequutione Sanctae Regalis Visitationis.

Quae quidem omnia, his ordinationibus, perpetuo valituris, Illmus et Rmus Dnus Regius Gen. Visitator sancit, atque decernit, salvo tamen jure addendi, et mutandi, eaque inviolabiliter observari, mandat sub poena Regiae indignationis, et sequestri reddituum in summa scutatorum mille Ærario Regio irremisibiliter applicanda pro reintegratione expensarum Sanctae Regalis Visitationis.

SANCTA REGALIS VISITATIO

SANCTAE MARIAE DE TYNDARIDE HABITA PER ILLMUM ET RMUM DNUM REGIUM GENERALEM VISITATOREM D. JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS.

Tyndaris seu Tyndarium, nunc a Siculis Tyndarum dictum, Urbs antiquissima a Laconibus condita in edito colle pendentes ad mare rupes habente, olim assurgebat a loco ubi nunc Pactarum Civitas visitur, sexto distans lapide. Eam Tullius nobilissimam Civitatem dixit, ubi et Romanorum Colonia fuit deducta. Fertur terremotu illo, qui in Christi morte rupes discidit, mediam remansisse, reliquam vero partem aruari absortam. Christianam fidem amploxa, suum obtinuit Pontificem, unde frequens occurrit mentio Tyndaritani Episcopi in Conciliis Romano sub Symmaco anno 501, et Lateranensi anno 649, nec non in Epistolis S. Gregorii Papae, eumque saeculo nono Syracusani Metropolitae suffraganeum dixit Leo Imperator in sua notitia. Friderico II Siculi Regni habenas moderante Urbs adhuc extabat, quamquam remissiore rerum statu, non frequentia populi, neque aedificiorum, et templorum magnificentia, ut antea floreret; ea mox penitus aversa humi miserrime prostrat.

Extabat olim in antiqua civitate pergrande, et celeberrimum templum Cibeli Deae sacrum, cujus inter iacentes reliquias, turritae Cibelis Caput e pario adhuc superest marmore, unicum antiquitatis monumentum. In eo postmodum extructa fuit Ecclesia Beatae Virg. nuncupata cujus Simulacrum miraculis clarum, summaque devotione, et pietate excultum. Legitur ad tempora usque Regii Visitatoris Arnedo, qui, et prodit in sui lustri actis eam Ecclesiam vetustate confestam estrema impendente ruina a Bartholomaeo Sebastiano Pactarum Episcopo aere Episcopalis Mensae fuisse reaedificatam, necessariisque supellectilibus instructam.

Caeterum duos iuvenit idem Visitator Arnedus Presbyteros servitio Divini Cultus in ae adscriptos, qui ibi in commune viventes, de fidelium oblationibus sibi victum comparabant. Perlustrante subinde Ecclesiam Pactensem Regio Visitatore Francisco Puteo cum Pactarum Episcopi qui administros ad Divinum Cultum in hac Tyndaritana aere suo constituere Ecclesia tenebantur, duos e Capitulo Cathedralis Monachos Sacerdotes, et Diaconum unum ad servitium dictae Ecclesiae ablegare solerent. Item Regius Visitator perspiciens Cathedralem propterea Ecclesiam Ministris laborare, suo decreto mandavit, quod dictorum Monachorum nemo deinceps illic addiceretur; sed quos vellent alios Episcopi adsciscerent ad explenda in Tyndaritana Ecclesia Divini Cultus servitia. Sunt modo in ea Episc. Pactensis permissu quatuor Sacerdotes, qui servitio dictae Ecclesiae ultro incumbentes, sacra in ea quotidie peragunt, et Divina Officia persolvunt, habentque tres Servientes, quorum duo tempore messis quaestores agunt. Ducunt omnes vitam communem, cellasque Ecclesiae adjacentes inhabitant, sub regimine Superioris, seu Praefecti, qui per Episcopum eligitur ad nutum ipsius amovibilis.

Redditus hujus Ecclesiae adscripti sunt ab Episcopali Seminario Clericorum, unde quamquam nunc de fidelium oblationibus omnia ad Divinum Cultum spectantia comparentur, nihilo tamen secius in subsidium necessaria fabricae, et Divino Cultui ministrare Episcopalis Mensa debebitur.

Ad hanc porro Ecclesiam perlustrandam cum Illmus et Rmus Dnus Regius Visitator pro sui muneris officio se contulisset, visitavit Ecclesiam, altaria omnia, jocalia, supellectilia, et reliqua ad Divinum Cultum spectantia, nec non servitium Presbyterorum, et servientium, regulas vivendi, eleemosynas, omnesque demum fabricas, quibus omnibus ita visitatis, tandem decrevit, atque mandavit.

Quod altaria omnia instruantur cerata.

Quod confessionalia reformentur ad formam Carolinam, addita insuper crate lignea ultra laminam perforatam.

Quod obstruatur sepultura, alioque decentius trasferatur.

Quod pavimentum Ecclesiae praesertim prope portam renovetur.

Quod prospectus ejusdem Ecclesiae reficiatur, et simul cum tota Ecclesia intus, exteriusque dealbetur, quod singulis triennis pariter fiat.

Quod Illmus, et Rmus Dominus Episcopus deputet unum ex Presbyteris servientibus eidem Ecclesiae in Sacristam majorem, qui de jocalibus, et supellectilibus ejusdem Eccl. publicum inventarium facere per manus Mri Notarii Curiae teneatur cum obligatione in forma de illis custodiendis, nec distrahendis.

Quod oblationes, et eleemosynae quaecumque, quae eidem Ecclesiae a fidelibus fieri contingerint, recipiantur per Sacristam, qui de illis librum conficiet, et disponet favore Ecclesiae ex consensu Episcopi in scriptis, cui subinde singulis annis, et quoties oportuerit, reddet rationes.

SANCTA REGALIS VISITATIO

CAPELLANIAE MAJORIS HUJUS REGNI, SIVE PRAELATURAE CIVIT. S. LUCIAE, CUJUS IN PRAESENTIARUM ABBAS EST PRAELATUS ORDINARIUS CUM JURISDICTIONE QUASI EPISCOPALI ILLMUS, ET RMUS D. MARCELLUS MUSCELLA, HABITA PER ILLMUM, ET RMUM DOMINUM REGIUM GENLEM VISITATOREM D. JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS, DIE 24 MAII 1742.

§ I.

De Capellaniae Majoris, sive Praelaturae S. Luciae origine, et statu.

Civitas olim oppidum S. Luciae, quae primum ad Dioecesim Pacteusem pertinebat, cum Fridericus Imperator Rex Siciliae Majori suo Capellano eam donasset, ejus jurisdictioni obnoxia evasit. Ecclesia vero tunc Regia Capella constituta fuit, et in Praelatiam attributa Dioecesi subinde erecta. Major inde Capellanus, qui primum Beneficialis dicebatur, Abbatis postea titulo fuit insignitus cum potestate ordinaria, et jurisdictione quasi Episcopali.

Ea autem de Regio jure patronatus est, cui Abbas, sive Praelatus Regia prasentatione praeficitur Regiae Visitationi, ac aliis Regii Patronatus juribus est obnoxia.

Status Majoris Capellae modo est, ut Abbatem, sive Praelatum ad praesentationem Regiam obtineat, qui in generalibus Siculis Comitiis locum tenet post Episcopos, et Archimandritam, primusque sedet ante omnes Abbates, et inferiores Praelatos, ejusque redditus adscendunt ad summam uncias 645, 8, deductis oneribus; Capitulum duodevigiuti Canonicorum, quorum tres dignitates sunt, Archidiaconus, Decanus, et Cantor habet cum duodecim Mansionariis, sive Canonicis secundariis, et duobus Capellanis pro Sacramentorum administratione. Parvam habet Dioecesim, in qua censita hominum capita sunt num. 4262, videlicet.

In civitate S. Luciae.	num.	3000
In casali S. Philippi	num.	1112
In casali Succursus, ejusque tenimento	num.	350

Habet civitas, et Dioecesi S. Luciae.

Sacerdotes	num.	104

Subdiaconos	num.	6
Clericos in minoribus	num.	36

Habet nec non praedicta civitas Monasterium Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti sub titulo S. Antonii de Padua, et tres Regularium Conventus, Minorum Conventualium, Cappuccinorum, et Minorum de Observantia.

TITULUS I.

Visitatio localis, et Status materialis.

§ I.

De Ecclesia Praelatitia sive Abbatiali S. Luciae

Ecclesia praedicta ampla est duodecim columnis suffulta, quae praeter aram maximam tresdecim est instructa altaribus. Habet chorum, thronum Praelati, sedesque Juratorum. Reliquas Ecclesiae partes complent sacristia, turrisque campanaria quatuor instructa campanis cum horologio.

Itaque Illmus, et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator die 24 maii anni 1742 a Juratis, et Nobilibus civitatis solemni pompa ad Ecclesiam perlustrandam perductus honorificè pro more, sonitu campanarum, mortariorum explosione per Dignitates, et Canonicos, reliquosque de Clero suis insigniis indutos cum cruce, et baldacchino, caeterisque de more solemnitatibus excipitur. Subeunti subinde Dno Visitatori Ecclesiam obviam prodiit Illmus, et Rmus Praelatus, gratias agens Regi, quod pro meliori Ecclesiae regimine adjutrices manus praeberet; eoque discesso, Illmus, et Rmus Dnus Visitator perlustravit SSmum Sacramentum, pixides omnes, et tabernaculum, factis opportunis interrogationibus super administratione, ritu, et cultu SSmi Sacramenti, tum visitavit fontem baptismalem, et olea sacra, subinde visitavit sacras reliquias, recognoscens earum sigilla pro sinceritate; perlustravit tandem confessionalia, altaria omnia, chorum, librosque chorales, thronum Praelati, sedesque Juratorum, item organa, suggestum, sacristiam, aulas Canonicorum, turrim campanariam, muros interiores, et exteriores, pavimentum, portas, omnesque Ecclesiae partes.

Sacrae vero Reliquiae, quas Illustrissimus et Reverendissimus Dominus Visitator invenit, sunt:

Catalogus Sacrarum Reliquiarum.

In primis reliquiae, quae asservantur in uno reliquario, Particula Crucis, spongia Christi Domini, pelvis, in qua suis ipse manibus lavavit Apostolorum pedes; ejusdem Praesepis, veli Beatae Mariae Virginis. Item alterius veli Christi Domini sanguine intincti. Lac Beatae Mariae Virginis. Pulveris S. Andreae Apostoli. Pulveris S. Philippi Apostoli. Ossium S. Marciani Mart. S. Apolloniae V. et Mart. S. Cyriaci Mart. S. Victoriae Mart. S. Vincentiae Mart. S. Zaccariae, S. Honufrii Eremitae, S. Rocchi Conf. S. Silviae Mart. S. Gregorii. Pallium S. Johannis a Capistrano. Vestis S. Francisci Assisi. Vestis S. Joannis Baptistae. Pluvialis S. Cajetani. Indutii S. Andreae Avellini. Vestis, et indutii S. Francisci Salesii. Veli, et indutii S. Rosae Viterbiensis.

Reliquiae SS. Placidi, et Sociorum Martyrum. Tibia integra major, cranea Capitis, mandibula cum decem dentibus majoribus, et minoribus, alia tibia minor, alia tibia Arachii, alia media Cranea, pars ossium ex catanea renium triangularis articulum digitorum. Quoddam vasculum terreum sanguine plenum. Undecim fragmenta ossium compustorum.

Reliquia S. Isidori Mart.
Reliquia S. Paulini Mart.
Reliquia S. Alexandri Mart.
Sanguis Sociorum Mart. S. Martini Mart. ordinis S. Benedicti.
Reliquia S. Antonii Mart.
Reliquia S. Florini Mart.
Reliquia S. Simplicis Mart.
Sanguis S. Pantaleonis Mart.
Reliquia S. Felicissimi Mart.
Reliquia S. Quirini Mart.
Reliquia S. Vitalis Mart.
Reliquia S. Albani Mart.
Reliquia S. Martini Mart.
Reliquia S. Dionysii Mart.
Reliquia S. Juliani Mart.
Reliquia S. Felicis Mart.
Reliquia S. Victorini Mart.
Reliquia S. Laurentii Mart.
Reliquia S. Placidi Mart.
Reliquia S. Innocentii.
Reliquia S. Willelmi.
Reliquia S. Blasii Mart.
Reliquia S. Luciae V. et Mart.
Reliquia S. Luciae Viduae
Reliquia S. Rosaline V.
Reliquia S. Sebastiani Mart.
Reliquia S. Cajetani.
SSma Spina D. N. J. C.
Pars S. Crucis.
Reliquia S. Catharinae V. et Mart.
Capillum B. Virginis.
Reliquia S. Philippi Nerii.
Reliquia S. Justini Mart.
Reliquia S. Pelagii.
Reliquia vestis, et sanguinis S. Flaviae.

Quibus omnibus diligenter perlustratis ac discussis, relationibus praesentatis per Illmum et Revmum Praelatum in officio Sanctae Regalis Visitationis, admissis tamen quoad nullum inferrent praejudicium.

Illmus, et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator decrevit, atque mandavit quod vasculum interius fontis Baptismalis è marmore constet, quodque ciborium ejusdem fontis novo conopeo albo serico contegatur.

Quod olea Sacra non in fonte Baptismali, sed in novo armariolo alibi construendo condantur; quod quidem armariolum serico violaceo integatur, ac coram ipso lampas continuo ardeat.

Quod Reliquiae omnes claudantur, et obsignentur, nec reliquiae S. Luciae, et S. Blasii publice venerationi exponantur, nisi earum thecae chrystallo fuerint abductae. Quod altarium aperturae inferiores undique abstruantur, eaque opere plastico renoventur, ac tribus mappis ceratis stragulis stratis e palliis quatuor colorum instruantur.

Quod confessionalia refigantur juxta Instructionem S. Caroli, et cratem ligneam, ac perforatam, nec non tabellas casuum reservatorum, summariumque Bullae Gregorianae contra sollicitantes habeant.

Quod Sacristia reparetur. Planetarum omnium ornamenta in modum crucis ante pectus concinnentur; fiantque de novo duodecim planetae è serico damasceno colorum pro tempore; nec non quatuor pluvialia cum tunicellis, et dalmaticis, duodecim albae, et quatuor missalia.

Quod fiant alii duo novi calices, et duo alii cum patenis inaurentur, nec non reaptentur thuribulum, et spongia aspersoria.

Quod fiat liber inventarii reliquiarum, et jocalium, ac supellectilium Ecclesiae, quodque eadem consignentur primo Canonico post dignitatem, quem Dnus Visitator constituit Thesaurarium prout, et successores ipsius in perpetuum, mandans, quod iidem statim ac primi evaserint, teneantur inventarium renovare cum obligatione in forma de illis custodiendis, nec mutandis ec.: qui actus semper registretur in calce dicti libri inventariorum.

Quod valvis Ecclesiae Arma Regalia continuo prostent, nec in ea quicquam fiat, aut mutetur contra morem Ecclesiarum Regalium.

§ II.

De Palatio, Curia, et Archivio.

Illmus, et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator perlustraturus caetera Abbatiae aedificia, se contulit ad Palatium Abbatis, sive Praelati; ubi honorifice per eum exceptus, visitavit aulas omnes, Capellam, officinas, scalam, portas, fenestras, fabricasque omnes interiores et exteriores, ac viridarium. Visitavit subinde aulas Curiae, et Tribunal Vicarii perlustravit, nec non Archivium, scripturas omnes, privilegia, et diplomata, quae in eo prostant. Privilegia autem, et diplomata, quae in eo asservantur, sunt quae sequuntur.

Diplomata.

Privilegium Comitis Rogerii cum donatione Ecclesiae S. Luciae, Ecclesiae S. Nicolai etc. facta Ambrosio Abbati Monasterii Liparensis.

Privilegium Regis Willelmi cum transactione inita anno 1180 Episcopum Pactensem inter, et Capellanum Majorem Regni.

Diploma Friderici II de donatione ab ipso facta Episcopo Pactensi pro Ecclesia S. Luciae, quam Fridericus concesserat Capellano Majori.

Privilegium Regis Ferdinandi, in quo confirmantur privilegia, et immunitates omnes ab ejus praedecessoribus concessae Regali Capellae, et Clero S. Luciae.

Sunt et aliae scripturae spectantes ad praerogativas Abbatiae praedictae S. Luciae, ad exercitium jurisdictionis Spiritualis Praelati, ad congruam ejus substentationem etc.

Prostant et plures processus, et acta Curiae, aliaeque scripturae.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, Illmus, et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator praecepit, atque mandavit.

Quod in inferioribus Palatii partibus, quae locari solent; disponantur tres mantiones, una nempe pro officio Magistri Notarii, altera pro Tribunali Vicarii Generalis, et tertia pro Archivio translatis in ea scripturis omnibus, quae male nunc reservantur in obscura, et angusta mansiuncula inter scalas. Eae vero in opportunis armariis disponantur juxta instructionem de Archiviis Episcopalibus.

TITULUS II.

Visitatio Status Formalis.

Forma Abbatialis, sive Praelatiae Ecclesiae S. Luciae ea est, ut suum Abbatem, vel Praelatum ad Regiam praesentationem obtineat. Is curam quasi pastoralem, et spiritualem exercet in urbe per Parochos; suam vero quasi Episcopalem audientiam, et jurisdictionem exercet per Vicarium Generalem.

Administros Divini Cultus habet Canonicos, et Mansionarios, reliquosque de Clero, quibus diversorum ordinum adjunguntur religiosi.

§ I.

De Praelato, et Vicario Generali.

Abbatiam, seu Praelatiam S. Luciae modo obtinet Marcellus Moscella Siculus ad nominationem Regiam, et bullis Apostolicis Clementis PP. XII.

Is vigore Edicti Sanctae Regalis Visitationis, rationem reddidit Illmo, et Rmo Dno Visitatori de sua cura quasi Pastorali, deque statu materiali, formali, et reali Ecclesiae S. Luciae, praesentatis pluribus relationibus in officio S. Regalis Visitationis.

Ejus quasi Episcopalem iurisdictionem exercet Vicarius Generalis, qui modo est Can. Archidiaconus D. Raynerius de Raineri, cui suffragantur Adsessor, Advocatus Fiscalis, Magister Notarius, Procurator Fiscalis, et Purterius.

Itaque cum Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator relationes de Praelato, eiusque Vicario Generali, deque statu Curiae diligenter examinasset, et in Visitatione locali, et personali discutiisset, et admissis quoad nullum inferrent praejudicium juribus Regis, Ecclesiae et cujuscumque tertii, praecepit, atque mandavit.

Quod praefiniatur numerus Ecclesiasticorum, et nemo ad Clericatum, sive ordines promoveatur, nisi saltem per triennium in aliquo Seminario Ecclesiastico morum traxerit.

Quod strictè observetur taxa Innoccentiana, alias in Regno exequutas, et constituatur depositarius mulctarum, quae piis, publicisque operibus applicentur.

§ II.

De Jurisdictione ordinaria Abbatis in Civitate, et locis Dioecesis.

Abbas, seu Praelatus S. Luciae jurisdictionem habet ordinariam in Civitate S. Luciae, et in tota Dioecesi, quam Episcopi in suis Dioecesibus exercent.

Porro conquestus Abbas, quod cum praedecessores Abbates in sua Dioecesi Abbatiali, et sub eorum jurisdictione ordinaria haberent casalia Gualterii, Succursus, et Miriorum juxta statum a Regiis Visitatoribus recognitum, nihilominus Archiepiscopi Messanenses in intervallo ab ultima Regia Visitatione Jordii ad praesentem, et propriè circa annum 1618, vel potius 50 eadem Casalia de facto occupaverint, ac postulans idem Abbas, quod omnibus ad statum ultimae Regiae Visitationis redactis reintegrarentur sibi Dioecesi, et Jurisdictioni suae Casalia praedicta. Illmus, et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator communicata cujusmodi petitione moderno Archiepiscopo, eodemque requisito, ut de suis juribus de plano, et sine figura judicii doceret, qui tamen toto Visitationis tempore id adimplere neglexit. Decrevit recensita casalia Gualterii, Succursus, et Miriorum esse reintegranda, prout reintegravit ipsimet Abbati S. Luciae, ejusque Dioecesi, et ordinariae Jnrisdictioni, mandans proinde eidem Archiepiscopo, quod restituat loca praedicta Abbati, et Dioecesi S. Luciae juxta statum Regiarum Visitationum, nisi ipsemet Archiepiscopus infra mensem a publicatione harum ordinationum, aut apud eumdem Visitatorem si in Regno fuerit de juribus suis de plano, et sine figura Judicii docuerit, aut alioquin gloriosissimum Regem de eisdem reddiderit certiorem, ad cujus Sacram Majestatem, et personam, praesertim tamquam Legatum natum suprema per Siciliam pertinet de extentione et finibus Dioecesum, cognitio, authoritas, et omnimoda dispositio.

§ III.

De Capitulo et Clero, cura Animarum, et Ecclesiastica Disciplina.

Administri Divini Cultus Ecclesiae S. Luciae olim erant simplices Presbyteri, ut perhibent Regii Visitatores. Simon vero Impellizzeri Abbas, et Praelatus hujus Ecclesiae ad majorem Ecclesiae splendorem incumbens, sua ordinaria auctoritate, cetum Clericalem Ecclesiae servitio adscriptum, nuncupatum vulgo la Comunia suppressit, et annullavit, Ecclesiam inde praedictam in Collegiatam confirmans, sive erigens, Canonicos duodeviginti constituit, trasferens omnes redditus cum oneribus, qui primum erant ceto praedicto Clericali in Collegio Canonicorum. Tres insuper ex iis constituit Dignitates, Archidiaconum Decanum, et Cantorem, qui omnes Divinis officiis quotidie interesse tenerentur, sub poena amissionis Distributionum quotidianarum.

Iidem porro in praesentiarum sunt, qui sequuntur:

D. Rayncrius de Rayneri Archidiaconus, et Canonicus.
D. Vincentius Pagano Decanus, et Can.
D. Franciscus Galluppi, et Patti Cantor, et Canonicus.
D. Cherubim Arena Can.
D. Caesar Puleyo Can.
D. Dominicus Carrozzo Can.
D. Joseph Lombardo Can.
D. Marius Coppula Can.
D. Didacus Cocuzza Can.
D. Carolus Basile Can.
D. Franciscus Grazia Can.
D. Antonius de Michaele Can.
D. Prudentius Campagna Can.
D. Joseph Caruso Can.
D. Onuphrius Cocuzza Can.
D. Antonius Mathia Arena Can.
D. Antonius Basile Can.

Sunt, et alii duodecim Canonici Secundarii, qui Mantionarii, et Vivanderii nuncupantur, Chori, et Ecclesiae servitio adscripti.

Extat et Sacrista major, cujus munus est Sacristiae praesidere, et curare, ut omnia recto ordine peragantur. Thesaurarius, qui munditiei praeest supellectilium, eisque famulantur duo Sacristae minores.

Porro cura Parocchialis in Ecclesia majori, et in aliis Ecclesiis Sacramentalibus Urbis, et Dioecesis, quarum unicus Parochus est ipse Praelatus, exercetur per Capellanos, et Viceparochos, qui in catechizandis parvulis, in Sacramentorum administratinne, et in Verbi Dei praedicatione suum explent munus.

In aliis etiam Religiosarum Ecclesiis varia pietatis exercitia habentur, et Ecclesiastica Disciplina excolitur.

Itaque Illmus, et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator discussis relationibus de Canonicis, et Clero, de servitio Chori, de cura Parochiali, deque Ecclesiastica Disciplina, praesentatis in officio Sanctae Regalis Visitationis, habitaque personali Visitatione decrevit, atque mandavit.

Quod laudabilis Canonicorum in choro adsistentia more Cathedralium in posterum semper servetur.

Quod Ecclesiastici omnes sive in sacris, sive in minoribus, et Clerici diebus saltem Dominicis, et festis Choro, et Ecclesiae inservire teneantur, nec non adjutricem Parochis operam in comendandis animabus, et Doctrina Christiana praebere.

Quod Ecclesiasticorum nemo negotiis se implicet saecularibus, nec non conducendo agris, appaltibus, et gabellis nullatenus vacet.

TITULUS III.

De Visitatione Status Realis.

Fridericus Imperator cum primum suo majori Capellano Ecclesiam S. Luciae donasset, eam praerogativis, et redditibus voluit una instruere, quam subinde successores Reges aliis donationibus, privilegiis, et exemptionibus pro Regali munificentia ditarunt. Porro majori Divini Cultus servitio providere intendentes Chorum servitio Ecclesiae adscriptum nonnullis etiam redditibus Regali largitate donarunt. Unde merito hi omnes Regii Patronatus juribus, et Regiae Visitationi subjacent.

§ I.

De Regia Abbatiali Mensa.

Illmus, et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator perlustravit Mensam, sive bona, et red-

ditus Abbatiae, sive Praelatiae S. Luciae, nec non eorum onera, et praetentiones, et examinatis relationibus praesentatis per Abbatem in officio Sanctae Regalis Visitationis, inspectisque antiquis Ecclesiae Rollis, publicisque Notariorum Actis, et aliis notitiis aliunde comparatis, invenit bona, et redditus, quae inferius describuntur. Salvo tamen meliori examine, et citra praejudicium Ecclesiae, Regis, et quarumcumque etc.

Bona, et redditus.

In primis possidet praedicta Abbatia Palatium cum viridario in platea civitatis, donatum per Simonem Rao Abbatem S. Luciae Rege Philippo III pro usu Regiorum Majorum Capellanorum in Regii Patronatus augumentum, vigore donationis in actis Notarii Johannis Dominici Lombardo hujus civitatis die 8 novembris XII Ind. 1613.

Item possidet nonnullas terras seminatorias, ex quibus exigit quolibet biennio salmas 1, 4 frumenti, quod in pecuniam facit unc. 3, tt. 10, quae divisae in duobus annis faciunt annuam summam.	on7	1	20	»
Super duabus domibus cum furno sub dicto palatio	on7	1	18	»
Super Regia Bajuliva hujus civitatis.	on7	22	»	»
Item pro congrua Abbatis substentatione solvit civitas sive Universitas S. Luciae quolibet anno.	on7	600	»	»
Ex proventibus Curiae.	on7	20	»	»
Summa totius introitus.	on7	645	8	»

Onera, et gravitiae

Solvit super Bajulivà pro tandis, et donativis, turribus, pontibus ec. on7 5 » »

Adverteudum tamen quod cum Fiscus praetendat hujusmodi onera deberi esse in majori summa scilicet proportionabili ad integrum redditum Praelatiae unciarum sexcentum vigintitrium et tt. octo observari quoad hoc Dnus Visitator mandavit Decretum generalem de methodo supputandi valorem Episcopatuum, Abbatiarum etc.

Quod ad evitandam repetitionem trascribitur post Ecclesiam Messanensem, quae prima hujus vallis sedes est.

Praetentiones.

Praetendit in primis praedicta Abbatia reintegrari de Casalibus Gualterii, Succursus, et Miriorum occupatis per Archiepiscopos Messanenses, de quibus observandum decretum editum per Illmum Dnum Visitatorem sub § de Jurisdictione ordinaria Abbatis in civitate, et locis Dioecesis.

Item praetendit nonnullos census descriptos in actis Visitationis factae de hac Abbatia per Reg. Visitatorem Puteum, qui jam modo reperiuntur usurpati, quoad hos vero Illmus Dnus Visitator excivit zelum Illmi Praelati in inveniendis diligenter scripturis, et possessoribus bonorum.

Quibus omnibus diligenter perlustratis etc.

In primis Dnus Visitator redditum omnem Abbatiae, seu Praelatiae hujus civitatis S. Luciae, praesertim contributionem unciarum sexcentum, quae per transactionem super Decimis Praelato a civitate solvuntur, declaravit regalem, prout Decimae in omnibus Ecclesiis Siculis inter regales redditus Mensarum habentur, et sunt, et proinde quod observentur quoad eamdem contributionem decreta generalia.

§ II.

De redditibus Capituli.

Exigui sunt redditus Capituli, quilibetque Canonicorum non aliud percipit, quam.

Ex jure Comuniae.	on7	4	»	»
Ex censu bullali, qui exigitur in Syracusis	on7	1	1	3
Super quibusdam locis.	on7	2	»	»
Sunt.	on7	7	1	3

Quibus omnibus diligenter perlustratis, ac discussis relationibus praesentatis in officio Sanctae Regalis Visitationis, admissis quoad nullum inferrent praejudicium.

Dnus Visitator consulendum censuit S. R. M. ut pro Clementia sua Capitulo Canonicorum Regalis Ecclesiae Abbatialis dictae civitatis, qui tam laudabiliter eidem inserviunt fere absque ullo stipendio congruum aliquod subsidium annuum addicat.

§ III.

De redditibus pro Divino Cultu, fabricis, et jocalibus.

Ecclesia S Luciae peculiares redditus, et bona possidet pro Divino Cultu, fabricis, et jocalibus, quos cum Illmus, et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator perlustrasset, invenit esse, qui sequuntur, salvo tamen meliori examine.

Bona, et redditus.

In primis exigit Ecclesia super loco in contrata di Marraffino territorio hujus civitatis.	on7	26	»	»
Super loco mororum, terrarum ec. in contrata della Rosellina in eodem territorio	on7	3	8	»
Super loco Olivarum, et terrarum seminatarum in contrata di Femina Morta territorio Putei Gothi	on7	17	»	»
Super loco olivarum in contrata la Chirchimulla territorio Putei Gothi	on7	1	8	»
Super loco in territorio Putei Gothi in contrata la Cipollusa consistente in terris seminatoriis.	on7	1	6	»
Super loco olivarum et terrarum in contrata di Timpanara territorio Sanctae Luciae	on7	13	25	»
Super loco olivarum, et mororum in contrata di Pietramare in eodem territorio.	on7	»	15	»
Super loco olivarum, et mororum in contrata del Lauro terr. ejusdem	on7	»	11	»
Super loco olivarum, mororum, et terrarum seminatoriarum in eadem contrata del Lauro ejusdem territorii.	on7	»	24	»
Super loco mororum in contrata S. Dionysii ejusdem territorii.	on7	»	8	»
Super loco in contrata della Porta della Valle eodem territorio.	on7	»	7	»
Super loco terrarum seminatoriarum in contrata di Nappari eodem territorio	on7	1	»	»
Super domo in contrata SSmi Rosarii hujus civitatis.	on7	»	12	»
Ex censu bullali a Sacerdote D. Filippo Cambria.	on7	»	15	»
Ex censu bullali a Nuntio Staiti.	on7	»	15	»
Ex censu bullali a Mro Ant. Aricò.	on7	1	»	»

Ex censu bullali a Sac. D. Joachimo d'Amico. . . . . . onz	»	18	»
Ex censu perpetuo a Fortunato Maimone super domo in contrata di Palirmello hujus civitatis . . . . onz	»	7	10
Ex censu perpetuo a Catharina Marchese, et sociis super tenimento domorum in contrata delli Forgi hujus civitatis. . . . . onz	3	»	»
Ex censu bullali a Francisco Cirmeto . . . . onz	»	4	10
Ex legato quondam Preste Johaune Amedeo cafisos quinque olei annuos a D. Thoma Calderone super loco in contrata Misericordiae hujus territ. qui in pecunia faciunt summam . . . . onz	1	15	»
Ex legato quondam Salvi Guidotti annuos cafisos tres olei a D. Francisco Calderone super loco in contrata *di Furia* territorio Putei Gothi onz	»	27	»
Ex legato quondam Preste Johannis Raccuja quartum unum olei annuum a D. Didaco Calcagni super loco in contrata di *Bellone* hujus terr. onz	»	2	5
Ex legatis quondam Goittae Gatto quartum unum olei annuum a Sac. D. Nicolao Valenti super loco in contrata *di Marsone* hujus territorii. onz	»	2	5
Ex legato quondam Victoriae Ficarra quartum unum olei annuum a nris Josepho, et Francisco Pirrone super loco in contrata S. Philippi hujus territorii . . . . onz	»	2	5
Ex legato tertiam partem fructuum, locorum, et Domorum quondam Nicolettae Nobile, quae modo administrantur per Procuratorem electum Notarium Paulinum Vasari, iique adscendunt ad summam annuam ad Ecclesiam spectantem . . . . onz	8	»	»
Ex legato tertiam partem (fructuum locorum, et domorum quondam) reddituum quondam D. Dominici, et Calogeri Mancuso, vigore donationis in actis quondam Notarii Josephi Fulco die 2 febb. 1615. . . onz	2	»	»
A civitate S. Luciae pro eleemosyna in festivitatibus, summam circiter onz	»	20	»
Summa redditutum. . . . . onz	92	»	»

Possidet nec non praedicta Ecclesia nonnullos census bullales, et legata quae ascendunt ad summam unc. 5, 17, 5 eaque modo non exiguntur ob defectum scripturarum, qua de re Illmus et Rmus Dnus Visitator excivit zelum Illmi et Rmi Praelati in inveniendis scripturis.

Praedicta autem summa fere integra expenditur pro Divino Cultu, ut pene nihil remaneat pro jocalibus, et frabricis. Hinc Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator, discussis relationibus praesentatis in officio Sanctae Regalis Visitationis, iisque admissis quoad nullum inferrent praejudicium fabricis, et jocalibus, consulturus sequens edidit decretum.

Quoniam Regalem Ecclesiam Abbatialem S. Luciae reparatione, et jocalibus continuo indigam, non alio tamen redditu pro fabricis, et supellectilibus praedict. Dnus Visitator invenit, quam exiguis residuis Massae pro Cultu Divino necessititi dictarum fabricarum, et jocalium prorsus imparibus, decrevit, quod in posterum Praelatus annuas uncias ad minus triginta ex suis redditibus, et totidem Universitas ratione praesertim decimarum, quas non integras solvit, contribuere, atque deponere quotannis teneantur in arca sub tribus diversis seris, et clavibus in Monasterio Monialium ipsius civitatis; servanda pro annua reparatione fabricarum Ecclesiae, ejusque jocalibus, et supellectilibus. Pro cujus quidem summae unciarum 60 administratione, Dnus Visitator tres perpetuos Deputatos constituit, nimirum primam Dignitatem Ecclesiae, Regium Secretum, et primum Juratum civitatis pro tempore, qui arcae depositi claves singuli singulas habebunt, et in casu quo summa

assignata non fuerit depositata, cum manu Regia exigent, et per Notarium Regiae Secretiae expediri faciant syngraphas expensionum ab omnibus vel saltem a duobus subscribendas; caventes tamen ne expentiones ullas faciant, nisi cum intelligentia, et beneplacito Praelati sub poena solvendi de proprio et amotionis ab officio, quod tunc in secundam Dignitatem, et respective in Proconservatorem, et secundum Juratum transiet, prout etiam in aliis mala administrationis casibus vel diuturnae absentiae servabitur etc.

Jocalia, et Supellectilia.

Jocalia, et supellectilia, quae Illmus, et Rmus Dnus Visitator invenit, sunt ut sequuntur:

Calici num.° otto; sette di argento, ed uno col piede di ottone indorato.

Una sfera di argento senza piede.

Due incensieri, ed una navetta di argento

Un confalone, seu custodia antica di argento indorato con quattro angeli al di fuori, sei colonnette con Nostro Signore resuscitato, fatto dal Procuratore D. Ascanio de Patti, e Francesco Puzzo nell'anno 1557.

Due croci di argento, una grande, e l'altra piccola, la grande coll'anima di legno col Crocifisso da una parte, e dall'altra della Beata Vergine la Madonna SSma, e nella parte del Crocifisso vi stanno li quattro Evangelisti, e dalla parte della Beata Vergine vi è il Padre Eterno, S. Lucia, S. Giovanni, e S. Monica.

Patene num.° otto di argento indorato.

La mazza di argento del Rmo Capitolo.

Una palmatoria di argento.

Una campanella di argento.

Una bussola di argento.

Un sicchetto di argento colla spogna di argento.

La pace di argento.

Due ampolline di argento, col coperchio di argento.

Cassa con chiave di argento.

Lindice di argento.

Sei vasi di argento per l'olii santi.

Un cocchiarino di argento per il battesimo.

Due pissidi grandi, ed una piccola di argento.

Una chiave di argento per la custodia.

La corona di S. Luca di argento, fatta nell'anno 1617.

Color nero.

Una cappa di damasco.

Borse numero tre.

Casubole di damasco num. quattro con quattro stole, e 4 manipoli di lauiglia.

Veli numero quattro.

Un solio di Monsignore Illustrissimo.

Color violace.

Cappe di damasco numero tre.

Tonicelle numero due.

Casubole di damasco numero cinque con sue stole, e manipoli.

Uno stolone per uso del Diacono.

Borse numero otto.

Veli numero otto.

Un velo grande per le spalle.

Color verde.

Una coppa di damasco.
Tonicelli num. due.
Sette casubole con loro stole, e manipoli.
Borse num. sei.
Veli num. cinque.
Un velo grande per le spalle.
Un solio per Mons. Illmo.

Bianco.

Cappe num.° cinque di fiammetta, ed una di lana colla ciappa di argento.

Casupole num. sette, tre nuove, e quattro vecchie inservibili.

Un altra casupola ricamata di seta, ed oro.

Tutte colle stole, e manipoli.

Un' altra di lama di argento col gallone di oro.

Borsa, palla, stola, e velo.
Due grembiali della stessa roba.
Borse num. otto.
Veli num. sei.

Veli lunghi bianchi, per le spalle numero cinque.

Color rosso.

Cappa una con gallone d'oro.

Un'altra rossa, e bianca di fiammetta.

Tonicelle numero due di lama con gallone d'oro.

Altre due tonicelle di damasco con guarnizione di argento.

Altre due tonicelle con gallone d'oro.

Una casupola di lama con gallone d'oro, coll'impresa di Mons. Impellizzeri, con sua stola, manipolo, e velo.

Casupole num. otto con sue stole, manipoli, borse, e veli num. otto.

Un velo grande per le spalle.

Altra casupola di raso ricamato d' oro, e di argento.

Borsa, velo, palla, e stola.
Il solio rosso, e bianco di Mons. Illmo.
Sedici innanzi altari di diversi colori.
Camici buoni num. cinque.
Altri undici usati.
Amitti num. dieci.
Cingoli num. dodici.
Purificatori num. cento.
Corporali num. dieci nuovi.
Altri num. 14 provisti di tovaglie.
Di più tovaglie per gli altari num. 10.
Tovaglie di faccia num. otto.
Due baldacchini di damasco bianco.

Ombrelle num. due, una domascata, e l'altra incerata per servizio di fuori.

Missali num. sei.
Un Pontificale Romano.
Missali di requie num. sei.
Libri num. tre.
Breviarii num. tre.

Mitre num. quattro una bianca semplice colle armi di Mons. Impellizzeri.

Altra mitra ricamata d'oro.

Altra ricamata d'oro gemmata.

Altra bianca di lama di argento colle armi di Mons. Ura.

Due baldacchini di damasco bianco, uno nuovo, e l'altro vecchio.

§ IV.

De Oneribus, et celebratione Missarum.

Insuper Illmus, et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator perlustravit onera Missarum et Anniversariorum, eaque quae invenit sunt, quae sequuntur:

Onera Missarum.

Missae, quae celebrantur in Cathedrali Ecclesia per Dignitates, et Canonicos.
In primis Missa una relicta per quondam Ascanium Bartoli in feria secunda cujuslibet hebdomadae.
Missa una in qualibet hebdomada relicta per quondam Nicolettam lo Nobile.
Missae duae in feria sexta cujuslibet hebdomadae relictae per quondam Johannem Philippum Pagano.
Missa una in feria sexta cujuslibet hebdomadae in altare SSmi Sacramenti relicta per quondam Salvatorem Guidotti.
Missa una in die Dominica cujuslibet hebdomadae in altari SSmi Rosarii, relicta per Fabium, et Angelum Romano.
Missa una in qualibet hebdomada in Ecclesia S. Rocci, relicta per quondam Hieronymum Guidotti.
Tot missae capientes in annuam unciam unam, cujus modo exiguntur tareni 15, legata per quondam Paulum Fibilla.
Missa una in qualibet hebdomada, relicta per quondam Josephum Runcio.
Missa una in qualibet hebdomada relicta per quondam Catharinam Pagano, et Patti.
Missae duae ad libitum in qualibet hebdomada relictae per quon. Agatham Guidotti.
Tot Missae capientes in duabus annuis unciis, legatis per quon. Francis. Giammaria.
Missa una in feria quarta cujuslibet hebdomadae in altari S. Sophiae, relicta per quondam Antoniam Pagano.
Missa una in qualibet hebdomada ad libitum in altari Conceptionis relicta per quondam Blasium Milazzo.
Missa una solemnis in quolibet anno in die Defunctorum, relicta per quondam Sac. D. Dominicum Sibilla.
Celebrantur a Dignitatibus, et Canonicis Missae quatuor solemnes diebus adsignatis; item Missae tres in qualibet hebdomada cujuslibet anni, et Missa una in qualibet hebdomada per menses sex cujuslibet anni pro benefactoribus.
Missae septem in qualibet hebdomada, sex ad libitum, et una solemnis in sabato cum recitatione Laudum in Vigiliis festivitatum Beatae Mariae Virginis in altari S. Luciae, relictae per quondam Sac. Marianum Carrozza, cum dote unciarum septem annuarum, quarum quia modo exiguntur tareni 22, 10; celebratur Missa una.
Missae duae in qualibet hebdomada relictae per quondam Sac. D. Johannem Raccuja.
Missae duae in qualibet hebdomada ad libitum una de B. V., et altera pro omnibus defunctis, relictae per quondam Sac. D. Ant. Donato.
Missa una solemnis in feria quarta in altari SS. Apostolorum Petri, et Pauli relicta per quondam D. Petrum Ferrara.
Misssa una in feria sexta cujuslibet hebdomadae in Ecclesia S. Dionysii relicta per quondam Jacobum Pagano.
Missa una quotidiana ad libitum relicta per quondam Annam Mariam Giammaria.
Missa una in feria quarta cujuslibet hebdomadae in altari SS. Apostolorum Petri, et Pauli relicta per quondam Sac. D. Laurentium Impalà.
Missae duae in qualibet hebdomada ad libitum in altari S. Margaritae relictae per quondam Sac. Pellegrinum vulgo Pinum Calvaniso.
Missae tresdecim solemnes de *Requie*, relictae per quondam D. Annibalem l'Abbadessa.
Missae duae una solemnis in feria quinta, altera lecta in Dominica cujuslibet hebdomadae relictae per quondam Josephum Amedeo.
Missa una solemnis de *Requie* in die octava omnium Sanctorum relicta per quondam Sac. D. Antoninum Messina.

Missa una in hebdomada Passionis in feria sexta, relicta per quondam Sacerdotem D. Franciscum Rizzo.

Missa una in hebdomada solemnis de Passione, relicta per quondam Sacerdotem D. Philippum Pagano.

Missa una in qualibet hebdomada per menses sex ad libitum relicta in Ecclesia S. Antonini Ordinis S. Benedicti per quondam Abbatem D. Johannem Spinar.

Missae novem ad libitum in Ecclesia S. Michaelis Arcangeli relictae per quondam Sacerdotem D. Josephum Fleri.

Missa una in qualibet hebdomada per menses sex ad libitum in altari S. Catharinae Sinensis cum recitatione Officii in die dictae Sanctae, relicta per quondam D. Camillum Calderonio.

Missa una in qualibet hebdomada ad libitum, relicta per quondam Mariam Flacconio, et La Rosa.

Missa una in qualibet hebdomada per menses sex in altari SS. Crucifixi.

Missae duae in qualibet hebdomada in altari privilegiato relictae per quondam Sacer. D. Johannem di Paola.

Missa una in qualibet hebdomada ad libitum, relicta per quondam Archidiaconum D. Nuntium Florentiono.

Missae duae in qualibet hebdomada relictae per quondam Sacerdotem D. Dominicum et Calogerum Mancuso.

Missa una in qualibet hebdomada relicta per quondam Sacerdotem D. Laurentium Impalà.

Missa una in qualibet hebdomada ad libitum relicta per quondam D. Paulum Scolaro.

Missa una in qualibet hebdomada per sex menses ad libitum pro benefactoribus.

Missa una in hebdomada relicta per quondam Canonicum D. Antoninum Cocuzza.

Missa una in hebdomada ad libitum relicta a quondam D. Francisco, et Nicolao Philippo Cocuzza.

Tot missae ad libitum ad rationem tarenorum duorum pro redditu loci in contrata di *Corriolo*, relictae per quondam Nicolaum Philippum Cocuzza.

Missae duae in hebdomada relictae per quondam Franciscum Cucuzza.

Missae quatuor in quolibet anno ad libitum relictae per quondam Salvium Carrozza.

Missa una in hebdomada ad libitum relicta per quondam Horatium Fulci.

Missae duae in hebdomada ad libitum relictae per quondam D. Franciscum Giuliano Muzio.

Missa una in hebdomada relicta per quondam Sacerd. D. Simonem Puleio.

Missa una in hebdomada ad libitum relicta per quondam Soror. Catharinam Trifirò.

Missa una in hebdomada relicta per quondam Thomam Cucuzza.

Missa una in hebdomada relicta per Sacerdotem D. Dominicum Picciotta.

Missa una in quolibet hebdomada per menses sex ad libitum relicta per quondam D. Dominicum Florello.

Missa una in hebdomada relicta per quondam Can. D. Christophorum Trifiletti.

Missa una in hebdomada per sex menses relicta per Abbatem et Praelatum D. Franciscum Barbara.

Missa una in hebdomada per menses sex, relicta per quondam Soror. Agatham Cucuzza

Missae quatuor in hebdomata ad libitum, relicta per quondam Cruci di Strano.

Missae duae in hebdomada ad libitum relictae per quondam Johannaem Carrozza.

Missa una in hebdomada ad libitum relicta per quondam D. Paulum Scofano.

Missae duae in hebdomada pro anima quondam Abbatis, et Praelati D. Antonii Fraco.

Missa una in hebdomada ad libitum.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, praehabitis, et discussis relationibus praesentatis in officio S. Regalis Visitationis, admissis tamen quoad nullum inferrent praejudicium. Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator praecepit, atque mandavit.

Quod onera omnia missarum tabellae consignentur, quae publice in sacristia continuò prostet. Pro satisfactione autem libri duo juxta Sacrae Congregationis instructionem formentur, in quibus quilibet Sacerdos manu propria statim post missam adnotet se celebrasse, sub poena duplicis celebrationis.

Quod singulis sextis feriis applicetur Missa Conventualis pro defunctis Regibus, pro quibus solemne anniversarium primo die post Commemorationem omnium Defunctorum, prout et alterum pro defunctis Praelatis die sequenti celebrentur. Quotidie vero missa Conventualis pro Regnantium Nostrorum incolumitate, et pro populo applicetur.

§ V.

De Seminario.

Cum in hac S. Luciae Civitate Seminarium Clericorum non extaret, Abbas, et Praelatus Simon Impellizzeri suo, quo deflagrabat erga suae Ecclesiae splendorem, et Ecclesiasticae juventutis bonum, amore, Seminarium erexit anno 1700 in Oratorio S. Philippi Nerii existente in antiquo Castro hujus civitatis, ac pro Alumnorum substentatione aliisque necessariis expensis, proventus Jurisdictionis, multas nonnullas terras seminatorias, ac omnes perpetuos census ad ipsum spectantes Seminario addixit; taxam quoque confecit super Ecclesiis, et piis locis civitatis, adsignatis etiam per Juratos civitatis annuis unciis duodecim. Erectum Seminarium quatriennio perduravit. Sed cum laudatus Praelatus ex hac vita discessisset, statim derelictum fuit.

Hinc Illmus et Rmus Dominus Regius Generalis Visitator bono huius civitatis, et Dioecesis consulturus praecepit, atque mandavit.

Quod Seminarium Clericorum alias fundatum, et subin derelictum, iterum stabiliatur, servatis omnibus servandis iuxta Concilium, atque pro eo contribuat quotannis Praelatus uncias viginti, et determinatam quoque summam juxta taxam persolvant omnia beneficia, Capellaniae, Monasterium Monialium, Confraternitates, et loca pia civitatis et Dioecesis. His uniri etiam curentur redditus hospitalis Sacerdotum, et denique Universitas ipsa ad unciarum quatraginta annuarum subministrationem, quas alioquin in stipendium magistri scholae impenderet, dato eidem per Praelatum perpetuo jure nominandi quatuor adolescentes pupillaris aetatis Ecclesiasticam vitam profiteri cupientes, et ejusdem Praelati judicio idoneos, nec non concesso favore civitatis, ut schola Seminarii pueris omnibus ediscere gramaticam volentibus pateat.

Nè vero tam necessarium opus diutius differatur, Dnus Visitator mandavit, quod statim eligantur Deputati ad formam Concilii, et deponere statim incipiet praelatus in arca Depositi fabricarum summam ab ipso contribuendam, quae in restaurationem loci pro nunc implicetur, alioquin Deputatis eiusdem Seminarii, et in casu negligentiae eorumdem, Deputatis fabricae Ecclesiae committimus manu Regia exigendum.

SANCTA REGALIS VISITATIO

REGALIS ABBATIAE, SIVE PRIORATUS, ET CANONICATUS S. PHILIPPI IN AGRO MYLARUM, CUJUS NUPER A REGE NUNCUPATUS EST ABBAS TRIGONA, HABITA PER ILLMUM ET RMUM DNUM REGIUM GENLEM VISITATOREM D. JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS DIE 26 MAII 1742.

Rogerius Comes, parta contra Saracenos victoria, templum in agro Mylensi construxit S. Philippo nuncupatum, coenobiumque adjunxit, quod praediis ditatum Monachis ordinis S. Basylii inhabitandum tradidit Abbatiae titulo insignitum. His subinde monachis deficientibus, Abbatia praedicta ad Regiam praesentationem commendari coepit sub beneficii quandoque, vel Canonicatus, et sepissime Abbatiae titulo. Hinc derelictum coenobium vetustate confectum corruit, unde Regii Visitatores Arnedus, et Daneus duo cubicula construi ordinarunt.

Haec Abbatia semper, ut de Regio Patronatus jure ad Regem praesentationem pertinuit, Regiae Visitationi, spolio, aliisque Patronatus juribus obnoxia fuit, licet anno 1614 per tribunal Regii Patrimonii a spolio ob paupertatem fuerit exempta, ejusque Abbas in regni Comitiis sedet 65 loco.

Ecclesia autem hujus Abbatiae, quae Sacramentalis est, quatuor est instructa altaribus, quorum unum S. Philippo dicatum de jure patronatus est de Schepisi, et Pagano, quorum haeredes tenentur supellectilibus illud instruere, ac facere celebrare missam in sabato cujuslibet hebdomadae. Habet praedicta Ecclesia chorum, sacristiam, turrim campanariam duabus instructam parvis campanis. Adhaerent nec non eidem quatuor cubicula cum suis Officinis.

Servitium Divini Cultus expletur per capellanum eligendum per Abbatem, qui tenetur celebrare missam in diebus festis, et Dominicis per annum. Quoniam vero Abbas, sive Praelatus S. Luciae utitur praedicta Ecclesia pro administratione Sacramentorum in casali S. Philippi etc. per Vice-Parochum in ea observantur SS. Sacramenta, ac a Praelato comparantur jocalia, et mobilia necessaria.

Itaque Illmus et Rmus Dnus Regius Visitator die 26 maii 1742, accessit ad praedictam Abbatiam, ubi honorifice exceptus per Capellanum, et Vice-Parochum, visitavit SSmum Sacramentum, olea sacra, altaria omnia, chorum, Ecclesiamque integram, perlustravit nec non sacristam, eiusque iocalia, et supellectilia, libros parochiales, servitium Divini Cultus, methodumque administrationis Sacramentorum, tum perlustravit turrim campanariam, cubicula, et officina, fabricasque omnes interiores, et exteriores, redditusque, et onera Abbatiae. Redditus autem, quos Illmus, et Rmus Dnus Regius Visitator invenit sunt, salvo tamen meliori examine.

Redditus.

In primis possidet Abbatia petium terrae conterminum eidem Abbatiae, quod reddere potest . . . . onz » 4 »

Spectat ad praedictam Abbatiam vigesima super vino, frumento, leguminibus, omnibusque fructibus, qui colliguntur in feudo S. Philippi, ut liquet ex actis antiquarum Visitationum Venti, Arnedo, Danei, et Putei, et ex relatione Conservatoris Regii Patrimonii de anno 1731. Item nonnullos census super bonis existentibus in dicto feudo, qui sub nomine vigesimae, etiam comprehenduntur. Vigesima autem praedicta, et census modo ingabellantur pro annua summa . . . . onz 21 » »

Spactat etiam ad eamdem, uti constat ex iisdem Visitationum actis, tertia pars bajulatus dicti feudi.

Onera.

In primis solvit Capellano . . . . on7 9 » »

Tenetur etiam ad expensam pro fabricis, et jocalibus. Regii Visitatores cum praedictam Ecclesiam, et Abbatiam jocalibus, et fabricarum reparatione indigere novissent, certam pro iis summam super Abbatiae redditibus taxarunt; quare Illmus et Rmus Dnns Regius Generalis Visitator hujusmodi taxam minime observari inveniens, decrevit uncias tres annuas contribui per Abbatem pro reparatione, et jocalibus, ac aliam unciam pro celebratione festi S. Titularis. ac caeteras expensas per Abbatem S. Luciae; et populum S. Philippi substineri, ut antiqui moris erat, ubi constat ex antiquis Visitationum actis.

Olim insuper tanda, et donativa regia persolvebat, modo tamen ea non praestat.

Porro jocalia, et supellectilia, quae Illmus et Rmus Dominus Visitator invenit sunt, quae sequuntur:

Jocalia et supellectilia.

Primo altare

Tovoglie num. due.
Candelieri paranze num. tre.
Vasi indorati num. due.
Fioretti paranze num. tre.
Fioretti grandi per adorno fuori dell' altare numero due.
Avanzi altari num. due.
Sua carta *Gloria*, *Lavabo*, e carta di Evangelo.

Secondo altare

Due candelieri neri.
Due fioretti.
Sua cartagloria.
Lavabo.
Suo avanzi altare.
Un addobbo di tovaglie, ed un velo.

Terzo altare.

Due fioretti.
Due candelieri.
Sua cartagloria.
Lavabo.
Suo addobbo di tovaglie.
Uno avanzi altare.
Croce grande col Crocifisso.
Un velo, e sue colonnette.

Quarto altare.

Tre tovaglie.
Uno avanzi altare.
Carta *Gloria.*
Lavabo con due fioretti.
Cappella colla statua di legno di S. Filippo, colla reliquia del detto Santo.

Altri giogali di detta Chiesa.

Due campane.
Una cassa di riposto.
Otto candelieri neri.
Tre casubole cioè bianca, e rossa, e l'altra violata, e nera, con sue stole, e manipoli, e l'altra verde senza stola, e senza manipolo.
Un missale.
Un calice con sua patena con sua veste una violata, e l'altra rossa.
Due campanelle.
Una tovaglia.
Tre cammisi con suoi ammitti, e cingoli.
Cappe num. due una rossa, e l'altra violata
Tonacelle num. quattro usate.
Un baldacchino.
Uno stendardo.
Un'ombrella.
Pallio, e palliotti num. cinque per associare il Venerabile.
Tovaglie colorite per lo stesso uso n. tre.
Lanterne num. quattro.
Tamburri num. due.
Mascoli num. venti.
Incenziere uno.
Coppa d'incenzo una.
Un comunichino.
Toselletti due.
Una campanella.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, ac discussis relationibus praesentatis in officio S. R. Visitationis, et admissis quatenus nullum inferrent praeiudicium.

Illmus et Rmus Dnus Visitator decrevit, quod pixis inauretur, et tabernaculum serico rubro interius vestiatur, cuius ostiolum firmior sit et clavis sub auro.

Quod fontis Baptismalis vas, aut marmoreum, aut saltem lapideum sit, ipsiusque fontis ciborium conopeo albo serico instruatur.

Quod vasa oleorum sacrorum sint argentea.

Quod confessionalia reformentur ad formam instructionum S. Caroli, et tabellas casuum reservatorum, et bullae coenae, nec non cratem ligneam praeter laminam perforatam in fenestella poenitentis habeant.

Quod tota Ecclesia opere plastico ad decentiorem formam reducatur, prout et altaria, quae mappis, palliis, ceratis, stragulis, candelabris, floribus, et tabellis quam primum instruantur.

Quod Sacristia restauretur, et novum in ea pro supellectilibus sacris armarium construatur; eadem vero supellectilia omnia integrè pariter renoventur.

Quod singulis Dominicis et festis saltem Missa celebretur; et Abbas pro reparatione, et jocalibus uncias tres annuas contribuat, aliamque unciam pro celebratione festi S. Titularis; caeteras vero expensas omnes, ratione praesertim curae, Abbas S. Luciae, et Populus S. Philippi respective substineant.

Quod Abbas praedictus S. Philippi vigesimam, sive aliam quamcumque ratam Abbatiae debitam exigat super omnibus fructibus feudi S. Philippi, prout in Decretis generalibus; data tamen possessoribus optione perpetuo solvendi ratam praedictam in pecunia super fructibus invariabiliter extimandis.

Quod Abbas adamussim observet Decreta omnia generalia pro conservatione rerum, et bonorum Regii Juris Patronatus.

ARCHIEPISCOPATUS MESSANENSIS VISITATIO

§ I.

De Regalis et Metropolitanae Ecclesiae Messanensis Origine et Statu.

Messana nobilissima sane, et vetustissima civitas est, quam in primis Cumaei, Chalcidenses, Samii, tum Messenii, deinde Campani, unde Mamertinorum nomen obvenit a Marte, Mamerte ab iis dicto, Carthaginienses etiam, et postremo Romani tenuere.

Ea ad oram Italiae proximam, quae ad Regitana litora respicit, posita; *primus Trinacriae angulus* dictus fuit, et in regnum postmodum Siciliae redactae clavis, et initium, ac caput Regni meruit quandoque nominari.

Christianam fidem a D. Paulo Apostolo, primumque Pontificem ab eo constitutum suscepisse credunt, ac subinde Episcopalis sedes auctoritate Apostolica ad Metropoliticam Dignitatem evecta, Episcopos, qui ei suffragarentur, obtinuit, et adhuc tenet Caephaludenensem, Pactensem et Liparensem.

Ecclesia Messanensis ut, et integrum Siculum Regnum Saracenorum tyrannide passa fuit, quibus per Nortmannos expulsis, Rogerius Comes in Messanensi urbe templum S. Nicolao sacrum excitavit, illudque amplissimis donationibus cumulans in Episcopatum erexit: tum Robertus, qui ipse Episcopum Trojnensem constituerat, translata illa sede, unaque conflata Dioecesi, in Messanensem Ecclesiam praefecit, uti liquet ex ejus diplomate dato 3 aprilis Ind. 4 anno 6604, vel anno Christi 1096, eamque postmodum successores Principes pari pietate innumeris privilegiis, et latifundiis donarunt.

Quae omnia jus Patronatus in eodem Archiepiscopatu Siculis Regibus adstruxeruut, unde praesentatio, sive nominatio Praesulum pertinet, totusque Archiepiscopatus Regiae Visitationi, ac aliis Patronatus juribus est obnoxius.

Status Messanensis Ecclesiae modo est, ut Pontificem ad praesentationem, seu nominationem regiam obtineat, qui in generalibus Siculis Comitiis secundo sedet loco, eiusque Mensae fructus ascendunt ad summam unc. 2888, 9, 3, deductis oneribus. Capitulum insigne habet Canon., vid. duodeviginti, quos dicunt primarios, et in iis sunt tres Dignitates, totidemque, sunt Canonici Trojnenses, vulgo dicti Terzerii; numeroso gaudet Clero, et in eo numerantur Personatus tres, Sacristae majores duo, Diaconi dicti de Cappella duo, Vivanderii sex, Magister Chori unus, Vicarii Chori sex, alii administri dicti Infantes quatuor, Clerici Chori quatuor, Clerici Sacristae sex. Extat et Seminarium Clericorum ad instruendam Ecclesiasticam juventutem. Dioecesim amplissimam habet ingenti locorum numero: praeditam interque plures numerantur civitates Regiae Demaniales, reliqua terrae, Oppida, et Casalia sunt, et in iis sunt nonnulla, quae Archiepiscopali jurisdictioni in spiritualibus, et temporalibus subjacent. Messanensis ergo Archiepiscopus est Comes civitatis Rachalbuti, et in ea constituit Capitaneum, qui exercet Civilem Criminalemque Jurisdictionem, unum de tribus Juratis, Magistrum Notarium, unum Curiae Capitanealis, aliumque Curiae Juratoriae, nec non Secretum. Dicitur etiam Dominus Arcariae, constituitque in ea Capitaneum, Judicem, Juratum, Magistrosque Notarios duos in eorum Curiis, et Secretum. Est et Baro Boli, constituitque Capitaneum, Bajulum, Judicem, Adsessorem, et magistrum Notarium. In Casale pariter Arderiae jus habet eligendi Judicem et Bajulum.

In omnibus autem Dioecesis locis censita hominum capita sunt 233980, videlicet.

Messana civitas habet animas	num.	38488	Zaffaria habet animas	num.	381
S. Clemens.	num.	228	Milis Inferior	num.	608
Sanctis. Annuntiata.	num.	440	Milis Superior	num.	738
S. Michael.	num.	194	Palatium	num.	288
Corroracium.	num.	408	S. Margarita.	num.	206
Pharus	num.	1986	S. Stephanus medius	num.	580
Gypsus habet animas	num.	957	S. Stephanus Superior.	num.	741
Massa S. Gregorii.	num.	716	Briga.	num.	315
Massa S. Luciae.	num.	309	Perzulum.	num.	626
Massa S. Johannis Baptistae.	num.	220	Molinum	num.	248
Massa S. Nicolai.	num.	281	Lartilia	num	248
Castanea.	num.	1564	Joampilerium.	num.	717
Cataractae.	num.	169	Calvarusum.	num.	605
Cammariae.	num.	595	Bavusum.	num.	292
Garzium	num.	598	Saponara.	num.	1648
Comitissa	num.	580	Veneticum.	num.	1208
Trimisteris, seu Roccamatoris	num.	316	Valdina	num.	451
Pistunia.	num.	296	Rocca.	num.	2175
Sanctos.	num.	184	Rametta	num.	1892
S. Lucia habet animas.	num.	376	S. Petrus Monfortis	num.	2991
S. Philippus Inferior	num.	380	Monfortis	num.	2293
S. Philippus Superior.	num.	292	Condronum.	num.	827
Berdonarium.	num.	442	✠ Gualterius	num.	1050
Cumia Inferior	num.	99	✠ Succursus	num.	586
Cumia Superiur.	num.	265	✠ Mirae.	num.	519
Lardaria	num.	757			

Haec tria loca astericis signata, sunt litigiosa, ac praetenduntur ab Ab. S. Luciae de Melatio: verum Archiepiscopus Messanensis ad S. R. M. recursum habuerit, hic interim eadem recensentur citra praejudicium gestorum etc. juriumque dicti Abbatis.

Milas habet animas	num.	5864	Naxum habet animas	num.	3178
Puteus de Gotho.	num.	2946	Castania	num.	1145
Castrum Regale	num.	2610	Tortoretum.	num.	2891
Mazzara	num.	500	Salvator.	num.	679
Furneris, et Oliverium	num.	1018	Longium.	num.	822
Novaria	num.	5170	Galatium.	num.	1401
Tripis.	num.	1958	Frazanum	num.	836
Casalenovum.	num.	939	Capriae	num.	690
Floresta	num.	395	S. Marcus	num.	1493
Montalbanus.	num.	3433	Arcara.	num.	1816
S. Petrus de Pacti	num.	2697	Militellum	num.	1238
Raccudia	num.	1800	S. Fratellus.	num.	3452
Ucria.	num.	1850	Caronia	num.	1260
Sinagra	num.	708	Scaletta	num.	860
Martinium	num.	469	Guidomandri	num.	395
Ficarra	num.	1700	Roccalumera.	num.	728
Pirainus	num.	2300	Flumen Dionysii	num.	2670

Linina habet animas	num.	1522	Trajna habet animas	num.	8370
Roccaflorita	num.	215	Caesarum	num.	2754
Tauromenium	num.	6652	Nicosia	num.	1873
Gallidorus	num.	1161	S. Theodorus	num.	451
Grauitis	num.	924	Gallianum	num.	2491
Mascalis	num.	2885	Petralia superior	num.	2826
Calatabiani	num.	2751	Ceramis	num.	2280
Castrumrai	num.	46	Resuttana	num.	1672
Castrumleonis	num.	2976	Petralia inferior	num.	5330
Motta Camastra	num.	1559	Alimena	num.	1779
Francavilla	num.	2667	Capizium	num.	3108
Linguaglossa	num.	2183	Sperlinga	num.	875
Mayanm	num.	216	Gancium	num.	4929
Malvagna	num.	754	Giracium	num.	2935
Randacium	num.	3960	S. Maurus	num.	3111
Rocella	num.	1374	Castrum bonum	num.	5852
Malectum	num.	941			
			Summa animarum	num.	233980

Habet Urbs, et Dioecesis Messanensis.

Sacerdotes	num.	4064	Conventus	num.	177
Clericos	num.	1821	Monasteria	num.	52
Ecclesias	num.	1419	Onera missarum	num.	626795
Parochias	num.	179			

Habet praeterea Hospitalia, Sodalitia, et Montes pietatis quamplura.

TITULUS I.

Visitatio localis et status materialis.

§ I.

Quamquam Rogerius Comes in civitate Messana magnificum templum Divo Nicolao sacrum excitaverit super antiqui templi reliquiis tyrannide Saracenorum obversi, ac in eo Pontificalem Cathedram erexerit, aliud postea templum anno 1197 sub titulo Beatae Virginis Assumptionis fuit dedicatum per Bertium Messanensem Antistitem coram Henrico Imperatore, ubi Sedes Pontificalis tunc exportata adhuc modo existit.

Hujusmodi ergo templum, quod profecto peramplum, et celeberrimum est triplici constat navi, cuius tectum bino ex orientali marmore columnarum ordine subnititur, ac marmoreo pavimento concinne elaborata praefulget, ejus frontespitium marmoreis tabulis instructum ad orientem; tres exhibet magnas portas ad templi ingressum, nec non quatuor alia patent ostia in templi lateribus. Altare majus B. Virgini de Sacra Litera Messanensis urbis primae patronae sacrum; capella pollet conspicua ex auricalco sub auro, et lapidibus pretiosis contecta, praeter aram maximam vigintitria altaria numerantur, marmoreis capellis instructa, quorum decem et septem marmoreas imagines habent. Sub majori templo fornice prostat Chorus, extant et Thronus Episcopalis, Sedesque Senatus. Asservantur in eodem templo tria regalia sepulcra: videlicet, Conradi Imperatoris et Siciliae Re-

gis, Reginae Antoniae conjugis Friderici III Aragonensis, et Alphonsi Regis Neapolitani. Sub tribuna ejusdem templi extat subterranea Ecclesia tribus instructa altaribus. Reliquas templi partes complent Sacristia, Thesaurus, turrisque campanaria.

§ II.

De SSmo Sacramento.

Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator die 10 mensis junii anno 1742 a nobilibus Messanensibus per Principem Villaefrancae convocatis a Conventu Sancti Francisci suae residentiae loco ad Cathedralem Ecclesiam, Sanctam Regalem Visitationem exorditurus solemni pompa perducitur; ad portam vero templi per Dignitates, et Canonicos, reliquosque de Clero suis insigniis indutos cum cruce, et baldachino, pulsantibus campanis et organis, mortariorum explosione, ac magna populi laetitia excipitur; ibique per Decanum primam Dignitatem pluviale indutum tradito cum manus osculo Illmo et Rever. Dno Visitatori aspersorio, Clerum, populumque ipse Visitator aspersit, tum super strato, et pulvinari ad ostium parato genuflexus, exosculatusque Crucem, se erigens thuris honore honestatur. Subeunti subinde Dno Visitatori templum obviam se prodiit Illmus et Rmus Dnus Archiepiscopus, qui gratias egit Regi, quod pastorali munere manus adjutrices praeberet; eo vero discesso, Illmus et Rmus Dnus Visitator ad altare SSmi Sacramenti se contulit, ubi super strato pulvinari, et faldistorio genuflexus, ac subinde Episcopali more amicto, et pluviali super altare paratis indutus, tabernaculum SSmi Sacramenti, Pixides omnes, et tabernaculum, factisque ad Ritualis Romani praescriptum caeremoniis. Visitavit SSmum Sacramentum, pixides omnes, et tabernaculum, factisque opportunis interrogationibus super administratione, ritu, et cultu SSmi Sacramenti.

Illmus, et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator cum omnia ad tanti Sacramenti decorem, cultum, administrationem, et custodiam pertinentia pro ritu haberi comperisset, et tabernaculum, pixides, claves, ornatumque reliquum pro dignitate comparatum, cuncta, ut par erat, laudavit, mandans dumtaxat: Venerabilem Eucharistiam ex gravi, publicaque causa tantum exponi, vel processionaliter deferri, atque in his omnino abstinere a sumptuosis illis machinarum, ac cerarum compendiis, luxum potius, quam Ecclesiasticam moderationem et gravitatem referentibus. Quae quidem in omnibus Ecclesiis civitatis, et Dioecesis religiose servari praecepit.

§ III.

De Fonte Baptismali, et Oleis sacris.

Illmus, et Rmus Dnus Visitator Genlis praecedentibus intorticiis, et cruce processit inter Canonicos, et Dignitates ad fontem Baptismalem, quem cum perlustrasset, et omnia ad rite ministrandum Sacramentum rimasset, praecepit, atque mandavit.

Quod fons Baptismalis, aut in aedicula affabre ornata, ac clatris, cancellisve obducta statuatur; aut saltem eo, quo nunc est loci, ampliato ad comoditatem ministrantium suppedaneo in meliorem formam reducatur, circumpositis insuper cancellis, obseratisque, ut exin profani arceantur, translatoque intra septum ejusmodi, ac ad fontem proximius sacrariolo, ne pedibus amplius conculcetur.

Quod fonti eidem, aut novum erectioris, ac magnificentioris formae ciborium comperetur, aut humile vetus ita attollatur, et refingatur, aut interius spatium asseribus distingui, ut instrumenta ministerii eo servari commode possint. Ciborium vero ipsum conopeo albo serico instruatur, obtectumque semper remaneat.

Quod perspicuo, digniorique loco, aut nempe è regione Baptisterii persimile ciborium pro sacris oleis, aut ad apsidem aedis SSmi Sacramenti amplum in pariete armarium condecens serico violaceo intectum, ac expolita è marmore fronte exornatum, construatur, atque in alterutro, qua par est veneratione condantur praegrandia illa oleorum sacrorum vasa, quibus toti Dioecesi dispensantur. Talisque armarii clavis a Thesaurario servetur, qui in ordine Presbyterali semper sit, neque eadem nisi superpellicco, et stola indutus, et luminaribus accensis reverenter dispenset, cavens praecipuè, ne in vasibus cretaceis, aut rimosis illud cum periculo effusionis ponatur, ut de praeterito accidisse innotuit.

Insuper adstruatur prope hoc ciborium seu armarium armariolum aliud pro ritu pariter comparandum, in quo serventur in argenteis vasculis olea sacra pro Extremae Unctionis, et Confirmationis Sacramentis, cum casus in Cathedrali Ecclesia occurrerit, cujus armarioli clavem Mag. Capellanus habebit.

Caeterum ne ulla unquam Dignitati Regiae Cathedralis, extrema Parochorum urbis jurisdictione intentetur injuria. Eam Ecclesiam, quae sponsa, et titulus Regii Archiepiscopi est, Parochi scilicet Parochorum, et caeterarum Ecclesiarum Urbanarum mater, et princeps, Illmus, et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator de nullius Parochia esse declaravit, inhibens propterea Parochis quibuscumque sub poena unciarum centum Fisco Regiae Monarchiae applicandarum, aliisque adversus temeratores Regalium ejusmodi Ecclesiarum statutis, ne ullam prorsus jurisdictionem, curam, Sacramentorumque administrationem in ea, ejusque membris, et septis de caetero sibi arrogare ex officio quocumque quaesito colore praesumant, sed omnia per Magistrum Capellanum, veluti Vicarium Curatum peragantur.

Ad haec post visitatos libros baptismales, aliosque ad Magistri Capellani officium pertinentes, Dnus Visitator decrevit, quod et Sacrarum Confirmationum in Cathedrali peratarum librum retineat, qui cum aliis tuto archiviolo inferantur in ipsa Ecclesia perpetuo servandi, quod et caeteri per Urbem, et Dioecesim Parochi facient.

§ IV.

De Sacris Reliquiis.

Eodem subinde ordine Illmus, et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator accessit ad visitandas sacras reliquias; quibus diligenter perlustratis, ac recognitis sigillis pro earum sinceritate, jussit, atque mandavit:

Quod Thesaurarius praesens statim, et quilibet alius in officio successor in principio muneris, sacrarum reliquiarum inventarium conficere per manus Cancellarii Episcopalis teneatur coram duobus primis Capituli Dignitatibus, alioque per Archiepiscopum quatenus voluerit deputando. Quod quidem inventarium describatur in volumine è carta regia in Ecclesiae archivio conservando.

Quod syntagma omnium reliquiarum tabulae saltem ligneae consignetur cum brevi vitae, et martyrii illorum Sanctorum descriptione ab Ordinario adprobanda, illudque ad fidelium devotionem excitandam, Ecclesiaeque decus in perspicuo illius loco semper existat.

Quod theca reliquiae S. Josephi nova chrystallo obducatur, ac sigilletur. Thecae vero omnes reliquiarum Thesauri religentur, et obsignentur ad latera, ubi aperiri possunt; quod et mandavit de capsula serico contecta.

Catalogus Reliquiarum. Sacrae Reliquiae Archiepiscopalis Ecclesiae Messanensis.

In primis frustum S Crucis in cruce argentea deaurata.
Item aliud frustulum Sanctae Crucis in parva cruce argentea.

Item alia fragmenta S. Crucis in alia parva cruce lignea.

Capilli S. Mariae Virginis in reliquiario aureo.

Item de veste D. N. J. C. in altero reliquiario aureo posito in vase chrystallino, in quo et asservatur frustulum ossis S. Pauli Apostoli.

Item duo capilli, et de lacte Sanctissimae Virginis Mariae in vase argenteo cum suis chrystallis.

Item os S. Pauli Apostoli in brachio argenteo.

Digitus S. Andreae Apostoli in reliquiario argenteo.

Item pars digiti S. Jacobi Apostoli in reliquiario argenteo.

Item os brachii S. Placidi in reliquiario argenteo.

Item os brachii S. Sebastiani in brachio argenteo.

Frustulum ossis S. Nicolai Episcopi patroni antiquae Cathedralis hujus civitatis in brachio argenteo.

Os brachii S. Marciani Episcopi Syracusarum in brachio argenteo deaurato.

Item palma S. Mariae Virginis ab Angelo tradita tempore sui gloriosi transitus in magno vase chrystallino. Item frustulum vestis S. Josephi in vase argenteo, et ligna praesepis in vase argenteo.

Frustulum ossium S. Agathae V. M. frustulum ossis S. Lucae Apostoli; duo frustula ossium brachii S. Innocentii; Os S. Blasii; Os S. Gregorii Pontificis; et frustulum Ossis S. Clementis in turri argentea.

Frustulum ossis S. Rosaliae in reliquiario argenteo.

Dentes Sanctorum MM. Sociorum S. Placidi, et frustulum mandibulae in duo reliquiaria argentea.

Corpus S. Septimae; os S. Leopardi M. et S. Albucciae M. in parva arca.

In arca lignea asservantur sequentes reliquiae, vid.

Os S. Victoris Mart.

Fragmenta S. Panafrenae Mart.

Frustulum ossis S. Leondii.

Frustulum ossis S. Demetrii Mart.

Duo frustula ossium Sanctorum cum inscriptione Graecanica Λεпραγα Τοῦ Αcpιov.

Varia fragmenta ossium crematorum.

Fragmenta ossis S. Johannis.

Dens S. Ugonis.

Duo fragmenta ossium S. Marinae Virginis.

Duo fragmenta S. Faustini Martyris.

Fragmentum ossis S. Mariani Martyris.

Octo fragmenta ossium S. Crescentii Martyris.

Duo fragmenta S. Blasii Episcopi et Martyris.

Fragmentum S. Maximae Virginis, et Martyris.

Fragmentum S. Germanae Virginis, et Martyris.

Fragmentum ossis S. Vincentii.

Plura fragmenta S. Fabii Martyris.

Varia fragmenta S. Felicis Martyris.

Frustulum ossis S. Johannis Martyris.

Frustulum ossis S. Honuphrii.

Fragmenta cilicii S. Caroli Borromei.

Duo fragmenta coppolini, et bireti S. Francisci de Paula.

Fragmentum ossis S. Theodori Martyris.

Fragmentum ossis S. Philippi Argyronis.

Fragmentum ossis S. Eustachii.
Fragmentum aliud ossis S. Demetrii.
Fragmentum ossis S. Theodori.
Alia plura ossa, lapides, ligna, et aliae res sacrae.
In alio vase argenteo deaurato cum turri aenea deaurata superposita, osservantur reliquiae sequentes in suis thecis.

In Prima.

Parva theca frustulum ossis S. Johannis Baptistae.
Frustulum, et fragmenta ossium S. Petri Apostoli.
Duo capilli ejusdem S. Petri Apostoli.
Frustulum ossis S. Andreae Apostoli.

In Secunda.

Fragmentum parvum ossis S. Stephani Protomartyris, et alia fragmenta cum vulgari inscriptione—*Carne di Santo Stefanu.*
Aliud fragmentum ejusdem S. Stephani P. M., et alia fragmenta cum inscriptione *Carnis S. Stephani.*
(Aliud fragmentum ejusdem)
Fragmentum ossium S. Laurentii Martyris
Item os S. Christophori.

In Tertia.

Fragmenta cum inscriptione.—*S. Nicolai.*
Aliud frustulum ossis sine nomine Sancti.

In Quarta.

Frustulum ossis S. Georgii.
Fragmenta cum inscriptione —*S. Georgius et Mercurius.*
Frustulum ossis S. Hyppoliti.

In Quinta.

Os digiti S. Pauli Episc., et Confessoris.
Item reliquiae S. Macarii, et S. Antonii.

In Sexta.

Pagina pergamena cum inscriptione *S. Clementis.*
Item alia cum eadem inscriptione.
Duo fragmenta ossium Sancti Blasii.
Varia fragmenta, et ossa S. Eustachii.
Aliud fragmentum ossis.

In Septima.

Reliquia S. Barbarae, S. Anastasiae, et Margaritae, et S. Catharinae Montis Sinai.

In Octava.

Fragmentum ossis S. Sebastiani.
Item duo fragmenta ossium ejusdem Sancti.
Duo fragmenta ossium S. Cosmae, et Damiani.
Aliae complures reliquiae Sanctorum.
In turri sita supra eodem vase argenteo asservantur sequentes reliquiae, vid.
Fragmentum vestis S. Johannis Evangelistae.
Duo fragmenta ossium S. Lucae Evaegelistae.
Pauca fragmenta ossium S. Philippi Apostoli, et ejusdem capilli pauci.

Pulvis ex ossibus S. Mariae Magdalenae.

Tria parva fragmenta tabulae cum inscriptione vulgari idiomate — *Di la tavula undi Jesu Cristu fici la Cena.*

Duo fragmenta ex ossibus S. Gamalielis ex digito S. Apollinaris Ep. et Mart.

Fragmentum ex ossibus S. Dionysii.

Fragmentum ossis cum inscriptione *Filii Julittae, et aliud de Longino.*

Quinque fragmenta ex ossibus S. Johannis Chrysostomi.

Dens S. Johannis Chrysostomi.

Plura fragmenta ossium S. Stephani PP. et M.

Tria frustula ossium S. Paulini Episc.

Fragmenta ossis S. Philippi Argyrensis.

Fragmenta, et pulvis ex ossibus S. Benedicti Abbatis.

Duo fragmenta ossium S. Agnetis Virginis, et Martyris.

Os S. Apolloniae.

Fragmentum ex ossibus S. Barbarae Virg. et Martyris.

Varia fragmenta ossium S. Elenae.

In parva area serico caelurei coloris induta, asservantur reliquiae sequentes vid.

In primis novem fragmenta ex ossibus Sanctorum MM. Sociorum S. Placidi.

Item tria fragmenta ex ossibus S. Placidi, et dens unus, et pars cranii.

Duo fragmenta ex ossibus S. Flaviae et vas vitreum plenum terrae.

Duo fragmenta cranii S. Placidi, os combustum, tres dentes integri, fragmentum mandibulae, pars unius dentis, quatuordecim fragmenta ossium.

Item sacculus plenus ossibus Sanctorum Sociorum S. Placidi.

Vigintiseptem fragmenta ossium unius ex sociis S. Placidi.

Item plura fragmenta ossium ipsorum sociorum S. Placidi.

Item sacculus plurimorum Sanctorum ossibus plenus.

Varia fragmenta ossium, et duo dentes.

Item tabula parva cum suo ornamento deaurata, in qua legitur inscripta idiomate Cinesi.—*Copia Sacrae literae.*

Fragmentum telae tinctae sanguine S. Philippi Nerii in reliquiario ex auricalco.

Item fragmentum ex ossibus S. Luciae Virginis, et Mart. in reliquiario ex auricalco,

Fragmentum ex ossibus S. Theresiae, quantitas ossium SSrum Sociorum S. Placidi. positorum in thecis magni reliquiarii, et sunt sequentes, vid.

In Prima theca.

Duo ossa femoris fracta.
Tibia, et fibula integra.
Tria ossa femoris integra.
Tibiae pars.
Humerus.
Vertebra spinalis.
Fragmenta Capitis octo, et multa alia ossa.

In Secunda.

Vertebrae spinales tres.
Colli verò quatuor.
Pars scapulae.
Coxendix cum acetabulo.
Sex varia fragmenta.
Ampullae fictiles tres.

In Tertia.

Vertebrae spinales quinque.
Os mandibulae inferioris.
Os calvariae.
Ossa varia.
Ampullae fictiles tres.

In Quarta.

Ossa femoris quatuor.
Septem fragmenta ex tibula.
Et tibulae.
Duo ossa ex costis.
Item varia ossa.

In Quinta.

Os ilion non integrum.
Ossa petrosa capitis duo.
Duo ossa ex tibia.
Vertebrae spinales duo.
Ampullae tres, vitrea una, et duae fictiles.

In Sexta.

Ampullae septem vitreae plenae sanguine.
Pars mandibulae inferioris, cum duobus dentibus molaribus.
Omoplota.
Tria fragmenta ossium capitis, et brachii.

Sunt aliae sex thecae pro secundo ordine, et asservantur Reliquiae sociorum S. Placidi, videlicet.

In Prima.

Os femoris.
Costae pars magna.
Cubiti pars.
Vertebrae colli duae.
Varia fragmenta.
Ampullae fictiles duae.

In Secunda.

Cerebrum petrifactum cum quantitate cranii.
Pars mandibulae inferioris, cum duobus dentibus molaribus, et duobus dentibus.
Os capitis.
Fragmenta ossium quatuor.

In Tertia.

Os femoris, pars tibiae.
Ilii pars, tibiae pars.
Os petrosum capitis.
Varia ossa, et duae ampullae fictiles.

In Quarta.

Pars ilii.
Vertebra lumbaris.
Astragali pars.
Varia ossa.
Duae ampullae fictiles.

In Quinta.

Os femoris.
Vertebra colli.
Cranii duo ossa.
Omoplatae pars.
Varia ossa.
Ampullae vitreae tres.

In Sexta.

Tibia.
Claviculae pers.
Os femoris.
Tria ossa metacarpi.
Varia ossa.
Ampullae fictiles duae.

Aliae thecae inferiores ejusdem Reliquiarum, vid.

In Prima.

Pars cranii. — Fragmenta varia.

In Secunda.

Pars cranii. — Varia ossa.

In Tertia.

Multa ossa varia.

In Quarta.

Tria ossa femoris.
Tibiae duae.

Costa, vertebrae tres, duae colli, et una spinalis.

In Quinta.

Varia ossa.

In Sexta.

Duo ossa femoris cum dimidio ejusdem.
Undecim ossa brachii.
Duae partes cranii.
Pars mandibulae cum dente molari.
Item mandibulae pars cum molari dente.
Varia fragmenta.

In Septima.

Varia fragmenta.

Item octo Capita Sanctorum Sociorum S. Placidi, quae extant in dicto sanctuario in diversis thecis.

Item fragmentum ossis ex costa S. Antiae in ejus statua.

Item fragmentum mandibulae, et duo dentes in statua S. Placidi.

Duo ossa, et fragmentum ossis ex cranio in statua S. Flaviae.

Fragmentum ossis spinae in statua unius ex fratribus S. Placidi.

Item fragmenta novem ossium ex brachio in alia statua alterius ex duobus fratribus S. Placidi.

§ V.

De Confessionalibus.

Tum Illmus et Rmus Dnus Visitator Generalis perlustravit Confessionalia, et factis opportunis interrogationibus super recta administratione Sacramenti Poenitentiae nonnulla censuit reformanda ad formam laudabilioris Ecclesiarum per Italiam disciplinae, hinc

Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator Confessionalia omnia ad instar sellae delectae statim amoveri praecipiens atque in posterum usu omni interdicens mandavit, quod nova, quae illis sufficientur, caeteraque omnia reformentur juxta instructionem Sancti Caroli; ita quidem, ut tum locus confessarii, cum poenitentis a superiori parte ex utroque latere prolixe intecti, septique sint; fenestella vero intermedia praeter laminam perforatam cancellis ligneis per semiunciam inter se dissitis muniatur. Denique tabellis casuum sive Summo Pontefici, sive Archiepiscopo reservatorum cum copia Bullae contra sollecitantes instruantur.

Praeterea mandavit, quod Confessarii, nonnisi superpelliceo, stolaque induti confessiones audiant, ut alias praescripsit Regius Visitator Jordius, atque a doctrina, aetate, moribusque prae caeteris commendentur.

§ VI.

De Altaribus, caeterisque Ecclesiae partibus.

Perlustraturus subinde Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator omnes Ecclesiae partes, visitavit aram maximam, et caetera Ecclesiae altaria, nec non fontes aquae benedictae, chorum librosque chorales, thronum Archiepiscopi, sedesque Senatus. item organa, suggestum, sepulcra Regia, et alia Archiepiscoporum, Canonicorum sacristias, et Cleri aulas pro sacristis, thesaurum Beatae Virginis de S. Litera, turrim campanariam; visitavit insuper muros omnes interiores et exteriores, pavimenta, portas, fenestras, omnesque denique Ecclesiae officinas et partes, et decrevit, atque mandavit:

Quod tumulus Archiepiscopi Antonii de Lignamine sub ara Sanctae Mariae Pietatis existens alio statim loco transferatur, et interim missae in ea non celebrentur, prout statim fuit translatum.

Quod altare S. Alberti perpoliatur; altare S. Placidi crucem ex aere sub auro in fronte habeat; sacer lapis altarium S. Taddei, et Beatae Virginis Assumptae, et reliquorum ejusmodi quantocius planitiei mensae fere aequetur; omnia denique altaria ad juxtam mensuram reducantur, floribus, tribus tabellis, candelabris inauratis, cruceque persimili cum imagine Crucifixi adornentur, nec non cerata, tribus mappis lineis, stragula, strato, palliis colorum pro tempore, et quae sub tecto sunt, baldachino etiam instruantur.

Quod qui Patronatum habere in capellis, altaribusque praedictis affirmant, docere intra trimestre de legitimo titulo teneantur; ipsasque congrua dote ubi desit providere, ac necessarium eisdem ornatum aere suo cooperare sub poena amissionis Patronatus, aliisque etc.

Quod duo eleemosynarum cippi in navi Ecclesiae positi, ac usu, ut dixerunt carentes aut obstruantur, aut sera, clavique clausi semper sint. In turri campanaria, porta, fenestraque statim reficiantur, marmorei portae majoris lapides reaptentur; totaque Ecclesia, ubi rimis laboret, instauretur, atque integra exterius incrustetur, et dealbetur.

Quoniam vero in Visitatione Sacristiae, et Archivii Capitularis Illmus et Rmus Dnus Visitator comperiit nonnulla scripturarum armaria ad capitulum spectantium in privata extra Ecclesiam domo servari ob defectum congrui loci in eadem Sacristia, atque insimul animadvertit deesse Canonicis aulam distinctam, et segregatam, in qua pro dignitate convenirent, dum necesse esset cum saecularibus loqui, vel a labore requiescere, et refici; novitque demum haec omnia in Sacristia mox fieri cum perturbatione eorum, qui ad sacrificia se praeparant. Idem Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator his omnibus opportune consulturus (prout in caeteris aliis Cathedralibus ab se visitatis praestitit), decrevit, atque mandavit, quod mansiones illae, quae supra sacristiam Presbyterorum, et officinas operis maragmatis sunt, refigantur, et reaptentur pro recensitis usibus. commodis, et indigentiis Capituli, ac praesertim pro loco segregato Archivii Capitularis; idque, quoad fabricam, et portas, et fenestras necessarias attinet, expensis Maragmatis fiat, quae vero ad armarium dicti Archivii, mobilia congrua, et ornatum sumptibus Mensae Capitularis; ad quem effectum idem Dnus Regius Visitator ea qua pollet authoritate, concessit, dedit, et assignavit etiam Capitulo, et Canonicis usum dictorum mansionum, eosque in illarum possessionem misit, mandans eadem authoritate, ne sub poena Regiae indignationis, et unciarum centum Fisco Regio applicandarum aliisque etc. quisquam eos desuper perturbare, aut inquietare unquam audeat, vel praesumat. In cujus decreti executionem idem Capitulum possessionem statim coepit, ac reaptationi, ut supra, operam dari curavit.

Porro Illmus et Rmus Dnus Visitator post visitatam capellulam ab exteriori Cathedralis

parte, muro chori adnexam, omnino indecenter extructam, ac delinquentium continuum fere receptaculum, maudavit ipsam capellulam a Deputatis Maragmatis statim funditus dirui, ac transferri altare cum icone Virginis ad inferiorem Basylicam, ibique missas praedictae capellae in posterum celebrari.

Post visitatas etiam mantiones, habitationes, et officinas omnes, tum sacristarum, et servientium, cum caeterorum officialium Ecclesiae et Capellae Sanctae Mariae de Litera inhaerens Illmus et R. mus Dnus Regius Visitator ordinationibus Regii Visitatoris Putei, decrevit, atque mandavit sub poena unciarum quinquaginta Fisco Regiae Monarchiae et fabricae Ecclesiae aequis partibus applicandarum, quod dicti officiales, sacristae, aliique servientes facere, tenere, et habere non possint portas, sive aditus dictarum mansionum, et habitationum in via publica, et proinde quod statim Maragmerii claudere muro faciant, quae nunc apertae reperiuntur.

Item quod sub eadem poena in dictis aedibus, Officinis Ecclesiae, et capellae non possint habere stabulum equorum etc. prout prohibuit idem Puteus, nec anuli pro equis affigi parieti Ecclesiae, atque proinde, quod maragmerii statim illos, si qui fuerint, amoveri curent. Praeterea, quod sub eadem poena, et insuper amissionis officii, sacristae, et officiales iidem non cohabitent in eisdem Ecclesiae aedibus et mansionibus cum mulieribus quamvis conjunctis, et honestis, ut expresse vetuit idem Puteus. Insuper quod omnes qui ad custodiam Ecclesiae dormire in ea solent omnino sub eadem poena a conversationibus, et irreverentibus quibuscumque actibus se abstineant, nec de caetero, nisi in sepositis ad id locis cubent. Generaliter denique omnes sub ipsamet poena caveant, ne domum Dei profanent, quid indecens, aut muneribus improprium audentes in officinis, horreisque ejusdem Ecclesiae.

Caeterum Illmus et Rmus Dnus Visitator decrevit, atque mandavit, quod Regalis Ecclesiae Cathedralis valvis arma Regalia imponantur, et in in ea non erigantur de novo Beneficia Capellae, et altaria, erectaque vero nemini a quopiam concedantur, nisi praevio adsensu Regis Patroni, quod et de sepulcrorum, ac sedilium fixorum concessione praecepit. Insuper quod in ipsamet Ecclesia nec inscriptiones, nec arma praeter Archiepiscopalia, neque statuae, aut imagines privatorum ponantur; denique nil novi in ea inducatur absque eodem consensu Regis Patroni sub poena nullitatis, amissionis, et amolitionis respective, aliisque adversus temeratores Regalis Patronatus statutis poenis.

§ VII.

De Palatio, et Curia Archiepiscopali.

Illmus et Rmus Dnus Generalis Visitator perlustraturus caetera Archiepiscopatus aedificia, se contulit ad Palatium Archiepiscopale, ubi honorifice exceptus per Illmum et Reverend. Dnum Archiepiscopum visitavit aulas omnes, capellam, officinas, scalam, cavedium, portas, fenestras, fabricasque omnes interiores et exteriores, unde

Illmus, et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator innovavit decretum Regii Visitatoris Jordii de transferendo ex oraculo Regis Archiepiscopali Palatio juxta Cathedralem; simul vero decrevit, quod pro nunc in Archiepiscopalibus aedibus, ubi modo Archiepiscopus habitat restauretur hians murus magnae aulae fornicatae vulgo *di Migliaccio*, nec non parietes rimis laborantes in culina veteri, et ubi est clibanum, atque simul deambulacrum, et aulae familiarium ad decentiorem formam reducantur, extructa e lapide scala.

Visitavit subinde aulas Curiae, tribunal Vicarii; tum processit ad visitandos carceres, et mandavit:

Quod extruatur pro Ecclesiasticis carcer distinctus, nec non alter decentior pro dignio-

ribus personis, et causis civilibus; teterrimus vero carcer ille subcavus, vulgo dictus del *Prest-Antonio* omni careat in posterum usu sub poena unciarum tercentum Fisco applicandarum.

§ VIII.

De Archiviis et Privilegiis.

Duo sunt Archivia Archiepiscopatus Messanensis; unum quod dicitur Magnae Curiae, et in eo praeter scripturas, et processus M. Curiae asservantur etiam quamplura volumina scripturarum, et privilegiorum ad statum, et Mensam Archiepiscopalem spectantia. Aliud Archivium est Capituli.

Itaque Illmus, et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator perlustravit unum, alterumque Archivium, scripturasque omnes, et volumina, nec non privilegia, et diplomata, quae in iis prostant, et mandavit:

Quod aula archivii archiepiscopalis fornice superextructo munitior, et ab humiditate securior reddatur, illudque reformetur juxta instructionem, illatis in ipso diplomatibus, regestris, voluminibus, scripturisque omnibus Archiepiscopatus, et quae modo in Curiae armario servantur, et quae in posterum comparari contigerit, denique actis Visitationum, ordinationum, caeterisque similibus Cancellariae, sive Curiae monumentis. quarum omnium fiat in carta regia inventarii liber distinctus intra bimestre. Porro Archivium ejusmodi sit sub cura Archivistae, qui sit publicus Apostolicus, et Regia authoritate Notarius, cui in principio officii scripturae omnes recenseantur, et consignentur sub obligatione in forma de illis custodiendis, nec extrahendis.

Quod Archivium Capituli, caeteraque Ecclesiae tabularia secundum eamdem instructionem reformentur, et perficiantur.

Diplomata autem Ecclesiae, quae asservantur in Archivio Capituli, sunt quae sequuntur:

Privilegium, sive concordia inita inter Nicolaum I Archiepiscopum Messanensem, et Capitulum circa optionem Decanatus, Cantoratus, et Archidiaconatus.

Bullae confirmationis Clementis III Caelestini III, et Innocentii III.

Regiae Literae Regis Caroli anno 1275 pro decimis tymminae, aliisque fructibus praestandis Archiepiscopo, Capitulo, et Clero Messanae.

Extant, et aliae quamplures scripturae ad bona, et jura capituli spectantes.

TITULUS II.

Visitatio status formalis.

Forma Archiepiscopalis Ecclesiae Messanensis ea est, ut Archiepiscopum ad Regiam praesentationem, sive nominationem obtineat. Is suam postoralem, spiritualemque curam exercet in Urbe per Parochos undecim latini ritus, aliumque Parochum Graecum; in casalibus Messanae, et Dioecesi per Parochos etiam Archipresbyteros, et Curatos; Archiepiscopalem vero audientiam, et iurisdictionem per Vicarium Generalem.

Habet Administros Divini Cultus in Cathedrali Canonicos omnes, cum primarios. tum terzerios, reliquumque Clerum Cathedrali adscriptum, quibus accedunt duo etiam Capitula, sive Collegia in Urbe, unum videlicet Ecclesiae Collegiatae Sanctae Mariae del *Grafeo*, vulgo dicta *la Cattolica* Presbyterorum Graecorum, quorum caput est Protopapa, quique juri Regiae Visitationis ex speciali mandato Regio fieri solitae subsunt; alterum vero Capitulum Ecclesiae Collegiatae, sive Conventualis S. Johannis Baptistae Magni Prioratus Cleri Hierosolymitani, quem Regiis quoque obnoxium juribus Fiscus praetendit.

In Dioecesi praeterea Canonicos habet Collegiatarum quinque, itemque simplices Presbyteros, et Clericos quamplurimos, quibus diversorum ordinum adjunguntur religiosi. Habet denique, et Seminarium ad instruendam literis, et disciplina ecclesiasticam juventutem.

§ I.

De Archiepiscopo, et Cura Pastorali.

Archiepiscopatum Messanensem modo obtinet Fr. Thomas Vidal Ordinis Cisterciensis Catalaunus ad nominationem Caroli VI Imperatoris, et Siciliae Regis ex Bullis Apostolicis Clementis PP. VII datis Romae 3 Id. septembris anno 1730 et placeto Regie vallatis Panormi die 28 ejusdem mensis, et anni.

In vigore edicti Sanctae Regalis Visitationis rationem reddidit Illmo, et Rmo Dno Regio Genli Visitatori de sua cura pastorali, deque statu materiali, formali, et Reali Ecclesiae Messanensis, praesentata perampla relatione in officio Sanctae Regalis Visitationis; in ea autem retulit: I. De initio fidei Christianae in Messanae civitate. II. De Episcopis. III. De antiqua Ecclesia Cathedrali. IV. De moderna Ecclesia Cathedrali. V. De Episcopis suffraganeis. VI. De Cultu Divino, et Administris. VII. De Ecclesiae dotatione. VIII. De praetentionibus. IX. De Seminario Archiepiscopali. X. De Parochis Urbis Messanae. XI. De Collegiatis Ecclesiis Urbis. XII. De domibus religiosis. XIII. De Conventibus Regularium. XIV. De Clero Regulari. XV. De Monasteriis Sanctimonialium. XVI. De Conservatoriis Mulierum. XVII. De Domibus convictorialibus puerorum. XVIII. De Valetudinario. XIX. De Hospitali Sacerdotum. XX. De Montibus Pietatis. XXI. De Ecclesiis, et Confraternitatibus. XXII. De Casalibus civit. Messanae. XXIII. D. Dioecesi. XXIV. De Ecclesiis Collegiatis. XXV. De Conventibus suppressione dignis.

Quam relationem cum Illmus, et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator diligenter examinasset, et in visitatione locali, et personali discutisset, ac admisisset quoad nullum inferret praejudicium juribus Regis, Ecclesiae, et cujuscumque tertii, nonnulla censuit decernenda, prout sequuntur:

Cum nil hac aetate frequentius, quam Clericalem appeti statum ad vitam potius comodè traducendam, quam ad serviendum Ecclesiis, quo fit, quod moribus, literis, et vocatione ipsa carentes plerumque multi inaugurari contendant, et in magna copia subin Clericorum bonis altaris Ministris Ecclesiae destituantur, satagat Archiepiscopus inordinata ejusmodi desideria postulantium ita zelo praevertere suo, ut in pauco numero, delectus Clericorum in sua Ecclesia refulgeat; eos tantum adsumens, quos sanctae vocationis indicia generis honestas, aetas idonea, longe probati mores, et literae prae caeteris commendent.

Potissimum etiam attendat, quod Ecclesiastici beneficii, vel vero patrimonii, ad quorum titulum contingerit aliquem ordinari, sufficientes omnino redditus sint juxta taxam synodalem, ne promoti, aut indecora statuti paupertate vilescant, aut improprios caracteri labores, et munia subire, Ecclesiarumque servitium deserere victus causa compellantur.

Alioquin Lateranensis sanctionis memor de alimentis e Mensa Episcopi ordinatoris ministrandis iis, qui absque beneficii titulo promoti patrimonio quoque carerent, sciat non praetermissurus Regem pro sua Canonum protectione, et Legati munere. ut SSma Sanctio effectum sortiatur, si quando desertis Ecclesiis earum Ministros vilescere, et mendicare, aut indigna tractare ad alimoniam sibi comparandam cognoverit.

Ad haec idem Dnus Visitator decrevit, atque mandavit, quod ad Clericatum, sive ordines vel nemo promoveatur, nisi triennio saltem in Seminario moram, ac in ordinatione

simul adscribatur servitio alicujus Ecclesiae, ubi ad mentem Tridentini suis fungatur muneribus.

Praecepit insuper quod praefiniatur numerus Ecclesiasticorum pro urbe, et unoquoque Dioecesis loco, eoque praefinito una cum numero, et nominibus eorum, qui pro servitio cujusque Ecclesiae fuerunt ordinati, tabellae consignentur in Archiepiscopali cancelleria publice propensurae, ac singulis annis renovandae, demptis, et additis noviter promotis.

Prohibet etiam omnino privatarum Sanctimonialium impendia in officiorum inauguratione, et exercitio. Impendiis vero Monasteriorum in electionibus superiorissarum, nec non ingentibus familiarum sumptibus, dum admittuntur puellae ad habitum, aut professionem, legitimum modum edicto imponant

Item quod statum animarum a Parochis urbis, et Dioecesis in sua Cancelleria quotannis exhiberi faciat, atque dein tabulam numeri animarum edi, ibidemque publicè semper teneri.

Quod praesens Archiepiscopus si quando per aegritudinem poterit, et reliqui successores munus praedicationis prorsus non negligant, sed aliquando homilias ad populum habeant, saltem in solemnioribus.

Quum Archiepiscopus a pluribus annis per Dioecesim Confirmationis Sacramentum non administraverit, Illmus Duus Regius Visitator decrevit, quod quantocius, et tum singulis triennis, quatenus ipse personaliter lustrum non egerit, Episcopum mittat ad consignandos eo Sacramento fideles.

Quod quam primum duos ex Canonicatibus, et praebendis primo vocaturos in theologalem, et poenitentialem formiter erigat, qui subin, et in posterum per formalem concursum semper provideantur, servata forma Tridentini, et aliarum Constitutionum.

Ad haec curet Archiepiscopus, ut lectio Sacrae Scripturae singulis Dominicis, et festis in Cathedrali habeatur, Congregatio autem casuum moralium semel in hebdomada, quod et per Dioecesim observari faciat.

Denique multa alia, quae Illmus, et Rmus Dnus Visitator reformanda censuit, et corrigenda, injunxit Illmo et Rmo Dno Archiepiscopo oretenus, ut pro sua pastorali vigilantia, et debito quam primum fideliter impleat.

De tollendis abusibus, quoad Taxam exactionum, ac procurationem, et Cathedraticum.

Decretum de Taxa Innocentiana.

Ut vero clamoribus subditorum fiat satis, qui acriter de exactionibus excessivis in ordinationibus, rebus Beneficiariis, materiis Monialium, revisione computorum, visitatione, et fere omnibus Pastoralis muneris actibus conqueruntur; Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator decrevit atque mandavit, quod observetur ad amussim taxa Innocentiana, edita per organum S. Congregationis Concilii die 8 octobris 1678, et in Regno legitimè exequutoriata sub die 22 1679, atque ab omnibus ferè Praesulibus per Siciliam servata, neque adversus ipsam fiat exactio in Cancelleria, Secreteria, Curia, aut alibi sub poena restitutionis, et respective amotionis ab officio, ac unciarum tercentum Fisco Regio Monarchiae applicandarum.

Decretum de nil exigendo ratione Visitationis propter Procurationem.

Nominatim vero, ut Visitationis Pastoralis abusus, qui subditorum animas tantopere offendunt, et in posterum praevertantur, Illmus, et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator decrevit atque mandavit, quod juxta disposita per Tridentinum non exigatur a Visita-

tione nisi procuratio in victualibus, iisque modestis, et frugalibus, vel loco eorum (si qua, et quousque subditis placuerit) procuratio in certa pecuniae quantitate, quae tamen non excedat formam taxarum ejusmodi in Extravagante *Vos electionis* de *censibus* praescriptam.

Ad haec quod dum Archiepiscopus personaliter non visitat, sed per alium, tunc non procuratio integra, sed medietas tantum exigatur praeter procurationem; vero nec ipse Archiepiscopus visitans, nec alius inferior Visitator, nec quisquam suorum pecuniam vel minus quodcumque sit, etiam qualitercumque offeratur, accipiant, non obstante quacumque consuetudine etiam immemorabili, quam Concilium Tridentinum expresse irritavit; minus vero pro computorum, aut piorum legatorum visitatione, aut revisione, nec pro mercede conductorum vecturarum et equorum, eorumque ferris, nec alio demum quovis illicito nomine ejusmodi quidquam exigant, aut accipiant.

Ne vero ut hactenus visitatio praedicta amplius subditis gravis sit propter excessivum comitantium numerum, Dnus Visitator prae oculis habens praescriptum a S. Carolo in concilio Mediolanensi Provinciali, nimirum, ut cum Archiepiscopus visitat, decem personae ipso computato, et septem jumenta victum a subditis recipiant, cum autem alius inferior minus proportionabiliter habeat, hortatur Illmum et Rmum Archiepiscopum, quod prudentia sua ejusmodi normam circumstantiis locorum et temporis aptans Divi Caroli exemplum, quoad poterit, studeat retinere.

Ut quoque cessent subditorum querelae, quoad moram in unoquoque loco, idem Archiepiscopus, habita ratione infrascripti Decreti Sacrae Congregationis, expensis subditorum diutius justo non commoretur, nec pro computorum revisione, vel pro negotiis forensibus Visitationem protrahat, cum haec extra ipsam fieri possint.

Attendat, vero, ne praecipue muneris partes, et signanter auricularis personarum visitatio a Visitatoribus inferioribus de caetero negligatur, ne Dioecesim alia, quae par est, causa, circuire videantur.

Porro districte Dnus Visitator mandat, quod cum idem Archiepiscopus, seu alius inferior Visitator procurationem ex iis locis non accipiant, ubi personaliter, et effective officium Visitationis non impenderint, itemque si eam paucioribus praefinito tempore diebus expedierint procurationem pro diebus non vacatis minime capiant, et quod denique si uno die duo loca visitaverint, unius tantum diei procurationem ab omnibus simul, et pro rata percipiant.

Praeterea quod pro exactione procurationis nullatenus sequestro supponantur Ecclesiarum supellectilia, sacrae vestes, et similia, nec Rectores compellantur ad eadem pignori danda, vel vendenda, nec a pauperibus Ecclesiasticis, vel hospitalibus procuratio ipsa exigatur, nec victualia superfluentia alibi asportentur.

Caeterum si quod horum omnium Archiepiscopus, aliique praeterierint poenam restitutionis dupli statim incurrent, et quatenus intra mensem non restituerint, Archiepiscopus poena interdicti ab ingressu Ecclesiae eo ipso incurrendi, alii vero poena suspensionis vigore constitutionis Gregorii Decimi in Concilio generali Lugdunensi a Tridentino innovatae se noverint usque ad restitutionem innodatas.

Resolutio S. Congregationis Concilii adversus Archiepiscopum Messanensem Lombardo mense septembris anno 1586.

Congregatio Concilii statuit Archiepiscopum rursus per literas esse admonendum, ut infrascripta adimplere, quamprimum festinaret. Primum ut omnia ea, quae contra formam Concilii Tridentini, et modum literarum Congregationis ad eum transmissarum in Visitationibus suae Dioecesis indebite exegit, ad unguem his, a quibus accepit, et specialiter

Archipresbytero Castri Regalis restituat, nempe vecturas equorum pro eo, ejusque famulatu receptas, pretiumque virtualium ultra triduum subministratorum, a quibus, ut se abstineret, Congregationis literis expressè admonitus fuit, et de restitutione Congregationi Concilii certioret, et in posterum in visitationibus vel aliud exigat pro procurationibus quam sibi liceat per literas Congregationis, et Decreta Concilii, quod cap. 3. sess. 24. his jubet; quorum est munus Visitationis, ut neminem sumptibus onorantes, pecuniamque, et munera etiam sponte oblata recusantes solis victualibus frugalibus, et modestis contenti celeriter Visitationem absolvant.

Laterculus Taxae Innocentianae, qua injungitur observantia Decreti Tridentini et declarationum S. Congregationis Concilii circa Procurationem.

» Quanto alla Visita si osservino inviolabilmente il Decreto del S. Concilio di Trento, e le dichiarazioni della Sacra Congregazione, e particolarmente da quegli i quali concorrono alle spese de' cibarii, nè mediatamente, nè immediatamente si possono ricevere regali, o donativi, anche di cose comestibili, ed ancora non si possa esigere emolumento alcuno per gli atti della Visita, decreti, e presentate di scritture, ovvero per la rivisione de' decreti delle visite antecedenti, o della loro osservanza, mentre da quegli sono visitati si ricevono le spese del vitto.

Decretum de Cathedratico.

Jam vero cum inter caeteras exactiones, de quibus subditi gravius conqueruntur, ea sit quam Archiep. in visitatione ultra victualia facit, exigens scilicet unciam unam a quolibet Presbytero, tarenos viginti ab uno quoque Diacono, tarenos quindecim in singulos Clericos, vel etiam licentiatos, aliosque quantitates a singulis Ecclesiis etc. fuit praetensum pro parte Archiepiscopi eam exactionem a se et a suis antecessoribus fuisse ab immemorabili non ratione visitationis expletam, sed ratione Cathedratici Episcopis praesertim Siculis debiti ex approbatione Pelagii Papae rescribentis: ne quis Episcoporum Siciliae de Parochiis ad se pertinentibus nomine Cathedratici amplius, quam duos solidos praesumat accipere, quam quidem solvi idem Pelagius a quolibet Dioecesis Presbytero debere rursus dixit, et alias exigi posse cum Episcopus per Dioecesim ambulat; atque proin pro parte ejusdem Archiepiscopi concludebatur eam exactionem sub legitimo Cathedratici nomine a Canonibus probatam, nec a Tridentino in Visitatione prohibitam, et insuper a suis antecessoribus fieri ab immemorabili consuetam, mox interdici sibi minimè posse.

Verum contra replicabatur, statum realem Ecclesiarum Sicularum non a saeculo Pelagii sumi debere, cum per impressionem Saracenicam penitus desierit, sed a Religionis instauratione, et Ecclesiarum ipsarum nova fundatione a Rogerio facta, data iis nova forma, immensis redditibus, et integris decimis, quibus integrè datis Cathedraticum desuescere posse, et non amplius deberi fuit alias decisum. De facto ex eo tempore Cathedratici nomen per Siciliam non amplius est auditum, et usque modo Vallis Mazariae, et Vallis Demonis Episcopi illud non exigunt, nec peculiari veluti jure Archiepiscopum Messanensem ea in re gaudere mox posse, quandoquidem Jus Cathedratici a Pelagio, non pro peculiari Messanensi Ecclesia, sed pro omnibus Episcopis Siculis constitutum non melius probari potest antiquatum, sive irruentibus Saracenis extinctum, et in Nortmannica Ecclesiarum excitatione minimè redivivum, quam facto, sive abstinentia ipsorum Episcoporum, qui scilicet pro majori saltem parte ab ejusmodi exactione minimè se temperassent, si pro ipsis antiquum Jus Cathedraticum revixisset. His addebatur, quod quidquid

fuerit de jure, et potestate exigendi Cathedraticum effectivè nihilominus exactio, de qua mox agitur, nec in ipsa Messanensi Ecclesia immemorabilis probatur, nec ratione Cathedratici facta, cum alioquin inter redditus Ecclesiae illam recensuissent Regii Visitatores, atque retulissent, ac referrent Tribunalis Patrimonii literae, et Deputationis Regni acta, quin adminus ipsiusmet Mensae Archiepiscopalis rolli, ac scripturae; sed subintroductam, et acceptam fuisse post Regium Visitatorem Jordium, et expressè *per ragion di visita*, ut clarissime liquet ex libro exactionis ejusmodi peractae ab Archiepiscopo Alvarez in Visitatione anni 1696 fol. 2. 3. 4. 5. 6. 7. etc. ex archivio archiepiscopali producto; tum maximè quod fuit certe facta eadem exactio ad modum procurationis, nempe in tempore Visitationis, solum, et etiam a Vicario Capitulari visitante, atque solutum fuit ab omnibus Presbyteris et Clericis iisque praesentibus tantum, et visitatis, non vero absentibus, quae omnia non conveniunt Cathedratico, quod praesertim ab omnibus de Clero solvi non debet, sed tantum ab Ecclesiis, et a Parochis, ac Beneficiatis.

Neque obstare dicebatur rescriptum Pelagii, cum ibi pro more illius aetatis Presbyteri nomine veniat Parochus, quod indicavit quoque Gelasius Papa, admonens Cathedraticum etiam non amplius, quam vetusti moris esse constituerit ab ejus loci Presbytero exigendum; quin etiam si Pontifices illi Clericum dixissent, illa tamen vox ea aetate aequivaluisset Beneficiato nostri temporis cum tunc ex 6 canone Chalcedonensi nemo ordinaretur, nisi incardinatus alicui titulo, ubi aleretur et serviret, neque absque titulis ejusmodi, seu, ut mox dicitur, ad titulum patrimonii coeperunt esse Clerici, nisi post XI saeculum, scilicet post Lateranense III Concilium sub Alexandro III.

Ad id denique quod dicebatur fieri exactionem ejusmodi posse tempore, quo Episcopus per Dioecesim ambulat, replicabatur ambulationem ejusmodi intelligi debere juxta sensum Pelagii, scilicet de ea, quae non ob visitationem, sed ob consignationem, et confirmationem infantium fiebat.

Quare concludebatur, nec constare de jure Archiepiscopi Messanensis exigendi Cathedraticum, nec exactionem, de qua agitur, esse immemorabilem, nec jure Cathedratici factam, sed jure Visitationis, aut saltem ad modum emolumentorum Visitationis, qui nimis excessivus, et illegitimus est pro Cathedratico, et proinde aut esset prohibendum, aut saltem refrenandum.

His itaque per Illmum Dnum Regium Genlem Visitatorem plenissimè examinatis, considerans ipse, quod sicuti exactio ejusmodi ratione Visitationis, et sub specie, et modo duplicis procurationis in pecunia nullo jure, et nulla immemorabili consuetudine substineri potest, ita Cathedraticum exigere omni jure, licet etiam si numquam fuerit exactum, ut pluries fuit decisum (S. Congr. Concil. in Lavel. 6. Junii 1693); aliisq. etc. nec non ob oculos praeterea habens, quod Archiepiscopus Lombardo, qui anno 1586 fuit a S. Congregatione Concilii inhibitus, ne quid in Visitatione exigeret ultra procurationem in victualibus, petiit tum ab eadem Sacra Congregatione, quod Cathedraticum sibi liceret exigere, et favorabilem anno sequenti retulit resolutionem, ut in Messanensi 2 Synodo octobris 1587 ex Libr. 2 Decret. fol. 50. Et demum animi pendens, quod etsi non constet de effectiva subsequuta exactione ratione Cathedratici, et ad legitimum modum ejusmodi tamen abusivis Visitationis nominibus, aut excessiva etiam exactionis specie ad formam Visitationis jus legitimum, et utile minimè potuit vitiari.

Declaravit, decrevit, atque mandavit, quod rejecta, et cassata omniquacumque consuetudine etiam immemorabili, si quae fuerit, quidquam praeter victualia exigendi ratione visitationis, prout Dnus Visitator eam rejicit, et annullat.

Liceat Archiepiscopo Messanensi quotannis in recognitionem, et honorem Cathedrae suae exigere Cathedraticum, sed ita quidem, ut primo illud non exigat, quam a solis Parochis, Beneficiatis, Ecclesiis, et Capellis suae jurisdictioni subjectis, etiam si absentes fuerint a

Dioecesi, nullatenus autem a simplicibus Presbyteris, Diaconis, et Clericis non Beneficiatis.

Secundo ut non exigat ultra quantitatem hactenus ab unoquoque Parocho Beneficiato Ecclesiae et Capella solutam. sive praesunto sive expesso Cathedratici nomine, ita nempe, ut Parochi, qui singulis triennis v.g. unciam solverunt, deinceps quotannis tarenos decem exsolvant, et ita proportionaliter caeteri Beneficiati.

Tertio quod ne Visitationem odiosam reddat, ut quae tollat occasionem subditis ejusmodi exactionem lancinandi sub erroneo judicio duplicis procurationis, Cathedraticum praedictum non amplius exigat tempore Visitationis.

Quarto ut per ejusmodi Cathedraticum non intelligatur sublatum Jus Tribunatus, cum non liqueat in isto comprehendi, et illud

Denique, ut proventus ejusmodi Cathedratici in redditus Mensae Archiepiscopalis in posterum computentur, et recenseantur.

Quae quidem omnia ipse Dnus Visitator ita observari mandavit sub poena restitutionis dupli, et unciarum tercentum Fisco Regiae Monarchiae applicandarum.

§ II.

De Vicario Generali, et Curia Archiepiscopali.

Magnae Curiae Archiepiscopali Messanensi praeest Vicarius Genlis, qui modo est Rmus Protopapas D. Petrus Malaci, et Buglio, eique suffragantur quatuor ordinarii Assessores, Advocatus Fiscalis, Magister Notarius, Actuarii quindecim, Capitaneus, Fiscales, et octo Servientes.

Itaque cum Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator examinasset relationes super statu Curiae praesentatas in officio S. Visitationis, easque in locali et personali Visitatione diligenter recognovisset, tamen illis admissis citra praejudicium etc., primum nonnulla oretenus Illmo et Rmo Archiepiscopo reformanda pro suo zelo et prudentia commisit; de reliquis vero decrevit atque mandavit:

Quod pro admistrauda justitia Curia habeat in Archiepiscopali Palatio locum liberum, certum, et segregatum, in quo dumtaxat causae, et Curiae Ecclesiasticae negotia omnia tractentur.

Quod Adsessores, Fiscales, Notarii, aliique Curiae Ecclesiasticae Officiales sint Ecclesiastici sub poena nullitatis actorum, et unciarum tercentum Fisco Regiae Monarchiae applicandarum, atque tum ab eligente, cum ab electis incurrenda.

Quod observetur in Curia taxa Innocentiana quoad materias ibi expressas, quoad reliqua vero forentia negotia Archiepiscopus aut in synodo, aut extra illam suffragio tamen sui Capituli taxam emolumentorum forensium quam primum formaliter edat, eaque in forma authentica continuò prostet in Curia, diligenter ab omnibus observanda.

Quod Archiepiscopus suum zelum vastissimae Dioecesis regimini applicans forensia negotia, causas, et Decreta Vicario Generali, et Curiae relinquat, nec eadem sibi reservet, aut in ipsis judicialiter se ingerat, nisi ex his fuerint, quae requirunt de jure specialissimum mandatum.

Porro in illis, quae ita sibi reservaverit, nulla pro actis judicialibus ab ipso subscriptis emolumenta sibi deberi sciat nec exigat.

Quod causae criminales quam citius expediantur, et Vicarius Genlis cum officialibus bis in anno personaliter Visitationem Carcerum facere teneatur.

Quod patrimonia Clericalia, et requisita ad ordinationes decreto Vicarii Genlis servatis servandis valleutur sub poena nullitatis.

Item ne quoscumque Ministros, Officiales, et Notarios, Scribasque Curiae ad indebitas unquam exactiones occasio pateat, curae erit Archiepiscopi ipsis certum stipendium assignare, sibique adscribere emolumenta Curiae, et Cancellariae.

Quod officia Cancellarii, Magistri Notarii Curiae Archiepiscopalis, et Vicariorum foraneorum, et similia Curialia munia Ecclesiastica non locentur unquam, sive non dentur in gabellam, et affictum, neque minus vendantur sub poena nullitatis, et unciarum 300.

Ad abstergandam etiam maculam, quae sepissimè Ecclesiasticis Curiis affunditur pecunia, scilicet potestatem peccandi elargiri, Dnus Visitator praecepit, quod in delictis poenam corporalem exigentibus pecuniariae non exigantur mulctae, nec compositiones fiant, nisi rarissimè, et in casibus legitimis, utrumque sub poena nullitatis, et dupli.

Quod Archiepiscopus quolibet anno duos eligat de corpore Capituli Depositarios poenarum mulctarum, et compositionum, qui tamen familiares sui non sint, sub poena nullitatis, et unciarum 500 Fisco etc. Quodque nulla a reis fiat solutio, nisi recta in manus ipsorum sub poena bis solvendi. De poenis autem ejusmodi Archiepiscopus nonnisi in scriptis disponat, semperque favore certi, et publici pii operis, ad quod tamen ipse aere suo non teneatur. Quod Depositarii praedicti in suis libris distinctè adnotabunt.

§ III.

De Capitulo, et Canonicis Cathedralis Ecclesiae.

Inter Administros Divini Cultus Cathedrali Messanensi adscriptos duodevigiati recenset Visitator Puteus in suo hujus Ecclesiae lustro, qui nomine Canonicorum simpliciter erant insigniti. Franciscus vero Velardes Archiepiscopus Messanensis ad majorem sui Capituli splendorem incumbens anno 1602 alios sex Canonicos iis adjunxit, ut prodit Visitator Jordius, sed brevi ad pristinum numerum redierunt, et hinc modo duodeviginti sunt in Cathedrali Canonici. Extant et tres Dignitates, Decanatus scilicet, Cantoratus, et Archidiaconatus, quibus adnexi sunt tres ex dictis Canonicatibus; inter eos vero, qui remanent proinde quindecim, sex sunt Diaconales, sex Subdiaconales, et tres, ut vocant, Archichorales.

Quoniam autem supradicti Canonicatus, et Dignitates substentationem primum ex Regiis redditibus Archiepiscopalis Mensae, deinde bona, et praebendas ex Regum Siculorum munificentia fuerunt consequuti; iidem certè ad Regiam praesentationem, sive nominationem jure spectant, licet modo per Apostolicam Sedem, et Archiepiscopum Messanensem, alternis vicibus conferantur, excepta dignitate Decanatus, quae per optionem ab antiquiori Canonico acquiritur.

Insignia horum Canonicorum auctoritate Romanorum Pontificum concessa, sunt, mitra serica, compages, rochetum, mozzetta vel violacea, vel nigra pro varietate temporum, et cappa chori, nec non mantellecta nigri coloris, qua etiam extra Ecclesiam quandoque utuntur; Decanus vero, et Cantor in Ecclesiasticis functionibus gaudent baculo argenteo.

Iidem porro in praesentiarum, una cum suis Coadjutoribus sunt, qui sequuntur:

Nomina Dignitatuum, et Canonicorum.

D. Didacus Migliorino Decanus, et Canonicus.
D. Stephanus de Simone, et Loffreda Cantor, et Canonicus.
D. Gregorius Melia Archidiaconus, et Canonicus.
D. Dominicus Rizzo Canonicus Diaconus.
D. Antonius Corica Canonicus Diaconus.

D. Caesar Castello Canonicus Diaconus.
D. Gaspar Calcagni Canonicus Diaconus.
D. Franciscus Maria Miceli Episcopus Amatuntinus Canonicus Diaconus.
D. Placidus Battaglia Canonicus Subdiaconus.
D. Placidus Fernandez Canonicus Subdiaconus.
D. Albertus Piccolo Canonicus Subdiaconus.
D. Michael Alphonsus Romeo Canonicus Subdiaconus.
D. Albertus Arena, et Primo Canonicus Subdiaconus.
D. Cosimus Grosso Canonicus Subdiaconus.
D. Johannes di Stefano Canonicus Archichorus.
D. Paulus La Fuentes y Figueira Canonicus Archichorus.
D. Petrus Sardo Canonicus Archichorus.

Coadjutores vero sunt.

D. Dominicus Migliorino Canonicus Coadjutor Canonicatus D. Didaci Migliorini.

D. Johannes Maria di Bella, et Miceli Coadjutor Canonicatus D. Francisci Maria Miceli.

D. Hieronymus Piccolo Can. Coadjutor Canonicatus D. Alberti Piccolo.

D. Andreas Brancato Canonicus Coadjutor Canonicatus D. Dominici Rizzo.

D. Franciscus di Francesco Canonicus Coadjutor Canonicatus D. Placidi Fernandez.

D. Petrus Gregori Can. Coadjutor Canonicatus D. Antonini Corica.

Cum nunc praedictum Capitulum relationes praesentasset in officio Sanctae Regalis Visitationis super statu formali, et reali totius corporis capitularis, easque Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator diligenter discutiisset, Canonicos secreto audivisset, eorumque bullas, et reddituum revelationes expendisset, praecepit, atque mandavit:

Quod unus ex Canonicis eligatur a Capitulo Cancellarius, qui omnium monumentorum voluminum, et scripturarum ad illud pertinentium curam habet, et acta Capitularia omnia describat, atque conservet, curans ne eadem extra Ecclesiam asportentur, prout statim fuit adimpletum in persona Rev. Canonici D. Michaelis Alphonsi Romeo.

Quod nemo in Ecclesia duos Canonicatus, et Beneficia obtineat sub eodem tecto, sive alias incompatibilia absque dispensatione Apostolica, et adsensu Regis, idque intelligatur non solum de Canonicis, sed de omnibus aliis Beneficiatis Ecclesiae; mandans Decano, et Archidiacono pro tempore, quod ea de re invigilent, et Advocatum Fiscalem Regalis Patrimonii, cum oportuerit, informent. Qui vero plura, ut supra in praesentiarum retinent sanctionem intra quatuor menses reportare teneantur sub poena sequestri, et amissionis fructuum, et impetrationis Canonicatus, et Beneficii.

Ad haec cum ad optimam Ecclesiarum pertineat dispositionem, et quemadmodum in uno corpore singula membra non unum actum habent, officia quoque singula singulis conferantur, ne pluribus intenti minores sint ad singula, atque proventibus plurium officiorum, non unus Ecclesiae Minister superabundet, cum exurit alter. Illmus, et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator decernit. ac mandat, quod nemo ex Canonicis Capituli, sive ex Canonicis tertieriis, sive ex aliis quibuscumque Ecclesiae Ministris etc. plura officia in Ecclesia possit habere, sed praeter proprium Canonicatum Personatumque etc. uno tantum officio contentus sit, quo tamen nec distrahatur, nec eximatur ab oneribus proprii beneficii. Qui vero plura officia mox obtineat optione ipsis intra mensem data unum retineant, alterum vero relinquant sub poena sequestri, et amissionis reddituum vivanderiis dispertiendorum. Elapso autem mense, ii, ad quos pertinet, ad electionem novi officialis procedant sub poena unciarum triginta fabricae Ecclesiae applicandarum, et poena amissionis juris eligendi pro ea vice, quod ad exequutores Sanctae Regalis Visitationis devolvatur.

Quod in electionibus Vicarii Capitularis Regius, sive Proregius Adsensus impetretur in forma sub poena nullitatis, et unciarum tercentum Fisco Regiae Monarchiae applicandarum etc.

Porro Illmus Dnus Visitator cassans, et irritans male olentem conventionem initam inter Canonicos Coadjutos, et Coadjutores, ut scilicet hi redditus Canonicales exigant, solvantque primis uncias annuas 18, tam si perceperint totidem, quam si non perceperint ex illorum praebenda, et distributione; decrevit, atque mandavit, quod in posterum Coadjuti nil ultra effectivos ejusmodi redditus cujuslibet anni accipiant, nec Coadjutores quidquam amplius iis solvere attentent.

§ IV.

De Canonicis Terzeriis, et Vivanderiis, aliisque Ecclesiae Ministris.

Sunt in Cathedrali Ecclesia Messanensi alii duodeviginti Administri Terzerii, ac Canocici nuncupati, qui similiter alternis vicibus eliguntur per Apostolicam Sedem, et Archiepiscopum Messanensem, iique pro insigniis utuntur almutii violacei.

Nomina autem eorum sunt:

D. Dominicus Cervo.
D. Cajetanus Morabito.
D. Josephus Leonardo.
D. Josephus Scordino.
D. Josephus Balsalino.
D. Paschalis Stracagnolo.
D. Leonardus Monforte.
D. Carolus Pistoja Parochus S. Jacobi.
D. Antonius Ponzio Parochus S. Laurentii.
D. Paulus Trojsio.
D. Josephus Catalano.
D. Franciscus Carbone.
D. Stephanus Alessi.
D. Antonius Barbera.
D. Paulus La Rosa.
D. Franciscus Maria Miceli Episcopus amantuntinus, tamquam Parochus S. Leonardi.
D. Dominicus Sanzone.
D. Johannes Baptista Beninato.

Personatus.

Cathedralis Messanensis gaudet tribus Personatibus, vid. Subcantoris, Capellani majoris, et Thesaurarii, ii pariter per alternativam, ut supra, eliguntur, utunturque almutii.

Nomina sunt.

D. Dominicus Miceli Subcantor.
D. Johannes Matthaeus Tamà Capellanus Major.
D. Gregorius Morabito Thesaurarius.

Sacristae majores.

Sunt duo Sacristae majores, qui eliguntur per alternativam, ut supra, et sunt:
D. Cajetanus Morabito.
D. Paulus Trojse.

Diaconi Capellae.

Sunt duo alii Ministri nuncupati Diaconi Capellae, et sunt:
D. Paulus Oliverio.
D. Franciscus Alojsio.

Vivanderii.

Habet nec non Ecclesia Cathedralis Messanensis sex Vivanderiatus, qui conferuntur per alternativam, ut supra.

Nomina eorum sunt.

D. Franciscus Crescenti.
D. Dominicus Quartarone.
D. Franciscus Celi.
D. Josephus Leonardo.
D. Josephus Scordino.
D. Josephus Lonelli.

Magister Chori.

Extat, et aliud Officium nuncupatum Magister Chori, is eligitur per Cantorem, et in absentia Cantoris, et Subcantoris, chorum regit, nunc est.

D. Josephus Pace.

Vicarii Chori.

Sunt et sex Vicarii Chori, qui eliguntur per Capitulum, et Missas cantant in diebuts non festivis, suntque:

D. Cajetanus Riccobene.
D. Antonius de Georgio.
D. Paulus Ingurdo.
D. Josephus Cartone.
D. Litterius Leone.
D. Josephus di Pietro.

Infantes.

Extant nec non quatuor Servientes nuncupati *Infantes*, qui a Cantore eliguntur cum obligatione decantandi Epistolas, et Evangelia in Missis, quae cantantur a Vicariis, et supra.

D. Placidus Pace.
D. Antonius Pugliesi.
D. Josephus Ferrara.
D. Cajetanus Cimino.

Eliguntur nec non a Cantore quatuor Clerici, qui Acolytorum munus obeunt, sunt, et alii sex Clerici nuncupati Sacristae, qui Missis inserviunt.

Itaque Illmus, et Rmns Dnus Regius Genlis Visitator examinatis relationibus cum Canonicorum Terzeriorum, tum caeterorum Ecclesiae Administrorum, nec non auditis iis in personali visitatione, et perlustratis redditibus Canonicorum Terzeriorum, et stipendiis aliorum; omniumque officiis, decrevit, atque mandavit:

Quod Canonici Terzerii pro veteri Ecclesiae more per seipsos omnino tamquam Diaconi serviant in Vesperis, et Missis solemnibus Canonicalibus, et celebrent per turnum Missas Conventuales sub poena unius aurei, fabricae Ecclesiae applicandi.

Quod Vivanderiatus, aliique Choristarum tituli non conferantur, nisi per concursum super Cantu Gregoriano, alioquin ad possessionem, et Chorum, ac fructuum perceptionem non admittantur sub poena unciarum 50 Fisco Regiae Monarchiae applicandarum.

Choristae autem de praeterito provisi, qui Cantum Gregorianum non callent, illum intra sex menses ediscant, alioquin privati existant omnibus proventibus Chori, qui dentur aliis substituendis provisionaliter in eorum locum ab Archiepiscopo, vel eo intra mensem non substituente personam idoneam eligendis a capitulo.

§ V.

De Thesaurario, Sacristis, eorumque Subadjuvis, et Ecclesiae Servientibus.

Munditiei, et custodiae supellectilium et jocalium Ecclesiae praeest Thesaurarius. Ad-

scripti sunt etiam commodo Sacristiae duo Sacristae Majores, quorum officia conferuntur alternis vicibus per Sedem Apostolicam, ii qui ex proprii muneris obligatione Sacristiae praesidere, et curare tenentur, ut recto ordine omnia peragantur Custodes, sive Curatores etiam agunt Missarum. Famulantur nec non eidem Sacristiae et Ecclesiae sex Clerici: sunt et alii tres, qui noctu, diuque Ecclesiam custodiunt.

Cumque Illmus, et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator perlustrasset Thesaurarii, Sacristarumque majorum, aliorumque, et custodum munia, curam, atque stipendia, decrevit, et jussit.

Quod Thesaurarius Sacristiae, et servientes, quin, et omnes alii, qui servitium, et diligentiam suam in Sacristia impendere tenentur, sive ob Missas, sive ob custodiam mobilium Ecclesiasticorum, per seipsos personaliter muneribus in Ecclesia vacent suis, sub poena unius aurei pro qualibet deficientia, fabricae ejusdem Ecclesiae applicandi, super qua Maragmerii invigilabunt, et poenam exigent authoritate Sanctae Regalis Visitationis, ad effectum autem ejusmodi, ne praetextu familiaritatis Archiepiscopi a dicta personali adsistentia, quis se valeat excusare, Dominus Visitator mandavit, quod aut in posterum familiarium nemini officia memorata imponantur, aut familiaritas ab adsistentia, et poena praedicta minime excuset.

Quod iidem Thesaurarius, Sacristae, et servientes debitam Capitulo reverentiam habeant, atque pateant Decano tamquam capiti, et in ejus locum alteri, qui primus erit, in his quae pertinent ad paramentorum variationes, et usus, et altarium apparatus, et reliqua Ecclesiasticis functionibus necessaria. Idque sub poena unius aurei pro qualibet irreverentia, aut inobedientia fabricae Ecclesiae applicandi, quam Maragmerii, ut supra, exigent, non obstante quacumque exemptione et privilegio.

§ VI.

De Servitio, et Disciplina Chori, et Divinis Officiis.

Ad servitium Divini Cultus Ecclesiae, et Chori tenentur in primis Canonici duodeviginti dicti Primarii. Cumque hi tenuem olim praebendam habentes, ut liquet ex actis Regiarum antiquarum Visitationum, raro Choro interessent, Philippus II pro sua Regali munificentia annuam pensionem scutatorum aureorum mille super Archiepiscopali Mensa eis adsignans, una constituit, ut ex singulis adsignata pentionis portionibus, pars in praebendam cederet, reliquum vero pro distributione quotidiana haberetur, ut punctorum poena ad Chori et Ecclesiae servitium adigerentur. Caeteri Administri Cathedralis a prima eorum institutione Chori, et Ecclesiae servitio quotidiano fuerunt adscripti ad horas Canonicas, et Missas decantandas, ut produnt Regii Visitatores Ventus, Puteus et Jordius, qui ordinarunt, quod punctorum mulctae, vel ut vocantur *falctae*, quas sibi Archiepiscopi adrogabant, inter ipsos Administros interessentes distribuerentur. Canonici etiam Terzerii, ut perhibent acta antiquarum Visitationum, nonnullis, et certis diebus per annum ad Chori interessentiam, et ad alia Ecclesiastica, et sacra munia explenda tenentur.

Itaque Illmus, et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator postquam examinavit relationes super servitio Divini Cultus, et Chori praesentatas per Archiepiscopum, et Canonicos, ac in locali, et personali Visitatione, disciplinam Chori, et omnium, et singulorum Administrorum servitium perlustrasset, praecepit nonnulla, prout sequuntur.

Cum in Ecclesia Messanensi ex synodali etiam Decreto Archiepiscopi Migliaccio priventur quoque distributione aegri, et omnino inhabiles Choro, Illmus Dnus Regius Visitator mandat, quod donec, et quousque ea lex non fuerit temperata, aut legitime abro-

gata illa, ne dum Canonici, sed et caeteri omnes, qui ad Chori servitia tenentur, aequaliter ligati intelligantur.

Quod Archiepiscopus duos tantum de Capitulo sibi in familiares valeat assumere, ii vero distributiones quotidianas minime lucrentur, ad formam textus in cap. *De Clerico non residente.*

Quod Thesaurorius, et Sacristae Maiores Ecclesiae, si Choro abfuerint, non aliter pro praesentibus habeantur, Chorique emolumenta percipiant, quam si id eis ex privilegio, aut ex consuetudine immemorabili competat, declarans tamen in hoc casu Dnus Visitator quod eo jure gaudere nihilominus nequeant, nisi actu, et personaliter pro muneribus suis in Sacristia, et Thesauro tempore Chori versentur.

Quod vero ad officiales capellae Sanctae Mariae de Litera, qui certis stipendiis potiuntur, et non necessario Choristae esse debent, siquidem nihilominus Choristae fuerint, et Choro quandoque etiam muneris causa non interfuerint omnino punctentur, quod et de caeremoniariis etiam praecepit si extra Cathedralem munus exercuerint.

Porro curet Archiepiscopus, ut praescripta in Synodo de Chori disciplina omnino observentur, quodque Sacristae non utantur perizomatibus, vulgo *faldiglie*. Punctatores praestito juramento de fideliter punctando munus suum rigorose exerceant, puncta iis solum accrescant, qui vere praesentes sunt, et caerimoniarii debitam Capitulo reverentiam profiteantur.

Quod qui construi in Ecclesia machinas mandant, id potissimum caveant, ne quum Divina celebrantur officia artifices operentur cum summa Chori perturbatione et scandalo, si secus egerint, poena unciarum decem fabricae Ecclesiae applicandarum mulctentur, super quo invigilet Cantor, et ad ipsius requisitionem Maragmerii dictam poenam manu Regia statim exigat.

§ VII.

De Cura Parochiali, et Ecclesiastica Disciplina.

Ecclesia Cathedralis Messanensis Parochialis est, ejusque curam exercet Capellanus Major.

Capitulum Cathedralis juxtà antiquae Ecclesiae disciplinam, qua Presbyteri consilium, sive senatum Episcopi constituentes Parochiarum curam simul obeant, Parochias in Messanensi urbe constitutas sibi demandatas habebat. Eo igitur jure Capitulum olim Capellanos Curatos per Paroccias eligebat ea obligatione, ut quolibet anno, statoque die obedientiam Capitulo profiterentur, ac curas, sive capellanias in manus Decani resignarent, a quo rursus investituram obtinentes, jurejurando adpromitterent coram publico Notario, Judice Messanensi Urbis, aliisque testibus, se defensuros, ac conservaturos diligenter jura Capituli, et Ecclesiarum, ut liquet ex antiquo monumento penes acta Notarii Antonii de Vincentio Messanensi die 20 februarii 1379; illius antiqui juris ratione etiam modo Parochi omnes urbis in Capitulo generali quolibet anno die 21 januarii juramentum praestant Capitulo de observantia statutorum privilegiorum, et consuetudinum Sanctae Messanensis Ecclesiae, ut constat ex actis capitularibus eodem die cujuslibet anni fieri consuetis per manus Notarii Josephi Chiatto Magistri Notarii Capituli.

Item Messanense Capitulum est Parochus Parochiae S. Nicolai antiquae Cathedralis Ecclesiae, vigore concordiae initae anno 1168 auctoritate Regis Willelmi II Capitulum inter et Archiepiscopum Messanensem Nicolaum hoc nomine primum, confirmataeque postmodum per Archiepiscopum Crisafi anno 1411; Capitulum modo constituit in ea Parochia Capellanum Curatum, et Subcapellanum.

In reliquis vero Parochialibus, et Curatis Ecclesiis urbis, et Dioecesis cura Parochia-

lis exercetur per Presbyteros, titulo vel Parochorum, vel Curatorum, aut Archipresbyterorum insignitos, qui in catechizandis parvulis, in Sacramentorum administratione, et in verbi Dei praedicatione suum munus explent.

Extant quoque in Urbe et Dioecesi quamplures Confraternitates, in quibus varia pietatis exercitia habentur, et in reliquis Ecclesiis et Religiosorum locis Ecclesiastica disciplina excolitur.

Quoniam vero Regii Visitatores praecipuam eorum muneris partem esse semper jure noverint, Parochiali curae, et Ecclesiasticae disciplinae intendere, super quibus quamplura, ediderunt Decreta.

Proin Illmus, et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator Praedecessorum vestigiis inhaerens, visitavit curam Parochialem, Ecclesiasticamque disciplinam Urbis, et Dioecesis, cumque discussis relationibus praesentatis in officio Sanctae Regalis Visitationis, habitaque personali visitatione, certior factus esset de abusibus, et defectibus nonnullis in Parochiali cura, et Ecclesiastica disciplina, vel incuria irreptis, vel malitia introductis et retentis, decrevit atque mandavit:

Quod Parochi omnes tum Urbis, et Dioecesis in districtu propriarum Parochiarum continuo habitent, nec a personali servitio et assistentia in sua Parochia a quopiam sub cuiusque muneris obtentu eximi valeant sub poena unciarum 50 fabricae applicandarum.

Quod Parochi Urbis, memores Dignitatis Capituli, a quo animarum cura jam olim iis demandabatur, Canonicos ea qua decet reverentia observent, atque pro antiquissima consuetudine omninò singulis annis in Capitulo Generali mensis januarii per seipsos, non vero per suos Vicarios debita officia, et consuetum juramentum iis praestent sub poena unciarum 10 pro quolibet fabricae Ecclesiae applicandarum: exceptis rationabilium impedimentorum casibus, per legitima documenta probandis, atque tunc id explebunt per procuratores cum legitimo, ac speciali mandato a Cancellario Capituli recognoscendo, et conservando.

Quoniam pagus turris Phari intra fines Parochiae casalis Phari existens et ab ipso casali sex millia passuum circiter distans, ita a nonnullis annis populosus evasit, ut in eo animae circiter septingentae recenseantur incolarum, quibus periculosum redditur mittere infantes pro baptismate, et cadavera pro sepultura usque ad Parochialem casalis, praesertim ob gravissimos casus mortis baptizandorum in itinere, et pluviarum, quae cadavera in via relinquere coegerunt, Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator haec omnia animi pendens, et simul considerans, quod in tanta locorum distantia Parochus casali-Phari personalem his animabus adsistentiam in turri praestare non potest, ut per canones deberet, et insuper quod in eadem turri Ecclesia condecens existit, in qua novus Parochus congruam haberet ex proventibus stolae, et demum quod incolae, quatenus opus esset, certam redditum adsignationem eidem quoque prompti essent.

Decernit, ac providet, quod nova inter sex menses in dicto loco turris Phari omnino Parochia erigatur; alioquin ad omnem turrensium requisitionem exequutores Sanctae Regalis Visitationis ex oraculo Regis opportune provideant.

Denique, quod quicumque in Urbe, et Dioecesi ad titulum patrimonii pro necessitate et utilitate Ecclesiarum fuerunt ordinati Parochis, cum oportuerit, adjuvent, Ecclesiaeque, cujus servitio fuerunt adscripti, Dominicis saltem et festis diebus inserviant.

TITULUS III.

DE VISITATIONE STATUS REALIS.

Quemadmodum Rogerius Comes Episcopatum Trajanensem erigens, perampla quoque

dote pro sua eximia pietate, et munificentia ipsum ditavit, ita illius postmodum sede per ipsum Rogerium in Ecclesiam Messanensem translata, honor Episcopalis Cathedrae cum omnibus latifundiis, bonis, donationibus, et juribus in ipsam concessit. At Rogerius ipse pro illo, quo flagrabat amore erga Dei Ecclesias, illarum donationum minime contentus, alia quamplura bona, et privilegia Messanensi Ecclesiae adjunxit, quam pietatem prae oculis successores Principes habentes, et ipsi innumeris donationibus eam cumularunt. Porro ex his bonis, et redditibus Regali munificentia in Messanensem Ecclesiam profectis, suas praebendas Canonici, et stipendia caeteri Administri consequunti sunt, quin subinde Regiorum Visitatorum statutis portiones quoque aliquas Maragma, et Seminarium obtinuerunt. Unde merito hi omnes Regii jurispronatus juribus, et Regiae Visitationi subjacent.

§ I.

De Regia Archiepiscopali Mensa.

Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator perlustravit Mensam, sive bona, et redditus Archiepiscopatus, nec non eorum onera, sive, ut vocant, gravitias; et examinatis relationibus praeservatis pro parte Archiepiscopi in officio Sanctae Regalis Visitationis, inspectisque antiquis Ecclesiae rollis; publicisque Notariorum actis, et aliis notitiis aliunde comparatis, invenit bona, redditus, onera, ac praetentiones, ea quippe esse, quae inferius describantur; salvo tamen meliori examine, et citra praejudicium Ecclesiae Regis, et quorumcumque etc.

Bona et redditus.

In primis Mensa Archiepiscopalis Messanensis Ecclesiae ex concessione Comitis Rogerii habet in sua *potestate, et subjectione*, sive, ut Regii Visitatores loquuntur, in pleno dominio, casale Butah inter civitates Traynae, et S. Philippi positum, nunc

Racalbutum.

Quod et civitatis, et comitatus nuncupatione modo solet insigniri, ipsum quidem a praedicta Ecclesia cum omni tenimento, et pertinentiis suis olim acquisitum, modo cum variis feudis, sive latifundiis, iuribus, decimis, nemoribus, herbagiis ad eamdem Mensam, eiusque Archiepiscopum pertinet, qui, et comes Racalbuti intitulatur. Jura autem, feuda, aliaque ad ipsam ibidem spectantia ex Regiorum praesertim Visitatorum Putei, et Jordii recensione, sunt quae sequuntur.

Jura.

Jus creandi Capitaneum cum exercitio simplicis jurisdictionis civilis, et criminalis.

Jus creandi unum ex tribus Juratis, qui simul exercet officium Judicis Civilis, atque interveniendi per Procuratorem in electione aliorum duorum Juratorum, quae fit a civibus per buxulum.

Jus creandi Magistrum Notarium Curiae Capitanealis.

Jus creandi Magistrum Notarium Curiae Juratorum, qui simul Magister Notarius Curiae Civilis est.

Jus creandi Secretum, qui est Judex limitum trazzeriorum, jurium Dohanae, Bajulatus etc.

Jus creandi Gubernatorem, quo munere Archiepiscopus honorare solet administratorem Status, sive affictatorem. Gubernator autem repraesentat personam Archiepiscopi, et pro-

pterea praecedit capitaneum, et juratos, qui eidem exhibere nonnulla obsequia, et honores tenentur.

Feuda.

1 *La Rosa Marina.*
2 *Lo Sigrito*,—ita apud Jordium, apud Puteum vero. *Segreto.*
3 *Ceffo*, *Cesto.*
4 *La Nuglia*, *Baglie.*
5 *Ceramiduro.*
6 *Menso Sovarino.*
7 *S. Nicola.*
8 *Sparacello*, *Faracello.*
9 *Caccia-bertuli.*
10 *Lo Cacciuturi.*
11 *Lo Justizzeri.*
12 *Lu Suarellu.* *Sonarelio.*
13 *La Villerica.* *Vallericu.*
14 *La Snetta.*
15 *La Purcheria.*
16 *Li Gazzani soprani.*
17 *Li Gazzani sottani.*

Alia Membra, et Directus.

Item terrae dictae *lo Colle.*
Locus quidam sicomorum.
Proventus ex decima musti.
Decima molendinorum.
Decima casei.
Decima agnorum, ovium, porcorum, et suum.
Jus bagliae, dohanae, ranteriae, et mandragiae.
Proventus ex carceribus.
Gabella fundaci.
Herbagia feudorum.

Jura confirmationum de feudis, et terris praedictis, sive salmae 4 pro quolibet aratato cum moribus concessionariis, vel trasfertur dominium.

Integra decima frumenti, hordei, leguminum, et lini a seminantibus praedicta feuda 15 primo recensita.

Media decima a civibus, qui seminant terras extra territorium positos, relictis terris Archiepiscopi.

Exactio unc. 2. 18 pro qualibet salma a concessionariis terrarum *Guzzani* superioris, et inferioris.

Haec, aliaque jura, proventus, latifundia, feuda etc. quantum singula Archiepiscopali Mensae quotannis reddant, non constant quandoquidem a pluribus annis simul vendi, sive affictari consueverunt, omnia autem simul, prout in relatione anni 1731 in officio Conservatoris reddebant Archiepiscopali Mensae annuas uncias. . . . . onz 1200 » »

Sed cum inde affictata fuerint aliquando unc. 922, ut anno 1732, et 1733, tum unc. 730, ut annis 34, 35, 36, 37, postmodum vero unc. 900,

ut annis 38, 39, et 40, deinde unc. 775, ut anno 41, sunt ad praesens expetita ad affictum pro annis duobus certis, atque nova oblatio exhibita reperitur pro annis unc. 929 . . . . 007 929 » »

Castellum, seu Terra, et Dominium Alcariae.

Possidet quoque Mensa Archiepiscopalis Messanensis terram, et tenimentum Alcariae in Valle Nemorum inter comitatus S. Marci, baroniam Longii, territorium Trajnae, Mirabelli etc. eamque in pleno jure, et dominio habet ex concessione Regis Rogerii Archiepiscopus, qui nunc Dominus Alcariae nuncupatur, obtinet ea nomine suae Mensae sequentia jura, feuda, et proventus etc.

Jura prout Racalbuto.

Creandi Capitaneum.
Unum ex Juratis.
Magistrum Notarium Juratorum.
Magistrum Notarium Capitanei.
Secretum, et
Gubernatorem.

Feuda.

Scavioli.
Comune.
Trombetta.
S. Giorgio, et
Laccuna.

Super tribus primis feudis, seu latifundiis ad Mensam primo jure spectantibus, percipiant ab Archiepiscopo redditus herbagiorum, et glandium; Comunitas autem civium pascuandi comoditatem jure fortassis civico affectans, convenisse videbitur cum antiquis Praesulibus de certa ratione, et methodo pascui, atque exin introducta desuper reperit quaedam praxis, quam refert Archiepiscopus in sua relatione; quam quidem praxim cum Regius Visitator Jordius nullis monumentis probatam invenerit, atque praesens Reg. Visitator nullo Regali adsensu fulari comperit, ipse nec approbare duxit, nec improbare, sed adversus eam veluti tribuentem comunitati nonnulla in rebus Ecclesiae, et Reg. Patronatus reservavit, si quae competunt, actiones Fisci, et Mensae.

In feudo S. Georgii percepit Archiepiscopus census terrarum particularibus civibus concessarum, non vero herbagia, pro quibus Dnus Visitator etiam jura Fisci, et Mensae reservavit ut supra.

In feudo denique di *Laccuna* ultra census, ut supra, habet Mensa territorium quod locare quotannis solet.

Alii redditus.

Habet insuper Mensa Archiepiscopalis Messanensis in eadem terra, et territorio Alcariae Annuum censum super qualibet domo ipsius terrae. — Dohanam super mercibus exterorum.

Baglivam.

Maudragia ex fructibus vaccarum, et similium.

Decima vero super gregibus ovium, suum, et parvarum pecudum.

Item habet:

Molendina, et

Trappeta olei, et

Praeparatorium pannorum è lana rustica, quod dicunt *il Paratore degli abraci.*

Et denique unam salmam paleae a singulis, qui boves, et jumenta possident.

Porro recensita hactenus feuda, latifundia, jura, proventus, et redditus,

circiter solent annuam summam unciarum 50. Verum cum in laudata relatione anni 1731 reddidisse liqueat uncias 90, statui poterit redditus in onz 70 » »

Feudum, et Casale Ferliti in Calabria.

Fuit ejusmodi feudum Messanensi Archiepiscopatui concessum ab Imperatore Henrico ipso consecrationis Ecclesiae Messanensis die, verum anno 1522 die 19 januarii Archiepiscopus de Lignamine illud concessit Duci Montis Leonis, et Terraenovae, pro annuo censu, ut ex actis Notarii Hieronymi Mangiati sub eodem die, et anno. Qui census exigitur nunc ab Archiepiscopo super feudis, et terra Carouiae hujus Siciliae Regni in summa unciarum . . . . onz 56 10 »

Verum cum ejusmodi concessio facta ab Archiepiscopo de Lignamine debitis solemnitatibus vallata non videatur, atque proin nullitatis vitio laboret, jura ipsius Archiepiscopalis Mensae, et fiscalia integra adversus eamdem reservavit ac experiri per Archiepiscopum, et Fiscum mandavit.

Casale Episcopi, et Locus Gazi

Dedisse quoque reperitur annuo censu Mensa Archiepiscopalis Messanensis feudum nuncupatum *lo Casale di Vescovo* in territorio Montis Albani, pro quo exigit quotannis a Duce illius terrae, qui illud nunc possidet censum unciarum . . . . onz 70 » »

Sed quoniam de origine, et legitimitate illius concessionis nullum Duo Visitatori exibitum fuit documentum, reservavit quoque adversus ipsa jura Ecclesiae, et Fisci.

Possidet etiam Mensa Archiepiscopalis locum *Gazi* prope Messanam Villam, scilicet cum vinea, et arboribus sicomorum, ac domo pro Archiepiscopo, qui ex ea percipit quotannis circiter . . . . . onz 30 » »

Terrae, seu Latifundia concessa ad censum in Plana Melatii, territorio Castri Regalis, Putei de Gotho.

Praeterea ad Archiepiscopalem Messanensem Mensam pertinent feuda, seu latifundia, et terrae quamplures in plana Melatii, territorio Castri Regalis, Putei de Gotho etc. quae quondam paucis ad censum concessae ab eadem Mensa ad rationem unciarum duarum in singulas salmas, nunc a quampluribus possidentur, qui annuum censum Archiepiscopo persolvunt. Terrae ejusmodi, juxta mensuram peractam anno 1722, complectuntur salmas circiter 63, pro quibus possessores actum recognitorium Mensae facere compulsi fuerunt ad eamdem rationem. Renvenerunt tamen nonnulli sub obtentu, quod terras ab ipsis possessas, francas, et liberas a Regia Curia accepissent. Dux etiam Villaerosae possessor salmarum 15 simili praetextu non nisi unc. 19, et grana 10 voluit quotannis persolvere. Qua propter Duus Visitator praeservavit primum jura Fisci, et Mensae contra ejusmodi terrarum concessiones, de quarum legitimitate non solventes, mandans, quod quamprimum eadem judiciariè expenderent.

Jam vero census, quos Archiepiscopalis Mensa ex his terris quotannis percipit describuntur ab OEconomo in unciis annuis 104. Verum cum in relatione redditunm hujus Mensae anni 1731, recenseant in summa unc. 120, nec dictus OEconomus de imminutione doceat, adnotatur hic etiam pro annuis unciis . . . . onz 120 » »

Alii Census.

Item exigit Mensa Archiepiscopalis Messanensis varios census annuos, nimirum.

In civitate Messanae	on7	4	16	»
In casali *Zaffariae*	on7	4	6	»
In casali *Camavi*	on7	1	8	»

Porro cum de his omnibus censibus supra recensitis nulla alia ab Archiepiscopo data fuerit nota distincta, trascribendum hic ad futuram memoriam duximus exemplum notae persimilis existentis in Archivio Regalis Patrimonii, quae integrè, et ad verbum est, ut sequitur.

Nota ex Archivio Regalis Patrimonii,

In qua describuntur Census annui debiti ab infrascriptis personis Mensae Archiepiscopalis Messanensis in territorio Putei de Gotho.

In primis a Sacerdote D. Antonino Cassone debentur unciae tres, et gr. decem et novem pro annuo censu super loco consistente in vineis, frondibus, domibus, et Ecclesia S. Andrae juxta flumariam S. Cosmae, et sajam intermediam loco D. Andreae Romano . . . . . on7 3 » 10

A D. Antonino Passaturi Saponarae debentur uncia una, tarenus unus, grana sex, et picc. tres pro annuo censu super loco in contrata S. Andreae, seu turris Comitis consistente in vineis, et moris, juxta flumarium et bona D. Assentii, et aliorum on7 1 1 6 3

A Sacerdote D. Antonio Cassone debentur tar. tres, et gr. 15 pro annuo census super loco consistente in arundineto in contrata S. Andreae, seu Griolinis juxta bona D. Assentii de Gregorio, et saiam intermediam loco Catharinae Gugliafico, et aliorum. . . . . on7 3 15 ».

A D. Assentio de Gregorio debentur unciae duae, tar. vigintiseptem gr. 4, 3 pro annuo censu super quatuor locis in contrata S. Andreae, seu Griolinis, consistentibus in vineis, moris, et terris seminatoriis . on7 2 27 4 3

A D. Andrea Romano debentur caroleni decem, et octo, et. gr. 16 pro annuo censu in contrata Sambucae consistente in moris, et terris seminatoriis juxta saiam intermediam loco D. Andreae de Gregorio, et Reverendi D. Dominici Bartholone, et aliorum. . . . . on7 » 18 15

A Rev. D. Dominico Bartholone debentur tar. octo, e gr. novem pro annuo censu super loco in contrata Sambucae, contistente in moris, et terris seminatoriis, iuxta locum D. Andreae Romano, et saiam intermediam loco haeredum de Moscianisi . . . . on7 » 8 9

A Josepha Perruna, et Papa debentur tar. sex, et gr. duo pro annuo censu super loco in contrata Sambucae, consistente in moris et terris iuxta locum D. Andreae Romano, et D. D. Francisci Recupero et aliorum on7 » 6 2

A Doct. D Francisco Recupero debentur tareni quatuor, et gr. 14 pro annuo censu super loco in contrata Sambucae consistente in vineis, et moris juxta locum D. Dominici Bartolone, et aliorum. . . . . on7 » 4 14

A Clerico D. Josepho Carolo Candida, et Domitta Crisafulli debentur tareni sexdecim, grana decem, et septem, et picculi tres pro annuo censu super loco in contrata Sambucae, consistente in moris, et terris Seminua-

toriis juxta saiam intermediam loco D. Assentii de Gregorio, et loco D. Andreae Romano, et aliorum . . . . on7 » 16 17 3

A Ven. Monasterio S. Mariae ad Martyres Castri Regalis debentur tareni duodeviginti, et gr. quindecim pro annuo censu super loco in contrata Sambucae, consistente in vineis, ficato, et sicomoro juxta locum Doct. D. Francisci Recupero, et locum D. Dominici Bartolone, et aliorum on7 » 18 15

A Reverendo D Sebastiano Bucalo debentur tareni tresdecim, et grana duodecim pro annuo censu super loco in contrata Sambucae, sive *Bertoledda*, consistente in vineis, ficato et celsu juxta locum Doct. D. Francisci Recupero, et locum D. Dominici Bartolone, et aliorum. . . on7 » 13 12

A D. Carolo Alicò debentur tareni tres, et grana quindecim pro annuo censu super loco in contrata *Bartoledda*, consistente in vineis, moris, ficato, juxta locum Doct. D. Francisci Recupero, et locum Monasterii Stae Mariae ad Martyres, et aliorum . . . . on7 » 3 15

A Johanne Baptista Cantela debentur tareni septem, et picc. tres pro annuo censu super loco in contrata Sambucae, sive *Bartoleddae*, consistente in vineis. et palmento diruto juxta locum Ecclesiae SSmi Salvatoris, et Oratorii Defunct. Castri, et locum D. Sebastiani Bagato, et aliorum etc. on7 » 7 » 3

A Rev. D. Antonino Giunta debentur tar. tresdec. gr. duo, et picc. 3 pro annuo censu super loco in contrata Sambucae, sive *Bartoleddae*, consistente in vineis, et moris juxta locum SSmi Salvatoris Castri, et locum D. Johannis Baptistae Cantela. . . . . on7 » 13 2 3

A Ven. Ecclesia SS. Salvatoris, et Oratorio Defunctorum Castri Regalis debentur tareni quindecim pro annuo censu super loco in contrata di *Bartoledda*, consistente in vineis juxta locum Matthaei Valveri, et alium locum ejusdem Ecclesiae . . . . on7 » 15 »

Ab eadem Ecclesia debentur tareni novem, gr. septem, et picc. 3 pro annuo censu super loco in contrata *Bartoleddae*, consistente in vineis, et ficato juxta sajam intermediam loco D. Antonini Cassone, et Catharinae Puliafico, et Mayo. . . . . on7 » 9 7 3

A Catharina Puliafico, et Mayo debenter tareni novem, et gr. 17 pro annuo censu supor loco in contrata Sambucae, sive *Bartoleddae*, consistente in vineis juxta sajam intermediam canneto D. Antonini Cassone, et loco Ecclesiae SSmi Salvatoris et Oratorii mortuorum Castri, et aliorum on7 2 6 1

A Rev. D. Antonio Valveri debentur tareni quatuordecim. gr. 1, 3 pro annuo censu super loco in contrata Sambucae, consistente in vineis, et arboribus juxta districtum, dictum *di Bartoledda*, et saja intermediam loco D. Francisci Musciauisi . . . . on7 » 14 1 3

A Johanna Basilicò debentur tareni undecim, gr. 14, 3 pro annuo censu super loco in contrata Sambucae, consistente in vineis, moris, et arboribus juxta districtum dictum *Bartoledda*, intermedium loco Johannis Baptistae Cantela, et loco D. Antonii Valveri. . . . . . . on7 » 11 14 3

A D. Hieronymo Calindo debentur uncia una, tareni quatuor, gr. 4, 3 pro annuo censu super loco in contrata Sambucae, consistente in vineis, moris, et terris seminatoriis juxta districtum di Bartoledda, intermedium loco Archipresbyteri D. Josephi Crisaphulli et loco D. Francisci Basilicò on7 1 4 4 3

A D. Francisco Basilicò debentur unciae quatuor, et tareni quindecim pro annuo censu super tribus locis, consistentibus in vineis, ficato, moris, et palmento diruto in contrata vulgo lo Conti, et di Bartoledda. on7 4 15 »

A Doct. D. Josepho Crisafulli debetur uncia una super loco in contrata Sambucae, consistente in vineis, moris, et palmento juxta sajam intermediam loco vulgo li Conti. . . . . on7 1 » »

A conventu Sanctae Mariae Montis Carmeli Putei de Gotho debentur tareni quindecim pro annuo censu super loco in contrata di *Bartoledda*, consistente in vineis, et moris juxta sajam intermediam loco vulgo *li Conti* possesso a D. Francisco Basilicò, et loco Doct. D. Francisci Crisafulli on7 » 15 »

A D. Francisco Basilicò debentur tareni vigintiduo, gr. undevigiuti, et picc. tres pro annuo censu super loco consistente in vineis, moris, ficato, et granatanis, posito in contrata Sambucae juxta districtum di *Bartoledda* intermedium loco di Basilicò, et D. Sebastiani S. Gregorii et D. Hieronymi Calindo. . . . . on7 » 22 19 3

A Venerab. Conventu Carmeli Putei de Gotho debentur tareni novem, gr. 7, 3 pro annuo censu super loco in contrata Sambucae, consistente in veneis, et moris juxta districtum di *Bartoledda* et *Maruca* . on7 » 9 7 3

A Ven. Ecclesia S. Nicolai Castri Regalis debentur tareni tres, et gr. quindecim pro annuo censu super loco in contrata Sambucae consistente in vineis, moris, et ficato juxta districtum di *Bartoledda*, intermedium loco D. Francisci Basilicò, et Manuca . . . . on7 » 3 15

A Doct. D. Simone Rositto debentur tareni quatuor, et grana quatuordecim pro annuo censu super loco in contrata Sambucae, consistente in vineis, moris, et ficato, juxta districtum di *Bartoledda* intermedium loco Conventus Carmeli, et loco Ecclesiae S. Nicolai Castri . . on7 » 4 14

A Doct. D. Francisco Antonio Recuperu debentur tareni quinque, gr. tresdecim, et picc. tres pro annuo censu super loco in contrata Sambucae, consistente in vineis, moris, et aliis arboribus, juxta districtum *Bartoledda*, intermedium loco D. Francisci Basilicò, et Doct. D. Simonis Rositto, et aliorum on7 5 13 3

A Rev. D. Carolo de Gregorio debentur tareni quindecim pro annuo censu super loco in contrata di *Bartoledda*, consistente in vineis, moris, ficato, et palmento juxta districtum di *Bartoledda*, intermedium loco D. Francisci Basilicò, et loco Doct. D. Simonis Rosetto . . on7 » 15 »

A Canonico D. Josepho Campagna, et D. Eleonora lo Giudice debentur unciae quatuor, tareni vigintiquatuor, grana septem, et picc. tres pro annuo censu super loco in contrata, vulgo *lo Conti*, consistente in vineis, ficato et arundineto, juxta flumen S. Cosmae et locum magnum, vulgo *lo Conti, di D. Francesco Basilicò* et aliorum on7 4 24 7

A Ven. Monasterio Sanctae Mariae Angelorum Castri Realis tareni vigintiquinque gr. 6, 3 debentur pro annuo censu super loco *lo Conti*, consistente in vineis juxta saiam intermediam loco D. Francisci Basilicò, et districto, vulgo la *Bartoledda* . . . . on7 » 25 6 3

A D. Hyacintho Calcagni debentur tareni quindecim pro annuo censu super loco in contrata Sambucae, consistente in moris, vineis, palmento, et aliis arboribus juxta districtum di *Bartoledda*, et locum Hyacinthi Calcagno tt. 15. . . . . on7 » 15 »

A Venerab. Ecclesia S. Viti Putei de Gotho debentur tareni quatuordecim gr. 1, et picc. 3. pro annuo censu super loco in contrata Sambucae, consistente in vineis, et moris juxta districtum *di Bartoledda*, et locum Hyaçinthi Calcagno. . . . . on7 » 14 1 3

A Sorore Venera Sferracavalli debentur tareni sex, gr. 11, 3. pro annuo censu super loco in contrata Sambucae, seu *Manuco*, consistente in moris juxta locum Mri Dominici Munafò, et locum Ecclesiae S. Viti et aliorum. . . . . 0n7 » 6 11 3

A Mro Dominico Munafò debentur tareni octo pro annuo censu super loco in contrata Sembucae, sive *Manuco*, consistente in vineis, et moris juxta districtum *di Bartoledda*. et locum Eccl. S. Viti, et aliorum. 0n7 » 8 »

A Subdiacono D. Francisco Isgrù debentur tareni quinque, gr. 3, 3. pro annuo censu super loco in contrata Sambucae, sive *Manuco*, consistente in moris, et vineis juxta districtum *di Bartoledda*, et locum Mri Dominici Munafù, et aliorum . . . . 0n7 » 5 3 3

A Mro Dominico S. Giorgio debentur tareni quatuor, gr. 4, 3 pro annuo censu ruper loco in contrata Sambucae, seu *Manuco*, consistente in vineis, et moris juxta districtum *di Bartoledda*. et locum Franc. Isgrò. 0n7 » 4 4 3

A Rev. D. Josepho Longo debentur uncia una, et tareni duodecim pro annuo censu super loco S. Todari, consistente in vineis, moris, et casaleno, juxta flumen S. Cosmae, et locum Can. D. Josephi Campagna. 0n7 1 12 »

A D. Placido, D. Alvaro, et D. Antonino Villadicane debentur unciae quatuor, et tareni sex pro annuo censu super loco in contrata S. Thodori, consistente in terris seminatoriis, moris, domibus, et palmentis, juxta flumen S. Cosmae, et locum D. Josephi Longo . . . . 0n7 4 6 »

A D. Johanna Basilicò debentur quolibet anno tareni tres. et grana 15 pro annuo censu super loco in contrata *di Bartoledda* consistente in vineis, et moris juxta sajam intermediam loco Can. D. Josephi Campagna, et loco Monasterii S. Mariae Angelorum . . . . . . 0n7 » 15 »

A Venerabili Ecclesia S. Viti Putei de Gotho debentur tareni duo, et grana septem pro annuo censu super loco in contrata *di Bartoledda*, consistente in vineis, et moris juxta sajam intermediam loco Canonici D. Josephi Campagna, et loco D. Johannis Basilicò . . . . . 0n7 » 2 7

A Sac. D. Johanne Catapria debentur tareni duo gr. 16, 3, pro annuo censu super loco in coutrata *di Bartoledda*, consistente in moris, et vineis juxta locum Ecclesiae S. Viti, et locum D. Johannis Basilicò. 0n7 » 2 16 3

A D. Josepho Ursino debentur tareni novem gr. 7, 3. pro annuo censu super loco consistente in moris, et terris seminatoriis juxta sajam intermediam loco D. Josephi Campagna, et loco Ecclesiae S. Viti . 0n7 » 9 7 3

A Rev. D. Antonino Russo debentur tareni septem, et gr. 10. pro annuo censu super loco in contrata *di Bartoledda*, consistente in vineis, et moris juxta locum Gregorii Pontè, et D. Josephi Ursino . . 0n7 » 7 10

A Gregorio, et Dominica Pontè, et S. Giorgio debentur tareni tresdecim, et grana tria pro annuo censu super locis duobus consistentibus in vineis, et moris in contrata *di Bartoledda* juxta sajam intermediam loco Can. D. Vincentii Campagna, D. Josephi Ursino, et Alvari Villadicane. 0n7 » 13 3

A Mro Johanne Baptista Russo debentur tareni quatuor, et gr. 14, pro annuo censu super loco in contrata *di Bartoledda*, consistente in vineis, et terris seminatoriis juxta sajam intermediam loco D. Alvari Villadicane et Gregorii Pontè . . . . 0n7 » 4 14

A Dominico Catalfamo debentur tareni sexdecim, gr. 17, 3. pro annuo censu super loco in contrata *di Bartoledda*, consistente in muris, et terris seminatoriis juxta sajam intermedium loco D. Alvari Villadicane, et Mri Johannis Baptistae Russo. . . . . 0n7 » 16 17 3

A D. Josepho Mro Paulo debentur tareni quatuor, gr. 14, 3, pro annuo censu super loco in contrata di Manuco, sive Putei Sardina, consistente in vineis. et moris juxta locum D. Sebastiani, et Francisci S. Georgio, et locum Sororis Venerae Sferracavalli . . . . . on7 » 4 14 3

A D. Francisco Basilicò debentur uncia una, tar. quatuor et gr. 14 pro annuo censu super loco in contrata Manuco, seu Putei Sardina, consistente in vineis, et moris juxta locum D. Sebastiani S. Giorgio, et districtum *Bartoledilae* ad locum Dominici Catalfamo on7 1 4 14

A D. Hieronymo Sardina debentur tareni octo, et grana novem pro annuo censu super loco consistente in vineis, et moris juxta locum Francisci Basilicò, et D. D. Josephi Russo, in contrata *di Manuco* seu Putei Sardina. . . . . on7 » 8 9

A D. Laurentio Falcone debentur tareni septem, gr. 19, 3, pro annuo censu super loco in contrata *di Manuco*, seu Putei Sardina, consistente in vineis, et terris seminatoriis juxta locum Notarii Jo. Jacobi Sottile, et D. Hieronymi Sardina. . . . . on7 » 7 19 3

A Ven. Capella S. Philippi Putei de Gotho debentur tareni duo grana sexdecim, et picc. tres pro annuo censu super loco in contrata *di Manuco*. seu Putei Sardina, consistente in terris seminatoriis, juxta locum Laurentii Falcone, et D. Josephi Valveri. . . . . . on7 » 2 16 3

A Mro Philippo d'Amico debentur tareni quinque, grana duodecim, et picc. 3, pro censu annuo super loco in contrata *di Manuco*, seu Putei Sardina, consistente in terris seminatoriis juxta locum Not. Johannis Jacobi Sottile, et locum Capellae S. Philippi . . . . . on7 » 5 12 3

A Not. Jo. Jacopo Sottile debentur tareni duo, gr. 16, 3, pro annuo censu super loco in contrata *di Manuco*, seu Putei Sardina, consistente in vineis, et moris juxta locum D. Francisci Basilicò, et D. Gregorii Squatrito . . . . on7 » 2 16 3

A Rev. D. Gregorio Squatrito debentur tareni duo, gr. 16, 3, pro annuo censu super loco in contrata *di Manuco*, seu Arcivescovato, consistente in vineis, et moris juxta locum D. Francisci Basilicò, et Not. Sottile. on7 » 2 16 3

A D. Melchiore Longo debentur tareni septemdecim gr. 16, 3, pro annuo censu super locis duobus in contrata Archiepiscopatus sive S. Theodori, vulgo *S. Todero*, consistentibus in vineis, terris seminatoriis et casaleno juxta flumen S. Cosmae, et locum D. Marii Guillelmo . on7 » 17 16 3

A D. Eusebia Fava debentur tareni octo, et grana novem pro annuo censu super loco in contrata Archiepiscopatus, seu S. Theodori, consistente in moris juxta flumen S. Cosmae, et locum D. Melchioris Longo. on7 » 8 9

A Mario Marsala debentur tareni viginti tres pro annuo censu super duobus locis in contrata Archiepiscopatus, sive S. Theodori, consistentibus in moris, ficariis, et terris seminatoriis, juxta locum D. Melchioris Longo, et locum D. Alvari Villadicane . . . . on7 » 23 »

A Mro Dominico S. Giorgi debentur tareni quinque gr. 3, 3 pro annuo censu super loco in contrata Archiepiscopatus, vel S. Theodori, consistente in vineis, moris, et granatariis juxta locum Antonini Monafò et locum Marii Marsalae . . . . on7 » 5 3 3

A Rev. D. Dominico Bertolone tareni septem, et gr. 10 pro annuo censu super loco in contrata Archiepiscopatus, sive domorum di Sottile, consistente in terris seminatoriis, et vineis, juxta locum R. C., olim D. Josephi di Liberto, et locum D. Dominici S. Giorgi. . . . on7 » 7 10

A Mro Antonino Frevida debentur tar. unus, gr. 17, 3 pro annuo censu super loco in contrata Archiepiscopatus, sive domorum di Sottile, consistente in moris, et terris seminatoriis juxta saiam intermediam loco Villadicane, et D. Dominici Catalfano . . . . on7 » 1 17 3

A Notario Johanne Jacobo Sottile, Philippo Arcuraci, et Francisco Sottile debentur unciae duae, tarcui tres, et gr. 15 pro annuo censu super quatuor locis in contrata Archiepiscopatus, sive domorum de Sottile, consistentibus iu vineis, moris, et terris seminatoriis. on7 2 3 15

A Notario Johanne Jacobo Sottile	on7	1	11	5
A Francisco Sottile.	on7	» 5	12	3
A Philippo Arcuraci	on7	» 16	17	3

V Constantino Rieso debentur tt. 16, 17, 3 pro annuo censu super loco in contrata Archiepiscopatus, sive domorum de Sottile, consistente in vineis, et moris, juxta locum Notarii Johannis Jacobi Sottile, et locum Josephi Ilacqua. . . . . on7 » 16 17 3

A Josepho Ilacqua debentur tareni tresdecim gr. 2, 3, pro annuo canone, super loco in contrata Archiepiscopatus, sive domorum de Sottile, consistente in vineis, et moris juxta locum Constantini Rizzo, et locum Notarii Jo. Jacobi Sottile . . . . on7 » 13 2 3

Ab Antonio Cassata debentur tareni octo pro annuo censu super loco in contrata Archiepiscopatus, sive domorum de Sottile, consistente in vineis, et moris juxta locum Josephi Ilacqua, et locum Antonini Zaugla. on7 » 8 »

A D. D. Francisco Recupero debentur tareni duo, et gr. duo pro annuo canone super loco in contrata Archiepiscopatus, sive domorum de Sottile, consistente in terris seminatoriis juxta locum Antonini Cassata, et D. Francisci Basilicò . . . . on7 » 2 2

A Caelestina Lanza innupta quondam Josephi debentur tareni duo grana 16, 3, pro annuo censu super loco in contrata Archiepiscopatus, sive domorum de Sottile consistentibus in terris seminatoriis juxta locum D. Antonini Cassata, et D. Francisci Basilicò . . . . . . on7 » 2 16 3

A Stephano Buttiglieri debentur tarenus unus gr. 8, 3, pro annuo censu super loco in contrata Archiepiscopatus, sive domorum de Sottile, consistente in vineis juxta locum D. Dominici Bartolone, et districtum *di Manuco* . . . . on7 » 1 8 3

A D. Petro Lucifero debentur tareni sex gr. 2, 3, pro annuo canone super loco, et aliam partem terrae in contrata Archiepiscopatus, sive domorum de Majo consistentibus in terris seminatoriis, juxta locum D. Dominici Bartolone, et locum Not. de Sottile . . . . . on7 » 6 2 3

A Rev. D. Dominico Bartolone debentur tareni quatuor, et grana quatuordecim pro annuo censu super loco in contrata Archiepiscopatus, sive domorum de Sottile, consistente in Arundinetis juxta districtum *di Manuco* et locum D. Stephani Buttiglieri . . . . on7 » 4 14

A Ven. Ecclesia S. Sebastiani de Barcellona debentur grana decem pro annuo censu super loco iu contrata Archiepiscopatus, sive domorum de Sottile, consistente in terris juxta districtum *di Manuco*, et locum D. Dominici Bertolone . . . . on7 » » 10

A R. C. pro D. Josepho de Alberto debentur unciae duae, tareni novem, gr. 7, 3 pro annuo censu super loco iu contrata Archiepiscopatus,

seu S. Theodori, consistente in moris, terris, et casaleno, juxta locum Eusebiae Fava, et D Johannis et D. Melchioris Longo. . . on7 2 9 7 3

A R. C, vel aliis personis debentur unciae duae, tt. 25, 6, 3 pro annuo censu super tribus locis, pro supplemento unc. 7, 10, 6, 3 ex eo, quia unc. 4, 15 solvuntur a Francisco Basili, ut supra etc. . on7 2 25 6 3

A D. Carolo Lombardo debentur tareni duodeviginti, et gr. quindecim pro annuo censu super loco in contrata Archiepiscopatus, sive S. Theodori, consistente in vineis, et moris, iuxta districtum prope loco R. C. et Josephi Alberto . . . . on7 » 18 15

A D. Petro Lucifero debentur tareni quatuor, et gr 14 pro annuo censu super loco in contrata Archiepiscopatus, consistente in terris seminatoriis iuxta districtum publicum, et locum D. Caroli Lombardo. . on7 » 4 14

A Thoma Giunta debentus tareni duo, et gr. septem pro annuo censu super loco in contrata Archiepiscopatus, seu S. Theodori, consistente in vineis, et celsis iuxta districtum publicum et locum Cosmae Amante on7 » 2 7

A Natale Addamo debentur tareni duo, grana duo, et picc. tres pro annuo censu super loco in contrata Archiepiscopatus, sive S. Theodori, consistente in vineis, et moris iuxta locum D. Antonini Cappellano et terras del Protonotaro. . . . . on7 » 2 2 3

A D. Antonino Cappellano debentur tareni quatuor, grana duodecim et picc. tres pro annuo censu super loco in contrata Archiepiscopatus, seu S. Theodori, consistente in vineis, et moris iuxta locum Cosmae Amante, et Natali Addamo . . . . on7 » 4 12 3

A Cosma Amante debentur tareni octo, et gr. novem pro censu annuo super loco in contrata Archiepiscopatus, seu S. Theodori, consistente in vineis, et moris iuxta domum Regale, et locum Thomae Giunta. on7 » 8 9

A Mro Rocco Manuco debentur tareni tres, et grana quindecim pro annuo canone super loco in contrata Archiepiscopatus seu S. Theodori, consistente in vineis, et celsis iuxta locum Cosmae Amante, et terras Protonotarii. . . . . on7 » 3 15

A Doct. D. Carolo de Gregorio debentur tareni novem, gr. 7, 3 pro annuo censu super loco in contrata domorum Alexi, consistente in vineis iuxta locum doctoris D. Philippi de Maio, et locum Conservatorii fundandi Barcellonae . . . . on7 » 9 7 3

A Conservatorio fundando in casali Barcellonae debentur unc. una, tar. decem gr. 6, 3 pro annuo censu super loco in contrata domorum Alexii, consistente in vineis, moris, domibus, et palmento, aliisque arboribus juxta Doctorem D. Carolum de Gregorio, et terras Protonotarii . on7 1 10 6 3

A Rev. D. Laurentio de Alexandro, et D. Francisco Cipriano debentur tareni undecim, et gr. 3 pro annuo censu super loco in contrata vulgo *Bardarotto* consistente in moris, et vineis juxta terra Protonotarii et locum D. Simonis Rositto. . . . . on7 » 11 3

A Doctore D. Simone Rositto debentur tareni quatuor, et gr. 14, pro annuo censu super loco in contrata Bardarotti, consistente in terris seminatoriis juxta locum D. Francisci Cipriano, et locum Sororis Maria Recupero . . . . on7 » 4 14

A Josepho de Petro, et Cajetano debentur tareni tres, gr. 4. 3 pro annuu censu super medietate loci, olim possessi a Soror. Mariae Recupero, et a Conventu Sanctae Mariae, seu Theresiae Melatii in contrata Bardarotti,

consistente in terris seminatoriis, juxta locum D. Simonis Rositto, et flumen di Lando . . . . 007 » 3 4 3

A Rosa Perrona debentur tt. 3 14 pro annuo censu super loco in contrata *Bardarotti*, consistente in vineis, et moris juxta terras Protonotarii, et locum D. Francisci Caprino . . . . 007 » 4 14

A Mro Johanne Baptista Russo debentur tareni sex, grana undecim, et picc. tres pro annuo censu super loco in contrata *Bardarotti*, consistente in vineis juxta terras Protonotarii, et locum Rosae Perrona . 007 » 6 11 3

A Mro Matthaeo Isgrò debentur tareni tres, et grana sex pro annuo censu super loco in contrata *Bardarotti*, consistente in terris seminatoriis juxta locum D. Simonis Rositto, et locum D. Johannis Baptistae Russo. 007 » 3 6

A Mro Matthaeo Isgrò debentur tareni quatuor, gr. 4, 3, pro annuo censu super medietate loci prius possessi a Conventu S. Theresiae Melatii in contrata *Bardarotti*, juxta flumen Landi, et medietatem Josephi de Petro . . . . 007 » 4 4 3

A Rev. D. Antonino Russo debentur tareni tres, et grana quindecim pro annuo censu super loco in contrata *Bardarotti*, consistente in terris seminatoriis, juxta locum Matthaei Isgrò, et locum Conventus S. Mariae de Jesu Castri . . . . 007 » 3 15

Ab Anna Banduzzo ionupta Natalis debentur tareni quatuordecim, grana 1, 1 pro annuo censu super loco in contrata Bardarotti, olim Conventus Sanctae Mariae de Jesu Castri Regalis, consistente in terris seminatorii juxta duo loca D. Simonis Rositto, et flumen Landi . . 007 » 14 1 1

Ab Honuphrio Aliberto debentur tareni septem, et gr. 10, pro annuo censu super loco in contrata Bardarotti, consistente in terris seminatoriis, juxta locum Matthaei Isgrò, et Reverendi D. Antonini Russo. . 007 » 7 10

Ab Ill. D. Aloysio Papè Duce Rebbutoni, et D. Anna Filingeri debentur unciae triginta pro annuo censu super tenimento terrarum seminatoriarum, capacitatis tumulorum quindecim juxta mensuram factam die 24 aprilis 007

Nota, quod invenitur incorporatum, et habetur ratio in Cancelleria fol. 204.

A D. Carolo Valenti debentur tareni novem, gr. 7, 3 pro annuo censu super loco in contrata di Bardarotti, consistente in terris seminatoriis, juxta terras Protonotarii, et locum Rev. D. Antonini Russo. . 007 » 9 7 3

A Dominici Milazzo debentur tareni novem, gr. 7, 3 pro annuo censu super loco in contrata Bardarotti, consistente in terris seminatoriis, juxta locum Onuphrii Aliberto, et locum Caroli Valente . . . . 007 » 9 7 3

A D. Francisco de Librerriis, sive Oliveri debentur tar. tres, et gr. 15 pro annuo censu super loco in contrata Bardarotti, consistente in terris seminatoriis iuxta locum D. Caroli Valenti, et locum Dominici Milazzo 007 » 3 15

A Ven. Monastorio Sanctae Mariae ad Martyres Castri Regalis debentur unc. una, tt. 9, 7, 3 pro annuo censu super loco in contrata Bardarotti, consistente in terris seminatoriis, et una arbore dicta carrubbara iuxta locum D. Andrei de Salvio, et locum Dominici Milazzo. . . 007 1 9 7 3

A Lucio Milazzo debentur tareni quatuor, et gr. 14 pro annuo censu super loco in contrata Bardarotti, consistente in vineis iuxta locum Sanctae Mariae ad Martyres, et D. Caroli Valenti . . . . . 007 » 4 14

A Sorore Fortunata de Salvo debentur tareni decem, et octo, et grana quindecim pro annuo censu super duobus locis in contrata *Bardarotti* consistentibus in vineis juxta locum D. Francisci de Libreriis et locum D. Luigi Milazzo . . . . on7 » 18 15

A Venerab. Monasterio Sanctae Mariae ad Mártyres Castri Regalis debentur tareni quindecim, et gr. decem et novem pro annuo censu super loco in contrata di *Bardarotti*, consistente in vineis juxta terras Protonotarii, et locum D. Caroli Valenti. . . . . . . on7 » 15 19

A D. Antonia de Gregorio, et D. Johanne Baptista Bugalo debentur unciae tres, tt. 28, 2, 3 pro annuo censu super loco in contrata Aquae calidae, consistente in vineis, terris seminatoriis, casalenis et senazza juxta terras Protonotarii, et locum Venerab. Monasterii Sanctae Mariae ad Martyres unc. 3, 28, 2, 3 . . . . on7 3 28 2 3

A D. Alvaro, D. Placido et D. Autonino Villadicane fratribus debentur uncia una pro annuo censu super loco in contrata vulgo *D. Gaspano*, seu *Pezza della Casa*, consistente in vineis, et moris, juxta flumen S. Cosmae, et locum D. Francisci Recupero . . . . on7 » 1 »

A D. Francisco Antonio Recupero debentur tareni vigintiduo, et grana 16 pro annuo censu super loco in contrata *della Pezza della Casa*, consistente in vineis, et moris, juxta flumen S. Cosmae, et locum Villadicane on7 » 22 10

A D. Johanne Baptista Giuffrè debentur tareni sexdecim, et gr. 18 pro annuo censu super loco in contrata *della Pezza della Casa*, consistente in vineis, et moris juxta flumen S. Cosmae, et locum Villadicane. on7 » 16 18

A D. Philippo de Maio debentur tareni octo, et gr. 9 pro annuo censu super loco in contrata *della Pezza della Casa*, consistente in vineis, et terris seminatoriis juxta locum D. Cajetani Genuisi, Dromum publicum etc. on7 » 8 9

A Doct. D. Francisco Recupero debentur tareni tres, et gr. 15, pro annuo censu super loco, olim Cajetani Genuisi in contrata *della Pezza della Casa*, consistente in moris et terris seminatoriis, juxta locum Johannis Baptistae Giuffrè, et locum D. Philippi di Maio . . . on7 » 3 15

A Matthaeo Arcuraci debentur tareni quatuor, et grana quatuordecim pro annuo censu super loco in contrata *della Pezza della Casa*, consistente in vineis, et moris juxta locum D. Philippi di Maio, et locum Mro Josephi Ilacqua . . . . on7 » 4 14

A Mro Iosepho Ilacqua debentur tareni duo, grana 16, 3 pro annuo censu super loco in contrata *della Pezza della Casa*, consistente in vineis, et ficariis juxta locum Matthaei Arcuraci, et Dromum . on7 » 2 16 3

A Mro Johanne Baptista Russo debentur tareni quatuor, et gr. 14, pro annuo censu super loco in contrata *della Pezza della Casa*, consistento in vineis, et ficariis juxta locum Josephi Ilacqua et Stephani Valveri on7 » 4 14

A Stephano Valveri debentur tareni septem, et grana decem pro annuo censu super loco in contrata *della Pezza della Casa*, consistente in terris seminatoriis juxta locum mri Josephi Russo, et locum R. C. ex persona D. Francisci Cirino . . . . on7 » 7 10

A R. C. pro Francisco Cirino debentur tareni quinque, gr. 12, 3 pro annuo censu super loco in contrata della Pezza della Casa, consistente in terris, moris, et nuce juxta locum Josephi Genuisi, et Stephani Valveri on7 » 5 12 3

A Sabina Cutrupia debentur tareni quinque, gr. 12, 3 pro annuo censu super loco in contrata *della Pezza della Casa*, consistente in moris, et

terris seminatoriis, juxta locum D. Michaelis, et Felicis Caizone, et locum Mariae Casolia. . . . . onz » 5 12 3

A D. Michaele, et D. Felice Caizone fratribus, et Josepho Genuisi debentur tareni quinque, et gr. 13 pro annuo censu super duobus locis, consistentibus in vineis, juxta locum Mri Johannis Baptistae Russo, et Caroli Lombardo. . . . . onz » 5 13

A D. Carolo Lombardo debentur tareni tres, et gr. quindecim pro annuo censu super loco in contrata *della Pezza della Casa*, consistente in vineis, juxta locum Mri Johannis Baptistae Rossi, et Josephi Genuisi onz » 3 15

A Mro Stephano Santoro debentur tarenus unus, et gr. 18, 3 pro annuo censu super loco in contrata *della pezza della Casa*, consistente in vineis juxta locum Mri Johannis Baptistae Russo, et Doct. D. Philippi de Majo onz » 1 18 3

A Rever. D. Josepho Longo debentur tareni decem et octo, et gr. 15 pro annuo censu super loco in contrata *della Pezza della Casa* juxta flumen S. Cosmae, et locum Johannis Baptiste Giuffrè . . onz » 18 15

A Rev. D. Antonino Russo debentur tareni sexdecem, gr. 17, 3 pro annuo censu super loco in contrata *della Pezza della Casa*, consistente in vineis, et moris juxta locum D. Josephi Longo, et D. Philippi de Majo onz » 16 17 3

A D. Catharina Baeli debentur tareni vigintiseptem pro annuo censu super loco in contrata della Pezza della Casa, consistente in terris seminatoriis juxta flumen S. Cosmae, et locum D. Josephi Longo. . onz » 27 »

A D. Francisco de Libreriis debentur tareni tres et gr. 15 pro annuo censu super loco in contrata della Pezza della Casa, consistente in vineis juxta locum D. Catharinae Beali, et locum D. Thomae Raimondo. onz » 3 15

A D. Thoma Raimondo debentur tareni octo, gr. 18. 3 pro annuo censu super loco in contrata della Pezza della Casa, consistente in vineis, moris, et ficariis, juxta locum D. Francisci de Libreriis, et Johannis Baptistae Russo . . . . onz » 8 18 3

A D. Antonia Valveri, et Perdichizzi debentur tareni septem, et grana decem pro annuo censu super loco in contrata *della Pezza della Casa*, consistente in terris seminatoriis, juxta locum D. Francisci Basilicò, et locum D. Antonini Russo. . . . . . . onz » 7 10

A Mro Antonino Valveri debentur tareni duo, gr. 16, 3 pro annuo censu super loco in contrata *della Pezza della Casa*, consistente in terris seminatoriis, juxta locum Thomae Raimondo, et D. Antonini Russo onz » 2 16 3

A Rev. D. Antonino Russo debentur tareni duo, gr. 16, 3 pro annuo censu super loco in contrata *della Pezza della Casa*, consistente in terris seminatoriis juxta locum D. Antoniae Valveri, et Mri Damiani Lanzafame onz » 2 16 3

A Natale Randazzo debentur tarenus unus, gr. 17, 3 pro annuo censu super loco in contrata *della Pezza della Casa*, sive Aqua calida, consistente in terris seminatoriis, juxta locum Mri Damiani Lanzafame, et Rev. D. Antonini Russo. . . . . onz » 1 17 3

A Damiano Lanzafame debentur tareni tres, et gr. 15 pro annuo censu super loco in contrata della Pezza della Casa, consistente in terris seminatoriis juxta locum D. Leonardae Cambria, et D. Sebastiani Tarantello onz » 3 15

A Sebastiano Tarantello debentur tareni undecim, et gr. 5 pro annuo censu super loco in contrata della Pezza della Casa, consistente in terris seminatoriis juxta locum D. Leonardae Cambria, et locum Mri Damiani Lanzafame. . . . . onz » 11 5

A Leonarda Cambria debentur tareni quinque, grana 12, 3 pro annuo censu super loco in contrata della Pezza della Casa, consistente in terris seminatoriis juxta locum D. Francisci Muscianisi et locum Mariae Casdia on7 » 5 12 3

A D. Francisco Muscianisi, uti tutore haeredum quondam D. Pauli Muscianisi, debentur tareni sex, grana 2, 3 pro annuo censu super loco in contrata della Pezza della Casa consistente in terris, et moris juxta locum D. Thomae Raimondo, et locum Mariae Casdia . . . . on7 » 6 2 3

A Maria Casdia debentur tareni septem, et grana decem, pro annuo censu super loco in contrata della Pezza della Casa, sive de Maio consistente in terris seminatoriis, juxta locum D. Josephi-Valveri, et locum Sabinae Cutrupia . . . . on7 » 7 10

A Stephano Valveri debentur tareni novem, grana 7, 3 pro annuo censu super loco in contrata domorum de Maio, consistente in moris, terris seminatoriis, et casaleno iuxta locum D. Alvari Villadicane, et Natalis Randazzo tt. novem, gr. septem, et picc. tres . . . . . on7 » 9 7 3

A Rev. D. Sebastiano Bugalo debentur tareni quatuor, et gr. 14 pro annuo censu super loco in contrata domorum de Maio consistente in terris seminatoriis, iuxta locum Mri Josephi de Millamaci, et locum Stephani Valveri tt. quatuor, et gr. quatuordecim. . . . . on7 » 4 14

A Maria Principato debentur tareni septem, et gr. decem pro annuo canone super duobus locis in contrata domorum de Maio, consistentibus in terris seminatoriis, ficariis, et moris, iuxta locum Doctoris D. Simonis Rossitto, et Honuphrii Bell'Invia . . . . . , . . on7 » 7 10

A Mro Josepho Mallimaci, et Honuphrio Bell'Iovia debentur tareni 4, et gr. 14 pro annuo censu super duobus locis iu contrata domorum de Maio, consistentibus, uno in terris seminatoriis, altero vero in moris, iuxta locum Stephani Valveri, et Natalis Randazzo . . . . . . on7 » 4 14

A Mro Josepho Mallimaci . . . . . on7 » 2 16 3
Ab Honuphrio Bell'Invia. . . . . . on7 » 1 17 3

A D. Francisco Basilicò debentur tareni vigintiduo, et gr. decem, pro annuo censu super duobus locis in contrata della Pezza della Casa, consistentibus in terris seminatoriis et moris juxta locum D. Caroli Casdia, et D. Francisci Muscianisi . . . . on7 » 22 10

A Philippo Toti debentur tareni septem, et grana decem pro annuo censu super loco in contrata domorum de Maio, consistente in terris seminatoriis juxta locum D. Francisci Muscianisi . . . . . . on7 » 7 10

A D. Alvaro-Villadicane debentur tareni sex, gr. 11, 3 pro annuo censu super loco in contrata domorum de Maio, consistente in terris seminatoriis, iuxta locum D. Caroli Casdia, et D. Francisci Basilicò. . . on7 » 6 11 3

A Natale Randazzo debentur tareni quindicem, pro annuo censu super loco in contrata domorum de Maio, consistente iu moris, et terris seminatoriis iuxta locum D. Caroli Casdia, et D. Alvari Villadicane. . on7 » 15 »

A D. Carolo, et D. Josepho Casdia debentur tareni sex, et gr. duo pro annuo censu super loco in contrata domorum de Maio, consistente in terris semiuatoriis, iuxta locum D. Francisci Basilicò, et Francisco Muscianisi on7 » 6 2

A Stephano Valveri debentur tareni duodecim, et gr. 4 pro anuuo censu super loco in contrata domorum de Maio, consistente in moris, terris seminatoriis, et casaleno iuxta flumen S. Cosmae, et D. Jacobum La Torre on7 » 12 4

A D. Cassandra Lapis vidua quondam D. Josephi debentur tareni vigintiquatuor, grana septem, et piccolis tres pro annuo censu super duobus locis in contrata domorum de Maio, consistentibus, uno in terris seminatoriis, iuxta flumen S. Cosmae, altero vero consistente in vineis iuxta locum D. Caroli Casdia, ... on7 » 24 7 3

A Venerabili Ecclesia Sanctissimi Salvatoris Castri Realis debentur tareni quindecim pro annuo censu super loco in contrata domorum de Maio, consistente in moris, et terris seminatoriis iuxta flumen S. Cosmae, et locum D. Caroli Casdia . . . . on7 » 15 »

A D. Carolo, et D. Josepho Casdia debetur tareni sexdecim, gr. 7, 3 pro annuo censu super loco consistente in terris seminatoriis in contrata domorum de Maio iuxta flumen S. Cosmae, et locum D. Catharinae Beali on7 » 16 17 3

A D. Carolo, et D. Josepho Casdia debentur tarenus unus, et gr. 17, 3 pro annuo censu super loco in contrata domorum de Maio, consistente in terris seminatoriis iuxta locum Philippi Branca . . . . on7 » 1 17 3

A Philippo Branca, et Bartholo Urgera debentur tareni duo, gr. 16, 3 pro annuo censu super loco in contrata domorum de Maio consistente in terris seminatoriis et moris iuxta locum Ecclesiae Sanctissimi Salvatoris, et D. Caroli Casdia . . . . on7 » 2 16 3

A D. Simone Rossitto debentur tareni tres, et grana quindecim pro annuo censu super loco in contrata domorum de Maio, consistente in vineis iuxta locum D. Caroli Casdia, et Natalis Randazzo . . . . on7 » 3 15

A Rev. D. Jacobo La Torre debentur tareni decem, et gr. 6, 3 pro annuo censu super loco in contrata domorum de Maio, consistente in terris seminatoriis iuxta flumen S. Cosmae, et locum Stephani Valveri on7 » 10 6 3

A Ven. Ecclesia Sanctae Mariae de Gala debentur tareni sex, gr. 11, 3 pro annuo censu super loco in contrata domorum de Majo, consistente in terris seminatoriis, juxta locum D. Jacobi La Torre, et Matthaei Recupero . . . . on7 » 6 11 3

A Matthaeo Recupero debentur tareni tres, et grana quindecim pro annuo censu super loco in contrata domorum de Majo, consistente in terris seminatoriis juxta Ecclesiam Sanctae Mariae de Gala, et locum D. Caroli Casdia. . . . . on7 » 3 15

A D. Carolo, et D. Josepho Casdia debentur tareni tres, et grana 15, pro annuo censu super loco in contrata domorum de Majo, consistente in terris seminatoriis juxta locum D. Josephi Perdichizzi . . . on7 » 4 14

A Josepho Perdichizzi, et Angela Cucè debentur tareni sex, grana undecim, et picc. 3, pro annuo censu super locis duobus in contrata domorum de Majo, consistentibus in terris seminatoriis juxta locum D. Caroli Casdia, et Thomae Joppolo . . . . on7 » 6 11 3

A D. Francisco Muscianisi uti tutore haeredum quondam D. Pauli Muscianisi debentur tareni vigintiunus, gr. undecim, et picc. 3, pro annuo censu super loco in contrata domorum de Majo, consistente in terris seminatoriis juxta locum Angelae Cucè . . . . on7 » 21 11 3

A D. Thoma Joppolo debentur tareni octo, et grana novem pro annuo censu super loco in contrata dicta *di Valveri de Majo*, consistente in terris seminatoriis juxta locum Angelae Cucè, et locum haeredum quondam D. Pauli Muscianisi . . . . on7 » 8 9

A D. Gaspare Milazzo debentur unciae tres, et tareni vigintiquatuor pro

annuo censu super loco in contrata dicta *di Valveri*, consistente in terris seminatoriis, et una arbore *carrubba*, juxta locum Stephani Valveri, et terras dictas *Protonotarii* . . . . onz 3 24 »

A D. Francisco Muscianisi uti tutore haeredum quondam Pauli Muscianisi debentur uncia una, tareni tresdecim, et grana decem pro annuo censu super loco in contrata dicta *delli Valverini*, consistente in terris seminatoriis, juxta alium suum locum, et locum *delli Valverini*. . . onz 1 13 10

A F. D. Andrea di Giovanni debentur unciae quattor pro annuo censu super loco in Plana Melatii juxta suos confines. In praesentiarum a Dominico de Giovanni . . . . onz 4 » »

A D. Melchiore Longo, et D. Johanne Longo debentur uncia una, tareni sexdecim, gr. 17, et picc. 3, pro annuo censu super loco in contrata *Bardarotti*, seu *Senazza*, consistente in vineis, et terris seminatoriis, juxta locum Rev. D. Thomae Macheo, et locum D. Antoniae de Gregorio. onz 1 16 17 3

A Rev. D. Thoma Macheo debentur tareni vigintiocto gr. 2, 3, pro annuo censu super loco in contrata *Bardarotti*, seu *Senazza*, consistente in vineis, et moris juxta locum D. Antoniae de Gregorio, et terras Protonotarii . . . . onz » 28 2 3

In territorio Castri Regalis.

A Josepho Arendaci casalis Galae debentur tareni quindecim pro annuo censu super loco in territorio Castri in contrata *Mugasi*, juxta locum Nuntii Alberto et locum Josephi Catalfamo . . . . onz » 15 10

A D. Johanne Baptista Zangla debentur tareni tres pro annuo censu super loco in territorio Castri in contrata *Mugasi* . . . . onz » 3 »

A D. Antonino Miceli debentur tareni sex pro annuo censu super loco in territorio Castri in contrata *Mugasi* juxta locum S. Mariae Nasari Centinei. . . . . onz » 6 »

A D. Bartholomaeo Perrone debentur uncia una pro annuo censu super loco cum domo in territorio Castri in contrata *Mugasi*, et in censibus in casale *Centinei* . . . . onz 1 » »

A Josepho Genuisi, a Ven. Ecclesia S. Blasii Castri Realis, et a Rosa Buttiglieri debentur tareni sexdecim, et gr. 10 pro annuo censu super loco in territorio Castri in contrata *Mugasi*, et casale *Centinei*. . onz » 16 10

A Placido Monaxhò, Dominico Liberto, et Philippo Caruso, debentur tareni quindecim pro annuo censu super loco in territorio Castri in contrata *Mugasi*, et casale *Centinei* . . . . onz » 15 »

A Thomasulla Scilipoti debentur tareni tresdecim, et grana decem pro annuo censu super loco in territorio Castri in contrata *Mugasi*, et casale *Centinei* . . . . onz » 13 10

A Ven. Ecclesia S. Mariae de Nasari, et Domina D. Antonia Sottile debentur unciae duae, et tareni sex pro annuo censu super loco in territorio Castri in contrata *Mugasi*, et casale *Centinei* . . . onz 2 6 »

Ab Antonio Barresi, et Sor. Angela Zangla debentur tareni decem et octo pro annuo censu super loco in territorio Castri in contrata *Mugasi* et casale *Centinei*. . . . . onz » 18 »

A Placido Zangla debentur tareni quindecim pro annuo censu super loco in territorio Castri in contrata *Mugasi*, et casale *Centinei*. . onz » 15 »

A Ven. Monasterio S. Mariae Angelorum Castri Realis debentur tareni

vigintisex, et gr. quinque pro annuo censu super loco in territorio Castri in contrata *Mugasi*, et casale *Centinei* . . . . . . onz	» 26	5
A Josepha de Beneditto debentur tareni tres pro annuo censu super loco in territorio Castri in contrata *Mugasi*, et casale *Centinei*. . . onz	» 3	»
A D. Victorio Stilo debentur tareni quindecim pro annuo censu super loco in territorio Castri in contrata *Mugasi*, et casale *Centinei* . onz	» 15	»
A D. Victorio Stilo, et haeredibus quondam Catharinae Salvo debentur tareni vigintiunus pro annuo censu super loco in territorio Castri in contrata *Mugasi*, et casale *Centinei* . . . . onz	» 21	»
A Ven. Ecclesia S. Mariae Castri Realis debentur tareni tres pro annuo censu super loco in territorio Castri in contrata *Mugasi*, et casale *Centinei* . . . . onz	» 3	»
A Ven. Ecclesia SSmi Salvatoris Castri Realis debentur tareni vigintisex, et grana quinque pro annuo censu super loco in territorio Castri in contrata *Mugasi* et casale *Centinei* . . . . onz	» 26	5
A Ven. Ecclesia Castri Realis debentur tareni quatuor, et grana decem pro annuo censu in territorio Castri in contrata *Mugasi*, et casale *Centinei* . . . . onz	» 4	10
A D. Antonia Mugalo debentur tareni tres pro annuo censu super loco in territorio Castri in contrata *Mugasi*, et casale *Centinei* . . onz	» 3	»
A D. Sanctoro Cappellano, et D. Johanne Baptista Zangla debentur uncia una, tareni duodecim. et grana quindecim pro annuo censu super loco in territorio Castri in contrata *Mugasi*, et casale *Centinei*. . onz	1 12	15
A Jacopella Alberto, Dominico Capolino, Monisterio S. Mariae ad Martyres, et Bartolo Cappellano debentur unciae sex, et tareni vigintiquatuor pro annuo censu super loco in territorio Castri in contrata *Mugasi*, seu *Aquae ficarae*, et casale *Centinei* . . . . onz	6 24	»
A Dominico Mozzullo, et Antonino Monaxbò debentur tareni vigintiduo, et grana decem pro annuo censu super loco in territorio Castri in contrata di *Mugasi*, et casale *Centinei*. . . . . onz	» 22	10
A Josepho Burgia debentur tareni tres pro annuo censu super loco in territorio Castri in contrata *Mugasi*, et casale *Centinei* . . onz	» 3	»
A Ven. Ecclesia S. Mariae Majoris Casalis Galae debentur tarenus unus, et grana 17, pro annuo censu super loco in territorio Castri in contrata *Mugasi*, et casale *Centinei* . . . . onz	» 1	17
A D. Francisco Moranda, Ecclesia Majori Castri Realis, et a Catharina Costantino debentur unciae quinque, et tareni tres pro annuo censu super loco in territorio Castri in contrata *Mugasi*, et casale *Centinei* . onz	5 3	»
A D. Francisco Muscianisi, uti tutore haeredum quondam Pauli Muscianisi debentur unciae duae pro annuo censu super loco in territorio Castri in contrata S. Andreae juxta, a duobus latis, locum di *Muscianisi* in casale *Centinei*. . . . . onz	2 »	»
A Ven. Ecclesia S. Nicolai Castri, et D. Antonino Majmone debentur tareni novem pro annuo censu super loco in Castro Reali in contrata *Mugasi*, et casale *Centinei*. . . . . onz	» 9	»

In territorio Zaffariae.

A D. Theodora Savagnone, et Giurba, et pro ipsa a D. Scipione Migliorino debetur uncia una pro annuo censu super loco in *Zaffaria* in contrata dicta Pauli Bonanni . . . . onz	1 »	»

A Sebastiano Mangano debentur tareni vigintiocto pro annuo censu super loco in *Zaffaria* in contrata Rinae . . . . . . onz » 28 »

A Ven. Conventu S. Hieronymi hujus civitatis debentur tareni octo, et grana decem pro annuo censu super loco in contrata Rinae. . onz » 8 10

A D. Paula Aricò quondam D. Marci Antonii debentur tareni septem pro annuo censu super loco *Zaffaria* in contrata Forestae, seu *Nivale* onz » 7 »

A D. Ansaldo Patti debentur uncia una, et tareni duo pro annuo censu super duobus locis in *Zaffaria*, hoc est uno in contrata Rinae, debentur tareni 18 anno quolibet, pro altero autem in contrata *Roccae* quolibet anno debentur tt. 14 . . . . onz 1 2 »

A D. Ansaldo Patti . . . . onz » 14 »

A D. Francisco Scalaci, Dominico Gualteri, Antonino Guerra, et D. Ferdinando di Leo in solidum . onz » 12 »

Ab Andrea di Leo quondam Sancti . . . onz 3 » »

A Sebastiano Mangano quondam Antonini. . onz » 3 »

A Francisco Mangano . . . . . . onz » 1 2

A Josepho Monaxhò debentur tareni tres, et grana decem pro annuo censu super loco in contrata Carellae dicta *Imitta* . . . onz » 3 10

A Collegio RR. PP. Jesuitorum hujus civitatis debentur tareni duodecim pro annuo censu super loco in contrata *Beralli* . . . onz » 12 »

A Ven. Conventu S. Mariae de Jesu debentur tareni viginti pro annuo censu super una domo, et fundaco, seu apotheca in hac civitate; positis in cantonera sub palatio Archiepiscopali ad ascensionem viae Graecorum. onz » 20 »

A D. Cristaldina, D. Anna, et D. Maria Rajtano quondam Caroli debentur unciae duae super domo magna in cantonera in contrata S. Petri *de Pisasi*, posita e regione Ecclesiae PP. Cruciferorum, juxta domum D. Dominici Fabris, et domum Monasterii S. Pauli . . . . onz 2 » »

Ab Oratorio S. Philippi Nerii hujus civitatis debentur tareni quinque annui super domo solerata posita retro Parochialem Ecclesiam S. Nicolai Archiepiscopatus juxta domum, ubi habitat Capellanus ejusdem Eccles. onz » 5 »

A D. Paulo Lazzari debentur tareni decem, et octo pro annuo censu super duobus domibus in hac civitate positis retro portam antiquam Archiepiscopatus cum armis Archiepiscopi . . . . . . onz » 18 »

A Ven. Capella S. Mariae de Litera in Matrice Ecclesia hujus civitatis debentur tareni quindecim pro annuo censu super domo, et apotheca in via de *Banchi* juxta Ecclesiam Annunciatae Catalanorum, olim di Silvio Azzarello . . . . onz » 15 »

A Mro Dominico Ramondino debentur tareni tres pro annuo censu super domo in hac civitate posita retro Parochialem Ecclesiam S. Nicolai Archiepiscopatus, olim Annae Ricca . . . . onz » 3 »

A Pre Francisco Pisa debentur tareni quatuor pro annuo censu super loco in porta lignea in contrata *Arcipescari* . . . . . onz » 4 »

Ab Illri D. Rosalia Migliaccio Duchessa Galitiae debentur tareni sex pro annuo censu super domo posita in hac civitate in contrata dicta via Graecorum juxta domum Seminarii cum plano ante portam veterem Archiepiscopatus. . . . . onz » 6 »

Ab Antonino Costa debentur tareni duodecim pro annuo censu propter concessionem transitus aquae in loco *Arcipescari*, pervenientis in viridarium dicti de Costa . . . . onz » 12 »

A Collegio RR. PP. Jesuitarum hujus civitatis debentur tareni quinque pro annuo censu provenientes a tarenis 10 census super loco in flumaria Camerorum in contrata *Lizzae*. . . . . onz 5 » »

A D. Anna, et D. Maria Colosi in solidum debentur tareni vigintiunus pro annuo censu super Molendino *alli Cammari* in contrata *Angiariae* juxta locum D. Caroli Bara, et Josephi de Dominico. . . onz » 21 »

A D. Francisco de Dominico debentur tareni decem pro annuo censu super duobus molendinis in flumaria Cammarorum olim Ant. Monforte. onz » 10 »

A Ven. Seminario hujus civitatis debentur tareni undecim pro annuo censu super duobus domibus collateralibus, positis in viculo Graecorum, juxta domum Illris Ducissae Galitiae, et haeredum Gaudiosi . onz » 11 »

A Ven. Societate gloriosi Martyris S. Demetrii hujus civitatis debentur tareni quinque pro annuo censu super magazeno posito in contrata via Graecorum retro Palatium Archiepiscopale sub archivio juxta domum Josephi Ciamboli, et Mri Francisci Arena . . . . . . onz » 5 »

Ab Illri Principe Larderiae D. Aloysio Moncada debentur unciae trigintaseptem pro annuo censu super decimis, foveis, baglia, foresta, potestate eligendi bajulivum in dicta terra Larderiae; sic ex concessione inter Illumum Archiepiscopum, et Illustrissimum Principem, reservans tamen dictus Illus Archiepiscopus foveam appellatam *la Funcia* de nive, cujus non possit vendi in terris dicti Illris Principis, ut melius licet videre in alberano dato sub die 18 junii 1700 inter ipsos . . . . . . onz 37 » »

Ab Illustri D. Francisco Bonanni Duce Montalbani debentur unciae septuaginta pro annuo censu super feudo dicto *Lo Vescovo*, seu *Vesco* in territorio Montis Albani . . . . onz 70 » »

Ab Illustri D. Nicolao Pignatelli debentur unciae quinquagintasex, et grana decem pro annuo censu super casale, seu terra *Ferlito* in Calabria, ut ex concessione . . . . onz 56 » 10

A D. Xaverio Siracusa Melatii debentur unciae septem, pro annuo censu super loco consistente in terris seminatoriis, posito in plano, seu territorio Melatii . . . . onz 7 » »

Ab Antonino d'Evola debentur tareni duodecim pro annuo censu super loco consistente in terris scapulis longitudinis cannae 25, 4, et latitudinis cannae 11 cum rotulis 15 frondium, et muro antiquo in contrata di Bellonat onz » 12 »

A Clerico D. Matthaeo, et D. Francisco Parisi, et Mariano fratribus debentur antecipatè tareni quindecim pro locrio, seu locatione domus terraneae existente in casale *Pazzi* in contrata *Bottini*, et locatae per unc. 5. quolibet anno. . . . . onz » 15 »

A D. Ferdinando Merulla debentur unciae quinque pro annuo censu super loco dicto del *Palazzo*, consistente in terris seminatoriis, posito in plano Milatii, et in contrata dicta del *Palazzo*, ut videtur ex Libro Mensae Archiepiscopalis a fol. 434. . . . . . . onz 5 » »

A R. C. debentur unciae quinque, tareni vigintiquinque, gr. 11, et piccoli 3 Mensae Archiepiscopali, ut ex dicto Libro num. 4, fol. 424. onz 5 25 11 3

Explicit nota censuum Archiepiscopalis Mensae Messanensis prout extat in Archivio R. Patrimonii.

Redditus alii ejusdem Mensae.

Possidet insuper Mensa Archiepiscopalis horreum, seu magazenum in

civitate Messanae juxtà majorem portam Archiepiscopalis palatii, quod locari, ac reddere quotannis solet summam circiter . . . . on7 | 6 » »

Item alia duo horrea, seu magazena in curti ipsius Palatii, quae locata reddere solent. . . . . on7 | 16 » »

Item domunculam, ut ajunt soleratam, cum alio membro inferiori suptus fornicem portae majoris ejusdem Palatii versus aedem S. Sebastiani, quae locari solet pro annuis unciis circiter . . . . . on7 | 3 6 »

Proventus

Jurisdictionis, et Curiae Pastoralis

Sed en immensum Messanensis Archiepiscopatus mare, in quo cum pro vastissimae Dioecesis amplitudine vallem poene integram nemorum complectentis, ac pro ingenti fidelium, et subditorum numero, ingentes quoque proventus ad normam etiam iuris percipi possint, sagenam tamen quotannis pene vacuam extrahi OEconomus Mensae Archiepiscopalis persuadere conatur; et si una omnium contraria vox sit, concordesque secretae relationes a Duo Visitatore acceptae de eximiis iurisdictionis, et curae emolumentis. Moveri OEconomus ad paupertatem Mensae obtrudendam, videtur, ut occultato vero valore Archiepiscopatus, minorem tantarum donationum, aliorumque onerum sive Canonicorum, sive adventitiorum molem pateretur. Nititur autem in id promptius ex falsa quadam opinione, quam per Siciliam formalizari nonnulli perperam solent; quod sc. eiusmodi redditus velut a Regali munificentia non provenientes, atque incerti, vel spirituales, minime sub eiusmodi oneribus cadant, unde cum eorum proventuum quantitas occultari facile possit, eam absque ulla haesitatione in relationibus exiguam ostendunt.

Cum itaque in subiectis decretis generalibus satis consultum rei fuerit per Dominum Visitatorem, praescripta computandi valoris methodo, iussoque, ut in redditibus Ecclesiarum computerentur pro more tum a Romana Curia, cum in retroscriptis Visitationibus, servati omnes, et quicumque proventus, et obventiones Archiepiscopatus etiam incertae certae spirituales, et mixte, ea quippe inter caeteras fundamentali ratione, quod omnia ad unum Archiepiscopatus titulum pertinent, cuius Rex est patronus, atque quod cuncti proventus eiusmodi ad alimoniam Praelati et pauperum ac necessitates Ecclesiae conferendo ampliorem locum Regiis Dandis, pensionibus, aliisque oneribus eiusmodi relinquuntur.

Proinde cum rationabile omnino sit ut et eiusmodi proventus in supputatione valoris Archiepiscopatus includantur, addenda sunt redditibus reliquis Mensae, etiam sequentia redditibus Cancellariae, vel Secretariae ex rescriptis, ac actis omnibus per eam transeuntibus, et si ab OEconomo Mensae fuerint prorsùs omissi, nec certo de eorum quantitate constet, relatum tamen secreto fuit ascendere circiter posse ad annuas saltem. on7 | 100 » »

Redditus Magnae Curiae Archiepiscopalis, comprehensis iuribus, ut aiunt, sigilli. et Mri Notariatus, qui ab OEconomo dentur pro annuis unciis 115 nec non comprehensis juribus archivii, et legitimis exactionibus omnibus pro actibus, et causis civilibus, criminalibus etc. qua parte ad Archiepiscopum, eiusque bancam pertiuent, relatum est, posse adscendere ad minus quotannis ad uncias . . . . on7 | 500 » »

Ex Mri Notariatus, aliisque Officiis Jurisdictionalibus per Dioecesim, et si percipi OEconomus dicat uncias 100, obvenire tamen solere maiorem longe summam communiter affirmatur, atque computari ad minus posse pro on7 | 300 » »

Pro iure Cathedratici obtentum Visitationis pastoralis ingentem summam

exigere consuevit Archiepiscopus, quam relationes secretae adscendere faciunt ad uncias fere mille annuas. Redacta tamen exactione eiusmodi ad terminos canonum, ac separata a visitatione, prout superius Generalis Visitator Regius decrevit, poterit Archiepiscopus exigere uncias circiter onz 500 » »

Pro jure Tribunatus, qui videtur esse census quidem ab Archiepiscopo sibi reservatus in concessione licentiae aedificandarum Ecclesiarum, Monasteriorum exigebatur tempore Visitationum praeteritarum in summa unciarum circiter 30, quae et si modo ab Archiepiscopo non exigatur, exigenda tamen erit ex decreto Generalis Visitationis inferius recensendo. . onz 30 » »

Item redditus quartarum funeralium, qui licet ab OEconomo describatur in summa unciarum annuarum trium, debet tamen longe maioris esse summae, et ad minus unciarum 40 annuarum, prout in antecedenti visitatione. Quare cum ejusmodi partita cursu temporis non potuerit minui, hic in eadem summa, quam recensentur, curabit OEconomus diligentius exigere . . . . onz 40 » »

Ex victualibus, et comestibilibus, quae percipi legitimè possunt in visitatione, ac in omnibus casibus Taxae Innocentianae, praesertim in functionibus Sanctimonialium, nec non ex cera in ordinationibus, et confirmationibus, aliisque licitis emolumentis in similibus actibus, unciae annuae ad minus. . . . . 150 » »

Summa summarum totius introitus Archiepiscopatus Messanensis.

Ex feudo Racalbuto.	onz	929	»	»
Ex feudo Alcariae.	onz	500	»	»
Ex Baronia	onz	700	»	»
Ex casali Larderiae	onz	40	»	»
Ex loco dicto Archipischeri	onz	50	»	»
Ex feudo Ferliti	onz	56	10	»
Ex casali Episcopi, et loco Gazzium.	onz	100	»	»
Ex terris, sive censibus in plana Melatii	onz	120	»	»
Ex aliis censibus	onz	10	»	»
Ex redditibus aliis	onz	25	6	»
Ex proventibus iurisdictionis, et curae Pastoralis.	onz	1620	»	»
Introitus itaque omnis ascendit ad uncias.	onz	4150	16	»

Onera, et Gravitiae.

Pro dandis, et donativis Regiis ordinariis, et extraordinariis quotannis circiter.	onz	283	8	17
Capitulo Cathedralis.	onz	473	10	»
Clero ejusdem.	onz	173	18	»
Pro supellectilibus Cathedralis, et veteris Ecclesiae Sancti Nicolai Archiepatus, nec non pro reparatione fabricarum Palatii, et dictae Ecclesiae Sancti Nicolai annuae.	onz	150	»	»
Seminario Archiepiscopali.	onz	64	»	»
Pro cera, oleo, et thure in dicta Cathedrali.	onz	64	»	»

Pro cera in die Praesentationis	on7	20	»	»
Pro palmis in dominica Palmarum	on7	5	»	»
Pro 12 vestibus pauperum feria V maioris hebdomadae. .	007	20	»	»
Pro vestibus clericorum servientium in dicta Cathedrali. .	ou7	9	»	»
Omnia igitur onera, et gravitiae Archiepiscopatus Messanensis ascendunt quotannis ad	on7	1262	6	17

Restrictus.

Introitus.	on7	4150	16	»
Exitus et onera.	on7	1262	6	17
Remanet limpide, et libere quotannis Archiepiscopo summa	on7	2888	9	3

Praetensiones Mensae Archiepiscopalis Messanensis.

Praetendit cum primis Mensa Archiepiscopalis Messanensis recuperationem, et reintegrationem feudi Ferliti, male, nulliter, et cum laesione, ut supra, alienati in beneficium ducis Terrae Novae ab Archiepiscopo de Liguamine pro annuo censu absque assensu sedis Apostolicae, et Regis.

Item eadem de causa praetendit reintegrationem feudi nuncupati casalis del Vescovo, qui nunc a duce Montis Albani possidetur.

Insuper praetendit similem reintegrationem terrarum, et praediorum concessorum ad censum in Plana Melatii, territorio Castri Regalis, Putei de Gotho etc. veluti nulliter ex defectu solemnitatum concessarum, ac cum laesione Ecclesiae.

Praeterea praetendit super civitate et territorio Racalbutah plenum jus, et omnia, prout in diplomate concessionis ac antiquorum Archiepiscoporum tempore obtinuit, de qua quidem re cum pendeat causa in Regiis Tribunalibus eam expediri Dnus Visitator mandavit.

Praetentiones Tribunatus, et Quartarum funeralium hic non amplius recensentur, quoniam Dnus Visitator eas exigi jussit a Mensa Archiepiscopali, prout tempore praeteritarum Visitationum solebat.

Praetendit quoque Mensa Archiepiscopalis Messanensis a Regia Curia decimas portus, et omnium gabellarum civitatis Messanae, de quibus extat diploma Friderici Imperatoris anno 1212 apud Pirrum.

Nec non praetendit alia jura quamplurima decimarum, aliorumque proventuum per Dioecesim, prout describuntur in repertorio bonorum Mensae de mandato Manfredi Regis peracto anno 1262.

Pariter etiam praetendit super mensa Episcopatus Pactensis pensionem perpetuam annuorum scutorum mille, prout Rocchus Pirrus adnotavit; sed cum de Regis concessione non constet, nulla, donec producatur, haberi de ea poterit ratio.

Deinde praetendit mensa Archiepiscopalis Messanensis, et pro ea Promotor Fiscalis S. Regalis Visitationis quaecumque reperiuntur adnotata inter praetentiones Mensae in actis praeteritarum Regiarum Visitationum, et praesertim Regiorum Visitatorum Putei et Jordii, quaeque non fuerunt hactenus recuperata

Atque ipse Fiscalis insuper praetendit reintegrari Ecclesiae quicquid male per Archiepiscopum ab ultima visitatione Jordii ad praesentem fuit concessum ad censum, et alienatum absque solemnitatibus assensus Apostolici, et Regii, vel cum laesione. De qua quidem re in volumine praetentionum distincta fiat descriptio.

Porro cum quoad hunc titulum de Regia Archiepiscopali Mensa Illmus et Rever. Dnus Regius Generalis Visitator deligenter perlustrasset, ac expendisset, supra expressa omnia bona, onera, et praetentiones dictae Mensae decrevit, atque mandavit:

Quod Archiepiscopus omnino exigere faciat jus Tribunatus Mensae Archiepiscopali debitum, prout ex antiquis monumentis, et Regiis Visitationibus Arnedi, Putei, et Jordii super nonnullis Ecclesiis et Monasteriis civitatis, et Dioecesis, quarum aliquas nominatim recenset idem Puteus, nec non exigere faciat omnes alias partitas tum descriptas in actis eorumdem Visitatorum, cum revelatas in revelis Jordii, quarum copiam Dnus Visitator eidem Archiepiscopo tradere fecit.

§ II.

De Bonis, et Redditibus Capituli, et ministrorum Ecclesiae.

Canonici duodeviginti primarii tempore lustri Regii Visitatoris Putei, cum non omnes habentes praebendam a Rege Philippo II annuam pensionem scutorum aureorum mille super Regia Archiepiscopali mensa obtinuerunt, ut ex iis, et praebendae, et quotidiana distributio constituerentur, quae summa, uti fuerit inter eos partita, infra dicemus. Habent nec non supradicti Canonici, et Dignitates nonnullos alios redditus, et quaedam legata pia adsignata.

Canonici duodeviginti nuncupati Terzerii, ut prodit idem Visitator Puteus, neque omnes fruebantur praebendis, et quae extabant, adeo tenues erant, ut annuam summam aurei non excederent; unde Archiepiscopus Caraffa anno 1660 censuevit iis providere de redditibus Conventuum supprimendorum, ac proinde cum adsensu Apostolico adsignavit ex iis aliquos redditus in summa unc. 150 percipiendos per quindecim Canononicos non Parochos. Ad tenuem tamen summam praedicti redditus sunt modo redacti, quique sint, quomodo dividuntur infra dicetur.

Alii Chori, et Ecclesiae ministri a Mensa Archiepiscopali stipendium semper consequuti sunt, ut liquet ex antiquis actis Regiarum Visitationum. Hinc Regius Visitator Philippus Jordius inveniens dari stipendium ab Archiepiscopo, quod satis non esset pro congrua administrorum substentatione, mandavit augeri hoc modo, videlicet: stipendium trium Personatuum, duorum Sacristarum, duorum Clericorum de Capella, et sex Vivauderiorum, quod erat tarenorum 18, quolibet mense augeri ad unciam unam. Stipendium sex Vicariorum, quod erat tarenorum quinque, quia consequebantur alia emolumenta a Capitulo et Ecclesia, nec non stipendium infantium Crucis, quod erat tarenorum 8, et Infantium Sacristiae, quod erat tarenorum 12, augeri ad tarenos 24.

Insuper mandavit Jordius, quod praedictum stipendii augumentum fieret super poenis et mulctis Curiae.

Nunc fere omnes ab Archiepiscopo idem stipendium consequuntur, quod erat tempore Visitatoris Jordii sine adsignato augumento, et licet aliquid aliud emolumentum percipiant ab Ecclesia, et a Capella Beatae Virginis de Sacra Litera, adhuc tamen exiguum est stipendium pro quotidiano Chori et Ecclesiae servitio, unde defraudari non debent de augumento adsignato per laudatum Jordium.

Caeterum Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator examinatis relationibus praesentatis in officio Sanctae Regalis Visitationis per Capitulum, et alios Ecclesiae administros, quas tamen admisit, quoad nullum inferrent praejudicium, nec non aliis adhibitis diligentiis invenit esse redditus et onera Canonicorum cum Primariorum, tum Terzeriorum, prout sequuntur, salvo tamen meliori examine, et citra praejudicium etc.

Bona, et redditus Dignitatuum, et Canonicorum Primariorum.

Dignitates, et Canonici Cathedralis Ecclesiae Messanensis possident in primis annuam pensionem perpetuam scutorum auri mille super Archiepiscopali mensa adsignatam per Regem Philippum II, vigore Regalis Cedulae anni 1583, et Bullarum Pontificiarum Sixti V anni 1590, Regio placeto vallatarum.

Laudata autem pensio ita ratione praebendarum inter Dignitates, et Canonicos dividitur. Decanus, Cantor, et Archidiaconus scutata annua octoginta; caeteri vero Canonici scutata viginti percipiunt, scutata quatrigentum, quae remanent, sunt pro distributionibus quotidianis.

Subinde Decanus habet etiam in praebendam censum perpetuum scutatorum quatraginta annuorum super quibusdam possessionibus in casale di *Calispera*, et S. Philippi, in praesentiarum ad scutata triginta ob fluminis alluvionem redactum. Possidet etiam Decanus tamquam Canonicus antiquior redditus vulgo nuncupatos la Mungia di Maio in territorio Nobarae ovilium fructus.

Cantor praeter supradictam praebendam possidet annuum censum scutatorum viginti super terris seminatoriis nuncupatis *del Ciantrato* in plana Milatii a *Puzzo di Gotto*. Habet etiam nonnullos census minutos in plana Milatii, qui in unum conficiunt summam unc. 5 circiter; percipit praeterea quosdam campanarum proventus.

Archidiaconus praeter supradictam praebendam possidet in primis annuum censum perpetuum unc. 3, et tar. 3, super quadam possessione in territorio civitatis S. Luciae in feudo nuncupato di *Gattafi*. Item alium censum perpetuum tarenorum vigintiquatuor super domo sita in casali Gypsi.

Item alium censum perpetuum tarenorum septem super domo in regione Ferrariorum hujus civitatis.

Item censum perpetuum tarenorum quatuor, qui solvitur a Collegio Societatis Jesu, uti ex concessione olim Archidiaconi D. Vincentii Migliaccio per acta Notarii Hieronymi Cardili die 31 martii 1729.

Item tarenum unum, et 13, quolibet bimestri super patrimonio, et gabellis hujus civitatis. Item habet annuam pensionem unciarum centumviginti super seminario Clericorum hujus civitatis.

Quindecim subinde Canonici prater laudatam praebendam possident pro quolibet censum unc. 1, 23, super vinea eis assignata ab Archiepiscopo Crisafi.

Reliqui tres Canonicatus praeter praebendam tempore illorum fundationis obtinueruut peculiares praebendas, quae sunt.

Primus Canonicatus exigit censum annuum rotulorum duorum cerae ab Ecclesia S. Joannis Florentinorum, aliumque censum unc. 2, 7, 10. Item censum unc. 2, 8, ab Ecclesia S. Catharinae, vulgo dicta de *Bottegari*. Item censum tar. 25 super possessione in casale *di Zaffaria*. Item censum tar. 15, qui tamen modo non exigitur, cum fundus ignoratur. Hi autem census omnes adscendunt ad summam unciarum quinque, tarenorum decem, et grana decem.

Secundus Canonicatus amisit redditus, et documenta.

Tertius Canonicatus praeter praebendam Canonicorum quindecim possidet praebendam nuncupatam *de Gregori*.

Totum Canonicorum, et Dignitatum corpus habet praeterea quaedam legata, cum oneribus a fundatoribus praescriptis, vid.

Redditus unc. 31, 19, 16, super patrimonio, et gabellis hujus civitatis solvendos per bimestre, relictos per Archiepiscopum Proto pro Missa una quotidiana celebranda in altari SSmi Sacramenti hujus Cathedralis Ecclesiae, et Missis quinque cantatis in adsignatis diebus cujuslibet anni.

Item redditus unc. 12, relictos ab eodem Archiepiscopo pro missis quinque cantatis in sextis feriis mensis Martii.

Item redditus unc. 80 super patrimonio, et gabellis hujus civitatis solvendos per bimestre, relictos a quondam Can. D. Friderico Porzio cum obligatione solvendi summam unc. 24 pro qualibet tertia omnibus hujus civitatis Conventibus Regularium pro celebratione unius Missae quotidianae, ac pro summa, quae superest, tenetur Capitulum ad celebrationem unius Missae quotidianae, ac unius Missae mortuorum cantatae in altari majori qualibet feria prima cujuslibet hebdomadae.

Item nonnullos proventus ex quarta mortuorum.

Item alia legata pia, et beneficia nuncupata de Mensa, nec non, et alios redditus nuncupatos annuales, et mensuales cum obligatione plurium anniversariorum, et aliorum suffragiorum, qui dividendi sunt inter Capitulum et Clerum, iique sunt, ut sequuntur:

Redditus Beneficiorum, qui dicuntur annualia.

Capitulum exigit in primis tarenos 9 a D. Felice Alibranda super domo in regione Conventus Carmeli.	on7	»	9	»
A Monisterio SSmi Salvatoris Monialium hujus civitatis annuos tar. 12 super domo cum apotheca nunc Monasterio adnexa	on7	»	12	»
Ab eodem Monasterio tarenos tres super domo Monasterii, fabrica conversa.	on7	»	3	»
A Capella Sacrae Literae annuam summam unc. 1, super domo cum duabus apothecis in regione S. Jacobi Apostoli.	on7	1	»	»
Ab Agatha Benevides, et Corvaja tarenos 19, 10, super domo in regione Archiepiscopatus	on7	»	19	10
A Josepho Vajola tarenos septem, et grana decem, super possessione in casale Gypsi.	on7	»	7	10
A Monasterio Spiritus Sancti Monialium hujus civitatis summam unc. 1, super possessione in territorio Gatii.	on7	1	»	»
A Conventu S. Philippi SSmae Trinitatis tar. 2, 15, super possessione in continentiis dicti Scirpi	on7	»	2	15
Ab Ecclesia S. Nicolai Graecorum tar. 5, super domo cum apotheca in regione Planae S. Johannis	on7	»	5	»
A D. Martino Nicosia tarenos sex super domo in regione Parochialis Ecclesiae S. Jacobi.	on7	»	6	»
A D. Johanne Baptista, et Johanne Solima tar. 15 super loco ad flumen, uti dicitur, *delli Cammari*	on7	»	15	»
A Moniali Angela Cardia Monasterii Montis Virginis tar. 3. super domo in via nuncupata *delli Porcelli*.	on7	»	3	»
A D. Carolo Rocca tar. 15 super loco in flumine Scalae.	on7	»	15	»
A Conventu S. Dominici tarenos novem super domo in regione Sancti Georgii.	on7	»	9	»
A Litterio Lamberti, et D. Litterio Macciola unc. 4, 20, super loco in contrata *delli Pagliara*	on7	4	20	»
Ab Illri D. Felice Cottone Principessa Biccheri tar. 15 super domo in via Magna *dell'Uccellatore*	on7	»	15	»
A D. Francisco Chinigò tarenos 15, super domo in regione Caldariorum	on7	»	15	»
Ab Eutichio Mangano tarenos 15, super domo, et apotheca, ut dicitur, *alli Banchi*	on7	»	15	»

A Venerabili domo Cruciferorum tt. 15 super domo in regione Sancti Jacobi Apostoli . . . . on7 » 15 »

A D. Didaco Cuzzaniti taren. 9, super domo cum Viridario in via de Porcelli. . . . . on7 » 9 »

A Lazaro Perino tt. 20 super domo in regione, nuncupata di Buccabarrile. . . . . on7 » 20 »

A Dominico Gaetano tt. 6, 10 super domo in eadem regione S. Nicolai Archiepiscopatus. . . . . on7 » 6 10

A D. Ursula Lazari tt. 6, 10 super domo in eadem regione. . on7 » 6 10

A Capella S. Literae tt. 12 super domo in regione S. Laurentii on7 » 12 »

A Nicolao Cariddi tarenos 7, 10 super domo cum apothecis in via dei Banchi . . . . on7 » 7 10

A magno Hospitali tar. 15 super domo in plana Ecclesiae Parochialis Sancti Jacobi. . . . . on7 » 15 »

Ab haeredibus quondam Antonini Corvaia tt. 12 super domo prope Archivium Regiae Audientiae. . . . . on7 » 12 »

A D. Antonino Smiriglio unc. 1 super domo in regione dicta di Buccabarribile . . . . on7 1 » »

A D. Dominico Cartixiano tt. undecim super domo in regione Sanctae Georgii. . . . . on7 » 11 »

A Venerabili Domo Fratruum Minorum tt. 15 super domo in via, ut dicitur di Verdura . . . . on7 » 15 »

A Domo Virginum, uti dicitur Reparatorum hujus civitatis tt. 7, 10 super domo in regione Ecclesiae Parochialis Sancti Nicolai. . on7 » 7 10

A Nicolao, et Hieronymo Ver, dico, et Hieronymo Gemelli taren. 18 super domo in regione Florentinorum . . . . on7 » 18 »

A Paula Bausoti tt. tres super domo, et apotheca in plano Sancti Philippi tar. tres . . . . on7 » 3 »

A Bajulivo D. Johanne Stagno tarenos 15 super loco ad flumen Lardariae tarenos quindecim. . . . . on7 » 15 »

A D. Petro Bufalo tt. 9 super domo in regione plani S. Jacobi on7 » 9 »

Ab Ill. D. Dominica Petrasanta Principissia S. Petri. . . on7 » 1 »

Super fundaco, horreo, et taberna in regione plateae del Tersana

A Rev. D. Litterio Mannelli tt. 7, 10 super loco, et molendino in casale S. Philippi Magno. . . . . on7 » 7 10

A Bartola Paladino tar. 3 super domo in regione plani S. Johan. on7 » 3 »

A D. Cesare, et D. Francisca Cicala, Dominico Mangano tt. 12 super loco in casali Trimisteris in continentiis dello Petraro . . on7 » 12 »

Ab haerede Abbatis D. Caroli Artesi uncia 1, 7 super loco in casali Cammariae . . . . on7 1 7 »

A Sorore Maria Zagami tt. 26 super loco in casali Comitissae on7 » 26 »

A Conventu S. Francisci de Paula, et fideicommissariis quondam D. Josephi Ducis tt. 18 super domo cum duabus apothecis in platea Portae Realis tt. decem et octo. . . . . on7 » 18 »

A D. Ferdinando Fenga tt. 26 super loco ad flumen Sancti Philippi Magni . . . . on7 » 26 »

Ab haeredibus D. Johannis Baptistae Bongiardino tt. 4 super domo in regione Monasterii Montis Virginis. . . . . on7 » 4 »

A D. Litterio Barrili tt. 8 super domo, et apotheca in via Tinctorum on7 » 8 »

A Nicolao, et Hieronymo Gemelli tt. sex super domo, et apotheca in contrata S. Johannis Baptistae Hierosolymitani	on7	»	6	»
A Sacerd. D. Sancto Smiriglio tt. 2, 10 super domo in strata de Porcelli tt. 2, gr. 10.	on7	»	2	10
Pessidet nec non Capitulum domum cum cella vinaria in contrata S. Thomae veteris, quae reddere solet tt. 12.	on7	»	12	»
Sunt et alii census, qui modo ex scripturarum deficientia non exiguntur, quique ascendunt ad annuam summam unciarum. . .	on7	15	»	»
Summa redditunm Beneficiorum annualium	on7	25	5	15

Redditus Beneficiorum, quae dicuntur Mensalia.

A Nuntio Arizzi exigit Capitulum unc. 2 super molendino in civitate Sanctae Luciae	on7	2	»	»
A Ven. Domo Scholarum Piarum tt. 7, 10 super domo, et Magazino in contrata di Cordari	on7	»	7	10
A Monasterio S. Annae Monialium hujus civitatis tt. 15 super loco in contrata casalis Garzii	on7	»	15	»
Ab haeredibus D. Antonini Corvaja tarenos 14, 2 super loco in casale Garzii tt. quatuordecim et gr. duo.	on7	»	14	2
A Monasterio Sanctae Mariae Scalae Monialium hujus civitatis tt. octo super domo cum apothecis in contrata Portae Salis	on7	»	8	»
A Domo Professa Societis Jesu tt. 9 super domo, nunc dictae domui adjuncta tt. 9.	on7	»	9	»
A Josepho Curro tt. 3, 6 super loco in territorio Fari. .	on7	3	6	»
A Collegio Magno Societatis Jesu tt. 16 super domo, nunc adjuncta domui Professae.	on7	»	16	»
Ab Abbate Sanctae Mariae de Bordonaro tt. 2, 12 . .	on7	»	2	12
Ab haeredibus vicecomitis Patti unc. 1, 6 super domo, et apothecis in strata Argentariorum.	on7	1	6	»
Ab haeredibus quondam D. Marii Staiti tt. 18 super domo in strata di Buccabarrile.	on7	»	18	»
Ab haeredibus quondam Stephani Alessi tt. 10 super domo in contrata Graecorum	on7	»	10	»
A Bajulivo Fr. D. Johanne Stagno, et D. Salvatore Stagno unc. unam tt. quindecim super domo cum apothecis.	on7	1	15	»
A Collegio Magno Societatis Jesu unc. unam et tar. quindecim super magazeno in contrata S. Mariae vulgo dicta la Porta. . .	on7	1	15	»
A Fr. Agathino di Bartoli tt. tresdecim et gr. decem super loco in S. Nicandro	on7	»	13	10
A D. Josepho Balsamo Barone Cattafi tt. vigintiunum super loco ad flumen S. Nicandri	on7	21	»	»
A D. Dominico Rugieri tt. decem et octo super loco ad dictum flumen	on7	»	18	»
A D. Dominico Cartixiano unc. 2 super loco in contrata Sanctae Mariae, ut vulgo dicitur, delli Viaggi	on7	2	»	»
A Francisco di Bartolo unc. 3, 20 super loco in casale Trimisteris	on7	3	20	»
Ab haeredibus D. Johannis Baptistae Bongiardina tt. duodecem super domo in contrata Monasterii Montis Virginis	on7	»	12	»

A D. Laurentio Lazzari tt. vigintiunum, et gr. decem super loco ad flumen S. Mariae Jesus Inferioris . . . . on7 » 21 10

A Jacobo Munagò tt. vigintiquatuor super loco in territorio Militis Inferioris tt. 24 . . . . on7 » 24 »

A Conventu PP. Cruciferorum unc. 2 super domo nunc aggregata praedicto Conventui . . . . on7 2 » »

A D. Antonino Bosco unc. 1, 15 super loco in casale Fari . on7 1 15 »

Possidet nec non Capitulum domum sitam in hac civitate in contrata S. Mariae Agoniae quae reddere potest summam . . . . . on7 2 » »

Ab Haeredibus quondam Cantoris D. Bartholomaei Castello unc. 1, super loco uti dicunt in contrata di Pistunina. . . . . . on7 1 » »

A Conservatorio S. Catharinae Senensis hujus civitatis tarenos decem et octo super domo, et apotheca . . . . on7 » 18 »

Ab hospitale Sacerdotum unc. unam et tar. quindecim super tribus domibus unc. 1, 15 . . . . on7 1 15 »

A D. Eleonora Giusba, et Savignone tarenos decem et octo, super domo in hac civitate. . . . . on7 » 18 »

A Josepho Costa tarenos quindecim super domo in hac civitate. on7 » 15 »

A Conventu S. Mariae Carmeli tarenos septem, et gr. decem super domo, nunc ad Ecclesiae fabricam conversa. . . . . . on7 » 7 10

A D. Francisco Fracemeni tarenos undecim super domo in contrata S. Nicolai Archiepiscopatus. . . . . on7 » 11 »

Ab Eutichio Terza, et Spinuso unc. unam et tar. sex super loco in casale Comitissae . . . . on7 1 6 »

A D. Francisco Ansaldo unc. unam et tar. novem super loco ad flumen Lardariae. . . . . on7 1 9 »

A Conventu S. Philippi Ordinis Sanctissimae Trinitatis tt. tres super domo in contrata Ecclesiae Sancti Georgii . . . . . . on7 » 3 »

Ab haeredibus quondam D. Francisci Greco tt. duodecim super duabus apothecis in contrata Portae Salis . . . . on7 » 12 »

A Monasterio Basiliano SS. Salvatoris unc. quatuor super loco in contrata Annunciatae, ubi nunc extat Monasterium. . . . . on7 4 » »

Ab haeredibus quondam Marchionis D. Gasparis Romeo unc. duas, et tar. decem et octo super domo in hac civitate . . . . . on7 2 18 »

Ab haeredibus quondam D. Petri di Pietro, et Nicolai Fasuni unc. una et tar. quindecim super loco in territorio Fari . . . . on7 1 15 »

A D. Jsotta, Catharina et Johanna Marullo unc. tres et tar. decem super loco extra muros civitatis in contrata di Buccarrabo. . . on7 3 10 »

A Fr. D. Ludovico Calvario tt. decem et octo, super loco ad flumen Sanctae Mariae Scalae . . . . on7 » 18 »

Ab haeredibus D. Antonini Ruggieri unc. duas, et tar. viginti super loco in casale Fari. . . . . on7 2 20 »

A D. Xaverio Bruno unc. tres, et tt. decem super loco ad flumen, uti dicunt, delli Cammari. . . . . on7 3 10 »

A D. Paolo Fuue unc. duas, et tar. quindecim super loco in contrata fluminis Sancti Philippi Magni . . . . on7 2 15 »

A Monasterio S. Placici Colonerò Ordinis S. Benedictis tarenos quindecim super loco in plana Melatii . . . . on7 » 15 »

Possidet nec non Capitulum locum extra muros hujus civitatis in con-

trata, uti dicunt, *delli Pagliara*, consistentem in feudos, qui reddunt uno pro altero anno summam circiter. . . . . onz 10 » »

A Domo PP. Minoritarum hujus civitatis exigit tt. quindecim, super loco in territorio Fari . . . . onz » 15 »

Ab eadem domo. . . . . onz 1 1 »

Super domo cum tribus apothecis, ad praesens ad usum fabricarum ejusdem Vlis Domus conversa.

A Sor. Deodata Crisafi tt. 4 super domo, et apotheca . . . onz » 4 »

A D. Dominica Cucuzza, et a Bne D. Josepho Ciancio unc. tresdecim et tar. quindecim super terris seminatoriis nuncupatis *la Reilla* in territorio Sanctae Luciae. . . . . onz 13 15 »

Ab Illri Marchione Regente D. Carolo Honuphrio Buglio unc. duas super domo, et apotheca in contrata S. Mariae Portae. . . . onz 2 » »

A Congregatione Captivorum S. Mariae Sacrae Literae super quibusdam domibus sub Ecclesia Maiori rotula 9 cerae, quae importare potest onz 2 » »

A D. Salvatore La Scala unc. unam super loco in S. Nicandro. onz 1 » »

A D. Placido Piccolo, et D. Placido Chiarello unc. unam et tar. duos super domo in contrata, uti dicunt, *Emmanuele* . . . . onz 1 2 »

A Conventu S. Dominici unc quatuor super loco in territorio casalis Fari in contrata di *Praia Romana* . . . . onz 4 » »

A D. Francisco Minaso uncias sex, super loco in eodem territorio, et contrata unc. sex . . . . onz 6 » »

Ab eodem Conventu Sancti Dominici unc. decem et septem super loco in eodem territorio Fari contrata Sanctae Agathae. . . . . onz 17 » »

A D. Ignatio Scardamaglia unc. unam, et tt. quatuor super apotheca in contrata Portae Salis . . . . onz 1 4 »

A D. Litterio Barrile tt. viginti super domo, et duabus apothecis in dicta contrata. . . . . onz » 20 »

A Venerabili Congregatione sub titulo Sanctae Mariae de Lumine super quibusdam domibus, ubi nunc extructa extat Ecclesia, et Congregatio onz 6 » »

A D. Caesare, et D. Francisca Cicala unc. unam, et tarenos decem et novem super domo in contrata, uti dicunt, *dell' Uccellatore*, et alia domo in contrata planitiei Matris Ecclesiae. . . . . onz 1 19 »

A Magno Hospitali unc. unam, et tar. novem pro duobus censibus uno tt. quindecim super loco ad Farum, altero tt. vigintiquatuor super alio loco in eadem contrata . . . . onz 1 9 »

Possidet nec non Capitulum quasdam terras seminatorias in territorio S. Petri in contrata, uti dicunt, *della Rotonda*, et alias terras nuncupatas *Saltei* in plana Milatii, quae reddunt . . . . onz 10 » »

Summa redditnum Beneficiorum Mensalium . . . . . onz 137 21 2

Onera, et Gravitiae.

In primis Vicariis Chori solvit Capitulum unc. duodecim pro satisfactione missae quotidianae conventualis . . . . onz 12 » »

Item unc. duodecim pro missa quotidiana, quam celebrare facit Capitulum ex antiqua observantia . . . . onz 12 » »

Item Magistro Caerimonialium Capituli. . . . . . . onz 6 » »

Item pro servitio cultus, et festivitatibus in altari S. Placidi.	onz	7	»	
Item Abati S. Michaelis lo *Fogliarino* unc. unam, et tar. duodecim ratione census perpetui super domo, uti vulgo dicunt, *dell'Agonia*.	onz	1	12	»
Item Advocato	onz	6	»	»
Procuratori ad lites	onz	3	»	»
Computatori Capituli	onz	3	»	»
Scribae.	onz	2	»	»
Procuratori ad cogendum pro exactione censuum	onz	12	»	»
Seminario Clericorum pro voluntaria gratificatione. . .	onz	20	12	»
Pro aliis expensis minutis	onz	30	»	»
Summa	onz	114	24	»

Bona, et Redditus Canonicorum Terzeriorum.

Canonici Terzerii, qui sunt duodeviginti, tres una Parochi sunt, reliqui quindecim assignatione quadam per Archiepiscopum Carallis pro eorum substentatione donati fuerunt. Hujusmodi reddituum assignatio facta fuit pro summa unc. 150. Verum modo ad tenuem summam redacta est ut sequitur.

In primis a R. D. Johanne Baptista Cuminale debentur tar. 24 pro censu perpetuo super loco in territorio Monfortis, et in contrata, uti vulgo dicitur, *dell'Apoco*.	onz	»	24	»
A Rev. Ab. D. Cajetano Morabito tar. 15, pro censu perpetuo super loco in territorio S. Stephani	onz	»	15	»
A D. Philippo La Maistra tamquam haerede D. Johannis Bombino tareni tresdecim pro censu Bullae super domo in contrata Septem dolorum hujus civitatis.	onz	»	13	»
A Monasterio S. Pauli Monialium hujus civitatis unc. 1, 12, pro duobus censibus	onz	1	12	»
A Josepho Bonasira unz 3, 24, super loco consistente in moris, vineis, ficariis, aliisque arboribus in territorio hujus civitatis; et ad flumen Pacis, et in contrata nuncupata *lo Nano*; ex supradicta autem summa solvuntur tar. 18 Sacerdotibus, qui Missam decantant in Ecclesia nuncupata S. Maria	onz	3	24	»
A D. Francisco Currao terrae Galterii unc. 4. pro censu perpetuo super loco in contrata di *Benincasa* territorio Galterii, et super trappetu diruto in dicta terra	onz	4	»	»
Ex supradictis redditibus solvuntur unc. 4, 16 Sacerdotibus Chori Cathedralis Ecclesiae.				
Item a D. Antonino Ardizzone Monfortis tar. 15 pro censu redimibili dependentes ex tar. 24 super loco in contrata dell'*Apoco* territ. Monfortis	onz	»	15	»
A Petro Venuti Monfortis uncia una, et tareni tres, super loco in eodem territorio	onz	1	3	»
A Conventu Carmeli terrae Gangi unc. 4, 12, dependentes ex unciis 30, vigore transactionis initae Conventum inter, et Canonicos per acta Not. Petri Sturniolo die 12 Nov. 1737	onz	4	12	»
A Cuminia Fluminis Nisi unc. 15, quolibet anno, ut ex supralaudata assignatione Archiepiscopi Caraffa	onz	15	»	»
Summa.	onz	31	28	»

Quibus omnibus diligenter perlustratis, et discussis, Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator nonnulla censuit decernenda, prout sequuntur:

Cum ad consulendum Dignitati tam eximii Capituli Regius Visitator Jordius aequum censuerit, ut redditus Capitularis Mensae augerentur, atque Majestas Regis Catholici de assignanda eidem nova pensione tunc cogitaverit, Illmus, et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator id, et nunc quoque aequum esse, ac oportere judicans, decrevit cum primis, quod Archiepiscopus intra sex menses uniat dicto Capitulo tot beneficia simplicia liberae collationis ex nunc cum primum vacaverint, quot reddere eidem possint quotannis annuam summam scutatorum aureorum adminus quincentum ultra praesentem Capitularem redditum.

Et quatenus tantum Beneficiorum numerum liberae collationis in sua Dioecesi non reperit, aut quidquam obesse consueverit, quin demandata unio sequatur, tunc Archiepiscopus ipsemet Sacram Regiam Majestatem de omnibus reddat certiorem, se abstinens interim ea, quae vacaverint, conferre absque Regis oraculo sub poena solvendi ex suis Archiepiscopalis Mensae fructibus quoad vixerit quicquid Capitulum ipsius causa non perceperit.

Simul vero Canonici elapso semestri nec unione peracta suas ad thronum Pientissimi Regis preces porrigant, ut vel eam omnino fieri jubeat, quod vel Majestas Catholica cogitabat. Ipse pro sua egregia pietate, et clementia munificenter praestet per assignationem alicujus pensionis, aut per unionem alicujus Regalis Abbatiae.

Prospecturus etiam Dnus Visitator Personatibus, Vivanderiis, aliisque Choristis decernit, ac mandat, quod Archiepiscopus solvat eisdem ad amussim augumentum illud stipendii, quod ipsis perpetuo assignavit Regius Visitator Jordius super poenis pecuniariis Curiae Archiepiscopalis, idque citra praejudicium actionis dictorum Vivanderiorum etc. pro summis hactenus ab Archiepiscopo non solutis toto tempore sui Praesulatus.

Inhaerens praeterea Dnus Visitator piae mentis felicis recordationis Archiepiscopi Caraffa, qui Canonicis Terzieriis ex redditibus Conventuum suppressorum succurrere cogitavit.

Decrevit, atque mandavit, quod Archiepiscopus egestati eorumdem consulturus, curet ope pientissimi nostri Regis novum Conventuum parvorum suppressionem, et applicationem redditum eorumdem dictis Terzeriis in summa annuarum unciarum 170 ab Archiepiscopo Caraffa intenta cum obligatione tamen interveniendi recitationi Divinorum officiorum.

Denique Dnus Visitator praecepit, quod Decreta Generalia pro conservatione rerum, et bonorum Regii Juris Patronatus ad amussim quoque a Capitulo, aliisque Ecclesiae Ministris observentur, quoad bona, et redditus ad ipsos respective spectantia.

§ III.

De Maragmate Ecclesiae vulgo l'Opera.

Ecclesia Cathedralis Messanensis nonnullos semper habuit redditus distinctos ab Archiepiscopali Mensa pro suis fabricis a pietate fidelium ei donatos, iique per Magistros, ut ajunt, *d'Opera* impendebantur, et administrabantur, ut produnt Regii Visitatores Ventus, Arnedus, et successores: duo olim erant Primarii hujusmodi Operae Officiales, unus vulgo dicebatur *Credenziero*, alter *Mastro d'opera*; anno vero 1727 Prorex de Almanara novam hujusmodi administrationi indidit formam, instituitque proin tres Deputatos, qui in posterum Magistri operae essent, vid. ex ordine nobilium unum, ex ordine civium alterum, et tertium ex corpore Capituli vel Canonicum, vel Dignitatem aliquam.

Hi vero Deputati in praescutiarum sunt·

Ex Corpore Capituli.

Decanus D. Didacus Migliorino.

Ex Ordine Nobilium.

D. Bartholomaeus de Pactis.

Ex ordine Civium.

D. Josephus de Stefano.

Cumque Illmus, et Rmus Dnus Visitator Genlis discutiisset relationes praesentatas in Officio Sanctae Regalis Visitationis per Maragmerios, sive Deputatos *dell'Opera*, quas tamen admisit, quoad nullum inferrent praejudicium, visitavit redditus, et onera Maragmatis, sive Massam *dell'Opera* pro fabricis Cathedralis, adhibitis inde omnibus diligentiis, redditus, et onera invenit esse, prout sequuntur, salvo tamen meliori examine.

Redditus, et Introitus.

In primis a Matthaeo Duci unciae duae, et tareni novem super domo in platea *del Terzanà* . . . . onz	2	9	»
A Paulo Grimaldi unc. duae, tareni octo, et gr. quinque, pro censu super apotheca in eodem loco . . . . onz	2	8	5
Ab haeredibus Leonardi Celi, et Faraone unc. 5, 1, 10, super domo, et apotheca in eodem loco. . . . . onz	5	1	10
A Johanne Balsamo pro censu tt. 18 . . . . onz	»	18	»
Ab Ignatio di Silvestro pro censu tar. 13 . . . . . onz	»	13	»
A Nicolao Carbonaro . . . . onz	»	10	»
A Catharina Barbara super Palatio cum apothecis . . . . onz	14	26	10
A D. Vincentio Cianciolo super domo, et apotheca al *Terzanà*. onz	»	27	»
Ab haeredibus D. Petri Marino unc. tres, et tareni sex super apotheca al *Terzanà* . . . . onz	3	6	»
A D. Andrea Roscia unc. una, et tareni quinque pro duobus censibus super duabus olim domibus, nunc in unam redactis in strata Argentariorum. . . . . onz	1	5	»
A Domo PP. Cruciferorum unc. 1, super domo . . . . onz	1	»	»
A Cajetano, Andrea, et Antonino Battaglia haeredibus quondam Demetrii unc. 1, super domo in contrata S. Luciae . . . . . onz	1	»	»
A D. Victoria Mauro tareni decem super domo, et apotheca in strata Cardinos . . . . onz	»	10	»
A D. Ursola Lazzari tar. 12, pro tertia parte census super domo ante Palatium Principis Alcontres . . . . onz	»	12	»
A Dominico Caccia tar. 14, et gr. 10 super domo contermina Ecclesiae S. Josephi . . . . onz	»	14	10
Ab haeredibus D. Marii Cirino unc. 1, super domo magna in strata Argentariorum . . . . onz	1	»	»
Ab haeredibus D. Salvatoris Tallone unc. 2, super domo, et viridario ante S. Bartholomaeum . . . . onz	2	»	»
A Congregatione S. Literae uncia una, et tareni sex, super petio terrarum . . . . onz	1	6	«
Ab haeredibus D. Caroli Berna tar. 9, super domo in contrata S. Georgii veteris . . . . onz	»	9	»
A D. Placido, Didaco, et Alberto Piccolo fratribus tar. 22, 6, super domo, et apotheca in contrata Consulatus Maris. . . . . onz	»	22	6

A D. Antonia Mazzeo, et Fararotto unciae duae census Bullae redemibilis ex unciis quinque, quarum tres fuerunt relictae super omnibus ejus bonis . . . . onz	2	»	»
A Rectoribus domus Virginum Reparatarum, et Oratorio, et Sancto Basilio *degli Azzoli* tar. 18 super domo *all'Albergaria*. . . . onz	»	18	»
Ab Oratorio S. Philippi Nerii tar. 8, 10, in contrata S. Marci dependentes ex tar. 16, 10, et ab haeredibus D. Stephani Carnazza tar. 8, super domo in contrata S. Leonardi. . . . . onz	»	16	10
Ab haeredibus quondam Pauli Basile unc. quatuor Bullae redimibilis super omnibus bonis . . . . onz	4	»	»
Ab Illri Comite D. Francisco Bisignano tt. decem et octo super domo ante Oratorium S. Philippi Nerii . . . . onz	»	18	»
A Notario Leonardo, et Magistro Paulo tt. duodecim super domo in contrata Judeae. . . . . onz	»	12	»
Ab haeredibus D. Pauli Mazzeo unc. una, et tt. decem et octo super domo ad S. Philippum hujus civitatis. . . . . onz	1	18	»
A Rectoribus Montis Sancti Basilii tt. quatuor super domo. . onz	»	4	»
Ab haeredibus D. Francisci Donato, et Barna tt. sex dependentes ex tt. duodecim census super domo in strata Minoritarum . . . . onz	6	»	»
A Rev. D. Laurentio Laganà tt. sex super eadem domo, ut supra onz	»	6	»
A D. Angela Calabrò tt. quindecim super domo in contrata della Conceria tt. quindecim. . . . . onz	»	15	»
Ab Oratorio S. Philippi Nerii unc. una, et tt. undecim super tribus domibus modo in unam redactis in contrata S. Luciae. . . onz	1	11	»
Ab Illri Marchione D. Simone Foti unc. una et tar. sex super domo nunc incorporata palatio eiusdem . . . . onz	1	6	»
A Clerico D. Litterio Casambrotti tt. duodecim super domo, uti dicunt, *alli Catalufari* . . . . onz	»	12	»
A D. Antonino Calvo, et Notario Antonino Ridi unc. una et tt. quindecim super loco ad Farum . . . . onz	1	15	»
A Collegio Magno Soc. Jesu tt. tresdecim super domo *alli Pizzillari* onz	»	13	»
Ab Anna Insigneri tt. quatuor super domo ad fontem S. Sebastiani onz	4	»	»
A Monasterio Spiritus S. tt. vigintiquatuor super domo all'Albergaria onz	»	24	»
Ab Hospitali magno Sanctae Mariae Pietatis unc. 2 et tt. sex pro duobus censibus super duabus domibus. . . . . onz	2	6	»
A Collegio Societatis Jesu tt. decem super domo in plano Caribdi. onz	»	10	»
A Ven. Domo S. Angeli de Russi unc. una et tt. duodecim super domo, et apotheca. . . . . onz	1	12	»
A D. Agathia Benevides, et haeredibus D. Laurae Corvaia tt. novem et gr. decem super domo retro Archiepiscopatum . . . . . onz	»	9	10
Ab Illri Principessa S. Petri tt. 15 super domo . . . . onz	»	15	»
A D. Felice Faraone, et Archidiacono unc. quinque super domo in platea *della Terzanà* . . . . onz	5	»	»
Ab haeredibus D. Dominici d' Andrea unc. una super domo, et apotheca ad Campum. . . . . onz	1	»	»
A D. Johanne di Domenico unc. una, tt. duodecim, et gr. decem super domo ad Campum . . . . onz	1	12	10
A D. Dominico Cortixiano tt. duodecim super domo prope Ecclesiam S. Georgii tt. duodecim . . . . onz	»	12	»

A D. Jacobo Stagno unc. una super domo in contrata *della Terzana* onz 1 » »

Ab haeredibus D. Vice-Comitis Patti unc. una et tt. sex super domo in contrata Angelorum . . . . onz 1 6 2

A D. Francisco Paulilla, et in praesentiarum a D. Paula Viperana tareni quinque super domo all' *Uccellatore* . . . . . onz » 5 »

A Rectoribus Ecclesiae S. Dominicae unc. sex, tt. octo, et gr. decem super magna domo in strata Calabrorum . . . . . . onz 6 8 10

A Jacobo Galotti unc. una super domo prope Ven. Ecclesiam S. Dominicae unc. una . . . . onz 1 » »

Ab Illri Principe Biscari unc. una , et tt. decem et novem super loco extra muros civitatis Catanae . . . . onz 1 19 »

Ab Illri Principe Venetici unc. quinque, et tt. decem et octo super quibusdam domibus, et apothecis *alli Banchi* . . . . . onz 5 18 »

A D. Benedicto Barbagallo unc. duae, et tt. quindecim super domo in eodem loco . . . . onz 2 15 »

A Monasterio vulgo dicto *di Basicò* unc. una super domo, et apothecas ad stratam Novam. . . . . onz 1 » »

A D. Thomasina Sollima unc. duae, et tt. tres super domo ante Seminarium . . . . onz 2 3 »

A D. Francisco Romeo Fari unc. unam super loco in eodem casali onz 1 » »

A Placido Arena, et Primo, et D. Rosa Balamo, unc. duae super molendino. . . . . onz 2 » »

A Nicolao Veronese, nunc dicta Catharina Mazzeo, et Ferrarotto tt. 7 et gr. decem super loco Comitissae. . . . . onz » 7 10

A Domo PP. S. Johannis de Deo unc. una et tt. decem et octo super loco ad Farum. . . . . onz 1 18 »

A D. Francisco, et Paulo Staiti, unc. duae super loco ad flumen Sanctae Mariae de Jesu. . . . . onz 2 » »

Ab Andrea Gallè, et Johanne, et Antonio Ansaldo tt. quindecim et gr. decem super loco in Larderia . . . . onz » 15 10

A Clerico D. Hieronymo Benenato tareni quinque super loco in casali Gypsi tt. quinque. . . . . onz » 5 »

A Philippo Arena, et Philippo Ratta Fari unc. duae et tt. quinque super loco in eodem casali . . . . onz 2 5 »

A Simone Russo, et modo a Conventu S. Dominici Messanae unc. 2, et tt. vigintiquatuor super loco in dicto casali . . . onz 2 24 »

A D. Johanne Baptista, et D. Johanne Sollima unc. tres super eorum palatio . . . . onz 3 » »

A Rectoribus Ecclesiae Gratiae Fari unc. duae et tt. vigintiquatuor super loco in eodem casali. . . . . onz 2 24 »

A Josepho di Francesco, et Josepho Romano, D. Josepho Mangano, et D. Francisca Gregorio tt. sexdecim super loco ad flumen Annuntiatae onz » 16 »

A Sor. Natalizia Santoro unc. quatuordecim super terris in plana Milatii unc. 14. . . . . onz 14 » »

A D. Dominico Mangano Bordonari unc. una, et tt. sex super loco in eodem casali . . . . onz 1 6 »

A Thoma Lo Gullo , nunc a Maria Bannino unc. una , et tt. decem super loco in territorio Milis superioris . . . . . . onz 1 10 »

A Dominico Oliveri, et Dominico Mangraviti unc. duae , et tt. decem et octo super loco ad Farum in contrata *di Barravallone* . onz 2 18 »

A D. Mario Bandea tt. duodecim super loco ad Cumiam. . on7

A D. Petro Gimilli unc. 1 15 super loco in contrata *di Buccarrato* on7 1 15 »

A D. Petro Bufalo tt. vigintiquinque super domo ad flumen Judaeae on7 » 25 »

Ab Oratoria Stigmatum Sancti Francisci tt. 4 super domo ante Seminarium tt. quatuor . . . . on7 » 4 »

A D. Paulo di Tomaso tt. decem et sex super domo . . on7 » 16 »

Ab haeredibus Johannis Baptistae Guanneta unc. una, et tar. quatuor et a Johanne Carpina unc. duae, et tt. octo super domo, et apotheca ad Ferrarios . . . . on7 2 8 »

A Rectoribus Ecclesiae Cumiae tt. quindecim super castanetum in eodem casali tt. quindecim . . . . on7 » 15 »

A D. Johanne Mangano tt. sex, super loco in contrata Sancti Laurentii Bordonari. . . . . on7 » 6 »

A Salvo Arena, et Paulo Pirrotta unc. una et tt. quindecim super loco in casale Fari . . . . on7 1 15 »

Ab haeredibus quondam D. Thomae Barrile unc. una et tt. quindecim super loco in territorio S. Luciae nominato *lo Decanato*. . on7 1 15 »

Ab Illri Principe Palci unc. una et tt. vigintiquatuor super quibusdam domibus *alla Logia* . . . . on7 1 24 »

A Josepho Arena Massae S. Georgii tt. decem et gr. octo super loco in dicto casali . . . . on7 » 10 8

Ab Aloysio d'Arena Massae S. Georgii tt. vigintiquatuor et gr. duodecim super petiis locorum, et domo in dicto casali . . . . on7 » 24 12

A Sorore Natalitia Spataro unc. quinque census Bullae redimibilis super ejus bonis . . . . on7 5 » »

A Rectoribus Ecclesiae S. Bartholomaei tt. quindecim super domo *alli Pizzillari* . . . . on7 » 15 »

A D. Antonino Celesti unc. quinque et tt. viginti de domo et locatae ante S. Laurentium . . . . on7 5 20 »

Ab Antonino Lombardo unc. septem, et tt. vigintiquatuor de domo ei locata unc. 7, et tt. 24. . . . . on7 7 24 »

A Notario Dominico Bausoti unc. quinque et tt. vigintiquinque de domo ei locata. . . . . on7 5 25 »

A D. Catharina Cicala unc. septem de domo ei locata . . on7 7 » »

Possidet nec non Maragma aliam domum, quae nunc est retro Collegium Societatis Jesu.

Item a Regia Secretia, et Dohana huius civitatis solvuntur Maragmati unc. decem quolibet anno pro pretio duorum cereorum pro voto facto per Regem Johannem in festivitate Assumptionis. . . . . . on7 10 » »

A Regio Campo picc. 2 ½ super qualibet salma frumenti, et farinae circiter. on7 14 19 2

A R. C. ratione bimestris super patrimonio, et gabellis huius civit. on7 2 16 8

Summa on7 217 19 1

Possidet nec non Maragma sive Opera sequentes partitas litigiosas:

In primis a Josepho Ciampoli tt. decem super domo in contrata *delli Porcelli* ratione census perpetui . . . . on7 » 10 »

Ab haeredibus Dominici Saya super domo in contrata S. Luciae. on7 7 » »

A D. Eleonora Paulillo in praesentiarum ab Illri Principe Alcontres tarenos decem et octo super domo in contrata *di Buccabarrile* . onz	»	18	»
A D. Caesare Patti, et in praesentiarum a Clerico D. Josepho Patti tarenos decem et novem super domo in plano Regii Palatii. . onz	»	19	»
A D. Andrea Impillizzeri et nunc ab eius haeredibus tt. decem et septem super domo in contrata *del Terzanà* . . . . . . onz	»	17	»
Ab Illri D. Flavia Rullo tt. quindecim super domo in eadem contrata onz	»	15	»
Ab haeredibus D. Gasparis Romeo, et ad praesens ab Abbate D. Placido Gregorio unc. novem et taren. undecim pro tribus censibus uno unc. octo super loco *alli Cammari*, altero unc. unius super domo in strata nova, et tertio tarenorum undecim super domo *alli Banchi* . . . onz	9	11	»
Ab haeredibus Dominici Colantonio super loco in territorio Larderiae onz	14	»	»
Ab Illri Principe Malvagna, et modo a D. Ignatio Pordio unc. unam super domo in contrata S. Jacobi Apostoli . . . . . onz	1	»	»
Ab haeredibus D. Philippi Netidonato tt. decem super loco in Gypso onz	»	10	»
A Josepho Cambarata tt. unus et gr. 10 super domo prope Monasterium Montis Virginis . . . . onz	»	1	10
A Paulo Currò tt. undecim et grana quindecim super loco in territorio Cumiae . . . . onz	»	11	10
Summa. . . . . . . onz	27	20	15

Habet etiam Maragma infrascriptas partitas, quae sunt inexigibiles ob deficientiam scripturarum, et praediorum destructionem, et sunt:

A Catharina Partuvenero super domo in contrata Judaeae. . onz	1	»	»
A Josepha Rullo super domo in eadem contrata . . . onz	»	10	»
A Michaele Scardamaglia ut supra . . . . . . onz	»	10	»
A Johanne Philippo, et Rosa di Dominico . . . . onz	»	10	»
A D. Nicolao Averna, et D. Virginia Stagno super domo in contrata *delli Porcelli*. . . . . onz	»	6	»
A Monasterio S. Eliae super domo prope Ecclesiam S. Josephi. onz	»	2	»
A D. Johanne Baptista Chinigò super domo in contrata Sanctae Mariae Portae tt. 1, 10 . . . . onz	»	1	10
A D. Lavinia Curvaja pro censu bullae super eius bonis in civitate Tauromenii . . . . onz	1	»	»
A Monasterio S. Theresiae super petio terrarum in Terranova. onz	1	»	»
A Conventu del Pilerello super domo in contrata S. Dominicae. onz	»	12	»
A Francisco Busa et Brige super loco in dicto casali . . onz	»	27	»
Ab Andrea Donato etc. super loco ad flumen SS. Annuntae . onz	»	21	»
Ab Andrea Gullè Larderiae super loco ad dictum flumen . onz	»	10	»
A Dominico Pirello super loco in casale Milis. . . . onz	»	10	15
A Josepha Cirinà quondam Thomae super loco in eodem casali. onz	»	10	10
A Matthaeo Bertucci Fari super loco in dicto casali. . . onz	2	»	»
A Johanne, et Placido Magano super loco in casali Larderiae. onz	»	5	6
A Stephano la Ficarra super loco ad Farum. . . . . onz	»	24	»
Ab Angelo Zanghì super loco ad Farum. . . . . . onz	»	15	»
A Johanne Baptista Salvione super duabus domibus, et apothecis in contrata Judaeae. . . . . onz	1	10	»
A Notar. Josepho d'Aloisio super loco in territorio Milis. . onz	»	8	»

A Sebastiano Celi super loco in territorio Castaneae in contrata *la Grangia* tt. quatuor.	on7	»	4	»
A Johanne Salvo d'Angelo super loco ad flumen Cataractarum.	on7	»	3	»
A Petro Tricarri super domo Larderiae in contrata *la China*	on7	»	2	»
A Jacobo Delia super loco in S. Philippo Magno.	on7	»	20	»
A Petro Amandola super domo ad portam, ut dicunt, *Cannizzari*.	on7	»	»	10
A D. Leonardo Crisafulli super domo in contrata Judaeae.	on7	1	9	»
A Johanne Petro Pellegrino super domo ad portam Graecorum.	on7	1	»	»
A Johanno Jacobo Donato pro censu bullae redimibilis super omnibus ejus bonis.	on7	2	15	»
Summa.	on7	18	6	11

Summa summarum totius Introitus.

Redditus exigibiles.	on7	217	19	1
Redditus litigiosi	on7	27	20	15
Redditus inexigibiles.	on7	18	6	11
Integra summa	on7	263	16	7

Onera, et Gravitiae Maragmatis, sive dell'Opera.

In primis solvit Maragma D. Iosepho Migliore, tamquam Beneficialis beneficii vulgo nuncupati *fior di vita*, erecti in Ecclesia S. Johannis Baptistae Hierosolymitani tt. 18 super domo ad Argentarios.	on7	»	18	»
Hospitali Magno S. Mariae Pietatis huius civitatis tt. 3 super domo ad S. Michaelem.	on7	»	3	»
Rev. D. Antonino Patti, tamquam Beneficialis beneficii nuncupati Nicolai Salerno, erecti in Ecclesia maiori	on7	3	»	»
Beneficiali alterius beneficii Nicolai Salerno alias S. Fratello erecti ut supra unciae duae.	on7	2	»	»
Rev. D. Antonino La Maistra beneficiali duorum ex tribus beneficiis nuncupatis Dominici Zaffarana, erectis ut supra.	on7	3	6	»
Beneficiali alterius beneficii.	on7	1	18	»
Beneficiali beneficii nuncupati *la Schiavuzza* erecti ut supra.	on7	2	»	»
Orphanae eligendae e Societate, ut dicunt Viridorum in subsidium dotis ratione legati.	on7	»	18	»
Beneficiali beneficii nuncupati *Buglisi*, et beneficii Beatricis Giordano, erectorum, ut supra.	on7	2	15	»
Capellano Maiori huius Ecclesiae, tamquam Beneficiali nuncupati Caesaris Paulillo.	on7	»	9	»
Pro legatis dotis relictis per quondam Johannem Baptistam Guardabasso unc. septem.	on7	7	»	»
Reverendo D. Antonio La Maistra, tamquam Beneficiali beneficii nuncupati *Palmeri e Caccioli*	on7	1	15	»
Summa	on7	23	12	»

Restrictus.

Introitus.	007	263	16	7
Exitus	007	23	12	»
Remanet summa	007	240	4	7

Quibus omnibus diligenter examinatis, ac perlustrata administrationis et expentionis methodo Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator nonnulla censuit decernenda, prout sequuntur:

Quoniam et si Ecclesia Cathedralis suos habeat redditus pro Maragmate, sive pro fabricis, experientia tamen compertum est, eos sive ob indebita onera, sive verius ob propriam tenuitatem pares non esse, ipsarum fabricarum indigentiis Illmus et Rmus Dnus Visitator consulturus pro munere eisdem ante omnia decrevit, atque mandavit:

Quod ne onera legatorum particularium proprium quoque Maragmatis fabricae redditum absorbeant, rationes, et computa, introitus, et exitus dictorum legatorum, seorsim a computis dicti Maragmatis gerantur, ipsumque numquam subintret eorummet oneribus, siqua aliquo anno dicti introitus minores sint.

Cum iuxta Vice-Regias ordinationes non possint Maragmerii mercedes fixas Advocatis, et Procuratoribus dare, et teneantur refrenare numerum officialium (quod utrumque hactenus minime factum est) Illmus et Rmus Dnus Visitator decrevit, quod resecetur omnino Procurator, et Sollicitatur ad lites. Item minuatur provisio Computistae, et aut tollatur Massarius, eiusque locu unus ex Sacristis minoribus serviat, aut saltem minuatur quicquid illi pro stipendio et pro emundandis sordibus tribuitur.

Praeterea quod oleum pro lampadibus Sanctissimi Sacramenti pertinens non ad expensas fabricae, sed Cultus Divini, non amplius subministretur a Maragmate, quemadmodum nec stipendium Custodis jocalium Ecclesiae, sed omnia per Archiepiscopum dentur, cui onus Divini Cultus, et servientium Ecclesiae debet incumbere, nisi tamen eaedem expensae onera essent legatorum particularium Maragmati factorum, nam tunc a Maragmate quidem, sed iuxta vires tantum propriorum legatorum substinebuntur, si secus Maragmerii egerint aere suo, quod male impenderint, reintegrabunt.

Caeterum si resecatis eiusmodi impensis redditus nihilominus Maragmatis non suffecerit, Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator decrevit, quod teneatur in subsidium Archiepiscopus ex redditibus Mensae, prout, et canones et Regni Capitula, et Decreta Regiorum exigunt Visitatorum. Reservans tamen ipse Dnus Visitator eidem Domino Archiepiscopo jus petendi in posterum expurgationem, et liberationem dicti Maragmatis ab expensis aliis quibuscumque, quae a natura Ecclesiasticorum redditnum reparationi addictorum abhorrerent, nec essent onera legatorum particularium juxta eorum vires.

Ad haec Dnus Visitator decrevit, quod idem Dnus Archiepiscopus solvat quicquid alieni aeris dictum Maragma contraxisse ob erogationes nonnullas necessarias, introitibus superiores, ad effectum autem ejusmodi exactionis aeris alieni, et futurae solutionis in subsidium Dnus Visitator commisit Regio Secreto Messanensi pro tempore, quod nomine Sanctae Regalis Visitationis ad omnem requisitionem Maragmeriorum post liquidatam summam extrajudicialiter, audito Archiepiscopo ipsius redditus sequestret pro concurrenti quantitate, et ex illis aes praedictum extinguat.

Insuper Dnus Visitator praecepit, quod Maragmerii integram omnium partitarum exactionem, factis judicialibus diligentiis, semper curent, alioquin de damno Maragmatis ob omissas diligentias judiciales ipsi teneantur. Ne vero Massa ejusmodi Regalis Ecclesiae

fabricae addicta, expensis ingentibus judiciorum exhauriatur, dignabitur Excmus Prorex Judicem privatum Messanae destinare, apud quem Maragmerii convenire, et conveniri in posterum valeant.

Quod iidem Maragmerii singulis annis rationes reddant administrationis suae. Qui vero debitores remanserint, non possint ante debiti satisfactionem in munere continuare, aut confirmari.

§ IV.

De Massa alia pro Fabricis, et Jocalibus.

Licet Ecclesia Cathedralis pro suis fabricis peculiares redditus habuerit, adhuc tamen reliquae Archiepiscopatus fabricae, et Ecclesiae in jocalibus et supellectilibus subsidio destitutae remanebant.

Hinc Regii Visitatores tenore Pragmaticae Ferdinandi Regis Catholici certam summam pro iis super Archiepiscopali Mensa taxarunt, institueruntque Deputatos, qui taxatam summam expenderent pro reparatione fabricarum Ecclesiae S. Nicolai, et Palatii Archiepiscopalis, et pro jocalibus, et ornamentis ipsius Cathedralis et Ecclesiae S. Nicolai.

Visitator Arnedus pro supradictis fabricis et jocalibus, ac ornamentis taxavit annuam summam unciarum centum quinquaginta super Archiepiscopali Mensa. Regius vero Visitator Puteus supradictam summam confirmans declaravit teneri Archiepiscopum ad majorem summam, si necessitas expostularet, et subjunxit: *praedicta autem summa unciarum centumquinquaginta intelligatur praeter pecunias, quas Praelatus pro necessitate certe quantitatem debet, et solet expendere in Divini Cultus servitium.* Visitator tamen Jordius eamdem summam confirmavit, simulque decrevit, ut vel summa centum pro fabricis, et quinquaginta pro jocalibus, vel è contra, prout necessitas expostularet, impenderetur.

Itaque Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator, discussis relationibus praesentatis in officio S. Regalis Visitationis per Deputatos, admissis tamen citra praejudicium etc, visitavit praedictam Massam pro fabricis et jocalibus, perlustravit nec non methodum administrationis et expensionis, et hinc nonnulla decrevit, prout sequuntur:

Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator inhaerens cum primis taxactioni a praedecessoribus Visitatoribus factae, decrevit, quod Archiepiscopus praesens, aliique pro tempore deponere quotannis semestratim habeant in publica tabula Messanae uncias centumquinquaginta pro jocalibus Cathedralis Ecclesiae, et alterius Ecclesiae S. Nicolai Archiepiscopatus, nec non pro reparandis fabricis Palatii et dictae Ecclesiae S. Nicolai. Ita quidem, ut eadem summa pro ordinariis tantum indigentiis taxata intelligatur, et vere pro reparatione fabricarum, proindeque erogari non possit pro construendis novis fabricis, nec pro iis citra necessitatem, et voluptuosè reformandis, nec pro reparatione aliarum domorum, apothecarum etc. ipsius Archiepiscopatus, nec pro mobilibus Palatii, sed haec omnia Archiepiscopus aere suo sibi faciat.

Si qua vero major jocalium et supellectilium, et fabricarum necessitas urserit, tunc Archiepiscopus teneatur majorem etiam summam, prout opus fuerit, in tabula depositare.

Porro pro administratione dictae summae unciarum 150, et majoris etiam in casu necessitatis majoris, Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator in primis confirmavit, et respectivè elegit tres Deputatos, nimirum duas primas Dignitates Cathedralis, Regium Secretum, et Primum Senatorem, omnes pro tempore melius judicans, quod ejusmodi deputatio officiis perpetuis addiceretur, ne unquam Deputatus ullus deficeret.

Qui quidem perpetui Deputati administrationem dictae summae pro fabricis et jocalibus simul gerant syngraphas, mandata, apocas de recepto, aliasque scripturas omnes pa-

riter simul peragant, Magistrum Notarium Deputationis constituant, et ejusdem dumtaxat manu mandata, et scripturas praedictas faciant, Archivium in Ecclesia habeant, et libros administrationis scripturasque omnes deputationis ibi servent, primo die tertii cujusque mensis in Sacristia Cathedralis se congregent et interim quoties opus fuerit ad convocationem Decani, atque de omnibus occurrentiis fabricae, supellectilium et jocalium ibidem agant, accito auditoque Sacrista, seu thesaurario, si opus fuerit. Praeterea expentiones non peragant, nisi cum intelligentia et beneplacito Archiepiscopi, eoque absente, vel defuncto, cum intelligentia Vicarii Genlis, vel Vicarii Capitularis: denique singuls annis prima die augusti ipsimet computa sua faciant coram ipsomet Archiepiscopo. Si quis vero aliquis ex Deputatis praedictis debitor remanserit, tunc donec debito satisfecerit, continuare in administratione non possit, sed eadem ipso facto devoluta intelligatur Dignitatibus, et Senatori respective in ordine succedentibus, quod pariter currat in casibus omnibus, in quibus administratorem culparum removeri ab officio contingat.

Jam vero si contingerit aliquando per Archiepiscopum summam praedictam stato tempore, et quicquid ulterius pro majoribus necessitatibus opus fuerit non depositari in tabula, ut supra, tunc ipsimet Deputati super fructibus Archiepiscopalis Mensae quibuscumque, ipsam summam exigent manu Regia, et nomine Sanctae Regalis Visitationis. Conferens in id ipsis Dnus Visitator omnem authoritatem, vices, et voces suas, atque ex nunc pro tunc sequestrans redditus Archiepiscopatus.

Caeterum cum Archiepiscopus praesens per sui Praesulatus tempus dictam summam unciarum 150, non deposuerit in tabula, ut debuerat, sed eam ipse de facto erogaverit, atque tum reddens de ejosmodi erogationibus coram Domino Visitatore recensuerit inter partitas exitus sumptus quosdam pro Pontificalibus, et pro throno, quae aere Archiepiscopali fieri debeant, ut pluries declaravit Sacra Congregatio, nec non improprias alias expensas pro fabricis caeterorum aedificiorum Mensae, aliisque nonnullis, quae vigore ordinationum Regiorum Visitatorum non incumbebant dictae Massae, Illmus Dnus Visitator dictas expensas tamquam improprias rejecit, cassavit, et expunxit, atque dictum Archiepiscopum declaravit liquidum debitorem in summa unciarum 348, 4, 1, ipsumque condemnavit eamdem solvendam favore dictae Massae, et Deputationis.

Cumque idem Archiepiscopus ad extinguendam et compensandam dicti debiti partem, Ecclesiae cedere voluerit quasque casulas, dalmaticas, pluvialia, albas, tobalias et calicem, quae pro usu suo fecisse ajebat asserti valoris unciarum 203, et tar. 13, et contra objicerunt Deputati, quod nec de asserto valore liqueret, nec ea supellectilia necessitati Ecclesiae congruerent, quae aliis indigebat, nec ea recipi possent in computum debiti, quandoquidem Archiepiscopus illis adhuc uti praetendebat, et tamquam a se facta, suisque armis insignita describi in inventario Ecclesiae fecerit, Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator, auditis etiam nonnullis aliis animadversionibus fiscalibus, censuit super ejusmodi partita 203, 13 supellectilium cessorum supremum oraculum expectare, et proinde mandavit, quod remanente iususpenso, summa praedicta 203, 13 Archiepiscopus intra mensem solvere interim teneatur residualem debiti partem in summa 144, 28. Et si qua non solverit, eam Dnus Visitator exigi manu Regia mandavit per dictos Deputatos super fructibus mensae Archiepiscopalis ex nunc pro tunc sequestrum super iisdem apponens pro concurrenti quantitate.

Ad haec Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator pro generali in posterum regula declaravit, quod vestes throni, mitrae, cruces, baculi, pontificalia et caetera supellectilia et jocalia Archiepiscopi ab ipso aere suo comparentur, nulloque modo fiant expensis Massae pro jocalibus, et supellectilibus segregate vigore Pragmaticae Ferdinandi II a Regiis Visitatoribus non pro supellectilibus Praelatorum, sed pro iis, quae Praelati suis facere Ecclesiis detractabant.

Denique generaliter decrevit, quod in fabricis, supellectilibus, et jocalibus comparatis ex diotae Regiae Massae pecuniis, nonnisi arma Regia imponantur, quod et iis rebus quoque praecepit, quae ex Maragmatis redditibus fieri contingerit.

§ V.

De Jocalibus, et Supellectilibus Ecclesiae.

Postquam Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator discussit relationes per Sacristam majorem praesentatas in Officio Sanctae Regalis Visitationis, et personaliter visitavit omnia jocalia et supellectilia Ecclesiae Cathedralis, praecepit inde, atque mandavit:

Quod per Deputatos Massae pro jocalibus fiat volumen magnum in carta regia in tabulario Deputationis conservandum, in quo manu Notarii ipsius Deputationis, assistente thesaurario, et uno ex Officialibus Archiepiscopi, quatenus interesse voluerit, describere faciat jocalia et supellectilia omnia reperta, et inventariata in Sancta Regali Visitatione. Ita quidem, ut quae aere ipsius Massae fuerunt facta non ponantur sub Archiepiscopi, aut alterius cujusque nomine. In ejusmodi autem descriptionis calce registretur actus consignationis eorumdem moderno Thesaurario, qui et ibidem actum obligationis cum juramento de illis fideliter custodiendis, nec alienandis, nec ex Ecclesia extrahendis etc. accomodandis, atque ita in posterum in assumptione novorum Thesaurariorum eadem jocalia, et supellectilia inventariari per similem actum debeant sub ipsamet obligatione, nec alioquin ad exercitium muneris admittantur.

Item quod supellex Pontificalis omnis in obitu Praelati Ecclesiae quaesita, aut in futurum quaerenda, nempe Cruces, Pastoralia, anuli, aliaque ornamenta ejusmodi, item solia, thronus, sandalia, coturni, et reliqua Pontificalia superfluentia, quin ut futurorum spoliorum mobilia omnia, quibus Ecclesia non indiget, vendantur, et in alia jocalia et supellectilia magis necessaria per eosdem Deputatos convertantur. Ita tamen ut remaneat tantum in Thesauro Ecclesiae crux una, et Pastoralis unus, unusque integer Pontificalis ornatus pro decore Cathedralis.

Ad haec Praelati omnes pro tempore aere suo ejusmodi mobilia Pontificalia sibi comparare teneantur intra annum, vel saltem biennium a die possessionis, cum rationabile non sit mobilibus Ecclesiae continuo uti, quod si in statuto anni, vel biennii tempore eadem non sibi fecerint, tunc Deputati Massae, et Thesaurarius, nisi iidem Praelati licentiam a Rege obtinuerint, usum Pontificalium Ecclesiae illis nullo modo concedant sub poena unciarum 20 fabricae Ecclesiae applicandarum etc.

Quod praedicta aliqua supellectilia et jocalia Ecclesiae non aliter vendantur, aut permutentur, quam a Deputatis Massae pro jocalibus; et cum assensu in scriptis Superioris Ecclesiastici, et Proregis, sive illius, qui ab Excellentia Sua erit Messanae pro ejusmodi licentiis deputandis.

Decrevit quoque Dnus Visitator ad consulendum Dignitati, et decori tam eximii Mitrati Capituli, quod sacrae vestes, albae, et reliqua sacra supellectilia Canonicorum ejusdem sint perpetuo distincta, ac separata, et meliora, ac ornatiora caeteris usui Ministrorum addictis, atque quod fiant sacrae vestes pro aestivo tempore leviores, juxta morem principalium Ecclesiarum Regni Siciliae.

Porro opus esse Dnus Visitator intelligens, quod semper sit aliquis ex Canonicis, qui Curatorem agat munditiei sacrae supellectilis, et totius Ecclesiae; pro primo triennio eligit in talem Can. D. Michaelem Alphonsum Romeo; et subinde potestatem dedit Capitulo, ut singulis trienniis ejusmodi curatorem ex corpore Canonicorum eligatur, dans ipse Dnus Visitator Cantori praedicto facultatem invigilandi, et jubendi quidquid opportunum pro

munditie censuerit, in quo omnes ei parebunt, sub poena unciarum decem fabricae applicandarum.

Denique Dnus Visitator mandavit, quod fiat de novo alia argentea thimiamatis navicula, atque simul fiant nova quatuor pallia altaris majoris è serico quatuor colorum.

Item fiant tres aliae casulae albae opere frigio aureo ornatae, ad reitegrandam capellam relictam ab Archiepiscopo Migliaccio, nec non ornatus integer pluvialium et planetarum rubri coloris pro Canonicis in functionibus Pontificalibus.

Quod pluviale album Archiepiscopi Migliaccio flosculis distinctum novo serico fundo instruatur, nec non reficiantur velum album auro frigiatum, et bursae. ac pallae omnes nigri coloris.

Quod ornamenta casularum omnium ad pectus Crucem referant, ac vela calicum sint ampliora, atque è serico consistentiori. Et demum quod fiant de novo duodecim albae è tela subtili, nec non tabellae precum praeparatoriarum ad Missam, et crux grandis pro suggestu concionatorum, interdicta omni usu, quae nunc adhibetur.

Jocalia vero, et Supellectilia

Ecclesiae, quae invenit, sunt:

Quae vulgari idiomate pro faciliori intelligentia describuntur, prout in relatione.

In primis calici num. dodici con loro piedi, e patene tutte di argento, cioè quattro bianchi, e lisci, un altro bianco, e liscio, con sua coppa dorata, altro traggettato con tre teste di Serafini sotto la coppa, e piedi, altre due di argento uno liscio dorato, e l'altro lavorato alla greca, con armi di Monsig. Bellogrado, altre due di argento lovarate con suoi piedi dorati, ed altre due con loro patene antiche con coppe larghe, e piedi di argento lavorati magistrevolmente con smalto, e figurette, che sogliono servire per il Santo Sepolcro, ed once quattro di bolla varia ad on7 4, 12 la libbra di moneta di questo Regno di Sicilia . . . . . lib.	30	4	»
Item un altro calice di argento traggettato con sua patena del fu Mons. Migliaccio, di peso libbre tre, ed onc. 4, senza bolla, prezzato ad on7 4, e tar. 12 libbra . . . . lib.	3	4	»
Item altro calice di argento lavorato con Passione di Nostro Signore, ed armi di Mons. Vidal di peso libbra una, ed once dieci di bolla nuova prezzato ad once 4, 12 la libbra. . . . . lib.	1	10	»
Item altro calice con suo piede di rame dorato con sua coppa, e patena di argento, quale esiste in potere di Mons. Vidal di peso once sei di bolla nuova, prezzato ad once 4, 12 libbra . . . . . . lib.	6	»	»
Item altre due piedi di calice di rame dorato senza balaustri, e tutte due senza coppa, anche inservibili.			
Item una patena d'argento vecchio inservibile, di peso once due, ed un trappeso di bolla nuova prezzato ad onc. 4, 12 . . . . lib.	2	1	»
Item tre incensieri di argento con sue catenette, cioè uno grande a campanile, e due più piccoli differenti di peso cioè, due di detti di peso libbre sei, e once ventotto, prezzati ad once 4 la libbra, per essere di bolla vecchia, e l'altro di libbre due, ed once undici, prezzato ad onc. 4, 12 la libbra, per essere di bolla nuova, che in tutto sono di peso lib. nove ed once tre . . . . lib.	9	3	»
Item una navetta di argento con sua cocchiara di argento di peso libbra una, ed once due di bolla nuova, prezzato ad once quattro, e tarì dodici la libbra . . . . lib.	1	2	»

Item una palmatoria di argento colle armi del fu Monsignor Cicala, lavorata con un signaculo del detto, di peso lib. onc. sette, e trappeso uno di bolla antica ad once 4 libbra. . . . . lib. 7 1 »

Item una croce con sua asta di legno coperta di lannetta di argento con armi del fu Monsignor Caraffa, e sopra detta Croce vi è l' immagine di Gesù Crocifisso di argento, quale fu riconsata da Monsignor Vidal di peso libbre sette a giudizio, e parere del Professore Domenico Franchi lib. 7 » »

Item un baculo pastorale di argento, e parte dorato con figura in mezzo di S. Andrea con sua asta di argento fatto dal fu Monsig. Mastrillo di peso libbre sette prezzato ad once 4 la libbra per essere di bolla vecchia. lib. 7 » »

Item altra croce di landa di argento con sua asta di legno coperta di argento coll'immagine di Cristo Crocifisso, colle armi del fu Monsignore Cicala, di peso libbre quattro, e once sei, a giudizio, e parere del Professore Domenico Franchi, prezzato ad once 4 la libbra, per essere di bolla vecchia . . . . lib. 4 6 »

Item altro baculo pastorale di argento con sua asta di legno dentro con armi del fu Mons. Cicala; il detto baculo lo riformò il fu Monsignor Migliaccio, ed il medesimo fu rifatto da Monsig. Vidal, di peso lib. cinque, e once sette di bolla nuova, prezzato ad once 4, 12. . . lib. 5 7 »

Item un sicchetto di argento con due sponge di argento, una grande, e l'altra piccola, di peso libbre due, e once sette, prezzato ad once 4 la libbra, per essere di bolla vecchia . . . . . . lib. 2 7 »

Item una musca, così chiamata, di argento dorato, quale serve per li vespri, e laudes canonicali nel petto per li sig. Canonici, di peso once due, e trappesi quindici, prezzato ad once quattro la libbra, per essere di bolla vecchia . . . . lib. 1 6 »

Item una paranza di candelieri di argento num. dieci con sua croce di argento tutti coll'insegna del fu Monsig. Caraffa, in quanto al num. sei colla Croce per servizio dell'altare maggiore, e quattro per le messe cantate, in tutto di peso libbre ottantasei, e once otto, prezzato ad once 4 la libbra, per essere di argento di bolla vecchia . . . . lib. 86 8 »

Item due baculi di argento con suoi pomi di argento dorato col legno dentro per uso, uno del Rmo Decano, e l'altro del Rmo Cantore, di peso libbre due, e once dieci, a giudizio, e parere del Professore Domenico Franchi, prezzati ad once 4 la libbra, per essere di bolla vecchia. lib. 2 10 »

Item una croce di lanna di argento grande dorato, ed il dentro di legno, in una parte di essa vi è l'immagine di Nro Signore Crocifisso, e nell'altra della Beata Vergine di rilievo tutti di argento, che serve nelle processioni colle armi del fu Monsignor Retana, di peso libbre dieci in circa, a giudizio, e parere del Professore Domenico Franchi, prezzato ad once 4 la libbra, per essere l'argento di bolla vecchia . . . . . lib. 10 » »

Item un'altra croce, con il dentro di legno di argento, coll'immagine da una parte del SSmo Salvatore senza taddema, e dall'altra parte del SSmo Crocifisso con pomo dorato, quale serve per l'altare maggiore di peso libbre quindici in circa, a giudizio, e parere del professore Domenico Franchi prezzato ad once 4 libbra, per essere di bolla vecchia. . lib. 15 » »

Item due ampolline di argento, con suo piattiglio di argento, di peso libbra una, once sei, e trappesi tre, prezzato ad once 4 la libbra, per essere di bolla vecchia . . . . lib. 1 6 3

Item una bussola di argento, quale serve per lo deposito del Venerabile, che esiste dentro il tabernacolo, fatta da Monsignor Vidal, con aver degrastato altra bussola di argento, di peso.

Item due piattigli di argento del fu Monsig. Cervantes, uno colle armi, e l'altro senz' armi per servizio delle ceneri, di peso libbre due, once 8, 15, prezzato ad once 4 libbra, per essere di bolla vecchia. . lib. 2 8 15

Item tre vasi grandi di argento per servizio degli olii santi, colle armi di Monsignor Vidal, di peso libbre trentanove, e once tre di bolla nuova, prezzati ad once 4, 12, la libbra di prezzo onc. 214, 1, 5 . lib. 39 3 »

Item una palmatoria di argento con suo smiccatore di argento, e catenetta di argento, di peso once sei, prezzo ad once 4 la libbra per essere di bolla vecchia . . . . lib. 6 » »

Item due piatti grandi di argento lavorati, di peso libbre undici, e once undici, prezzato ad once 4 lib. per essere argento di bolla vecchia. lib. 11 11 »

Item altro piatto mezzano dorato di argento, di peso libbre quattro once 10, 15, prezzato ad once quattro la libbra per essere argento di bolla vecchia . . . . lib. 4, 10 15

Item una pace di rame dorato con figura di Nostro Signore morto in mezzo due Marie, con suo manico dietro, del medesimo Monsignor Cicala, fatto a modo di conetta con testa di Serafino sopra, di prezzo onc. 2, circa.

Gioje d'oro.

Un pettorale di rame dorato con cinque al presente, però quattro pietre ordinarie varie, con armi del fu Monsignor Mercurio, di prezzo oncia 1, e tarì dieci in circa a giudizio, e parere del professore Domenico Franchi.

Item una crocetta di argento dorato con alcune sante reliquie con lazzetto di seta violace, che soleva mettersi al petto Mons. Arcivescovo in alcune funzioni, come asseriscesi, e solevano portare gli antecessori di questa Santa Chiesa, di peso 2, trappesi 25, prezzato ad onc. 4 libbra, per essere di bolla vecchia . . . . lib. 25 » »

Item un anello di rame dorato alla greca, ed a modo di staffa con armi Pontificii, ed armi di Mons. e una con pietra rossa falsa di prezzo once 1.

Item un anello d'oro con circo di perle ordinarie, ed alcune pietre varie false, chiamato l'anello di S. Pietro, il sotto è di lanna di argento dorato, di peso . . . . lib. » 3 7

Item un anello di argento con pietra torchina, o sia celestina a modo di staffa, con armi pontificii, di peso oncia una, e trappesi otto, prezzato ad onc. 4, la libbra per essere di bolla vecchia . . . . lib. 1 8 »

Item una crocetta pastorale d'oro, smaltata bianca, e verde con due pendericoli d'oro, con pietre verdi in mezzo, e colli misterii della Passione di Nro Signore di basso intagliati situati dentro detta croce, con suo lazzetto verde di seta, ed oro, di peso once due in circa, a giudizio, e parere del professore di Franchi, di prezzo once dieci . . . lib. » 2 »

Item una gioja grande di pietra con berilli, seu specchietti, e pietre verdi false incastate in argento dorato, di peso onc. sei di bolla vecchia ad once 4 al libbra. . . . . lib. » 6 »

Item un anello d'oro con pietra torchina, seu zaffiro falso, quale Monsignor Arcivescovo Vidal per uso suo proprio stimato di valore oncia una e tarì diciotto.

Item una croce pettorale d' oro, con sue pietre giacinti, e num. sedici diamanti, smaltata di dietro bianca e nera, con suo lazzetto verde, ed oro del fu Monsignor Migliaccio, di prezzo once venti in circa, a giudizio, e parere del Professore de Franchi.

Item altra croce d'oro simile con num sei giacinti, e num. diciotto diamanti tutti ingastati sopra argento, con suo lazzetto di seta gialla, ed oro del fu Monsig. Migliaccio, di prezzo once dieci in circa, a giudizio e parere del professore Frauchi etc.

Mitre.

Item in primis. Una mitra di tela bianca sottile semplice.

Item altra mitra di lama di argento con ricamo: d'oro, ed argento, e seta, e con pavoni in mezzo colle armi del fu Mons. Caraffa.

Item altra mitra di lama bianca con ricamo d'oro granatini, e pietre false al num.... colle armi di Monsignor Cicala.

Item altra mitra di lama di argento ricamata d'oro con pietre varie false al num...., del fu Mons. Migliaccio.

Item una mitra di lama a color d'oro vecchia.

Item altra mitra di lama rossa vecchia.

Item altra mitra di spolino sopra lama bianca vecchia.

Item altra mitra bianca ricamata d'oro, e di argento impetrato.

Item altra mitra bianca ricamata d'oro, e di argento con fondo di argento, con perle ed alcune pietre false al num...di Mons. Migliaccio.

Item altra mitra di lama bianca con gallonetto d'oro.

Item altra mitra con fondo d'oro, e ricamo dell'istesso con perle, ed alcune pietre false al num....con armi di Mons. Lombardi.

Ramo.

Un bacile grande di rame per lavare li purificatori.

Statue di legno ch'esistono nella Sacristia sopra il cornicione del casciarizzo.

Quattro mezze statue di legno dorate, cioè S. Placido, S. Vittorio, S. Flavia, e S. Eutichio MM.

Item altre due mezze statue, come sopra di S. Biagio, e S. Silvia dorati.

Palii delli SS. Apostoli.

In primis palii num. 12, di damasco bianco, cioè num. 10 usati con armi di Monsignor Migliaccio, e num. due con armi di Monsignor Vidal, con suo passamano di seta gialla.

Item palii num. 12 di damascone cremisi con suo passamano di seta color d'oro, con armi di Monsignor Vidal.

Item palii num. 18 di damascone verde con suo passamano giallo, e torchino di seta con armi di Monsignor Vidal.

Item palii num. 12 di damascone violaceo con suo passamano giallo, ed oro con armi di Monsignor Vidal.

Palii dell' Altare Maggiore.

Un palio con fondo di lama bianca ricamato impetrato d' oro, e seta con sua frinza d'oro, con armi di Monsignor Proto.

Item altro palio d' imbroccato morato giallo d'oro con sua frangia d'oro, e fricio ricamato d'oro, e seta, e suo pizzilletto attorno.

Item altro palio di spolino d'oro, con sua frinza d' oro, rifascio attorno, ricamato di fiori d'oro, e seta, vecchio, con armi di Monsignor Rui.

Item altro palio d'imbroccato rosso d'oro con sua frangia di seta, ed oro vecchio, ed armi di Monsignor Lombardi.

Item altro palio di damaschello nero vecchio, con sua frinza, e passamano giallo, con armi di Monsignor Caraffa.

Item altro palio d'imbroccato rosso con sue fasce d'imbroccato morato, con sua francia di seta, ed oro vecchio.

Item altro palio di damasco verde con sue fasce di velluto verde, con sua francia di seta, ed oro, e suo rifascio di seta verde, e bianca.

Item altro palio di damasco bianco con guarnizione d oro, e suoi galloni, con suo rifascia di seta rossa, con armi di Monsignor Caraffa vecchio assai.

Item altro palio di damasco rosso con sua frinza, e gallone d'oro, e suo rifascia attorno bianco, lavorato di seta rossa, con armi di Monsignor Proto.

Item altro palio di damasco pavonazzo con sua frinza, ed oro con sua guarnizione, e ripartimenti d'oro, e di argento, e suo rifascio attorno d'oro col fondo incarnato colle armi di Monsignor Caraffa.

Cappe rosse.

In primis. Una cappa di velluto cremisi lavorato antico, con sue rifascie, e cappuccio di lama di argento color di rosa con suoi passamani d' oro vecchi con armi del fu Monsignor Lalignamine, con fodera di tela rossa, quale fu rifatta da Monsignor Vidal.

Item altra cappa rossa d'imbroccato d' oro, vecchia, con suo rifascio, e cappuccio di ricamo d'oro, e sua stola, con figure dei SS. Apostoli di seta, ed oro, e sua frinza al cappuccio di seta cremisi con armi di Cardinal Mercurio.

Item altra cappa d'imbroccato rosso, sua stola, con sue fascie del medesimo guarnita con passamani d'oro, e suo gallone al cappuccio, e frinza d'oro, e seta, foderata di tela rossa, quale fu rifatta da Monsignor Vidal.

Item altre due cappe di damasco cremisi, ed una stola con suoi passamani di seta, ed oro, foderati di tela rossa con armi di Monsignor Proto, quali sono state rinnovate da Monsignor Vidal.

Item altra cappa di molla cremisi e sua stola ondiata con sue rifasce dentro di terzanello dell'istesso colore, con suoi galloni d'oro, rifatta da Monsignor Vidal.

Item altre due cappe di damaschello cremisi con suoi galloni d'oro ad una fascia, foderate di tela rossa con armi del fu Monsignor Migliaccio, quali sono stati riconzati da Monsignor Vidal.

Item altra cappa di molla color cerasa ondiata con sua stola, e passamano di gallone d'oro, foderata di terzanello celestino, fatta da Monsignor Vidal.

Itrm altre due cappe di damascone cremisi con suoi galloni di seta gialla, foderate di sangallina rossa fatti da Monsignor Vidal.

Item altra cappa di tabi cremisi ondiato, e sua stola guarnita con frinzetta d' oro attorno, e sua frinza, gallone, e frinzetta al cappuccio di detta cappa con 4 boccoli, e due crocchi di argento, fatta dall'Illmo Monsignor Vidal.

Cappa gialla.

Item una cappa d'imbroccato d'oro giallo con suo gallone d'oro, foderata di tela gialla con frinzetta al cappuccio di seta d'oro, rifatta da Monsignor Vidal.

Cappe bianche.

Item quattro cappe di raso bianco con sue fasce, e cappucci ricamati d'oro, e seta con sue frinze d'oro nel cappuccio, foderate di terzanello cremisi ondiato con due crocchi, e quattro buccoli per ognuna fatti dal fu Monsignor Migliaccio per servizio del Pontificale.

Item una cappa di raso bianco con sua stola ricamata tutta d'oro, guarnita attorno di frinzetta d'oro al cappuccio, e sua frinza grande d'oro attorno al suddetto cappuccio, siccome alla stola foderata di terzanello bianco con armi di Monsignor Migliaccio con due crocchi, e quattro buccoli di argento, riconsata da Monsignor Vidal.

Item altra cappa di terzanello bianco con sua stola ricamata con fioretti minuti d'oro con sua fascia, e cappuccio ricamati d'oro, e seta con sua frinza d'oro al cappuccio, con sua frinzetta d'oro attorno di sotto foderata di taffettà bianco con due crocchi, e quattro buccoli di argento inutile, pervenuta da Monsignor Migliaccio.

Item una cappa di spolino di seta bianca, e sua stola guarnita con suo gallonetto di oro, e frinza al cappuccio foderato di terzanello bianco con due crocchi, e due buccoli di argento, pervenuti da Monsignor Migliaccio.

Item una cappa di terzanello bianco vecchia con suo passamano d'oro, e con passamano, e frinzetta d'oro al cappuccio con sua stola, di Monsignor Vidal.

Item altra cappa di tabì ondiato color giallo con sua stola, fascia, e cappuccio ricamate di argento, e seta, adornate con frinzetta di argento, con sue ciappettiue a cocciola di argento, con armi ricamati di argento, da Monsignor Vidal.

Item altra cappa di raso giallo con sua stola simile, ricamata con fioretti di argento con suoi calati, e cappuccio, foderata di terzanello bianco con quattro buccoli, e due crocchi di argento con armi di Monsignor Vidal.

Item due cappe di lama di argento bianche guarnite con gallone d'oro ad una faccia, foderate di terzanello cremisi, con armi del Rmo Capitolo, riconsati da Monsignor Vidal, ed una stola della medesima di lama.

Item altre sei cappe di damascone bianco guarnite con suoi galloni d'oro ad una faccia, foderate di tela di Francia rossa, fatte da Monsignor Vidal.

Cappe verdi.

Item tre cappe di damasco verde, e sua stola, guarnita con gallone di seta color di oro, con sue fodere di tela di Francia fatte da Monsignor Vidal.

Cappe violaci.

Una cappa di velluto violace, con suo passamano d'oro, e sua frinza al cappuccio di seta, e poc'oro vecchia con sua stola, foderata di tela torchina con sue france di tela violace, riconsata da Monsignor Vidal.

Item altre due cappe di velluto violace con sue colonne, e cappuccio di lama di argento violace con suo guarnimento di fiallonetto d'oro intorno, con fodera di tela rossa, e rifasce torchine, rifatte le fasce, cappuccio, e gallone da Monsignor Vidal.

Item altra cappa di spolino d'oro violace, e sua stola, guarnita con suo gallone d'oro, e frinza d'oro al cappuccio, foderata di terzanello giallo con armi di Monsignor Caraffa.

Item tre cappe di damasco violace, e sua stola, cioè una del fu Monsignor Migliaccio con passamani di seta, ed oro con sua frinza al cappuccio vecchia, foderata di tela violace con armi dell'istesso, riconsata da Monsignor Vidal, ed altre due di damasco con passamani di seta, ed oro, foderate di tela torchina con armi di Monsignor Vidal.

Item due cappe di lama di argento pavonazzo con suo guarnimento di gallone d'oro ad una faccia, foderate di terzanello pavonazzo con armi di Monsignor Vidal.

Item una cappa di lama spolinata color violace, guarnita con gallone d' oro, foderata di terzanello pavonazzo, con quattro buccoli, e due crocchi di argento senza stola, con armi di Monsignor Vidal.

Cappe nere.

Item una cappa di damasco nero con sua stola guarnita con gallone di seta gialla, foderata di sangallina nera, fatta da Monsignor Vidal.

Item altra cappa di damasco nero con sua stola, guarnito con punto di Spagna d'oro, foderata di tela di Francia pavonazzo, con sue rifascie di terzanello nero con armi di Monsignor Vidal, e sua stola con gallone d'oro.

Item altra cappa di tabì nero ondiato con sua frangia d' oro, guarnizionctta, e frangetta al cappuccio d'oro, senza stola con crocchi di rame.

Tonicelle rosse.

In primis tonicelle num. quattro di velluto cremisi lavorate, con sue stola, e due manipoli del medesimo semplici, foderate di sangallina rossa, con armi del fu Monsignor Lalignamine, rifatte, per esser troppo vecchie, da Monsignor Vidal.

Item num. quattro tonicelle d'imbroccato d'oro, e sua frinza di seta intorno, con suo guarnimento di gallone d'oro vecchie, con armi del fu Cardinal Mercurio, rifatte da Monsignor Vidal, con sua stola, e due manipoli dell'istesso.

Item due tonicelle di tabì ondiato cremisi. guarnite con gallone d' oro, con fodera di terzanello cremisi con armi del Rmo Capitolo con quattro bottoni d' oro, e seta ognuna di esse.

Item quattro tonicelle di damasco cremisi con sua stola, e due manipoli del medesimo con suo guarnimento di gallone d'oro con fodera di sangallina rossa, con armi di Monsignor Migliaccio.

Tonicelle bianche.

In primis tonicelle num quattro di velluto cremisi lavorato con sua stola, e due manipoli del medesimo semplici, foderate di sangallina rossa con armi del fu Monsignor Laliguamine, rifatte. per esser troppo vecchie, da Monsignor Vidal.

Item num. quattro tonicelle d'imbroccato d'oro con suo guarnimento di gallone d'oro, e sua frinza di seta intorno vecchia, con armi del fu Cardinal Mercurio, rifatte da Monsignor Vidal con sua stola, e due manipoli dell'istesso.

Item due tonicelle di tabì ondiato cremisi, guarnite con gallone d' oro con fodera di terzanello cremisi con armi del Rmo Capitolo con quattro bottoni d' oro, e seta ognuna di esse.

Item quattro tonicelle di damasco cremisi con sua stola, e due manipoli del medesimo, con suo guarnimento di gallone d'oro con fodera di sangallina rossa, con armi di Monsignor Migliaccio.

Tonicelle bianche.

Item quattro tonicelle di raso bianco ricamate d' oro, e seta per servizio del Pontificale di Migliaccio.

Item quattro tonicelle di lama spolinata d'oro, guarnite con suo gallone d'oro guarnite con suo gallone d'oro con sua stola, e due manipoli vecchi, foderati di terzanello giallo con armi di Monsignor Carafa, riconsati più volte da Monsignor Vidal.

Item quattro tonicelle di terzanello bianco ondiato con sue stole, e manipoli, guarnite con suo passamano piccolo d'oro intorno senza fodera, riconsate dal detto Monsignor Vidal.

Item due tonicelle di damasco bianco vecchie con sua stola, e due manipoli guarniti con suo gallone d'oro, foderati di tela rossa, riconsati più volte da Monsignor Vidal.

Item altre otto tonicelle di damasco bianco con sua stola, e due manipali, guarniti con gallone di seta bianco, e giallo con fodera di tela gialla, colle armi di Monsignor Migliaccio, quattro dei quali furono riconsati da Monsignor Vidal.

Item altre quattro tonicelle di lama di argento con stola, e due manipoli con suo gallone d'oro guarnite, foderate di terzanello color rosa con armi del Rmo Capitolo, riconsate da Monsignor Vidal.

Tonicelle verdi.

Item due tunicelle di damasco verde vecchio con suoi passamani d'oro, e seta verdi, foderate di tela rossa con sua stola, e due manipoli senz'armi, riconsate da Monsignor Vidal.

Tonicelle violaci.

Item due tonicelle di velluto violace vecchio con sua stola, e due manipoli guarnite con gallone di seta, e frinza di seta del medesimo, con fodera di tella torchina riconsate più volte da Monsignor Vidal.

Item due tonicelle di damasco pavonazzo con suoi scudi di velluto pavonazzo con sua stola, e due manipoli del medesimo, con suo passamano d'oro, e seta foderate di tela torchina, rifatte da Monsignor Vidal.

Item due tunicelle di damasco violace con suoi scudi di lama nuova di argento, pavonazzo, guarnite con gallone di seta gialla con fodera di tela di Francia negra, rifatte da Monsignor Vidal.

Item due tonicelle di damasco violace nuovo con suoi scudi di lama pavonazzo di argento nuova, con sua stola, e due manipoli guarnite con galloni di seta gialla con suo fodera di sangallina nera, fatte da Monsignor Vidal.

Tonicelle nere.

Item due tonicelle di demascone nero con sua stola, e due manipoli, con suo guarnimento di seta gialla, e frinzetta attorno del medesimo colore, foderate di tela nera con armi di Monsignor Migliaccio, riconsate da Monsignor Vidal.

Item due tonicelle di damascone nero con sua stola, e due manipoli guarnite con suo gallone di seta gialla, con fodera di sangallina nera, fatte da Monsignor Vidal.

Item due tonicelle di damaschello nero usate, con stola, e due manipoli, guarnite con gallone di seta gialla, con fodera di tela pavonazzo, rifatte da Mons. Vidal.

Casupole rosse.

In primis. Una casupola di velluto cremisi lavorato alla greca, con sue rifasce di imbroccato d'oro, e seta, colle figure dei Santi Apostoli con suoi galloni d'oro impetrati alle colonne, foderata di tela rossa con armi del Cardinal Mercurio.

Item una casupola d'imbroccato d'oro, e seta, con sua stola, e manipolo, guarnita con gallone d'oro, e sua frinzetta d'oro, e seta rossa con armi di Monsignor Lombardo, foderata, e riconsata da Monsignor Vidal.

Item 8 casupole di damasco cremisi guarnite cioè 4 con gallone di seta gialla, sue stole, e manipoli, foderate di tela rossa con armi di Monsignor Caraffa, una delle quali fu foderata da Monsignor Vidal, altre due con gallone di seta rossa, e bianca con armi di Caraffa.

Item una casupola di terzanello cremisino con zagarellina di seta attorno, sua stola, e manipolo varii, foderata di tela gialla, rifatta da Monsignor Vidal.

Item due casupole di damaschello cremisino con suo gallone di seta, ed oro usate con fodera di tela rossa di Monsignor Migliaccio.

Item cinque casupole di damaschello cremisino, e bianco con loro stole, e manipoli. foderate di tela gialla, con passamani di seta rossa, e bianca, quattro con armi di Monsignor Migliaccio, ed altra senz'armi.

Item una casupola di damascone cremisi, guarnita con suo gallone di argento con sua stola, e manipolo, foderata di tela di Francia, che prima era di terzanello color rosa, rifatta da Monsignor Vidal con suoi armi.

Item altra casupola consimile, come sopra descritta, con fodera di terzanello color cerasо, con armi di Monsignor Vidal.

Item altre due casupole di damasco consimili con stole, e manipoli, guarnite con gallone di argento a punto di Spagna con fodera di tela di Francia color rosa con armi di Monsignor Vidal.

Item altra casupola di lama d'oro color rosa, ondiata con sua stola, e manipolo guarnita con gallone di argento, foderata di tela di Francia color rosa, con armi di Monsignor Vidal.

Item due casupole di damasco cremisi usate con sue stole, e manipoli, guarnite con gallone di seta gialla, con fodera di tela di Francia rossa, rifatte da Mons. Vidal.

Item due casupole di damasco cremisi usate, con sue stole, e manipoli, guarnite con gallone di seta gialla, con fodera di tela di Francia rossa, rifatte da Mons. Vidal.

Item altra casupola di raso color di fuoco, ricamata, impetrata d'oro, e di argento con sua stola, e manipolo, con guarnizione di argento, foderata di terzanello celestino del fu Monsignor Migliaccio.

Item altra casupola di raso color di fuoco con sua guarnizione di argento, foderata di terzanello celeste, stola, manipolo e borsa uguale del fu Monsignor Migliaccio.

Casupole bianche.

In primis una casupola di raso bianco ricamata d'oro, con fiori di varii colori con stola, e manipolo, foderata di terzanello giallo d'oro, con armi del fu Monsignor Proto, rifatta da Monsignor Vidal, con averle messa la fodera, e frinzetta d'oro attorno.

Item altra casupola di raso bianco, ricamata d'oro, e seta con stola, e manipolo con armi del fu Monsignor Carafa, quale fu di nuovo foderata, e riconsata da Mons. Vidal.

Item altre tre di damasco bianco con stole, e manipoli, foderate con sangallina gialla, cioè due con gallone d'oro, e l'altra con gallone di seta gialla, quali erano di Monsignor Alvarez, e riconsate da Monsignor Vidal.

Item una casupola d'imbroccato d'oro gialla, lavoreta con gallone d'oro, con sua frinza attorno di seta, ed oro, con sua stola, e manipolo foderata di tela di Francia gialla, quale è stata rifatta da Monsignor Vidal.

Item due casupole di damasco bianco guarnite con gallone d'oro, foderate di tela rossa con stole, e manipoli, con armi del Rmo Capitolo.

Item quattro casupole di damaschello bianco, guarnite con gallone d'oro, e seta con stole, e manipoli, con armi del fu Monsignor Migliaccio, riconsate da Monsignor Vidal.

Item tre casupole di damasco bianco, con sue stole, e manipoli, guarnite con gallone di seta bianca, e gialla, con armi del fu Monsignor Migliaccio, e riconsate da Mons. Vidal.

Item tre casupole di damasco bianco con sue stole, e manipoli, guarnite con gallone di seta bianca, e gialla con armi del fu Monsignor Migliaccio, e riconsate da Mons. Vidal.

Item tre casupole di damasco bianco con sue stole, e manipoli guarnite con gallone di oro ad una faccia, con armi di Mons. Migliaccio, quali furono di nuovo foderate da Monsignor Vidal.

Item altre due casupole di damasco bianco rimaste nuove tagliate dopo la morte di Monsignor Migliaccio, e non cucite senza fodera, e senza stole, e manipoli, quali furono disbrigate di tutto punto, con averle foderate di tela di Francia gialla, e oro l'Illmo Monsignor Vidal, però alle dette casupole vi sono le armi di Monsignor Migliaccio.

Item 12 casupole per il Pontificale di raso bianco, ricamate di seta, e oro con fodera di terzanello rosso senza stole, e manipoli, con armi di Monsignor Migliaccio.

Item altre tre casupole dell'istesso, compimento di num. 15 per il Pontificale, rimaste imperfette dopo la morte di Monsignor Migliaccio, le quali furono compite, e perfezionate consimili alle altre, con quattro stole, e manipoli, cioè una stola, e due manipoli furono foderati da Monsignor Vidal, come per il disbrigo di dette casupole da Monsignor Vidal.

Item altre sei casupole di lama bianca, con gallone d'oro con sue stole, e manipoli foderate di terzanello rosso, con sue borse e palle con armi del Rmo Capitolo fatte colla cultra del fu Monsignor Migliaccio.

Item una casupola di lama d'oro con sua stola, manipolo, borsa, corporale, e palletta a color di cassia, ricamata di argento all'estremità, ed alle colonne di mezzo, e guarnita di frinzetta di argento attorno con armi di Mons. Vidal.

Item sette altre casupole di fiamma semplici, con sue stole, e manipoli, fatte da Monsignor Vidal.

Item una casupola di mille fiori con sua stola, e manipolo con sua rifascia nuova in mezzo fiorata con fondo di raso bianco, guarnita con gallone d'oro, foderata di sangallina rossa, quale era di Mons. Migliaccio, e rifatta da Mons. Vidal.

Item una casupola di tabì bianca ondiata con sua guarnizione d'oro attorno, con sua stola, manipolo, borsa, e palla del fu Mons. Migliaccio.

Item altra casupola di terzanello bianco con fioretti d'oro, con sua frinzetta d'oro attorno, foderata di terzanello color rosa, con sua stola, manipolo, borsa, e palla uguale del fu Mons. Migliaccio.

Item altra casupola di raso bianco ricamata d'oro, e seta di diversi colori con sua guarnizione d'oro intorno con sua stola, manipolo, borsa, palla, e gremiale uguale, foderata di terzanello cremisi del fu Mons. Migliaccio.

Item altra casupola di raso bianco ricamata d'oro, e seta di varii colori con stola, e manipolo con frinza d'oro, e giummo al manipolo di seta di argento con sua borsa simile foderata di terzanello cremisi con armi del fu Mons. Migliaccio.

Item altra casupola di lama di argento con guarnizione d'oro, sua stola, manipolo, borsa, e palla simili, foderata di terzanello celeste del fu Mons. Migliaccio.

Item altra casupola di spolino di seta color celeste con sua stola, e manipolo vecchia con suo gallone di seta bianca, e gialla, con sua fascia in mezzo di damasco cremisi, e bianco, foderata di tela gialla, rifatta da Mons. Vidal, quale era di Mons. Migliaccio.

Item quattro casupole di damasco bianco, guarnite con suo gallone di punto di Spagna d'oro ad una faccia, foderate di tela di francia gialla con sue stole, e manipoli con tre borse, e tre palle, con armi di Mons. Vidal.

Item altra casupola di molla color di perla ricamata tutta di argento, con sua stola, manipolo, borsa, e palla, foderata di terzanello rosso.

Casupole verdi.

In primis una casupola di damaschello verde vecchio antico con passamani, e gal-

lonetto di seta verde attorno con sua stola, e manipolo, foderata di tela abbronzita senz'armi.

Item una casupola di damaschello verde con sua stola, e manipolo, guarnita con suo gallone d'oro, foderata di tela rossa con armi di Mons. Ruiz.

Item due casupole di damasco verde guarnite con gallone d' oro con sue stole, e manipoli guarnite, foderate di tela bronzina con armi di Mons. Carrafa.

Item altra casupola di velluto verde lavorato con suo fondo d' oro con sua stola uguale, e manipolo differente, con suoi passamani, e guarnizione d'oro, foderata di tela verde, quale era del fu sub-Ciantro Rao, e rifatta da Monsig Vidal.

Item altra casupola di tabì verde ondiato con sua stola, e manipolo, foderata di terzanello verde con suoi passamani di gallone d'oro con armi di Monsignor Carafa, e rifatta da Mons. Vidal.

Item altra casupola di damaschello verde con suo gallone di seta, con sua stola, e manipolo, foderata di tela bronzina con armi di Mons. Lombardi.

Item altra casupola di terzanello verde con sua stola, e manipolo, foderata dell'istesso, con frinzetta, e passamano d'oro, senz'armi.

Item altra casupola di tabì verde a due facce con sua stola, manipolo, palla, e borsa simile ondiata con suo gallonetto di argento.

Item altre quattro casupole di damasco verde con sue stole, e manipoli, con suo gallone di seta verde, e gialla, foderate di tela moschina con armi di Monsignor Migliaccio.

Item due casupole di damaschello verde con sue stole, e manipoli, guarnite con gallone di seta gialla, cioè una foderata di tela verde, e l'altra foderata di tela rossa, rifatte da Mons. Vidal.

Item altra casupola di tabì verde ondiato con sua stola, e manipolo, borsa, e palla, guarnita di gallone d'oro, foderata di terzanello color cassia di Mons. Migliaccio.

Casupole violaci

Item due casupole di damaschello violace con sue stole, e manipoli, guarnite con gallonetto d'oro, con frinza d'oro, e stola, e manipoli, foderate di tela celestina, con arm di Monsig. Carrafa, ricousate da Mons. Vidal.

Item altre due casupole dell'istessa forma con sue stole, e manipoli, con galloni d'oro, foderate di tela bronzina con armi di Mons. Caraffa, ricousate da Mons. Vidal.

Item altre quattro casupole di damasco violace con sue stole, e manipoli, guarnite con gallone di seta bianca, e pavonazzo attorno, foderate di tela piombina con armi di Monsignor Migliaccio.

Item altra casupola di damaschello pavonazzo con sua stola, e manipolo, guarnita con gallone di seta gialla, foderata piombina, rifatta da Mons. Vidal.

Item altre due casupole di damasco violace con sua stola, e due manipoli, guarnite con gallone di seta bianca, e nera, foderate di tela celestina, con armi di Mons. Vidal.

Item altre due casupole di lama pavonazzo di argento con sue stole, e manipoli, guarnite con suo gallone d'oro, foderate di terzanello pavonazzo con armi di Mons. Vidal.

Item altra casupola di lama pavonazzo fiorata con sua stola, e manipolo con gallone d'oro intorno, foderata di terzanello pavonazzo, con armi di Mons. Vidal.

Item altra casupola d'imbroccato di argento color pavonazzo con sua fascia di lama di argento in mezzo, sua stola di damaschello, e manipolo d' imbroccato, guarnita con suo gallonello d'oro, foderata di tela negra, rifatta dal fu Mons. Vidal.

Item altra casupola di damasco violace con sua rifascia in mezzo di lama di argento, guarnita con gallone di seta gialla con sua stola, e manipolo, foderata di tela di Francia nera, fatta da Mons. Vidal.

Item altre due casupole di damascone violace con sue stole, e manipoli, borse, e palle guarnite con gallone d'oro ad una faccia, foderate di tela di Francia pavonazzo con armi di Mons. Vidal.

Casupole nere.

Item due casupole nere di damaschello nero vecchie, con sue stole, e manipoli guarnite con gallone di seta bianca, e nera, foderate di tela negra, con armi di Monsignor Migliaccio.

Un'altra casupola di damaschello negro con sua stola, e manipolo, guarnita con gallone d'oro, foderata di tela nera con armi di Mons. Migliaccio.

Item altra casupola di tabì nero ondiato con stola, e manipolo con gallone a punto di Spagna, e frinzetta attorno foderata di terzanello nero del fu Mons. Migliaccio.

Item altra casupola di damasco nero con stola, e manipolo con gallone d'oro, foderata di tela nera del fu Mons. Migliaccio.

Item altra casupola di damaschello nero con passamani di seta gialla con sua stola, e manipolo, foderata di tela nera con armi del fu Mons. Migliaccio.

Item due casupole di damaschello nero con sue stole, e manipoli, guarnite con galloni d'oro, foderate di tela nera, del fu Mons. Vidal.

Item altre quattro casupole di damaschello nero con sue stole, e manipoli, guarnite con gallone di seta bianca, e nera, foderate di tela nera con armi di Mons. Vidal.

Item altra casupola di damaschello nero con stola, e manipolo, con gallone d'oro, foderata di terzanello nero con armi di Mons. Vidal.

Item altre due casupole di damascone nero con stole, e manipoli con gallone di arg. foderate di tela nera con armi di Mons. Vidal.

Item altre tre casupole di damaschello nero con sue stole, e manipoli, borse, e palle, guarnite con gallone di punto di Spagna d' oro ad una faccia, foderate di sangallina nera con armi di Mons. Vidal.

Item altre due casupole di damaschello nero con sue stole, e manipoli, guarnite con gallone di seta gialla, foderate di tela pavonazza, rifatte da Mons. Vidal.

Item uno stolone di damasco nero con gallone d'oro intorno, foderato di tela di Francia nera con suo giummo di seta, e oro, fatto da Mons. Vidal.

Borse rosse, con sue palle, e sopracalici.

Item tre borse, e palle, cioè due di damasco cremisi guarnite con gallone a punto di Spagna di argento, e sua croce di argento, ed una di lama di argento color rosa con gallone, croce, e palla di argento ad una faccia, fatte da Mons. Vidal.

Item altre tre borse di damasco cremisi, guarnite con gallone di seta bianca, una dei quali il di sotto è di lama cremisi lavorata usata con due palle semplici di Mons. Vidal.

Item altre cinque di damasco bianco, e rosso vecchie, e sue palle simili con passamano attorno di seta del fu Mons. Migliaccio.

Item altra di lama di spolino di argento con il di sotto di velluto verde semplice.

Item num. 8 sopracalici, cioè sette di taffettà color rosa fatti da Mons. Vidal, ed altro di seta color cremisi.

Item una borsa di raso color di fuoco ricamata di arg. ed oro con palla semplice.

Borse bianche, con sue palle, e sopracalici.

Item num. 9 borse di damasco bianco, cioè num. 7 vecchie con gallone d'oro vec-

chio, alcune riconsate da Mons. Vidal con sue palle, e altre due, una di tabì ondiato vecchio con sua palla di damasco rosso con guarnizionetta attorno d' oro, e l' altra di drappo fiorato con sua palla varia, e gallonetto vecchio di seta, e oro.

Item quattro borse, e quattro palle di damasco bianco nuove guarnite con gallone di oro a punto di Spagna con sue croci di gallone d'oro fatti da Mons. Vidal.

Item due sopracalici, cioè uno di terzanello ricamato d' oro, e seta di varii colori di Mons. Caraffa, ed altro di raso giallo ricamato d'oro, e seta con immagine di Nostra Signora, foderato di tela torchina.

Item una borsa con sua palla ricamata d'oro, e poca seta con coralli, e granatini con una piangia in mezzo menata.

Item num. 7 sopracalici di taffettà bianco fatti da Mons. Vidal.

Borse, Palle, e Sopracalici verdi.

Item num. 9 borse verdi, cioè due di spolino d 'oro, due di tabì ondiato con gallone d'oro ad una faccia, una di dette con croce di ricamo d'oro, e seta, rifatte da Monsignor Vidal. Altre due di damasco a due faccia verdi, e violaci, con gallone e sue croci di seta gialla, al verde, e al pavonazzo di seta bianca, e nera, rifatte da Mons. Vidal, ed altre tre con tre palle, una di spolino d' oro ad una faccia, e due di damasco verde con gallone di seta gialla, con tre palle del medesimo, rifatte da Mons. Vidal.

Item tre sopracalici di domaschello verde, e giallo.

Item altre due di terzanello verde con suo gallonetto di seta gialla.

Borse, Palle, e Sopracalici violaci.

Item una borsa di lama di argento ondiata con gallone di argento vecchio attorno, e sua palla.

Item due borse, e due palle color violace, cioè una di raso, e l'altra di damasco con gallone di seta gialla, e sue palle.

Item altre cinque borse a due facce di damasco verde, e violace, due delle quali con gallone di seta gialla, e tre di seta bianca, e negra, rifatte da Monsig. Vidal.

Item num. sette sopracalici di seta violace fatti di nuovo da Mons. Vidal.

Borse, Palle, e Sopracalici neri.

Item num. cinque borse di damasco nero, guarnite con gallonetto d'oro vecchio.

Item altra borsa di damasco semplice con sua palla, e croce d'oro nel mezzo.

Item sette sopracalici di taffettà nero fatti da Mons. Vidal.

Mitre.

Item una mitra rossa di lama d'oro con suoi capi d'oro.

Item altra di lama d'oro gialla con suo gallone d'oro intorno, come alli calati con suoi capi d'oro di Mons. Vidal.

Item altra con fondo di argento ricamata d' oro con fodera di terzanello cremisi, con suoi capi d'oro di Mons. Vidal.

Item altra con fondo di argento, e ricamata di argento ingemmata di argento con numero 24 pietre false varie, con suoi capi di argento di Mons. Vidal.

Toselli, Cultre, e Cuscini.

Un tosello di lama bianca menato con sua cultra, coperta di cattedra con tre cuscini, due grandi per il faldistorio del solio, e l'altro piccolo per la sedia, quali cuscini prima erano dell'istessa lama, al presente deguastati da Mons. Vidal, e fatti di damasco bianco usato, con aver deguastato quattro cappe di damasco bianco del fu Mons. Alvarez.

Item una cultra con due cuscini di damasco bianco con gallone di seta, e oro, quali furono fatti dal fu Mons. Migliaccio.

Item un tosello con celo liscio, coperta di cattedra, suo cuscino della sedia, cultra del faldistorio, e suoi cuscini con fiocchi di tutta lama d' oro color di cassia, trinato di gallone grande, e pur piccolo di argento sopra tutte le costure, e frinzone del friscio del tosello di seta, e argento, e sue investi del tosello, e coscino con armi di Mons. Vidal.

Item una cultra, e due cuscini di damasco color cassia con suoi fiocchi dell'istesso, trinati all'intorno tanto della cultra, come de' cuscini di gallone di argento, colle sue investi di tela bianca, fatti da Mons. Vidal.

Item un tosello di damasco violace con due cultre , e cinque cuscini , cioè due con gallone d'oro, con fiocchi d'oro, e seta, due semplici , ed altro piccolo semplice per la sedia, parte fatti colla roba brugiata con armi di Monsig. Vidal.

Item tre coperte di cattedra menate cioè: una di velluto cremisi senza fodera , guarnita di frinzetta d'oro, e seta con armi di Mons. Caraffa.

Altra di raso verde , guarnita con frinzetta di seta verde inutile , con fodera di tela verde, con armi del suddetto.

Altra di damasco bianco, guarnita con gallone d'oro, e seta , foderata di tela bianca , con armi di Mons. Migliaccio.

Item tre tovaglie grandi per coperta della cattedra, cioè una di taffettà bianco , altra di taffettà color violace, ed altra di terzanello giallo.

Item due tappeti di panno violace, quali servono per la scalonata del solio di Monsignore, per la predica della Quaresima, fatti colla roba brugiata.

Item due tappeti, che servono per il solio, cioè uno di felba di seta di varii colori, e l'altro di lana alla turchescha, fatti da Mons. Vidal.

Dalmatii, seu tonicelli.

Item due dalmatii di terzanello cremisi, quali servono per il Pontificale di Monsignor Migliaccio.

Item altri due di terzanello bianco vecchi del sudetto.
Item altri due di taffettà negro del sudetto.
Item altri due di terzanello bianco fatti da Mons. Vidal.
Item altri due violaci fatti dal suddetto.

Tovaglie di seta di varii colori.

Item due tovaglie di seta vecchie.

Item altra di velo ricamato di seta di varii colori con sua guarnizione di rete ricamata di seta, e oro, antica.

Item altra di taffettà violace vecchia.
Item altra rossa spolinata d'oro, e seta.
Item una cultra di damasco cremisi con sua frinzetta d'oro usata per la credenza.
Item altra tovaglia cremisi vecchia con sua frinzetta d'oro.

Item altra di seta rossa listiata bianca.
Item altre due di terzanello verde menati con suo pizzillo d' oro, e seta dell' istesso colore.
Item altra violace menata con suo pizzillo d' oro, e seta dell' istesso colore di Monsignor Vidal.
Item altre tre tovaglie, cioè due violaci listiate bianche, e l'altra bianca listiata gialla di Mons. Vidal.
Item altra tovaglia di lama gialla spolinata, fatta da Mons. Vidal.
Item altra di lama cremisi di lama di argento spolinata, fatta dal medesimo.
Item altre due di color celeste listiate bianche fatte dal medesimo.

Guanti.

Item quattro paja di guanti di seta, cioè due bianche, ed oro, uno cremisi, ed oro, altro pavonazzo, e oro con loro giummetti.
Item altre tre paia di seta, e oro, cioè uno bianco, e l' altro rosso, ed altro pavonazzo.
Item altre tre paja di seta, ed oro, cioè uno violace, altro rosso, ed altro bianco fatti da Mons. Vidal.

Stivaletti.

Un pajo di stivaletti di lama rossa, e bianca usati.
Item un pajo di damasco bianco.
Item due paja di stivaletti, uno di lama, e l'altro di damasco, delli quali uno di damasco si guastò per rappezzo, ed altro di lama per rappezzo del baldacchino.
Item altro pajo di damasco violace fatto da Mons. Vidal.
Item altro di damasco bianco fatto dal medesimo.
Item altro pajo di damasco cremisi del medesimo.

Sandali.

Item quattro paja di sandali cioè, uno di damasco bianco, altro di lama, altro ricamato del fu Mons. Migliacccio, ed altro ricamato di Mons. Vidal.
Item altre due paja di sandali color cremisi cioè uno di damasco semplice, ed altro di lama spolinata.

Evangelistari.

Un evangelistaro di velluto cremisi con fasce d'imbroccato d'oro, foderato di tela torchina con armi del Cardinal Mercurio.
Altro di damasco pavonazzo con gallone di seta pavonazzo, e bianco, foderato di tela dell'istesso colore, con armi di Mons. Vidal.
Altro di damasco cremisi, con gallone d'oro foderato di tela di Francia rossa con armi del medesimo.
Altro di damasco bianco con gallone d' oro foderato di tela rossa con armi del medesimo.

Biancherie.

Item tre cammisi di tela di bisso con sue guarnizioni di rete a camino del fu Monsignor Migliaccio.

Item altri due di tela di bisso usati, uno con sua guarnizione traforata, altro con guarnizione piccola del fu Mons. Migliaccio.

Item tre cammisi di tela di bisso usati, due con guarnizione finta larga più di un palmo, e l'altro di mezzo palmo, fatti da Mons. Vidal.

Item quattro cammisi di tela ordinaria con sua guarnizione fatti dal medesimo.

Item cammisi num. quarantuno.

Item num. quarantaquattro ammitti, e cingoli di filo usati con suoi fiocchi.

Item altro cingolo di seta con fiocchi d'oro del fu Monsignor Migliaccio.

Item un ammitto di tela di bisso con sue fettucce, e guarnizione d'oro alli due capi.

Item altri quattro ammitti di tela di bisso con sua guarnizione varii.

Item num. trentasei di tela varia.

Corporali, e Purificatori.

Corporali numero trentotto.

Purificatori num. centosessantatre.

Fazzoletti del Lavabo.

Fazzoletti num. quarantanove.

Item altri num. 21, che in tutto sono num. 70.

Tovaglie di mano.

Item num. 7 tovaglie di mano per la Sacristia.

Item altri otto sciuttamani di tela varii.

Item una tovaglia di tela di bisso con guarnizione, e sua zagarella, che serve per la Crisima.

Tovaglie di altari.

Item tovaglie di altare varie num. 24, usati.

Item una tovaglia grande damascata usata per servizio della credenza.

Item un pezzo di guarnizione di filo fatta con ferri di calzette.

Rocchetti.

Item numero otto rocchetti, cioè numero quattro con guarnizione grande, e traffòrata, ed altri 4 di rete a camino.

Messali.

Item un messale di stampa moderna dorato con sua coperta di pelle rossa, fatto dal Reverendissimo Capitulo.

Item num. otto messali usati, e vecchi del fu Mons. Migliaccio.

Item altri due antichi.

Item altri sei usati con fodera di pelle rossa, fatti da Mons. Vidal.

Item un messale di Mons. Vidal.

Item altri sei di *Requie* usati.

Item un rituale foderato di spolino.

Item quattro libri del Pontificale, foderati di pelle rossa usati.

Item un preparatorio della Messa usato.

Item un Manuale corale.

Item un messale antico.

Item un pontificale di Clemente I.
Item quattro libri di pontificale di Mons. Vidal.
Item altro preparatorio.
Item un cassinetto di corio, foderato di taffettà rosso con dentro due ampolline di vetro a color di latte, con suoi ingasti di rame dorato.
Item un casciarizzo con 5 cassoni di tavola ordinaria, e sue fermature del fu Mons. Migliaccio.
Item una cassa vecchia con suoi tacci di rame, coperta di pelle rossa vecchia.
Item un panno pavonazzo per il genuflessorio con sua frinza.
E finalmente num. 12, carte di *Gloria* con sue cornici nere, e suoi crocifissi di rame con quattro quadretti, due d'*In principio*, e due di *Lavabo*.

§ VI.

De Capella SSmae Virginis de Sacra Litera, ejusque administratione, redditibus, jocalibus, et supellectilibus.

Capella SSmae Virginis de Sacra Litera, cujus imago veneratur in altari maiori Cathedralis Ecclesiae Messanensis, peculiares redditus devotione fidelium donatos possidet. Olim illi administrabantur primum per nobilem unum cum titulo Thesaurarii ad electionem Senatus Messanensis, subinde ab anno 1670 per nobilem etiam unum titulo Principis insignitum ad Regiam electionem cum titulo pariter Thesaurarii. Anno 1726 Prorex de Almanara, abrogato titulo Thesaurarii, Deputationem instituit trium Deputatorum, quorum unum esset nobilis titulatus, alter Dignitas, seu Canonicus Capituli, et alius nobilis simplex, aliaque quamplurima praescripsit ad bonum regimen, et administrationem Capellae, ejusque reddituum, ut ex ejus Viceregis literis datis Messanae die 16 septembris anno eodem.

Habet nec non eadem Capella quamplures officiales subalternos, inter quos sunt duo Custodes Thesaurarii.

Itaque Illmus, et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator perlustravit Capellam Beatae Virginis de Sacra Litera, ac discussis relationibus praesentatis in officio Sanctae Regalis Visitationis, admissis tamen quod nullum inferrent praejudicium, visitavit bona, et redditus ejusdem Capellae, item onera, sive gravitias, mothodumque administrationis, ac munia et curam Deputatorum, servitiumque officialium, et adhibita omni diligentia, aliisque notitiis, aliunde comparatis, invenit bona, et redditus, prout sequuntur, salvo tamen meliori examine:

Bona et Redditus Capellae s. Literae.

Census perpetui, et redimibiles seu Bullares.

A Monasterio Sanctae Clarae exigit Capella Sanctae Literae ratione census perpetui	on7	»	20	»
A Gaspare Romeo ut supra tt. viginti	on7	»	20	»
A Paulo Castelli, ut supra unc. unam.	on7	1	»	»
A D. Agnese Chinigò, ut supra tt. quindecim	on7	»	15	»
A D. Francisco Vintimiglia unc. sex.	on7	6	»	»
A D. Francisco Marabito unc. 1, et tt. 9.	on7	1	9	»
A D. Dominico Cartisciano tt. viginti	on7	»	20	»
A Conservatorio Sanctae Theresiae	on7	»	24	»

A D. Josepho Ciampoli tt. octo.	on7	»	8	»
A D. Josepho Allitto pro censu redimibili tt. quindecim	on7	»	15	»
A D. Filippo Inga pro censu perpetuo.	on7	»	15	»
A Benedicta Raffa, et Cardili, ut supra tt. quatuordecim.	on7	»	14	»
A Paulo Carbone ut supra tt. quindecim	on7	»	15	»
A Paulo Liandro ut supra unc. viginti	on7	20	»	»
Ab Antonino Bonifacio.	on7	»	21	15
A Gisbetto Forbert tt. 29	on7	»	29	»
A D. Gregorio, et D. Caietano Morabito unc. unam et tt. 15	on7	1	15	»
A D. Antonino Principato pro censu redimibili unc. 2.	on7	2	»	»
A D. Anna Maria Casambrotta, ut supra	on7	10	»	»
Ab Illmo Principe Sanctae Margheritae pro censu redimibili	on7	17	15	10
A D. Antonino Girasella pro censu redimibili unc. 7, 15, quarum unc. 4, 21 spectant ad haereditatem quondam Canonici Zagami pro sorte principali unc. 94 ad quinque pro centum remanent.	on7	2	24	»

Legata.

Ab Hospitali Magno huius civitatis pro legato	on7	18	»	»
A Capitulo pro oleo unc. unam et tt. decem et octo.	on7	1	18	»
Ab haeredibus quondam Pauli Gisulfo, ut supra.	on7	1	18	»
Opera pro fabricis unc. quatuor et tt. vigintiquatuor.	on7	4	24	»
Ab Archiepiscopo Messanae unc. quatuor	on7	4	»	»
A Litterio Filocamo.	on7	18	»	»
A Cathapenis huius civitatis	on7	12	»	»

Adsignatio pro novenis Beatae Mariae Virginis.

A Canonico D. Antonio Colica	on7	12	22	10				
A D. Antonio Piccolo.	on7	9	»	»				
Ab Antonina Bonaccurso	on7	2	»	»				
Ab Illri Principe Malecti	on7	2	»	»				
A D. Alberto Piccolo.	on7	3	»	»				
A D. Carolo, et D. Antonia Ferrarotto.	on7	1	»	»				
Summa	on7	29	22	10	on7	29	22	10

Ab Universitate Francavillae pro exercitiis in dicta novena.	on7	9	»	»

Campus Semestrilis, et Bimestrilis.

A Civitate Messanae super bimestralis debentur unc. 85, 23, 2, 2 quolibet anno, cum fere duo bimestres exiguntur quolibet anno	on7	28	17	14
Ab eadem ut supra pro unc. 50 cuiuslibet anni quondam Giurba ad tempus	on7	16	20	»
Ab eadem ut supra pro unc. 13, 9, 18 pro quolibet quatriennio	on7	1	3	6
Ab eadem pro cera.	on7	150	»	»
Ab eadem pro octo cereis	on7	18	»	»
A peculio frumentario pro semestrili	on7	26	22	16

A Regio Campo pro redditu gr. unius picc. 3 $^{21}/_{30}$ . . .	on7	58	6	»
Ab eodem pro ratha super granis duobus redditus relicti a quondam D. Mauritio Giurba pro vino missarum.	on7	9	18	»

Loca.

Super loco cum domo, ut dicunt, solerata, et terrana *di Cumia*.	on7	18	»	»
Domus terrana, locari solet.	on7	1	»	»
Nemus nuncupatum *Nasone* in eadem contrata, locari solet.	on7	22	10	»
Locus ad flumen S. Mariae Jesu locatus pro libris 5 serici ad rationem tt. 18 circiter, et una in pecunia pro terris seminatoriis . .	on7	4	»	»
Nemus in dictum flumen, locatur	on7	3	7	10
Nemus in territorio Castaneae, locatum.	on7	1	»	»

Affictus Domorum, et Apothecarum.

Domus magna cum sex apothecis ante Sacristiam veterem locatur pro annuis unc. 68, quorum 15, 12, 10 spectant ad haereditatem quondam Can. Lagami pro capitali unc. 385, 13 super ea applicati, remanent.	on7	52	17	10
Domus magna cum quinque apothecis ante portam Ecclesiae in Sacristia locatur pro	on7	51	»	»
Domus in strata, ut dicunt, *de Pianellari*, reddit. . .	on7	11	15	»
Domus magna super magazino Gigantis.	on7	37	»	»
Domus in contrata *Carmeli*.	on7	19	27	»
Domus, et apotheca in Platea Regali.	on7	6	»	»
Domus in strata Graecorum.	on7	5	18	»
Domus prope Ecclesiam, ut dicunt, *della Linuccia*. . .	on7	4	»	»
Domus, ut dicunt, *della Cubba*.	on7	2	12	»
Domus magna *alli Banchi*	on7	18	12	»
Apotheca parva *alli Banchi* ad medietatem cum PP. Societatis Jesu	on7	»	15	»
Alia domus *alli Banchi*	on7	15	»	»
Domus ad Pileatarios, et *alli Banchi*	on7	12	6	»
Domus ad septem dolores.	on7	9	12	»
Domus alia contermina supradictae	on7	1	6	»
Domus ad portam Doganae.	on7	1	6	»

Haereditas quondam Can. Philippi Zagami.

A D. Virginia Zagami pro censu	on7	»	17	1
Ex duabus domibus, ut dicunt, *in Ciampileri*	on7	»	1	10
Ex fructibus summae unc. 385, 13, capitalis super domo adversus Sacristiam veterem	on7	15	12	10
A fructibus summae unc. 94 super, ut dicunt, *Bulla di Girasella*, ratione 5 pro 100.	on7	4	21	»
Ex fructibus summae unc. 50 penes Jacobum Loffredo ratione quinque pro centum	on7	2	15	»
	on7	24	15	11

Advertendum quod ex dicta haereditate Ven. Capella nihil modo per-

cipit ratione introitus, cum ratione litium pro haeredum praetensionibus, tum ex eo, quod exigit, extinguit legata, et aera aliena, relicta per laudatum Canonicum, quibus subinde extinctis quidquid exigetur, erit impendendum in celebratione Missarum, unde omnes supradictae partitae recensebuntur inter illos exitus.

Haereditas quondam D Placidi Merulla Marchionis Condagustae.

In primis redditus super bimestri summae	0n7	22	26	5
Pro duabus unciis bimestralibus	0n7	7	18	15
Ex Palatio Magno in contrata S. Petri *li Pisani*	0n7	29	18	»
Ex apotheca cum domo in contrata Caldarariorum.	0n7	7	»	»
	0n7	44	6	15
Summa totius introitus ascendit ad	0n7	823	10	7

Habet nec non praedicta Capella partitas inexigibiles, quae sunt:

A Conventu S. Hieronymi pro censu perpetuo	0n7	1	6	»
A Regia Curia pro Johanne Leonardo Celi, et Faraone pro censu redimibili tt. quindecim	0n7	»	15	»
Ab eadem pro Josepho Romeo pro censu perpetuo	0n7	1	24	»
Ab eadem pro Philippo, et Josepho Fenga, ut supra.	0n7	»	25	10
Summa partitarum inexigibilium.	0n7	4	10	10

Onera, et Gravitiae.

In primis solvit praedicta Capella Congregationi, ut dicunt, della *Sciabica*, pro censu perpetuo	0n7	5	1	»
Domui Pauperum reparatarum, ut supra.	0n7	1	»	»
Conventui S. Mariae Carmeli, ut supra.	0n7	3	18	»
Monasterio S. Catharinae Valverde, ut supra.	0n7	1	5	10
Capitulo huius Cathedralis, ut supra	0n7	1	»	»
Hospitali magno huius civitatis, ut supra	0n7	»	4	»
Ecclesiae Parochiali S. Matthaei	0n7	»	2	»
Monasterio S. Placidi Coluaero, ut supra	0n7	»	20	»
Josepho Arces, ut supra	0n7	2	5	»
Abbati Commendatario S. Pantaleonis Bordonari, ut supra.	0n7	»	28	10
Monasterio S. Pantaleonis Bordonari, ut supra.	0n7	»	14	2
Archiepiscopo Messanae, ut supra	0n7	»	15	»
Haeredibus quondam Antonini Mulè, ut supra.	0n7	»	22	10
D. Iosepho Buglio, et D. Petro Malaci, ut supra.	0n7	1	»	»
D. Nicolao Cardone pro censu redimibili dependenti ex maiori summa	0n7	1	»	»
Prioratui S. Johanni Baptistae pro pluribus censibus perpetuis.	0n7	2	»	»
Sub-Cantori, et sex Vicariis Chori, ut supra.	0n7	3	»	»
Beneficiali beneficii nuncupati Antonini Geraldi, ut supra	0n7	»	10	»
Beneficiali beneficii di Bonifiglio, ut supra	0n7	1	6	»

Domui Virginum reparatarum ut supra.	on7	»	7	10
Monasterio S. Mariae Scalae, ut supra.	on7	11	»	»
Conventui S. Augustini, ut supra.	on7	»	20	»
Summa.	on7	27	12	»

Exitus varii.

Pro vino in celebratione missarum pro legato relicto a quondam Giurba	on7	8	»	»
Pro sonitu campanarum in qualibet feria quinta cuiuslibet hebdomadae, legato relicto a Salvatore Natale.	on7	»	24	»
Summa	on7	36	6	»

Exitus pro celebratione Missarum.

Expensae pro celebratione, sive melius pro haereditate quondam Can. D. Philippi Zagami, ut supra inter partitas introitus diximus.	on7	24	15	11
Exitus pro haereditate quondam D. Placidi Merulla Marchionis Candaustae				
In primis D. Josepho Messina Beneficiali ratione census redemibilis	on7	3	7	10
Congregationi Mortificatorum	on7	1	11	15
D. Josepho Messina pro missis	on7	7	»	»
D. Flaviae, et D. Paulae Castelli pro annuo legato ad vitam	on7	10	»	»
Pro dote Orphanae.	on7	10	»	»
Pro censu Regio Demaneo	on7	»	11	»
Pro censu Monasterii S. Gregorii.	on7	1	4	»
Pro reparatione domorum	on7	3	19	16
Summa	on7	36	24	1

Sunt, et aliae partitae exitus ad stipendia officialium etc. et alias expensas pertinentes, quae quia decretis Illmi et Rmi Dni Regii Visitatoris obnoxia sunt, certa summa determinari non potest.

Item Illmus et Rmus Dnus Visitator perlustravit Thesaurum Capellae, eiusque iocalia et supellectilia, nec non omnia scripturarum volumina ad statum redditus Capellae pertinentia; jocalia vero, et supellectilia, quae invenit, sunt.

Jocalia, et supellectilia.

In primis una manta d'oro gisillata di peso colla corona di Nra Sig. e corona e raietta di Nro Signore in tutto libbre 22 in circa, nella quale sudetta manta, corona, e raietta vi sono gl'infrascritti giogali, e gioie, che ad unc. 5. 18 libbra sono	on7	1478	12	»
In primis nella corona di Nostra Signora nel primo ordine di sopra vi sono 26 pezzi con diamanti, mancante un diamantino stimati circa	on7	23	»	»
Nel giglio di mezzo di detta corona vi è una fenice con una granata in petto con 11 rubbini al collo, ed ali di detta fenice, uno smeraldo a piedi, una rosetta in piedi di detta fenice con smeraldo in mezzo, dati dalla Marchesa della Montagna, ed una rosa verde, ed un topazio in mezzo sotto li piedi di detta fenice, stimati all' incirca.	on7	10	»	«

E più altri quattro gigli, e quattro rose di perle 18 per ognuna di dette rose, nelle quali gigli vi sono due rosette per ognuno di essi con sue perle ad ognuno con una perla mancante in una rosetta, stimati all'incirca per onz 15 » »

E più in due altri gigli due gioiette per ognuno di essi con numero 9 rubbini, ed uno smiraldo in mezzo in ognuna di esse due con due rosette, ed in ognuna di esse vi è un rubbino in mezzo, e negli ultimi due mezzi gigli vi sono due fenici ad una con una granata in mezzo, e 7 rubbini ad ognuno di essi con uno smeraldo a piedi di dette fenici, due rosette sopra, e tre perle per ognuna, mancando una rosetta solamente, e più due rosette sopra con una foglia verde, ed una granata ad ognuna di essi stimata per onz 29 » »

Nel primo ordine di sotto vi è una gioia con num. 2 diamanti, ed un giacinto in mezzo dato da Marquett, con num. 4 rose, e 4 diamanti ad ognuna di esse quattro foglie smaltate con num. 4 topazii grossi, 20 rosette, e 35 perle, mancante una perla; di più 18 pezzi con diamanti diversi, stimati all'incirca per. . . . . onz 124 » »

Nella fronte di detta manta un giglio con num. 9 diamanti grossi e 23 piccoli dato dalla Principessa di Mazzarrà, stimato per. . . onz 77 » »

Ed in tutto lo giro della facciata vi sono pezzi 22 grandi a modo di tosone con altri pezzi num. 9 mezzani, ed altri 22 più piccoli con diamanti num. 53, mancanti num. 7 stimati all'incirca per . . onz 40 » »

Nel giro di detta facciata vi è altra fiannaccia d'oro incastata di 26 berilli, delli quali se ne levarono pezzi quattro, quali si posero a piedi della veste del Bambino donato da Anna Patante, stimata all'incirca per.. onz 7 » »

Nella gola di Nostra Signora vi una fiannaccia d'oro in 12 pezzi con sue lagrime num. 24, incastati di diamanti num. 40 posti così nelle pezzi, come nelle lagrime, donata da D. Cornelia Napoli, e nel fine di detta fiannaccia vi è un paio di pendenti alla genovese, smaltati con 32 perle all'incirca per. . . . . onz 43 » 2

Altra golera d'oro smaltata in pezzi 12, ingastata di perle grosse tonde num. 4, con sue gioielli in mezzo, ed una perla grossa d'asscuto; in mezzo vi sono quattro rubbini, 3 smeraldi, e 9 perle pendenti, stimati all'incirca per once ventisette. . . . . onz 27 » »

Nelli due lati di detta fiannaccia vi è un paio di pendenti di argento ingastati alla moda con 14 diamanti, mancante uno, così data da Maruzza Salipigni, stimati all'incirca per . . . . onz 10 » »

Nel petto di Nostra Signora vi è altra fiannaccia di 50 perle grosse con tre perle pendenti, incluse in detto numero, ingastata d'oro, donata dalla Marchesa Gallidoro, stimata circa . . . . onz 28 » »

Nel petto di Nostra Signora vi è una catena a rocchello in pezzi 148 d'oro, e nel fine della medesima vi è ligata una Croce di Malta data dal Duca Ruffo, oltre del tosone, stimata all'incirca per . . . onz 168 » »

Altri due lati di detto tosone vi sono legati due anelli d'oro, uno di smeraldi, e l'altro di pietre granate, stimate all'incirca . . onz 2 » »

E più una gioia grande con sua pettiglia con 722 diamanti grandi, e piccoli, mancante solamente un pezzo con un diamantino, donato dalla Marchesa di Geraci in Notaro Infantino l'anno 1714, stimata all'incirca. onz 1050 » »

Nel giro di detta gioia vi è una golera d'oro grande smaltata all'antica in 12 pezzi col pezzo grande sotto, e vi sono 35 perle grosse, e 49 diamanti grossi, e piccoli, pesa una libra, e mezza, fatta con denari raccolti

da' Messinesi, e forastieri, e zecchini 72 dati dal Duca Oyeda allora Vicerè l'anno 1695, il prezzo fu . . . . onz 420 » »

Nella spalla destra di Nostra Signora vi è un fiore con num. 54 diamanti grandi, e piccoli, e num. 12 rubbini, smaltato, stimato circa onz 28 » »

Di più una gioia consistente in 24 anelli, e nel fine una croce di diamanti, in piedi della quale vi è una perla grossa con una rosettina con 6 diamanti ligati in detta perla; è ligata detta gioia con un filetto di catena d'oro, dato dalli Sig. Morabbiti, mancante un diamante, stimato circa onz 522 » »

Una rama grande con num. 300 diamanti, e 95 smeraldi, mancanti due smeraldi, ed un diamante, donata dalla Vice-Regina Osseda, ed in fine di detta gioia una crocettina d'oro con sei diamanti di fondo, ed un cuoricello smaltato di nero con un diamantino in mezzo, dato dal Signor Marchese Condagusta, stimati circa. . . . . onz 190 » »

Sotto detta gioia vicino il braccio di Nostra Signora vi è una gioia di diamanti di fondo, con una perla sopra la maglia mancante un diamante; di più un cuore d'oro di perfilo di catena d'oro, stimati per. . onz 102 » »

Sopra il braccio di Nostro Signora vi è una croce pettorale d'oro smaltata all'antica con num. 13 diamanti, di fondo con una perla grossa pendente, ligata con un filetto di catena d'oro, stimati all'incirca per onz 64 » »

Nella destra di Nostra Signora vi sono due tosoni d'oro, uno a conocchia, e l'altro a noce, quali guarniscono tutta la veste, cioè quello a conocchia in pezzi 116, e l'altro a noce in pezzi 40 ligato a detto tosone un cuore piccolo d'oro con un pezzetto di catena d'oro; e poi legato a detto tosone nella parte inferiore una crocetta di diamanti, e rubini con un giojello sopra detta crocetta, smaltata con sei smeraldi, e tre perle pendenti, stimati circa . . . . onz 204 18 »

Ed all'intorno delle veste vi è una fiannacca d'oro a pezzo ingastata di rubini, ed un ingasto in pezzi 34, e 3 per pezzo, mancanti due rubini, ed uno ingasto, donato dalli Sig. Morabbiti stimata all'incirca per onz 13 » »

Nel giro di detta veste vi è un'altra fiannacca di rubini in pezzi 24 a 2 per pezzo, data dalli sudetti Morabbiti, stimata all'incirca per. onz 21 » »

Nel polso della mano destra di Nostra Signora vi è una maniglia d'oro in pezzi 8 ingastata di 8 diamanti, 5 grandi, e 3 piccoli, ingastata all'antica, smaltata, stimata all'incirca per . . . . onz 7 » »

Nelle dita di detta mano vi sono 7 anelli, uno con torchina grossa ingastata in oro, altro con sei diamanti di fondo, ed una pietra grossa in mezzo ingastata in oro, altro con armi della città di Messina con 158 diamanti in mezzo, una granata sotto la croce, ed un rubino a fide nella corona, altro di diamanti 33 di fondo ligato a toppo, altro ad aquila con 64 diamanti piani, e di fondo, altro con un diamante di fondo grosso smaltato, ed altro ligato in argento con un diamante grosso di fondo, stimati all'incirca per. . . . . onz 723 » »

Nella mano sinistra di Nostra Signora vi sono cinque anelli, cioè uno a farfalla di diamanti piani con sua gamba stoccati, con 44 diamanti a farfalla, altro a rosa all'antica smaltato con num. 9 diamanti di mezzo fondo ligati in oro, altro con torchina girato di 4 diamanti piani, altro in due cuori senza gamba con sua corona, con 29 diamanti piani, altro a stella di diamanti barletti num. 23 con 2 mancanti, ligato in argento, stimati all'incirca per. . . . . onz 117 » »

Nel polso di detta mano vi è una maniglia d'oro smaltata in pezzi 14 diamanti ligati in oro, stimati all'incirca per. . . . . onz 15 » »

Nella raietta di Nostro Signore sopra la coronetta vi è la croce con 23 ingastati di granati tramezzati di perle num. 20 mancanti due, una pietra grisologa, ed in fine della croce vi sono 4 granati, ed uno smeraldo in mezzo la croce, stimati circa per. . . . . onz 12 19 »

Nel contorno della faccia di Nostro Sig. vi sono 22 pezzi con altrettanti diamantini, ed alla coronetta di detta raia nel primo ordine vi sono 11 pezzi con suoi rubini piccoli, e 9 perle, mancante una, stimati circa onz 18 20 »

Nel contorno della testa vi sono pezzetti nove con suoi rubini, ed 8 perle mancanti tre, e di sopra il contorno in mezzo vi è una rosetta con topazzo, e 4 pietre collaterali, tra le quali vi sono tramezzati quattro giglietti con due perle, ed uno smeraldo per ognuno stimati circa. onz 16 » »

Nel giglio di mezzo un giacinto con tre giglietti attorno con uno smeraldo per ognuno, e di sotto una perla con un mustazzoletto d'oro, stimato circa . . . . onz 7 » »

Negli altri due gigli vi è una rosa con suoi rubini, ed un diamante in mezzo con tre giglietti, e tre smiraldi, stimati all'incirca per. . onz 7 » »

Negli altri due mezzi gigli di fuori vi è una rosa con num. 4 rubini, ed un diamante in mezzo, due giglietti di canto con suoi smeraldi, nelli quali quattro gigli vi sono tramezzati num. quattro giglietti con uno smeraldo ognun di essi stimati circa. . . . . onz 8 » »

Nel collo di Nostro Signore vi sono due rose con due topazzi grossi ligati in oro smaltati, in mezzo delli suddetti vi è una rosetta con 25 diamanti piani stimati all'incirca per . . . . onz 14 » »

E più una golera a pezzo di perle num. 13 pezzi a 5 perle per pezzo con una maglia d'oro, e 2 perle pendenti, ligata a detta golera vi è una crocetta di argento ingastata a giorno con diamanti 13 d'innanzi, e di dietro, stimati all' incirca . . . . onz 37 » »

Altra golera di perle minute in tre fili stimati all'incirca per. onz 7 » »

Nel petto di Nostro Signore vi sono 11 filetti di catena d'oro, stimati all'incirca per . . . . onz 125 » »

Nel detto petto vi è una gioia grande con num. 196 diamanti inclusi li 5 pendericoli con un gioiello con sua corona sotto detta gioia con altri cinque pendericoli con 57 diamanti, e tre mancanti stimata all'incirca per onz 205 » »

Nella spalla sinistra vi è un batticuore di diamanti di fondo, ligato in arg. con coronetta sopra ingastata di diamanti con effigie dentro di un Bambino di avorio con cristallo innanzi con num. 27 diamanti, stimati all'incirca per . . . . onz 45 » »

Nel braccio destro di Nostro Signore vi è una maniglia d'oro smaltata in pezzi 11 con 11 diamanti, stimata all'incirca per . . . . onz 10 » »

Nella mano sinistra di Nostro Signore altra maniglia d'oro smaltata in pezzi 18 tra grandi, e piccoli con un ingasto mancante con 16 diamanti, ed uno berillo stimata all'incirca per . . . . . . onz 14 » »

Nella mano di Nostro Signore vi sono tre anel[illegible] cioè uno con torchina giratu di 10 diamanti ligato in oro con torchina [illegible]ezzo smaltato, altro a cuore con 3 diamanti piani, ed altro con u[illegible]ia ligato in oro, stimati all'incirca per . . . . onz 6 15 »

Sotto detta mano vi è una conetta smaltata all'antic[illegible] in mezzo in un

cupido con quattro rubini ingastati, un diamante, ed un zaffiro, stimati all'incirca per. . . . . on7 12 » »

In detta mano vi è un mondo di lapis-lazzaro, dove vi sono sette granati, ed una torchina di Francia, e sopra detto mondo vi è una croce di Malta smaltata di bianco con uno zaffiro in mezzo, e berillo dietro, stimato all'incirca per. . . . . on7 28 » »

Nella cinta di Nostro Signore vi è una fiannacca a pezzo smaltata di nero in pezzi 34, con 34 perle grosse, ed una croce di Malta d'oro, smaltata, ligata con detta cinta, stimata all'incirca per. . . . on7 16 » »

Nell'orlo della veste di Nostro Signore vi è una golera d'oro in pezzi 19 con suo pendericolo, cioè pezzi 15 ingastati con 10 diamanti, e pezzi quattro ingastati con quattro berilli, che sono il rimanente del guarnimento posti nella faccia della Vergine, e nel pezzo di mezzo di detta golera vi è uno zaffiro grosso, e nel pendericolo di sotto 3 granati, uno smeraldo, uno zaffiro, ed un diamante in mezzo, stimati all'incirca per. . . on7 28 » »

E finalmente sotto li piedi di Nostro Signore vi è una corona di pietra torchina incatenata, ed ingastata di filograno d'oro con una medaglia di piancia gisillata d'oro con figura della pietà, ligata a detta medaglia una crocetta di rubini, e num. 9 diamanti piccoli, e con sua rosettina in mezzo stimati all'incirca per . . . . on7 15 » »

Manta d'argento.

Una manta di argento lavorata ingastata di varie pietre di cristallo, di peso libbre 46 in circa, stimato il solo argento alla ragione di once quattro a libbra . . . . on7 184 » »

Nel collo di Nostro Signore vi è una fiannacca di cristallo di rocca di pezzi 21, e pendericoli 20 ingastata d'oro, mancante uno, stimata all'incirca per . . . . on7 5 » »

Di più due fila di perle num. 133, stimati all'incirca per. . on7 26 » »

E più una golera di coralli ingastata d'oro con suoi peretti pendenti in pezzi num 15 grandi, e num. 28 piccoli, stimata all'incirca per. on7 8 » »

Nel petto di Nostra Signora vi è una ginietta con 35 perle, stimata all'incirca per . . . . on7 6 » »

Una corona di mistura ingastata d'oro num. 48 con partiture d'oro, stimata all'incirca per. . . . . on7 30 » »

E più una ginjetta a cuore con topazzo a mendola, stimata all'incirca per once quattro . . . . on7 4 » »

Una corona di diaspro con rosette di filograno di argento dorato pezzi 57, con medaglia a croce d'argento dorato, stimata all'incirca per. on7 8 » »

E più un cuore, ed una medaglia di argento, stimati all'incirca per. on7 15 » »

E più una fiannacca di pietre torchine ingastata con oro in pezzi 40 a tre torchine, per prezzo stimato all'incirca per . . . . . on7 10 » »

E più una collana in due pezzi di coralli framontali con pezzetti d'oro, opera di filo, smaltati num. 60, e [illegible]alli num. 71, con stellette d'oro in detti coralli, e figure con una V[illegible]e della Concezione, stimata all'incirca per . . . . on7 10 » »

E più una corona di cristal[illegible]. 49 con partiture di mistura num. 49 guarniti d'opera di filo, stimat[illegible] all'incirca per . . . . . on7 18 » »

E più un centurino d'oro, che è nel Signore di pezzi 36, e 19 matreperle, stimati all'incirca per . . . . onz 32 » »

E più un anello d'oro con topazio grosso, stimato all'incirca per. onz 1 18 »

E più un cuore di argento, ed un anello con vetro verde, stimati all'incirca per . . . . onz 24 » »

E più una corona di coralli, adornata di argento, a modo di giacco con tre medaglie di argento, stimata all'incirca per . . . . . onz 3 » »

E più il mondo di lapislazzaro guarnito di pietre false, stimato all'incirca per . . . . onz 6 » »

E finalmente il complimento dell'adorno di detta manta, consiste in pietre false insieme colla gioja di petto, stimati all'incirca per. . . onz 10 » »

E più una pace, seu medaglia d'oro con 112 diamanti piani, di peso once 7, stimata all'incirca . . . . onz 95 » »

E più una raja d'oro con 36 diamanti piani, sue istoriette di smalto con suo piede d'oro, e dietro al pomo una piancia, 4 istoriette d'oro smaltate, 4 angeli con cornocopii, e 4 teste di serafini di sopra smaltati di pittura, e porcellana di peso con sua anima lib. 18, 4, stimata circa. onz 717 » »

E più due candelieri di palmi dodici per ognuno di argento, uno di bolla antica, e l'altro di bolla nuova tragittati, di peso con tutto il fiorone libbre 318, stimati per. . . . . onz 1358 » »

Altri due candelieri di argento di bolla antica con foglia al cannolo di Giovanni Artali Patti, di peso libbre 38, 10, con tutta l'anima stimati all'incirca per. . . . . onz 142 » »

Altri otto candelieri di argento di bolla antica, comprati dallo Spedale di peso lib. 89, 7, con sua anima, stimati all'incirca per . . onz 356 » »

Altri due candelieri di argento di bolla antica dati dal Reverendo D. Francesco Celi, di peso lib. 27, 4, con sua anima, stimati all'incirca. onz 108 » »

Altri otto candelieri di argento di bolla nuova tragittati, di peso libbre 80, 10, con sua anima stimati all'incirca per . . . . onz 355 » »

Altri due candelieri di argento di bolla antica, dati dal Principe di Tre Castagne, di peso lib. 15, 7, con sua anima, stimati all'incirca per. onz 55 » »

Altri dieci candelieri di argento lavorati di varie altezze di bolla antica, di peso lib. 65, 9, con sua anima, stimati all'incirca per . onz 212 » »

Altri sei candelieri di argento lisci di bolla antica con armi della città e nomi dei Senatori, di peso libre 31, 10 con sua anima, stimati all'incirca per once cento . . . . onz 100 » »

Altri otto candelieri di argento per tavola 2, con armi di Giurba, e 6 con nome dei Senatori, ed armi della città, nuovamente fatti di quelli 12 candelieri di argento per tavola, cioè sei, che erano stati dati dal Decano Giurba, ed altri sei più granduzzi con nomi dei Senatori, che si squagliarono per farsi li detti otto candelieri per tavola, quali sono di peso libr. 20, 3 di netto, stimati all'incirca per . . . . onz 89 » »

Altri otto candelieri di argento e rame dorato con puttini sopra che sostengono un candelabro a due lumi, di peso libr. 28, 6 stimati all'incirca per once centoquartordeci . . . . onz 114 » »

Altri due piccoli di argento con schiavuzzi, 2 cornocopii per fumera sopra coperta, di bolla antica di peso libr. 6, 1 con sua anima stimati all'incirca per . . . . onz 26 » »

Un incenziere con navetta, e cocchiarina di argento di bolla antica, di peso libr. 8, 2 stimati per. . . . . onz 36 » »

Due piedistalli con alboretti di argento di bolla antica, uno della Vergine, che va in Egitto, e l'altro della Nunziata, di peso libr. 5, 6 con sua anima stimati all' incirca per. . . . . onz 24 6 »

Tre cornocopii di argento per servizio della canna, di bolla antica, di peso libr. 1, 10, stimati all'incirca per . . . . . onz 8 24 »

Rami 32 di argento grandi, e piccoli, parte di bolla antica, e parte di bolla nuova, di peso libr. 78, con sue anime stimati all'incirca per onz 226 20 ».

Otto vasi con manichi di argento lavorati, sei di bolla antica e due di bolla nuova, di peso libr. 67, con sua anima, stimati all'incirca per. onz 288 » »

Altri otto di argento di bolla antica quanto a 6, e 2 di bolla nuova con manichi storti, e teste di Serafini, di peso libr. 75 con sua anima, stimati circa. . . . . onz 300 » »

Altri otto di argento di bolla antica gisillati con quattro teste di Serafini di argento di detta bolla, di peso libr. 33, con sua anima, stimati all'incirca per. . . . . onz 128 » »

Otto vasi tragittati di argento di bolla nuova con figure, e con sue palle di rame dorato, di peso libr. 62 con il rame, stimati all'incirca per onz 144 » »

Quattro giarrotte piccole di argento lavorate, e quattro ramette di fiori di argento di bolla antica, di peso libr. 10, 6 di netto stimate all'incirca per once quarantasei . . . . onz 46 » »

Quattro vasetti di argento di bolla vecchia con armi di Patti di peso libr. 3 6 stimati all'incirca per. . . . . onz 15 12 »

Una raia di argento con piedi di argento di bolla antica, e pietre verdi, di peso libre 5, 6 stimata all' incirca per . . . . . onz 24 » »

Sette calici con patene tutti di argento, di peso libre 19, 4 stimati all'incirca per . . . . onz 85 6 »

Una pace di argento dorata di peso libr. 1 stimata circa . onz 4 6 »

Li Santi tre Magi di piancia di argento di bolla antica, di peso libr. 30, 2 di netto, stimati all'incirca per. . . . . onz 120 » »

Venti lampieri di argento varii, parte di bolla nuova, e parte di bolla antica, incluso quello del SSmo Crocifisso, quello della Pietá, e quello della giambretta, di peso libr. 151, di natto, stimati all'incirca per onz 636 » »

Cinque navi, ed un carro di argento di bolla antica, di peso libr. 47, 9 con tutto il rame, stimati all'incirca per. . . . . . onz 201 3 »

Tro ninfe di argento di bolla antica senza balle, di peso libr. 73 di netto, stimate all'incirca per . . . . onz 310 » »

Altre due ninfe nuove di argento con quattro stelle di argento di bolla nuova, di peso libre 113, 4 stimate all'incirca per . . . . onz 193 6 »

Altra stella di argento nuovamente fatta per servizio della ninfa di mezzo di peso libr. 8, stimata all'incirca per . . . . . . onz 41 6 »

Altra ninfa con palla di argento di bolla nuova data dal Signor Principe di Lardaria con scudi di rame, e due teste di Serafini, di peso libre 27, 6 di lordo, e di netto libbre 25, 3, 3 stimata all'incirca per. onz 100 » »

Una carta di *Gloria* di argento di bolla antica con immagine della Vergine, di peso libbre 20, 8 con suo legno, stimata all'incirca per onz 18 » »

Altra carta di *Gloria* di argento di bolla antica in cinque pezzi; di peso libbre 17, 10 con loro legni, stimata all'incirca per. . . . onz 42 » »

Altra carta di *Gloria* di argento di bolla nuova con rame dorato, e cristallo, data dal Signor Principe di Lardaria con suoi armi, di peso libbre 11, 3 con suo legno, stimata all' incirca per . . . . . . onz 48 » »

Altra carta di *Gloria* con suo *In principio*, et *Lavabo* con cornice di rame, e pochissimo argento dorato, ingastata di pietre false, stimato l'argento libbra una, stimata all'incirca per . . . . . . onz 4 12 »

E più 16 ramette di fiori di argento, quali si fecero dalle quattro rami grandi di fiori di argento, che pesavano libbre 61, 5 stimate all' incirca per once dugentosessantotto. . . . . onz 268 » »

E più sei vasoni con guarnimenti di rame, di peso il solo argento di netto libbre 98, stimati all' incirca per. . . . . . . onz 432 » »

E più una croce grande di argento tragittata con rame dorato, di peso il solo argento, come sta notato nel libro maggiore a 13 giugno 1717 libbre 38, 8, stimati all' incirca per . . . . onz 158 » »

Quattro reliquiarii di argento di bolla antica, lavorati con nomi dei Senatori, di peso il solo argento libbre 24, stimati all' incirca per. onz 106 » »

Quattro pissidi di argento di bolla antica, due lavorate, altre gisillate, e l'altra semplice, di peso libbre 14, 9, 2, stimate all'incirca per. onz 62 » »

Una portella di argento piccola di bolla antica, stimato l'argento libbre tre, stimata all'incirca per . . . . onz 13 » »

Un cappello di tosello di velluto cremisi guarnito di argento trafforato con croce di rame dorato, stimato l'argento libbre 9, stimato all' incirca per once trentotto . . . . onz 38 » »

Un tosello di argento, e rame dorato con piedestallo, pilastri, cornici dorati, e corona di argento, di peso il solo argento libbre 14, 8, stimato all' incirca per . . . . onz 64 » »

Una croce piccola di argento dorata, ed ornata con pietre fine, e pietre false, e suo Crocifisso piccolo di avorio, mancante tre pietre, stimata all' incirca per. . . . . onz 6 » »

Un vuoto di lanna di argento con cornice di argento ottangolata in parte dorata con immagine di Nostra Signora con una mammella nella piancia con armi di argento dorato di D. Violante Cortese, e Mioutoli, stimato l'argento libbre 2, stimato all' incirca per . . . . . onz 9 » »

Un quadretto di legno con cornice di argento, ed iscrizione dentro del Generale Loccoviz, stimato l'argento libbre 2, stimato all'incirca per. onz 8 24 ».

Due candelieri piccoli di argento, e cristallo, stimato l'argento libbre 2, stimato all' incirca per . . . . onz 9 » »

Altri due candelieri piccoli di corallo, stimati all'incirca per . onz 2 » »

Sei candelieri, quattro vasi, ed una Croce di rame dorato, tragettati con cristallo dentro, stimati all'incirca per . . . . onz 4 » »

La statua della Gloriosa Santa Rosalia di argento di bolla antica con tutta l'anima, ferramenti, e piedestallo, come sta descritto negl' inventarii passati libbre 120, stimata all' incirca per. . . . . onz 240 » »

La bara grande con quattro calate di molla color cerasa, spolinata d'oro, e di argento con guarnizione d'oro all'incontro di sopra con tacci di rame dorato con suolo di lanna di argento lavorato, cornice attorno di lanna di argento, 4 piedistalli di lanna di argento, ed in mezzo di detta bara un piedestallo grande ottangolato di lanna di argento e sopra detto piedestallo un convoglio di perfumera di lanna di argento traforato con due teste di Serafini trangittati, e sopra dette due teste 2 colli di aquila con sua testa, e sopra detta perfumera un vasone di argento scannellato, e supra detto vasone una fonte di argento, lavorata con due maniglie di argento, ed at-

taccate a detto vasone vi sono 4 scartocci, stimato l' argento all' incirca per once 280. . . . . on7 280 » »

E più una Croce di S. Toribio con piedestallo di lanna di argento, quale si conserva nel reliquiario, stimato l'argento libbra una, stimata all'incirca per. . . . . on7 4 6 »

E più una immagine della Vergine di argento, che suole andare in giro per gl'infermi, di peso libbra 1, stimata all'incirca per. . . on7 4 12

E più la bara del glorioso San Placido di argento consistente negl'infrascritti cioè:

Piange di argento di bolla antica del suolo sotto la cassa lib. 28, 5.

Quattro piedistalli di detta cassa con piange dietro di argento di bolla antica, di peso libbre 118, 3.

Otto pezzi di cornicione per l'ordine di sotto l' argento di bolla antica, di peso libbre 161, 5.

Quattro medaglioni delle cantonere di argento di bolla antica, di peso lib. 26.

Altri quattro per le cantonera piccoli di argento, di bolla antica, di peso lib. 28, 9.

Due armi della città con corone di argento di bolla antica, di peso lib. 20.

Quattro piange trasforate, dove vi sta il cristallo, e suoi guarnimenti, ed altri quattro lisci di argento di bolla antica, di peso lib. 43, 9.

Due istoriette, e sue piangette liscie num. 8, quattro grandi, e quattro piccoli con due cornicette di argento di bolla antica, di peso lib. 33, 6.

Sei festini, e dodici buccoli di argento di bolla antica, di peso lib. 12.

Due iscrizioni di argento di bolla antica, di peso lib. 10, 9.

Otto pezzi di piange lavorate per convoglio della cassa di argento di bolla antica di peso lib. 149, 9.

Quattro puttini con palme, corone, e mitre di argento di bolla antica, di peso libbre cinquantuno, ed once nove.

Otto cornici di convoglio attorno di argento sudetto, di peso lib. 31, 2.

Uno zoccolo, che sta sotto la statua di argento di bolla antica di peso lib. 24, 9.

La statua del glorioso S. Placido di argento di bolla antica, di peso lib. 26.

E finalmente tacci di argento di bolla antica, di peso lib. 19.

Quale bara con pezzi suddetti sta conservata in una cassa di ferro vicino la porta del campanile, ed il peso fu annotato, come sta descritto negl'inventarii passati, in tutto lib. 776, 4, stimato circa . . on7 3225 » »

E più un tosello di architettura di rame dorato, colonne di cristallo torchino, faccie di argento, quattro statue di argento di alcuni puttini, e piangette di argento trasforate di sopra la croce di argento con 2 puttini, che si conserva dietro l'altare maggiore di Nra Signora, opera d'Innocenzo Mangani, stimato l'argento lib. 42, stimato all'incirca per. . . on7 154 » »

E più lampieri di vetro torchino ingastati di argento a tre ordini con sue catenette, convoglio, e pometto di argento di bolla antica num. 21, stimato l'argento lib. 20, stimati all'incirca per. . . . . on7 80 » »

E finalmente un deposito di argento, di peso lib. 2, 3, stimato all'incirca per once 13, 28 . . . . on7 13 28 »

Lampioni.

Lampioni dorati di mistura der servizio delle processioni num. 14.

Casubole.

In primis quattro casubole di amaranto con gallone d'oro con sue stole, manipoli, borse, palle, e sopracalici.

Item altra casubola di damasco verde con sua calata di broccato verde d'oro con passamano d'oro, foderata di terzanello giallo con sua stola, manipolo, borsa, palla, e sopracalice.

Item altra casubola di lama di argento pavonazzo con passamano d'oro, ed armi di Giurba con sua stola, manipolo, borsa, palla, e sopracalice.

Item altra di spolino d'oro torchino, passamano, e francia d'oro, foderata di terzanello torchino, con sua stola, manipolo, borsa, palla, e sopracalice.

Item altra di damasco cremisi, passamano, e francetta d'oro, foderata di tela gialla (dico) di terzanello verde, con sua stola, manipolo, borsa, e sopracalice.

Item altra di spolino color d'olio con gallone d'oro, foderata di tela gialla con sua stola, manipolo, borsa, palla, e sopracalice.

Item altra di spolino d'oro, e seta di varii fiori con guarnizione d'oro, e di argento armi di casa Morabito, sua stola, manipolo, borsa color di perla, ricamata d'oro. palla con immagine di Nra Signora, e sopracalice ricamato con guarnizione d'oro, lasciata dal fu Sagristano maggiore D. Francesco Morabito.

Item altra di broccato cremisi, sua colonna in mezzo di velluto con armi, gallone, e frangetta d'oro, foderata gialla, con sua stola, manipolo, borsa, palla, e sopracalice.

Item altra di molla verde lavorata alla persiana con gallone d'oro, foderata di terzanello verde con sua stola, manipolo, borsa, palla, e sopracalice.

Item altra di tabì verde ondiato, senza fodera, suo passamano d'oro, sua stola. e manipolo, borsa, palla, e sopracalice. E finalmente altra di terzanello cremisi ondiato, suo passamano di seta gialla, foderata di tela rossa con sua stola, manipolo, borsa, palla, e sopracalice.

Cappe. e Cappelle.

In primis due cappe di molla color di cassia tramate cremisi con gallone di argento foderate celestine con sua stola.

Item altra cappa di raso bianco con gallone d'oro, foderata di terzanello giallo.

Item altre due cappe di lama bianca foderate di terzanello torchino.

Item una cappella di raso bianco ricamata d'oro, e seta di varii colori con frinza consistente in casubola, piviale con suoi crocchi, e buccoli di argento, 4 tonicelle, sue stole, e manipoli, evangelistaro, borsa, palla e sopracalice, ed una iuveste di Missale.

Item altra cappella ricamata a modo di pittura di varii fiori sopra fondo d'oro ricamata con pappagalli, gallone di argento, e fringetta d'oro, consistente in casubola, con armi di Nostra Signora in petto, 4 tonicelle, sue stole, e manipoli, ed una stola di soperchio, foderate di terzanello cremisi, borsa, palla, e sopracalice.

Un'altra cappella di lama gialla con gallone d'oro, consistente in 14 casubole. 4 tonicelle, 4 cappe con 3 borse, palle, e sopracalici foderati di fiamma con sei stole, ed 8 manipoli.

Item altra cappella di spolino bianco con varii fiori consistente in casubola, due cappe, 4 tonicelle, sue stole, borsa, palla, e sopracalice.

E finalmente altra cappella di cannavaccio d'oro, consistente in casubola, stola, e manipolo, 4 tonicelle con altra stola, e due manipoli, donata da D. Filippo Moncada, eccetto la stola, e due manipoli fatti dalla detta cappella con sua borsa, palla, e sopracalice.

Borsa.

Una borsa con facciata di argento a martello di bolla antica, guarnita con immagine di Nostra Signora.

Cammisi.

In primis un cammise di tela di bisso fina con guarnizione alta un palmo, lasciato dal fu Can. Bellofiore.

Item altro di tela di bisso con guarnizione donato da Sto Maria Spataro. E finalmente due cammisi ordinarii con guarnizione ordinaria.

Tovaglie.

In primis 10 tovaglie di tela varie per servizio dell'altare.

Item altra tovaglia di spolino d'oro, ed argento usata, lunga palmi 15, e larga quattro, donata dal Sig. Principe di Lardaria.

Item altra tovaglia ricamata di varii colori usata, donata dal fu Marchese Zappata.

Item altra di rete bianca panniata d'oro, argento, e seta.

Item altra di taffettà torchina panniata di seta di varii colori usata.

E finalmente due canne, e cinque palmi, e mezzo di spolino di seta con fondo lattimuso, donati da D. Antonia Mauro.

Cuscini.

Un cuscino ad una faccia ricamato d'oro, ed argento impetrato, con fondo color d perla.

Tosello.

Un tosello di velluto cremisi con suo fricio, e calati di ricamo d'oro impetrato donato dalla Sig. D. Francesca Gregorio, e Lanza.

Antepulpiti, ed altri apparati.

In primis un antepulpito con suo cappello d'alzata, seu drappo fiorito con gallone bianco di seta.

Item altro di velluto torchino con gallone d'oro.

Item altro di seta con fiori alla persiana, immagine di Nra Signora in mezzo, calati di fiori dell'istesso col Dio Padre ed angeli ricamati di seta con pezzillo di argento.

Item altro di raso liscio con granati di fiori.

Item altro di lama bianca con frinza d'oro in mezzo, e frinzetta attorno.

Item due frisci ricamati di velluto di varii colori per servizio del Coro.

Item due calate di damasco cremisi con gallone d'oro per servizio del Coro, donate dalla fu Sig. Contessa Barbio.

Item due calate, e due frisci di taffità rosso, con guarnizione di filo bianco a rete, donati dalla sorella del fu Can. Dini.

Item due calate ricamate di velluto di strataglio per servizio delli pilastri dell'altare Maggiore.

E finalmente falde 25, ed altre 6 mezze di damasco cremisi, vecchie.

Tappeti.

Num. sette tappeti tra usati, e vecchi, incluso quello del fu Sagristano Maggiore D. Francesco Morabito.

Portaletti della Vergine.

In primis un portaletto di terzanello pavonazzo ricamato impetrato di argento con immagine di Nostra Signora, ed armi di Avarna.

Altro di raso bianco iiricamata di var colori di seta con pappagalli, foderato color di corallo.

Altro di cannavazzo d'oro giallo con fioretti di varj colori donato da Gio. Luigi Costa.

Altro di lama pavonazzo fatto della cultra della Regina Aloisia Marca.

Altro di raso spolinato celestino con var fiori di seta d' oroii, foderato color di rosa, da Nicolao Grasso donato.

Altro di cannavaccio di argento con rete d'oro attorno, foderato bianco donato dall'Uditore Generale.

Altro di lama di argento di varii fiori foderato celestino, donato dalli Sig. Baroth.

Altro di spolino d'oro, ed arg. foderato cremisi, fondo celestino, donato da Chiarello.

Altro di spolino d'oro, e di argento alla persiana fondo color di corallo, donato da D. Filippo Corvaja, e D. Giuseppe Stagno.

Altro di spolino d'oro, e di argento ricco, foderato di terzanello bianco.

Altro di raso fiorito di varii colori foudo castagnolo, guarnizione d' oro, e di argento, foderato bianco.

Altro di raso color di fuoco spolinato d'oro ricco, guarnizione d'oro, e di argento attorno, foderato lattimuso, donato dal fu Domenico Gulli.

Altro di molla bianca con varii fiori, foderato cremisi, donato dalla Principessa Alcontres.

Altro di raso color d'olio con varii fiori, foderato color di fuoco.

Altro di molla color lattimuso con varii fiori di seta, grandi, foderato di terzanello cremisi, donato da Polizzi, e da Alcontres.

Altro di molla ondiato ricamato d'oro attorno, con nome di Maria in mezzo, ricamato d'oro, e con ricamo attorno d oro, foderato di terzanello color di rosa, donato dalla Principessa di S. Margarita.

E finalmente altri tredici portaletti varii per servizio della Vergine.

Innanzi Altari dell'Altare Maggiore.

In primis un innanzi altare sopra fondo d'oro ricamato di seta di colori varii donato dalla Sig. Duchessa di Saponara.

Altro di molla color cerasa ricamato, impetrato di argento, donato dal fu Marchese della Roccella.

Altro ricamato impetrato sopra fondo di argento con pappagalli di seta.

Altro di lama a specchio gialla con fricio, e calati di argento trasforato, fondo di lama gialla, stimato l'argento a giudizio, e parere lib. 24, stimato all'incirca on7 105 18 »

Altro di lama a specchio di argento stratagliato di velluto cremisi.

Altro di spolino d'oro, ed argento con guarnizione d'oro, e di argento', donato dal fu Sagrestano Maggiore D. Francesco Morabito.

Altro ricamato sopra fondo d'oro con fiori di seta, ed istorico della Sacra Lettera.

Altro di velluto cremisi ricamato di varii colori.

Altro di raso liscio cremisi, guarnizione d'oro, e di argento con armi di Polizzi.

Altro di lama a specchio ondiato con frangia, fricio, e calati di coralli con armi di Gregorio.

Altro di spolino d'oro lattimuso ricamato di varii colori, e fiori donato da Corvaja.

Altro cremisi con gallone d'oro, seu punto di Spagna, donato da Alcontres.

Altro di broccato d'oro, guarnizione d'argento con armi di Ruffo.

Altro di molla cremisi ondiato con rifascie attorno di velluto cremisi d'oro, seta frangetta d'oro, e seta, e calati di gallone d'oro.

Altro di molla color d'olio ricamato d'oro donato dalla Principessa di S. Margarita.

E finalmente altri 19 innanzi altari varii per servizio di detto Altare Maggiore.

Innanzi Altari per servizio dell'Altare del Venerabile.

In primis un'innanzi altare ricamato fondo di argento impetrato con pappagalli di seta.

Altri due di broccato d'oro, e seta verde, fricio, e calati stratagliati di velluto con fondo di lama d'oro, e francia d'oro.

Altro di lama ricamata, ed in mezzo la Cena di Nostro Signore calati, e fricio stratagliati con francia d'oro.

Altro di lama bianca ricamato impetrato d'oro, e seta, fricio, e calati di argento trasforato, fondo di velluto cremisi colla Vergine in mezzo di lama di rame, stimato l'argento a giudizio, e parere lib. 16, stimato all'incirca per once 70, 12, »

E finalmente altri 18, innanzi altari varii per servizio del Venerabile.

Padiglioni per servizio dell'Altare del Venerabile.

Num. 15 padiglioni varii, secondo la diversità de' colori, nuovi, e vecchi numero sei in tutto numero ventuno.

Vesti per li tamburinari.

In primis sette vesti di velluto cremisi con ciappette di lama di argento ricamati di rizzuolo con sei sopratamburi di damasco cremisi, guarnite di strataglio, suoi pennacchi, una canna d'India con pomo di argento, una Madonnuzza di argento, panderola di velluto di strataglio, una spada di ferro, sette banderole di terzanello bianco con guarnizione d'oro, suoi coralli, ed una veste di Messina di lama torchina, e cremisi, baudiera di terzanello cremisi con sua guarnizione, e scioccoli d'oro vecchi.

Altre 7 vesti di broccato d'oro nuove stratagliate di velluto con ricamo d'oro con sette morrioni, sue pennacchie, polsi, goliglie, otto tovaglie di seta con frinzette d'oro, e la banda di velluto cremisi con gallone d'oro, sei figure della Vergine ricamate d'oro, e pittura, sei corrie foderate di velluto con gallone d'oro.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, Illmus, et Rmus Dnus Genlis Visitator decrevit, atque mandavit:

Quod Deputati ejusdem Capellae sub poena unciarum 50 Fisco applicandarum, et remotionis de officio omnino, et ad amussim observent instructiones pro ejus meliori administratione relictas ab Excmo Prorege de Almanara anno 1726, nec ullatenus de caetero administrationem subalternis Officialibus integrè relinquant, nec claves thesauri ab ipsis servandas uni omnes confidant, vel quod intolerabilius est Sacristae tenendas tradant, nec habendam bis in mense congregationem praetermittant, nec post factas a Procuratore expentiones syngraphas, et mandata subscribant, sed omnia ipsi tamquam administratores agant, Thesauri claves penes se semper retineant de contractibus, et expentionibus non nisi in Congregatione delibercut, et mandata, antequam fiant expentiones, expediant, sub nullitatis, aliisque supra expressis poenis.

Quia vero pretiosissimae Thesauri gemmae impositae aureae vesti Sacratissimae Virginis, melius una cum ipsa veste servantur, quae in capsa ferrea Thesauri reponi non pos-

set, Illmus, et Rmus Dnus Visitator re perspecta decrevit, quod dicta vestis, et gemmae cam ornantes conserventur quidem in armario ubi nunc sunt. Verum ipsum portis etiam ferreis, et tribus seris tribusque clavibus muniatur, quarum unamquamque singuli Deputati teneant.

Quod capsa praedicta ferrea thesauri sub tribus etiam, ut supra, clavibus inserviat pro arca depositorum sive pecuniarum Capellae, nec non aliarum pretiosarum rerum, quae in ea condi comodè possunt, quodque pecuniae omnes in ea serventur, et Capitula, quae restitui contingerit, ipsomet actu ibi inserantur, in qua etiam statim condatur quidquid exigerit Procurator quolibet mense, excepta summa mediocri pro occurrentiis quotidianis judicio Congregationis Deputatorum.

Quod immissiones dictarum pecuniarum in capsa fiant per actum Notarii Deputationis, sicut et exactiones earumdem, atque tum primae, tum secundae describantur in libro capsae a Deputato titulato, veluti thesaurario ex ordinatione Viceregia.

Quod dictae exactiones non fiant nisi mandato subscripto ab omnibus tribus Deputatis cum expressione causarum pro quibus implicari debent, atque non extrahantur pecuniae, quam in ipsomet actu implicationis, aut solutionis faciendae creditoribus etc.

Porro Thesaurarius praedictus singulis mensibus invigilet, quod Procurator deponat in dicta capsa quidquid exigerit, idque tum referat in Congregatione simul cum notitia pecuniarum existentium in ea ad effectum, ut deliberari a Deputatis possit de implicatione, qui diligenter attendant, atque curabunt, ne pecuniae otiosae remaneant.

Cum non sine reddituum Ecclesiasticorum maxima damnabilique jactura, experientia compertum sit, quantum erogetur quotannis perperam in stipendia, maxime vero ob multiplicata inaniter voces custodum, guardianorum, sacristarum, curatoris florum, curatoris lampadarum, curatoris tapetorum etc. quorum, vel prorsus eadem sunt munia, et nonnulla in eadem persona coalescunt, Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator reformandum censens numerum, et stipendia officialium servientium, et professorum dictae Capellae, decrevit, atque mandavit, quod tollantur stipendia fixa Causidici, Notarii et Architecti, curentque Deputati, quod idem fiat de artificibus.

Item decrevit, quod officiales, sive servientes sint infrascripti v. g. Procurator ad exigendum, cui videant Deputati, an expediat provisionis loco dari potius summam quamdam pro centenario juxta morem civitatis, ita tamen, ut nil prorsus ei solvatur pro capsa.

Unus Sacrista (abolito prorsus officio, et nomine duorum Custodum in Ecclesia) atque ipse non aliud stipendium, etiam ob curam florum, et altare Sanctissimi Sacramenti percipere ad plus possit, quam summam unciarum 18 in totum, et praeterea missam quotidianam.

Item unus Subsacrista, qui et guardianus sit, et curator lampadum et tapetorum, nec plus quam uncias 15 pro his omnibus sui eiusdemmet muneris partibus percipiat.

Porro tum Sacrista cum Subsacrista de die personaliter, et assidue Capellae munus vocent, et assistent, noctu vero in Ecclesia, ejusque aedibus cubent, ut mox solent, nec vero oneribus aliis distracti minores sint ad res Capellae, neve minuatur numerus servientium, ac in unam personam plurium subsidia coalescant, Dnus Visitator mandat, quod iidem Sacrista, et Subsacrista habere officium alterum in Ecclesia non possint, maxime vero si illud munus cubitum in Ecclesia quoque requirat.

Et si vero in hoc statu superfluus videatur, alius praeter hos nocturnus guardianus thesauri, nihilominus Dnus Visitator prudentiae Deputatorum remisit videre, an et is quoque expediat.

Praeter recensitos, Deputati praedicti non alios servientes constituant, nec maiora solvant stipendia, quod si nihilominus secus egerint, aut plura officia in iisdem personis permiserint, ipsi de proprio stipendia solvent, et superflui stipendiarii munere statim decident.

Item Dnus Visitator decrevit, quod jocalia, et supellectilia omnia ex redditibus Capellae comparata, non insignantur Deputatorum armis.

Praeterea quod fiat liber, in quo Sacrista maior Capellae oblationes omnes describat, quae unoquoque die contingerit fieri SSmae Virgini de Litera, sive de jocalibus, sive cera, aliisque cum nominibus, et cognominibus offerentium, dictarumque oblationum notitia referatur singulis diebus Can. Deputato, qui et librum Sacristae qualibet die subscribet, atque simul providebit cum consilio Deputatorum, ut cera offerentium consumanda coram SSma Virgine, revera pro intentione eorumdem offerentium consumetur.

Quod Procurator, et officiales Capellae non possint partem habere in appaltibus Artificum sub poena unciarum centum Fisco applicandarum, et amissionis officii, qua in re invigilent Deputati diligenter.

Quod nemo ex coniunctis Deputatorum possit habere officium ipsis Subalternum in Capella, ne ipsum ratione sanguinis quid vigilantiae ab iisdem Deputatis remittatur.

Quod in qualibet exactione, et repositione aureae vestis cum gemmis, et armario occasione collocationis illius in altari semper gemmae praedictae numerentur, et recognoscantur juxta inventarium a tribus Deputatis una cum Perito extracta vero, et collacata in altari custodiae Sacristae, et Subsacristae tradita intelligatur, qui de ea teneantur usque ad repositionem.

Cum soleat quolibet anno unus Deputatus mutari, Dnus Visitator mandavit, quod computa administrationis redditunm dictae Capellae a Deputatis gerendae sint annalia, ita quidem ut non confundatur administratio unius anni cum sequenti. In fine autem cuiuslibet anni dicti tres Deputati, qui iuxta instructionem Vice-Regiam veri Administratores sunt, reddere rationem administrationis suae gratis omnino teneantur personae a Prorege ad id qualibet vice destinandae.

Quod Deputati curent, quod Procurator ad exigendum omnes partitas, et credita exigat, illumque nisi fecisse judicialiter diligentias docuerit, mulctent in rata stipendia personaliter.

Quod Deputatus Ecclesticus cura supellectilium in instructionibus specialiter oneratus, invigilet potissimum singulis saltem trimestribus, quod quae restauratione indigent, reficiantur, item curet ne arbitrio Sacristarum supellectilia honori Capituli, et tempori indecora, canonicis in similibus casibus ministrentur. Denique curet, quod in reliquiariis reponantur reliquiae Sanctorum notorum, amotisque in iis sunt ignotae.

Quoniam Missae, quae Capellae incumbunt Presbyteris Ecclesiae distribui debent, et sepe numero tantum in eiusmodi distributione datur favori locus, ut qui re vera Ecclesiae serviunt iis fraudentur, Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator mandat, quop in posterum Deputati praedicti missas omnes sive perpetuas sive adventitias, non aliis distribuant, quam Officialibus vere, et actu inservientibus dictae Capellae, et Vivanderiis, et Choristis Cathedralis Ecclesiae, ita quidem ut dictis Officialibus non plus, quam una Missa quotidiana assignetur, et reliquum Missarum omnium pro aequali ratha distribuatur inter omnes Vivanderios, et Choristas praedictos, talemque distributionem prima die septembris cuiuslibet anni peragent, et pro adventiis cum expederit.

§ VII.

De Massa unciarum mille pro Machina Capellae et de Sacra Litera.

Cum primum imago B. Virginis de Sacra Litera exportata fuit in altari maiori, Senatus Messanensis sumptuosam machinam et fore adstruendam censuit, qua de re adsignavit annuam summam unciarum mille super appaltus nivis, in eius extructione

impendendam, quam quidem summam usque adhuc Capellae Beatae Virginis possidet, quaeque administratur per proprios Deputatos.

Haec vero machina est modo rerum pretiosissimarum apparatu admirabilis extructa, nempe ex auricalco subauro, lapidibusque pretiosis exornata, inhaerens magnifico, ac spatioso altari, lapidibus quoque pretiosis undique contecto. Perlustratis itaque per Illmum et Rmum Dnum Visitatorem praedicta Massa unciarum mille, ejusque arca depositi, inspectataque methodo expensionis, nec non discussis relationibus introitus et exitus praedictae Massae praesentatis in officio Sanctae Regalis Visitationis per Deputatos Capellae, admissis tamen citra praejudicium etc.

Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator decrevit, atque mandavit, quod ne pro machinis expensiones equidem ingentissimae perperam fiant, ac longe ab optimo recentiorum gustu, curent Deputati a primis Italiae artificibus vetus modulum revideri, ac simul eosdem consulant de modo, quo ornamenta aerea sub auro persistant, ne ut hactenus incassum ingentes ea in re sumptus de caetero profundantur.

Quod omnes appaltus non fiant nisi praeviis solemnitatibus, et cum debitis advertentiis, tum ad utiliores oblationes, tum ad artifices meliores.

Porro cum in revisione computorum dictae Massae nonnulla inciderint examinanda, quae supremum Regis oraculum requirere Domino Visitatori visa sunt, ipsemet Sacram Regiam Majestatem desuper consulturus, nihil interim super dictis computis pro nunc consulit decernendum.

§ VIII.

De oneribus, et celebratione Missarum.

Insuper Illmus et Rmus Dnus Visitator Genlis perlustravit onera Missarum, et anniversariorum, eaque, quae inveuit, sunt, quae sequuntur:

Onera Missarum.

In Altari SSmi Sacramenti Cathedralis Ecclesiae.

In primis pro quondam Archipresbytero Proto Missa una quotidiana per Capitulum.

Pro satisfactione quorumdam piorum legatorum, quorum ignoratur origo Missa una quotidiana per Capitulum.

Pro quondam D. Baldassare Pagliarino missae duae in qualibet hebdomada per Benef.

Pro beneficio nuncupato *delli Minutoli* Missa una quotidiana.

Pro quondam D. Francisco Celi missa una quotidiana.

Pro quondam Andrea Patente missa una quotidiana.

Pro quondam D. Laurentio Gregorio missa una quotidiana.

Pro beneficio Giurba missa una quotidiana.

Pro quondam Onuphrio Veneziano unciae sex annuae pro missis.

Pro quondam Can. D. Benedicto Dini unciae septem, et tt. 9 pro Missis in bimestri.

Pro quondam Luca Catalano Missa una quotidiana.

Pro anima cujusdam devotae Missa una quotidiana.

In Altari Majori Beatae Virginis.

Pro quondam D. Francisco Minutoli Missae decem in quolibet bimestri.

Pro quondam Lucretia Prosimi, et Galletti unciae sex annuae pro Missis.

Pro quondam Norella Moleti Missae duae in qualibet hebdomada
Pro beneficio Giurba Missa una quotidiana.
Pro beneficio *delli Trafichi* Missa una in quolibet Sabato.
Pro quondam D. Baldassare Bonetti Missa una quotidiana.
Pro quondam D. Baldassare Bonetti aliae tres Missae quotidianae
Pro quondam Comitissa Barbù Missa una quotidiana.

In Altari Pietatis.

Pro quondam D. Antonino Donato seniori Missa una quotidiana.
Pro quondam D. Antonino Galluzzo Missa una quotidiana.
Pro beneficio *delli Ciangoli* Missa una quotidiana.
Pro quondam Francisco Valenza Missa una quotidiana.

In altari Beatae Virginis Assumptionis.

Pro beneficio *delli Conti* Missa una quotidiana.

In altari Crucifixi.

Pro beneficio *delli Cisulfi* Missa una quotidiana.
Pro alio beneficio *delli Gisulfi* alia Missa quotidiana.
Pro quondam D. Antonino S. Angelo Missa una quotidiana.
Pro quondam Hortentia Merulli, et Balsamo Missa una in qualibet sexta feria, et sabato cuiustibet anni.
Pro beneficio *delli Romei* Missae duae in qualibet hebdomada.

In altari Resurrectionis.

Pro tribus beneficiis nuncupatis *Spatafora* missae duae in qualibet hebdomada.

In altari S. Placidi.

Pro quondam Petro Porco missae 48 in quolibet anno.
Pro quondam Friderico Porco Missa una quotidiana.

In altari S. Pauli.

Pro beneficio *delli Crisafulli* unciae tres annuae pro Missis.

In altari S. Bartholomaei

Pro quondam Julia Musarra, et Casalina missae tres in qualibet hebdomada
Pro quondam Placido Laina missa una quotidiana a feria sexta Adventus usque ad feriam sextam septem dolorum.

Missae liberae, quae celebrantur in Ecclesia sine Altaris designatione.

Pro quondam Thoma Prosimi missae 45 in quolibet anno.

Pro beneficio nuncupato *dei Re Magi* missae 50 in quolibet anno.

Pro quondam Josepho Barrile missae sex in quolibet anno.

Pro tribus beneficiis nuncupatis *Bartholomaei*, *Burgisi*, *Cuzufari* et *Tifano*, Missae tres in qualibet hebdomada.

Pro beneficio Giurba missa una quotidiana.

Pro Giurba aliae tres missae quotidianae.

Pro quondam di Mussolino missa una quotidiana.

Pro quondam D. Bonifilio Bufalo missa una quotidiana.

Pro quondam Manfredo Agostino missae duae in qualibet hebdomada.

Pro beneficio *delli Corvaja* missa una quotidiana.

Pro quondam Florella Stagno missa una quotidiana.

Missae cantatae.

A decem Capellanis institutis per Archiepiscopum De Lignamine missa una cantata in quolibet sabato pro turno in altari Pietatis.

Pro quondam Francisco Celi missa una cantata in altari SSmi Sacramenti die eius anniversarii.

Pro quondam Archiepiscopo Proto decem missae cantatae per annum in altari Sanctissimi Sacramenti.

Pro quondam Friderico Porco octo missae cantatae pro quolibet bimestri, quod solvitur in anno in altari maiori.

Pro quondam di Cartella missae tres cantatae in quolibet anno in altari Crucifixi.

Pro quondam di Giorgio missae 26 cantatae in quolibet anno in altari maiori.

Pro quondam Antonino Riano in quolibet anno missae tres cantatae in altari maiori.

Pro quondam Thoma Munagò missa una cantata in altari maiori in uno Sabato maii.

Pro quondam di Cianciolo in qualibet feria sexta Quatragesimae missa una cantata in altari Pietatis.

Quibus omnibus perlustratis, praehabitis et discussis relationibus praesentatis in Officio S. Regalis Visitationis, admissis tamen quoad nulla inferrent praejudicium.

Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator ob oculos habens quantum pro Dei servitio, suffragio animarum, et adimplemento piissimae mentis S. R. M. intersit, quod memoria legatorum, et onera missarum adimplendarum in Regia Cathedrali Ecclesia, atque bonorum, et reddituum ad ipsas pertinentium nunquam depereat, decrevit, atque mandavit, quod fiat a carta reali liber rolli legatorum, et onerum missarum omnibus incumbentium in ipsa Cathedrali, sive Archiepiscopo, sive Capitulo, sive aliis Ministris Divini Cultus, aut Beneficiariis, Capellanis, Legatariis, et personis quibuscumque, vel etiam Capella de Sacra Litera aliisque Capellis et altaribus in quo scilicet rollo sub certis, propriisque rubricis describantur legata, et onera omni earumdem missarum, tum praeterita, cum quae in futurum advenerint, adnotatis eorum origine, bonis, redditibusque etc. nec non indicatis instrumentis, testamentis, aliisque autheuticis scripturis etc. ad eadem onera spectantibus.

Huius autem conficiendi rolli curam Dnus Visitator commisit duabus primis Dignitatibus Capituli, qui auctoritate S. Regalis Visitationis obstringerit quoscumque impositis poenis ad notitias, aliaque opportuna subministranda; ne vero ob expensas ad conficiendum dictum rollum necessarias ipsamet retardetur, mandavit quod pro nunc pecuniam mutuet opus Maragmatis, cui subin Archiepiscopus reintegrabit ex poenis Curiae pro operi applicandis. Porro rollus eiusmodi conservetur in Archivio Capituli, et sit veluti perpetuum exemplar pro tabulis missarum efformandis, quae in Sacristia perpetuo prostrabunt, nec non pro regulandis quotannis libris satisfactionis earumdem.

Inhaerens insuper Dnus Visitator decretis Regii Visitatoris Jordii, mandavit, quod iidem libri satisfactionis sint et esse debeant pro missis omnibus in Cathedrali celebrandis a quocumque, ut supra; in ipsis vero, qui celebraverit id adnotare propria manu teneatur, alioquin aliter facta adnotatio celebrationem minime probabit.

Curam porro huius libri et satisfactionis diurnae gerent Sacristae Maiores, qui personaliter attendent, an celebratio et subscriptio, ut supra, quotidie fiat.

Ad haec Dnus Visitator duabus Dignitatibus pro tempore commisit, quod his omnibus superintendant atque invigilent; singulis vero semestribus dictos libros inspiciant; et si missas, quae a quopiam in Ecclesia celebrari debent, non invenerint celebratas, aut non servatam formam praescriptorum, ut supra, Archiepiscopo denunciabunt, atque eius auctoritate his malis provideri satagent.

Quod eleemosynae missarum adventitiarum eodem die, quo fuerint collectae, revelentur dictis duabus Dignitatibus Capituli, qui simul cum sacristis eas distribuent pro aequali parte omnibus, qui ad Chorum tenentur.

Denique cum Dnus Visitator non sine admiratione comperit Summo Pontifici, vita functo, minime in Messanensi Ecclesia parentatum fuisse solemni sacro, nec lugubri campanarum sonitu, aliisque id genus luctus Ecclesiasticis signis, quin nec publicas preces pro electione novi Pastoris universalis ad Deum solemniter fusas, nec post electionem Eucharisticum solemniter actum, Dnus Regius Visitator mandat, quod in posterum post Papae obitum solemnis Missa de *Requie*, erecto catafalco decenti, praeviisque publici moeroris per campanas significationibus, a Capitulo decantetur; vacante vero sede solemnis Missa de *Spiritu Sancto* semel saltem in hebdomada, et publicae quotidie preces ad Deum fundantur; novoque demum Summo Pontifice electo solemnis Missa *pro gratiarum actione* cum Hymno *Te Deum*, ac festivis campanarum signis, aliisque Ecclesiasticae letitiae testationibus habeatur, sub poena unciarum centum Fisco Monarchiae, et in eleemosynas aequis partibus distribuendarum.

Ne vero ob expensas cerarum ea in re quid remissius in tam percelebri Cathedrali agatur, supplebit tum ceras, cum expensas omnes Archiepiscopus pro tempore sub eadem poena, qui et per Edictum similia judicio suo per Dioecesim fieri mandabit; sumptibus eorum, qui ad Divini Cultus expensas tenentur; hoc pacto etiam in aliquo die infra octavam Commemorationis omnium defunctorum celebrentur a Capitulo iusta funebria pro omnibus Archiepiscopis defunctis.

§ IX.

De Seminario Archiepiscopali.

Regius Visitator Puteus cum in lustro Ecclesiae Messanensis reperisset constructionem Seminarii Clericorum jam ceptam defecisse, mandavit, quod juxta Tridentinum decretum et Regis mandatum statim Seminarium extrueretur. Visitator inde Jordius inveniens pro Seminario parvam domum in indecenti loco existentem, ipse pueros exportavit in quadam magna aula Palatii Archiepiscopalis. Anno vero 1648 Simon Carafa Archiepiscopus Messanensis novum extruxit Seminarium, ubi nunc reperitur sub regimine Patruum Theatinorum.

Officiales et Seminaristae, qui modo existunt, sunt:

Rector
Vicerector.
Praefectus.
Lector Theologiae.
Lector Philosophiae.
Lector Rhetoricae, et Logicae.
Magister Grammaticae.
Magister bonarum Artium.

Magistri duo Cantus Gregoriani.

Sunt, et quatuor oblati Thesauri servitio Seminarii addicti Convictores, qui solvunt annuas uncias 18, sunt numero quinque verum aliquando plures.

Alumni, qui nihil solvunt, sunt vigintisex.

Alumni qui solvunt annuas uncias quinque sunt quinque.

Alumni qui solvunt annuas uncias quatuordecim sunt quatragintasex.

Cum primum erectum fuit Seminarium ob deficientiam redditrum, fuit facta taxa pro ejus substentatione super beneficiis Ecclesiasticis, ut prodit Visitator Jordius, quae et adhuc perdurat; subinde fuerunt perpetuo dicto Seminario uniti redditus Archidiaconatus super festorum inobservantia. Redditus tamen et onera, quae ad praesens habet Seminarium sunt, quae sequuntur.

Bona, et redditus.

Ex Officio Archidiaconali	on7	502	21	6
Ex redditibus perpetuis	on7	353	25	10
Ex tandis	on7	236	22	14
Ex eleemosynis	on7	59	13	10
Ex rerum venditione.	on7	439	4	»
Ex Convictoribus	on7	547	29	10
Summa	on7	2129	26	10
Exitus tamen importat fere.	on7	1897	15	9

Quibus omnibus diligenter examinatis, et discussa relatione praesentata per Rectorem in Officio Sanctae Regalis Visitationis, Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator ad praedictum Seminarium se contulit, ubi honorifice pro more exceptus, visitavit capellam, sacristiam, aulas, scholas, officinas, item regulas, methodumque gubernii et studiorum, nec non visitavit Rectorem, Lectores, omnesque officiales, et tandem adolescentium examen instituit.

Quibus omnibus ita se habitis, Illmus et Rmus Regius Generalis Visitator praecepit atque mandavit:

Quod Archiepiscopus iuxta praescriptum Concilii Tridentini consilio Deputatorum in his, quae ad Seminarium pertinent, omnino utatur sub poena unciarum 50 et nullitatis actorum.

Quod loco duorum familiarium Archiepiscopi, qui nunc Deputati munus gerunt, alii non familiares eligantur, nec in posterum familiarum ullus Deputatum agere possit sub poena unciarum quinquaginta Fisco applicandarum, et nullitatis omnium actorum, in quibus intervenerit.

Quod qui Seminario contribuere ex taxa tenentur semestre antecipatè omnino persolvant sub poena dupli, curentque Deputati per brachium Regii Secreti, cui Dnus Visitator ad id specialiter facultates suas facit, ut sequestro redditum id adimpleatur.

Quod nec panis, nec quicquam ulli unquam extra Seminarium detur, super qua re invigilent Deputati diligenter, et in casu controventionis ministros cuiuscumque ordinis auctoritate Sanctae Regalis Visitationis ejiciant.

Porro curet Archiepiscopus, ut morum disciplina, ac literae in tam insignis Cathedralis Seminario florescat, atque ea in re Rector, et Deputati pro sua spectata probitate, diligenter operam quoque conferant suam.

Ad haec Dnus Visitator mandat, quod habeantur in Seminario publicae lectiones Geometriae, Juris Civilis, et Sacrorum Canonum; nec non linguae Graecae, et Hebraicae, fiantque singulis hebdomadibus Academicae exercitationes super historia Ecclesiastica, et

re liturgica critica; ac denique studia physica, et Theologica reformentur pro eruditiori praesentis saeculi gustu, super quibus omnibus invigilent pariter Deputati.

Quod iidem Deputati singulis quatrimestribus diligenter computa administrationis Seminarii revideant, atque examinent, et si quidquam emendandum in oeconomicis censuerint, ex voto Archiepiscopi emendari curent.

Porro cum inter caeteros redditus perpetuo unitos Seminario sint proventus Officii Archidiaconalis, qui potissimum consistunt in poenis transgressionis festorum, super quibus abusus iam multi irrepseruut, Dominus Visitator iis in posterum occursurus decernit, ac mandat:

Primo quod dicti proventus, et poenae non amplius ingabellentur sub poena nullitatis et unciarum 50 a dantibus, et recipientibus in gabellam incurrenda, atque fabricae Ecclesiae, et Fisco Regiae Monarchiae aequis partibus applicandarum.

Secundo quod sub eadem poena ad nominationem Deputatorum, et Rectoris Seminarii eligatur singulis annis ab Archiepiscopo aliquis in dignitate Ecclesiastica constitutus, et doctor Canonum, qui officium praedictum diligenter exerceat omnino gratis, ac ea integritate, qua decet, ita quidem, ut omnes proventus et poenae in beneficium Seminarii recta via pertranseant, cujus propterea erit collectorem statuere earumdem.

Tertio quod non concedantur licentiae generales, laborandi diebus festis, sed toties quoties opus fuerit iudicio dicti Officialis et secundum Canones sub eadem poena.

Et quarto quod dicti proventus et mulctae non exigantur, quam juxta taxam Innocentianam sub ipsamet poena, et insuper restitutionis.

Jam vero, et si modo Seminarium ita ad exuberantiam provisum pateat, ut tempus relevandi Ecclesias, et beneficia ab onere contributionis taxae videatur, quae a Concilio Tridentino in subsidium tantum fuit ordinata, tamen cum ob reformationem abusuum circa Officium Archidiaconale aliqua reddituum imminutio accidere posset, et ob lectiones superius ordinatas expensas augeri, Dnus Visitator curae et zelo Archiepiscopi commisit, quod post unius experimentum, aut alterius anni, si nihilominus redditus Seminarii absque contributione sufficientes compererit, taxam praedictam in totum, vel in partim aboleat.

De visitatione cathedralis ecclesiae subterraneae, et congregationis laicorum in ea fundatae.

Sub tribuna Cathedralis Messanensis extat Ecclesia subterranea columnarum ordine extructa. In ea extant altaria tria, quorum maius est Beatae Virginis de Litera sacrum, ac erecta reperitur Confraternitas, sive Congregatio laicorum, habetque sacristiam.

Illmus itaque, et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator perlustravit praedictam Ecclesiam, altaria omnia, Congregationem, sacristiam, eiusque supellectilia et mandavit:

Quod altaria Beatae Virginis, et D. Pauli et Sacristia opere plastico dealbentur, altare SSmi Crucifixi cerata instruatur. Mensa in qua vestiuntur Sacerdotes panno cooperiatur, et missalia defunctorum novis operimentis muniantur.

Quod confessionale reformetur ad formam instructionis S. Caroli apposita ad fenestrellam crate lignea, et lamina perforata. Et interim usu omni interdictum remaneat.

Quod qui in Confratria officium administrationis gesserunt, interim eligi nequeant, nisi redditis rationibus fuerint liberati.

De visitatione veteris cathedralis ecclesiae S. Nicolai.

Rogerius Comes, qui templum S. Nicolao sacrum, super antiqui templi reliquiis post expulsos Agarenos excitavit, in Cathedralem erexit; translata postmodum in nova Cathe-

drali Pontificiali sede, illud in simplicem Ecclesiam Parochialem descivit; ita tamen novac Cathedrali adnexam ut Archiepiscopis remanserit obligatio in comparandis ei omnibus ad Divinum Cultum, atque fabricis necessariis, uti inter caeteros Visitatores declaravit Visitator Puteus in suo huius Ecclesiae S. Nicolai lustro, dicens: *Haec remansit una ex Parochiis civitatis ejusdem, sed annexa, et quasi eadem cum Cathedrali quantum ad curam Praelati in ejus indigentiis providendis.* Hinc Regii ipsi Visitatores in lustro Cathedralis Ecclesiae Messanensis taxarunt super Archiepiscopali Mensa summam etiam pro fabricis, et jocalibus Ecclesiae S. Nicolai.

Cum tamen Parochialis Ecclesiae cura penes Capitulum remansit vigore concordiae initae anno 1168 Capitulum inter, et Nicolaum Archiepiscopum Messanensem, cujus juris ratione eligit Capitulum in ea Capellanum Curatum, et Sub-Capellanum ad exercendam animarum curam, et ad explendum Divini Cultus servitium, quibus et famulatur sacrista.

Caeterum templum istud Divo Nicolao nuncupatum in palatii Archiepiscopalis districtu existens, triplici constat navi, tribusque altaribus est instructum, habetque sacristiam. Adiacet nec non huic Ecclesiae locus Confratriae modo iam derelictae.

Nullos redditus praedicta Ecclesia S. Nicolai possidet, praeter incertos, et adventitios fructus stolae, ex quibus praedicti Capellani, et Sacrista stipendium consequuntur; reliquum vero erogatur in servitium Divini Cultus, quodcumque autem adhuc superesset impendi deberet in Ecclesiae fabricis, ut alias declaravit Visitator Philippus Jordius.

Itaque Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator die prima mensis Julii anno 1742 ad hanc Ecclesiam S. Nicolai se contulit, ubi honorifice de more exceptus visitavit Sanctissimum Sacramentum, Fontem Baptismalem, olea sacra, altaria omnia, item sacristiam, eiusque supellectilia et iocalia, nec non omnes Ecclesiae partes, fabricasque omnes interiores et exteriores. Visitavit insuper servitium Divini Cultus, Capellanos, eorumque curam et officia, expenditque libros Parochiales. Jocalia vero, et supellectilia, quae Illmus et Rmus Dnus Visitator invenit, sunt:

Jocalia et supellectilia.

Argento, Rame, Stagno

Tre calici, cioè, uno di argento con sua patena, altri due con sua coppa di argento e piede di rame, e patene di argento.

Una pisside grande tutta di argento con suo padiglione di damasco rosso.

Due pissidi piccole, una con suo piede di argento, e l'altra con suo piede di rame.

Un deposito tutto di argento, e padiglioncti di dette pissidi.

Ostensorio, navetta, ed incensiere di argento.

Un sicchetto di argento con suo aspersorio.

Una chiavuzza di argento con sua zagarella bianca per il tabernacolo.

Due cassette di argento dell'Olio Santo, cioè una continente un vasetto, e l'altra due vasetti di argento.

Tre vasetti di stagno per il deposito dell'Olio Santo.

Tre lampieri di rame.

Una campanella per la comunione.

Una campanella per la sacristia.

Quattro campanelle piccole per le messe.

Una ruota con sei campanelle.

Una campana grande.

Quadri.

Un quadro di San Niccolò sopra tavola.
Un quadro della Madonna sopra tavola.
Un altro piccolo dentro la sacristia.
Un altro piccolo della Madonna.
Un altro piccolo di S. Rocco, e S. Sebastiano.
Un altro quadro di S. Niccolò sopra tela con sua cornice di legno.
Un altro quadro della Madonna della Pietà.
Un Cristo Resuscitato di carta pista.
Una colomba col segno di fuoco.
Quattro messali usati con suoi segnacoli.
Un'investa di cuscino grande di damasco verde, e violace.
Un tappeto di lana grande vecchio.
Tre portali d'imbroccato rosso gialline usate.
Un padiglione grande di damasco verde, e violace con sua frinzetta di seta del medesimo colore.
Un altro padiglione di damaschello bianco, e rosso con sua frinzetta di seta del medesimo colore.

Cammisi, ed altri.

Due cammisi di tela di mezza Olanda con sue guarnizioni larghe.
Altri due usati, cioè uno di tela di abisso usato, e l'altro di tela bastarda usato.
Altri due cammisi usati di tela bastarda.
Sei cingoli, e dieci ammitti con sue zagarelle.
Quattro cotte cioè una di tela di abisso fina, e le altre di tela di casa usate.
Una tovaglia di seta bianca lavorata d'oro, e di argento.
Tre tovaglie di mani di tela bastarda.
Nove tovaglie usate per gli altari, altre sei usate.
Corporali numero sette.

Stole.

Due stole, cioè una pavonazza, e l'altra bianca.

Pianete rosse:

Pianete rosse num. 4 con sue stole, e manipoli, borse, palle, cioè una di velluta con suo gallone di argento, e l'altra di damasco con suo gallone di argento, e l'altra di damasco usata con suo gallone di seta, e l'altra di damasco con sua fascia gialla, e bianca usata,

Pianete bianche

Pianete bianche num. cinque, cioè una di lama con sua stola, e manipolo, e gallone d'oro usata, un'altra di damaschello bianca, e rossa, con sua stola, e manipolo, e gallone di seta in color rosso usata, altre tre di molla gialla lavorata bianca con sue stole, a manipoli, e gallone di seta in color rosso usata, altre tre di molla gialla lavorata bianca con sue stole, e menipoli con suo gallone giallo, e bianco, e fodere di terzanello.

Pianete violaci.

Una pianeta di damasco usata con sua stola, e manipolo, e gallone di seta.

Un'altra di damasco usata con sua stola, e manipolo con gallone d'oro.
Un'altra violace, e verde con suo gallone di seta, stola, e manipolo nuovi.

Pianete verdi.

Una pianeta di damaschello con sua stola, e manipolo, e gallone di seta gialla, borsa e sopracalice.
Altra pianeta verde di damasco usato con sua stola, manipolo, borsa, palla, e sopracalice con suo gallone d'oro, e di argento.

Pianete nere.

Una pianeta di damasco usata con sua stola, manipolo, borsa, velo, e palla con gallone di seta gialla.
Una pianeta nuova di molla ricamata di argento, ed oro con sua stola, e manipolo, borsa, e sopracalice con sua guarnizione d'oro.

Ante Altari.

Un ante altare di tabì bianco ricamato d'oro, e seta colla figura di S. Niccolò.
Un ante altare di broccato rosso usato con suo gallone d'oro, e armi del Reverendissimo Capitolo.
Due ante altari bianchi, e rossi di damasco con suo gallone di seta.
Altri tre di damasco violace, e verde con suo gallone di seta.
Altri due bianchi, e rossi lavorati con suo gallone d'oro.
Un ante altare negro con suo gallone di seta bianco.
Un altro verde con sua fascia violace, e sua frinza gialla.
Altro violace con sua fascia verde.
Altro di damaschello in color bianco, e rosso vecchio.
Un altro di damasco rosso colla sua fascia di damasco bianco, e sue fascette di damasco di seta.

Robe diverse.

Due carte di *Gloria*, cioè una ad un pezzo con sua cornice finta, e l'altra in cinque pezzi con sue cornici dorate vecchie.
Due carte di *Gloria* con suo *In principio* e *Lavabo*, negri, e di mistura d'oro.
Un baldacchino di damasco rosso vecchio con quattro aste.
Uno stendardello di damasco vecchio con sua asta.
Quattro lanterne di lanna vecchie, con sue aste.
Due boffette di noce vecchie nella Chiesa.
Quattro confessionarii, cioè due nuovi, e due vecchi.
Due genuflessorii nella sacristia con sue carte, e cornice nera, e mistura dorata.
Una sedia vecchia nella sacristia.
Tre barre di altari dorate, vecchie.

Rami, vasi, e candilieri.

Rami di pezza num. 18 grandi.
Rami con gigli, e rose num. 10.
Rami di pezza num. 20.
Altri 12 gigli, e rose piccole vecchie.

Due candelieri dorati vecchi.
Candelieri vecchi num. 42.
Candelieri nuovi num. 26.
Vasi nuovi 32.
Candelieri di tavola argentati num. 8
Vasi vecchi num. 22.
Candelieri di tavola numero quattro dorati vecchi.

Un baldacchino con suo stendardo d'imbroccato d'oro rosso con suoi giummi di seta di oro.

Un baldacchino di damasco bianco con suo stendardo, e asta, e croce di legno dorato con sei aste dorate di mistura, e due giummi di seta bianca.

Una sedia portatile per il SSmo Viatico con tre cristalli, uno grande, e due piccoli, con cusciuo di dentro di spolino con una frinzetta di argento, e oro, e tutta foderata dell'istesso drappo celestino con quattro campanelle piccole di argento, due aste di legno dorate con tre corrie, e sua cascia di tavola; una tovaglia di seta di spolino rosso usata con sue ciampette di argento piccole.

Due altre a color celestino di seta.

Otto lampioni vecchi.

Due ombrelle cioè, una di damasco rosso, e bianco, e l'altra di damasco bianco usate.

Due toselli, cioè uno usato, e l'altro vecchio.

Campanelle num. 5.

Un toselluzzo nuovo dorato di mistura.

Tre tovaglie celestine di seta vecchie.

Due figure di San Niccolò per li tamburi vecchi di terzanello.

Ritnali num. tre usati, uno con veste di felba rossa.

Barrette sacerdotali num. cinque usate.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, et discussis relationibus praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis per Archiepiscopum et Capitulum, admissis tamen citra praejudicium ipsius Ecclesiae, Archiepiscopi, Capituli, Regis Patroni, et quorumquumque, Illustrissimus, et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator, praecepit atque mandavit:

Quod orificia pixidum ita reaptentur, ut compactius claudantur.

Quod armariolum SS. Oleorum in abside altaris maioris constituatur, ac serico violaceo vestiatur, superposita epigraphe. Loculus vero, ubi nunc sunt, pro sacrario usurpetur.

Quod altaris SS. Sacramenti planities, et gradus reaptentur, pavimentum Presbyterii integre renovetur, tota Ecclesia semel in anno dealbetur; porta reficiatur, prospectus templi incrustetur, et atrium ad decentiorem formam reducatur.

Quod in loco Congregationis habeantur ab Ecclesiasticis instructiones rituum, et casuum, et Catechisimi, et methodi commendandarum animarum. Quod patena una, et ostensorii lunula inaurentur. Planetae in anteriori parte ornamenta ad modum crucis habeant, navicula thimiamatis cocleari novo instruatur, et operimenta missalium renoventur.

DECRETA GENERALIA PRO CONSERVATIONE BONORUM REGII JURIS PATRONATUS.

Quod Archiepiscopus, aliique, qui Abbatias, Ecclesias, Monasteria, et Beneficia Ecclesiastica Regii Juris Patronatus possident, teneantur intra sex menses diplomata, instrumenta et scripturas omnes ad bona, et jura eorumdem spectantia colligere in proprio archivio, et Custodes omnes publicorum tabulariorum Regni ab ipsis requisiti notitiam infra dictum tempus eisdem communicare omnium monumentorum in propriis archiviis existentium, quae ad Ecclesias singulas pertinent, teneantur. Quod omnes ut supra exactam mensuram, et planctas geometricas a peritis fieri cureut, unam nempe feudorum, et bonorum a propriis Ecclesiis antiquitus possessorum et deperditorum, alteram vero eorum, quae modo possidentur, cum suis finibus, et limitibus; quas quidem planctas in forma authen-

tica in archivio servabunt, copiam vero in tabulam reduci faciant in Palatio Archiepiscopali publicè propensuram.

Si qui vero fines et limites amoti, corruptique, aut alias deperditi inveniantur, renovari, instaurari, et reponi, additis Ecclesiae insigniis intra idem tempus omnino curabunt.

Quod praesertim servatis servandis iidem remensurare faciant terras et fundos ab Ecclesiis suis concessas ad censum annuum atque juxta novam mensuram actus recognitorii sub censu proportionali a possessoribus renoventur sub poena amissionis fundi censiti, et devolutionis favore Ecclesiarum. Quod vero de remensuratione sancitum est, ipsum quoad aquas, et jura concessa per reestimationem adimpleatur.

Quod ex scripturis, ut supra collectis, praehabitisque si oportuerit revelis ope edictorum, nec non remensuratis, ut supra, fundis etc. cum renovatione actorum recognitoriorum, fiat ab iisdem Praelatis, Abbatibus etc. intra aliud semestre rollus exactus a duobus Notariis subscribendus bonorum, et jurium quaque aetate, et saeculo ab Ecclesiis suis possessorum, et eorum, quae nunc ab iisdem possidentur, adnotatis in fine praetensionibus inde resultantibus, ac indicatis scripturis, quibus eaedem fulciuntur. Qui quidem rollus singulis in perpetuum vicenniis a data praesentis visitationis, praeviis iisdem diligentiis, edictis, remensuratione, novisque actis recognitoriis debeat renovari. Quod his omnibus adimpletis statim teneantur iidem, qui supra sub poena sequestri redditnum in scutatis mille Fisco Regio applicandis, Advocatum Fiscalem Regalis Patrimonii certiorem reddere de implemento, ac praetensionibus omnibus inde resultantibus Ecclesiarum.

Praeterea, quod omnes, ut supra, causas quascumque usurpationum, vel quomodocumque suis Regalibus Ecclesiis, aut necessarias, aut expedientes intentare non negligant, pendentes vero in quibuscumque Tribunalibus prosequi non cessent, quin modis omnibus sollicitum iis finem imponi omnino curent; si quid vero elapso a publicatione horum decretorum semestri exequutores S. Regiae Visitationis compererint, segnius, vel negligenter ea in re actum, Sacram Regiam Maiestatem faciant de eiusmodi negligentia certiorem.

Quod singulis trienniis curare teneantur, ut fines, et limites feudorum, et bonorum per peritos recognoscantur, de qua recognitione eumdem Advocatum Fiscalem instruent, sicut de statu, et redditibus dictorum bonorum, finium et limitum, ac de gestis pro vindicatione usurpatorum.

Si quando res postulaverit, ut bona et feuda Ecclesiarum Regalium locentur iis qui contermina bona possident, non aliter contractus fieri possint, quam praevia per publicos peritos confinium recognitione, quae in eodem publico instrumento inserantur, et si ad plures annos prorogari locationem contingerit eiusdem, semper recognitionis publicus actus prorogationem praecedat.

Quicquid vero secus actum fuerit, ipso iure sit nullum, et Notarii et partes poenam, scutatorum mille Ærario Regio insuper luent. Quod de expressis locationibus mandatum est, idem et de tacitis sancitur. In emphyteusi quoque temporanea, et locatione ad longum tempus annualis haec confinium recognitio omnino fiat sub eisdem poenis nullitatis, et pecuniariis. In contractibus vero jam diu inchoatis sub poena pecuniaria praedicta idem omnino servetur.

Quod non fiant venditiones, permutationes, locationes ad longum tempus, contractus emphyteutici, aliaeve concessiones, et alienationes bonorum Ecclesiarum Regii Patronatus, aut transactiones quaecumque super earumdem rebus, redditibus, iuribus, etc. vel subiugationes ullae, aut hypothecae, et pignora super iisdem, nisi praevio Apostolico, et Regio assensu effective impetrato, et servatis solemnitatibus servari solitis in alienationibus bonorum fiscalium, nec ullatenus contractus eiusmodi celebrentur cum clausula, salvo assensu impetrando; si secus actum fuerit, gesta omnia vitio nullitatis subiacebunt, et transgressores, et Notarii ultra poenas contra alienantes bona Ecclesiastica, et fiscalia mulctam scutatorum mille subient Regio Ærario irremisibiliter applicandorum.

Ne vero necessarii temporis cursus paulo pro more diuturnior ad obtinendum per solitum organum assensum contractuum celebrationum cum Ecclesiarum damno dilatet, dignabitur Excmus Dnus Prorex pro suo erga Ecclesias ipsas, et Regium Patronatum zelo Consultori, aut alteri forensibus negotiis non multum implicito expeditionem horum assensuum committere.

Quod Praelatorum, sive Abbatum nemo cedere faciat sylvas, et arbores Ecclesiae, nec quidem sub practextu meliorandi fundum, illumque reducendi in agrum frumentarium, vineam etc. nisi impetratis prius assensibus, ut supra, quo casu pretium lignorum cesorum a peritis cum assistentia Regii Secreti liquidandum convertatur in emptionem stabilium favore eiusdem Ecclesiae; modo sylvae non sint caeduae, quorum scilicet ligna certa annorum periodo caedi consueta inter fructus soleant computari, quo casu Praelato, sive Abbati cedant iuxta modum tamen a iure praefinitum.

Quod bona Ecclesiarum Regii Patronatus ultra biennium nec tacite reconduci, nec espressè eidem personae locari possint absque edictis, et caeteris solemnitatibus servari solitis pro bonis fiscalibus; aliter vero facta reconductio, vel locatio nullius sit roboris et momenti, et contrafacientes poenam eamdem statim incurrant.

Ad haec curabunt omnes, qui supra sub poena contra alienantes bona Ecclesiastica, et Regalia, ut contractus omnes venditionum, permutationum, transactionum, emphyteusis locationum supra triennium subiugationum, hypotecarum, pignorum, et quarumcumque alienationum, qui super bonis redditibus, iuribus, et praeeminentiis Ecclesiarum Regalium reperiuntur hactenus forte initi absque assensu Apostolico et Regio, intra sex menses, aut iis impetratis sancatur, si evidenter utiles fuerint, aut si inutiles, et possessores censum augere renuerint, fundi censuales ab Ecclesiis vindicentur.

Quod fundi casalenorum, qui ad Ecclesias Regii Patronatus pertinent, non possint a quopiam alienari, et concedi, nisi praevio assensu Apostolico, et Regio sub iisdem poenis.

Quod nemo bona, et res Regii Iuris Patronatus in emphyteusim perpetuam dare cuiquam possit, coniunctis vero, nec in emphyteusim temporaneam, locationemve ad longum tempus sub poena nullitatis. Ad eliminandos vero ea in re abusus, et praesertim Procuratorum Generalium, qui nomine Praelatorum et Abbatum principalium quandoque suis coniunctis, vel etiam sibi per intermediam personam bona Ecclesiarum sub parvo canone concedunt. Dnus Visitator districtè prohibuit, et respective ex nunc in perpetuum annullavit, et cassavit contractus omnes emphyteuticos, concessiones, alienationes, transactiones etc. quae directè, vel indirectè, et sive media re, sive immediate, etiam praeviis solemnitatibus a Praelatis, et Abbatibus, sive ab eorum Procuratoribus contingerit in posterum fieri favore coniunctorum, vel familiarium ipsorum Praelatorum, Abbatum etc. vel favore coniunctorum Glium Agentium, et administratorum. Quo vero ad contractus hactenus initos Dnus Visitator decrevit, quod etiam si omnibus solemnitatibus juris fuerint vallati, tamen Praelato, et Abbate, qui concessit vita functo aut officio, et procuratione expleta, possint, et debeant per successores iterum examinari, et si qua evidenter utiles Ecclesiae compererint, novo instrumento ratificient; si vero inutiles Advocato Fiscali Patrimonii, reliquisque S. R. Visitationis possessores sub poena revindicationis compellant ad renovationem contractus sub eo auctiori canone, qui evidenter utilem deinceps concessionem reddat.

Ad ea quoque evitanda Ecclesiarum Regalium damna a bonorum Regii Patronatus concessionibus profluentia, quas concedentes, accepta clanculum pecunia, minori canone quandoque peragunt, Dnus Visitator eiusmodi fraudolentas.. et dolosas concessiones, sive attentatas, sive in futurum attentandas, etiam sub quibusvis sollemnitatibus ex nunc annullans, cassans, irritans, bona concessa Ecclesiae reintegrari mandat, auctores vero pro modo culpae omnino puniri.

Ad haec districtissimè etiam Dnus Visitator prohibet sub poenis nollitatis et unciarum 100, ne praetextu cuiusvis consuetudinis etc. de caetero concessiones emphyteuticae eiusmodi peragantur ad caput salvum, sive cum solutione certae summae pro una vice sub nomine vulgo *Capisoldi*, praeter annum perpetuum canonem; mandans quod contractus omnes hactenus, praevia eiusmodi solutione peracti, revideantur ex integro quoad utilitatem, et si qua inutiles reperti fuerint adaucto canone utiliores reddantur, praevioque assensu Regio renoventur, sin minus fundi vindicentur; ne vero ea in re quid negligentius agatur, Dnus Visitator mandavit, quod praemoniantur per edictum omnes, qui *capisoldum* eiusmodi solverit, aut perceperit, quatenus intra mensem illud revelare, et respectivè depositare favore Ecclesiarum teneantur sub poena duplici dictis Ecclesiis, et Fisco aequis partibus applicanda etc.

Caeterum Dnus Visitator decernit ac mandat, quod tempore sedis vacantis omnes et singuli contractus locationum, et ingabellationum etiam annualium, aliaeque cuiusvis generis conventiones super bonis Ecclesiarum Regalium non fiant nisi cum solemnitatibus in bonis fiscalibus servari solitis, nullatenus vero praedia Ecclesiarum minoribus solito pensionibus locentur, vel de exortis limitum controversiis concordiae ineantur, aut causae agantur, nisi consulto prius Advocato Fiscali Regalis Patrimonii.

Quoniam plerumque accidit, quod mortuo Praelato archivia Episcopalia expilentur, et reperta in eiusdem aula, sive secretaria, diplomata, scripturae, epistolae aliaeque ad Ecclesiam Mensamque pertinentia facile deperdantur, spectantia vero ad Episcopalem curam publicentur, curae erit Tribunalis Regalis Patrimonii, statim ac Praelati obitus acciderit, archivia et armaria omnia claudi, et obsignari, scripturas vero, et epistolas in arca reponi, et obsignari facere, atque ita novo Praelato eas tradi.

Porro inter causas ingentium damnorum, quibus Regales Ecclesiae reperiuntur affectae, eam non ultimam Dnus Visitator agnovit, quod transportatis post Praelati obitum libris rationum Mensae, aliisque similibus in Tribunali Regalis Patrimonii pro norma spoliorum et administrationis sedevacante, iidem libri Praelato successori minimè restituantur, qui propterea per solas literas Tribunalis praedicti, accepta simplici bonorum, et redditüum Ecclesiae notula, naturam et originem dictorum redditüum, formam, et conditionem veterum contractuum, confinia et extentiones bonorum, praeeminentias, et iura sua compellitur ignorare, et in summa rerum obscuritate, si quae praeiudicia fuerint illata, nec quidem advertere plerumque valet.

Ut itaque iis occuratur incommodis, quibus in Ecclesiarum Regalis Patronatus perniciem influere, quam maximè possunt, curae, et diligentiae erit Advocati Fiscalis Regalis Patrimonii pro tempore, ut vel libri omnes è domo Praelatorum defunctorum abstracti Archiepiscopali camerae computorum, sive archivio Ecclesiarum reddantur, vel rem ita saltem disponat, ut novus Praelatus, ac Regalis Ecclesia ob defectum librorum de bonis iuribus, et redditibus suis de caetero non laborent.

Cum experimento compertum sit decimas a Comite Rogerio indistinctè concessas Ecclesiis hominum fraudibus alicubi esse imminutas contendentium, aut non de omnibus fructibus debitas, aut non super omnibus terris praesertim septis, quas vulgo nuncupant *Chiuse*, aut non ab omnibus possessoribus earum, praesertim exemptis, et immunibus, vel denique non ad exactam rationem decimae partis, sed ad certam, et consuetam, Illustrissimus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator post expensam naturam, et qualitatem decimarum eiusmodi, ac discussa concessionum diplomata veterum Principum, nec non acta praeteritarum Visitationum, et decreta ac sententias ea in re editas idemnitati Regiarum Ecclesiarum consulturus, decrevit, quod habentes iura decimarum, ut supra, eas indistinctè super omnibus terris, omnibusque fructibus, et ab omnibus personis ad veram rationem decimae partis exigere, cessante Regali exemptionis privilegio valeant, di-

mensis insuper ad occurendum fraudibus, agris, recognitisque in singulos annos per duos publicos estimatores fructibus, quorum unum Praelatus, seu Abbas etiam exterum e igat, alterum loci Magistratus, qui in casu discordiae accedat alter utrique non suspectus ab iisdem eligendus, qui controversias statim dirimat.

Quod vero de decimis hactenus est decretum proportionaliter, quoque pro quintis et vigesimis, ubi vere debitae sint, intelligatur, atque servetur.

Decreta Generalia

De methodo supputandi valorem Episcopatuum, Abbatiarum etc. ac ratizandarum portionum Canonicarum, atque de spolio, et Regia reddituum perceptione, nonnullisque aliis sedevacante.

Decernit etiam Dnus Visitatur, quod cum supputandus est valor Ecclesiarum Regalium sive super earum redditibus, sunt ratizandae portiones canonicae etc. et subsidia Regiarum tandarum, et donativorum, computentur more Romanae Curiae omnes, et singuli legitimi redditus, et proventus qualitercumque percipi consueti, sive scilicet provenientes ex bonis, et iuribus a Regibus concessis, sive ex fidelium donationibus, et oblationibus, quae subinde iisdem Regalibus Ecclesiis accesserunt. Praesertim vero computentur proventus Cancellariae, et Curiae etc. Item Cathedratici, Tribunatus Quartarum, decimarum, et omnium quorumcumque redditnum, et obventionum spiritualium, sive mixtorum, nec non subsidia, victualia, et comestibilia, cerae, et aliae quaecumque legitimae praestationes a subditis fieri consuetae, reliquique fructus, et gagia iurisdictionis, et curae, quae juxta loquendi formulam Canonistarum inter incerta certa numerari possunt. et ex quibus Praelati substentationis suae partem accipiunt, prout Romana Curia satis rationabiliter in valorem Ecclesiarum assolet computare. Jam cum eiusmodi supputationes reddituum Ecclesiasticorum fiant, ut pro ratha consultum remaneat substentationi Praelati, et Ministrorum, reparationi fabricarum, alimoniae pauperum, inter quos sunt pensionarii. atque indigentiis demum patroni, et reipublicae; contra vero redditus quoque spirituales. et mixti, aliique supra recensiti non possint, quam in aliquem ex iis usibus juxta canones converti, rationabile prorsus est, ut et ipsi in enunciatis supputationibus includantur.

Decedentibus porro Praelatis, Abbatibus etc. quicquid ab ipsis reperietur quaesitum ex supradictis redditibus, proventibus, oblationibus, contributionibus etc. etiam a Regia munificentia non provenientibus, atque tum temporalibus, cum spiritualibus totum cadat sub spolio, atque simul omnes redditus, proventus decimae, oblationes, et contributiones eiusmodi cadant sub Regio perceptionis jure tempore sedis vacantis, modo, et forma ut Romana Curia in suis Ecclesiis extra Siciliam percipere eadem solet.

Quia vero Dnus Visitator experientia novit, quod nonnulli Regalium Ecclesiarum possessores ad occultandum verum valorem earumdem, aut detrahendum canonicis portionibus, sive tandis, et spolio, bona sua coniunctis sub apperenti parva pensione elocant, vel etiam in publicis instrumentis parvam pensionem sibi spouderi faciunt, reliquum vero per occultas syngraphas, et alberana, vel denique apparentia pacta nonnulla anticipatarum solutionum apponi in instrumentis curant, ut vacante sede. nihil inexactum Fiscus inveniat. Idem Dnus Visitator eiusmodi fraudes districtè prohibuit sub poena unciarum 300, a quibuscumque qui eas commiserint incurrenda, reservans S. Regiae Maiestati media opportuna ad eas in posterum praevertendas, vel etiam occludendum iis locum, aut per certam, et invariabilem taxactionem valoris Ecclesiarum singulis vicenniis faciendum, ad cuius rationem interim certo et invariabiliter tandae, et portiones canonicae valeant praefiniri, aut alio quovis meliori modo.

Quo vero ad anticipatorum solutionum pacta eadem nullatenus a Fisco attendantur, sequuto Praelati obitu, sed ab arrendatariis et conductoribus solitis solutionum temporibus ratas debitas exigat. Si autem post obitum apparerent venditiones, dationes in solutum hypothecae, et obligationes redditnum ad plures annos pro summa ipsis possessoribus Ecclesiarum. dum viverent persoluta, nullatenus eiusmodi pactiones, contractus, et instrumenta a Fisco attendantur.

Denique quoniam non raro accidisse compertum est, quo ignarato Abbatuum vel Beneficiariorum obitu, Regales Ecclesiae diu sine Rectore persistunt, atque interea illorum haeredes, vel Procur. redditus earumdem deglutiunt, Dnus Visitator decrevit, atque mandavit, quod de caetero iidem Abbates et Beneficiarii absentes modo Cardinales non sint, aut clari nominis Praelati, de quorum scilicet obitu notitia facile volat, non possint suarum Ecclesiarum percipere redditus, nisi ad instar pensionariorum singulis semestribus legalem de horum vita fidem coram Advocato Fiscali Regalis Patrimonii produxerint, cuius erit ea in re diligenter invigilare, atque eiusmodi praeiudiciis Regii Juris Patronatus his, aliisque mediis occurrere.

Caeterum cum Regius Visitator Jordius duriorem Regiorum Secretorum modum in Praelatos agentes animam, cum pro assicuratione spolii necessaria quoque supellectilia illis subtrahunt, merito improbaverit, et nihilominus varii ca in re excessus undique mox audiantur terruisse, Dnus Visitator innovans Decreta per Praedecessorem ea in re edita in Syracusana, et Catanensi Visitatione Regios Secretos omnes districtè monet, ut zelum suum humanitatis officiis accomodantes, ita id tunc exerceant, ut morientes Praelatos, nec in minimo contristent. Qua in re Dnus Visitator a Clementia Regis opportunas instructiones, et mandata dari oportere censet. Post obitum vero Praelati, si qua Regius Secretus pecunias exequiis necessarias promptè ministrare è spolio non valeant, tunc Maragmerii è pecuneis suae massae justa funebria pro Dignitate iis peragant, quae tum ex spolio sibi reintegrare curent. Caveatur etiam attente, ne sacra Praelati supellectilia, et reliquiarum ostensoria, ac thecae etiam argenteae, sive alias pretiosae verum exponantur, sed eaedem Ecclesiis suis tradantur, quemadmodum idem Jordius satis laudabiliter decrevit, sequestro denique non supponantur pecuniae pro jocalibus, et fabricis, aut pro Ministris Ecclesiae, et expensis Divini Cultus, prout per Proregem Columnam fuit alias salubriter ordinatum.

DECRETUM GENERALE QUOAD REVELA.

Quoniam publicatis in Dioecesi Pactensi, Messanensi, Catanensi, Syracusana, Cephaludensi, et S. Luciae edictis pro revelis bonorum, rerum et jurium ab Ecclesiis Regalibus ibi existentibus profectorum sub poena praesertim devolutionis, et incorporationis earumdem, multi iis contumaciter parere neglexerunt, nonnullos vero citra veritatem forsitan revelasse praetenditur praeiudicium earumdem Ecclesiarum, Dnus Visitator bona omnia ab Ecclesiis Regalibus profecta, et non revelata incorporavit, et reintegravit iisdem Ecclesiis, mandans, quod Praelati, Abbates etc. ea studeant vindicare brachio exequutorum Sanctae Regalis Visitationis nisi possessores de praesenti decreto per edictum ab iisdem exequutoribus moniti, ea intra mensem neglexerint revelare.

Quo vero ad revelata Dnus Visitator acceptans revela, et confessionem revelantium in parte, et partibus Fisco favorabilibus tantum, in caeteris vero praeiudicialibus respuens, decernit, ac mandat quod possessores Regalium Ecclesiarum iisdem revelis quoad partem in favorabilem solum utentes, in reliquis per mensuram fundorum, et in suis casibus per extimationem rerum alienatarum, aut concessarum uberiora Ecclesiarum jura omnia, et actiones retineant, servent, atque promoveant.

Quae quidem omnia his ordinationibus perpetuo valituris Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator sancit, atque decernit, salvo tamen jure addendi, et mutandi, eaque inviolabiliter observari mandat sub poena Regiae indignationis, et sequestri reddituum in summa scutatorum mille Regio Ærario irremisibiliter applicandorum pro reintegratione expensarum Sanctae Regalis Visitationis.

Jam vero cum frustra edantur decreta si editorum exequutio, et observantia negligatur, Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator attendens ad laudabilem praestantiorum Visitatorum morem eligendi vigore Regalium facultatum suarum Regiam Consiliarum, et unum, vel plures Ecclesiasticos digniores in Commissarios exequutionis decretorum Sanctae Regalis Visitationis, ut quae Visitator vice sacra Principis Patroni, et Legati nati in Ecclesiis Regni Siciliae sanxit, ipsi exequutioni facerent demandari, deputavit, eligitque Apostolica, et Regia auctoritate respectivè, qua fungit, in Commissarios exequutionis decretorum totius Sanctae Regalis Visitationis sibi demandatae Inquisitorem D. Antoninum Franchina, Inquisitorem D. Angelum Serio, sive quos in eorum defectum, tum Excmus Prorex subrogaverit, et Advocatum Fiscalem Regalis Patrimonii pro tempore, ut scilicet usque ad Sanctam Regalem Visitationem alteram dicti duo Commissarii Ecclesiastici, sive alter eorum, et cum ipsis, vel ipso semper Advocatus Fiscalis Regalis Patrimonii per personas a gravitate, et integritate laudabiles sibi melius visas observantiae decretorum in Ecclesiis visitatis invigilent, et exactione poenarum Regio Ærario, ut supra applicandarum, aliisque remediis opportunis pro more Visitatorum ad implementum ordinationum compellant, controvenientes appellatione remota coerceant, et in fine anni, ac quoties, opus fuerit, ad Sacram Regiam Majestatem de omnibus referant.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ECCLESIAE SEU CAPELLAE BENEFICIALIS S. JOHANNIS BAPTISTAE INTUS REGALE PALATIUM IN URBE MESSANAE, HABITA PER ILLMUM ET RMUM DNUM REGIUM GENLEM VISITATOREM DIE 20 JULII ANNO 1742, CUJUS IN PRAESENTIARUM EST D. PLACIDUS GUERRERA.

Ecclesia, seu Capella Beneficialis intus Regale Palatium urbis Messanae S. Johannis Baptistae sacra Regali pietate, et munificentia extructa, et dotata fuit, cuius antiqui redditus recensentur in Regiis literis Regis Friderici datis die 21 julii anno 1367, quae prostrant in Regia Cancelleria.

Ea autem Capella tribus est instructa altaribus. Servitium vero Divini Cultus expletur per Beneficialem, qui eligitur per Regias literas, famulatur ei nec non unus sacrista.

Praedictus Beneficialis, qui percipit fructus Beneficii, tenetur Ecclesiam instruere jocalibus et supellectilibus, ceram, et oleum, aliaque pro Divino Cultu necessaria praebere, fabricasque reparare, ut liquet ex antiquis Regiarum Visitationum actis, hinc, ut his omnibus in perpetuum provideatur, Regius Visitator Puteus taxavit summam unciarum septem super redditibus Beneficialis impendendam quolibet anno in cera, oleo, jocalibus, et supellectilibus, ac fabricis praedictae Ecclesiae per Deputatos, quos ipse constituit, vel majorem summam, si necessitas expostularet.

Itaque Illmus, et Rmus Dnus Visitator Generalis die 20 julii anno 1742 se contulit ad Regale Palatium, ubi honorificè prō more exceptus per Beneficialem, visitavit altaria omnia, servitium Divini Cultus, jocalia et supellectilia, nec non onera Missarum, officium Beneficialis et sacristae, omnesque capellae fabricas. Item visitavit et expendit bona, et redditus, et onera Beneficialis, eaque, quae invenit, sunt, ut sequuntur, salvo tamen meliori examine.

Bona, et redditus.

In primis a Barone Camastrae debentur super feudo Camastrae territorio Milatii unc. octo.	on7	8	»	»
A Sac. D. Melchiore Campagna super portione dicti feudi	on7	2	»	»
A D. Didaco Lucifero super loco in contrata nuncupata *di Faraone*	on7	3	»	»
A D. Petro Lucifero super loco in eadem contrata.	on7	2	»	10
A D. Petro Pellegrino super loco nuncupato *la Scirga*, olim super feudo *di Cattafi*	on7	5	»	»
A Barone Nasari super feudo *Nasari* territorio Milatii	on7	5	»	»
A Monasterio S. Placidi super feudo dicto *la Pace*, contrata Milatii	on7	2	15	»
A Principe Villaefrancae, et per eum a Principe Politii super feudo *Limiri*	on7	5	»	»
Ab haeredibus Schefisi S. Luciae super vinea in territorio Milatii	on7	3	»	»
A D. Gregorio del Campos maritali nomine D. Dominici di Cesare	on7	»	11	»
Ab Alberto Nobile S. Luciae	on7	1	»	»
Summa	on7	36	26	10

Redditus inexigibiles sunt sequentes.

A Principe Roccae Floritae tamquam possessore feudi *di Pancado*	on7	5	»	»
Ab eodem tamquam possessore loci in eodem feudo.	on7	5	»	»
A Barone Alolesi super feudo S. Andreae.	on7	2	15	»
Ab haeredibus D. Francisci Lucifero super petio loci in contrata *di Faraone* unc. 1, et tt. 25.	on7	1	25	»
Summa	on7	14	10	»
Redditus, de quibus nulla habetur cognitio.	on7	3	25	10
Summa ergo reddituum a fundatione	on7	55	»	»

Onera et Gravitiae.

Pro Missa una quotidiana pro anima Regis Friderici	on7	12	»	»
Pro Missa una in quolibet die festo pro Officialibus habitantibus in palatio regali	on7	4	»	»
Pro festivitate S. Johannis Baptistae mense decembris	on7	4	»	»
Olim dicta capella nihil solvebat pro tandis, et donativis, modo autem Regiae Curiae, et Deputationi Regni, et pro Donativis solvit.	on7	8	24	14
Summa	on7	28	24	14

Restrictus.

Introitus	on7	36	26	10
Exitus	on7	28	24	14
Remanent	on7	8	1	16

Advertendum quod cum Prorex Messanae palatium inhabitat, tenetur Beneficialis ad duas alias Missas celebrandas, unam nempe pro Prorege, aliam pro Secretario.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, et discussis relationibus praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis, admissis tamen citra praeiudicium cuiuscumque etc. Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator decrevit, atque mandavit:

Quod altaria aut ad Romanam formam reducantur, aut palliis omnium colorum operiantur.

Quod eadem novis Crucifixis instruantur, ac opere plastico exornentur, totaque Ecclesia dealbetur, et murus nimis laborans prope orchestum quantocius reaptetur.

Quod confessionalia reducantur ad formam instructionum S. Caroli, ac praeter cratem ligneam, laminam quoque perforatam habeant.

Quod interdictis omni usu missali veteri, et planetis sericis rubra, et nigra serico confectis, fiant novum missale, et duae planetae dictorum colorum cum quatuor bursis colorum pro tempore, cum totidem pallis et velis.

Quod Beneficialis juxta praescriptum Visitatoris Putei teneatur Missam quotidianam celebrare, et insuper singulis Dominicis et festis aliam Missam celebrari facere.

Quod pro fabricis, jocalibus, et cera, et oleo teneatur juxta dictam Visitationem Putei depositare quotannis in tabula uncias septem adminus, quae administrentur per Deputatos Messae pro jocalibus Ecclesiae Cathedralis juxta praescriptas regulas. Hoc vero anno teneatur insuper facere intra sex menses omnes expensas pro fabrica, et jocalibus supra ordinatis.

Quod exigat redditus omnes Beneficii discriptos in dicta Visitatione Putei, et experiantur actiones judicialiter pro recuperatione partitarum omnium contra non praetendentes solvere.

Denique curent manu Regia Spectabiles Regii Secreti Panormitanus, Messanensis, et Militensis, ut Beneficialis suos redditus in illis respectivis locis positos quotannis facile, et expeditè consequatur.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ECCLESIAE, SIVE PRIORATUS S. CRUCIS ET SANCTAE PELAGIAE IN CIVITATE MESSANAE, CUJUS MODO PRIOR EST D. ONUPHRIUS XAVERIUS IMPALLOMENI ET SCHIATTA REGIA MILENSIS AD REGIAM PRAESENTATIONEM CAROLI VI IMPERATORIS DIE 13 FEBRUARII 1732, ET PER BULLAS PONTIFICIAS DATAS DIE 3 DECEMBRIS EJUSDEM ANNI, SOLITOQUE REGIO PLACETO VALLATAS EODEM MENSE, ET ANNO, QUARUM VIGORE LEGITIMAM POSSESSIONEM ACCEPIT HABITA PER ILLUSTRISSIMUM ET RMUM D. JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS REGIUM GENLEM VISITATOREM DIE 19 SEPTEMBRIS ANNO 1742.

Magnificum erat templum sub titolo Sanctae Crucis Canonicorum Regularium S. Augustini extra muros Messanae civitatis circa Northmannorum tempora extructum, unitumque subinde Monasterio S. Sepulcri Jerosolymae. Anno vero 1537 eo everso ad nova urbis maenia condenda, Canonici Regulares obtinuerunt Ecclesiam S. Pelagiae in Messanae urbe, ubi extructo novo coenobio ex mille scutatis, quae fuerunt eis ad hoc soluta Prioratum transtulere. Iis vero mox discedentibus, Siculi Reges rationem Jurispatronatus, quod in dicto Prioratu habebant, Priores Commendatarios eligere coeperunt, et exinde huic Prioratui accessere Ecclesiam S. Crucis in Civitate Minei, et Ecclesiam Beatae Virginis *dell'Accomandata* urbis Messanae, olim membra, et grangiae praedicti Prioratus.

Praedicta Ecclesia S. Crucis in civitate Minei adhuc non existit, quae terremotu anni 1693 remansit obversa una cum parte domorum ad eam spectantium.

Ecclesia vero *dell'Accomodata* ab anno 1616 a Priore D. Andrea Lo Bosco concessa

fuit Confratriae Militum Astatorum Curiae Straticotialis urbis Messanae, quae eam adhuc possidet.

Caeterum praedictus Prioratus, qui Regii Juris patronatus est, confertur ad Regiam praesentationem. Prior locum habet in Regni Comitiis, solvit tandas, et Donativa Regia, subestque Regiae Visitationi. Olim Prior erat unus de assistentibus in functionibus Pontificalibus Archiepiscopi Messanensis, eique porrigebat mitram.

Servitium autem Divini Cultus in Ecclesia Sanctae Crucis olim obibant duo Sacerdotes, et unus Clericus Canonici Regulares Ordinis S. Augustini, ut prodit Visitator Arnedus ex actis cujusdam Regiae antiquae Visitationis, sed perlustrantibus eamdem Ecclesiam laudato Arnedo, et Puteo, duo erant Sacerdotes saeculares, unusque clericus, qui ei inserviebant, quique una cum Priore Missas tres quotidie in ea celebrabant. Ipsi vero Visitatores ordinaverunt Priori, quod duos Sacerdotes Canonicos Regulares Ordinis S. Augustini, unumque Clericum, seu Diaconum accesserit in administros Divini Cultus, quibus victum et vestitum ex redditibus Prioratus praestare teneretur.

Praeterea Regii Visitatores ex redditibus Prioratus servitio Divini Cultus Ecclesiae ejusdem Prioratus, et alterius adnexae, nec non supellectilibus, et fabricis providerunt. Liquet enim ex Regiae Visitationis Actis huius Prioratus per Regium Visitatorem Puteum peractae, quod Prior tenebatur praebere uncias vigintiquatuor in stipendium duorum Sacerdotum, et unius Clerici, sive Diaconi, uncias sex pro festivitate S. Crucis, et S Pelagiae, uncias tres et tt. tres pro cera et oleo in servitium Divini Cultus. Pro Ecclesia vero S. Crucis in civitate Minei uncias sex in stipendium Capellani, unciam unam et tarenos decem et octo pro cera, oleo, et festivitate ipsius Ecclesiae. Caeterum idem Visitator Puteus. ut consuleret in posterum fabricis, et supellectilibus ipsius Prioratus, taxavit super redditibus Prioris annuas uncias sex, declarans maiorem erogandam summam, si necessitas expostularet, ordinavitque tres uncias impendi per Priorem in supellectilibus et ornamentis Ecclesiae, reliquasque tres in fabricis per Deputatos, quos ipse Visitator constituit.

Modo autem praedicta Ecclesia [Sanctae Crucis, sive Sanctae Pelagiae cum domibus adnexis reperitur locata ad triennium ab anno 1768 per Priorem Barbaral Hispanum mulieribus, ut dicunt, male nuptis, pro annuis unciis duodecim cum pacto, ut earum Reclusorium teneretur propriis expensis instruere Ecclesiam necessariis supellectilibus et jocalibus, reparare fabricas Ecclesiae et domorum, et celebrare in ea facere Missam unam quotidianam; et hinc servitium Divini Cultus expletur per Procuratorem, et Capellanum illarum mulierum.

Praedicta autem Ecclesia parva est, et in ea extant altaria tria, sacristia, et turris campanaria duabus instructa campanis.

Itaque Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator die 19 septembris anni 1742 se contulit ad dictum Prioratum, ubi honorificè pro more exceptus per Priorem, visitavit Ecclesiam S. Crucis, sive S. Pelagiae, altaria omnia, sacristiam, jocalia et supellectilia, servitium Divini Cultus, ejusque administros, ac fabricas omnes Ecclesiae et Prioratus; nec non visitavit et examinavit redditus, bona, et onera Prioratus, quae invenit, ut sequuntur, salvo tamen meliori examine.

BONA ET REDDITUS

Census perpetui in civitate Messanae.

In primis a Dna de Bufalo, et per eam a D. Laurentio Brunaccini marito ejusdem una cum Dna de Salomone in solidum super duabus domibus extra portam Imperialem in horto S. Crucis. on7 1 1 10

A Paula Catharina, et Flavia Bausati super domo extra eamdem portam in contrata horti S. Crucis . . . . onz » 12 »

A Clerico Francisco Catalano super quibusdam domibus in eadem contrata . . . . onz 2 19 »

Ab Angelo Celona maritali nomine Antoniae Caracciolo super domo in eadem contrata . . . . onz » 10 10

A Sor. D. Emmanuela Spucces Mooiali Monasterii S. Clarae super domo in eadem contrata . . . . onz » 10 »

Ab Ursula di Andrea, et Pedone super domo in eadem cootrata. onz » 12 »

A D. Johanne Baptista, et D. Johanne Sollima fratribus in solidum super duabus domibus in contrata S. Mercurii hujus civitatis . onz » 1 »

A Valentino, et Thoma Cardia fratribus in solidum super duabus domibus. positis locis ad flumen S. Mariae Jesu Superioris territorio huius civitatis. . . . . onz » 12 »

A Collegio Novo Societatis Jesu hujus civitatis super domo incorporata Collegio. . . . . onz » 3 »

Ab Hospitali Magno super quibusdam domibus in contrata Parochialis Ecclesiae S. Jacobi. . . . . onz 1 » »

A Conventu S. Dominici hujus civitatis super duobus locis uno nuncupato *di Fra Filippo*, et alio existente in territorio Calatabiani . onz 8 » »

Ab Andrea Mantineo, et D. Dominica Mazzeo in solidum super duabus domibus extra portam superiorem in contrata S. Crucis . . onz » 15 »

A Conservatorio, ut dicunt, *delle Verginelle*, super domo in contrata Archiepiscopatus. . . . . onz » 4 «

A Deodato Manfichi, et per ipsum a D. Placido Vitale super domo in eadem cootrata S. Crucis . . . . onz » 12 »

Ab Aotonio di Bartolo, etc. super loco, ut dicuot, *alli Cammari* onz 2 20 »

A Victoria Migliardo vidua quoodam Philippi, et ad praesens a Dominico Migliardo filio casalis S. Margaritae super loco in contrata *del Calcamo*, territorio dicti casalis. . . . . onz 2 3 »

A D. Carolo Chiarello, et a Principe Brunaccini, et per ipsum a D. Alberto Lazzaro in solidum super domo, et furno in contrata *della Brigaria* tt. decem et octo. . . . . onz » 18 »

Ab Ecclesia *delli Seggettieri* super domo, ubi modo est sacristia. onz 1 » »

A Principe Palatii maritali nomine filii Ducis Saponariae super palatio intra muros civitatis . . . . onz 1 19 »

A Johanne M. Paulo, et modo a Notario Licandro M. Paulo ejus nepote super domo in contrata Judaeae . . . . . . onz » 10 »

Ab Oratorio S. Philippi Nerii super quibusdam domibus in supradicta contrata horti S. Crucis. . . . . onz 2 » »

Ab Antonino Russo, et ad praesens a Josepho Russo super domo, et apotheca in eadem contrata S. Crucis. . . . . . . onz 1 » »

A D. Josepho Parenes super domo in eadem contrata S. Crucis. onz 1 » »

A Nicolao Beltrani, et modo a Sac. D. Alexio Tricomi super duabus domibus in eadem contrata horti S. Crucis. . . . . onz » 12 »

Ab Angela Pipi, et modo a Paschale Minutoli super domo in eadem contrata S. Crucis. . . . . onz » 20 »

Ab haeredibus Barna, et modo a D. Dominico Barna, et sociis super molendino in cootrata *delli Cammari*. . . . . . onz 1 » »

A D. Johanne Bandiera, et modo ab ejus haeredibus super quibusdam domibus in eadam contrata S. Crucis	0u7	1	7	»
A Sorore Maria di Salvo, et per eam a Monachis Montis Sancti super domo in eadem contrata S. Crucis	ou7	»	7	10
A D. Iosepho Nigrelli super domo in eadem contrata S. Crucis.	0u7	»	19	»
A D. Josepha, e D. Antonia Cavatari super olivo nuncupato *lo Trojano*, cafisos septem olei	ou7	2	»	»
Ab Antonino Canteri pro oris 18 aquae in qualibet hebdomada.	ou7	4	12	»
A Conservatorio Mulierum male nuptarum pro afflictu ejusdem Conservatorii unc. duodecim	ou7	12	»	»
Sunt, et aliae parvae domus, et casalena, aliaeque fabricae, pluresque semidirutae in contrata praedicta S. Crucis, quarum, quae afflictari possunt, possunt ascendere	ou7	6	»	»
Summa	on7	57	3	»

Petia terrarum existentia in territorio Monfortis, et in Plana Milatii.

In primis petium terrarum in contrata, ut dicunt, *del Giardinazzo* conterminum terris D. Philippi Moncada etc.

Aliud petium terrarum in contrata *delli Lanzri*, conterminum terris Monasterii Sancti Placidi Messanae, et terris D. Josephi lo Sciotto.

Aliud petium terrarum in contrata *di Rini*, conterminum terris Prin. Monfortis.

Aliud petium terrarum conterminum terris supradictis.

Quae terrarum petia fuerunt locata Jacobo Pubito Morfortis pro annua summa	ou7	6	15	»

Census perpetui, et terrarum petia in territorio Minei.

In primis a Collegio Societatis Jesu super petio terrarum in territorio Minei in contrata nuncupata *del Puzzillo*.	on7	»	1	10
A Duis Tristaini pro censu perpetuo	ou7	1	1	5
A Francisco Lannizzo terrae Magni Michaelis pro territorio terrarum cum domibus etc. nuncupato *della Scazzarra*, seu *Canalotto* .	ou7	14	»	»
A Gaspare Pulizia Minei pro tenimento nuncupato *di Vitali* .	ou7	24	»	»
A Mro Antonino Vitali terrae Palagoniae super terris nuncupatis *il Lignale* unc. 2, tt. 7, et gr. 10.	ou7	2	7	10
A Johanne Puccio Minei super terris beneficii terrae Albae .	du7	1	10	»
Ab Ignatio Cristofalo super terra beneficii nuncupati di *Scivola villano* unc. 6 et tt. 1.	ou7	6	1	»
A D. Antonino Pulizia super terris beneficii nuncupati *Molinazzo*.	ou7	2	15	»
A Johanne Baptista di Alexandro super duobus petiis terrarum, in contrata *di Galia*.	on7	2	»	»
Summa omnium reddituum.	on7	143	24	5

Onera, et Gravitiae

In primis solvit Prioratus Regiae Curiae pro tandis, et donativis.	on7	22	7	3

Deputationi Regni pro pontibus, regentibus	007	2	20	8
Seminario Clericorum urbis Messanae	007	1	16	4
Pro donativis extraordinariis.	007	15	»	»
Summa exitus	007	41	31	15

Restrictus.

Introitus	007	143	24	5
Exitus	007	41	13	15
Remanent	007	102	10	10

Praetentiones.

In primis praetendit Prior S. Crucis restitui jus pascendi per Baronem Synagrae in magno tenimento terrarum in territorio Minei, spectante ad Prioratum Stae Crucis.

Item praetendit solvi censum perpetuum per Procuratorem Ecclesiae S. Onuphrii super domibus in horto S. Crucis.

Item praetendit solvi censum super domo olim Sacerd. D. Felicis Lo Duca in eodem horto S. Crucis.

Item praetendit censum super omnibus domibus extructis in horto S. Crucis.

Item praetendit septem cafisos olei qui dantur a supradictis di Cavatori, exportari per eos in urbe Messanae absque ulla gabellarum solutione.

Item praetendit censum unc. 1, 4, a Conventu Misericordiae super domo in horto S. Crucis.

Item praetendit restitui petium terrarum a Bne Simetrae in magno tenimento Prioratus.

Item praetendit solvi censum tt. 18 a D. Alberto Lazzaro, ejusque matre una cum Sac. D. Carolo Chiarello super domo ab iis possessa.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, et discussis relationibus praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis per Priorem, admissis tamen citra praejudicium Regis Patroni, Ecclesiae, et cujuscumque tertii.

Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator decrevit, quod cadaver sepultum sub ara majori transferatur ad alium Ecclesiae locum, alioquin dictum altare remaneat suspensum, prout statim fuit translatum.

Quod tria altaria Ecclesiae opere plastico reformentur, et dealbentur, atque telis ceratis instruantur.

Quod confessionalia reformentur ad formam instructionum S. Caroli, apposita in fenestella crate lignea ultra laminam.

Quod Prior celebrare ad minus Missam unam faciat in Ecclesia singulis diebus pro anima Regum.

Quod Prior quotannis die prima augusti deponat in publica tabula Messanae uncias ad minus sex pro reparatione fabricarum et jocalibus ejusdem Ecclesiae, plus vero, si major necessitas postulaverit; prout ordinavit Regius Visitator Puteus; dictaeque unciae sex administrentur, et erogentur cum intelligentia ipsius Prioris, sive Vice-Prioris per Deputatos Massae jocalium Cathedralis juxta praescriptas ipsis regulas, qui, et auctoritate Sanctae Regalis Visitationis eam summam exigent manu Regia super omnibus redditibus Prioratus, quatenus Prior stato die ipsam non deposuerit.

Cum ab anno 1708 quidam Procurator Prioris Ecclesiam et domum adjacentem Prioratus locaverit ad triennium Procuratori Conservatorii Mulierum male nuptarum pro an-

nuis unceis duodecim cum pacto quod expensis dicti Conservatorii fabricae Ecclesiae et Prioratus reparari, jocalia et supellectilia fieri, Missae festivis diebus celebrari, Cultus Divinus haberi, et festum Sanctae Crucis solemnizari deberet; factum subinde est, ut ex eo tempore peracto licet triennio dictae mulieres in eo Prioratu, et Ecclesia continuare, non tamen contractum renovare voluerint, atque Archiepiscopus jus visitandi Ecclesiam ipsam Regiam, quin, et omnem in ea jurisdictionem sibi arrogaverit, in qua, et Canonicus Protector Conservatorii potestatem sibi fecit in praejudicium Regalis Jurisdictionis, et jurium Prioris. Praeterea considerans Illmus et Rmus Dnus Visitator Ecclesiam non esse in commercio, nec locari quidem posse, quin praetensam reconductionem tacitam, invito Priore, speciem occupationis sapere, vel saltem palliatam concessionem ad longum tempus, et magnum praejudicium Regali Ecclesiae ad praesens irrogari ob attentatam in ea ab Archiepiscopo visitationem, et jurisdictionem ordinariam maximum vero imminere in posterum posse contra jura, et praeeminentias Regii Patronatus. Idem Dnus Visitator his omnibus occursurus malis, annullat cum primis, et cassat contractum locationis Ecclesiae, prohibetque ne id in posterum attentetur sub poena unciarum quinquaginta Fisco Regiae Monarchiae applicandarum.

Secundo quod dicta Regalis Ecclesia sit omnino deiu sub cura, et regimine Prioris, et pro eo Vice-Prioris, ab ipso constituti, qui nunc est Sacerdos D. Dominicus M. Ridi, quem Dnus Visitator confirmavit, injungens Protectori Conservatorii, Capellano, aliisque omnibus, ne illum impedire, aut disturbare in suo Vice-Prioratus munere audeant sub poena unciarum 50 Fisco applicandarum.

Tertio quod dictae Mulieres, aut contractum triennalis locationis domorum renovent, salva libera potestate Priori relocandi vel non, aut intra sex menses a Rege impetrent, quod dicta Regalis Ecclesia, et Domus sibi ad longum tempus concedatur, quod si neutrum fecerint, Archiepiscopus elapso ipso semestri mulieres praedictas alio loco asportet sub poena unciarum centum.

Item quod Archiepiscopus in dicta Ecclesia nec Visitationem, nec jurisdictionem exerceat, minus vero Protector donec et quousque Regis oraculum, et licentiam sibi impetraverit sub poena unciarum centum Fisco etc.

Porro praetendente Priore, quod cum dictae Mulieres malè nuptae habuerint Ecclesiam Prioratus per triginta, et amplius annos sub obligatione illam tenendi instructam jocalibus et supellectilibus. Sacra supellex omnis in Ecclesia existens sit censenda semper Regii Prioratus, praesertim, quod praesumendum non est dictas mulieres Ecclesiam sine jocalibus et supellectilibus accepisse.

Illmus Dnus Visitator, re perpensa, ac considerato instrumento obligationis, decrevit, quod unus saltem calix, et necessaria sacra supellex, nempe quatuor planetae colorum pro tempore, quae ad minus albae, pallia, mappae, et ornamenta trium altarium, vela, bursae, et reliqua necessaria omnia, etiam si expensis Conservatorii essent comparata, remaneri debeant Regali Ecclesiae, ita quidem ut recedentibus quandoque mulieribus relinqui ab ipsis debeat Prioratui dictus congruus jocalium, et supellectilium necessariorum ornatus.

Caeterum curet Prior recuperationem Ecclesiae S. Mariae de Accomodata, quae licet membrum Regii Prioratus sit, et satellitibus hastatis, sive Alabarderiis Senatus a quodam Priore jam olim permissa. Nuper tamen per Archiepiscopum horum forte non conscium, concessa nulliter est Congreg., vulgo *de Segetteri* in praejudicium Regii Juris Patronatus.

Curabit etiam Prior praetentiones omnes Prioratus intentare, et bona male, et nulliter alienata, aut cum laesione illis concessa vindicare. Item exigere census omnes domorum sitarum in horto Sanctae Crucis, et omnia decreta generalia pro conservatione bonorum Regii Juris Patronatus ad amussim observare. Ad haec quod omnes reddentes, et censualistae Prioratus faciant actus recognitorios praevia remensuratione fundorum.

Item Duus Visitator decrevit, quod Abbas Johannes Thomas Thama, qui domum Prioratus sitam in horti S. Crucis evertere ex parte praesumsit, illum intra sex menses reficiat, et in pristinum statum reddat, alioquin termino elapso Regius Secretus ad omnem requisitionem Prioris sequestret nomine Sanctae Regalis Visitationis redditus dicti Thama et ex ipsis domum praedictam restaurari curet.

Denique, quod reaedificetur Ecclesia Sanctae Crucis intus civitatem Minci ex redditibus ibi per Prioratum possessis, quos Duus Visitator ex nunc in futurum sequestrat usque ad Ecclesiae perfectionem, et necessarium ornatum, mandans, quod in nova Ecclesia statuatur veteris Ecclesiae campana, quae nunc in Collegiata S. Agrippinae deposita reperitur, prout ex actu Notarii Raymundi Nolfo mense januarii anni 1743.

Ad effectum autem dictae facilioris reaedificationis Duus Visitator commisit majori, seu primae Dignitati dictae Collegiatae S. Agrippinae, et primo Jurato civitatis, ut redditus praedictos reponi a reddentibus faciant manu Regia, et auctoritate Sanctae Regalis Visitationis in arca aliqua sacra, et tum simul cum Procuratore Prioris eam erogent pro reaedificatione dictae Ecclesiae. In ea porro constituat Prior Capellanum, et celebrare ibidem faciat singulis Dominicis, et diebus festivis Missam unam juxta obligationem dictae Ecclesiae expressam in antiquis Visitationibus, eaque interim usque ad reaedificationem praedictam celebretur in dicta Collegiata S. Agrippinae, atque semper in futurum applicetur pro animabus Regum.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ECCLESIAE, ET PRIORATUS S. MARIAE DE LATINA, SIVE DE ARCUBUS CIVITATIS MESSANAE, CUJUS IN PRAESENTIARUM PRIOR EST EXCLL. CARDINALIS PROSPERUS COLUMNA PER RESIGNATIONEM FACTAM ANNO 1693 A QUONDAM D. CAROLO COLUMNA COMMENDATARIO HABITA PER ILLUSTRISSIMUM ET RMUM D. IOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS REGIUM GENERALEM VISITATOREM DIE 18 SEPTEMBRIS 1742.

Prioratus S. Mariae de Latina, olim coenobium Ordinis S. Benedicti ex dispositione Rogerii Comitis, Grangia fuit Monasterii S. Mariae de Latina in Hierusalem, et S. Philippi Argyriensis in Sicilia. Postquam vero Abbatia S. Philippi in Commendam evasit, etiam dictus Prioratus ad nominationem Regis Siculi Clericis Saecularibus commendatus fuit. Olim Ecclesiae hujus Prioratus, ut prodit Regius Visitator Puteus in suo hujus Ecclesiae lustro, ipse Prior personaliter inserviebat, qui omnia Ecclesiae, et Divini Cultus servitia explens, omnibus diebus festivis et Dominicis, et plerumque etiam diebus ferialibus Missam in ea celebrabat.

Et quoniam Prior tunc pro suo arbitrio Ecclesiam supellectilibus instruebat, fabricasque restaurabat, Visitator Puteus praedictae Ecclesiae, melius consulturus, ultra illam summam, quam Commendatarius dare tenebatur pro cera, oleo, et festivitate Ecclesiae, adsignavit de redditibus Prioratus annuas uncias quinque per Deputatos, quos ipsi constituit, impendendas, duas nempe in jocalibus, reliquasque tres in fabricarum reparatione.

Anno vero 1600 Prior Commendatarius D. Albertus Saladino concessit praedictam Ecclesiam S. Mariae de Latina Confraternitati S. Mariae de Arcubus, cum pacto tamen, quod ipsa Confraternitas teneretur ad omnia necessaria, quibus Ecclesia indigeret, nec non ad celebrationem festivitatum, quae in dicta Ecclesia occurrerent, adjecto etiam pacto, ut duae fierent Ecclesiae claves, quarum unam Capellanus, alteram Prior teneret, ut clarius in instrumento concessionis per acta Notarii Petri La Farana Panormitani die 21 julii 13 Indict. 1600.

Itaque Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator die 18 septembris anno 1742 ad Ecclesiam S. Mariae de Latina sive de Arcubus se contulit, ubi honorificè de more exceptus, visitavit SS. Sacramentum, altaria omnia, confessionalia caeterasque Ecclesiae partes, nec non sacristiam, ejusque jocalia et supellectilia, servitium Divini Cultus, Confraternitatem, omnesque interiores et exteriores fabricas.

Item visitavit bona, redditus, et onera Prioratus, qui sunt, salvo tamen meliori examine.

Bona, et redditus.

In primis debentur a Duce Sperlinghae super terreno, et domo in contrata ejusdem Prioratus	on7	»	15	»
Ab Antonio Risitano super cella, sive *catoio* in contrata della Latina hujus civitatis	on7	»	8	»
A D. Maria Marino, et Rev. D. Carmelo Martines super domo in eadem contrata.	on7	»	10	»
Ab Ignatio Cavazza maritali nomine Paulae Cavazza super terreno, et domo in contrata Prioratus	on7	1	4	»
A Fidecommissario haereditatis quondam D. Antonini Barrile super domo in contrata *della Latina*.	on7	»	9	»
A D. Dominico Minaldi, et Confratria S. Mariae de Arcu super tribus domibus in eadem contrata.	on7	2	2	»
A D Nicoletta Bisignano super domo in eadem contrata	on7	»	10	»
A Conventu Sanctae Francisci Assisii super petio terrarum in eadem contrata tt. quatuor	on7	»	4	»
Ab haeredibus quondam D. Blasii Ofrias super domo in dicta contrata	on7	»	16	10
A D. Litterio Costa super domo in dicta contrata.	on7	»	10	»
A Congregatione, ut dicunt, *dell'Ave-Maria* super domo in eadem contrata tt. novem	on7	»	9	»
Ab haeredibus quondam D. Antonini Barrile super parva domo in eadem contrata.	on7	»	4	»
A Sorore Violante Fleres Moniali S. Mariae de Alto, D. Josepho La Rocca, et Oratorio S. Francisci Negotiatorum huius civitatis super terris in contrata Crucis, seu de Latina	on7	1	28	»
Ab haeredibus quondam D. Petri Sergio super duobus petiis terrarum in eadem contrata	on7	»	21	»
Ab Antonino Grimaldi super parva domo in eadem contrata	on7	»	15	»
Ab eodem super alia domo ibidem	on7	»	2	10
A Rev. D. Michaele Ungaro super domo in eadem contrata.	on7	»	2	10
A Mro Didaco Gravina super domo in eadem contrata	on7	»	1	10
Ex legato tt. 15 annuorum super domo in eadem contrata	on7	»	15	»
A Congregatione Portus Salvi super domo in eadem contrata	on7	»	5	»
A Domo Cruciferorum super domo in eadem contrata	on7	»	4	10
A D. Dominico Buttaro super domo in eadem contrata.	on7	»	12	»
Ab haeredibus, sive fidecommissariis quondam Rev. D. Josephi Duci super domo in eadem contrata.	on7	»	14	»
A D. Francisco Palumbo super domo in eadem contrata.	on7	»	9	»
A Rev. D. Antonino, et Sorore Rosalia Isola super domibus in contrata S. Mariae de Scala Sti Francisci Assisiorum, et Conventus Sanctae Mariae Carmeli.	on7	»	12	15

Super apotheca in contrata S. Mariae La Porta . . . . on7 1 5 »

Super domo in contrata S. Mariae La Porta . . . . on7 » 9 »

A Monasterio S. Placidi Monialium super domo in contrata de Latina on7 » 4 10

A Monasterio S. Gregorio Monialium super domo in eadem contrata on7 » 4 10

A Jacobo Mazzeo super domo in eadem contrata. . . on7 » 3 »

A Principe Collis Regalis, et a Refugio Pauperum super tribus domibus in eadem contrata . . . . on7 » 18 »

A D. Mario Sveglia super quibusdam domibus in dicta contrata. on7 1 3 »

Ab eodem super alia domo in eadem contrata . . . . on7 » 5 10

A D. Dominico Minaldi super domo in eadem contrata. . on7 » 16 »

A Sorore Anna Maria Rizzo Moniali S. Barbarae super domo ibidem tareni viginti . . . . on7 » 20 »

A Conventu S. Augustini super duabus domibus in dicta contrata. on7 » 27 3

Ab haeredibus D. Dominici Minaldi super domo, et viridario in eadem contrata. . . . . on7 » 4 15

A Marchione Campirotundi, et D. Nicolao Ciampoli super quibusdam domibus in eadem contrata . . . . on7 » 16 »

A Nicolao Ciampoli super tenimento domorum in dicta contrata. on7 » 4 »

A D. Paschale Stagno super duabus domibus cum casaleno in eadem contrata. . . . . on7 » 12 »

A Curia, et Patrimonio Messanae civitatis super bimestribus. on7 1 » 16

Ab haredibus quondam D. Johannis Baptistae Bongiardina super domo cum viridario in contrata Monasterii S. Placidi Monialium. . on7 » 13 15

Ab haeredibus quondam R. D. Johannis Cordari super domo cum apotheca in contrata Monasterii S. Michaelis . . . . . on7 » 8 »

A D. Francisco Anzalone super viridario in contrata Parochialis Ecclesiae S. Leonardi . . . . on7 » 2 »

A Petro dell'Organi super domo in eadem contrata. . . on7 » 4 »

Super domo in contrata S. Catharinae apothecariorum. . . on7 » 15 »

Ab Ecclesia S. Chistophori super domo modo destructa in Ecclesiae ampliatione . . . . on7 » 4 »

Census super pluribus possessionibus in Foria ad occidentem versus.

A D. Josepho Russo super magno loco nuncupato *il Cavaliere* ad flumen S. Michaelis . . . . on7 » 15 »

A Josepho Crisafi super loco ad flumen Scalae. . . . . on7 » 24 »

A D. Assensio Battaglia super loco in territorio casalis Curcuracii on7 3 » »

A Sorore Angela Muni, et D. Caesare Calona super loco nuncupato *feudo di Pagliarino*, salm. septem musti, et tareni 1, quae in pecunia important unc. 2 et tt. undecim. . . . . on7 2 11 »

A Monasterio Benedictorum hujus civitatis super petio pascui in territorio Casalis Curcuracii. . . . . on7 3 » »

Spectat ad hunc Prioratum locus vinearum ec. incorporatus a Regia Curia deinde adsignatus absque ullo onere.

A D. Dominico Calimodi, et Sor. Maria Zuppardo super loco ad flumen Pacis territorio Curcuracii . . . . on7 » 15 »

A Rev. D. Francisco Brunaccini super loco in territorio casalis Sanctissimae Annunciatae. on7 4 14 10

A D. Didaco Cuzzanti super loco in territorio casalis Fari.	onz	1	26	»
A D. Ignatio Naso super loco in eodem territorio.	onz	»	10	»
A Rev. D. Josepho Donato super loco in eodem territorio	onz	»	21	»
A D. Josepho Infantino super loco in eodem territorio	onz	1	25	»
A Magno Hospitali super loco in eodem territorio	onz	1	20	»
A diversis personis super loco vinearum, aliarumque arborum in eodem territorio	onz	»	20	»
A Societate Jesu Domus S. Francisci Xaverii super loco in dicto territorio tt. quinque.	onz	»	5	»
A D. Placido Ruffo super loco in eodem territorio	onz	»	14	»
A Flavia di Costa super loco in eodem territorio.	onz	»	15	»
A pluribus personis super loco in eodem territorio pro salm. 6 musti	onz	2	12	»
Ab Andrea Liccera super loco in eodem territorio.	onz	»	8	»
A Johanne Rizzibano super loco in dicto territorio.	onz	»	2	10
A D. Paulo Berbucci super loco in eodem territorio	onz	1	20	»
A Principe Venetici super loco in territorio Venetici.	onz	»	11	»
A Jacobo Lombardo super quibusdam terris in territorio S. Luciae, seu Plana Milatii in contrata feudi *di Cartafi*, seu *l'Archi*	onz	2	»	»
A D. Nicolao Lumbo civit. Milatii super loco celsorum, et vinearum	onz	»	24	»
A Rev. D. Placido Martino super petium terrarum cum cellis, et vineis in territorio Castri Regalis.	onz	6	»	»

Census super possessionibus in Foria ad meridiem.

Ab Eremo Sanctae Mariae de Angelis super loco vineae, et arborum fructiferarum in territorio casalis Sancti	onz	»	24	»
Ab Ecclesia Parochiali ejusdem casalis super loco nuncupato *Ludovico* in eodem territorio.	onz	»	24	»
Summa reddituum	onz	50	4	16

Onera, et Gravitiae.

Seminario Clericorum solvit Prioratus	onz	1	13	»
Regiae Curiae pro tandis, et donativis.	onz	4	25	»
Deputationi Regni	onz	»	17	10
Summa exitus.	onz	6	25	10

Restrictus.

Introitus	onz	50	4	16
Exitus.	onz	6	25	10
Remanent	onz	43	9	6

Jocalia subinde, et supellectilia, quae Illmus et Rmus Dnus Visitator invenit, sunt:

Jocalia, et supellectilia.

Cammisi num. dieci.
Ammitti num. dieci.
Cingoli num. dieci.
Casupole num. quindici di diversi colori, vecchie, e nuove.
Cotte num. quattro.
Tovaglie num. diedi con sue sottotovaglie.
Tovaglie di mano num. due.
Missali num. otto vecchi, e nuovi.
Portali dell'immagine num. cinque, e due di porta.
Tappeti num. tre.
Una cappa di Coro.
Tovaglie di spalle num. tre.
Calici num. due con piede di rame dorato, e due di argento massiccio con sue patene.
Una pisside con suo piede di rame dorato.
Una sfera con suo piede di argento.
Un incensiere con sua navetta di argento.
Un reliquiario della S. Croce di argento con sua autentica.
Un altro della Santissima Vergine di argento ambi senza piedi.
Palii num. tredici, e nuovi di diversi colori.
Organo.
Ampolline paia cinque.
Campane grandi tre.
Corporali num. sette.
Purificatori diversi.
Carte di *Gloria* num. cinque.
Padiglioni num. cinque.
Campanelle num. quattro.
Soprapissidi num. tre.
Lampieri num. undici.
Una cappa, e due tonicelle riccamate di argento.
Candelieri di rame, e vasi pezzi cinque per tutti gli altari.
Berrette num. cinque.

Onera Missarum.

Visitavit nec non onera Missarum Prioratus, easque inveuit esse num. quindecim vigore legati super quadam parva domo.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, ac discussa relatione super statu materiali, formali, et regali Ecclesiae, et Prioratus praesentata in Officio Sanctae Regalis Visitationis per Procuratorem Emi Commendatarii, eaque admissa, citra praejudicium quorumcumque ec. Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator nonnulla censuit decernenda, prout sequuntur:

Quum Prioratus, qui jam olim conferri solebat separatim ab Abbatia S. Philippi De Argirò, nunc eidem Abbatiae perpetuo unitus asseratur, et ab Abbate administretur, curae erit ejusdem de ipsamet unione docere intra mensem, vel alioquin ostendere, quo jure utrumque retineat.

Quod celebretur in Ecclesia quotannis festum S. Mariae de Latina titularis, Missaque solemnis decantetur.

Quod Confraternitas S. Mariae de Arcubus existens in dicta Ecclesia, aut doceat de Regio Assensu super concessione ipsius Ecclesiae sibi jam olim factae a Priore, aut illum intra tres menses obtineat sub poena ejectionis.

Quod dicta Confraternitas adamussim suppeditet expensas omnes Ministrorum ac servitii Divini Cultus in Ecclesia occurrentes, aliaque juxta tenorem actus concessionis, atque quod Prior, sive ejus Procurator unam Ecclesiae clavem retineat vigore ejusdem actus.

Quum dicta Ecclesia sit Regalis, et proinde a jurisdictione Ordinarii exempta docebit Illmus et Rmus Archiepiscopus qua de causa visitationem in ea sibi arroget, caveatque interim ne jura Regii Patronatus in ea violet.

Quod omnia altaria instruantur tela cerata, et stragula; Confessionalia vero reformentur

ad formam instructionum S. Caroli, apposita fenestellae crate lignea ultra laminam perforatam.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ECCLESIAE S. MARIAE DE ALEMANNA IN CIVITATE MESSANAE, MEMBRI REGALIS ABBATIAE SANCTAE MANSIONIS, HABITA PER ILLUSTRISSIMUM ET RMUM DNUM D. IOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS REGIUM GENERALEM VISITATOREM DIE 18 SEPTEMBRIS 1742.

Ecclesia S. Mariae de Alemanna erat olim Prioratus, sive Hospitium Equitum Ordinis Theutonicorum, quod circa annum 1220 a Munificentia Imperatoris Friderici II, sive I hujus nominis Siciliae Regis dotem consequutum fuit, Theutonicis vero abjectis, cum Sacra Mansio Panormi Clerico Saeculari comendata fuisset cum omnibus Monasteriis ad illum ordinem spectantibus, haec etiam Ecclesia de Alemanna ad Abbatem Commendatarium Mansionis accessit.

Olim dictae Ecclesiae inserviebat Capellanus unus, qui omnibus diebus festis et Dominicis per annum missam in ea celebrabat; Visitator vero Puteus in suo hujus Ecclesiae lustro mandavit, quod quotidie in ea celebreretur Missa; tum fabricis, et jocalibus Ecclesiae consulturus, adsignavit, et taxavit annuas uncias decem solvendas per Abbatem Commendatarium Sacrae Mansionis, et expendendas per Deputatos, quos ipse constituit.

Perlustrante subinde Ecclesias Siculas Philippo Jordio, praedicta Ecclesia cum suis domibus, intercedente ipsius Visitatoris auctoritate, fuit concessa pueris rubeis Societatis S. Angeli, cum pacto quod Societatis Rectores tenerentur ad celebrationem unius Missae lectae quolibet die, aliaeque Missae cantatae in diebus festivis et Dominicis per annum, nec non in quolibet sabato una cum cantu antiphonae *Salve Regina* ad laudem Gloriosae Virginis Mariae, tenerenturque similiter ad ceram et oleum pro servitio ipsius Ecclesiae. Pro dicto autem servitio Ecclesiae praestando per Societatem S. Angeli, ipse Visitator Jordius adsignavit Rectoribus *Societatis praedictae unc. 18 pecuniarum quolibet anno una cum emolumentis eleemosynae.....solvendas super omnibus redditibus, introitibus, et proventibus dictae Ecclesiae de la Manna*. Constituit praeterea idem Visitator, quod ipsa Societas teneretur solvere unc. 9, 11, 15, quolibet anno Abbati Commendatario Mansionis jure directi dominii super Ecclesia, et domibus de Alemanna, aliaque pacta et conditiones adjecta fuerunt, prout leguntur in contractu inito auctoritate Visitatoris Jordii inter ipsam Societatem, et Abbatem Commendatarium Mansionis Cardinalem Joannettinum Doria die 13 maii 3 Indict. anno 1605, quae omnia usque adhuc observantur.

Haec autem Ecclesia S. Mariae de Alemanna, quae sane antiqua est, tribus constat altaribus, eaque per dictam Societatem sacris supellectilibus instruitur, nec alia habet propria jocalia et supellectilia, quam unum calicem cum patena, unumque sacrum integrum indumentum ad Sanctum Sacrificium peragendum.

Illmus itaque et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator die 18 septembris anno 1742, accessit ad hanc Ecclesiam, visitavitque altaria omnia, integram Ecclesiam, servitium Divini Cultus, jocalia et supellectilia, fabricasque omnes Ecclesiae, et domorum.

Jam discussa relatione praesentata in Officio Sanctae Regalis Visitationis per Procuratorem Abbatis Commendatarii, examinavit redditus, sive census, qui exiguntur per Procuratorem Mansionis in civitate et territorio Messanae; iique sunt, ut sequuntur:

Redditus.

A D. Paulo Carmisino debentur super quibusdam terris in casali *Pezzuli*, ec. et per eum a D. Dominico Carmisino.	onz	10	»	»
A Societate S. Angeli Rubeorum super oratorio, et domibus .	onz	9	15	»
A D. Didaco Bellone, et per eum a Nuntia Colletta super loco in contrata *di Murorato*.	onz	3	25	10
A D. Angelo Calonia super loco in contrata S Marthae .	onz	1	»	»
A Monasterio S. Catharinae di Valverde super domo incorporata eius dormitorio.	onz	»	12	»
A Francisco Guerrera, et per eum a Rev. D. Michaele Angelo Ungaro, Isabella di Majo, et Consentino, et Silvestro di Todaro super quibusdam petiis terrarum.	onz	1	»	»
A Carolo La Rocca, et per eum a D. Petro La Rocca super loco ad flumen Annunciatae.	onz	»	16	10
A D. Paulo Colonna, et per eum a Monasterio S. Pauli super loco in contrata S. Marthae	onz	»	10	»
A Petro Paulo Pisano, et per eum ab haeredibus quondam D. Francisci Antonii Cuminali, et Pisano super domo in contrata *del Campo* civitatis Messanae	onz	»	7	»
A Monasterio S. Mariae de Scala super domo in contr. *di Marrotto*	onz	»	11	10
A Dominico Sergio, et per eum a Dominico Cannata super oliveto nuncupato *il Commendatore*	onz	8	15	»
A Michaele Romano, et Julio Parisi, et per eos a Josepho d' Andrea super domo in contrata *della Conciaria*	onz	»	12	»
A Clara Maria Corvaja, et per eum a D. Agatha Benavides super domo in Strata Nova.	onz	»	4	10
Ab haeredibus Mariae di Blasi, et per eos ab Antonino di Blasi terrae Alì super petio loci in contrata S. Marthae	onz	»	7	10
A Johanna Cariddi super domo, et viridario in hac civitate Messanae uncia una	onz	1	»	»
A D. Francisco M. Longo, et per eum a D. Jacobo Longo, et Scammacca, et D. Francisco M. Cianciolo super duobus tenimentis domorum in territorio Leontini.	onz	10	»	»
A Can. D. Josepho Silvestri super tenimento domorum. .	onz	10	»	»
A D. Alberto Antagnoli super loco ad flumen Annunciatae .	onz	»	16	10
A D. Marco Cavatore, et D. Josepho Aragona, et per eos a D. Josepho, et D. Antonia Cavatore, et Santi super loco in contrata *di Ciaccia* territorio civitatis Messanae	onz	»	16	10
A D. Salvatore Terrarossa, et per eum a D. Paulo Pezzinga super loco ad flumen Annunciatae	onz	»	16	10
A Catharina d'Angelo, et Pino super parvo loco in contrata S. Mariae extra muros Messanae	onz	»	15	»
A Conventu Sanctae Mariae Montis Sancti Messanae super loco, et domo in contrata S. Marthae	onz	»	15	»
A D. Antonia Zappata, et per eam a D. Gregorio Cavatore, D. Josepho Brigandì, et D. Johanna Cavatore super domo, et viridario in civitate Messanae unc. una	onz	1	»	»
Summa	onz	61	8	»

Ex supradictis redditibus solvit Ecclesia de Alemanna unc. 18 Societati S. Angeli, ut supra fuit adnotatum.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator confirmans cum primis disposita per Regium Visitatorem Jordium pro servitio Divini Cultus in hac Ecclesia praestando per pueros rubeos Societatis Sancti Angeli, decernit ac mandat, quod eadem Societas Missas, aliaque per dictum Regium Visitatorem praescripta diligenter adimpleat sub poena puntactionis in rata diurna summae, quae ei persolvitur ab Abbate S. Mansionis.

Item decrevit, ac mandavit, quod Archiepiscopus jura Regalia quoquo modo per actus jurisdictionales in dicta Ecclesia non violet, qua in re invigilet Abbas diligenter, et si quid attentaverit brachio exequutorum Sanctae Regalis Visitationis studeat emendari.

Quod altare, ac vetus icon Sanctissimae Virginis titularis pro dignitate renoventur.

Quod fiant sacrae vestes quatuor omnium colorum cum totidem bursis, et velis cum missali, duabus saltem albis, et omnibus supellectilibus altarium.

Quod tota Ecclesia, opere plastico vestiatur, et dealbetur, pavimentum reficiatur, fiantque de novo fons marmoreus aquae lustralis, et integrae portae Ecclesiae.

Quod occurratur humidati ejusdem Ecclesiae amota terra viridario murum illius lateris ambiente.

Quod haec omnia fiant intra sex menses expensis Abbatis Sacrae Mansionis civitatis Panormi.

Quod praeterea singulis annis in perpetuum prima die augusti idem Abbas Sacrae Domus uncias decem ad minus juxta ordinationem Regii Visitatoris Putei solvere habeat pro fabricis et supellectilibus dictae Ecclesiae, ipse tamen, unciae decem deponantur in tabula Messanae, et subin administrentur a Deputatis Massae pro jocalibus Cathedralis, committens Dnus Visitator iisdem, qui eas cum intelligentia Procuratoris Abbatis impendant juxta praescriptas regulas.

Porro si dictus Abbas expensas nunc occurrentes stato tempore, ut supra, minime fecerit, tum vero in perpetuum uncias decem quotannis non deposuerit, Dnus Visitator iisdem Deputatis commisit, quod unas pro hac vice, et alteras in futurum manu Regia statim exigant super omnibus redditibus, qui a dicta Abbatia hic Messanae percipiuntur, quos quidem idem Dnus Visitator ex nunc pro tunc sequestrat.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ABBATIAE, ET MONASTERII S. MARIAE MAGDALENAE SIVE S. PLACIDI DE COLONERÒ ORDINIS S. BENEDICTI CIVITATIS MESSANAE HABITA PER ILLMUM ET RMUM DNUM D. JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS REGIUM GENLEM VISITATOREM DIE 2 SEPTEMBRIS ANNI 1742.

Monasterium S. Mariae Vallis Josophat prope Messanae civitatem extructum fuit, et dotatum a Rogerio Comite, ut declarat Guillelmus II Rex in suo diplomate dato Messanae mense januarii 1108, quod et aliis donationibus successores Reges ditarunt, ac novis privilegiis, praesertim Rex Petrus II cumulavit, quae refert, et auget ejus filius Fridericus III dato diplomate Catanae 1° julii anno 1365 Indict. 5, ut in Officio Prot. anno 1363, et 65.

Hinc hoc Monasterium Regio Patronatui affectum evasit, et eo quippe jure *vacante S. Mariae Magdalenae Prioratu* Rex Martinus Fr. Nicolaum de Magdalena Ordinis Sancti

Benedicti *Administratorem* designavit, ut in Officio Prot. an. 1397. Cumque praedictum Prioratum Frater Nicolaus Aparo de Cypro Messan. Bened. Bonifacio Papa IX. anno 1396 impetrasset, Rex ne suo Regio Juri praejudicium irrogaretur, dato in Monarchia et Cancell. eodem anno Archiepiscopo Messanensi mandavit, ut statim *Prioratus S. Mariae Magdalenae Messanae Fr. Nicolao de Magdalena restitueretur.*

Porro praedicto S. Mariae Magdalenae Monasterio unitum denique fuit Monasterium S. Placidi ejusdem Ordinis, atque in illud tota huius S. Placidi familia anno 1633 fere transmigravit. Monasterium autem S. Placidi quum primum devotione quorumdam Laicorum Nobilium Messanensium extrui coepisset in loco, *ubi nunc est Ecclesia S. Placidi veteris* per Monachos Ordinis S. Benedicti inhabitandum, Fridericus Rex III. ut coeptum opus expleretur; donec ut praedictum Monasterium ad perfectionem perduceretur, adsignavit *annuas unc. 400 ex Regiae Curiae redditibus*; subinde ad Monachorum substentationem donavit ex Messanae gabellis *singulo anno unc. 12*, dato diplomate Messanae 18 januarii 5 Indict. 1366. Cumque largitas realis, id satis non esse perspiceret pro Ecclesiae Monasterii, et Monachorum indigentiis, adjunxit et *alias 200 tractas* eximens Monasterium *ab omni gabellarum dohanae, Collectarum, caeterorumque regalium jurium onere* Rex subinde Martinus illas annuas unc. 12 confirmavit dato diplomate Catanae 24 julii 15 Ind. 1393.

Sed cum praedictum Monasterium in orrido loco situm esset, et pro numero Monachorum, qui in dies crescebant, angustum, novum Monasterium extructum fuit in latifundio, ad planitiem S. Dominicae, quod donavit Comes Andreas Vingiguerra de Aragonia, una cum oliveto Scavae, et fontibus aquae, unde huic novo Monasterio nomen graecum *Colonerò* obvenit, quod latinè audit *bona acqua*; in eo vero sub Ab. Placido Campulo è veteri Monasterio, quod Grangia remansit, Benedictina familia translata fuit, obtenta, etiam pro novo Monasterio Abbatiali dignitate ab Eugenio Papa IV.

Hoc autem Monasterium ex Regalis munificentia aliis donationibus ditatum fuit; Alphonsus enim Rex donavit *feudum Rhalginese in territorio Placidae juxta agros Caltagironis, Herucliae, Grassaliati, et Cutumini*, dato Diplomate Messanae 10 jan. 1435, ut in Lib. Praelat. Intercedente pariter auctoritate ejusdem Alphonsi Regis eodem anno 17 januari legata fuerunt ab Adario de Parisio eidem Monasterio *duo terrarum tenimenta de nemore S. Johannis de flumine frigido, et S. Basilii* olim Grangiae S. Salvatoris Archimandritatus Messanae.

Ex his vero Regiis donationibus cum ob Monasterii constructionem, et dotationem, tum ob alimenta Monachorum Siculi Reges Patronatum in Monasterio omni jure nacti fuerunt. Qua propter Rex Martinus datis Catanae Regiis Literis 10 julii 1398, ut in libro *Regiae Monarchiae*, exemptum declaravit praedictum Monasterium ab Archiepiscopi Messanensis jurisdictione, mandans eidem, *ne se in causis Monasterii S. Placidi Messanensis, quod ab ipsius potestate exemptum erat, implicet.* Quam exemptionem confirmavit postmodum Alphonsus Rex dato privilegio 10 novembri 11 Ind. 1432. Imo cum Abbas Monasterii S. Placidi per sententiam Apostolicam suspensus fuisset, Rex Alphonsus ne suo patronatui aliquo inferretur praejudicium, administratorem elegit, ut ex ejus literis in lib. Offi. Prot. anno 1446.

Cum itaque ambo Monasteria Sanctae Mariae Magdalenae, et S. Placidi Juris patronatus Regii esse dignoscantur, atque tum in libris Cancelleriae Regalis, cum in notitia Regiarum Abbatiarum Dno Visitatori a Conservatore Regalis Patrimonii tradito, inter Regales recenseantur Ecclesias.

Idem Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator, praevia formali visitationis intimatione contra Abbatem Sanctae Mariae Magdalenae et S. Placidi, quae extat in volumine Praetensionum Fiscalium, visisque ac discussis scripturis per ipsum praesentatis, accessit

die 2 septembris anni 1742 ad Monasterium S. Mariae Magdalenae, ubi honorificè de more exceptus per Abbatem et Monachos Ordinis S. Benedicti, visitavit SSmum Sacramentum, olea sacra, altaria omnia, confessionalia, chorum, librosque chorales, omnesque Ecclesiae partes, ac servitium Divini Cultus; perlustravit nec non sacristiam, ejusque jocalia et supellectilia. Tum visitavit Monasterium, Capellam in superiori dormitorio, reliquiasque quae in ea asservantur, item bibliothecam, methodumque studiorum, novitiatum, conclavia omnia atque officinas, omnesque interiores exterioresque Ecclesiae, et Monasterii fabricas. Visitavit subinde regulas monasticas, earumque observantiam, bona denique et gravitias Monasterii, et gubernii methodum.

Quae omnia cum Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator laude digna comperisset tantum mandavit:

Quod sera hostioli tabernaculi SSmi Sacramenti reficiatur.

Quod armariolum SS. Oleorum, quod nunc in altari servatur, transferatur alibi ab muro.

Quod altaria omnia ceratis instruantur.

Denique in reliquis ad Divinum Cultum, disciplinam regularem, studia Monastica, jocalia, fabricam, et bona pertinentia, cum omnia recte haberi Dnus Visitator comperisset sub eximia cura, et zelo Abbatis D. Dominici Brancato, idem Dnus Visitator illum, ac religiosos omnes dignis emeritisque laudibus cumulavit.

Maudans dumtaxat, quod decreta generalia pro conservatione rerum et bonorum Ecclesiarum alias per ipsum editas, ad amussim quoque observentur pro bonis, et juribus hujus Abbatiae, et Monasterii.

DE SANCTA REGALI VISITATIONE

REGALIS MONASTERII MONIALIUM S. MARIAE DE BASICÒ IN URBE MESSANAE.

Fridericus Rex II Aragonensis cum Ecclesiam S. Mariae sacram extruxisset in casale Basicò in planitie Milatii, coenobium adjunxit, quod primum Fr. Amalpho Eremitae, deinde Monialibus concessit, ditavitque pluribus terris, et possessionibus, quae erant in Raudacio, Notho, Montealbano, aliisque in civitatibus; uti apertè declaravit, et confirmavit Fridericus III suo diplomate, quod extat in libro Regalis Cancellariae anno 1371, fol. 107, et in *Capibrevio* in libro *Dignitatuum*.

Cum autem praedictum coenobium tempore belli dirutum esset, ex consensu ipsius Regis Friderici II Moniales in Monasterio Ramectae translatae fuerunt, uti liquet ex libello supplicationis de hoc ad Regem praesentato apud Samperium, unde ei nomen de Ramectis, ut notat Pirrus, obvenit. Rex inde Petrus II ejus filius praedicto Monasterio annuas aureas uncias 46, et casale de Basicò elargitus est; atque Ludovicus Rex jura gabellae Campi victualium Messanae adjunxit, ut liquide apparet ex eorum diplomatibus confirmatis per Regem Alphonsum, quae prostant in Cancellaria in libro anni 1342 fol. 8.

Verum quia eo in loco haud decenter Moniales degere viderentur, Elisabetha Regis Petri conjux, ac Ludovici mater, obtento Brevi Pontificio, in Messanensi Monasterio per ipsam extructo sub titulo S. Mariae de Pietate Moniales transtulit anno 1345, uti constat ex brevi, et actis penes Samperium, et Bonfilium in ejus *Messana*.

Hinc ob Regium Patronatum ex duplici fundationis, et dotationis jure laudata Regina Elisabetha idem Monasterium ab Archiepiscopi Messanensis jurisdictione exemptum declaravit suo regali rescripto dato Catanae 26 aprilis 13 Ind. regesto in Regali Cancellaria in codice *Regalis Monarchiae* fol. 314, in quo significat per ipsam fuisse extructum, ac Capellano Majori Regio esse subjectum. *Cum ad audientiam nostram pervenit, quod*

vos Monasterium Monialium, quae fuerant de Basicò, constructum nuper in nobili civitate Messanae per Maiestatem nostram, quod ad Capellam Regiam spectare dignoscitur, ultimini vestrae jurisdictioni submittere, et de hoc non modicum admirati, vos expressè requirimus, ut dicto Monasterio, et ejus Monialibus ibi per nostram Excellentiam constitutis, vos nequaquam intromittere debeatis. Id idem scripsit, et prohibuit eidem Archiepiscopo Messanensi Raymundo de Piczolis Rex Ludovicus in ejus Regali rescripto in eodem codice *Monarchiae* fol. 316. et fol 320, adjungens praedictum Monasterium ex pontificio diplomate subjectum esse Regio Capellano Majori. *Ne Regii Capellani Maioris jura violaret cuius scilicet potestati ex pontificio diplomate subiectum erat Monasterium illud de Basicò.* Porro Soror Margarita Nucaria Abbatissa supradicti Monasterii Pietatis Messanae contendit a Rege Friderico III, ut ei facultatem faceret reaedificandi antiquum Monasterium in Basicò, Rex benignè annuit, et confirmavit donationem illorum bonorum dato suo regali diplomate regesto in Cancellaria ad annum 1371, et in Capibrevio. In eo autem diplomate postquam dixit: *Si coniunctis nostris subditis manus nostras munificas tenemur extendere multo potius obligamus Ecclesiis, et Monasteriis Illm Progenitorum nostrorum bon. mem. pia dispositione fundatis,* subinnxit, quod *Ecclesia illa extructa, et aedificata existit in finibus Montis Albani prope casale novum de mandato gloriosi Principis Dni Friderici Regis avi nostri.* Subinde confirmat tenimenta terrarum, quae prius possidebat *ex concessione dicti Dni Regis avi nostri*, tamen sibi reservat omnia jura, quae laudatus Fridericus habebat *tam in electione dictae Abbatissae, quam aliarum, quae in Monasterio ipso succedunt, ac reservatione jurispatronatus.* Cum autem hujusmodi reaedificatio affectum sortita non fuisset, remansit Monasterium Messanae in possessione omnium bonorum praedictorum, quae adhuc retinet.

His itaque rationibus permotus Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator, praevia intimatione formali pro reintegratione Regii Jurispatronatus, ac visitationis contra Abbatissam, et Moniales, et Procuratorem praedicti Monasterii. Cum per eas non aliud in contrarium allegaretur, quam exceptio contrariae observantiae, et dilatio ad eam comprobandam peteretur; suo Decreto reintegravit praedictum regale Monasterium regio jurispatronatui, et declaravit Regiae Visitationi obnoxium esse, atque ab ordinaria Archiepiscopi jurisdictione exemptum, prout inferius in decreto describendo.

Cumque res ad Sacram Regiam Majestatem esset delata, ac subin pestis supervenerit, Visitatio fuit per Dnum Regium Visitatorem ad aliud opportunius tempus ex oraculo Sacrae Regiae Maiestatis remissa.

DE SANCTA REGALI VISITATIONE

REALIS MONASTERII MONIALIUM S. CLARAE IN URBE MESSANAE.

Monasterium S. Clarae olim habitatio Monialium Principissarum Domus Regalis Aragonensium erectum fuit, et dotatum per Siculos Reges, uti constat ex pluribus Regalibus Diplomatibus confirmatis a Rege Alphonso, et regestis in Regali Cancelleria in lib. anni 1444, et in *Capibrevio* lib. *Dignitatuum.* et lib. *Regiarum Abbatiarum*, et adfirmatur a Pirro, Samperio, Bonfilio, aliisque scriptoribus.

Et profecto Fridericus II, uti liquet ex monumento originali illius archivii, quod excripsit Samperius. cum obtinuisset anno 1310 a Clemente V breve pro unione dicti Monasterii Ordini Minorum, in eo ita regalis fundatio describitur: *Exhibita nobis carissimi in Christo filii nostri Friderici Regis Trinacriae illustris petionis series continebat, quod olim clarae memoriae Constantia Regina Aragonum Mater ejus in insula Si-*

viliae moram trahens de licentia quondam Frat. Petri de Murrone, tunc Caelestini Papae V Antecessoris nostri quoddam Monasterium ordinis Sanctae Clarae, cuius habitum ipsa Regina suscipit, dum viveret in civitate Messanae pia devotione fundavit etc. Anno 1347, cum praedictae Moniales fuerentur exemptione a jurisdictione, et visitatione Ordinarii, tamquam subjectae soli Summo Pontifici, quod in hoc Regno audit subjectas fuisse legationi, obtinuerunt ab Rege Alphonso privilegium manutentionis in hujusmodi libertate, et in praerogativis aliis tamquam Capellae Regiae, uti legitur in diplomate regali Archivii praedicti Monasterii, et ex scripto a Samperio. *Pro parte Ven. Abbatissae, et Conventus Monialium Monasterii S. Clarae nobilis civitatis Messanae Maiestati Nostrae supplicatum extitit reverenter, quod sicut ab antiquis temporibus usque nunc Monasterium sanctum post SSmum Dnum Nrum Papam alium Superiorem, praeterquam Generalem Ordinis Minorum, vel suum Locutenentem, sive Visitatorem minime cognoverunt. Monasterium praefixum in sua libertate, et statu manutenere, non permittendo per alios, quam per supradictos quicquam in eo cognosci. Nos vero supplicationi praedictae, tamquam juxtae, et rationi consonae annuentes benignè, et quia de praedictis sumus plenissime informati, et fama publica omnibus innotescit, et etiam quia dictum Monasterium fuit, et est Capella Regia, debetque gaudere illis immunitatibus, praerogativis, et libertatibus, quibus Ecclesia, seu Capella Regia gaudere debet, et potest, vobis, et vestrum cuilibet decimus, et districtè praecipiendo maudamus etc.* Quod Diploma subinde confirmatum fuit per Ferdinandum Catholicum anno 1481.

Cum itaque de Regio Patronatu clarè, et abunde constaret jure fundationis, dotationis, aliisque rationibus, Illmus et Rmus Dnus Regius Visitator, praevia intimatione formali pro reintegratione regii jurispatronatus, et visitationis contra Abbatissam, Moniales, et Procuratorem praedicti Monasterii, cum per eas non aliud id contrarium allegaretur, quam exceptio contrariae observantiae, et dilatio ad eam comprobandam peteretur, suo decreto reintegravit praedictum Regale Monasterium Regio juripatronatui, et declaravit Regiae Visitationi obnoxium esse, atque ab ordinaria Archiepiscopi jurisdictione exemptum, prout in sequenti decreto.

Cum res ad S. R. Mejestatem esset delata, ac subin pestis supervenerit, visitatio fuit per Dnum Regium Visitatorem ex Oraculo S. R. Majestatis ad aliud opportunius tempus remissa.

DECRETUM

JESUS ETC.

Cum Monasteria Monialium S. Mariae, et S. Clarae de Basicò hujus civitatis Messanae esse de regio jurepatronatu liqueat ex monumentis Codicum Regalis Cancellariae in officio praedictorum etc. quae fidem indubium obtinent, nullius judicio subjectum, Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator visa instantia P. F. S. Regalis Visitationis pro reintegratione effectuum Regii Jurispatronatus super dictis Monasteriis, et exceptionis a jurisdictione ordinaria, nec non replicatione Procuratoris Fiscalis Curiae Archiepiscopalis, ac Procuratorum eorumdem Monasteriorum. Decernit, quod exceptione contrariae observantiae, et dilatione ad eam comprobandam frustra petita minime obstantibus, velut ea quae usurpationem redolent contra jus Regii patronatus, et in visitationibus nullum legitimum obtinent locum, reintegrentur, prout reintegrat praedicta Regalia Monasteria enunciata Regio juri patronatui, omnesque, et singulos ejus effectus, declarans eadem Regiae Visitationi subjecta, et exempta ab ordinaria Jurisdictione Archiepiscopi, modo tamen, et forma per ipsum Dnum Visitatorem praescribendis, atque proin mandans opportunas injun-

ctiones, et mandata poenalia absque alia citatione expediri, nisi infra decem post etc. per partes ex adverso legitimè doceatur in Officio S. Regalis Visitationis de Regio indulto, ac privilegio specifico, quo enunciata Monasteria ab effectibus Jurispatronatus ejusmodi fuerint unquam clementia Principis liberata.

Et ita decernit, reintegrat, declarat, et mandat salva etc. intimari praecipiens, tum praedicto Procuratori Fiscali Magnae Curiae Archiepiscopalis, cum Procuratoribus dictorum Monasteriorum, et quatenus opus omnibus, et quibuscumque aliis legitimis eorumdem Superioribus, seu Superiorissis, Rectoribus, et Administris, pro quorum notificatione ipsam Magnam Curiam Archiepiscopalem de eorum nominibus melius conscium requirit, mandans ejus Officialibus, sub poena Regiae indignationis, et unc. mille Fisco Regalis Patrimonii applicandarum, quod praedictum Decretum illis, quos noverit notificare statim faciant, ac respectivè intiment. Datum Messanae in Officio Sanctae Regalis Visitationis die 11 septembris 1742.

DE GRAECORUM ECCLESIIS ET CLERO.

Extant in Urbe Messanae nonnullae Graecorum Ecclesiae, quibus, qui praeest nuncupatur *Protopapa*, qui alias diceretur Archipresbyter. Hae autem omnes olim promiscuè sacramenta Graecis administrabant; verum subinde pro meliori Ecclesiastica disciplina Ecclesia D. Nicolao nuncupata in Graecorum Paraecia erecta fuit.

Olim quia Clerus Cathedralis Ecclesiae Messanensis graecus erat, mos invaluit, postquam Clerus latinus ejus servitio fuit adscriptus, ut Graeci Presbyteri, recedentibus Canonicis primas Pentecostes vesperas in Cathedrali Ecclesia canerent, et in die Epiphaniae Dni in Missa solemni Epistolam, et Evangelium more graeco legerent.

Hinc sicut Capitulum Cathedralis Ecclesiae Regio Juripatronatui, et Regiae Visitationi obnoxium est, ita Graecorum Ecclesiae, et Clerus. Qua de re cum anno 1631, ex diplomate dato Romae 6 febr. a Congregatione de propaganda Fide Lucas Cochiglia Canonicus Messanensis fuisset Genlis Visitator Ecclesiarum Graecorum in Sicilia constitutus, quia praejudicium Regalibus juribus inferri videbatur, effectum assequi Regius Senatus non permisit, sed quia fortasse eas perlustrari necessitas postulabat, idem Lucas Cochilles a Rege Catholico in Visitatorem Ecclesiarum, et Graeci ritus Ecclesiasticorum adlectus fuit ex literis datis Matriti 9 octobris 1631 exscriptis Panormi 19 Januarii 1632 in lib. *Merc.* ann. 1632 fol. 113.

Porro quia de his omnibus ad S. R. Majestatem fuit facta relatio, superveniente subinde peste, fuit per Dnum Regium Genlem Visitatorem ad aliud opportunius tempus visitatio remissa.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ECCLESIAE, SIVE PRIORATUS S. MARIAE DE CRYPTA INTER MESSANAM ET PELORUM CUJUS MODO PRIOR EST D. GREGORIUS MILIA ARCHIDIACONUS CATHEDRALIS MESSANENSIS HABITA PER ILLMUM ET RMUM DNUM D. JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS REGIUM GENLEM VISITATOREM.

Parva olim erat Ecclesia sub titulo S. Mariae de Crypta, distans ab urbe Messanae per milliaria tria; eam Filibertus Emmanuel Sabaudiae Prorex Regni Siciliae anno 1622 evertit ut eodem in loco novum et magnificum templum erigeret; at ejus obitus rem assequi non permisit. Tandem Prorex Comes d'Assumar Ecclesiam extruxit, quae nunc existit.

Ea parva est testudinato opere extructa, inhaerens columnarum marmorearum ordini,

quae Ecclesiam exterius arcubus circum instructentes porticum efformant. Extat in ea unicum altare ex marmoreo lapide Nativitati Domini sacrum, excellenti arte depictae; sunt et in lateribus Ecclesiae duo depictae icones Sanctissimi Crucifixi, et S. Gregorii Thaumaturgi aere moderni, et antecessoris Priorum comparatae, adhaeret nec non eidem Ecclesiae domus pro Prioris habitatione.

Gaudet praeterea Ecclesia praedicta titulo Prioratus, qui conferri solet per literas Viceregias, absque institutione Canonica et Bullarum expeditione. Modernus Prior est D. Gregorius Milia Archidiaconus Canonicus Cathedralis Messanensis per Regias literas Regis Victorii Amedeo datas die 28 augusti anni 1714, et solito Regio placeto vallatas die 30 julii 1715, quarum vigore legitimam possessionem accepit die 7 augusti ejusdem anni.

Eadem Ecclesia pauperrima est, tenuissimosque possidet redditus duorum annuorum scutatorum ratione census super domo juxta Ecclesiam extructa, nullaque habet legata missarum, nullaque onera. Prior vero pietate et devotione ductus suo aere omnes pro servitio Divini Cultus sustinet expensas, et in ea celebrare facit missam omnibus diebus festis et Dominicis per annum.

Itaque Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator se contulit ad praedictam Ecclesiam, sive Prioratum S. Mariae de Crypta, ubi honorificè exceptus per Priorem, visitavit altare integramque Ecclesiam, ejusque jocalia et supellectilia, ac servitium Divini Cultus; tum perlustravit domum Prioris. omnesque fabricas interiores et exteriores, itemque bona et redditus. Jocalia vero et supellectilia, quae invenit, sunt:

Jocalia et supellectilia.

Un calice colla coppa di argento, e piede di rame dorato con sua patena di argento dorato.

Una pianeta di raso alla Persiana lavorata bianca e rossa, foderata di tela, con guarnimento di gallone di seta.

Altra pianeta di raso simile di colore pavonazzo, e verde, con fodera, e guarnimento uguale alla detta di sopra.

Altra pianeta di raso di varii colori con piccolo gallonetto d'oro, e fodera di tela.

Altra pianeta di damaschello rosso, guarnita di gallone di seta, e foderata di tela.

Tre borse corrispondenti a dette pianete, per tenere i corporali, altrettante palle, e veli di calice.

Due cammisi di tela con suoi merletti.
Due ammitti.
Due cingoli di filo.
Due corporali.
Dieci purificatori.
Due fazzoletti di tela bianca.
Un messale.
Una berretta pretesca.
Sei candelieri di legno dorati.
Sei vasi simili.
Sei frasche.
Una croce di altare.
Due lantarne di vetro.

Due avant' altari, cioè uno di raso rosso e bianco, e l'altro di tela pitturata.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, ac discussis relationibus praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis, iis tamen admissis, quoad nullum inferrent praejudicium etc. Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator decrevit, ut sequitur:

Cum fuerint in Regia Visitatione hujus Regalis Ecclesiae et Prioratus compertum, eam nullo prorsus esse redditu praeditam praeter censum annuum duorum scutatorum, et proinde expensas pro servitio Divini Cultus, et pro Missae celebratione omnibus diebus festis, quin, et pro ordinaria reparatione fabricarum ac jocalibus et supellectilibus, quibus reperitur decenter instructa subministrari liberaliter solere ab actuali Priore D. Gregorio

Milia, qui et ejus avunculus et antecessor D. Franciscus Posta, illas per annos ferme 50 egregia pietate ejusmodi sumptus aere suo substinuerunt.

Illmus et Rmus Dnus Regius Gen. Visitator post cumulatam dignis laudibus piam ejusdem actualis Prioris largitatem, Sacram Regiam Majestatem censuit exorandam, ut pro sua Regali munificentia pulcherrimam Ecclesiam redditu aliquo dotet, quo Divinus Cultus Missae, jocalia, et supellectilia pro dignitate posterum in ipsa habeantur.

SANCTA REGALIS VISITATIO

MAJORIS ECCLESIAE, ET CAPITULI TROYNENSIS CIVITATIS.

Rogerius Comes post abjectos Agarenos ab urbe Troynae, templum magnificum extruxit, quod Assumptionis Beatae Mariae Virginis nuncupatum amplis donationibus ditavit, ac Episcopali dignitate decoravit, mox vero Ecclesia Messanensis erecta ad Episcopalem Dignitatem, idem laudatus Comes Troynensem sedem et quem constituerat Episcopum in Messanensem transtulit, remanente tamen majori Ecclesia civitatis veluti a Rogerio fundata, sub Regali Patronatu, ut adhuc existit.

Ea itaque Ecclesia major Troynensis perampla est, duodecim inhaerens columnis, undecim in ea extant altaria, habet nec non chorum, sacristiam, ac turrim campanariam sex instructam campanis.

Servitium Divini Cultus expletur in ea per Canonicos duodecim, quorum caput Archipresbyter est. Ea est unica totius civitatis Paraccia, licet pro commodiori Sacramentorum administratione quatuor habeat per civitatem Ecclesias Sacramentales, seu, ut dicitur *Viceparochias*.

Porro exiguas habent Canonici praebendas et quotidianas distributiones. In temporalibus Ecclesia praedicta tamquam Regalis Tribunali Regalis Patrimonii subjacet, regiturque per Thesaurarium laicum ejusque administrationis rationes reddunt vel Juratis civitatis tamquam delegatis praedicti Tribunalis, vel Deputatis aliis per idem constituendis.

Itaque Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator die octo mensis maii anni 1743 se contulit ad eam perlustrandam, ubi honorifice de more per Archipresbyterum et Canonicos exceptus, visitavit SSmum Sacramentum, olea sacra, fontem Baptismalem, altaria omnia, chorum, sacristiam, libros parochiales, jocalia et supellectilia; visitavit nec non Canonicos, servitiumque Divini Cultus, onera missarum, fabricasque omnes; item visitavit et examinavit Ecclesiae et Canonicorum redditus et bona, atque gravitias, et ea, quae invenit sunt, ut sequuntur, salvo tamen meliori examine.

BONA ET REDDITUS

Introitus in frumento.

Possidet in primis Ecclesia Troynensis tenimentum terrarum nuncupatum *dell'Amenta* in Troynensi territorio, quod locari solet pro salma una, et tum. decem	sal.	1	10	»
Item tenimentum terrarum nuncupatum *di Gumato* in eodem territorio, quod locari solet	sal.	2	4	»
Item tenimentum nuncupatum *di Buzolino* in eodem territorio, quod locari solet pro.	sal.	3	10	»
Item tenimentum nuncupatum *del Pecoraro* in eodem territorio, quod locari solet pro salmis 3, 3	sal.	3	3	»

Item tenimentum terrarum nuncupatum *di Massaria vecchia*, et aliud conterminum tenimentum nuncupatum *della Ciappulla*, quae locari solet pro salm. 23. . . . . sal. 23 » »

Item tenimentum terrarum nuncupatum *di Calabrò* in eodem territorio, quo locari solet pro . . . . sal. 5 10 »

Item tenimentum terrarum nuncupatum etiam *di Calabrò*, quod locari solet pro. . . . . sal. 1 2 »

Item tenimentum nuncupatum *di Pardo* in eodem territorio, quod locari solet pro. . . . . sal. 1 » »

Item tenimentum nuncupatum *S. Christophori* in eodem territorio, quod locari solet pro. . . . . sal. 5 » »

Item petium terrarum nuncupatum *Piano delli fossi* in eodem territorio, quod locari solet pro . . . . sal. » 8 »

Item tenimentum terrarum nuncupatum *del Persico*, quod locari solet pro salm. 3 . . . . sal. 3 » »

Adverteudum quod redditus praedicti tenimenti existit sub sequestro ad instantiam Abbatis S. Eliae, eo quod praetendit spectare ad illam Abbat.

Item possidet tenimentum merorum in eodem territorio, quod locari solet pro salm. quinque . . . . sal. 5 » »

Item tenimentum nuncupatum *dell' Amendola*, quod locari solet pro sal. 6 » »

Item tenimentum nuncupatum *di Burgo* novo in eodem territorio, quod locari solet pro. . . . . sal. 6 » »

Redditus supradicti tenimenti sub sequestro etiam est ad instantiam ejusdem Abbatis S. Eliae pro eadem praetensione.

Item tenimentum terrarum in contrata della Calcina in eodem territorio, quod locari solet pro . . . . sal. 1 » »

Possidet nec non plura petia terrarum in diversis contratis ex quibus exigit, videlicet:

A terris in contrata S. Antonii . . . . sal. 1 14 »

A terris in contrata *dell Inchiancato* . . . . . . sal. » 7 »

A terris in contrata *della Murgia* . . . . sal. » 1 »

A terris in contrata *S. Augustini* . . . . sal. » 2 »

A terris in contrata *della Serra degl' Impisi*. . . . sal. » 4 »

A terris in contrata di *Marchilli*. . . . . sal. » 2 »

A terris in contrata *del Prato* . . . . sal. » 7 »

A terris in contrata *di Camatrona*. . . . . sal. » 6 »

Possidet etiam tenimentum nuncupatum *del Scalonazzo*, quod locari solebat pro sal. 3, cujus possessionem amisit ad instantiam ejusdem Abbatis S. Eliae eadem ratione ut supra.

Tenimenta, et petia terrarum concessa ad emphyteusim pro canone in frumento.

In primis exigit a Michaele di Napoli salm. tres super tenimento *di Serrobianco* . . . . sal. 3 » »

Ab haeredibus quondam D. Antonini Napoli salm. tres super tenimento in contrata *di Amoruso*. . . . . sal. 3 » »

A D. Paula Polizzi, et Aceto salm. 1, 4 super tenimento terrarum *delli Voti*. . . . . sal. 1 4 »

Ab haeredibus D. Franciscae di Napoli super tenimento terrarum *delli Monchi* salm. 1. 14.	sal	1	14	»
A Canonico D. Marco Castiglione salm. 2, 11 super tenimento terrarum nuncupatum *delli Lavanchi*	sal.	2	11	»
Item exigit salm. 2, 4 super quibusdam petiis terrarum in contrata *di Calabrò*	sal.	2	4	»
A D. Francisco Lotino, et D. Philippo Caniglia tum. 9 super quibusdam petiis terrarum in contrata S. Antonii.	sal.	»	9	»
A Barnaba Carmeci tum. 11, et mond. 2 super petio terrarum in contrata S. Antonii	sal.	»	11	2
A Sac. D. Matthaeo Caristo tum. octo super petio terrarum in eadem contrata.	sal.	»	8	»
A Sac. D. Paulo Vitale d'Ambrogio salm. 3, 9, 3 super medietate tenimenti nuncupati *di Balda*	sal.	3	9	3
A Mro Mario Lo Piscopo, et haeredibus Natalis Vitale tum. 2 super petio terrarum in contrata *dell'Inchiancato.*	sal.	»	2	»
A diversis personis salm. 8, 15 super vineis in contrata *di Calabrò*, *Piani delle fosse*, *et Balda*.	sal.	8	15	»
Summa frumenti.	sal.	100	9	2
Quod frumentum potest summam in pecunia conficere circiter.	on7	160	28	10

Tenimenta concessa ad emphyteusim pro canone in pecunia.

Super tenimento di *Cametrone* magno, et parvo	on7	39	5	»
Super tenimento in vineis modo redacto in contrata *dello Castile.*	on7	7	25	»
Super terris in contrata *del Prato*	on7	3	»	»
Super terris nuncupatis *il Cugno di S. Silvestro.*	on7	2	19	»
Super terris nuncupatis *sotto S. Pietro*	on7	3	12	»
Super terris dictis *di Schillaci sottano*	on7	1	10	»
Super terris nuncupatis l'*Inchiancato*	on7	1	23	»
Super terris nuncupatis *d' Ordine*	on7	1	14	»
Super terris nuncupatis *di Maddalena.*	on7	10	10	»
Item exigit tertiam partem gabellae exactionis frumenti, et hordei hujus Universitatis, quae importat annuam summam circiter	on7	20	»	»
Super tribus domibus in hac civitate	on7	10	»	»
Summa	on7	100	28	»
Summa omnium redditTuum.	on7	261	26	10

Onera, et Gravitiae.

Praedicta Ecclesia solvit tamen salmam unam frumenti Monasterio S. Mariae Angelorum.

Pro cera Divini Cultus	on7	80	»	»
Pro oleo	on7	12	»	»
Pro apparatu Ecclesiae solemnitatum.	on7	4	»	»

Pro tumulo in die Omnium Defunctorum.	onʒ	»	16	»
Pro Missa cantata in eodem die	onʒ	»	18	»
Pro solemnitate Assumptionis	onʒ	6	»	»
Pro expositione SSmi Sacramenti.	onʒ	2	»	»
Pro S. Sepulcro.	onʒ	2	»	»
Pro ostiis, et vino missarum	onʒ	8	12	»
Pro sacris indumentis circiter.	onʒ	15	»	»
Lotrici supellectilium	onʒ	»	24	»
Sacristae Majori, quì Sacramenta administrat.	onʒ	8	»	»
Sacristae minori	onʒ	8	»	»
Magistro Horologii.	onʒ	2	»	»
Organistae etc.	onʒ	10	»	»
Quatuor Clericis.	onʒ	4	»	»
Duobus Clericis Choristis.	onʒ	8	»	»
Pro expensis minutis Ecclesiae.	onʒ	8	»	»
Notario, et Detentori librorum Ecclesiae	onʒ	4	»	»
Magistro Notario Juratorum civitatis pro locationibus	onʒ	1	9	»
Expeditori mandatorum pro exactione pecuniae Ecclesiae.	onʒ	1	6	»
Exactori	onʒ	2	»	»
Procuratori Ecclesiae degenti Panormi	onʒ	12	»	»
Advocato	onʒ	15	»	»
Computatori	onʒ	4	»	»
Thesaurario	onʒ	5	»	»
Fabro	onʒ	1	6	»
Summa totius exitus	onʒ	224	9	»

Restrictus.

Redditus importat summam.	onʒ	216	26	10
Exitus.	onʒ	224	7	10
Remanet summa	onʒ	37	7	10

Idem Illmus et Rmus Dnus Regius Gnlis Visitator perlustravit beneficia, et legata Missarum, existentia in praedicta majori Ecclesia, ea, quae invenit, sunt:

Onera Missarum.

Ex beneficio nuncupato *della Carrubba* Missae tres in qualibet hebdomada.
Ex beneficio *del Pirato* Missae tres in qualibet hebdomada.
Pro quondam D. Antonino de Neapoli Missa una in qualibet hebdomada per ejus haeredes.
Ex beneficio nuncupato *del Ponte* Missae duae in qualibet hebdomada.
Ex beneficio nuncupato *delli Lavanchi* Missae quatuor in qualibet hebdomada.
Haeredes quondam Philippi Barone celebrare facere debent Missas 72.
Ex beneficio nuncupato *di Grisafi* Missae duae in qualibet hebdomada.
Missa una quotidiana relicta per quondam Silvestrum Polizzi.

Ex beneficio quondam P. Luciani Catania Missae tres in qualibet hebdomoda, relicta per quondam D. Benedictum Catania.

Missae tres in qualibet hebdomada relictae per quondam Sylvestrum Strazzone.

Missa una in qualibet hebdomada relicta per quondam Lucretiam Napoli.

Missae duae in qualibet hebdomada relictae per quondam D. Antonium Russo, et Lanza.

Missa una in qualibet hebdomada, relicta per quondam Archipresbyterum D. Michaelem Felsina.

Missae duae in qualibet hebdomada, relictae per quondam D. Antonium Antimagna, et Can. D. Franciscum Antimagna.

Missa una in qualibet hebdomada relicta per quondam D. Henricum Russo.

Missae tres in qualibet hebdomada, relictae per quondam Canonicum D. Horatium Bassano.

Missa una in qualibet hebdomada relicta per quondam D. Hieronymum Bassano.

Missa una in qualibet hebdomada, relicta per quondam D. Philippum di Napoli.

Missae tres in qualibet hebdomada, relictae per quondam Sac. D. Silvestrem Astasi.

Missae triginta relictae per quondam Iohannem Mariam Schillaci

Missae duae in qualibet hebdomada relictae per quondam D. Franciscum di Napoli.

Jocalia, et supellectilia.

In primis un baldacchino d'imbroccato foderato di terzanello.

Item altro baldacchino vecchio.

Item una casupola d'imbroccato con due tonicelle.

Item un'innanzi altare dello stesso drappo.

Item un'ombrella di molla fiorata.

Item un panno di razza grande per la scaliuata dell'altare maggiore.

Item num. dieci innanzi altari di diversi colori, cioè quattro mediocri, e gli altri vecchi.

Item altri tre innanzi altari di tela di pittura.

Item una cappa d'imbroccato antico con sua fascia, e cappuccio di ricamo d'oro.

Item una casupola dello stesso drappo.

Item otto casupole bianche cioè due nuove, due mediocri, e le altre vecchie, e sei tonicelle vecchie.

Item tre cappe di fiammetta.

Item due tonicelle di fiammetta.

Item una cappa verde con due tonicelle antiche.

Item cinque casupole verdi, due mediocri, e le altre vecchie.

Item una cappa violetta con due tonicelle assai vecchie, e lacerate.

Item cinque casupole violette, due nuove, e le altre vecchie.

Item sei casupole rosse, due nuove, e le altre usate.

Item due cappe rosse con due tonicelle antiche.

Item due cappe nere assai vecchie, e lacerate con due tonicelle pure vecchie.

Item otto casupole nere, cioè quattro nuove, e le altre vecchie.

Item due casupole ricamate sopra molla.

Item cammisi di tela fina con sua guarnizione mediocre num. tre.

Item cammisi di tela mediocre num. cinque.

Item cammisi di tela ordinaria num. dodici.

Item tovaglie di altare num. quaranta, cioè dieci nuove, e le altre usate, e vecchie.

Item altre due cappe dello stesso imbroccato di quella ricamata, talmente lacere, e vecchie, che non ponno più comparire.

Item tre lampieri di rame giallo.
Item altri due lampieri di bronzo piccoli.
Item una ninfa grande di bronzo, che sta innanzi l'altare maggiore.
Item num. ottanta candelieri di legno di mistura.
Item ramette, seu fiori vecchi con suoi vasetti pure di mistura num. ottanta.
Item una conca di rame.
Item un piatto di rame giallo.
Item due couche di ferro nel Coro.
Item campanelle di Messe di bronzo numero quattro.

Argento.

In primis due lampieri di argento di peso rotoli cinque, ed onc. 4 cant. » 5 4
Item una sottocoppa di peso rotolo uno, ed onc. diciassette. cant. » 1 17
Item un piatto, seu bacile di rotolo uno, ed onc. 25 . . cant. » 1 25
Item una guantera di peso once ventitre . . . . cant. » » 23
Item un bocale d'once. . . . . . . cant. » » 29
Item un ostensorio del SSmo Sacramento di peso rotolo uno, ed once ventisette. . . . . cant. » 1 27
Item una pisside grande di rotolo uno . . . . cant. » 1 »
Item altre due pisside piccole di peso rotolo uno, ed once nove. cant. » 1 9
Item due incensierdi peso rotoli due, ed once diciassette, incluse le coppe di ferro. . . . . cant. » 2 17
Item una navetta di peso rotolo uno. . . . . cant. » 1 »
Item un secchio con sua sponza di peso rotolo uno, ed once 23 cant. » 1 23
Item un ostensorio di reliquie, una palmatoria, ed una campanella di argento con altre otto campanelle piccole della sopradetta ombrella, tutte di peso rotolo uno . . . . cant. » 1 »
Item un baculo pastorale antico di argento indorato con suo fusto di legno, di peso rotoli tre, ed once ventisei. . . . cant. » 3 26
Item una cassetta, seu tumuletto del SSmo sepolcro rotolo uno, ed once ventisei . . . . cant. » 1 26
Item un braccio di rame dorato colla sua mano di argento, di peso once quattordici . . . . cant. » » 14
Item quattro candalieri, ed una croce di argento con spirito, e viti di ferro dentro, di peso rotoli tredici, ed once tredici. . . . cant. » 13 13
Item due candelieri piccoli. . . . . . . cant. » » 21
Item una croce con suo piede, e palla grande di rame dorato, di peso rotoli quattro, ed once 7. . . . . cant. » 4 7
Item una cassetta, ove si tengono gli Olii Santi, ed un cocchiarino del Fonte Battesimale di peso rotolo uno . . . . . cant » 1 »
Item una croce di legno foderata di lamina d'argento, e Crocifissetto di argento con suo piede, e palla di rame dorato, quale tutta è di peso rotoli quattro, ed once sette. . . . . cant. » 4 7
Item una corona di argento della Beatissima Vergine con molte pietre false incastrate, di peso rotolo uno . . . . . . cant. » 1 »
Item tre calici con coppe, e piedi di argento, di peso rotoli due, ed once nove . . . . cant. » 2 9
Item sei calici col piede di rame dorato, di peso rotoli cinque, si può arbitrare per le sole coppe di argento rotolo uno . . . cant. » 1 »

Item num. cinque patene, di peso once 17. . . . cant. » » 17

Argento nuovamente fatto dal Marchese D. Silvestre Polizzi sopra il denaro, che fu depositato in suo potere anni 12 addietro in somma di once 766.

In primis una carta di *Gloria* con suo *Lavabo*, ed *In Principio* con alcune laune di argento intacciate sopra telaro di legno, ed angeli di getto con molti ornamenti di rame dorato, per la quale vi fu la spesa di once 52 circa, cioè argento rotoli due, e lo resto rame dorato, e mastria cant. » 2 »

Item due rami di altare con lanne di argento intacciate sopra tavole di legno con suoi piedi di rame dorato con alcuni ornamenti pure di rame dorato, per le quali vi fu la spesa di once 34. Si può arbitrare l'argento rotolo uno, ed once 27, e lo resto consiste in mastria, e rame dorato cant. » 1 27

Item un tosellino di lanna di argento intacciata sopra legno con molti tramezzi, ed ornamenti di rame dorato con alcuni pattini di argento di getto, per la quale vi fu la spesa di once 144, cioè argento rotoli otto, e il resto mastria, e rame dorato. . . . cant. » 8 »

Quibus omnibus diligenter perlustratis, ac discussis relationibus praesentatis per Capitulum in Officio Sanctae Regalis Visitationis, admissis tamen quoad nullum inferrent praejudicium.

Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator decrevit atque mandavit, quod buxula, sive perpetuum cruce prominenti in summitate ornetur, et pixides novis conopeolis instruantur.

Quod ciborium fontis Baptismalis coloribus, aut auro ad decentiorem formam reducatur, ac conopeo albo serico coopertum semper sit, interius vero mensulam habeat pro oleis sacris, gossypio, et linteolis: Sacrarium vero ad murum construatur, atque portula claudatur.

Quod armariolum pro sacro oleo infirmorum, quod nunc indecenter reperitur obtectum tabulis armatii barae transferatur alio loco, in quo lampas accensa ardeat, atque serico violaceo interius adornetur.

Quod altaria omnia cerata, stragula et stratis instruantur, nec non floribus, et cruce cum imagine sculptili Crucifixi, omnia vero, et tota Ecclesia opere plastico exornentur; ita quidem, ut quae patrimonialia sunt patronorum aere sub poena amissionis Patronatus; Caetera vero impensis Ecclesiae perficiantur: qua quidem in re attendatur, ut capellae, altaria, et ornamenta aequalis formae sint, ne simetria Ecclesiae tollatur.

Quod confessionalia omnia, cratem ligneam praeter laminam perforatam in fenestella poenitentium habeant, nec non catalogum casuum reservatorum, et bullae coenae, ac summarium bullae contra sollecitantes, ac dictorum autem poenitentium latus tabula palmaris latitudinis sit: altitudinis vero toto confessionali aequalis.

Quod organi orchestra simetriam Capellarum impediens trasferatur in brachio Ecclesiae inter capellam SSmi Sacramenti, et Sacristiae, ac restrictionis sit amplitudinis.

Quod in tam Illri Trayuensi Ecclesia a Comite Rogerio extructa, ac Cathedralis honore decorata, praeeminentiae omnes Regalium Ecclesiarum semper serventur, nec eas quisquam laedere, aut sine Regis assensu, ejus statum immutare praesumat sub poena Regiae indignationis.

Quod pavimentum Ecclesiae integrè renovetur, muri tam ejusdem Ecclesiae tum Sacristae, quae parte rimis laborant, reficiantur; eademque Sacristia opere plastico vestiatur; et ex ipsa, fons pro abstergendis Sacerdotum manibus, qui humiditate sua murum inficit, omnino tollatur.

Ad haec vero curetur, ut juxta eamdem Sacristiam construatur nova mansiuncula, revoluto arcu inter Ecclesiam, et Monasterium Monialium cum beneplacito tamen earumdem, in qua, et idem Fons transferatur, et locus secretior pro praeparatione Sacerdotum exstitetur.

Quod tres calices in visitatione designati sollicite inaurentur, interim vero suspensis remaneant, duaeque pixides pariter melius auro contegantur.

Quod planetae nigrae ornamentis, aut albi, aut flavi coloris instruantur, eaeque in ipsis, et in caeteris planetis ad pectus crucem referant.

Quod Sacrista stolas, et planetas ad collum singulis mensibus lixivio abstergat sub poena scuti unius, et successive amotionis.

Quod Punctatores non interessentium Divinis Officiis munus suum exactè exequantur, nec Canonici, aliique Choristae sibi puncta vicissim remittant, alioquin mulctae dictorum punctorum fabricae Ecclesiae acquirantur.

Quod substitutus pro administratione Sacramentorum ab Ordinario debeat approbari, Confessarii omnes cotta, et stola induti confessiones audiant.

Quod duo ex Canonicatibus in Theologalem, Poenitentialem perpetuo erigantur, ac sacrae Scripturae, et Congregatio casuum moralium numquam per hebdomadam in Ecclesia omittatur.

Dnus Visitator consulendum in primis censuit S. R. M. , ut pro sua Clementia tam celebris Trayuensis Ecclesiae Canonicis, aut per unionem alicujus beneficij regii, aut per perpetuam pensionem provideat, reservato sibi jure nominationis.

Quod redditus dictae Regalis Ecclesiae pro fabrica, jocalibus, et Divino Cultu ita in posterum administrentur Regis nomine per solitos Thesaurarios laicos, ut iidem cum intelligentia Prioris de rebus Ecclesiasticis melius instructi, necessitatibus supellectilium, et Divini Cultus consulant, nec alias sub poena solvendi de proprio.

Quod Marchio Surrentinorum D. Silvester Polizzi a Tribunali Patrimonii Deputatus pro erogatione nonnullarum pecuniarum favore Ecclesiae summam residualem in opus plasticum, et pavimentum ejusdem implicet. Thesaurarii pariter superfluentes Divino Cultui redditus omnes in fabricam pariter Ecclesiae juxta praescripta in hac visitatione convertant, dirigente eodem Marchione Surrentinorum, de cujus in hac re aptitudine, et diligentia a Tribunali Patrimonii probata, Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator confidens, commisit eidem, ut refectionem Ecclesiae, et Sacristiae superius ordinatam prae caeteris curet.

Quod iidem Marchio, et Thesaurarii rationes de his reddant revisori per Excmum Proregem deputando, quodque Thesaurarii praedicti administratores annuales sint; atque singulis annis in perpetuum, administratione peracta, rationes pariter reddant eidem revisori, ad quem effectum eumdem Excmum Proregem quotannis pro illius destinatione supplicabunt sub poena unciarum tercentum.

Quod de implemento oneris Missarum celebrandarum in Ecclesia, de quibus Dnus Visitator exactum examen peragere justis ex causis nequivit, reddantur rationes exequutoribus Sanctae Regalis Visitationis sub poenis ejusdem benevisis.

SANCTA REGALIS VISITATIO

CONFRATERNITATIS VULGO DELLI BIANCHI IN ECCLESIA SUBTERRANEA MAJORIS ECCLESIAE TRAYNENSIS, HABITA PER ILLMUM ET RMUM D. IOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS REGIUM GENLEM VISITATOREM.

In Ecclesia subterranea majoris Ecclesiae Traynensis reperitur fundata ab anno 1599 Confraternitas vulgo *delli Bianchi* sub titulo SSmi Sacramenti; quae quia sicut, et aliae

Ecclesiae de Regio Jure Patronatu Regiae Visitationi subest. Illmus et Rmus Dnus Regius Gen. Visitator ad eam perlustrandam accessit, ubi honorifice pro more exceptus per Gubernatorem, et Officiales Confraternitatis, visitavit altaria, Ecclesiam integram, servitium Divini Cultus, regulas Confraternitatis, jocalia et mobilia: perlustravit nec non bona et redditus, atque eorum expensiones, methodum administrationis, ac munus Gubernatoris et Officialium.

Bona, et Redditus.

Redditus huius Confraternitatis sunt super gabella vini, super tenimento terrarum in contrata S. Pauli; super nonnullis censibus et super adsignatione Universitatis, qui omnes adscendunt ad summam. onz. 40 6

Ii vero expenduntur in eleemosynis Missarum, in stipendiis Capellani et Sacristae, in celebratione festivitatum, in anniversario mortuorum, in solutione census majoris Ecclesiae pro taxa Seminarii Messanensis, aliisque; rationes autem expensionum, quae fiunt per Procuratorem Confraternitatis redduntur quolibet anno Confratri per novum Gubernatorem ad hoc deputato. Jocalia subinde, et supellectilia, quae Illmus et Rmus Dnus Visitator invenit, sunt prout sequuntur:

Jocalia et supellectilia.

In primis un calice di argento con piede di rame dorato.

Item una patena di argento.

Item un crocifisso di argento, di peso rotoli tre.

Item una casupola di cannavaccio d'oro.

Item altra casupola di lama di argento verde, guarnita con guarnizione di argento.

Item altra di damasco rossa.

Item altra di lama bianca con galloni d'oro.

Item altra di damasco nero, e violaceo.

Item altra di seta violacea.

Item una cappella consistente in casupola, tonicelle, e cappa di lama d'oro ricamate di argento.

Item due cammisi, uno giornale, e l'altro per solennità.

Item numero sei tovaglie di altare.

Item tre innanzi altari, uno di damasco rosso, altro di lama d'oro a color di musco ed altro di pittura.

Item quattro messali due di Morti, e due di Vivi.

Item un campanello di bronzo.

Item cinque paranze di fiori per gli altari.

Item candelieri di legno dorato numero diciotto.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, ac discussis relationibus praesentatis per Gubernatorem, et Officiales Confraternitatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis; iis tamen admissis, quoad nullum inferrent praejudicium. Illmus et Rmus Dnus Regius Gen. Visitator praecepit, atque mandavit, quod altare novo opere plastico resarciatur, et cartae tabellarum *Gloriae* etc. renoventur.

Quod fiat calix novus, et aperiatur porta major Ecclesiae in navi majori.

Quod Confratres praedicti debitam reverentiam, et obsequium Praeposito, et Capitulo profiteantur, et praestent sub poena ejectionis. E contra vero iidem Praepositus, et Capitulum Confratres indulgenter respiciant, et praesertim cum de campanarum usu agetur, alioquin

petita per ipsos, et non obtenta licentia, Confratres praedicti uti valeant juxta determinationem nuper factam ab Excmo Prorege.

Quod rationes administrationis bonorum, et redditunm ejusdem Confraternitatis laicorum singulis annis reddantur revisori ab Excmo Prorege deputando, pro qua deputatione per mensem, antequam administratio praedicta terminetur, Confraternitas praedicta Excmum Proregem supplicabit, sub poena unciarum quinquaginta a Superioribus ipsius Confraternitatis super propriis bonis Fisco Regio solvenda.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ABBATIAE SANCTAE CATHARINAE LINGUAEGROSSAE, CUJUS MODO ABBAS EST D. BENEDICTUS MANGANO AD REGIAM PRAESENTATIONEM 7 APRILIS 1734, HABITA PER ILLMUM ET RMUM DNUM D. IOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS REGIUM GENLEM VISITATOREM.

Antiquum S. Catharinae Monasterium titulo Abbatiae decoratum a civitate Linguaegrossae non longe distabat; eo subindo diruto, Ecclesia S. Catharinae sacra intra civitatis maenia fuit excitata. Id olim a Cassinensibus incolebatur, sed mox deficientibus Monachis Presbyteris saecularibus commendari coepit. Ejus Abbatis praesentatio ad nobilissimam domum Bonanno primum pertinebat, cujus juris erat praedicta civitas, sed cum ea in Regium transiret Demanium, soluto dominis ab incolis pretio, jus eligendi Abbatem fuit Regi acquisitum, hinc Abbatia tanda, et donativa regia solvit, ac Regiae Visitationi obnoxia est, cuius Abbas in Regni comitiis loco 24 sedet.

Ecclesia vero praedicta parva est unicum habens altare, in quo diebus Dominicis, et festis Missa celebratur, cui inserviunt Abbas, Prior Capellanus, et Sacrista.

Itaque Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator die 8 maii anno 1743 accessit ad eam, ubi honorificè de more exceptus per Abbatem etc. visitavit altare, Ecclesiam integram, servitium Divini Cultus, iocalia et supellectilia; nec non visitavit et examinavit redditus, bona, eiusque onera et gravitia, eaque, quae invenit, sunt prout sequuntur, salvo tamen meliori examine.

Bona, et redditus.

Redditus huius Abbatiae sunt ut plurimum census emphyteutici, quos exigit quolibet in anno.

In primis a Desiata Onorata Messinensi super terris, et castancto in hoc territorio.	0n7	»	6	»
A Sac. D. Johanne Dominico Tornaturi super viridario in hac civit.	0n7	1	»	»
A Mro Nicolao Giambligo super duobus hortis.	0n7	»	3	»
A D. Francisco Mannino super casaleno cum horto in hac civitate	0n7	»	1	10
Ab Antonino Monforti super domo, in horto ibidem	0n7	»	1	»
A Johanne Baptista Cassanibi super horto in hoc oppido	0n7	»	1	»
A Maria Mandrocco super domo	0n7	»	»	15
A Paulo Gullo super domo.	0n7	»	»	15
A Gabriele Vecchio super domo	0n7	»	1	15
A Marco Antonio Indelicato super horto in hoc oppido.	0n7	»	1	»
A Doct. D. Francisco La Guzza, et D. Josepho Gualteri super avellaneto in hoc territorio.	0n7	»	1	10
A Josepho Guzza super domo, et horto.	0n7	»	»	10
A Stephano Cavallaro super tenimento terrarum in hoc territorio.	0n7	»	1	15
A Placido Montebella super vinea in eodem territorio	0n7	»	5	4

Ab Antonino d'Amico super vinea in eodem territorio . .	on7	» 2	9
A Stephano Cassaniti super parva domo.	on7	» »	10
A Sac. D. Nicolao Cristina super horto, et domo. . .	on7	» 4	8
A Matrice Ecclesia hujus oppidi super tenimento in eodem territ.	on7	» 1	»
A Paschale Rinaldo super domo	on7	» 10	»
A Carmela Curcurato super vinea in eodem territorio . .	on7	» 13	3
A Sac. D. Antonino di Sano super viridario. . . .	on7	» 3	3
Ab Antonino Monforti super horto	on7	» 13	»
A Capella S. Mariae Loretanae.	on7	» 3	5
A Conventu S. Mariae Carmeli super tribus avellanetis in eodem territorio	on7	» 8	11
A eodem Capella S. Mariae Loretanae super loco in eodem territorio	on7	» 2	2
A Pasquale Rinaldo super domo.	on7	» 2	»
A Francisco Mazzarello super vinea in eodem territorio. . .	on7	» 1	»
A Francisco Cirnali super vinea in eodem territorio. . . .	on7	» 1	15
A Johanne Baptista, et D. Rosario Stagnitti super domo, et horto	on7	» 4	»
Ab haeredibus quondam Notarii Antonini Lo Vecchio super vinea, et avellaneto in eodem territorio tt. 6, et a D. Petro Lombardo Castilionis super avellaneto in territorio Castilionis tumulum unum avellanarum, quod in pecunia importat circiter tt. 7. 10	on7	» 7	10
A Capella Purgatorii super avellaneto, domo, et viridario . .	on7	» 2	15
A Josepho Ferro super casaleno	on7	» 10	»
A Francisco Capano super domo.	on7	» 1	»
Ab Antonino Stagnitta super domo.	on7	» 1	»
A Francisca Currò super apotheca, sive magazeno. . . .	on7	» 1	»
A Francisco, et Josepho Imperi super avellaneto in hoc territorio.	on7	» »	15
A D. Julio Spucches super casaleno.	on7	» 1	»
A Rosario Iudelicato super domo.	on7	» 10	»
A Venerando Patrone super domo.	on7	» 10	»
A Josepho Ferro, et Paulo Buda super duabus domibus . .	on7	» 2	»
A Sac. D. Joachino Calabrese, et aliis super terris in eodem territorio tt. 2 et gr. 8.	on7	» 2	8
A Casimiro Arces super domo	on7	» 17	»
A Doctore D. Francisco La Guzza super loco in eodem territorio.	on7	» 15	»
A Rev. D. Vincentio Stagnitti super avellaneto in territorio Castilionis tt. 1. et grana quindecim.	on7	» 1	15
A Maria Valasco super domo.	on7	» 1	»
A Francisco di Francesco Cirnali super domo	on7	» 12	3
A Rosario Pofumi super avellaneto in hoc territorio. . . .	on7	» 2	»
A Reverendo D. Julio Spucches super viridario mororum, et super loco contermino in hoc territorio	on7	» 2	»
A D. Antonino Mannino super quibusdam casalenis. . . .	on7	» 2	»
A Felice La Barbara super vinea, viridario, et terris in eodem territorio tar. sei	on7	» 6	»
Ab Antonino di Sano Cithira super domo.	on7	» 7	»
A Sac. D. Antonino di Sano super loco in eodem territorio . .	on7	» 1	5
A D. Francisco Anzalone super domo.	on7	» 9	»
A Conventu S. Mariae de Mercede Messanae.	on7	» 17	10
Ab Hospitali dictae civitatis.	on7	» 3	»

A D. Antonino Fazio super domo.	onz	»	2	»
A Casimiro d'Arces, et sociis super domo.	onz	»	3	10
A Doct. D. Johanne Baptista Gualteri super domo.	onz	»	3	10
A Barone D. Josepho Romeo civitatis Randatii super avellaneto, et terris in territorio Castilionis.	onz	1	6	»
Ab haeredibus quondam Josephi, vel Blasii Stagnitta super avellaneto	onz	»	6	»
Ab Ecclesia Matrici super duobus viridariis mororum.	onz	»	4	»
Exigit nec non praedicta Abbatia tumulos 14, et mondellum frumenti super diversis possessionibus in territorio civitatis Linguaegrossae, quod in pecunia conficit summam circiter	onz	1	19	17 3
Item tumulos 14 frumenti super diversis possessionibus in territorio civitatis Castilionis quod in pecunia facit summam.	onz	1	15	10
Item super tenimento terrarum in territorio civitatis Troynae locato Marchioni D. Silvestro Polizzi praedictae civitatis salmas duas frumenti, quod in pecunia faciunt summam	onz	2	20	»
Summa omnium reddituum.	onz	12	21	11

Advertendum quod redditus praedictae Abbatiae sunt imminuti, cum ob incorporationem bonorum factam Regiae Curiae, tamquam obligatorum favore Messinensium, tam ob ruinam domorum etc. ut clarius in relatione praesentata per ipsum Abbatem in Officio Sanctae Regalis Visitationis, inserta in volumine monumentorum.

Onera, et Gravitiae.

Pro celebratione festivitatis S. Catharinae.	onz	»	15	»
Pro cera annuali.	onz	»	7	10
Seminario Messanensi.	onz	»	12	»
Summa	onz	1	4	10

Jocalia et supellectilia.

In primis un calice con sua patena.
Una casupola di color rosso vecchia.
Una casupola di color verde.
Un palio di altare di tela stampata.
Un cammiso di tela nuova, ed un altro vecchio.
Due tovaglie di altare usate.
Sei vasi, e candelieri piccoli, e sei rami piccole scolorite.
Una campanella piccola di bronzo.
Un messale.
Una campana di rotoli quaranta in circa al campanile.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, ac discussis relationibus praesentatis per Abbatem in Officio Sanctae Regalis Visitationis, et admissis citra praejudicium etc.

Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator decrevit, atque mandavit quod imago S. Catharinae coridibus exornetur, fenestra in cornu Evangelii claudatur. Ecclesia instruatur porta, quae omnino deest, et pavimentum renovetur.

Quod altare instruatur tabulis, quae sint ad minus sex, item paliis saltem duobus, nec non novis floribus, tabellis, et candelabris.

Quod fiant quatuor saltem planetae colorum pro tempore, duae albae cum amictis, et missali. et calix inauretur; deinum vero construatur armarium, in quo praedicta condi valeant.

Quod singulis diebus Dominicis, et festivis de praecepto celebretur Missa, atque peragatur festum S. Titularis.

Pro exequutione autem suprascriptorum Dnus Visitator apposuit sequestrum super redditibus omnibus Abbatiae, committens Archipresbytero dictae civitatis Linguaegrossae, quod manu Regia eos exigat, atque eroget pro ordinatis reparationibus, et supellectilibus, donec fuerint adimpletis. Subinde vero in perpetuum exigat uncias quatuor, easque cum intelligentia Procuratoris Abbatis in reparationem, et supellectilia impendat.

Item Dnus Visitator mandavit Reverendo Antonio Mandino, quod intra mensem separet a muro Ecclesiae aedificium nuper eidem innixum, vel praevio assensu Regio super ejusmodi adnexione, se obliget solvere quotannis eidem Ecclesiae in augumentum fabricae jocalium, et Cultus Divini uncias annuas tres; si autem neutrum egerit Archipresbyter praedicto nomine Sanctae Regalis Visitationis, implorato brachio Curiae saecularis, aedificii adnexi partem contiquam demoliatur, et de exequutione Advocatum Fiscalem Regalis Patrimonii certioret.

Ipsimet etiam Archipresbytero Dnus Visitator commisit, quod inquirat diligenter de domibus Ecclesiae, censibusque nonnullis, qui non exiguntur, adigatque partes ad actus recognitorios cum intelligentia Abbatis, sive ejus Procuratoris, alioquin mano Regia eos ad solutionem compellat. Ad haec vero quoniam fundi nonnulli reddentes censum dictae Abbatiae fuerunt incorporati Regiae Curiae, et ab ea tum aliis assignata, Dnus Visitator declarans ejusmodi incorporationem, et successivam assignationem intelligi debere de melioramentis, neque ullum juribus censualibus Ecclesiae praejudicium intulisse, decernit, ac mandat quod Abbas census super iisdem debitos omnino exigat, ac renuentes per eumdem Archipresbyterum nomine Sanctae Regalis Visitationis faciat coerceri.

Quoad reliqua omnia observet Abbas decreta generalia edita in visitatione Messanensi pro conservatione bonorum, et rerum Regii Juris Patronatus.

DE REGALI BENEFICIO

S. SILVESTRI CIVITATIS NICOSIAE

In Regio Castro civitatis Nicosiae extabat olim Ecclesia, sive Capella S. Silvestro nuncupata, cujus fabricis reparandis, et supellectilibus, quae primum curae Beneficialis demandata erant, Regius Visitator Puteus consulturus ex redditibus Beneficialis summam unciae unius, et tarenorum sex taxavit per Deputatum quolibet anno impendendam. Ejus autem Beneficialis per Regem eligebatur, qui per Capellanum servitium Divini Cultus expleri curabat; verum cum semel in hebdomada in ea Missa celebraretur, laudatus Visitator Puteus mandavit, quod celebraretur Missa omnibus diebus festis, et Dominicis per annum. Exigui erant redditus hujus Beneficii, eos tamen, quos Visitator Puteus invenit, sunt ut ipse describit. *Redditus hujus Ecclesiae percipiuntur ex quadam salina, et sunt duodecim in circa quolibet anno, quandoque plus, quandoque minus, et praetenditur etiam decima salinae, quam vocant de Catania, de qua in praesentiarum litigatur coram Ordinario Curiae Archiepiscopalis Messanae.*

Modo autem praedicta Capella a fundamentis reperitur eversa, nec amplius eligetur Beneficialis, cuius redditus usurpantur.

Hinc Illmus, et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator Regis juribus consulturus, sequens decretum edere censuit.

Quoniam vetus Ecclesia S. Silvestri olim in Castro Nicosiae posita a fundamentis reperitur eversa, ac beneficium ipsum a multis annis remanet improvisum, redditusque ferme usurpati, Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator consulendum cum primis Sacrae Regiae Majestati censens, ut Ecclesiasticum aliquem Nicosiensem a diligentia, et abilitate commendatum de Beneficio provideat, reintegravit omnes, et singulos redditus, et proventus dicti Beneficii, descriptos in veteribus Regiis Visitationibus, aut alias ad illud pertinentes; mandans ut Beneficialis eligendus eos exigere omnino curet, et signanter decimam salinarum ad Marchionem Sanctae Marinae spectantium, quae pro eodem effectu sequestrata reperitur per Regium Secretum de mandato Tribunalis Regii Patrimonii.

Item decrevit, quod Beneficialis, ut supra eligendus, aut novam Ecclesiam construat, aut saltem Capellam sub titulo S. Silvestri in majori Collegiata Ecclesia Nicosiensi, eamque supellectilibus necessariis instruat, perpetuoque manutneat, et in ea singulis Dominicis, et festis diebus Missam celebret pro defunctis Regibus applicandam.

DE REGIO PRIORATU

SIVE BENEFICIO S. MARIAE DE SUCCURSU ORDINIS S. BENEDICTI CIVITATIS NICOSIAE.

Prioratus Sanctae Mariae de Succursu, intra Dioecesim, et de suffraganeis Ecclesiae Messanensis, tertio a Nicosiae civitate lapide distat. Olim a Monachis Ordinis S. Benedicti incolebatur; tum iis deficientibus presbyteris saecularibus commendari coepit. Is Regii Juris patronatus est, ut aperte declaravit Rex Ferdinandus, et in libris Cancellariae talis describitur, qua de re ejus collationem ad se spectare declarans laudatus Ferdinandus die 8 februarii anno 1507 Fr. Jacobo de Aversa Privilegio Regali contulit, cujus verba apud Lucam Barbera leguntur: *Quia ut certiores facti sumus, vocat Beneficium Sanctae Mariae de Succursu Ordinis S. Benedicti terrae nostrae Nicosiae Messanensis Dioecesis, quod nostri Juris est Patronatus decessu Fr. Petri Soler illius ultimi Possessoris, cuius quidem Beneficii praesentatio, sive collatio, atque totalis dispositio ad nos pertinet, et spectat pleno iure etc.* Ita et Carolus V per suum Proregem Prioratum contulit Caesari Boetio, uti legitur apud Pirrum. Hinc colligit Lucas Barbera in *Capibrevio Ecclesiastico* libro *Abbatiarum*, nihil obstare, quin Regia Beneficia, licet suffraganea aliarum maiorum Dignitatum essent, possint ad Regum Patronorum arbitrium concedi; sic enim de Siculis Regibus loquitur: *Sic per suprascriptam clarissimè colligi potest, quod licet beneficia sint suffraganea, et aliis maioribus submissa dignitatibus, nihilominus Siciliae Reges cum de eorum sint Regio Patronatu eadem conferre, et cui voluerint concedere possunt etc.* Hinc praedictus Prioratus omnibus aliis Regii Patronatus juribus obnoxius est, et Regiae Visitationi subest, uti perlustrarunt Regii Visitatores Arnedus, Daneus, et Puteus, qui pro servitio Divini Cultus, pro fabricis, et jocalibus, aliisque Monasterii, et Ecclesiae indigentiis plura ediderunt decreta.

Is Prioratus habet membra, sive Grangias, ut prodit Visitator Puteus, Abbatiam, sive Beneficium S. Jacobi de Boccafrilda in civitate Randatii et Abbatiam S. Annae in terra Galati.

Ejus Ecclesiae Presbyter Saecularis a Priore electus inservit, qui singulis diebus festis et sabatis Missam celebrat. Visitator Puteus ordinavit, quod introducerentur tres Monachis S. Benedicti, quorum duo essent Sacerdotes, alius Clericus, sive Diaconus, qui quotidie celebrarent. In ejus ara maxima antiquissima B. Mariae de Succursu effigies, et S. Be-

uedicti coluntur, prostatque in una ex minoribus aris simulacrum marmoreum Beatae Virginis.

Redditus Prioratus, prout Regius Visitator Puteus describit, sunt:

De redditibus.

De quantitate redditumm hujus Ecclesiae nihil certum haberi potuit in particulari initi, quod bona ejus affictata fuerunt ultimo in .	on7	70	»	»
Bona Beneficii S. Jacobi in territorio Randatii ejus membri in	on7	12	»	3
Et bona alterius membri in terra Galati sub titulo S. Annae.	on7	8	»	»
Summa	on7	90	»	»

Hunc autem Prioratum, quem de Regio Jure Patronatu esse, ad Regiam praesentationem, vel collationem pertinere, ac Regiae Visitationi obnoxium esse, liquido constat, quia praetenditur liberae collationis Sedis Apostolicae, vel Ordinarii esse, et a Regia proin visitatione exemptum, Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator Regalibus juribus consulturus, sequens edidit Decretum:

Quoniam Prioratus, seu Beneficium praedictum et si tamquam de Regio jure patronatu in libris Cancellariae describatur, ac fuerit a Regiis Visitatoribus perlustratum, et signanter postremo a Regio Visitatore de Puteo, tamen a nonnullis annis fuit praetensum non esse de Regio Jure Patronatu, sed liberae collationis Apostolicae, sive Ordinariae, ac a Regia Visitatione exemptum, Illmus et Rmus Dnus Visitator praeservans jura regalia, et Visitationis omnia, de omnibus ad Sacram Regiam Maiestatem censuit referendum.

SANCTA REGALIS VISITATIO

REGIAE ABBATIAE, ET MONASTERII S. MARIAE ROCCAE AMATORIS ORDINIS CISTERCIENSIS A MESSANA QUATUOR MILLIA PASSUS DISSITAE, CUJUS IN PRAESENTIARUM EST ABBAS COMMENDATARIUS ILLMUS ET RMUS DNUS D. JOSEPHUS DE GUION GALLUS, EPISCOPUS CABILLONENSIS, HABITA PER ILLMUM ET RMUM DNUM D. JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS REGIUM GEN. VISITATOREM DIE 8 AUGUSTI 1742.

TITULUS I.

DE VISITATIONE LOCALI.

Bartholomaeus de Luci genere nobilis Nortmannus ac virtute clarus erga Beatam Virginem religens templum ei extruxit, coenobiumque adjungens, cui ad alterius exemplum in Gallia Narbonensi existentis Roccae Amatoris nomen obvenit Monachis Ordinis Cisterciensis tradidit, qui noctu diuque sacra officia canerent. Illud subinde, quod in honorificentiam, et magnificentiam Imperatoris Henrici, et Imperatricis Constantiae fundaverat, cum ipse latifundiis ac bonis pluribus locupletasset. Regi obtulit, ut coenobium una cum ejus bonis ab omni servitutis onere esset exemptum, ut liquet in diplomate, quod prostat in tabulario S. Nicolai de Arenis Catanae. Siculi inde Reges ut Henricus, et Fridericus Imperatores, aliisque pluribus donationibus, privilegiis, et exemptionibus idem coenobium donarunt, ut ex diplomatibus in libro Praelatiarum Cancellariae. Hinc praedicta Abbatia de Regio Jure patronatu, semper fuit, quae ad Regiam praesentationem Abbatem obtinuit, et obtinet Regiis tandis, et donativis Regiae Visitationi, aliisque Regii patronatus juribus obnoxia est.

§ I.

De Ecclesia.

Ecclesia Abbatiae Roccae Amatoris perampla est ad formam crucis extructa, practer aram maximam, duobus est instructa altaribus cum suis capellis, habetque chorum, organum, sacristiam, turrimque campanariam.

Ad eam itaque Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator die 8 augusti 1742 se contulit, ubi absente Abbate Commendatario, per Priorem Monasterii, et Monachos cum mortariorium explosione, sonituque campanarum honorificè de more exceptus, visitavit SSmum Sacramentum, olea sacra, sacras reliquias, altaria omnia, chorum, librosque chorales, sacristiam, ejusque jocalia et supellectilia; visitavit nec non omnes Ecclesiae interiores et exteriores fabricas. Sacrae vero reliquiae, quas Illmus et Rmus Dnus Visitator invenit, sunt prout sequuntur:

CATALOGUS RELIQUIARUM.

Ex ligno Sanctae Crucis.

Ex osse Coxendicis S. Nicolai Netini Monachi Cisterciensis.

In duobus etiam arculis asservantur reliquiae Sanctorum, quae sequuntur:

S. Margaritae V. M.
S. Luciae V. M.
S. Victoriae V. M.
S. Sebastiani M.
S. Blasii M.
S. Bonifacii M.
S. Amenti M.
S. Marcellini M.
S. Prudentii M.
S. Prosperi M.
S. Primi M.
S. Aurelii M.
S. Cosmi M.
S. Ignatii M.
S. Maximiani M.
S. Antimi M.
S. Victorii M.
S. Juliani M.
S. Getuli M.
S. Primitivi M.
S. Felicis M.
S. Candidi M.
S. Pontiani M.
S. Innocentii M.
S. Theodori M.
S. Florentii M.
S. Vincentii M.
S. Philippi M.
S. Quirini M.
S. Hyacinthi M.
S. Herculani M.
S. Pamachii M.
S. Pontiani M.
S. Boni M.
S. Vitaliani M.
S. Magni M.
S. Christophori.
S. Leonis M.
S. Vitalis M.
S. Claudii M.
S. Alexandri M.
S. Leontiae V. M.
S. Justinae V. M.
S. Paulinae V. M.
S. Anastasiae V. M.
S. Faustinae V. M.
S. Gascontiae V. M.
S. Florentiae V. M.
S. Sabinae V. M.
S. Eugeniae V. M.
S. Generosae V. M.
S. Florae V. M.
S. Benedictae V. M.
S. Vignae V. M.
S. Restitutae V. M.
S. Felicitatis V. M.
S. Seraphinae V. M.
S. Gratiosae V. M.
S. Victoriae V. M.
S. Seraphiae V. M.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, at discussis relationibus praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis praecepit atque mandavit.

Quod sera tabernaculi reaptetur, vascula argentea pro oleis saeris renoventur, et confessionalia crata lignea instruantur, ac in reliquis ad formam S. Caroli reformentur.

Quod altare majus gypso reficiatur, ejusque cavitas, in qua flores condi solent, fabrica oppilatur; omnia vero altaria floribus, strangulis, et novis crucibus inauratis cum Crucifixo sculptili instruantur.

Quod tota Ecclesia exterius incrustetur, et dealbetur, et aperta servetur Porta major Ecclesiae amota terra per inundationes ibi agesta.

Quod vetus Ecclesiae brachium, quod nunc pro cella vinaria deservit, in usum Ecclesiasticum iterum revocetur, aperto ostiolo intus Ecclesiam.

Quod inauretur calix, et reficiantur supellectilia, atque fiant de novo tunicellae nigrae, et baldacchinum.

§ II.

De Monasterio.

Monasterium Roceae Amatoris a prima ejus fundatione per Monachos Ordinis Cisterciensis sub Abbate Monacho incolebatur, commendata subinde Abbatia Presbyteris saecularibus per Monachos etiam ejusdem Ordinis, sed sub Priore Monacho inhabitari contigit, uti et modo est.

Id autem claustro viginti columnis ex lapide extructo inhaerens, duobus constat conclavibus, sive dormitoriis cum Monachorum cellis, et officinis, habetque duo viridaria pro Monachorum usu.

Expleta itaque visitatione Ecclesiae, Illmus et Rmus Regius Gen. Visitator perlustravit Monasterium, dormitoria, cellas, officinas, bibliothecam, quae pluribus libris est refecta; item visitavit viridaria, fabricasque omnes interiores, exterioresque dicti Monasterii.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, ac discussis ralationibus praesentatis per Priorem Monasterii.

Illmus et Rmus Dnus Regius Gen. Visitator praecepit, atque mandavit:

Quod fiat Capitulum, sive locus distinctus, et separatus pro adhortaudis, et corrigendis Monachis, aliisque juxta praescriptum regulae.

Quod inter locum Novitiorum, et dormitorium Monachorum intersit saltem murus, aut septum, quod porta et sera semper clausum existat. Idque douec dormitorium separatum pro novitiis valeat aedificari ex spoliis Monachorum.

Quod construantur pro usu Religiosorum nova cucina, et refectorium, atque aquaeductum è proximo flumine construatur.

TITULUS II.

DE STATU FORMALI.

Abbatia Roceae Amatoris Ordinis Cisterciensis habet membra, sive Granceias, ut produnt Regii Visitatores, Prioratum, sive Ecclesiam S. Cathaldi prope civitatem Calatajeronis.

Ea Abbatem Commendatarium ad Regiam praesentationem obtinet, qui in generalibus Regni Comitiis locum habet, votumque profert 22. In Ministros Divini Cultus Monachos Cistercienses habet sub Priore, qui in Monasterio degunt, et Ecclesiae inserviunt.

§ I.

De Abbate Commendatario.

Abbas Commendatarius nostrae Abbatiae modo est Joseph Guion Gallus, Episcopus Cabellicensis ad Regiam praesentationem ex literis Regiis Matriti die 7 junii anno 1708. Eo vero absente ejus Procurator relationes necessarias tenore edicti generalis Regalis Visitationis praesentavit.

Quoniam autem Fiscus Sanctae Regalis Visitationis nonnulla Domino Visitatori proposuit pro indemnitate jurium Regii Patronatus, ac de residentia Abbatis Commendatarii, Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator decreta, quae sequuntur edidit:

Quoniam praesens Abbas cum in minoribus esset, fuit de Abbatia provisus, quae per assequutionem Episcopatus de jure vacare debuisset favore Regis Patroni, nihilominus fuit retenta ex Pontificis dispensatione, absque tamen adsensu ejusdem Regis Patroni; imo absque exequutoriis super indultu retentionis, Dnus Visitator decrevit, atque mandavit, quod idem Abbas Episcopus intra sex menses adsensum praedictum, et exequutoriam obtinere teneatur, alioquin semestre elapso, redditus omnes Abbatiae sequestro statim supponantur, et Fisco cedant.

Quod Abbates Commendatarii in futurum residere teneantur in suis Ecclesia, et Monasterio commendatis, ac in ipsis aedes habere cum iisdem tamen condictionibus, alias ea in re praescriptis in Visitatione Monasterii Sanctae Mariae de Altofonte.

Quod idem Abbas Commendatarius tamquam Ecclesiae, et Monasterii Praelatus a Monachis habeatur, debitis obsequiis, et officiis colatur, atque convenientibus Praelato honoribus, cum contingerit, excipiatur; ita tamen, ut ipse disciplinam claustralem minime perturbet; innovans ad haec, atque reintegrans Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator omnia jura, praeeminentias, actoritatem Regiorum Commendatariorum ad formam Bullarum provisionis eorumdem, et veteris consuetudinis de tempore praeteritarum Visitationum, quibus non fuit expresso, et immediate assensu Regis hactenus derogatum. Quod quidem Decretum in omnibus Monasteriis Cisterciensibus per Siciliam commendatis observari mandavit.

Quod nemo in Ecclesia exercere possit Pontificalia, nisi de consensu Abbatis Commendatarii.

§ II.

De Monachis, Regulari observantia, et studiis Monasticis.

Abbatia praedicta vel sub Abbate Monacho, vel sub Abbate Commendatario semper Monachos Cistercienses habuit non tamen eodem numero. Olim enim ut prodit Regius Visitator Ventus sex Monachi, et tres Clerici in ejus Monasterio degebant, tempore vero lustri ejusdem Visitatoris quatuor Monachi Sacerdotes erant, et duo Clerici; perlustrans subinde eamdem Abbatiam Regius Visitator Puteus invenit Monachos sex Sacerdotes, et tres Diaconos sive Clericos, idem vero pro meliori Ecclesiae servitio ordinavit, quod essent Sacerdotes septem, et Diaconi duo.

Modo tamen sunt octo Monachi Sacerdotes, et tres conversi sub Priore Monacho regulam, et disciplinam monasticam observantes, iique noctu, diuque Chori, et Ecclesiae servitia explent, Missamque Conventualem quotidie decantant pro benefactoribus, Regibusque defunctis.

Hinc Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator discussis relationibus praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis, ad statum formalem Ecclesiae spectantibus, vi-

sitavit servitia Divini Cultus, Priorem, Monachos, regulas Cisterciensis Ordinis, earumque observantiam, personalem, sive auricularem quoque Monachorum Visitationem habuit, quos super idonietate examinavit, atque singillatim secreto audivit super iis, quae ad formalem statum Abbatiae pertinebant. Quibus peractis, decrevit, atque mandavit:

Quod undecim semper Monachi, ut ad praesens, laudabiliter observentur, in Monasterio semper morentur, quorum octo saltem sint Sacerdotes, idque donec, et quousque per S. R. M. fuerit deliberatum super petito augumento numeri.

Quod iidem Monachi quotidie divinis operentur officiis in omnibus Chori functionibus, collectam pro Regnantibus quotidie habeant; Missam Conventualium quotidie cantent, quam pro Regibus defunctis applicabunt, omnes in Ecclesia celebrent, et si aliquando aliqui legitimè fuerint impediti, saltem medietas id adimpleant.

Quod tertio die novembris solemne anniversarium pro iisdem Regibus defunctis canant, primoque tum die non impedito anniversarium pro Abbatibus defunctis.

Porro cum pro parte Dni Vicarii Generalis Ordinis expositum eidem Dno Visitatori fuerit, Sacrarum literarum studia rectè haberi a Cisterciensibus Siculis non posse, nisi unus statuatur studiis locus, in quo Monasteria suos mittant iuvenes, atque illum Panormi constituere peroptaret, et peteret in veteri Abbatia S. Georgii in Kemonia, nunc Grancia S. Mariae de Altofonte, evocatis ibi iuvenibus è propriis Monasteriis; Dnus Visitator attendens, quod super dicta Grancia pendet adhuc S. R. M. resolutio, negotium pariter ejusmodi dispositioni Regiae reservavit, mandans tamen quod interim in hoc Monasterio Roccae Amatoris iuvenes studiis quoque vacent, nec ullus alius ad Sacerdotium transeat, absque studio saltem triennali linguae latinae, et theologiae moralis.

Caeterum cum immunis praejudicii Regii Juris Patronatus, et Regiarum Commendarum Cisterciensium per Siciliam esse praetendatur quin, et summi etiam gravaminis Monachorum horum Regalium Monasterium.

Primo quod Abbas Generalis è Gallia Vicarium generalem in Sicilia constituat ad liberè moderandum Monasteria, et Monachos praedictos in praejudicium jurisdictionis, et potestatis Commendatariorum.

Secundo quod Vicarius Genlis constituatur independenter a suffragiis vocalium Provinciae.

Tertio quod constituatur super Regiis Monasteriis Commendatis absque nominatione, vel saltem approbatione, et confirmatione Regis.

Quarto quod dictus Vicarius Generalis regimen ultra triennium, vel etiam sexessennium protrahat etc.

Quinto quod idem Vicarius Generalis independenter omnino ab assistentibus, sive Definitorio Provinciae eam moderetur, et regat.

Dnus Visitator Generalis pro suo munere, et Praedecessorum suorum more satagens, ne in Monasteriis Regalibus Commendatis ulli unquam grassentur abusus in Regalium jurium jacturam, Commendatariorum praejudicium, et Monachorum offensionem, atque gravamen, decrevit, atque mandavit, quod praesens Vicarius Gen. intra sex menses peremptoriè doceat coram S. R. M. de juribus sui principalis, et rationibus, quare praedicta omnia praejudicialia, et gravamina Regalium Monasteriorum prohiberi, et tolli non debeant, alioquin dicto termino elapso eadem irrita, et cassata remaneant, atque simul perpetuo constitutum, quod nemo in Vicarium Genlem assumatur, nisi ad propositionem vocalium Siciliae, et nominationem Regis.

Praeterea quod ultra sexennium valeat confirmari, neque demum officium exerceat suum, quam in omnibus, et per omnia ex suffragio duorum assistentium, sive Definitorum a vocalibus Siciliae eligendorum.

TITULUS III.

DE STATU REALI.

Haec Abbatia cum olim integrè a Monachis possideretur, ejusque dotis fructus administrarentur, penes eos quoque insidebat sibi necessaria administrandi cura, Ecclesiam jocalibus, et ornamentis instruendi, et fabricas Ecclesiae, et Monasterii reparandi. Ea postmodum in Commenda redacta ad Abbatem Commendatarium, cui omnes redditus emolumenta, et jura cesserunt, omnes quoque gravitiae, et onera spectarunt. Hinc Regii Visitatores id primum satagerunt, ut adsignata Monachis certa quantitate, ipsi ex ea sibi victum, et vestitum compararent; consulere subinde volentes fabricis Ecclesiae et Monasterii, nec non jocalibus, et supellectilibus Ecclesiae, ac Divino Cultui certam aliam summam ad hoc addiderunt, ut Visitator Puteus pro fabricis, et jocalibus adsignavit annuam summam unciarum quatraginta, vel majorem si necessitas expostulasset, a Commendatario super Abbatiae redditibus praestandam, ac expendendam per Deputatos, quos ipse instituit; adsignavit nec non pro servitio Divini Cultus rotulos quatraginta octo cerae albae laboratae, ac pro septem lampadibus Ecclesiae, et dormitorii cafisos 17 olei praeter summam unciarum tresdecim pro stipendio Capellani Ecclesiae S. Cathaldi.

Itaque Illmus et Rmus Dominus Regius Gen. Visitator examinatis relationibus praesentatis respectivè a Procuratore Abbatis Commendatarii et Monachis, super omnibus ad statum realem pertinentibus, admissisque quoad nullum inferrent praejudicium, ac aliis notitiis aliunde comparatis, visitavit omnia bona, et redditus Abbatiae, ejusque onera, et gravitias; perlustravit similiter supellectilia, et jocalia Ecclesiae, massam pro fabricis, et jocalibus, et onera, celebrationesque Missarum, cunctasque invenit, prout sequuntur:

Bona et redditus Abbatiae.

Possidet Abbatia feudum S. Cathaldi in territorio civitatis Calatajeronis, et feudum S. Severini locata Baroni D. Josepho Chiarandà Calatajeronis pro annua summa unciarum . . . . onz 300 » »

Item possidet nonnullas terras, et census in territorio civitatis Paternionis videlicet.

Petium terrarum seminatoriarum in contrata, ut vulgo dicitur, *del Marmo.*

Petium terrarum seminatoriarum in contrata *di Micchiemi.*

Petium terrarum seminatoriarum in contrata *di Malati.*

Petium terrarum seminatoriarum in contrata *della Mendola.*

Petium terrarum seminatoriarum in contrata *della Clemenza.*

Petium terrarum seminatoriarum in contrata *del Malpassaggio.*

Petium terrarum seminatoriarum in contrata *della Piscaria.*

Petium terrarum seminatoriarum nuncupatum *del Fico.*

Petium terrarum seminatoriarum in contrata *della Cortellaria.*

Item nonnullos census perpetuos a diversis personis debitos super diversis bonis.

Omnia autem supradicta terrarum petia, et census locata sunt Marchioni D. Alexandro Chiarenza pro annua summa unciarum. . . . onz 45 » »

Item possidet tria feuda nuncupata *Paparcuri*, *Gaggesi*, et Campum in territorio Sanctae Luciae consistentia in terris seminatoriis, arboribus, et censibus a diversis personis debitis, modo locata Dominico di Lisi pro annua summa. . . . . onz 300 » »

Item possidet nonnullas terras circa Monasterium nuncupatas Roccae Amatoris, consistentes in vineis, et moris locatas Monasterio pro annua summa unc. 68 . . . . onz 68 » »

Item possidet sequentes census in pago Tremisteri in diversis partitis	onz	4	6	»
In pago Zaffariae contrata *di Siraci*	onz	4	15	»
In pago Lardariae	onz	»	15	»
In eodem pago super quodam loco	onz	1	12	»
In pago Massarum nonnullos census minutos a diversis personis.	onz	8	8	»
In casali S. Clementis super loco in contrata de Palliariis. .	onz	10	»	»
In castro Venetici in plana Milatii super feudo S. Martini. .	onz	6	22	10
In civitate Messana super domo prope Conventum Carmeli. .	onz	»	18	»
Item super domo, et apotheca in contrata Argentariorum a D. Antonia Impellizzeri	onz	1	15	»
Super quibusdam domibus in strata Albergariae	onz	3	5	»
A suburbio Portae Ligneae civitatis ejusdem super loco a D. Petro Pandolfino.	onz	4	»	»
Super loco in contrata *del Chiuppo* Planae Tauromenii a D. Hieronymo Mauro	onz	2	21	»
Summa totius introitus .	onz	760	17	10

Onera et gravitiae.

Solvit Abbatia pro Culto Divino	onz	20	»	»
Pro fabricis, et jocalibus	onz	40	»	»
Pro victu, et vestitu Monachorum.	onz	187	»	»
Seminario Clericorum Messanae.	onz	12	»	»
Pro tandis, et donativis	onz	86	5	17
Deputationi Regni	onz	10	11	2

Praetensiones.

In primis praetendit Abbatia censum gr. 12 in casali Pistuminae, quem olim solvebat Marianus, et Matthaeus Rinaldi super loco in contrata *di Cortone*, nunc possesso per quemdam alium Matthaeum Rinaldo ejusdem casalis.

Mariglierii S. Nicolai olim solvebant Abbatiae gr. 12.

Item praetendit infrascriptos census.

Census alienati, et existentes in casali Tremisteri.

Ab Ecclesia Parocchiali ejusdem casalis sita in territorio Abbatiae censum tt. quatuor quem modo exigit Conventus S. Dominici.

Ab eadem Ecclesia censum super quatuor domibus eidem conterminis in territorio Abbatiae.

A Sac. D. Dominico Ruggeri super duabus domibus in eodem territorio.

Census in casali Cataractis.

Praetendit censum tt. 4, quem solvebat Paulus La Maestra super loco nuncupato *Minicunella*.

Item censum tt. 4, quem solvebat Paulus d'Angelo super tenimento terrarum in contrata *di Minicunella*.

Item censum tt. 1 super domo in contrata di *Miniculla*, quem solvebat Johannes Cucè.
Item censum tumulorum 2 frumenti, quem solvebat Marianus Belluni super loco in contrata *di Milinda*.

Census in Plana Tauromenii.

Praetendit censum tt. 18, quem solvebat Franciscus Carnazza quondam Luciani super vinea in contrata *delle Pietre negre*.
Item censum tt. sex, quem primum solvebat Dominicus Rizzardo, et deinde Paulus Aduni super tenimento vinearum in contrata *delle Pietre negre*
Item censum tt. novem, quem solvebat Mag. Philippus di Benedetto quondam Marci super tenimento terrarum in eadem contrata.
Item censum tt. sex, quem solvebat Sebastianus Marino super vinea in eadem contrata.
Item censum tt. 20, quem solvebat Antonius Quartararo super vinea in eadem contrata.
Item censum tt. 7, quem solvebat Petrus et Vincentius Campagna fratres super vinea in eadem contrata.
tem censum tt. quatuor, quem solvebat Petrus Longo super vinea in eadem contrata.
Item censum tt. 2, quem solvebat Josephus di Paschali super vinea in eadem contrata, quam olim possidebat Johannes Dominicus Russo.
Item censum tt. octo, quem solvebat primum Vincentius Mazzei, deinde Antonius Collabeni super nonnullis terris in eadem contrata, et super viridario, et arundineto.
Item censum tt. sex, quem solvebat primum Franciscus Marino habitans in civitate Linguaegrossae, et deinde Sebastianus Pagano super vinea quam olim possidebat Mag. Vincentius Ferrera.

Census in Paternione.

Duo parva tenimenta terrarum seminatoriarum nuncupata *dello Stillicone*, nihil exigitur.
Petium terrae nuncapatum *delli Malati*, nihilque exigitur.
Census salmarum 14 frumenti super tenimento *di Pietra piana*.
Petium terrae super quo olim solvebatur sal. 2 frumenti, quod videtur esse aggregatum bonis, et redditibus Matricis Ecclesiae Paternionis.
Petium terrarum nuncupatum *di Gianferrone*, super quo olim solvebatur salm. una frumenti.
Census tt. 10, et tumuli 6 frumenti, quae solvebatur super tenimento nuncupato *dello Bedò*.
Census super domo quondam Guidonis in contrata *di Giosofà*.

Bona in territorio Belpassi.

Tenimentum terrarum nuncupatum *del Fico;* aliud tenimentum nuncupatum *la Coltellazza*; petium terrarum in contrata *della Mendola*.

Census in Calabria.

Praetendit Abbatia bona, et census, ut ex testamenti fundatoris verbis. *Apud Calabriam in tenimento Castri mei Nichiti Oratorium meum Patrimoniale S. Johannis. Similiter cum tenimentis pertinentiis, et terris meis Patrimonialibus, similiter liberis. Item in tenimento praefati S. Nichiti herbatum liberum pro mille ovibus, et duas curnas salis de salinis Curiae etc.*
Item in tenimento Castri mei S. Demetrii Oratorium meum Patrimoniale S. Juliani cum tenimentis, et pertinentiis, et terris et villanis meis Patrimonialibus similiter liberis etc.

Census in casali Zaffariae.

Praetendit censum tt. 17, 16, quem olim solvebant Abbatiae Thomas, et Petrus Pandolfino, super loco in contrata *della Badessa*

Census in casali Cammarae.

Praetendit censum unc. 1, 6, quem olim solvebant haeredes quondam Nicolai Sollima super molendino nunc possesso per D. Johannem Sollima Messanensem.
Item censum tt, 15, quem olim solvebat Bernardus Sollima super loco in contrata *della Pirrera*, nunc possesso per D. Johannem Sollima.
Item censum tt. 7, 10 a Salvatore Lo Presti super loco in eodem contrata.
Item censum tt. 2, quem olim solvebat Johannes Pensabene super domo contermina domui Bernardi Sollima, nunc possessa per Franciscum Giordano.

Census in pago Cammarae.

Praetendit censum tt. 6, quem solvebant Andreas, et Licander de Dominico et Nicolao de Riccardo super molendino, et tenimento terrarum, nunc ut dicitur possessis a Monasterio S. Barbarae civitatis Messanae.

Census deperditi, ut ex rollo antiquo.

Franciscus Camerella solvebat tt. 8 super domo in contrata, ut dicitur, *di Gentilmeni* civitatis Messanae.
Bartholomaeus de Patti solvebat tt. 3 super domo in eadem contrata.
Johannes Marius Cardona solvebat tt. quatuor super domo contermina domui Petri Ricupito.
Petrus Battico solvebat tt. 3 super domo contermina domui Petri Carrara.
Debetur etiam census super domo in strata Cardines civitatis Messanae.

De victu, et vestitu Monachorum, aliisque bonis, et redditibus Monasterii.

Commendata Abbatia Roccae Amatoris Clericis Saecularibus, atque omnibus ejus bonis et redditibus sub Commendatariorum cura, et administratione devolutis Regii Visitatores maximè studuerunt, ut necessaria ad victum, et vestitum Monachorum, per Commendatarios suppeditarentur. Hinc Regius Visitator Puteus pro victu, et vestitu Monachorum, qui cum coquo erant numero decem, adsignavit super redditibus Abbatiae annuas uncias centum septuaginta, nunc vero Dnus Visitator pro Monachis undecim adsignat annuam summam unciarum centum octuaginta septem, verum praeter supradictam summam alia bona, et redditus Monasterio accesserunt, quae Dnus Visitator perlustrans, invenit, ut sequuntur.

BONA, ET REDDITUS MONASTERII.

Bona relicta Monasterio per P. D. Cirinum Luca Vicarium Generalem Provinciae.

Piccoli tres super Regio Campo Messanae, qui reddere solent.	on7	15	»	»
Locus in contrata casalis Massae S. Luciae concessus ad emphyteusim Equiti D. Leopoldo de Gregorio pro annuo canone	on7	4	15	»
Domus in contrata nuncupata *Granata* Messanae, quae reddit.	on7	1	6	»

Tres parvae domus in atrio S. Mariae la Porta civitatis Messanae, quae reddunt.	onz	2	10	»

Bona relicta per quondam P. D. Johannem Zuccaro Messanensem.

Bimestre super civitate Messanae, quod reddit.	onz	3	14	4
Census bullalis super bonis omnibus Bernardi Principato.	onz	2	15	»
Census super tertia parte loci in contrata *di tre Morti.*	onz	1	»	»

Bona relicta per quondam P. Abbatem D. Augustinum Gemelli

Locus nuncupatus *Lo Fisco* in tenimento casalis Tremisteri, qui reddit unc. quindecim.	onz	15	»	»
Locus nuncupatus *Gallo* in contrata Milis Inferioris, qui reddit.	onz	8	»	»
Petium loci nuncupati *in Fondo* in contrata Milis Inferioris, qui reddit unc. duas.	onz	2	»	»
Locus *di Pagliarisi* in casali Tremisteri, qui reddit.	onz	5	»	»
Census Bullalis super loco Mri Candilori, et Sor. Rosariae Cannata.	onz	1	»	»
Locus in contrata *della Cubba* civitatis Messanae qui reddit.	onz	4	»	»
Census Bullalis super omnibus bonis D. Josephi, et D. Laurentiae M. Minopoli Messanensium.	onz	2	15	»
Census perpetuos super domo, et apotheca in contrata *del Tirone*, et S. Luciae civitatis Messanae.	onz	1	22	»
Duae apothecae, et domus in strata *de Planellari* Messanae quae reddunt unc. quatuor.	onz	4	»	»
Census Bullalis super tribus partibus domus cum suis apothecis in strata nova civitatis Messanae.	onz	5	»	»
Census super loco ad flumariam S. Michaelis extra muros civitatis Messanae unc. quatuor.	onz	4	»	»
Census Bullalis super loco nuncupato *Sarbara rossa* in casali Milis Inferioris, et aliis bonis Francisci Marino	onz	3	9	»
Census Bullalis super duobus domibus prope Ecclesiam Parochialem Trimisterii.	onz	1	10	10
Census Bullalis super domo in casali Trimisteri, possessa per Melchiorem Lo Presti	onz	»	24	»
Domus parvae octo loco pignoris in eodem casali, quae reddunt.	onz	5	25	»

Bona acquisita Monasterio cum obligatione census.

Locus nuncupatus l'*Infermeria* qui reddit.	onz	18	»	»
Locus nuncupatus *Monte Oliveto*, qui reddit.	onz	6	25	»
Dimidium domus coram Grangia S. Vincentii Messanae possessae a Monachis pro unc. 30.	onz	»	24	»
Summa reddituum Monasterii	onz	116	29	14

GRAVITIAE

Solvit Monasterium

Super domo *alla Granatara* Prioratui S. Johannis	onz	»	3	»

Super domo *del Pantano*	on7	»	2	»
Super domibus S. Mariae *La Porta* Ecclesiae Parochialis S. Lucae.	on7	»	18	»
Super loco *del Fisco* Ecclesiae Tremisteri	on7	1	6	»
Super loco *di Gallo* tt. 5 Hospitali Messanae, et Missas 12 Ecclesiae Tremisteri.	on7	»	23	»
Super loco *di Pagliarisi*, et domibus ejusdem loci .	on7	»	21	»
Pro vitalitio D. Andreae Messana annuas unc. 6 relictas ab Abbate Gemelli unc. sex	on7	6	»	»
Super loco *di Monte Oliveto* Can. Grosso, tamquam Beneficiali.	on7	1	15	»
Super loco *dell'Infermeria*	on7	15	»	»
Summa gravitiarum .	on7	25	28	»

Restrictus.

Introitus.	on7	116	29	14
Gravitiae.	on7	25	28	»
Remanent	on7	91	1	14

De oneribus, et celebratione Missarum

Tenentur Monachi celebrare quotidie tres Missas recitatas, et unam decantatam juxta visitationem Francisci Putei.

JOCALIA ET SUPELLECTILIA ECCLESIAE

Pianete bianche.

Sacristia — Pianete bianche festive con sue borse num. 4 di feste minori, num. 2 per feste correnti di damasco, num. 2 di terzanello per està bianche, e rosse, numero in tutto sono le pianete bianche num 10.

Pianete rosse.

Pianete rosse con sue borse per solennità num. 2, per feste minori, e correnti num. 6, in tutto sono le pianete rosse num. 8.

Pianete verdi.

Pianete verdi correnti in tutto numero 3.

Pianete violaci.

Pianete violaci num. 2 di damasco, ed una vecchia, numero 3.

Pianete nere.

Pianete nere giornali num. 2.

Piviali di diversi colori.

Pivialii bianchi, e rossi.	num.	2
Piviali verdi	num.	1
Piviali violaci.	num.	2

Tonicelle di diversi colori.

Tonicelle bianche, e rosse . . . . num. 2
Tonicelle rosse di damasco. . . . . num. 2
Tonicelle violaci di laniglia. . . . . num. 2

Palii di diverri colori.

Palii bianchi festivi num. cinque, bianchi e rossi num. tre. Similmente per feste minori, ed uno bianco giornale per l'altare maggiore, in tutto palii bianchi num. nove.
Palii rossi giornali . . . . num. 1
Palii verdi. . . . . num. 3
Palii violaci . . . . num. 3
Palii neri. . . . . num 1
Coltre con suoi piomazzi pei pp. defonti per sopra la bara di color violato num. 1
Tovaglie di seta color di ceraso.. . . . . num. 3
Crocifissi grandi, uno di avorio, e l'altro di cera. . . . . num. 2

Padiglioni di seta di diversi colori.

Padiglioni bianchi festivi, ed uno bianco, e rosso num. 2, per feste minori, e correnti num. 2. In tutto bianchi . . . . num. 4
Padiglione rosso. . . . . num. 1
Padiglione verde . . . . num. 1
Padiglione violato . . . . num. 1
Padiglione nero. . . . . num. 1
Fodere di cuscini di damasco cremisi . . . . num. 2
Portale di damasco cremisi . . . . num. 1
Tappeti di seta. . . . . num. 3
Giornali di lana. . . . . num. 3
Candelieri festivi con vasi. . . . . num. 54
Candelieri giornali, e suoi vasi. . . . . num. 20
Rami festivi . . . . num. 54
Rami correnti, e giornali. . . . . num. 20
Sottocoppe di stagno . . . . num. 3
Ampolline di cristallo . . . . num. 3
Ampolline di vetro giornali. . . . . num. 2
Ombrella per processione del Santissimo Sacramento dell'altare di spolino di seta num. 1. . . . . num. 1
Un Cristo resuscitato per la Pasqua. . . . . num. 1
Sfera collo Spirito Santo per la Pentecoste. . . . . . num. 1
Lampieri di rame giallo . . . . num. 3
Messali Romani dell'ordine. . . . . num. 2
Detti dei Defonti. . . . . num. 2
Mitre, una ricamata, e l'altra di lana . . . . num. 2

Inventario di tutta la biancheria della Chiesa, e Sacristia.

Cammisi festivi. . . . . num. 5
Giornali con suoi cingoli. . . . . num. 6
Tovaglie festive per l'altare. . . . . num. 6

Dette giornali. . . . . num. 9
Ammitti festivi . . . . num. 4
Detti giornali. . . . . num. 8
In tutto numero duodeci.
Tovaglie per lavare le mani nella sacristia. . . . . . num. 6
Fazzoletti bianchi per le ampolline . . . . num. 9
Purificatori diversi . . . . num. 80
Corporali. . . . . num. 10
Cotte per conversi . . . . num. 3

Inventario di tutto l'argento del Monisterio.

Calici co' suoi piedi di argento e patene . . . . . . num. 4
Altro col piede di rame giallo indorato con sua patena. . . num. 1
In tutto sono numero cinque.
Croce di argento per processioni. . . . . num. 1
Croce dove sta posto il legno della SSma Croce . . . . num. 1
Reliquia con ingasto di argento di S. Nicolò Ciste di Noto. . num. 1
Sfera per l'esposizione del Santissimo Sacramento dell'altare.
Incensiere. e navetta, e suo cacchiarino di argento.
Campanella di argento.
Inguanteretta di argento per le ampolline.
Lampieri di argento. . . . . num. 3
Secchietto, e sponza d'argento per l'acqua benedetta.
Pisside . . . . num. 1
Bussoletta di argento per lo stabile.
Bacolo di argento.
Palmatoria . . . . num. 1

Quibus omnibus diligenter perlustratis, ac discussis relationibus praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis.

Illmus et Rmus Dnus Regius Gen. Visitator praecepit, atque mandavit, quod pro rebus bonis, et juribus Abbatiae, et Monasterii observentur decreta generalia.

Quod Abbas Commendatarius summam unciarum centum octuagintaseptem pro substentatione undecim Monachorum contribuere teneatur, saltem singulis quatuor mensibus anticipate, prout eo modo pariter solvere summam annuam unciarum viginti pro Culto Divino. Nec non summam unciarum quatraginta pro reparationibus fabricarum Ecclesiae, et Monasterii, ac pro jocalibus, et supellectilibus sacris.

Ad haec vero cassans, annullans, et irritans Illmus et Rmus Dnus Regius Gen. Visitator omnes actus, et transactiones contra formam Regiarum Visitationum super dictis summis absque suprema, et immediata Regis dispensatione quomodocumque, et qualitercumque initas, easque in posterum fieri vacans, decernit, et mandat, quod Abbas Commendatarius summam praedictam annuam unciarum quatragiuta pro reparatione fabricarum, et jocalibus deponat statis ut supra temporibus in tabula Messanae; quae subinde administrentur, et erogentur per quatuor infrascriptos Deputatos; nimirum Decanum Cathedralis Messanensis, Regium Secretum, primum Senatorem, et Priorem Monasterii, servatis conditionibus, et modis praescriptis in Visitatione Abbatiae de Altofonte, et cum facultatibus necessariis, et opportunis dictam summam, quatenus non fuerit depositata, exigendi manu Regia super redditibus Abbatiae; ita quidem ut iidem Deputati sub poena solvendi de proprio expensiones non aliter faciant, quam cum intelligentia, et beneplacito Abbatis, sive ejus Procuratoris, quatenus in Regno fuerit.

Quod ab iisdem Deputatis cum interventu Abbatis, sive ejus Procuratoris examinentur in fine cujuslibet anni computa dictae massae pro fabricis, quae Regiae tantum jurisdictioni subiecta censeantur, et exempta ab auctoritate, visitatione, et dispositione cujuscumque Superioris Regularis.

Quod reliquiae, supellectilia, et jocalia Ecclesiae describantur in libro per Deputatos servando, atque sub prima qualibet assumptione Prioris inventarientur per Notarium Deputationis, et eidem Priori consignata remaneant sub obligatione de illis custodiendis, nec commodandis, vel pignorandis, aut obligandis, aut immutandis, qui quidem actus in eodem libro per Notarium Deputationis describantur. Quod si jocalia, et supellectilia aliqua, aut superfluxerint, aut vetustate laboraverint, tunc non alienentur, quam per ipsos Deputatos, et si pretiosa fuerint cum solemnitatibus ad formam juris, et cum licentia Exmi Proregis sub poena Regiae indignationis, aliisque a jure statutis censuris, et poenis.

Quod oblationes imaginibus, et altaribus Ecclesiae factae, ipsis fabricis, et jocalibus applicentur, super quo invigilent Deputati.

Quod spolia Monachorum a Priore, et duobus Monachis semper inventarientur, ac in libro spoliorum in archivio perpetuo servando describantur; tum vero, praevia publica aestimatione, vendantur sub hasta, et pretium aut in fabricam, aut in emptionem annuorum reddituum favore Monasterii implicentur, reservans tamen Dnus Visitator Monachis facultatem retinendi tantum pro usu communitatis mobilia necessaria. De quibus omnibus tum Prior rationem reddet.

Quae quidem decreta de inventario, oblationibus, et spoliis in caeteris etiam Monasteriis ordinata observari mandavit.

Ad haec perspectae fidei zelo, et probitate praesentis Vicarii Gen. Ordinis, Dnus Visitator commisit, ut spolium Prioris Gemelli vendere, et in fabricam Novitiatus applicare curet, retenta quod consuevit parte, pro necessitate tantum Monasterii.

Decrevit etiam, atque mandavit Dnus Visitator, quod expensis Abbatis Commendatarii et simul omnium vicinorum restauretur murus arginis fluminis prope Monasterium, ne exundantes aquae praedia, et fabricas Abbatiae devastent; quam quidem restaurationem Dnus Visitator commisit curae Deputatorum fabricae, faciens eisdem perpetuam potestatem sequestrandi, et exigendi manu Regia ab Abbate, et vicinis ad ejusmodi arginis reparationem, et conservationem, tum ad praesens tum in futurum.

Denique decrevit, quod pecunia pro jocalibus et supellectilibus Ecclesiae non implicetur in emptionem supellectilium Monachorum nec pro Pontificalibus alicujus ex Monachis habentis ex privilegio nomen, et praeeminentias Abbatis, sed eadem ipsius expensis omnino comparentur.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ABBATIAE ET MONASTERII S. MARIAE DE NOHARIA ORDINIS CISTERCIENSIS, CUJUS ABBAS COMMENDATARIUS IN PRAESENTIARUM EST ILLMUS ET RMUS DNUS D. HIERONYMUS COLUMNA PALATII APOSTOLICI PRAEFECTUS, HABITA PER ILLMUM ET RMUM DNUM REGIUM GENLEM VISITATOREM D. JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS DIE 22 MAII 1742.

TITULUS I.

DE VISITATIONE STATUS MATERIALIS.

Rogerius Comes cum Ecclesiam in B. Virginis honorem, et Coenobium prope Nohariam oppidum extruxisset, perampla dote pro sua pietate, et munificentia donavit, illud

subinde, quod Monachi Ordinis Cisterciensis incolebant, successores Principes, uti Rogerius Rex, Constantia, Henricus, et Fridericus Imperatores, et Siciliae Reges, pluribus etiam donationibus, privilegiis, et exemptionibus locupletarunt.

Hinc praedicta Abbatia Sanctae Mariae de Noharia de Regio Jure Patronatu est, cujus Abbas ad Regiam praesentationem pertinet, Regiae Visitationi subest, omnibusque Regii Patronatus juribus est obnoxia.

Ecclesia satis decentis structurae est, in qua praeter aram maximam quatuor extant altaria. Habet insuper Chorum, turrimque campanariam. Est tamen sine sacristia; eidemque adjacet Monasterium.

Ad eam itaque perlustrandam, cum Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator die 22 maii 1742 se conferret, obviam ei se prodierunt in itinere duo Monachi, Vicarius foraneus, aliique Presbyteri, et Jurati oppidi Nohariae, quibus inde stipatus ad Abbatiam perveniens per Priorem, et Monachos sonitu campanarum, mortariorum explosione, aliisque de more solemnitatibus fuit exceptus; tum Ecclesiam subiens, visitavit Sanctissimum Sacramentum, pixides, tabernaculum interius exteriusque. Subinde olea sacra, sacras reliquias, altaria omnia, chorum, librosque chorales, omnes item Ecclesiae partes, fabricasque omnes, turrimque campanariam.

Sacrae vero Reliquiae, quas Dnus Visitator invenit, sunt:

CATALOGUS

Sacrarum Reliquiarum.

In primis Petium Clavi D. N. J. C.
Capillus B. V.
Lapides ex Praesepio D. N. J. C.
Lapides ex sepulcro D. N. J. C.
Os S. Johannis Baptistae.
Virga Prophetae Elisei.
Os S. Petri Apost.
Os S. Andreae Apost.
Os S. Jacobi Majoris Apost.
Os S. Bartholomaei Apost.
Os S. Matthaei Apost. et Evang.
Os S. Jacobi Minoris Apost.
Os S. Philippi Apost.
Os S. Matthaei Apost.
Ossa aliarum Sanctissimorum Apostolorum.
Os S. Marci Evangelistae.
Digitus S. Benedicti Abb.
Os S. Philippi Argyrionis.
Os S. Vincentii Levitae, et Mart.
Os S. Blasii Mart.
Os S. Pantaleonis Mart.
Os S. Miliani Mart.
Os S. Hilarii.
Os S. Eleuterii.
Os S. Lamberti.
Os S. Sixti P. M.
Os S Simeonis.
Os S. Damasi P. M.
Vestes Sanctissimorum Innocentium.
Os S. Hyppoliti Mart.
Os S. Dionysii, et Sociorum.
Os S. Dominici.
Cranium Sancti Antonii Abbatis.
Os Sancti Marcelli Mart.
Os Sancti Nicolai Myrensis.
Os Sancti Georgii.
Os Sancti Procopii.
Os Sancti Leucii.
Os Sancti Gregorii Papae.
Os Sancti Martini.
Os Sancti Ambrosii.
Os Sancti Felicis Mart.
Os Sanctorum Martyrum Juaniani, Quirini, Cornelii, Sebastiani, Ignatii, et Felicis.
Petium maxillae Sanctae Annae.
Tibia Sancti Honuphii.
Spina Coronae D. N. J. C.
Corpus integrum S. Hugonis Abbatis.

Item, et aliae quamplures sacrae reliquiae Sanctorum incerti nominis, quae asservantur in arca tribus clavibus munita, quarum una est penes Priorem Monasterii, alia penes Archipresbyterum, et tertia penes Juratos.

Item linteolum lineum, et chirothecae laneae Sancti Hugonis Abbatis.

Item alia fragmenta reliquiarum in aurcula eburnea.

DE MONASTERIO.

Monasterium hujus Abbatiae, olim per Monachos Ordinis Cisterciensis sub Abbate Monacho incolebatur. Commendata subinde Abbatia sub Priore Monacho Monasterium remansit, omni Abbatiae jure in Commendatarios translato. Cumque subin incuria vel Monachorum, vel Commendatariorum Monasterium vetustate confectum, minimeque restauratum esset, ut ruinam minaret. Regii Visitatores Ventus, Arnedus, et Puteus, suis decretis Monasterii fabricis providerunt. Ita laudatus Visitator Puteus abusibus ex parte Commendatariorum, vel eorum Procuratorum irreptis, qui disciplinam, et libertatem Monasticam exturbabant, suis etiam ordinationibus occurrere non destitit.

Nunc Monasterium decem constat cellis pro Monachorum inhabitatione, habet necessarias officinas, et viridarium; estque archio destitutum.

Expleta itaque Visitatione Ecclesiae, Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator perlustravit Monasterium, cellas, officinas, fabricasque omnes, et viridarium, omniaque ad statum materialem spectantia.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, et discussis relationibus ad statum materialem spectantibus, praesentatis respectivè per Procuratorem Abbatis Commendatarii, et Monachos in Officio Sanctae Regalis Visitationis, iisque admissis, quoad nullum inferrent praejudicium. Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator praecepit, atque maudavit, quod armarium oleorum sacrorum melius exornetur, et serico violaceo interius vestiatur, superposita epigrapha.

Quod porta reliquiarum reaptetur, itaut perfectè claudi possit.

Quod confessionalia reformentur ad formam a Divo Carolo praescriptam, ac praesertim praeter laminam perforatam cratem ligneam habeant.

Quod altaria omnia ceratis, et Crucifixis sculptilibus inauratis instruantur.

Quod nova Sacristia è multo tempore inchoata perficiatur expensis Commendatarii. Chorus etiam reaptetur, apponaturque in medio imago Sancti Bernardi, et orchestra demum portae imminens perficiatur, ibique transferatur organum.

Quod tota fabrica, qua parte nimis laborat, signanter vero prope portas Chori judicio peritorum reficiatur; dormitorium vero pavimento destitutum, illo instruatur, atque reaptetur aquaeductus, sive canalia claustri.

Quod supellectilia Ecclesiae reficiantur, atque fiant de novo tunicellae nigri, et albi coloris; nec non planeta rubra pro usu quotidiano, interdicta penitus veteri.

Quod reliquiae, supellectilia, et jocalia inventarientur, consignentur, et conserventur ad formam praescriptam in Visitatione Abbatiae S. Mariae Roccae Amatoris.

TITULUS II.

DE STATU FORMALI.

Haec Abbatia, quae semper Ordinis Cisterciensis fuit, plures olim habuit Grangias, quarum nonnullae, ut prodit Visitator Puteus sunt:

Ecclesia Sancti Vincentii in civitate Messanae.

Ecclesia Sanctae Mariae *della Neve* in territorio Francavillae ad milliare unum.

Ecclesia Sanctae Mariae *de la Noara* in civitate Pactarum extra moenia.

Ecclesia Sanctae Mariae *de la Stilla* in feudo *di Spanò* in territorio Randatii prope Recalbu'um.

Ecclesia Sanctae Mariae da Thermis in territorio Castri.

Semper Monachi praedicti Ordinis Coenobium inhabitarunt, et Ecclesiae inservierunt, licet primum sub Abbate Monacho, deinde post Abbatiam in Commendam redactam sub Priore Monacho: nec tamen eodem numero Monachi fuerunt; tempore enim Visitationis Francisci Venti Monachi numero erant diminuti. Sub Arnedo quatuor Monachi Sacerdotes, et duo Clerici in eo degebant; ordinavit tamen visitator, quod saltem sex Sacerdotes Monachi essent, et duo Clerici. Perlustrante tandem hanc Abbatiam Visitatore Francisco Puteo, novem erant Monachi, sex scilicet Sacerdotes, et tres Diaconi, voluit tamen Visitator, ut loco unius Diaconi famulus introduceretur.

Forma vero praesens ejusdem Abbatiae est, ut Abbatem Commendatarium ad Regiam praesentationem obtineat, qui in generalibus Regni Comitiis locum 19 tenet. Isque modo est Illmus et Rmus Dnus D. Hieronymus Columna Palatii Apostolici Praefectus.

Habet in Ministros Divini Cultus quatuor Sacerdotes Monachos sub Priore, et duos conversos cum famulo, qui in Monasterio degunt, regulam et disciplinam monasticam servant, et Ecclesiae inserviunt.

Hinc Illmus et Rmus Dnus Generalis Visitator, discussis relationibus praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis, ad statum formalem Ecclesiae spectantibus, visitavit servitia Divini Cultus, Priorem, Monachos, regulares Cisterciensis ordinis, eorumque observantiam, personalem, sive auricularem quoque Monachorum visitationem habuit, quos super idoneitate examinavit, atque singulatim secreto audivit super iis, quae ad formalem statum Abbatiae pertinebant.

Quibus omnibus peractis, decrevit, atque mandavit:

Quod Abbas Commendatarius resideat, et aedes habeat in Monasterio, in quo debitis Praelato Officiis, et honoribus a Monachis excipiatur, atque tractetur; ita tamen, ut ipse Monasticam Disciplinam claustralem non interturbet.

Quod status a Visitatore de Puteo numerus Monachorum semper servetur, nimirum octo Monachorum professorum, et famuli, quorum sex saltem sint Sacerdotes, qui quidem Choro quotidie serviant, et regularem observantiam religiose retineant, missas sex in Ecclesia quotidie celebrent, quarum unam semper cantent, et pro fundatore, et Regibus defunctis applicent; pro his etiam anniversarium singulis annis post defunctorum Commemorationem solemniter celebrabunt, prout etiam altero die pro Abbatibus defunctis.

Quod bis in hebdomada discutiatur casus moralis cum interventu omnium Choristarum, praesertim circa Missae Sacrificium, Divina Officia, et Monastica vota, prout ejusmodi disciplinam Dnus Visitator in Visitatione personali necessariam omnino cognovit.

TITULUS III.

DE STATU REALI.

Cum primum hanc Abbatiam Monachi integrè possiderent, ii tenebantur sibi necessaria subministrare, Ecclesiam jocalibus et supellectilibus instruere, fabricasque Ecclesiae et Monasterii reparare. Commendata subinde Abbatia, cum Commendatario Abbati omnes redditus, emolumenta et jura cessissent, ad eum etiam onera et gravitiae spectarunt; hinc Regii Visitatores congruae Monachorum substentationi, Divino Cultui, jocalibus, fabricisque Ecclesiae, et Monasterii consultori, certam summam pro iis super redditibus Commenda-

tarii taxarunt. Ita visitator Putens pro Divino Cultu taxavit uncias quindecim, et pro fabricis et jocalibus uncias quatraginta annuas super redditibus Abbatiae per Deputatos quos ipse instituit administrandas.

Itaque Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator, examinatis relationibus praesentatis respective a Procuratore Abbatis Commendatarii. et Monachis super omnibus ad statum realem pertinentibus, admissisque quoad nullum inferrent praejudicium, nec non comparatis aliunde notitiis, ac omni adhibita diligentia, visitavit, atque examinavit omnia bona, et jura Abbatiae, ejusque onera, et gravitias. Perlustravit similiter bona Monasterii, jocalia et supellectilia Ecclesiae, Massam pro fabricis et jocalibus, et onera, et celebrationes Missarum; nec non omnia ad statum realem pertinentia, cunctaque invenit, prout sequuntur:

Bona et redditus Abbatiae.

Possidet Abbatia de Noharia feudum nuncupatum *di Spanò* cum Ecclesia, domibus in valle Nemorum, territorio civitatis Randatii, locatum D. Isabellae Regio, et Gioeni pro annua summa	onz	623	»	»
Item possidet nonnullos census, decimas terraticos fructus, frondes etc. in terra Nohariae, in civitate et oppido Thermarum, Castri Regalis, Pactarum, Montis Albani, Nasi, Samperii, Francavillae, Mottae, Monfortis, Messanae, et in suis respective territoriis, ingabellatos Monachis hujus Monasterii Nohariae pro annua summa.	onz	182	»	»
Item possidet feudum nuncupatum *dell'Arancia* in territorio Tripis; locatum D Balthassari Naselli Principi Aragoniae pro annua summa.	onz	160	»	»
Item possidet nonnullas terras, uti dicunt *scapulas*, consistentes in salmas 53, 6 in territorio Furnari, et Oliverii locatas Notario Sebastiano Conti terrae Furnari pro annua summa	onz	25	»	»
Item possidet duo feuda nuncupata S. Erminii, et Sanctae Mariae ad Nives, consistentes in decimas, et terraticas, in territorio Tripis, locata D. Mariano Paratore Tripis pro annua summa	onz	34	»	»
Item exigit Abbatia ratione bimestris a Senatu civitatis Messanae super gabellis Patrimonii ejusdem civitatis.	onz	7	8	»
Quoniam vero in relatione Deputationis Regni anni 1731 praedictum feudum *di Spanò* dicitur locari consuevisse pro annua summa .	onz	680	»	»
Aliasque terras, census, et possessiones alias Abbatiae ingabellari pro annua summa	onz	600	»	»
Nec ex parte Abbatis Commendatarii vel ejus Procuratoris adducitur ratio diminutionis hujusmodi redditus; ideo pro partita introitus designatur summa, prout in praedicta relatione.	onz	1280	»	»

Onera et gravitiae Abbatiae.

Pro victu, et vestitu Monachorum.	onz	153	»	»
Pro Cultu Divino Ecclesiae Abbatialis	onz	15	»	»
Pro fabricis et jocalibus dictae Abbatiae	onz	40	»	»
Ecclesiae S. Vincentii Granciae hujus Abbatiae in civitate Messanae	onz	8	»	»
Capellano Ecclesiae feudi *Spanò*	onz	17	»	»
Seminario Clericorum Messanensi	onz	35	»	»
Regiae Curiae pro tandis, et donativis Regiis extraordinariis .	onz	65	8	14

Regiae Curiae pro taudis, et donativis ordinariis	007 124 3 4
Deputationi Regni.	007 14 28 10
Summa totius exitus	007 472 10 8

Summa summarum.

Introitus importat	007 1280 » »
Exitus.	007 472 10 8
Remanent	007 807 19 12

De victu et vestitu Monachorum,

Deque Monasterii redditibus.

Postquam haec Abbatia in Commendam redacta fuit, cum omnia bona et redditus Abbatiae sub cura et administratione Commendatariorum devenissent, per quam maximè studuerunt Regii Visitatores, ut Monachis, qui administros Divini Cultus agebant, necessaria pro victu, et vestitu per Commendatarios suppeditarentur. Hinc Regius Visitator Puteus pro numero novem Monachorum adsignavit super redditibus Abbatiae annuas uncias 153, quas et modo Monasterium exigit.

Praeter praedictam adsignationem possidet Monasterium locum in contrata *di Pirgoteri*, relictum per quondam P. D. Felicem Campo Monachum Cisterciensem, qui locus reddit annuam summam . . . 007 5 » »

Onera et celebrationes Missarum.

In primis tenentur Monachi celebrare Missas 104 pro quondam R. D. Michaele Angelo Calcagno.

Item pro quondam D. Catharina Giamboi, et Lombardo annuas missas 35.

Item pro quondam Antonino Giamboi missas annuas 45.

Jocalia et supellectilia Ecclesiae Abbatialis.

In primis tonicelle, e cappe festive n. 2.
Tonicelle violaci vecchie num. 2.
Tunicelle rosse vecchie num. 2.
Pianete violaci num. 3.
Pianete rosse num. 2.
Pianeta bianca num. 1.
Pianeta verde num. 1.
Pianete nere num. 3.
Cappa bianca num. 1.
Cappa verde num. 1.
Cappa nera num. 1.
Cappa violacea num. 1.
Palii di molla lavarata num. 5.
Palii usati num. 5.
Portali nuovi, e vecchi num. 4.
Portaletti del tabernacolo num. 4.
Tovaglie di altari nuove, e vecchie n. 25
Cammisi nuovi e vecchi num. 13.
Ammitti, e tovaglie di mani num. 10.
Seppellizze num. 2.
Sottocoppe di stagno num. 3.
Campanelle delle messe num. 3.
Corporali num. 5.
Graduali di canto num. 2.
Antifonario num. 1.
Processionali nuovi, e vecchi num. 4.
Messali de' defonti num. 2.
Messali dell'ordine num. 1.
Messali Romani nuovi, e vecchi num. 3.
Un organo.

Rami, vasi, e candelieri per comodo dell'altare con sue carte di *Gloria*.
Tovaglie per sopraltari di tela stampata num. cinque.
Chiavi di argento del tabernacolo num. due.
Calici di argento con sue patene num. tre.
Calice di rame indorato con sua patena numero uno.
Lampieri di argento numero quattro.
Lampieri di rame giallo numero sei.
Una croce di argento.
Un incensiere di argento con sua navetta, e cocchiarino.
Un siechetto di argento con sua sponza.
Un vaso per l'olio Santo di argento.
Una sfera di argento senza piede.
Una pisside di argento.
Due sponge di rame.
Un siechetto di rame per l'acqua di Sant'Ugo.
Tappeti di lana numero sei.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, ac discussis relationibus praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis.

Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator praecepit, atque mandavit, quod serventur ab Abbate decreta generalia edita in Messanensi Visitatione pro conservatione rerum bonorum, et jurium Regii Juris Patronatus

Quod Abbas singulis saltem semestribus anticipate persolvat summam substentationi Monachorum, Cultui Divino, et reparationi fabricarum debitam vigore Visitationis Pulci; nimirum pro substentatione octo Monachorum, et famuli, ad rationem unciarum decem et septem in singulos, uncias in totum . . . . on7 153 » »

Pro cera, oleo, Cultu Divino, sive necessariis Sacristiae unc. annuas on7 15 » »

Pro reparatione fabricarum Ecclesiae, et Monasterii, et pro jocalibus Ecclesiae uncias aequis partibus quatraginta adminus: plus vero si major necessitas majorem postulaverit summam . . . . . . on7 40 » »

Ad effectum autem ejusmodi Dnus Visitator cassat, annullat, et irritat omnes, et singulos actus, transactiones, contractus, etc. fortasse initos super praemissis contra formam visitationis absque suprema, et immediata Regis dispensatione, et derogatione, easque in posterum fieri vetat.

Ad haec quoad summam pro reparatione fabricarum et jocalibus mandat, quod Abbas Commendatarius, statis, ut supra, temporibus, deponere habeat et debeat in arca sacra in Monasterio custodienda sub tribus clavibus per Deputatos tenendis praedictam summam annuam unciarum adminus quatraginta, quae quidem administretur, et erogetur per Archipresbyterum loci, Priorem Monasterii, et primum Juratum ejusdem loci, quos Dnus Visitator in perpetuos Deputatos eligit cum facultatibus opportunis, signanter vero exigendi manu Regia super fructibus Abbatiae summam praedictam, quatenus statis temporibus non fuerit eadem per Abbatem depositata.

Porro Dnus Regius Generalis Visitator mandat quod declarationes, et praescripta in visitatione Abbatiae de Altofonte pro regulanda massa, et Deputatione ejusdem observentur quoque in hac Abbatia: caventque praeterea Deputati praedicti ne quisquam peragat, nisi cum intelligentia Abbatis Commendatarii, sive ejus Procuratoris: neque pecunias jocalibus et supellectilibus Ecclesiae applicandas in supellectilia Monasterii implicent.

Quod haec vero quoniam in examine computorum dictae Massae constitit Monachos pecunia in fabricis et jocalibus Ecclesiae expendendas implicasse in supellectilia et utensilia Monasterii in summa unciarum quinquaginta octo tt. vigintinovem, et gr. quindecim.

Dnus Visitator eosdem condemnavit ad restituendam et deponendam in arca sacra Deputationis eam summam, alioquin sequestrentur ipsis per Deputatos manu Regia annuae praestationes.

Quod quolibet anno iidem Deputati computa administrationis examinent cum interventu Abbatis, sive ejus Procuratoris, nec computa, et administratio praedicta visitari de caetero possit a functionibus regularibus.

Quod libri satisfactionis Missarum fiant, et disponantur juxta instructionem Sacrae Congregationis.

Denique quod observentur disposita, et ordinata in Visitatione Abbatiae Roccae Amatoris circa supellectilia, inventarium, spolia, et oblationes.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ARCHIMANDRITATUS MESSANENSIS CUJUS IN PRAESENTIARUM ARCHIMANDRITA EST EMUS, ET RMUS DNUS CARDINALIS VALENTI CONZAGA HABITA PER ILLUMUM, ET RMUM DOMNUM D. IOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS REGIUM GENLEM VISITATOREM.

DE REGALIS ARCHIMANDRITATUS

ORIGINE, ET STATU.

Rogerius Comes, qui ad liberandam Siculam regionem a tyrannide Saracenorum intendebat cum primum ad illos dejiciendos in Messanae littore esset appulsus, templum ad Messanensem portum Sanctissimo Servatori se conditurum vovit; abjectisque inde Saracenis, templum quod voverat ad isthmi apicem extruxit, adjunctoque coenobio Monachos Sancti Basilii Ordinis accivit, ut in eo sacra peragerent, Divinaque Officia decantarent, ut liquet ex ejus diplomate dato Messanae anno mundi 6602 — salutis 1094. — Rogerius deinde Rex ejus filius patris pietatem emulatus, pro ea quae ex Regio animo elucere poterat munificentia, vetus templum, humilesque aedes funditus obvertens, novum peramplum aliud augustiori structura condidit, pavimentoque marmoreis tabulis, ac porphireticis, variique coloris tessulis concinne decorato exornavit. Coenobium inde extruxit pro majori Monachorum numero commodius ac magnificentius, quod pluribus latifundiis, et castellis donavit, pluriumque Ecclesiarum, et Monasteriorum redditibus locupletavit, adeout Sancti Salvatoris Ecclesiae, et Monasterii fundator meruerit appellari; sicut et ipse se dixit in diplomate, dato anno mundi 6641, et altero anno 6642; quam pietatem successores Reges prae oculis habentes, aliis donationibus, exemptionibus, immunitatibus, et privilegiis cumularunt.

Haec itaque, aliaque merito jus patronatus Siculis Regibus adstrinxeruut, propter quem praedictus Archimandridatus ad Regiam praesentationem nunc pertinet, Regiaeque Visitationi, aliisque Patronatus juribus obnoxius est.

Carolus V Imperator subinde cum pro bono, et tuitione Regni in extremo isthmo dicti Monasterii loco arcem extruere voluisset, novum alibi Monasterium construi curavit, ubi nunc visitur ad litus maris prope Messanam in lingua Phari.

Cum vero Rex Rogerius perampla donatione Sanctissimi Salvatoris Monasterium locupletasset, Abbates ejusdem Monasterii, quibus omnia Monasteria ejusdem Ordinis in Sicilia, et Calabriae existentia subjecit, tamquam patres, et antistetes omnium Monachorum Archimandritas constituit, eo quod, ut dicitur in privilegio Archiepiscopi Messanensis, praeerant omnibus Monasteriis, et Grangiis Ordinis S. Basilii quae in Sicilia, et Calabria Co-

mes Rogerius fundaverat; coenobiumque magnum Monasterium nuncupari voluit. Horum hinc Monasteriorum Abbates, ac Priores ad diem SS. Salvatoris sex augusti, ut compareant coram Archymandrita, vel ejus Vicario Generali vocantur, et contumaces poenis Canonicis subijciuntur.

Praeterea idem Rogerius Rex, obtento consensu Episcopi Messanensis Dioecesi Archymandritae constituit. cum quasi Episcopali jurisdictione, cujus fines adparent ex privilegio anni 1134, in quo dicitur, quod Rex laudatus obtulit locum, et terras incipientes ab extremo Portus Messanae per totum Prathum S. Hyacinthi, piout mare concludit ab Oriente et Occidente, Septentrione, et Meridie; id est ut declaravit Pompejus Columna Delegatus Apostolicus in dirimenda quaestione circa fines Archimandritatus Dioecesis, Archimandritam inter, et Messanensem Archiepiscopum ab antiquo templo S. Hyacinthi ad quoddam lapideum crucis signum in regione Terrae Novae; eamque perlustrans Archymandrita Crucem more Patriarcharum, et Archiepiscoporum, sibi praefert, ut haec aliaque Archimandritae privilegia, et jurisdictiones in suo diplomate expressit Urbanus PP. VIII.

Olim ad hunc Archimandritatum evehebantur Monachi Basiliensis Ordinis, quoniam vero affectus erat, sicut aliis de Regio Patronatu Abbatiis, et Beneficiis accidit anno 1455 a Siculis Regibus Presbytero saeculari commendari coepit.

Archimandritalis Dioecesis mediocris est, et sex numerantur loca, in quibus Archimandrita spiritualia, et temporale dominium liberè exercet; magistratusque saeculares pro Justitiae administratione constituit, eaque prout Urbani VIII rescripto, ac Regiarum Visitationum actis recensentur sunt videlicet.

Savoca cum ejus Casalibus sub titulo Baronis seu Domini, Casale vetus, Casale Tuguriorum, vulgo Le Pagliare, Leocadis, Antelli, Messarii, quibus accedit Palmolii parvus Pagus.

Dioecesis vero loca, et in iis censita Civium Capita sunt prout sequuntur.

Savoca oppidum habet animas.	num.	2800
Casale vetus	num.	1900
Casale Leogadis	num.	300
Casale Tuguriorum	num.	1000
Mandanicium oppidum	num.	1066
Fortia d' Agrò oppidum.	num.	2052
Alì oppidum.	num.	1589
Itala oppidum.	num.	1217
S. Angelus de Brolo oppidum.	num.	3362
Casale Salicis	num.	500
Casalia Sancti Gregorii Gypsi, et Serri.	num.	285
Summa Animarum	num.	16062

Habet nec non Dioecisis Archimandritalis.

Sacerdotes saeculares	num.	256
Diaconos	num.	18
Subdiaconos	num.	18
Clericos	num.	57
Archipresbyteros Curatos	num.	6
Priorem Curatum	num.	1
Cappellanias Curatas	num.	3
Parochias	num.	10
Monasteria Monialium	num.	1

Conventus Regularium	num.	18
Regulares	num.	161
Legata cum obligatione Missarum	num.	551

Hebet praeterea Sodalitia, Montes Pietatis quamplures; nec non Nosocomium in oppido S. Angeli de Brolo.

TITULUS I.

VISITATIO LOCALIS

Status materialis

§ I.

De Ecclesia Archimandritali.

Antiquum templum Ss. Salvatoris ad estremum isthmum, postquam ubi erat Coenobium, arx per Imperatorem Carolum V extructa fuit Ecclesia evasit Sacramentalis, sive Parochialis, cujus Capellanus Curatus per Siculum Regem electus, per Archimandritam confirmatur.

Novum ergo templum Ss. Salvatoris in Lingua Phari extructum fracturae magnificentia pollet, licet adhuc non expletum. Ad aditum templi tres inspiciuntur portae; quarum una major inter duas minores assurgit. Septem habet Capellas cum suis altaribus praetar aram maximam. In primo autem altari dexteri lateris templi extat tabernaculum ad Ssma Eucharistiam observandam. Eminet Chorus, in quo per Monachos graeco ritu, Divina Officia decantantur; ibique extant organa. Reliquam templi partem complent Sacristia turrisque campanaria, tribus instructa campanis.

Itaque Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator comitantibus quampluribus Nobilibus Civitatis Messanae, et Vicario Generali Archimandritae, eo absente, se contulit ad Ecclesiam Archimandritalem, ubi a Priore Monasterii et Monachis cum mortariorum explosione, sonitu que campanarum honorificentissimè pro more exceptus est. Ecclesiam inde omnibus pro more adhibitis solemnitatibus, subiens, visitavit Ssmum Sacramentum, pixides, tabernaculum interius, exteriusque, olea Sacra, Sacras reliquias, altaria omnia, Chorum, librosque Chorales, pavimentum Ecclesiae, tectum, muros omnes, Sacristiam, turrimque campanariam, ac omnes Ecclesiae partes. Sacrae vero Reliquiae, quas Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator invenit, sunt, quae sequuntur.

CATALOGUS

Sacrarum Reliquiarum

In primis octo frusta de Ligno Ss. Crucis in cruce argentea. De veste et filo Beatae Virginis in urnula argentea posita sub praedicta Cruce, nec non de velo, et capillis ejusdem Beatae Virginis in theca argentea.

Item in alio Reliquiario deaurato asservantur Caput integrum S. Philareti Panormitani Monac. Basil. Tria Crania SS. MM. Alphi, Philadelphi, et Cyrini. Humerus S. Barbarae V. et M. Ex ossibus Josaphat E. M. cum frustulo ejus vestis. S. Blasii M. S. Placidi M. S. Theodori M. Sanctae Venerae V. M. Sancti Longini M. Sanguis coagu-

latus S. Demetrii M. Ex humero Sanctae Herosolymae, et ex lapidibus, quibus fuit lapidatus; Ex ossibus Sancti Dionysii Areopagitae; S. Johannis Eleemosynarii; De nervis manus Sanctae Annae Matris Beatae Virginis. Ex ossibus Sancti Nicolai Myrensis; Sancti Januarii; Sancti Nestoris; S. Tridenti; S. Pantaleonis; S. Paulini Episc. Pollex S. Christophori M. in brachio argenteo; Caunella brachii Sanctae Agathae V. M. in brachio argenteo deaurato.

In Pyramide lignea deaurata extat de virga Aaron frustum.

In statua argentea asservantur reliquiae ex ossibus Sancti Blasii.

In statua ex Auricalco deaurato cum capite argenteo, asservatur Cranium S. Johannis Chrysostomi.

In alia statua asservatur frustum brachii S. Bartholomaei

In arcula asservantur quinque integra corpora SS. Nicandri, Petri, Demetrii, Gregorii, et Elisabethae, fratruum, et Sororum.

§ II.

De Monasterio

Cum Rogerius Comes primum, deinde Rogerius Rex extructo templo SS. Salvatori nuncupato, et adjuncto Coenobio, ea perampla dote donasseut Monachis Ordinis Sancti Basilii, tradiderunt una cum integra dote. Tunc Archimandrita ejusdem Ordinis erat monachus qui iis praeerat, sed postmodum Archimandritatu in Commendam redacto jus omne Archimandritale in Commendatarios pervenit. Quoniam vero varii abusus inde profluxerunt ex Monachorum parte, ob Monasticae Disciplinae relaxationem, et ex Procuratorum, et Arrendatariorum excessibus ad jurisditionis usurpationem: Regii Visitatores, et potissimum Franciscus Puteus Archimandritale Monasterium perlustrantes, suis decretis obviam ire praedictis abusibus satagerunt.

Nunc praedictum Monasterium, licet adhuc incompletum, duobus constat conclavibus, duodeviginti cellis instructum cum necessariis officinis; habet insignem manuscriptorum Bibliothecam, nec non viridarium. Est in Monasterio Novitiatus, sive Professatus locus, quem Seminarium appellant pro studio Philosophiae, Theologiae, et Linguae Graecae.

Expleta itaque Visitatione Ecclesiae, Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator perlustravit Monasterium, dormitoria, cellas, officinas, Bibliothecam, fabricas omnes interiores exterioresque, et viridarium, nec non Novitiatum, sive Seminarium.

Discussis inde relationibus circa statum materialem ecclesiae, et Monasterii, praesentatis in officio Sanctae Regalis Visitationis per Vicarium Generalem Archimandritae, eo absente, respectivè, et per Monachos, Illmus et Rmus Dnus Genlis Visitator praecepit, atque mandavit.

Quod Confessionalia ad formam a Sancto Carolo praescriptam reformentur. Altaria vero omnia cerata, stragulis, et stratis instruantur.

Item caveatur, quod insignes Reliquiae cum exponi contigerit, non sine custode Monacho publicè prostent, ne ut hactenus evenit furti periculum subeant.

Quod totius Ecclesiae fabrica intra decennium integrè perficiatur, et ad effectum ejusmodi ex unciis biscentum, quae nunc Archimandrita persolvit pro fabricis, et jocalibus, quidquid merè necessitati jocalium et supellectilium Ecclesiae, et reparationi Monasterii supererit totum in Ecclesiae praedictae fabricis, ab ipsis Deputatis juxta beneplacitum ejusdem Archimandritae, sive ejus Vicarii Generalis et non alias implicentur.

TITULUS II.

VISITATIO STATUS FORMALIS

Forma Archimandritatus ea est, ut suum Archimandritam ad Regiam praesentationem obtineat. Is curam quasi Episcopalem, et Spiritualem exercet in Dioecesi per Archipreshyteros, et Curatos, suam vero audientiam et jurisdictionem explet per Vicarium Generalem.

Administros Divini Cultus habet in Ecclesia Archimandritali Monachos Ordinis Sancti Basilii. In Dioecesi vero simplices Presbyteros, quibus diversorum ordinum adjutricem Religiosi manum praestant.

§ I.

De Archimandrita et Vicario Generali

Archimandritatum SS. Salvatoris Urbis Messanae modo obtinet Eminmus et Rmus. Dnus Cardinalis Silvius Valenti Gonzaga vigore Regiae praesentationis Imperatoris Caroli III Hispaniarum, utriusque Siciliae Regis, et Bullarum Apostolicarum datarum Romae die 6 Octobris 1724. Regio Placeto in Regno vallatarum die 20 Aprilis 1725 legitimamque possessionem accepit per Procuratorem die 21 Maii 1725

Is quasi Episcopalem audientiam, et jurisdictionem exercet per Vicarium Generalem, qui modo est Franciscus Miceli Episcopus Amatuntinus, cui suffragantur Locumtenens, quatuor Adsessores, Procuratores Fiscales duo, Advocatus Fiscalis, Magister Notarius, Artuarii duo, Capitaneus, et quatuor Porterii, et servientes. Advertendum tamen, quod quia Archimandrita proprium non habet palatium, Vicarius Generalis in palatio, quod in Messana Urbe solet locare, Curiam erigit. In locis vero Dioecesis extant Vicarii Foranei cum Magistris Notariis, Fiscalibus, et servientibus, et in Oppido Sancti Angeli de Brolo etiam cum Adsessore.

Jurisdictionalem temporalem exercet in Savoca, ejusque casalibus per Procuratorem Generalem.

Cum autem Emus Cardinalis Archimandrita abesset, Vicarius Generalis ejus nomine, vigore edicti Sanctae Regalis Visitationis rationem reddidit Illmo et Rmo Dno Regio Generali Visitatori de sua cura Pastorali, deque statu Archimandritatus, praesentata perampla relatione in officio Sanctae Regalis Visitationis. In ea autem retulit: I De Origine, et Fundatione Ecclesiae, et Monasterii Archimandritatus. II De palatio Archimandritali. III De possessione Archimandritae. IV De Operibus piis. V De Abbatibus suffraganeis. VI. De Dioecesi, ejusque finibus. VII De Savoca, ejusque casalibus. VIII De oppido Mandanicis. IX De oppido Fortiae Agrò. X De oppido Alì. XI De oppido Italae. XII. De oppido Sancti Angeli de Brolo XIII De Casale Salicis. XIV De Casale Sancti Gregorii Gypsi. XV De Legatis, et Operibus piis Dioecesis. XVI De Praedicatoribus Missionibus, et exercitiis Spiritualibus. XVII De electione Parachorum. XVIII De Regularibus. XIX De Monasteriis Monialium, et Conservatoriis. XX De obligatione Parochorum. XXI De magna Curia Archimandritali, aliaeque relationes per eumdem fuerunt praesentatae.

§ II.

De Servitio Divini Cultus

Ecclesia Archimandritalis a primaeva fundatione semper Monachos Ordinis Sancti Ba-

silii Administros Divini Cultus habuit, qui primum sub Archimandrita Monacho, tum commendato Archimandritatu sub Priore Monacho remanserunt. Hi noctu, diuque Divina Officia decantabant, et omnia Ecclesiae servitia explebant. Non semper tamen eodem numero. Olim enim, ut prodit Visitator Arnedus viginti, vel triginta, vel plures Monachi in Archimandritali Monasterio degebant; tempore vero Visitationis Francisci Venti erant novem Sacerdotes Monachi, et quatuor Clerici, ipse vero declaravit decem debere esse Sacerdotes. Perlustrante subinde praedictum Archimandritatum Jacobo Arnedo, sex erant Sacerdotes Monachi, et duo Clerici; ordinavit tamen Visitator, quod essent saltem sexdecim Sacerdotes, et quatuor Clerici; cum autem perlustraret eumdem Visitator Puteus, invenit Monachos Sacerdotes decem, et quatuor Clericos, seu Diaconos; hunc vero numerum in posterum retinendum ordinavit Visitator, voluit tamen, quod loco unius ex quatuor Clericis alius introduceretur famulus, quem numerum confirmavit Visitator Jordius.

Nunc vero servitium Chori, et Ecclesiae expletur per Monachos decem Sacerdotes, quinque Clericos, et quator conversos: iique graeco idiomate Divina Officia persolvunt.

Itaque Illmus, et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator discussis relationibus praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis respectivè per Vicarium Generalem Emi Archimandritae, et per Monachos ad statum formalem spectantibus, visitavit Curam Sastoralem Emi Archimandritae, Officium Vicarii, et Curiae Administratorum, Disciplinam Ecclesiasticam. et Curam Parochialem Dioecesis. Tum visitavit servitia Divini Cultus, Priorem, Monachos, Regulas Ordinis Sancti Basilii, earumque observantiam. Personalem, sive auricularem quoque Monachorum visitationem habuit, quos super idoneitate examinavit, atque singulatim secreto audivit super iis, quae ad formalem statum pertinebant. Quibus peractis decrevit, atque mandavit:

Quod pro omnibus Dioecesis Ecclesiis numerus Clericorum praefiniatur et praefinitio publicè propendeat.

Quod nemo ad Clericatum, aut ordines promoveatur, nisi per triennium in aliquo seminario fuerit educatus.

Quod nihil a suis Visitatoribus accipiatur, ac exigatur in visitatione, praeter procurationem in victualibus, aut donec, et quousque subditis placuerit in summa aequivalenti pecuniae juxta modum in Extravaganti *vas electionis* de censibus praefinitum.

Quod in Curia Archimandritali taxa Innocentiana religiose observetur.

Quod circa Vicarium Generalem serventur disposita in Tridentino, et Decretis Sacrae Congregationis. Officiales vero caeteri Curiae Archimandritalis sint Ecclesiastici.

In reliquis vero statum formalem Ecclesiae Archimandritalis spectantibus, serventur Decreta communia.

TITULUS III.

DE VISITATIONE STATUS REALIS

Rogerius Comes cum templum SS. Salvatoris nuncupasset, et Coenobium pro Monachis Ordinis S. Basilii extruxisset illud dotem pro divino Cultu, et Monachorum substentationem donavit. Magnificentius subinde templum, et Coenobium Rogerius Rex excitans, ampliorem quoque dotem illi constituit pluribus donationibus, et nonnullorum Monasteriorum aggregatione. Cumque tandem Imperator Carolus V loco veteris Coenobii arcem construere voluisset pro expensis fabricae novae ecclesiae, et Monasterii substituendis. redditus Archimandritatus adaugere curavit unione Monasterii Sancti Pantaleonis, et alterius de Massa ejus Grangiae una cum eorum redditibus.

Cum hunc Archimandritatum Monachi olim integrè possiderent, penes eos quoque insidebat cura sibi de necessariis consulendi Ecclesiam jocalibus, et ornamentis instruendi,

et fabricas Ecclesiae, et Monasterii reparandi. Redacto postmodum Archimandritatu in commendam, sicut Commendatario Archimandritae omnes redditus, emolumenta, et jura cesserunt, ita omnes gravitiae, et onera ad eum spectarunt.

Hinc de redditibus Archimandritae certam portionem Monachi consequuti fuerunt, pro eorum congrua substentatione, aliaque certa summa pro Divino Cultu fabricis, et jocalibus etiam taxata fuit.

§ I.

De Regia Archimandritali Mensa.

Illmus et Rmus Dnus Regius Gentis Visitator perlustravit Mensam, sive bona, et redditus Archimandritatus; nec non eorum onera, sive, ut vocant, *gravitias*, et examinatis relationibus praesentatis pro parte Archimandritae in officio Sanctae Regalis Visitationis; inspectisque Archimandritatus antiquis rollis, publicisque Notariorum actis, et aliis notitiis aliunde comparatis, invenit bona, redditus, onera, ac praetentiones, ea quippe esse quae inferius describuntur, salvo tamen meliori examine, et citra praejudicium Archimandritatus, Regis, et quorumcumque etc.

Bona, et Redditus Archimandritae.

Possidet in primis Archimandrita viginta quatuor feuda, sive nemora in territorio Savocae, et alia uti dicunt *Zafare* viginti quatuor, contermina praedictis feudis.

Item possidet Archimandrita infrascriptas *Zafaras* ei concessas a Juratis, et Sindacis Savocae, Casalis veteris, Pagliarae Leocadis, aliisque personis, vigore transactionis initae inter eosdem, et Archimandritam die 25 Octobris anno 1729 in causa, et lite circa Decimas frondium, olivarum ec. Zafarae vero sunt, Zafara nuncupata *di Mastronicola*, et *Nicofalio*. Pars Zafarae *di Monastria*, et *Ginestri*: Pars Zafarae *di Arogiolo*; Zafarae *d'Intari*; Pars Zafarae *di Pietre Rosse*, Zafara *del Soglio*, et *Vernà*. Quae quia contermina sunt predictis feudis, locantur per Archimandritam una cum ipsis.

Feuda autem in Parte Septentrionali

Feudum seu nemus nuncupatum di *Prioli*, feudum di *Mancusa*, Leocadis, modo locata Clerico Sebastiano Cugliturì Pagliarae pro annuis	on7	10	»	»
Feudum, seu nemus di *Mastronicola* et feudum di *Nicofolio* locata Josepho Vechino pro annuis	on7	34	»	»
Feudum S. Marinae locatum Johanni Spataro pro annuis .	on7	16	»	»
Feudum, seu nemus del *Cuolo* locatum P. Antonio di Blasi Guardiano Conventus Sancti Francisci Assisii in Savoca pro annuis . .	on7	33	»	»
Feudum, seu nemus Sancti Philippi, et feudum *di Salice* locata cum medietate nemoris *di Misitano* Johanni Spataro quondam Josephi pro anniis.	on7	64	»	»
Feudum, seu nemus di *Misitano*, feudum di *Mandra*, feudum di *Diminisia*, et feudum, seu nemus *della Perara*, locata RR. D. Johanni Puglisi, et D. Josepho Finocchio pro annuis. . . . . ,	on7	100	»	»

In parte Occidentali

Feudum, seu nemus *di Vissi* et feudo *di Gruada*, locata Rev. D. Antonino di Savoca per acta Notarii Johannis Nicotina die 21 Augusti 1741 pro annuis . . . . on7 9 » »

In parte Meridionali

Feudum *dell'acqua* Savocae locatum Johanni Spadaro quondam Josephi pro annuis . . . . on7 31 » »

Feudum, seu nemus *di Morzulli*, locatum Abbati D. Jacobo Lo Re pro annuis . . . . on7 75 » »

Feudum, seu nemus *dello Sperone*, feudum di Ammare, feudum *della Casella*, feudum *di Foreti*, feudum *di Mattoli*, feudum *di Calunnara*, feudum *di Gerafia*, feudum, seu nemus *di Palmenti*, locata R. D. Antonino Sistuccia, Magistro Eliae Prestipino, et Petro Ferraro pro annua summa . . . . on7 233 12 »

Decimae Victualium

Spectant ad Mensam Archimandritalem decimae frumenti, hordei, germanorum, et fabarum, quae seruntur in nemoribus, et Zafaris praedictis, exceptis terretis nuncupatis *Marinari*, quae decimae hoc anno reddiderunt summam . . . . on7 300 » »

Decimae Vini Musti

Spectant ad eamdem Mensam Decimae Vini musti ex vineis *Marinarae*, quae in hoc anno reddiderunt summam . . . . on7 200 » »

Decimae Ovium, et Caprarum

Spectant ad eamdem Mensam decimae ex ovibus, et capris naturalium Savocae, et casalium, videlicet, ex centum praedictis animalibus spectant quinque ejusdem specici ad Mensam, eaeque in praesenti anno reddiderunt on7 60 » »

Decimae Porcorum

Spectant ad eamdem mensam Decimae Porcorum, quos possident naturales Savocae et Casalium ratione nempe decem pro centenario, quae in praesenti anno reddiderunt . . . . on7 24 » »

Bajuliva Savocae.

Spectat ad Mensam Archimandritalem bajuliva Savocae, quae compraehedit decimam olei trappetorum, lini, carcerem animalium, doganam terrae, et mari, censum trappetorum tabernarum, molendinorum, paratorum trazeriarum, fidam animalium etc. quae reddit circiter summam . on7 47 » »

Bajuliva Antilli.

Praedicta bajuliva reddit circiter summam . . . . . on7 2 12 »

Bajuliva Pagliarae.

Bajuliva praedicta una cum decimis victualium localis reddit summam circiter. . . . . on7 21 » »

Bajuliva Casalii Veteris.

Praedicta bajuliva una cum dogana reddit . . . . . on7 6 » »

Bajuliva Palmoli.

Praedicta bajuliva una cum porta Mandanicis reddit, prout dicitur sub titulo portae praedictae.

Minutae Serici Savocae et Casalium.

Spactant ad Mensam Archimandritalem grana duo, et picculi tres super qualibet libram serici in Savoca, quae in praesenti anno reddiderunt summam unc. 23, 1, 4. . . . . on7 23 1 4

Minuta Serici Pagliarae.

Praedicta minuta serici in praesenti anno reddit on7 5 15 9 3

Minuta Serici Locadis.

Praedicta minuta reddidit in praesenti anno on7 4 18 8

Minuta Serici Palmolii.

Praedicta minuta reddidit in praesenti anno . . . . . on7 » 20 »

Minuta Serici Casali Veteris.

Praedicta minuta una cum rot. ejusdem loci reddidit circiter summam on7 25 15 »

DECIMAE

Fornacum lignorum et rotulorum.

Spectant ad praedictam Mensam decimae calcis, et canalium ex fornacibus naturalium praedicti oppidi, et casalium ad usum venditionis. Item decimae ex lignis vendendis, quae ceduntur ex nemoribus et zafaris praedicti territorii. Item rationes rotulorum ex bobis, et aliis pecudibus, et piscibus, quae ceduntur in territorio praedicto, et laniariis, et in plateis quae reddunt summam circitar. . . . . on7 25 15 »

Porta Limine

Spectat ad praedictam Mensam fida pecudum exterorum, quae introducuntur ad pascendum in Zafaris, et nemoribus; idque sub nomine *Portae* significatur, sub praedicta autem *Porta* intelliguntur: Decimae vini musti vinearum, quae existunt in nemoribus *di Mattoli*, *Gerasia*, *et Sperone*, quae reddit summa . . . . on7 65 » »

Porta Mandanicis

In praedicta Porta Mandanicis ultra fidam pecudum, ut supra, includuntur Decimae Victualium ex illa Porta, quae incipit super locade usque ad Contratam *del Coniello*, *e della fossa del Lupo*, bajuliva, palmolii, et ut vulgo dicuntur *Casatica* Naturalium Mandanicis, quae reddit on7 18 » »

Rationes Rotulorum Locadis

Praedicta rotula reddunt circiter. . . . . . . on7 1 20 »

Decimae Frondium Mandanicis

Spectat ad praedictam Mensam decima frondium mororum nigrorum existentium in nemoribus *di Mastronicola*, *Nicofolio*, illorumque Zafaris, comprehensa etiam decima redacta in censum per Abbatem D. Andream Lucchese, et Avarna, quae frondium decimae reddiderunt . . on7 8 » »

Census Viridarii Missarii.

Spectat ad praedictam Mensam Viridarium *delli Mantarri in Missario*, cujus possessores ratione census solvunt . . . . . . on7 5 12 »

Census D. Antonini Bonanno Messanensis

Spectat ad praedictam Mensam locus D. Antonini Bonanno Messanensis in territorio Savocae in contrata *di Sciari*, qui ratione census reddit on7 1 10 »

Census Commendatoris di Giovanni Messanensis

Spectat ad praedictam mensam locus in territorio Savocae, contrata *della Ficara*, cumque praedictus Commendator litem instituisset de non solvendis decimis super eodem loco, fuit constitutus annuus census. on7 1 6

Alia Bona extra territorium Savocae

Feudum Salicis, quod continet feudum etiam Malvagnae, idque reddit annuam summam . . . . on7 52 » »

Alia portio praedicti feudi, vulgo nuncupati Malvagnae nunc possessa per D. Antonium Vita, reddit annuam summam . . . . on7 90 » »

Feudum Gypsi locatum R. D. Didaco Celesti pro annua summa on7 60 » »

Feudum Castanae reddit annuas. . . . . on7 12 » »

Feudum nuncupatum *la Pellera* in territorio Roccellae, locatum Dominico Orlando pro annua summa unciarum . . . . . . onz 90 » »

Feuda Sancti Jacobi *di Marmaso*, et *Bicchina* in territorio Nohariae reddunt annuas . . . . onz 23 » »

Feudum Sancti Eliae in territorio Tripis locatum Rev. D. Antonino Foti pro annua summa . . . . onz 12 » »

Tenimentum terrarum seminatoriarum cum domibus, et stabulo in territorio Paternionis locatum Placido, et D. Mario Locandro pro annuas onz 28 » »

Feudum vulgo nuncupatum *di S. Giovanello* in territoriis Leontini, et Augustae, locatum Can. D. Josepho Rosano pro annua summa . onz 40 » »

Spectat ad praedictam mensam feudum Sancti Gregorii de Tricalis in Dioecesis Agrigentina, olim censitum per Archimandritam Lucain de Bufalis Baroni Villafrancae pro annuis unciis quatraginta duabus; postmodum intentata lite super eadem summa, ut traditur per Archimandritam Requisenz, fuit auctus census ad annuas uncias centum, quas modo solvit Princeps Villafrancae . . . . onz 100 » »

Census Bullalis unciarum quadraginta super feudis Principis Pantellariae onz 40 » »

Spectat ad mensam praedictam solum montis Pictatis urbis Messanae eidem censitum pro annuo canone . . . . onz 18 15 »

Item locus terrarum mororum, et domorum in territorio Messanae extra portam Imperialem, super quo solvunt haeredes D. Josephi Cacciola. onz 24 » »

Locus olivarum mororum, aliarumque arborum cum domo, et cisterna in territorio S. Petri Monfortis, censitus pp. Carmelitarum Conventui ejusdem oppidi pro annuo canone olim salmarum quatuor fariuae subinde unciarum . . . . onz 4 » »

Duo petia terrarum seminatoriarum in nemore Monfortis in contrata *d'Inita*, unum videlicet nuncupatum Sanctae Annae, et aliud nuncupatum vulgo *Gallo Cotto*, concessa ad emphyteusim pp. Oratorii S. Philippi Nerii sub titulo S. Mariae de Crispino, existentibus in nemore Monfortis pro annuo canone . . . . onz 1 » »

Praedicti autem redditus faciunt summam . . . . . . onz 2004 29 16

Quoniam vero in relatione Conservatoris Regii Patronatus anni 1731, dicitur, redditus Archimandritalis mensae ascendere ad summam unciarum 2418. Nec ex parte Commendatarii Archimandritae allegata fuit ratio diminutionis hujus redditus, ideo pro partita introitus adsignatur sma prout in praedicta relatione . . . . onz 2418 » »

Onera et Gravitiae

Regiae Curiae pro tandis, et donativis. . . . . . . onz 273 5 11

Deputationi Regni . . . . onz 32 26 6

Pro fabricis, et jocalibus per decennium juxta decretum, comprehenso censu pro solo monasterii expresso in visitatione Putei . . . onz 200 » »

Post decennium vero, solvenda erit summa unciarum nonaginta Seminario praedicti monasterii hactenus unc. 40, verum deinceps observandum erit decretum commune. . . . . onz 40 » »

Pro festivitate Transfigurationis D. N. J. C. celebranda in Ecclesia Archimandritali . . . . onz 6 » »

Capellano Ecclesiae Sacramentalis sub titulo Sanctae Mariae *de Candelora* . . . . onz 6 » »

Archiepiscopo Messanensi ratione census	on7	16	8	»
Summa totius exitus	on7	574	9	17

Restrictus

Summa introitus importat	on7	2418	»	»
Summa exitus	on7	574	9	17
Remanet pro Archimandrita summa	on7	1843	20	3

Praetensiones

In primis Mensa Archimandritalis praetendit decimas super possessione, sive feudo nuncupato di *Baudari* in territorio Savocae prope Pagliaram, possesso per Ducam Caesari.

Item praetendit reintegrare Abbatiam Sancti Nicandri, una de membris Archimandritatus, nunc possessa ratione Seminarii per Monachos Basilianos SS. Salvatoris.

Item praetendit restitui viridarium conterminum Monasterio, nunc possessum per Monachos.

Item praetendit extentionem feudi *della Pollera* existentis in territorio Rocccellae ab aquis fluentibus ex montaneis, nec non facultatem promulgandi edictum, vel bannum de non cedendis arboribus in eo, juxta consuetudinem, et jus carcerum pro animalibus, quod impediunt Jurati praedicti oppidi Roccellae; nec non liberum pascendi in eodem feudo.

Item praetendit Jurisdictionem temporalem in casali Salicis, nec non liberam, et independentem exactionem Decimarum censuum etc. manu Regia, et baronali in dicto casali, et integro tenimento Salicis, et liberè exercere suum munus, Judicem Jdeotam constituere in praedicto tenimento per Archimandritam. Jtem jus tenendi carcerem privativè pro animalibus damnum inferentibus in eodem tenimento.

Item praetendit a Principe Villaefrancae annuas uncias octo pro pascuis in terris tenimenti Salicis, vulgo nuncupatis *li Franchi d'abbasso*.

Item praetendit decimas, vel census ab omnibus possessoribus bonorum existentium in omnibus feudis tenimenti Salicis.

Item praetendit liberè posse conductores feudi S. Eliae in territorio Tripis extrahere frumentum, spectans ad predictam Mensam sine ulla datii solutione.

Item praetendit jurisdictionem ordinariam in territorio Alì.

Item praetendit jurisdictionem super Monasterio Monialium SS. Salvatoris, nuncupato Philantropos urbis Messanae.

§ II.

De Mensa Conventuali, deque Bonis, et redditibus Monasterii SS. Salvatoris.

Commendato Archimandritatu SS. Salvatoris Clericis Saecularibus, atque omnibus ejus bonis, et redditibus sub Commendatariorum cura et administratione deventis, Regii Visitatores maximè studuerunt, ut necessaria ad victum, et vestitum Monachorum per commendatarios suppeditarentur. Olim conventum fuit Archimandritam inter, et Monachos, ut singulis eorum annua summa un7 17 6 traderetur per Archimandritam, quod subinde confirmavit Regius Visitator Puteus.

Tandem Gregorius P. XIII suis apostolicis literis datis anno Incarnationis 1579 Pontificatus vero anno VIII Guillelmo Cardinali Tit. Sancti Laurentii in Palisp. nuncupato

Sirleto Ordinis Sancti Basilii protectori facultatem fecit separandi Mensas Conventuales omnium Monasteriorum ab Archimandritali, aliisque Abbatialibus Mensis cum dismembratione bonorum immobilium.

Hinc in nonnullis Monasteriis literae Apostolicae Gregorii XIII suum sortitae fuerunt effectum; sed vita functo interea Cardinale Sirleto cum Monasteria in Sicilia separationem non fuissent assecuta, Sixtus S. V in protectorem ejusdem Ordinis Julium Antonium Sanctorium Presbyterum Cardinalem tit. Sancti Bartholomaei in insula nuncupatum S. Severinae deputavit cum facultate, quam suo praedecessori Gregorius XIII concesserat.

Qua de re praefatus Cardinalis Sanctorius ad hujusmodi separationem Mensarum subdelegavit Brutum Farnetum. Cumque non omnia Sicilia Monasteria praedictus Brutus lustrasset, neque in iis ea, quae sibi demandata fuerunt exequutus fuisset, ideo in reliquis missum fuisse fertur delegatum a Clemente P. VIII Theodorum de Judice Abbatem Generalem Congregationis S. Basilii.

De hujusmodi autem Deputatione Bruti Farneti, et Theodori de Judice, deque Pontificiis literis, nullum per Monachos Monasterii SS. Salvatoris Messanae fuit exibitum authenticum monumentum; verum duas cartas, continentes Deputationem Bruti Farneti, factam per Cardinalem Sanctorium, et literas Clementis P. VIII, quas Illnus Dnus Visitator non admittens nisi si, et in quantum, et citra praejudicium Fisci, et quorumcumque hic tamen excribi mandavit.

Deputatio Bruti Farneti

» Viceres et Genlis Capitaneus in hoc Siciliae regno Rmis, ac Venerabilibus in Christo » Patribus Archiepiscopis, Episcopis, eorumque in spiritualibus et temporalibus Vicariis » generalibus, caeterisque demum universis et singulis Officialibus, et personis Regni » ejusdem tam spiritualibus, quam temporalibus, majoribus et minoribus, praesentibus » et futuris, quocumque officio, titulo, auctoritate, potestate, vel dignitate fungentibus, » et signanter Revdo D. Bruto Farneto Presbytero Spolitarum Dioecesis U. J. D. » cui vel quibus praesentes praesenntatae fuerint. Consiliariis, Oratoribus, et Fidelibus » Regiis devotis. Fuerunt nobis exhibitae, et reverenter praesentatae quaedam literae » S. C. M. exequutoriatae Panormi die 23 Julii 2 Ind: 1589; nec non, et quaedam » aliae Apostolicae Instaurationis, et reductionis Conventuum, et Monachorum Monaste- » riorum Ordinis Sancti Basilii, omni qua decet solemnitate expeditae, sigilloque aureo » inpendenti munitae, quarum Apostolicarum literarum teuor sequitur ut infra :

» *Julius Antonius Sanctorius* Divina miseratione tituli Sancti Bartholomaei in insula » Sanctae Romanae Ecclesiae Presbyter Cardinalis Sanctae Severinae nuncupatus, Pro- » tector totius Ordinis Sancti Basilii auctoritate Apostolica specialiter Deputatus. Dilecto » nobis in Christo Rev. D. Bruto Farneto Presbitero Spoletanae Dioecesis V. I. D. » Salutem in Dno sempiternam. Cum alias felicis recordationis Gregorius Papa XIII » per quasdam suas literas sub plumbo expeditas sub data Romae apud Sanctum Petrum » Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo septuagesimo nono Kal. Novem- » bris, Pontificatus sui anno VIII inter alia ordinavit ad hoc ut Monachi ejusdem » Ordinis in monasteriis, in quibus mensa Conventualis non esset ab Abbatiali separata, » quae Clericis saecularibus, et aliis cujuscumque gradus, et dignitatis, etiam si Cardi- » nalatus honore perfulgerent, commendatae essent, obsequiis altissimi Aliberius vocare » possent mensam Conventualem a mensa Abbatiali distinxerint, et ab eisdem monaste- » riis quousque illa commendata fuissent, eam bonorum stabilium, proprietatum, Ju- » riumque partem, quae tamen inter immobilia censerentur perpetuo dismembraverit, at- » que diviserit, quae ad alendum solitum Monachorum, et Ministrorum numerum vi-

» ctum, et vestitum, aliaque ad eorum substentationem necessaria sufficerent, eosdem » commendatarios ad assignandum totidem bona, proprietates, et iura praedicta intra » tempus per bon. mem. Guillelmum tit. S. Laurentii in Palisperna Presbyterum Cardi- » nalem Sirletum nuncupatum, dum viveret dicti Ordinis Protectorem, nostrum praedeces- » sorem praefigendum omnino teneri voluerit, et alias prout in eisdem literis inferius » insertis plenius continetur; Judicem autem, et exequutorem pro praedictis, et aliis in » hujusmodi literis contentis adimplendis, et adimpleri faciendis, eumdem Guillelmum » Cardinalem Sirletum et pro tempore ejusdem Ordinis existentem Protectorem, deputa- » verit, et esse voluerit; at tunc pro earum exequutione, idem bon. mem. Guillelmus » Cardinalis Protector Judex, et exequutor praedictus, facta prius certa taxatione, et » moderatione eorum, quae pro victu, et substentatione cujuslibet Monachi dicti Ordinis » in dictis monasteriis degentibus, adsignanda erant, literas monitoriales pro praedictorum » omnium exequutione proprietatum juriumque assignatione, decrevit tenoris sequentis » videlicet. Guillelmus miseratione Divina tituli Sancti Laurentii in Palispena Sanctae » Romanae Ecclesiae Presbyter Cardinalis Sirletus nuncupatus Ordinis sancti Basilii Ma- » gni, Protector, ac Judex, et exequutor ad infrascripta a SS. Dno Nostro specialiter » Deputatus Dilecto Nobis in Christo R. P. D. Nicolao Antonio Abbati monasterii San- » cti Nicolai de Butrano Ordinis Sancti Basilii Heracem. Dioecesis, et ejusdem Ordinis » generalis, salutem in Domino sempiternam. Ut ea quae a SS. Dno. Nostro et Sancta » Sede Apostolica ad dicti Ordinis incrementum, et illius Religionis commodum, et uti- » litatem concessa fuisse reperiuntur, suum consequantur effectum, quasdam sub plumbo » confectas literas praesentare fecisti, quas nos, ea quae decuit reverentia recipimus te- » noris videlicet.

» Gregorius Episcopus Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam Benedictus » Dominus Dnus Noster, a quo Sancti sui intelligentiae spiritu repleti, tamquam imbres » sapientiae suae eloquia emiserunt. Cumque in oratione confessi sunt, quo grato munere » Beatus Basilius, cognomento magnus a Divina Bonitate locupletatus, omnis, tantaeque » in se Beneficientiae auctori, quod recipit fertilissimi agri more cum centesimo reddi- » dit incremento; nam praeter ea, quae effudit Theologiae Scientiae, eloquentiaeque flu- » mina quaeque edidit continentiae, abstinentiae, et susceptorum pro Christo laborum » tolerantiae Documenta adoptatos, sibi novae sobolis fetus in Coenobiaque procul a co- » mune vivendi ratione segregatos in compositum ordinem redegit, et salutaribus prae- » ceptis instituit, ut perpetua futurorum tempora, successione, verbo, et opere a se » instructi, Deum confiterentur Catholicaeque Ecclesiae ornamento essent, atque in dubiis » rebus, adjumento, qui vitae sanctitate, et doctrina insignes, toto terrarum orbe, ma- » ximè vero in Asia, Palestina, Thracia, Graecia, et Italia multis saeculis floruerunt. Post- » ea vero, (quod non sine maximo animi nostri moerore recensemus) temporum injuria, » totiusque Orientis a dura Turcarum tyrannide oppressi calamitate, crebrisque ita ho- » minum exigentibus culpis exorientium Scismatum dissentientibus ordo ille alibi penitus » corruit, alibi ita fuit imminutus, ut disciplina regulari laxata; Charitas illa pristina » defervuerit, Monachique alii alio dispersi sine capite, sicut oves sine Pastore errave- » rint; in aliquibus autem ne vestigium quidem monastici remanserit instituti, Monasteria » eversa, et bona fuerint dissipata, cui incomodo (quod a nobis Nostri Apostolatus ratio » expressit) providere, ipsumque Ordinem praestinae Dignitati, Regularique observantiae, » quantum Domino adjuvante possumus restituire volentes, quam primum in agro Domini » uberis fructus majorum suorum, et praecipuè tanti Patris, et Magistri exemplo edere » valeant, maximè experire duximus a Monateriis, quae in Italia, et in Utriusque Siciliae » Regnis consistunt, quorum plagas proprius inspeximus huiusmodi Ordinis instauratio- » nem inchoare, ipsaque Monasteria in una Congregatione, juxta constitutionem felicis

» recordationis Innocentii Papae III praedecessoris Nostri in Concilio generali editam, quae
» incipit: » In singulis. ac Concilii Tridentini Decreta redigere, et non haec facilius optatum
» consequi possent effectum, primum dicti Ordinis generale Capitulum celebrari manda-
» vimus, in quo Abbas generalis, qui in singula praedicta, et alia ejus Ordinis Monasteria,
» Conventus, et Regularia loca ubicumque sub obedientia nostra, et Sanctae Romanae Ec-
» clesiae illa fuerint, illorumque personas absoluta sit auctoritate praeditus. Ac propterea
» Visitatores, Procurator generalis, et alii Officiales, quorum electio in Capitulo generali
» facienda esset, in Monasterio S, Philareti ejusdem Ordinis militantes Dioecesis in festo
» Pentecostes proximè praeterito eligerentur, illo prius de more indicto per dilectum
» filium Nostrum Guillelmum tituli Sancti Laurentii in Palispena Presbyterum Cardina-
» lem Sirletum nuncupatum ec. apud nos Ordinis sedemque Apostolicam Protectorem.
» Dilecto filio Paulo Abbati Monasterii Castrivillaris Ordinis Sancti Benedicti Cassi-
» nensis Dioecesis Congregationis Cassinensis eidem Capitulo, ejusdemque Guillelmi Car-
» dinalis nomine Praesidente ac in ejus manibus antequam ad electionis negotium pro-
» cederetur, Priores, et alios Monachos Monasteriorum dicti Ordinis Sancti Basilii
» praesentes, vocemque in Capitulo generali habere debentes, professione regulari, quae
» per Monachos ejusdem Ordinis Sancti Basilii emitti debet expressè emissa, et tan-
» dem cum pro electionibus, ut praefertur celebrandis iam in unum convenissent, vocatis
» omnibus qui voluerunt, et potuerunt, et debuerunt electionibus hujusmodi commodè
» interesse die ad eligendum praestituta, ut mos est dilectum filium Nicolaum Antonium
» Abbatem Monasterii Sancti Nicolai de Botramo dicti Ordinis S. Basilii Hieracen. Dioe-
» cesis in Abbatem generalem, ac duos Visitatores, et unum Procuratorem generalem,
» aliosque Officiales per socreta suffragia elegerunt. Nos autem reductionem eorumdem
» Monasteriorum, Priorum, et Monachorum in Congregationem, et Capitulum, dictique
» Capituli indictionem, et praesidentiam, ac electiones hujusmodi ratas, et gratas haben-
» tes, motu proprio, et ex certa scientia nostra, deque Apostolicae potestatis plenitudine,
» easdem tenore praesentium approbamus, et confirmamus omnesque tam juris, quam
» facti, et omissarum solemnitatum, etiam substantialium, vel ex ordine praedicti Sancti
» Basilii statutis requisitarum defectus, si qui intervenerint, in eisdem supplemus, et ni-
» hilominus praedictum Nicolaum Antonium Abbatem eidem Congregationi universae in
» Abbatem Generalem praefecimus. Curam illius universam, et in spiritualibus, et tem-
» poralibus plenissimè committendo; itaut ipse et Abbas Gen. pro tempore electus eae
» ut alii aliorum Ordinum in Congregatione reductorum, Abbates generales et Praesiden-
» tes in suis quibusque Capitulis, Congregationibus, et ordinationibus de Jure, privile-
» gio, et consuetudine habent, et exercent, habereque, et exercere possunt plenam,
» et omnimodam superioritatem, jurisdictionem, et auctoritatem habeant, et exerceant,
» tam in ea omnia, quae in Italia, et Regnis praedictis sunt, quam etiam in Sanctae
» Mariae de Oviedo Gienuen. et del Tordon Cordiben; ac Vallis del Gualleguillos Hi-
» spalen. Dioecesis, dudum a nobis in Regnis Hispaniarum instituta, et prorsus in alia
» quaecumque Monasteria Domus, et loca in eadem Provincia sub Regula Sancti Basilii,
» hactenus erecta, et in posterum erigenda, eorumque Abbates, Conventus, Monachos,
» et personas, quae nos pridem cum Monachis ejusdem Ordinis Sancti Basilii in Italia
» existentibus et eorum Congregationi praedictae sub obedientia inde futuri Abbatis, seu
» Vicarii generalis ejusdem Congragationis, perpetuo conjunximus, eaque nec non Visi-
» tatorem ejusdem Provinciae Hispaniae, Abbati, seu Vicario Generali Congregationis
» hujusmodi in Italia pro tempore eligendo subiecimus, et ab eo dependere decrevimus
» inter alia, quemadmodum nostris diversis literis prioribus: Videlicet Kal. maii, secundo,
» posterioribus vero octavo Ind. Julii, VI Pontificatus nostri annis Dat. plenius conte-
» netur. Iubemus itaque universos, et singulos ejusdem Congregationis Sancti Basilli,

» Abbates, Priores, et Praelatos, nec non Monachos, et alias quascumque personas ipsi
» Abbati Generali, tamquam membra Capiti, et eorum legitimo superiori, omnibus, quae
» ad Officium Abbatis Generalis pertinent, eorumque animae salutem, regularisque ob-
» servantiae, rationem concernunt prompte, et humiliter obedire. et ut habitus, qui ex-
» terius geritur, religiosis mentis effectibus pariter respondeat, statuimus, ut omnes Con-
» gregationis hujusmodi Professores eumdem habitum a Novitiis distinctum ex panno
» nigri coloris cum caputio, sive cucula monacali omnino deferant, veluti ex antiquo
» ejusdem ordinis instituto prisci Patres, et Monachi gestare solebant, atque omnes ejus-
» dem Ordinis Sancti Basilii Monachi, et religiosi, qui in dicto ordine jam admissi sunt,
» ad professionem regularem ejusdem ordinis in manibus Abbatis, si ibi fuerit, vel Prioris
» Monasterii, in quo reperiuntur expressè emittant. Deinceps vero nemo in dicto or-
» dine, illiusque Monasteriis ad ejusdem ordinis habitum regularem, vel professionem sive
» tacitam, sive expressam admittatur, nisi in aetate legitima constitutus. Anno demum
» integro in probatione juxta ejusdem Concilii Tridentini decreta, perstiterit; generale
» autem Capitulum, in quo de ordinis praedicti reformatione, et regulari observantia a-
» gendum erit. Tertio quoque anno celebretur eorumdem, sive Abbatis Generalis, sive
» Visitatorum, sive Procuratoris item Generalis munia, sive officia triennalia sint, licebit
» tamen in eodem Capitulo generali, ubi manifeste cognitum fuerit expedire eosdem om-
» nes aut eorum aliquas ad aliud triennium in eodem, quod gesserint officio, nec ultra
» confirmare; qui tandem ab eisdem muneribus absoluti, saltem per aliud simile trien-
» nii spatium officio vocent; caeterum si dicto Guillelmo Cardinali, et pro tempore dicti
» Ordinis Protectori videbitur opportunum, ac quousque ille id expedire censuerit, con-
» silium, et auxilium alicujus Abbatis Congregationis Cassinensis in hujusmodi Capitulis
» celebrandis, ex longa consuetudine, et experientia plenius instructi, ad ipsum Capitu-
» lum generale poterit adhiberi, qui ejusdem Protectoris actoritate, etiam eidem Capitulo
» praesideat Generali. In singulis vero Capitulis Generalibus locus in quo proximè fu-
» turum Capitulum generale celebrandum sit designetur: electiones autem per suffragia
» decreta fiant, prout Concilii Tridentini praeditis decretis est statutum. Ad haec ut ipsi
» Manachi degentes in Monasteriis, in quibus Mensa Conventualis non est ab Abbatiali
» separata, quaeque Clericis saecularibus, et aliis cujuscumque gradus, et dignitatis etiam
» si Cardinalatus honore praefulgeat commendata sunt obsequiis altissimi liberius vacare
» possint, Mensam Conventualem a Mensa Abbatiali distinguimus, et ab eisdem Mona-
» steriis, quousque illa commendata fuerint, ea bonorum stabilium, proprietatum, jurium-
» que partem, quae tamen inter immobilia censeantur perpetuo dismembramus, atque
» dividimus, quae ad alendum solitum Monachorum, et Ministrorum numerum, ac vi-
» ctum, et vestitum, aliaque ad eorum substentationem necessaria comparanda sufficiant,
» eosdem Commendatarios ad assignandum totidem bona, proprietates, et jura praedicta
» intra tempus per eumdem Guillelmum Cardinalem Protectorem praefigendum omnino
» teneri volumus. Haec autem bona stabilia, proprietates, et jura, sic per Nos dismem-
» brata; nec non alia mobilia, et immobilia, quae ex piorum fidelium testamentis, legatis,
» largitionibus, aut aliis quomodocumque ipsis Conventibus, et Monachis in posterum do-
» nata, concessa, et relicta fuerint, pro quorum consequutione Monachi Conventuum eo-
» rumdem nomine etiam in judicio agere, et experiri, et in illo intervenire valeant; sed
» et oblationes, atque eleemosynas in eorumdem Monasteriorum Ecclesiis erogandas pro
» constituenda Mensa Conventuali in singulis Monasteriis praedictis, ac pro augmento
» earumdem mensarum Conventualium, etiam perpetuo applicamus, et appropriamus. Ni-
» hilominus tamen Commendatariis incumbat, prout tenentur, in eisdem Monasteriis quae
» Conventum habent, Monasteriorum, et Ecclesiarum eorumdem reparationi, ac aliis ad Di-
» vinum Cultum necessariis providere, quorum Monasteriorum claustra, et aedificia pro

» Instituta in illis exactè custodienda introducere, ac in dicto Capitulo Generali pro tem-
» pore congregatis ejusdem Congregationis Monachis, quaecumque statuta, et ordinationes
» ad salutare ipsius Congregationis regimen, et ad regularem observantiam pertinentia,
» licita tamen, et honesta, ac sacris Canonibus, et Concilii Tridentini decretis, nec non
» Regulae Sancti Basilii praedictis minimè contraria, ab ipso tamen Guillelmo Cardinale,
» et pro tempore existente dictae Congregationis Protectori, antequàm promulgentur exa-
» minanda, et approbanda condere valeant, licentiam tribuimus. Decernentes supradicta
» omnia perpetuo inviolata fore, sicque per quoscumque Judices ordinarios, et Delegatos
» etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardi-
» nales, in quavis causa, et instantia sublata, cuique aliter judicandi interpetrandi fa-
» cultate, et auctoritate ubique judicare debere: nec non irritum, et inane quidquid se-
» cus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingerit atten-
» tari, sed ne praesentium literarum effectus, in longum protrahatur Guillelmo Cardinali
» praedicto praecipimus, ut per se, vel alium, seu alias ipsas praesentes literas, et quid-
» quid in eis continetur, ab universis, et singulis Ordinis, et Congregationis Sancti Ba-
» silii praedicti, Abbatibus, Prioribus, et Monachis, aliisque praedictis, et dictorum
» Monasteriorum, et Archimandritatum praedictorum Commendatariis etiam, ut profertur,
» qualificatis inviolate faciant observari, et ad assignandum, et cum effectu tradendum
» pro Monachorum, et Ministrorum numero alendo, ac Mensa Conventuali in his Mo-
» nasteriis, in quibus eorum Conventus existunt partem bonorum, et proprietatum, ac
» jurium, claustraque, et aedificia praedicta liberè conseguandum intra duos menses a
» die publicationis earumdem literarum, hic de more Costitutionum, et literarum Apo-
» stolicarum faciendae numerandos, etiam per privationem Monasteriorum, et aliorum
» beneficiorum Ecclesiasticorum ab eis obtentorum, caeteraque omnia juris, et facti re-
» media opportuna compellas. Nos enim illi, et pro tempore existenti Protectori per se,
» vel per alium, seu alios contra Commendatarios omnes Monasteriorum, et locorum
» conventuum praedictorum, sic in Congregatione reductorum, qui congruam assignatio-
» nem bonorum, proprietatum, et jurium dismembratorum praedictorum, praestituto
» tempore facere distulerint, recusaverint, negaverint, vel etiam quovis modo impedive-
» rint, caeterosque omnes, sua in praemissis quomodolibet interesse putantes, etiam per edi-
» ctum locis publicis affigendum, citandi, et monendi, ac contra eos, et prorsus contra quos-
» cumque alios contradictores, et rebelles, eisque auxilium, consilium, et favorem publicè,
» vel occulte praestantes, etiam summarie, simpliciterque ac de plano, et sine strepitu, atque
» figura Judicii, sed sola facti veritati inspecta, omni, et quacumque appellatione remota pro-
» cedendi, et ad hanc aliorumque praemissorum omnium exequutionem, et effectum tam eis-
» dem, quam etiam quibuscumque Iudicibus, et personis, etiam sub censuris, et poenis Ec-
» clesiasticis, ac etiam per simile edictum inhibendi, censuras, et poenas Ipsas, etiam sepius
» aggravandis. Interdictum Ecclesiasticum apponendi, auxiliumque brachii saecularis, ubi-
» cumque opus fuerit invocandi, nec non partem, proprietatem, et possessionem Mensarum
» Abbatialium praedictarum, quae ad redditum annuum pro victu, et aliis ad usum soliti
» Monachorum, et ministrorum numeri satis sint, arbitrio ejusdem Guillelmi Cardinalis, et
» pro tempore Protectoris, vel eorum, qui ab eo deputabuntur, eligendorum pro Mensa
» Conventuali, etiam per subtractionem, et alias, prout et visum fuerit, perpetuo con-
» stituendi, et assignandi; caeteraque in praemissis, et circa ea necessaria, et opportuna
» faciendi, et exequendi, etiam si talia fuerint, quae mandatum requirant magis speciale,
» quam praesentibus est expressum plenam, et liberam tenore praesentium concedimus
» facultatem. Non obstantibus praemissis, ac nostris hujusmodi committendis ad partes,
» ac valore fructuum exprimendo, nec non de non tollendo jure quaesito, ac generali,
» et uniones perpetuas, nisi in casibus a jure praemissis (ac nostris hujusmodi commit-

» tendis) fieri prohibentes, novissimè celebrati Lateranensis Concilii, ac piae memoriae
» Innocentii IV; quae incipit - Volentes, et Bonifacii VIII Romanorum Pontificum de
» una, et in eodem Concilio generali edicta de duabus Diaetis, aliisque Apostolicis Con-
» stitutionibus; nec non Monasteriorum, et Ordinum praedictorum, juramento, confirma-
» tione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus, pri-
» vilegiis quoque indultis, et literis Apostolicis, eisdem Monasteriis, et ordinibus, eo-
» rumque superioribus, et personis, etiam Monasteria, et Archimandritatus ejusdem
» Ordinis in Commendam obtinentibus per quoscumque Romanos Pontifices, Praedeces-
» sores nostros, ac nos, et eamdem Sedem etiam per modum statuti perpetui, ac inhiti,
» et stipulati contractus, ac alias sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac quibuscum-
» que tenoribus, et formis, ac cum quibuscumque derogatariarum derogatoriis, aliisque
» efficacioribus, et insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, et in
» specie, etiam ab immemorabili tempore quomodolibet concessis, approbatis, et inno-
» vatis, ac etiam usu receptis, ac quocumque tempore factis, et promulgatis, et quibus-
» cumque aliis indulgentiis, et literis Apostolicis specialibus, vel generalibus, quorum-
» cumque tenorum existant per quae etc. praesentibus non expressa, aut omnino inserta,
» effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, et de quibus quorumcumque
» totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis, quae omnia contra ea-
» rumdem praesentium tenore nolumus cuiquam in aliquo suffragari: contrariis quibus-
» cumque, aut si commendatariis, et personis praedictis, vel quibusvis aliis communiter
» vel divisim ab eadem sit sede indultum quod interdici, suspendi, vel excommunicari
» non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, et expressam, ac de verbo
» ad verbum in Indulto hujusmodi mentionem; postremo volumus, ut lapsis statim duo-
» bus mensibus a publicatione praedicta, literae praedictae ita unumquemque supradi-
» ctorum arctent, ac si singulatim intimati fuissent, earum quoque exempla etiam im-
» pressa Notarii publici manu, et praelati Ecclesiastici sigillo obsignata, eamdem, illam
» prorsus fidem ubique locorum in Judicio, et extra illud faciant, quam ipsaemet prae-
» sentes facerent exhibitae, vel ostensae. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pagi-
» nam nostrae approbationis, confirmationis, suppletionis, praefectionis, commissionis,
» statuti, distinctionis, dismembrationis, divisionis, applicationis, appropriationis, decretorum
» aggregationis, concessionum, indulti, exemptionis, liberationis, susceptionis, tributionis,
» praecepti, et voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contrariare, si quis autem hoc
» attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli
» Apostolorum ejus se noverint incursurum. Datum Romae apud Sanctum Petrum anno In-
» carnationis Dominicae 1579 Kal. Novembris Pontificatus nostri anno VIII. Et deinde no-
» bis nuper pro parte tua oblata petitio continebat, quod SSmus Pater noster, attendens quod
» Monachi dicti Ordinis degentes in monasteriis, in quibus Mensa Conventualis non est ab
» Abbatiali separata quaeque Clericis saecularibus, et aliis cujuscumque gradus, et Dignitatis
» etiam si Cardinalatus honore perfulgeant, commendata sunt obsequiis Altissimi, liberius
» vocare possint Mensam Conventualem ab Abbatiali, et ab eisdem Monasteriis, quousque
» illa commendata fuerint eam bonorum stabilium, proprietatum, juriumque partem,
» quae tamen inter immobilia censerentur, apostolica auctoritate perpetuo dismembraverit,
» atque diviserit, quae ad alendum solitum Monachorum, et Ministrorum numerum,
» ac victum, et vestitum, aliaque ad eorum substentationem necessaria comparanda suf-
» ficerent, eiusdemque Commendatarios ad assignandum totidem bona, proprietates, et
» jura praedicta intra tempus per nos praefigendum, omnino teneri voluit, prout in prae-
» insertis literis plenius continetur; quare volentes mandatum Apostolicum Nobis in hac
» parte directum reverenter exequi, ut tenemur. Id circo auctoritate Apostolica Nobis
» concessa, et qua fungimur in hac parte in omnibus, et singulis Monasteriis, in quibus

» Mensa Conventualis ab Abbatiali hactenus separata non est, singulis Monachis, et Mi-
» nistris eorumdem Monasteriorum, et ordinis pro eorum victu, et vestitu, et congrua
» substentatione, tritici albi modios, seu tumulos novem vini ad mensuram Neapolitanam
» cados, seu barrilia duo lecim; olei cafisos duos; fabarum modium, seu tumulum unum,
» pro obsculentis, et obsonori, in pecunia numerata annua, ducatos undecim monetae
» Regni Neapolitani, ac vestimentis, et calceamentis annuos ducatos octo pro medicinis
» et aliis necessariis ducatos tres similes annuatim assignamus. Praeterea eisdem Mona-
» nachis in omnibus, et quibuscumque dictorum Commendatariorum sylvis, in quibus
» jus lignandi, pro eisdem Commendatariis fore dignoscitur, jus lignandi, et ligna inci-
» dendi pro eorumdem Monachorum tantum usu commodo, et utilitate facultatem con-
» cedimus; mandantes universis, et singulis dictorum Cammendatariorum OEconomis, Mi-
» nistris, seu agentibus, quatenus infra mensem a die intimationis praesentium, eis, seu
» eorum cuilibet facere debeant, et quilibet ipsorum debeat tot bona immobilia, quod
» pro victu, et vestitu, et aliis ad usum Monachorum, et Ministrorum praedictorum
» juxta taxam superius per Nos designatam ad annuum redditum sufficiantur, quae ipsis
» Monachis incommoda non sint, et eorum fructus liberè percipi possint realiter, et
» cum effectu pro eorumdem Monachorum alimentis, et mensa, juxta praeinsertarum
» literarum formam omni mora, et excusatione postpositis pariter, et remotis assignent;
» alios dicto mense elapso censuras, et poenas in literis Apostolicis contentas incurrere
» volumus, ipso facto, et liceat tibi, et pro tempore existenti dicti Ordinis Generali,
» et visitatoribus, praedicta bona praedictorum Monachorum pro alimonia, et aliis, ut
» praefertur, a quibuscumque dictorum Monasteriorum fructibus ea dividere, et eisdem
» Monachis pro eorumdem Mensa, ut praemittitur, applicare, et eorumdem bonorum,
» immobilium, corporalem possessionem per se, vel alium seu alios libere apprehendere,
» et captam retinere, et in eorumdem Monachorum et Ministrorum usum, et utilitatem
» propria auctoritate, absque vitio spolii et attentatorum ordinarii loci, vel cujusvis
» alterius licentia desuper minime requisita, ac alias dictarum literarum Apostolicarum
» forma servata convertere. Interea vero donec praedicti fructus ex bonis adsignatis, re
» ipsa a Monachis percipiantur Commendatarii alimenta, et mensam juxta praescriptam
» taxam eisdem administrent; quo circa universis, et singulis Patriarchis, Archiepiscopis,
» Episcopis, et Ordinariis locorum, in quibus Monasteria dicti Ordinis existunt, eorum-
» que in spiritualibus, et temporalibus Vicariis, seu Officialibus generalibus, caeterisque
» Ecclesiarum Praelatis, eadem auctoritate mandamus, quatenus vos vel duo, aut unus
» vestrum per vos vel alium, seu alios literas praedictas et in eis contenta quaecum-
» que, ubi, et quando opus fuerit, ac quoties pro parte tua, et dicti Ordinis Visita-
» torum fuerint requisiti, solemniter publicantes tibi in praemissis efficacis defentionis
» praesidio assistentes faciant literas praedictas, et in eis contenta hujusmodi inviola-
» biter observare non permittentes se, vel procuratores tuos quomodolibet impediri,
» seu molestari; contradictores autem auctoritate apostolica appositione postposita com-
» pescendo, non obstantibus omnibus, quae SSmus Dnus Noster in literis praedictis vo-
» luit non obstare. Datum Romae in Palatio Apostolico in aedibus nostrae solitae
» residentiae anno a nativitate Domini 1580 Ind. VIII. Die 24 mensis Aprilis, Pon-
» tificatus Praelibati SSmi Dni Nostri Dni Gregorii S. XIII. Anno VIII. Guillelmus
» Sirletus Cardinalis Protector. » Cumque dictae literae monitoriales, dicto bon. mem.
Guillelmo Cardinali Sirleto Protectore vivente in pluribus Monasteriis, partibus, et
locis debitae exequutioni mandatae, et adimpletae fuerint, in nonnullis tamen Monasteriis
aliis Regni Siciliae praesertim ultra pharum adhuc legitimam exequutionem non rece-
perunt, nec suos effectus hactenus sortite fuerunt, et deinde eodem Guillelmo Cardinali
Sirleto Protectore, Judice, et exequutore praedicto, sicut Domino placuit ab humanis

exemplo, SSmus in Christo Pater, et Dnus Noster Sixtus Divina providentia Papa V. Nos in protectorem dicti Ordinis deputaverit, prout in literis Deputationis hujusmodi in forma Brevis sub anulo piscatoris expeditis continetur, quarum tenor sequitur, et est tali Vid. » A tergo - Dilecto filio nostro Salutem. et Apostolicam Benedictionem. Gravissimis causis adducti, ac praecipuè quia scimus circumspectionem tuam antea in » his, quae ad Ordinem S. Basilii pristinae suae normae, ac disciplinae restituendum, et ad complura alia Graecorum Nationi, salutaria peragenda spectabat magnas suscepisse labores, nunc tibi ejusdem Ordinis, nec non Congregationis in Italia » dicti Ordinis per felicis recordationis Gregorium Papam XVII Predecessorem nostrum » primum institutae curam, et protectione merito duximus committendam; igitur motu » proprio, et ex certa scientia nostra, tè Abbatum, etiam Archimandritarum vocatorum, Commendatariorum, Priorum Monachorum, et personarum monasteriorum, et » Conventuum Ordinis Sancti Basilii, et ejusdem Congregationis Italiae in Regnis Siciliae citra, et ultra Pharum et alibi in Italia, et in provincia Regnorum Hispaniarum jamdudum per eumdem Gregorium praedecessorem similiter instituta, ac alias » ubilibet existentia Protectorem in locum bonae memoriae Guillelmi Cardinalis Sirleto, illorum dum viveret Protectoris cum potestate, facultate et auctoritate ejusdem » Ordinis, et Congregationis pro tempore existente Protectori datis, concessis, et attributis, ac aliis solitis, et consuetis, vita tua durante, Apostolica auctoritate, tenore praesentium, facimus, et deputamus, et quia optamus, ut in Monasteriis praedictis » observantia regularis, vel maxima vigeat. et te dirigente majora in dies suscipiat incrementa, te etiam Visitatorem et correctorem quorumcumque Abbatum, et Archimanditarum Commendatariorum, Priorum Monachorum, et aliarum Personarum, ac Monasteriorum, et Conventuum Ordinis Sancti Basilii, et illius Congregationis hujusmodi » in Regnis praedictis, et alibi in Italia, et extra eam ubilibet consistentium etiam quovis » modo exemptorum vel nobis, et sede Apostolica; aut aliis quibusvis Superioribus » subjectorum auctoritate, et tenore praedictis, constituimus, et deputamus. Nos enim » tibi, ut tanquam a Nobis, et eadem Sede Apostolica Delegato, dictos Abbates, etiam » Archimandritas, Commendatarios, Priores, Monachos, et personas, ac Monasteria, et » Conventus praedictos, per te, vel alium idoneum ad hoc a te deputandum tam in » capite, quam in membris visitatis, et quae tibi reformanda, et corrigenda fuerint, juxta » dicti Ordinis Regularia Instituta Sacri generalis Concilii Tridentini decreta, et literas » praedicti Gregorii praedecessoris, tam super instauratione, et reductione Conventuum, » et Monachorum Monasteriorum Ordinis Sancti Basilii in Italia et Regnis Utriusque » Siciliae, ac in Provincia Regnorum Hispaniae consistentium in unam Congregationem » ejusdem Ordinis factas, qua super Monasteriorum Provinciae Hispaniae praedictorum » erectione, et institutione confectas, ac alias Sacras Constitutiones corrigere, et reformare, ac delinquentes repertos pro excessuum, et delictorum suorum qualitate, et exigentia, ac secundum juris canonici dispositionem castigare, et punire, illosque ad regularis vitae, et memoratarum literarum observationem, et exequutionem realiter, et » cum effectu cogere, et compellere; nec non contradictores quoslibet, et rebelles per » censuras, et poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, et facti remedia, quacumque » appellatione remota compescere, ipsasque censuras, et poenas etiam iteratis vicibus aggravare, et Interdictum Ecclesiasticum apponere, ac Brachii saecularis auxilium, ad hoc » si opus fuerit, invocare et quae desuper ordinaveris, et decreveris, ab omnibus inviolabiliter observari facias, caeteraque gerere, mandare, et exequi, quae in praemissis, » et circa ea necessaria fuerint, seu quomodolibet opportuna, liberè, et licitè possis, et » valeas plenam, amplam, et omnimodam per easdem praesentes, facultatem concedimus, » et potestatem, non obstantibus quibuscumque Apostolicis, ac in provincialibus, et Sy-

» nodalibus Conciliis, editis Generalibus, et Spiritualibus constitutionibus, et ordinatio-
» nibus Monasteriorum, et Ordinis hujusmodi, et jure, confirmatione Apostolica, vel
» quavis firmitate alia roboratis, statutis Privilegiis quoque Indultis, et literis Apostoli-
» cis, illis, eorumque Superioribus, Abbatibus, et Archimandritis Commendatariis, Prio-
» ribus, et Personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis clausulis,
» et decretis quomodolibet concessis, confirmatis, et iteratis vicibus innovatis, quibus
» omnibus etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, et expressa
» mentio habenda, seu quaevis alia exquisita forma servanda foret eorum tenoris, ac si
» de verbo ad verbum insererentur, praesentibus pro sufficienter expressis habentes ec.
» aliis in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat ad effectum praesentium specialiter,
» et expressè derogamus; caeterisque contrariis quibuscumque, seu si eisdem superiori-
» bus, Abbatibus, et Archimandritis Commendatariis, Prioribus, et aliis praedictis ab
» eadem sit sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint
» per literas Apostolicas, non facientes plenam, et expressam ac de verbo ad verbum de
» indulto hujusmodi mentionem. Datum Romae apud Sanctum Petrum sub annulo Pi-
» scatoris die 17 Octobris 1585 Pontificatus Nostri Anno primo. Ideo Nos Julius Anto-
» nius Cardinalis, et Protector Judex, et exequutor praedictus, vehementer cupientes pro
» Divini Cultus incremento, et Monachorum Ordinis, et Congregationis praedictorum,
» tranquillitate, et pace, et ne de negligentia in munere nobis commisso in districto
» de judicio rationem reddere, cogamur ad ulteriorem, et omnimodam praeinsertarum
» literarum Apostolicarum exequutionem, et adimpletionem devenire non volentes hujus-
» modi negotiis personaliter interesse, vel praesentes exequi, de suis fide, integritate,
» prudentia, et in rebus agendis experientia, plurimum in Domino confisi, te nomine
» Brutum pro exequutione omnium, et singulorum praemissorum dicta auctoritate Apo-
» stolica, Nobis ut supra commissa, in Judicem, et subexequutorem, vigore earumdem
» praeinsertarum literarum, et tenore praesentium deputamus, substituimus, et subdele-
» gamus, ac vices nostras tibi committimus, et impertimur, cum plena, ampla, libera,
» et omnimoda potestate, facultate, et auctoritate per insertas literas Apostolicas ejusdem
» Gregorii Papae XII ac omnia, et singula in eis contenta, ac taxationem, seu taxam
» Monachis, et Personis Conventuum in praeinsertis literis monitorialibus praedicti Guil-
» lelmi Cardinalis Sirleti, tunc Protectoris Judicis, et exequutoris praescriptam in Mo-
» nasteriis, et Archimandritatibus, ac locis dicti Ordinis, et Congregationis in eisdem
» Regnis Siciliae, et ultra Pharum, in quibus adhuc legitimam exequutionem non rece-
» perunt publicandi, petractandi, procurandi, exequendi, et debitae exequutioni in omnibus,
» et per omnia demandandi, demandari faciendi in specie cogendi ad illas inviolatè observari
» faciendum ab universis, et singulis Ordinis, et Congregationis Sancti Basilii praedicti
» Abbatibus, Prioribus, et Monachis, aliisque Monasteriorum dictorum, etiam Archi-
» mandritatuum, Commendatariorum etiam, ut praefertur, qualificatis, nec non compelli
» ad assignandum, et cum effectu tradendum pro Monachorum, et Ministrorum numero
» alendo, ac Mensa Conventuali in Monasteriis, in quibus ipsorum Conventus exstant,
» ut praefertur, saltem ad rationem taxactionis praedictae, partem bonorum, et proprie-
» tatum, ac jurium; claustraque, et aedificia praedicta liberè consignandum, sub poenis
» in eisdem literis contentis, et per alia juris, et facti remedia opportuna, ac etiam
» Abbates Commendatarios, aliosque praedictos congruam assignationem bonorum, pro-
» prietatum, ac jurium praedictorum facere differentes, recusantes, negantes, vel etiam
» quovis modo impedientes; caeterosque omnes sua quomodolibet interesse putantes, etiam
» per edictum in locis publicis affigendum, citandi, et monendi, ac contra eos, et pror-
» sus contra quoscumque alios contradictores, et rebelles, eisque auxilium, consilium,

» et favorem publicè, vel occultè praestantes, etiam summariè, et simpliciter, ac de
» plano, et sine strepitu, et figura judicii, sed sola facti veritate inspecta, omni et qua-
» cumque appellatione remota procedendi, et ad praedictum aliorumque praemissorum
» effectum, et exequutionem tam eisdem, quam quibuscumque Judicibus, et personis etiam
» sub censuris, et poenis Ecclesiasticis, ac etiam persimile edictum inhibendi censuras,
» et poenas ipsas, etiam sepius aggravandi, interdictum Ecclesiasticum apponendi, auxi-
» liumque brachii saecularis, ubicumque opus fuerit invocandi, nec non partem bonorum
» propriatatum; possessionum, quae ad redditum annuum pro victu, et aliis ad usum so-
» liti Monachorum et Ministrorum numeri, saltem ad rationem taxationis praedictae satis
» sint arbitrio tuo pro Mensa Conventuali, et per subtrationem, et alias, prout tibi vi-
» sum fuerit, perpetuo constituendi, et assignandi; caeteraque in praemissis. et circa ea
» necessaria, et quomodolibet opportuna faciendi, et exequendi juxta earumdem praein-
» sertarum literarum Apostolicarum Gregorii Papae XIII, et Monitorialium Guillelmi Car-
» dinalis Sirleti, tunc protectoris, Judicis, et exequutoris praedictorum, formam, seriem,
» continentiam, et tenorem, ac alia, prout in eis; quo circa universis et singulis Domi-
» nis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, et Ordinariis locorum, in quibus Monasteria
» dicti Ordinis, et Congregationis Italiae existunt, eorumque in spiritualibus, et tempo-
» ralibus Vicariis, seu Officialibus Generalibus, caeterisque Ecclesiarum Praelatis, eadem
» auctoritate Apostolica mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel
» alium, sive alios, literas praedictas, et in eis contenta quaecumque ubi, quando, et
» quoties opus fuerit, et pro parte tua fuerint requisiti, solemniter publicantes, ac tibi
» in praemissis efficacis defentionis praesidio assistentes faciant praedictas literas, ac in eis
» contenta huiusmodi inviolabiliter observari, non permittentes te quomodolibet desuper
» impediri, seu molestari, non obstantibus omnibus, quae idem Gregorius Papa XIII in
» praedictis literis voluit non obstare, caeterisque contrariis quibuscumque. In quorum
» omnium, et singulorum fidem, praesentes nostras per infrascriptum Notarium fieri, ac
» manu nostra subscriptas, sigilli nostri, quo in similibus utimur jussimus appensione muniri
» Datum Romae in Palatio Nostro Montis Citorii anno a Nativitate Domini 1589, die
» X mensis maii Pontificatus Praelibati SSmi Dni Sixti Papae V anno V Julius Antonius
» Cardinalis Sancti Severini Protector — Jo. Franciscus Ugolinus Curiae causarum Ca-
» merae Apostolicae Notarius — Praesentata Illmo et Excmo Domino Vice-regi, et Capitulo
» Generali Panormi die 16 julii V Ind. 1589 et mandat Sua Excia quod spectab. Cons.
» Regii Patrimonii Fisci Patronus referat — Virginius Godanus Sec. et R. Die 18 ejus-
» dem mensis facta relatione praedicta per me sua Excellentia cum voto, et parere Illm
» Praesidentium Cifontes de Cavallariis, de Gambacurta, et licentiati Didaci de Scuderio
» Consulturis providit, et mandat, quod fiant exequutoriae — Franciscus Fortunato Fisci
» Patronus — Tenor vero literarum S. C. M talis est Vid. — Philippus et D. Vicerex
» in Regno Siciliae — Illbus Spect. Mag. et Nobilibus Regni ejusdem Mro Justitiario,
» Praesidentibus Regiorum Tribunalium, Judicibus M. R. C. Mris Rationalibus, Thesau-
» rario, et Conservatori Regii Patrimonii, Advocatis quoque, et Procuratoribus Fiscalibus
» caeterisque demum dicti Regni Officialibus Majoribus, et Minoribus, praesentibus, et
» futuris, cui, vel quibus ipsorum praesentes praesentatae fuerint, Consil. et fidel. Regiis
» Dilectis salm. — La S. R. C. M. del Re Nostro Signore per sue Regali Lettere or-
» dina, provveda, e comanda del tenor seguente — El Rey Illri Conte Errimo Nuestro
» Virrey Logot. y Capit. Gen. el Reverendo in Christo Padre Opiso de Navara Nuncio
» de Sicil. ec que a qui reside midiclos meles passados en nombre de Sua Beatitud y
» a instancia de los Cardinales Sta Severina y Carafa un memorial del tenor seguiente.
» — Signore — Già V. M. è informata della riforma buona, che fu fatta in Italia gli
» anni passati sopra li Monaci di S. Basilio, la quale è per gratia di Dio in osservanza,

» non solamente in Italia, ma anco qui in Spagna, in quei tre, o quattro Conventi, che » vi sono; manca solo ad eseguirsi in Sicilia, ove sono molti Conventi, e perciò si supplica V. M. a voler dare ordine, primieramente, che non si muti il rito greco in quelle » Chiese, come alcuno era andato pensando, e poi si diano le mense separate per il vitto » delli Monaci; e che siano ridotti in Provincia, come ordina il Sacro Concilio Tridentino, e la riforma fatta ultimamente, quale si supplica, che si facci osservare interamente, anche in Sicilia, non ostante le contradizioni delli Commendatarii, ed «E y ancora » Re nuelo me va buotto a presentar un supp. dell'inserto memorial con otro del tenor » che segne — Signore — L'anno passato 1587 il Nunzio diede a V. M. un memoriale » del tenore, che è l'incluso a nome di Sua Santità, ed è ad istanza del Cardinale di » Sta Severina, e Carafa, che fecero la riforma delli Monaci di S. Basilio, che V. M. » già vidde, e che fu anche veduta nel Consiglio d' Italia, ed approvato talmente, che » V. M. comandò, che si eseguisse, come si supplicava; ed il Nunzio scrisse a S. Bue, e » alli suddetti Cardinali; ora s'intende, che mai si è eseguita cosa alcuna intorno a questa Santa riforma già introdotta in ogni altro luogo degli Stati di V. M., quale Dio » Nostro Signore conservi, e feliciti, acciò ogni dì possa fare dei simili, ed altre opere » buone nella Santa Chiesa » Y pore que parevre que la mira qst en esta reformation » selleva estendere cosa alla mayor perfezion de lo Orden di San Basilio y paraque tantomas se pueda servtir en ella a nostro Senor, y assi es iusto, que nos impeda, per » lo que asse Regno tocca os encargo, y mando pro vea yo y dey orden, que alas personas a quem por parte de S. P. de commettere seles de l'assistenza, y favor, que para » su bona, y Breve exeqution convenier, y fuere neces. questas nu voluntad, y deque » sere servido. Dat. in Madrid a 11 de novembre 1588. — Yo el Rey — Vt. Carl. » Toletanus — Vt. Comes generalis Thrii. — Vt. Saladinus R. — Vt. Cardena Rt. — » Vt. Leon R. — Vt. Petronus R. — Cays Seg. — All' Illre Conde de Alvade aliste » Pñmo Nro Virrey Luog. y Cap. Gen. en el nostro Reyno de Sicilia — Praesentatae » Illmo et Excmo Dno Vice-regi, et Capitaneo Generali Panormi 20 julii 11 Indictione 1589. — Et mandavit S. E., quod Spect. Reg. Cons. Regii Patrimonii Cons. recognoscat, et referat — Virginius Gordanus Sec. Reg. Panormi die 20 julii 11 Ind. » 1580. — Facta recognitione, et relatione praedicta per me, Sua Excia providit, et » mandat, quod fiant exequutoriae; Ideoque Cons. » Di questo, per questo, per quanto » la predetta M. comanda, ed osservazione di nostra provista vi diciamo, e comandamo, che dobbiate eseguire, e per cui spetta far eseguire, ed osservare iusta la loro » serie, continenza, e tenore, le inserte regali lettere, e non farete il contrario, se la » Grazia Regia tenete cara. Datum Panormi 23 julii 11 Ind. 1589. — El Comte de » Alvade Dnus Vicere, et Capitaneus Generalis mandat mihi Virginio Godano ».

» Et volentes Nos, ut aequum est, et ut tenemus Apostolicis literis, et nostris exequutoris praeinsertarum Regiarum literarum conformes reddere, ac obedire cum voto, et » parere tam infri Spect. Viri Regii Consiliarii Francisci Fortunato Fisci Patroni Tribunalis Regii Patrimonii, quam cum voto, et parere praedictorum Illm Praesidentium de » Cifontes, de Cavelleriis, de Gambacurta, Licentiati Didaci de Scuderio Consiliarii providimus, et in harum serie vos spirituales monemus, vobisque vero temporalibus indicimus, committimus, et expresse mandamus, quatenus praedictas praeinsertas Apostolicas literas, ac exequutorias praeinsertarum literarum Regiarum, omniaque, et singula » in ea contenta exequamini, compleatis, et observeris, ac per quos decet exequi, compleri, et inviolabiliter observari faciatis ad unguem, juxta earum seriem, continentiam, » et tenorem pleniorem, ac de verbo ad verbum, et a prima linea usque ad ultimam » omnibus tamen, et singulis Juribus S. C. M. Regiae Curiae, Regiaeque Monarchiae » praeeminentiae, et alterius cujuscumque semper salvis, et illesis permanentibus, et non

» aliter, nec alio modo non secus agatis, agire permittatis ratione, aliqua, sive ea pro » quanto gratia Regia vobis cara est, et sub poena ducatorum mille Fisco Regio etc. ap» propriandorum etc. quibus poena imponi potest. Datum Panormi die 4 mensis augusti » 11 Indict. 1589 ».

DEPUTATIO THEODORI DE JUDICE.

» *Praesidens, et generalis Capitaneus in hoc Siciliae Regno. D. Theodoro Abbati » Generali Provinciarum Italiae Ordinis Sancti Basilii Oratori Regio Devoto. Fuerunt » nobis exhibitae et praesentatae quaedam literae Apostolicae omni qua decet solem» nitate expeditae sigillo suo annulo piscatoris a tergo affixo munitae, quarum tenor » talis est.* — Clemens Papa VIII Dilecto Filio salutem, et Apostolicam Benedictionem. » Dudum fel. ricord. Gregorius Papa XII praedecessor Noster. ut Monachi Congregationis » Italiae Ordinis Sancti Basilii degentes in Monasteriis, in quibus Mensa Conventualis non » erat separata, obsequiis Altissimi liberius vacare posseat, Mensam Conventualem a Mensa » Abbatiali distinxit, et ab eisdem Monasteriis, quousque illa commendata fuissent eam » bonorum stabilium, proprietatum, Juriumque partem perpetuo disoiembravit, quae ad » alendum Monachorum numerum, et Ministrorum, ac victum, et vestitum, aliaque ad » eorum substentationem necessaria comparanda sufficerent, dictaque bona stabilia, pro» prietates, et iura, sic per eum dismembrata, nec non alia, tunc expressa bona pro con» stituenda Mensa Conventuali in singulis Monasteriis praedictis, ac pro augumento ea» rumdem Mensarum Conventualium, perpetuo applicavit, et appropriavit; et deinde Nos » applicationem, et appropriationem praefatas, aliaque per ipsum Gregorium Praedeces» sorem super reductione Monasteriorum dicti Ordinis Sancti Basilii in Congregatione or» dinata confirmavimus, et approbavimus, prout in dicti praedecessoris Congregatione or» dinata, ac nostris desuper confectis literis plenius continetur. Cum autem, sicut exponi » nobis nuper fecisti, Mensae Conventuales ab Abbatialibus in nonnullis dicti Ordinis Mo» nasteriis commendatis distinctae, et separatae, nedum existunt, pro parte tua nobis fuit » humiliter supplicatum quatenus tibi id, et alia infrascripta exequendi, licentiam, et » facultatem concedere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos dictarum literarum tam » Gregorii XIII quam nostrarum tenoris proinde, ac si de verbo ad verbum insereren» tur praesentibus pro expressis habentes huiusmodi supplicationibus, inclinati tibi per » praesentes committimus, et mandamus ut vocatis eorum Commendatariis, seu eorum » procuratoribus, vel saltem fructuum Conductoribus, sive afflictatoribus per te ipsum » vel alium, sive alios, quos ad id duxeris deputandos, Mensas in dictis Monasteriis d» stinctas, et separatas, ac deterioratas, auctoritate nostra revidere, et ab eisdem Mona» steriis eam bonorum stabilium, proprietatum, iuriumque partem dismembrare, atque se» parare, et Mensae Conventuali cuiuscumque ex dictis Monasteriis respectivè applicare, » et incorporare, quae ad Cultum Divinum peragendum, et alendum debitum, seu con» gruum Monachorum, et Ministrorum numerum, ac victum, et vestitum, aliaque ad eo» rum substentationem necessaria comparanda sufficiant, et ea bona, quae distincta, et ex » concordia, seu conventione inter Monachos, et Commendatarios inita ipsis Commenda» tariis relaxata fuerunt, restui facere, prout ad primam tui intimationem restituenda » esse, et restui debere, et ubi non sunt distincta, ut supra distincta esse, et debere » distingui, et totidem ex bonis stabilibus, quae ad victum, et vestitum, ac usum Mona» chorum, et pro oleo, cera, et aliis ad Divinum Cultum subministrandis sufficiant assi» gnanda esse, statuimus, et ordinamus, nec non competentem Monachorum numerum, » et Monasteria dicti Ordinis, juxta eorum facultates introducere eadem auctoritate nostra » cures Commendatarios Monasteriorum dicti Ordinis Conventum habentium, aut eorum

» affictuarios ad sumministranda ea omnia, quae ad Divinum Cultum, et fabricas necessarias erunt, iuxta dictarum literarum a nobis approbatarum seriem, et tenorem etiam » per sequestrationem fructuum reddituum, proventuum, et iurium, obventionum, et e» molumentorum Monasteriorum eorumdem, ac etiam per censuras Ecclesiasticas, et alia » iuris, et facti remedia opportuna; dicta auctoritate compescendo, invocato etiam ad hoc » si opus fuerit, auxilio brachii saecularis; nos enim tibi omnia, et singula supradicta » faciendi, gerendi, et exequendi licentiam, et facultatem per praesentes, concedimus et » impartimur. Non intendimus tamen exequutoribus literarum praefatarum, seu earum » facultatibus in aliquo praeiudicare, non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus » apostolicis, ac omnibus illis, quae in dictis literis expressa sunt obstare, caeterisque » contrariis quibuscumque. Volumus autem, quod praesentium transumptis manu alicuius » Notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate Ecclesiastica consti» tutae obsignatis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si fo» rent exhibitae vel ostensae. Datum Romae apud Sanctum Marcum, sub annulo pisca» toris die 26 junii 1597. Pontificatus nostri anno VI. — M. Vestrius Barbianus. Dilecto » Filio Theodoro Abbati Generali Congregationis Italiae Ordinis Sancti Basilii » *Et deinde ex parte dicti D. Theodori fuit nobis supplicatum, et per nos provisum sub forma sequenti.* Vid. « Illmo ed Eccmo Sig. D. Teodoro Abbate Generale della Congregazione » d'Italia dell'ordine di S. Basilio dice a V. E., che Sua Santità per breve datum Ro» mae apud Sanctum Marcum sub annulo piscatoris die 26 junii 1597 l'ordina, che do» vesse eseguire la bolla di Gregorio XIII; data Romae apud Sanctum Petrum anno » Incarnationis Dominicae 1597 Kal. novembris exequutoriata in regno d'ordine di S. M. » con consulta degl'Illmi tre Presidenti Consultore, ed Avvocati Fiscali, data Panormi » IV augusti 11 Ind. 1589, obtenta ad istanza di essa religione di S. Basilio circa la di» visione della Mensa Conventuale dalla mensa Abbadiale, e perchè in dette precalendate » lettere al supplicante dirette se gli ordina, che dovesse ancora separare l'olio, cera, ed » altro che servono al Culto Divino, e le fabbriche, che saranno necessarie, il che non » viene espresso ordinato per detta precalendata bolla di Gregorio XIII; sebbene tacita» mente si potria intendere, ed includersi a detta separazione di mensa detti olio, cera, » e fabbriche, nulladimeno volendo il supplicante, come fedelissimo rendersi conforme » all'ordine di Sua Santità, e di Sua Maestà Cattolica, la supplica voglia restar servita » fargli grazia concedere, che pro modo, eccettuati detti olio, cera, e fabbriche, nel ri» manente di dette lettere precalendate al supplicante dirette, se gli concedono l' esecu» zione, che lo riceverà a somma grazia, ut Altissimus. Ricc. Panormi 2 martii XI. Ind. » 1598 » *Ex praesenti exequutione Illmi Dni Praesidentis, Ill. Praesidentes Gambacurta, Rao, Fortunato, Consultor Amescua, et Splis Dnus Marius de Gregorio F. P. et Spect de Moraschino, referant Johannes Batta Rivarola Secr. et Referendarius. Eodem. Facta relatione praedicta, S. E. Providit, et mandat, quod fiant exequutoriae, prout pariter. Idem Rivarola Secretarius Et volentes Nos ut aequum est Apostolicis literis conformes reddere, providimus, et ita harum serie vos monemus, attenteque hortamur, quatenus praeinsertas Apostolicas literas exequamini, compleatis, et observetis, ac per quos decet exequi compleri, et observari faciatis, praeter quoad illa verba, oleum, ceram, et fabricas juxta formam praedictae vestrae petitionis, juribus tamen praeeminentiis, et jurisdictionibus Regiis, Regiaeque Curiae, Regiaeque Monarchiae, et alterius cujuscumque semper salvis, et illesis permanentibus, et non aliter, nec alio modo, et non secus agatis agive permittetis ratione aliqua, sive causa, pro quanto Gratia Regia vobis cara est. Datum Panormi 9 Martii 1598 — Il Marchese de Ferace. V. D. Marius de Gregorio F. P. Dnus Praeses mandat mihi Virgilio Godano. Visa per Dnum de Gregorio F. P. Concede V. E. a D. Teodoro Abbate Generale*

della Congregatione d'Italia dell'ordine di S. Basilio, delle lettere Apostoliche, onde se l'ordina debba eseguire la Bolla di Gregorio XIII intorno la separazione della Mensa Conventuale colla Mensa Abbaziale — Colonna — Julius Collutius Det. Reg. Pigneri pro Colonna.

ACTA SEPARATIONIS MENSARUM FACTAE PER BRUTUM FARNETUM

Die 29 Septembris III. Ind. 1619. Praesenti scripto publico notum facimus et testamur, quod ad nostrum testiumque infrascriptorum accedens praesentiam Illmus Dnus D. Petrus Celi Abbas Generalis totius Religionis Sancti Basilii Magni, ad praesens degens in magno Monasterio SSmi Salvatoris Linguae Phari Messanae Religionis praedictae, mihi Notario cognitus, nobis exhibuit, et praesentavit quandam copiam cujusdam assignationis Mensae Monachalis praedicti magni Monasterii per quondam Rmum Dnum D. Franciscum del Pozzo, olim Archimandritam Messanensem, et Adm. Rdum et Exc. Dnum Brutum Farnetum U. J. D. Apostolicum Delegatum, ipsi magno Monasterio factae scriptam, et extractam manu quondam Notarii Salvi Pittari, ut nobis praedicto et infrascripto Notario plenissimè constitit, atque constat, et Nos attentè rogavit, et pro indemnitate dicti Monasterii, et Religionis praedictae, eam transumptaremus, et authenticam penes Nos conservaremus, quam copiam assignationis cum dicta ejus extracta, scripta manu dicti quondam Notarii Salvi Pittari, ut Nobis infrascripto Notario satis plenè constitit, atque constat, tanquam illi, qui praesentes fuimus in scriptione dictae extractae scriptae manu propria dicti quondam Notarii Salvi Pittari, vidimus, legimus, et inspeximus, eamque invenimus non obrasam, non abolitam, nec in aliqua sui parte suspectam, sed omni prorsus vitio, et suspicione carentem, nil per Nos in ea addito, mutato, seu diminuto, quod sensum mutet, vel variet intellectum, sed de verbo ad verbum prout in ea jacet; ita ut talis, et tanta fides adhibeatur praesenti transumpto, vel exemplo, qualis, et quanta adhiberetur, et adhiberi potest, et debeat dictae originali assignationi, de qua fit praesens transumptum, et exemplar, cujus quidem tenor talis est, ut infra sequitur. Vid. — In Dei nomine Amen. » Per hoc praesens publicum Instrumentum cunctis pateat evidenter, et notum sit quod anno a Nativitate Domini Nostri Jesu » Christi millesimo quincentesimo octogesimo nono, die vero vigesimo primo Augusti II. » Indictionis, Pontificatus in ChristoPatris SSmi, et Dni Nostri Sixti Divina Clementia » Papae V. Anno ejus V. in mei Notarii publici, et Apostolici, testiumque infra» scriptorum ad hoc specialiter vocatorum, et rogatorum praesentia personaliter consti» tutus. Admodum Rdus, et Ecmus Dominus Brutus Farnetus, U. J. D. Spolitanae » Dioecesis cognitus a SSmo Dno Nostro Papa Sixto V, et successivè ab Illmo, et Rmo » Dno Julio Antonio Santorio tit. Sancti Bartholomaei in insula Sanctae Romanae Ec» clesiae Presbytero Cardinali Sanctae Severinae nuncupato, et totius Religionis ordinis » Sancti Basilii Protectore pro reformatione Monasteriorum dicti ordinis, Deputatus, » substitutus, et subdelegatus, prout planè constat in ejus commissione sub data in Pa» latio Montis Citorii dicti Illmi, et Rmi Cardinalis Protectoris anno a Nativitate Do» mini millesimo quincentesimo octogesimo nono die X Mensis Maii, Pontificatus praedi» bati SSmi Dni Nostri Sixti Papae V. asseruit coram Nobis Notario, et testibus in» frascriptis, SSmum Dnum Nostrum fel. record. Gregorium XIII ordinasse, et instituisse » dictam reformationem praedictorum Monasteriorum Ordinis Sancti Basilii in Italia prae» sertim, mediante Congregatione Illmorum, et Rmorum DD. Cardinalium Deputato» rum super reformatione Graecorum, ac Monachorum, et Conventuum dicti Ordinis, » atque etiam per literas Sanctitatis Suae super reductione Conventuum, et Monachorum

» dicti Ordinis in Congregatione juxta decreta Sacri generalis Concilii Tridentini, nec
» non super ordinatione, et reformatione eorumdem, ac concessione privilegiorum, rebusque
» aliis in eis contentis inde confectas. Datum Romae apud Sanctum Petrum anno In-
» carnationis Dominicae 1579 Novembris, Pontificatus sui Anno VIII. Quae quidem li-
» terae per Illmum et Excmum Dnum Viceregem, et ejus Officiales Panormi fuerunt exe-
» quutoriatae sub die quarto praesentis mensis Augusti II Ind. 1589, prout planè pa-
» tet, existentes in magno Monasterio SSmi Salvatoris penes Priorem, et Monachos dicti
» Ordinis Sancti Basilii, et in eis, inter alia Sanctitatem Suam in Monasteriis commen-
» datis dicti Ordinis, in quibus Mensa Conventualis a Mensa Abbatiali non est separata
» distinctisse Mensam Conventualem a Mensa Abbatiali ab eisdem Monasteriis quousque
» illa commendata fuerint cum bonorum stabilium proprietate, juriumque parte, quae
» inter mobilia censeantur perputuo dismembrasse, atque divisisse, quae ad alendum
» solitum numerum Monachorum, et Ministrorum, ac victum, et vestitum, aliquo ad
» eorum substentationem necessaria comparanda sufficiant, ac voluisse quoscumque Com-
» mendatarios eorumdem Monasteriorum, omnino teneri ad assignandum totidem bona,
» et proprietates, et jura, prout in eisdem literis plenius dicitur contineri. Unde Rmus
» Dnus D. Franciscus del Pozzo Archimandrita, et perpetuus Commendatarius praedicti
» magni Monasterii SS. Salvatoris dicti Ordinis Sancti Basilii, praesens coram Nobis
» Notario, et testibus infrascriptis, mihi Notario cognitus, volens ad praesens praefatis
» literis in constitutionibus dicti fel. record. Papae Gregorii XX juxta seriem, continen-
» tiam, et tenorem de verbo ad verbum adimplere, et parere, juxta earumdem litera-
» rum exequutionem, ut supra praesertim dictam Mensam Conventualem separatam ab
» Abbatiali in bonis proprietatibus, et juribus constituere, et assignare juxta formam
» dictarum literarum, et taxam factam, seu ordinatam per ipsummet Rmum Dnum D.
» Franciscum del Pozzo, olim Visitatorem in praedictis Monasteriis Sancti Basilii, et
» inter alia in praedicto magno Monasterio, Abbatiisque Sanctae Mariae della Massa, et
» Sancti Pantaleonis dicto magno Monasterio unitis; quae quidem taxa fuit assignata Mo-
» nachis, ascendentibus ad summam, et numerum in totum viginti trium Monachorum,
» et ministrorum unciarum decem et septem, et tarenorum sex, in tot pecunia numerata
» quolibet monacho, et ministro. Quocirca idem Rmus Dnus Archimandrita et Commen-
» datarius, consideratis, et mature discussis omnibus bonis, proprietatibus, juribus, fru-
» ctibus, redditibus, et proventibus, atque emolumentis dicti magni monasterii, et prae-
» dictarum Abbatiarum, ac oneribus, et variis, et multis expensis; quae, et quas pro
» illorum, et ejus bonis, et jurisdictione conservanda, quotidie subire, et fieri oportet,
» una praedicto Adm. Rdo et Excmo Dno Bruto Farneto, Commissario ad id per eum-
» dem Illmum et Rmum Cardinalem Protectorem deputato, habita invicem deliberatione
» cum Priore, et Monachis dicti Magni Monasterii, quomodo melius, et aptius pro mo-
» nachorum commoditate mensa Conventualis huiusmodi constitui potuisset, et facto cal-
» culo juxta praefatam taxam, et inveniens quod mensa praedicta ascendit ad summam
» et valorem unciarum quatricentarum trigintatrium, et tarenorum viginti unius monetae
» huius Siciliae Regni, ad rationem tarenorum triginta pro qualibet uncia, computato
» etiam servitio Divini Cultus dictorum Monasteriorum vid.

» Magni Monasterii SSmi Salvatoris Sanctae Mariae *della Massa*, et
» Sancti Pantaleonis praedicto Magno Monasterio unitorum, proposuit, at-
» que constituit praedictis Conventibus, et ejus Monachis, et Ministris as-
» signare in dicta Mensa Conventuali annuas uncias . . . on7 433 21 »

» Constituentes in bonis proprietatibus, censibus, juribus, et rebus in-
» frascriptis. Vid.»

» Feudum Sanctae Mariae della Massa positum in territorio ipsius civi-

» tatis Messanae, consistens in vineis, cannetis, decimis, censibus, et aliis
» jurisdictionibus, et pertinentiis dicti feudi, cuius fructus annui adscendunt
» ad uncias biscentum quinque. . . . . on7 205 » »

Feudum, seu redditus Abbatiae Sancti Pantaleonis, in praedicto territo-
» rio existens in terrenis seminatoriis, nuncupatis *la Foresta*, decimis, cen-
» sibus, et aliis juribus, et pertinentiis dictae Abbatiae Sancti Pantaleonis,
» cuius fructus annui ascendunt ad summam unciarum septuagintasex, et
» tarenorum vigintiquatuor. . . . . on7 76 24 »

» Item aliud feudum Sancti Licandri, quod est positum in territorio
» terrae Fluminis Dionysii, consistens in terris scapulis, et aliis juribus,
» et pertinentiis dicti feudi, cuius fructus ascendunt ad summam unc. on7 54 » »

» Item alium feudum Sanctae Venerae, positum in territorio Castrirealis,
» consistens in terris scapulis, herbagiis, et aliis iuribus, et pertinentiis
» praedicti feudi, cuius fructus annui adscendunt ad summam unc. on7 55 » »

» Item aliud feudum nuncupatum il Salvatore, positum in territorio ci-
» vitatis Leontinorum, consistens in terris scapulis, et aliis iuribus, et per-
» tinentiis dicti feudi, cuius annui fructus ascendunt ad summam uncia-
» rum triginta. . . . . on7 30 » »

» Item aliud ius census perpetuum unc. quinque quolibet anno, debitum
» per Illmum Dnum Jacobum Mar. Saccano Bnem terrae Montis-fortis,
» super certo loco posito extra moenia huius nobilis urbis Messanae in flu-
» maria Sanctae Mariae de Jesu vocata la Giustra . . . . on7 5 » »

» Item quoddam aliud jus census unciarum quinque quolibet anno de-
» bitum ab haeredibus quondam spect. D. Gasparis de Joenio super quem-
» dam locum positum in contrata dicta *lo Puzzo della Nunziata* juxta
» suos fines . . . . on7 5 » »

» Item quoddam aliud jus census perpetuum unciarum trium debitum
» per Mag. Octavium de Aversa, super certo loco in flumaria dicta di S.
» Leo, confinante cum horto Monialium Cappucin. . . . on7 3 » »

» Quae quidem summae, et annui valores, ut in praesentiarum extimati,
» et appretiati, simul computati, faciunt dictam summam unciarum on7 433 24 »

» Et volens praedicta omnia exequi, et ad effectum producere, hodie praedicto die, quo
» supra coram nobis Notario, et testibus infrascriptis, praefatus Rmus Dnus D. Franci-
» scus del Pozzo Commendatarius, sponte tradidit, et assignavit libere, franche, et ex-
» peditè, absque ullo gravamine Collectarum Regiarum, et praesertim dicti census unc.
» 13 quolibet anno promisit, et promittit, ac se obbligavit, et obligat facere veras, bonas,
» et exigibiles semper, et omni futuro tempore in perpetuum obligans se, et successores
» suos in dicto Archimandritatu, ac omnia, et singula bona dicti Archimandritatus, ubi-
» cumque existentia, et melius apparentia, super quibus quidem iuribus, et censibus unc.
» tresdecim supra assignatis, et expressatis, dictus Rmus Dnus Archimandrita, sibi re-
» servavit, ac reservat iure revocandi in casu commissi, et etiam in casu alienationis,
» consequendi iura Quinquagesimae Priori, Procuratori, et Monachis dicti Magni Mona-
» sterii Sanctissimi Salvatoris Sanctae Mariae *della Massa*, et Sancti Pantaleonis, et
» eorum Conventui absentibus pro eorum mensa Conventuali, ac servitio Cultus Divini,
» praedicto admodum Rev. et Exc. D. Bruto Farneto Comm., ad id, ut praemittitur
» Deputato praesenti, et pro eis, et pro dicta Congregatione stipulanti, et recipienti cog.
» etc. bona, et feuda praedicta: vid. Feudum Sanctae Mariae *della Massa*. Item feudum

» Monasterii Sancti Pantaleonis. Item feudum Sanctae Venerae. Item aliud feudum Sancti Nicandri, nuncupatum il Salvatore; et jura censualia, ut supra expressata; nec non membra, seu Grangias magni praedicti Monasterii, una cum eorum Ecclesiis, et quibuscumque paramentis, ornamentis, sacris vasibus, et aliis rebus, juribus, et pertinentiis, ad praesens existentibus in dicto Magno Monasterio cum oblationibus, legatis, juribus, et emolumentis juxta bullas, et exequutorias praedictas pro supradictis annuis unciis quatriginta trigintatribus, et tarenis vigintiquatuor. Ad habendum, tenendum, possidendum in perpetuum quamdiu, seu donec, et quousque in eodem Magno Monasterio Sanctissimi Salvatoris Monachi, et Conventus Monachorum dictae Congregationis Ordinis Sancti Basilii permanserit, et Deo adjuvante poterunt permanere, ponens etc. constituens etc. et insuper idem Rmus Dnus D. Franciscus del Pozzo Archimandrita, et Commissarius, assignat, concedit, et tradit, ut supra praedictis Monachis et Conventui, ac praefato Adm Rdo D. Bruto Farneto ad id Commissario praedicto domum, seu habitationem, ac habitationes dicti Magni monasterii Sanctissimi Salvatoris noviter fabricatam, positam prope flumen *della Punta della Nuntiata* cum suis cellis, cellariis, et aliis necessariis officinis, et aedificiis etiam nuper constructis, et construendis, pro eorum proprietate, et propria habitatione, et Conventus nec non terras Sancti Pantaleonis, Ecclesiam, et vineam *della Massa*, et aliud terrenum pro residuo circuitus fabricandi magni monasterii, prout in instrumento apparet, rogato manu mea infrascripti Notarii sub die 15 januarii 1581, et praedicta omnia perpetuo sibi habeant, possideant, atque retineant libere, franche, et expedite, absque ullo impedimento, nec non concedit, ut supra, facultatem lignandi in feudis, seu territoriis terrae Sabucae Archimandritatus pro usu dictorum monachorum cum licentia tamen dicti Rmi Dni Archimandritae, et Commendatariorum pro tempore existentium, vel eorum Procuratorum, dummodo cedant, seu incidant ligna tantum, quae mortua solent appellari, et non aliter — Pro quibus omnibus observandis inviolabiliter substinendis, et complendis, praedictus Rmus Dnus D. Franciscus del Pozzo Archimandrita, et Commendatarius, se ipsum, ejusque successores pro tempore existentes dicti Monasterii Commendatarios, et RR. PP. D. Johannes de Petro Prior dicti Monasterii, et D. Joseph de Miano Procurator Generalis dicti monasterii cog. et praesentes etc. se ipsos, ejusque successores pro tempore existentes Abbates generalis Ordinis Sancti Basilii, ac Congregationem praefatam, eorumque bona in ampliori forma Camerae Apostolicae cum solitis clausulis mutuis hinc inde stipulationibus, acceptationibus respective interveniendibus obligaverunt, circa constitutionem, prout renunciaverunt cuicumque appellationi, et consentierunt mandatis exequutioni, relationi, missa citatione cum intimatione praecedenti, si in praemissis defecerint, et ita juraverunt more Abbatuum respective, et Sacerdotum, supra quibus etc. Datum Messanae in domo solitae habitationis ejusdem Rmi Dni Archimandritae Commendatarii, posita in strata, *dicta delli Fiumi* prope majorem Messanensem Ecclesiam in logia ejusdem Rmi Dni Archimandritatus anno, Ind. die mense, et pontificato, ut supra scriptis. Praesentibus ibidem Illri D. Philippo del Pozzo Bne Girasii, D. Stephano del Pozzo, Rdo D. Bartholomaeo Buccaccio, R. Petro Stephano Pettinato, mag. Johanne Petro Piccolo, Hectore Defetti, Johanne Andrea Basili, Julitio la Malfa, Johanne Paternò, Erasmo Micobina, et aliis civibus Messanensibus testibus ad praemissa vocatis, atque rogatis — Ex actis mei Calvi Pittari Regii publici, et Apostolici Notarii Messinensis manu et colline. salva etc. » *Unde ad dicti Rmi Dni Abbatis Generalis dictae Religionis S. Basilii Magni requisitionem pro dicti Magni Monasterii indemnitate, et certitudine, et cautela factum est inde praesens transumptum manu mei Notarii Melchioris de Bonjoanne Regii publici, et Apostolici Notarii Messanensis. Actum Messanae anno, mense, die, et Indictione prae-*

missis. Praesentibus Spect. D. V. J. D. Bernardo Cavatore Messanensi et Michaele Lo Citraro terrae Sancti Angeli — Ex actis meis Notarii Melchioris de Bonjoanne Regii publici, et Apostolici Messanensis etc. manu etc. Collne salva etc.

In huiusmodi autem mensarum separatione praedictus Farnetus è mensa Archimandritali segregavit nonnulla praedia cum suis redditibus, quae mensae Conventuali monachorum Sanctissimi Salvatoris adscripsit, quoniam vero, ut inquit Visitator Jordius praedia minus quam valebant, taxavit Farnetus nimis favens mensae Conventuali, ideo per laudatum Visitatorem reprobata fuit praedicta mensarum separatio, qua de re omnia revideri decrevit noster modernus Visitator, prout in decretis comunibus.

Bona autem et redditus addicta Mensae Conventuali Monasterii Sanctissimi Salvatoris per Brutum Farnetum sunt, prout sequuntur:

In primis feudum in territorio Massae, et Castanae consistens in censibus, decimis etc. adsignatum pro unc. 203 modo reddit	on7	131	9	»
Census super foresta Bordonarii, qui solvitur per D. Blasium Spucches unc. vigintisex	on7	26	»	»
Feudum in territorio fluminis Dionysii locatum pro. . .	on7	50	»	»
Census super petium feudi, qui solvitur per princ. Alcontres.	on7	5	24	»
Feudum in territorio Castri-Regalis, locatum pro	on7	32	»	»
Parvum feudum in territorio Fortiae, locatum pro. . .	on7	4	25	»
Feudum in territorio Leontini, locatum pro	on7	50	»	»
Census assignatus in separatione mensae.	on7	5	»	»
Alius census assignatus, ut supra.	on7	5	»	»
Alius census assignatus ut supra	on7	3	»	»
Summa	on7	312	28	»

Bona acquisita post separationem Mensae.

Census bullalis.	on7	3	»	»
Census bullalis	on7	1	15	»
Locatio mandrae	on7	10	»	»
Locatio pascui in territorio Castaneae, et massae. . .	on7	24	22	10
Census super pecunia aquae D. Laurentii de Gregorio. .	on7	7	»	»
Summa	on7	46	7	10

§ III.

De Massa Pro Fabricis, et Iocalibus

Postquam in Commendam redactus fuit Archimandritatus, Regii Visitatores summopere studuerunt fabricis, et jocalibus Ecclesiae cousulere, taxata certa summa super redditibus Commendatarii pro iis impendenda.

Et quoniam novum templum, novumque Monasterium Sanctissimi Salvatoris, ut supra diximus, construebatur, atque proinde adnexa Archimandritatui, fuerunt duo Monasteria S. Pantaleonis, et Massae. Regius Visitator Arnedus taxavit annuam summam unc. 200 pro fabricis, et summam annuam 50 donec iocalibus, et supellectilibus necessariis instruerentur praedicta duo Monasteria. Visitator subinde Puteus praedictam summam annuam unc. 200 confirmavit, comprehensa in iis summa unciarum undecim solvenda quolibet anno pro

censu super solo, ubi extruebatur novum Monasterium. Ex summa autem quae remanebat unciarum 189, adsignavit unc. 30 pro jocalibus trium Ecclesiarum Sanctissimi Salvatoris, nempe S. Pantaleonis, et de massa; reliquas vero uncias 159 pro nova fabrica impensandas per Deputatos, quos ipse constituit, expleta autem fabrica novi Monasterii Sanctissimi Salvatoris, adsignavit annuas uncias 90 pro reparatione fabricarum trium dictorum Monasteriorum, et Ecclesiarum, et pro jocalibus, et ornamentis earumdem. Tandem Visitator Jordius summae unc. 200 addidit alias uncias 100; easque ita divisit. Vid. unc. 250 pro templi fabrica, donec expleretur unc. 30 pro jocalibus Eccl. Sanctissimi Salvatoris, et unc. 20 pro jocalibus Ecclesiarum S. Pantaleonis, et de massa; itaut tunc nihil expenderetur pro Monasterio, in quo jam comodam habitationem Monachi habebant, vel pro palatio Archimandritali; voluit subinde, quod completa templi structura, teneretur Archimandrita solvere, ut antea, tantam summam unc. 200; quarum centum impenderentur in reparatione fabricarum trium Ecclesiarum, ut supra, et centum in jocalibus, et ornamentis, earumdem. Id vero errore dixit Jordius, nam antea, ut in Visitatione Putei adsignatas fuerat annua summa unciarum nonaginta pro ordinaria reparatione fabricarum, et jocalibus, et supellectilibus.

Caeterum cum modernus Emus Archimandrita anno 1726 litem instituisset contra Monachos SS. Salvatoris super diversis juribus monasterii, et in specie super jure exigendi annuam summam un7 200 pro fabricis, et jocalibus trium supradictarum Ecclesiarum, tandem transactione inita, conventum fuit super praedicta summa, ut remissis Archimandritae unciis 400, sive duabus annatis non solutis, teneretur idem in posterum solvere quolibet anno consuetam summam unciarum 200, prout se Emus Archimandrita obligavit.

Verum Illmus et Rmus Duus Visitator massam praedictam pro fabricis, et jocalibus perlustrans, cassam, nullam, et irritam dictam transactionem declaravit, pluraque ordinavit, prout inferius in decretis.

Ne vero nova fabrica, atque solutio un7 200 ad longum tempus protrahatur, decennium praefinivit pro solutione praedictae summae, quo elapso uncias tantum nonaginta juxta Visitationem Putei adsignavit, pro expressarum inibi fabricarum reparatione, jocalibusque, et supellectilibus.

§ IV

De Jocalibus, et supellectilibus Archimandridatus Ecclesiae SS. Salvatoris

Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator postquam discussit relationes praesentatas in Officio Sanctae Regalis Visitationis personaliter visitavit jura omnia, jocalia, et supellectilia Ecclesiae Archimandritalis; ea vero, quae invenit sunt, quae sequuntur, quae vulgari idiomate pro faciliori intelligentia describuntur, prout in relatione.

JOCALIA ET SUPELLECTILIA

Inventario di tutta l'argenteria, che si conserva in questo Monastero del SS. Salvatore dell'Ordine di S. Basilio.

Una mezza statua tutta di argento del glorioso Proto-Patriarca S. Basilio con mitra di rame dorato, ed adornato di pietre false, come anche vi sono altre pietre false al pallione, che tiene di sopra con suo mezzo bacolo in mano foderato di lanna di argento, e mazza di rame dorato, con suo piedestallo foderato di argento, ed agli angoli quattro robeschi di Serafini d'ottone dorati di peso d'argento in tutto. cant. » 35 » »

Due mezze statue di rame dorato colle sole teste di argento, e scudi avanti al petto, di peso.	cant.	»	8	»	»
Un ostensorio tutto d'argento	cant.	»	6	»	»
Un calice grande tutto d'argento	cant.	»	2	8	1/2
Altro calice	cant.	»	1	7	»
Altro calice	cant.	»	2	2	»
Altro calice	cant.	»	1	7	3
Altro calice	cant.	»	1	2	h
Due coppe di calici	cant.	»	10	»	»
Patene num. cinque	cant.	»	1	8	»
Incensiere, navetta, secchietto, ed aspersorio	cant.	»	2	6	»
Campanello	cant.	»	»	7	1/2
Mazza del bacolo colla fodera di lannetta al piede	cant.	»	3	1	»
Sottocoppa	cant.	»	1	8	»
Guantiera	cant.	»	1	6	»
Piatto reale	cant.	»	4	7	1
Croce astata di processione	cant.	»	4	3	»
Una crocetta abbaziale di petto d'oro con pietre false.					
Bocale	cant.	»	1	11	»
Palmatoria	cant.	»	»	8	»
Due lampadi grandi	cant.	»	7	5	»
Due piccoli	cant.	»	1	»	»
Un braccio con mano di S. Cristofaro	cant.	»	1	6	1/2
Un altro braccio di S. Agata.	cant.	»	2	»	»
Landetta di argento sopra una croce.	cant.	»	1	6	»
Incasto di argento del legno della Santa Croce.	cant.	»	»	11	»
Pisside grande	cant.	»	1	2	»
Coppa d'altra pisside piccola con piede dorato.	cant.	»	10	»	»
Tre vasetti di argento per gli Olii Santi.	cant.	»	8	»	»
Altro calice di argento	cant.	»	1	4	»
Una bacchettina di argento	cant.	»	6	»	»

Inventario di tutte le sacre suppellettili, che si conservano in questo Reale e magno Monistero del SS. Salvatore dei Greci di Messina.

Una cappella abbaziale, seu di pontificale, cioè cappa magna, pianeta, quattro tonicelle, grembiale, sopracalice, e palle, tutte ricamate d'oro, e seta sopra raso bianco.

Una cappa di drappo di seta, chiamato diavolo in bosco.

Una pianeta e due tonicelle del medesimo drappo trinate d'oro.

Una cappa magna di lama bianca, come anche tre tonicelle trinate d'oro, usate, e le predette cappe con sue ciappe di argento.

Altra cappa di lamicella gialla vecchia.

Una cappa d'imbroccato rosso, e quattro tonicelle con trene di seta.

Una cappa verde.

Altra cappa di color pavonazzo d'imbroccato con due tonicelle vecchie.

Una cappa di terzanello nero trinata d'argento con sua stola, come anche vi sono le solite stole, e manipoli delle predette suppellettili.

Una pianeta con sua stola, e manipolo, ricamata d'oro, e seta sopra raso a color di perla.

Una pianeta con stola, e manipolo ricamata d'oro, e seta sopra raso a color di perla.
Una pianeta con stola, e manipolo ricamata di argento sopra molla cremisi.
Quattro dalmatiche di terzanello, due di color bianco, e le altre di color rosso.
Tre tovaglie grandi spolinate d'oro, e seta, altre due picciole umerali di terzanello bianco con frange di seta gialla per tenere il bacolo, e mitra.
Due paja di guanti, uno rosso, altro bianco, ricamate.
Un pajo di stivalette di damasco bianco, con un pajo di scarpette.
Un rocchetto di tela fina, con suo merletto ben atto, ed altro ordinario.
Tre mitre, una tutta ricamata sopra molla a color di perla; l'altra tutta di lama fina: e la terza di lama ordinaria, ed un 'altra vecchia bianca ricamata di seta.
Pianete giornali: cioè di damasco di varii colori, con sue trene d'oro, stole, e manipoli num. sei.
Pianete di damasco, e lanetta di diversi colori, trenate di seta con sue stole, e manipoli num. dieci.
Altra di damasco nero trinata d'argento con sua stola, e manipolo.
Pianete di fiammetta num. sei, ed altra nera.
Un paliotto dell'altare maggiore ricamato d'oro, e seta sopra raso bianco.
Altri due di lama vecchi.
Un altro di damasco violaceo. Altro di color verde, altro di color rosso, altro nero, ed altro di felba falsa.
Un altro di color pavonazzo fasciato verde.
Altri paliotti di diversi colori, con uno di lama vecchio per gli altri altari numero otto.
Paliotti di felba falsa vecchi num. sette.
Paliotti di cuojo stampato vecchi num. sei.
Una falda di color pavonazzo per il disco.
Due portaletti di cuojo stampato vecchi alle due porte dell'Altare maggiore.
Una tela torchina grande dipinta colla Sacra Trasfigurazione, ed un altra colla Madonna delli sette Dolori.
Conopei, seu padiglionetti di varii colori num. quattro usati, ed uno nuovo di seta tutto fiorato.
Falde nuove d'imbroccato falso, grandi, e piccole num. venti, con due freggi piccoli, e sua frangia di filo bianco.
Un portaletto rosso di terzanello.
Borse di diversi colori num. venti.
Palle num. trenta.
Corporali num. dodici
Sopracalici di diversi colori num. sedici.
Toscllo d'imbroccato falso bianco, e rosso per il pontificale, consistente nella spalliera, cielo, e fregio.
Una cultra per il faldistorio del medesimo imbroccato con quattro cuscini.
Un cammice di tela fina con merletto, alto un palmo, con suo cingolo, ed ammitto per il pontificale.
Altri cinque cammici, ammitti, e cingoli per gli assistenti al pontificale di tela costanza con suo merletti ordinarii.
Due altri cammici di tela fina con suo merletto alto; uno vecchio, e l' altro usato con suoi cingoli, ed ammitti.
Altri cammici tra vecchi, ed usati giornali con suoi cingoli, ed ammitti num. sei.
Fazzoletti per il *Lavabo* num. dieci.

Purificatori num. 44.
Asciuttamano num. tre.
Tovaglie dipinte per li tavolini della chiesa num. due.
Tovaglie per gli altari tra fine, grosse, e mezzetovaglie usate, e vecchie, alcune con merletti num. quaranta.
Un asciuttamano fino per il pontificale.
Cotte usate num. quattro, ed altre tre non tanto usate.

§ V.

De oneribus et celebratione Missarum

Insuper Illmus, et Rmus Dnus Regius Generalis et Visitator perlustravit onera missarum, et anniversariorum, eaque quae invenit, sunt.

Onera Missarum

Tenentur in primis Monachi Monasterii SS Salvatoris Missam Conventualem singulis diebus decantari pro Regibus nostris juxta decreta communia applicanda.
Item singulis mensibus prima die non impedita missam Defunctorum pro Regibus defunctis celebrare cum officio defunctorum, incipiendo a primis vesperis.
Item anniversarium pro Regibus defunctis prima die post generalem omnium defunctorum commemorationem, alteroque die anniversarium pro Archimandritis defunctis celebrare, prout decrevit Regius Visitator Jordius, quod confirmavit, et ordinavit noster modernus Visitator in decretis communibus, § *de oneribus et celebratione Missarum.*
Item tenentur celebrare in altari S. Basilii Missas quatraginta quinque singulis annis pro quondam Augustino S. Georgio.
Item Missas 13 in mense junii, et Missas 13 in mense julii pro quondam D. Francisco Averna.
Item ex legato quondam D. Victoriae Pistorio, et Natale Missam quotidianam celebrandam post mortem P. Abbatis Pistorio.

§ VI

De Seminario

Cum eo ignorantiae Monachi Ordinis S. Basilii devenissent, postquam eorum Abbatiae in Commendam redactae fuerunt, ut nec latinam, nec graecam linguam intelligerent, ac consequenter morum, et disciplinae relaxatio in dies cresceret. Clemens Papa VIII ut tanto occurreret malo nonnulla seminaria in aliquibus Italiae Monasteriis erigi sua Bolla mandavit, in quibus adolescentes saeculares educarentur, ac graecis, latinisque literis instruerentur, ut subinde ex iis eligi possent, qui legitima adveniente aetate ad annum probationis, sive Novitiatum admitterentur, ac deinde habitum Ordinis susciperent. Huic substentationi, et manutentioni praedictorum seminariorum laudatus Pontifex Clemens provisurus, voluit, ut fierit taxa omnium Commendarum, nec non unirentur seminariis beneficia simplicia Ecclesiastica Regularia, sive saecularia, quae ad Capituli Monachorum Monasterii Sancti Salvatoris liberam collationem, sive provisionem spectarent.
Hujusmodi igitur Seminariorum unum erectum fuit in magno Monasterio SS. Salvatoris, sed statim descisse prodit Regius Visitator Jordus, nihilominus Monachi ejusdem Mona-

sterii, illudmet Seminarii nomen modo Novitiatui, postremoque etiam professatui tribuentes perrexerunt, tamquam si Seminarium ad mentem laudati Pontificis perduraret, taxam Commendarum exigere, et nonnulla beneficia ei incorporare, prout inferius.

Hinc quoniam Archimandrita, caeterique Commendatarii conquesti fuerunt de huiusmodi taxae indebita exactione sub nomine Seminarii, quod amplius non extabat. Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator rationibus hinc inde productis ex parte Emi Cardinalis Archimandritae, caeterorumque Commendatariorum, nec non ex parte Monachorum Sanctissimi Salvatoris, declaravit praetensum Seminarium non amplius extare, ac proinde Emum Cardinalem Archimandritam, caeterosque Commendatarios liberavit ab huiusmodi taxae solutione, excivitque curam Archimandritae, ut Seminarium pro Clericis suae Dioecesis erigeret, ac subsidio similis taxae, et unione beneficiorum jam incorporatorum, praeteuso Seminario Monachorum illius substentationi, et manutentioni provideret, prout in ejus decretis communibus § *Seminario latius continetur.*

BULLA AUTEM CLEMENTIS PAPAE VIII.

Vicerex, et Gen. Capitaneus in hoc Siciliae Regno, Rmis et Rdis ac Veneral. in Christo Patribus Archiepiscopis, Episcopis, eorumque in Spiritualibus, et temporalibus Vicariis Venerabilibus, nec non Illmis, Spectabilibus, Mag. Nobilibus Regni ejusdem Mro Justitiario, Praesidentibus Regiorum Tribunalium, Judicibus Magnae Regiae Curiae Magistris Rationalibus, Thesaurario, et Conservatori Regii Patrimonii, Advocatis quoque, et Procuratoribus fiscalibus, caeterisque demum universis, et singulis Officialibus, et Personis spiritualibus, et temporalibus Regni ejusdem, et signanter Ordinis S. Basilii hujus Regni, majoribus, et minoribus praesentibus, et futuris quocumque Officio, titulo, auctoritate, potestate, et dignitate fungentibus, cui, vel quibus praesentes praesentatae fuerint, Consiliariis, Oratoribus, et Fidelibus Regiis dilectis salutem etc. Fuerunt Nobis exhibitae, et praesentatae quaedam Apostolicae literae omni qua decet solemnitate expeditae, sigilloque cereo sub annulo piscatoris a tergo affixo munitae, quarum tenor talis est, vid.

» Clemens Papa VIII. Ad perpetuam rei memoriam. Cum ad sublevandum Ordinem » Sancti Basilii, tria ejusdem Ordinis seminaria, seu tres Novitiatus, in quibus Adole» scentes, et Novitii literis graecis, et latinis operam dent; unum vid. in Sicilia, et in » Monasterio magno nuncupato SS. Salvatoris Messanae dicti Ordinis; alterum vero in » Regno Neapolitano, et tertium in Monasterio Cryptae Ferratae in Agro Romano, nul» lique Dioecesis, seu in Monasterio in Urbe prope diem erigendo institui valde expe» diatur. Nos quibus summopere cordi est modis omnibus, Deo juvante efficere, ut ejus » Ordinis Religiosi in dies optatos, et felices in viis Dni progressus faciant, atque robo» res in Ecclesia Dei fructus more Majorum suorum, et praecipuè Sancti eorum Patris, » et Patriarchae Basilii proferant omnibus, et singulis commendatariis quorumcumque » Monasteriorum, Prioratuum, et aliorum Regularum locorum dicti Ordinis in Sicilia, » Calabria, et aliis Italiae partibus, in quibus nimirum Seminaria Ecclesiastica Latina » non sunt, seu etiam si erecta sint, iis per dictos Commendatarios portio aliqua, actu » non persolvitur, consistentium quavis illi dignitate, auctoritate, et conditione, etiam » Cardinalatus honore praefulgeant in virtute Sanctae obedientiae, harum tenore praeci» pimus, et mandamus, ut eam omnem ratham, portionem, vel pecuniam, quam ipsi » ratione Commendarum, Monasteriorum, Prioratuum, et Locorum hujusmodi, Seminariis » Ecclesiasticis Latinis pro quolibet centenario singulis annis persolvere tenerentur, qua» tenus ibidem Seminaria Latina hujusmodi non sint, aut ipsi dictis Seminariis Latinis » contributionem aliquam actu non persolvant. De caetero perpetuo futuris temporibus

» Procuratori, seu Procuratoribus dictorum Seminariorum, seu Novitiatuum a dilecto
» Filio Theodoro moderno, et pro tempore existente Abbate Generali Congregationis Italiae
» Ordinis praedicti, seu a Cap. gener. ejusdem Ordinis pro tempore deputatis, et deputan-
» dis pro substentatione, et manutentione dictorum Seminariorum, seu Novitiatuum Or-
» dinis hujusmodi, ad omnem illius, vel illorum requisitionem, ac omni, et quacumque
» excusatione, mora, et dilatione postpositis persolvere debeant, et teneantur, quos Com-
» mendatarios a solutione ratae, seu portionis, vel pecuniae hujusmodi eisdem Seminariis
» Latinis in posterum faciendis perpetuo eximimus, et liberamus, nec non Srocuratori, seu
» Procuratoribus, sic ut praemittitur, deputatis aut deputandis eam omnem ratam, seu
» portionem, vel pecuniam ab ipsis Commendatariis, seu eorum Affictuariis propria au-
» ctoritate exigendi, levandi, ac in usus dictorum Seminariorum, seu Novitiatuum con-
» vertendi, licentiam, et auctoritatem per praesentes tribuimus, et impartimur, quo-
» niam vero extant quaedam Beneficia simplicia Ecclesiastica regularia, sive secularia,
» tam in Sicilia, quam in Calabriae provinciis, quae ad Capitulum, seu Conventus Mo-
» nachorum dicti Monasterii SS. Salvatoris liberae collationes, seu provisiones spectant,
» et pertinent; quorum quidem aliqua tantum nunc reperiuntur unita, seu applicata Se-
» minario, seu Novitiatui ejusdem Monasterii. Caeterae vero dum vacant a dicto Capi-
» tulo, et Conventu liberè conferuntur. Id circo Nos eorumdem Beneficiorum non uni-
» torum qualitates, situationes, confines, vocabula, invocationes, verosque annuos valores
» praesentibus pro sufficienter expressis habentes illa omnia, et singula cum primo pro-
» cessum, vel descessum, aut alio quovis modo vocaverint, dummodo dictorum Benefi-
» ciorum collationes, seu provisio ad praedictum Capitulum, seu Conventum Monacho-
» rum dicti Monasterii SS. Salvatoris liberè spectet, et pertineat praedicto Seminario,
» seu Novitiatui perpetuo anneximus, unimus, et incorporamus et eorum, quae hactenus
» unita, seu incorporata sunt, unionem, applicationem, et incorporationem eadem aucto-
» ritate nostra confirmamus, et approbamus; ita quod procuratori dicti Novitiatus liceat
» propria auctoritate eorumdem Beneficiorum, et illorum bonorum, ac illis adnexorum
» possessionem, seu quasi ex nunc, prout ex tunc, cum, ut praefertur, vocaverint dicti
» Seminarii, seu Novitiatus hujusmodi nomine liberè apprehendere; et cum unioni locus
» factus fuerit, eorum fructus, redditus, et proventus propria auctoritate perpetuo exi-
» gere, percipere, et levare, ac in Seminarii, seu Novitiatus hujusmodi usus, et utilita-
» tem convertere, alicujus licentia super hoc minime requisita. Decernentes unionem,
» annexionem, et incorporationem, aliaque permissa, perpetuo valida, et efficacia fore,
» et esse, nec per quascumque nostras, et pro tempore existentium Romanorum Ponti-
» ficum, etiam in crastinum assumptioni ad apostolatus apicem editas, et edendas con-
» stitutiones, et regulas etiam unionum, effectuum non unitorum revocationes revocari,
» aut sub iis comprehendi; sicque per quoscumque Judices, et commissarios quavis au-
» ctoritate fungentes, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpe-
» trandi facultate, et auctoritate ubique judicari, ac definiri debere; nec non irritum,
» et inane, si secus super his n quacumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter
» contigerit attentari non obstantibus, nostra de unionibus committendis ad partes vo-
» catis, quorum interest, et exprimendo vero valore, ac lateranensis Concilii novissima
» celebrati, uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, aliisque
» Constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, ac Monasteriorum, et Ord. praedi-
» ctorum, etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis,
» statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, et literis Apostolicis in
» contrarium praemissorum, quomodolibet concessis, confirmatis, et comprobatis, quibus
» omnibus, et singulis eorum tenores praesentibus pro expressis, et ad verbum in-
» sertis, habentes hac vice dumtaxat specialiter, et expressè derogamus. Volumus

» autem, quod praesentium. transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, et si- » gillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae obsignatis, eadem prorsus » fides adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae, » Datae Romae apud Sanctissimum Marcum sub annulo piscatoris, die 20 Octobris » 1597. *Pontificatus nostri anno VI.* M. Vestirus Bonbianus » *Praesentatae Panormi 19 februarii 1599, et mandat S. E. quod Spect. Reg. Consil. Regii Patrimonii F. P. referat Virginius Godanus Sec. et Reg. Pan. die 29 Maii XII. Ind. 1599. Facta relatione praedicta S. E, cum voto Illm. et Spect. Praesidentium de Gambacurta, et de Rao, et Consultorum Amesuca, et Spect. de Sicomo F. P. providet, et mandat, quod fiant literae exequutoriales F. P. Et volentes Nos, ut aequum est apostolicis literis conformes reddere providimus, et ita harum serie vos spirituales monemus, ac hortamur, vobisque vero temporalibus dicimus committimus et expressè mandamus, quatenus praeinsertas literas Apostolicas, omniaque, et singula in eis contenta exequamini, compleatis, et observatis, ec per quos decet exequi, compleri, et inviolabiliter observare faciatis ad unquem, juxta earum seriem continentiam, et tenorem pleniorem, ac de verbo ad verbum a prima linea usque ad ultimam, juribus tamen praeeminentiis, et jurisdictionibus Regiis Regiae Curiae, Regiae Monarchiae, et alterius cujuscumque semper salvis, et illesis permanentibus; et non aliter nec alio modo, et non secus agatis, agive permittatis ratione aliqua, sive causa pro quanto grat:a Regia vobis cara est, et sub poena un7 mille Fisco etc. quibus poena imponi potest. — Datum Panormi die 5 Junii 12 Ind. 1599. El Duque di mag. Vid. Sicomus F. P. Dominus Vice-rex mihi Joanni Baptistae Rivarola V. Per ec. Sicomo Fisci Patronum* » Concede V. E. l' esecuzione alla Re- » ligione di S. Basilio delle lettere Apostoliche, onde si ordina, che in detta Reli- » gione si debbono eriggere tre Seminarii, seu Noviziati, ne' quali li figliuoli, e No- » vizii possano imparare Lettere Greche, e Latine, Vid. uno nel Salvatore di Messina, » l'altro nel Regno di Napoli, ed il terzo in Campagna Romana, che li comm. delli » Monasterii, quali non contribuiscono al Seminario Latino, debbono contribuire ad » un tanto per cento e che tutti li Benefizii semplici Ecclesiastici regolari. seu Se- » culari di Sicilia, e Calabria, la collne delli quali spetta al Capitulo, seu Convento » di Monaci di detto Monastero del SS. Salvatore di Messina, vacando s' intendano » ipso jure incorporati a detto Seminario, seu noviziato perpetuamente. — Battista » Rivalora — Julius Colluctius Dep. R. Pingeri per Colonna etc.

Bona, et redditus acquisita sub nomine Seminarii ratione taxae.

Ab Archimandrita Sanctissimi Salvatoris solvuntur quolibet anno	on7	40	»	»
A Commendatario S. Mariae de Bordonaro	on7	3	»	»
A Commendatario Sanctissimi Petri, et Pauli de Itala . .	on7	25	»	»
A Commendatario S. Mariae Mandanici.	on7	6	»	»
A Priore S. Mariae Pellimeni.	on7	2	»	»
A Commendatario Sanctissimi Petri, et Pauli de Agrò . .	on7	6	»	»
A Commendatario Sanctissimi Salvatoris de Placa. . .	on7	3	»	»
A Commendatario S. Michaelis Troynae.	on7	6	20	»
A Commendatario S. Eliae Troynae	on7	1	»	»
A Commendatario S. Nicolai la Ficò	on7	2	20	»
A Commendatario S. Angeli de Brolo.	on7	10	»	»
A Commendatario S. Mariae de Gala . . . . . ,	on7	12	»	»

A Commendatario S. Gregorio de Gypso.	onz	4	»	»
Summa	onz	121	10	»

Beneficia aggregata eorumque redditus

Prioratus S. Gregorii de Triocalis et ex ejus bonis	onz	15	»	»
Abbatia S. Nicandri, et ex ejus bonis, et diversis censibus	onz	28	2	6
Prioratus S. Nicolai de Gypso, et ex ejus bonis	onz	6	»	»
Prioratus S. Mercurii, et S. Blasii de Ambula civitatis Troynae, et ex ejus bonis	onz	13	»	»
Abbatia S. Nicolai de Isa in territorio Ucriae, et ex ejus bonis.	onz	2	15	»

Bona acquisita ex industria administratorum.

Quatnor domus extructae prope Ecclesiam S. Nicandri, et ex iis	onz	2	12	»
Item quinquaginta caprae, et oves emptae, et ingabellatae pro aunua summa.	onz	2	15	»
Item census bullalis, qui solvitur a Monasterio de Agrò ordinis Sancti-Basilii	onz	3	23	2
Summa omnium redditmum.	onz	194	17	8

Hinc Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator, postquam perlustravit omnia ad statum realem spectantia, ac discussit relationes respectivè ex parte Emi Archimandritae, et Monachorum praesentatas in Officio Sanctae Regalis Visitationis, praeter decreta communia, praecepit atque mandavit.

Quod observentur decreta generalia pro conservatione rerum, et bonorum Regii Juris Patronatus.

Quod pro fabricis, et jocalibus in decennio praefinito pro congrua perfectione Ecclesiae, ut supra archimandritam depouat in publica tabula uncias biscentum administrandas per Deputatos, cum ipsius adsensu, sive ejus Vicarii Generalis juxta decreta communia, elapso autem decennio, non amplius solvat, quam uncias nonaginta juxta Visitationem Putei pro ordinaria reparatione fabricarum in ea expressarum, et pro jocalibus, et supellectilibus administrandas, et erogandas per Deputatos ut supra, non obstante transactione inita inter Archimandritam, et Deputatos, et Monachos anno 1728, velut nulla, cassa, et irrita contra formam Visitationum, et in damnum Regii Juris Patronatus, ut in iisdem decretis communibus.

Quoniam vero in eadem transactione, ratione actionum Archimandritae praetendentis male solutas per retroactos annos uncias biscentum, nec solvi de caetero eamdem summam debere, fuerunt eidem remissae unciae quatuor centum, sive duae annatae, Dnus Visitator attendens, quod transactione collapsa revixerunt, tum actiones Deputationis pro exactione summae remissae, cum actiones, sive exceptiones Archimandritae, quae ob eorum qualitatem regium videntur oraculum requirere, judicium quoad dictam summam unciarum quatuorcentum ad Sacram Regiam Majestatem censuit remittendum.

ORDINATIONES DECLARATIONES ET DECRETA COMMUNIA

PRO ARCHIMANDRITATU, ET ABBATIIS ET MONASTERIIS REGALIBUS COMMENDATIS ORDINIS S. BASILII PER SICILIAM CONSTITUTIS, LATAE ET PROMULGATAE PER ILLMUM ET RMUM DNUM D. JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS REGIUM GENLEM VISITATOREM PRO TOLLENDIS ABUSIBUS, ET DIRIMENDIS CONTROVERSIIS INTER COMMENDATARIOS, ET MONACHOS EIUSDEM ORDINIS.

CAROLUS

DEI GRATIA REX

NOS JOHANNES ANGELUS DE CIOCCHIS U. J. D. PROTH. APOSTOLICUS SACRAE REGIAE MAJESTATIS A LATERE CONSILIARIUS ET OMNIUM ARCHIEPISCOPATUUM EPISCOPATUUM ABBATIARUM, MONASTERIORUM, BENEFICIORUM, ET ECCLESIARUM REGALIUM TOTIUS REGNI SICILIAE REGIUS GENLIS VISITATOR.

Providentia numinis beneficentissimi, a quo omnis potestas in terris effluxit, quaeque Sacerdotium, imperiumque constituit, ut christianam rempublicam ad gloriam ordinarent, id aeterno sane consilio disposuit post restitutam Nothmannorum Principum virtute, libertatem Siculorum, ac Religionem, ut Apostolica sedes Ecclesiam Siculam ipsis traderet ordinandam, et corrigendam, eosque quibus imperium commiserat Deus in partem quoque sollicitudinis Supremi Pontificalis Sacerdotii per Siciliam evocaret Legatos, et Vicarios eos constituens, ac quae ipsa actura esset per eorum volens industriam adimpleri.

Cum itaque vetus exin obtinuerit mos, ut Pientissimi Principes Apostolicae sedis exemplum retinentes Regios Ecclesiarum Visitatores allegaret, qui Regiis insuper, ac Patronatibus Regum Juribus aucti lustrum peragentes efficacius, feliciusque evellerent, et destruerent, aedificarent, et plantarent, quae secundum Deum evellenda, et destruenda, ac aedificanda noscerent, et plantanda.

Non aliam Nos, qui Clementia optimi Regis nuper ad id muneris assumpti sumus inter primas officii nostri partes agnavimus, quam sollicitam evellendorum abusuum, ac malorum curam, quae ob diuturnam ab huiusmodi visitationibus vocationem in Ecclesiis Regalibus irrepserunt, cum Divini Cultus, et Ecclesiae pacis, et quietis jactura quin et impendiis earumdem Ecclesiarum, et Regalium Jurium praeiudicio; qua quidem in re cum non pauci undique offenderimus, quae operam in id nostram sollicitarunt, postulavit tamen cum maxime subagitatus regiarum Commendarum status, praesertim Ordinis Sancti Basilii, qui controversiis plurimis super iure Commendatariorum, et Monachorum implicitus cum usq. deque jactarentur omnia, veterem ipse Regalium Praelatiarum formam non satis retinere videbatur, dissentionum vero, et jurgiorum causas inter Commendatarios, et Monachos continuo alere, atque favere.

Sane commendatis jam olim per Siciliam Regalibus Monasteriis, praesertim Ordinis Sancti Basilii ea invaluit disciplina, apostolica etiam auctoritate firmata, ut dignitas, et potestas omnis, quibus Archimandrita, et Abbates Regulares jam olim in Ecclesias·

et Monachos suorum Ordinum fruebantur in Commendatarios integrè concesserit, qui proinde Archimandritae, et Abbatum nuncupatione, et juribus potiti in Monasteriis praedictis proprias pro dignitate cellas habebant, ac spiritualia, et temporalia omnia gubernantes Ecclesiis juxta, et Monasteriis praeerant eorum disciplinam, moresque curabant. Bona insuper, et redditus administrabant, ac erogatis necessariis pro Divino Cultu fabricis, et victu, et vestitu Monachorum, proventus omnes reliquos sibi, et respectivè dispositioni suae adscribebant. Jurisdictiones denique, et Baronias, Jura, et privilegia omnia, atque collactionem Prioratuum, Beneficiorum, et Ecclesiarum Regularium habebant.

Contra vero Monachi in ea erga Abbates Commendatarios obedientia, et subjectione manentes, quam sub Abbatibus Regularibus profitebantur non praeeminentiorem alium regularem gradum habebant, quam Prioris, et in reliquis omnibus meram Capituli Regularis, ac Ministrorum Divini Cultus formam referentes subditorum dumtaxat partes agebant.

Cumque tum collapsa in capite, et membris eorumdem Monasteriorum fuerit disciplina, ac Regii Ecclesiarum Visitatores variis ordinationibus, et constitutionibus eam exigere adlaboraverint, certasque summas pro fabricis Cultui Divino, et alimonia Monachorum taxaverint, atque ipsorum Monachorum numerum in singulis praefinierint, demum his omnibus supremam impositurus manum Pientissimus Rex Philippus II; reformationem dicti Ordinis Sancti Basilii, tunc temporis editam, et separationem Mensarum Conventualium et Abbatialibus Commendatariorum, exequutioni quoque per Siciliam voluit demandari.

Hinc vero cum missi in Siciliam fuerint Commissarii pro separatione Mensarum primo Brutus Farnetus Delegatus Protectoris Ordinis sub Sixto V Summo Pontifice anno 1589, tum Theodorus de Judice Generalis ipsius Ordinis a Clemente VIII Delegatus anno 1597 atque iidem Mensas Conventuales attributis Commendatarum bonis constabiliverint, constans Commendatariorum tunc temporis, prout praesentis quaerela percrebuit.

Primo, quod ipsemet Commisarii facultatum suarum limites, sive quo ad res sive quo ad modum excedentes, dismembratitionem bonorum Regiorum Commendarum pro Mensis Conventualibus, partibus inauditis egerint, atque exuberantes redditus Monachis assignaverint, nonnullaque eis tradiderint, quae non erant ullatenus tribuenda.

Secundo vero, quod Monachi ipsi sub obtentu Apostolicae Constitutionis Gregorii XIII, incipientis *Benedictus Dominus* pro eodem ordine editae Kalendas Novembris anno 1579, atque sub praetextu memoratae separationis Mensarum, tanta innovaverint, et attentaverint, sive praetenderint, et praetendant in praejudicium Commendatariorum in intervallo praesertim temporis, quousque ad Nos Regiae per Vallem Nemorum visitationes generales defecerunt, ut Regiarum Commendarum Praelaturas, sive Dignitates a Regibus plurimi semper habitas, ac in Regni Comitiis consessus, et suffragii jure potitas, omnibusque titularium praeeminentiis honestatas ad simplicem fere Pensionariorum ordine, ut Commendatarii dolent, contenderint emendare; factoque ipso Dignitates Abbatiales eorumdem Commendatariorum ipsi Monachi arrogentes auctoritatem, et jura Archimandritalia, et Abbatialia Commendatariis ipsis contradixerint, et impugnent, quim et residentiam, et habitationes in suis Commendis denegaverint, ac plurima denique quoad Seminarium fabricas, collationem Beneficiorum Regularium, numerum Monachorum in sigulis Monasteriis, jura Baronalia in quibusdam latifundiis, Monasteria quaedam parva supprimenda, et alia nonnulla, sive spiritualia, sive temporalia sibi adsciverint, et adscribant.

His itaque ad audientiam nostram per eosdem Commendatarios perlatis, postularunt iidem innovata omnia contra statum Regalium Commendarum, praesertim post ultimam Regalem Visitationem ad pristinum per Nos reduci, et praetentiones omnes Monachorum contra

jura, et praeeminentias suas exscindi, vel opportunis ordinationibus respectivè praeverti, reliqua vero omnia rationis, et aequitatis calculo temperari.

Contra vero auditi super ejusmodi postulatis Monachi excessum cum primis Commissariorum in separatione Mensarum negantes, caetera omnia sibi licuisse contenderunt ex vi citatae Constitutionis Gregorii XIII; cujus sensum ex aequiparata per ipsam conditione Basilianorum, et Cassinentium interpetrari etiam, et extendere atque sibi favorabilem commostrare curarunt observantiam, quam immemorabilem ajebant, sive interpetrativam, sive praescriptivam his omnibus cumulando.

Cumque praemissa Commendatarii in jure, et in facto impugnantes eadem nullum creare praejudicium posse Regiis Commendis ostenderent, addebat longius progrediens Fiscalis Sanctae Rlis Visitationis Constitutionem ipsam Gregorianam locum non habuisse, nec habere super Abbatiis, et Commendis Regii Juris Patronatus, quandoquidem in ipsa SS. Pontifex earum, nec semel meminit, quin de iis tantum fuit locutus, quae liberè Apostolicae collationis essent, *ita ut de eis quotiescumque vocabunt per Romanum Pontificem, et sedem praedictam omni tempore liberè debeant*, et proinde instabat gesta omnia vigoro ejusdem Bullae super Abbatiis Regii Juris Patronatus nulla, cassa, et irrita declarari, ac revocari.

Ad haec vero haud profecturas Monachis idem Fiscalis addebat Regias literas obtentas in Hispania a Ministris S. Pontificis anno 1586 pro Monasteriorum Siculorum reformatione. Ajebat enim Regi in Hispania nulla de Bullis Gregorii fuisse factam mentionem, sed tantum fuisse per Cardinales de S. Severina, et Carafa postulatum, quod Ritum Graecum in Sicilia non sinerent immutari, quodque separarentur Mensae, et Monasteria reducerentur in Provinciam *juxta Concilium*, et reformationem nuper factam. Anno autem sequenti fecisse iterum Regi expositum, quod Cardinales de S. Severina, et Carafa quamdam fecissent reformationem, (sive reformationis schediasma) pro Monachis S. Basilii, quae fuit a Rege, et a Consilio Italiae visa, et approbata; eam vero non adhuc effectum fuisse sortitam in Sicilia, et proinde mandari postulabatur, quod Prorex ipsam non impediret, prout demum rescripsit Rex Matriti die 11 Novembris anno 1588, eam reformationem non impediri, sed personis, quibus ipsamet committeretur assistentiam praeberi, atque favorem.

Quare concludebat Fiscus, quod cum nulla in Regiis literis mentio incideret Bullae Gregorianae, sed potius specialis cujusdam methodi reformationis a Cardinalibus Carafa, et de S. Severina, formatae, ac discussae, et approbatae in aula Hispanica, quae ut videtur ex primo libello, continebat tantum separationem Mensarum, et reductionem in Provinciam secundum Tridentinum, atque ejusmodi reformationis exequutionem Commissariis non impediri mandaverit Rex non poterat Bulla Gregoriana exequi in Regiis Abbatiis commendatis.

Minus etiam suffragari Monachis posse contendebat Fiscus assertas Viceregias exequutoriales literas obtentas, ut praetenditur Panormi die 4 augusti anno 1589 super Deputatione facta die 10 mensis maii ejusdem anni 1589, a Julio Cardinali de S. Severina Protectore Ordinis in personam Bruti Farneti, cum facultate exequendi contenta in Bulla Gregoriana juxta insertam formam ejusdem.

Nam primo respondebat Fiscus, nec exequutoriales in copia legitima fuisse productas, nec earum tenorem, et clausulas aliunde constare.

Secundo dato etiam, quod dictae exequutoriae Commissionis Bruti Farneti extitissent ejusdem tenoris, ac in exibita cartula continetur, tamen considerabat Fiscus, quod Prorex mandavit non tam exequi Commissionem praedictam, quam memoratas simul literas Philippi II, quae Bullam Gregorianam minimè enunciantes praescribebant, dumtaxat praestari favorem iis, quibus commissa esset reformatio peracta a Cardinalibus Sanseverina,

et Carafa, ac probata in consilio Italiae ante annum 1588, quaeque certe esse non poterat commissio a solo Cardinali de S. Severina facta anno 1589, pro exequenda Bulla Gregoriana, atque proinde concludebat Fiscus, quod vigore exequutorialium exequi in Regno non poterat eadem Gregoriana Constitutio in Regiis Abbatiis commendatis, sed ad summum simpliciter separari Mensae, et Monasteria in provinciam reduci juxta Concilium et reformationem dictorum duorum Cardinalium in consilio Italiae adprobatam.

Demum adhuc si exequutoriae vere fuissent obtentae, et pro Costitutione praedicta Gregoriana (quae tamen fuit semper subdicita Regi in supplicationibus Cardinalium et nec ab eodem Rege, nec a Prorege, vel in minimo memorata) nihilominus urgere pergebat Fiscus, quod quemadmodum Bulla ipsa non loquebatur de Abbatiis, et Commendis Regii Juris Patronatus, sed tantum liberae Apostolicae Collactionis, quarum forte opinabatur Pontifex aliquas per Siciliam extare, ita proregiae exequutoriae pro exequutione dictae Bullae non potuissent quidquam uberius operari, nec illi Regias Commendas, quae nos comprehendebat supponere, nec ullum praejudicium Regiis conflare Abbatiis, et praeminentiis Regii Juris patronatus, maximè attenta solita clausola exequutorialium, quae, et in praetensis pariter legitur, nempe *omnibus tamen, et singulis Juribus Sacrae Catholicae Majestatis Regiae Curiae Regiaeque Monarchiae, praeeminentiis et alterius cujuscumque semper salvis, et illesis permanentibus, et non aliter etc.*

Nos itaque, qui haec omnia diu, matureque discussimus, quique contentionis pabulum minuere potius cupimus, quam augere praetermittentes pro nunc Fiscalia ejusmodi objecta, quae supremo Regis Judicio reservamus, ac volentes interea ea, qua fungimur potestate, praetentionibus dictorum Commendatariorum, et Monachorum ad exactam etiam Constitutionis Gregorianae, aliarumque Bullarum Pontificiarum normam pro debita Apostolicae sedis reverentia, modum imponere, itaut relicto Monachis, quod ipsis expressè, ac vere in restrictiva Constitutione sua sommus Pontifex Gregorius indulsit extentiones, excessus, et abusus omnes in Regiarum fortassis perniciem Commendarum, Jurisque Patronatus jacturam praesertim post Praedecessoris nostri visitationem et contra ejusdem acta de facto attentati de caetero compescantur, atque evellantur.

§ I.

De observanda interim reverenter Constitutione Gregorii XIII, quae incipit Benedictus.

Decernimus cum primis, atque definimus, quod donec, et quousque favorabile objectis Fiscalibus Sacrae Regiae Majestatis oraculum non prodierit, interim tum Commendatarii, cum Monachi Ordinis S. Basilii laudatam Constitutionem Gregorii XIII incipientem *Benedictus* adamussim observent, atque retineant omnia quae antiquitus, et hactenus gesta in exequutionem dictae Bullae, nec in minimo violent, aut infringant, prout nos reverenter servari, ac non violari mandamus, atque veluti Sanctissimam normam in controversiis Commendatariorum et Monachorum interim volumus retineri, servata tamen forma exequutorialium in copia licet informi productarum, et signanter clausulis praeservativis Jurium Regis, Regiae Curiae, et Monarchiae etc.

§ II.

De Jure Abbatum

Sigillatim vero ad ipsius Constitutionis amussim dirempturi Nos contentationes omnes earumdem, easque potissimum, quae praeminentias, et jura singulis debita cum Eccle-

siasticae gravitatis jactura, ac Regalium Commendarum detrimento confundunt, ad illud prae caeteris aciem considerationis nostrae adjecimus, quod Archimandrita, et Commen. nobis exposuerunt de assumptis per Priores Regulares nomine, et dignitate Abbatis in praejudicium ipsorum Commendatariorum, quos ab omnibus fere praeeminentiis in propriis etiam Commendis spoliare euituntur, et debita eorum gradibus obsequia detrahere non verentur.

Profecto ex monumentis Regalium earundem Abbatiarum, actisque veterum Visitationum satis intelliximus post introductas in Sicilia Commendas, Dignitatem, Jura, et praeeminentias Abbatiales omnes in Commendatarios concessisse, nec Monachis Superiorem alium mansisse gradum, quam Prioris usque ad memoratam Gregorii XIII Bullam. Per ipsam vero Summum Pontificem ea in re nil immutasse, ipsumque Commissarium, et exequutorem Brutum Farnetum non aliter in publicis actis exequutionis a Monachis ipsis productis, superiores Claustrales appellasse, quam Priores; quemadmodum etiam tam longe ulterius perrexit mos ejusmodi, ut Regius Visitator Jordius anno 1604, ita quoque nuncupari invenerit, et appellaverit, et deinceps semper, usque ad haec tempora Summus Pontifex in Bullis Commendatariorum eos eodem modo, ac ante separationem Mensarum tractaverit, ac tractet, et Rex, ac Comitia Regni eosdem consensus, et suffragii jure velut Abbates Parlamentarios gaudere ut antea sinat nullatenus vero Superiores Regulares.

Nihilominus. et si talia in. comperto essent, commoniti tamen Monachi, ut sua jura deducerent ad Constitutionem ipsam Gregorianam provocarunt, eaque ipsius loca, in quibus nominantur aliquando Abbates, Priores, et Monachi Ordinis.

Allegarunt praeterea aequiparatam per Gregorium XIII Basilianorum Congregationem Congregationi Benedictinorum Cassinensium, ex quo Dignitatem Abbatialem inter Basilianos ex mente Pontificis revixisse interpetrabantur, conferebantque in id principaliter observantiam interpetrativam centum et amplius annorum, sive temporiš immemorabilis, quo superiores Regulares Abbatis titulum, et dignitatem tenuerunt.

Verum ante omnia advertebatur per Commendatarios frustra, et injuriè ex Bulla Gregoriana haec a Monachis per interpetrationem peti, quandoquidem eadem utpote restrictiva jurium, quibus vetusta, ac probata a Summis Pontificibus possessione, Regii Abbates Commendatarii fruebantur, non esset ultra casus expressos amplianda, ipsaque ex vi clausulae assertarum etiam exequutorialium non posset praejudicium Regiis juribus irrogare, quod certè illatum fuisset, si Dignitas Abbatis Regularis revixisset ad liberam electionem Monachorum absque assensu Regis, versaque vice Jus Regiae nominationis Abbatuum Commendatariorum ad non Abbates fuisset redactum.

Quin dato etiam, quod Bulla Gregoriana per interpretationem posset extendi, respondebant tamen ad primum Commendatarii Monachis Siculis non suffragari, quod in Bulla nomen Abbatuum, Priorum, et Monachorum exprimatur, quandoquidem Bulla non pro sola Sicilia, nec pro Monasteriis tantum Comendatis, sed et pro Italia, Hispania, ac Monasteriis non Commendatis prodierat, in quibus certi erant Abbates; liquere tamen contra, quod loquens Pontifex de Commendatariis expressè reservaverit eisdem Dignitatem Abbatialem per clausulam illam: *Dignitatibus Abbatialibus eorumdem semper salvis.*

Ad secundum etiam respondebant Commendatarii, aequiparationem Cassinentium, et Basiliarum proportionaliter intelligi oportere, ut libera liberis Regalia Regalibus, et Commendata Commendatis Monasteriis utriusque Ordinis exequarentur; compertum autem satis erat in Regalibus Monasteriis Benedectinis commendatis per Siciliam nomen et Dignitatem Abbatis Commendatarii remansisse, ac Superiores Regulares Priores Conventuales dictos fuisse, et appellari.

Quoad observantiam autem respondebant Commendatarii attendi oportere observantiam immediatam, ut ea vim habere posset interpretative, a data autem Bullae Gregorianae

anni 1579, usque ad Brutum Farnetum ejus exequutorem anno 1589, et successivè ad regium Visitatorem Jordium anni 1604 processerunt anni 25, in quibus Commendatarii dicebantur Abbates, Superiores vero Regulares nuncupabantur tantum Priores.

Nec quidquid subinde Monachi propria auctoritate fecerunt assumentes sibi nomen Abbatiae, ulla contra praemissam legitimam observantiam poterat constituere, nam omisso, quod de dicta observantia diuturnitate, ejusque requisitis Patres non docuerunt, certe tamen ea observantia non amplius interpetrativa, sed praescriptiva videretur, quae in praejudicium Regalium Commendarum nullius esset momenti.

Praesertim quod actus ejusmodi absque novo Privilegio propria auctoritate a Patribus attentati contra antiquiorem observantiam vere interpetrativam Bullae Gregorianae, imo contra gesta ipsa Exequutoris Bruti Farneti, quae sunt fundamenta intentionis Monachorum, et contra Regiae Visitationis acta videntur potius nomen abusuum, et attentatorum mereri, quam legitimae observantiae.

Fortius quia Summus Pontifex in omnibus vacationibus usque ad praesens pro vero habens, *quod ipsis Monasteriis de Abbate* provisum non existat, perrexit semper, et pergit curam, regimen, gubernium, et administrationem eorumdem Monasteriorum *in Spiritualibus, et temporalibus Commendatariis in Bullis provisionis* tribuere, ut antea, atque simul mandare, ut eis obedientia, et reverentia a Conventibus Monachorum praestetur, etiam in supposito, quod Mensa fuerit separata. Quare cum haec omnia existentiam Abbatis Conventualis apertissimè excludant, quo existente commendari Monasterium nequiret, evidenter sequitur, quod tot acta hujus generis summorum Pontificum non solum observantiae etiam introductae cursum interrumpissent, sed nullum ipsius legitimae introductionis reliquissent locum; maxime quia ejusmodi introductio facta fuisset a PP. contra veterem statum Ecclesiarum, et Commendarum Regalium, cujus immutatio, et variatio est de Regalibus Regis Patroni a nemine prorsus praescriptibilibus.

Postremo quod ea immutatio, et variatio accidisset in intervallo ab ultima Regia Visitatione ad praesentem, qua re cum praesentis visitationis regula pòtior a S. R. M. constituta ea sit, quod introducta de facto in hac intercapedine temporis contra ultimum statum postremae Regalis Visitationis reducerentur ad pristinum, concludebant, et instabant Commendatarii, quod servatis integrè juribus Archimandritae, et Abbatuum Commendatariorum juxta veterem ultimae Visitationis Regiae statum abolirentur tituli, et Dignitates, et Jura Abbatialia a Monachis sibi de facto arrogata in Ecclesiis, et Monasteriis Regalibus.

His itaque per partes hinc inde deductis, ac per nos mature libratis, volentes concertationibus ejusmodi finem imponere, declaramus enim primis, atque decernimus Dignitatem Archimandritalem, et respective Abbatialem in Regali Ecclesia, et Monasterio SS. Salvatoris, et in reliquis Ecclesiis, et monasteriis Commendatis, eorumque territoriis, Granciis etc. nonnisi Archimandritae, et Abbatiis Commendatariis respective competiisse, et competere, nec Monachos in enunciatis Ecclesiis, et Monasteriis praecellentiorem alium gradum, et nuncupationem ab initio commendarum usque ad praesens habuisse, et habere, nisi simplicem *Prioralem*, prout servatum ejusmodi morem, usque ad Bullam Gregorii XIII, idem Pontifex non infirmavit, nec immutavit, retentumque postmodum, ac recognitum per ipsum exequutorem et Commissarium Apostolicum Brutum Farnetum, qui in publicis actis exequutionis dictae Bullae Gregorianae Superiores Monachorum Priores appellavit, nec non progressum subinde usque ad ultimam Regalem Visitationem Philippi Jordii, ipse Regius Visitator in actis suae Visitationis recepit, atque firmavit. Hinc decernentes, ac declarantes non potuisse de facto per Monachos praedictos haec omnia immutari, nomenque. et Dignitatem Abbatis ab eorum Prioribus de facto assumi in praejudicium Regiarum Commendarum, et in offensionem Jurium Regis, ejusmodi immutatio-

nem, et adsumptionem Dignitatis, ac gesta desuper omnia, nulla prorsus, et invalida declaramus, cassamus, et excindimus, dictisque Monachis praecipiendo mandamus, ne de caetero nomen, et Dignitatem *Abbatialem ejusmodi sibi vindicent*, nec in Ecclesiis, et Monasteriis praedictis thronum erigere, Mitram, et Baculum, et praeeminensias ullas Abbatiales habere, et exercere quoquomodo praesumant, sub poena sequestri reddituum omnium, aliisque gravioribus, quatenus oportuerit poenis contra immutantes, et violantes statum Regalium Ecclesiarum.

Ne tamen, quod sine Regalium Jurium, et Regiarum Commendarum jactura influere in celebris Basiliani Ordinis splendorem possit eidem per Siciliam detrahatur indulgeri per Sacram Regiam Majestatem posse censemus, ut Superior Regularis in quolibet Monasterio Prior simul Conventus sit, et Abbas Ordinis nomine tenus, sive honorarius dicatur; modo numquam Abbas Monasterii nuncupetur, quod Regiarum Commendarum Jura manifestè subverteret.

In hoc autem Regalis indulgentiae casu non aliter ejusmodi Abbates Ordinis, sive honorarii in Ecclesia Pontificalia poterunt exercere, quam ex consensu Archimandritae, et Abbatis Commendatarii, vel modo, et forma per Sacram Regiam Majestatem indulgenda. Si tamen, et quatenus ipsis Monachis tamquam Abbatibus Ordinis, sive honorariis Pontificalium competat usus.

§ III.

De Dignitate, et Praeeminentiis Archimandritae, et respectivè caeterorum Abbatum Commendatariorum in suis Ecclesiis, et Monasteriis.

Ad haec pariter declaramus, atque decernimus Archimandritam, qui ordinariam, et quasi Episcopalem obtinet Dignitatem cum Jure Pontificalium jurisdictione et territorio separato, et Dioecesi, Praelatum, et Ordinarium esse suae Ecclesiae, et Monasterii Archimandritalis SSmi Salvatoris, eamque Ecclesiam ipsi veluti Cathedralem, et sponsam esse, Priorem autem, et Monachos Capitulum Regulare, et Ministros Divini Cultus in illis tantum referre, et proinde omnimodam dispositionem Ecclesiae suae ad ipsum Archimandritam, sivi per se, sive per Vicarium suum generalem pertinere, et in illa sibi licere possessionem capere ad obedientiam de more ibi vocare, crucem ante se deferri facere (quo jure ipsum gaudere declaravit Regius Visitator Jordius) Thronum fixum, et cathedram habere, Pontificalia exercere, eaque aliis permittere, vel vetare, indulgentias, et edicta publicare, et affigere Divino in ea Cultui, et Sacramentorum administrationi praeesse confessarios in ea constituere, et reliqua omnia in ipsa agere, atque jubere, tum per se, cum per suum in spiritualibus generalem Vicarium, quae ordinario in propria cathedrali licerent, et mox fiant in Ecclesia Monregalensi, servato dumtaxat discrimine, si quod inter Episcopos, et Archimandritam praedictum, quasi Episcopalem Jurisdictionem habentem, aliisque praeeminentiis honestatum interfuerit.

Priorem vero, et Monachos omnem reverentiam, obsequia, et dependentiam Archimandritae profiteri debere, quae Capitulo conveniunt Regulari erga Praelatum ordinarium in propria Cathedrali, ipsumque propterea congruis honoribus excipere, ipsi in functionibus adsistere, atque servire de sua Ecclesia legitime disponenti obtemperare; potissimum vero quoad ministerium Divini Cultus, et servitium Ecclesiae, et actus, ac functiones Monachorum tamquam Capituli Archimandritalis, potestatem insuper audiendi fidelium confessiones ab illo privative obtinere sub vitio nullitatis, et in reliquis omnibus ita se genero, prout et Capitulum Regulare Monregalense Ordinis Sancti Benedicti Congregationis Cassinensis, cujus Ordinis Monachis Gregorius XIII Basilianos in sua constitutione exequavit

in Cathedrali Ecclesia erga Archiepiscopum Abbatem ejusque Vicarium Generalem se gerere solent, atque tenentur.

Quod si nihilominus Prior, et Monachi praedicti quid horom praeterierint praeter poenas a jure statutas, quibus ipsi perinde, ac capitula quoque regularia poterunt innodari, poenam insuper sequestri fructuum Fisco Regiae Monarchiae applicandam, aliasque cum oportuerit, graviores arbitrio Regis poenas incurrent.

Caeterum, ut quae pro Archimandrita hactenus declaravimus, atque decrevimus caeteris quoque Abbatibus Commendatariis proportionabiliter suffragentur, decernimus pariter, ac declaramus, Abbates ipsos Commendatarios Praelatos esse suarum Ecclesiarum, easque sibi, et dispositioni suae subordinatas habere, atque in ipsis ea sibi licere, quae Praelato in Ecclesia Regulari conveniunt, servata tamen ratione, et modo Abbatialis dignitatis, ejusque praemineutiis, et praerogativis, sive de jure, sive de consuetudine competentibus.

Admonemus autem Archimandritas pro tempore, et Abbates Commendatarios, quod in his juribus exercendis ita se contineant, ut disciplinam, et quietem Monasticam non interturbent.

§ IV.

De Capitulo Regulari Sede Archimandritali vacante, ejusque Vicario.

Porro cum quae hactenus decrevimus de qualitate Praelati Ordinarii in Archimandrita, et Capituli Regularis in Monachis ex gestis ipsorum Monachorum, sede Archimandritali vacante, maximè colluceant, quum scilicet perinde ac in Cathedrali Monregalensi mortuo Praelato ipsi Capituli formam retinentes Vicarium eligunt Capitularem pro administratione spiritualis jurisdictionis per totam Dioecesim Archimandritalem. Volentes Nos, et in his ea praescribere, et reformare, quae aut norma, aut reformatione digna videntur.

Decernimus, quod mortuo Archimandrita Monachi praedicti, velut ac in obitu Praelati in Ecclesia Monregalensi teneantur stato die solemni ritu, et cum receptis publici moeroris significationibus justa funebria eidem persolvere, et si Messanae obierit ipsius cadaver in Ecclesia Archimandritali SS. Salvatoris processionaliter afferre, ibique celebratis eidem Praelatorum more exequiis in sepultura separata Archimandritali honorificè condere.

Tum vero servata dispositione Tridentini Vicarium Capitularem eligent, quae ut in Ecclesia Monregalensi non possit esse Monachus sub poena nullitatis, et devolutionis juris eligendi pro ea vice, sed omnino ab ipsis capitulariter eligi decernimus, atque mandamus verum Ecclesiasticum aliquem saecularem, qui saltem in iure Canonico sit Doctor, vel Licentiatus, vel alias quantum fieri poterit idoneus, in quem donec sedes Archimandritalis vacaverit translata Archimandritalis iurisdictio, et cura per universam Dioecesim intelligatur, servatis tamen modis Vicariis Capitularibus ab eodem iure impositis.

Electione autem canonice facta non alioquin electus sui muneris possessionem capere valeat, et exercere, quam si electio ipsa regali, aut proregia fuerit adsensione firmata, prout in cathedralibus quoque ex antiquo Regis Siciliae iure alias duximus decernendum.

§ V.

De Ecclesiis, Monasteriis, et Conventibus.

Attendentes insuper Summum Pontificem Gregorium XIII, qui in sua constitutione *Benedictus* distincte meminit Ecclesiarum, et Monasteriorum Conventum habentium, et non habentium, nihilominus non adsignasse Monachis, quam claustra Monasteriorum Conventum habentium, et *aedificia pro usu Monachorum constructa, quoad Monachos prae-*

dictos in eis permanere contingerit, et proinde nil veteris juris Commendatariorum in reliquis immutaverit, decernimus, et declaramus, quod praeter praescripta iu eadem constitutione nil Monachi praedicti de Regiarum Commendarum partibus sibi adscribant, sed remanentibus sub eorum absoluto iure dumtaxat claustris, et Conventibus Monasteriorum cum aedificiis, ad usum tantum ipsorum constructis, donec, et quatenus in iis effective habitent; Ecclesiae in absoluta potestate, et iure Archimandritae, et Abbatuum Commendatariorum omnino esse censeantur, ita ut Monachi in illis simplex ministerium, et servitium retineant, modo, et forma ut ante constitutionem Gregorianam consueverat. In eadem praeterea potestate, et iure Archimandritae, et Abbatuum Commendatariorum esse censeantur Monasteria, in ea ratione, qua a claustris, et Conventibus praescindi possunt, item Monasteria Conventum non habentia, et illa, atque Grangiae, et aedificia ad usum Monachorum constructa, in quibus tamen non permaneant.

Declarantes tamen generaliter ipsorum Monachorum Conventus, claustra, mensam, eiusque bona omnia perinde regalia existere, Regiisque Juribus una cum personis Monachorum subjacere, ac ante separationem, itaut nihil prorsus hac in parte per ipsam immutatum censeatur in praeiudicium Regii Juris Patronatus.

§ VI.

De Armis, et Statuis non imponendis, ac non immutando Regalium Ecclesiarum et Monasteriorum Statu

Inhaerentes porro praemissis decernimus, quod Archimandrita pro tempore, eorumque Vicarii Generales non alia valvis Ecclesiae, et Monasterii SS. Salvatoris arma imponi sinant, aut faciant, quam Regalia. Intus vero ipsam Ecclesiam, et Monasterium, nec privatorum arma, inscriptiones, aut statuas poni, nec Capellas, altaria, sepulcra, sedilium loca, aut patronatum concedi, vel permitti, nec statum materialem, aut formalem immutari, aut quidquam novi in ipsis induci, absque expresso super permissis consensu, et licentia Regis patroni. Qui secus egeriot praeter poenam nullitatis, et respective amissionis, et amolitionis poenam insuper unciarum tercentum Fisco Regio persolvent, aliasque adversus temeratores Regalis Patronatus statutas poenas incurrent.

Daclarantes tamen quoad arma, inscriptiones, et statuas licere, Archimandritae in Ecclesia, et Monasterio suas erigere, nec non licere Monachis in claustris, et Conventu tantum arma generalis, et protectoris ordinis habere, eisque statuas, et inscriptiones ponere.

Quae quidem, et in Abbatiis omnibus Commondatis per Abbates Commendatarios attendi, et curari mandamus, atque per Monachos illorum Conventuum sub iisdem poenis adamussim pariter adimpleri.

§ VII.

De habitatione, et residentia Archimandritae, et Abbatuum Commendatariorum,

Decernimus insuper mansiones Archimandritalis existentes in Monasterio SS. Salvatoris eas nempe, quae inter Ecclesiam sunt, et dormitoria monachorum in jure, et potestate Archimandritae esse, et existere, nec in illis utpote non ad usum Monachorum constructis ullum Monachis jus competere, et proinde relaxandas esse dicto Archimandritae una cum officinis necessariis, horto Archimandritali, et reliquis opportunis ad congruam ipsius habitationem, quae sub omnimoda, libera, et absoluta ejus dispositione remaneant, ita tamen ut quemadmodum in Ecclesia Monregalensi disignatur per murum a Conventu, et ape-

riatur pro ipsis scala, et aditus distinctus, ne familiarum accessu quies regularis, et claustralis disciplina, vel in minimo turbetur. Salva tamen Monachis facultate obtinendi a sacra Regia Majestate, ut ipsis citra praejudicium Jurium Regiarum Commendarum retinentibus pro usu suo mansiones praedictas Archimandritales alibi fabricetur, aut comparetur novum palatium Archimanditale pro residentia Archimandritae cum curia, et carceribus, expensis Mensae Conventualis, sive aliis mediis, prout eadem Sacra Regia Majestas censuerit imperandum.

Quae quidem superius statuta pro mansionibus Archimandritalibus locum etia respectivè habeant pro Abbatibus Commendatariis in suis Monasteriis Commendatis.

Ad haec vero decernimus, quod juxta dispositionem Capitulorum Regni, et decreta praedecessorum visitatorum iidem Commendatarii omnes eorumque pro tempore successores residere in suis Ecclesiis omnino teneantur, nisi juxtis exigentibus causis rigorem dictorum Capitulorum Rex formiter alicui relaxaverit, aut in comitatu, sive in officiis domus regia retinuerit, aut regiis legationibus implicaverit, sive jussione regia quacumque procul detinuerit.

Porro ejusmodi residentiae onere specialiter Archimandritam, velut dignitatem quasi Episcopalem habentem cum cura, et Dioecesi teneri declaramus, atque decernimus, excipientes tamen hoc decreto quatenus Sacrae Regiae Majestati ita videatur Emum et Rmum Dnum Cardinalem Valenti actualem Archimandritam ex peculiaribus causis, quae mox in ipsum concurrunt.

§ VIII.

De Jure conferendi Abbatias, et Prioratus titulares, aliaque Beneficia Regularia, Ecclesias, Grangias etc.

Ad occurrendum etiam abusibus, qui circa collationem, sive concessionem titulorum Abbatiarum, Prioratum etc. in Regii Juris Patronatus, et Regiarum Commandarum praejudicium irrepserunt. Decernimus, quod Abbatiae, Monasteria, et Prioratus omnes Conventum non habentia, aut in quibus Monachi non amplius habitant, et in reliqua Beneficia Regularia, membra, Granciae etc. sive eorum tituli ad regiam nominationem antiquitus pertinentia, non aliter quam per Sacram Regiam Majestatem concedantur, praesertim si adnexum habeant Jus concessus, et suffragii in Regni comitiis. Illae vero Abbatiae, Prioratus, Grangiae etc. et Beneficia, quae ab Archimandrita conferri ante separationem mensarum consueverant, per ipsum de caetero conferantur, servatis tamen omnibus de Jure, et veteri consuetudine servandis. In utroque autem casu, nec Monachi, nec alius quilibet ullam contra praemissa authoritatem provisionis, collationis, aut alterius cujusvis concessionis eorumdem sibi arrogare, aut exercere praesumat sub poena nullitatis et unciarum tercentum, aliisque contra temeratores, et usurpatores Regalium Jurium etc.

De Abbatiis vero, Monasteriis Prioratibus, et Beneficiis Regularibus, quae Ecclesiis, aut Grangiis legitime unita, annexa, aut adsignata alteri Abbatiae, Prioratui, Monasterio, Beneficio, aut loco forsitan reperiuntur, si quidem tituli per unionem extincti non fuerint, et separatim adhuc conferri contingerit, non aliter quam ut suprà ex concessione Regis, aut respective per collationem Archimandritae pariter conferantur.

Reservantes Sacrae Regiae Majestatis censurae annullationem, aut sanationem ejusmodi collationum, sive concessionum hactenus peractarum.

De exemptione, et respectiva subjectione Monachorum, Ecclesiarum et Monasteriorum.

Ne vero superius praescripta ex vi exemptionis, sive Monachorum, sive Ecclesiarum, Monasteriorum, et Conventuum de caetero violentur, attendentes nos, ut supra Summum Pontificem Gregorium XIII in sua constitutione *Benedictus*, licet distinctam mentionem habuisset de Ecclesiis, et Monasteriis, iisque quae Conventum habent, et quae non habent, tamen subinde Congregationem tantum S. Basilii, illiusque Conventus, Monachos, et personas quascumque a jurisdictione, auctoritate, et potestate Archimandritae, et Abbatuum Commendatariorum penitus eximisse, et liberasse, non autem Ecclesias et Monasteria, aliaque non expressa, ad quae restrictivam Constitutionem in praejudicium Regiarum Commendarum non convenit ampliare.

Decernimus, statuimus, atque declaramus, quod tantum dicta Congregatio, Conventus, ipsique Monachi, aliaeque quaecumque personae ipsis addictae ea possint, et valeant ejusmodi exemptione gaudere, non autem Ecclesiae, et Monasteria, prout praescindi a Conventibus possunt, multoque minus Monasteria Conventum non habentes, eorumque Granciae, membra etc. quae omnia veluti non exempta remansisse, ac remanere sub jurisdictione, auctoritate, et potestate Archimandritae, et Abbatuum Commendatariorum censeantur.

Attendentes praeterea Archimandritam Ordinariam esse jurisdictionem quasi Episcopalem, ut supra habentem cum Dioecesi, et territorio separato, simulque considerantes Regulares quoscumque quomodolibet exemptos a Jurisdictione Ordinariorum, ipsosque Ordinis S. Basilii Monachos, non obstante exemptione, et Constitutione Gregoriana in aliquibus tamen casibus Ordinariis locorum subesse, puta si de ordinationibus, praedicationibus, confessionibus, administratione Sacramentorum, bonorum ante professionem renunciationibus, nullitate professionis, alienationibus bonorum Ecclesiasticorum, vel si extra Claustra delinquerint, et quampluribus aliis ejusmodi actibus.

Decernimus, statuimus, et declaramus, quod in his omnibus, aliisque in quibus Regulares etiam exempti Ordinariis locorum subsunt Monachi Sancti Basilii SSmi Salvatoris Messanae, aliorumque Monasteriorum, quae in Dioecesi Archimandritali sunt constituta, recognoscere Archimandritam velut eorum Praelatum ordinarium omnino teneantur, ita quidem, ut in his casibus licentias, benedictiones, et facultates ab eo obtinere, et in suo tribunali agere debeant, nec aliter sub poena nullitatis, aliisque memoratis superius poenis.

Praeterea Monachi praedicti Monasterio Magno SSmi Salvatoris Messanae, veluti Capitulum regulare, et Ministros divini Cultus constituentes Archimandritae in iis omnibus suberunt, in quibus Episcopi subjecta sibi habent Capitula Regularia, etiam exempta suarum Cathedralium, et praesertim Archiepiscopus Monregalensis Benedictinos suae Ecclesiae, quod et servato proportionabiliter Abbatialis Dignitatis modulo de Monachis erga Abbates, caeteros Commendatarios in suis Ecclesiis Commendatis statuimus.

Porro innovantes ea in re Decreta Regii Visitatoris Praedecessoris nostri Philippi Jordii, decernimus, quod Archimandrita, aliique Commendatarii specialiter curent, ut Sanctorum Reliquiae et jocalia. ac supellectilia suarum respectivè Ecclesiarum diligenter custodiantur, et habeantur. Item agant crebris exhortationibus, ut Monachi Divino Cultui accurate incumbant, et in eorum memoriam Angelicam veterum Basilianorum vitam revocantes de monastica ipsorum disciplina sollicitudinem gerant, invigilantes, ne quae aliquando scandala irrepant. Denique specialiter curent, ut Ecclesiae omnes Basilianorum in locis praesertim, ubi Comes Rogerius insignem aliquam de Saracenis victoriam retulit. resarciantur, atque serventur.

Ne tamen obtentu horum Praedecessoris nostri Decretorum, ulla irrepat perturbandae exemptionis, et quietis Monasticae occasio, generaliter declaramus Disciplinam interiorem, et claustrale regimen Monachorum ab omni Jurisdictione Archimandritae, et Commendatariorum prorsus exemptam, sicut et Conventus, et Monachi sunt ex Constitutione Gregoriana, externam tamen sollicitudinem Archimandritae, et Abbatibus Commendatariis remanere, ne eam interior disciplinam in Archimandritatu, et Abbatiis Commendatis deficiat, et collabatur, ac agendi ad effectum ejusmodi cum superioribus Ordinis iisque non occurrentibus, auribus Regis quantocins intimandi.

Non intelligentes tamen nos hac in parte per excitatam Commendatariorum curam, vel in minimo derogare supereminenti potestati Archimandritae in caetera Monasteria Ordinis jam olim ipsis commissa, quin potius qua parte per Constitutionem Gregorianam dictae potestati derogatum expressè non fuit, eamdem integram, et inviolatam quoad praemissa omnia servamus, et excitamus.

§ X.

De numero Monachorum.

Quoniam vero experentia compertum est, quod praefinitus a Regiis Visitatoribus Monachorum numerus in unoquoque Conventu non semper existit, neque aequum esse videtur, quod separatis Mensis Conventualibus ad rationem taxati numeri Monachorum tot tamen in iisdem minime alantur, et Divinus Cultus decrescat; mandamus, quod in unoquoque Conventu omnino praefinitus a Regio Visitatore de Puteo numerus semper sit sub poena sequestri portionis contingentis cuique Monacho deficienti, quam fabricae Ecclesiae applicamus, qua in re Archimandrita et Abbates Commendatarii pro suo munere diligenter invigilent. Ut vero ejusmodi dispositio non frustretur, mandamus, quod Priores Conventuum teneantur singulis semestribus notitiam, et nomina Monachorum existentium in qualibet Abbatia, Archimandritae, sive ejus Vicario, et respectivè Abbatibus Commendatariis, sive eorum Procuratoribus communicare; et si qua id adimplere neglexerint, au t subinde iidem Archimandrita, et Commendatarii Monachos cuique Conventui adsignatos› in illis nihilominus minimè commorari compererint, fructus Mensae Conventualis pro rata deficentium Monachorum manu Regia per exequutores Sanctae Regalis Visitationis sequestri, et Massae Maragmatis applicari curabunt.

Agant etiam Abbates Commendatarii praedicti cum Superioribus Monachorum, ne in Monasteriis parvis, in quibus eorum exiguus est numerus aliquando assignentur, qui ob cronicam aegritudinem, seniumque inhabiles Choro et Ecclesiasticis functionibus vel semper existunt, caveantque superiores praedicti sub iisdem poenis ne id amplius in futurum contingat.

§. XI.

De parvis Conventibus Monasteriorum, et Basilianis Panormi commorantibus.

Caeterum cum eadem nos experientia docuerit paucissimos Monachos in parvis Conventibus, praesertim campestribus, nec Chori, nec Monastici Ordinis disciplinam retinere plerumque posse, quin, et in ipsis peramplam quandoque malis occasionem patere, quibus non alioquin occurri, quam aut per augumentum numeri Monachorum adaucto ex bonis Commendatariorum redditu, aut per eorumdem Conventuum suppressionem ad formam Pontificiarum constitutionum. Nos et si sciamus, quod in postremo hoc sensu Regius Visitator

Praedecessor noster abbundans Monasterii Sancti Pantaleonis suppressionem mandaverit, et generaliter Monasterium Basilianorum reductionem Regi Catholico consuluerit, tamen providentissimo Regi negotium ducimus remittendum, ut quod ea in re Ecclesiae, et reipublicae censuerit expedire, pro sapientia, et pietate sua ipse decernat, atque stabiliat.

Ad eamdem etiam S. R. Maiestatem remittimus iudicium circa Monachos Basilianos Panormi commorantes, tum ob generale Jus Regis in omnes Basilianos Siciliae, cum ob subsidia, quae pro eorum substentatione a caeteris Regalibus Monasteriis conferuntur.

§ XII.

De Mensarum Conventualium ab Abbatialibus separatione, et dismembratione bonorum Regii Juris Patronatus.

Jam vero, cum post Gregorianam pro reformatione Ordinis Basiliani constitutionem sequuta fuerit Mensarum Conventualium, et Abbatialium separatio, praesertim opera Bruti Farueti a Protectore Ordinis Apostolica authoritate Delegati, tum vero post alteras Clementis VIII apostolicas literas in forma Brevis per Abbatem generalem ipsius Ordinis Theodorum de Judice conqueruntur, modo Commendatarii eosdem apostolicos Commissarios, et exequutores duabus viis in Regiarum Commendarum, et Regii Patronatus damnum contendisse, prima scilicet in rebus, quae potestati suae iuxta praedictas apostolicas literas esse poterant inordinate agendo, et contra modum, et contra formam in ipsis, et in literis commissionis suae praescriptam; 2da vero ea attentantes, in quibus nullam per Bullam Gregorianam potestatem habebant. Quibus denique accessisse iidem Commendatarii dolent usurpationes nonnullas tum bonorum, quam Jurium Commendatariorum a Monachis factas sub obtentu dictae separationis, et dismembrationis.

Nos itaque generaliter decernentes, quod in his, quae commissa iis fuerunt, seu in quibus non potestatis defectus extitit, sed abusus ob inordinatam laesivam, ac injustam fortè exequutionem, cuncta praevio Regis oraculo servatis servandis revideantur, ac reformentur, decernimus insuper, quod caetera omnia, quae ipsi in commissis non habebant, et nihilominus contra expressam dispositionem apostolicarum literarum, earumve exequutorialium absque potestate attentarunt in Regiarum Commendarum, et Regii Patronatus jacturam, eadem omnia, velut nulla, cassa, et irrita nullatenus attendantur, sed perinde habeantur, ac si gesta penitus non fuissent, ea vero bona, et Jura Regiarum Commendarum, quae ultra assignationem in separatione Mensarum Monachi sibi, et suis Conventibus propria auctoritate adscripserant, et occuparunt ea ipsa usurpata declaramus, atque Regiis Commendis reintegramus.

Hinc vero specialiter cum Commendatarii praetendant ipsos Apostolicos Commissarios dismembrationem bonorum Regiarum Abbatiarum in Mensarum Conventualium ab Abbatialibus separatione inordinate peragisse, contra tenorem Constitutionis Gregorianae, formamque commissionis, et irrequisitis prius, et inauditis Commendatariis, et Fisco, quorum intererat in dismembratione eiusmodi, et appretio fundorum audiri, quin, et ipsam dismembrationem fuisse excessivam in damnum Regiarum Commendarum, ex quo ut ipse etiam Regius Visitator Jordius Praedecessor noster novit, fuerunt taxata praedia minus, quam volebant.

Nos auditis desuper Monachis, qui è contra praetendunt mensas conventuales esse imminutas, et eam rationem, ad quam fuit facta taxa pro quolibet Monacho esse nunc victui, et vestitu, aliisque necessariis omnino imparem, insufficientissimam vero maiori Monachorum numero, quem in quolibet Monasterio exoptarent, decernimus, quod praevio S. R. Maiestatis oraculo super iisdem Mensarum separatione Monachorum numero, et taxae ra-

tione accuratius aestimentur, et recognoscantur, auditis ambabus partibus, et Fisco Regalis Visitationis bona, et redditus omnes, ac quicumque Mensarum Conventualium, et si qua insufficientes, aut excessivae repertae fuerint, servatis servandis, aut augeantur ex bonis Commendatariorum, aut reformentur, et recenseutur, restituto superfluenti reddito Mensis Abbatialibus eorumdem.

Quoniam vero in visitatione Monachorum comperimus redditus pro ipsorum substentatione assignatos, ut Cultui Divino in Ecclesiis Regalibus competens eorum numerus operaretur insigniter, nihilominus imminui ob taxam solere, qua singuli praegravantur Conventus favore Superiorum Ordinis extra eosdem Conventus commorantium; decernimus, atque mandamus, quod sub poena Regiae Indignationis ex redditibus praedictis alimoniae Monachorum authoritate Regis adscriptis nil de caetero absque speciali licentia ipsius Regis cuiquam in posterum contribuatur, prohibentes insuper visitantibus quibuscumque ne praeter impensas itinerum quidquam amplius ratione muneris ex iis exigant, aut accipiant.

§ XIII

De jurisdictionibus, et praeeminentiis Baronalibus in latifundiis Mensae Conventuali assignatis, ac de cura animarum quibusdam Abbatibus competente.

Similiter cum competerunt nonnullis Commendatariis ante Mensarum separationem jura baronalia jurisdictio, et merum, mixtumque imperium, aliaeque praeeminentiae jurisdictionales super aliquibus latifundiis, feudis et locis ex concessionibus antiquis favore Abbatum. Expositum nobis nihilominus fuit Commissarios Apostolicos alicubi in separatione Mensarum assignando Monachis praedia, et census sufficientis redditus ad substentationem juxta taxam assignasse, iis etiam ad exuberantiam, jurisdictiones praedictas, aut Monachos ipsos eas sibi de facto praevia authoritate adscripsisse.

Ea proinde Fiscalis Sanctae Regalis Visitationis, tamquam Regiarum Commendarum jura Abbatibus Commendatariis postulans reintegrari contendit ipse jurisdictiones omnes ejusmodi, non fuisse a Principibus glebis fundorum adnexas sed concessas fuisse Abbatibus, cuius Dignitas Commendatariorum est non Prioris Monachorum, et proinde non potuisse una cum fundis in Monachos pertransire, simul quoque idem Fiscus attendens Summum Pontificem Gregorium, ut iidem Monachi obsequiis Altissimi liberius vacare possunt dismembrasse pro ipsis *eam tantum bonorum stabilium proprietatum juriumque partem, quae tamen inter immobilia censeantur, quae ad alendum solitum Monachorum numerum ac victum, et vestitum, aliaque ad eorum substentationem necessaria comparanda sufficerent*, praetendit Summum Pontificem jurisdictionalia, et praeeminentias Baronales sub dismembratione minimè comprehendisse, quandoquidem nec eorum expresse meminit, ut oportuisset, nec eorumdem transitus in Monachos potuisset ad reformationem conferre, et ad faciliorem Monachorum vacationem obsequiis Altissimi, maximè vero, quod Pontifex dismembravit eam jurium partem, quae inter immobilia censerentur, eaque in taxa victus, et vestitus voluit comprehendi, quae tamen, ut censualia esse tantum jura videntur; ita assignationem, sive appropriationem jurisdictionis, et praeeminentiarum Baronalium paenitus excludunt, praesertim ultra redditus ad victum, et vestitum, et necessaria Monachorum.

Cumque super praemissis auditis interesse habentibus iidem Monachi, praesertim Monasterii de Agrò possessionem allegaverint, ac sententias aliquas, et observatoriales in possessorio obtentas pro manutentione. E contra vero fuerit replicatum, quod etiam si eaedem revera fuissent obtentae, de quo tamen minimè docuerunt nihilominus velut in possessorio, et inter alios acta inauditis Fisco, et Commendatariis, et post ultimam visitationem

nullam Regiis Commendis praejudicium poterant maximè in petitorio generare, praesertim quod praetensa possessio favore unius, aut alterius Conventus refelleretur, et appareret injusta ob contrariam observantiam in reliquis, in quibus translatis fundis jurisdictio Commendatariis mansit, ac manet.

Propterea nos his omnibus ad justitiae trutinam attente liberatis, generaliter decernimus, et declaramus jurisdictiones merum, mixtumque imperium, et baronales praeeminentias in fundis etiam assignatis Mensis Conventualibus pertinuisse, ac pertinere, et respectivè remansisse, ac remanere Commendatariis, ad quos ante separationem Mensarum spectabunt, nec eadem assignari ex vi Gregorianae constitutionis Monachis potuisse, praesertim ultra redditus pro eorum substentatione minusque eadem sibi Monachos adscribere potuisse, assignationes vero, sive appropriationes earumdem nullas prorsus fuisse, et inanes, quod de Monasterio de Agrò specialiter decernimus, ac declaramus.

Pari quoque ratione id ipsum de cura animarum intelligentes, eamque in quibusvis Monasteriis, in quibus ante Mensaram separationem Abbatibus Commendatariis competebat, ad eosdem etiam Abbates Commendatarios nunc quoque pertinere, non vero ad Priores Monachorum declarantes, decernimus specialiter curam animarum terrae Italae fuisse, et esse Abbatis Commendatarii illius Abbatiae, non vero Superioris Conventualis Monachorum, et proinde ad Abbatem ipsum pertinere Vicarium curatum constituere, qui tamen unus ex Monachis illius Monasterii sit, nisi juxtae causae aliud quandoque exegerint, nec Superiorem Conventualem praedictum, aliumve ex Monachis in administratione dictae curae animarum posse de caetero absque Commendatarii delegatione se ingerere sub poena nullitatis, amotionis ab officio, aliisque arbitrio poenis, non obstantibus exceptionibus eorumdem Monachorum, velut assertum possessorium dumtaxat post ultimam visitationem concernentibus, et absque ullo titulo, prout non obstare decernimus, et declaramus.

§ XIV.

De regia Maragmatis, et supellectilium Massa.

Ut etiam abusus estirpentur, qui in administratione regalis peculii pro fabricis, et jocalibus in Archimandritatu, aliisque Abbatiis Commendatis Sancti Basilii offendimus irrepsisse.

Declaramus cum primis dictum peculium vigore Pragmaticae Regis Ferdinandi II Ministero Visitatorum in Regalibus Ecclesiis Siculis ex redditibus earumdem dismembratum et constitutum, Regalem esse Massam a Mensis Abbatialibus, et Conventualibus omnino distinctam, ac sub Regiorum Deputatorum administratione positam, soloque Regi, et Regiis Visitatoribus subjectam. Proinde nec Archimandritam, aliumve Abbatem, nec Generalem, aut Provincialem Ordinis, Monachosve, nec aliumquemque jurisdictionem ullam, nec Visitationis, reformationis, aut cujusvis alterius dispositionis jus in illam habere potuisse, vel posse.

Quidquid vero secus super praemissis, sive hactenus, sive in posterum factum fuerint, totum velut praejudiciale Regali exemptioni massae praedictae irritum prorsus declaramus, ac inane.

Potissimum etiam nullum, et cassum decernimus quicquid contra statutum dictae massae et normam in Regiis Visitationibus traditam fuerit sive ab ipsis Commendatariis, et Monachis, sive a Deputatis administratoribus immutatum, aut innovatum, praesertim vero per assignationem fundorum a Commendatariis alicubi Monachis factam pro fabricis, et jocalibus, nec non per minorationem annuae contributionis statutae, aut per inductiones novae

formae in administratione, vel per distractiones, sive obligationes, pecaliorum dictae massae in usus, et onera ipsis non competentibus, et similia quomodolibet, et quavis auctoritate peracta, praeter quam solius Regis, cui tantum jus est Regiarum Massarum statum immutandi, ac Regiis Visitationibus derogandi.

Ad haec generaliter decernimus, quod Archimandrita, et Abbates Commendatarii teneantur quotannis semestratim anticipate deponere summas pro fabricis, et jocalibus debitas, nimirum Messanae in tabula publica, et alibi in arca sacra sub tribus diversis seris, et clavibus in eisdem Ecclesiis custodienda, quae quidem pecuniae numquam extra eam serventur, et non erogentur, nisi a Deputatis infra recensendis. quorum erit, si quando depositatae statis temporibus non fuerint ipsas propria auctoritate, quam tribuimus, manu regia super Ecclesiarum redditibus exigere sub poena solvendi de proprio. Nos enim ex nunc pro tunc praedictos redditus in perpetuum sequestramus, et pro quantitate debita fabricis, et jocalibus adjudicamus, et incorporamus.

Declarantes tamen memoratas summas pro ordinariis tantum fabricarum, et jocalium indigentiis fuisse ad minus taxatas, ita quidem ut si major aliquo anno necessitas urgerit expensis Commendatariorum eisdem prospiciatur juxta dispositionem juris communis, et capitulum Regni, quibus per huiusmodi taxationes non fuit in minimo derogatum, ut declararunt Regius Visitator Jacobus Arnedo, aliique.

Ne vero Commendatarii aliquando eiusmodi dispositionem cludant, et artibus ullis a maiori contributione se eximant, districte prohibemus constitui vitalitia, aliosque census, et mutua majoris summae necessariae super pecuniis annuis consuetis dictae Massae, districtius vero pignorationes jocalium et supellectilium Ecclesiarum.

Praeterea declaramus memoratas summas pro fabricis vere et stricte pro mera reparatione earumdem fabricarum existentium esse applicandas, ut *Capitula Regni*, et primae Visitatorum instructiones ostendunt, et alius declaravit Regius Visitator Jordius, non autem pro construendis novis fabricis etiam necessariis, quae integrè sumptibus fient Commendatariorum, neque insuper erogari possent pro musica, celebratione festi, ceris, et oleo atque id genus extraneis rebus.

Declaramus quoque, quod nomine fabricarum non intelligantur nisi fabricae Ecclesiarum, et Monasteriorum, non autem apothecae, horrea, aedificia ruralia. aliaeque fabricae a Monasteriis disjunctae, ut declararunt iidem Visitatores Arnedus et Puteus, sed eaedem aere Mensarum Abbatialium, sive Conventualium, ad quam respectivè pertinuerint, restaurentur; nomine autem supellectilium et jocalium intelligantur mobilia Ecclesiae, non autem supellectilia dictorum Commendatariorum, aut Monachorum, puta sedes, genuflexoria, lectus etc.

Porro ne unquam Deputatorum munus per obitum vacet, quod ferme in integrae Deputationis eversionem cessisse non raro expertum est: Nos satius fore censentes, quod Officiis perpetuis affigeretur, deputamus in perpetuos administratores Massae pro fabricis et jocalibus Ecclesiae, et Monasterii SSmi Salvatoris Primam Dignitatem Cathedralis Ecclesiae Messanensis, Regium Secretum, Primum Senatorem, et Superiorem Conventualem Monasterii, omnes pro tempore in perpetuum.

In caeteris vero Monasteriis Commendatis Primum Archipresbyterum, sive Curatum loci, Regium Secretum ubi fuerit, Primum Juratum, et Superiorem Conventualem; ita quidem, ut si qua aliquando unus eorum repertus fuerit culpabilis, aut remanserit debitor, et non solverit, aut alias inhabilis evaserit, aut demum plura ex memoratis officiis in eadem persona concurrere contingerit, tunc ei succedet secunda Dignitas, vel secundus Curatus, sive antiquior Presbyter; et pro Regio Secreto Proconservator, pro primo Senatore, aut primo Jurato Secundus, et pro Superiore Conventuali is, qui ei secundus fuerit in ordine, et sic deinceps.

Item vero perpetui Deputati publicum Notarium Regium in Notarium Deputationis sibi eligent, et summas Massae debitas manu Regia cum oportuerit exigent, easdem vero, sive depositas, sive exactas in tabula, vel arca sacra, ut supra, semper servabunt, cujus singulas ex tribus diversis clavibus unusquisque ex primis tribus Deputatis habebit: pecuniarum autem erogationes, imo actus quoscumque Deputati omnes, vel si omnes concurrere noluerint, major saltem pars facient, praeviis semper syngraphisis, sive apodixis omnium, vel majoris partis scribendis, et registrandis per manus Notarii Deputationis, nec aliter sub poena nullitatis cum hoc insuper, ut dissentientes quoque se dissentire manu propria adnotent. Pro deliberationibus autem Congregationes ad convocationem Deputati in ordine, quo nominavimus, primi in Sacristiis, vel aulis Ecclesiarum, quoties oportuerit, habebunt; vel saltem tertio quoque mense, atque ibidem archium fixum Deputationis constituent pro scripturis omnibus ad eam pertinentibus, custodiendum quoque sub tribus diversis clavibus, ut supra; in omnibus autem actibus, determinationibus, et expensionibus quibuscumque non aliter procedant sub poena nullitatis, et solvendi de proprio, quam cum intelligentia, et beneplacito Archimandritae, sive ejus Vicarii Generalis, et respectivè Commendatariorum, sive eorum Procuratorum, si in Regno fuerint, et in casu irrationabilis dissensus exequutores Sanctae Regalis Visitationis consulent, et juxta eorum votum, quod opus fuerit, peragent.

Denique in fine anni praesentibus Archimandrita, sive ejus Vicario, et respectivè caeteris Commendatariis, sive eorum Procuratoribus computa, et rationes expendant, et, si quid superfuisse cognoverint in emptionem annuorum redditum, favore ejusdem Massae convertant.

Si quid horum fuerit quocumque quaesito colore, aut titulo a quopiam praetermissum, aut neglectum, totum nullitatis vitio subjaceat, et controvenientes male erogatum de proprio pensabunt, atque poenam scutatorum 100 Fisco persolvent.

Ad haec Deputatorum eorumdem erit diligenter una cum Commendatariis, sive eorum Procuratoribus attendere, ut jocalia, et supellectilia Ecclesiae, imo et Reliquiae describantur in libro in Archio Deputationis servando, decernentes, atque mandantes, quod in prima qualibet superioris Conventualis possessione eadem recenseantur, ipsique consignentur per actum manu Notarii Deputationis in eodem libro describendum, sub expressa obligatione ipsiusmet Superioris nomine totius Ordinis, de illis custodiendis, nec comodandis, vel pignorandis, aut obligandis, minus vero commutandis, aut alienandis, atque ita semper serventur sub poenis Regiae indignationis, aliisque respectivè censuris, et poenis a jure statutis.

Quod si jocalia aut supellectilia aliqua, aut quandoque superflua fuerint, aut vetustate indecòra, tunc non aliter alienentur, aut commutentur, quam per ipsos Deputatos, cum intelligentia Commendatariorum, ut supra, sive etc. et si pretiosa mobilia fuerint cum caeteris requisitis de jure, et cum licentia Excmi Proregis sub iisdem poenis.

Cavebunt etiam Deputati praedicti, ne cum quidquam fabricarum, sive jocalium et supellectilium aere dictae Regiae Massae fieri contingerit arma nulla, sive insignia, et epigraphes Commendatariorum, vel Monachorum, vel ipsorum Deputatorum in iis apponantur, sed eadem omnia Regiis armis tantum ornentur; praecipientes Nos sub poena obrasionis, et unciarum decem fabricae applicandarum, ne similia a quopiam ullo modo in posterum attententur; permittentes vero iisdem, quin etiam omnibus et quibuscumque, qui aere suo mobilia ulla Regiis Abbatiis largientur, aut novum aliquod Ecclesiarum, sive Monasteriorum membrum propriis construxerint sumptibus, ut simul cum armis Regiis suis quoque insignis beneficii memoriam perennent.

Caveant denique Deputati, ne de caetero ex summa pro jocalibus Ecclesiae adsignata quidquam impendant pro thronis, et jocalibus et supellectilibus Pontificalibus, sive Com-

mendatariorum, sive aliorum quorumcumque; curentque, ut quae modo in Ecclesiis ita comparata reperiuntur Pontificalia in alia Ecclesiarum ipsarum jocalia et supellectilia convertantur, si secus egerint damna earumdem Ecclesiarum aere suo pensabunt, et poenam unciarum vigintiquinque Fisco insuper luent.

§ XV.

De disciplina regulari, et studiis monasticis.

Inhaerentes praeterea Decretis nostrorum Praedecessorum mandamus, quod Monachi Regularem Disciplinam tum in Archimandritatu, cum in caeteris per Siciliam Monasteriis Ordinis exacte, diligenterque retineant; Graecè divinis operentur; bini semper per civitates et loca habitata, cucullaque induti, procedant; armis, et venationibus non vacent; a saecularium negotiis omnino abstineant, praesertim Communitatum; et in omnibus denique, ita se gerant, ut angelicam Sancti Basilii regulam, quam profiteutur, moribus, meditationibus, et conversatione continuo exprimant.

Studia etiam literarum praesertim Divinarum, et Graecarum auspicata, et feliciter in Monasterio Sanctissimi Salvatoris introducta magis, magisque excolere pergant, signanter vero Dogmaticam, quoad Graecorum errores, et lectionem, et versionem Graecorum Patrum, quorum operibus refertissimam codicum bibliothecam in dicto Monasterio Sanctissimi Salvatoris habent; mandantes nos ipsis, quod codices omnes exscribant, ut duplicati in bibliotheca sint.

Ad haec caveant diligenter Monachi praedicti Sanctissimi Salvatoris, imo totius ordinis, ne manuscriptos codices praesertim graecos in Monasterio praedicto SS. Salvatoris existentes, sive aliis etiam Monasteriis Siculis, et in hac Sancta Regali Visitatione per Duum Visitatorem recognitos, ac inventariatos ex illis absque adsensu Regis Patroni non extrahant, vel alienant, nec blattis, ac polvere corrodi sinant, sed eosdem diligenter servent sub poena regiae indignationis. Ipsi vero in prima cujusque Superioris Conventualis inauguratione recenseantur, et consignentur eidem sub obligatione de illis custodiendis, quae quidem recentio, et consignatio cum adsistentia Archimandritae, sive Regii Secreti, nomine Sanctae Regalis Visitationis peragatur, qui publicum desuper actum in Officio Regiae Secretiae servabit.

Quod si nihilominus Monachi praedicti secus egerint, aut imminuti, sive labefactati reperti unquam fuerint codices, regiam ipsi indignationem incurrent, cum proprii gradus periculo, atque praeterea providentissimus Rex tutiori codicum custodiae, ut melius censuerit, consultet.

§ XVI.

De Regis Jure in electionibus Superiorum Regularium

Quandoquidem vero exemptis per Gregorii XIII· Constitutionem, Conventibus, claustris, et Monachis S. Basilii a potestate, et jurisdictione Archimandritae, et Abbatuum Commendatariorum, ac facta separatione Mensarum, restitutoque jure electionum, eadem in Superiores Ordinis, et Priores Conventuales non concesserunt, quam citra praejudicium jurium Regis, quibus et Summus Pontifex minimè derogavit, et expresse in acceptatione, et exequutorialibus Bullae Rex eadem sibi praeservavit in ea clausula omnibus tamen, et singulis juribus S. C. M Regiae Curiae etc. semper salvis, et illesis etc.

Proinde cum eadem claustra Monachi, et Superiores pari modo Regii Patronatus partes

existant, et membra patronalibus, aliisque Regiis juribus obnoxia, ac ante bullam in Archimandrita, et Commendatariis praedictis erant, postuletque propterea Fiscalis Sanctae Regalis Visitationis daclarari ad Sacram Regiam Majestatem pertinere, aut jus adsensus in electionibus Superioris etiam Generalis Ordinis, quantum tamen ad Monasteria Siciliae spectat, multoque magis Superiorum Provincialium, et Conventualium in Monasteriis Regalibus Commendatis, vel Jus proponendi tres eligibiles personas, aut Jus nominationis in forma.

Nos haec omnia Supremae Regis deliberationi reservantes, curae interim eorum qui in Superiores per Siciliam electi fuerint imponimus, quod donec, et quousque super praemissis per Sacram Regiam Majestatem fuerit deliberatum, iidem electi Regem ipsum de suis electionibus statimhac fuerint peractae reddere certiorem, ac consulere teneantur, alioquin nullam in Monasteriis Commendatis exercere valeant potestatem.

§ XVII.

De Oneribus, et Celebratione Missarum

Nostrorum quoque praedecessorem vestigia sequentes decernimus, quod in Monasterio SS. Salvatoris, et in omnibus Monasteriis Ordinis Missae pro Regibus defunctis statis in Regiis Visitationibus diebus omnino celebrentur, nec quocumque praetextu, praetentione, aut causa earum celebratio omittatur sub poena scutatorum triginta.

Item quod in eodem Monasterio Archimandritali, aliisque Monasteriis Commendatis Missa Conventualis, quotidie cantetur, quae applicetur pro Regnantibus nostris, et insuper omnes Sacerdotes quotidie in ea celebrent, vel si qui legitimè impediti aliquando fuerint, id saltem dimidia Sacerdotum pars adimplere teneatur.

Postremo, quod post diem Commemorationis omnium Defunctorum, solemne pro iisdem Regibus defunctis anniversarium, alteroque die pro Archimandritis, et respectivè pro Abbatibus caeteris Commendatariis a Monachis celebretur sub poena scutatorum decem.

§ XVIII.

De Seminario

In hoc etiam maximum processisse abusum Archimandrita, et Commendatarii conqueruntur, quod cum Constitutionibus Ordinis Seminarii erectio in nonnullis per Italiam Monasteriis, et signanter in Monasterio SS. Salvatoris Messanae fuerit demandata; Collegii scilicet adolescentium saecularium, qui ibi educarentur, et erudirentur per aliquod tempus, ut subinde ex iis eligi possent, qui legitima adveniente aetate habitum Ordinis suscepturi essent, et Novitiatum, sive annum probationis agerent, atque Seminarium ejusmodi Messanae fuerit revera erectum, ipsique assignata ex Mensa Archimandritali ac caeterarum Commendarum certa quaedam annua summa ad hoc taxata more Seminariorum Episcopalium juxta Concilium, nec non fuerint ipsi subin Beneficia Regularia quaedam unita, quorum forte collatio ad Capitulum pertineret, atque erectum ita, ac provisum Seminarium in Monasterio SS. Salvatoris fere improfiguum, et moribus, ac literis prorsus collapsum Regius Visitator Jordius invenerit; curaeque Archimandritae commendaverit, factum subinde est, quod quamquam ejusmodi Seminarium penitus desierit in omnibus Monasteriis Commendatis per Italiam, et praesertim in Monasterio SS. Salvatoris Messanae, itaut non sit in iis, quam simplex Novitiatus, seu annus probationis post admissionem ad habitum, pro quo etiam Messanae Novitii alimenta aere proprio persolvunt,

tamen Monasterium, et Monachi SSmi Salvatoris perinde, ac Seminarium ejusmodi adhuc consisteret, taxam ex Mensa Archimandritali, aliorumque Commendatariorum exigere perrexerunt.

Cumque Archimandrita, et Commendatariis proin instantibus pro liberatione ab ejusmodi taxa replicatum per Monachos fuisset in Bulla Clementis VIII, Seminarium, sive Novitiatum, aeque dictum fuisse, ipsosque habere adhuc Novitiatum, et insuper studia pro professis. Contra vero pro parte Archimandritae, et Commendatariorum diceretur, nec unum nec alia juxta Constitutiones Ordinis, quas respexit Clemens VIII ad Seminarium, pro quo fuit facta taxa ullatenus pertinere, scilicet Seminarium Adolescentium ante assumptionem habitus, quod a principio, et tempore Visitationis extabat, et nunc, penitus desiit, quodque Novitiatus etiam dici a Pontifice poterat, sed primus, et specie tenus juxta veterem morem Basilianorum, atque omnino diversus a praesenti Novitiatu, post admissionem ad habitum, simulque adderetur Novitiatum ipsum secundum, sive verum, quod nunc existit non indigere taxa, cum Novitii solvere alimenta soleant minus vero ea indigere Professos studentes, pro quibus in separatione Mensae Conventualis fuit jam dismembrata summa pro victu, et vestitu; et proinde adhuc si Seminarium existeret taxam tamen Seminarii, quae subsidiaria de jure est omnino indebitam fore praetenderent inclamantes tolerabile prorsus non esse, quod cum in Monasteriis Commendatis Pontificiis praesertim Romanae ditionis ob similem Seminariorum defectum nulla vigore Bullarum sub oculis fermè Summi Pontificis pro iis taxa solveretur; sola Regalia Monasteria Sicula onus ejusmodi ex iisdem Bullis pro non existentibus Seminariis adhuc subirent. Nos rationibus hinc inde pensatis, declaramus, atque decernimus, Seminarium ad mentem Constitutionum Ordinis, pro quo ex praescripto Bullarum Pontificiarum fuit facta taxa paenitus desiisse, ac deesse; Novitiatum vero, et studia pro Professis, nec trahi ad illud posse nec subsidiaria ejusmodi taxa indigere, et proinde Mensam Archimandritalem, et Abbatiales Commendatariorum esse perpetuo absolvendam, et liberandam ab onere contribuendi in singulos annos Monachis SS. Salvatoris taxatam respective summam pro Seminario, prout eam obsolventes in perpetuum, et liberamus.

Hinc vero attendentes pro numeroso Clero amplae Dioecesis Archimandritalis Seminarium Clericorum necessarium omnino esse, ejusque sollicitam erectionem curae, et zelo Emi Cardinalis Archimandritae committentes, mandamus, quod quae in Dioecesi Archimandritali Abbatiae Commendatae reperiuntur, contribuere juxta taxam ad formam Concilii teneantur dicto novo Seminario Archimandritali erigendo, ita quidem, ut contributio primum in fabricam ejusdem cedat, postquam vero erectum fuerit in substentationem adolescentium erogetur, reservantes Abbatibus Commendatariis contribuentibus nominationem tot Seminaristarum, quotis alendis summae sufficerint contributae.

Ad haec etiam unionem Beneficiorum Regularum pro dicto Seminario Monachorum demandatam reapse corruisse declarantes Archimandritae curam eximus, ut servatis servandis Seminarium suum eorumdem redditibus satagat adaugeri.

§ XIX.

De Archiviis

Illud etiam in maximum Regalium Abbatiarum damnum novimus influisse, quod vetera earumdem monumenta, et scripturae, quibus bona, et jura Regalium Ecclesiarum fulciuntur, aut deperdita fuerint aut distracta, aut male servata. Ut itaque, qua parte poterit malo ejusmodi occurratur, mandamus, quod in singulis Regalibus Monasteriis Commendatis construatur, sive aptetur intra sex menses aere Maragmatis locus, seu aula ido-

nea, in qua statuatur Archivium juxta Instructionem comparandum pro servandis diplomatibus, cartis, et scripturis omnibus ad Regales Abbatias pertinentibus, sive Abbatuum Commendatariorum sint, sive Monachorum; ea vero tribus saltem diversis armariis distributae ita sint, ut in uno scripturae omnes Commendatariis, et Monachis praedictis communes condantur sub tribus diversis seris, et clavibus, quarum unam Commendatarius, vel ejus Procurator, alter Monachus, tertiam Notarius Secretiae, ubi fuerit, sive Notarius publicus Deputationis Maragmatis habebit. In alio armario scripturae omnes ad solam Mensam Abbatialem spectantes erunt sub duabus clavibus a Commendatario, et Notario ut supra servandis. In tertio demùm armario scripturae ad solos Monachos pertinentes condentur sub clavi ab ipsis custodienda.

Porro mandamus, quod Commendatarii, et Monachi, qui forte diplomata, volumina, et scripturas ut supra Communes habent eadem in Communi Archivio omnino inferant sub poena unciarum quinquaginta fabricae, et Fisco aequis partibus applicanda, qua poena non soluta, non possint ipsi in judicio uti.

Similiter mandamus sub eadem poena, quod scripturae omnes in Archivio praedicto illatae non possint ex eo extrahi, nisi de mandato Judicis, et relicta ibidem copia in forma authentica.

Ad haec ut Archivia ejusmodi necessariis, opportunisque instruantur scripturis, mandamus sub eadem poena, quod Commendatarii, et respectivè Monachi praedicti è Capibrevibus, Codice Monarchiae, aliisque Regalis Cancellariae libris, nec non ex actis veterum Regalium Visitationum omnium exemplare in legitima forma sibi faciant aere communi, et respectivè peculiari scripturas communes, et peculiares omnes ad originem, fundationem, dotationem, praeeminentias, jura, et statum formalem, et realem Regalium Abbatiarum pertinentes, atque in praedictis Archiviis inferant, una cum rollis, platcis, et voluminibus administrationum, incartamentis, aliisque scripturis quomodolibet ipsas spectantibus, quae ut supra distribuantur, ac in registro describantur, in singulis postmodum Abbatuum Commendatariorum electione semper recensendae, et inventariandae sub eadem poena.

Denique in reliquis omnibus servetur instructio pro tabulariis Ecclesiasticis ritè construendis.

§ XX

Decretum pro Observantia

Porro iis omnibus, quae hactenus decrevimus, declaravimus, atque mandavimus perpetuae Constitutionis robur pro more praedecessorum nostrorum auctoritate, qua fungimur, adjicientes, eadem ad amussim observari praecipimus sub poenis supra expressis, et unciarum tercentum, aliisque Sacrae Regiae Majestatis arbitrio, committentes exequutoribus Sanctae Regalis Visitationis, ut eadem faciant fideliter adimplere, contradictores quoscumque opportunis rimediis compescendo, non obstantibus quibuscumque praetensis consuetudinibus, sive actibus possessoriis etc. et decretis, ac mandatis in possessorio latis, quae post ultimam praesertim Regiam Visitationem in damnum Regiarum Commendarum, sive Massarum fortè intercesserint, nec non obstante transactione, et accordio inter Archimandritam, et Monachos SS. Salvatoris firmata anno 1728, sive aliis quibusvis transactionibus, pactis, contractibus, renunciationibus, declarationibus, concessionibus etc. quorum tenorem hic pro expresso haberi volumus, modo tamen non fuerint citra subreptionem, et obreptionem n persona Regis immediate, expresseque approbata, cui soli per Siciliam potestas est, Regiorum Visitatorum actis derogandi, et Regiarum Commendarum statum, et formam immutandi, et variandi, prout ea omnia in praejudicium Ecclesiarum, et Commendarum

Regii Juris Patronatus nullatenus obstare, ac veluti gesta contra statum Regiarum Ecclesiarum, et Monasteriorum, cujus immutatio, et variatio ad supremam, et immediatam Regaliam Sacrae Regiae Majestatis pertinet irrita, cassa, et nulla, perinde, ac si numquam peracta fuissent decernimus, definimus.

Declarantes tamen in hoc decreto irritanti non comprehendere transactionem initam anno 1590 inter Rectores Hospitalis Magni Panormi et Monachos Monasterii de Fragalà, sed quoad ipsam observetur Decretum particulare editum in Visitatione dicti Monasterii.

Item declaramus, quod superius definita vigore Bullae Gregorii XIII quoad Monasteria Commendata Basilianorum non intelligantur de Monasterio Sanctae Mariae de Maniaci, nunc in terra Brontis, veluti quod tempore Summi Pontificis Gregorii Basilianorum non erat, fuitque eis postmodum ultro concessum per Rectores dicti Hospitalis Magni Panormi, cui reperitur adnexum, et proinde, quod in eo Monasterio statuta per ipsum Gregorium favore Monasteriorum, et Monachorum Basilianorum nullatenus sibi vindicent locum, sed omnia ita se habeant, ac in Monasteriis aliorum ordinum commendatis. Datum Panormi in cursu Sanctae Regalis Visitationis die 10 junii 1743.

Jo. Ang. de Ciocchis R. G. Visit.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ABBATIAE, ET MONASTERII S. PANTALEONIS ORDINIS SANCTI BASILII MAGNI UNITI MONASTERIO MAGNO SS. SALVATORIS, HABITA PER ILLMUM ET RMUM DNUM REGIUM GENLEM VISITATOREM DON JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS DIE 28 SEPTEMBRIS 1742.

Monasterium hoc Ordinis Sancti Basilii in edito colle oppidi Bordonari situm, et ab urbe Messanae 3. m. p. distans *SS. Salvatoris* primum, deinde *S. Pantaleonis* ab anno 1446 a reliquiis illius Sancti appellari coepit, quod *SS. Salvatoris de Scholario* quandoque dicebatur a primo Abbate Saba, qui antea *Scholarius* nuncupabatur, vel de *Bordonaro*. Idem a Siciliae Principibus conditum, et dotatum cum de Regio Patronatus jure esset, ejus Abbates ad Regiam electionem, vel praesentationem pertinebant, uti fuit declaratum per Regem Martinum suis literis datis Randatii 17 augusti 6 Ind. 1398. (Prot. anno 1398 fol. 401), in quibus de hoc Monasterio, et de alio Sanctae Mariae de Bordonaro sic inquit Rex: *Amborum Monasteriorum, scilicet SS. Salvatoris de Scholario dicti de Bordonaro, et S. Mariae de Bordonario fundatorum, et dotatorum a serenissimis Principibus Siciliae praedecessoribus nostris jure Patronatus electio ad nos spectat*; quod et aliis constat monumentis. Haec Abbatia fere semper Abbates Regulares, quandoque vero Commendatarios Saeculares habuit, donec tandem perpetuo fuisset unita Archimandritatui una cum omnibus redditibus, et tunc sub Priore remansit, ea tamquam Archimandritatui unita Regiis collectis, et spolio non subest.

Ecclesia ergo Sancti Pantaleonis columnarum ordini inhaerens tribus constat altaribus, habet chorum, sacristiam, turrimque campanariam.

Monasterium parvum est, uno constans conclavi quatuor cellis instructo, habet nec non tres aulas pro loci superiore, ac necessarias officinas.

Olim praedictum Monasterium inhabitabant Monachi quinque, Sacerdotes nempe tres, et Clerici sive Diaconi duo, qui servitia Divini Cultus explebant, et in omnibus Ecclesiae inserviebant; nunc vero sunt Monachi Sacerdotes duo, quorum unus est Prior Monasterii, item et Conversus.

Et quoniam haec Abbatia Archimandritatui fuit unita una cum omnibus suis redditibus

Regii Visitatores certam summam super redditibus Archimandritatus taxarunt pro substentatione Monachorum hujus Monasterii; itemque pro fabricis, et jocalibus Ecclesiae; deinde in separatione Mensae Conventualis ab Archimandritali facta per Brutum Farnetum, pro portione praedictorum Monachorum, major summa adsignata fuit Mensae Conventuali Monasterii SS. Salvatoris; qua de re per Monachos SS. Salvatoris fuit adsignatum Monachis Sancti Pantaleonis feudum Bordonarii cum suis censibus, aliisque redditibus, quae ascendunt ad annuam summam . on? 89 15 15

Ita Regii Visitatores certam quoque summam terrarum super redditibus Archimandritatus pro jocalibus Ecclesiae, et Monasterii S. Pantaleonis, sicut modo per Deputatos fabricae Archimandritatus impenduntur quolibet anno pro fabricis, et jocalibue Sancti Pantaleonis uncias decem.

Quoniam vero hoc Monasterium parvum erat situm, et modo est, nec ibi Monachi Regulas Monasticas observabant, Regii Visitatores Puteus, et Jordius Monachos praedictos in Magno Monasterio SS. Salvatoris transferendos esse decreverunt, quod numquam exequutioni fuit demandatum.

Praedicta antem Ecclesia non satis est referta jocalibus et supelloctilibus, ea vero, quae habent, sunt:

Jocalia et supellectilia.

Un calice di argento con sua patena di peso once 17 e trappesi 27 di valuta once sei e tarì sei.

Altro calice col piede di rame, e coppa di argento dorato, con sua patena d' argento dorato.

Una pisside di argento dorato di dentro col piede di rame dorato.

Due chiavi piccole di argento dei due tabernacoli, che sono negli altari.

Tre vasetti di stagno per gli Olii Santi posti dentro di un vaso di stagno.

Un lampadario di rame, ed una campanella per la messa.

Tre campane nel campanile, ed una nel porticato.

Una pianeta, stola, e manipolo di damasco bianco gallonato d'oro; un'altra verde con suo manipolo, e stola; altra nera con suo manipolo, e stola; altra violacea con suo manipolo, e stola; altra rossa con suo manipolo, e stola; altra di fiammetta con suo manipolo, e stola.

Borse di varii colori num. 10.
Palle di varii colori num. 15.
Corporali num. 4.
Purificatori.
Una berretta da Prete.
Una cotta.
Cammici num. 4.
Cingoli num. 2.
Ammitti num. 5.
Tovaglie per coprire li tre altari n. 3.
Tovaglie per le mani dei Sacerdoti n. 3.
Due Messali latini, e tre greci.
Un cassariccio.
Un tosellino.
Candelieri di mistura num. 26.
Vasi di mistura num. 24.
Rami di talco 26.
Rami di carta num. 12.
Tovaglie di altari num. 11.
Una croce col Crocifisso di ottone in sagrestia.
Altro Crocifisso nella sagrestia per la preparazione colla carta preparatoria.
Un'altra bianca ricamata d'oro.
Altre due di lama vecchissima.

Nell'altare maggiore vi è un quadro con sua cornice di mistura della Vergine Santissima, S. Pantaleo, e il Padre S. Basilio.

Un tosello.
Una carta di *Gloria* greca, e latina.
Un Crocifisso di ottone.
Una scalinata col tabernacolo.
Un padiglionetto di seta bianco e rosso.
Altro di lama violata.
Un tappeto di Persia.
Un disco.
Un paraltare di alastra gallonata d'oro.
Altri due vecchi.

Nell'altare della Natività, un quadro della Natività di nostro Signore con sua cornice di mistura, con sua scalinata, e tabernacolo.

Una carta di *Gloria* greca, e latina.
Un paraltare vecchio di tela dipinta.
Un Crocifissetto.

Un disco nell'altare di S. Pantaleo — Una statua di S. Pantaleo di legno dipinto, dorato in una nicchia di legno dipinto.

Una carta di *Gloria* dipinta.
Un disco.
Un Crocifissetto.
Sei candelieri di mistura, di tavole.
Un banco di legno in Chiesa.
Un confessionale.
Bara di legno per detta statua.

Habet Monasterium praedictum nonnullas praetensiones, quae sunt:

Praetensiones.

In primis praetendit solvi censum ab omnibus possessoribus bonorum in feudo Bordonari.

Item solvi justum censum super locis, vid. Super loco in Contrata *La torre* possesso per Philippum, et Petrum Mangano. Super loco nuncupato *la Surga* possesso per D. Vincentium Guascone.

Super loco Contrata *l'Aria del Medico* possesso per D. Franciscum Graffeo.

Super loco contrata *la Torre* possesso per Ecclesiam Bordonari ex haereditate quondam Iohannis Cardili.

Super loco nuncupato *Mazzullo* possesso per D. Vincentium Ciancinolo.

Super loco contrata *Russo* possesso per D. Bartholomaeum Averna.

Super loco contrata *Falcone* possesso per Dominicum Romeo.

Super loco contrata *Mazzetta* possesso per D. Placidum Carbonaro.

Super loco possesso a Monasteriis Monialium SSmi Salvatoris, et Montisalti civitatis Messanae.

Item solvi justum censum super aliis locis.

Habet nec non eadem Ecclesia quaedam onera Missarum, quae sunt, ut sequuntur:

Onera Missarum

Pro quondam Josepho Mangano missae sex quolibet anno.

Item missae 13 celebrandae in mense novembris cujuslibett anni juxta mentem quondam Francisci Averna.

Item tenentur celebrare missas pro Regibus defunctis, anniversaria peragere, et Missam Conventualem applicare juxta decretum commune.

Itaque Illmus et Rmus Dnus Reg. Visitator Genlis die 28 septembris anni 1742 se contulit ad praedictam Abbatiam, ubi honorifice de more exceptus per Priorem, visitavit SSmum Sacramentum, olea Sacra, sacras reliquias S. Pantaleonis, altaria omnia, Ecclesiam integram, Sacristam, chorum, librosque chorales, servitium Divini Cultus, jocalia et supellectilia omnia. Subinde expleta visitatione Ecclesiae, perlustravit Monasterium, cellas, Officinas, Archivium, fabricasque omnes. Tum visitavit Monasterii Priorem, aliumque monachum, Regularumque Ordinis observantiam.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, ac discussis relationibus praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis, Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator decrevit, atque mandavit:

Quod armarium oleorum Sacrorum construatur prope altare SSmi Sacramenti, atque interius serico violaceo, exterius vero epigraphe exornetur. Vasa autem oleorum sacrorum fiant argentea.

Quod confessionale reducatur ad formam instructionum S. Caroli, altaris majoris gradus opere plastico decentiores reddantur. Porta Ecclesiae, ac tectum reaptetur, nec non et fabrica Monasterii atque renovetur Sacristia.

Quod Monachi, donec per S. R. M. fuerit aliter provisum, sint juxta Visitationem Putei ad minus numero quinque; quorum saltem tres sint Sacerdotes. Ii vero orationem, et alia pietatis exercitia minimè omittant, prout hactenus fecisse compertum est.

Quoad reliqua vero observentur Decreta generalia et communia.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ABBATIAE, ET MONASTERII S. MARIAE DE MASSA ORDINIS S. BASILII MAGNI UNITI MAGNO MONASTERIO SS. SALVATORIS MESSANAE, HABITA PER ILLMUM ET RMUM DNUM REGIUM GENLEM VISITATOREM D. JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS.

Coenobium Sanctae Mariae de Massa, olim S. Mariae de Austro Ordinis Sancti Basilii extructum in pago, vulgo *Le Masse*, ab urbe Messanae 7. m. p. distans, tamquam de Regio patronatu a Carolo V Imperatore fuit perpetuo unitum Archimandritatui.

Ecclesia hujus Abbatiae praeter unam maximam duabus constat altaribus cum suis capellis. Habet Chorum, sacristiam, turrimque campanariam duabus instructa campanis. In ea asservantur nonnullae sacrae reliquiae, quae sunt.

Sacrae Reliquiae

Frustulum ligni S. Crucis.
Frustulum Ossis Sancti Basilii.
Ex velo Beatae Virginis.
Ex veste S. Josephi.
Frustilum Ossis S. Stefani Prot.

Monasterium vero parvum est, duobus constans dormitoriis, quorum in uno sunt aulae pro loci superiore, in alio quatuor cellae pro Monachis, necessariasque habet officinas.

Praedictum Monasterium tempore Visitationis Putei inhabitabant Monachi quatuor, tres nempe Sacerdotes, et unus Clericus, qui servitia Divini Cultus explebant, et Ecclesiae inserviebant. Modo vero sunt tres Sacerdotes, quorum unus est Prior localis, duo Conversi, et unus oblatus.

Quoniam vero praedictum Monasterium unitum fuit Archimandritatui, Regii Visitatores jocalibus et fabricis Ecclsiae hujus et Monasterii de redditibus Archimandritatus providerunt.

Ita in separatione Mensae Conventualis ab Archimandritali major summa adsignata fuit Mensae Conventuali Monasterii SS. Salvatoris pro portione Monachorum hujus Monasterii de Massa.

Qua de re Monasterium de Massa per adsignationem factam per Monasterium SS. Salvatoris exigit super feudo SS. Salvatoris Messanae annuas uncias	on7	80	»	»
Alia subinde bona, et redditus acquisivit praedictum Monasterium, vid. ex diversis censibus, et gabellis	on7	11	4	8

Super musto, aliisque fructibus	on7	15	18	»
Ex frondibus et oleo	on7	13	»	»

Et quoniam praedictum Monasterium parvum erat, nec Monachi Regulas Monasticas observabant, Regii Visitatores, et potissimum Jordius Monachos alibi trasferendos esse decreverunt.

Subinde Ecclesia praedicta nonnulla habet jocalia et supellectilia, eaque sunt, prout sequuntur.

JOCALIA, ET SUPELLECTILIA

Argenteria.

Un lampiere di argento, di peso	lib.	1	3	»
Un incensiere, e navetta di argento	lib.	1	2	»
Un secchetto con aspersorio di argento, di peso. . .	lib.	1	»	»
Una palmatoria di argento colle armi del Santo Padre .	lib.	»	6	»
Un calice con coppa di argento.	lib.	»	8	»

Altro calice di rame dorato, e coppa di argento con sua patena:

Suppellettili Sacre.

Una pianeta ricamata d'oro, e seta nuava.
Una pianeta di lama di argento, e fiori di seta usata.
Una cappa di seta bianca, e rossa.
Due tonicelle del medesimo drappo.
Una pianeta con stola, e manipolo di felba rossa.
Una pianeta con sua stola, e manipolo, nere,
Una pianeta con sua stola, e manipolo verde.
Altra di fiammetta con stola, e manipolo.
Tre mitre, due di lama, ed una di seta.
Un paliotto di seta per l'altare maggiore.
Due altre di seta bianca.
Altri tre di color violaceo, e verde.
Un padiglione di seta.
Sopracalici di diversi colori numero cinque.
Borse di diversi colori num. 5.
Palle num. 16.
Corporali num. 5.

Biancheria

Tovaglie fine num. 2.
Tovaglie ordinarie num. 10.
Cotte ordinarie usate num. 2.
Cammisi fini usati num. 2.
Tre altri cammisi ordinarii usati.
Purificatori num. 16.
Asciuttamani num. 3.
Messali greci num. 4.
Messali latini num. 2.
Un messaletto latino per li morti.
Due paranze di candelieri nuovi, ed usati.
Due paranze di rami buoni, ed ordinarii per gli altari.
Tre Crocifissi di legno.
Venti cornocopii nuovi dorati.
Altri rami piccoli nuovi dorati num. 22.
Un tosellino nuovo dorato per l'esposizione del legno della S. Croce.
Tre dischi per il messale.

Otto candelieri di tavola di legno dorato usati.

Habet nec non eadem Ecclesia quaedam onera Missarum, quae sunt, ut sequuntur.

Onera Missarum

In primis Missae duodecim in quolibet anno pro quondam Josepho Scaltrino.
Missa una quolibet anno pro quondam Fr. Blasio Arena Oblato Basiliano.
Missa una pro quondam Catharina Arena.
Missae undecim pro qm Sorore Rosa Marzana.
Missae tresdecim in mense Augusti cujuslibet anni pro quondam Francisco Averna.
Missae sex pro quondam D. Josepho Arena.

Item tenentur celebrare Missas pro Regibus defunctis, anniversaria peragere, ac Missam Conventualem applicare juxta decretum commune.

Itaque Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator se contulit ad praedictam Abbatiam, ubi honorificè de more exceptus per Priorem, visitavit SSmum Sacramentum, olea sacra, sacras reliquias, altaria omnia, chorum, librosque chorales, servitium Divini Cultus, sacristiam, ejusque jocalia et supellectilia, onera Missarum, Ecclesiam integram, et turrim campanariam. Subinde expleta visitatione Ecclesiae, perlustravit Monasterium, cellas, officinas, fabricasque omnes. Tum visitavit Monasterii Priorem, aliosque Monachos, regulas monasticas, earumque observantiam.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, et discussis relationibus praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis, quae tamen fuerunt admissae, quatenus nullum inferrent praejudicium.

Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator decrevit, atque mandavit.

Quod altaria instruantur cerata, stragulis, atque tabellis.

Quod fiant planetae omnium colorum; quodque fabricae Monasterii reparentur judicio peritorum.

Quod Monachi usque ad deliberationem S. R. M. super parvis Monasteriis sint saltem numero quinque, quorum tres Sacerdotes, qui disciplinam regularem exactè retineant, atque Ecclesiae, et choro diligenter inserviant.

In reliquis observentur decreta generalia, et communia.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ABBATIAE, ET MONASTERII, EJUSQUE PAROCCHIALIS ECCLESIAE SUB TITULO S. PETRI, ET PAULI DE ITALA ORDINIS S. BASILII MAGNI, CUJUS IN PRAESENTIARUM EST ABBAS COMMENDATARIUS D. JOSEPH BAEZZA S. R. M. ELEEMOSYNARIUS, HABITA PER ILLMUM ET RMUM DNUM D. JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS REGIUM GENERALEM VISITATOREM DIE 9 SEPTEMBRIS 1742.

§ I.

De Visitatione Status Localis.

Rogerius Comes expulsis Saracenis ab oppido Italae, templum extruxit, quod Sanctissimis Apostolis Petro, et Paulo nuncupavit, Coenobiumque adjungens Monachis Ordinis S. Basilii tradidit, ut noctu, diuque Divina Officia decantarent, Ecclesiaeque inservirent; idque magno tenimento S. Nicolai, quod territorium Italae, et Aly, comprehendit, ditavit, exemitque *a quibuscumque Episcopo, Archiepiscopo, et omni alia Ecclesiastica per-*

sona, et jurisdictione: eximitque habitantes in limitibus praedicti Coenobii a jurisdictione alterius Magistratus, quos Abbati submisit, et a quocumque onere etc. ut laudatus Comes in suo privilegio, dato anno ab initio mundi 6601 (in lib. Praelat. fol. 372, et Monarch. fol. 19) expressit hisce verbis. — *Item firmamus etiam, et volumus, quod tot quot homines, sive personas extraneas, sive advenas adduxeris tu Venerabilis Abbas Gerasime ad praefatum Monisterium, et omnes illi, qui aliquo tempore in futurum erunt venturi ad habitandum in limitibus, et districtu dicti Monasterii tantum sint, et esse debeant liberi, et exempti a qualibet persona, ac etiam liberi, et exempti omni districtu, onere, et angaria, sive impedimento; quando venerit ab externis oris, sive partibus non sint expulsi foras per haeredem nostram. Volo etiam, et jubeo quod nulla persona habeat potestatem judicandi personas habitantes in dicto loco; salvo, et excepto, quod non fuerint condemnati quolibet die per dictum Abbatem.* Aliis etiam bonis, praerogativis, et privilegiis cum per eumdem Comitem, tum per alios Siciliae Reges eadem Abbatia donata fuit. Qua de re Abbas est Baro oppidorum Italae, et Aly, cum facultate creandi officiales, et ad eum spectat judicium in secunda instantia causarum praedictorum oppidorum.

Quae omnia merito hanc Abbatiam Règio Patronatui subjiciunt, unde ea ad Regiam spectat praesentationem, laudis, et donativis, et spolio subest, et Regiae Visitationi obnoxia est.

Ecclesia ergo Sanctissimis Apostolis Petro, et Paulo Sacra Abbatialis simul, et Parrocchialis, atque Matrix est oppidi Italae. Ea autem praeter aram maximam sex est instructa altaribus, nec non choro, sacristia, turrique campanaria cum tribus campanis; Ecclesiae adjacet Coenobium.

Ad eam itaque Abbatiam Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator die 9 septembris 1742 sumptuosa pro Dignitate evectione, procuratore, sive agente Abbatis Commendatarii legitimè absentis, Nobilibus, Clero, et Officialibus oppidi Italae stipatus, se contulit, ubi a Priore Monasterii, et Monachis cum mortariorum explosione, sonitu campanarum, ac magnâ populi laetitia honorificentissime exceptus; Ecclesiamque adhibitis de more solemnitatibus subiens, visitavit Sanctissimum Sacramentum, pixides, tabernaculum interius, esteriusque cum opportunis interrogationibus super tanti Sacramenti administratione, ritu, et Cultu. Perlustravit subinde Fontem Baptismalem, et olea sacra, nec non sacras reliquias, altaria omnia, chorum, librosque chorales, sacristiam, turrim campanariam, ac omnes, et singulas Ecclesiae partes. Sacrae vero reliquiae sunt.

CATALOGUS

Sacrarum Reliquiarum

Ex Ligno S. Crucis.
Brachium S. Stephani Protomartyris
Brachium S. Johannis eleemosynarii.
Ex ossibus S. Annae, S. Barbarae, et S. Blasii.
Ex ossibus SSrum Apostolorum Petri, et Pauli. Ex velo Beatae Virginis.
Hae vero omnes Reliquiae in suis reliquiariis argenteis asservantur.

DE MONASTERIO

Postquam laudatus Comes templum SS. Apostolis Petro, et Paulo sacrum extruxit Coenobium, quod adjunxit Monachis Ordinis S. Basilii Magni concessit unà cum integra dote.

Tunc Abbas ejusdem Ordinis Monachus erat, sed data postmodum Abbatia in Commendam cum omne jus Abbatiale, et Dignitas in Commendatarios transiissent, Monasterium sub Priore remansit.

Antiquum Monasterium vetustate jam confectum est paene dirutum: novum vero octo constat cellis cum necessariis officiis, et viridario.

Expleta itaque Visitatione Ecclesiae Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator ejusmodi perlustravit Monasterium, dormitorium, cellas, officinas, archivium, fabricasque omnes interiores et exteriores, et viridarium. Et subinde nonnulla edidit decreta, prout infra.

§ II

De Visitatione Status Formalis

A primaeva hujus Monasterii fundatione Monachi Ordinis S. Basilii illud inhabitarunt, qui, et Ecclesiae inserviebant, Divina Officia noctu diuque decantabant, et reliqua Ecclesiastica obibant sub Abbate Monacho. Redacta postmodum Abbatia in Commendam, adhuc Monachi ejusdem Ordinis perstiterunt, et Monasterium inhabitare, et Ecclesiae inservire, sub Priore tamen Monacho, licet non semper eodem numero; olim enim ut prodit Visitator Ventus, servitia Divini Cultus exequebantur per Monachos Sacerdotes duo. tempore vero ejus Visitationis erant Monachi quatuor Sacerdotes, et duo Clerici servitio Ecclesiae addicti, tandem perlustrante eamdem Abbatiam Visitatore Puteo, novem erant Monachi, sex scilicet Sacerdotes, et tres Clerici, sive Diaconi.

Forma vero praesens dictae Abbatiae est, ut Abbatem Commendatarium ad Regiam praesentationem obtineat, isque modo est D. Joseph Baezza Marchio Castrimontis ad praesentationem nostri invictissimi Regnantis Caroli Borbonii, ac vigore Apostolicarum Bullarum Regio placeto in Regno vallatarum.

Habet in Ministros Divini Cultus Priorem, et Monachos quinque Sacerdotes, praeter duos Conversos, et famulum, qui in Monasterio degunt, regulas et disciplinam Monasticam servant, et Ecclesiae inserviunt.

Et quoniam Ecclesia Abbatiae Parochialis est, et Matrix oppidi Italae, Sacramentorum administratio, et animarum curae paenes Monachum Superiorem Monasterii reperitur.

Hinc Illmus et Rmus Dnus Reg. Genlis Visitator visitavit servitia Divini Cultus, Priorem, Monachos, Regulas Ordinis S. Basilii earumque observantiam; personalem, sive auricularem quoque Monachorum Visitationem habuit, quos supra idoneitate examinavit, atque sigillatim secreto audivit, omniaque perlustravit, quae ad statum formalem pertinerent, et subinde nonnulla edidit secreta, prout infra.

§ III.

De Visitatione Status Realis

Cum Abbatiam Monachi olim integrè possiderent, ejusque dotis fructus administrarent, paenes eos quoque insedebat sibi necessaria subministrandi cura, Ecclesiam jocalibus et ornamentis instruendi, et fabricas Ecclesiae et Monasterii reparandi. Redacta postmodum Abbatia in Commendam, sicuti Commendatario Abbati omnes redditus, emolumenta, et jura cesserunt, ita omnes gravitiae, et onera ad eum quoque spectarunt. Regii ergo Visitatores id primum satagerunt, ut adsignata certa quantitate Monachis, ipsi ex ea sibi victum et vestitum compararent; aliamque quoque summam pro fabricis Ecclesiae et Monasterii, nec non pro jocalibus et supellectilibus Ecclesiae, et pro Divino Cultu super

redditibus Commendatarii taxarunt. Ita Visitator Puteus pro fabricis et jocalibus adsignavit annuas uncias quatraginta administrandas per Deputatos, quos ipse constituit. Annuae unciae viginti tres solvebantur per Commendatarium pro Cultu Divino; et pro Monachorum substentatione adsignavit idem Visitator annuas uncias centum septuaginta cum viridario, cum hortis conterminis Monasterio, excepto viridario magno etiam Monasterii contermino, quod in Commendatarii beneficio reliquit. Facta subinde per Brutum Farnetum separatio ne Conventuali ab Abbatiali Mensa, quaedam bona dismembrata a Mensa Abbatiali Monachis fuerunt adsignata, quibus addicta etiam fuit summa pro Divino Cultu.

Itaque Illmus et Rmus Dnus Reg. Genlis Visitator perlustravit, atque examinavit omnia bona, jura, et redditus Abbatiae, ejusque onera, sive gravitias, Mensam Conventualem, ac omnia bona, et redditus Monachorum; visitavit similiter jocalia Ecclesiae et supellectilia, Massam pro fabricis et jocalibus, onera et celebrationes Missarum, ac omnia ad realem statum pertinentia; cunctaque invenit, prout sequuntur, salvo tamen meliori examine, atque super his omnibus nonnulla edidit Decreta prout infra.

BONA, ET REDDITUS ABBATIAE

Territorium Italae

Spectat in primis ad Regalem Abbatiam totum et integrum territorium Italae, cujus major pars reperitur ab immemorabili censita Universitati praedicti oppidi Italae.

Item spectat ad eamdem census annuus perpetuus, super loco in contrata *Namato*	on7	6	1	10
Item spectat ad eamdem molendinum in contrata *dello Scoppo*, quod reddit quolibet anno	on7	6	3	10
Item spectat ad eamdem, tanquam dominam directam, jus laudemii, cujus ratione exigit tt. 3 pro qualibet uncia in omnibus veris venditionibus, ex quibus percipiuntur circa annuae.	on7	3	»	»
Exigit etiam annuas uncias novem a Principe Scalectae ratione aquae Molendini ex flumine Italae	on7	9	»	»
Item possidet Jus Bajulatus, quod solet gabellari per annuas uncias quinque.	on7	5	»	»
Item spectat ad eamdem jus *Casaticorum*, quod solet reddere quolibet in anno.	on7	18	»	»
Item spectat ad eamdem jus exigendi grana duo pro qualibet libra serici ratione gabellae, quod solet reddere in anno quolibet . .	on7	10	»	»
Spectant ad eamdem, ut dicunt, spretae poenae, quae gabellari solent pro	on7	12	»	»
Ex his autem omnibus bonis, et juribus licet cognosci non possit proprius, singulorum redditus, tamen ea omnia in unum fuerunt locata Andreae d'Arrigo pro summa annua	on7	209	»	»

Territorium Aly

Spectat ad eamdem Abbatiam totum territorium oppidi Aly, cujus major pars reperitur ab immemorabili censita Universitati praedicti oppidi Aly pro annuis.	on7	211	»	»
Item possidet in eodem territorio locum nuncupatum *Ollvieto*, qui solet locari pro annuis.	on7	2	»	»

Item possidet jus laudemii, ut supra.
Item spectat ad eamdem jus exigendi spretas poenas.
Item jus Casaticorum.
Item jus exigendi grana duo super qualibet libra serici.
Exigit etiam pro proventibus Mri Notarii annuas . . . . on7 9 » »
Spectant ad eamdem, uti dicunt, *Accordii Bovum, pecorum etc.* et decimae earumdem.
Item, uti dicunt, *Carnaticum Animalium*, quae ceduntur ab habitatoribus in actu, quo damnum inferunt.
Item possidet eadem in eodem territorio tria trappeta, quae reddere solent circiter annuas . . . . on7 50 » »
Item possidet tabernam ad litus maris ejusdem oppidi, quae solet locari pro annuis . . . . on7 30 » »

In territorio Tauromenii

Possidet in supradicto territorio magnum petium terrarum seminatoriarum, nuncupatarum vulgo *la Piana* quae gabellari solet pro annuis on7 36 » »

In territorio Condroni

Spectat ad eamdem Abbatiam annuus census un7 9, quem solvunt PP. Benedictini civitatis Messanae pro petio terrarum ejusdem Abbatiae . . . . on7 9 » »

In territorio Castri-Johannis

Spectat ad eamdem Abbatiam census annuus un7 8 super quibusdam terris in eodem territorio . . . . on7 8 » »
Haec omnia bona, et jura, quorum proprius redditus singulorum cognosci non potest, locata sunt in unum D. Francisco di Blasi oppidi Aly, etiam cum facultate eligendi Capitaneum, Judicem, et Mrum Notarium etiam pro territorio, quod erat usurpatum pro annua summa on7 433 » »

Bona, et redditus in territorio Aly usurpata, et postea vindicata, et addicta Abbatiae.

Ob absentiam Commendatariorum magna pars territorii Aly spectantis ad dictam Abbatiam pedetenim usurpata fuit, postea ex pluribus sententiis Curiae Straticotialis Messanae, Tribunalis Regalis Patrimonii, Regii Visitatoris Fortezza, et Tribunalis Regiae Monarchiae cura, et opera Commendatariorum, et potissimum moderni Commendatarii vindicata et restituta fuit. Bona autem, et redditus hujusmodi territorii sunt.
Magna pars praedicti territorii reperitur censita diversis personis rationis tt. decem pro quolibet salmata. Spectat ad eamdem Abbatiam jus laudemii, prout in alia parte territorii.
Spectat ad eamdem petium terrarum nuncupatarum *Tuminelli.*
Spectat ad eamdem praedium mororum, et terreni seminatorialis, existens in nemore nuncupato SSmae Trinitatis cum duabus domibus, nunc locatum Dominico Mariano pro libris 37 sericis in quolibet anno.

Spectant ad eamdem un7 10 pro aqua, quae fluit ex flumine, qua utitur Princeps Alcontres.

Spectat ad eamdem aliud praedium cum sua domo in contrata *Paratore* locatum Andreae Treni, una cum alio loco mororum cum duabus domibus nuncupato *Nasita ferrera*, pro annuis lib. 32 serici.

Spectat ad eamdem locus mororum, et terrarum in contrata *Murazzo* locatus Paulo de Gregorio pro annuis lib. 9 sericis, et tumulis novem frumenti.

Item alii tres parvi loci in contrata *Murruto* locati Dominico Marino pro annnis lib. 3 serici.

Item locus in contrata *Inistrazzi* locatus eidem Marino pro annuis lib. 20.

Item locus in contrata Misericordiae nuncupatus *Viridarium*, locatus D. Johanni Randazzo pro annuis unc. 2; 18.

Item locus in contrata *Gialinello*; locatus Josepho Morabito pro ann. tt. 18.

Item locus in contrata Pohae, seu Calvariae possessus per D. Johannem Antonium Gealica, qui locus una cum fructibus a die sequestri restitui debet.

Item spectat ad eamdem jus exigendi tt. 3 pro qualibet domo, et tt. 3 pro quolibet palmento.

Item jus exigendi uncias quatuor a D. Francisco Blasi in quolibet anno super ejus trappeto.

Item spectat ad eamdem jus spretarum poenarum, et electio officialium, sunt in alia parte territorii.

Item jus *Carnatici* uti in alia parte territorii.

Item spectat ad eamdem integrum nemus reintegratum, quod reddere potest ann. unc. 70.

Praedictorum autem bonorum, et jurium, tamquam nuper acquisitorum certus redditus adsignari non potest: potest tamen adsignari circiter redditus annuus unciarum 230, imo maior . . . . on7 230 » »

Restrictus.

In territorio Italae.	on7	209	»	»
Ex territorio non usurpato Aly	on7	433	»	»
Ex territorio usurpato, et vindicato Aly	on7	230	»	»
Summa	on7	872	»	»

Onera, et Gravitiae Abbatiae.

Solvit Commendatarius pro tandis, et donativit Regiis ordinariis.	on7	100	»	»
Pro donativis extraordinariis circiter	on7	50	»	»
Pro pensione Comitis Sancti Stephani	on7	120	»	»
Deputationi Regni	on7	12	»	»
Pro fabricis, et jocalibus	on7	40	»	»
Seminario, sive Professatui Sanctissimi Salvatoris hactenus solutae sunt annuae unciae vigintiquinque, quae in posterum sunt solvendae Seminario erigendo per Archimandritam, juxta decretum Illmi Dni Visitatoris, ut inter Decreta Communia.	on7	25	»	»
Summa in totum . .	on7	347	»	»

Introitus importat.	onz	872	»	»
Exitus.	onz	347	»	»
Remanent pro Abbate Commendatario	onz	527	»	»

Praetensiones.

In primis praetendit Abbas Commendatarius jus eligendi Judicem appellationis.

Item praetendit solvi censum per D. Ignatium Federico pro domo extructa super muris, et tabernam Aly.

Item praetendit restitui Abbatiae arundinetum in plaoa Tauromenii possessum per Canonicum D. Antoninum de Johanne.

Item praetendit restitui Abbatiae fundum in eodem territorio existentem a servitute viae publicae, quae allicitur per incolas Tauromenii.

Item praetendit privative praeeminentias Abbatiales in Ecclesia Abbatiali; itemque administrationem Sacramentorum, et Curam Animarum.

Item praetendit balnea Aly, eorumque lucra, tamquam posita in solo Abbatiae.

DE MENSA CONVENTUALI, ALIISQUE BONIS MONACHORUM

Bona, et redditus assignata per Brutum Furnetum.

In primis locus nuncupatus *Ruggio* cum aqua, ut dicunt, *della Nocilla*, adsignatus in separatione Mensae pro	onz	26	20	»
Item locus nuncupatus *del Tirone*, seu *Mendolito*, adsignatus pro	onz	41	15	»
Item locus nuncupatus *del Castagneto* assignatus pro. . .	onz	16	»	»
Item foresta, sive nemus Italae adsignatum pro.	onz	10	»	»
Item duo oliveta, unum nuncupatum oliveto *di Mezzo* adsignatum	onz	3	22	»
Aliud nuncupatum *della Marina* adsignatum pro. . . .	onz	8	»	»
Item duo trapeta assignata pro unc. 25, idest unum in contrata *del Borgo*, aliud in contrata Plateae	onz	25	»	»
Item taberna ad maris littus cum viridario etc. assignata pro.	onz	30	»	»
Item locus nuncupatus la *Nocilla*, adsignatus pro. . .	onz	25	»	»
Item decima arundinarum adsignata pro	onz	1	7	10
Item census unc. 30 in terris Sancti Nicolai Gazzi. . .	onz	30	»	»
Item sacci undeviginti frondium, qui reddunt.	onz	1	27	»
Item molendinum in contrata *Mandezzaro* oppidi Italae vigore permutationis de parte Montis Scudiero etc. usurpatum prius, et vindicatum Monasterio, initae inter monasterium, et Abbatem Commendatarium, redditque..	onz	6	»	»
Sunt in totum. . .	onz	205	1	10

Nota censum super Foresta, et loco del Tirone.

Ab Antonino Favilla solvuntur super loco in contrata Scaludda. .	onz	»	1	10
Ad haeredibus D. Asdrubalis Moleti super loco in contrata Vernia	onz	»	1	10

Ab Antonino di Luca super loco in contrata *Locuso* . .	onz	»	1	»
Ab hàeredibus Petri Mastroeni super loco in contrata lo *Miglio*.	onz	»	1	15
A Bartholomaeo Cacciola super loco in contrata *Cavolo*, seu *la Serra di Giuncari*	onz	»	1	5
A Philippo Bambaro super loco in contrata *Cambarà* . .	onz	»	9	»
A Domenico Rizzio Boraccio super loco in contrata *Inistrazzi*	onz	»	3	»
A Sacerdote D. Antonino Panarello super loco in contrata *Cofulia*	onz	»	6	15
A Dominico Cacciola, alias la Rosa super loco in contrata *Locuso*	onz	»	4	»
A Johanne Cacciola super loco in contrata *Lia*. . .	onz	»	1	10
A Francisco Russo Gabbo super loco in contrada *Scaludda* .	onz	»	1	10
A Francisco Freni Vespa super loco in eadem contrata .	onz	»	3	»
A Philippo Bambara super loco in contrata *la Serra di Spetia*.	onz	»	1	»
A Mro Philippo Bottari super loco in contrata *Vallone della Castagnara*	onz	»	3	»
A Phillppo Fiumara d'Alì super loco in contrata *la Serra della Spezia*	onz	»	1	15
Ab haeredibus Florilla Chirieleison super loco in contrata *Falica*	onz	»	8	»
A Josepho Panarello super loco in coutrata *Lampiello* . .	onz	»	7	»
A Josepho Freni Coledda super loco in contrata *Purrofati* .	onz	»	1	»
A Josepho Rizzo Saccone super loco in contrata *la Vota di belli*.	onz	»	2	5
A Paulino Ruberto super loco in contrata *Scalidda* . .	onz	»	»	»
A Mario Roberto super loco in contrata *Vernia* seu *Inistrazzi* .	onz	»	3	»
A Paulo di Luca super loco in contrata *Falica* . . .	onz	»	2	»
A Paulo Foti di Giannello super loco in contrata *Juncari* .	onz	»	3	»
A Mro Petro Javilla super loco in contrada *Scalidda*. . .	onz	»	1	10
A Paulo di Giusto super loco in contrata Inistrazzi . .	onz	»	4	5
A Johanna di Giusto super loco in contrata Falica . .	onz	»	8	»
A Thoma Muscarà super loco in contrata *Cilirata di Falica*.	onz	»	2	»
Ab haeredibus Dominici d'Arrigo, alias Diotta super loco in contrata *la Serra di Speria*	onz	»	2	10
A Sacerdote D. Josepho Bambara super loco in contrata *Mendolito*	onz	»	6	»
A Sacerdote D. Jacobo d'Alessandro super loco in contrata *Ruggio*	onz	»	2	»
A Stephano Verardo super loco in contrrata *Ruggio* . .	onz	»	6	»
Ab Alphio Romano super domo in contrata *lo Borgo* .	onz	»	4	»
Ab Andrea Imbutà super domo in contrata *Tirone fundo del molino*	onz	»	6	»
Ab Antonio Verardo super domo *in fundo del Tirone*. .	onz	»	4	»
A Sac. D. Antonino Panarello super domo in eodem fundo .	onz	»	6	»
A Francisco Cifalà super domo in eodem fundo . . .	onz	»	4	»
A Josepho d'Arruo Mro Nardo super domo in eodem fuudo .	onz	»	3	»
A Josepho Cacciola super domo in eodem fundo. . .	onz	»	1	10
A Paulo Basile Polito super domo in eodem fundo . .	onz	»	6	»
Summa censuum. . .	onz	4	16	10

Advertendum quod Monachi dicunt praedicta bona, ut supra assignata, modo non reddere summam prout in adsignatione, sed minorem; Commendatarius è contra praetendit majorem modo reddere summam, et bona ipsa fuisse taxata minus, quam valebant in Mensarum separatione. Illmus Dnus Visitator mandavit omnia revideri, prout in decretis communibus etc.

Acquisitavit subinde Monasteriorum alios redditibus, et bona post Mensae separationem et sunt:

Bona, et redditus acquisita post separationem Mensae.

Ex diversis legatis.	on7	18	28	10
Ex diversis bonis, vel emptis, et adjudicatis Monasterio, vel olio modo acquisitis.	on7	45	1	»

IOCALIA ET SUPELLECTILIA ECCLESIAE

Argenteria

Un lampiere di argento di peso	lib.	5	»	»
Un incensiere, e navetta di argento	lib.	4	»	»
Un sicchetto, ed aspersorio.	lib.	2	2	»
Palmatoria.	lib.	»	7	»
Croce.	lib.	2	3	»
Bacolo.	lib.	5	»	»
Sfera, seu ostensorio	lib.	3	9	»
Pisside, coppa di argento	lib.	»	7	»
Pissidetta, coppa di argento.	lib.	»	3	»
Calice di argento	lib.	2	»	»
Altro calice di argento.	lib.	1	8	»
Altro calice con piede di rame, coppa, e patena di argento.	lib.	»	7	»
Bacile di argento.	lib.	2	8	»
Bocale di argento	lib.	2	»	»
Quali bocale, e bacile sono stati dati sotto li 28 giugno 1742 dal Signore Abbate Commendatario Baezza, e Vicenotto, riconoscenza solita farsi alla Chiesa, in occasione, che de' Signori Commendatarii si piglia possesso.				
Due coronette di argento con sue pietre false, di peso	lib.	»	4	»

Suppellettili sacre.

Quadro grande nell'altare maggiore della Beatissima Vergine, e SS. Petro, e Paolo, con sua cornice indorata col campo rosso, una scalinata con due porticelle, e sua custodia grande, con croce in capo e suo padiglionetto ordinario fiorato.

Sei vasi, e sei candelieri di rame col suo Crocifisso, e il tabernacolo foderato di drappo rosso, ove si conservano due sacre pissidi, cioè:

Una picciola, e l'altra mezzana con un padiglionetto ricamato di argento, ed oro con seta, e piedi di rame indorati, e coppa di argento indorato, l'altro di spolinetto, il portelliuo di lama fiorata rossa.

Vi sono due chiavi, una di argento, e l'altra di ferro.

Carte di *Gloria*, *In principio*, e *Lavabo*, con sue cornici indorate di mistura.

Due sottotovaglie, ed una sopratovoglia di tela di casa, il suo piattino di cristallo, col suo vasetto di cristallo. Un disco, un pall'altare di pelle stampata, la sua barra di altare indorata a vernice. Il suo tappeto. Due portalini alle porticelle con suoi ferri di sopra.

Un tosello vecchio di sopra di cuojo stampato.

Due boffettini con coperta di tela dipinta, e sue tovaglie di tela.

Vi è la sopraveste di tela torchina per tutta la custodia, e scalinata.

Altare del nome di Gesù

Il suo quadro all'antica con sua cornice dorata, e campo bianco, sua scalinata dorata con campo bianco, suo tabernacolo, e sua chiave, foderato di raso rosso, sei vasi, e sei candelieri con suoi rami. Carte di *gloria*, *In Principio* e *Lavabo* dorate a vernice, il suo Crocifisso, con suo piede, e croce di legno nera.

Due sopratovaglie.

Una sopratovaglia di tela di casa.

Il suo pall'altare di tela dipinta.

La barra dorata, e suo tappeto.

Vi è nella medesima cappella un quadro dell'Assunzione della SSma Vergine all'antica con sua cornice dorata, e campo bianco.

Altare del SSmo Crocifisso

Quadro grande colla scesa dalla Croce, sua cornice dorata a mistura, sua scalinata, dipinta a pietra verde.

Sei vasi. — Sei candeliere.

Un Crocifissetto.

Carte di *Gloria*, *In Principio*, *e Lavabo*, con cornice dorata a mistura.

Due sottotovaglie. — Pall' altare di tela dipinta.

Una sopratovaglia di tela di casa. — Sua barra indorata, e tappeto.

Altare del SSmo Rosario

Suo quadro grande con sua cornice dorata a mistura, sua scalinata dipinta a pietra verde e bianco.

Sei vasi, e sei candeliere. — Sei rami.

Un Crocifissetto d'ottone con piede, e croce di legno nero.

Carte di *Gloria*, *In Principio*, e *Lavabo* con cornice dorata a mistura.

Due sottotovaglie. — Pall'altare. di tela dipinta.

Una sopratovaglia di tela di casa. — Barra dorata a mistura, e tappeto.

Altare della Vergine della Grazia

Suo quadro con misterii attorno con cornice, e machinetta, che pur fa la scalonata in detta con campo bianco, e torchino. Vi sono altre due colonette.

Sei vasi. — Sei rami.

Sei candelieri. — Un Crocifissetto.

Carte di *Gloria*, *In Principio*, e *Lavabo*.

Due sottotovaglie. — Pall'altare di tela dipinta.

Una sopra tovaglia di tela di casa. — Barra indorata.

In detta cappella vi è, ove si custodiscono gli Olii Sacri; e vi sono tre vasetti di argento, ove vi sono li 3 Sacri Olii, con sua porticella, e chiave, e portalino di pelle stampata.

Altare del Patriarca S. Basilio

Suo quadro con cornice dorata, e campo torchino, sua scalinata dipinta a pietra.

Sei vasi. Sei rami.
Sei candelieri. Un crocifissetto
Un tabernacolctto foderato di damasco bianco chiuso a chiave, ove si conservano le sacre reliquie.
Carte di *Gloria*, *In Principio*, e *Lavabo* con sua cornice dorata.
Un dischetto. Una sopratovaglia di tela di casa.
Due sottotovaglie. Pall' altare di tela dipinta.
Barra dorata a mistura, e tappeto.

Altare di S. Niccolò

Suo quadro con sua cornice dorata, e campo torchino di sopra. Vi è l' immagine della Vergine della Pietà. S. Giovanni Elimosinario, e S. Caterina; d' intorno vi sono i miracoli di S. Niccolò. Vi è il suo portale giallo di capicciola, con suo ferro, e chiodi. Vi è la sua scalinata dipinta a pietra.
Sei vasi. Sei rami.
Sei candelieri. Una croce, con suo Crocifissetto di ottone.
Carte di *Gloria*, *In Principio* e *Lavabo* dorate con sua mistura.
Un dischetto. Una sopratovaglia di tela di casa.
Due sopratovaglie. Pall'altare di damasco bianco, e rosso.
Barra dorata, e vernice e suo tappeto.
Vi sono quattro lampieri di rame giallo con sue lampe accese di giorno, e di notte.
Il battisterio di marmo con sua chiudenda di legno di sopra con sua cornice dorata, e campo torchino. con sua chiave, e dentro con sua lanna di piombo.
Due Confessionali alla moderna; ed un altro ordinario.
Un pulpito di leguame, con suo ferro, che tiene il Crocifisso.
Un baldacchino con quattro teste per il SS. Viatico.
Un toseletto di legno dorato con campo torchino.
Due lanterne con due aste. Un pajo di ampolline col suo piattino.
La tabella dell'altare privilegiato. Due altre paja ordinarie.
Due campanelle. Un altro pajo di cristalli di Boemia.
Due coppi per smorzar le candele.
Quattro candelieri bassi, altri quattro piccoli.

Sacristia

Un casciarizzo di noce corniciato di cipresso.
Un Crocifissetto di ottone.
Un sepolcretto lavorato a paglia.
Pianeta bianca con sua stola, e manipolo.
Altra pianeta bianca, e rossa con sua stola, e manipolo.
Altra pianeta nera di lana con sua frangia gialla, e celestina d'intorno.
Altra nera di terzanello con fettuccia bianca d'intorno.
Altre tre pianete di color pavonazzo.
Due di seta di damasco.
Altra di lana.
Altra verde di damasco.
Altra verde di lana.
Altra verde di velluto con frinza di seta d'oro e seta.

Altra di damasco rosso

Una cappa con sue tonicelle violette.

Altra cappa di lama di argento con due tonicelle di damasco bianco.

Altra cappa rossa, parte di velluto, e parte di damasco.

Due portali di velluto finto rossi; padiglioni della custodia, uno di raso di argento, di seta; l' altro di damasco pavonazzo.

Un baldacchino rosso di lama.

Altro di damasco bianco, e rosso.

Una tovaglia di color violaceo.

Altra di seta bianca.

Altra tovaglia vecchia.

Tre calici, uno di argento, uno de' quali è inderato, ed uno col piede di rame dorato.

Sopracalici di diversi colori N. 11.
Borse 10.
Corporali 10.
Purificatori 40.
Palle 18.
Messali latini 3.
Berrette 2.
Messali Greci 2.

Altre due stole violate, e bianche per l'amministazione dei SS. Sacramenti.

Il Rituale Romano.
Un Messaletto de' defonti.
Tovaglie 10.
Sottotovaglie, e sopratovaglie.
Altre tovaglie piccole N. 8.
Cammisi N. 9.
Ammitti 9.
Cingoli 9.
Due genuflessori
Due Crocifissi.
Due preparatorii ad Missam.
Cotte N. 4.
Tovaglie di asciuttamani 2.
Cuscini per il Pontificale N. 4.
Due particolari di ferro.
Un ferro per tagliar le ostie.
Un pajo di forbici.
Una Bussola, ove si conservano le ostie.
Un' ombrella per portare il SS.
Una sponza di rame.
Il pontificicale con due arnesi.
Due banchetti per comodo della Sacristia.
Un disco di pelle.
Una companella innanzi la Sacristia.

Quattro tonicelle rosse cioè due di damasco con gallone d' oro, e sua pianeta di damasco con gallone d'oro, le altre due di damasco, e felba con stola, e manipolo rosso.

Due pianete di damasco nere con sue stole, e manipoli.

Due tonicelle ricamate d'argento, e seta.

Una pianeta del medesimo modo con sua stola, sopracalice, borsa ricamata, e palla.

Un sopracalice riccamato come sopra.

Un altro sopracalice riccamato.

Quattro dalmatiche due rosse, e due bianche.

Un pajo di guanti.

Un pajo di stivalette, e scarpe di damasco bianco per il pontificale.

Pall'altari N. 7. di damasco bianco, e rosso.

Pall'altare di stoffo di seta per l'altare maggiore con suo gallone d'oro.

Un altro riccamato d'oro, e di argento.

Un altro nero di damasco.

Sette pallaltari di damasco verde, e violetto.

Tre paranze di vasi, e candelieri dorati a mistura.

Altre due paranze piccole nuove.

Due angeloni con quattro candelieri.

Altri quattro ramoni con fiori di pezza e talco.

Altri dodici rami di pezza, e talco.

Altri sei di talco.
Altri sei più piccoli di pezza, e talco.
Otto ramette con tre fiori per una di pezza, e talco.
Dodici cornocopii.
Un campanile con tre campane, al peso una di cant. 1. 44. di metallo, altra di rot. 64, e l'altra di rot. 20. in circa.

Onera Missarum

Pro animabus Nicolai Antonii, Domichellae, Jacobi, et Catharinae Friani Missae duae in qualibet hebdomada, celebrandae fer. IV et sabbato. Et insuper Missa una cantata Defunctorum pro animabus supradictis qualibet feria secunda cujuslibet mensis in altari nominis Jesu; nec non aliae missae tres quolibet anno ad libitum pro animabus praedictis.

Pro anima quondam Dris D. Melchioris Campagna Missae duae qualibet prima feria, et secunda cujuslibet mensis celebrandae in altari S. Patris nostri Basilii Magni.

Pro anima quondam Jacobi Pittella Missae duae cantate anno quolibet in altari S. Patris nostri Basilii M. celebrandae, una die 16 mensis iunii, et altera die 16 mensis ianuarii.

Pro anima quondam Philippi Imbutà Missae sex anno quolibet ad libitum ad intentionem Illmi D. Francisci de Averna Missae tresdecim celebrandae anno quolibet mensis Februarii.

Pro animabus Josephae, et Catharinae Jannino tot Missae ad rationem tt. duorum, quot erunt annui redditus stabilium relictorum ab ipsis celebrandae in altari SS. Rosarii.

Legatum ad Missas decem quolibet anno pro anima quondam Josephi de Arrao, alias Zitarello, celebrandas in altari S. Patris nostri Basilii Magni.

Item tenentur celebrare Missas pro Regibus defunctis, anniversaria peragere, et Missam Conventualem applicare juxta Decretum commune.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, ac discussis relationibus praesentatis respectivè per Procuratorem Commendatarii, et Monachos in Officio Sanctae Regalis Visitationis, quae tamen fuerunt admissae, quatenus nullum inferrent praejudicium.

Illmus, et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator decrevit, atque mandavit, quod sera tabernaculi firmior, et aptior sit. Fons Baptismalis interius serico damasceno albo contegatur. In armario oleorum Sacrorum collocetur interius cortinula, quae modo exterius pendet, ac superponatur epigraphes. Olea Sacra, et Confessionalia ad formam instructionem S. Caroli reformentur, apposita crate lignea ultra laminam in fenestella poenitentis.

Quoniam Familia de Bellare habere praetendit ius patronatus in cappella, et altari Sanctae Mariae Gratiarum, nec non eo nomine jus sepolturae in Ecclesia, quod tamen pro parte Monasterii impugnatur, quin et per fiscum contendentem nullum cuique in Ecclesiis Regalibus competere Patronatum posse, absque expressa concessione Regis, quae per illos de Bellare minimè producitur. Illmus, et Remus Dnus Regius Generalis Visitator, auditis partibus decrevit, quod iidem de Bellare obtineant infra annum a Sacra Regia Majestate licentiam, et confirmationem praetensi sui juris Patronatus, atque simul assignent praedictae Ecclesiae Regali per publicum Instrumentum annuos redditus certos unciarum saltem duarum pro ordinaria manutentione dictae cappellae, et altaris, et jure sepolturae, cum obligatione in forma pro extraordinariis fabricae ejusdem, si secus autem egerint a praetentione dicti Patronatus in perpetuum omnino cadant.

Quod baldacchinum altaris majoris renovetur; gradus altaris nominis Jesu inaurentur, vel depingantur, et tota Ecclesia dealbetur, prout ex singulis trienniis fiat.

Quod supellectilia, et jocalia omnia necessaria pro exercitio curae animarum. et administratione Sacramentorum renoventur.

Quod qui curam animarum exercet, singulis Dominicis, et Festis diebus vernacula lingua Populo praedicet, et in doctrina Christiana pueros instruat, adhibita etiam opera caeterorum Ecclesiasticorum loci, qui teneantur illum adjuvare, et in praedictis diebus dominicis, et festis Ecclesiae inservire.

Quod Monachi sint ad minus numero novem, quorum sex sint Sacerdotes.

Quod Abbas Commendatarius pro fabricarum reparatione, et iocalibus Ecclesiae, uncias ad minus quadraginta annuas semestratim anticipatè persolvat, atque deponat in arca sacra per Deputatos administradas, servata forma decretorum communum.

Mandans Dnus Visitator iisdem Deputatis, quod de caetero nil ex dicta summa erogent in reparationem molendinorum, et fabricarum aliarum distinctarum ab ipsis Ecclesiae, et Monasterii fabricis, et si ad Mensam Abbatialem, et Conventualem pertineant, nec eam erogent pro mobilibus Monasterii, sed strictè pro jocalibus, et supellectilibus Ecclesiae.

Quod idem Abbas Commendatarius, qui summa hactenus laude, et singulari diligentia erga Ecclesiam, et Patronatum Sacrae Regiae Maiestatis conditionem reddituum Abbatiae insigniter melioravit per vindicationem bonorum usurpatorum, suum quoque zelum exercere pergat in promovendo caeteras Abbatiae praetensiones.

Ad hoc, quod emphyteutae feudorum indicatorum, teneantûr actus recognitorios Abbatiae facere, alioquin si legitimè moniti, renuerint, intra mensem bona per ipsas possessa ad Abbatiam eamdem libere devolvantur.

Pro sua etiam laudabili diligentia construere Abbas curet ad balnea Aly domus commodas pro usu confluentium, velut quae cum maximo, et certo Abbatiae emolumento locari possent.

De balneis etiam ipsis in solo Abbatiae positis diligenter curet, ne quis alius eorum pertinentiam sibi absque iusto titulo asserat, ac lucra percipiat in notabile damnum Regii Juris Patronatus.

Praeterea constructas, ut praetenditur de facto, et absque concessione, et adsensu Regis mansiones quasdam in feudo Abbatiae, imo supra fabricas eiusdem in territorio Aly, ipsemet Abbas veluti fabricatas in fundo Abbatiali sibi concordat, vindicet, atque retineat, persolutis dumtaxat ad exuberantem aequitatem expensis utilibus, ac proficuis. Ideoque nisi qui eas nunc detinet, D. Ignatius Fridericus intra bimestre titulum, et adsensum regium ostenderit, aut obtinuerit, ac simul ad iustum canonem se per publicum actum obligaverit.

Ad praecidendas etiam eorum fraudes, qui ut quinquagesimam, sive laudemium Abbatiae non persolverent, venditiones peragunt sub simulata specie anticresis, sive contractus ad gaudendum, Dominus Visitator decrevit, quod quoties alienationes iusto pretio fuerint peractae, etiamsi pactum de retrovendendo intercesserit ius suum Abbas exigere, ac in caeteris venditionibus non omittat.

Quod ipsemet Abbas iudicium in secunda instantia causarum terrae Italae, et Aly, sibi, et Abbatiae suae pertinens, exercere, constitutis officialibus omnino curet, ne quid detrimenti ius patronatus capiat.

Quod Abbas, sive eius Procurator Generalis in praedictis terris Italae, et Aly ad ipsam Abbatiam pertinentibus, praerogativis, praeeminentiis, et praecedentiis Baronalibus gaudeat, atque proinde in consessibus publicis, et in Ecclesiasticis functionibus destionta sedes altiores, et ornatiores supra caeteras omnes habeat, ac debitis Baroni, aut Vice-Baroni honoribus pro more siculo excipiantur.

Quod Monachi, quidem praedia nonnulla ratione mensae conventualis possidentes, eadem serere faciant, atque ita alluviones fluminis faciliores, et frequentiores reddunt in damnis terrae, et hominum Italae. De caetero eadem seminare nullatenus faciant in iis locis, quibus eiusmodi malum timeri posset iudicio peritorum, et Procuratoris Abbatis Commendatarii, qui nomine Sanctae Regalis Visitationis ea in re perpetuo interveniat, si au-

tem secus actum fuerit, controvenientes quicumque, sive Monachi fuerint, sive qui dicta loca seminaverint, poenam incurrant refectionis damnorum, et unciarum insuper quinquaginta universitati, et Fisco aequis partibus applicandarum. Declarans tamen Duus Visitator, quod teneatur universitas dictae terrae persolvere Monachis quotannis quicquid damni ex huiusmodi prohibitione eorum Mensae Conventuali obvenerit, et ad effectum eiusmodi tutam fideiussionem ipsi anticipate offerre.

Quod iidem Monachi murum flumini in molendino imminentem, ita humiliorem reddant, ut ruinae periculo non tam facile subsit, alioquin si quid damni inde emerserit ex redditibus Mensae Conventualis reficient.

Denique in caeteris omnibus ad statum realem, et formalem pertinentibus, observentur Decreta Generalia, et Communia.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ECCLESIAE SACRAMENTALIS IN IPSA TERRA ITALAE, SUB TITULO SANCTAE MARIAE DEL PILERE FILIALIS ECCLESIAE ABBATIALIS SS. PETRI, ET PAULI, HABITAE PER ILLMUM ET RMUM REG. GEN. VISIT. D. JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS.

Peracta Visitatione Ecclesiae Abbatialis SS. Petri et Pauli Italae, Illmus et Rmus Dnus Reg. Gen. Visitator se contulit ad Ecclesiam Sacramentalem sub titulo Sanctae Mariae *del Pilere* filialem eiusdem Ecclesiae Abbatialis; ubi honorifice de more exceptus, visitavit Sanctissimum Sacramentum, pissides omnes, ac tabernaculum interius et exterius, factis opportunis interrogationibus de tanti Sacramenti administratione, et cultu; perlustravit nec non fontem Baptismalem, olea Sacra, Sacras reliquias, altaria omnia, confessionalia; integramque Ecclesiam, sacristiam, eiusque iocalia et supellectilia, turrimque campanariam; visitavit tandem servitium Divini Cultus eiusque ministros. Quibus omnibus diligenter perlustratis.

Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator decrevit, atque mandavit, quod reaptetur hostiolum tabernaculi, fons baptismalis serico albo interius vestiatur, ac duobus, gradibus circumdetur. Nec Baptismus ultra viginti quatuor horas deferatur.

Quod arcula oleorum sacrorum serico violaceo vestiatur, atque nisi in bursa violacea, et cum luminibus ad infirmos deferatur.

Quod confessionalia reformentur iuxta instructionem S. Caroli, apposita crate lignea ultra laminam perforatam in fenestella poenitentium.

Quod altare maius integre renoventur, ac consulatur in eo conservationi picturarum, omnia vero altaria ceratis stragulis, et tabellis instruantur.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ABBATIAE ET MONASTERII S. NICOLAI LA FICÒ ORDINIS SANCTI BASILII MAGNI, CUJUS IN PRAESENTIARUM ABBAS COMMENDATARIUS EST D. FRANCISCUS FRANCIPANE, HABITA PER ILLMUM ET RMUM DNUM REG. GENERALEM VISITATOREM D. JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS DIE 19 MAII ANNI 1742.

§ I.

De Visitatione Status localis

Ea qua Rogerius Comes erga S. Nicolaum Episcopum Myrensem deflagrabat devotione, cum ei sacras aedes erigere intenderet, post devictos Saracenos in loco dicto de *Ficu*

ad 500 pass. a novi oppido Raccuja nominis, templum, et ordinis S. Basilii Coenobium eidem Sancto nuncupatum extruxit, ac pro sua munificentia perampla donatione plurimu praediorum, et ecclesiarum ditavit, quam donationem confirmavit, et auxit Rogerius Rex suo diplomate.

Hinc accessere huic Abbatiae et supradicta donatione quatuor Granciae cum suis tenimentis, vid.

I. S. Clementis in territorio oppidi Ficarrae diruta.

II. S. Leonis in territorio Synagrae diruta, et reaedificata per quemdam devotum.

III. S. Mariae de Faratis in oppido Ficarrae, quae adhuc existit.

IV. S. Mariae de medio Agusto, sive de Gratia, juxta oppidum Prayni, quae adhuc existit.

Ex quibus omnibus haec Abbatia merito de Regio Patronatu est, ad Regiam spectat praesentationem, tandis et donationibus, ac spolio subest, et Regiae Visitationi obnuxia est.

Ecclesia ergo ista S. Nicolai Abbatialis parva est, quinque habet cappellas, et praeter aram maximam duobus pollet altaribus. Extat Churus, Sacristia, turrisque campanaria duabus instructa campanis; eique adjacet Monasterium.

Ad eam itaque Abbatiam, Illmus, et Rmus Dnus Regius Visitator Genlis die 19 Maii 1742, sumptuosa pro dignitate evectione, se contulit, ubi a Priore Monasterii, et Monachis hunurificentissimè de more exceptus, Ecclesiam subiit, visitavitque in primis SSmum Sacramentum, pixides, tabernaculum, nec non olea sacra, sacras reliquias, altaria omnia, Chorum, librosque chorales, Sacristiam, turrim campanariom, ac omnes, et singulas Ecclesiae partes. — Sacrae vero Reliquiae sunt.

CATALOGUS RELIQUIARUM

De ligno Sanctae Crucis in parva Cruce argentea.
Reliquia S. Nicolai titularis Ecclesiae in reliquiario argenteo.
Reliquia S. Blasii in reliquiario argenteo.

DE MONASTERIO

Monasterium hujus Abbatiae a primaeva fundatione Monachi Ordinis S. Basilii ut plurimum inhabitaruut sub Abbate Monacho; redacta postmodum Abbatia in Commendam: cum omne jus Abbatiale, et Dignitas in Commendatarios transivissent, Monasterium sub Priore Monacho remansit.

Praedictum Monasterium tribus modo constat dormitoriis, habetque praeter aulas pro Priore Monasterii sex cellas pro Monachis, ac necessarias Officinas.

Expleta itaque Visitatione Ecclesiae, Illmus, et Rmus Dnus Visitator Genlis, ejusmodi perlustravit Monasterium, dormitoria, aulas Prioris, cellas, officinas, fabricasque omnes interiores et exteriores; et subinde nonnulla edidit decreta, prout inferius.

§ II.

DE VISITATIONE STATUS FORMALIS

Extructo templo Sancti Nicolai in loco de *Fiçu* per Rogerium Comitem, Monachi Ordinis S. Basilii, qui Coenobium ibi conditum inhabitarunt, Ecclesiae inserviebant. Divina Officia noctu, diuque decantabant, ac reliqua Ecclesiae munia obibant sub Abbate ejusdem Ordinis Monacho. Commendata subin saecularibus Clericis Abbatia, adhuc Mo-

nachi perstiterunt, et Coenobium inhabitare, et Ecclesiae inservire, tamen sub Priore Monacho, sed relicto postmodum a Monachis Ordinis S. Basilii Coenobio, Regius Visitator Arnedus servitia hujus Ecclesiae Abbatialis per duos Monachos Sacerdotes, et unum Clericum exequi invenisse prodit, quorum unus erat Ordinis Sancti Benedicti, alter Eremitarum; ipse vero Visitator ordinavit, quod in praedicta Abbatia deberent esse Monachi duo, aut Ordinis Sancti Basilii, aut Ordinis Sancti Benedicti. Visitator subinde Puteus duos Sacerdotes, et unum Clericum, saeculares Ecclesiae servitio addictos inveniens, mandavit juxta S. C. Majestatis ordinationem revocari in dicta Abbatia duos Monachos Sacerdotes Ordinis Sancti Basilii, qui Ecclesiae inservirent, et loco Diaconi sufficeretur famulus.

Forma vero praesens ejusdem Abbatiae est, ut Abbatem Commendatarium ad Regiam praesentationem obtineat, isque modo est D. Franciscus Frangipane, qui ad praesentationem Caroli Borbonii Regnantis utriusque Siciliae Regis ec. ac vigore Bullarum Apostolicarum, Regio placeto in Regno vallatarum die 15 Martii 1738 possessionem caepit.

Habet in Ministros Divini Cultus Priorem, et Monachos duos Sacerdotes, praeter duos conversos, et unum famulum.

Hinc Illmus, et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator perlustravit servitia Divini Cultus, Priorem, Monachos, Regulas Ordinis Sancti Basilii, earumque observantiam personalem, sive auricularem, quoque Monachorum visitationem habuit, quos super idoneitate examinavit, atque sigillatim secreto audivit, omniaque perlustravit, quae ad statum formalem pertinerent, et subinde nonnulla edidit Decreta, pro ut inferius.

§ III.

De Visitatione Status Realis.

Cum hanc Abbatiam Monachi olim integre possiderent cum omnibus dotis, fructibus ipsi sibi necessaria subministrabant, Ecclesiam iocalibus et ornamentis instruebant, ac fabricas Ecclesiae, et Monasterii reparabant. Redacta postmodum Abbatia in Commendam, ad Commendatarium Abbatem, cui redditus omnes, emolumenta, et iura cesserunt, omnes gravitiae, et onera spectarunt. Hinc Regii Visitatores id primum satagerunt, ut adsignata Monachis certa quantitate, ipsi ex ea sibi victum, et vestitum compararent, aliam quoque summam pro fabriciis Ecclesiae, et Monasterii, nec non pro iocalibus, et supellectilibus Ecclesiae, et pro Divino Cultu super Commendatariis redditibus taxarunt. Ita Visitator Puteus in suo lnius Abbatiae lustro pro fabricis, et iocalibus adsignavit annuas uncias duodecim, donec omnia mandata complerentur, et in futurum uncias decem administrandas per Deputatos, quos ipse constituit; subinde adsignavit annuas uncias 51 pro Monachorum Sacerdotum duorum, et famuli substeutatione, ac pro Cultu Divino; recensuit etiam idem Visitator inter gravitias Abbatiae pro festo S. Nicolai unc. duas et pro stipendio Sacerdotum inservientium Granciis dictae Abbatiae unc. sex.

Facta subin per Brutum Farnetum separatione Conventuali ab Abbatiali Mensa, quaedam bona dismembrata a Mensa Abbatiali fuerunt Monachis adsignata pro eorum substentatione, et Cultu Divino.

Subinde cum in exactione summae pro fabricis, et iocalibus, et festo Sancti Nicolai crebrae orirentur dissentiones Abbatem Commendatarium inter, et Monachos, tandem anno 1698 Conventio inter eosdem inita fuit, qua pro summa praedicta adsignatae fuerunt Monachis decimae, et census Raccudiae ad Abbatem Commendatarium spectantes, quam tamen adsignationem cassavit, et annullavit Illmus Dnus Visitator, et pro fabricis, et iocalibus summam unciarum adminus decem super redditibus Commendatorii adsignavit prout inferius in decretis.

Itaque Illmus, et Rmus Dnus Regius Visitator Generalis perlustravit, atque examinavit omnia bona, iura et redditus Abbatiae, ejusque onera, sive gravitias, Mensam Conventualem, aliaque bona, et redditus Monachorum. Visitavit similiter supellectilia, et jocalia Ecclesiae, Massam pro fabricis, et jocalibus, onera, et celebrationes Missarum, ac omnia ad statum realem pertinentia, eunctaque invenit, prout sequuntur.

BONA ET REDDITUS ABBATIAE

Bona hujus Abbatiae olim multa erant, ita ut tempore Visitatoris Putei reddebant annuas uncias 211.

Ea subinde partim usurpata, partim adsignata Monachis in Mensarum separatione fuerunt. Quae autem modo Abbatia possidet, quidque reddunt, sunt, ut sequuntur.

Feudum nuncupatum di *Marulli*, quod ingabellari solet pro unciis	on7	34	»	»
Diversi census in terris Ficarrae, Pyraini, et Raccudiae pro	on7	33	»	»
Summa redditus	on7	67	»	»

Onera, et Gravitiae Abbatiae

Pro fabricis, et jocalibus Ecclesiae Abbatialis S. Nicolai	on7	10	»	»
Pro donativo ordinario	on7	4	18	9
Pro donativo scut. 3000	on7	2	1	11
Pro donativo scut. 2000	on7	2	20	»
Deputationi Regni	on7	»	16	14
Ecclesiae Granciae Pirayni	on7	2	»	»
Seminario SS. Salvatoris Messanae hactenus solutae sunt annuae unciae 2, 20 quae in posterum sunt solvendae Seminario erigendo per Archimandritam justa decretum Illmi, et Rmi Dni Regii Visitatoris generalis	on7	2	20	»
Summa Exitus	on7	24	16	14

Summa Summarum

Introitus importat	on7	67	»	»
Exitus	on7	24	16	14
Remanent Abbati Commendatario	on7	42	13	6

Praetensiones Abbatiae

In primis praetendit Commendatarius reintegrari Abbatiam de parte tenimenti nuncupati *la Ficò* indebite possessa per Principem Samperii; itemque de tenimenti alia parte indebite possessa per Comitem Raccudiae, et de aquae cursu ab eodem usurpato ec. concessis Abbatiae per Comitem Rogerium.

Item praetendit solvi censum ab omnibus possessoribus terrarum territorii Pyraini.

Item praetendit tymnos 50. super tymnaria Oliverii, concessos per Regem Rogerium.

Item praetendit jus condendi trapetum in territorio Pyraini.
Item praetendit reintegrari Abbatiam de omnibus terris, feudi Marulli, quae modo reperiuntur usurpatae.

De Mensa Conventuali, aliisque Bonis Monachorum

Brutus Farnetus in separatione Conventualis ab Abbatiali Mensa pro substentatione trium Monachorum ad rationem unc. 17 pro quolibet, et servitio Divini Cultus unc. 2, quae faciunt summam unc. tresdecim, adsignavit infrascripta bona.

In primis locum nuncupatum *Mastratico Martinorum*, consistentem in olivis, terris, censibus, subcensualibus etc. adsignatum pro.	on7	8	»	»
Loco monasterio adiacentem pro .	on7	9	15	»
Vineas duas in contrata eiusdem Abbatiae, modo nuncupata Ficarazzi pro unc. 2, 15.	on7	2	15	»
Decimas frondium pro.	on7	15	»	»
Duo petia terrarum in contrata *della Cuntura della gabella* pro	on7	1	»	»
Decimam frumenti, hordei etc. pro.	on7	4	»	»
Mastratico S. Leonis Sinagrae pro	on7	6	»	»
Mastratico S. Clementis in territorio Ficarrae	on7	5	»	».
Censum pro loco Francisci Lanza.	on7	1	18	»
Censum, quod solvebat Johannellus Desiato	on7	»	12	»
Summa .	on7	53	»	»

Quoniam vero praetenditur a Commendatario praedicta bona fuisse taxata minus, quam valebant in Mensarum separatione; a Monachis è contra praetenditur adsignatos redditus praedictos fuisse deminutos, Illmus et Rmus Dnus Visitator decrevit omnia revideri, prout in suis decretis communibus.
Acquisivit subinde Monasterium alios redditus, et bona post Mensarum separationem, et sunt:

Bona, et redditus acquisita post separationem Mensae.

In primis locus mororum in contrata Abbatiae territorii Raccudiae	on7	1	15	»
Locus mororum, vinearum, aliarumque arborum in eadem contrata Abbatiae	on7	4	15	»
Locus parvus mororum in contrata S. Michaelis	on7	4	»	»
Locus nuncupatus *di Barbotta* in contrata *della Cantura* aliusve locus *di Barbotta* in contrata *di Zappa*, nunc concessi ad meliorationem.				
Locus mororum, aliarumque arborum in contrata Aquae frigidae territorio S. Petri	on7	»	22	»
Locus mororum, olivarum, aliarumque arborum cum domo, turri etc. in contrata *della Carcara*, seu *Casanova* territorii Martinorum; item petium oliveti in contrata Ingresia ejusdem territorii; item petium loci in contrata S. Nicolaî ejusdem territorii; item alius parvus locus mororum in contrata Abbatiae; item petium loci mororum in contrata Abbatiae ejusdem territorii, qui reddunt	on7	4	20	»
Vineam in contrata *delli Ficarazzi* huius territorii.	on7	»	10	»
Vineam in contrata *del Serro di D. Marco* huius territorii	on7	»	20	»
Tenimentum vinearum in contrata *di Rocca d'Armi* ejusdem territ.	on7	5	10	»

Terrae Seminatoriales.

Tenimentum terrarum in contrata *di Ripulà* huius territorii ec.	on7	1	18	»
Tenimentum terrarum in contrata *della Pedata della Mula*	on7	9	»	»
Tenimentum terrarum in contrata *di Zapelli* huius territorii	on7	»	4	10
Aliae terrae in contrata *delli Scrisi*	on7	3	15	»
Aliae terrae in contrata *del Passo del Drago.*	on7	»	21	»
Aliae terrae in contrata del *Tazzo vecchio*	on7	»	3	15
Aliae terrae in contrata *di Cammarita.*	on7	»	6	»
Aliae terrae in contrata *di Tre Arii* territorio S. Petri.	on7	»	6	»
Aliae terrae in contrata *di Ramondino* territorio S. Petri.	on7	»	6	»
Aliae terrae in contrata di *Zuppa* hujus territorii..	on7	»	12	»

Nota censuum emphytheuticorum.

In primis a Carmine Merendino Crupo super loco in contrata *di Tarantola* hujus territorii solvuntur	on7	1	»	»
A Petro Cacetta super petio loci in eadem contrata.	on7	»	14	»
A Monasterio Monialium hujus oppidi super loco in contrata *delli Picarazzi.*	on7	»	16	13
A Francisco Casella super loco in contrata di *Mancusa.*	on7	»	8	»
A Sac. D. Carmelo Messina super loco in contrata *di Pantariti* huius territorii.	on7	»	9	»
A Francisco di Scepi, et M. Vincentio la Mancusa super vinea in contrata di Pantariti	on7	»	20	»
A Johanna, et Cajetano Cardaci super petio castanieti in contrata *del Commune*	on7	9	»	»
A Francisco Nastasi Pezzola super loco vineae, et oliveti in contrata di Panderiti	on7	»	11	»
A Salvatore Casalla super petio loci in contrata di Tarantola	on7	»	3	5
A D. Antonino, et D. Johanne Calcagno, et sororibus super domo in hoc oppido	on7	1	6	»
A Francisco Biundo super petio terrarum in contrata di Zappa.	on7	»	4	10
A Nicolao di Perna in contrata di Zappa	on7	»	3	»
A Carmine Biundo super petio terrarum in eadem contrata	on7	»	5	»
A Carmine Corica Norella super loco in dicta contrata	on7	»	9	»
Ab Antonino Salpietro Damiano super petio loci in contrata Abbatiae	on7	»	4	10
A Petro Auza Cutugno super domo in contrata dello Fossato hujus oppidi	on7	»	12	»
A Francisco Morelli super loco in contrata del Passo della Mula	on7	»	15	»
A Sacerdote D. Thoma Salpietro ratione legati missarum.	on7	2	3	»
Summa redditaum acquisitorum post separationem Mensae	on7	30	18	18

Separatio autem Mensarum facta per Brutum Farnetum, et adsignatio bonorum facta per eumdem Mensae Conventuali, sunt prout sequuntur.

ACTA SEPARATIONIS MENSARUM

FACTAE PER BRUTUM FARNETUM ET ADSIGNATIO BONORUM FACTA PER BRUTUM FARNETUM

» Admodum Reverendus et Excellens Dnus Brutus Farnetus U. I. D. de Justo Spoli-
» tanae Dioecesis Cog. perm. Visitator, et Exformator Apostolicus Monasteriorum Ordinis
» S. Basilii sponte virtute praesentis Actus elegit, et eligit in expertum, et extimatorem
» ad extimandum nonnulla praedia per eum nomine quo supra assignanda Rdo Priori, et
» Monachis Abbatiae S. Nicolai *della Ficò*, pro eorum victu, et vestitu, et servitio Di-
» vini Cultus ejusdem Monasterii S. Nicolai *della Ficò*, Johannem Bandiglia, Dominicum
» Russo, Agillota de Costa absentes, tamquam praesentes, quibus dedit omnimodam au-
» ctoritatem, et potestatem extimandi praedia supradicta, ut juris est, unde ec.

» In praesentia Reverendi D. Antonii Iambruno Archipresbyteri terrae Raccudiae et Not.
» Petri Pauli de Ambrosio.

» Iidem supradicti Notariu Johannes Randiglia de terra Martinorum, Dominicus Russo,
» et Gilotta de terra Sinagrae experti electi vigore ec. quatenus praesentes et ec. cog.
» sponte cum juramento, et ritu retulerunt mihi infrascripto Not. qualiter, visti, e rivisti
» per essi gl'infrascritti beni, e predii.

» In primis lo Mastratico di la Badia, e di li Martini di S. Maria di Jarasi.

» Item una possessione accanto la detta Abbazia di la Ficò, confinante collo giardino
» di detta Abbazia, e con lo luoco di Franceschello. L'unda con l'acqua de la Bazia.

» Item due vigne in detta contrata de la Bazia, una confinante con la vigna di S. Ma-
» ria di Saraci, et cum morea grandi, e l'altra con lo Maestro Pre Paulo di Boso.

» Item le decime competenti a detta Abbazia di la Ficò di la frunda

» Item due pezzi di terre allo territorio di Raccuja alla contrata della *Cantura*, e
» della gabella, uno confinante con lo territorio di S. Pietro, e l'altro confinante colle
» terre di Matteo Salpietro.

» Item la decima delli frutti, d'orzi, germani, e lini, quali pagano diverse persone a
» dett'Abbazia.

» Item lo Mastratico di S. Leo di Sinagra.

» Item lo Mastratico di S. Clemente di Medina, quale stimano essere di rendita an-
» nua per altro di on7 cinquantuna ogni anno, cioè, lo Mastratico delli Martini on7 otto:
» la porzione accanto dell'Abbazia on7 nove, e tt. 15, e le due Vigne on7 due e tt. 15;
» Le decime on7 15, li due pezzi di terreno on7 una; la decima delli frumenti, orzi e
» germani on7 4. Lo Mastratico di S. Leo di Sinagra on7 sei, lo Mastratico della Ficarra
» on7 cinque ogni anno, con carico di pagare on7 4 l'anno; on7 due sopra lo Mastratico
» delli Martiri alla Chiesa suddetta seu di S. Maria di Faraci; e le altre on7 due so-
» pra lo Mastratico di S. Leo di Sinagra; et haec est eorum relatio; costa cum jura-
» mento, modo quo supra, unde ec.

» Pro dicto Notario D. Antonino Sambruno terrae Raccudiae, et Rdo Magistro Paulo
» Bosi — In Dei nomine — Amen. Hoc praesens publicum instrumentum cunctis pateat
» evidenter, et sit notum, quod anno a Nativitate ejusdem Domini 1589 Ind. III, die
» vero 22 mensis septembris: Paten. exact. in Patris, et Dni Nostri, Dni Sixti, Divina
» Providentia PP. V. anno ejusdem V in mei Notar. Pub. et......testiumque infrascri-
» ptorum ad haec super terra vocatorum, et rogatorum praesentia personaliter constitu-
» tus admodum Rdus, et Excellens Brutus Farnetus de Justo Spoletanae Dioecesis U.
» J. D. a SS. Dno Nro Papa Sixto V, et successoribus, ab Illmo, et Rmo D. Julio
» Antonio Santone titulo S. Bartholomaei in Insula S. R. E. Cardinali S. Severinae

» nuncupato, ac totius Religionis Ordinis S. Basilii Protectore super reformatione Mona-
» steriorum dicti Ordinis, Deputatus substitutus, et subdelegatus, prout bene patet in
» ejus Commissione, sub datum in palatio Montis Citorii dicti Illmi, et Rmi Dni Car-
» dinalis Protectoris, anno a Nativitate Domini 1589 die mensis Maii Pon. Patris SSmi
» Dni Nostri Sixti Papae V.

» Asseruit coram nobis Notario, et testibus infrascriptis SSm Dnum Nrum felicis re-
» cordationis Gregorii XIII ordinasse, et restituisse dicta reformatione Graecorum Mo-
» nasteriorum Ordinis Sancti Basilii in Itala, praesertim mediante congregatione Illmorum
» et Rmorum DD. Cardinalium Deputatorum super reformatione Graecorum Conventuum,
» dicti Ordinis, cum eorum publica stiz. suae super reductione Conventuum et Monacho-
» rum dicti Ordinis in Congregatione super decreta S. C. S. T. nec non super ordina-
» tione et reformatione earumdem modo, ac concessione Priorum, rebusque aliis in eis
» contentis, inde confectis anno incarnationis Dominicae 1579 Ind. pma 7bris pma die an-
» no etc. Quae quidem literae Illmo et Exmo Dno Pan. Vicerege, et ejus Officialibus
» die 3 Augusti p. p. fuerunt exequutae, quarum copiae existunt in magno Monasterio
» SSmi Salvatoris penes Priorem, et Monachos dicti Ordinis Sancti Basilii, et in eis in-
» ter alia Sanctitatem suam in Monesteriis commendatis dicti Ordinis, in quibus Mensa
» Conventualis a Mensa Abbatiali non est separata, distinctam esse Mensam Conventua-
» lem a Mensa Abbatiali ab eisdem Monasteriis, quaecumque illa commendata fuerint,
» ea bonorum, et Abb. proprietatum, juriumque partem, quae inter mobilia censentur
» perpetuo dismembrasse, atque divisisse, quae adhibentur ad solitum Monachorum, et
» Ministrorum, qui merum victum, et vestitum, aliaque ad eorum substentationem ne-
» cessaria comparanda sufficiant, ac voluisse quoscumque Commendatarios omnino teneri,
» et assignanda totidem bona, proprietates, et jura, prout in eisdem literis pro verius
» dicitur contineri.

» Qua propter suprad. Adm. R. et Exc. D. Brutus Farnetus Commissarius, et De-
» putatus volens juxta seriem, continentiam, et tenorem de verbo ad verbum literas exe-
» quutionis ad effectum producere, et praesertim dictam Mensam Conventualem separa-
» tam ab Abbatiali in bonis, proprietatibus, juribus constituere, ac assignare juxta for-
» mam dictarum literarum, et taxam factam, seu ordinatam per Rmum Dnum Franci-
» scum del Pozzo Archimandritam olim in praedictis Monasteriis Visitatorem Deputa-
» tum, in qua reperitur assignasse in Monasterio, et Abbatia S. Nicolai della Ficò
» numerum Monachorum, et Ministrorum trium et pro quolibet Monacho Diacono, et
» Ministro uncias decem, et septem in pecunia numerata pro eorum victu, et vestitu,
» et aliis necessariis, et opportunis.

» Quo circa idem Illmus, et Reverend D. Brutus Farnetus Vice Protector, et Com-
» missarius consideratis, et maturè discussis omnibus bonis, proprietatibus, juribus, fru-
» ctibus, et proventibus, atque emolumentis dictae Abbatiae, seu Monasterii, ac oneri-
» bus annuis, et multis expensis, quae, et quas quotidiae subiri, et fieri oportet, una cum
» Johanne Jandiglia, Dominico Russo, et Gilotta de Costa Extimatoribus per ipsumet
» admodum Rm Dnum Brutum ex Officio, unde facti partium elect. habita jurium con-
» siderat. simul cum dictis Piore et Monachis dicti monasterii, qui modo melius, et
» aptius pro Monachorum Commoditate, Mensa Conventualis, sive quando constitui po-
» tuit, servetur, facto calculo super praefatam taxam, et inveniens pro Mensa Conven-
» tuali ascendere ad summam, et valorem unciarum quinquaginta trium moneta hujus
» Regni Siciliae. ad rationem numerorum triginta pro quolibet uncia, computata in ser-
» vitio Cultus divini, proposuit, atque constituit pro dicto Conventu, et eis Monachis,
» et Ministris assignare pro dicta Mensa Conventuali uncias quinquagintatres, consistentes
» in bonis, proprietatibus, et juribus, ac rebus, ut inferius etc.

» In primis lo Mastratico della Badia delli Martini, nominato S. Maria de
» Farasi, consistente in olivi, censi, burgisi, succensuali, e terre esistenti tan-
» to nel territorio delli Martini, quanto in territorio della Ficarra prodotto
» ogni anno con carico di pagare on7 due all'anno suddetto Mastratico alla
» detta Ecclesia di S. Maria de Farasi . . . . on7 8 » »
» Item un predio, seu possesione avanti la detta Abbatia, e con loco di
» Francesco Lanza, confinante con lo giardino di dett'Abbazia con l'acqua
» dell'Abbazia e con la via pubblica di susu, e di jusu, posto per on7 nove,
» e tt. quindici ogni anno . . . . on7 9 15 »
» Item due vigne consistenti in detta contrata di la suddetta Abbazia,
» una confinante colla vigna di Giovanni di Giorgi, et cum Marco grande,
» e l'altra confinante con Rdo Padre Paolo Arboso, et cum Francisco di
» Lebri, e con lo loco di Giov. Maria Sannino, poste per on7 2 15 ogni
» anno . . . . on7 2 15 »
» Item le decime competenti a detta Abbatia di S. Nicolò la Ficò di
» la frunda, che pagano diverse persone, poste per onc. 15 ogni anno on7 15 » »
» Item due pezzi di terre, esistenti nel territorio di Raccuia, e nella
» contrata di Contura, e della gabella, uno confinante collo territorio di
» S. Feri, e uno proprio, e l' altro confinante colle terre di Matteo Sal-
» pietro, ed Antonino di Martino, e strata pubblica, posti in oncia una l'una
» all'anno . . . . on7 1 » »
» Item la decima delli frumenti, orzi, germani, e lini dovuti in detta
» Abbatia per diverse persone poste per once quattro ogni anno. on7 4 » »
» Item lo Mastratico confinante in detta Abbazia di la Ficò di S. Leone
» di Sinagra, consistente in olivi, censi, censuali, e terre in detto territo-
rio di Sinagra poste per . . . . on7 6 » »
» Con carico di pagare sopra detto Mastratico once due ogni anno allo
» Benefiniale di S. Leo della terra di Sinagra. . . .
» Item lo Mastratico confinante detta Abbazia di la Ficò della Ficarra
» con S. Clemente di Medina consistente in terre olivare, censi, e cen-
» suali per once cinque ogni anno . . . . on7 5 » »
» Item uno di censo oncia una, e tt. 18 ogni anno in perpetuum, quale
» paga Francesco Lorenzo sopra un suo predio, seu loco confinante colla
» sudetta Abbazia la Ficò . . . . on7 1 18 »
« Item una ragione di censo di tt. dodici ogni anno, quali paga Giovanni
» Desiato sopra una sua possessione, seu loco esistente nel territorio di Rac-
» cuja nella contrata nello passo del fiume giusta li suoi confini . on7 » 12 »

» Quae quidem summa, et anni melius in praesentiatum extimantur,
» simul computati, faciunt dictam summam unc. quinquagintatrium on7 53 » »
» Et volens praedicta omnia exequi, et ad effectum producere iuxta formam dictarum
» literarum, hodie praedicta die qua supra coram nobis, Illmo et testibus infrascriptis,
» praed. Abbas Rdus, et Excellens Dnus Brutus Farnetus Vice-Protonotarius et Com-
» missarius ad id Deputatus, visa relatione facta per supradictos Examinatores, et peritos
» ab ipsomet, ex officio, ut supra electos, prout penes acta mei Notarii, consideratis con-
» siderandis, auctoritate, qua fungitur, et vigore dictorum literarum felicis recordationis
» Gregorii PP. XIII, dat, tradit, et assignat libere, franche, et expedite absque ullo
» gravamine Collectarum Regiarum, Patris Johannis Silugo Gerdione de terra Salvatoris,
» Priori, et Monachis, et eorum Conventui pro eorum Mensa Conventuali, et servitio

» Cultus Divini praedicto, praesenti, stipulanti; et acceptanti pro se, et Monachis praedictis, et pro dicta Congregatione stipulatione, et acceptatione, bona praedicta, iura censualia supra expressa, tam Mastraticum Abbatiae Martinorum, quam S. Maria de Garafi.

» Item praedium positum pro praedicta Abbatia de la Ficò, confinante cum viridario dictae Abbatiae.

» Item duas vineas in contrata Abbatiae.

» Item decimas frondium sycomorum debitas dictae Abbatiae la Ficò.

» Item duos petios terrae in contrata di *La Contura e di la Gabella.*

» Item decimam frumentorum hordeorum, et germanorum, et linorum debitorum dictae Abbatiae.

» Item Mastraticum S. Lei de Sinagra.

» Item Mastraticum terrae Ficarrae.

» Item jus censuum perpet. onz 1 18 quolibet anno debitum per Franciscum Lanza super loco confinante cum dicta Abbatia.

» Item jus censuum perpet. tt. duodecim quolibet anno debitum per Johannellum Desiato super loco in contrata *de lo Passo del Fiume.*

» Nec non terras Ferrens praedictis Priori, et Monachis pro tempore existentibus toto dominio in censualia nationis praedictorum bonorum, et omnium, ut possint Priores, et Monachi pro tempore existentes in pretii bonis, censibus praestare consensum, et de illis consequi laudemium absque ullo stipendio.

» Ad habendum, possidendum, tenendum in perpetuum; qua divisione, donec, et quousque in eodem Monasterio *di la Ficò* Conventu Monachorum dictae Congregationis S. Basilii permanserit, et Deo adiuvante, poterunt permanere etc.

» Et insuper idem Adm. Rdus D. Brutus Farnetus Vice-Protonotarius, et Commissarius praefatus modo, forma, et facto, ut supra, assignat, concedit et tradit praefatis Priori, et Monachis, et Conventui domum, seu habitationem dictae Abbatiae cum suis cellis, cellaris, magazeno, dispensa, stalla, et aliis necessariis, et officinis, et nuper constructis, et construendis pro eorum proprietate et perpetua habitatione, et consilii, quae omnia praedicta sibi habeant, possideant, atque retineant, liberè, franchè, et expeditè » absque ullo impedimento, nec non omnia membra una cum eius Ecclesia, Canonibus, et quibuscumque paramentis etc. ornamentis sacris, aeris, et lignis, et aliis iuribus, et pertinentiis ad praesens existentibus in dicta Abbatia, et Monasterio Sancti Nicolai di la Ficò, cum oblationibus, legatis, iuribus, oneribus, honoribus, et emolumentis supradictis etc.

» Concedit etiam praedictis Priori, et Monachis pro tempore existentibus facultatem lignandi cum nemoribus praedictae Abbatiae pro usu dictorum Monachorum super consuetudine, et observantia.

» Et pro observatione praedictorum praedictus Illmus et Rmus D. Brutus Farnetus Vice-Protonarius, et ad id Deputatus Commissarius, auctoritate qua supra praecipit, et expressè mandat Rmo Dno Abbati, et Commendatario pro tempore existenti, et eorum successoribus, Procuratoribus, et Ministris, nec non Fr. Johanni Silvio Garchione Priori dicti Monasterii, seu Abbatiae Sancti Nicolai la Ficò, praesenti, acceptanti, et intelligenti, Monachis, et successoribus suis pro tempore existentibus Abbatibus, et Prioribus praedictis Ordinis Sancti Basilii, ut debeant, et quolibet praedictorum debeat cum effectu in solidum seriem, et tenorem praesentis instrumenti, et bullae praedictae exequi, parere, et inviolabiliter in perpetuum observare sub poena excomunicationis aliisque poenis SSmo Domino etiam reservatis.

» Actum in Monasterio, et Abbatia Sancti Nicolai di la Ficò in Camera solitae resi-

» dentiae praedicti adm. Rdi, et Rmi Dni Bruti, anno, mense, die, Indict. praemissis.
» Praesentibus ibidem R. D. Antonino Jambruno Archipresbytero terrae Raccudiae, R.
» Phil. Jesumundo Sambruno, Daniele Giarzone, Antonino Patto, Natali de Nastasio de
» terra Raccudiae testibus ad ipsam vocatis, atque rogatis.
» Ex actis quondam D. Salvi Pietari Romanensis extracta est praesens copia per me
» Notarium Michaelem Sveglia Regium Secretum — Collectione Salva.

JOCALIA, ET SUPELLECTILIA ECCLESIAE

Argenteria.

Un incensiere, e navetta once diciotto, vale a ragione di tarì dieci per oncia	on7	6	»	»
L'ostensorio senza piede onc. 11	on7	3	20	»
Un calice tutto di argento unc. 17.	on7	5	20	»
Altri due calici col piede di rame indorato, sue coppe di argento di once sei.	on7	2	»	»
Tre patene once nove.	on7	3	»	»
Una pisside col piede di rame indorato onc. 6.	on7	2	»	»
Un lampiere onc. 27.	on7	9	»	»
Due coronette per la Beatissima Vergine, e suo Bambino, di peso once nove, once tre	on7	3	»	»

La crocetta del legno della Santa Croce.

Un piccolo ingasto delle due reliquie, e due chiavittelle di argento.

Croce, bacolo, una sottocoppa, un bacile, e bocale, un sicchetto, aspersorio, e palmatoria di rame inargentato.

Rame.

Un vaso di rame per la funzione del Santo Battesimo.
Un lampiere di rame.
Campanelle per le messe num. 3.

Supellettili.

Fiori nuovi, ed usati, paranze num. 7.
Vasetti indorati, paranze num. 5.
Candelieri di altari indorati, paranze n. 6.
Candelieri grandi per davanti l'altare maggiore num. 2.
Candelieri num. 4.
Crocifissetti di rame per gli altari, oltre quello grande di carta pesta vi è al proprio altare, num. 3.
Dischi di legno dorato num. 2.
Paliotti di altare di legno dorato num. 3.
Paliotto di asprino num. 1.
Carte di *Gloria* con suo *Lavabo*, *In principio* etc. num. 3.
Pianete di diversi colori num. 10.
Tonicelle num. 12.
Cappa magna num. 1.
Cammici con suoi ammitti, e cingoli n. 6.
Tovaglie di altare num. 29.
Tovaglie di mano num. 3.
Padiglionetti per la custodia num. 5.
Sopracalici di diversi colori num. 8.
Borse num. 6.
Palle num. 12.
Corporali num. 12.
Purificatori num. 30.
Fazzoletti per le ampolline num. 8.
Cotte num. 12.
Ombrella di seta num. 1.
Cristo resuscitato di cartapesta.
Mitra di lama num. 1.
Ampolline paja num. 1.
Tappeti num. 2 di lana.
Tosellino di legno dorato num. 1.
Paliotto violetto di seta.

Pro quondam Paulo Batolo, ejusque fratribus Josepho, et Johanne Missae 120.
Pro quondam Sac. D. Dominico Salpietro annuae Missae quindecim.
Item tenentur Monachi celebrare Missas pro Regibus defunctis, anniversaria peragere, et Missam Conventualem applicare juxta decretum commune.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, et discussis relationibus respective per Commendatarium, et Monachos praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis, quae tamen fuerunt admissae, quatenus nullum inferrent praeiudicium etc.

Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator decrevit, atque mandavit, quod pixis SSmi Sacramenti in orificio reaptetur, ut compactius claudi possit, atque nova conopeola comparentur. Pro oleis autem sacris fiat novum armariolum duorum saltem palmorum altitudinis, quod serico violaceo interius vestiatur, nec amplius simul cum reliquiis olea sacra serventur.

Quod confessionalia cratem ligneam praeter laminam habeant, et in reliquo sint ad formam a S. Carolo proscriptam, ac tabellis casuum reservatorum, et Bullae coenae instruantur.

Quod omnia altaria in planitie gypso incrustentur, atque ceratas stragulas, et suppedanea lignea, nec non tabellas optime in pergamena scriptas habeant.

Quod altaria ubi est imago S. Nicolai renovetur, atque pavimentum eo loco reaptetur.

Quod reaptetur brachium Monasterii versus chorum, nec non caetera dormitoria nimis laborantia.

Chori autem sedilia renoventur, prout et aperimenta librorum choralium, atque organum comparetur.

Quod atrium perpuliatur, incrustetur, et dealbetur.

Quod Sacristiae armarium, et tabula in qua Sacerdotes sacris vestibus se induunt, panno viridis, aut rubri coloris integatur. Stolae, et planetae ad collum singulis trimestribus mundentur; magna pelvis cuprea aquae, quae benedici solet in vigilia Epiphaniae basi ligneae imposita semper sit, ac coopercolum condecens habeat.

Quod fiat de novo pluviale nigrum cum duabus tunicellis eiusdem coloris; nec non capella integra violacea, atque missale unum latini ritus. Caetera vero reaptentur.

Porro Dnus Generalis Visitator cassans, annullans, et irritans assignationem redditaum ab Abbate Commendatario Monachis factam pro fabricis et jocalibus, ac omnia in pristinum reduci, mandans decrevit, quod redditus iidem reintegrentur Mensae Commendatariae. Is vero quotannis solvat, atque deponat summam unciarum adminus decem pro reparatione fabricarum, et pro jocalibus et supellectilibus Ecclesiae, et propterea quicquid opus erit ad implementum supradictorum decretorum quod Deputati manu Regia exigent, et erogabunt.

Quod Monachi quinque ad minus in Monasterio commorentur, quorum tres saltem sint Sacerdotes.

Quod in reliquis serventur Decreta generalia, et communia.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ABBATIAE, ET MONASTERII SS. PETRI ET PAULI DE AGRÒ ORDINIS S. BASILII M. CUJUS ABBAS COMMENDATARIUS EST D. CAROLUS VILLANA PERLAS, HABITA PER ILLMUM ET RMUM DNUM REGIUM GENLEM VISITATOREM D. JOANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS DIE 26 SEPTEMBRIS 1742.

§ I.

De Visitatione Status Localis.

Apostolorum Principibus Petro et Paulo, quos Rogerius Comes sui belli triumphales Duces agnoscebat, templum ac Coenobium Ordinis S. Basilii extruere coepit in aspris rupibus oppidi Fortilicii de Agrò, adsignata certa dote. Ea subinde Rogerius Rex ad culmen perducens perampla dote donavit, pluribusque privilegiis, et praerogativis insignivit, et inter caetera, cum laudatus Rex dedisset Monasterio vicum Agrillae modo nuncupatum *de Agrò*, voluit incolas *judicari, et condemnari sub dominio Abbatis Monasterii*, et *potestatem habere super eos, et cum in delictis inciderint, et ligandi, et flagellandi, in compedibus manendi, reservata tamen poena homicidii Curiae nostrae Majestatis. Praeterea donavit praedicto Monasterio Ecclesiam S. Theodori de Ambre, sitam, et positam in territerio Tauromenii*, cum ejus dote, ut liquet ex ejus diplomato Graecis literis exarato ab anno Mundi 6625, salutis 1117, quod adhuc prostat authographum in tabulario ejusdem Coenobii. Qua de re Abbas est Baro, et Dominus cum potestate creandi officiales in oppido Fortiae de Agrò, habebatque pro membris Abbatiae Ecclesiam Sancti Theodori, quae modo diruta est.

Ex quibus omnibus haec Abbatia merito de Regio Patronatu est, ad Regiam spectat praesentationem, taxdis, donativis, ac spolio subest, et Regiae Visitationi obnoxia est.

Ecclesia ergo ista parva est, quae praeter aram maximam tribus constat altaribus, habet chorum, sacristiam, turrimque campanariam.

Ad eam itaque Abbatiam, Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator die 26 septembris 1742 sumptuosa pro dignitate evectione se contulit, ubi a Priore Monasterii, et Monachis honorificentissimè exceptus, Ecclesiam subiit, visitavitque in primis Sanctissimum Sacramentum, pixides, tabernaculum, nec non olea sacra, sacrasque reliquias, altaria omnia, chorum, librosque chorales, confessionalia, sacristiam, turrim campanariam, ac omnes et singulas Ecclesiae partes. Sacrae vero Reliquiae sunt:

CATALOGUS RELIQUIARUM

Duo fragmenta de ligno Sanctae Crucis in reliquiario argenteo.
In reliquiario ligneo sub auro asservantur reliquiae.
Ex ossibus S. Petri Apostoli.
Ex cranio S. Viti M.
Ex ossibus S. Dominici C.
Ex ossibus S. Barbarae V. M.
Duo fragmenta ossium S. Sergii M.
Ex ossibus S. Laurentii M.
Ex ossibus S. Ursulae M.
Ex ossibus S. Emiliani.
Ex ossibus S. Demetrii M.
In alio reliquiario ligneo sub auro asservantur reliquiae sequentes:
Brachium integrum S. Theodori M.
Digitus S. Philareti M.
Ex ossibus S. Bartholomaei Apostoli.
Fragmentum ossis S. Basilii.
Ex ossibus S. Luciae V. M.
Ex ossibus S. Pantaleonis M.
Ex ossibus S. Nicolai Mirensis.
Ex ossibus S. Pancratii.

Monasterium hujus Abbatiae a primaeva fundatione Monachi Ordinis S. Basilii semper inhabitarunt sub Abbate Monacho; redacta postmodum Abbatia iu Commendam cum omne jus Abbatiale, et Diguitas in Commeudatarios transiissent, Monasterium sub Priore Monacho remansit.

Praedictum autem Monasterium modo constat uno dormitorio cum decem cellis pro religiosis, habetque necessarias officinas praeter duas aulas, quae modo extruuntur.

Expleta itaque Visitatione Ecclesiae, Illmus et Rmus Dnus Regius Visitator Generalis, ejusmodi perlustravit Monasterium, dormitorium, aulas Prioris, archivium, in quo asservantur scripturae ad Monasterii negotia pertinentes, et authographum privilegium regis Rogerii; visitavit nec non cellas Monachorum, officinas, fabricasque omnes interiores et exteriores; nonnulla praecepit, prout inferius.

§ II.

De visitatione status formalis.

Monachi Ordinis Sancti Basilii, qui Monasterium praedictum de Agrò a primaeva fundatione inhabitaruut, Ecclesiae quoque inserviebant, divina officia noctu diuque decantabant, ac reliqua Ecclesiae munia obibant sub Abbate ejusdem Ordinis Monacho. Commendata subin saecularibus Clericis, Abbatia, adhuc Monachi ejusdem Ordinis licet sub Priore Monacho Monasterium inhabitare, et Ecclesiae inservire perstiterunt, licet non semper eodem numero. Prodit enim Visitator Ventus olim extitisse Monachos quatuor Sacerdotes, et duos Diaconos, qui servitia Divini Cultus exequebantur, tempore autem hujus lustri erant Monachi Sacerdotes tres, et unus Diaconus; perlustrans subinde hauc Abbatiam Visitator Puteus, quatuor invenit Monachos Sacerdotes, Diaconos duos, et unum famulum.

Forma autem praesens hujus Abbatiae est, ut Abbatem Commendatarium ad Regiam praesentationem obtineat; isque modo est D. Carolus Villana Perlas.

Habet in Ministros Divini Cultus Priorem, quatuor Monachos Sacerdotes, Diaconum unum, praeter duos conversos, et duos famulos.

Hinc Illmus et Rmus Dnus Regius Visitator Generalis perlustravit servitia Divini Cultus, Priorem, Monachos, regulas Ordinis Sancti Basilii, earumque observantiam; personalem, sive auricularem quoque Monochorum Visitationem habuit, quos super idonietate examinavit, atque sigillatim secretò audivit, omniaque perlustravit, quae ad statum formalem pertinerent, ac nonnulla subin praecepit, prout inferius.

§ III.

De visitatione status realis.

Monachi, qui olim integre Abbatiam possidebant cum omnibus dotis fructibus, ipsi tunc sibi necessaria subministrabant, Ecclesiam jocalibus et ornamentis instruebant, ac fabricas Ecclesiae et Monasterii reparabant. Redacta postmodum Abbatia in Commendam, ad Commendatarium Abbatem, cui redditus omnes, emolumenta, et jura cesserunt, omnes gravitiae, et onera spectarunt. Hinc Regii Visitatores his omnibus providere intendentes certam summam super redditibus Commendatarii taxarunt. Ita visitator Puteus pro victu, et vestitu Monachorum Sacerdotum quatuor, duorum Diaconorum, et famuli adsignavit annuas uncias 119; pro fabricis, et jocalibus uncias 30, donec omnia mandata complerentur,

et in futurum annuas uncias 25 administrandas per Deputatos, quos ipse constituit. Pro oleo, et cera pro Culto Divino annuas uncias 9, et pro festivitate Apostolorum Petri et Pauli annuas uncias 5.

Facta subin per D. Brutum Farnetum Mensarum separatione, fuerunt quaedam bona dismembrata a Mensa Abbatiali, et Conventuali Mensae adsignata pro Monachorum substentatione, et pro Cultu Divino.

Itaque Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator perlustravit, atque examinavit omnia bona, emolumenta, jura, et redditus Abbatiae, ejusque onera, sive gravitias, Mensam Conventualem, ac omnia bona, et redditus Monachorum; visitavit similiter supellectilia et jocalia Ecclesiae, Massam pro fabricis et jocalibus, onera et celebrationes Missarum, ac omnia ad statum realem pertinentia, cunctaque invenit, prout sequuntur:

Bona et redditus Abbatiae.

Bona, census emphyteutici, decimae, bajuliva etc. quae spectant ad Abbatiam, redduut	on7	281	»	»

Prout distinctius in descriptione consistentiae bonorum ejusdem Abbatiae.

Onera et Gravitiae Abbatiae

Pro fabricis, et jocalibus	on7	25	»	»
Pro tandis, et donativis regiis.	on7	33	»	13
Deputationi Regni.	on7	3	2	3
Seminario SS. Salvatoris Messanae hactenus solutae sunt unciae sex, quae in posterum sunt solvendae Seminario erigendo per Archimandritam, juxta Decretum Illmi Dni Visitatoris.	on7	6	»	»
Item Archimandritae Messanae in duabus partitis	on7	6	27	»
Summa exitus. . . .	on7	77	26	16

Summa Summarum.

Introitus importat.	on7	282	»	»
Exitus.	on9	77	26	16
Remanent pro Abbate Commendatario.	on7	204	3	4

De Mensa Conventuali.

Brutus Farnetus pro septem Monachis ad rationem unciarum 17 pro quolibet, et pro Divino Cultu Ecclesiae SS. Petri et Pauli de Agrò taxavit uncias centum trigintatres, ac pro iis adsignavit infrascripta bona: totum nempe, et integrum feudum Abbatiae cum ejus oliveto positum circa Monasterium. Item feudum nuncupatum *li Canalaci*. Item feudum Sancti Alexii.

Subin Delegatus Abbas de Judice Mensam Conventualem auxit in uncias 21, ac pro iis adsignavit feudum S. Johannis in territorio Troynae spectans ad Abbatiam, prout distinctius observatur in actis adsignationis ab iis factae, quae inferius exscribetur.

Hinc Mensa Conventualis hujus Abbatiae possidet.

Feudum nuncupatum *de Canalaci* in territorio Fortiae.

Item feuda S. Alexii, quae modo reperiuntur ingabellata pro annuis unc. 50.	on7	50	»	»
Item aqua praedicti fundaci cujus medietas concessa ad censum perpetuum reddit.	on7	2	20	»
Item domum ad littus S. Alexii locatam pro.	on7	»	24	»
Item feudum Brigae locatum pro.	on7	41	»	»
Item decimam musti	on7	6	12	»
Item olivetum existens in dicto feudo	on7	20	»	»
Item feudum S. Johannis, alias nuncupatum *la Calcina*, seu *Mastratico*, positum in territorio Troynae, concessum ad emphyteusim Monasterio Troynae pro unciis 50, et cantario casei	on7	50	»	»
Item quatuor arundineta, quae reddunt.	on7	14	18	»
Item Carcerem in casali veteri, territorio dicti feudi Brigae, qui locatur pro unc. 2	on7	2.	»	»
Item molendinum nuncupatum *Japochello*, quod ingabellatur pro.	on7	13	»	»
Item nonnullas arbores mororum plantatas cura Priorum Monasterii in loco adsignato Conventuali Mensae, quae reddunt circiter	on7	2	20	»
Item possidet nonnullas vineas, ex quibus quicquid percipitur, erogatur in earum cultura etc. cum eas recenter plantatas esse asserunt Monachi.				
Summa ergo redditus Monasterii importat, imo ea majorem	on7	203	4	»

Praetensiones Monasterii.

In primis praetendit restitui terras feudi Brigae, usurpatas per Curiam Savocae juxta ejus antiquos fines.

Et quoniam praetenditur ab Abbate Commendatario bona adsignata Mensae Conventuali fuisse taxata in Mensarum separatione minus, quam valebant, Illmus Dnus Visitator decrevit omnia revideri, prout fusius in Decretis communibus.

Separatio autem mensarum, et adsignatio bonorum facta per Brutum Farnetum Mensae Conventuali huius Monasterii SS. Petri et Pauli de Agrò; nec non eiusdem Mensae augumentum factum per Abbatem Theodorum de Judice, sunt, prout sequuntur.

ACTA SEPARATIONIS MENSARUM

FACTAE PER BRUTUM FARNETUM

» Die 26 septembris 3 Indict. 1589 — In Nomine Domini — Amen. — Per hoc praesens publicum instrumentum cunctis pateat, et evidenter sit notum, quod anno a Nativitate Dni Nri Jesu Christi millesimo quinccntesimo octogesimo nono Indict. 3 die 26 mensis septembris — Pontificatus in Christo Patris, et Dni Nostri Sixti Divina Providentia PP. V ann. eiusdem, ad haec specialiter vocatorum, et rogatorum, praesentia personaliter constitutus admodum Rev. et Exc. Brutus Farnetus U. T. D. de Justo Spolitanae Dioecesi cog. etc. a SSmo Dno Nro Sixto V, et successive ab Illmo Dno Julio Antonio Santorio tituli S. Bartholomaei in Insula S. R. E. Presbytero Cardin. S. Severinae nuncupato, et totius Religionis Ordinis S. Basilii M. Protectore, et pro reformatione Monasteriorum dicti Ordinis Deputatus substitutus, et Subdelegatus, prout plene patet in ejus Commissione subdatum in Palatio Montis Citorii praedicti Illmi et Rmi Dni Cardinalis Protectoris anno a Nativitate Dni 1589, die primo mensis maii, Pontificatus Praelibati SSmi Dni Nostri PP. Sixti V. — Asseruit coram nobis Notario,

» et testibus infrascriptis, Sanctissimum Dnum Nrum Fr. Gregorium XIII ordinasse, » et instituisse dictam reformationem praedictorum Monasteriorum Ordinis S. Basilii in » Italia, praesertim mediante Congregatione Illmorum, et Rmorum Cardinalium Deputa- » torum super reformatione Graecorum, et Monachorum, et Conventuum dicti Ordinis, » ac etiam per literas Sanctitatis Suae super reductione Conventuum, et Monachorum » dicti Ordinis in Congregatione juxta Decreta S. C. T. Generalis, nec non super re- » formatione et ordinatione eorundem, ac concessione praedicta, rebusque aliis in eis » contentis unde etc. etc. Datum Romae apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Do- » minicae 1579 prima die novembris — Pontificatus sui anno VIII. Quae quidem literae » per Illmum st Excum Dnum Vice-Regem, et ejus officiales Panormi fuerunt exequu- » toriatae sub die 4 augusti etc. Quarum copiae existunt in Magno Monasterio SS. Sal- » vatoris penes Priorem, et Monachos dicti Ordinis S. Basilii, et in eis inter alia San- » ctitatem suam in Monasteriis Commendatis praedicti Ordinis, in quibus Mensa Conven- » tualis a Mensa Abbatiali non est separata, distinxisse Mensam Conventualem a Mensa » Abbatiali ab eisdem Monasteriis, quousque illa commendata fuerint, cum bonorum, » stabilium, proprietatum, juriumque partes, inter mobilia censeantur, Sanctitatem dis- » bembrasse, atque divisisse, quae ad alendum solitum Monachorum, et Ministrorum » numerum, ac victum, et vestitum, aliaque ad eorum substentationem necessaria com- » paranda sufficiant, ac voluisse quoscumque Commendatarios eorumdem Monasteriorum » omnes teneri ad assignandum totidem bona, proprietates, et jura, prout in eisdem li- » teris plenius dicitur contineri.

» Qua propter supradictus Ad. Rdus et Exc. Dnus Brutus Farnetus Commessarius ad » id Deputatus volens juxta seriem, continentiam, et tenorem de verbo ad verbum per » dictas literas exequi ad effectum producere, et praesertim dictam Mensam Conventualem » separatam ab Abbatiali in bonis proprietatibus, et juribus constituere, et assignare » juxta formam dictarum literarum, et taxam factam fore ordinatam per Rmum Dnum » Franciscum del Pozzo, Archimandritam olim in praedictis Monasteriis S. Basilii Vi- » sitatorem Deputatum, in qua reperitur assignasse in Abbatia, et Monasterio SSmi Petri, » et Pauli de Agrò Messinensis Dioecesis numerum Monachorum, et Ministrorum septem, » et pro quolibet Monacho Diacono, et Ministro, pro eorum victu, et vestitu, et aliis » necessariis, et opportunis uncias decem, et septem in pecunia numerata — Quo circa » idem Admodum Rdus, et Excellens D. Brutus Farnetus Vice-Protector, et Commes- » sarius praefatus consideratis, et mature discussis omnibus bonis, proprietatibus, iuribus, » fructibus, redditibus, et proventibus, atque emolumentis dictae Abbatiae, seu Monasterii » ac oneribus, et variis et multis expensis, quae et quas quotidie subire, et fieri oportet » una cum Illustribus Bernardo Crisafulli, Andrea Bizzolo, Jacobo Martello Examina- » toribus per ipsumet Rmum, et Excmum Dnum Brutum Commissarium in defectu par- » tium electis, habita invicem deliberatione simul cum dictis Priore, et Monachis dicti » Monasterii, quomodo melius, aptius pro Monacatu commoditate Mensa Conventualis hu- » iusmodi constitui potuisset, et facto calculo juxta praefatam taxam, inveniens, quod » Mensa praedicta ascendit ad summam valorem unciarum centum trigintatrium monetae » hujus Regni Siciliae ad rationem triginta tarenorum pro quolibet uncia, computato tamen » servitio Divini cultus, proposuit, atque constituit praefato Conventui, ac ejus Monachis » et Ministris assignare pro dicta Mensa Conventuali annuas uncias centum trigintatres » consistentes in bonis proprietatibus, et rebus infrascriptis, vid.

» In primis totum integrum feudum dictae Abbatiae cum ejus oliveto in eo existente, » positum circum circa dictum Monasterium SS. Petri et Pauli de Agrò, confinante cum » flumine publico nominato de Agrò, et cum nemore Archimandritatus Messanae nomi- » nato, *l'Acqua di Savoca*, et cum terreno terrae Savocae nominato *Prohilimodi*, *e la Man-*

» *cusa di Savoca*, et cum rieso caetero, juxta formam privilegii dictae Abbatiae con-
» sistentem in modiis, et aliis arboribus, herbagiis, glandiis, decimis cipulli, caeubii, ca-
» mali, molini, ferraturi, venditioni, soliti decimarsi in dicto feudo, olivari, canneto, dif-
» fesa viridarii dentro, e fora, vinea, canneti, trappeti, aquae, et aliis circumstantiis, et
» iurisdictionibus ad dictum feudum quomodocumque, et qualitercumque spectantibus,
» et pertinentibus positum quolibet anno pro unciis octuaginta duabus. on7 82 » »

» Item totum, et integrum Seghettum quoddam dictae Abbatiae nomi-
» natum *li Lanalchi*, positum in frontispitio dictae Abbatiae de Agrò, con-
» finantem cum flumine publico de Agrò, et cum finaita nemoris, terrae
» Liminae, et cum nemore dictae Abbatiae de Agrò, nominato *la Forza*,
» consistentem in herbagiis, glandis, decimis victualium solitis decimarsi;
» et hoc cum juribus, et pertinentiis suis omnibus, positis pro unciis 20
» quolibet anno. . . . . on7 20 » »

» Item totum, et integrum fundacum dictae Abbatiae SSrum Petri et
» Pauli de Agrò, nominatum *lo fundaco di S. Alessi*, consistentem in
» fundaco cum ejus domo, intus stalla, pagliera, magazenio, terrenis sca-
» pulis supradicto fundaco, aqua, baglio, terreno d'arretro, cum suo horto
» sottovia, quale confina colla Marina pubblica, et cum loco Johannis Lu-
» cae Entelgisano, et Philippi de Oliveri cum juribus, proprietatibus, per-
» tinentiis suis omnibus, positum pro unciis triginta una quolibet anno cum
» onere solvendi per dictos Priorem, et Monachos pro tempore existentes
» pro unciis tresdecim quolibet anno Spli. Dno Baroni S. Merii pro cu-
» stodia ei servata. . . . . on7 31 » »

» Quae quidem summa annui valoris in praesentiarum extimatur simul
» computari . . . . on7 133 » »

» Et volens praedicta omnia exequi; et ad effectum producere juxta formam dictarum
» literarum hodie praedicto die, quo supra, coram nobis Notario, et testibus infrascriptis
» praefatus Admodum Rdus et Exus Dnus Brutus Farnetus Vice-Protector, et Commissa-
» rius ad id Deputatus, visa relatione facta per supradictos examinatores, et peritos ab
» ipsomet ex officio, ut supra electos, prout penes acta mei Notarii constat, consideratis
» considerandis, auctoritate qua fungitur, et vigore dictarum literarum felicis recordationis
» Gregorii XIII dat, tradit, et assignat libere, franche, et expedite absque ullo grava-
» mine Collectas Regias Rdo P. Dominico Muscolino de terra Savocae Priori, et Mona-
» chis dictae Abbatiae, seu Monasterii Sanctissimi Petri, et Pauli de Agrò, et illorum
» Conventuum absentibus pro eorum Mensa Conventuali, et servitio Cultus Divini prae-
» fato Priori praesenti, stipulanti, et adoptandi pro se, et Monachis praefatis, et prae-
» dicta Congregatione stipulante, et acceptante bona praedicta superius expressata etc.

» Totum, et integrum dictum feudum cum ejus oliveto positum circum circa dictum
» Monasterium. Item quoddam aliud feudum Seghettum positum in frontispicio dictae
» Abbatiae de Agrò, nominatum *li Canalichi*.

» Item totum integrum feudum dictae Abbatiae nominatum *lo fundaco di Alessi* cum
» ejus domo, stalla, pagliera, magazenis, terreno, horto, et aliis supra expressis, nec non
» transferens dicto Priori, et Monachis pro tempore existentibus totum dominium in casu
» alienationis praefatorum bonorum, ut possint praedicti Priores, et Monachi pro tempore
» existentibus in praedictis bonis praestare consensum, et de illis consequi laudemium
» absque ullo impedimento. Ad habendum, tenendum, possidendum in perpetuum, quam-
» diu, seu donec, et quousque in eodem Monasterio SS. Petri et Pauli de Agrò Con-
» ventus Monachorum dictae Congregationis Ordinis S. Basilii permenserit et Deo adju-
» vante, poterat permanere ponens, et constituens etc.

» Et insuper idem Admodum Rdus et Exc. Dnus Brutus Farnetus Vice-Protector Com-
» missarius praefatus, modo, forma, et facultate, ut supra assignat, concedit, et tradit
» praefatis Priori, et Monachis, et Conventui domum, seu habitationem isolatam dictae
» Abbatiae cum suis cellis, cellarinariis, sala, coquina, magazeno, claustro, et aliis ne-
» cessariis officinis, et aedificiis, et jam nuper constructis, et construendis pro eorum
» proprietate, et perpetua habitatione, et Conventu. quae praedicta omnia perpetuo sibi
» habeant, et possideant, atque retineant libere, franche, et expedite, absque ullo impe-
» dimento, nec non omnia membra una cum Ecclesia, et quibuscumque paramentis, or-
» namentis sacris, vasis, et aliis juribus, et pertinentiis ad praesens existentibus in dicta
» Abbatia, seu Monasterio SS. Petri et Pauli de Agrò. cum oblationibus legatis, juri-
» bus, honoribus, et oneribus et emolumentis supradictis.

» Et pro observatione praedictorum praefatus Admodum Rdus et Exc. Dnus Brutus
» Farnetus Vice-Protector, et ad id Commissarius Deputatus. qua supra Rmo Dno Ab-
» bati, et Commendatario pro tempore existenti, et eorum Procuratoribus, et Ministris,
» nec non Rdo Fri Dominicu Muscolino Priori dictae Abbatiae. seu Monasterii praesenti,
» acceptanti, et intelligenti, Monachis, et successoribus suis, Abbatibus generalibus dicti
» Ordinis Sancti Basilii pro tempore existentibus, ut debeant, et quilibet ipsorum debeat
» cum effectu juxta seriem, et tenorem praesentis instrumenti, et Bullae praedictae exe-
» qui, parere, et inviolabiliter, ac in perpetuum observare sub poena excommunicationis,
» et aliis poenis Sanctissimo Dno Nro PP. Sixto reservatis. Actum in Monasterio, et Ab-
» batia SS. Petri et Pauli de Agrò in Sala dicti Monasterii, anno, Ind. die, et mense,
» et Pontificatu praemissis, circa horam primam noctis, tribus luminibus accensis, prae-
» sentibus ibidem Notario Dominico Indelisato de terra Fortiletis de Agrò, Michaeli Mu-
» scolino et Theodoro Calabrò de Rure Vetere testibus etc. ad praemissa vocatis etc.

» Die 28 septembris 3 Indict. 1588 — Notum facimus, et testamur qualiter ad no-
» stram accedens praesentiam personaliter constitutus R. P. Fr. Dominicus Micolino Prior
» Monasterii SS. Petri et Pauli de Agrò, mihi Notario cognitus, et una mecum se con-
» tulit ad tota, et integra supradicta duo feuda, videlicet. Unum positum circum circa
» dictam Abbatiam SS. Petri et Pauli de Agrò cum ejus oliveto, confinans cum flumine
» publico de Agrò, et cum nemore Archimandritatus Messanae nominato *l'Acqua di Sa-
» voca*; et alterum nominatum *li Canalichi*, positum in frontispitio dictae Abbatiae, nec
» non ad totum, et integrum supradictum fundacum dictae Abbatiae vocatum *lo Suolato
» di S. Alessi* contentum, et expressatum in superiori praedicta assignatione, et de eis
» in eis cum juribus, et pertinentiis eorum omnibus vigore superioris actus assigna-
» tionis dictorum fundaci, oliveti, et feudi assignatorum ipsi Rmo de Muscolino Priori,
» nec non Monachis praefatae Abbatiae de Agrò caepit, et habuit realem, actualem, et
» corporalem possessionem dictorum feudorum, oliveti, et fundaci, et introitum, et exitum
» in eis, ac pro incisione diversorum ramorum arborum in dictis feudis, et oliveto exi-
» stentium, clausuras, et aperturas januae dicti fundaci, et abarum indaglum. Et hoc
» in signum suae verae, realis, actualis, et corporalis possessionis per eum adeptae, et
» receptae, captae etc. Unde etc. In praesentia Nicolai Crisafulli quondam Rosarii, et
» Antonii Crisafulli quondam Thomae de Rure Vetere pro testibus etc.

» Ex actis meis Salvi Pittari publici, et Apostolici Notarii manu propria — Loco
» Signi etc.

» Nos Jurati Nobilis Urbis Messanae testamur qualiter Magnificus Notarius Salvus Pit-
» tari, qui ex actis suis praesentem extraxit copiam, fuit, et est unus ex Notariis Regiis
» Urbis praedictae. Unde etc. per praesentem, publicamque authenticam, et indubiam
» fidem praestare poteritis. In cujus rei testimonium, solito, quo utor sigillo impenso.
» Datum die 9 septembris XI Ind. 1597 — Franciscus Costa Canc. »

Chiesa.

Una pisside piccola di argento colla coppa dorata per il Santissimo con suo padiglionetto di valuta in circa once 4.

Una chiave di argento per il tabernacolo nell'altare del Santo Padre, ove sta collocato il legno della Santissima Croce in un ingasto dorato nuovamente fatto.

Un quadro grande dei Gloriosi Apostoli Santissimi Petro e Paulo con sua cornice nuovamente fatta.

Un padiglionetto giornale.

Un quadro grande della Beatissima Vergine nell'altare collaterale a man sinistra.

Altro quadro grande del Santo Padre con sua cornice dorata nell' altare collaterale a man destra nuovamente fatto.

Un armario dipinto torchino per le reliquie collocato in un altare a mano sinistra vicino all'altare maggiore, con dentro due reliquiarii grandi di legno dorati, ove si conservano le poche reliquie, che tiene il Monisterio.

Quattro crocifissetti piccoli per gli altari.

Due lampadarii con sue lampadi nuovamente fatti.

Tre vasetti di argento in uno grande di stagno per l'olii santi.

Otto candelieri di legno dorati, e sei di tavola parimenti dorati.

Sei vasi dell'istessa forma con suoi fiori vecchi.

Due carte di *Gloria* con sue cornici.

Altra carta di *Gloria* latina con due tabelle di *Lavabo* etc.

Sei tovaglie giornali di altare.

Tre sopratovaglie di Catania per detti altari.

Un sepolcro dorato di legno con vetri per la settimana santa.

Quattro tappeti giornali.

Due paliotti di cuojo giornali, ed altro vecchio.

Una campana piccola per le messe.

Altra campana più grande alla porta della sacristia.

Un pajo di ampolline con suo piatto, e fazzoletto di tela.

Due boffettini.

Due dischi di legno.

Due banchi.

Due confessionali di legno grandi.

Libri di Choro vecchi.

Un lampione per il matutino, e la sera.

Un disco portatile di legno.

Un orologio a polvere con due cappelletti per ismorzare le candele.

Una cattedra con suo bancone, sopra cielo, e diritti di legno per il pontificale.

Un banco grande con sua spalliera.

Tutti li libri necessarii per il coro nuovamente fatti.

Sacristia.

Due calici, uno tutto di argento, e l'altro col piede di rame dorato.

Due patene di peso, num. uno con sua doratura in circa once 15.
Due quadri di tre palmi con sue cornici di legno.
Otto figure di carta, per ornamento di un Crocifissetto di carta pesta.
Un banco di legno colla spalliera.
Una sedia di paglia.
Un genuflessorio fatto a modo di Persia per le tovaglie a mano.
Paliotti, uno di raso bianco ricamato d'oro con due di alastra bianchi, e rossi gallonati d'oro, e sette altri di varii colori vecchi.
Un ferro per le particole, ed una forbice.
Una tovaglia di seta.
Una cappa magna di lama vecchia.
Due tonacelle con sue stole, e manipoli.
Pianete buone di varii colori gallonate num. tre.
Altre tre giornali nuove girate di fettucce.
Altra cappa di raso bianco ricamata d'intorno.
Un padiglionetto dell'istessa materia ricamato.
Una pianeta di raso ricamata con sua stola, manipolo, borsa, sopracalice, e palla.
Tre borse, e sette palle ingallonate..
Pianete num. tre — Sopracalici di varii colori num. sette.
Un padiglionetto vecchio color violace.
Due tonicelle di velluto rosso, vecchie.
Cammici num. 9, con altrettanti ammitti, cingoli num. otto.
Una fodera vecchia di seta per il tosellino.
Un sepolcro dorato di legno.
Due messali latini — Quattro messali greci.
Diversi purificatori, e fazzoletti per le ampolline.
Una berretta di prete — Un bacile di rame per l'Epifania.
Due ninfe di legno dorato.
Vasi, candelieri tra nuovi, ed usati num. quaranta.
Ed altri vecchi num. 50. — Fiori tra nuovi, ed usati num. 28.
Candelieri di legno da tavola dorati num. 4.
Tre banchi tondi per il pontificale.
Due tappeti grandi, uno di panno rosso, e l'altro di raso.
Tutti gli addobbi di pontificale di broccato falso rosso, e giallo con sua cultra per il faldistorio.
Due coperte parimenti di broccato per li due boffettini.
Tre mitre, una ricamata, e le altre di lama.
Due portali di panno rosso, e tre di broccato rosso color torchino, e giallo per la Chiesa.
Tre piccole campane per le Messe.
Una pissido nuova di peso once sei tra argento, maestria, ed indoratura once 4.

Argento conservato in cassa.

Un'ostensorio col piede per il Divinissimo in parte dorato con sue pietre false intorno di peso lib. 4, once 10 di valuta coll' indoratura, maestria, ed altro.	on7	73	»	»
Una Croce grande col suo piede di argento, di peso lib. 3, 2 valutato circa	on7	17	»	»
Un lampadario di argento di peso lib. 3, 2 colla maestria, velutato incirca once diciotto	on7	18	»	»

Un bacolo consistente in una crozza, e l'ante di argento per il bastone, di peso lib. 2, 10 colla maestria di valuta	on7	16	»	»
Un sicchetto con suo aspersorio di argento di peso lib. 1 3 valutato in circa.	on7	6	»	»
Una palmatoria di argento di peso onc. 7, valutata . .	on7	4	»	»
Un reliquiario di argento in parte dorato di peso onc. sette .	on7	4	»	»
Una crocetta pettorale con sue pietre di zaffiro falso, parte di oro, e parte di argento, di peso onc. 5, 20 valutata	on7	5	20	»
Tre vasetti di argento piccoli per gli olii santi.	on7	2	»	»
Un calice nuovo con sua patena di argento dorato once 17, e mastria etc. once 10.	on7	10	»	»
In tutto.	on7	123	20	»

Onera et celebrationes Missarum.

In primis tenentur Monachi decantare Missam cum officio defunctorum pro Regibus defunctis, prout ordinatum fuit per Illmum Dnum Visitatorem, nec non Missam Conventualem applicare pro Regibus, itemque Anniversaria peragere juxta decretum commune.

Item celebrare Missas tresdecim in quolibet anno ad intentionem quondam D. Francisci Avarna.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, ac discussis relationibus praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis, quae tamen fuerunt admissae, quatenus nullum inferrent praejudicium etc.

Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator decrevit atque mandavit, quod reaptetur sera tabernaculi, ac cortinula interius in eo pendens sit è serico rubri coloris, aut albi.

Quod armarium oleorum sacrorum depingatur, aut inauretur; et armarium sacrarum reliquiarum è serico rubri coloris vestiatur, atque exornetur, aut reaptetur loculus reliquiae Sanctae Crucis.

Quod confessionalia reformentur ad formam instructionum S. Caroli, apposita crate lignea ultra laminam.

Quod claudatur sepoltura ante portam Ecclesiae, et arcus dictae portae imminens, quin, et ipsa Ecclesia restauretur, eaque intus exteriusque dealbetur.

Quoniam vero a multis annis neglecta fabricarum fuit restauratio, atque factae dumtaxat pro jocalibus erogationes fuerunt, Dnus Visitator mandavit, quod ex unciis vigintiquinque assignatis pro reparatione fabricarum, et jocalibus erogentur per annos quinque unciae viginti in restauratione Ecclesiae per Deputatos, qui in id attente ac fideliter curent sub poena solvendi de proprio, quicquid contra impenderint.

Ad haec Dnus Visitator decrevit, quod Abbas Commendatarius fideliter solvat, et deponat quotannis semestratim, et anticipate summam praedictam unciarum adminus vigintiquinque pro reparatione et jocalibus, ut supra administrandam, et erogandam per Deputatos cum intelligentia Abbatis, vel ejus Procuratoris, servata forma decretorum communium.

Quia vero Dnus Visitator novit non semper numerum statutum Monachorum in Monasterio degere, decrevit, quod omnino commorentur in eo semper septem adminus Religiosi, quorum quatuor saltèm sint Sacerdotes.

Item decrevit, quod promoveantur praetensiones contra usurpatores bonorum Mensae Conventualis prolatis documentis eas justificantibus.

Caeterum cum de insalubri Monasterii aëre, tempore praesertim aestivo Monachi conquerantur, atque de eo transferendo in terra casalis veteris, proinde cogitent, ac licentiam exoptent, Dnus Visitator attendens, quantum intersit Regalibus Commendis Monasteria deferri, ac nova summis sumptibus aedificari decrevit, quod Patres ad Sacram Regiam Maiestatem preces dirigant suas; interim vero, ut intentatae non remaneant cautelae omnes pro salubritate aëris praedicti, antequam Monasterium derelinquatur, et fundatoris intentio, sumptusque pereant, distictè mandavit, quod per Edictum commoneantur omnes, ne sub poena unciarum quinquaginta, et carceris audeant de caetero linum curare in proximo flumine, committens, et mandans sub poena Regiae indignationis, et unciarum centum in solidum Curiae terrae Agrò, et terrae Sabucae, quatenus ipsae, sive altera earum singulis annis eiusmodi Edictum publicent, et rigorose exequantur nomine Sanctae Regalis Visitationis.

Denique quod caetera omnia statum realem, et formalem Abbatiae concernentia Dominus Visitator decrevit, quod observentur per Abbatem Commendatarium et Monachos Decreta generalia, et communia.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ABBATIAE ET MONASTERII S. ANGELI DE BROLO ORDINIS S. BASILII MAGNI, CUJUS IN PRAESENTIARUM EST ABBAS COMMENDATARIUS D. VINCENTIUS DE BLASIO, HABITA PER ILLMUM ET RMUM DNUM REGIUM GENLEM VISITATOREM D. JO. ANGELUM DE CIOCCHIS.

§ I.

De Visitatione status localis.

Postquam Rogerius Comes Saracenos tres Pagos Anzac, Lisicon, et Jondencouon incolentes caecidit, eodem in loco, cui a Sancto nomen S. Angeli, olim de *Lisico*, subin de *Brolo* obvenit, templum et Monasterium Ordinis S. Basilii, Divo Michaeli Arcangelo erexit, eaque pro sua pietate, et munificentia, perampla dote donavit, privilegiisque insignivit; quam donationem postea Rogerius Rex confirmavit, et auxit. Inter caeteras autem praerogativas fuit jurisdictio concessa Abbati in incolas oppidi S. Angeli cum potestate creandi officiales, ut liquet ex diplomate Rogerii Regis confirmante aliud Rogerii Comitis: *Praeterea damus potestatem Abbati, et Monachis habere omne jus virorum suorum habitantium in territorio Monasterii S. Angeli, ac in S. Angelo Ansan, et Lisicon Officiales. et Juratos constituere, et in omni jure gubernare S. Monasterium, et ejusmodi viros sine crimine culpae sanguinis, et homicidii, quod pertinet ad Nostram Majestatem*; Quare Abbas dicitur Baro, et Dominus oppidi S. Angeli. Plures quoque Ecclesias cum suis redditibus praedicto Monasterio laudatus Rex concessit, uti ex ejus diplomate, hinc Granciae, quae huic Abbatiae S. Angeli accessere, prout numerantur per Regios Visitatores Ventum, et Puteum sunt.

Ecclesia S. Antonii intra maenia oppidi S. Angeli concessa Patribus Dominicanis.

Ecclesia S. Georgii intra ejusdem oppidi maenia, nunc diruta:

Extra maenia sunt:

S. Maria de Jardino.
S. Maria Annuntiata.
S. Maria de Medio Augusti.
S. Maria de Bosco in territorio civitatis Randatii.
S. Maria de Nive.
S. Maria de Perresi.
S. Philippus de Argyrion.
S. Petrus.
S. Venera, omnes in territorio oppidi S. Angeli.

Sunt autem addendae.

Ecclesia S. Mariae.—Ecclesia S. Gregorii PP.—Ecclesia S. Dominicae.

Ex quibus omnibus haec Abbatia merito de Regio Patronatu est, ad Regiam spectat praesentationem; laudis et donativis, ac spolio subest, et Regiae Visitationi obnoxia est.

Ecclesia ergo ista S. Angeli Abbatialis mediocris structurae est, quae praeter aram maximam, septem constat altaribus, habet chorum retro aram maximam existentem pro numero Monachorum angustum. Extat in ea sacristia, turrisque campanaria tribus instructa campanis.

Ad eam itaque Abbatiam Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator, sumptuosa pro dignitate evectione, se contulit, ubi cum sonitu campanarum, mortariorum explosione, interventu Juratorum, aliorumque officialium, ac magna populi frequentia per Priorem Monasterii, et Monachos honorificentissime exceptus, Ecclesiam subiit, et in primis visitavit Sanctissimum Sacramentum, olea sacra, sacras reliquias, altaria omnia, chorum, librosque chorales, confessionalia, organa. Tum visitavit sacristiam, turrimque campanariam, ac omnes et singulas Ecclesiae partes, ejusque fabricas interiores et exteriores.

Sacrae vero reliquiae, quas invenit, sunt:

Catalogus Sacrarum Reliquiarum.

Frustulum ligni Sanctae Crucis in cruce argentea, in qua asservatur etiam frustulum veli B. M. V.
Item in tribus arculis deauratis asservantur Reliquiae.
S. Eusebii M.
S. Restituti M.
S. Hierentii M.
S. Eugenii M.
S. Secondini M.
S. Exuperiae M.
Sanctissimi Simplici, et Simpliciani MM.
S. Calogeri Conf.
S. Gardiani Conf.
S. Deicolae M.
S. Fidelis M.
S. Firmi M.
S. Faustini M.
Item reliquia S. Nicodemi Monachi in statua lignea.
Reliquia S. Pantaleonis M. in statua lignea.
Reliquia S. Basilii Magni in reliquiario argenteo.

DE MONASTERIO

Monasterium hujus Abbatiae semper Monachi Ordinis S. Basilii inhabitarunt, primum sub Abbate Monacho: subin redacta Abbatia in Commendam, cum omne jus Abbatiale, et Dignitas in Commendatarios transisset, Monasterium sub Priore Monacho remansit.

Hoc autem Monasterium modo peramplum est, quod ad Occidentem habet aulas Prioris Monasterii, ad meridiem, et ad ortum versus duo dormitoria cum sexdecim cellis pro Monachorum habitatione. Extat in iis capella, et bibliotheca, habet nec non novitiatum, ac necessarias officinas cum pro Monachorum usu, tum pro nundinis, quae celebrantur die 8 novembris cujuslibet anni; item habet viridarium.

Expleta itaque Visitatione Ecclesiae, Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator ejusmodi perlustravit monasterium, dormitoria nempe, aulas Prioris, cellas Monachorum, capellam, bibliothecam, et archivium, in quo nullum authographum asservatur diploma. Item perlustravit novitiatum, officinas; fabricasque omnes interiores et exteriores, ac viridarium, et praecipit prout inferius.

§ II.

De visitatione status formalis.

Monachi Ordinis S. Basilii, qui Monasterium praedictum de Brolo a primaeva fundatione inhabitarunt, Ecclesiae inserviebant, Divina Officia nocte dinque decantabant, ac reliqua Ecclesiae munia obibant sub Abbate ejusdem Ordinis Monacho primum, dein sub Priore etiam Monacho, postquam Abbatia praedicta redacta est in Commendam. Prodit Visitator Ventus, quod olim ex antiqua consuetudine sex, vel quinque Monachi Ecclesiae inserviebant. Visitator vero Puteus novem invenit Monachos, sex scilicet Sacerdotes, et tres Clericos, sive Diaconos; voluit tamen laudatus Visitator, ut loco unius Diaconi sufficeretur famulus.

Forma autem praesens hujus Abbatiae est, ut Abbatem Commendatarium ad Regiam praesentationem obtineat; isque modo est D. Vincentius de Blasio ex resignatione Didaci Calagiura ultimi Abbatis Commendatarii, vigore literarum Regiarum Regis Caroli Borbonii Regnantis, et Apostolicarum Clementis XII Regio placeto vallatarum.

Habet in Ministros Divini Cultus Priorem, Monachos Sacerdotes sex, et Clericos quatuor studentes, praeter quatuor Conversos, et tres famulos.

Itaque Illmus et Rmus Duus Regius Genlis Visit. perlustravit servitia Divini Cultus, Priorem, Monachos, Regulas Ordinis S. Basilii, earumque observantiam; personalem, sive auricularem quoque Monachorum visitationem habuit, quos super idoneitate examinavit, atque sigillatim secreto audivit, omniaque perlustravit, quae ad statum formalem pertinerent, et praecepit prout inferius.

§ III.

De visitatione status realis

Cum olim Abbatia cum omnibus dotis fructibus penes Monachos esset, ipsi tunc sibi necessaria subministrabant, omnesque expensas pro Divino Cultu, fabricisque et jocalibus substinebant. Commendata subin Abbatia ad Abbatem Commendatarium, cui omnes redditus, emolumenta, et jura cesserunt, praedictae expensae spectarunt. Hinc Regii Visitatores maximè satagerunt, ut pro iis omnibus certa summa super redditibus Abbatis Commendatarii adsignaretur; ita Visitator Puteus pro victu, et vestitu novem Monachorum, adsignavit annuas uncias centum quinquagintatres, item viridarium, quod Monasterio adjacet, et nonnullas arbores fructiferas tenimento viridario contermini. Pro Cultu Divino adsignavit annuas uncias novem, et tt. 18. Pro fabricis et jocalibus annuas uncias quatraginta, *donec omnia mandata complarentur*; deinceps vero uncias triginta, vid. quindecim pro jocalibus et supellectilibus Ecclesiae, et totidem pro fabricis Ecclesiae, et Monasterii administrandas per Deputatos, quos ipse constituit.

Facta subin per Brutum Farnetum Mensarum separatione, fuerunt, quaedam bona dismembrata a Mensa Abbatiali, et Conventuali Mensae adsignata, pro Monachorum substentatione, et pro Cultu Divino.

Hinc Illmus et Rmus Dominus Regius Generalis Visitator perlustravit, atque examinavit omnia bona, emolumenta, jura, et redditus Abbatiae, ejusque onera, sive gravitia, Mensam quoque Conventualem, redditusque omnes Monachorum; visitavit similiter jocalia et supellectilia Ecclesiae; massam pro fabricis, et jocalibus, onera, et celebrationes Missarum, ac omnia ad statum realem pertinentia, cunctaque invenit, prout sequuntur:

Bona et redditus Abbatiae.

Bona existentia hujus Abbatiae consistunt in feudo S. Mariae de Bosco, Oliveto in territorio S. Angeli, doganis, gabellis, bajuliva etc. oppidi S. Angeli, eaque reddunt, vid.

Feudum S. Mariae de Bosco existens in territorio Randatii, ingabellatum Josepho d'Anna pro annua summa	onz	40	»	»
Ex his vero, quae pertinent ad territorium S. Angeli, Doghana ingabellata Mro Francisco Colecchi.	onz	32	»	»
Najuliva, et Carceres ingabellatae Josepho Ballato. . .	onz	14	»	»
Nundinae S. Michaelis, ingabellatae Mro Michaeli Spanò. .	onz	25	»	»
Decimae ingabellatae dicto Magistro Francisco Colecchi. .	onz	58	»	»
Gabella nuncupata *del Maldenaro*, quam solvit universitas Sancti Angeli unc. 5	onz	5	»	»
Olivetum ejusdem Abbatiae vulgo nuncupatum *il Mastratico.*	onz	10	»	»
Summa redditus. . . .	onz	184	»	»

Onera, et gravitiae Abbatiae.

Pro tandis, et donativis regiis.	onz	26	11	»
D. Didaco Calagiura, qui resignavit Abbatiam, pro pensione .	onz	60	»	»
Capellano Ecclesiae S. Mariae de Bosco.	onz	10	»	»
Pro fabricis, et jocalibus.	onz	30	»	»
Seminario, sive Professatui Sanctissimi Salvatoris Messanae haetenus solutae sunt annuae unciae decem, quae in posterum sunt solvendae Seminario erigendo per Archimandritam iuxta decretum Illmi Dni Visitatoris, ut inter decreta communia.	onz	10	»	»
Summa exitus . . .	onz	136	11	»

Summa Summarum.

Introitus importat	onz	184	»	»
Exitus	onz	136	11	»
Remanent pro Abbate Commendatario	onz	47	19	»

Praetensiones Abbatiae.

In primis praetendit exemptionem a Jurisdictione spirituali Archimandritae super oppidi S. Angeli tenore privilegii Regis Rogerii.

Item praetendit electionem omnium Juratorem oppidi S. Angeli, et eorum, aliorumque officialium, liberam, et absolutam electionem, itemque assessoris electionem.

Item praetendit electionem Capellani Ecclesiae S. Mariae de Bosco, membri Abbatiae qui modo indebite eligitur a Juratis civitatis Randatii.

Item praetendit tenimentum S. Mariae de Confermou in plana Milatii.

Item praetendit viginti barrilia tymnorum quolibet anno super tymnaria Oliverii.

Item praetendit integrum territorium S. Angeli, ac proinde solvi decimas super omnibus, quae colliguntur in eodem territorio, nec non solvi censum ab omnibus possessoribus bonorum existentium in eodem territorio.

Item praetendit nonnulla parva nemora nuncupata *di Perrizzi, di Razzi, di S. Pietro Zangaria, di Curupi, di Lavarichi, et della Traversa*, quae olim possidebat Abbatia.

Item praetendit feudum nuncupatum *di Lisicò* in territorio S. Angeli.

Item praetendit nonnullae arbores olivarum sparsim existentes in territorio S. Angeli, prout in libro Plateae.

Item praetendit annuam summam unc. quindecim pro censualibus ab incolis Sti Angeli prout in contractu inito anno 1618, per acta Notarii Bongiovanni.

Item praetendit jus prohibendi fabricas aliorum trappetorum.

De Mensa Conventuali.

Brutus Farnetus pro substentatione novem Monachorum ad rationem unc. 17 pro quolibet et pro unciis 9 et tt. 18 pro Divino Cultu, quae conficiunt summam unciarum centum sexagintaduorum, et tt. 18 adsignavit infrascripta bona, vid.

Tria moleudina ad flumen S. Angeli pro annua summa unciarum 158, quae modo reddere dicunt Monachi.	on7	140	»	»
Locum conterminum viridario Monasterio pro unc. 4, 15, quae modo reddere dicunt	on7	6	»	»

Rationem census annui tt. 3, qui non exigitur.

Item adsignavit viridarium conterminum Abbatiae cum loco contermino, qui vulgo nuncupatur *la Chiusa*.

Bona acquisita post mensarum separationem.

In primis locus mororum in territorio *Pilaini*, qui reddit annuam summam unc. 10.	on7	10	»	»
Locus mororum olivarum etc. in territorio S. Angeli, qui reddit.	on7	4	»	»
Tria oliveta in contrata *del Capino*, et *Villanca*, quae reddunt.	on7	3	»	»
Locus mororum olivarum etc. in contrata *di Danili, et Scarapelle* in territorio S. Angeli, qui reddit.	on7	5	»	»
Locus olivarum etc. in contrata *di Centri*, qui reddit circiter.	on7	3	»	»
Item locus olivarum etc. in contrata *di Spirlinga* territorii S. Angeli, qui reddit.	on7	2	»	»
Locus olivarum, vinearum, mororum etc. cum duobus domibus in contrata *di Fisini*, qui reddit.	on7	30	»	»
Locus vineae, castanieti, olivarum, mororum etc. nuncupatus *Altavilla* in contrata Abbatiae qui reddit.	on7	3	»	»
Locus mororum, vineae et cum domo, nuncupatus *di Cassa l'acqua* in contrata *di Scarapulle*, qui reddit	on7	3	»	»
Vinea in contrata *della Contura*.	on7	»	6	»
Vinea in contrata Sanctae Mariae lo Piano, reddit.	on7	»	8	»
Tenimentum vinearum in contrata *delle Pietre longhe*.	on7	4	»	»
Tenimentum vinearum in feudo *di Fisicò*	on7	12	»	»
Locus mororum etc. cum domo, et turri in contrata *di Maunarà*, qui reddit	on7	3	»	»
Vinea in feudo S. Papini. et in contrata *di Miceli*	on7	1	15	»
Petium loci in contrata *del Pantano*, quod reddit.	on7	»	8	»
Locus nuncupatus *di Faranda* in contrata di Anza, et Sanctae Crucis, qui reddit.	on7	10	»	»

Locus mororum, olivarum etc. cum domibus nuncupatis *del Casino* in contrata *dell'Erbe bianche* ingabellatus Bernardo Buttà. . . onz	5	15	»
Locus olivarum, mororum etc. nuncupatus *di Masi seguela* contrata Viridarii, ingabellatus D. Cono Olivo pro. . . . . . onz	6	»	»
Locus mororum, vineae, viridarii etc. in contrata S. Gregorii, ingabellatus Honuphrio Natali . . . . onz	7	15	»
Locus mororum, et vineae in contrata Viridarii, ingabellatus Michaeli Liparotto . . . . onz	1	22	»
Locus nuncupatus di Giacco in contrata *di Villanca*, ingabellatus Josepho Giuffrè . . . . onz	»	24	»
Domus magna in terra Sancti Angeli in contrata *della Luce*, locata Mro Francisco Merenda Trombetta. . . . . onz	2	»	»
Domus in contrata *della Catena* locata Mro Josepho de Luca onz	»	24	»
Domus in contrata *della Corrula* locata Mro Vincentio Fedele. onz	»	24	»

Census Bullales.

A Johanne Capirlingua . . . . onz	3	»	»
Ab haeredibus Johannis Baptistae Capizzi, et Philippo Mundello. onz	3	12	»
A Mro Antonio Mundello . . . . onz	1	15	»
A Stephano Casella, et Francisco Natali. . . . . . onz	3	»	»
A Carmelo, et Johanne Franchina. . . . . . . onz	»	20	»
Ab Antonio Fazio, et Antonio lo Segreto . . . . . onz	1	»	»
A Saverio Gizzino la Monica, Dominico Natali, et Josepho Gintagudi onz	2	18	»
Ab Ecclesiis Parocchialibus S. Nicolai, et Sanctissimi Salvatoris terrae S. Angeli, tamquam haeredibus D. Gregorii Gianni, et pro legato missarum Michaelis Angeli Angotta . . . . onz	1	6	»
Ab Antonia di Luca, Petro Scaffidi, Francisco, et Bernardo Buttà onz	3	»	»
A Carolo Merenda. . . . . onz	»	15	»
A Philippo Nicodrillo. . . . . onz	1	»	»
A Xaverio di Giorgio. . . . . onz	1	»	»
Ab Ignatio, et Felice Mereda. . . . . onz	1	»	»
A Josepho et Philippo Messina . . . . onz	»	18	»
A Luca Juppulo . . . . onz	1	»	»
A Petro Catanea. . . . . onz	»	6	»
Ab haeredibus Josepho Bruno. . . . . onz	1	19	»
A D. Philippo, D. Josepho, et D. Antonino Saitta . . onz	15	»	»
A Not. Bernardo Batolo. . . . . onz	2	»	»
A Rosario Buttà, et Anna Getrosino . . . . . . onz	4	»	»
A Bernardo Buttà . . . . onz	1	»	»
Ab Antonio Orlando Pilaini. . . . . onz	»	10	»
Ab Ecclesia Parocchiali Sanctae Mariae, tamquam haerede Xaverii Caminiti. . . . . onz	»	12	»
Ab haeredibus Laurentii Gulli. . . . . onz	»	18	»
A Josepho Mondello vigore assignationis factae die 28 octobris 1738 per annos viginti, a D. Philippo, D. Josepho, et D. Antonino Saitta onz	1	3	»
Item possidet Mensa Conventualis gregem ovium, et caprarum numero quatuorcentum et decem, quae reddunt. . . . . . onz	12	»	»

Summa reddituum bonorom acquisitorum post mensarum separationem, ascendunt . . . . onʒ 181 23 »

Quoniam vero praetenditur ab Abbate Commendatario bona assignata Mensae Conventuali per Brutum Farnetum, fuisse taxata minus quam valebant, Illmus Dous Visitator decrevit omnia revideri, prout fusius in decretis communibus.

Separatio autem mensarum et assignatio bonorum facta per Brutum Farnetum, est prout sequitur.

ACTA SEPARATIONIS MENSARUM

FACTA PER BRUTUM FARNETUM DIE 25 SEPTEMBRIS III INDICT. 1589.

» Admodum et Excellens Dnus Brutus Farnetus U. J. D. de Josto Spoletanae Dioe-
» cesis cog. etc. praesens etc. Visitator, et Reformator Apostolicus Monasteriorum Ordinis
» S. Basilii, sponte virtute praesentis actus, elegit, et eligit in expertos, et extimatores
» ad extimandum nonnulla praedia per eum ex officio assignanda RR. Priori, et Mona-
» chis Abbatiae, et Monasterii S. Angeli de Brolo Ordinis S Basilii pro eorum victu,
» et vestitu, et servitio Cultus Divini praefati Monasterii, Mag. Antonium Piduni terrae
» praedictae S. Angeli, Matthaeum de Nastasio, Johannem Petrarchi, Jacobum Cortisi,
» Presbyterum Philippum de Michaelio, et Blasium Terranova, absentes tamquam prae-
» sentes, quibus praenominatis dictus Dnus Visitator dedit, et dat omnimodam auctori-
» tatem, et potestatem extimandi, et appretiandi bona praedicta, et jurandi etc. Unde
» etc. in praesentia Mri Mercurii Martello, et Mri Josephi Messana etc.

Iidem praefati Mag. Antonius Piduni Capitaneus terrae S. Angeli de civitate Randatii,
» praedictus Matthaeus de Nastasio, Johannes Petrarchi, Jacobus Cortisi, Rev. Philippus
» de Michaelio, Blasius de Terranova de terra S. Angeli praesentes etc. cogniti sponte
» cum juramento retulerunt mihi infrascripto Notario qualmente visti per essi, e rivisti,
» e ben considerati gl'infrascritti predii, vid.

» Tre molini esistenti in la fiumara di S. Angelo, uno nominato *lo Molino nuovo*,
» confinante con lo luogo degli eredi del quondam Almirante Carcagna, e l'altro nominato
» *lo Molino di mezzo*, confinante con il luogo di Pietro Messanen, e l'altro nominato *lo*
» *Molino delli Paraturi*, confinate colla via di sopra, et cum lu fiumi con la loro acqua
» more solito

» Item un luogo di detta Abbazia confinante con lo jardino delli Monaci, e con l'e-
» rede del quondam M. Giovanni Luca d'Angotta, consistente in censi, olivarii, ed altri
» alberi, quelli stimano essere di rendita once centosessantadue, e tt. quindecim videlicet.
» Li tre molini essere di rendita ogni anno uno ad uno per l'altro once centocinquantotto,
» lo detto luogo di once quattro, e tt. quindici ogni anno; et haec est eorum relatio
» facta cum juramento, ut supra, et juraverunt ect. Unde etc. in praesantia testium su-
» prascriptorum.

In Dei nomine, amen — » Per hoc praesens publicum instrumentum, cunctis pateat e-
» videnter, ac notum sit, quod anno a Nativitate ejusdem Dni 1589 Ind. 3 die vero 25
» mensis septembris — Pontificis in Christo Patris SS. et Dni Nri Dni Sixti Divina Pro-
» videntia PP. V ano. ejus V, in mei Notarii publici, et Apostolici testiumque infra-
» scriptorum ad haec specialiter vocatorum, et rogatorum praesentia personaliter consti-
» tutus Admodum Rev. et Excellens Dnus Brutus Farnetus U. J. D., et Visitator Spo-
» litanae Dioecesis a SS. Dno Nro PP. Sixto V, et successive ab Illmo et Rmo Dno Julio
» Antonio Santorio tituli S. Bartholomaei in Insula S. R. E. Presbytero Cardinali Stae
» Severinae nuncupato, ac totius Religionis Ordinis Sancti Basilii Protectore super refor-

» matione Monasteriorum dicti Ordinis Deputatus, substitutus, et subdelegatus, prout
» plane constat, imo patet in ejus commissione, sub datum in Palatio Montis Citorii dicti
» Illmi et Rmi Dni Cardinalis protectoris, anno a Nativitate Domini 1589 die X mensis
» maii — Praelibati Sanctissimi Dni Nri Sixti Papae V.

» Asseruit coram Nobis Notario, et testibus infrascriptis SSm Duum Nrum felicis re-
» cordationis PP. Gregorium XIII ordinasse, et instituisse dictam reformationem praedi-
» ctorum monasteriorum Ordinis S. Basilii in Italia, praesertim mediante Congregatione
» Illmorum et Rmorum DD. Cardinalium Deputatorum super reformatione Graecorum,
» et Conventuum dicti Ordinis; ac etiam per literas Sanctitatis Suae, super reductione
» Conventuum, et Monachorum dicti Ordinis in Congregatione juxta dacreta S. C. T.,
» nec non super ordinatione, et reformatione eorumdem, ac concessione praedictorum,
» rebusque aliis in eis contentis, inde confectis — Datum Romae apud Sanctum Petrum
» anno Incarnationis Dominicae 1579 Kal. novembris Pontificatus sui anno VIII—Quae
» quidem literae per Illm et Exc. Duum Viceregem, et ejus officiales Panormi exequu-
» toriatae fuerunt sub die 4 augusti etc. quarum copia extitit in magno Monasterio SS.
» Salvatoris penes Priorem, et Monachos dicti Ordinis Sancti Basilii, et in eis inter alia
» Sanctitatem Suam in Monasteriis, et in commendatis dicti Ordinis, in quibus Mensa
» Conventualis non est separata a Mensa Abbatiali ab eisdem Monasteriis quousque illa
» commendata fuerit, eam bonorum stabilium, proprietatum, juriumque partem, quae
» autem mobilia censeantur perpetuo dismembrasse, atque divisisse, quae ad alendum so-
» litum monachorum, et ministrorum numerum, ac victum, et vestitum, aliaque, ad eorum
» substentationem necessaria comparanda sufficiunt, ac voluisse quoscumque Commenda-
» tarius eorumdem Monasteriorum omnino teneri ad assignandum totidem bona proprie-
» tates, et jura, prout in eisdem literis plenius dicitur contineri.

» Qua propter supradictus admodum R., et excellens D. Brutus Farnetus Commissarius
» ad id Deputatus volens juxta seriem, continentiam, et tenorem de verbo ad verbum
» praedictas literas exequi, et ad effectum producere, et praesertim dictam mensam Con-
» ventualem separatam ab Abbatiali in bonis proprietatibus, et juribus constituere et ad-
» signare juxta formam dictarum literarum, et taxam factam, seu ordinatam per R. D.
» Franciscum del Pozzo Archimandritam olim in praedictis Monasteriis Visitatorem De-
» putatum, in qua reperitur assignasse in Abbatia, et Monasterio S. Angeli de Brolo nu-
» merum Monachorum et ministrorum novem, et pro quolibet Monacho Diacono, et Mi-
» nistro pro eorum victu, et vestitu, et aliis necessariis, et opportunis uncias decem,
» et septem in perpetuum etc.

» Quo circa idem admodum Rev. et Excellens Brutus Farnetus Vice-Protector, et
» Commissarius praefatus, consideratis, et mature considerandis, et discussis omnibus bo-
» nis, proprietatibus, juribus, fructibus, et redditibus, et proventibus, atque emolumentis
» dictae Abbatiae, seu Monasterii, et oneribus, ac multis, et variis expensis, qua, et quas
» quotidie subiri, et fieri oportet una cum Antonio Piduni Capitaneo terrae S. Angeli,
» Presbytero Matthaeo Nastasio, Johanne Petradi, Jacobo Cortisi, Mro Philippo de Mi-
» chaelio, et Blasio Terranova Examinatoribus per ipsummet admodum Rev. Excellens
» D. Brutum Farnetum ex officio in defectu partium electis, habita invicem delibera-
» tione simul cum dictis Priore, et Monachis dicti Monasterii, quomodo melius et aptius
» pro Monachorum commoditate Mensa Conventualis hujusmodi constitui potuisset, et facto
» calculo juxta praefatam taxam, et inveniens, quod mensa praedicta ascendit ad summam,
» et valorem unciarum centum sexaginta duarum, et tt. decem, et octo monetae hujus
» Regni Siciliae, ad rationem tarenorum triginta pro qualibet uncia, computato tamen
» servitio Divini Cultus, proposuit, atque constituit praefato Conventui, et ejus Monachis
» et Ministris assignare pro dicta mensa Conventuali annuas uncias centum sexagintaduas

» et tarenos decem, et octo, consistentes in bonis proprietatibus, juribus, ac rebus infrascriptis vid.

» In primis tutti, ed integri tre molini esistenti in la fiumara di S. Angelo, uno nominato lo molino nuovo confinante con lo luogo degli eredi di Admiranti Carcagnu et cum via publica, e l'altro nominato lo molino di mezzo, confinante con lo luogo di Pietro Messina, et Johannello Gugliardo, e l'altro nominato lo molino dello Paraturi confinante colla via di supra, e con lo fiume pubblico, e con loro, acqua, more solito, et cum juribus, et pertinentiis proprietatibus, et cum omnibus etc. posti per once centocinquantasette in ogni anno. . . . . on7 157 » »

» Item tutto, ed integro un luogo di detta Abbatia confinante con lo giardino di li Monaci, e con gli eredi del quondam Mro Johanni Luca d'Angotta, e con lo luogo di Prete Bernardo di Michele, ed altri confini consistenti in censi olivari, ed altri alberi cum juribus, et pertinentiis suis omnibus posto per unc. 4, 15 ogni anno . . . . on7 4 15 »

» Item una ragione di censo di tarì tre ogni anno, quali paga Francesco Gallo quondam Antonio in virtù di un contratto negli atti di Not. Bernardo Juffrè. . . . . oo7 » 3 »

» Quae quidem summa, et annui valores in praesentiarum extimantur, simul computati, faciunt dictam summam unciarum centum sexaginta duarum et tar. decem, et octo. . . . . on7 162 18 »

» Et volens praedicta omnia exequi, et ad effectum producere juxta formam dictarum literarum, hodie praedicto die quo supra coram nobis Notario, et testibus infrascriptis praefatus admodum Excellens Dnus Brutus Farnetus Vice-Protector, et Commissarius ad id Deputatus. Visa relatione facta per suprascriptos examinatores expertos ab ipsomet ex officio electos, prout penes acta mei Notarii constat, consideratis considerandis auctoritate, qua fungimur ex vigore dictarum literarum fel. record. Gregorii VIII dat, tradit, et assignat libere, franche, et expedite, absque ullo gravamine collectarum regiarum Rev. Pri Fr. Josepho Fragalli de terra S. Angeli Priori, et Monachis dictae Abbatiae S. Angeli, et illorum Conventui pro eorum Mensa Conventuali pro servitio Divini Cultus, praefato Priori praesenti cognito etc. stipulanti, et acceptanti bona praedicta, et jura censualia superius expressata, transferens praefato Priori, et Monachis pro tempore existentibus totum dominium in casu alienationis praefatorum bonorum, ut possint praedicti Priores, et Monachi pro tempore existentes in praedictis bonis, et censibus praestare consensum, et de illis consequi laudemium, absque ullo impedimento. Ad habendum, tenendum, possidendum in perpetuum, et quousque in eodem Monasterio S. Angeli, Conventu Monachorum de Congregatione dicti Ordinis S. Basilii permanserit, et Deo adjuvante poterit permanere etc. ponens et constituens etc.

» Insuper idem admodum Rdus et Excellens Dnus Brutus Farnetus Vice-Protector, et Commissarius praefatus, modo, forma, et facultate, ut supra, assignat, concedit, et tradit praefatis Priori, et Monachis, et Conventui domum, seu habitationem solitam dictae Abbatiae cum suis cellis, cellariis, magazenio, dispensa, et coquina, domo vetera dicta la casa di l'Abbati, et aliis necessariis aedificiis, nuper constructis, et construendis pro eorum proprietate, et publica habitatione, nec non viridarium existens prope dictam Abbatiam, et Monasterium confinans cum moenia dormitorii dicti Monasterii, et cum via publica, nec non unam clausam pro cautela arborum, frondium sicomorum, collateralem cum dicto viridario, consistentem in sycomis, et aliis circum-

» stantiis modo, et forma prout fuerit concessa, et assignata in praedicta visitatione, quma
» semper detinuerunt Monachi. Quae omnia praedicta sibi habeant, possideant, atque re-
» tineant libere franche. et expedite absque ullo impedimento; nec non omnia membra
» una cum ejus Ecclesia. granciis, et quibuscumque paramentis, ornamentis sacris, vasis,
» et aliis juribus et pertinentiis ad praesens existentibus in dicta Ecclesia, et Monasterio S.
» Angeli cum oblationibus, legatis, juribus, oneribus, honoribus, et emolumentis supra-
» dictis etc.

» Concedit etiam praefatis Priori, et Monachis pro tempore existentibus facultatem li-
» gnandi in nemoribus dictae Abbatiae pro usu dictorum Monachorum juxta eorum con-
» suetudinem, et observantiam.

» Et pro observatione dictorum praefatus admodum Rdus, et Excellens D. Brutus Far-
» netus Vice-Protector, et ad id Commissarius deputatus praecipit, et expresse mandat
» Rev. Abbati, et Commendatariis pro tempore existentibus, et eorum Procuratoribus,
» successoribus, et ministris, nec non Rev. Pri Josepho Fragalà Priori dictae Abbatiae,
» seu monasterii S. Angeli de Brolo. praesenti. acceptanti, et intelligenti Monachis, et
» successoribus suis pro tempore existentibus Abbatibus generalibus praedicti Ordinis S.
» Basilii, ut debeant, et quilibet ipsorum debeat cum effectu iuxta seriem, et tenorem
» praesentis instrumenti et bullae praedictae exequi, parere, et inviolabiliter, et in per-
» petuum observare sub poena excomunicationis, et aliis poenis Sanctissimo Dno Nro
» PP. reservatis.

» Actum in Monasterio, et Abbatia S. Angeli de Brolo, anno, mense, die, Ind. prout
» in praemissis praesentibus ibidem Rev. Presbytero Hieronymo Granata Archipresbytero
» terrae Pilagini, Mro Bernardo de Luca, Mro Ambrosio de Sina, Mro Mercurio Ma-
» nello, Angelo Pringiotto, Hieronymo Pisano, et Gregorio de Cipriano, de terra Sancti
» Angeli testibus ad praemissa vocatis, atque rogatis — Ex actis quondam Notarii Salvi
» Pittari Messanensis extracta est praesens copia per me Notarium Placidum Laymo, et
» test. Reg. et apostolicum Messanens. suffectum dicta provisione cum mensa. Collectione
» salva etc.

Jocalia, et supellectilia Ecclesiae.

Due lampieri di ottone, uno grande, e l'altro piccolo.
Tovaglie di altari num. 30.
Tovaglie d'acqua a mano num. 4.
Ammitti nuovi, ed usati num. 11.
Cammici nuovi num. 4.
Cammici usati num. 10.
Cingoli usati num. 10.
Fazzoletti d'ampolline num. 16.
Purificatori num. 60.
Corporali nuovi, ed usati num. 16.
Pianete ornate di diversi colori num. 16.
Borse di diversi colori num. 14.
Palle di diversi colori num. 12.
Due baldacchini usati, uno rosso e bianco e l'altro di color pavonazzo.
Una cappa di damasco bianco usata.
Un altra di damasco pavonazzo, con sue tonicelle usate.
Un tosello antico con suo faldistorio e pinmazzi
Cotte usate num. 5.
Calici con piedi di rame num. 2, e due patene.
Tovaglie di seta vecchie num. 2.
Berrette di prete 2.
Messali latini num. 3.
Messali greci num. 6.
Paranze di candelieri, e vasi dorati n. 10.
Paranze di fiori usati num. 10.
Una bursata di stagno per l'ostie.
Un triangolo di legno dorato.
Palii di diversi colori nuovi, ed usati numero 24.
Un palio ricamato per l'altare maggiore.
Un altro senza telaro.
Due innanti boffettini fiorati di seta.
Un tosellino di legno dorato.
Un Cristo resuscitato.

Nella Cappella.

Una cappella ricamata fatta ultimamente d'oro, e seta supra molla a color di perla.
Item un'altra cappella di drappo fiorato usato.
Item due tovaglie di seta spolinate di argento.
Una pianeta ricamata di argento, e corallo con sopracalice, borsa e palla.
Un'altra pianeta ricamata di oro, ed argento sopra raso.
Un padiglionetto ricamato per la santa pisside.
Quattro mitre, due ricamate, e due di lama.
Due dalmatiche di terzanello.
Un paio di stivalette di damasco bianco.
Un grembiale di damasco bianco.
Un paio di sandali di damasco, che servono per le funzioni pontificali.
Una cortina di fiammetta colla frangia d'oro, che serve di ornamento all'altare di S. Michele.
Due padiglionetti pitturati a succo d'erbe per la custodia del SSmo.
Un tappeto di panno rosso per l'altare maggiore.
Altro tappeto vecchio per il tosello del pontefeale.
Carte di *Gloria* greche numero 3.
Dette latine coll'*In principio*, e *Lavabo* numero 3.
Quadri colle cornici indorate per ornamento del coro, e sagrestia numero 16.
Quadri per ornamento della cappella nel dormitorio grandi, e piccoli con cornici indorate numero 20.

Argenterìa.

Un'ostensorio col piede di rame indorato, ed il rimanente di argento, di peso libbra una, a tt. dieci l'oncia. . :	onz	6	»	»
Una croce tutta di argento di peso lib. quattro e mezza. .	onz	28	»	»
Un' altra croce antica sopra legno con piede di rame, che non si può pesare — Le piancette di argento si giudicano di valore. . . .	onz	4	»	»
Una sottocoppa di peso d'una lib. ed once 5	onz	5	20	»
Un bocale di peso lib. 3	onz	12	»	»
Un bacile lib. 5.	onz	20	»	»
Un incensiere, e navetta di peso lib. 3, 10.	onz	15	10	»
Una palmatoria di peso once 8	onz	2	20	»
Un bacolo pastorale col bastone d'avorio, e la coccia di argento di peso libbre 2.	onz	8	»	»
Un sicchetto, ed aspersorio, di peso lib. due e mezza . .	onz	10	»	»
Due calici di argento colle patene di peso libbre quattro, .	onz	18	»	»
Altro calice di argento, e patena, di peso lib. una e mezza .	onz	6	»	»
Una pisside, di peso lib. una. . . . . : . . .	onz	4	»	»
Due candelieri alti, di peso rotoli tre.	onz	30	»	»
Due guantiere, di peso lib. due	onz	8	»	»
Due lampieri, uno grande, e l'altro piccolo, di peso lib. otto.	onz	32	»	»
Due coronette, uno stellario, ed una golera, di peso once otto.	onz	2	20	»
Tre vasetti per gli olii santi, di peso once tre.	onz	1	»	»
Sono	onz	203	10	»

Pro animabus Gregorii Faranda, et suorum antenatorum, missae duodecim quolibet anno.

Pro anima F. Pauli Busta, missae decem, et octo quolibet anno celebrandae de defunctis feria VI in altari S. Mariae Pietatis.

Pro anima ejusdem F. Pauli missae decem et septem de B. V. quolibet anno, celebrandae in dicto altari.

Pro anima quondam Michaelis S. Angeli Angotta missae trigiuta quolibet anno celebrandae Fer. IV in altari B. M. de Carmelo.

Pro anima Finuzzae Scolaro missae undecim quolibet anno celebrandae in altari B. M. V. de Carmelo.

Pro anima Antoniae Gianni missae celebrentur quolibet anno ad rationem eleemosynae tt. duorum pro unaquoque juxta dimidiam partem fructuum fundi; et altera dimidia pars erogetur pro solemnizando festo Immacolatae Conceptionis juxta mentem legantis.

Pro anima quondam Sac. Starvagii missae biscentum quatraginta in altari B. M. V. de Carmelo.

Item tenentur Monachi celebrare missas pro Regibus defunctis, anniversaria peragere, ac missam Conventualem applicare juxta decretum commune.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, ac discussis relationibus ad statum localem, et realem, formalem, et realem spectantibus praesentatis in officio Sanctae Regalis Visitationis ex parte Abbatis Commendatarii, et Monachorum.

Illmus, et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator decrevit, atque maudavit, quod armarium oleorum sacrorum serico violaceo, et cortinula interius adornetur.

Quod confessionalia ad formam a Sancto Carolo praescriptam reformentur, quod crates ligneas praeter laminam perforatam in fenestrella poenitentis habeant.

Quod altaria omnia stragula, et ceratis instruantur.

Quod construatur chorus supra porticum, atque fabricae Ecclesiae, et Monasterii rimis laborantes judicio peritorum reficiantur; quodque solum, in quo murus atrii Ecclesiae exfundatur omni vacet cultura, ne fundamenta debiliteutur, et damnificentur.

Quod Monachi semper sint numero novem, quorum sex ad minus Sacerdotes.

Quod Abbas Commendatarius solvat quotannis juxta ultimam Regiam Visitationem pro fabricarum reparatione, ac supellectilibus et jocalibus Ecclesiae semestratim antecipate uncias adminus trigiata, vid. quindecim pro fabricis, et totidem pro jocalibus, quae deponantur, et erogentur, prout in decretis communibus.

Ad haec Dnus Visitator mandat iisdem Deputatis sub poena solvendi de proprio, quod quantocius brachio exequutorum Sanctae Regalis Visitationis exigere curent uncias vigintiquatuor, tar. unum, et gran. decem debitas a quondam D. Johanne Angotta, olim thesaurario, sive ejus haeredibus.

Praeterea absolvit Dnus Visitator Generalis Deputationem praedictam, et massam pro fabricis a praetenso debito unciarum sexagintaquatuor, tt. quatuordecim, et gran. undecim, utpote contra formam Regalium Visitationum.

Item absolvit Dnus Visitator antecessorem Commendatarium Didacum Calagiura a praetensa summa unc. 123, velut qui non adj quatraginta annuas, sed ad triginta tantum tenebatur, vigore Regiae Visitationis de Puteo.

Porro attendens Illmus et Rmus Dnus Regius Visitator decretum ultimi Regis Visitatoris Putei, quoad Granciam S. Antonii, concessam PP. Dominicanis, decrevit, auditis partibus, quod iidem pro dicta Grancia sibi concessa, teneantur singulis annis, Ecclesiae S. Angeli offerre in die S. Titularis libram unam cerae albae laboratae, in die vero S. Antonii manipulum florum sub poena unciarum decem fabricae applicandarum.

Quod reliqua vero omnia ad statum realem, et formalem pertinentia Dnus Visitator observari mandavit decreta generalia et communia.

Specialiter autem decrevit, quod Abbas Commendatarius diligenter curet, ne regalis Abbatia detrimentum capiat in juribus, jurisdictione, praeeminentiis baronalibus, decimis, et fundis per exequutores Sanctae Regalis Visitationis. Quibus in praemissis Dnus Visitator specialiter vigore praesentis decreti, facultates suas omnes committit, satagat in his manu teneri, et quatenus opus, restitui.

Quo vero ad causas desuper hactenus introductas, et pendentes in Tribunali Regni, curet fine debito quamcitius terminari, et quatenus plus justo protrahi noverit, Sacram Regiam Maiestatem supplicet pro avocatione, et remissione ad praedictos exequutores, qui summarie de plano, et veritate inspecta, eas, ut juris fuerint, expedient.

Quoniam vero publicato Edicto in terra S. Angeli pro revelis bonorum, ad Regalem Abbatiam pertinentibus, sive ab ea profectis, et ab aliis quocumque titulo possessis, nemo revelare curavit, non obstantibus poenis, tum pecuniaria, cum devolutionis, et incorporationis bonorum, et rerum, et jurium non revelatorum, Dnus Visitator iisdem poenis Edicti, omnes non revelantes declarans incursos, servata forma Decreti Generalis desuper editi, mandavit Abbati Commendatario, quod agat coram exequutoribus Sanctae Regalis Visitationis pro exequutione juxta modum in eodem Decreto Generali praescriptum.

Caeterum postulante Abbate Commendatario cassari, annullari, et irritari omnia et quaecumque attentata super Ecclesia Sanctae Mariae del Bosco Grancia hujus Abbatiae a Juratis civitatis Randatii, quoad electionem Capellani, atque jus memoratae electionis ad se pertinere declarari, Dnus Visitator mandavit, quod tam Jurati praedicti, quam Capellanus electus quibuscumque antiquis possessoriis actibus posthabitis, qui Regalibus abesse juribus, nec in minimo valent, justificent infra mensem sine figura judicii coram iisdem exequutoribus titulum verum potestatis eligendi, eoque termino elapso, tituloque non probato, nullatenus in his se ingerant, sub poena unciarum tercentum Fisco applicandarum; sed Commendatarius Capellanum eligat, reservato tantum jure praedictis Juratis administrandi, tamquam Deputatis uncias octo pro reparationibus, et jocalibus Ecclesiae ad formam commissionis Regii Visitatoris de Arnedo, ita quidem ut in erogationibus procedant semper cum consensu, et beneplacito Procuratoris Abbatis juxta decreta communia.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ABBATIAE ET MONASTERII S. MARIAE DE BORDONARO ORDINIS S. BLASII M. CUJUS ABBAS COMMENDATARIUS IN PRAESENTIARUM EST D. DIDACUS LA GAYPA, HABITA PER ILLMUM ET RMUM DOMINUM REGIUM GENLEM VISITATOREM D. JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS DIE 28 SEPTEMBRIS 1742.

§ I.

De Visitatione Status Localis.

Abbatia de Bordonaro, cujus Monasterium in amaenissima planitie fluminis Bordonari jacet per duo millia passuum a Messana distans a primaeva fundatione Monachos Sancti Basilii habuit.

Ea tamquam de Regio jure Patronatus ad Regiam praesentationem spectat; fundis, ac donativis regiis, et spolio subest, et Regiae Visitationi obnoxia est.

Ejus Ecclesia S. Mariae Virgini nuncupata parva est tribus constans altaribus. Habet chorum, sacristiam, turrimque campanariam, duabus instructam campanis.

Ad eam itaque Abbatiam Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator die 28 septembris se contulit, ubi honorifice de more exceptus per Priorem Monasterii visitavit Sanctissimum Sacramentum, olea sacra, sacras reliquias, altaria omnia, chorum, librosque chorales; perlustravit nec non sacristiam, turrimque campanariam, ac omnes et singulas Ecclesiae partes; sacrae vero reliquiae, quas invenit, sunt, prout sequuntur:

CATALOGUS SACRARUM RELIQUIARUM

In duobus reliquiariis asservantur reliquiae.
S. Hyacinthi Mart.
S. Justini Mart.
S. Cornelii Mart.
S. Zenonis Mart.
S. Placidi Mart.
S. Gabini.
S. Gaudentii Mart.
S. Italis Mart.
S. Candidae Mart.
S. Victoris Mart.
S. Florae V. et Mart.
S. Caii PP.
S. Marcelli Mart.

DE MONASTERIO.

Monasterium hujus Abbatiae Monachi S. Basilii tenuere primum suo Abbate Monacho ejusdem ordinis, deinde sub Priore etiam Monacho, postquam in commendam fuit Abbatia redacta.

Hoc autem Monasterium modo parvum est, tres habet cellas pro monachorum habitatione, praeter duas aulas pro Priore, habet nec non necessarias officinas.

Expleta itaque Visitatione Ecclesiae Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator perlustravit Monasterium, aulas Prioris, cellas Monachorum, officinas, fabricasque omnes interiores et exteriores, et nonnulla decrevit, prout inferius.

§ II.

De Visitatione Status Formalis.

Servitio Ecclesiae hujus Abbatiae a primaeva ejus fundatione Monachi Ordinis Sancti Basilii fuerunt adscripti, qui noctu, diuque divina officia decantabant, sacra peragebant, ac reliqua Ecclesiae munia obibant. Olim enim, ut prodit Visitator Vetus, servitia Divini Cultus huius Ecclesiae per tres Monachos Sacerdotes, et unum Clericum exequebantur sub ritu graeco; tempore vero ejus Visitationis Sacerdos unus latinus et unus Clericus praedictae Ecclesiae inserviebant. Hinc Visitator Puteus, qui ad restaurationem Abbatiarum summopere intendebat, ordinavit, quod donec redditus Abbatiae uberiores fierent, essent duo Monachi Sacerdotes.

Forma autem praesens hujus Abbatiae est, ut Abbatem Commendatarium ad regiam praesentationem obtineat; isque modo est D. Didacus La Gaypa ex praesentatione Regis Caroli Borbonii regnantis.

Habet in Ministros Divini Cultus Priorem cum converso.

Itaque Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator perlustravit servitia Divini Cultus, Priorem, quem super idoneitate examinavit, ac omnia visitavit, quae ad statum formalem pertinerent, et nonnulla decrevit, prout inferius.

§ III.

De visitatione status realis.

Olim Monachi, antequam Abbatia redacta fuisset in Commendam, sibi necessaria subministrabant, omnesque expensas pro Cultu Divino, fabricisque, et jocalibus substinebant de redditibus Abbatiae, quos ipsi integre possidebant. Subin vero commendata Abbatia, praedicta omnia onera ad Abbatem Commendatarium spectarunt. Hinc Regii Visitatores pro his omnibus certam taxarunt summam super Abbatiae redditibus. Ita visitator Puteus pro victu et vestitu duorum Monachorum taxavit annuas unc. 34, pro Cultu Divino unc. 6, 22, et pro fabricis et jocalibus uncias annuas quinque per octo annos; deinceps vero in perpetuum, cum plantatae vineae reddere fructus incipere possent, annuas uncias saltem octo.

Tandem facta per Brutum Farnetum Mensarum separatione, fuerunt quaedam bona dismembrata a Mensa Abbatiali, et Conventuali Mensae adsignata pro Monachorum substentatione, et Cultu Divino.

Itaque Illmus, et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator perlustravit, atque examinavit omnia bona, emolumenta, jura et redditus Abbatiae, eiusque onera, sive gravitias, mensam quoque Conventualem, redditusque omnes Monachorum. Visitavit nec non jocalia et supellectilia Ecclesiae, massam pro fabricis et jocalibus, onera, et celebrationes missarum, ac omnia ad statum realem pertinentia; cunctaque invenit, prout sequuntur:

Bona et redditus Abbatiae.

Bona huius Abbatiae plura sunt deperdita, et usurpata, redditusque sunt maxime imminuti, adeo ut.

In relatione facta in Officio Conservatoris Regalis Patrimonii anno 1731; redditus Abbatiae ascendunt ad unc. 120, 4 super bonis, quae sequuntur in ea tamen relatione nulla habetur ratio de mensarum separatione, cum inter gravitias Abbatiae recenseatur summa unc. 34 pro victu, et vestitu monachorum.

Bana autem, et redditus sunt:

Terrae nuncupatae *de Bordonaro* in Ramecta.	on7	12	»	»
Terrae nuncupatae lavinae in territorio Montis Fortis . .	on7	8	»	»
Foresta nuncupata *Lumia*	on7	6	»	»
Foresta nuncupata *di Carlo*.	on7	1	10	»
Ex arboribus mororum, et vineis.	on7	48	24	»
Diversi census	on7	44	»	»
Summa	on7	120	4	»

In relatione vero facta per Deputationem Regni anni 1737 redditus huius Abbatiae ascendunt ad annuam summam. . . . . . on7 296 » »

Quoniam vero ratione reddituum fuerunt taxata onera, et gravitiae in summa on7 69 14 8

Modernus Abbas de hoc reclamavit, contenditque ut per Regium OEconomum exigerentur redditus, ac ex iis solverentur taxatae summae pro oneribus, et gravitiis, prout inferius.

Redditus autem, qui modo exiguntur sunt:

Census existentes in Civitate Messanae.

A Sacerdote D. Placido Piccolo solvuntur quolibet anno super domo, et apotheca in contrata Judaeae . . . . on7 1 6 »
A Placido Insulere super domo in contrata S. Mercurii. . on7 » 10 »
A Cosimo Guardabosco super domo in planitie S. Philippi . on7 » 3 »
A Francisco Mircelli, olim Ciauciolo super parva domo, et apotheca in contrata Judaeae . . . . on7 » 10 »
A D. Marcello Randazzo super magna domo prope Judaeam, nuncupata *la Torre di Randazzo.* . . . . on7 1 26 »
A Maria Ruggeri super domo extra civitatem . . . . on7 » 4 6

Census existentes in Casali Sancti.

A Petro Giunta olim Paschale d'Andrea super loco in eodem territorio cum duabus domibus dirutis . . . . on7 2 » »
A Pasquale d'Andrea super loco hujus territorii . . . . on7 » 17 6
A Magno, et novo Hospitali civitatis Messanae super loco contermino supradicti de Andrea. . . . . on7 » 8 13
A D. Hieronymo Caloria super loco in dicto territorio . . on7 » 18 »
Ab Ecclesia Parocchiali Casalis Sancti super loco in dicto territ. on7 2 » »
A Natale Fucili super terris in contrata nuncupata *di Calorendi.* on7 » 12 »
A Johanne d'Andrea unc. 8, 5 videlicet unc. 7, 5 ex censu perpetuo super loco in dicto territorio, unc. 1 ratione bullae super domo dicti casalis . . . . on7 8 5 »
A Monasterio Sanctae Mariae Gratiarum de Bordonaro super petio terrarum prope dictum Monasterium . . . . on7 » 2 »
A D. Nuntio Agnello super petio loci in dicto territorio. . on7 » 6 »
A Baissa D. Francisca Moleri super loco in eodem territorio. on7 7 » »

Census existentes in Casali Gazii.

A D. Rosalia Castilletti, olim Maria Cacciola super tribus petiis locorum in dicto territorio . . . . on7 » 17 »
A Clerico Francisco Crispo, olim Petro Tondello super petio loci etc. in contrata *delli Pignari* dicti territorii . . . . . . on7 » 18 »
A Matthaeo di Martino, olim Dominico Perracino super terris, sive costera in eadem contrata . . . . on7 » 12 »
A Josepho lo Miglio, et Petro Macari super duobus locis unitis in domo in eadem contrata. . . . . on7 4 » »
A Rev. D. Andrea de Andrea Eremito super loco in eadem contr. on7 1 » »
A Cajetano, et Ignatio Martino, et Angela Cabreri. . . on7 » 9 »
A D. Horatio Chinigò, et D. Johanne Arezzo super loco in eadem contrata *Pignari.* . . . . on7 1 2 »
A D. Luca Cucchiglia, olim D. Placido Averna super loco in eadem contrata. . . . . on7 » 28 »
A Sorore Maria Gravina pro 3 censibus . . . . . on7 4 13 »

A Domo, uti vulgo dicitur delli Verginelli Messanae pro medietate frondium super loco in eadem contrata.	onz	1	2	»

Census existentes in Casali Bordonari

A Rosaria di Domiuico super domo in contrata, uti dicunt, del Casalotto	onz	»	»	15
A Josepho Carbonaro super petio terrarum in dicta contrata	onz	»	»	10
A Johanne Mangano super petio loci in dicta contrata	onz	»	»	10
A M. Cosimo Mangano super domo in dicta contrata	onz	»	»	10
A Sebastiano Ferrara super vinea in dicta contrata.	onz	»	»	10
A Litterio Raffà super medietate domus in eadem contrata.	onz	»	»	10
A Francisco Mangano super domo in eadem contrata.	onz	»	1	»
A Francisco, et Catharina Radesi pro duobus censibus	onz	»	4	10
A Catharina Cucciotta, et Berlinghieri super domo in eadem contrata	onz	»	1	10
A Johanne Guerrera super quatuor domibus in eadem contrata	onz	»	3	»
Ab Antonino de Dominico, et Antonia Mangano super quibusdam domibus et petio loci in eadem contrata.	onz	»	8	10
A Catharina Cardidi super petio loci in eadem contrata.	onz	»	1	10
A Benedicta Raffà super domo in eadem contrata	onz	»	»	15
A Josepho di Salvo pro duobus censibus super duabus domibus in eadem contrata.	onz	»	1	15
A Rev. D. Blasio Cardidi pro tribus censibus.	onz	»	5	10
A D. Bartholomaeo Avarna pro duobus censibus, uno unc. 8, alio tt. 12 super loco, in molendino in dicto territorio.	onz	8	12	»

Census existentes in Casali Lumiae Inferioris.

A Johanne Vinci super loco in contrata di Fischera.	onz	»	10	»
A Salvatore Marabito, et Antonia Ciatorino super domo, et costera in dicto territorio.	onz	»	»	15
A Joachimo Belluso super petio loci in contrata *Fischera*.	onz	»	5	0
A Capella S. Literae super loco in dicto territorio.	onz	»	28	10

Census existentes in Lumia Superiori.

A D. Mario Bandera pro duobus censibus super foresta, et aliis terris	onz	5	25	»
A Didaco Galletta super loco in dicto territorio	onz	»	9	»
A Philippo Calarozzo pro duobus censibus super duobus locis.	onz	»	3	»
A Didaco Mangano, Salvatore Morabito, et Dominico Pandolfino super loco in contrata della Prisa	onz	»	4	»
A Philippo Currao super petio terrarum in contrata *di Bertuni*	onz	»	1	»
A Josepho Calarozzo super loco in contrata del Sacco	onz	»	2	5
A Johanne Currao super petio terrarum in contrata *d'Iraci*	onz	»	1	2 3
A Canonico D. Francisco Brancato, et Dominico Pandolfino super duobus locis in contrata *Iraci*.	onz	»	7	»
A Josepho lo Miglio super domo, et petio terrarum in dicto casali	onz	»	1	10
A Petro Macari super loco nuncupato *Acciardo*	onz	»	3	»
A Michaeli Vinci super loco in dicto territorio.	onz	»	7	10

A Martino Currò pro duobus censibus. . . . . . onz » 4 10
A Cosimo Calarozzo super loco in contrata del Sacco . . onz » 3 »
Ab Angelo Calarozzo pro duobus censibus . . . . . onz » 7 10
Ab Ecclesia Parrocchiali Sancti pro duobus censibus. . . onz » 3 10
A Dominico Calarozzo super loco in contrata Vallone del Sacco onz » 3 10

Census existentes in Myli Inferiori.

A Josepho Caruso super domo . . . . onz » 1 6
A Josepho Pettella super duabus domibus. . . . . . onz » 2 12

Census existentes in S. Stephano Superiori.

A Cosimo di Costa tutore, et administratore bonorum Rosae, Paulae, et Domitillae Sinagra Sororum super loco in contrata *dell'Abbate* in dicto territorio . . . . onz » 3 »

Census existentes in Massa S. Luciae.

A Rev. Gaspare La Rosa super loco in dicto territorio . . onz 1 24 »

Census existentes in territorio Ramectae, et Bavusii.

A Rev. D. Antonio Ardizzone super loco in contrata olim *Malpirito*, seu *Piranio*, nunc *li Corrii di lu Mulinuzzo* . . . . . onz 1 » »
Ab haeredibus quondam Vincentii Messina super loco in contrata *dellu Loddu* . . . . onz » 20 »

Census in territorio Spataphorae.

A Josepho Barbesa super quidusdam petiis terrarum in dicto terr. onz 4 » »

Census in territorio Putei de Gotho.

A Catharina Broccio, et per illam Alvaro Villadicane super loco in contrata *Burdunaro*. . . . . onz 1 15 »
A Principe Spataphorae super terris seminatorialibus in eadem cont. onz 1 18 »

Census existentes in Valdina.

A diversis personis in solidum super diversis locis in casali Maurojannis territorio Valdinae . . . . onz 12 » »

Census in territorio Monfortis.

A Reverendo D. Petro Greco super duobus locis in contrata di Reotto onz 2 25 »
A Principe Monfortis super duobus petiis terrarum territorialium onz 2. » »
Item a D. Mario Manganaro super casaleno cum puteo in contrata Ecclesiae Sancti Mercurii civitatis Messanae. . . . . . onz » 15 »

A Conventu S. Mariae Carmeli Majoris Messanae super domo in eadem contrata. . . . . on7 » 15 »

Summa redditunm . . on7 87 3 3

Onera, et gravitiae Abbatiae.

Pro tandis, turribus, pontibus, et regentibus. on7 45 10 3 3
Pro Don. 2000 scutat. quolibet anno. on7 12 25 19
Pro donativo scutatorum 1000. . . . . on7 8 12 14
Pro fabricis et jocalibus. . . . . on7 5 » »
Solvit hactenus praedicta Abbatia Seminario, sive Professatui SS. Salvatoris Messanae uncias tres, quae in posterum solvendae sunt Seminario erigendo per Archimandritam juxta decretum Illmi Dni Visitatoris, ut inter decreta communia . . . . on7 3 » »

Summa onerum. . . on7 74 18 16 3

Summa Summarum.

Introitus inportat. on7 87 3 3
Exitus on7 74 18 16 3

Remanent pro Abbate Commendatario on7 12 14 6 3

Praetensiones Abbatiae.

Praetendit Abbatia praedicta infrascriptos census videlicet.

In Casali Cumiae.

A Conventu S. Restitutae Patruum Discalceatorum S. Augustini super loco per eos possesso in casali Cumiae superioris. contermino loci Johannis Vinci, et loci haeredum quondam Canonici D. Francisci Brancato emphyteutarum Abbatiae. . . . . on7 » 12 »
A Didaco, et Bartholomaeo Mangano super loco in casali inferiori Cumiae, contermino loci D. Joachimo Belluso emphyteutis Abbatiae. on7 » 11 10

In Myli Inferiori.

A Francisco Cirino, et Francisca Parisi super duabus domibus existentibus in dicto casali prope Ecclesiam S. Marci . . . . on7 » 3 »

In Bordonaro.

A D. Bartholomaeo Averna civitatis Messanae possessore loci *al Cintaro* ad flumariam Bordonari, olim concessi Salvio Sveglia pro annuis unciis 8, de quibus modo solvit Abbatiae praedictus de Averna unc. 6, 11. Unde praetendit Abbatia solvi integra summa . . . . . . on7 8 » »

Ab eodem Averna super petio terrarum unito cum praedicto loco *al Cintaro* . . . . onz » 1 »

Ab eodem super petio loci cum arboribus mororum, et domo sub *Rocca Bordonari* . . . . onz » 2 »

Ab eodem super parva domo cum arboribus mororum sub dicta *Rocca Bordonari*. . . . . onz » » 15

In Casali Catalani.

Ab eodem D. Bartholomaeo Averna super domo in casali praedicto, quam inhabitat Bartholomaeus Todaro . . . . onz » 2 »

Ab haeredibus D. Federici Burla super petio loci, parte integri loci nuncupati di Catalano . . . . onz » 3 »

In S. Stephano Superiori

Possidet Abbatia censum tt. 4, 10 super loco mororum, vinearum, aliarumque arborum, in contrata *dell'Acqua della Vita*, possessa a diversis personis . . . . onz » 4 10

In civitate Messanae.

A D. Marcello Randazzo super cella vinaria incorporata cum ejus domo, modo stabula in Parochia S. Nicolai in contrata Judaeae . onz » 4 »

Ab Ecclesia Sancti Mercurii civitatis Messanae super domo in contrata S. Annae Veteris . . . . onz » 10 »

Ab haeredibus quondam Mag. Ramondellae Sessa super domo in contrata *dell'Olivella* civitatis Messanae . . . . . . onz » 3 »

In Plana Melatii.

A diversis personis super molendino, et terris mororum, aliarumque arborum in territorio Monforti in contrata di *Mileto* salmae tres farinae, quae important . . . . onz 9 » »

Ab haeredibus quondam Francisci vulgo *Ciccola Melina* super domo in terra Monfortis in contrata S. Michaelis . . . . . . onz » 3 10

Ab haeredibus quondam Marini Lo Rotto terrae Monfortis super magna domo in suburbio dictae terrae. . . . . onz » 2 »

Ab Antonio Josepho Saccano haerede quondam Laci Andiloro terrae Monfortis super loco prope dictum suburbium. . . . . . onz » 1 »

A Polito di Renda, Dominico, Stephano, et Johanne Angelo di Irigo super petiis locorum nuncupatorum *li Giardini* prope terram Monfortis onz » 1 4

A Stephano lo Melo terrae Monfortis super loco mororum, et castanearum in contrata *delli Giardini*. . . . . onz » 2 10

A Mro Silvestro lo Grillo super loco castanearum etc. in dicta contrata *delli Giardini*. . . . . onz » » 10

A Hieronymo di Leoni quondam Coletta super loco mororum, aliarumque arborum in dicta contrata *delli Giardini* . . . . . onz » 1 15

A Dominico Scibilia, et haeredibus quondam Baptistae Scibilia, et An-

drea la Ficarra in solidum super eorum locis mororum, prope terram Monforti, in contrata olim *di Pannibuda*, et postea *di Palo* . . onz » 3 10.

A Francisco Andaloro, et Salvio Cuminola in solidum super eorum locis in contrata *di Palolo* . . . . onz » 3 10

Ab Antonio lo Grillo, Blandano de Agrò quondam Artalis, Mag. Andrea Profirari, Antonino di Xhara, et Nuntio di Xhara in solidum super eorum locis castanearum, mororum etc. in contrata *di Salvano* . onz » 1 15

Ab haeredibus quondam Jacobi Mariae Saccano, Johanne Caloiro, et Mariano Caloiro ejus filio terrae Monfortis super eorum locis in contrata *delli Formanici* . . . . onz » » 10

A Johanne Caloiro, alias lo Nano, et Augustino ejus filio in solidum super petio terrarum cum duobus olivetis nuncupatorum di Xhari onz » 2 »

A Jacobo Minutoli, et haeredibus Jacobi Timpuni, Mariano Caloiro, et Francisco Cannistraci super eorum locis in contrata *di Pagliaria* dictae terrae Monfortis in solidum . . . . onz » 12 »

DE MENSA CONVENTUALI

Brutus Farnetus pro tribus Monachis ad rationem unc. 17 pro quolibet, et pro unc. 6, 22 pro Divino Cultu, quae conficiunt summam unc. 57, 21 adsignavit infrascripta bona; Videlicet.

Locum, quem tenebat ad medietatem Salvius de Arrigo, conterminum Monasterio Flumariae, et viae *delli Pignari* adsignatum pro unc. 15, quem modo possident Pasqualis de Andrea, Marius Frassica, et Antonius Frassica pro. . . . . onz 5 » »

Locum, quem tenebat ad medietatem Antoninus Mazzeo existentem in dicta contrata, adsignatum pro unc. 6 modo locatum Antonino Ioci pro. onz 3 16 »

Locum, quem tenebat ad medietatem Dominicus de Mazzeo, conterminum Viridario Monasterii, adsignatum pro unc. 11 modo concessum ad medietatem Antonino Raffa pro. . . . . onz 10 » »

Item certam frondem existentem in loco dicti *de Mazzeo*, adsignatam pro unc. 5, 22, quae modo non existit.

Vineam, quam tenebat ad medietatem Franciscus Frassica supra aquam Abbatiae, adsignatam pro unc. 5, quae modo reddit . . . . onz 4 » »

Vineam, quam tenebant ad medietatem Nicolaus, seu Cola, et Salvius Frassica, conterminam loco Vespasiae Campagna, et Francisci Frassica, adsignatam pro unc. 11, quae modo reddit. . . . . . onz 10 » »

Item Viridarium Monasterii adsignatum pro unc. 4, quod, et modo reddit . . . . onz 4 » »

Bona acquisita post Mensarum separatione

Dumus pro serico, vel ut vulgo dicitur *manganello*, radditque. onz 1 » »
Paschalis d'Andrea solvit super sua domo pro legato Missarum. onz » 22 »
Item de Andrea super eadem domo: f. d. d. solvit . . onz » 6 »
Antoninus Galluccio pro tertia parte ejus domus solvit . . onz » 15 »

Quoniam vero praetenditur ab Abbate Commendatario bona adsignata Mensae Conven-

tuali per Brutum Farnetum fuisse taxata minus, quam valebant, et è contra praetenditur a Monachis praedicta bona non reddere adsignatam summam. Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator decrevit omnia revideri, prout fusius in decretis communibus. Separatio autem mensarum, et adsignatio bonorum facta per Brutum Farnetum est, prout sequitur.

ACTA SEPARATIONIS MENSARUM

FACTAE PER BRUTUM FARNETUM.

» In Dei nomine amen.

» Per praesens publicum instrumentum cunctis pateat, evidenterque notum sit, quod » anno a Nativitate Domini 1589 Ind. 3, die vero 6 mensis septembris, Pontificatus in » Christo Sanctissimi Patris Dni Nri Dni Sixti providentia Dei Papae V anno ejus V, » in mei Notarii publici, testiumque infrascriptorum, ad haec specialiter vocatorum, et » rogatorum praesentia admodum Rdus et Exc. Dnus Brutus Farnetus V. J. D. Spo» litanae Dioecesis etc. cog. etc. a Sanctissimo Dno PP. nostro Sixto, et successore ab » Illmo et Rmo Dno Julio Antonio Sanctorio tituli Sancti Bartholomaei in Insula S. » R. E. Presbytero Cardinali Alexandro nuncupato Sancti Basilii protectore super refor» matione Monasteriorum dicti Ordinis, Deputatus substitutus, et Subdelegatus, prout » plane patet in ejus commissione, sub datum in palatio Montis Citorii Illmi et Rmi Dni » Cardinalis protectoris, anno a Nativitate Domini 1589, die 10 mensis maii Pontificatus » praelibati Sanctissimi Dni Sixti PP. V.

» Asseruit coram nobis Notario, et testibus infrascriptum Sanctissimum Dominum No» strum felicis recordationis PP. Gregorium XIII ordinasse, et instituisse dictam refor» mationem praedictorum Monasteriorum Ordinis Sancti Basilii in Italia praesertim, me» diante Congregatione Illmorum et Rmorum DD. Cardinalium Deputatorum super re» formatione Graecorum et Monachorum, et Conventuum dicti Ordinis in Congregatione » juxta decreta Sancti Generalis Concilii Tridentini, nec non super reformatione, et or» dinatione eorumdem, ac concessione privilegiorum inde confectis. Datum Romae apud » S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae 1579 Kal. novembris Pontificatus sui anno » VIII. Quae quidem literae per Illm et Excm Dnum Viceregem, ac ejus Officiales Pa» normi fuerunt exequutae sub die quarta mensis augusti p. p., quorum copiae existunt » in Magno Monasterio Sanctissimi Salvatoris dicti Ordinis Sancti Basilii, et consideratis » considerandis, auctoritate qua fungimur, vigore literarum dictarum felicis recordationis » Papae Gregorii XIII dat, tradit. et assignat, libere, franche, et expedite, absque ullo » gravamine collectarum Ragiarum Rdo F. Mariano Zanghi Priori dictae Abbatiae Stae » Mariae de Bordonaro, Conventui, et Monachis dictae Abbatiae, et illorum Conventui » absentibus, et dicto Priori praesenti, et stipulanti per eos etc. pro eorum Mensa Con» ventuali, et servitio Cultus Divini, bona praedicta, et jura censualia superius expres» sata, nec non omnia membra una cum Ecclesia, et quibuscumque paramentis, orna» mentis sacris, vasis, reliquiis, et aliis rebus, juribus, et pertinentiis ad praesens exi» stentibus in dicta Abbatia, cum oblationibus, et legatis, juribus, honoribus, et oneribus, » et emolumentis pro annis unciis quinquagintaseptem, et tt. 22. Nec non transferens » totum dominium pro dictis Monachis in casu alienationis dictorum bonorum, et censuum » ut possent praedicti Priores, et Monachi pro tempore existentes praestare consensum » in propriis bonis, et censibus de illis consequi laudemium.

» Ad habendum, tenendum, possidendum in perpetuum quamdiu, seu donec, et quous» que in eodem Monasterio Sanctae Mariae de Bordonaro Conventus Monachorum dictae » Congregationis Ordinis Sancti Basilii permanserint, et Deo adjuvante poterunt permanere » ponentes etc. constituentes etc.

» Et insuper idem admodum Rdus, et Exc. Dnus Brutus Farnetus Comm. praedictus
» modo, forma, et facultate ut supra narratis, assignat, concedit, et tradit, ut supra modo,
» et forma Priori, et Monachis. et Conventui, Domum, seu habitationem dictae Abba-
» tiae, seu Monasterii Sanctae Mariae de Bordonaro, positam in flumaria Bordonarii, tur-
» rim, domum, ac terras retro Ecclesiam, magazenum novum, nondum completum, et
» aliis necessariis officinis, et aedificiis constructis, et construendis pro eorum proprietate,
» et propria habitatione, et Conventui pro Priore dictae Abbatiae, et Monachis Sanctae
» Mariae de Bordonaro ex una, et pro Nob. Martio Patera Procuratore Spect. et Rdi
» Dni D. Petri Guirrera Abbatis dictae Abbatiae partibus ex altera electis, habita in-
» vicem deliberatione simul cum dicto Priore, et Monachis dicti Monasterii, quomodo
» melius et aptius pro Monachorum commoditate Mensa Conventualis huiusmodi constitui
» potuisset, et facto calculo juxta praedictam taxam, et inveniens pro mensa praedicta
» ascendi ad summam, et valorem unciarum quinquagintaseptem, et tarenorum viginti-
» duorum monetae hujus Siciliae Regni, ad rationem triginta taren. pro qualibet uncia,
» computato tamen servitio Cultus Divini proposuit, atque constituit praedicto Conventui,
» et ejus Monachis, et Ministris assignare pro dicta Mensa Conventuali annuas unc. 57,
» 22 consistentes in bonis, proprietatibus, juribus, et rebus infrascriptis, vid.

» In primis un luogo, quale tiene a metà Salvo Arrigo colla detta Ab- » bazia di Bordonaro. esistente nel territorio di questa città, nella fiumara » di Bordonaro, confinante colla fiumara pubblica, e col luogo di Antonio di » Arrigo, e colla via delli Pignari, ed altri confini consistenti in vigne, celsi » aggiunti in questo luogo, sacchi quindici di fronda della detta Abbatia » intra lo proprio luogo pro unceis tresdecim quolibet anno in perpetuum » pro quo fuit positus per expertos positas ex utraque parte . on7	13	»	»
» Item un altro luogo, quale tiene a metà Antonio di Mazzeo con suo frati » lo muto quondam Bernardi nella detta contrata, confine con lo luogo di » Dominico Mazzei, et Mario Paternà, ed altri confini consistente in vi- » gne, pomari, ed altri alberi, pro unc. sex quolibet anno in perpetuum on7	6	»	»
» Item altro luogo, quale tiene a metà Minico di Mazzeo colla detta » Abbatia, confine col giardino della detta Abbatia, ed altri confini, con- » sistente in celsi, vigne etc. unc. 11 quolibet anno. . . on7	11	»	»
» Item certa fronda della detta Abbazia esistente entro lo sopradetto » luogo di detto di Mazzeo, con due piedi di celsi, uno dentro la sipala » di detto luogo, e l'altro di fuori, che viene, come dicono, sopra lo muro » dell'acqua pro on7	5	22	»
» Item una vigna, quale tiene a metà Cola, e Salvo Frassica frati, po- » sti nella detta fiumara, confine col luogo di Vespasiano Campagna, Fran- » cesco Frassica, ed altri confini consistente in celsi, certi olivari esistenti » nel luogo predetto in testa della vigna pro unc. undecim quolibet anno » in perpetuum. on7	11	»	»
» Item la vigna, quale tiene a metà Francesco Frassica quondam Cola » esistente in detta fiumara di Bordonaro sopra l'acqua dell'Abbatia, con- » fine delli celsi di questa nobile città di Messina, e col luogo di Cola » Frassica pro unc. quinque quolibet anno on7	5	»	»
» Item tutto, ed integro un giardino esistente nella detta fiumara con- » finante colla detta Abbatia, e con Domenico di Mazzeo, e colla via del- » l'acqua, consistente in frondi di celsi, araugiari, pergole, ed altri alberi » con suoi spandenti d'acqua, come al presente si trova, pro unciis quatuor » quolibet anno in perpetuum on7	4	»	»

» Quae quidem summae sunt annui valoris, ut in praesentiarum exti-
» mantur simul computati faciunt . . . . on7 57 22 »

» Et volens predicta omnia exequi, et ad effectum producere juxta formam dictarum » literarum, hodie praedicta die, quo supra coram Nobis Notario, et testibus infrascriptis » praesentibus admodum Rdus, et Excellens Dnus Brutus Farnetus Vice-Protector, et » Commiss. ad id Deputatus, visa relatione facta per supradictos extimatores, et peritos » ex una parte electos, prout penes acta mei Notarii constat; consideratis in eis inter » alia Sanctitatem Suam in Monasteriis Commendatis dicti Ordinis Sancti Basilii, in quibus » Mensa Conventualis a Mensa Abbatiali non est separata, distinxisse Mensam Con» ventualem a Mensa Abbatiali ab eisdem Monasteriis, quousque illa commendata fue» runt, et bonorum stabilium, proprietatum, juriumque partem etc. perpetuo dismem» brasse, atque divisisse, ad alendum solitum Monachorum, et Ministrorum numerum; » ad victum, vestitum, aliaque ad eorum substentationem necessaria comparanda suffi» ciant; ac voluisse quoscumque Commendatarios eorumdem Monasteriorum teneri ad » assignandum totidem bona, proprietates, et jura, prout in eisdem literis plenius dicitur » contineri. Qua propter supradictus admodum Rdus et Exc. Dnus Brutus Farnetus Comm. » ad id deputatus, volens juxta seriem, continentiam, et tenorem, de verbo ad verbum » per dictas literas exequi, et ad effectum producere, et praesertim praedictam Conven» tualem Mensam separatam ab Abbatiali in bonis proprietatibus, et juribus constituere, » et assignare juxta formam dictarum literarum, et taxam factam, seu ordinatam per » Rmum Dnum D. Franciscum del Pozzo Archimandritam, olim in praedictis Monasteriis » Visitatorem S. Basilii Deputatum, in qua reperitur assignasse pro Abbatia, et Mona» sterio S. Mariae de Bordonaro numerum Monachorum, et Diaconorum trium, et pro » quolibet Monacho, et Diacono, pro ejus victu, et vestitu, et aliis necessariis, et op» portunis uncias decem, et septem in tot pecunia numerata.

» Quo circa idem admodum Rdus et Excellens Brutus Farnetus Commessarius prae» dictus consideratis, et mature discussis omnibus bonis, proprietatibus, fructibus, juri» bus, redditibus, et proventibus, atque emolumentis dictae Abbatiae, seu Monasterii, et » oneribus, ac variis, et multis expensis, quae et quas quotidie subire, et fieri opor» tent, una cum extimatoribus. Quae praedicta omnia perpetuo sibi habeant, possideant, » atque detineant libere, franche, et expedite absque ullo impedimento, nec non omnia » membra una cum eorum Ecclesia, et quibuscumque paramentis, et ornamentis, sacris » vasis, reliquiis, et aliis rebus, juribus, et pertinentiis ad praesens existentibus in dicta » Abbatia, seu Monasterio Sanctae Mariae de Bordonario, cum oblationibus legatis etc. » juribus, honoribus, oneribus, et emolumentis supradictis etc.

» Nec non auctoritate, qua supra concedit facultatem lignandi in terris dictae Abba» tiae cum licentia tamen Rdi Abbatis dictae Abbatiae pro tempore existentis, vel ejus » Procuratoris, dummodo cedant, seu incidant ligna tantum, quae mortua solent appellari, » et non aliter etc.

» Et pro observantia praedictorum praedictus admodum Rdus Dnus Brutus Farnetus » Vice-Protector, et ad id Commissarius Deputatus praecipit, et expresse mandat qui» buscumque Abbatibus dictae Abbatiae praesentibus, et futuris pro tempore existentibus, » et eorum Gubernatoribus, et Procuratoribus, praesentibus, et futuris, nec non Rdo Fri » Mariano Longhi Priori dictae Abbatiae ibidem existenti, imo praesenti, et intelligenti, » Monachis, et successoribus suis pro tempore existentibus, Abbatibus Generalibus Ordi» nis Sancti Basilii, ut debeant, et quilibet ipsorum debeat cum effectu juxta seriem, » et tenorem praesentis instrumenti, et bullae praedictae exequi, et inviolabiliter in per» petuum observare sub poena excomunicationis, et aliis poenis Sanctissimo Dno Nro PP. » Sixto V reservatis.

» Actum in Magno Monasterio Sanctissimi Salvatoris Linguae Phari Messanae in camera » solitae residentiae praedicti admodum Rdi et Exc. Dni Bruti, positum in dicto Ma» gno Monasterio anno Ind. die, mense, et Pontificatu praemissis; praesentibus ibidem ma» gistro Matthaeo Brigandì, Antonio de Aquilera, Dominico Cirasella, Johanne Antonio » Lo Virdi, et Caesare Piccolo — Ex actis mei Notarii Salvi Pictari Regii publici Mes» sanensis Cancellarii — Collectione Salva ».

JOCALIA ET SUPELLECTILIA ECCLESIAE.

Un calice con coppa di argento, e piede di rame dorato con sua patena.
Due corone di argento nel quadro della B. V.
Tre vasetti di argento per l'olii santi con sua bussola di stagno.
Una pisside di argento con tutto il piede, ed un camperino di argento, di peso libbra una in circa.
Una casubola di seta alla moda bianca con suoi ornamenti di oro, stola, manipolo, borsa, e palla ec. con sopracalice di seta.
Altra casubola di drappo falso di seta, e filato di tutti colori, con stola, manipolo, e borsa.
Una casubola di seta rossa, e bianca con sua stola, manipolo, borsa, e palla.
Altra casupola di damasco nero con sua stola, manipolo, borsa, e palla.
Una casubola verde di seta, con suo manipolo, stola, borsa, e palla.
Di tutti questi colori vi sono i sopracalici di seta.
Altra casubola di lama fiorata.
Una tovaglia bianca, e rossa lavorata.
Quattro corporali.
Cammici numero quattro.
Tovaglie, e sottotovaglie di altari numero dieci.
Innanti altari per l'altare maggiore di tutti colori numero uno.
Altro rosso, e bianco, ed altro verde.
Per gli altri due altari vi sono due di pittura.
Un lampiere di rame giallo.
Vasi, candelieri, e fiori per tutti gli altari.

Molte reliquie dei Santi, senza però le loro autentiche in Monastero.

Sono cioè di:

S. Hyacinthi Mart.
S. Justini Mart.
S. Cornelii Mart.
S. Zenonis Mart.
S. Gabini Mart.
S. Italis Mart.
S. Candidae Mart.
S. Placidi mart.
S. Victoris Mart.
S. Florae V. M.
S. Caii PP.
S. Marcelli Mart.
S. Gaudentii Mart.

Onera Missarum.

Pro quondam Josepho d'Andrea missae decem in quolibet anno.
Ad intentionem quondam D. Francisci Averna missae tresdecim in mense decembris cujuslibet anni.
Item tenentur Monachi celebrare missas pro Regibus defunctis, anniversaria peragere, ac missam Conventualem applicare juxta decretum commune.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, ac discussis relationibus praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis ex parte Procuratoris Commendatarii, et ex parte Prioris Monasterii, quae tamen fuerunt admissae, quoad nullum inferrent praejudicium.

Illmus et Rmus Dnus Visitator Generalis decrevit, atque mandavit, quod altaria paliis omnium colorum instruantur, ac fiant de novo conopea, omnium pariter colorum.

Quod duo adminus Sacerdotes, et unus famulus in Monasterio sint, quorum saltem unus quotidie in Ecclesia celebret, donec melius per Sacram Regiam Majestatem fuerit super parvis Monasteriis provisum.

Quod ex redditibus Abbatiae pro fabricis, et jocalibus solvantur, et deponantur quotannis unciae quinque, quae administrentur per deputatos fabricarum Monasterii Magni Sanctissimi Salvatoris.

In reliquis observentur Decreta Generalia et Communia.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ABBATIAE ET MONASTERII S. MARIAE DE MILI ORDINIS S. BASILII MAGNI, PERPETUO UNITAE HOSPITALI MESSANENSI HABITA PER ILLMUM ET RMUM DNUM REGIUM GENLEM VISITATOREM D. JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS DIE 28 SEPTEMBRIS 1742.

Parta contra Saracenos victoria, Rogerius Comes templum, et Coenobium Ordinis S. Basilii in pago flumariae de Mili ab urbe Messana 7 m. p. distante extruxit ad Beatae Virginis honorem. Illudque pro sua munificentia perampla donans dote; jurisdictione in pago Mili insignivit, uti ex ejus privilegio.

Quare Abbas hujus Abbatiae est oppidi Milis Baro cum potestate creandi officiales.

Haec Abbatia primum Abbates regulares habuit, subinde Commendatarios, tandem ea tamquam de Regio Jure Patronatus ex literis Caroli V Imperatoris Hospitali Messanae fuit perpetuo unita; quare Abbas perpetuus Commendatarius est Rector Hospitalis, qui in Regni Comitiis 27 sedet loco.

Insuper huic Abbatiae sunt adnexae Ecclesiae, seu Granciae vid.

I. S. Mariae Annunciatae in via, qua itur Messanam.

II. S. Stephanis Protomartyris in territorio Francaevillae.

Ecclesia ergo hujus Abbatiae, quae Parocchialis est, quatuor constat altaribus praeter aram maximam. Habet chorum, sacristiam, turrimque campanariam, duabus instructam campanis.

In ea autem asservantur sacrae reliquiae, quae sunt:

Lapis cum cerebro S. Stephani in reliquiario argenteo.

Reliquia S. Guillelmi.

Reliquia S. Blasii.

Ex lacte Beatae Virginis.

Reliquia Sanctae Mariae Magdalenae.

Ex lapidibus Sepulcri D. N. J. C. in reliquiario argenteo

Reliquiario S. Petri in reliquiario argenteo.

Monasterium parvum est, duobus constans dormitoriis cum quinque cellis pro Monachis praeter aulas Prioris, habetque necessarias officinas, et viridarium.

Tempore visitatoris Putei hoc Monasterium inhabitabant tres Monachi Sacerdotes, Diaconus, et famulus, qui servitia Divini Cultus explebant, et in omnibus Ecclesiae inserviebant. Nunc vero sunt tres Monachi Sacerdotes, quorum unus est Prior Monasterii, duo conversi, et unus famulus. Et quoniam haec Abbatia in Commendam fuit redacta, sicut aliis de Regio Patronatu Abbatiis contingit. Regii Visitatores de redditibus Commenda-

tarii, substentationi Monachorum, Divino Cultui, fabricisque, et jocalibus providere satagerunt. Hinc Visitator Puteus pro victu, et vestitu quatuor Monachorum, et famuli adsignavit annuas uncias 85; pro Divino Dultu annuas uncias 10; nec non pro festivitate Ecclesiae, quae fit die octavo septembris unc. quatuor. Pro oleo, et cera Ecclesiae della Muntadella, membri Abbatiae, et pro ejus festivitate unc. 2, 13, 10. Pro stipendio Capellani unc. sex. Pro fabricis et jocalibus Ecclesiae Abbatiae annuas unc. quindecim.

De bonis et redditibus Abbatiae.

Quoniam Rectores Hospitalis non praesentarunt ob legitima impedimenta debitas relationes, quas Illmus Dnus Visitator intra sex menses praesentari mandavit, prout in decretis, hinc bona, et redditus huius Abbatiae, ejusque onera, et gravitiae, quae siut, modo ignorantur; qua re in peculiari relatione describentur.

DE MENSA CONVENTUALI.

Brutus Farnetus, sicut in omnibus Abbatiis Ordinis S. Basilii separavit Mensam Abbatialem hujus Abbatiae, et Conventualem, absignavitque pro Conventuali de more certa bona stabilia in summa unciarum 104 pro substeutatione Monachorum, et servitio Divini Cultus. Quoniam vero Administratores Hospitalis reclamarunt ab hujusmodi seperatione, praetendentes bona adsignata fuisse taxata minus, quam valebant, fuit inter eosdem Administratores Hospitalis, et Monachos inita transactio, qua Administratores Hospitalis se obligarunt dare Monachis pro eorum substentatione summam annuam unciarum 75, nec non assignarunt eisdem viridarium conterminum Monasterio pro summa unc. 15, ac proinde nulla deinceps haberetur ratio de assignatione facta per praedictum Brutum Farnetum. Remansit hinc Hospitali obligatio dandi summam pro Divino Cultu Ecclesiae, Abbatiae, et Ecclesiae S. Mariae Annunciatae, nec non pro fabricis, et jocalibus juxta Visitationem Putei.

Caeterum praedictum Monasterium exigit super nonnullis bonis, ratione legatorum Missarum annuam summam unc. 3, 8.

JOCALIA ET SUPELLECTILIA ECCLESIAE

Altare Maggiore.

Il quadro della Vergine Santissima con due corone di argento.
Un portaletto di terzanello bianco. — La machinetta dorata.
Un Crocifisso di ottone.
Un padiglionetto d'imbroccatello rosso, e bianco.
Altro verde — Altro pavonazzo.
Un tabernacolo con suo portaletto per il Santissimo Sacramento.
Quattro cornocopii.
Un tabernacoletto, dove si conserva l'olio santo in un vaso di stagno con dentro 3 vasetti piccoli di argento.
Un lampiere di ottone — Un campanello della sacristia.
Un tappeto di panno rosso — Due campane sopra la chiesa.
Altari n. quattro con suoi addobbi, come segue, ed inclusi gli addobbi dell'altare maggiore.
Carte di *Gloria* num. cinque, coll'*In Principio*, e *Lavabo*.

Vasi, candelieri, e rami a sufficienza.
Tovaglie, e sottotovaglie numero quindici.
Paraltari num. 10 di colori convenienti, inclusi uno riccamato per l'altare maggiore.
Un fonte di marmo — Il confessionale.

Sacrestia.

Un portale di capicciola.
Un fonte per lavare le mani, e tre tovaglie per le mani.
Un genuflessorio, e sue carte di preparatione per la messa assieme col crocifisso.
Un casciarizzo, ove si conservano le robbe della Chiesa.
Pianete n. sei di colori convenienti con sue stole, manipoli, borse, sopracalici, e palle, inclusa una ricamata.
Una cappa magna con sue tonicelle.
Un tosellino imbroccato falso, con sua francia, e gallone di seta gialla.
Una sedia pontificale investita del suddetto drappo.
Piomazzi per detto pontificale numero tre.
Coltra di genuflessorio.
Cammisi numero cinque con suoi ammitti, e cingoli, incluso il cammice fino adornato con distinta guarnizione.

Onera Missarum.

Pro quondam Thoma Balsamà missae septem quolibet anno.
Pro quondam Leonarda vulgo Leonarduccia Pirrone missae quindecim quolibet anno.
Pro quondam Salvo, et Bartola Fiderico, et Colosi missae 16 quolibet anno.
Pro quondam Antonio, et Petro Aloysio, et eorum haeredibus missae vigintiduo quolibet anno.

Item tenentur Monachi celebrare missas pro Regibus defunctis, anniversaria peragere, et Missam Conventualem applicare juxta decreta communia.

Itaque Illmus. et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator die 28 septembris 1742 se contulit ad praedictam Abbatiam, ubi honorifice de more exceptus per Priorem, et Monachos visitavit Sanctissimum Sacramentum, olea sacra, sacras reliquias, fontem baptismalem, altaria omnia, chorum, librosque chorales, Ecclesiam integram, sacristiam, servitium Divini Cultus, curamque animarum, nec non jocalia et supellectilia Ecclesiae, ac onera et celebrationes missarum. Subinde expleta Visitatione Ecclesiae, perlustravit Monasterium, cellas, officinas, archivium, fabricasque omnes, et viridarium. Tum visitavit Monasterii Priorem, aliosque Monachos, quos et examinavit super idoneitate, nec non visitavit regulas S. Basilii, earumque observatiam. Tandem visitavit, et examinavit bona et redditus Abbatiae ejusque onera, et gravitias, et Mensam Conventualem. Quibus omnibus diligenter perlustratis, ac discussis relationibus praesentatis per Priorem Monasterii in officio Sanctae Regalis Visitationis, quae tamen fuerunt admissae, quatenus nullum inferrent praejudicium; ac aliis aliunde comparatis notitiis.

Illmus et Rmus Dnus Visitator Generalis decrevit, atque mandavit quod renovetur ostiolum armarii oleorum Sacrorum, apposita optima sera et clavi, et confessionale repletur ad formam S. Caroli.

Quod cruces, et tabellae altarium omnium renoventur, nec non baldachinum altaris maioris; quodque illud insuper in gradibus, caeterisque partibus ad decentiorem formam reducatur.

Quod armarium impositum altari Sanctissimi Crucifixi transferatur in sacristia.
Quod reaptetur fons pro abluendis manibus, ac renovetur e cupro pelvis aquae, ut dicitur baptismulis.
Quod chori sedilia decentiora sint, ac omnino tollatur scala lignea, qua e Monasterio in Presbyterium descensus patet, sed eadem ita a parte interiore Monasterii construatur ut conspici nequeat ex Ecclesia.
Quod tota Ecclesia restauretur, ac opere plastico exornetur; ex ea vero tollatur sedile è fabrica inter utrumque fontem aquae benedictae indecenter positum.
Quod fabricae Monasterii omnes judicio peritorum restaurentur expensis hospitalis.
Quod Monachi sex sint, quorum quatuor saltem Sacerdotes, pro quinque autem eorum juxta Visitationem Putei Hospitale quotannis solvat uncias octuaginta quinque; sextus vero victum, et vestitum habeat ex redditibus aliis Monasterii.
Item Hospitale quotannis pro Cultu Divino solvat uncias decem, et praeterea uncias quatuor pro solemnizatione festi Titularis.
Item solvat, et deponat uncias quindecim adminus quotannis semestratim anticipate pro reparatione fabricarum, et jocalibus, et supellectilibus Ecclesiae, et insuper statim solvat quicquid opus erit pro superius praescriptis, quae administrentur per deputatos, servata forma decretorum communium, dans eisdem Dnus Visitator omnem facultatem praesertim exigendi manu regia summas praedictas, quoties non fuerint fideliter per Rectores Hospitalis depositatae.
Quoniam vero Rectores Hospitalis nedum per Edictum moniti, quam nominatim etiam citati non produxerunt relationes necessarias de bonis, ac redditibus Abbatiae, aliasque pront in Edicto, et citatorialibus literis, atque ob publica impedimenta, mox exorta in civitate Messanae, Dnus Visitator eos a poenis censeat excusandos, maudavit eisdem, quod saltem intra alios sex menses illas exhibeant sub eisdem poenis.
Denique in reliquis omnibus Dominus Regius Generalis Visitator praecepit, quod observentur per Rectores Hospitalis, et Monachos respective decreta generalia, et communia.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ABBATIAE ET MONASTERII S. GREGORII DE GYPSO ORDINIS S. BASILII MAGNI CUJUS IN PRAESENTIARUM EST ABBAS COMMENDATARIUS D. EMMANUEL FILINGERI, HABITA PER ILLMUM ET RMUM DNUM D. JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS REGIUM GENLEM VISITATOREM DIE 26 MAII 1742.

§ I.

De Visitatione Status Localis.

Postquam Gypsi Saracenici oppidi incolae Rogerium Comitem dominum acclamaverunt, ipse templum cum Monasterio haud longe ab oppidulo, sed 6 m. p. ab urbe Messana dissitum, divo Gregorio magno nuncupavit, quod Monachis Ordinis S. Basilii tradens perampla dote donavit, pluribusque privilegiis, et prerogativis insignivit. Unde Abbas est Gypsi quasi Baro, cum potestate eligendi balios, aliosque administros.
Accesserunt etiam huic Abbatiae infrascriptae Grangiae, sive Ecclesiae suffraganeae.
I. S. Mariae de Villezi in oppido Bavusi.
II. S Nicolai de Gypso.
III. S. Anastasiae in agro Randatii.
VI. S. Mariae Annunciatae Monialium in oppido Ramectae,

Ex his omnibus haec Abbatia merito de Regio Patronatu est, ad regiam spectat praesentationem, tandis, ac donativis, ac spolia subest, et Regiae Visitationi obnoxia est.

Ecclesia ergo Abbatialis parva est, quae praeter aram maximam, duobus constat altaribus. Habet chorum, sacristiam, turrimque campanariam, duabus instructam campanis.

Ad eam itaque Abbatiam Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator die 26 maii 1742 sumptuosa pro dignitate evectione se contulit, ubi a Priore monasterii et Monachis honorificentissime de more exceptus, Ecclesiamque subiens, visitavit in primis SS. Sacramentum, pixides, tabernaculum, nec non olea sacra, altaria omnia, chorum, librosque chorales, sacristiam, turrim campanariam, ac omnes et singulas Ecclesiae partes.

DE MONASTERIO.

Monasterium huius Abbatiae, quod a primaeva ejus fundatione per Monachos Ordinis S. Basilii sub Abbate Monacho ejusdem Ordinis incolebatur, sub Priore Monacho subinde remansit, postquam in Commendam redacta fuit Abbatia, cujus omnes jus, et dignitas in Commendatarium transiit.

Praedictum autem Monasterium modo constat uno dormitorio cum quinque cellis pro Monachis praeter aulas Prioris. Habet nec non aliud dormitorium, sed non expletum, ac necessarias officinas, et viridarium.

Expleta itaque Visitatione Ecclesiae, Illmus et Rmus Dnus Regius Visitator ejusmodi perlustravit Monasterium, aulas Prioris, cellas monachorum, archivium, dormitoria, officinas omnes, ac omnes et singulas ejus partes, ac viridarium, et nonnulla decrevit, prout inferius.

§ II.

De Visitatione Status Formalis.

Monachi Ordinis Sancti Basilii, qui Monasterium a primaeva ejus fundatione incoluerunt, Ecclesiae quoque inserviebant, divina officia decantabant sub ritu graeco, ac caetera Ecclesiae munia explebant, licet primum sub Abbate Monacho, tandem sub Priore, postquam Abbatia commendata fuit.

Forma autem praesens huius Abbatiae est, ut Abbatem Commendatarium ad regiam praesentationem obtineat. Itaque modo est D. Emmanuel Filingeri, ad praesentationem Regis Caroli Borbonii feliciter regnantis, vigore regiarum literarum, ac bullarum apostolicarum datarum anno 1742, et regio placeto in regno vallatarum.

Habet in administros Divini Cultus Priorem, duosque Monachos sacerdotes, praeter duos conversos et unum oblatum, qui in monasterio degunt; regulas, et disciplinam monasticam servant, et Ecclesiae inserviunt.

Hinc Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator perlustravit servtia Divini Cultus, visitavitque Priorem, Monachos, regulas ordinis Sancti Basilii, earumque observantiam, personalem, sive auricularem quoque Monachorum visitationem habuit, quos super idoneitate examinavit, atque singulos secreto audivit; omniaque perlustravit, quae ad statum formalem pertinerent, et decrevit, prout inferius.

§ III.

De Visitatione Status Realis.

Cum olim Monachi Abbatiam cum omnibus ejus fructibus possiderent, ipsi sibi necessaria subministrabant; jocalibus, et ornamentis Ecclesiam instruebant, expensas Divnii

Cultus faciebant, fabricasque Ecclesiae et Monasterii reparabant. Redacta postmodum Abbatia in Commendam in Commendatarium Abbatem, cui omnes redditus, emolumenta, et jura cesserunt, omnes gravitiae, et onera transierunt. Regii hinc visitatores his omnibus provideri intendentes, certam summam super Commendatarii redditibus pro iis taxarunt. Qua de re Visitator Puteus pro victu et vestitu quinque Monachorum adsignavit annuas uncias 85; nec non viridarium Monasterii, viridariolumque conterminum. Pro fabricis et ocalibus annuas uucias 29, donec omnia mandata complerentur, deinceps vero uncias 12. Pro Divino Cultu annuas uncias tres, praeter oleum pro lampadibus, quod a Commendatario dari voluit.

Facta subinde mensarum separatione per Brutum Farnetum, quaedam bona fuerunt a mensa Abbatiali dismembrata, et Conventuali mensae attributa pro Monachorum substentatione, et pro Divino Cultu; quam tandem Conventualem mensam Abbas de Judice auxit; prout inferius.

Itaque Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator perlustravit, et examinavit omnia bona, emolumenta, iura, et redditus Abbatiae, eiusque onera, sive gravitias, mensam Conventualem ac omnia bona, et redditus Monachorum; visitavit similiter supellectilia et jocalia Ecclesiae, massam pro fabricis et jocalibus, onera et celebretiones missarum, ac omnia ad statum realem pertinentia, cunctaque invenit, prout sequuntur.

Bona et redditus Abbatiae.

Feudum nuncupatum Sancti Gregorii ingabellatum pro.	on7	86	»	»
Feudum S. Anastasiae in civitate Randatii ingabellatum pro	on7	47	»	»
Summa.	on7	133	»	»

Onera, et gravitiae Abbatiae.

Pro fabricis et jocalibus.	on7	12	»	»
Pro tandis et donativis.	on7	24	28	1 3
Deputationi Regni	on7	3	»	2
Solvit etiam hactenus praedicta Abbatia Seminario, sive Professatui SS. Salvatoris Messanae annuas uncias quatuor, quae in posterum solvendae sunt Seminario erigendo per Archimandritam juxta decretum Dui Visitatoris ut in decreta communia.	on7	4	»	»
Summa.	on7	43	28	3 3

Summa Summarum.

Introitus importat	on7	133	»	»
Exitus	on7	43	28	3 3
Remanent pro Abbate Commendatario.	on7	89	1	16 3

DE MENSA CONVENTUALI.

Brutus Farnetus pro quinque Monachis ad rationem unciarum 17 pro quolibet, et pro

annuis unciis 6, 10 9 pro Divino Cultu, quae conficiunt summam unciarum 91, 10, 9 adsignavit nonnulla bona, prout inferius.

Delegatus subin Abbas de Judice, extimatis bonis adsignatis per Brutum Farnetum, inveniens reddere summam unc. 58, 4, ad complendam summam unc. 91, 10, 9; addit unc. 32, 26. nec non auxit mensam de unciis tribus pro quolibet Monacho pro quibus alia adsignavit bona.

Bona adsignata per Brutum Farnetum.

In primis vinea cum arboribus mororum, et aliorum fructuum adsignata pro unc. 34, 5, nunc reddere dicunt Monachi.	on7	14	6	»
Locus nuncupatus *il Castagneto*, conterminus loco Baronis Longo, et flumini publico adsignatus pro unciis decem, et modo reddit.	on7	7	7	10
Census unc. 5 super loco nuncupato *Prestemarco*, contermino locis Thomae Impelali, Antonino Bruno, et flumariae publicae, qui modo reddit	on7	»	16	»
Tenimentum in contrata Lavina, modo nuncupato Farato, adsignatum pro unc. 5 15, quod modo reddit.	on7	5	18	»
Duae partitae in foresta, una adsignata pro unc. 15, 15, 9, et alia pro unc. 6, 15, quae modo reddunt.	on7	21	20	9
Census unc. 1, 15, super molendino in flumaria S. Gregorii, qui modo reddit	on7	»	12	»
Census salmae unius frumenti super loco in contrata *Romeo* in territorio *Bovusi* adsignatus in pecunia pro unc. 2, quae, et modo exiguntur	on7	2	»	»
Census unc. 10 super terris seminatoriis in contrata *del Muto*. Item tumula septem frumenti super terris seminatoriis in contrata *di Nocita*, adsignata pro tt. 27. Omnia vero modo locantur.	on7	4	18	»
Summa redditiuum bonorum assignatorum per Brutum Farnetum.	on7	55	27	19

Bona adsignata per Delegatum de Judice.

Tenimentum in contrata *il Piede della Montada*, adsignatum pro unc. 4, quod modo reddit	on7	7	10	»
Herbagium Antonii Pagano in contrata S. Annae adsignatum pro unc. 1, 15, herbagium Marci Bonanno, alias Morte in eadem contrata adsignatum pro unc. 1, 15, herbagium Silvestri Grillo, in contrata S. Nicolai, seu Cominiti, adsignatum pro unc. 1, quae tres partitae locantur pro	on7	5	6	»
Herbagium quondam Dominici lo Rizzo in contrata *la Fossa del Lupo* adsignatum pro unc. 1, quam et modo reddit.	007	1	»	»
Herbagium quondam Gilottae Barnava adsignatum pro unc. 1, 6, herbagium Petri Jacobi Bausoto in contrata *di Lavina*, adsignatum pro unc. 3, 15, herbagium haeredum Dominici Raffa in eadem contrata, adsignatum pro un7 3. Census unc. 6 super quibusdam herbagiis in contrata *del Piano Grande*, quem solvebat Sebastianus de Leotta in unum.	on7	13	21	»
Herbagium *della Serra*, adsignatum pro unc. 3, quod modo reddit	on7	4	»	»
Herbagium super costa Sancti Gregorii, adsignatum pro unc. 2, quod modo reddit.	on7	1	10	10
Decimae vini, frondium, frumenti etc. in feudo di Gallo, adsignatae pro unc. 2. 20, quae quia fuerunt usurpatae modo reddunt	on7	»	16	10
Item exigit praedicta mensa ex jure Bajulatus	on7	3	»	»
Summa dictorum redditium.	on7	36	14	»

In primis 333 pecudes, et caprae emptae, quae reddunt.	on7	15	15	»
Diversa herbagia empta a diversis personis, quae reddunt.	on7	12	15	10
Duo petia locorum in contrata Abbatiae empta, quae reddunt.	on7	1	2	10
Petium parvum loci in eadem contrata, quod Monachi emerunt ab Angela Scaltrito, quodque reddit	on7	»	9	10
Locus emptus in contrata Sancti Gregorii, qui reddit	on7	1	4	»
Duae domus in Gypso, quae reddunt	on7	1	15	»
Tria petia locorum empta ad flumariam S. Gregorii, quae reddunt	on7	4	10	»
Duo petia locorum empta in contrata di Ciccoleone, quae reddunt	on7	1	22	»
Duo petia locorum empta in contrata *la Serra*, quae reddunt.	on7	4	»	»
Exigit nec non praedicta mensa tt. 5, ex donatione Josephi, et Caroli Rubbà pro quibusdam expensis factis super loco in contrata *della Serra*	on7	»	5	»
Super domo in Gypso exigit dicta mensa	7	»	6	»
Super quibusdam terris casalenorum in Gypso in contrata *della Nocciarella* exigit a Placido di Agostino.	on7	»	5	»
Casalenum emptum in S. Gregorio.	on7	»	9	»
Locus Antonini Veraci emptus in contrata *Bertino*, qui reddit	on7	»	18	»
Locus emptus in contrata Abbatia, qui reddit	on7	»	6	»
Locus Johannis Baptistae Principato emptus, ex quo percipitur.	on7	»	2	»
Exigit praedicta mensa ratione legati 12 Missarum ab haeredibus Flaviae Scullica	on7	»	15	»
Locus emptus in contrata Impiccia.	on7	1	24	»
Exigit ex herbagiis.	on7	6	»	»
Summa.	on7	52	13	10

Praetensiones Monasterii.

In primis praetendit Monasterium reintegrari de decimis vini, frondium etc. quae modo reperiuntur usurpatae.

Item praetendit reintegrari de censu nuncupato *di Prestimarco*, qui detinetur per Josephum Bruno.

Quoniam vero praetenditur bona attributa Mensae Conventuali per Brutum Farnetum, et Abbatem de Judice, fuisse taxata minus quam valebant, et e contra praetenditur a Monachis praedicta bona non reddere adsignatam summam, Illmus Dnus Visitator decrevit omnia revideri, prout fusius in decretis communibus.

Separatio autem mensarum, et adsignatio bonorum facta per Brutum Farnetum, et Abbatem de Judice, est prout sequitur.

ACTA SEPARATIONIS MENSARUM

FACTA PER BRUTUM FARNETUM ET THEODORUM DE JUDICE DIE 29 SEPTEMBRIS III INDICTIONE 1619.

» Praesenti scripto publico notum facimus, et testamur quod ad nostram, testiumque
» infrascriptorum accedens praesentiam, Rdus Dnus D. Petrus Celi Abbas totius Religionis
» S. Basilii Magni, ad praesens degens in Magno Monasterio Sanctissimi Salvatoris Lin-

» quae Phari Messanae Religionis praedictae, mihi Notario cognitus etc. Nobis exhibuit,
» et praesentavit quamdam copiam assignationis Mensae Monachalis Monasterii S. Gregorii de Gypso. Religionis praedictae per admodum Rdum et Excm Dnum Brutum Farnetum V. J. D. Apostolicum Delegatum ipsi praefato monasterio S. Gregorii Gypsi assignare, et augumentationis, et ampliationis dictae mensae per Rmum Dnum D. Theodorum lo Judice, etiam Apostolicum Delegatum eidem monasterio factae extractas manu quondam Notarii Salvi Pictari, ut nobis praedicto et infrascripto Notario plenissime constitit, atque constat, et nos attente rogavit, ne pro indemnitate dicti Monasterii, et Religionis praedictae eas transumtaremus, et authenticam penes nos conservaremus; quas copias assignationis, et augumentationis, atque ampliationis praedicti, cum eorum extractis scripturis manu quondam dicti Notarii Salvi Pictari, ut nobis infrascripto Notario satis plane constitit, atque constat, tamquam illi, qui praesentes fuimus in scriptione dictarum extractarum scripturarum manu propria dicti quondam Notarii Salvi Pictari, vidimus, legimus, et inspeximus, easque invenimus non abrasas, non abolitas, nec in aliqua earum parte suspectas, sed omni prorsus vitio, et suspicione carentes, nil per nos in eis addito, mutato, seu diminuto, quod sensum mutet, vitiet, vel variet intellectum, sed de verbo ad verbum, prout jacet, itaut talis, et tanta fides adhibeatur praesenti transumpto, ex exemplo qualis, et quanta adhibetur, et adhiberi potest, et debeat dictis originalibus, assignationi, et ampliationi, de quibus fit praesens transumptum, et exemplar. Quarum quidem tenor talis est, ut infra sequitur.

In Dei Nomine Amen — Per hoc praesens publicum instrumentum cunctis pateat evidenter, et sit notum, quod anno a Nativitate ejusdem Domini 1589 Ind. 3, die vero 4 mensis septembris, Pontificatus SSmi in Christo Patris, et Dni Nri Sixti Divina Providentia Papae V. Anno ejus V. In mei Notarii publici, testiumque infrascriptorum ad hoc specialiter vocatorum, et rogatorum praesentia constitutus admodum Rdus et Excellens Dnus Brutus Farnetus V. J. D. de Vis. Spolitanae Dioecesis cognitus a SSmo Dno Nro Papa Sixto V et successive ab Illmo et Rmo Dno Julio Antonio Sanctorio tituli Sancti Bartholomaei in Insula S. R. E. Presbytero Cardinali S Severinae nuncupato, ac totius Religionis Ordini Sancti Basilii Protectore super reformatione Monasteriorum dicti Ordinis Deputatus Substitutus, et Subdelegatus, prout plene patet in ejus concessione sub data in Palatio Montis Citorii dicti Illmi et Rmi Dni Cardinalis Protectoris, anno a Nativitate Domini 1589 die X mensis maii Pontificatus praelibati SSmi Sixti PP. V absentis etc. coram nobis Notario, et testibus infrascriptis, SSm Dnum Nostrum F. r. Papam Gregorium XIII ordinasse, et instituisse dictam reformationem praedictorum Monasteriorum Ordinis Sancti Basilii Italae, praesertim in Congregatione Illmorum, et Rmorum Dominorum Cardinalium Deputatorum super reformatione Graecorum; et Monachorum ac Conventuum dicti Ordinis, atque etiam per literas Sanctitatis Suae super reductione Conventuum, et Monachorum dicti Ordinis in Congregatione juxta Decreta Sacri Generalis Concilii Tridentini, nec non super ordinatione, et reformatione eorum ex concessione privilegiorum inde confectat. Datum Romae apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dni 1519 Kal. novembris pontificatus sui anno VIII.

» Quae quidem literae per Illm et Rmum Dnum Viceregem, ac ejus officiales Panormi fuerunt exequutoriatae sub die 4 mensis augusti 1589, quarum copiae existunt in Magno Monasterio Sanctissimi Salvatoris, penes Priorem, et Monachos dicti Ordinis S. Basilii, et in eis inter alia Sanctitatem Suam in Monasteriis Commendatis dicti ordinis, in quibus Mensa Conventualis a Mensa Abbatiali ab eisdem Monasteriis quousque illa commendata fuerint ejus bonorum stabilium proprietatum, juriumque partem, quae immobilia censentur, perpetuo dismembrasse, atque divisisse, quae ad alendum solitum

» Monachorum, et Ministrorum numerum, et victum, ac vestitum, aliaque ad eorum
» substentationem comparanda sufficiant, ac voluisse quoscumque Commendatarios eorum-
» dem Monasteriorum omnium teneri ad assignanda eidem bona, proprietates, et jura,
» prout in eisdem literis plenius dicitur contineri. Unde spect. et Rdus Dnus D. Fran-
» ciscus Garsia Abbas perpetuus Commendatarius Abbatiae Sancti Gregorii de Gypso,
» Mihi Notario cognitus etc. praesens coram nobis Notario, et testibus infrascriptis volens
» praedictis literis, et constitutionibus dicti f. r. PP. Gregorii XIII juxta seriem, con-
» tinentiam, et tenorem, de verbo ad verbum adimplere, et ponere juxta earumdem li-
» terarum exequutoriatarum etc. et praesertim dictam Mensam Conventualem seperatam
» ab Abbatiali in bonis, proprietatibus, et juribus, constituere, et adsignare juxta for-
» mam dictarum literarum, et taxam factam, seu ordinatam per Rmum Dnum D. Fran-
» ciscum del Pozzo, olim visitatorem in praedictis Monasteriis Sancti Basilii deputatum,
» in qua reperitur assignasse in dicta Abbatia, et Monasteriio S. Gregorii de Gypso, nu-
» merum quinque Monachorum vid. trium Sacerdotum, unius Diaconi, et unius famuli
» pro quolibet Monacho Diacono, et famulo pro ejus victu, et aliis necessariis, et oppor-
» tunis uncias decem, et septem in tot pecunia numerata. Quo circa spec. et admodum
» Rdus D. Franciscus Garsia Abbas Commendatarius praedictae Abbatiae S. Gregorii de
» Gypso, consideratis, et mature discussis omnibus bonis, proprietatibus, juribus, fructi-
» bus, redditibus, atque emolumentis dictae Abbatiae ac oneribus, et variis ac multis ex-
» pensis, quae, et quas pro illorum, et ejus bonis, ac jurisdictione conservanda quotidie
» subire et fieri oportet, una cum praedicto admodum Rdo et Exc. Dno D. Bruto Far-
» neto Commissario ad id per eumdem Illmum et Rmum Dnum Cardinalem deputato,
» habita invicem deliberatione simul cum Priore dictae Abbatiae, quo melius, et aptius
» pro Monachorum commoditate Mensa Conventualis huiusmodi constitui potuisset, et
» facto calculo juxta modum in praedicta taxa; et inveniens, quod mensa praedicta a-
» scendit ad summam, et valorem unciarum nonaginta unius, tarenorum decem, et gra-
» norum novem monetae huius Regni Siciliae ad rationem tarenorum triginta pro quolibet
» uncia, excepto tamen servitio Cultus Divini dictae Abbatiae, proposuit, atque constituit
» pro dicto Conventu, Abbate, et ejus praefatis Monachis, et Ministris assignare pro
» dicta Mensa Conventuali annuas uncias nonaginta unam, tarenos duos, et gran. novem,
» consistentes in bonis proprietatibus, censibus, juribus, et rebus infrascriptis extimatis
» per Johannem Molla, positum, et electum per dictum spectabilem Dnum D. Franci-
» scum Garsia Abbatem dictae Abbatiae S. Gregorii, et per Paulum Beninato, alias Decima
» positum, et electum per Rdum Johannem Calabrò Priorem dictae Abbatiae, et per
» Thomam Boffà tertium etc.

» In primis la vigna, che era delli Monaci di detta Abbatia esistente
» in retro della tribuna dell'Ecclesia confinante colla vigna, che era delli
» Monaci di detta Abbatia di Josephi Scautrito, coll'eredi di Masi Scau-
» trito, e via pubblica; nec non la vigna e loco grandi di sotto le finestre
» della sala, consistente in vigne, censi, ed altri alberi, et circumstantiis
» confinante colla propria Abbazia con lo loco Josephi Scautrito, e l'eredi
» di Masi Scautrito, fiume, e via pubblica, inclusa in questa parte la de-
» cima de lo piano di la Cruci; e tarì cinque di censi perpetui, che pa-
» gano dette decime all'Abbazia, positis pro unc. triginta quatuor, et tt.
quinque quolibet anno in perpetuum. . . . . onz 34 5 »

» Item una ragione di censo perpetuo di once dieci l'anno, quale si paga
» sopra un loco nominato lo Castagnito, posto in la contrata di nostra Donna
» di la Nunziata, confinante con lo loco di Petruccio Bullarà, li eredi di
» Mercurio di Luca, Dominichello Bruno, fiumara pubblica, ed altri con-
» fini once 10. . . . . onz 10 » »

» Item una ragione di censo di once cinque ogni anno in perpetuum, » quasi si pagano supra un loco di Pressi Mario, consistente in censi, ter- » reni scapoli, confinanti con lo loco dell'eredi di lo quondam Joaro Matteo » Nava, con lo loco dell'eredi di Masi Jampala, l'eredi di Nino Bruno, » l'eredi di Gregorio Romeo, fiumara pubblica, ed altri fini. . .	007	5	»	»
» Item una ragione di censo perpetuo di once 5, 15, ogni anno in per- » petuo, quali paga Pietro Montelliti, e questi sopra un luogo alla con- » trata di la Vigna, seu tenuta confinante con lo luogo di Bartolo, seu » Marco Buonanno, Battista di Mazzeo e via pubblica. . .	007	5	15	»
» Item una ragione di censo perpetuo di once quindici, e tt. quindici, » e gr. nove. quali paga Joseph Jacopino, e questi sopra un luogo sito alla » contrata delli Guardioli, confinante con lo luogo di Jacopo Mico e Jo- » hanni Baffa, li eredi di Petruccio Baffa, con Pietro Jacopo Bevesti, colla » foresta di Bordonaro ed altri confini	007	15	15	9
» Item una ragione di censo di once sei, e tt. quindici perpetui, quali » paga Antonino Cuchè sopra un luogo alla contrata di Averna, confinante » con lo luogo di Joseph Jacopino, Francesco Antonino Lamberto, colla » foresta di Bordonaro, e fiume pubblico.	007	6	15	»
» Item una ragione di censo di oncia una, e tt. quindici ogni anno in » perpetuo, quali paga lo quondam Matteo Bondichi sopra un suo molino » in la fiumara di S. Gregorio, confinante con lo luogo di Antonio Co- » stantino, con lo luogo di Minico Foti, e col fiume pubblico .	007	1	15	»
» Item una ragione di censo di salme una frumento ogni anno in per- » petuum, quali pagano Catarinella, e Natalia di Pino, Marco, e Cola » Bavisoti e Bauda di Rita sopra un luogo alla contrata Romeo, confinante » col luogo di Paolo Passanino, e via pubblica, posita in denari once due » ogni anno in perpetuum.	007	2	»	»
» Item certe terre seminatorie su la contrata di lu Mutu, fiume, via e » marina pubblica, ed altri confini, positi pro unciis decem quolibet anno » in perpetuum.	007	10	»	»
» Item tumula sette di grano ogni anno in perpetuum, quali si pagano » sopra certe terre seminatorie, poste alla contrata di Nochita, confinante » colle terre dell'Illustre Signor Barone di Monforti, via e fiume pubblico, » poste per tt. ventisette ogni anno in perpetuum	007	»	27	»
» Quae quidem summae seu annui valores in praesentiarum extimantur » simul computati, faciunt dictam summam unciarum nonagiuta unius, ta- » renorum duorum, et gr. 9.	007	91	2	9

» Et volens praedicta omnia exequi, et ad effectum producere, hodie praedicta die, » qua supra, praefatus spectabilis, et Rdus Dnus D. Franciscus Garsia Abbas praedictae » Abbatiae S. Gregorii de Gypso praesens coram nobis Notario et testibus infrascriptis » etc. cognitus etc. sponte etc. dat, tradit, et assignat cum effectu libere, et expedite » absque ullo gravamine collectarum regiarum, et praesertim dicti juris census, promisit, » et se obligavit dicto nomine facere veros, bonos, et exigibiles semper, et omni futuro » tempore in perpetuum obligans se, et successores suos in dicta Abbatia, ac omnia et » singula bona dictae Abbatiae, ubicumque existentia, et melius apparentia Priori et » Monachis dictae Abbatiae S. Gregorii de Gypso et illorum Conventui absentibus pro » eorum Mensa Conventuali, et servitio Cultus Divini, et praefato admodum Rdo, et

» Exc. Domino Bruto Farneto Commissario ad id Deputato praesenti, et pro eis, et dicta
» Congregatione stipulanti, bona census, praedicta, et superius expressata; nec non supra-
» dictus spectabilis, et Rdus Dnus transferre praedictis Monachis totum dominium, et in
» casu alienationis praedictorum praediorum, bonorum, et censuum, ut possint praedicti
» Prior, et Monachi pro tempore existentes praestare consensum in praedictis bonis et
» censibus, et de illis absque impedimento possunt laudemium consequi, nec non omnia
» murabrica, una cum Ecclesia, et quibuscumque paramentis, ornamentis sacris, variis
» reliquiis, et aliis rebus, iuribus, pertinentiis ad praesens existentibus in dicta Abbatia
» seu Monasterio cum obligationibus, legatis, juribus, oneribus, honoribus, et emolu-
» mentis pro annuis unciis nonaginta una, tarenis duobus, et granis novem, de quibus
» quidem unc. 91, tt. 2, 9, ut supra expressatis, et assignatis Priori, et Monachis dicti
» Monasterii S. Gregorii de Gypso, et eorum successoribus, dicti Prior, et Monachi, et
» eorum successores teneantur, et debeant solvere annuatim uncias decem, et septem m.
» fabricae deputatis dictae Abbatiae, durantibus tamen fabricis necessariis dictae Abbatiae;
» et perfectis dictis fabricis, dictae unciae decem, et septem assignentur pro victu, et
» vestitu unius Monachi, ad praesens carentis, defectu dictarum fabricarum; ad habendum,
» tenendum, et possidendum in perpetuum, quamdiu, seu donec, et quousque in dicto
» Monasterio, et Abbatia S. Gregorii de Gypso, et Conventui Monachorum dicti Con-
» gregationis, et Ordinis Sancti Basilii permanserint, et deo adiuvante, poterint permanere.

» Insuper praedicus Splis Rdus Dominus D. Franciscus Garsia Abbas ad praesens assi-
» gnat, concedit, et tradit ut supra praedictis Priori, Monachis, et Conventui, ac prae-
» dicto admodum Rdo Dno et Exc. Bruto Farneto Commissario pro eis stipulanti domum
» seu habitationem ipsius Monasterii et Abbatiae S. Gregorii de Gypso prope dictum
» Monasterium cum suis cellis, sala, magazeno, coquina, cellis terraneis, officinis, aedi
» ficiis necessariis, etiam nuper constructis, et construendis pro eorum proprietate, et
» perpetua habitatione, et Conventus, quae praedicta omnia perpetuo sibi habeant, pos-
» sideant, atque retineant libere, franche, et expedite, absque ullo impedimento.

» Nec non licentiam lignandi in territorio dictae Abbatiae S. Gregorii de Gypso pro
» usu dictorum Monachorum cum licentia tamen Rdi Abbatis pro tempore existentis, vel
» eorum procuratorum, dummodo cedant, seu incidant ligna tantum, quae mortua solent
» appellari, et non aliter

» Pro quibus omnibus sic tenendis, complendis, et inviolabiliter observandis, praedictus
» Splis Dnus Abbas dictae Abbatiae S. Gregorii de Gypso, seipsum, suosque successores
» pro tempore existentes dictae Abbatiae, et Rdus Pater Johannes Calabrò Procurator,
» dictae Abbatiae praesens etc. cognitus etc. seipsum, eorumque successores pro tempore
» existentes Abbates Generales Ordinis S. Basilii, ac Congregationem praefatam, eorum-
» que bona in ampliori forma camerae apostolicae cum solitis clausulis mutuis, hinc
» inde stipulantibus, acceptantibus, respective intervenientibus obligarunt circa constitu-
» tionem procuratorum, et consentierunt mandato exequutionis relaxactionis unica cita-
» tione cum intimatione praecedente, si in praemissis defeceriut, et ita curaverunt more
» Abbatuum respective, et Sacerdotum super quibus etc.

» Actum in Magno Monasterio Sanctissimi Salvatoris Messanae Linguae Phari in con-
» trata dicta *la Punta dell' Annunziata* in camera solitae residentiae praefati admodum
» Rdi et Exc. Dni Bruti, anno, mense, die, et Ind. ac Pontificatu praemissis.

» Praesentibus ibidem Illmo et admodum Rdo Dno Abbate D. Thoma Calvo V. J. D.
» Rdo Presbytero Philippo Rubba, Andrea Cassili, Bartholomaeo Sturniolo, Thomasio
» Guastella, Andrea Scaurasa, Thomasio de Bertucchi, et Jacobo Bruno testibus ad prae-
» missa vocatis, atque rogatis — Ex actis mei Salvi Pictari Regii publici, et apostolici
» Notarii Messanensis manu etc. — Collectione Salva etc.

» Notum sit quod in anno 3 Ind. 1589. — De mense novembris, die 4 ejusdem m.
» admodum Rdus et Exc. Dnus Brutus Farnetus, tamquam delegatus apostolicus dedisset,
» et consignasset Rdo Priori, et Monachis Diaconis, et Ministris ascendentibus ad summam
» personarum quinque dictae Abbatiae S. Gregorii de Gypso Ordinis S. Basilii pro eorum
» Mensa Conventuali, et servitio Cultus Divini dictae Abbatiae annuas uncias nonaginta
» unam, tarenos duos, et grana novem quolibet anno consistentes in diversis bonis pro-
» prietatibus, juribus, et aliis, prout in instrumento assignationis praedictae continetur in
» actis Notarii Salvi Pictari, die quo supra, et promisit bona, et jura praedicta facere
» vera, bona, et exigibilia semper, et omni futuro tempore, prout per dictum actum conti-
» netur. Quae quidem bona, ut supra assignata, seu major pars ipsarum, in praesentia-
» rum fuerunt, et sunt deteriorata, et ruinata ob culpam, malitiam, et sterilitatem tem-
» porum, et Monachi praedicti non habent unde vivere, pro qua causa non possunt at-
» tendere ad servitium Cultus Divini; supplicaverunt propterea Rmo Dno D. Theodoro
» dello Judice Gen. Abbati totius Religionis Ordinis S. Basilii Magni, delegato apostolico
» super revisione dictarum mensarum. ut eis provideret super sevisione dictae mensae.
» Qui Rmus Dnus de lo Judice delegatus apostolicus vigore bullarum apostolicarum, da-
» tarum Romae sub annulo piscatoris die 26 junii 1597. et exequutoriatarum in hoc
» Siciliae Regno vigore literarum exequutorialium, datarum Panormi die 9 martii p. p.
» ad supplicationem dictorum RR. Prioris, et Monachorum dictae Abbatiae, audita eorum
» petitione, et volens reddere conformem mandatis apostolicis. citari, et requiri fecit Mag.
» Victorium Quaranta arrendatarium fructuum, reddituum, et proprietatum dictae Abba-
» tiae, ut deberet intervenire dictae revisioni faciendae, et eligere Expertum ad extiman-
» dum bona praedicta, prout per actum citationis, et requisitionis dixerunt apparere.
» Qui Mag. de Quaranta noluit intervenire ad faciendam dictam revisionem, nec minus
» curavit producere ejus Expertum, ob quod dictus Rmus Dnus D. Theodorus Delegatus
» in contumacia dicti Mag. Victorii pro revisione praedicta elegit Expertos ad extiman-
» dum bona, et jura censualia praedicta. Mag. Antonium Cappuccio, et Paulum Bene-
» natum, alias lo Decimo de rure Gypsi, et ex parte dicti Rdi Prioris fuerunt electi ad exa-
» minandum bona, et jura censualia praedicta, Salvum de Nastasio, alias Mollica de rure
» Sancti Gregorii, et Presbyterum Bernardum de Alessio de Rure Gypsi, prout per
» actum huiusmodi electionis apparet, et penes acta officii dicti Dni Delegati, qui de
» Cappuccio, de Nastasio, et de Alessio Experti ut supra, se personaliter contulerunt super
» loco, ubi sunt supradicta bona contenta, et expressata in dicto actu assignationis factae
» per dictum Dnum Brutum, et illa viderunt, et examinarunt fuisse, et esse redditus
» unc. 58, 4, quolibet anno in perpetuum, adeo quod pro complimento unciarum nona-
» ginta unius, tarenorum duorum, et granorum novem. pro quanto dicti RR. Prior, Mo-
» nachi, Diaconi, et Ministri ascendentes ad numerum supra quinque parsonarum, prout
» fuit facta assignatio de Bruto, et recipere, et habere debent pro ejus victu, et vestitu
» ac servitio Cultus Divini recipere debent alias uncias triginta duas, et tarenos vigintisex
» quolibet anno; pro quibus quidem unc. 32, 26. quolibet anno, et pro aliis unciis quin-
» decim assignandis per dictum Rdum Dnum Prem Delegatum in augumentum victus,
» et vestitus, et pro aliis necessariis dictis Priori, et Monachis, Diaconis, et Ministris
» aliorum monasteriorum dicti ordinis, stante quod pretium victualium, et vestituum
» fuit, et est augumentatum aliis Monachis, et Ministris aliorum monasteriorum dicti
» ordinis, quae in totum cum praedictis unc. 32, 26 summam faciunt unc. 47, 26.
» Dictus Rdus Dnus D. Theodorus delegatus apostolicus, auctoritate, qua supra assigna-
» vit, et assignat, dedit, et dat Rdo Domino Valentino Agrò Priori dictae Abbatiae, nec

» non Rdo Pri D. Antonino de Randazzo, Chrisostomo de Bertuccio, Diacono Hiero-
» nymo Bucca, ibidem praesentibus et stipulantibus pro eis, et successoribus eorum, ac
» fundo dictae Abbatiae ultra bona, et jura censualia contenta in dicta assiguatione facta
» per dictum Duum Brutum die, quo supra, bona, et jura censualia infrascripta vid.

» In primis l'erbaggi esistenti in lo pedi di la Muntata della Torre di Saruzzo di capacità di salme otto, confinanti cogli credi del quondam Mag. Vincenzo Garci, e colle terre del Signor D. Carlo la Bocca, e coll'erbaggi di Joan Dominico Deliotta, ed altri confini cum juribus proprietatibus, et pertinentiis suis omnibus, cum omnibus arboribus in eis existentibus, positis pro unc. 4 quolibet anno ad rationem tarenorum 15 pro quolibet salma. . . . . onz 4 » »

» Item li erbaggi, che furono di lo quondam Antonio Pagano in contrata di S. Anna, confinanti coll'erbaggi di Gabriele Gazzi, ed altri confini coll'acqua nominata lo Tenituri, via pubblica etc. di capacità di salme due cum juribus suis omnibus, cum omnibus arboribus in eis existentibus positis pro unc. 1, 15, l'anno . . . . onz 1 15 »

» Item l'erbaggi, quali furono del quondam Mario Bonanno, positi in dicta contrata di S. Anna, confinanti coll'erbaggi di Antonino Pollia, con Pietro Montelliti, ed altri confini cum juribus, et pertinentiis suis omnibus, cum arboribus in eis existentibus, capacitatis salmae unius cum dimidia, positis pro unc. 1, 15 l'anno . . . . . . onz 1 15 »

» Item l'erbaggi, quali furono del quondam Silvestro Grillo existenti in lo territorio di S. Gregorio in la contrata di S. Nicolo confinanti coll'erbaggi di Antonino Pollia, e coll'erbaggi di Mico lo Zito, e con Minichello di Costantino, e colla via pubblica intro lo mezzo, cum juribus et pertinentiis suis omnibus, di capacità di salme due, cum omnibus arboribus in eis existentibus, posti per unc. 1 l'anno. . . onz 1 » »

» Item l'erbaggi, quali furono del quondam Minico lo Rizzo existenti in lo dicto territorio di S. Gregorio alla contrata nominata *di la Fossa di Lupo*, confinanti con la Cubazza, e con Nino lo Rizzo quondam Cola Antonii, e coll'erbaggi di Minichello di Rosa, e coll'eredi del quondam Nino Campanella, fiume pubblico, ed altri confini, di capacità di salme due cum juribus et pertinentiis suis omnibus, et cum omnibus arboribus in eis existentibus, positis per unciam unam quolibet anno. . onz 1 » »

» Item l'erbaggi del quondam Giletta Baracca positi in lo dicto territorio in la contrata la *Spidicina*, confinanti colle terre di Nardo Barnava, ed altri confini, di capacità di salme due, e....... cum juribus, et pertinentiis suis omnibus, et arboribus in eis existentibus, positi per unc. 1, 6. . . . . onz 1 6 »

» Item l'erbaggi di Pietro Jacobo Bavusoto esistenti in lo territorio in la contrata di *Lavina*, confinanti coll'erbaggi del quondam Minico Baffa, e con Bastiano de Liotta, via pubblica, ed altri confini, di capacità di salme sei cum juribus suis omnibus, ac arboribus in eis existentibus positi per unc. 3, 15, l'anno. . . . . . . onz 3 15 »

» Item l'erbaggi degli eredi di Minico Baffa, positi in lo dicto territorio in la contrata di *Lavina*, confinanti coll'erbaggi di Pietro Jacobo Bausoti, e con Bastiano de Liotta, via pubblica, ed altri confini, di capacità di salme sei cum juribus et pertinentiis suis omnibus, et arboribus in eis existentibus, posti per unc. 3 l'anno . . . . . onz 3 » »

» Item una ragione di censo di unc. 6 l'anno in perpetuum quali paga
» Bastiano de Liotta sopra certi erbaggi esistenti in dicto territorio in la
» contrata di lo *Chiano* grande, confinante con la foresta di Bordonaro,
» colla via pubblica, ed altri confini . . . . . . onz 6 » »

» Item l'erbaggi di la terra esistenti in dicto territorio, confinanti colla
» Baronessa del Carvuso, e colle terre della Corte, e coll'eredi di Jocobo
» Bonaccurso, di capacità di salme sei, cum juribus et pertinentiis suis
» omnibus et cum omnibus arboribus in eis existentibus, posti per unc.
» 3, ann. . . . . onz 3 » »

» Item certi erbaggi esistenti in dicto territorio sopra di S. Giorgio,
» nominato la Costa di S. Giorgio, confinante col luogo delli Cappuccini, e
» con Bernardino Scautrito, via pubblica, ed altri fini, di capacità di salme
» quattro, cum juribus, et pertinentiis omnibus suis, ac arboribus in eis
» existentibus, posti per unc. 2 ann. . . . . . . onz 2 » »

» Item le decime delli vini, burgensatici, decime di fronda, di frumenti,
» e di altre cose, come sono maglioli, viti secche, rimondature di alberi,
» etiam di alberi, che nascano per vento, o per qualsivoglia altra causa,
» censi perpetui di denari, ed altri, quali hanno avuto, e solito avere li
» Venerandi Abbati, che pro tempore sono stati, quali si devono le infra-
» scritte vigne, vid. Sopra la vigna di Antonio Dublo, di Cicco Bonanno
» di Antonio Capuccio, di Mro Jacobo Baffa, di Stefano Luca, di Cicco
» Bonanno, di Michele Capuccio, di Josephi Macrì, di Presti Matteo Can-
» nata, degli eredi del quondam Johann' Andrea de Manfrè, di Pantaleo
» Bruno, di Placido Dublo, di Mico Bruno, degli eredi del quondam Jo-
» sephi Macrì quondam Michello, e Compagni di Nardo Serpuzza, di Ma-
» sullo Sacca, di Gaspare Brunetta del quondam Vincenzo. Marullo, di An-
» gelo di Laurenzio di Paduano, e Joseppe de Costa, degli eredi di Marco
» Bonanno, di Scipio di Bonis, degli eredi di Francesco Capilli, degli eredi
» di Jacopo Capuccio, di Luca Capuccio, di Cola Capuccio, degli eredi
» di Francesco Baffa, di Paola Scautrito, di Josephi Cilestri, di Josephi
» Mazza, di Nisa Beninato, di Cataldo Campanella, Josephe, e Jacopo
» Campanella, degli eredi del quondam Antonio Michari, di Francesco di
» Leo, di Francesco Bonaccurso, di Johannello Cannata, di Johanne Malla,
» di Pasquale di Baffa sopra certi predii allo Chiano di la Cruci a Gallo
» di la via reale ad uscire alle terre di Pietro di Janne sotto la via cum
» juribus omnibus per unc. 20, 20. . . . . . . onz 20 20 »

» Quae quidem bona, jura censualia, decimas, et alia ut supra, tam in dicta assigna-
» tione facta per dictum Dominum Brutum Farnetum, quam in praesenti acta contenta
» et expressata dictus Dnus D. Theodorus, auctoritate qua supra, assignavit, et assigna-t
» ac dedit, et dat possessionem per pennam mei infrascripti Notarii, franca, libera, et
» expedita, ab omni, et quovis onere census, et alio quovis gravamine, et collectarum
» regiarum ordinariarum, et aliorum quorumvis gravaminum, cum potestate, quod possint
» praestare censum supradictorum bonorum in casu alienationis et consequendi ius quin-
» quagesimae; mandans virtute praesentis dictus Rmus Dnus D. Theodorus delegatus a-
» postolicus, auctoritate qua supra, Rmis Dnis Abbatibus, pro tempore existentibus, eo-
» rumque procuratoribus, affictatoribus, Ministris, et aliis quomodocumque habentibus jus,
» et causam super fructibus, redditibus, et proventibus dictae Abbatiae, et omni alio

» meliori modo, et forma, quibus inviolabiliter exequi, parere, et observare habeant, » praesentem actum, omniaque, et singula in ea contenta, juxta sui seriem, continentiam » et tenorem, sub poenis in bullis apostolicis, literisque exequutorialibus contentis; Unde » de mandato p̄cti Rdi Dni D. Theodori factus est praesens actus revisionis, et assigna- » tionis. Unde etc.

» Et hoc in praesentia pacifici Billizzeri, Pauli de Parisio, Josephi Gaynso, Antonio » de Arena, et aliorum etc.

EODEM

» Est sciendum qualiter Rdus D. Antonius de Raudatio Monachus Ordinis S. Basilii » Procurator S. Gregorii de Gypso, una mecum se contulit ad supradicta herbagia con- » tenta, et expressata in proximo actu, una cum praedicto Rmo Dno Theodoro lo Judice » apostolico delegato, et de eis in eis d. Rdus Dnus Delegatus tradidit, et dedit posses- » sionem realem, actualem, et corporalem praedicto Rdo de Randatio Priori, ut supra » per introitum et exitum in eis, et per incisionem ramorum, arborum in eis existen- » tium, et aliorum indagium in signum verae realis actualis, et corporalis possessionis, » uti constitit. Unde etc. in praesentia Mag. Josephi Petitto, Pacifici Billizzeri, Sancti de » Santoro, et aliorum etc.

Die 21 septembris XII Ind. 1598

» Notum sit, quod diebus praeteritis Rmus Dnus D. Theodorus lo Judice Abbas Ge- » neralis totius Religionis Sancti Basilii, tamquam delegatus apostolicus vigore bullarum » apostolicarum, datarum Romae sub annulo piscatoris die 26 junii 1597 exequutor ia- » tarum in hoc Siciliae Regno sub die 9 martii p. p., nec non, et Rdus D. Valentinus » Isgrò Prior Abbatiae S. Gregorii de Gypso eiusdem Ordinis S. Basilii, eligisset Rdum » Presbyterum Bernardum de Alessi, nec non Paulum Beneuato, alias Decimo, Antoninum » Capuccio, et Salvum de Nastasio, alias Mollica ad extimandum nonnulla bona assi- » gnanda per dictum Rmum Dnum D. Theodorum lo Judice, uti delegatum apostolicum » ut supra, praedicto Rdo Priori, nec non Monachis eiusdem Abbatiae S. Gregorii de » Gypso pro victu, et vestitu, et prout per dictum actum electionis apparit in actis of- » ficii dicti Rmi Dni delegati apostolici, sub die 17 augusti p. p., ad quem habetur » relatio, et inter alia ipsi de Alessio, de Beneuato, de Capuccio, et de Nastasio exti- » maverunt certas decimas certarum vinearum nonnullarum personarum contentarum in » praecalendato actu pro unciis viginti, et tarenis viginti quolibet anno in perpetuum, prout » per dictum actum extimationis apparet die praedicta 27 augusti p. p. nihilominus vi- » gore praesentis praedicti Rdus Presbyter Bernardus de Alessio, Paulus Beneuato, alias » Decimo, Antoninus Capuccio de rure Gypsi etc. nec non, et praedictus Salvus de Na- » stasio, alias Mollica de rure S. Gregorii de Gypso mihi cogniti etc. praesentes etc. ad » requisitionem, et instantiam praedicti Rev. D. Valentini Isgrò Prioris dictae Abbatiae » S. Gregorii de Gypso, mihi cogniti praesentes cum iuramento declaraverunt, et de- » clarant, qualiter le vigne sopra le quali misero dette once 20, e tt. 20 l'anno in per- » petuum sono gl'infrascritti, inclusi gl'infrascritti circuiti etc. Incominciando dalla vigna » degli eredi di Antonino Rubro, posita nello territorio di S. Gregorio in la contrata » della Marina, e via pubblica, ed altri confini, e delli Mag. Paduano, e Gioseppe di » Costa, andando a confinare collo territorio di Bavuso, e del luogo di detti Mag. di » Costa terra Vallone Vallone, e n'esce alla casa di Masullo Saccà, e consorte e dalla » detta casa piglia al luogo del quondam Gio. Bat. Bonetta, a confinare col luogo del

» Signor Ottavio di Balsamo, e scende verso il luogo degli eredi di Antonino Cannata,
» e va a confinare col luogo nominato la Vita, e tira alla via reale, e viene fino al pal-
» mento di Mariano di Rosa, ed il luogo del quondam Francesco di Leo, e di Antonello
» Rubbà, confinante detto luogo di Rubbà cum Johannello Cannata; ed andando al luogo
» di Francesco Bonaccurso, quale confina col luogo di Johannello Cannata, e cogli eredi
» di Minichello Zafa, e va al luogo di Santo Johannella, confina col luogo degli eredi di
» Minichello Zaffa, e Sple Jacopo di Gregorio Barone etc. e tira al luogo di Pasquale
» Zaffa, quale confina con Minichello d'Agostino, e cala fiume fiume di S. Gregorio per
» fino alle via reale della contrada di Gallo, quale acchiana allo Gipso. ed entra allo
» sinteri del Signor Girolimo Taraniti, e va sinteri, e limita col fegho della Sig. An-
» gela Pancaldo, e scende al fiume pubblico a confinare col fegho di Barra, e colla ma-
» rina pubblica, unde accumenzino di sopra; per le quali once 20, 20: ogni anno in per-
» petuum ut supra detti Esperti misero, e mettono tanto le decime delli musti quanto
» delli censi burgensatici. ed altri, così come sono, magliuoli di viti secche, rimondature
» di alberi. etiam d'alberi, che cascono per venti, o per tempesta, o per qualsivoglia
» altra causa, censi perpetui di denari, ed altri, quali hanno soluto avere li RR. Abbati,
» che pro tempore sono stati di detta Abbazia, e questo sopra tutte le vigne, incluse in
» la sopradetta clausura. Et ita cum juramento dicunt, et declaraverunt; unde ad instan-
» tiam Presbyteri R. D. Valentini Isgrò Prioris dictae Abbatiae, et pro dilucidatione
» veritatis, factus est praesens actus, die, loco, et tempore valiturus. In praesentia Do-
» minici lo Rizzo, Josephi Macrì, et Thoma Macrì — Ex actis officii delegati apostolici
» extracta est praesens copia—Notarius Salvus Pictari Mag. Not. auctoritate publica etc.
» — Collectione salva etc.

Die 17 septembris 13 Ind. 1590.

» Notum sit, quod vigore superioris actus extimationis Notarius Salvus de Nastasio,
» alias Mollica. Antoninus Cappuccio, et Pr. Bernardus de Alessio, qui extimarunt certa
» herbagia contenta. et expressata in supradicto actu extimationis qui deinde fuerunt per
» Rm Dnum D. Theodorum lo Judice Abbatem Generalem Ordinis S. Basilii, ut Com-
» sionatum Apostolicum, assignata Rdis Priori, et Monachis, Diaconis, et Ministris Ab-
» batiae praedictae S. Gregorii de Gypso, prout per superiores, seu per proximos col-
» laterales actus continetur, nihilominus virtute praesentis praefati Rdus Fr. Bernardus
» de Alessio de rure Gypsi, et Salvus de Anastasio, alias Mollica de flumaria S. Gre-
» gorii, praesentes etc. dixerunt, et cum juramento declaraverunt dicta herbagia, ut supra
» expressata, extimavisse cum juribus, et pertinentiis eorum omnibus, et maxime cogli
» erbaggi, frascami, e lignami, e tutto quello, che si troverà in detta fiumara di San
» Gregorio, del modo, e forma, che lo aveva l'Abbate, e Monaci, et maxime cum po-
» testate di eligere paghi, qual flomaria sciude di lu pedi di la montata, e confina col
» fegho nominato Cantanella, e cala juso fiumi fiumi per sino alla contrata di Gallo, quale
» confina col fegho della Signora Angela Pancaldo, e dall'altra parte incominciando di la
» torre di S. Rizzo, e piglia via via, e viene a confinare con D. Carlo la Rocca, e seguita
» via via, e n'esce alla via di Saponara, poi cala fiume fiume, e cala nelli censi di Gre-
» gorio Gioffrè, e sopra via via, e viene a confinare colla portella delli Spini, e cala
» via via a basso, e viene a confinare collo Bizzatro, seu de lo Diveto una con tutti li
» viali, e vie, che si trovano intra degli erbaggi, quali confinano colla Zafara di S. Ba-
» stiano, e col sopradetto fegho della Signora Angela Pancaldo alla contrata di la via
» Chiana, unde ad instantiam dicti Pris Valentini Isgrò Prioris dictae Abbatiae factus
» est praesens actus declarationis in praesentia praefati Rmi Dni D. Theodori lo Judice

» Abbatis Generalis, ut supra in praesentia Notarii Vincentii de Costantino, Angeli Lucci, » et Petri Jacobi Bavisati — Die 11 octobris 13 Ind. 1529 — Notarius Antoninus Cap- » puccio alter extimator praesens etc. cognitus etc. certioratus, et informatus de tenore » et continentia praedicti actus declaratorii facti per dictum Rdum Priorem Bernardum » de Alessio, et Salvum de Nastasio, alias Mollica, et per eum bene intellecto, et per- » cepto, ut constituit, sponte cum juramento dixit, et declaravit avere stimato li sopra- » detti erbaggi con tutti, e singoli ragioni, ed azioni, introiti, ed altri contenuti, et e- » spressati in lo sopradetto possessorio atto declaratorio fatti per li detti di Alessio, e Na- » stasio; et haec est ejus extimatio facta cum juramento unde etc. In praesentia Joseph » Petitto, et Nobilis Pacifici Pellizzeri, et aliorum etc. Ex actis Officii Rmi Dni Theo- » dori de lo Judice Abbatis Generalis totius Religionis S. Basilii Delegati Apostolici ex- » tracta est praesens copia — Collectione facta — Notarius Salvus Pictari etc. Unde ad » dicti Rmi Dni Abbatis Generalis dictae Religionis S. Basilii Magni requisitionem, et pro » dicti Monasterii indemnitate, et certitudine, et cautela factum est praesens transumptum » manu mei Notarii Milchioris de Bonjoanne Regii publici, et Apostolici Notarii Mes- » sanensis, actum anno, mense, die, et Indictione praedictis — Praesentibus Spli Dno » Bernardo Cavatore Messanensi, et Michaele lo Citraro terrae S. Angeli etc.

» Ex actis quondam Notarii Melchioris de Bongiovanni Messanensis existentibus in con- » servatorio Notariorum defunctorum hujus urbis extracta est praesens — Copia per me » Notarium Joseph Arrigo de Collegio Notariorum Messanae — Collectione salva etc. »

JOCALIA ET SUPELLECTILIA ECCLESIAE.

Altare maggiore col quadro di S. Gregorio Papa, suo baldacchino sopra di tela dipinta.

Tre scalinate intagliate indorate, e fondo torchino con sua custodia, rami, vasi, e candelieri per ogni giorno; ed altri di giorni festivi.

Due padiglioni, uno bianco, e l'altro violace torchino.

Un tosello di damasco cremis per lo pontificale con sua coltra usato.

Altra coltra di seta con due cuscini per il faldistorio.

Un tappeto grande di panno rosso per detto tosellino.

Altro grande per l'altare maggiore del medesimo drappo.

Altri due tappeti piccoli per li due altari del medesimo panno.

Altro tappeto con suo cuscino di seta.

Due tappeti di felba per la credenza usati.

Una cappa di mille fiori con guarnizione di oro.

Due tonicelle simili.

Due tovaglie di seta, una per il faldistorio, e l'altro per la sedia pontificale.

Una mitra di lama bianca.

Sei pianeti di tutti colori con sue stole, e manipoli usate.

Tovaglie di altare numero dodici tra nuove ed usate.

Un calice, e sua patena tutta di argento.

Altro calice con coppa di argento, e sua patena, e piede di rame.

Un' incensiere, e sua navetta di argento.

Un aspersorio, e sicchetto di argento.

Una palmatoria di argento.

Quali pesano assieme colla coppa della pisside, e di una crocetta di argento dorata pettorale in tutto libbre sette ed once quattro in valuta on7 29 10 »

Corporali numero sei nuovi.

Purificatori, e fazzoletti per il *Lavabo* numero 33.

Cammici numero 3. — Ammitti numero quattro.
Cingoli numero quattro. — Una cotta.
Tre dischi per gli altari: sue carte di *Gloria* con cornici dorate.
Crocifissi per ogni altare.
Messali numero quattro, cioè due greci, uno nuovo, e l'altro usato, e due latini come sopra.
Un messaletto dei morti.

Onera Missarum.

Pro quondam D. Francisco Averua missae numero 13 celebrandae in mense septembris quolibet anno.
Pro quondam Francisco Tomasello missae duae celebrandae in mense augusti cuiuslibet anni.
Pro quondam Hieronymo, et Flavia Scallica missae duodecim celebrandae in mense septembris cujuslibet anni.
Item tenentur Monachi missas pro Regibus defunctis celebrare, anniversaria peragere, Missam Conventualem applicare juxta decretum commune.
Quibus omnibus diligenter perlustratis ac discussis relationibus praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis ex parte Abbatis Commendatarii, et ex parte Prioris Monasterii, quae tamen fuerunt admissae, quoad nullum inferrent praejudicium.
Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator decrevit atque mandavit, quod confessionalia reformentur ad formam S. Caroli praescriptum, et cratem ligneam ultra laminam perforatam habeant.
Quod altaria omnia cratis, et stragulis instruantur, ac opere plastico, et coridibus gypsiis exornentur. Tota autem Ecclesia dealbetur, ac fabricae omnes judicio peritorum, qua parte rimis laborunt, reficiantur.
Quod ostia item Ecclesiae rotundae figurae ad quatratam formam Romano more reducantur, ac porta maior Ecclesiae renovetur.
Quod fabrica officinarum perficiatur, eaeque muro circumdentur, quo tota clausura Monasterii ab angulo Ecclesiae munita remaneat; nec non construatur novum refectorium, et tectus refectorii restauretur.
Quod Monachi quinque numero sint, quorum tres saltem Sacerdotes, atque orationem mentalem numquam omittant, et bis tantum in hebdomomada a Monasterio egrediantur.
Quod fiat novum pluviale cum tunicellis, nec non quatuor planetae omnium colorum
Quod Abbas Commendatarius solvat quotannis pro reparatione fabricarum, et jocalibus ac supellectilibus Ecclesiae uncias saltem duodecim semestratim anticipate, et propterea quicquid in futurum opus erit, ac praesertim pro implemento suprascriptorum mandatorum, alioquin eas manu Regia super redditibus Abbatiae Deputati fabricarum exigant sub poena solvendi de proprio.
In reliquis autem omnibus serventur per Abbatem Commendatarium, et Monachos decreta generalia, et communia.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ABBATIAE, ET MONASTERII S. PHILIPPI MAJORIS ORDINIS S. BASILII MAGNI, CUJUS ABBAS COMMENDATARIUS IN PRAESENTIARUM EST D. EMMANUEL FILINGERIUS, HABITA PER ILLMUM ET RMUM DNUM REGIUM GENLEM VISITATOREM D. JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS DIE 28 SEPTEMBRIS 1742.

§ I.

De Visitatione Status Localis.

Inter innumera eximiae pietatis Comitis Rogerii monumenta, extat templum, et Coenobium S. Philippo Argyrensi maiori, vel grandi nuncupatum, ab urbe Messana 4 m. pass. distans, quod cum laudatus Comes perampla dote, ac privilegiis locupletasset, Monachis Ordinis S. Basilii inhabitandum tradidit.

Ex quibus quidem omnibus merito haec Abbatia de Regio Patronatu est; ad Regiam spectat praesentationem, tandis et donativis, ac spolio, et Regiae Visitationi obnoxia est.

Huic Abbatiae accessere infrascriptae Granciae, sive suffraganeae Ecclesiae:

I S. Blasii in feudo eiusdem nominis de regione Phari.

II. S. Mariae de Mari.

Ecclesia Abbatialis praeter aram maximam, quatuor constat altaribus. Habet chorum, sacristiam, turrimque campanariam duabus instructam campanis.

In ea autem asservantur Sacrae Reliquiae quae sunt:

Ex ligno Sanctae Crucis in reliquiario argenteo.

Reliquia Sancti Philippi in reliquiario argenteo.

Reliquia S. Sebastiani in reliquiario argenteo.

Reliquia Sancti Blasii in reliquiario argenteo.

Agnus Dei.

Ad eam itaque Abbatiam Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator die 28 septembris 1742, sumptuosa pro dignitate evectione se contulit, ubi a Priore Monasterii, et Monachis honorificentissime de more exceptus, ecclesiamque subiens, visitavit SSmum Sacramentum, pixides, tabernaculum, nec non olea sacra, sacras reliquias, altaria omnia chorum, librosque charales, sacristiam, turrimque campanariam, ac omnes et singulas Ecclesiae partes.

DE MONASTERIO.

Monasterium huius Abbatiae semper a Monachis Ordinis Sancti Basilii inhabitatum fuit, licet primum sub Abbate Monacho ejusdem ordinis subinde Priore, postquam ea in Commendam redacta fuit.

Praedictum autem Monasterium modo constat uno dormitorio cum quinque cellis, praeter aulas Prioris, habetque necessarias officinas ac viridarium.

Expleta itaque Visitatione Ecclesiae Illmus et Rmus Dnus Regius Visitator Generalis ad hujusmodi se contulit Monasterium, perlustravitque aulas Prioris, cellas Monachorum, archivium, in quo nullum prostat authographum diploma, bibliothecam, dormitorium, officinas omnes, ac omnes et singulas ejus partes, ac viridarium, et nonnulla edidit decreta, prout inferius.

§ II.

De Visitatione Status Formalis.

Ecclesiae hujus Abbatiae Monachi Ordinis Sancti Basilii, qui Monasterium inhabitabant, semper inservierunt, divina officia sub ritu graeco decantantes qui, et caetera Ecclesiastica munia expleverunt, licet primum sub Abbate Monacho, et subinde sub Priore eiusdem ordinis, postquam in Commendam Abbatia redacta fuit. Non semper tamen eodem fuerunt numero Monachi. Perlustrans enim hanc Abbatiam Visitator Ventus tres invenit Monachos Sacerdotes, et unum Clericum; tempore tandem visitationis Francisci Putei, quatuor erant Monachi Sacerdotes, duoque Clerici, sive Diaconi, praeter famulum.

Forma autem praesens huius Abbatiae est, ut Abbatem Commendatarium ad Regiam praesentationem obtineat. Isque modo est D. Emmanuel Filingeri ad praesentationem Regis Caroli Borbonii feliciter regnantis, vigore regiarum literarum, et bullarum apostolicarum etc

Habet in administros Divini Cultus quatuor Monachos Sacerdotes, quorum unus est Prior Monasterii, praeter duos conversos, et famulum, qui in Monasterio degunt, regulas et disciplinam monasticam servant, et Ecclesiae inserviunt.

Hinc Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator perlastravit servitia Divini Cultus, visitavitque Priorem, Monachos, regulas Ordinis Sancti Basilii, earumque observantiam; personalem, sive auricularem quoque Monachorum visitationem habuit, quos super idoneitate examinavit, atque singulos secreto audivit; omniaque perlustravit, quae ad statum formalem pertinerent, et nonnulla edidit decreta, prout inferius.

§ III.

De Visitatione Status Realis.

Postquam haec Abbatia in Commendam redacta fuit, Regii Visitatores certam summam super eius redditibus taxarunt pro Monachorum substentatione, pro fabricis et jocalibus, ac pro Divino Cultu. Ita Visitator Puteus pro victu et vestitu sex Monachorum et famuli ad rationem unc. 17 pro quolibet, adsignavit super redditibus Abbatis Commendatarii annuas uncias 119. Pro fabricis et jocalibus annuas uncias 18. Pro cera, oleo, et festivitate annuas uncias 17. 15.

Facta subin Mensarum separatione per Brutum Farnetum quaedam bona fuerunt a Mensa Abbatiali dismembrata, et conventuali Mensae attributa pro Monachorum substentatione, et pro Divino Cultu.

Hinc Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator perlustravit atque examinavit omnia bona, emolumenta, jura, et redditus Abbatiae, eiusque onera sive gravitias, Mensam Conventualem, et omnia bona et redditus Monachorum. Visitavit similiter supellectilia et jocalia Ecclesiae, Massam pro fabricis et jocalibus, onera et celebrationes Missarum, ac omnia ad statum realem pertinentia, cunctaque invenit, prout sequuntur.

Bona et redditus Abbatiae.

Redditus huius Abbatiae consistunt in diversis annuis censibus locis existentibus in territorio S. Philippi, eiusdem flumaria, videlicet:

A D. Antonino Galletti super loco in territorio S. Philippi .	on7	4	3	10
A D. Hieronymo Porco super alio loco.	on7	»	3	»
A Paulo Licardo super loco in flumaria.	on7	»	2	»

A Constantia Maconella super domo	on7	»	4	15
A Beatrice Pugliotto super Molendino	on7	»	10	»
Ab Antonino de Dominico super loco	on7	»	12	»
A Iosepho Pandolfino super loco in flumaria	on7	»	29	»
A D. Nicolao Cordone super duobus locis	on7	»	8	10
A Philippo, et Salvo Villari super loco	on7	»	3	»
A Capitaneo Rodano super vinea	on7	»	23	»
A D. Hieronymo le Pezzi super quibusdam ejus bonis nuncupatis il *Castagnetto*	on7	»	12	»
A Dominica Villari super loco	on7	»	12	»
A Monasterio S. Pauli super domo	on7	»	12	»
A Palmerio de Ioanne super octo petiis locorum unitorum loco magno	on7	1	15	9 4
A Paulo Villari super alio loco	on7	»	2	»
A Philippo Syracusano super loco in flumaria	on7	»	9	»
A D. Litterio Mastrelli super domo terrana	on7	»	3	»
A D. Ceasare Marullo super loco	on7	»	12	»
A D. Antonino Lo Miglio, et D. Hieronymo Mauro super feudo S. Blasii existenti in territorio Massae S. Luciae	on7	40	3	»
Summa	on7	50	23	»

Onera, et Gravitiae Abbatiae

Pro fabricis et jocalibus	on7	18	«	«
Pro tandis, et donativis ordinariis	on7	6	23	13 3
Deputationi Regni	on7	»	24	13 »
Summa	on7	25	18	6 3

Restrictus.

Introitus importat	on7	50	23	»
Exitus	on7	25	18	6 3
Remanent pro Abbate Commendatario	on7	25	5	13 3

DE MENSA CONVENTUALI.

Brutus Furnetus pro victu, et vestitu sex Monachorum, et unius famuli ad rationem unciarum 17 pro quolibet, et pro unc. 17, 15 pro oleo, cera, ad Divinum Cultum spectantibus, et pro festivitatibus, quae in unum conficiunt summam unciarum 136, tar. 15, in separatione facta Conventualis ab Abbatiali Mensa, adsignavit Mensae Conventuali nulla bona, prout sequuntur.

Bona adsignata per Brutum Farnetum.

Tota, et integra foresta Abbatiae S. Philippi adsignata pro unc. 14, quae modo locantur pro	on7	21	»	»

Quaedam terrae seminatoriales in territorio *Calvarusi*, adsignatae pro unc. 2, 6, quae modo reddunt.	onz	5	»	»
Viridarium magnum in flumaria S. Philippi, conterminum Monasterio, adsignatum pro unc. 28, quod modo reddit.	onz	30	»	»
Medietas frondium, et terrarum in loco retrò Monasterium, nunc consistentium in vineis, moris etc. adsignata pro unc. 2, 15, quae modo reddit unc. 3, 20.	onz	3	20	»
Medietas frondium, vineae, et terreni scapuli in loco, quem tenebat Mag. Franciscus Gullo, et modo haeredes Marii, et Philippi Pandolfini, adsignata pro unc. 5, 8, quae modo reddit.	onz	4	»	»
Medietas fructuum loci haeredum Dominici, et Sebastiani Ferrara ad flumaria adsignata pro unc. 3. quae modo reddit.	onz	3	»	»
Tertia pars loci nuncupata *lo Pisciotto*, in dicta flumaria adsignata pro unc. 3, quae modo reddit.	onz	1	»	»
Medietas fructus frondium, et vineae loci in dicta flumaria in contrata *Pisciotto*, possessi partim a Philippo Vinci, et partim a Placido Rugeri adsignata pro unc. 4, 2, modo reddunt.	onz	3	22	»
Medietas ut dicitur unius tumminatae terrarum in dicta flumaria possessa a Francisco Celi, adsignata pro tt. 6.	onz	»	6	»
Quinta pars loci in dicta flumaria possessi a D. Paulo Mazzeo adsignata pro tt. 7. Et quinta pars frondium loci quondam Francisci Russo, uniti loco supradicto, adsignati pro tt. 6, quae modo reddunt . .	onz	2	»	»
Quinta pars musti loci quondam Petri Viperano, modo possessi a D. Francisco Marchese maritali nomine, adsignata pro tt. 7, quae modo reddit tt. 13.	onz	»	13	»
Medietas musti, et frondium existentium in loco Dominici Migliorato, adsignata pro unc. 1, 8, quae modo reddit	onz	3	»	»
Medietas oliveti in flumaria S. Philippi, olim possessi a Francisco Villari, et modo a D. Francisco Donato maritali nomine, adsignata pro tar. decem et octo.	onz	»	18	»
Una proprietas census unc. 8, 22, et gr. 10, super molendino magno in flumaria S. Philippi, modo possessi a D. Josepho Vinci, et Domo professa societatis Jesu.	onz	8	22	10
Una proprietas census tt. 18 super loco in S. Philippi, possesso a D. Paulo Porco.	onz	»	18	»
Una proprietas census unc. 8, tt. 22, 10, super molendino, et viridario in flumaria S. Philippi possesso ab Horatio Villari et Andrea di Bartolo	onz	8	22	10
Census unc. 5, super molendino in eadem flumaria, possesso a D. Paulo Porco	onz	5	»	»
Census unc. 4, 10 super molendino in eadem flumaria, possesso ab Andrea di Bartolo, qui modo reddit	onz	2	»	»
Census unc. 2 super molendino olim possesso a Silvestro Vaccaro, quod cum esset dirutum, deperditus est census.				
Census tt. 24 solvendus modo ab haeredibus Thomae Mannelli super diversis locis in flumaria S. Philippi.	onz	»	24	»
Census tt. 5. super loco in flumaria S. Philippi, nuncupato lo Piraino, modo possesso a Francisca Donato	onz	»	5	»
Census unc. 6, 15. super loco in territorio nuncupato Lacco, et Costieri possesso a D. Francisco Sergi maritali nomine.	onz	6	15	»

Census unc. 5, 4, quem solvunt haeredes Antonii Ferrara super loco in flumaria S. Philippi.	on7	5	4	»
Census tt. 6 super loco nuncupato *Cacalicausi*, possesso ab Horatio Sancti Juliani	on7	»	6	»
Census tt. 9, quem solvit D. Palmerius de Johanne super loco in eadem flumaria in contrata *Pisciotto*	on7	»	9	»
Census tt. 8, super loco nuncupato *lo Pisciotto* possesso a D. Palmeriu de Johanne	on7	»	8	»
Census tt. 12, quem solvunt haeredes D. Eleonorae Cianciolo super loco in dicta flumaria	on7	»	12	»
Census tt. 18, 11, quem solvit D. Eleonora Stagno super loco nuncupato *Locco* in contrata S. Luciae	on7	»	18	11
Census unc. 2, debitus ab haeredibus quondam Nuntii Cappalegia, super loco nuncupato *lo Pantano*, et *Cuzzumba* in dicta flumaria. .	on7	2	»	»
Census tt. 21, 11, super loco in territorio S. Luciae, possesso a D. Matthaeo de Bartuli et a Hieronymo Gemelli	on7	»	21	11
Census unc. 4, 15, super loco, ulim Natalis Mangeri in territorio S. Luciae	on7	4	15	»
Census unc. 2 super loco *Grammaticon* in dicta flumaria .	on7	2	»	»
Census unc. 3 super loco dicto Trozzo in S. Lucia . .	on7	3	»	»
Census unc. 1, 2, 10, super oliveto in dicta flumaria S. Philippi	on7	1	2	10
Census unc. 2, 12 super loco in Sancta Lucia in contrata *Minissalo*	on7	2	12	»
Census tt. 9 quem solvit Monasterium S. Barbarae civitatis Messanae super loco in dicta flumaria	on7	»	9	»
Locus in contrata S. Stephani territorii Francaevillae, adsignatus pro unc. tres	on7	3	»	»
Census unc. 1, 6, super loco nuncupato lo *Muturro* in territorio Fluminis Dionysii, qui census modo non exigitur ob competentiam ex parte Ducis Cesarò Domini praedictae terrae.				
Census unc. 7, 12, debitus a diversis personis super parvo feudo nuncupato Troynae in Massa S. Gregorii.	on7	7	12	»

Redditus acquisiti post Mensae separationem.

Ratione legati quondam Simonis d'Ala super loco nuncupato la Campolina in territorio S. Luciae	on7	1	»	»
Ratione legati quondam Andreae Syracusano super bonis ejusdem	on7	1	»	»

Quoniam vero praetenditur ab Abbate Commendatario bona adsignata Mensae Conventuali per Brutum Farnetum fuisse taxata minus, quam valebant, et e contra praetenditur a Monachis praedicta bona non reddere adsignatam summam, Illmus et Rmus Dnus Generalis Visitator, decrevit omnia revideri, prout fusius in decretis communibus.

Separatio autem Mensarum, et adsignatio bonorum facta per Brutum Farnetum, est prout sequitur.

ACTA SEPARATIONIS MENSARUM

FACTAE PER BRUTUM FARNETUM

» In Nomine Domini Amen.

» Per hoc praesens publicum instrumentum, cunctis pateat evidenter, et notum sit. » quod de anno a Nativitate D. N. J. C. 1589, die vero 4 septembris 3 Ind. Pontificatus » Sanctissimi in Christo Patris, et Domini Nostri Sixti Divina Providentia PP V, anno » ejus V.

» In mei Notarii publici, et apostolici, testiumque infrascriptorum ad haec specialiter » vocatorum praesentia personaliter constitutus admodum Rdus. et Excellens Dnus Brutus » Farnetus de Vico Spolitanae Dioecesis cognitus etc. a Sanctissimo Dno Sixto, et successive ab Illmo, et Rmo Dno Julio Antonio Sanctorio Sanctae Severinae nuncupato, ac » totius Religionis Ordinis Sancti Basilii protectore, tituli Sancti Bartholomaei in Insula « Presbytero Cardinali super reformatione Monasteriorum dicti Ordinis Deputatus sub» stitutus, et subdelegatus, prout plene patet in ejus commissione sub data in palatio » Montis Citorii dicti Illmi, et Rmi Dni Cardinalis Protectoris, anno a Nativitate Do« mini 1589 die X mensis maii, Pontificatus Praelibati Sanctissimi Dni PP. Sixti V.

» Asseruit coram nobis Notario et testibus infrascriptis Sanctissimum Dnum felicis re» cordationis Papam Gregorium XIII ordinasse, et instituisse dictam reformationem prae» dictorum Monasteriorum Ordinis Sancti Basilii in Italia, praesertim mediante Congre» gatione Illmorum, et Rmorum Cardinalium Deputatorum super reformatione Graecorum » Monachorum, et Conventuum dicti Ordinis, atque etiam per literas Suae Sanctitatis super » reductione Conventuum, et Monachorum dicti Ordinis in Congregatione juxta Decreta » Sacri Concilii Tridentini Genlis. nec non super reformatione, et ordinatione privilegio» rum, rebusque aliis in eis contentis, inde confectas — Datum Romae apud Sanctum » Petrum, anno Incarnationis Dominicae 1579, ultimo novembris, pontificatus sui anno » VIII. — Quae quidem literae per Illmum et Exc. Dnum Viceregem, et ejus officiales » Panormi fuerunt exequutae sub die 4 mensis augusti p. p., prout plene patet per ea» rum copias penes Priorem, et Monachos Magni Monasterii Sanctissimi Salvatoris dicti » Ordinis S. Basilii, et in eis inter alia Sanctitatem Suam in Monasteriis Commendatis dicti » Ordinis in quibus Mensa Conventualis a Mensa Abbatiali non est separata, distinxisse » Mensam Conventualem a Mensa Abbatiali ab eisdem Monasteriis, quibusque illa com» mendata fuerint tam bonorum stabilium, proprietatum, juriumque partem, quae inter » stabilia censeantur, perpetuo dismembrasse, atque divisisse, quae ad alendum solitum » Monachorum, ac Ministrorum numerum, ac victum, et vestitum, aliaque ad eorum » substentationem necessaria comparanda sufficiant, voluisse quoscumque Commendatarios » eorumdem Monasteriorum omnino teneri ad assignandum totidem bona, proprietates, et » jura, prout in eisdem pleniūs dicitur contineri.

» Qua propter supradictus admodum Rdus, et Excellens Dnus Brutus Farnetus Com» mendarius ad id deputatus, volens juxta seriem, continentiam, et tenorem de verbo ad » verbum praedictas literas exequi, et ad effectum producere, et praesertim dictam Men» sam Conventualem separatam ab Abbatiali in bonis, proprietatibus, et juribus conferre » et assignare juxta formam dictarum literarum, et taxam factam, seu ordinatam per » Rmum Dnum D. Franciscum del Pozzo, Archimandritam olim in praedictis Monasteriis » S. Basilii, Visitatorem deputatum, in qua reperitur assignasse in Abbatia, et Monasterio » S. Philippi lo Grande extra moenia Messanae, numerum Monachorum, et Ministrorum » septem vid. Quatuor Sacerdotum, duorum Diaconorum, et unius famuli, et pro quo» libet eorum pro eius victu, et vestitu, ac aliis necessariis, et opportunis uncias decem

» et septem in tot paecunia numerata. Quocirca idem admodum Rdus et Excell. Duus » Brutus Farnetus Com. consideratis, et mature discussis omnibus bonis, proprietatibus, » juribus, fructibus, redditibus, et proventibus, atque emolumentis dictae Abbatiae, seu » Monasterii, ac oneribus, et variis, ac multis expensis, quae et quas quotidie subire, » et fieri oportet. una cum Mro Francisco Gullo, et Leonardo Gatto extimatoribus per » Priorem dictae Abbatiae, et Monasterii S. Philippi ex una, et per Splem Duum Octa- » vium de Balsamo Procuratorem Illis et Rdi Dni D. Jacobi del Balsamo ejus Fr. Ab- » batis et Commendatarii dictae Abbatiae, partibus ex altera electis, habita invicem de- » liberatione simul cum dictis Priore, et Monachis dicti Monasterii. quomodo melius, et » aptius pro Monachorum commoditate Mensa Conventualis huiusmodi constitui potuisset, » et facto calculo juxta praedictam taxam, inveniens, quod Mensa praedicta ascendit ad » summam, et valorem unc. centum trigintasex, et tareu. quindecim monetae huius Re- » gni Siciliae ad rationem tarenorum triginta pro quolibet uncia, computato tamen ser- » vitio Cultus Divini, proposuit, atque constituit praedicto Conventui, et Monachis, et » Ministris assignare pro dicta Mensa Conventuali annuas uncias 136, 15, consiste.- » tibus in bonis proprietatibus, censibus, et juribus, ac rebus infr.

» In primis tutta, ed integra la foresta di detta Abbazia di S. Filippo, » confine col territorio di Zaffaria, consistente in erbaggi, ed altre circo- » stanti di rendita once quattordici in ogni anno. . . . . on7 14 » »

» Item certe terre di detta Badia seminatorie esistenti nel territorio di » Calvaruso, confine coll'Illustre Barone di Saponara, e col luogo di Gia- » como, e Geronimo di Pietro, ed altri confini di rendita onc. 2, 6. on7 2 6 »

» Item un giardino grande di detta Abbatia esistente nella fiumara di » S. Filippo, confine colle mora di detto Monistero, et Abbatia, col luogo » quale tiene a metà di detta Abbazia Mro Francesco Gullo, e col luogo » di Sebastiano Ferrara, quale tiene a metà di detta Badia, e col luogo » di Domenico Ferrara, quale tiene a metà di detta Badia, fiumara pub- » blica, ed altri confini, consistenti in terreno scapolo, frondi di celsi, a- » rangiari, persicari, pirari, ed altri alberi, e circostanze con sue vicende » di acqua di ore sei la settimana, cioè in giorno di sabbato, di rendita » once 28, in ogni anno. . . . . on7 28 » »

» Item la metà della fronda, e terreni toccanti all'Abb. delle terre, e » frondi, che tengono gli eredi del quondam Cola, e Jacopello Ruggeri, » esistenti nella fiumera di S. Filippo, confine colle mura di detto Moni- » stero di S. Filippo, e colla via pubblica, ed altri fini, fu, ed è di » rendita once due, e tt. quindici. . . . . on7 2 15 »

» Item la metà della fronda, vigne, et territorio scapolo, toccante al- » l'Abb. del luogo, che tiene Mro Francesco Gullo, fu, ed è di rendita » unc. 5, 8, in ogni anno . . . . on7 5 8 »

» Item la metà, toccante all'Abb. della vigna, e terre scapole esistenti » nella fiumara di S. Filippo, confine col giardino grande dell'Abb., e » col luogo di Mro Francesco Gullo, ed altri confini, quali tengono Se- » bastiano Ferrara, e gli eredi di Domenico Ferraro, di rendita in ogni » anno. . . . . on7 3 » »

» Item la terza parte, toccante alla detta Abb. della fronda del luogo » nominato lo Pisciotto esistente in detta fiumara di S. Filippo, confine » col luogo degli eredi del quondam Cola Jacopello Roggeri, e colla via » pubblica, quale luogo fu del quondam Salvatore Cucilla, ed al presente » possesso per lo Sple Giuseppe di Messina, di rendita once tre in ogni » anno. . . . . on7 3 » »

» Item la metà dello musto, e della vigna, quali tengono Succhio Battista, e Caterina Vecchio esistenti in detta fiumara di S. Filippo, confine col luogo del Mag. Giovanni Armaldo, colla via pubblica, ed altri confini, fu, ed è di rendita onze 4, 2, in ogni onno . . . onz 4 2 »

» Item la metà toccante alla detta Abb. delle terre, quali tengeno li suddetti del Vecchio, consistenti in una tumolata di terre esistenti nel suddetto luogo, furono, e sono di rendita tt. 3 ogni anno. . onz » 3 »

» Item la quinta parte taccante alla detta Abbazia del frutto esistente dentro il luogo di Domenico Cachello, posto in detta fiumara col luogo del Mag. Giovanni Armaldo, ed altri confini, fu, ed è di rendita tt. 6 in ogni anno. . . . . onz » 6 »

» Item la quinta parte toccante alla detta Abbazia del musto esistente dentro il luogo del Mag. Francesco Russo, esistente in detta fiumara di S. Filippo, confinante col luogo dello Sple Pietro Viperano, e col luogo del Mag. Giovanni Armaldo, e via pubblica, di rendita ogni anno tt. sette. . . . . onz » 7 »

» Item la quinta parte di fronda toccante a detta Abbazia, confinante col suddetto luogo del Mag. Francesco Russo, ut supra expressata, fu, ed è di rendita tt. sei in ogni anno . . . . onz » 6 »

» Item la quinta parte toccante alla detta Abbazia del musto, quale deve lo Sple Sig. di Viperano V. J. D., del luogo esistente in detta fiumara di S. Filippo, confinante col luogo di Mro Francesco Russo, e col luogo del Mag. Giov. Armaldo, ed altri confini, di rendita ogni anno tt. 7. onz » 7 »

» Item la metà delio musto, e fronda delli celsi. toccante a detta Abbazia del luogo, quale tiene Domenico Migliorato a metà con detta Abbazia esistente nella fiumara di S. Filippo, confinante col luogo del Sig. Pietro Viperano, e colla via pubblica, ed altri confini, di rendita in ogni anno . . . . onz 1 8 »

» Item la metà toccante a detta Abbazia dell'oliveto possesso per Francesco Villare a metà coll' Abbazia esistente in detta fiumara di S. Filippo, confinante col luogo di Francesco Paulillo, fu, ed è di rendita ogni anno . . . . onz » 18 »

» Item una ragione di censo di once 8, 22, 10, quali paga ogni anno in perpetuum a detta Abbazia Raneri Ciraulo sopra un suo molino, e giardino esistente in detta fiumara di S. Filippo, confinante col luogo degli eredi di Gio. Antonio, e Minella Costantino, alias Armeri, e la fiumara pubblica, ed altri confini, ligna e macinatura. . . onz 8 22 10

» Item un'altra ragione di censo perpetuo di tt. 18 l'anno, quali pagano Neri Ceraulo sopra un luogo esistente in detta fiumara di S. Filippo lo Grande, nominato lo Patro, confinante col luogo del Sig. Gio. Domenico Calastro. e col luogo del Sig. Mariano Raneri, ed altri fini. onz » 18 »

» Item una ragione di censo di once otto tt. 22, 10. quali pagano ogni anno in perpetuum gli eredi di Giovanni Antonio, e Minella di Costantino, alias Armero sopra un molino, ed un giardino di celsi esistenti nella fiumara di S. Filippo, confinante con lo detto luogo. col molino e fiumara pubblica, e col luogo di Nero Ceraulo, ed altri confini con tutte le sue prop. di ligna, e molitura. . . . . onz 8 22 10

» Item una ragione di censo di once cinque in ogni anno in perpetuum J. D. D. quali paga Pietro Pittanti a detta Abbazia sopra un suo mo-

» lino colla ragione di ligna, e molitura, posti in detto molino nella fiu-
» mara di S. Filippo, giusta li suoi confini . . . . . . on7 5 » »
» Item una ragione di censo perpetuo di once 4, 10, e ragion di legna,
» e molitura, quali paga Pietro Pitonti sopra un molino esistente iu detta
» fiumara, suoi confini etc. . . . . on7 4 10 »
» Una ragione di censo once due ogni anno in perpetuum J. D. D.,
» che paga l'onorato Pietro Cardullo sopra un molino esistente nella fiu-
» mara di S. Filippo, quale molino fu del quondam Silvestro Vaccaro,
» giusta li suoi confini, colla ragione di legna, e molitura. . on7 2 » »
» Item una ragione di censo di tt. 24 ogni anno in perpetuum J. D. D.
» quali paga Romanello Villare sopra diversi luoghi iu detta fiumara di
» S. Filippo giusta li suoi confini . . . . on7 » 24 »
» Item una ragione di censo di tt. cinque ogni anno in perpetuum J.
» D. D., quali paga Giovanni Matteo Ceraulo sopra un luogo nella fiu-
» mara di S. Filippo. . . . . on7 » 5 »
» Item una ragione di censo di once 6, 15, ogni anno in perpetuum
» quali pagano li M. Giovanni Arnaldo, Graziello Ferraro, e Domini-
» chello di Messina a detta Abbazia sopra un luogo n detta fiumara on7 6 15 »
» Item una ragione di censo di once 5, 24, ogni anno iu perpetuum J.
» D D., quali pagano Sebastiano Ferraro, e gli eredi di Domenico Fer-
» raro sopra un loro luogo, e vigna in detta fiumara di S. Filippo, con-
» finante col giardino grande di detta Abbazia. . . . . on7 5 24 »
» Item una ragione di censo di tt. sei ogni anno in perpetuum J. D. D.
» quali paga Mro Giovanni Maria Raineri, sopra un suo luogo esistente
» in detta fiumara, confinante col luogo di Nero Ceraulo, ed altri confi-
» ni, tt. 6 . . . . on7 » 6 »
» Item una ragione di censo di tt. otto in ogni anno in perpetuum, quali
» paga Isabella di Giovanni sopra un luogo che possiede, sito, e posto
» nella fiumara di S. Filippo il Grande nella contrata Pisciotto, confinante
» col luogo grande, Rainerio Vecchi ed altri confini. . . . on7 » 8 »
» Item una ragione di censo di tt. nove ogni anno J. D. D. quali paga
» lo Mag. Pietro Galisi sopra un suo luogo in detta fiumara di S. Filip-
» po lo Grande, nella contrata Pisciotta confinante con il luogo di Nata-
» le, e Giovanello Cuchillo . . . . on7 » 9 »
» Item una ragione di censo di tt. 12 ogni anno J. D. D., quale paga
» lo Sple Scipione d'Alessi sopra un suo luogo nella detta fiumara di S.
» Filippo, confinante colla vigna delli Monaci, e colla fiumara pubblica
» tt. dodici . . . . on7 » 12 »
» Item una ragione di censo di tt. 18, 11, ogni anno in perpetuum
» quale paga lo Mag. Gio. Domenico Calastro sopra un suo luogo in detta
» fiumara, confinante col luogo di Giuseppe Granata, ed altri confini on7 » 18 11
» Item un' altra ragione di censo di once 2 ogni anno J. D. D. quale
» paga Mro Francesco Gallo sopra un suo luogo posto iu detta fiumara
» di S. Filippo, confinante col luogo di Cola Ruggeri, e collo giardino
» grande di detta Abbazia . . . . on7 2 » »
» Item una ragione di censo di tt. 21, 11, ogni anno in perpetuum J.
» D. D., quale paga Natale Cuccillo sopra un luogo in detta fiumara di
» S. Filippo, confinante col luogo del Sig. Giov. Domenico Calastro, e
» col luogo di Giuseppe Granata, ed altri confini . . . . on7 » 21 11

» Item una ragione di censo di once 4, 15, ogni anno in perpetuum J. » D. D. quali pagano gli eredi di Battista, ed Angela Maugeri supra un » luogo in detta fiumara di S. Filippo, confinante colla fiumara pubblica, » e col luogo di Graziello Ferraro, e Minichella di Messina, ed altri con- » confini . . . . on7 4 15 »

» Item una ragione di censo di once due ogni anno in perpetuum J. » D. D. quale paga lo Sple Pietro Viperano sopra un suo luogo esistente » in detta fiumara, confine con Francesco Russo, e col luogo di Mico Am- » migliorato, e col luogo di Giovanni Armalto, ed altri confini. on7 2 » »

» Item una ragione di censo di once 3 ogni anno in perpetuum, quale » paga lo Mag. Giuseppe Granata sopra un luogo in detta fiumara, con- » finante con Francesco Russo. e col luogo di Mico Ammigliorato, e Gio- » vanni Armalto, ed altri confini . . . . on7 3 » »

» Item una ragione di censo di once 1, 2, 10, ogni anno in perpetuum » quali pagano Pietro, e Paulo Mauro sopra un luogo, seu oliveto esi- » stente in detta fiumara nominato Pietro lo Lignamc, confinante col luogo » del Signor Cola Pisci, Gio. Domenico Stasi, ed altri confini. on7 1 2 10

» Item una ragione di censo di once 2 12 ogni anno in perpetuum, » quali devono li Mag. D. Mario, e D. Paulo di Palermo sopra un luogo » esistente in detta fiumara nella contrata di Mellisaro, confinante col luogo » di Leotta Azzarello, e col luogo del Mag. Giuseppe Granata, ed altri » confini . . . . on7 2 12 »

» Item una ragione di censo di tt. 9 ogni anno in perpetuum, quali paga » la Reverenda Abbadessa di S. Barbara sopra un pezzo di castagneto e- » sistente in detta fiumara giusta li suoi confini. . . . . on7 » 9 »

Francavilla.

» Item una ragione di censo di once 3 ogni anno in perpetuum J. D. » D., quale paga l'erede di Taddeo Camizzaro sopra un luogo esistente » nel territorio di Francavilla nella contrata di S. Stefano, giusta li suoi » confini . . . . on7 3 » »

Fiume di Nisi.

» Item una ragione di censo di once 1, 6 ogni anno in perpetuum J. » D. D. quali pagano gli eredi di Cola Parisi. e compagni sopra un luogo » nel territorio di Fiume di Nisi nominato lo Murrato . . on7 1 6 »

Massa.

» Item una ragione di censo di once 1, 27, 14 ogni anno in perpe- » tuum J. D. D., quali pagano gli eredi di Vincenzo Calastro, e com- » pagni sopra un luogo nel territorio di S. Giorgio, nominato Trojna, » giusta li suoi confini. on7 1 27 14

» Item una ragione di censo di once 1, 12, ogni anno in perpetuum » J. D. D., quali paga Lionardo La Scala, e compagni sopra un luogo » nel territorio di S. Giorgio nominato Trojna, giusta li suoi confini on7 1 12 »

» Item una ragione di censo di once 1, 16, 8 ogni anno in perpetuum

» J. D. D., quali pagano gli eredi di Serafina Perruni, e compagni sopra un territorio della Massa di S. Giorgio, giusta li suoi confini on7	1	16	8
» Item una ragione di censo di oncia 1, 3, 15 ogni anno in perpetuum, quale paga Pietro Gerardo sopra un luogo nel territorio di san Giorgio di Massa nella contrata di Troina, giusta li suoi confini on7	1	3	15
» Item una ragione di censo di once 8, 9 ogni anno in perpetuum » J. D. D., quali paga Pietro Zanghi sopra un luogo nel territorio della » Massa di S. Giorgio nella contrata di Troina, giusta li suoi confini on7	»	9	»
» Quae quidem summa, et annui valores in praesentiarum extimati, et » simul computati faciunt summam unciarum centum trigintasex, taren. » sexdecim, et gr. 1 . . . . on7	136	16	1

» Et volens praedicta omnia exequi, et ad effectum producere iuxta formam dictarum » literarum, hodie, die, qua supra, coram nobis Notario, et testibus infrascriptis, praedictus admodum Rev. et Excellens Dnus Brutus Farnetus, visa relatione facta per » supradictos extimatores, et peritos ex utraque parte electos, prout penes acta mei » Notarii constat, consideratis considerandis, auctoritate, qua fungitur, vigore dictarum » literarum felicis recordationis Gregorii XIII, dat, tradit, et assignat libere, franche, et » expedite absque ullo gravamine collectarum regiarum praedicto Rdo Fri Chrisostomo » de Bertuchio Priori praesenti cognito etc. et Monachis dictae Abbatiae S. Philippi, et » illorum Conventui absentibus etc. et dicto Rdo Priori pro eorum stipendio, pro eorum » Mensa Conventuali, et servitio Divini Cultus, bona praedicta, et iura censualia superius expressata, nec non et omnia membra una cum Ecclesia, et quibusvis paramentis, » ornamentis, vasis sacris, reliquiis, et aliis rebus, iuribus, pertinentiis ad praesens existentibus in dicta Abbatia, et cum oblationibus, legatis, iuribus, oneribus, honoribus, » et emolumentis pro annuis unciis 136, 16, 1, transferens totum dominium praedictis » Monachis in casu alienationis praedictorum bonorum, et censuum, ut possint praedicti » Prior, et Monachi pro tempore existentes praestare in eius consensum in praedictis » bonis, et censibus, et de illis consequi laudemium.

» Ad habendum, tenendum, possidendum in perpetuum, quamdiu, seu donec, et quousque in eodem Monasterio S. Philippi lo Grande Conventus Monachorum dictae Congregationis Ordinis Sancti Basilii permanserint, et, Deo adiuvante, poterunt permanere, » ponens, et constituens etc.

» Et insuper idem admodum Rdus et Excellens Dnus Brutus Farnetus Commissarius » praefatis modo, et forma dictis Priori, Monachis, et Conventui, domum, sive habitationem dictae Abbatiae, seu Monasterii S. Philippi, positam in dicta flumaria S. Philippi Magni cum turri, cellis, cameris, sala, dispensa, palmentis, cum eorum domo, » nec non domum terraneam prope domum dictorum palmentorum prope dictam Ecclesiam, et aliis necessariis officiis, et aedificiis constructis, et construendis pro eorum » proprietate, et perpetua habitatione Conventus; nec non, et viridarium parvulum cum » ejus usu aquae, vineas, quae fuerunt adsignatae, et traditae a Rmo Dno D. Francisco » del Pozzo, tamquam visitatore tunc temporis in praedictis Monasteriis S. Basilii, prout » patet in eius visitatione, quae omnia praedicta perpetuo sibi habeant, possideant, atque » retineant libere, franche, et expedite absque ullo impedimento.

» Nec non concedit ut supra facultatem lignandi in bonis dictae Abbatiae, pro usu » dictorum monachorum cum licentia tamen Illustris Dni Abbatis, sive eius Procuratoris pro tempore existentis, dummodo caedant, seu incidant lignea tantum, quae mortua » solent appellari et non aliter, nec alio modo etc.

» Et pro observantia praedictorum praefatus admodum Rdus, et Excellens Dnus D.
» Brutus Farnetus Vice-Protector, et ad id Deputatus praecipit, et expresse mandat prac-
» dicto Abbati, et eius successoribus pro tempore existentibus, nec non Procuratoribus
» et ministris omnibus absentibus, tamquam praesentibus, nec non Rdo Fri Chrisostomo
» Bertucchio Priori praesenti, audienti, et intelligenti, Monachis, Ministris, et successo-
» ribus pro tempore existentibus, Abbatibus Generalibus Ordinis S. Basilii, ut debeant,
» et quilibet eorum debeat cum effectu iuxta seriem, et tenorem praesentis instrumenti,
» et Bullae praedictae, omnia inviolabiliter observare sub poena excomonicationis, et aliis
» poenis SSmo Dno Nostro Papae reservatis.

» Actum in Magno Monasterio Sanctissimi Salvatoris Linguae Phari Messanae in ca-
» mera solitae residentiae praedicti admodum Rdi Dni Bruti Farneti in dicto magno Mo-
» nasterio, anno, Ind. die, mense, prout supra praemissis etc. Praesentibus ibidem Jo-
» hanne Alphonso de Salerno, Fabrizio de Mazzeo, Philippo Pensabeni, Caesare Piccolo,
» Sebastiano Savoia, Francisco de Aloysio, Rev. D. Matthaeo Scuderi, D. Juliano Buc-
» carini Kyrie Eleison. D. Silvestre de Viso testibus ad praedicta vocatis atque rogatis.

» Ex actis mei Salvi Pictari regii publici, et apostolici Notarii Messanensis — Col-
» lectione salva etc. »

JOCALIA ET SUPELLECTILIA ECCLESIAE.

Argenteria.

Una croce della Vergine Santissima delle Grazie col quadro dell'altare maggiore.

Altra corona del Bambino in detto quadro.

Due chiavi della custodia in detto altare maggiore, una di argento, e l'altra di ferro.

Una pisside di argento dorato.

Due calici intieri di argento, uno lavorato, e l'altro semplice.

Una sfera con sua lunetta dorata.

Un baluastro di argento, che si attacca ad uno dai calici in occasione di esposizione.

Due patene dorate.

Palmatoria, e suo smoccatore.

Incensiere con sue navetta, e cocchiarino.

Una croce petterale dorata.

Un sicchetto, e sua spongia.

Un baculo, e dentro la crozza la figura del Nostro Santo Padre San Basilio di ottone dorato.

Ingasto del legno della Santissima Croce con suoi puttini, e piede con raggi di ottone dorato.

Ingasto della reliquia di S. Filippo col piede di rame dorato.

Ingasto della reliquia di S. Sebastiano, e suo piede di rame dorato.

Ingasto della reliquia di S. Biagio con suo piede dorato.

Agnus Dei guarnito.

Una casetta di rame, dove si conserva l'autentica della reliquia di S. Filippo.

Tre vasetti di argente per gli olii santi, entrovi una bussola di stagno riposta nella sua custodia, alla parte destra dell'altare maggiore

Chiesa, e Sacrestia.

Paraltari num. otto, uno dei quali è ricamato di oro, e di argento.

Vasi e candelieri per gli altari num. 75.

Rame numero 38.
Sue carte di Gloria.
Pianete di convenienti colori num. 9, una dei quali è ricamata d'oro e seta.
Due mitre, una ricamata, e l'altra di lama di oro.
Un tosello di smaltino e mistura di oro.
Altro tosello di raso, guarnito con gallone falso.
Una cappa magna.
Due tunicelle di asprino di seta, trinate di oro.
Altra cappa magna di seta bianca.
Altra pavonazza, e nera.
Sopracalici dei convenienti colori numero otto.
Borse e corporali numero sette.
Cammici con suoi ammitti num. sette; ed altrettanti cingoli.
Un tosellino per il portificale con sua frangia, e gallone di seta broccato falso, e sopraveste della sedia.
Quattro pinmazzi, e cultra del genuflessorio, con suo tappeto di panno rosso.
Due genuflessorii.
Due crocifissi di stucco, e sue carte di preparazione.
Tovaglie di mano num. 3. — Purificatori, e fazzoletti.
Due paja di ampolline. — Campanello al muro.
Due campanelle per le messe, ed altro.
Messali greci num. 3. — Messali latini num. due.
Messaletti di requie. — Cotte numero quattro.

Onera Missarum.

Pro quondam D. Francisco Averna missae num. 15.
Pro quondam Andrea Syracusano missae num. 15.
Missa una in qualibet hebdomada pro religiosis, et benefactoribus defunctis.
Item tenentur Monachi celebrare missas pro regibus defunctis, et celebraro anniversaria, et Missam Conventualem applicare juxta Decretum Commune.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, ac discussis relationibus praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis ex parte Abbatis Commendatarii, et ex parte Monachorum, iisque tandem admissis, quoad nullum inferrent praejudicium.

Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator decrevit, atque mandavit, quod omnia altaria scabellis ligneis, nec non cerata stragulis, paliis omnium colorum, et stratis instruantur. Altaris autem majoris gradus renovetur e lapide, coridibus ornato, illudque sit undique clausum.

Quod reliquiae S. Philippi Argyriensis sigillo clausae semper existant.

Quod chorus, et sacristia dealbentur, et expoliantur.

Quod juxta Visitationem Jordii, Monachi numero saltem sint sex, praeter famulum, quorum quatuor saltem sint Sacerdotes, et duo Clerici.

Quod Abbas Commendatarius solvat, et deponat quotannis semestratim, et antecipate uncias saltem duas deviginti pro fabrica et jocalibus, quae administrentur per deputatos fabricarum, cum potestate eos exigendi manu regia super redditibus Abbatiae, aliisque facultatibus, et modis, prout in decretis communibus.

Denique in reliquis omnibus observentur decreta generalia, et communia praedicta etc.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ABBATIAE, ET MONASTERII S. MARIAE MANDANICHII ORDINIS S. BASILII MAGNI, CUJUS ABBAS COMMENDATARIUS IN PRAESENTIARUM EST D. MACHARIUS MUSACCHIA ARCHIEPISCOPUS SELEUCIAE, HABITA PER ILLMUM, ET RMUM DNUM REGIUM GENLEM VISITATOREM D. IOANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS. DIE 27 SEPTEMBRIS 1741.

§ I.

De Visitatione Status Localis.

Postquam Rogerius Comes Saracenos a tutissimo Mandanichii pago profugavit, quod ab urbe Messana 24 m. p. distat templum Beatae Mariae Annunciatae sacrum, ac Coenobium Ordinis Sancti Basilii in eo extruxit, ac praediis, et jurisdictionibus ditavit, ut ex ejus diplomate dato ab orbe condito 5608, 8 Ind., salutis 1100; quod legitur in alio regis Rogerii diplomate. Unde hic Abbas est Baro, et Dominus oppidi Mandanichii, cum potestate eligendi Capitaneum, Judicem, Magistrum Notarium, et Balium.

Accesserunt huic Abbatiae infrascriptae Grangiae, sive suffraganeae Ecclesiae.

I. S. Nicolai de Scammo, seu Celsora, ut ex Rogerii diplomate, quae modo non exigit.

II. S. Mariae de Bollomerio in flumaria Mandanichii cum animarum cura.

Ex quibus quidem omnibus merito haec Abbatiae de Regio Prioratu est. Ad Regiam spectat praesentationem; tandis, et donativis, ac spolio subest, et Regiae Visitationi obnoxia est.

Ecclesia Abbatialis, praeter aram maximam, duobus constat altaribus; habet chorum, sacristiam, turrimque campanariam, duobus instructam campanis.

Ad eam itaque Abbatiam Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator, die 27 septembris 1742 sumptuosa pro dignitate evectione se contulit, ubi a Priore Monasterii et Monachi honorificentissime de more exceptus, Ecclesiamque subiens, visitavit Sanctissimum Sacramentum, pixides. tabernaculum, nec non olea sacra, sacram reliquiam ligni Sanctae Crucis, altaria omnia, chorum, librosque chorales, sacristiam, turrim campanariam, ac omnes et singulas Ecclesiae partes.

DE MONASTERIO.

Monasterium hujus Abbatiae a primaeva ejus fundatione Monachi Ordinis Sancti Basilii incoluerunt, licet primum sub Abbate Monacho, subinde sub Priore, postquam ea in Commendam redacta fuit.

Praedictum autem Monasterium modo parvum est; paucis constat cellis, habet tamen necessarias officinas.

Expleta itaque Visitatione Ecclesiae Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator ad huiusmodi se contulit Monasterium, perlustravitque aulas Prioris, cellas Monachorum archivium, in quo adservantur diplomata Regis Rogerii, et confirmationis Regis Caroli, et Reginae Johannae; acta separationis Mensarum factae per Brutum Farnetum, ac aliae scripturae ad Monasterium spectantes. Visitavit nec non officinas omnes, ac omnes, et singulas ejus partes, et decrevit prout inferius.

§ II.

De Visitatione Status Formalis.

Monachi Ordinis Sancti Basilii, qui Monasterium hujus Abbatiae inhabitabant, Ecclesiae pariter inservierunt, eosque Regius Visitator Puteus tres Monachos Sacerdotes unum Diaconum, unumque famulum esse mandavit.

Forma autem praesens hujus Abbatiae est, ut Abbatem Commendatarium ad regiam praesentationem obtineat; is modo est Illmus et R.mus D. Macharius Musacchia Archiepiscopus Seleuciae ad praesentationem Caroli VI Imperatoris, ac vigore apostolicarum Bullarum datarum 20 martii 1731 Regio placeto in regno vallatarum, cujus vigore possessionem accepit.

Habet in Ministris Divini Cultus tres Monachos Sacerdotes, quorum unus est Prior Monasterii, praeter duos conversos, et oblatum, qui in Monasterio degunt, regulas, et disciplinam Monasticam servant, et Ecclesiae inserviunt.

Hinc Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator perlustravit servitia Divini Cultus visitavitque Priorem. Monachos, regulas Ordinis Sancti Basilii, earumque observantiam; personalem, sive auricularem quoque Monachorum visitationem habuit, quos super idoneitate examinavit, atque singulos secreto audivit; omniaque perlustravit, quae ad statum formalem pertinerent, et decrevit prout inferius.

§ III.

De Visitatione Status Realis

Cum olim Monachi hanc Abbatiam integre possiderent cum omnibus ejus bonis, et redditibus, ipsi sibi necessaria subministrabant, pro fabricis, et jocalibus, ac pro Divino Cultu expensas substinebant. Redacta subin Abbatia in Commendam, Regii Visitatores super redditibus Abbatis Commendatarii, cui omnia bona, et redditus cesserunt, pro victu et vestitu Monachorum, pro fabricis et jocalibus, ac pro Divino Cultu certam summam taxarunt. Ita Visitator Puteus pro victu et vestitu quatuor Monachorum, et famuli ad rationem unc. 17 pro quolibet, adsignavit aunuas uncias 85. Pro fabricis, et jocalibus annuas uncias 18. Pro cera, et oleo ad Divinum Cultum spectantibus, ac pro festivitate annuas uncias 11.

Tandem Brutus Farnetus in mensarum separatione, pro victu et vestitu Monachorum et pro Divino Cultu, quaedam bona e Mensa Abbatiali dismembravit, ac Conventuali Mensae attribuit, prout inferius.

Hinc Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator perlustravit, atque examinavit omnia bona, emolumenta, jura, et redditus Abbatiae, ejusque onera, sive gravitias, item Mensam Conventualem, ac omnia bona et redditus Monachorum. Visitavit similiter supellectilia et jocalia Ecclesiae, massam pro fabricis et jocalibus, onera et celebrationes missarum, ac omnia ad statum realem pertinentia; cunctaque invenit, prout sequuntur, salvo tamen meliori examine.

Bona et redditus Abbatiae.

Ex decima musti	on7	20	»	»
Ex decima animalium.	on7	8	»	»
Ex molendino	on7	10	»	»

Ex granis quatuor ex qualibet libra serici	on7	18	»	»
Ex casatico.	on7	15	»	»
Ex baiuliva	on7	6	»	»
Ex rotolis carnis ex quolibet animali, quod laniatur . . .	on7	2	»	»
Ex emolumentis patentalium literarum Capitanei, Judicis etc .	on7	16	»	»
Ex censu super moleudino	on7	1	»	»
Summa	on7	96	»	»

Onera et Gravitiae Abbatiae.

Pro tandis ordinariis	on7	10	18	6	
Pro tribus donativis	on7	1	8	7	3
Pro fabricis et jocalibus	on7	18	»	»	
Pro carceribus	on7	2	»	»	
Solvit etiam hactenus Abbas Commandatarius Seminario, sive professatui SSmi Salvatoris Messanae unc. 6. verum deinceps erunt solvendae Seminario erigendo per Archimandritam juxta decretum Illmi Dni Visit.	on7	6	»	»	
Summa	on7	31	26	13	3

Restrictus.

Introitus ascendit ad.	on7	96	»	»	
Exitus	on7	31	26	13	3
Remanent pro Abbate Commendatario	on7	64	3	6	3

DE MENSA CONVENTUALI

Brutus Farnetus pro victu et vestitu quatuor Monachorum, et famuli ad rationem unc. 17 pro quolibet, pro unc. 11. Divini Cultus, quae in unum conficiunt summam unc. 96 in separatione Conventualis ab Abbatiali Mensa, adsignavit Mensae Conventuali nonnulla bona prout sequuntur:

BONA ADSIGNATA PER BRUTUM FARNETUM.

Tenimentum mororum, conterminorum Abbatiae, adsignatum pro unc. 12, quod modo reddit exclusis expensis	on7	18	25	»
Olivetum cum terris in nemore Abbatiae adsignatum pro unc. 4 modo dictum olivetum non exigit, sed in eo plantatae reperiuntur arbores mororum cum vineis, quae reddunt	on7	11	13	15
Nemus conterminum, ut dicunt Zafarae, territorio Mandanichii, nemori Roccalumera etc. adsignatum pro unc. 70, quod modo reddit ex herba	on7	15	»	»
Ex glandis ejusdem nemoris.	on7	18	»	»
Ex bajulivis in eodem nemore.	on7	»	24	»
Ex aqua ejusdem nemoris	on7	»	24	»
Petium loci mororum, nuncupatum *lo Rotondo*, adsignatum pro unc. 3, quod modo reddit	on7	4	5	»

Decimae victualium frumenti, hordei etc. adsignatae pro unc. 7, quae modo reddunt, exclusis expensis	on7	9	»	»
Decimae musti subrogatae, loco decimarum victualium, quae reddunt	on7	5	6	»
Summa.	on7	85	7	15

Bona acquisita post Mensarum separationem.

Locus mororum, aliarumque arborum fructiferarum in territorio Italae in contrata *Vallone*, quae reddit	on7	3	3	»
Mandra pecudum, et et caprarum circiter 400, quae reddit. .	on7	10	»	»
Item sues decem, ut dicunt armenti, quae reddunt . .	on7	6	»	»
Summa.	on7	19	3	2

Praetensiones Monasterii.

In primis praetendit Monasterium facultatem libere vendendi herbam omnium contratarum nemoris adsignati per Brutum Farnetum.

Advertendum tamen, quod praedictum Monasterium praetendit contra Abbatem Commendatarium laudemium burgensaticum, decimas fructuum, casaticum, et decimas animalium, spectantia ad praedictum nemus.

At quoniam praedictae praetensiones includuntur in generali praetensione de Mensae Conventualis revisione, de qua Illmus Dnus Visitator suum lucubravit decretum inter decreta communia, ideo ad praedictum decretum omnia remittuntur.

Separatio autem Mensarum, et adsignatio bonorum facta per Brutum Farnetum est, prout sequitur:

ACTA SEPARATIONIS MENSARUM

FACTAE PER BRUTUM FARNETUM.

» In Nomine Domini Amen.

» Per hoc praesens publicum instrumentum cunctis pateat evidenter, et sit notum, quod » anno a nativitate D. N. J. C. 1589, Ind. 3, die vero 13 septembris; Pontificatus » Sanctissimi in Christo Patris, et Dni Nri Dni Sixti, Divina providentia, PP. V, anno » ejus V. In mei Notarii publici, et apostolici, testiumque infrascriptorum, ad haec spe- » cialiter vocatorum, et rogatorum specialiter constitutus admodum Rdus et Excellens » Dnus Brutus Farnetus V. J. D. de Vico Spolitanae Dioecesis, mihi cognitus, a San- » ctissimo Dno Nro PP. Sixto V, et successive ab Illmo., et Rmo Dno Julio Antonio » Sanctorio, titulo Sancti Bartholomaei in Insula Sanctae Rnae Ecclesiae Presbytero Car- » dinali Sanctae Severinae nuncupato, ac totius Religionis Ordinis S. Basilii Magni Pro- » tectore super reformatione Monasteriorum dicti Ordinis, Deputatus substitutus et subde- » legatus, prout plane patet in ejus commissione, sub data in Palatio Montis Citorii dicti » Illmi et Rmi Cardinalis, et Protectoris, anno a Nativitate Domini 1589, die 10 mensis » maii, pontificatus praelibati Sanctissimi Dni Nri Sixti PP. V.

Asseruit coram me Notario, et testibus infrascriptis Sanctissimum Dnum Nrum felicis » recordationis Papam Gregorium XIII ordinasse, et instituisse dictam reformationem » praedictorum Monasteriorum Ordinis Sancti Basilii in Italia, praesertim mediante Con- » gregatione Illmorum et Rmorum DD. Cardinalium Deputatorum super reformatione

» Graecorum Monachorum, et Conventuum dicti Ordinis, atque etiam per literas Sanctitatis Suae super reformatione Conventuum et Monachorum dicti Ordinis in Congregatione juxta decreta S. G. C. T. nec non super ordinatione, et reformatione eorumdem Monasteriorum rebusque aliis in eis contentis, inde confectis. Datum Romae apud Sanctum Petrum. ann. Incarnationis Dominicae 1579. Idibus novembris, pontificatus sui anno VIII. Quae quidem literae per Illmum et Excmum Dnum Proregem; et ejus officiales Panormi fuerunt exequutoriatae sub die 4 mensis augusti p. p. quarum copiae existunt in Magno Monasterio Sanctissimi Salvatoris penes Priorem et Monachos dicti Ordinis Sancti Basilii, et inter alia Suam Sanctitatem in Monasteriis Commendatis, in quibus Mensa Conventualis a Mensa Abbatiali non est separata, distinxisse Mensam Conventualem a Mensa Abbatiali ab eisdem Monasteriis quousque illa commendata fuerint, eam bonorum mobilium, proprietatem, juriumque partem, quae inter mobilia censeantur, perpetuo dismembrasse, atque distinxisse, quae ad alendum solitum Monachorum, et Ministrorum numerum, et victum ac vestitum, aliaque ad eorum substentationem necessaria comparanda sufficiant, ac voluisse, quousque Commendatarios eorumdem Monasteriorum omnino teneri ad assignandum totidem bona, proprietates, et jura, prout in eisdem literis plenius dicitur contineri.

Qua propter supradictus admodum Rdus et Excellens Dnus Brutus Farnetus Comm. » ad id deputatus, volens juxta seriem, continentiam, et tenorem de verbo ad verbum praedictas literas exequi, et ad effectum producere, praesertim dictam Mensam Conventualem separatam ab Abbatiali in bonis, proprietatibus, et juribus constituere, et assignare juxta formam dictarum literarum, et taxam factam, seu ordinatam per Rm D. Franciscum del Pozzo Archimandritam olim in praedictis Monasteriis S. Basilii Visitatorem Deputatum, in qua reperitur assignasse in Abbatia, et Monasterio Annunciationis Beatae Mariae terrae Mandanicis Dioecesis Messanae numerum Monachorum, et Ministrorum quinque, et pro quolibet Monacho, Diacono, et Ministro pro eorum victu, et vestitu, et aliis necessariis, et opportunis uncias decem, et septem in pecunia numerata.

» Quo circa idem Dnus Brutus Farnetus Viceprotector, et Commissarius ad id deputatus, consideratis et mature discussis omnibus bonis, proprietatibus, juribus, fructibus, proventibus atque emolumentis dictae Abbatiae, seu Monasterii ac oneribus et variis ac multis expensis, quae, et quas quotidie subiri, et fieri opertet, una cum Nicoletta Carusio, Dominico Libraudi, et Antonino Mastrocni extimatoribus, per ipsum et Rm et Excmum Dnum Brutum Farnetum Commissarium in defectu partium electis, habitá invicem deliberatione simul cum dictis Priori, et Monachis dicti Monasterii, quomodo melius, et aptius pro Monachorum commoditate dicta Mensa Conventualis ejusmodi constitui potuisset, et facto calculo juxta praedictam taxam, et inveniens, quod Mensa praedicta ascendit ad summam, et valorem unciarum saxaginta sex monetae hujus Regni Siciliae, ad rationem tarenorum triginta pro quolibet uncia, computato tamen servitio Divini Cultus, proposuit atque constituit praedicto Conventui, et ejus Monachis et Ministris assignare pro dicta Mensa Conventuali annuas uncias nonaginta sex, consistentibus in bonis proprietatibus, et juribus, ac rebus infrascriptis vid.

» In primis unam clausuram sycomorum cum terris scapulis, et aliis arboribus in ea existentibus, positam in contrata dictae Abbatiae, confinantem cum dicta Abbatia Annunciationis Beatae Mariae Virginis, et cum vallone, et nemore dictae Abbatiae, cum juribus suis omnibus, positam pro unciis duodecim quolibet anno. . . . . 007 12 » » »

» Item totum, et integrum quoddam olivetum cum diversis ruvolis, oleastris, territoriis et aliis circumstantiis, positum intus nemus dictae Ab-

» batiae Sanctae Mariae dell'Annunziata, confinante cum flumine publico,
» et cum chiusa dictae Abbatiae vid. Incominciando dalla presa di juso
» della sopradetta chiusa, e palmi otto sopra detto condotto, con pigliarsi
» l'acqua del vallone, e passa condotto condotto con detti otto, e n' esce
» all'aria, seu terra in fronte, e cala abbasso al fiume grande, ed acchiana
fiume fiume per sino detto vallone con pigliarsi l' acqua di detto fiume
» grande, pro unciis quatuor in quolibet anno. . . . . on7 4 » ».

» Item quoddam nemus consistens in ruvolis, terris seminatoriis, et aliis
» arboribus fructiferis, et non fructiferis, confinante cum Zaffara, et ter-
» ritorio Mandanicis, et cum nemore Abbatissae, seu Com. cum feudo, et
» nemore Zigli, et cum feudo dicto de *Bandari*, et cum flumine publico,
» exceptoatis li censi primi, terragiis, vineis, et aliis pertinentiis diversa-
» rum personarum, tam dictae terrae Mandanicis, quam aliarum terrarum,
» locorum, positum pro unciis septuaginta quolibet anno . . on7 70 » »

» Item totum, et integrum quemdam locum nominatum *lo Rotundo*
» in frontispitio dictae Abbatiae, et Monasterii Annunciationis B. M. V,
» consistentem in Sycomeris, et terrenis, confinantem cum supradicto feudo
» et vallone dictae Abbatiae cum juribus suis omnibus, positum pro unc.
» tribus quolibet anno . . . . on7 3 » »

» Item decimas victualium scilicet frumentorum, et germanorum, com-
» petentes dictae Abbatiae, positas pro unciis septem quolibet anno. on7 7 » »

» Quae quidem summa, et annui valores in praesentiarum extimati si-
» mul computati, faciunt dictam summam unciarum nonagintasex on7 96 » »

» Et volens praedicta omnia exequi, et ad effectum producere juxta formam dictorum
» literarum, hodie praedicta die, quo supra coram nobis Notario, et testibus infrascriptis
» praefatus admodum Rdus et Excellens Dnus Brutus Farnetus Vice-Protector, et Com-
» missarius ad id deputatus, visa relatione facta per supradictos extimatores, et peritos
» ab ipsomet ex officio, ut supra electos, prout penes acta mei Notarii constat, conside-
» ratis considerandis auctoritate qua fungitur, et vigore literarum felicis recordationis
» Papae Gregorii XIII, dat, tradit, et assignat libere, franche, et expedite absque ullo
» gravamine collectarum Regiarum R. Priori F. Sixto di Michaele de terra Mandanicis
» Prioris et Monachis dictae Abbatiae, sive Monasterii Annunciationis Beatae Mariae de
» Mandanice, et Conventui absentibus etc. pro eorum Mensa Conventuali, et servitio
» Cultus Divini praedicto Priori praesenti, cognito, stipulanti, et acceptanti pro se, et Mo-
» nachis praefatis, et pro dicta Congregatione stipulante bona praedicta superius expres-
» sata, vid. Dictam clausuram existentem prope dictam Abbatiam cum maeniis dictae Ab-
» batiae, dictum olivetum positum intus nemus dictae Abbatiae etc. Item nemus consi-
» stens in ruvolis, confinans cum Zafara Mandanicis. Item locum nominatum lo *Chiam*.
» Item decimas victualium frumentorum germanorum, et hordeorum; nec non trasferens
» Priori, et Monachis pro tempore existentibus totum dominium in casu alienationis prae-
» fatorum bonorum, ut possint Reverendi Priores, et Monachi pro tempore existentes in
» praedictis bonis, praestare consensum, et de illis consequi laudemium absque ullo im-
» pedimento.

» Ad habendum, tenendum, possidendum in perpetuum quamdiu, seu donec, et quous-
» que in eodem Monasterio Annunciationis B. M. V. Mandanichio Conventus Monacho-
» rum permanserit, et Deo adjuvante poterunt permanere, ponens etc. constituens etc

» Et insuper idem admodum Rdus, et Excellens Brutus Farnetus Vice-Protector et

» Comm. praefatus, modo, et forma praedictis etc ut supra assignat, concedit, et tradi
» praedicto Priori, et Monachis, et Conventui domum, seu habitationem isolatam dictae
» Abbatiae cum suis cellis, cellariis, turri, claustro, et aliis necessariis officinis, et aedi-
» ficiis etiam nuper constructis et construendis pro eorum proprietate, et propria habi-
» tatione, et Conventui. Quae praedicta omnia perpetuo sibi habeant, possideant, atque
» retineant libere, franche, et expedite, absque ullo impedimento, nec non omnia mem-
» bra una cum ejus Ecclesia, et quibuscumque paramentis, ornamentis sacris, vasis et
» aliis juribus, et pertinentiis ad praesens existentibus in dicta Abbatia seu Monasterio
» Annunciationis Beatae Mariae cum obligationibus, legatis, juribus, oneribus, honoribus,
» et emolumentis supradictis.

» Et pro observatione praedictorum praefatus admodum Rdus et Excellens Dnus Bru-
» tus Farnetus Vice-Protector, et ad id deputatus Commissarius praecipit, et expresse
» mandat, auctoritate qua supra Rmo Dno Abbati, et Commissario pro tempore existenti,
» et eorum procuratoribus, et Ministris, nec non Rdo Fri Sixto de Michaelio Priori di-
» ctae Abbatiae seu Monasterii, praesenti, et acceptanti, et intelligenti, Monachis, et suc-
» cessoribus suis Abbatibus Generalibus dicti Ordinis S. Basilii pro tempore existenti-
» bus, ut debeant, et quilibet eorum debeat cum effectu, juxta seriem, et tenorem prae-
» sentis instrumenti, et bullae praedictae exequi, parere, et inviolabiliter, ac in perpe-
» tuum observare, sub excomunicationibus, et poenis SSmo Dno Nro Papae reservatis.

» Actum in Monasterio et Abbatia Annunciationis Beatae Mariae de Mandaniehio in
» claustro praedicti Monasterii, anno, Ind., die, mense, et Pontificatu praemissis.

» Praesentibus ibidem Mag. Johanne Philippo de Michaele, Johanne Matthaeo de Mi-
» chaelio, Dominico Pillizzeri, Petro Antonio Santoro, Antonino Petrafitta dictae terrae
» Maudanicis ad praemissa vocatis, atque rogatis.

» Ex actis quondam Notarii Salvi Pictari Messanensis extracta est praesens copia per
» me Notarium Michaelem Sveglia Regium publicum suffectum etc. Messanensem etc. Col-
» lectione salva ».

JOCALIA ET SUPELLECTILIA ECCLESIAE.

Argenteria

Una corona di argento in capo della Vergine SSma dell'Annunciata dell'altare maggiore di peso once 44, in val.	on7	1	25	»
Una pisside col suo piede di ottone indorato nel ciborio, che si conserva in detto altare maggiore di peso libre sei	on7	3	»	»
Una chiavitella per detta custodia.				
Tre vasetti per l' olii santi, entro vi è una scatola di stagno, di valore once una, e tt. sei.	on7	1	6	»
Una crocetta col legno della SS. Croce col piede di ottone indorato, valutata	on7	1	»	»
Una corona di argento come sopra nella figura di S. Maria di Mandanice, dipinta nel suo altare.				
Altra corona del Bambino Gesù in testa, e nelle braccia di Maria Vergine; di valore l'una, e l'altra corona	on7	6	»	»
Un bacolo di argento, eotrovi un casciarizzo in sacristia di peso libbre 33, che unitamente colla manifattura sono	on7	12	12	»
Un calice, sua coppa di argento indorata con sua patena parimenti indorata, di peso libbra 1, 5, 10, di valore colla maestria.	on7	9	26	»

Altro calice tutto di argento con sua patena, indorati, di peso libbra 1 7, che colla maestria importa. oz 7 8 10 » »

Un incensiere con sua navetta, di peso libbre 2, 6, in valore colla maestria . . . . oz 7 12 » » »

Un crocifisso di ottone nell'altare maggiore.
Due caldelieri bassi parimenti di ottone in detto altare.
Un lampiere di rame giallo.
Altro Crocifisso di ottone.
Vasi, e candelieri indorati numero sessanta.
Fiori numero trentotto.
In ogni altare suoi Crocifissi, e carte di *Gloria*, *In principio*, e *Lavabo*.

Sacristia.

Una pianeta di damasco bianco con suo gallone di oro, colla cappa del medesimo drappo, e suo gallone.
Una pianeta di lama bianca.
Quattro pianete di varii colori con sue borse, e palle.
Corporali numero 6. — Purificatori numero 26.
Fazzoletti per sopra le tazze dell'ampolline numero 6.
Sopracalici di varii colori numero dieci.
Tovaglie di altare numero dodici.
Tovaglie per lavamani numero due.
Un cielo di tosello di damasco.
Due vesti di piomazzi verdi, e due rossi.
Due portali di arazzo. — Un tappeto di lana.
Un genuflessorio con suo preparatorio. — Crocifisso di stucco con suo tosello.
Quattro messali, due greci e due latini.
Cammici con suoi ammitti numero sei.
Padiglionetti per la custodia numero tre,
Paliotti di tela dipinta numero tre.
Altri quattro di varii colori.
Una tovaglia di seta bianca. — Una cotta con suo merletto.
Una berretta sacerdotale. — Mitre abbaziali numero quattro.
Un portale di terzanello. — Un tosello d'imbroccato per l'altare maggiore.

Onera Missarum.

Pro quondam D. Francisco Averna quolibet anno missae tresdecim.

Item tenentur Monachi celebrare missas pro Regibus defunctis, prout in decreto communi.

Quibus omnibus diligenter perlustratis ac discussis relationibus praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis ex parte Abbatis Commendatarii, et ex parte Monachorum; iisque tamen admissis, quoad nullum inferrent praeiudicium.

Illmus et Rmus Dnus Regius Visitator Generalis decrevit, atque mandavit, quoad armarium oleorum sacrorum interius integumento violaceo, exterius vero epigraphe instruatur.

Quod confessionalia cratem ligneam, et tabellas casuum reservatorum habeant.

Quod altari maiori gradus lapidei decentiores comparentur. Ipsum vero, et altare S. Mariae de Mandanice opere plastico renoventur.

Omnia autem altaria scabellis ligneis instruantur.

Quod calix veteris formae, aut integre inauretur, aut argenteus nitor ipsemet comparetur.

Quod fiant de novo quatuor planetae colorum pro tempore.

Quod resptetur tectum chori, ac dealbetur prospectus Ecclesiae et Monasterii, in quo reficiatur murus rimosus dormitorii, nec non pinnae, tectum, pavimentum ante refectorium, ac sublaqueare scalae.

Quod Monachi sint numero quinque; quorum quatuor saltem sint Sacerdotes.

Quod Abbas Commendatarius quotannis semestratim anticipate persolvat, atque deponat summam unciarum duodeviginti unc. 18 pro fabricis et iocalibus, nec sub praetextu cujusvis praetensionis adversus Monachos, easdem sibi retineat. Quandoquidem Regalis Massa pro fabricis nihil habet commune cum Mensa Conventuali, alioquin termino elapso, deputati fabricarum manu regia ipsas exigant super melioribus, et facilioribus Abbatiae fructibus.

Quoniam vero Dnus Visitator comperit, quod ex dicta summa taxata pro reparationibus fabricarum Ecclesiae, et Monasterii, fuit a nonnullis annis fabricata nova Grangia in terra Mandanici pro usu Monachorum contra regulas ejusmodi Massarum, absque ulla Regis licentia, prout et in dies, cum opus est in ipsam Grangiam, ejusmodi pecuniae expenduntur, Dnus visitator decrevit, quod deinceps ex dicta summa unciarum 18, nihil pro dicta Grangia expendatur, sed eaedem tantum erogentur pro reparatione fabricarum Monasterii, et Ecclesiae, ac pro jocalibus. Quicquid vero hactenus in ipsam impensum est, restituatur a Monachis in beneficium Massae ex redditibus Mensae Conventualis, nisi intra trimestre super huiusmodi erogationibus, tum praeteritis cum futuris favorabile sibi rescriptum a Sacra Regia Maiestate impetraverint.

Quo vero ad praetensiones Massae Conventualis curent Monachi eas proponere in forma.

In reliquis autem concernentibus statum realem, et formalem, observentur decreta generalia, et communia.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ABBATIAE ET MONASTERII S. MARIAE MANIACIS OLIM BENEDICTINI, NUNC BASILIANI ORDINIS, PERPETUO UNITI HOSPITALI MAGNO PANORMI, HABITA PER ILLMUM EL RMUM DNUM REGIUM GENLEM VISITATOREM D. JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS.

§ I.

De Visitatione Status Localis.

Margarita Regina Guillelmi I Siciliae Regis conjux, cum templum, et Coenobium prope oppidum Maniacium in honorem Beatae Virginis extruxisset, Monachis Ordinis S. Benedicti incolendum tradidit, quod post varii Ordinis Religiosos, qui subinde illud inhabitarunt, Basiliani habuerunt, ut adhuc possident.

Plures huic Abbatiae suffraganeae Ecclesiae, sive Granciae accessere, quae sunt, prout recenset Visitator Puteus.

In terra Turtureti Ecclesia Sanctae Catharinae.

In terra Militelli Ecclesia Sanctae Mariae de Brignoliti.

In terra Philadelphi, vulgo *S. Fratello,* Ecclesiae Sanctae Mariae de Aquia dulci, et Sancti Jacobi.

In territorio Philadelphi, Ecclesia Santae Mariae dello Soriano.
In territorio Nasi, Ecclesia Sancti Basilii.

Haec autem Abbatia, tamquam de Regio Patronatu in Commendam redacta, tandem una cum alia Abbatia de Fragalà, magno Nosocomio Panormi fuit perpetuo unita.

Monasterio hoc subin Maniacensi anno 1693 horribili terremotu obverso, una cum integra pene Ecclesia, Monachi Ordinis Sancti Basilii, qui tunc praedictum Monasterium inhabitabant ob äeris intemperiem in proximum Brontis oppidum novum Coenobium, ac Ecclesiam excitarunt.

De Veteri Ecclesia Maniacensi.

Antiqua Ecclesia Maniacensis perampla, et magnifica erat, eaque terremotu dirut a, pars, quae superfuit, adhuc extat. Duo in ea sunt altaria praeter aram maximam, quorum in uno tantum celebratur missa diebus festivis per Sacerdotem Monachum Ordinis S. Basilii, eique continue famulatur unus oblatus ejusdem ordinis. In dicta vero Ecclesia asservatur Corpus B. Guillelmi, sine capite, brachiis, et pedibus.

De nova Ecclesia Grangiae prope Brontem.

Nova Ecclesia parva est, quatuorque continet altaria, habet chorum, sacristiam, turrimque campanariam tribus instructam campanis, aderetque ei aedicula sub titulo Sanctae Brandani, in qua tamen non celebratur missa.

Asservantur in dicta Ecclesia plures Sacrae Reliquiae, quae sunt frustulum ossis S. Basilii in reliquiario argenteo. Plura frustula cranii Sancti Laurentii, Monachi Ordinis Sancti Basilii in reliquiario argenteo.

Plura frustula ossium B. Guillelmi in reliquiario ex auricalco; aliae reliquiae ejusdem Beati, quae asservantur in arcula.

Ad eam itaque Abbatiam Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator sumptuosa pro dignitate evectione se contulit, ubi a Priore et Monachis honorificentissime de more exceptus, visitavit veterem Ecclesiam Maniacensem, perlustravitque altaria omnia, corpus B. Guillelmi, Ecclesiam integram, Divinum Cultum, ac omnes Abbatiae fabricas. Tum accessit ad novam Ecclesiam, visitavitque SSmum Sacramentum, pixides, tabernaculum, nec non olea sacra, sacras reliquias, altaria omnia, chorum, librosque chorales, confessionalia, sacristiam, turrim campanariam, ac omnes et singulas Ecclesiae partes.

DE NOVO MONASTERIO.

Cum vetus Monasterium terremotu fuisset obversum, ubi modo extat parva domus pro oblato, qui Ecclesiae inservit, ac nonnullae aliae domus cum apothecis pro conductoribus, novum Monasterium Monachi Basiliani prope Brontem sibi construi curarunt. Id vero constat uno dormitorio cum sex cellis, habetque necessarias officinas, et viridarium.

Expleta itaque visitatione Ecclesiae, Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator ad huiusmodi se contulit Monasterium, perlustravitque aulas Prioris, cellas Monachorum, archivium, in quo nullum asservatur privilegium, praeter quatuor volumina scripturarum ad negotia Monasterii spectantium. Item visitavit bibliothecam, ac omnes officinas, omnesque, et singulas Monasterii partes, et viridarium, et nonnulla praecepit, prout inferius.

§ II.

De Visitatione Status Formalis.

Ministri Divini Cultus hujus Abbatiae a primaeva ejus fundatione fuerunt Monachi Ordinis S. Benedicti, subin ea Hospitali Magno Panormi perpetuo unita, Rectores Hospitalis, qui sibi facultatem amovendi Monachos pro eorum lubito adrogarunt, deficientibus Benedictinis, varii Ordinis Religiosos, ac quandoque etiam Presbyteros saeculares subrogarunt, donec Monachi Ordinis S. Basilii, qui, et adhuc perseverant in Divini Cultus Ministros assumpti fuerunt.

Haec autem Abbatia, tamquam ea, quae principale Monasterium habebat, multos Monachos substentabat, ac tempore unionis, et ultimae Visitationis Putei decem erant Monachi. Rectores vero Hospitalis ex Bulla unionis posse numerum minuere autumantes, ad quatuor Monachos redegerunt.

Hinc modo habet Abbatia in Ministros Divini Cultus quatuor Monachos Sacerdotes, quorum unus est Prior Monasterii, praeter duos conversos, qui in Monasterio degunt, regulas et disciplinam Monasticam servant, et Ecclesiae inserviunt.

Itaque Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator perlustravit servitia Divini Cultus, visitavitque Priorem, Monachos, regulas Ordinis S Basilii, earumque observantiam; personalem, sive auricularem quoque Monachorum visitationem habuit, quos super idoneitate examinavit, atque singulos secreto audivit; omniaque perlustravit, quae ad statum formalem pertinerent, ac nonnulla praecepit, prout inferius.

§ III.

De Visitatione Status Realis.

Monachi, qui primum Abbatiam cum omnibus redditibus possidebant, omnia pro eorum victu, et vestitu, pro Cultu Divino, et pro fabricis et jocalibus subministrabant. Redacta postmodum Abbatia in Commendam, et Hospitali Magno Panormi perpetuo unita ex redditibus Abbatis Commendatarii, cui omnia jura, redditus, et emolumenta Abbatiae cesserunt, omnia pro iisdem necessaria suppeditari, Regii Visitatores satagerunt. Hinc conventione inita Monachos Benedictinos inter, et Rectores Hospitalis se obligarunt Rectores solvere quolibet anno uncias biscentum pro victu et vestitu decem Monachorum et pro Cultu Divino. Visitator inde Puteus ordinavit, quod praeter expensas extraordinarias, quas tunc pro fabricis oportebat fieri, solverentur per eosdem Rectores annuae unc. 30, pro jocalibus et ornamentis, atque fabricis Ecclesiae et Monasterii. Rectores vero Hospitalis, cum numerum Monachorum minuisset, pro eorum substentatione annuas unc. 100 assignarunt, ac subinde pro fabricis, et jocalibus per quamdam transactionem initam anno 1726, solvere annuas uncias decem se obligarunt.

Hinc Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator perlustravit, atque examinavit omnia bona, emolumenta, jura, et redditus Abbatiae, ejusque onera, sive gravitias, item Mensam Conventualem, ac omnia bona et redditus Monachorum; visitavit similiter supellectilia et jocalia Ecclesiae, Massam pro fabricis et jocalibus, onera, et celebrationes Missarum, ac omnia ad statum realem pertinentia; cunctaque invenit, prout sequuntur, salvo tamen meliori examine.

Quoniam una cum hac Abbatia unita fuit Hospitali Magno Panormi Abbatia de Fragalà, ideo Rectores Hospitalis unam, et confusam de ambarum Abbatiarum bonis, et redditibus relationem praesentarunt; ea vero sunt, quae sequuntur:

Olim bona, jura censualia, decimae etc. ambarum Abbatiarum locabantur per unc. 380, subinde per eructionem ignis Ætnae, qui damnum praedictis bonis intulit, et ob usurpationem nonnullarum terrarum, modo possidentur per Abbatias bona vid.

Feudum nuncupatum *della Neve*, seu decimae ejusdem.

Feudum di *Tortorati.*

Feudum *della Casitta*.

Feudum, seu tenimentum, sive massaria *delli Surfi.*

Feudum *di Fioritta.*

Feudum seu Difensa, *di Magiuni.*—Feudum *di Samperi.*

Feudum *delli Porticelli*—Feudum *di Petrosino.*—Feudum *S. Andreae.*

Feudum *di Simatitili*—Feudum *di S. Nicolella.*

Feudum *di Petra Longa*—Feudum *di S. Venere* cum tenimentis, Massaria.

Feudum *di Gulla*, seu massaria *della Trajnara.*

Parvum nemus, vulgo il *Boschetto*, sive ejus glandes, et pascua.

Nemus *di Petrosino*, sive ejus glandes, et pascua.

Nemus delli *Porticelli*, sive glandes, et pascua.

Nemus di *Grappida*, sive, glandes et pascua.

Nemus S. Andreae, sive ejus glandes, et pascua.

Nemus *delli Communi*, et fida animalium.

Feudum, sive territorium *delli Gazzani di Longi*, vel territorium *di Longia.*

Terrae, census, et decimae spectantes ad Hospitale juxta formam sententiae, et possessionis captae a R. G. C. etc.

Omnes gabellae terrae Brontis.

Item census *di Frazanò* in contrata S. Marci.

Omnia herbagia, ut vulgo dicitur *delli vacanti*, in feudo *di Petrosino*, nemore di *Samperi*, *Parricelli*, *Grappida*, S. Andreae, et *Sciarrotta.*

Carnagia omnium feudorum, aliaque etc.

Gabellae decimarum porcorum.

Omnes census emphyteutici Massariarum in feudis *del Corvo*, *Gallia*, *Seria*, et *Pajo delle Ferle.*

Molendinum Maniacis cum suis terris.

Molendinum Xaccae.

Apothecae, et domus in carceri bestiarum, sive vulgo *Baglio* S. Mariae Maniacis, et in terra Brontis.

Quae quidem omnia feuda cum terra, et territorio Brontis cum suis gabellis locantur pro annuis unc. 2210.

De Mensa Conventuali, et redditus Monachorum.

Mensa Conventualis Monasterii Brontis non est separata ab Abbatiali juxta formam separationis factae per Brutum Farnetum, cum tempore hujusmodi separationis Monachi Benedictini in Monasterio Maniacensi degebant. Habent tamen Monachi nonnullos redditus adsignatos per Rectores Hospitalis, aliaque bona, quae sunt:

Ab Hospitali quolibet anno . . . . onz 100 » »

Terrae Ecclesiae Maniacis, vid.

Tenimentum nuncupatum *il Pirato* quod reddit salmas 3 frumenti, in pecunia vero. . . . . onz 6 » »

Clausa ut dicitur Ecclesiae, quae reddit . . . . . onz 3 5 »

Bona acquisita.

Locus mororum, aliarumque arborum cum domo, et cisterna in contrata *dello Sciarotto*, qui reddit . . . . onz 5 » »

Vinea in contrata *di Burgo nuovo* feudo *della Rivolia*, qui reddit onz 2 » »

Locus mororum in contrata *S. Georgii*, qui reddit. . . onz 1 » »

Sacci 14 frondium in contrata *della Contura*, qui reddunt . onz » 14 »

Census tt. 8 super vinea in contrata *del Monte* . . . . onz » 8 »

Census tt. 10 super vinea, et terris in contrata *di Fiteni*. . onz » 10 »

Apotheca in platea, quae reddit . . . . onz » 20 »

Domus in contrata *S. Brandani*, quae reddit. . . . . onz » 14 »

Locus magnus mororum in contrata *Giandalomonaca*; item parvus locus cum domo pro serico in contrata *della Sciarotta*. Aliud petium loci, contiquum praedictae domui; aliudque petium loci contiguum acquisitum ex permutatione facta alii loci in contrata *di Scalavecchia* cum Notario Vincentio Antonio Meli, qui reddunt circiter. . . . . . onz 4 » »

Tenimentum terrarum in contrata *del Corvo*, quod reddit . onz 1 18 »

Tenimentum, sive, ut dicunt, Chiusa, amygdalarum dulcium, et olivarum in contrata di *Scalavecchia*, quod reddit salm. 1 frumenti, in pecunia vero. . . . . onz 2 » »

Tumula tria terrarum, olim vineae nuncupatarum contrata *di Gallia*, quae reddunt. . . . . onz » 13 10

Tumuli duo, et mondelli duo terrarum in eadem contrata, quae reddunt tumulos sex frumenti in pecunia . . . . onz » 22 10

Vinea in contrata *del Vairo* quae reddit. . . . . . onz » 6 »

Locus terrarum cum arboribus, qui reddere solet tum. 12 frumenti, in pecunia . . . . onz 1 15 »

De oneribus, et celebratione Missarum.

Pro quondam Anna Bonanno missae sex quolibet anno.

Pro quondam Catharina Pizzino missae 15 quolibet anno redactae postmodum ad sex.

Pro quondam Angela di Fazio missae 18 in diebus Dominicis, redactae postmodum ad octo.

Item tenentur Monachi celebrare missas pro Regibus defunctis, anniversaria celebrare, et Missam Conventualem applicare juxta decretum commune.

JOCALIA ET SUPELLECTILIA ECCLESIAE.

Argenteria.

Una pisside con suo piede di argento di peso once nove, ed una quarta. once 3, e tt. 12. . . . . onz 3 12 »

Uo calice con sua patena di argento, di peso once 21 . . .	onz	7	21	»
Due altri calici col piede di rame, ed un altro in Maniace con loro patene di argento, di peso in tutto once 24.	onz	8	24	»
Un'ostensorio tutto di argento, di peso rotolo uno, e mezzo .	onz	16	15	»
Incensiere, e navetta, di peso once 12.	onz	4	12	»
Sicchetto, ed aspersorio, di peso once 11 $^1/_2$	onz	3	21	»
Bacolo rotolo uno, e mezzo.	onz	16	15	»
Palmatoria di peso once 5.	onz	1	25	»
Un lampadario di argento, di peso rotoli due	onz	22	16	10
Oltre la sua manifattura.	onz	3	»	»
Una crocetta pettorale di rame dorato coo pietre false, di valore	onz	1	18	»
Due reliquiarii di argeoto colle reliquie di S. Basilio , e S. Lorenzo , di valore.	onz	5	»	»
Tre vasetti di argento per gli olii sacri, di valore. . . .	onz	1	»	»
Di più due piccole chiavi di argento, una per il taberoacolo, e l' altra per la grotta del Santo Bambino	onz	»	12	»
Sommano	onz	90	11	10

D'altro metallo.

Una croce di ottooe coo suo Crocifissetto.
Altri tre Crocifissetti di bronzo con sue croci di legoo piccoli per gli altari.
Uo vaso di rame giallo per il battesimo.
Due lampieri di ottone, uno grande, e l'altro piccolo.
Un ferro per fare le ostie.
Tre sottocoppe, ed un bocale di stagno.
Due padiglioaetti per la sacra pisside, uno di lama di argento usato, e l'altro ricamato
Quattro altri padiglionetti di seta per la custodia usati , cioè due rossi , uno verde , e l'altro violace.
Due piviali , uno fiorato coo suo gallone d' oro, coo sua stola , e l' altro di damasco bianco con sua tonicella vecchissima.
Pianete con sue stole, e manipoli num. undici, cioè una ricca , e l' altra di seta con suo ornamento di fettuccia spolinata, e le altre di varii colori.
Borse di varii colori num. 15, de' quali due ricamate.
Sopracalici di seta usati di varii colori numero tredici, uno dei quali ricamato.
Corporali di tela di bisso guarniti numero sette.
Palii di seta di varii colori numero dieci, uno dei quali ricamato.
Purificatori di tela di bisso numero trentanove.
Cammici buoni di tela di bisso con suoi ammitti, e cingoli numero quattro, guarniti con suo merletto.
Altri sei cammici di tela ordioaria, con suoi ammitti, e cingoli, 3 usati, e 3 vecchi.
Quattro cotte, due col merletto di tela di bisso, e le altre di tela usate.
Tovaglie per gli altari numero ventisei , cioè quattro di tela di bisso , e le altre di tela usati.
Altre tre tovaglie di tela usate per le mani.
Tre tovaglie di seta, una rossa, una bianca, e l'altra nera usate.
Una berretta da prete vecchia.
Due mitre una bianca ricamata, e l'altra rossa usata, nozi vecchia.

Un tosello di damasco rosso.

Quattro piumazzi di seta rossa, usati.

Due sedie di damasco rosso, una per lo pontificale, e l'altra nella sacristia.

Un pajo di guanti di seta rossa ricamati.

Una mozzetta di stamina nera.

Due tosellini per l'esposizione del Venerabile uno ricamato, e l'altro di rame fiorato.

Fiori di stagnolo con suoi vasi, e candelieri di legno dorato, quattro paranze, due nuove, e due usate.

Altra paranza di detti, anche di carta.

Fiori di carta nuovi piccoli numero quarantotto.

Paranze di candelieri coi suoi vasi di legno dorato, una novegna, e due vecchie.

Due paliotti di seta rossa ne' due tavolini a lato dell'altare maggiore. Due paliotti di seta, uno verde, e l'altro rosso dell'altare maggiore.

Due altri di legname dorati per detto altare, uno fatto d'architettura, e l'altro ordinario.

Un tosello di tela fiorata sopra detto altare.

Un paliotto di pelle con sua cornice dorata per il medesimo altare.

Un paliotto di drappo fiorato d'innanzi alla grotta.

Tre quadricelli con sua cornice dorata in detta cappella, ed una niufa con cornocopii otto di legno dorato.

Un paliotto di pelle con sua cornice dorata, ed un altro di seta rossa per l'altare di S. Basilio.

Un paliotto di seta rossa, e bianca con sua cornice di legno dorato per l' altare del B. Guglielmo.

Un portaletto di seta colla figura dello Spirito Santo.

Sette messali, quattro greci, e tre latini.

Due candelieri grandi di legno dorato.

Cinque carte di *Gloria* con loro cornice dorate, tre grecho, e due latine.

Una croce di legno dorato.

Otto candelieri piccoli, due dei quali sono di stagno, e gli altri di legno dorato.

Due dischetti di legno dorato.

Quattro pedane di lana, una nuova, due usate, e l'altra vecchia.

Altra nuova per l'altare del Beato Guglielmo.

Quattro campanelle di metallo.

Quattro paja di ampolline, tre di cristallo, e l'altro di vetro.

Quattro lampadi di vetro.

Un tumoletto di vetro per il sepolcro.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, ac discussis relationibus praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis ex parte Abbatis Commendatarii, et ex parte Monachorum, iisque tamen admissis quoad nullum inferrent praejudicium.

Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator decrevit, atque mandavit, quod vetus templum in ea parte, quae nunc superest, opere plastico integre vestiatur, renovatis eodem opere tribus altaribus nimirum, majori, sub quo corpus Beati Guillelmi Abbatis decenter reponatur, intecto loco reliquiarum e serico rubro, ac clauso vitris, et ostiolo ligneo depicto sub sera, et clavi. In secundo altari Beatae Virginis, vetus imago reficiatur, atque ornamentis pariter plasticis exornetur, amoto baldacchino e tela, vetustate consumpto. In tertio vero altari renovetur imago depicta Divi Benedicti, et sociorum, interdicta veteri imagine undique conscissa.

Quod eadem altaria supellectilibus omnibus instruantur. Tectum Ecclesiae integre reficiatur, atque in ea ratione concursus, ob reliquias B. Guillelmi, extruatur Confessional ad formam Divi Caroli.

Quod dicta Ecclesia custodiatur per Capellanum, qui continuò in ea commoretur, ac quotidiè celebret pro fundatoribus, et Regibus defunctis.

Ad effectum autem huiusmodi commodior habitatio pro eodem Capellano fabricetur cum omnibus necessariis.

Item renoventur supellectilia omnia sacra, quatuor nempe planetae, duae albae, calix, missale, et reliqua.

Quod in reliquis veterum Capellarum dirutarum aptetur locus pro sacristia, in qua sit armarium pro supellectilibus.

Quod haec omnia peragantur intra quatrimestre expensis Hospitalis Magni Panormi, alioquin per Deputatos fabricarum exigatur quicquid fuerit necessarium super redditibus eiusdem Abbatiae, quos nunc pro tunc Dominus Visitator sequestrat.

De Nova ecclesia, et Monasterio in terra Brontis.

Quod altaria omnia ceratis straulis, et stratis instruantur.

Quod confessionalia reformentur ad formam Sancti Caroli, apposita crate lignea ultra laminam in fenestrella poenitentium.

Quod finestrae Ecclesiae vitris muniantur, sublatis telis ceratis.

Quod fiant sedilia chori, qui aut fornice saltem fictitio, aut sublaqueari ligneo contegatur.

Quod aedicula Ecclesiae adnexa, in capellam reducatur, aperto aditu ex Ecclesia, ex oblationibus, quae fiunt a devotis B. V. in ea depictae.

Porro postulantibus Monachis augeri eorum numerum saltem ad decem, prout tot Benedictini tempore ultimae visitationis Putei anno 1583, in veteri Monasterio extabant, eisque persolvi summam unciarum biscentum, tunc pro illis adsignatam fuit pro parte Hospitalis oppositum. Innocentium VIII in Bulla Unionis anno 1498, voluisse, quod pro augumento, et conservatione Divini cultus, Monachos adminus quatuor, regendos per Priorem ab ipsis eligendum, continuo teneret, et de victu, ac vestitu, et aliis decenter, et honestè provideret, et proinde non aliud incumbere Hospitali onus, quam quatuor Monachorum, quibus satis est summa unciarum centum, quae modo persolvitur.

Hinc vero replicantibus Basilianis numerum ejusmodi quatuor Monachorum fuisse taxatum cum clausula adminus, principaliter autem expresse Summum Pontificem voluisse, quod per unionem praedictam Monasterium in spiritualibus non laederetur, et in temporalibus detrimentum non subsistere, sed supportarentur onera consueta sub poena resolutionis dictae unionis, quae quidem Summi Pontificis mens ex vi observantiae subsequutae ex pacto ipso Rectorum Hospitalis, qui decem Monachos adscriverunt, videtur interpetrata, quod ne divinus cultus decresceret, is numerus esset necessarius.

Praesertim, quod post constabilitum jam olim decem Monachorum numerum, confirmatum per Regium Visitatorem Puteum, satis liqueret in spiritualibus detrimentum, si Rectoribus Hospitalis vigore Bullae, eos ad quatuor reducere liceret.

Denique Dnus Visitator his omnibus perpensis, decrevit, atque mandavit, quod Rectores Hospitalis juxta statum sub ultimo Regio Visitatore Puteo decem Monachos in Monasterio substentent, et ex his septem adminus Sacerdotes, pro quorum decem Monachorum victu et vestitu, teneatur dictum Hospitale eis quotannis contribuere summam unciarum centum septuaginta semestratim anticipate ad rationem scilicet taxatam pro Monachis Basilianis in aliis Monasteriis, nempe unciarum decem, et septem in singulos.

Praeterea quod Hospitale pro Cultu Divino solvat etiam quotannis iisdem Monachis summam unciarum decem.

Et insuper pro implemento superius ordinatorum, quoad fabricas, supellectilia et

jocalia solvat pro nunc quicquid opus erit; subinde vero pro ordinaria reparatione fabricarum utriusque Ecclesiae, et Monasterii, et pro jocalibus et supellectilibus ambarum Ecclesiarum solvat quotannis anticipate summam ad minus unciarum viginti, deponendam et administrandam per deputatos, modo, et forma, ut pro caeteris Monasteriis fuit declaratum in decretis communibus, dans ipse Dnus Visitator facultatem ipsis Depùtatis, cum opus fuerit, exigendi manu Regia super redditibus Abbatiae, tum quicquid oportuerit pro implemento, cum annuam summam unciarum viginti, quoties non fuerit fideliter depositata.

Quoniam vero status formalis Ecclesiarum Regalium, non potest a Commendatariis pro libitu immutari, atque tot variationes de praeterito factas a Rectoribus Hospitalis in summum Divini Cultus detrimentum cessisse compertum experentia est, Dnus Visitator his occursurus confirmavit traditionem Monasteriis Basilianis factam, ac simul mandavit, quod absque expresso adsensu ipsius Regis nulla in posterum immutatio, aut variatio, quoad hoc attentetur, quin quoad omnia ad statum dictae Abbatiae pertinentia.

Denique Dnus Visitator mandavit, quod observentur per Hospitales Decreta Generalia pro conservatione rerum, et bonorum regii juris patronatus.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ABBATIAE ET MONASTERII S. PHILIPPI DE FRAGALA' ORDINIS SANCTI BASILII MAGNI PERPETUÒ UNITAE HOSPITALI MAGNO PANORMI, HABITA PER ILL.MUM ET RMUM DNUM REGIUM GENLEM VISITATOREM D. JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS.

§. I.

De Statu locali.

Haec Abbatia fundata, atque dotata per Rogerium Comitem aliosque successores Principes Siculos, quae Divo Philippo nuncupata primum a regione de *Dammenna* post clarius *Vallis Demenis*, subin ab oppido Myrto de *Myrtiro*, tandem de *Fragalà*, nomem habuit, Monachis Ordinis Sancti Basilii fuit tradita.

Ei inde plures accessere Granciae, sive suffraganeae Ecclesiae, videlicet.

I. S. Johannis Baptistae in territorio Frazanonis, quae adhuc non extat.
II. S. Basilii super oppido Frazanonis, quae nec adhuc extat.
III. S. Alphri sub eodem oppido, quae nec existit.
IV. S. Theodori.
V. S. Mariae lo Brignolito prope oppidum Militelli, quae non existit.
VI. S. Catharinae in territorio Tortoreti, quae non existit.
VII. Anphilochii in territorio Nasi.
VIII. S. Mariae prope oppidum Castaniae.
IX. Omnium Sanctorum, quae modo existit.
X. S. Petri et Pauli de Veca in litore S. Marci, quae modo existit.
XI. S. Mariae Monserrati prope oppidum Longii, in qua degunt unus Monachus Sacerdos Ordinis Sancti Basilii, unus conversus, duoque famuli.

Haec autem Abbatia, tamquam de Regio Patronatu in Commendam redacta, tandem Hospitali Magno Panormi perpetuo fuit unita.

Ecclesia ergo Abbatialis parva est, quatuorque constat altaribus, praeter aram maximam. Habet chorum, sacristiam, turrimque campanariam duabus instructam campanis.

Ad eam itaque Abbatiam Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator, sumptuosa

pro dignitate evectione se contulit, ubi honorificentissimè de more exceptus per Priorem, et Monachos, Ecclesiam subiens, visitavit Sanctissimum Sacramentum, pixides, tabernaculum, nec non olea sacra, sacras reliquias, altaria omnia, confessionalia, chorum librosque chorales, sacristiam, turrim campaniam, ac omnes et singulas Ecclesiae partes. Sacraeque vero reliquiae, quas Illmus et Rmus Dnus Visitator invenit, sunt:

Catalogus SS. Reliquiarum.

Frustum ligni Sanctae Crucis, itemque frustum Crucis vexilli Comitis Rogerii in reliquiario argenteo affabre laborato.
Reliquia Sancti Demetrii M.
Reliquia Sancti Calogeri C., et Gregorii socii.
Reliquia S. Basilii in columna argentea.
Cranium S. Philippi Argirensis in ostensorio argenteo.
Caput S. Calogeri.
Reliquia S. Basilii in ostensorio argenteo.
Reliquia S. Viti in reliquiario argenteo.
In arcula laminibus argenteis induta asservantur reliquiae.
S. Coni Abbatis Ordinis S. Basilii.
S. Amanti M. — S. Valerii M. — S. Hilarii M.
SS. Alphii, Philadelphi, et Cirini MM. fratrum.
S. Plinionis M. — S. Feliciani M.
SS. Desiderii, Candidi, Caesaris, et Placidi MM.
SS. Barbarae, et Laurae MM. — S. Athanasii Episc.
S. Mariae Magdalenae. — S. Rosaliae Panormitanae. — S. Stephani Protom.
S. Valentini M. — S. Bartholomaei Apost. — S. Justini M.
Parva Crux ligni S. Crucis.
Ex hydria Canae Galileae.
Ex lapide sepolcri B. V.
Petium petrae ex his, quae scissae fuerunt in morte D. N. J. C.
Ex cranio S. Philippi Diaconi Panormitani in statua argentea.
Caput B. Laurentii Monachi Basiliani in statua ex auricalco deaurato cum capite argenteo.
In basi harum duarum statuarum asservantur reliquiae trium Sanctorum, quorum nomen ignoratur.

DE MONASTERIO.

Monasterium hujus Abbatiae a primaeva eius fundatione Monachi Ordinis S. Basilii incoluerunt sub Abbate Monacho; commendata postmodum Abbatia sub Priore Monacho remansit.

Praedictum autem Monasterium modo tribus constat dormitoriis cum suis cellis pro usu Monachorum, habetque necessarias officinas, et viridarium; extat bibliotheca, in qua multi prostant libri, adestque archivium, in quo asservatur privilegium Comitis Rogerii. Regium placetum confirmationis privilegiorum hujus Monasterii; plura tandem volumina scripturarum spectantium ad Visitationem Francisci Putei, et Bruti Farneti, ac ad alia Monasteria negotia.

Expleta itaque Visitatione Ecclesiae, Illmus et Rmus Dnus Regius Visitator Generalis ad hujusmodi se contulit Monasterium, perlustravitque aulas Prioris, cellas Monachorum, archivium, bibliothecam, officinas omnes, ac omnes et singulas ejus partes, et viridarium.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, ac discussis relationibus praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis ad statum localem spectantibus.

Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator decrevit, quod altaria omnia stragulis, et stratis, seu tapetis instruantur.

Quod lignum Sanctae Crucis in condecenti ostensorio collocetur.

Quod decentiora chori sedilia fixa extruantur, simulque comparetur organum.

Quod fiant quatuor pluvialia cum tunicellis colorum pro tempore.

Quod cellae Monachorum, aut fornice fictitio, aut sublaqueari a frigore, et humiditate defendantur.

Quod construatur campanile Ecclesiae, eaque exterius dealbetur; nec non fabricae omnes, ubi nimis laborant, judicio peritorum restaurentur.

§ II.

De Statu Formali.

Monachi Ordinis Sancti Basilii a primaeva Abbatiae fundatione Ministros Divini Cultus egerunt; tempore Visitatoris Putei erant Monachi quatuor Sacerdotes, et duo Diaconi. Modo vero sunt Monachi quinque Sacerdotes, quorum unus est Prior Monasterii, praeter tres Conversos, qui in Monasterio degunt, regulas et disciplinam Monasticam servant, et Ecclesiae inserviunt.

Hinc Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator perlustravit servitia Divini Cultus, visitavitque Priorem, Monachos, regulas Ordinis S. Basilii, earumque observantiam. Personalem, sive auricularem quoque Monachorum habuit visitationem, quo super idoneitate examinavit, atque singulos secreto audivit; omniaque perlustravit, quae ad statum formalem pertinerent, discussisque relationibus praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis, sequens edidit decretum.

Dnus Visitator inspecta summa, quae ab Hospitali quotannis contribuitur, aliisque Monasterii redditibus decrevit, quod adminus novem Monachi in Monasterio semper commorentur; quorum septem saltem sint Sacerdotes, neque ex his ulli de caetero detrahantur pro Grangia Longii sub poena amissionis contigentis, et proportionalis ratae pro victu, quae fabricae, et jocalibus accrescet Ecclesiae.

§ III.

De Statu Reali.

Monachi qui olim integram Abbatiam cum omnibus ejus bonis, et redditibus possidebant, et sibi, et Cultu Divino, et fabricis, jocalibusque necessaria subministrabant. Redacta subinde in Commendam Abbatia, haec omnia ad Abbatem Commendatarium spectarunt, idque adimpleri Regii Visitatores permaximè satagerunt. Sic Visitator Puteus pro sex Monachis, et mulione cum duabus mulis adsignavit super redditibus Abbatiae annuas unc. 134 praeter hortum, et fructus alterius clausurae. Pro fabricis, et jocalibus annuas uncias 25, donec mandata complerentur, deinceps vero in perpetuum annuas uncias 18, pro Cultu Divino annuas uncias 14, 24. Subinde Brutus Farnetus in separatione Mensarum pro summa praedicta, ad victum, et vestitum Monachorum spectante, adsignavit nonnulla bona stabilia Abbatiae. Tandem transactione inita inter Monachos, et Rectores Hospitalis, fuerunt denno incorporata Abbatiae praedictae bona facta in pecunia Monachis adsignatione, prout inferius.

Hinc, Illmus et Rmus Dnus Reg. Genlis Visitator perlustravit atque examinavit omnia bona, emolumenta, jura; et redditus Abbatiae, ejusque onera, sive gravitias; item Mensam Conventualem, ac omnia bona, et redditus Monachorum; visitavit similiter supellectilia et jocalia Ecclesiae, Massam pro fabricis et jocalibus; onera et celebrationes Missarum; ac omnia ad statum realem pertinentia, cunctaque invenit, prout sequuntur, salvo tamen meliori examine.

Bona, et Redditus Abbatiae

Quoniam haec Abbatia una cum alia Maniacensi, unita fuit Hospitali Magno Panormi, Rectores Hospitalis de unius, atque alterius Abbatiae bonis, et redditibus unam et indistinctam praesentarunt relationem, hinc ad Maniacensem Abbatiam recurrendum, in qua praedictam relationem attulimus.

De Mensa Conventuali

Cum Brutus Faructus in separatione Mensarum quaedam bona stabilia Abbatiae attribuisset Mensae Conventuali, juxta adsignationem summae factam per Visitatorem Puteum, atque haud aequo animo Rectores Hospitalis hujusmodi dismembrationem ferrent, anno 1590 fuit inita inter Monachos, et Rectores Hospitalis transactio per acta Notarii Pictari Messanensis, ut reintegratis Abbatiae per Monachos bonis dismembratis, Rectores Hospitalis solverent Monachis pro eorum victu et vestitu, ac pro Divino Cultu annuas uncias 185 24, nec non pro fabricis et jocalibus annuas uncias 25 juxta taxam factam per Visitatorem Puteum. Cumque Monachi contra hujusmodi transactionem conquerantur, et quod Rectores Hospitalis amplius non solvunt annuas uncias 25 pro fabricis et jocalibus; et è contra Rectores Hospitalis praetendunt eam minime fore observandam, tamquam erroneam in supposito, quod unciae 185 fuissent per Puteum adsignatae, et tamquam nullo Apostolico, et Regio adsensu vallatam, Illmus Dnus Visitator suum de hoc edidit Decretum, prout inferius.
Bona autem, et redditus Mensae Conventualis, modo sunt.

Bona et redditus.

Ab Hospitali magno Panormi	on7	185	24	»
Tenimentum nuncupatum la *Diffisa* contiguum Monasterio quod reddit	on7	4	»	»
Tria parva loca frondium, quae reddunt, deductis oneribus .	on7	5	»	»
Locus olivarum, qui reddit.	on7	4	»	»
Domus in terra Frazzani in contrata S. Leonardi, quae reddit.	on7	»	18	»
Domus in contrata SSmae Annuntiatae ejusdem terrae, quae reddit	on7	»	26	»
Summa omnium reddituum	on7	216	4	»

Onera, et celebrationes Missarum

Pro quondam D. Theodoro de Albergo Missae decem quolibet anno in altari SSmi Crucifixi feria VI.
Pro quondam Sac. D. Josepho Grasso missae tres cantatae ad libitum.

Item tenentur Monachi celebrare missas pro Regibus defunctis, et anniversaria quoque celebrare, et Missam Conventualem applicare juxta Decretum commune.

JOCALIA ET SUPELLECTILIA

Argento.

Un incensiere, e navetta onc. 54 alla ragione di tt. 10 l' oncia.	onz	18	»	»
Item l'ostensorio, di peso once sei	onz	2	»	»
Item un calice con sua patena once ventisei.	onz	4	20	»
Item un altro calice con sua patena di once ventidue	onz	7	10	»
Item altri due calici colli piedi di rame dorato, coppe, e sue patene di argento di once 14.	onz	4	20	»
Item una croce di once 39.	onz	13	»	»
Item un bacile di once 53.	onz	17	20	»
Item un bocale di once 32.	onz	10	20	»
Item una sottocoppa di once 13.	onz	4	10	»
Item un lampiere di once 40	onz	13	10	»
Item un sicchetto coll'aspersorio di once 12.	onz	4	»	»
Item la cocca del bacolo di peso di once 22.	onz	7	10	»
Item una palmatoria di peso once 5	onz	1	20	»
Il piede del reliquiario di S. Filippo di once 12.	onz	4	»	»
Il piede del reliquiario di S. Basilio di peso once 8	onz	2	20	»

Una mezza statuetta colla reliquia di S. Filippo Diacono impesata.
Item la testa di S. Lorenzo Confessore aggiunta alla mezza statua di rame, colla sua reliquia.
Un ingasto di argento colla reliquia di S. Filippo di Argirò.
Item un altro ingasto colla reliquia del S. Padre Basilio.
Altro ingasto di argento colla reliquia di S. Biagio.
Altro ingasto colla reliquia di S. Vito
Un baulletto ramiato di argento di fiori con diverse reliquie dei Ss. parimente impesate.
Una chiavitella per il tabernacolo.
Tre vasetti per gli olii santi.
Due coronette di Maria Vergine, e del Bambino.

Altre suppellettili.

Un vaso di rame per la funzione del battesimo.
Due lampieri di ramo. — Due campanelle per lo messe.
Paranze di fiori num. cinque. — Paranze di vasi dorati num. cinque
Paranze di candelieri num. sei.
Candelieri grandi d'avanti l'altare maggiore numero due.
Candelieri di stagno piccoli num. sei.
Pianete di diversi colori num. 13; una delle quali ricamata.
Tonicelle numero dieci, due delle quali incominciate di ricamo.
Tre cappe.
Sopracalici di diversi colori num. 18; due delli quali ricamati.
Borse numero 12, una delle quali ricamata.
Corporali numero sette.

Palle numero 12 — Purificatori numero 24.
Fazzoletti per le ampolline numero 11.
Padiglionetti per la custodia di diversi colori numero due.
Cammici con suoi ammitti, e cingoli num. 11.
Cotte numero 3 — Tovaglie di altare numero 20.
Tovaglie per lavamani numero 4.
Crocifissetti numero 4, due di ottone, e due di rilevo.
Il Crocifisso grande nel suo proprio altare.
Dischetti di legno dorati numero 3.
Paliotti di altare numero 2.
Altri paliotti di diversi colori numero 10.
Quattro carte di *Gloria*, *In principio*, e *Lavabo*.
Un sicchetto di stagno con aspersorio.
Un tosello di damasco fiorato con sua cultra, e faldistorio per il pontificale.
Tre mitre, una delle quali ricamata.
Due paja di guanti di seta rossa per il pontificale.
Gesù Cristo resuscitato.
Ampolline paja quattro.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, ac discussis relationibus praesentatis in officio Sanctae Regalis Visitationis ad statum realem spectantibus, Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator, edidit decreta, quae sequuntur.

Quoniam anno 1590 fuit inita transactio inter Rectores Hospitalis, et Monachos, per quam reintegratis in beneficium dicti Hospitalis bonis adsignatis Mensae Conventuali fuit per Rectores ejusmodi promissa annua contributio unciarum centum octuagintaquinque pro victu et vestitu Monachorum, et Cultu Divino, et praeterea solutio unciarum viginti quinque pro fabricis et jocalibus; ultra nonnulla bona stabilia et mobilia, quae dictae Mensae Conventuali remanserunt. Conqueruntur modo Monachi adversus eamdem transactionem, ac simul quod per Rectores Hospitalis non solvuntur unciae vigintiquinque pro fabricis et jocalibus; cumque contra opponatur ipsam transactionem non apparere adsensu Apostolico et Regio roboratam, et praeterea fuisse evidenter erroneam in supposito expresso in instrumento ejusdem, quod unciae 185 fuissent adsignatae a Puteo, et pro eadem summa segregata bona a Bruto Farneto. Cum tamen liqueat eosdem ipsis non adsignasse, quam centum viginti quatuor uncias pro victu et vestitu Monachorum, et uncias quatuordecim, et tarenos viginti quatuor pro Cultu Divino, et sic in totum uncias 148 24. Et praeterea ipsum Regium Visitatorum Puteum taxasse perpetuas uncias annuas decem et octo pro fabricis, et jocalibus, quae additae superiori summae conficerent uncias annuas centum sexaginta sex, et tarenos viginti quatuor. Hinc cum praetendant Rectores, quod errore correcto summa contribuenda reduceretur ad uncias centum sexaginta sex, et tarenos viginti quatuor, ne in summa on7 185 24, quam solvunt, longe plus contribuerent, quam deberent; Dnus Visitator his omnibus maturè perpensis decrevit, atque mandavit, quod Partes Sacrae Regiae Majestati exponant jura sua contra, et pro transactione respectivè, et interim citra ambarum praejudicium, Hospitale contribuere pergat summam dumtaxat annuam unciarum centum octuaginta quinque, et tarenorum viginti quatuor, describendam, ut infra, vid.

Pro victu et vestitu novem Monachorum ad rationem unciarum decem, et septem pro unoquoque uncias centumquinquagintatres . . . on7 153 » »

Pro cera, oleo et Cultu Divino juxta Regiam Visitationem Francisci de Puteo, uncias quatuordecim, et tarenos viginti quatuor . on7 14 24 »

Pro ordinaria reparatione fabricarum Ecclesiae, et Monasterii, et pro

jocalibus, ac supellectilibus Ecclesiae juxta eamdem Visitationem Regiam annuas uncias decem, et octo . . . . 007 18 » »

Ita tamen, ut dicta summa unciarum 18 pro fabricis non solvatur de caetero Monachis, sed deponatur, et administretur per deputatos, servata forma Decretorum Communium.

In reliquis autem ad statum realem et formalem observentur Decreta praedicta communia, et Decreta generalia.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ABBATIAE ET MONASTERII S. MICHAELIS ARCANGELI DE TROYNA ORDINIS BASILIANI, CUJUS IN PRAESENTIARUM EST ABBAS COMMENDATARIUS ILLMUS ET RMUS DNUS D. MACARIUS MUSACCHIA ARCHIEPISCOPUS SELEUCIAE, HABITA PER ILLMUM ET RMUM DNUM REGIUM GENERALEM VISITATOREM D. JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS.

§ I.

De Visitatione Status Localis.

Cum Rogerius Comes, expugnatis Barbaris, Troynam in Regiam Sedem elegisset, templum super colle ab urbe 2. m. p. distanti, Divo Michaeli Arcangelo ejus antesignano nuncupavit, Coenobiumque adjunxit, quod bonis ac privilegiis ditatum. Monachis ordinis S. Basilii tradidit, quod subinde successores Principes pro eorum munificentia magis locupletarunt.

Hinc Abbas potestatem habet creandi Judicem, et Officiales in causis Abbatiae.

Accessere huic Abbatiae infrascriptae Grangiae, sive suffraganeae Ecclesiae juxta Visitatorem Puteum.

1. Ecclesia S. Gregorii in civitate S. Philippi.
2. Ecclesia S. Gregorii de Nemore nuncupata *del Boschetto*, prope dictam Abbatiam.
3. Ecclesia S. Dominicae *de Fodeglaf* in contrata ejusdem nemoris, quae distat a dicta Abbatia per milliaria septem, quae jam est diruta.
4. Ecclesia S. Cataldi in civitate Troynae diruta.
5. Ecclesia S. Nicolai de Pauperibus extra civitatem Messanae ad milliaria duo.
6. Ecclesia S. Gregorii in flumine Oliveti.

Haec ergo Abbatia, tamquam de Regio Patronatu ad Regiam spectat praesentationem, cujus Abbas in Regni comitiis 28 loco sedet. Regiis tandis, et spolio subest, et Regiae Visitationi obnoxia est.

Ecclesia Abbatialis recenter extructa, quatuor constat altaribus, praeter aram maximam: habet chorum, sacristiam, turrimque campanariam.

Ad hanc igitur Abbatiam Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator sumptuosa pro dignitate evectione se contulit, ubi a Priore Monasterii, et Monachis honorificentissime de more exceptus, Ecclesiamque subiens, visitavit SSmum Sacramentum, pixides, tabernaculum, nec non olea sacra, sacrasque reliquias, altaria omnia, chorum, librosque chorales, confessionalia, sacristiam, turrimque campanariam, ac omnes, et singulas Ecclesiae partes.

Sacrae vero reliquiae, quas Illmus Dnus Visitator invenit, sunt quae sequuntur:

Ex ligno Sanctae Crucis in reliquiario argenteo.

Ex lacte B. V. in duabus armillis argenteis.

Reliquia S. Basilii in columna ex auricalco deaurato, atque argento exornato cum parva statua argeutea.

Reliquia S. Silvestri Monachi Basiliani civis Troynensis in reliquiario argenteo.

Reliquia S. Nicolai Episcopi in reliquiario argenteo.

Reliquia S. Antonii Abbatis in reliquiario argenteo.

Reliquia S. Johannis Theristis in reliquiario argenteo.

Pax S. Silvestri Basiliani cum variis imaginibus, ac intus cum variis reliquiis, argento exornata, quam secus gerebat Sanctus.

Reliquia S. Viti Martyris in reliquiario argenteo.

Reliquia S. Calogeri in reliquiario ex auricalco deaurato, ac laminibus argenteis exornato.

Reliquia S. Blasii M. in reliquiario argenteo.

Reliquia S. Catharinae V. et M. in parvo reliquiario argenteo.

Reliquia S. Margaritae V. M. in parvo reliquiario argenteo.

Reliquia S. Apolloniae V. M.

Reliquia S. Barbarae V. M. in parvo reliquiario argenteo.

Reliquia S. Mariae Magdalenae in reliquiario ex serico.

Reliquia S. Viti Mart. in digito argenteo.

Reliquia S. Georgii M. in reliquiario argenteo.

Reliquia S. Marci Evangelistae in parvo reliquiario argenteo.

Digiti quatuor Apostolorum SS. Bartholomaei, Filippi, Jacobi, et Pauli in reliquiario ex auricalco.

Ex sanguine Sanctorum Innocentum in reliquiario ex auricalco.

Reliquiae S. Ambrosii, et S. Nicolai Basilianorum in arcula lignea sigillo munita.

In arca antiqua ex opere musivo asservantur infrascriptae reliquiae:

Reliquia ex Praesepe J. C. D. N.

Reliquia Lazari resuscitati, ex quatuor frusta virgae Aaronis, inclusa in parva arcula signata litera A.

Reliquia S. Matthaei Apostoli, S. Petri, S. Philippi Apostoli, S. Petronillae; frustum ossis Sanctissimorum Innocentum, S. Eustachii, et Sanctorum Alphii, Philadelphi, et Cirini, in arcula signata litera B.

Reliquia S. Agnetis V. M. et S. Margaritae V. M., S. Adautti M., et SS. MM. Theborum, S. Fortunati M., S. Jerasii M., S. Vincentii M., S. Felicitatis V. M., S. Adriani, S. Narcisi, et Sociorum, S. Placidi M., item et dens S. Alberti Conf. in arcula signata litera C.

Reliquia S. Christophori, S. Laurentii M., S. Pantaleonis M., S. Eufemiae, pars cilicii S. Elisabeth, reliquia S. Rocci, in arcula signata litera D.

Reliquia S. Erasmae Reginae Siciliae, S. Cataldi, canella ossium S. Demetrii M., duo frusta ossium S. Firmi M., et parva crux lignea, quam gerebat S. Calogerus, quae asservantur in eadem arca.

Reliquia S. Theodori, S. Procopii, S. Balbinae V. M., S. Valeriani M., quae asservantur in arca.

Ex lapidibus, quibus lapidatus fuit S. Stephanus Prot. in parva arcula.

Variae reliquiae ex Sanctis Virginibus 11000, involutae serico.

Reliquiae SS. MM. Thebani, Tirsi, et Dalmatii sociorum involutae serico.

Caput fero integrum S. Palmatii Mart. cannella ossium in duabus partibus divisa S. Nicandri Basiliani, involuta serico viridis coloris.

Variae reliquiae Sanctorum, quorum ignorantur nomina, involutae serico, albi et rubei coloris.

DE MONASTERIO.

Monasterium hujus Abbatiae a primaeva ejus fundatione Monachi Ordinis S. Basilii incoluerunt, licet primum sub Abbate Monacho, dein sub Priore adhuc Monacho, postquam ea in Commendam redacta fuit; praedictum autem Monasterium modo amplum est. In superiori enim ordine duobus constat dormitoriis cum quindecim cellis pro Monachorum, habitatione. In secundo ordine habet novitiatum cum suis cellis, aliasque cellas pro olio usu, habetque necessarias officinas.

Quoniam vero hoc Monasterium tum ob terremotum, cum ob fundamentorum debilitatem nimis minans reperitur, ac proinde Monachi Monasterium alibi extrui expostularunt, Illmus Dnus Visitator suum de hoc edidit decretum, prout inferius.

Expleta itaque visitatione Ecclesiae, Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator ad hujusmodi se contulit Monasterium, perlustravitque aulas Prioris, cellas Monachorum, novitiatum, archivium, bibliothecam, nec non officinas omnes, ac omnes et singulas ejus partes.

Privilegia autem, quae Illmus et Rmus Dnus Visitator invenit in dicto archivio sunt.

Privilegia.

Transumptum privilegii Regis Guillelmi II.

Transumptum privilegii, seu donationis tar. 20 salis quolibet anno super salmis Castrijohannis, factae per Regem Rogerium.

Transumptum donationis Guillelmi Admirati.

Transumptum privilegii Friderici III Regis Siciliae.

Transumptum Bullae Honorii PP., per quod confirmantur omnia privilegia, et donationes factae per Princepes Siculos.

Bulla Gregorii XIII circa separationem mensarum.

Bulla Clementis VIII circa eamdem separationem.

Bulla Clementis VIII in confirmationem Bullae Gregorii XIII.

Extant, et aliae scripturae ad Monasterium spectantes.

§ II.

De Visitatione Status Formalis.

Ministri Divini Cultus hujus Abbatiae a primaeva ejus fundatione fuerunt Monachi Ordinis S. Basilii, licet primum sub Abbate Monacho, subinde sub Priore Monacho, postquam in Commendam fuit redacta. Non semper tamen eodem numero Monachos habuit. Prodit Visitator Ventus, quod olim erant Monachi octo Sacerdotes, et tres Clerici, tempore vero ejus Visitationis, invenit sex Sacerdotes, et duos Clericos. Perlustrante subinde hanc Abbatiam Visitatore Puteo, erant octo Monachi Sacerdotes, quorum unus erat Prior, et alius magister grammaticae, duoque Clerici, sive Diaconi, praeter coquum, et mulionem, eumdem tandem numerum statuit Visitator Jordius.

Forma autem praesens hujus Abbatiae est, ut Abbatem Commandatarium ad Regiam

praesentationem obtineat, isque modo est Illmus et Rmus Dnus D. Macharius Musacchia Archiepiscopus Seleuciae ad praesentationem Caroli VI imperatoris, ac vigore apostolicarum bullarum datarum 13 aprilis 1731 regio placeto in regno vallatarum, cujus vigore possessionem accepit.

Habet in Ministros Divini Cultus novem Monachos Sacerdotes, quorum unus est Prior, et alius magister linguae Graecae; nec non quinque Diaconos, praeter sex conversos, et unum famulum, qui in Monasterio degunt; regulas et disciplinam Monasticam servant, et Ecclesiae inserviunt.

Hinc Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Vititator perlustravit servitia Divini Cultus, visitavitque Priorem, Monachos, regulas ordinis, earumque observantiam; personalem, sive auricularem quoque Monachorum visitationem habuit, quos super idoneitate examinavit; atque singulos secreto audivit; omniaque perlustravit, quae ad statum formalem pertinerent.

§ III.

De Visitatione Status Realis.

Monachi, qui primum integram Abbatiam cum omnibus ejus bonis, et redditibus possidebant, omnia sibi pro victu et vestitu, pro Cultu Divino, ac pro fabricis et jocalibus subministrabant. Redacta postmodum Abbatia in Commandam, in Abbatem Commendatarium, cui omnia bona jura et redditus cesserunt, hujusmodi onera transierunt, quod adimpleri Regii Visitatores summopere satagerunt. Sic Visitator Puteus pro octo Monachis Sacerdotibus, duobus Clericis, coquo, et mulione cum duobus mulis adsignavit super redditibus Mensae Abbatialis annuas uncias 221, alias quoque expensas taxavit pro Cultu Divino, atque adsignavit pro fabricis et jocalibus, unc. 35; subin in separatione mensarum facta per Brutum Farnctum pro victu et vestitu ejusdem numeri Monachorum, ac pro Cultu Divino taxata fuit summa unciarum 243, 5, 10, ac pro ea adsignata, et attributa fuerunt mensae Conventuali nonnulla feuda, prout inferius. Tandem Visitator Jordius hanc taxam confirmans, quoniam ad rationem unc. 17 pro quolibet Monacho ex praedicta summa remanebant unc. 39, eas ita divisit, ut unc. 22 impenderentur pro cera et oleo, et aliis ad Cultum Divinum spectantibus, et reliquae unc. 17 pro medica, medicamentis, barbitonsore et aliis necessitatibus Monachorum; confirmavitque alias unc. 35 pro fabricis et jocalibus ab Abbate Commendatario super ejus redditibus solvendas.

Hinc Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator perlustravit, atque examinavit omnia bona, jura, et emolumenta, et redditus Abbatiae, ejusque onera, sive gravitias. Item Mensam Conventualem, ac omnia bona, et redditus Monachorum. Visitavit similiter supellectilia et jocalia Ecclesiae, Massam pro fabricis et jocalibus, onera et celebratione missarum; ac omnia ad statum realem spectantia, cunctaque invenit, pro ut sequuntur salvo tamen meliori examine.

Bona. et Redditus Abbatiae

REDDITUS IN FRUMENTO

Tenimentum nuncupatum di *Cajola*, reddit salmas frumenti. .	sal.	4	1	»
Tenimentum *della Bottigliaria* in frumento salmas. . .	sal.	6	»	»
Tenimentum *della Serra della Croce* ad praesens non locatum				
Tenimentum *delli Chiomanlazzi* in frumento, salmas. . .	sal.	3	»	»
Tenimentum *del Cugno di Priolo*, seu *Lupo* in frumento .	sal.	4	»	»
Tenimentum *della Grotta dell'Apixò Soprano* in frumento .	sal.	4	»	»
Tenimentum *dell'Apixò Sottano* in frumento	sal.	3	8	»

Tenimentum *dell'Aquila* frumento	sal.	2	»	»
Tenimentum *di Gammaro* frumento salmas	sal.	4	»	»
Tenimentum *di Sambuto* frumento salmas	sal.	4	5	»
Tenimentum di *Fontana bianca* frumento	sal.	2	»	»
Tenimentum di *Calabrò* frumento salmas	sal	3	6	»
Tenimentum di *Ciciruna* frumento salmas	sal.	4	»	»
Tenimentum *di Cianciro*, frumento salmas	sal.	2	»	»
Tenimentum di *Marchi*, seu *Rigano*, frumento salmas	sal.	1	8	»
Tenimentum *di Ferranto*, frumento salmas	sal.	1	8	»
Tenimentum *di Schillaci*, frumento salmas	sal.	1	8	»
Tenimentum *di Marchilli* frumento salmas	sal.	1	8	»
Tenimentum *di Radicuni*, frumento salmas	sal.	10	»	»
Tenimentum *di Pirato*, frumento salmas	sal.	»	12	»
Tenimentum *di Margherita*, frumento salmas	sal.	1	8	»
Tenimentum *di Maddalena* frumento salmas.	sal.	1	6	»
Tenimentum *di Chianolazzo* frumento salmas	sal.	10	»	»
Tenimentum *dell'Oliveto* frumento salmas	sal.	2	4	»
Tenimentum S. Hyppoliti, frumento salmas	sal.	1	»	»
Tenimentum di *Brinduri*, seu terra *Milendini* S. Silvestri.	sal.	2	8	»

Census qui exiguntur in frumento et hordeo

Ab Antonino et Francisco Rotella super tenimento *in serro della Castagna*, frumento salmas	sal.	6	»	»	hord.	1	6	»
A Bne Longii super tenimento *di Jaciti* frumento salmas	sal.	4	»	»	hord.	3	»	»
A Sacerdote SS. Sacramenti Troynae super tenimento *di Paulo*	sal.	6	»	»	hord.	2	»	»
Ab haeredibus quondam Antonini di Mistinia super tenimento, seu terris sub Abbatia, frumento.	sal.	2	»	»	hord.	2	»	»
A D. Nicolao Campis super tenimento *dello Serrobianco* frumento salmas	sal.	2	»	»	hord.	1	»	»
A Bne et Baissa Acito super tenimento di *Scutellafi* frumento salmas	sal.	14	»	»	hord.	3	»	»

Pecunia, quae ex Feudis exigitur.

A feudo di *Buscemi*. . . . . onz. 306 » »
A tenimento *Scardilli*.
A tenimento *Scutillafi*
A tenimentis di *Arcolico*, *Gicegà*, et *Spina santa* . . onz 75 » »

Census in pecunia

A D. Philippo Napoli, tamquam haerede D. Annibalis Napoli, super bonis haereditariis . . . . onz 2 24 »
Ab eodem tamquam habente jus, et causam Johannis Baptistae Carchiola super terris in contrata *della fossa del Lupo* . . onz. 2 25 »

A D. Autonino Napoli, tamquam haerede D. Annibalis Napoli. on7 2 24 »
Ab eodem tamquam habente jus, et causam quondam Francisci Mangioni . . . . on7 » 17 »
Ab haeredibus quondam Pauli Farmano . . . . . on7 3 18 »
A D. Rocco Napoli, et pro eo a Bne Longii super taberna, seu fundaco *del Ponte di Cannori* . . . . on7 1 » »
A D. Maria Bagliano super domo, et bonis Johannis Ludovici Pagliano on7 1 1 10
A D. Antonino Roccella, tamquam habente jus, et causam Vincentii, et Sylvestri Roccella . . . . on7 » 6 10
A D. Lactantio Napoli, tamquam haerede Pauli Napoli. . on7 » 11 »
Ab eodem super tenimento *delle Lavanche* . . . . on7 1 18 »
A D. Laurea Napoli, tamquam haerede D. Sylvestri La Missinia on7 » 2 10
A D. Theodoro Calabresi . . . . on7 » 1 »
A D. Angelo Bonafede . . . . on7 » » 5
Ab haeredibus Francisci Laredo . . . . on7 » 2 »
Ab haeredibus Philippi Lo Lasco super ejus bonis . . . . on7 » 10 »
A D. Sylvestro l'Episcopo super ejus bonis . . . . . on7 » 2 »
A D. Paulo Siciliano tamquam haerede D. Antonini Siciliano. on7 » 2 10
A Conventu Carmeli Troynae . . . . on7 » 2 »
A Paolino Rizzo, tamquam habente jus, et causam Nicolai Battaglia on7 » 2 10
Ab haeredibus Mri Marci Agliamo . . . . . . on7 » » 15
A D. Ludovico Cunuzano, tamquam haerede quondam Johannis Baptistae Cunnzano . . . . on7 » 2 »
A Josepho, et Mro Matthaeo Bando . . . . . . on7 » 1 »
Ab haeredibus Johannis Andreae Faylla, et D. Ludovici Bagliano on7 » 1 »
Ab haeredibus Gregorii Cittadino. . . . . . . on7 » 6 »
Ab haeredibus Dominici Saetta . . . . on7 » » 3
Ab haeredibus Mri Sancti Catania . . . . . . on7 » 4 »
A D. Antonino Bagliano tamquam jus, et causam habente D. Mariae Aceto . . . . on7 » 27 »
A D. Augustino Vitale, tamquam haerede Johannis Baptistae Vitale on7 » 2 »
A Mario Malaponte, tamquam haerede D. Francisci Aceto. . on7 » 20 »
A Paulo S. Giorgio, tamquam habente jus, et causam Mri Josephi Conticello. . . . . on7 » 3 10
A D. Constantino Reale, et a D. Musco, seu Cardillo di Adernò super tenimento di Maderamo. . . . . on7 3 » »
A D. Josepho Polizzi super terris di Virzetto. . . . on7 1 21 5
A Josepho Bullo super terris di Muro. . . . . . on7 » 18 »
A Sylvestro, et Johanne Dominico Papa super terris di Jaciti. on7 » 12 »

Omnia autem praedicta bona cum suis redditibus ingabellata sunt Marchioni D. Francisco, et D. Sylvestro Polizzi, ut ex contractu ingabellationis per acta Not. Jacobi lo Cicero pro. . . . . . on7 580 » »

Onera et Gravitiae Abbatiae.

Pro Regiis tandis, et donativis . . . . on7 90 » »
Deputationi Regni. on7 10 24 11

Pro donativis extraordinariis.	on7	50	»	»
Pro fabricis et jocalibus	on7	35	»	»
Capellano Ecclesiae S. Georgii Grangiae hujus Abbatiae pro celebratione Missae, et festivitate	on7	12	»	»
Solvit etiam hactenus Abbas Commendatarius Seminario, sive Professatui SS. Salvatoris Messanae annuas uncias 6 20, verum deinceps erunt solvendae Seminario erigendo per Archimandritam juxta Decretum Illmi Dni Visitatoris	on7	6	20	»
Summa	on7	204	19	11

Restrictus

Introitus importat	on7	580	»	»
Exitus	on7	204	19	11
Remanent pro Abbate Commendatario	on7	375	15	9

DE MENSA CONVENTUALI

Brutus Farnetus in separatione Mensarum pro taxata summa unciarum 243 tt. 5 gr. 10 ut supra adsignavit Mensae Conventuali nonnulla bona, et redditus, quae sunt.

Feudum nuncupatum de *Landri* in territorio civitatis Troynae, adsignatum pro un7 175, quod modo reddit	on7	220	»	»
Census annualis salmarum 8 frumenti, et 1 hordei, quem solvebat Orlandus Aceto super tenimento terrarum in contrata *dell' Isola di Natale* in territorio Traynae adsignatus pro unc. 10; quod tenimentum, cujus in parte sunt plantatae vineae a Monachis, pro eorum usu detinetur	on7	10	»	»
Census salmarum quatuor frumenti, et salm. 4 hordei, qui solvebatur per haeredes Johannis Dominici Vitale super tenimento in territorio Troynae, adsignatus pro unc 6, 16; quod tenimentum modo detinetur a Monachis pro Monasterio	on7	6	16	»
Census salm. 8 4 frumenti, et 5 hordei, quem solvebant haeredes quondam Jacobi Aceto super duobus tenimentis terrarum in contrata S. Gregorii territorii Troynae adsignata pro unc. 12 2, quae tenimenta detinentur a Monachis pro Monasterio	on7	12	2	»
Census salm. 11 frumenti et salm. 3 hordei quem solvebat Franciscus Vitale super tenimento terrarum in contrata ejusdem territorii adsignatus pro unc. 14 15, quod tenimentum concessum modo diversis personis ad emphyteusim reddit uncias	on7	16	3	15
Census salm. 3 frumenti, et salm. 2 hordei, quem solvebat Pompeus Vitale super tenimento terrarum nuncupatarum *la massaria della Sorba del Suaro* in contrata di *Cota*, adsignatus pro unc. 8, 4. quod tenimentum modo detinetur a Monachis pro usu Monasterii.	on7	8	4	»
Census salm. 7 frumenti, et salm. 4 hordei, quem solvebant haeredes Johannis Dominici Vitale super tenimento terrarum in contrata S. Gregorii ejusdem territorii, adsig. pro unc. 10, 10, 10, quod tenimentum modo detinetur a Monachis pro usu Monasterii.	on7	10	10	10

Census salm. 4 frumenti, et salm. 2 hordei, quem solvebant haeredes Augustini Cinnari super tenimento terrarum nuncupato *la Cappilluta* in eodem territorio, adsignatus pro unc. 5, 20, quod tenimentum modo detinetur a Monachis pro usu Monasterii . . . . 007 5 20 »

Census tt. 18 super quibusdam terris, et vineis nuncupatis *lo Cugno di S. Michele*. . . . . 007 » 18 »

Quaedam terrae conterminae Monasterii.

Item fuit concessa Monachis per Brutum Farnetum facultas lignandi in nemoribus dictae Abbatiae, et praesertim in nemore Buxemi.

Bona acquisita post Mensarum separationem

Petium terrarum nuncupatarum *l' Isola* conterminum Monasterio cum arboribus mororum, quod reddit	007	20	»	»
Plures vineae in terris *dell'Isola di Natale*, et terris conterminis Monasterio, quae reddunt	007	10	»	»
Domus in contrata *del Corso* civitatis Troynae, quae locatur pro.	007	1	15	»
Census Bullalis unc. 2 super molendino Monasterii S. Sylvestri.	007	2	»	»
Census Bullalis unc. 1 11 1 super vineis, et aliis bonis Augustini, et Josephi Polizzi	007	1	11	1
Taberna, sive, ut vulgo dicitur *Fundaco* nuncupata *delli Landri*, quae ingabellatur pro	007	25	»	»
Oves, et caprae 1900 pro usu Monasterii, quae reddunt circiter	007	57	»	»
Vaccae 200 pro usu Monasterii, quae reddunt	007	20	»	»
Equae 40, quae reddunt	007	40	»	»
Porci 80 pro usu Monasterii, qui reddunt	007	10	»	»

Quoniam vero praetenditur ab Abbate Commendatario bona adsignata Mensae Conventuali per Brutum Farnetum fuisse taxata minus, quam valebant, Illmus et Rmus Dnus Visitator confirmans Decretum Visitatoris Jordii, mandavit omnia revideri, prout fusius in Decretis communibus.

De Oneribus, et Celebratione Missarum

Non habet haec Ecclesia Abbatialis onera fixa Missarum, tenentur tamen Monachi in prima die cujuslibet hebdomadae non impedita juxta Decretum Visitatoris Jordii cantare Missam pro Regibus defunctis benefactoribus, cum responsorio ec. Anniversaria celebrare, et Missam Conventualem applicare juxta Decretum commune.

Jocalia, et supellectilia Ecclesiae

Argento

Una pisside.

Calici e patene num. cinque, delli quali un solo col piede di ottone.

Una sfera col suo piede anche di argento.

Tre vasetti degli Olii Santi.

Tre corone a landette, una della Beatissima Vergine, e del Bambino, e la terza di S. Basilio.

Una chiavetta di argento del tabernacolo.

Una croce col suo Crocifisso, e piè d'argento per la processione.

Due lampadarii.

Un incensiere, navetta e cocchiarino.
Un bacile.
Un bocale e sottocoppa.
Una palmatoria.
La crozza, o bacolo pastorale con alcune piancette di rame dorato, e spirito di legno in detto bacolo.
Una crocetta pettorale, ed anello con pietre false.
Di peso in tutto detto argento rotoli ventuno, ed un quarto di valore . . . . 007 212 15 »

Varie altre suppellettili Sacre

Pianete, stole, e manipoli di diversi colori num. 23, delle quali
Una di raso bianco ricamata d'oro, e di argento col suo sopracalice, borsa e palla simili.

Altra di lama di argento rossa.
Altra di lama di argento fiorata.
Quattro di damasco bianco.
Tre di damasco nero.
Tre di damasco rosso.
Tre di damasco verde,
Tre di damasco violetto.

Altre due nere, una di lanetta, e l'altra di terzanello.
Due di fiammetta.
Borse, e palle corrispondenti alle dette pianete.
Piviali num. 4 con sue tonicelle, seu dalmatiche, delle quali uno di raso ricamato d'oro, e di argento col gremiale, e dalmatiche, seu tonicelle simili.
Altro di lama di argento fiorato colle tonicelle, seu dalmatiche simili.
Altro di damasco violetto colle tonicelle seu dalmatiche simili.
Sopracalici di varii colori num. 20.
Una tovaglia di seta asprinata, fiorata, colli crocchetti di argento.
Altre quattro tovaglie di seta ordinarie.
Tre padiglionetti di diversi drappi per la custodia.
Due padiglionetti per la sacra pisside, uno di lama d'oro, e l'altro di lama di argento.
Due tosellini, uno di lama d'oro e l'altro di drappo di seta fiorato.
Palii di altare num. otto, uno ricamato d'oro, e di argento, e gli altri di drappo di seta di varii colori.
Un tosello grande di damasco rosso, e sua sedia del medesimo drappo.
Tre mitre, due di raso ricamate d'oro e di argento, e l'altra di lama semplice con un pajo di guanti di seta rossa.
Due strati di panno rosso, uno per l'altare maggiore, e l'altro per lo faldistorio.
Due cammici con suoi ammitti, e cingoli di tela di bisso con suoi merletti fini.
Cammici giornali con suoi ammitti, e cingoli num. 10.
Corporali num. 12.
Purificatori fini, ed ordinarii num. 50.
Superpellicie num. 9.
Tovaglie di lavamani num. 3.
Tovaglie di altari num. 24, e 6 sopratovaglie di tela a color di perla per custodir gli altari dalla polvere.
Messali greci num. 4. — Latini 2. — e due Messaletti per li Defunti.
Un pontificale, ed un rituale romano.

Un lampadario di ottone.
Quattro candelieri di ottone.
Sei paranze di candelieri, e vasi.
Sei paranze di fiori, ed altri giornali.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, ac discussis relationibus praesentatis in officio Sanctae Regalis Visitationis ex parte Abbatis Commendatarii, et ex parte Monachorum, iisque tamen admissis, quoad nullum inferrent praejudicium.

Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator decrevit atque mandavit, quod in altare SSmi Crucifixi murus, cui imago inhaeret, coloribus depingatur, quodque occurratur humiditati capellae juxta portam.

Quod fiant confessionalia duo juxta formam S. Caroli, in quibus crates ligneae, et lamina simul sint, ac tabellae casuum reservatorum, et summarium Bullae Gregorianae contra sollecitantes.

Quoniam fabricae Monasterii licet novae, et bene constructae, ob defectum tamen fundamentorum ab aliquibus annis ita biantes, et aperti sunt, ut fere labentes videantur, idem Illmus et Rmus Dnus Visitator decrevit, quod demolita parte earumdem fabricarum, erigantur et fabricentur fulcra pro substinenda reliqua Monasterii parte, quae satis sit tamen alicui Monachorum numero ad Cultum Divinum inibi peragendum necessario.

Quod si nihilominus reparatio ejusmodi judicio peritorum cum adsistentia Commendatarii et Fisci peragendo, effectum sortiri non valeat, tunc aut dictum Monasterium S. Michaelis de licentia Regis, servatis servandis uniatur, et incorperetur alteri ejusdem civitatis monasterio Basiliano sub titulo S. Eliae, sive S. Sylvestri; aut si hoc S. Regiae Majestati minus arriserit, transferatur, et reaedificetur alibi sumptibus Regiae Commendae, collatis etiam pro parte redditibus Monachorum per aliquod tempus, quorum numerus imminui poterit pendente reaedificatione pro more Communitatum Regularium, aut expensis Abbatis Commendatarii, idem Monasterium alibi omnino reaedificetur, aut uniatur; ita quidem ut praesentis Ecclesiae servitio nuper, et bene constructae pariformiter cousulatur.

Quod ad praescriptum ultimi Generalis Visitatoris Monachorum numerus sit, vid. octo Sacerdotum, duorum Clericorum, et duorum servientium, sive famulorum, qui omnes semper in Monasterio morentur, ac respective divinis quotidiè operentur officiis.

Quod Abbas Commendatarius singulis annis semestratim anticipatè uncias triginta quinque pro reparatione fabricarum, et supellectilibus Ecclesiae persolvat ad formam descriptam in decretis communibus.

In reliquis vero, quod per Abbatem Commendatarium, et Monachos respectivè observentur Decreta generalia, et communia praedicta.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ABBATIAE, ET MONASTERII SS. SALVATORIS DE PLACA ORDINIS S. BASILII MAGNI PROPE TERRAM FRANCAEVILLAE CUJUS ABBAS COMMENDATARIUS EST D. DIDACUS PENNAROTONDA, HABITA PER ILLMUM ET RMUM DNUM REGIUM GENLEM VISITATOREM D. JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS DIE 8 MAII 1743.

§. I.

De Visitatione Status Realis

Cum Fr. Cremes Coenobita Basilianus, qui postea inter Sanctos connumerari meruit, a Rogerio Comite expostulasset, ut suam pervetustam aediculam, in loco graecè *Placa* nuncupato pro sui ordinis coenobio amplificaret. Rogerius pro sua eximia pietate, et munificentia votis Fr. Cremetis annuens statim templum SS. Salvatoris dicatum, ac Monasterium construxit, quod multis circum agris donavit, facto privilegio, quod Alfonsus Rex confirmavit.

Hinc haec Abbatia de Regio Patronatu est, ad regiam spectat praesentationem, dandis et donativis, ac spolio subest, et regiae Visitationi obnoxia est, cujus Abbas Commendatarius in Regni comitiis 3o sedet loco.

Accessit huic Abbatiae Ecclesia suffraganea, sive Grangia S. Pauli in feudo S. Pauli prope Abbatiam Maniacis juxta visitationem Venti.

Ecclesia ergo Abbatialis parva est, habet tamen Sacristiam, turrimque campanariam

Ad eam itaque Abbatiam Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator sumptuosa pro dignitate evectione se contulit, ubi a Priore Monasterii honorificentissime de more exceptus, Ecclesiamque subiens, visitavit SSmum Sacramentum pixides, tabernaculum, nec non olea Sacra, sacras reliquias, altaria omnia, chorum, librosque chorales, sacristiam, ac omnes et singulas Ecclesiae partes.

Sacrae vero Reliquiae, quas Illmus et Rmus Dnus Visitator invenit sunt, quae sequuntur.

Catalogus SS. Reliquiarum

Ex ligno Sanctae Crucis in cruce argentea. Reliquia Sanctae Barbarae in statua parva argentea.

Reliquia S. Clementis in statua parva ex auricalco cum capite, et collo argenteo.

Reliquia S. Ursulae in brachio argenteo.

De Monasterio

Monasterium hujus Abbatiae a primaeva ejus fundatione Monachi Ordinis S. Basilii tenuere, licet primum sub Abbate Monacho, dein sub Priore Monacho, postquam Abbatia in Commendam redacta fuit.

Praedictum autem Monasterium modo parvum est, habet tamen necessarias officinas.

Expleta ita visitatione Ecclesiae Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator ad hujusmodi se contulit Monasterium, perlustravitque aulas Prioris, cellas Monachorum, archivium, in quo nullum reperitur autographum diploma, praeter transumptum privilegii Comitis Rogerii, et confirmationis Regis Alphonsi, ac alias scripturas ad Monasterii negotia spectantes; visitavit nec non officinas, ac omnes, et singulas Monasterii partes, et nonnulla decrevit, prout infra.

§ II.

De Visitatione Status Formalis

Ecclesiae hujus Abbatiae servitio Monachi Ordinis S. Basilii a primaeva Monasterii fundatione adscripti fuerunt, licet primum sub Abbate Monacho, deinde sub Priore postquam Abbatia in Commendam redacta fuit.

Tempore Visitationis Francisci Putei erant tres Monachi Sacerdotes, quorum unus erat Prior, et unus Clericus, sive Diaconus; praedictus autem Visitator ordinavit, quod deinceps essent eodem numero Monachi Sacerdotes, et loco diaconi subrogaretur famulus.

Forma autem praesens hujus Abbatiae est ut Abbatem Commendatarium ad regiam spectat praesentationem, obtineat. Isque modo est D. Didacus Pennarotonda ex praesentatione Caroli VI Imperatoris, et Regis Siciliae, ac Bullis Apostolicis datis 13 decembris 1723, Regio placeto vallatis in Regno die 2 martii 1724.

Habet in Ministros Divini Cultus duos Monachos Sacerdotes, quorum unus est Prior, praeter unum conversum, et unum famulum, qui in Monasterio degunt, regulas et disciplinam Monasticam servant, et Ecclesiae inserviunt.

Hinc Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator perlustravit servitia Divini Cultus, visitavitque Priorem, Monachos, regulas ordinis, earumque observantiam; personalem sive auricularem quoque Monachorum visitationem habuit, quos supra idoneitate examinavit atque singulos secreto audivit, omniaque perlustravit, quae ad statum formalem pertinerent, et nonnulla decrevit, prout inferius.

§. III.

De Visitatione Status Realis

Monachi, qui olim Abbatiam cum omnibus ejus fructibus possidebant, sibi, Cultui Divino fabricisque et jocalibus necessaria subministrabant. Commendata subin Abbatia ad Abbatem Commendatarium, cui redditus omnes, emolumenta, et jura Abbatiae cesserunt, omnes gravitiae, et onera spectarunt.

Hinc Visitator Puteus pro victu, et vestitu trium Monachorum, et famuli taxavit super redditibus Abbatiae annuam summam unciarum 58. Pro cultu Divino annuam summam unciarum 4.; et pro fabricis et jocalibus annuam summam unciarum 12.

Facta subinde Mensarum separatione per Brutum Farnetum pro substentatione Monachorum, ac pro Cultu Divino, adsignata fuerunt quaedam bona, prout inferius.

Hinc Illmus et Rmus Dnus Regius Visitator Genlis perlustravit, atque examinavit omnia bona, emolumenta, jura, et redditus Abbatiae, ejusque onera et gravitias; item Mensam Conventualem, ac omnia bona et redditus Monachorum; visitavit similiter supellectilia et jocalia Ecclesiae, Massam pro fabricis, et jocalibus, onera, et celebrationes Missarum, ac omnia ad statum realem spectantia, cunctaque invenit, prout sequuntur.

Bona, et Redditus Abbatiae

Feudum nuncupatum de *Placa* quod reddit	on7	202	»	»
Census salm. 2 12 frumenti super vineis in contrata *di Furnari*, quae in pecunia reddunt	on7	5	15	»

Item exiguntur nonnulli census super nonnullis terris ejusdem feudi in contrata *di Furnari*, concessis ad censum perpetuum diversis personis,

verum quoniam absque adsensu Apostolico, et Regio praedictus census impositus est, admitti non debet juxta Decretum generale Illmi Dni Visitatoris.

Partitae autem sunt vid.

A Salvatore Calabrese.	on7	»	12	»
A Dominico Malatino, et Antonino Vaccaro.	on7	»	9	»
A Marcello Zullo	on7	»	12	»
A Dominico Pellegrino	on7	»	7	10
A Vincentio Scuderi, alias Ciurro	on7	»	4	10
Ab haeredibus quondam Rdi D. Bartholomaei Letitia	on7	»	15	»
A Mro Johanne Imbollica	on7	»	6	»
Summa reddituum	on7	209	»	»

Onera, et gravitiae Abbatiae

Regiae Curiae pro dandis, et donativis.	on7	33	»	»
Deputationi Regni	on7	3	»	»
Solvit hactenus Abbatia uncias tres Seminario, sive Professatui SS. Salvatoris Messanae, verum eae deinceps erunt solvendae Seminario erigendo per Archimandritam juxta Decretum Illmi et Rmi Dni Visitatoris, ut inter Decreta communia.	on7	3	»	»
Pro fabricis et jocalibus	on7	12	»	»
Solvit etiam hactenus Abbatia annuas uncias 4 pro Cultu Divino. Quoniam autem haec summa pro Cultu Divino fuit perpetuo assignata Monachis a Bruto Farneto in separatione Mensae Conventualis, ideo cum non esset deinceps solvenda juxta Decretum Illmi et Rmi Dni Visitatoris, omittitur hujusmodi partitas				
Summa ergo totius exitus, sive onerum est	on7	51	»	»

Restrictus

Introitus importat	on7	209	21	»
Exitus	on7	51	»	»
Remanent pro Abbate Commendatario	on7	158	21	»

De Mensa Conventuali

Brutus Farnetus pro victu, et vestitu trium Monachorum, et famuli ad rationem unciarum 17 pro quolibet, et pro unciis 4 pro Divino Cultu, quae conficiunt summam unciarum 72 in separatione Mensae Conventualis adsignavit et nonnulla bona, prout sequuntur

Feudum nuncupatum S. Pauli in territorio Randacii, quod modo reddit circiter	0n7	14	»	»
Feudum sive tenimentum nuncupatum *la Mancusa* in territorio Francaevillae, quod modo reddit circiter	0n7	38	15	»
Census, quem exigit a diversis personis super petio terrarum concessum a Monachis ex tenimento della Mancusa in contrata *della Lavanca*	0n7	1	11	15
Petium terrarum in contrata Abbatia, in quo Monachi plantarunt vineam, quod reddit circiter	0n7	2	»	»
Petium sive clausa terrarum nuncupata *la Chiusa dei Monaci* in territorio Francaevillae, quod reddit circiter.	0n7	2	»	»
Summa	0n7	57	26	15

Bona acquisita post Mensae separationem

Vinea cum domo in contrata feudi *di Mancusa*, quae reddit .	0n7	2	15	»
Vinea in contrata *della Fontana della Nocilla* territorii Castilionis, quae reddit	0n7	»	16	»
Parvus locus in contrata *della Fontana vecchia* hujus territorii Francaevillae, qui reddit	0n7	»	12	»
Parvus locus in contrata *del Molinello* hujus territorii, qui reddit	0n7	»	14	»
Exigit Mensa Conventualis censum bullalem tt. 6 a Francisco Maffaraci	0n7	»	6	»
Item ratione gabellae ex numero 50 ovium, et caprarum .	0n7	2	»	»
Locus in contrata *della Valanca* hujus territorii, qui reddit circiter	0n7	»	11	»
Petium loci in eadem contrata conterminum loco Josephi Raxpa, flumini publico ec., quod reddit circiter	0n7	»	1	5
Medietas domus in contrata SSmae Annuntiatae Francaevillae, quam retinent Monachi pro eorum hospitio				
Summa itaque redditum acquisitorum est	0n7	7	»	5

Praetensiones Monasterii

Praetendit Monasterium, sive Mensa Conventualis feudum *della Mancusa* esse exemptum a jure pascendi, quod cives Francaevillae sibi usurparunt.

Caeterum, quoniam praetenditur ab Abbate Commendatario bona adsignata Mensae Conventuali per Brutum Farnetum fuisse taxata minus, quam valebant, et è contra praetenditur a Monachis praedicta bona non reddere adsignatam summam, Illmus et Rmus Dnus Visitator decrevit omnia revideri; prout fusius in Decretis communibus.

Separatio autem mensarum, et adsignatio bonorum facta per Brutum Farnetum est pro ut sequitur.

ACTA SEPARATIONIS MENSARUM FACTAE PER BRUTUM FARNETUM.

IN DEI NOMEN AMEN.

» Per hoc praesens publicum instrumentum cunctis pateat evidenter, et sit notum,
» quod anno a Nativitate ejusdem D. N. J. C. 1589, 3 Ind., die vero 18 mensis se-
» ptembris, Pontificatus SSmi in Christo Patris, et Dni Nri Sixti, Divina Providentia
» PP. V, anno ejus V. In mei Notarii publici, et Apostolici, testiumque infrascripto-
» rum, ad hoc specialiter vocatorum, et rogatorum praesentia personaliter constitutus

» Admodum Rdus, et Excellens Dnus Brutus Farnetus V. J. D. Card. Spolitanae Dioe-
» cesis cog. etc. a SS Dno Nro Sixto Papa V, et successivè ab Illmo et Rmo Dno Julio
» Antonio Sanctorio tituli S. Bartholomaei in Insula S. R. E. Presbytero Cardinali
» nuncupato S. Severinae, ac totius Religionis Ordinis S. Basilii Protector, et super
» reformatione Monasteriorum dicti Ordinis, Deputatus substitutus, et subdelegatus, prout
» plenè patet in ejus commissione, sub datum in Palatio Montis Citorii dicti Illmi et
» Rmi Dni Cardinalis protectoris, anno a Nativitate Dni 1589, die 10 mensis Maii, Pon-
» tificatus praelibati SSmi Dni Nri Papae V, asseruit coram nobis Notario, et testibus
» infrascriptis SSmum Dnum Nrum felic. record. Papam Gregorium XIII ordinasse,
» et instituisse dictam reformationem praedictorum Monasteriorum Ordinis Sancti Basi-
» lii in Italia, praesertim mediante congregatione Illmorum, et Rmorum DD. Cardina-
» lium Deputatorum super reformatione Graecorum, et Monachorum et Conventuum
» dicti ordinis in Congregatione juxta decretum S. C. T., nec non super ordinatione,
» et reformatione eorumdem, ac concessione Privilegiorum, rebus aliis in eis contentis,
» inde confectis. Datas Romae apud S. Petrum anno Incarn. Dominicae 1579 Kalen-
» das Novembris Pontificatus sui anno VIII. Quae quidem literae per Illmum et Excel-
» lentissimum Dnum Viceregem, et ejus officiales Panormi fuerunt exequutoriatae IX
» augusti p. p., quarum copiae existunt in Magno Monasterio SSmi Salvatoris penes
» Priorem, et Monachos dicti ordinis S. Basilii, et in eis inter alia, Sanctitatem Suam
» in Monasteriis dicti Ordinis S. Basilii, in quibus Mensa Conventualis a Mensa Abba-
» tiali non est separata, distinxisse Mensam Abbatialem a Conventuali Mensa ab eisdem
» Monasteriis, quomodolibet illa commendata fuerint, eam bonorum stabilium, proprieta-
» tum, juriumque partem, quae inter mobilia censuatur perpetuo dismembrasse, atque
» divisisse, quae ad alendum solitum Monachorum, et Ministrorum numerum, victum,
» ac vestitum, aliaque ad eorum substentationem necessaria comparanda sufficiant; ac
» voluisse quoscumque Commendatarios eorumdem Monasteriorum omnium teneri ad as-
» signandum totidem bona, proprietates, et jura, prout in eisdem literis plenius dicitur
» contineri.

» Quocirca supradictus Admodum Rdus et Excellens Dnus Brutus Farnetus Commis-
» sarius ad id deputatus, volens juxta seriem, continentiam, et tenorem de verbo ad
» verbum praedictas literas exequi, et ad effectum producere, et praesertim dictam Men-
» sam Conventualem separatam ab Abbatiali in bonis, proprietatibus, et juribus consti-
» tuere, et adsignare juxta formam dictarum literarum, et taxam factam, seu ordinatam
» per Rmum Dnum Franciscum del Pozzo, Archimandritam olim in praedictis Mona-
» steriis Ordinis Sancti Basilii Visitatorem Deputatum, in qua repertur assignasse in Ab-
» batia, et Monasterio SSmi Salvatoris de Placa, numerum Monachorum et Ministrorum
» quatuor, et pro quolibet Monacho Diacono et Ministro, pro eorum victu et vestitu,
» et aliis necessariis et opportunis uncias decem et septem pro quolibet in pecunia nu-
» merata.

» Quo circa Admodum Rdus, et Excellens Dominus Brutus Farnetus Viceprotector, et
» Commissarius praefatus, consideratis, et maturè discussis omnibus bonis, proprietati-
» bus, juribus, fructibus, redditibus et proventibus, ac emolumentis dictae Abbatiae
» seu Monasterii, ac oneribus, et variis ac multis expensis, quae et quas subiri, et fieri
» oportet, una cum Mag. Augustino la Calabresa, et Dominico de Gugliotta extimato-
» ribus electis per Procuratorem Rdi Dni Abbatis ex una, nec non per Rdum Priorem
» Monasterii dictae Abbatiae parte ex altera, habita invicem deliberatione, simul cum
» dictis Priore, et Monachis dicti Monasterii, quomodo melius et aptius pro manuten-
» tione Mensae Conventualis hujusmodi constitui potuisset, et facto calculo juxta praefatam
» taxam, et inveniens, quod Mensa Conventualis hujusmodi ascendit ad summam uncia-

» rum septuaginta duarum monetae hujus Regni Siciliae ad rationem tarenorum triginta pro qualibet uncia, computato tamen servitio Cultus Divini, proposuit atque constituit praefato Conventui, et ejus Monachis et Ministris assignare pctae Mensae Conventuali annuas uncias septuaginta duas consistentes in bonis proprietatibus, et juribus, ac rebus infrascriptis.

» In pmo totum, et integrum quoddam feudum dictae Abbatiae nominatum *S. Paolo* positum in territorio civitatis Randacii, confinan. cum feudo nominato *Triairi*, et cum feudo nominato *Agatuzza*, et aliis confinibus cum juribus, proprietatibus, et pertinentiis ejus omnibus.

» Item totam et integram unam tenutam terrarum nominatam *la Mancusa* consistentem in herbagiis, glandiis, terragiis, decimis, et aliis circumstantiis cum *la mezza Chiana sino al Fondaco* di Giuseppe Bono, ovvero della via di Randazzo abbasso confin. cum territorio terrae Castrileonis, et hoc cum juribus, proprietaribus, et pertinentiis ejus omnibus.

» Item quoddam petium terrarum consistens in ruralibus arboribus sycomorum, et aliis arboribus, positum in praedictae Abbatiae SS. Salvatoris contrata, conf. cum terris vocatis *la Chiusa delli Monaci* vid. come calano li fossati di una porta, e l'altra confin. colla gabella di Gio. Domenico Calabrese, e cala diritto la serra serra, e cala diritto allo Vallone, e della via grande, e dall' altra parte quanto tiene la gabella di Natale, e Michele Bertolino alla serra serra, e va vallone vallone a confinare col fiume di Mancina cum juribus, et pertinentiis suis omnibus pro unciis 72 quolibet anno.

» Quae quidem summae, et annui valores in praesentiarum extimati simul computati, faciunt dictam summam unciarum septuaginta duarum quolibet anno.

» Et volens praedicta omnia exequi, et ad effectum producere juxta formam dictarum literarum, hodie praedicta die, qua supra, coram Nobis Not. et testibus infrascriptis praefatus Ad. Rdus, et Excellens Dnus Brutus Faruetus Vice Protonotarius, et Commissarius ad id Deputatus juxta relationem factam per supradictos extimatores, et expertos ex utraque parte electos, prout penes acta mei Notarii constat, consideratis considerandis, auctoritate, qua fungitur, et vigore dictarum literarum felicis recordationis Gregorii Papae XIII, dat, tradit, assignat liberè, franchè, et expeditè absque ullo gravamine Collectarum Regiarum, Rdo Pri Ambrosio Kirieeleison de terra Italae Priori, et Monachis dictae Abbatiae SS. Salvatoris de Placa, illorum Conventui absentibus pro eorum Mensa Conventuali, et servitio Cultus Divini, praedicto Priori puti, cog. stipulanti, et acceptanti pro se, et Monachis praedictis, et praedicta Congr. stip. pnti, et acceptare bona praedicta superius expressata. Vid. Feudum praedictum nominatum S. Paulum, positum in territorio Civitatis Randatii. Item dictam tenutam terrarum nominatam *la Mancusa*, confinantem cum territorio terrae Castrileonis, et dictum petium terrae confinan. cum terris, seu la Chiusa Monachorum. Nec non transferens praedicto Priori, et Monachis pro tempore existentibus totum dominium in casu alienationis praefatorum bonorum, ut possint pctus Prior, et Monachi pro tempore existentes in praedictis bonis praestare consensum, et de illis consequi laudemium absque ullo impedimento.

» Ad habendum, tenendum, et possidendum in perpetuum quamdiu, seu donec, et quousque in eodem Monasterio SSmi Salvatoris de Placa, Conventus Monachorum dictae Congregationis Ordinis S. Basilii permanserit, et Deo adjuvante poterit permanere, ponens etc. constituens etc.

» Et insuper idem Admodum Rdus, et Excellens Dnus Brutus Vice Protonotarius, et Commissarius praefato modo, forma, et facultate, ut supra, assignat, concedit, et tradit praedictis Monachis, et Priori, et Conventui domum, seu habitationem isolatam dictae

» Abbatiae cum suis cellis, cellariis, domo magna dicta *dell'Abbazia*, Magazeno, dispensa, » et aliis necessaris officinis, et aedificiis, etiam nupèr constructis, et construendis pro » eorum proprietate, et perpetua habitatione, et Conventui, nec non totum planum, ut » dicitur dello Puzzo con tutta la Costa delli Perari, circondata di fosse, confin. cum » maeniis dictae Abbatiae SSmi Salvatoris de Placa, modo, et forma, quà in prae- » dicta visitatione fuerunt concessa; quae praedicta omnia in perpetuum sibi habeant, » possideant, atque retineant franchè, liberè, et expeditè absque ullo impedimento; nec » non omnia membra una cum ejus Ecclesia, et quibuscumque paramentis, ornamentis, » Sacris vasibus, et aliis juribus, et pertinentiis ad praesens existentibus in dicta Abbatia » SSmi Salvatoris de Placa cum oblationibus, legatis, juribus, oneribus, honoribus, et » emolumentis supradictis,

» Concedit praedictis Priori, et Monachis pro tempore existentibus facultatem lignandi » in nemoribus dictae Abbatiae pro usu dictorum Monachorum cum licentia tamen RR. » DD. Abbatuum Commendatariorum pro tempore existentium, vel eorum Procuratorum, » dummodo caedant, seu incidant ligna tantum, quae mortua locari solent, et non aliter.

» Et pro observatione praedictorum praefatus admodum Rdus, et Excellens Dnus Bru- » tus Farnetus Vice Protonotarius, et ad id Commissarius Deputatus, praecipit, et expressè » mandat, auctoritate qua supra Rmo Abbate et Commissario pro tempore existentibus, » et eorum Procuratoribus, et Ministris, ac etiam Rdo Fri Ambrosio Kirieleison Priori » dictae Abbatiae, seu Monasterii pnti, acceptanti, et intelligenti Monachis, et successo- » ribus suis, Abbatibus Generalibus dicti Ordinis S. Basilii pro tempore existentibus, ut » debeant, et quilibet ipsorum debeat cum effectu juxta seriem, et tenorem praesentis » Instrumenti, ut Bullae praedictae exequi, parere, et inviolabiliter in perpetuum obser- » vare sub poena excommunicationis, aliisque arctioribus poenis SSmo Dno Nro reservatis.

» Actum in terra Francaevillae in domo solito residentiae praedicti Admodum » Rdi, et Excellentis Dni Bruti Farneti, anno, mense, die, et Pontif. praedictis. Pntibus » ibidem Nob. Antonello Mezzo, Melchiore Fratta, et Antonello Calabrisi de dicta terra » Fracaevillae, et Antonino Finocchio, et Munello Curchio de terra Savocae Testibus ad » praemissa vocatis, atque rogatis. — Ex actis quondam Not. Salvi Pictari Messanensis » extracta est praesens copia per me Notarium Placidum Lajmo, et Iespinati Regium, » et Apostolicum Messanensem subs. de praecisa commissione. Collectione Salva.

Jocalia, et supellectilia Ecclesiae

Una pianeta bianca ricamata con sua borsa, stola e manipolo.

Altra pianeta di due faccie, cioè una di raso bianco, ed altra di tabì nero, con sue borse, stole, e manipoli.

Una pianeta di seta bianca vecchia fiorata con sua stola, borsa, e manipolo.

Una pianeta di damasco verde con sua stola, e manipolo.

Tovaglie di altare due vecchie, e cinque menate di tela grossa, una di tela ordinaria, due di tela di bisso, con sua guarnizione, due per le mani in sacrestia nuove di tela ordinaria.

Un cammice di tela di bisso usato con sua guarnizione, suo ammitto, e cingolo.

Altro di tela mediocre menato con sua guarnizione; ammitto, e cingolo.

Tre sopracalici, uno nero nuovo, altro bianco, e l'altro rosso usati.

Altro bianco e rosso.

Purificatori num. 13.

Due portali di terzanello rosso per le porte nelle ali dell'altare maggiore.

Due chiavette per il tabernacolo, una di argento, e l'altra di ferro.

Un padiglionetto rosso menato di terzanello.
Due paliotti di seta bianca fiorata, foderati senza telaro.
Cinque corporali, due nuovi con guarnizione, e tre vecchi.
Quattro messali, tre greci, ed uno latino, vecchi.
Due calici, uno tutto di argento, e l'altro col piede di ottone.
Un tosello di capicciola, e seta rossa, e gialla.
Un portale di damasco rosso.
Un padiglionetto di tela ordinaría.
Carte di *Gloria*, *In principio*, e *Lavabo*, con croci, e Crocifissi per ogni altare.
Fiori di carta vecchi num. 18, con altrettanti vasi indorati.
Candelieri di legno indorati num. 17
Due candelieretti di ottone.
Un disco.
Due paja di ampolline con un piattino di mursia.
Tre innazi altari di tela pinta.
Un lampiere di ottone.
Un aspersorio di ottone.
Tre vasetti di argento per l'olii SSti
Un campanello per le messe.

De oneribus, et celebratione Missarum

Missae 13 pro quondam D. Francisco Averna.

Item tenentur Monachi observare Decretum Commune Illmi Dni Visitatoris inter Decreta communia §. De oneribus, et celebratione Missarum.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, ac discussis relationibus praesentatis in officio Sanctae Regalis Visitationis ex parte Abbatis Commendatarii, et ex parte Monachorum, iisque admissis quoad nullum inferrent praejudicium.

Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator decrevit, atque mandavit, quod altarium omnium planities instauretur, eaque gypso iterum melius incrustentur, ac ceratis, et stragulis instruantur.

Quod reliquiae conditae in armario retro altare S. Basilii satis indecenter reponantur in novo, et decentiori reliquiario inaurato in perspicuo aliquo Ecclesiae loco.

Quod fabricae, et supellectilia infra mensem reaptentur.

Quod numerus Monachorum juxta ultimam Visitationem Putei sit saltem trium Sacerdotum, et unius Laici.

Quod Abbas Commendatarius solvat et deponat pro reparatione fabricarum, et pro jocalibus et supellectilibus Ecclesiae summam unciarum adminus duodecim, administrandam, et erogandam per Deputatos juxta Decreta communia. Advertat autem annuas uncias quatuor pro Divino Culto fuisse perpetuo assignatas Monachis in separatione Mensae Conventualis.

Quod Patres promoveant quamprimum praetensiones Mensae Conventualis contra cives terrae Francaevillae.

Denique quoad reliqua omnia circa statum formalem, et realem observentur Decreta generalia, et communia.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ABBATIAE, ET MONASTERII S. ELIAE DE AMBOLA VULGO S. SYLVESTRI DE TROYNA ORDINIS S. BASILII MAGNI, CUJUS IN PRAESENTIARUM ABBAS COMMENDATARIUS EST D. JOHANNES MATTHAEUS IAMA, HABITA PER ILLMUM, ET RMUM DNUM D. IOANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS REG. GENERALEM VISITATOREM.

§. I.

De Visitatione Status localis.

In loco ubi D. Elias Propheta stricto gladio contra Agarenos apparuit, cum eos expugnare Rogerius Comes contenderet, iisque devictis, statim templum D. Eliae sacrum, ac Coenobium Ordinis Sancti Basilii, laudatus Comes excitavit, quod perampla dote, ac privilegiis plurimis cumulavit, ut ex ejus diplomate in aliis Regis Rogerii confirmatis contentis. Unde huic Abbatiae titulus *S. Eliae Ebuli* graecè *de Ambula*, latinè idest *Boni consilii* accessit.

Cumque praedictum Monasterium cum ob ruinas a terremotibus effectas, tum ob latronum frequentiam, qui ibi se recipiebant, ferè inhabitabile evasisset, Monachi Monasterium prope civitatem Troynae transtulere, obtenta Ecclesia sub titulo Sancti Sylvestri, et hinc titulus S. Sylvestri Abbatiae obvenit.

Haec ergo Abbatia tamquam de Regio Patronatu ad Regiam praesentationem spectat, cujus Abbas Commendatarius in Regni Comitiis 38 sedet loco, et Regiae Visitationi obnoxia est.

Antiqua Ecclesia Abbatialis modo diruta est. Nova vero sub titulo S. Sylvestri mediocris amplitudinis est, triplici costans navibus, ordinique columnarum ex lapide inhaerens, septem constat altaribus, habet chorum, sacristiam, turrimque campanariam.

Ad eam itaque Abbatiam Illmus et Rmus Dnus Regius Glis Visitator sumptuosa pro dignitate evectione se contulit, ubi a Priore Monasterii et Monachis honorificentissimè de more exceptus, Ecclesiamque subiens visitavit SSmum Sacramentum, pixides, tabernaculum, nec non olea sacra, sacrasque reliquias, altaria omnia, chorum, librosque chorales, sacristiam turrimque campanariam, ac omnes et singulas Ecclesiae partes.

Sacrae vero Reliquiae, quas Illmus et Rmus Dnus Visitator invenit, sunt quae sequuntur.

Catalogus SS. Reliquiarum

Frustum ligni Sanctae Crucis in cruce argentea.
Ex veste Beatae Virginis et reliquia S. Annae in reliquiario argenteo.
Reliquiae aliquorum SSm Martyrum in arcula lignea deaurata, ac crystallis exornata.

De Monasterio

Antiquum Monasterium de Ambula a primaeva fundatione Monachi Ordinis S. Basilii inhabitarunt, licet primum sub Abbate Monacho, subin sub Priore adhuc Monacho, postquam Abbatia in Commendam redacta fuit. Illud autem Monasterium a Monachis derelictum, modo dirutum visitur. Novum vero Monasterium octo constat cellis pro Monachorum habitatione, praeter aulas Prioris, habet nec non necessarias officinas.

Expleta itaque visitatione Ecclesiae Illmus et Rmus Dnus Reg. Generalis Visitator ad hujusmodi se contulit Monasterium, perlustravitque aulas Prioris, cellas Monachorum, archivium, in quo prostat privilegium Rogerii Comitis, una cum alio Rogerii Regis confirmantis, praeter plura volumina scripturarum ad Monasterium spectantium. Item visitavit officinas omnes, ac omnes et singulas Monasterii partes, et nonnulla decrevit circa statum localem, prout inferius.

§. II.

De Visitatione Status Formalis

Servitio Ecclesiae hujus Abbatiae semper Monachi Ordinis S. Basilii adscripti fuerunt primum sub Abbate Monacho, subinde sub Priore adhuc Monacho cum Abbatia commendata fuit.

Tempore Visitatoris Putei erant tres Monachi Sacerdotes, quorum unus erat Prior, et unus Clericus, sive Diaconus praeter coquum, et Mulionem.

Forma autem praesens hujus Abbatiae est, ut Abbatem Commendatarium ad Regiam praesentationem obtineat; isque modo est D. Iohannes Matthaeus Lama ad praesentationem Caroli VI imperatoris, et ex Bullis Apostolicis datis Romae die 25 Decembris 1732; Regio placeto in Regno vallatis, cujus vigore possessionem accepit die 7 ianuarii 1733.

Habet Ministros Divini Cultus quatuor Monachos Sacerdotes, quorum unus est Prior Monasterii, praeter duos Conversos, unum ut dicunt perseverantem, et unum famulum, qui in Monasterio degunt; Regulas et Disciplinam Monasticam servant, et Ecclesiae inserviunt.

Hinc Illmus et Rmus Dnus Reg. Genlis Visitator perlustravit servitia Divini Cultus, visitavitque Priorem, Monachos, Regulas Ordinis, earumque observantiam; personalem, sive auricularem quoque Monachorum visitationem habuit, quos super idoneitate examinavit, atque singulos secreto audivit, omniaque perlustravit, quae ad statum formalem pertinerent, et non nulla decrevit, prout inferius.

§. III.

De Visitatione Status Realis.

Ad Monachos olim, qui Abbatiam cum omnibus ejus fructibus possidebant, sibi pro eorum substentatione necessaria subministrandi expensas pro Divino Cultu substinendi, ac fabricis et jocalibus providendi cura pertinuit. Postquam vero Abbatia in Commendam redacta fuit in Abbatem Commendatarium, cui redditus omnes, emolumenta, et jura Abbatiae cesserunt, praedicta omnia transierunt, quae satisfieri super redditibus Abbatiae Regii Visitatores summopere curarunt.

Hinc Visitator Puteus pro victu, et vestitu trium Monachorum Sacerdotum, unius Clerici sive Diaconi, coqui, et mulionis cum mula adsignavit super redditibus Abbatiae annuas uncias centum et octo, praeter *Clausuram pascuorum, quam pro usu mulae hactenus Monachi possidere consueverunt; et Clausuram arborum prope Monasterium.* Pro Culto Divino adsignavit annuas uncias 6 12; ac pro fabricis et jocalibus annuas uncias 18.

Facta subin Mensarum separatione per Brutum Farnetum pro taxata summa ad victum, et vestitum Monachorum, et ad Divinum Cultum spectante, adsignata fuerunt quaedam bona stabilia, prout inferius.

Hinc Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator perlustravit, atque examinavit omnia bona, emolumenta, jura, et redditus Abbatiae, ejusque onera, et gravitias. Item Mensam Conventualem, ac omnia bona et redditus Monachorum. Visitavit similiter supellectilia et jocalia Ecclesiae, Massam pro fabricis et jocalibus, onera et celebrationes Missarum, ac omnia ad statum realem spectantia, cunctaque invenit, prout sequitur, salvo tamen meliori examine.

Bona, et Redditus Abbatiae

Effectus Abbatiae, quos Abbas Commendatarius invenit. Feudum *di Scimene*, conterminum loco Malacosta, Blasco, et Grotta di Petracca, aliisque finibus, quod locari solet pro sex mensibus cum alios sex menses usurpavit Baro Scalettae, et reddebat summam unciarum 10, modo reddere solet on7	22	»	3
et salmas duas hordei . . . . . . sal. 2 » »			
Feudum di Ruggerà, quod ingabellari solebat pro unciis 7, modo ingabellari solet, praeter salmam unam hordei pro. . . . on7	14	»	»
Tenimentum *del Chiappazzo* locatum pro salma una frumenti, modo locatur pro fr. salm. 2. 2.			
Tenimentum in contrata S. Petri, super quo D. Marcus de Napoli solvit salm. 2 frum.			
Aliud tenimentum in contrata S. Peri, quod reddebat sal. 2 frum..			
Hortus sub civitate Troynae, ingabellatur pro unc. . . . on7	1	18	»
Sunt, et aliqui minuti census in territorio Troynae et Tauromenii.			

Nota bonorum posssessorum ab anno 1741; ob incorporationem factam nomine Regii Fisci ec.

Feudum *di Sambuchello*, usurpatum pro mensibus novem a civitate Troynae, et mensibus 3 a Barone Scalettae.			
Feudum *di S. Astasi*, usurpatum, ut supra.			
Feudum *di Fontabianca* usurpatum ut supra.			
Terrae *di Blasco*, ut supra usurpatae, quae usque modo aliud non reddiderunt, quam unc. 10.			
Communia ut dicunt *di Simene*, et *Malacosta*. usurpata a civitate Troynae, modo unita feudo *di Scimene*.			
Tenimentum *della Serra*, etiam antea usurpatum.			
Tenimentum *del Canalotto* usurpatum a majoribus D. Augustini Napoli, quod modo reddit annuas salm. 3, et tum. 8 frumenti, quae important summam on7	7	»	21
Tenimentum *del Celso* usurpatum a Matrice Ecclesia Troynensi, quod reddit sal. 3 8 frumenti in pecunia. on7	7	21	»
Tenimentum *dell'Abbatello* usurpatum a Monachis Basilianis ejusdem Abbatiae, quod reddit salm. 2 8 frumenti, quae important in pecunia on7	5	15	»
Tenimentum *della Parcaria* usurpatum ab Abbate D. Johanne Andrea Bassano, quod reddit salm. 8 frumenti; quae important in pecunia on7	17	18	»

Onera et Gravitiae Abbatiae

Pro dandis Regiis ordinariis. on7	6	21	8
Pro dandis Regiis extraordinariis on7	4	17	1
Deputationi Regni on7	»	24	5

Pro fabricis, et jocalibus.	on7	18	»	»
Summa	on7	30	2	14

Bona usurpata, de quibus pendet lis in tribunali Realis Patrimonii

Tenimentum *di Pirallo*, constans salm. 18 circiter terrarum.
Tenimentum *del Perfico*, consisteus in sal. 54 circiter.
Tenimentum *della Dedera* constans sal. 18 circiter.
Feudum *di Burgo nuovo* constans salm. 72 circiter.
Tenimentum *di Fella* constans salm. 18 circiter.
Tenimentum *di tre Rocche rocche taglienti* constans salm. 18 circiter.
Tenimentum *di Cara* constans salm. 54 circiter.

Bona usurpata a Civitate et Civibus Troynae, de quibus pendet lis in tribunali Regalis Patrimonii.

Feuda *di Sambuchello*, *S. Astasi*, *Fontana bianca*, terrae *di Blasco*, et Communia *di Scimene* et *Malacosta* usurpata a civitate, et barone Scalettae.
Tenimenta *della Serra*, *Canalotto*, *Celso*, *Abbatello*, *Porcaria*, *Pirarello*, *Perfico*, *Borgo nuovo*, *Dedera*, *Fella*, *Tre rocche rocche taglienti*, et *Cara* usurpata, ut in praecedenti nota.

Usurpatio facta per Bnem Scalettae, et successores

Jus pascendi in feudis Abbatiae.

Usurpatio facta a civitate Calatajeronis

Feudum S. Luciae de Judica concessum Abbatiae per Comitem Rogerium, nunc possessum per civitatem Calatajeronis.

Nota praejudiciorum, et usurpationum factarum per Civitatem et Cives Traynenses

Jus pascendi per tres menses in feudis Abbatiae post 3 menses, ut diximus Baronis Scalettae, jusque cedendi arbores.
Item praetendit, sed nulliter civitas Troynae spectare ad suum Bajulivum jus carceris animalium captarum in feudis Abbatiae, ac jus Dohanae.

De Mensa Conventuali

Brutus Farnetus pro taxata summa a Visitatore Puteo un7 108 pro Cultu, et vestitu Monachorum, et Ministrorum sex, comprehenso mulione cum mula, et pro unc. 6 pro Cultu divino, quae in unum conficiunt summam un7 114. In separatione Mensae Conventualis adsignavit ei nonnulla bona stabilia, prout sequuntur.

59

Bona adsignata per Brutum-Farnetum, et nunc possessa per Mensam Conventualem

Feudum *di Schiavuni*, seu ut dicunt *Marcato* adsignatum pro	onz	18	»	»
Feudum, seu *Marcato di Salici*, adsignatum pro. . . .	onz	8	»	»
Feudum *di Mezzalora*, adsignatum pro	onz	18	»	»
Quae modo tria feuda ingabellata sunt Marchioni D. Sylvestro Polizzi pro unc. 55 et cant. uno casei	onz	57	»	»
Feudum S. Eliae adsignatum pro unc. 16, quod modo est locatum Antonino Catania, et sociis pro salm. 13 frumenti, quae in pecunia faciunt summam	onz	17	10	»
Feudum *dello Zucco* adsignatum pro unc. 7 modo locatum Stephano d'Agrò pro salm. 16 frumenti, quae in pecunia important summam	onz	21	10	»
Feudum *delli Grutti* adsignatum pro	onz	7	»	»
Feudum *lo Comunello* adsignatum pro unc. 5.				
Quae duo feuda modo sunt locata Paulo Malacci, et sociis pro salm. 11 frum. quae in pecunia important summam	onz	14	20	»
Feudum *dell'Ilici*, seu *Lilicchi* adsignatum pro unc. 17 modo locatum D. Philippo Mustico pro	onz	27	»	»
Summa	onz	137	10	»

Bona acquisita post Mensae separationem

Tria tenimenta vid. S. Blasii, Trinchè, et S. Mercurii, quae reddunt	onz	20	2	7
Tenimentum tarrarum nuncupatarum *dell'Oliva*, quod reddit .	onz	1	10	»
Tenimentum nuncupatum *Ristifo*, quod reddit. . . .	onz	2	»	»
Petium terrarum in contrata *del Paratore*, quod reddit	onz	»	20	»
Petium parvum terrarum in contrata *di Liso*, quod reddit .	onz	»	10	»
Molendinum cum turri, et domo in feudo *di Mezzalora*, quod reddit	onz	7	10	»
Possidet nec non Mensa Conventualis domus septem in contrata S. Dominicae, super quibus pro censu emphyteutico exiguntur . .	onz	5	24	10
Item a Paulo Palmitano super domo in contrata S. Basilii .	onz	»	21	»
A Sebastiano Pagano super domo in contrata *del Borgo* .	onz	»	15	»

Possidet nec non Mensa Conventualis nonnullos census vinearum qui sunt:

A Sacerdote D. Antonino Farziano super vinea in contrata *di Muganà*	onz	»	10	»
A Vito Scarcapino super vinea in contrata *di Liso* . .	onz	»	12	»
A Cruciano Macrì super vinea in eadem contrata . . .	onz	»	10	10
A Josepho Benvegna super vinea in contrata sub Abbatia . .	onz	»	10	10
A D. Michaele Napoli super duabus vineis in eadem contrata	onz	»	19	»
A Cermine Carmeni super vinea in eadem contrata . .	onz	»	7	»
A Francisco Santoro super vinea in eadem contrata . .	onz	»	8	10

A D. Francisco Stazzone super vinea in contrata *della Vanella della Morte* . . . . on7 » 15 »
Ab Antonino di Muni super vinea in contrata sub S. Augustino on7 » 18 »
A Sacerdote D. Paulo Vitale super horto in contrata *di Scalforio* on7 » 20 »
A Procuratore Ecclesiae pro oleo lampadarum . . . . on7 2 12 »
Possidet etiam Mensa Conventualis petium vineae cum petio terrarum in contrata sub Abbatia, quae reddunt on7 1 2 10
Item vineam in contrata S. Hyppoliti, quae reddit salmas 5 circiter musti
Item vineam in contrata *di Muganà*, quae reddere solet circiter salmas 15 musti.
Item petium terrarum, partim seminatorium, et partim pro usu horti; nonnulli vero arbores mororum reddunt . . . . . . on7 » 2 10
Caeterum quoniam praetenditur ab Abbate Commendatario bona adsignata Mensae Conventuali fuisse taxata minus, quam valebant, Illmus, et Rmus Dnus Visitator decrevit, atque mandavit omnia revideri, prout fusius in Decretis Communibus.

Onera et celebrationes Missarum

Missa una in qualibet feria VI. in altare SSmi Crucifixi.
Item tenentur Monachi Missam Conventualem quotidie cantare, et applicare pro nris Regnantibus, atque celebrare Missas pro Regibus defunctis, et anniversaria peragere juxta Decretum Illmi Visitatoris, ut inter Decreta Communia.

Jocalia, et Supellectilia Ecclesiae

ARGENTERIA

Un ostensorio di argento per l'esposizione del divinissimo Sagramento, ornato di varii intagli di rame dorato, il di cui peso senza lo rame è di lib. due, ed onc. sei.
Un calice nuovo con sua patena, di peso lib. 2 2.
Altro calice con sua patena di peso lib. una, e mezza.
Altro calice con coppa, e patena di argento e piede di rame dorato.
Una pisside con coppa di argento, e piede di rame dorato.
Una chiavitella per la custodia del SSmo.
Una croce con dentro il legno della S. Croce, di peso onc. otto.
Un reliquiario con dentro la veste della Vergine SSma, e reliquia di S. Anna.
Tre vasetti per gli Olii Santi.
Un incensiere con sua navetta, e cocchiarino, di peso lib. quattro, ed onc. quattro.

Varie altre Suppellettili Sacre.

Una pianeta spolinata a fiorami di seta con passamani d'oro, con stola, manipolo, e borsa simili.
Altre cinque pianete di damasco doppio con passamani d'oro con stole, manipoli e borse di tutti colori.
Altre sei pianete di varii colori di damasco con passamani di seta.

Borse di diversi colori num sei.
Palle 12.
Corporali 7.
Padiglionetti della S. Pisside num. 5.
Altri 4 per la Custodia.
Due tovaglie di seta usate.
Altre 4 tovaglie vecchie.
Un velo grande, che cuopre l'immagine del SSmo Crocifisso.
Due lampadi di rame usate.
Cinque paliotti di altare, due di damasco, e gli altri di tela colorita.
Tovaglie di altari num. 20.
Un tosellino di seta per l'esposizione del SSmo.
Cinque mute di fiori, e candelieri vecchi.
Un cammice di tela di Olanda, con suo ammitto, e cingolo.
Altri due cammici usati.
Altri cinque vecchi.
Purificatori num. 20.
Due cotte usate.
Tre sciogamani.
Quattro fazzoletti per le ampolline.
Carte di *Gloria* per ogni altare; croce, e Crocifissi.
Quattro Messali, 2 greci e 2 latini.
Due tappeti vecchi di lana.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, ac discussis relationibus praesentatis in officio Sanctae Regalis Visitationis ex parte Abbatis Commendatarii, et ex parte Monachorum; iisque tamen admissis, quod nullum inferrent praejudicium.

Illmus, et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator agnoscens cum primis locum, ubi nunc est translatum Monasterium praedictum de Ambola, jam olim Basilianorum fuisse, et in eo sepulcrum extitisse, prout est, S. Sylvestri Monachi Basiliani, ob cujus devotionem, collatis fidelium eleemosynis, fuit templum renovatum, decrevit, atque mandavit, habendum illud esse tamquam Regalem Ecclesiam Ordinis Basiliani.

Item decrevit, quod confessionalia omnia refingantur ad formam S. Caroli, ita quidem, ut fenestrella poenitentis cratem ligneam, et laminam perforatam habeat: ad utrumque verò poenitentis latus tabula sit palmaris latitudinis cum dimidio, altitudinis vero toto confessionali aequalis.

Quod concavitas sub altari majori fabrica oppleatur, et in ejus medio crux effigatur quod in caeteris quoque servetur altaribus.

Quod Altaria omnia coriolibus, candelabris, floribus, tabellis, cerata, et stragula carentia, illis quam primum instruantur; ita quidem, ut quae patronalia sunt, aere Patronorum, caetera impensis Ecclesiae perficiantur.

Quod Monachi numero sex in Monasterio semper morentur, et ex his quatuor adminus Sacerdotes.

Quod Abbas Commendatarius singulis annis semestratim, et anticipatè deponat in arca sacra pro fabricis et jocalibus summam unciarum decem et octo a Regio Visitatore de Puteo taxatam, quae administrentur, et erogentur per Deputatos cum facultate eas, cum opportuerit, exigendi manu Regia, servata in omnibus forma Decretorum Communium.

Denique quod Abbas Commendatarius, et Monachi respectivè observent Decreta generalia et Communia praedicta.

Ad haec vero Dnus Visitator absolvit Massam pro fabricis a praetenso per Monachos credito unc. 29 24 3, utpote Regiis Visitationibus adverso, ac nullius proin momenti, et effectus.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ABBATIAE ET MONASTERII S. MARIAE DE GALA ORDINIS S. BASILII MAGNI CUJUS ABBAS COMMENDATARIUS IN PRAESENTIARUM EST D. PETRUS SANDOVAL, HABITA PER ILLMUM, ET RMUM DNUM REGIUM GLEM VISITATOREM D. JOHANNEM ANGELUM DE. CIOCCHIS DIE 23 MAII 1742.

§. I.

De Visitatione Status localis

Rogerius Comes postquam Mylis Regionem a Saracenorum manibus liberavit, ad restauranda antiqua Graecorum collapsa templa animum adjecit, inter quae illud in de *Gala* graecè, latinè de *lacte* excitare decrevit; sed eo morte deleto ad Elassia Comitissa ejus Mulier, pia viri vota exequi volens, templum S. Mariae sacrum, ac coenobium Ordinis Sancti Basilii extruxit, atque abunde ditavit, ut ex ejus privilegio, confirmato a Rogerio Rege ejus diplomatibus in libro *Praelat. Siciliae* excriptis.

Ex quibus quidem omnibus merito haec Abbatia de Regio Patronatus jure est, ad Regiam spectat praesentationem, cujus Abbas Commendatarius in Regni comitiis 24 profert votum. Dandis, et Donativis, ac spolio subest, et regiae Visitationi obnoxia est.

Huic porro Abbatiae plures accesserunt Granciae, sive suffraganeae Ecclesiae, modo fere dirutae.

S. Mariae in territorio *Oliveri* diruta.

S. Johannis, et S. Venerae in feudo S. Johannnis in territorio Francaevillae.

S. Mariae de Gala in territorio Castri Realis

S. Eliae.

S. Zaccariae, modo S. Crucis.

S. Nicolai, et S. Theodori, modo dirutae.

Ecclesia autem Abbatialis antiquae structurae est, eaque constat altaribus praeter aram maximam; habet Chorum, Sacristiam, turrimque campanariam duabus instructam campanis.

Ad eam itaque Abbatiam Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator die 23 Maii 1742 sumptuosa pro dignitate evectione se contulit, ubi a Priore Monasterii et Monachis honorificentissimè de more exceptus, Ecclesiamque subiens, visitavit SSmum Sacramentum, pixides, tabernaculum, nec non Olea Sacra, sacras reliquias, altaria omnia, Chorum, librosque chorales, confessionalia, sacristiam, turrimque campanariam, ac omnes et singulas Ecclesiae partes.

Reliquiae vero, quas Illmus Dnus Visitator invenit, sunt.

Catalogus SS. Reliquiarum

Tria frustrula ligni SS. Crucis in parva cruce argentea, cujus in pede ex auricalco asservatur pars ex veste B. Virg.

Frustum ossis S. Nicodemi Abbatis Ordinis S. Basilii in brachio ex auricalco deaurato.

Frustum ossis S. Calogeri in statua lignea deaurata.

Frusta ossis S. Catarinae V. M. in statua lignea deaurata.

De Monasterio

Monasterium hujus Abbatiae semper a Monachis Ordinis S. Basilii fuit inhabitatum,

licet primum sub Abbate Monacho, subinde sub Priore Monacho, postquam fuit Abbatia in Commendam redacta.

Praedictum autem Monasterium modo parvum est, constans dormitorio octo cellis instructo, praeter aulas superioris, et alio minori dormitorio cum tribus cellis; habet tamen necessarias officinas.

Expleta itaque visitatione Ecclesiae, Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator ad hujusmodi se contulit Monasterium, perlustravitque aulas Prioris, cellas Monachorum, archivium, officinas omnes, ac omnes et singulas ejus partes.

Quoniam vero fabricae Monasterii ruinam minant, ac reparatione indigent, Illmus. Dnus Visitator suum de hoc edidit Decretum, prout inferius.

§. II.

De Visitatione Status Formalis

Monachi ordinis S. Basilii, qui Monasterium hujus Abbatiae a primaeva ejus fundatione inhabitarunt, Ecclesiae quoque inservierunt, sub Abbate ejusdem Ordinis Monacho. Commendata subin Abbatia adhuc Monachi ejusdem Ordinis, licet sub Priore Monacho Ecclesiae inservire praestiterunt, quamquam non semper eodem numero.

Prodit enim Visitator Ventus, quod olim praedictum Monasterium incolebant Monachi decem et tres Diaconi, ipse vero invenit quatuor Monachos Sacerdotes, et tres Clericos. Tempore Visitatoris Putei erant quinque Monachi, et tres Diaconi, sive Clerici. Ipse tamen mandavit, quod loco tertii Clerici subrogaretur famulus, qui Monachis inserviret.

Forma autem praesens hujus Abbatiae est, ut Abbatem Commendatarium ad Regiam praesensationem obtineat. Isque modo est D. Petrus Sandoval ad praesentationem Regis Philippi V; et vigore Apostolicarum Bullarum datarum 21 octobris 1713, Regio placeto in Regno vallatarum die 20 decembris ejusdem anni.

Habet in Ministros Divini Cultus quatuor Monachos Sacerdotes, quorum unus est Prior Monasterii, tres Clericos, qui studio Philosophiae operam navant, praeter tres Conversos, et duos famulos, qui in Monasterio degunt, regulas et disciplinam Monasticam servant, et Ecclesiae inserviunt.

Hinc Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator perlustravit servitia Divini Cultus; visitavitque Priorem, Monachos, regulas ordinis, earumque observantiam; personalem, sive auricularem quoque Monachorum visitationem habuit, quos super idoneitate examinavit, atque singulos secreto audivit, omniaque perlustravit, quae ad statum formalem pertinerent.

§. III.

De Visitatione Status Realis

Cum hanc Abbatiam Monachi olim integrè possiderent, ejusque dotis fructus administrarent, penes eos quoque insidebat sibi necessaria subministraudi, Ecclesiam jocalibus et ornamentis instruendi, ac fabricas Ecclesiae et Monasterii reparandi cura. Redacta postmodum Abbatia in Commendam sicuti Commendatario omnia bona, redditus, emolumenta, et jura Abbatiae cesserunt, ita omnes gravitiae, et onera ad eum quoque spectarunt. Regii Visitatores ergo id primum satagerunt, ut certa quantitas Monachis adsignaretur, ex qua victum, et vestitum sibi compararent; aliam quoque summam pro fabricis Ec-

clesiae, et Monasterii, nec non pro jocalibus, et supellectilibus Ecclesiae, et pro Divino Cultu super redditibus Commendatarii taxarunt. Ita Visitator Puteus pro victu, et vestitu quinque Monachorum Sacerdotum, duorum Diaconorum, et unius famuli ad rationem unc. 17 pro quolibet, taxavit annuas uncias centum triginta sex, adsignavit *nec non illa duo viridiaria, quae sunt in frontispicio, ita tamen ut nec olivae, nec sycomori quae in eis reperiuntur, ullo unquam tempore sint ipsorum Monachorum, sed ipsius Domini Abbatis.* Taxavit quoque pro fabricis et jocalibus annuas uncias 35, donec omnia mandata complerentur; deinceps vero in perpetuum annuas uncias viginti adminus. Item pro Cultu Divino taxavit annuas uncias decem.

In separatione subin Mensarum facta per Brutum Farnetum pro taxata summa ad victum et vestitum Monachorum, et ad Divinum Cultum spectante, fuerunt adsignata quaedam bona stabilia, prout inferius.

Itaque Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator perlustravit, atque examinavit omnia bona, jura et redditus Abbatiae, ejusque onera, sive gravitias; item Mensam Conventualem, ac bona omnia, et redditus Monachorum. Visitavit subinde supellectilia et jocalia Ecclesiae, Massam pro fabricis, et jocalibus, onera, et celebrationes Missarum, ac omnia ad realem statum spectantia, cunctaque invenit, prout sequuntur, salvo tamen meliori examine.

Bona et redditus Abbatiae

Feudum nuncupatum Monachorum in territorio Minci, quod reddit	on7	325	22	15
Feudum nuncupatum S. Johannis in territorio Francaevillae .	on7	55	»	»
Feudum de Gala cum terris nuncupatis *di Cattili* in territorio Castri Regalis, quae una cum molendino reddunt.	on7	162	15	»
Aliquae terrae spectantes ad dictum feudum de Gala, nuncupatae *Feudotto di Sciortaglio*, quae reddunt.	on7	9	»	»
Terrae nuncupatae *le Lenze di Gala* in contrata *di Salica* territorii Castri Regalis, quae reddunt	on7	50	21	»
Cadi quindecim tymni quolibet in anno ex tymnaria Milatii, reddunt	on7	30	»	»
Summa reddituum . .	on7	648	10	15

Onera, et Gravitiae Abbatiae.

Pro tandis et donativis ordinariis.	on7	75	13	11	3
Pro tandis, et donativis extraordinariis.	on7	23	29	11	
Pro donativo extraordinario pro gratia	on7	15	21	4	
Deputationi Regni	on7	9	20	9	
Pro fabricis Ecclesiae, et Monasterii et jocalibus Ecclesiae Abbatialis	on7	20	»	»	
Pro fabricis et jocalibus Ecclesiae in feudo S. Johannis. .	on7	5	15	»	
Praeterea solvit hactenus Abbatia Seminario, sive Professatui SS. Salvatoris Messanae annuas uncias duodecim ; verum praedicta summa erit deinceps solvenda Seminario erigendo per Archimandritam juxta decretum Illmi et Rmi Dni Visitatoris, ut inter decreta Communia .	on7	12	»	»	
Summa onerum . .	on7	162	9	15	

Restrictus

Introitus importat	on7	648	10	15
Exitus	on7	162	9	15
Remanent pro Abbate Commendatario	on7	486	19	»

Praetensiones Abbatiae

Praetensiones Abbatiae ferè omnes reducuntur pro solutione censuum, et restitutione terrarum in feudo de Gala, et terras *di Cottili*, usurpatarum a Monachis Monasterii hujus Abbatiae S. Mariae de Gala, prout distinctè describuntur in relatione inserta in volumine praetensionum. De his vero Abbatiae praetensionibus pendet lis inter Abbatem Commendatarium, et Monachos in officio Causarum Delegatarum R. M. in Tribunali R. M. C. Nec non pro solutione canonum, vel restitutione terrarum plurium locorum Abbatiae, ad dictum feudum de Gala praesertim spectantium a diversis personis possessorum, ut distinctè in eadem relatione juxta ultimam terrarum dimentionem, et sententiam prolatam in Tribunali M. R. C.

Praetendit insuper Abbatia eximi feudum S. Johannis in territorio Francavillae a jure pascendi, quod usurparunt cives Francaevillae.

Item praetendit reintegrari de quatuor tenimentis terrarum in territorio Furnari, nuncupatis, 1. *La Rocca soprana*. 2. *La Rocca sottana*, alias dicta *la Pezza di S. Filippo*. 3. *La Pezza delli Mortilli*, et 4 nuncupatum *della Sana*.

Item praetendit reintegrari de terris Oliveri, insula Milatii et terris *della Torretta* in plana Milatii.

Item praetendit reintegrari terrarum in portu Quison in territorio Tauromenii.

Item praetendit censum tt. 24 super duobus locis Abbatiae in feudo de Gala in contrata nuncupata *de Gala*, seu *Crucitta di Gala*, nunc possessis a praedictis Monachis Basilianis.

Item praetendit petium loci in contrata *delli Gangutti* seu *Castello*, nunc detentum per eosdem Basilianos.

De his, et aliis praetensionibus distinctius in supracitata relatione.

De Mensa Conventuali

Brutus Farnetus pro taxata summa a Visitatore Puteo unc. 136 pro victu, et vestitu octo Monachorum, et Ministrorum, et pro unciis decem pro Cultu Divino, quae in unum conficiunt summam unc. 146, in separatione Mensae Conventualis adsignavit ei nonnulla bona stabilia, prout sequuntur.

Bona adsignata per Brutum Farnetum

Feudum existens coram Abbatia de Gala, tunc conterminum feudo nuncupato *di Lando*, feudo *di Magliardo*, feudo Baronis Gallari, et conterminum eidem Abbatiae, adsignatum pro unciis 130 11 15., modo reddere dicunt Monachi on7 46 7 18

Advertendum, quod ex supradicto feudo sunt nonnullae portiones, quas Monachi meliorarunt, qua de re redditus earum non incluserunt in supradicta summa

Census salmarum quinque frumenti super quibusdam terris in contrata *di Castello* adsignatae pro unciis 8 10 ad rationem unc. unius, et tt. viginti pro qualibet salma, modo tamen reddere asserunt Monachi salmas 3 13 2 1., quae in pecunia faciunt on7 6 13 1 3

Olivetum cum trappeto coram dicta Abbatia conterminum clausae, et viridario Monachorum adsignatum pro unciis 5 12, quod modo reddere asserunt Monachi . . . . on7 3 » »

Adsignavit nec non praedictus Brutus Farnetus Mensae Conventuali frundam undecim arborum mororum pro summa un7 1 26 5.

Praedictae autem arbores ita designantur per Brutum Farnetum: Vid. duo in Viridario Monachorum; duo prope trappetum, una ante Claustrum, duo, ut ait praedictus Farnetus, *di supra l'acqua di li Sali intra lu locu di Stefano Cipriano*, et quatuor *sotto le fenestre della Sala* confinante cum Santoro Paliafico. De his autem arboribus nullum redditum adsignant Monachi.

Sunt nonnulli census in summa unc. 2 27 12 3 constituti per Monachos post Mensae separationem in feudo adsignato ut supra . . on7 2 27 12 3

Summa on7 58 18 12

Bona adsignata post Mensae separationem

Census ratione legatorum Missarum . . . . on7 2 » »

Locus in territorio Putei de Gotho in contrata Archiepiscopatus, qui reddit on7 2 6 15

Olivetum cum trappeto in feudo Baronis Nasari ex donatione D. Bartholomaei Perdichizzi, nec non libbrae duae, et unciae sex frundis in eodem loco, quae reddunt on7 8 9 17 4

Locus olivarum, in feudo *di Gurafi Orientali*, seu *Xalarri*, in contrata *di Follari*, qui reddit on7 1 18 2

Parvum Olivetum in contrata *delli Polei Sottani* feudi de Gala.

Parvus locus terrarum cum quatuor arboribus olivarum in contrata di *Fiume Drago* Feudi di Gala.

Locus olivarum, vinearum, aliarumque arborum in contrata *delli Polei soprani* feudi di Gala.

Locus olivarum, et vinearum in contrata *delli Polei sottani* Feudi di Gala.

Vinea nuncupata *della Pietà* cum arboribus olivarum in eodem feudo, quam retinent Monachi pro usu Monasterii.

Locus mororum, olivarum, et arundineti in contrata *Sotto le sale*.

Parvus locus in contrata di *Pettinaro*.

Locus vinearum, et olivarum, qui modo nuncupantur vineae *della Crocitta*.

Locus mororum et olivarum nuncupatus *del Boschetto*.

Vinea cum arboribus olivarum, et mororum, nuncupata *della Nociara*

Viridarium muris septum contiguum praedictae vineae.

Clausa mororum, aliarumque arborum cum vinea modo nuncupata *Ortata*, olim unum ex duobus viridariis concessis Monasterio a Visitatore Puteo.

Locus olivarum, mororum, aliarumque arborum, et vinearum, unus ex viridariis concessis Monasterio.

Locus vinearum, mororum, aliarumque arborum concessus Monasterio, nuncupatus *La Rocca della vigna*.

Locus magnus mororum in contrata di *Pirratore*.

Locus olivarum, et mororum nuncupatus *la Costa di Pirratore*.

Locus parvus mororum cum duabus domibus nuncupatis, domus *di Pasqua*, in contrata *della Zimba*, seu *Canalello della Zimba*.

Locus vinearum, olivarum, aliarumque arborum in contrata *della Zimba*, *e Pisatore*.

Tenimentum vinearum cum olivis, aliisque arboribus in contrata *di Catrini*.

Sunt et plures loci in contrata *di Castello*, olim concessi ad emphyteusim, qui ob non soluto canone adjudicati fuerunt Monasterio: ii vero spectabant ad censum salmarum quinque frumenti adsignatum Monachis in separatione Mensae.

Redditus autem horum omnium bonorum, qui confusi notati sunt in libro introitus Monasterii, consistentes ex oleo, vino, et serico sunt:

Ex oleo	on7	20	8	16	4
Ex vino	on7	44	12	2	1
Ex serico	oh7	71	20	15	
Item possidet Mensa Conventualis trapetum cum domo in contrata S. Pauli, quod reddit.	on7	3	»	»	
Summa omnium reddituum .	on7	211	18	3	

Advertendum quod inter praedicta bona sunt nonnulla, quae ad Abbatiam pertinere et a Monachis fuisse usurpata praetenditur ab Abbate Commendatario ut supra.

Et quoniam insuper praetenditur ab Abbate Commendatario bona adsignata Mensae Conventuali fuisse taxata in Mensarum separatione, minus quam valebant, Illmus, et Rmus Dnus Visitator decrevit omnia revideri, prout fusius in Decretis communibus.

Separatio autem Mensarum, et adsignatio bonorum facta per Brutum Farnetum Mensae Conventuali hujus Monasterii, sunt prout sequuntur:

ACTA SEPARATIONIS MENSARUM FACTAE PER BRUTUM FARNETUM DIE 28 SEPTEMBRIS 3 IND. MILLESIMO QUINCENTESIMO OCTOGESIMO NONO

» Admodum Rdus, et Excellens Dnus Brutus Farnetus V. I. D. de Viso Spolitanae » Dioecesis praesens cc. cognitus cc. Visitator, et reformator Apostolicus sponte virtute prae- » sentis actus, auctoritate, qua fungitur, vigore Bullarum Apostolicarum exequutoriata- » rum in hoc Siciliae Regno, die 4 Augusti p. p. elegit, et elegit ad extimandum non- » nulla bona, et praedia Abbatiae S. Mariae de Gala per eum assignanda Rdo Priori, » et Monachis praedictae Abbatiae S. Mariae de Gala, D. Gilottam Bucca, Antonium » de Jannello, et Mag. Dominicum de Arizzi, Paulum Benvegna, et Bernardum la Mal- » fa, absentem, extimationi quorum dictus Dnus Visitator promissit stare, et acquiescere, » et juravit etc. unde etc. Praesentibus Rdo Fri Josepho Fragali Priore Abbatiae S. An- » geli de Brolo, et Dominico Serruzza.

» Iidem D. Gilotta Bucca, Antonius de Iannello, et Mag. Dominicus de Arizzi Ex- » perti electi vigore superioris actus, praesentes etc. cogniti etc. sponte cum juramento retu- » lerunt mihi infratto Not. qualiter *visto, e revisto un oliveto, ed un trappeto di detta* » *Abbatia de Galà, esistente in fronte lo Porticato di dett'Abbazia, confinante colla* » *chiusa, e col giardino delli Monaci, e colla via, che va alla casa del sig. Mol-* » *lica, vicinali, e con il fiume Drago, e colla chiusa degli eredi del quondam sig.* » *Sebastiano Mollica, e col bosco dell'Abbazia, e col sig. Domenico Mollica, ed al-*

» *tri confini; quali beni considerati, e calcolati, quelli stimarono esser di rendita ogni* » *anno un anno per l'altro on7 cinque, e tarì dodici, giusta il loro giudizio e parere* » et haec est eorum relatio facta eum juramento, ut supra, come pratici e sperti in » stimare predii e possessione.

» In praesentia Mri Josephi Trovato, et Josephi de Blasco.

» Iidem Paulus Benvenga de terra Castriregalis, et habitator ruris Meliti, et Ber» nardus la Malfa de dicta terra Castriregalis habitator, et Mr Dominicus de Arizza de » rure Salae experti electi, vigore superioris contractus cogniti etc. praesentes etc. spon» te etc. cum juramento retulerunt mihi infro Not. qualiter *visto e revisto, e ben considerato un feudo dell'Abbazia di Gala. esistente in fronte alla detta Abbazia nominato il feudo di Gala, confinante col feudo nominato di Lando, col feudo di Magliardi e col feudo del* Barone di Callari, *e confinante contiguo con la detta Abbazia di Gala, consistente in ghiande, terraggi. erbaggi, cum juribus suis omnibus; nec non visti, e rivisti dodici piedi di celsi di detta Abbazia di Gala. Vid. due piedi entro lo giardino delli Monaci, due altri piedi a lato lo trappeto, ed un piede avanti lo portico dell' Abbazia; due piedi sopra l'acqua del Sale dentro il luogo di Stefano Cipriano, ed altri cinque piedi sotto la finistra della Sala di detta Abbazia, confinante con Santoro Poliasito, et etiam considerata una ragione di censo perpetuo di salme cinque di frumento ogni anno in perpetuum, quali stimarono essere di rendita un'anno per l' altro on7 centoquaranta, e tt. 18. Vid. Il detto feudo essere di rendita un anno per l'altro on7 130 tt. 11 15., computato lo Guardiano ordinario per guardare il feudo. La detta fronda essere di rendita un anno per l'altro on7 una e tt. ventisei, e gr. cinque ogni anno. E lo detto censo di salme cinque di frumento essere di rendita un anno per l'altro, on7 8 10 ogni anno a ragione di on7 1 20 la salma, che in tutto fanno la somma di on7 140 18 juxta eorum judicium, et parere.* » Et haec est eorum relatio facta » cum juramento modo, quo supra. et juraverunt etc. Unde etc. In praesentia Mag. » Clerici Bernardi Pietrafitta de terra Mandanici, Pauli de Andrea, Dominici la Pre» tha, et Dominici Laizo

» In Dei Nomine Amen

» Per hoc praesens publicum instrumentum cunctis pateat, evidenter sit notum, quod » anno a nativitate ejusdem Domini 1589, Ind. 3., die vero 28 mensis septembris, » Pontificatus SSmi in Christo P. et Dni Nri Dni Sixti, Divina Providentia Papae V. » ann. ejusdem V. in mei Notarii Apostolici ac publici testiumque infrattorum, ad » hoc specialiter vocatorum, et rogatorum praesentia personaliter constitutus admodum et » Excellens Dnus Brutus Farnetus V. I. D. de Viso et Spolitanae Dioecesis cognitus etc. » a SSmo Dno Nro Papa Sixto, et successivè ab Illmo et Rmo Dno Julio Antonio San» torio titulo S. Bartholomaei in Insula S. R. E. Presbytero Cardinali Sanctae Seve» rinae nuncupato, totius religionis Ordinis S. Basilii Protectore super reformatione Mo» nasteriorum dicti Ordinis, Deputatus, Substitutus, et Sudelegatus, prout plane patet » in ejus commissione data in Palatio Montis Citorii dicti Illmi, et Rmi Dni Cardinalis » Protectoris, anno a Nativitate Dni 1589 die 10 mensis Maii, Pontificatus SSmi Dni » Nri Sixti Papae V. asseruit coram nobis Notario et testibus infrattis SSmum Dnum » Nrum felicis recordationis Gregorium XIII., ordinasse, et instituisse dictam reforma» tionem praedictorum Monasteriorum dicti Ordinis S. Basilii in Italia, praesertim me» diante Congregatione Illmorum, et Rmorum Cardinalium Deputatorum supra reformatio» ne, et Conventuum dicti ordinis, ne etiam per Literas Sanctitatis suae super reductione » Conventuum, et Monachorum dicti ordinis in Congregatione juxta Decretum S. G. C. T., » nec non super ordinatione, et reformatione eorumdem, ac concessione privilegiorum, » rebusque aliis in eis contentis, inde confectis. Datum Romae apud Sanctum Petrum

» anno Incarnationis Dominicae 1589 de mense novembris, Pontificatus sui anno octavo.
» Quae quidem literae per Illmum et Excell. Duum Viceregem, et ejus Officiales Pa-
» normi fuerunt exequutoriatae sub die 4 Augusti p. p., quarum copia existit in Ma-
» gno Monasterio SSmi Salvatoris, penes Priorem, et Monachos dicti Ordinis S. Basi-
» lii, et in eis inter alia Sanctitatem Suam in Monasteriis Commendatis dicti ordinis, in
» quibus Mensa Conventualis a Mensa Abbatiali non est separata, divisisse Mensam Con-
» ventualem a Mensa Abbatiali ab eisdem Monasteriis, quousque alia commendata fue-
» rint, eam bonorum stabilium, proprietatum, juriumque partem, quae inter mobilia cen-
» seatur, perpetuo dismembrasse, et divisisse, quae ad alendum solitum Monachorum
» et Ministrorum numerum, ac victum, et vestitum, aliaque ad eorum substentationem
» necessaria comparanda sufficiant, ac voluisse quoscumque Commendatarios eorumdem
» Monasteriorum omnino teneri ad assignandum totidem bona, proprietates, et jura, et
» prout in eisdem literis plenius dicitur contineri.

» Quapropter supradictus Admodum et Excellens Dnus Brutus Farnetus Commissa-
» rius ad id Deputatus, volens juxta seriem, continentiam, et tenorem de verbo ad
» verbum praedictas literas exequi, et ad effectum producere, et praesertim dictam Men-
» sam Conventualem separatam ab Abbatiali in bonis proprietatibus, et juribus consti-
» tuere, et assignare juxta formam dictarum literarum, et taxam factam, seu ordinatam
» per Rm. Dnum Franciscum del Pozzo Archimandritam olim in praedictis Monasteriis
» Visitatorem Deputatum, in qua reperitur assignasse in Abbatia, et Monasterio S. Ma-
» riae de Gala, numerum Monachorum, et Ministrorum pro eorum victu, et vestitu et
» aliis necessariis, et opportunis uncias decem et septem in pecunia numerata.

» Quoniam idem Admodum Rdus, et Excellens Dnus Brutus Farnetus Vice-Protector,
» et Commissarius praefatus, consideratis et maturè discussis omnibus bonis, proprietatibus,
» juribus, fructibus, et proventibus, atque emolumentis dictae Abbatiae, seu Monasterii S.
» Mariae de Gala, ac oneribus, et variis, ac multis expensis, quae, et quas quotidiè subiri
» et fieri oportet una cum *Gilotta*, *Bucca*, *Antonio de Jannello*, Dominico de Arizzi,
» Paulo Benvenga, Bernardino la Malfa Extimatoribus per ipsummet Admodum Rdum
» et Excellentem Dnum Brutum Farnetum ex officio in defectu partium electis, habita
» invicem deliberatione simul cum dictis Priore et Monachis, quomodo melius, et aptius
» pro Monachorum commoditate Mensa Conventualis hujusmodi constitui potuisset, et facto
» calculo juxta praefatam taxam, inveniens quod Mensa praedicta ascendit ad summam,
» et valorem unc. 146 hujus Regni Siciliae ad rationem tarenorum 30 pro qualibet un-
» cia, computato tamen servitio cultus Divini, proposuit atque constituit praefato Con-
» ventui, ac ejus Monachis, et Ministris assignare pro dicta Mensa Conventuali dictas un-
» cias 146, consistentes in bonis, proprietatibus, et juribus, ac rebus infrascriptis etc.

» In primis un oliveto, ed un trappeto di detta Abbazia di Gala, esi-
» stente in fronte lo portico di dett'Abbazia confinante colla chiusa, e
» col giardino delli Monaci, e colla via, che va alla casa del sig. Mol-
» lica, vicinale, e col fiume Drago, e colla chiusa degli eredi del quon-
» dam Sig. Sebastiano Mollica, e col Bosco dell'Abbazia, e col Sig. Do-
» menico Mollica, ed altri confini posti per on7 cinque, e tarì dodici ogni
» anno. . . . . on7 5 12 »

» Item un feudo esistente in fronte la dett'Abbazia di Gala confinante
» col feudo nominato *di Lando*, e col feudo di *Magliardo*, e col feudo
» del Sig. Bne di Galizzi, e confinante contiguo alla detta Abbazia, con-
» sistente in ghiande, terraggi, ed erbaggi ac juribus, et pertinentiis suis
» omnibus, posto per on7 130 tt. 11 15 ogni anno, computato un anno
» per l'altro, computato lo giardino ordinario per guardare detto feudo on7 130 11 15

» Item certa fronda di ceusi: Vid. undici piedi di ceusi, cioè due piedi
» entro lo giardino delli Monari; due altri piedi a lato del trappeto, uno
» piede in frońte lo porticato; due piedi di sopra l'acqua delli Sali entro il
» luogo di Stefano Cipriano, ed altri quattro piedi sotto la fenestra della
» sala, confinante con Santoro Poliafico, posti per on7 1 26 5., ogni
» anno on7 1 26 5

» Item una ragione di censo di salme cinque di frumento ogni anno in
» perpetuum, quali paga Giuseppe Cambria, e Con. sopra certe terre alla
» contrata di Castello, posta in denari per on7 8 10 a ragione di on7 1
» tarì 20 salma . . . . on7 8 10 »

» Quae quidem summae, et annui valores in praesentiarum extimantur
» simul computati, faciunt dictam summam un7 centum quatragintasex on7 146 » »

Et volens praedicta omnia exequi, et ad effectum producere juxta formam dictarum » literarum, hodie die quo supra coram nobis Notario, et testibus infrascriptis praefatus » Admodum Rdus, et Excellens Dnus Brutus Farnetus Vice-Protector, et Commissa- » rius ad id deputatus, visa relatione facta per dictos extimatores peritos ab ipsomet » ex officio, ut supra, electos, prout penes acta mei Notarii constat, consideratis consi- » derandis, auctoritate, qua fungitur, vigore dictarum literarum felic. record. Gregorii » XIII. Papae, dat, tradit, et assignat liberè, franchè, et expeditè absque ullo grava- » mine collectarum Regiarum R. P. Fri Joachimo de Vitalio de rure Priori, et Mona- » chis dictae Abbatiae S. Mariae de Gala, et illorum Conventui pro eorum Mensa con- » ventuali, et servitio Cultus Divini, praefato Priori praesenti, cognito etc. stipulanti, » et acceptanti bona praedicta, et jura censualia superius expressata, vid. dictum trap- » petum, et olivetum existentes in frontispitio porticatus dictae Abbatiae, ut supra con- » finatum dictum feudum nominatum *il feudo dell'Abbazia*, dictos pedes undecim sycomo- » rum. Et dictum jus census salmarum quinque frumenti debitum per supradictum Joseph » Cambria, et consortem super terras positas in contrata de *Castello*. Nec non transfe- » rens praedictis Priori, et Monachis pro tempore existentibus totum dominium in casu » alienationis praefatorum bonorum, et jurium, ut possint praedicti Prior et Monachi » pro tempore existentes in praedictis bonis, et censibus praestare consensum, et de illis » consequi laudemium absque ullo impedimento. Ad habendum, tenendum, et possiden- » dum in perpetuum quamdiu, seu donec, et quousque in eodem Monasterio S. Mariae » de Gala, Conventus Monachorum dictae Congregationis Ordinis S. Basilii permanserit, » et Deo adjuvante poterunt permanere, ponens etc. consns. etc.

» Et insuper idem Ad. Rdus, et Exc. Dnus Brutus Vice-Protector, et Commissarius » praefatus, modo, forma, et facultate ut supra, assignat, concedit, et tradit praefatis » Priori et Monachis, et Conventui domum, seu habitationem insulatam dictae Abba- » tiae cum suis cellis, cellariis, magazenis, dispensa, sala, camera, coquina, et aliis ne- » cessariis aedificiis. et officinis, etiam nuper constructis, et construendis pro eorum pro- » prietate, et propria habitatione; nec non viridarium cum ejus usu aquae abeverandi, » quae est prope Monasterium, et Abbatiam S. Mariae de Gala; et petium terrae ante » porticatum dictae Abbatiae confirmavit in eorum reali, et pacifica possessione; quae » omnia praedicta perpetuo sibi habeant, possideant, atque retineant liberè, franchè, et » expeditè absque ullo impedimento, nec non omnia membra, una cum ejus Ecclesia, » Grangiis, et quibuscumque paramentis, ornamentis, sacris vasibus, reliquiis, et aliis » juribus, et pertinentiis ad praesens existentibus in dicta Abbatia, et Monasterio S. » Mariae de Gala cum oblationibus, legatis, juribus, honoribus, oneribus, et emolumen- » tis supradictis.

» Et pro observantia praedictorum praefatus Admodum Rdus, et Excellens Dnus Bru-
» tus Farnetus Vice-Protector et ad id Commissarius Deputatus auctoritate qua supra
» praecipit, et expressè mandat Rdo Dno Abbati, et Commendatario pro tempore exi-
» stenti, eorum procuratoribus, successoribus, et Ministris; nec non Rdo Fri D. Joachi-
» mo de Vitalio Priori dictae Abbatiae, seu Monasterii S. Mariae de Gala, pnti, ac-
» ceptanti, et intelligenti, Monachis, et successoribus suis pro tempore existentibus, Ab-
» batibus Generalibus dicti Ordinis S. Basilii pro tempore existentibus, ut debeant, et
» quilibet eorum debeat cum effectu juxta seriem, et tenorem praesentis instrumenti, et
» Bullae praedictae exequi, parere, et inviolabiliter, ac in perpetuum observare sub
» poena excomunicationis, et aliis poenis SSmo Dno Nro Papae reservatis. Actum in
» Monasterio, seu Abbatia S. Mariae de Gala, anno, die, mense, Ind., ac Pontificatu
» praemissis.

» Praesentibus Johanne de Nicolò, Hieronymo Petrafitta de terra Mandanaci, Domi-
» nico Lo Rizzo, Paulo de Andrea Caccamo, Vito La Rosa, Dominico lo Peco, Domi-
» nico Cipriano de rure Galae, testibus ad praemissa vocatis, atque rogatis. Eodem die.
» Est sciendum qualiter supradictus Rdus Fr. Joachimus de Vitalio Prior praefati Mo-
» nasterii, et Abbatiae S. Mariae de Gala, cognitus etc. una mecum se contulit ad su-
» pradictum feudum existentem in frontispicio supradictae Abbatiae de Gala, olivetum,
» trappetum, et frondes Sycomorum contentas, et expressatas in superiori primo contra-
» ctu, et de eis, et in eis vigore superioris contractus assignationis supradictorum fendi,
» trappeti, olivarum, et sycomorum, caepit, et habuit realem, actualem et corporalem
» possessionem, et introitum, et exitum in eis, ac per pugnaculum terrae, clausuram, et
» aperturam januarum supradicti trappeti, et per incisionem ramorum arborum in di-
» ctis feudo, oliveto, et sycomis existentibus, et aliorum indaginum in signo suae verae
» realis, actualis, et corporalis possessionis per eum adeptae, et perceptae, unde etc. in
» praesentia Mag. Clerici Bernardi Petrafitta, et Dominici lo Rizzo.

» Ex actis quondam Not. Salvi Pictari Messanensis extracta est praesens copia per
» me Not. Michaelem Sveglia Reg. publicum Messanensem, uti suffectum de provisione
» Curiae Messanae. — Collectione salva.

» Electi Nobilis Civitatis Messanae Universis, et singulis attestamur, qualiter supra-
» dicta extracta est manu supradicti Not. Michaelis Sveglia Notarii publici dictae civi-
» tatis, et dictum Officium exercuit, et exercet, cujus actis, et extractis, legalis ad prae-
» sens adhibeatur fides, in quorum testim. solito praedictae civitatis sigillo in pede mu-
» nitis. Messanae die 20 Decembris 10 Ind. 1688. — Placidus Arsnni Reg. Secret.

Jocalia et supellectilia Ecclesiae

Una piancia di argento, che cuopre il quadro della Beatissima Vergine con rappresentanza dell'istessa pittura di peso l. 5 ³/₄ con una corona in testa con due pietre false, due medaglie d'oro, due anelli d'oro con pietre ordinarie, e tre golere di perle, e granatini con suoi guarnimenti d'oro, ed in petto un rosone a modo di gioja pieno di perle, e pietre false.

Un bacolo e crozza di argento, in peso una collo spirito di legno l. 4. 2.

Un calice di argento di peso l. 3.

Altri due calici col piede di rame dorato con sue patene di argento di peso l. 3.

Una navetta di argento l. 1. 5. ¹/₂

Un incenziere di argento l. 3. e mezza.

Una sottocoppa di argento l. 1. 9.

Un secchietto di argento col suo aspersorio d'oncie 15 ¹/₂.

Una palmatoria di argento d'onc. 11.
Una sfera di argento di l. 1. col piede di rame.
Una crocetta pettorale di argento con sua catena d'once tre.
Tre lampieri di argento vecchi di peso rotoli 3 ed once 20.
Una pisside di argento col piede di rame indorato.
Una chiavetta di argento per il tabernacolo.
Tre vasetti di argento per l'olii Santi, entrovi una bussola di stagno.
Tre lampieri di rame giallo.
Altri due calici col piede di rame.
Una piancia di argento, che cuopre il Bambino Gesù nell'altare maggiore.
Un portale di damasco bianco gallonato d'oro nell'altare di S. Basilio.
Due dischetti per l'altari.
Sei portali per le porte del coro, cioè due di seta di varii colori, due di pelle, nuovi, foderati di tela, ed altri due di pelle vecchi.
Un portale di lama d'oro usato, che cuopre il quadro della Bma Vergine.
Tre campanelle, una grande, e due piccole per le messe.
Una crocetta di rame dorato col crocifisso di argento per l'altare maggiore.
Un pallio d'altare ricamato d'oro, e seta, altri tre di damasco rosso, e bianco. Due altri vecchi uno di damasco violaceo, e l'altro verde, oltre l'altro di damasco violaceo, anzi verde, ed altro di asperino rosso vecchi.
Tovaglie di altare num. 32., sei di tela fina, e le altre ordinarie.
Due altre tovaglie per la credenza. Purificatori num. 28.
Palle num. 10. Altri per sopra le ampolline num. 8.
Corporali num. 7.
Borse num. 10, una riccamata, e le altre di tutti colori.
Cammici num. 10, quattro di tela fina, e le altre ordinarie.
Pianete num. 14., cioè una ricamata d'oro, e seta, due di damasco nuovo, una bianca, e l'altra rossa, due di fiammetta bianca e rossa, una di damasco bianco, due di lama bianca, quasi vecchie, altra di damasco rosso, due violacee, una delle quali col gallone giallo, due verdi di damasco, ed una nera di damasco.
Piviali num. 4., cioè uno di molla ricamata d'oro, e seta, altro di damasco rosso, altro di damasco bianco, ed altro di damasco pavonazzo.
Tonicelle di damasco num. 10 quattro bianche, due rosse, due verdi, e due violate.
Una tovaglia di seta nuova. Una mozzetta usata.
Altra mezza usata. Un rocchetto nuovo.
Due dalmatiche bianche.
Un pajo di guanti di seta rossa, ricamati d'oro.
Due padiglionetti per la pisside; uno d'asperino, e l'altro ricamato, oltre dell'uguale.
Un Cristo resuscitato.
Un baldacchino di damasco rosso vecchio con sue aste.
Una conca di rame giallo per l'Epifania.
Un tumulo per la settimana santa.
Due tappeti grandi, uno di lana, e l'altro di panno rosso.
Due altri piccoli vecchi.
Due berette sacerdotali.
Un tosello per il pontificale con sua spalliera, e sopraciclo di damasco bianco, e rosso.
Veste della cattedra.
Cultra per lo faldistorio, e cuscini tutti dell'istesso drappo.
Altro tosellino di damasco rosso.

Padiglionetti di damasco num. sei, due nuovi: uno bianco, e rosso, altro pavonazzo, due violaci vecchi, uno verde, e l'altro rosso, e giallo.

Due canne di damasco bianco per l'altro palio faciendo.

Una croce collo spirito di legno, foderata di piance di argento con suo crocifisso di argento, e piede di rame.

Onera et Celebrationes Missarum

Pro anima quondam Francisci de Africa Missae sex quolibet anno	num.	6	»	»
Pro anima quondam Didaci Crisafulli, Missae sex quolibet anno	num.	6	»	»
Pro anima quondam Johannellae Archina Missae quindecim quolibet anno	num.	15	»	»
Missae trexdecim juxta intentionem quondam Francisci Averna Sacerdotis anno quolibet.	num.	13	»	»
Pro anima quondam Horatii Cambria Missae tres quolibet anno	num.	3	»	»

Item tenentur celebrare Missas pro Regibus defunctis, anniversaria peragere, et Missam Conventualem applicare juxta decretum commune.

Quibus omnibus diligenter perlustratis, ac discussis relationibus praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis ex parte Abbatis Commendatarii, et ex parte Monachorum, iisque tamen admissis, quoad nullum inferrent praejudicium.

Illmus, et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator decrevit, atque mandavit, quod pixis SS. Sacramenti inauretur, et armarium oleorum Sacrorum amplietur, in serico violaceo vestiatur, ex quo etiam bursa conficiatur.

Quod reliquiarium Crucis renovetur, ac alio recentiori loco transferatur una cum reliquia B. V.

Quod confessionalia reformentur ad praescriptum S. Caroli, ac cratem ligneam ultra laminam habeant.

Quod altaria omnia opere plastico ad decentiorem formam reducantur, atque ceratis stragulis, et tabella instruantur.

Quod amicta, et planetae crucibus exornentur, atque fiant de novo tunicellae, et cappae nigri coloris; nec non baldacchinum, et conopea colorum pro tempore. Lampadaria vero argentea vetusta vendantur per Deputatos, et eorum pretia in alia magis necessaria jocalia convertautur.

Quod Monasterium integrum ob defectum fondamentorum, undique rimosum ac ruinam minans, expensis Commendatarii reparetur, si qua judicio peritorum cum adsistentia Commendatarii sit reparabile, sin minus renovetur in meliori solo applicata quotannis per decennium, medietate totius redditus Abbatiae, qui, deductis oneribus, Abbati Commendatario remanserit. Elapso autem decennio idem Abbas Commendatarius solitam summam unciarum viginti pro reparatione fabricarum Ecclesiae, et Monasterii, et pro jocalibus Ecclesiae persolvat. Quae quidem medietas per decennium, et subinde unciae viginti deponantur per Abbatem, et erogentur per Deputatos fabricarum juxta Decreta communia.

Item quod Monachi sint semper numero octo, quorum quinque saltem sint Sacerdotes.

In reliquis autem circa statum formalem, et realem observentur Decreta Generalia, et Communia praedicta.

EPISCOPATUS
CEPHALUDENSIS ECCLESIAE
VISITATIO

SANCTA REGALIS VISITATIO

EPISCOPATUS CEPHALUDENSIS, HABITA PER ILLMUM ET RMUM DNUM D. JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS REGIUM GENLEM VISITATOREM DIE 12 MAII 1743, CUJUS ECCLESIAE IN PRAESENTIARUM EPISCOPUS EST D. DOMINICUS VALGUARNERA AD PRAESENTIONEM CAROLI VI IMPERATORIS, ET REGIS SICILIAE, AC BULLIS APOSTOLICIS.

De Regalis Ecclesiae Cephaludensis Origine, et Statu.

Cephaludensis urbs antiquissima, et nobilissima, quae a vocabulo graeco *Cephalem* nomem traxit, eo quod primum in praeruptae rupis vertice surgebat, in litore subin illi rupi subjecto reaedificata fuit, ubi modo visitur, antiquum nomen retinens, ea antiquitus Episcopali sede condecorata, cujus mentio in Synodo VIII Constant., et sub Leone Imperatore Philosopho occurrit, injuria temporum in exiguum oppidum evasit, donec Rogerius Rex in redditione notissimi voti, quod in saeva tempestate Deo spopondit, ut ad quod primum litus appulisset, templum Servatori, et Apostolis nuncupatum extrueret; in Cephalaedis sinum incolumis se recipiens, eam in augustiorem formam redegit, ac extructum templum, ut voverat, Episcopali sede insignivit, quam perampla dote donavit. Qua de re ad eam regendam primum Fr. Jocoelmus ex ordine Canonicorum S. Augustini, Prior in Monasterio S. Mariae de Balnearia in Episcopum fuit electus, ac ejusdem Ordinis Canonicorum Capitulum fuit constitutus, quod tandem fuit saecularizzatum. Pari subinde munificentia, pluribus donationibus, et privilegiis Cephalaeditanum Episcopatum successores Principes affecerunt.

Hinc plures adnexae, seu suffraganeae Ecclesiae huic Episcopatui erant, ut constat ex Alexandri PP. III diplomate anno 1178, aliisque monumentis.

S. Mariae de Balnearia cum Coenobitis in Calabria.

S. Luciae Syracusarum. — S. Leoni de Gratterio

S. Mariae de Camerata Dioecesis Agrig. — S. Mariae de Gibilmanna

S. Mariae de Gratterio. — S. Salvatoris de Capizzo.

SS. Cosmae et Damiani. S. Martae et S. Mariae de Vacante, et Malvicini.

Plura quoque accessere eidem Episcopatui jura, privilegia, et praerogativae.

Jurisdictio spiritualis, et temporalis, exclusa tamen illa contra fellouiam, proditionem, et homicidium. Concessa etiam fuit integra civitas cum castro, quae subinde Martinus Rex Demanio Regio restituens, confirmavit jura, quae sequuntur.

Jurisdictio meri et mixti imperii in feudis, et bonis episcopalibus.

Appellatio a Curia Laicali hujus Civitatis.

Facultas concedendi solum pro extruendis domibus in hac civitate.

Uncia una ratione dominii directi super Regio Castro, solvenda a Regia Curia.
Facultas concedendi terras incultas in territorio Cephaludensi, ac aqua pro viridariis et molendinis, nec non facultas concedendi licentiam caedendi ligna in nemoribus.
Potestas extruendi tynnaria, uti ex peculiari privilegio.
Facultas extruendi domos pro commodo tynnariae Battellimani, in feudo Bonfornelli cum Baglio, ut dicunt more aliorum Baronum Regni, uti ex literis manutentionis possessionis, datis per Principem Filibertum Sabaudiae Proregem Siciliae anno 1623.
Potestas publicandi edicta ad formam bannorum.
Jus prohibitivum de non extruendis fornacibus pro calce, aut de non excavanda creta in territorio hujus civitatis absque licentia Episcopi, ad quem spectabant decimae.
Jus venandi etiam in feudis Roccellae Bonfornelli, quae olim erant Mensae Episcopali, atque eligendi venationis praefectum.
Jurisdictio vocandi Beneficiales suffraganeos in quolibet anno, eosque, qui non obediunt, condemnare.
Primus locus, et votum in consiliis civitatis vel per se sive per Vicarium generalem. Praeeminentia in emptione comestibilium, ac facultas puniendi contrafacientes variis poenis.
Privilegium Baronis Arcis Bonvicini, quo in loco facta fuit potestas Episcopo extruendi domum, ut ex privilegio dato anno 1508.
Privilegium donare civitate advenas inhabitantes hanc civitatem.
Privilegium formandi literas in carta pergamena cum sigillo plumbeo pendenti.
Privilegium eligendi Judicem, Fiscalem, et Mrum Notarium in quolibet feudo Episcopatus, ac in iis, et in territorio Cephalaedis privilegium ut dicunt di *Ranteria*.
Privilegium emendi frumentum ex suis feudis in necessitate, sive pro se, sive pro civibus, soluto justo pretio, etiamsi divenditum prius esset aliis.
Naves, in quibus vehuntur fructus, seu merces Episcopatus exemptae sunt ab omni gabellarum solutione, nec non et annonae pro Canonicis, ut ex privilegio Regis Rogerii.
Gabellae spectantes ad Episcopum sunt exemptae a quocumque onere, sive gravitiis, prout Rex Fridericus mandavit Juratis Cephalaedis, ut ex Regiis literis datis Panormi die 18 Junii 1311, exscriptis in libro transumptorum privilegiorum fol. 48.
Ex quibus quidem omnibus merito Ecclesia Cephaludensis a suis iucunabulis Regio Patronatui allecta fuit, ac proinde ad Regiam praesentationem pertinuit; dandis regiis, et donativis, ac spolio. nec non Regiae Visitationi fuit obnoxia.
Status vero praesens Cephaludensis Ecclesiae est, ut suum Pontificem ad Regiam obtineat praesentationem, cujus annui redditus adscendunt ad summam
detractis oneribus. Capitulumque habet, quatuor Dignitatibus, et octo Canonicis constans, nec non triginta tres Mansionarios. Extat et Seminarium pro clericis adolescentibus. Dioecesis mediocris est, cujus in locis censita hominum capita sunt quadraginta sex millia quadringentum sexaginta septem, e quibus videlicet:

Cephalaedis urbs habet animas	5102	Alia	1982
Politium	3607	Gratterium	1368
Mistrecta	8613	Vallis Ulmi	1287
Thusa	3372	Rigilanum	721
Calatavulturium	2933	Pollina	927
Collisanus	2129	S. Stephanus	1321
Monsmajor	3738	Castellucium	780
Motta fermi	1172	Lascaris	376
Pettineum	960	Xillatum	195
Scalphanum	1089	Roccella	208

Isuellus	1999	Alminusa	41
Vallis lunga	2540	Finalis	
Cerda	107		

Summa animarum Dioecesis. 46467

Habet Urbs, et Dioecesis Cephalaedis

Sacerdotes	589	Ecclesias	264
Clericos	212	Conventus	26
Parochias	29	Monasteria Monialium	12
Reclusoria, sive Conservatoria.	2		

Habet praeterea Hospitalia, Sodalitia, aliaque loca pia quamplurima.

TITULUS I.

VISITATIO LOCALIS, ET STATUS MATERIALIS

§. I.

De Ecclesia Cathedrali

Templum Cathedralis Cefaludensis a Rogerio Rege extructum, peramplum et magnificum est, tribus constans navibus, cujus tectum bino ex lapide aegyptiaco columnarum ordine subnititur, ac pavimentum tabulis lapideis contectum prostat. Capella major musivo opere exornata per Rogerium Regem, opere plastico subin sub auro completa perfulget. Praeter aram maximam duodecim numerantur altaria cum suis capellis. Sub majori templi fornice prostat chorus. Extant thronus Regius, thronusque episcopatis, cujus e regione sequuntur sedes Juratorum. Duo eminent organa, quorum unum, quodque quatuor columnis ex lapide inhaerent. Est nec non marmoreum sugestum. Reliquas templi partes complent sacristia turrisque campanaria.

§. II.

De SS. Sacramento.

Illmus et Rmus Dnus Regius Visitator Genlis Cathedralem ecclesiam perlustraturus die 12 maii 1743, Juratis, ac nobilibus civitatis stipatus, ad eam cum sonitu campanarum, mortariorum explosione, tubisque personantibus ac aliis publicae letitiae signis, perducitur. Ut ad aream templi pervenit per Canonicos cum cruce, et insigniis, reliquumque Clerum exceptus, sub baldachino, aspergillum ad templi ostium a Decano prima Capituli Dignitate, pluviali induto cum manus osculo accepit, cumque populum aqua lustrali aspersisset: crucem super strato et pulvinari ad hoc parato genuflexus exosculatus est, indeque se erigens ab eodem Decano thuris honorem accepit. Templum post haec subeunti, praecedentibus Canonicis, et Clero cum cruce, obviam se fecit Vicarius Generalis, qui vice Episcopi absentis immortales gratias de more reddidit pientissimo Regi, quod per suum Visitatorem muneri episcopali adjutrices manus praeberet: tum discedente Vicario Illmus et Rndus Dnus Visitator ad SSmi Sacramenti altare processit,

ubi Praelatorum more amicto, et pluviali paratis, indutus, pixides è tabernaculo extrahi jussit, factisque omnibus ad Ritualis Romani praescriptum caeremoniis, visitavit SSmum Sacramentum, pixides, et tabernaculum, factisque opportunis interrogationibus super administratione, ritu, et cultu SSmi Sacramenti, omnia laude digna reperiens dumtaxat mandavit

Quod inauretur clavis tabernaculi; ac SSmum Sacramentum publicè non exponatur, nisi ex gravi et publica causa. Cumque mos in Cathedrali Ecclesia invaluerit, ut quotidie: occidente sole, populus eodem SSmo Sacramento benedicatur, curae et vigilantiae Pastoralis erit intendere, ne ejusmodi frequentia cultum de caetero minuat: in reliquis autem omnibus ad decentiam, et administrationem SSmi Sacramenti spectantibus Dnus Visitator laudavit perspectum zelum, et curam Illmi Dni Episcopi, qui per suos Capellanos Sagramentales omnia pro ritu haberi diligentissime curat.

§. III.

De Fonte Baptismali, Oleis Sacris, Reliquiis, et Confessionalibus.

Illmus et Rmus Dnus Genlis Visitator praecedentibus intorticiis et cruce processit inter Canonicos, et Dignitates ad perlustrandum Fontem Baptismalem, visitavit subinde olea sacra, tum accessit ad visitandas sacras reliquias, ac subinde visitavit confessionalia. Quibus omnibus diligenter perlustratis, Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator praecepit, atque mandavit.

Quod Fons Baptismalis albo serico interius integatur, ejusque ciborium aperculis, pluteisque ita interius constet, ut servari in eo gossypium et instrumenta ministerii commode possint; in reliquis cuncta laudavit.

Quod ostiolum armarii oleorum sacrorum cortinulam ductilem interius habeat, et in reliquis nitorem ejusdem armarii, diligentia Antistitis pro ritu exacte comparati dignis laudibus cumulavit.

Commendans etiam Dnus Visitator diligentem curam, ac decentiam, quibus sacra lypsana servantur, decrevit tantum, atque mandavit, quod eorum thecae, quae resignatae reperiuntur, sigillo in cera hispanica statim adsignentur: quodque juxta reliquiarium ad fidelium devotionem conciliandam prostet tabella affabrè ornata, in qua syllabus reliquiarum cum brevi vitae Sanctorum induculo describatur.

Eam porro, quam Illmus et Rmus Episcopus solertiam ostendit, confessionalium reformationem exorsus, adjecta crate lignea ultra laminam juxta Decreta in praesenti generali Visitatione edita pro Cathedralibus adhibere ita pergat, ut omnia confessionalia refingantur juxta instructionem S. Caroli: praesertim septo intectoque undique genuflexorio poenitentis, mandans Dnus Visitator, quod id ipsum in omnibus civitatis, et Dioecesis Ecclesiis observetur; quodque Confessarii, non nisi superpellicio, et stola induti, confessiones audiant.

Reliquiae autem, quas Illmus Dnus Visitator invenit, et perlustravit, sunt, quae sequuntur.

Catalogus Sacrarum Reliquiarum

In primis ex ligno Sanctae Crucis in cruce argentea.
Spinae 2 Coronae D. N. I. C. in cruce argentea.
Frustum vestis cum aliquibus ejusdem fragmentis in reliquiario argenteo.

Reliquiaria sex formae triangularis, in quibus asservantur infrascriptae reliquiae

In primo.

Os brachii Patriarchae Abraham cum aliis 4 frustis.
Os brachii Patriarchae Isaac, cum aliis frustulis ossium, ac frustum ossis, cujus nomen ignoratur.

In 2.°

Pes S. Matthaei Apostolis.

In 3.°

Pars cranii S. Juliani M. Pars digiti S. Thomae Apost.
Pars digiti, et costae, atque frustum ossis S. Barnabae Apost.
Pars digiti, et brachii S. Jacobi Apostoli.
Ex cineribus S. Zaccariae, et S. Jo. Baptistae.
Frustum ossis S. Beniamini M. Reliquia S. Orontii.

In 4.°

Frustum panis Coenae Domini. Ex lapidibus Praesepii Dni.
Lapis ex sepulcro Dni.
Frustum lapidis, ubi Christus composuit *Pater noster*.
Frustum ossis S. Maximi M. S. Augusti M.
S. Tributii M. S. Primitivi M.
S. Martini M.

Item parvae Reliquiae

S. Tributii M. S. Martini M.
S. Valeriani M. S. Agapiti.

In 5.°

Ex ossibus SS. Cosmae, et Damiani. Frustum ossis S. Macarii M.
Frustum ossis S. Macori M.

In 6°.

Frustum ossis, et sanguinis S. Catharinae V. M.
Parvae reliquiae SSrum Apostolorum Petri et Pauli.
Mentum integrum S. Justi M.
Fragmenta ossium S. Hermetis M; et S. Justi M.
Frustum ossis S. Innocentii M. Frustum ossis S. Valentini M.
Duo lapides ex loco, ubi Christus fuit crucifixus.
Lapides septem de S. Sepulcro. Nonnullae Reliquia S. Valentini M.
Frustum syndonis sanguine S. Candidi intinctum.
Parva reliquia S. Abundii.

Reliquiaria ex ligno deaurato num. 18., in quibus asservantur infrascriptae Reliquiae.

In pmo

Ex cranio S. Theodori M.
Ex carne, et pelle S. Pantaleonis M.
Os S. Anacleti P., et M.
Os S. Arsenii Abbatis.
Os S. Blasii E. M.

In 2.°

Ex sepulcro, et manua S. Johannis Evangelistae.
Ex ossibus
S. Marci, et Marcelliani
SS. Zaccariae, et Isajae Prophetae.
S. Antonii Confessoris.
S. Agnetis V. M.

In 3.°

Reliquia Capitis S. Annae.
Ex ossibus.
S. Georgii M.
S. Apolloniae V. M.
S. Luciae V. M.
Pars capitis S. Hyacinthi M.
S. Benedictae V. M.
S. Nicasii M.
S. Narcisi M.
S. Agathae V. M.

In 4°.

Ex ossibus.
S. Ucriani M.
S. Hyppoliti M.
S. Felicis M.
Ex panno, ubi S. Bernardus usus est.
S. Castorii M.
S. Donati M.
S. Largii M.
Ex cranio S. Vincentii, et Anastasii M.

In 5.°

Pars costae S. Thomae Aquinatis.
Frustum ossis S. Polycarpi M.
Digitus S. Proli M.
Pars digiti S. Teclae V. M.
Ex ossibus S. Crisanti, et Darii, et SS. Cornelii, et Cypriani MM.

In 6.°

Pars capitis S. Proculi.
Articulus manus, costa, et frustum ossis S. Bartholomaei Apostoli.
Fragmenta ossium S. Restitutae V: et M. et S. Pii P. M. Ex sepulcro Lazzari.

In 7.°

Reliquia insignis S. Vincentii M.

In 8.°

Reliquia insignis S. Zenonis
Frustula ossium S. Eugeniae V. M.
S. Marcellini M.
S. Bajuli M.

In 9.°

Nonnullae reliquiae SS. Innocentium.
Frustulum ossis, et crucis S. Andreae Apost.

In 10.°

Ex ossibus
S. Marciani M.
S. Domitillae V. M.
S. Vincentii M.
Ex ossibus S. Leonardi Conf.
S. Philippi Apostoli.
S. Iacobi Apostoli.
S. Pancratii M.
Pars digiti S. Jacobi minoris Apostoli.

In 11.°

Reliquia insignis S. Mennae M.
Ex ossibus S. Iustini M.

In 12.°

Ex ossibus S. Juliani Conf.
Dens S. Vitalis M.
Dens S. Sylvestri P.

In 13.°

Pars articuli manus S. Thomae Apost.

In 14°.

Reliquia insignis S. Gratiani M.

In 15°.

Reliquia insignis S. Basilidis M.
Duo frusta ossium S. Carini M.

In 16.°

Reliquia insignis S. Feliciani M.

In 17.°

Reliquia insignis cum aliquibus fragmentis S. Hilarii M.

In 18.°

Ex ossibus S. Felicissimi M.
Item pars digiti auricularis cum carne, et pelle, pars costae, duo alia frustula, et nonnulli capilli S. Mariae Magdalenae in reliquiario ex auro.

Corpus integrum S. Vitalis M. in arcula ex ligno subauro.

Reliquia insignis S. Viti M; et ex ossibus S. Modesti M. in reliquiario vitreo.

Reliquiae 16 SSrum 40 Martyrum, nonnullaque fragmenta, et dens in arcula ex ligno sub auro.

Reliquiae octo S. Sebastiani M. in reliquiario argenteo.

Duo frusta ossium S. Antonii Abbatis in parvo reliquiario argenteo.

Quinque frusta ossium, et ex manna sepulchri S. Nicolai Episcopi, et Conf. carta involuta, sigillo munita.

Ex ossibus S. Marci Evangelistae.

Tria frusta ex nervis, aliaque fragmenta ossium S. Stephani Protom. in reliquiario argenteo ad pectus statuae ejusdem Sancti.

Frustum capitis, et 3 alia frusta ossium Sti. Laurentii M. in reliquiario argenteo ad pectus statuae ejusdem Sancti.

Reliquia insignis S. Gaudentii M.

Reliquia insignis S. Floris M.

Reliquia insignis S. Benigni M.

Reliquia insignis S. Concordi M.

Reliquia insignis S. Urbani M.

Reliquia insignis S. Amandi E. M. quae asservantur in arcula ex crystallo.

Ex praecordiis S. Philippi Nerii in reliquiario ex crystallo.

Plures reliquiae SSrum MM. Confessorum, et Virginum in arcula ex crystallo.

Aliae reliquiae plurimorum Sanctorum Martyrum in reliquiario ex vitro posito in brachio ligneo sub auro.

Aliae reliquiae plurimorum SSrum Martyrum in reliquiario ex vitreo posito in alio brachio ligneo sub auro.

Reliquia insignis S. Anastasiae V. M. in arcula eburnea.

Parva tabula cum imagine B. M. V. depicta a Divo Luca.

Agnus Dei S. Pii V.

§ IV.

De Altaribus caeterisque Ecclesiae partibus.

Perlustraturus subinde Illmus et Rmus Dnus Regius Visitator Genlis omnes Ecclesiae partes, visitavit aram maximam, et caetera Ecclesiae altaria, nec non fontes aquae benedictae, chorum librosque chorales, thronum Episcopi, sedesque Juratorum, item organa, sugestum, sepulcra, sacristiam, turrimque campanariam; visitavit insuper muros omnes interiores et exteriores, pavimenta, portas, fenestras, omnesque denique Ecclesiae officinas, et partes, et decrevit inde, atque mandavit.

Quod arae maximae dorsum chorum spec tans, coloribus, aliisque ornamentis sub auro ad decentiorem formam reducatur.

Quod non amplius fiant machinae ligneae ad ornatum ejusdem arae maximae fieri consuetae, quaeque chori pavimentum corrumpunt.

Quod duo imagines puerorum existentes in quadro S. Cajetani, statim aboleantur, atque cassentur.

Quod altaria omnia stragulis, suppedaneis ligneis, et stratis instruantur, singulisque duo parva candelabra cuprea pro missis quotidianis, praeter reliquum candelabrorum inauratorum ornatum, comparentur. Crux vero in omnibus etiam inaurata, ac candelabris eminentior sit, imaginemque crucifixi sculptilem habet.

Quoniam vero altaria post Rogerium addita, ac intercolumniis non respondentia, templi simetriam deformant, curae erit Episcopi, ut excisis in muro Capellulis contra in-

terstitia columnarum, ibidem altaria affingantur, cancellisque ferreis cum ornamentis cupreis sepiantur.

Quod figurae operis taxillati, sive musivi, ac picturae in tribuna existentes reficiantur, eademque musiva singulis annis expolientur, et cum opus fuerit, vino albo abluantur.

Quod thronus Regius novo serico integumento, ac sella inaurata expensis Massae pro jocalibus et supellectilibus (ac ita in perpetuum) instruatur.

Quod statim reparetur tectum Ecclesiae, apposita nova trabe, ne ruat; praesertim vero occurratur lecto fornicis chori, ne musiva humiditate laborant; zelo autem, et diligentiae Episcopi Dnus Visitator comissit satagere, ut opportunis mediis omnibus, quod de superstruendo per integrum templum fornice cogitat, opere compleatur.

Quod fabricae undique, ubi oportuerit, reficiantur; prospectus Ecclesiae exterior dealbetur, et atrii septum basibus, et coridibus lapideis undique exornentur. Quo juvandi ardore flagrat Episcopus, satagat etiam quamprimum aquam in atrii fonte revocare.

Quod locum archivii, et novae sacristiae Canonicorum et Chori, quem Episcopus meditatur in veteri canonica extruere, ita peragat, ut perampla, ac condecens simul aula capitularis, cum duobus, vel tribus mantionibus, et officiis opportunis ad usum Canonicorum cum aditu, et schala relinquatur, et ad congruiorem formam reducatur, vel quatenus oportuerit, ex integro renovetur.

Quod quemadmodum zelo, et diligentia Episcopi arma Regalia fuerunt Regalis Ecclesiae foribus imposita, ita ea semper in futurum ibidem prosteut, atque in ipsa non erigantur de novo beneficia juris patronatus privati, nec jus capellae, altaris, sedilis, aut sepulcri, ulli in posterum concedatur, neque privatorum statuae, imagines, inscriptiones, et arma praeter Episcopalia ponantur, nec quicquam novi in eadem inducatur absque consensu, et permissu Regis Patroni in singulis sub poena nullitatis, amissionis, et amositionis respectivè, aliisque adversus temeratores Regalis Patronatus statutis poenis.

Decretum de Sugesto nuper per Episcopum extructo.

Porro cum Jurati civitatis nuper coram Sacra Regia Majestate, ac in officio Sanctae Regalis Visitationis querelas inteutaverint super novo sugesto sive potius cathedra mobili pro concionatoribus ab Episcopo constructa, ac inter columnas navis majoris posita: proclamantes non licere Episcopo Ecclesiae partes immutare, variationemque ejusdem in incomodum, et spirituale damnum cleri, et populi cedere, qui propterea verbum Dei audire non valent.

Requisiti vero desuper Officiales Episcopi replicaverunt, nullum inter regalis templi partes constructum a Rogerio Rege fundatore fuisse sugestum, sed illud ab Episcopis, prout subin expediens censuerunt, fuisse excitatum, ac proinde mutationi pro judicio, etiam Episcopi mox subjacere. Tum maxime, quod non diruit Episcopus vetus sugestum, sed tantum alio Ecclesiae loco, quem censuit meliorem, Verbum Dei ovibus suis voluit praedicari. Ea autem in re, cum nullum, quoad sellam suam praejudicium Juratis irrogetur, immiscere seipsos non posse sub obtentu spiritualis damni, sed pertinere ad Pastorem, cui cura imminet animarum videre quo loco sit concio ad populum sibi commissum habenda.

Dnus Visitator his omnibus consideratis, ac per ispectionem ocularem recognitis, decrevit servandam in id esse libertatem, et auctoritatem Episcopi, atque substinendam proin esse novam sugesti ductilis collationem in eo intercolumnii navis majoris spatio, in quo nunc reperitur, ita tamen, ut vetus sugestum, quae pars, et membrum Ecclesiae Regalis evasit, non tollatur absque adsensu Regis Patroni. Et praeterea quod per translationem sugesti ductilis ad alium remotiorem situm, aut quocumque alio modo, et via nunquam

deturbent Jurati, quin è proprio loco, et sellis concionem audiant, simul vere curetur per Episcopum, ut tum Canonici in scamnis condecenter pro ritu, cum Clerus reliquus ex opportuno loco audire concionem valeant.

§. V.

De Palatio, et Curia Episcopali

Illmus et Rmus Dnus Regius Visitator Genlis perlustraturus caetera Episcopatus aedificia, se contulit ad Palatium Episcopale, ubi honorificentissimè exceptus per Vicarium Generalem vice Episcopi absentis, visitavit aulas omnes, capellam, officinas, scalam, portas, fenestras, fabricasque omnes interiores et exteriores. Visitavit subinde aulas Curiae, et Tribunal Vicarii, tum processit ad visitandas carceres; praecepit inde, atque mandavit.

Quod atrium veteris Monasterii reficiatur, quodque locus Curiae Episcopalis, pluribus mautionibus distinguatur, in quarum scilicet una Tribunal cum Sellis fixis Vicarii, et Assessoris erigatur, in alia statuatur Cancelleria, et Bancum Juris. sive Magistri Notarii, et in alia archivium rerum forensium, istaque clausa semper sit sub cura Archivistae.

Quod carcer Ecclesiasticorum pro causis praesertim civilibus sit distinctior, honestior, et diversus a criminalibus, quodque è regione carcerum extruatur capella, ut qui in iis detinentur, valeant Sacrum audire Dominicis, et festis omnino peragendum.

§. VI.

De Archiviis, et Privilegiis.

Archivia Episcopatus Cephaludensis duo sunt: unum, quod dicitur Magnae Curiae, et in eo asservantur scripturae, et processus ad Curiam spectantes; alind quod nuncupatur Thesaurus Cathedralis, et in eo asservantur duo libri, unus ex altero transcriptus, et in iis continentur diplomata, et scripturae circa privilegia, et donationes Episcopatui factas. Extant et aliae scripturae ad bona privilegia, et jurisdictionem Episcopatus spectantes.

Itaque Illmus et Rmus Dnus Reg. Genlis Visitator perlustravit unum, alterumque archivium, scripturas omnes et volumina, subinde mandavit.

Quod juxta instructionem pro construendis Archiviis Ecclesiasticis, refingantur, tum archivia Ecclesiae, et Episcopatus, cum Capituli, collectis undique diplomatibus, cartis, et monumentis omnibus, ac distributis per quaeque archivia ad formam praedictae instructionis; ad ea porro scripturis opportunis complenda, curae erit, ex *Capibrevibus Ecclesiasticis*, *Codice Monarchiae*, aliisque Regalis Cancellariae voluminibus, et insuper ex libris Regalium Visitationum cuncta excepere, et his archiviis inferre, quae ad Episcopatum, et Ecclesiam, ac Beneficia Cephaludensis Dioecesis visa fuerint quomodolibet pertinere.

Porro Dnus Visitator decrevit, quod interim, et donec Archivia ejusmodi informa fuerint extructa, diplomata et scripturae, quae hactenus fuerunt in armario Sacristiae Canonicorum servata, ac tum extructa, ibidem reponantur, atque serventur sub cura Archivistae, cui per publicum actum consignentur sub obligatione de non extrahendis originalibus.

Ad haec etiam Dnus Visitator decrevit, quod per eos respective pertinet, fiat rollus exactus omnium scripturarum Archivii forensis, alinsque monumentorum armarii praedicti Ecclesiae; nec non, et reliquus actorum ac scripturarum Capitularium.

TITULUS II.

DE VISITATIONE STATUS FORMALIS.

Forma Episcopalis Ecclesiae Cephaludensis ea est, ut Episcopum ad Regiam praesentationem obtineat. Is suam pastoralem, spiritualemque curam exercet in urbe per seipsum, qui Parochus Cathedralis est, et sua vice per Vicarium Generalem cum tribus Capellanis Sacramentalibus, in Dioecesi per Parochos duos, aliosque Vicarios Curatos. Episcopalem vero audientiam, et jurisdictionem per Vicarium Generalem.

Habet Administros Divini Cultus in Cathedrali Canonicos omnes, et Dignitates, nec non Mansionarios, sive Praebendatos, reliquumque Clerum; in Dioecesi vero Presbyteros, et Clericos quamplurimos, quibus ordinum diversorum adjunguntur Religiosi. Habet denique Seminarium ad instruendam juventutem.

§. I.

De Episcopo, et Pastorali Cura.

Episcopatum Cephaludensem modo tenet D. Dominicus Valguarnera, ad praesentationem Caroli VI Imperatoris, et Regis Siciliae, ac Bullis Apostolicis.

Vigore edicti Sanctae Regalis Visitationis rationem reddidit Illmo, et Rmo Dno Regio Genli Visitatori de sua Cura Pastorali, deque statu materiali, formali et reali Ecclesiae Cephaludensis: praesentata perampla relatione in officio Sanctae Regalis Visitationis, in ea autem retulit. I. De origine, et fundatione Episcopatus. II. De extentione, et finibus. III. De juribus, praeeminentiis, et jurisdictionibus. IV De numero animarum, Ecclesiasticorum, Beneficiorum, Capellaniarum, obligatione Missarum, Conventibus, Monasteriis, locis piis. Ecclesiis, et legatis piis urbis. et Dioecesis. V. De statu materiali Cathedralis. VI. De statu materiali Palatii Episcopalis. VII. De statu formali Ecclesiae. VIII. De cura animarum. IX. De Clero saeculari. X. De Clero Regulari. XI. De Monialibus. XII. De Seminario. XIII. De Confraternitatibus, et locis piis. XIV. De statu reali Episcopatus.

Quam relationem, cum Illmus, et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator diligenter examinasset, et in visitatione locali, et personali discusisset, ac dimisisset, quoad nullum inferrent praejudicium juribus Regis, Ecclesiae, et cujuscumque tertii, nonnulla censuit decernenda, prout sequuntur.

Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator eximiam cum primis Illmi, et Rmi Episcopi diligentiam in omnibus Pastoralis muneris partibus, emeritis cumulavit laudibus, confidens in eo, a quo cuncta bona procedunt, quod idem spiritus unctionis in ipso, et successoribus ad Dei gloriam, Ecclesiae aedificationem, ac gregis salutem perseveret, et augeatur.

Ut vero pax, et concordia, quibus universae hominum res,Ecclesiasticae vero potissimum, aluntur et crescunt, in Ecclesia Cephaludensi firmiores reddantur, benignum se patrem exhibere pergat Episcopus, Subditos suos, veluti filios dilectionis amplectens, ac infirmitatibus compatiens eorundem: Subditi vero filiali prorsus reverentia, ac confidentia erga Praelatum suum, ita se gerant, ut si aliquando ipsos contristet, amantissimi patris affectui de filiis solliciti, tribuere non vereantur, simulque certo confidere, quod obedientia, animi promptitudine, et aequanimitate benignissimum reddent.

Porro Dnus Visitator decrevit, quod Episcopus numerum Ecclesiasticorum pro unoquo-

que loco praefiniat, ac praefinitionem tabellae consignari, eamque in Cancelleria Episcopali prostare continuo faciat.

Attendens etiam conjugatos Clericos rebus caeteroquin publicis graves, ecclesiis improficuos, vel semper esse, eorum numerum satagat refreuare, ac ipsos ad onera omnia servitii Ecclesiarum rigorose compellere, ut tandem dediscant se privilegiis tantum Clericos extimare, in reliquis vero Laicos agere.

Ut vero insigne Seminarium, quod Dnus Episcopus magnificentissime excitari curavit, sit Ecclesiae, et Dioecesi perpetuo profiguum, ac ipsius Episcopi zelum, et exemptum successores quoque retineant, Dnus Visitator decrevit, quod nemo ad Clericatum, vel Ordines promoveatur, nisi triennio saltem in Seminario moram traxerit, ac simul ad praescriptum Tridentini servitio alicujus Ecclesiae adscribatur; ubi vere, ac effective suis fungatur muneribus.

Porro ut Pastoralis Visitatio, quam summo caeteroquin zelo praesens Dnus Episcopus peragit, ita futuris temporibus peragatur, ac in illam effectiri numquam possit, quod tam sanctum opus reddat exosum, atque pergrave, Dnus Visitator mandavit, durationem ipsius Pastoralis Visitationis, et numerum personarum Episcopalis Comitatus, ad normam instructionum S. Caroli, et Pontificiarum ordinationum cohiberi; nec non servari insuper religiosissimè quoad procurationem, dispositionem Tridentini, Innoccentianam, et Decreta S. Congregationis.

§. II.

De Episcopali Audientia et Vicario Generali

Magnae Curiae Episcopali Cephalundensis Ecclesiae praeest Vicarius Generalis, qui modo est Can. D. Desiderius San Marco, cique suffragantur Judex, Assessor, Advocatus Fiscalis, Advocatus Pauperum, duo Procuratores fiscales, Mag. Notarius, Archivarius, duo Actuarii, Sollicitator Fiscalis, quatuor Fiscales, Capitaneus Ærariorum, et octo Ærarii atque Carcerarius.

Itaque cum Illmus et Rmus Dnus Regius Visitator Generalis examinasset relationes super statum Curiae praesentatas in officio Sanctae Regalis Visitationis, easque in locali, et personali Visitatione diligenter recognovisset, iisque tamen admissis citra praejudicium etc. decrevit, atque mandavit.

Quod taxa Innocentiana a Curiae, et Cancelleriae Officialibus, adnitente moderni Episcopi zelo, hactenus retenta, in posterum quoque in omnibus capitibus ad ipsam Curiam et Cancelleriam spectantibus perpetuo, et strictè omnino observetur sub poena restitutionis dupli. Quo vero ad materias reliquas in Innocentiana non comprehensas cum generalis remissio ad stylum fori saecularis Episcopali audientiae minimè conveniat, ob diversam utriusque originem, scopum, materiam, et Pastoris ac Magistratus obligationes, et redditus simul vero experientia in aliis Regni Ecclesiasticis Curiis compertum sit, plerumque sub obtentu usuum, sive abusuum saecularium Curiarum, Ecclesiastici Fori Ministros, in exactione emolumentorum intemperanter, nimium se gerere, Dnus Visitator decrevit quod sive in Synodo, sive convocato saltem Capitulo, fiat per Episcopum distincta taxa proventuum Curiae, quoad materiam extra Innocentianam, eaque in publica forma tabellae consignata in Cancellaria Episcopali, simul cum Innocentiana semper prostet.

Quod ob debita civilia non infligantur, aut comminentur suspentiones ad coercendos vero subditorum excessus; censurae omnes juxta spiritum Tridentini, veluti extrema remedia non aliter adhibeantur, quam praemissae prius coercitiones reales, et personales, evaserint infructuosae.

Quod Curiae Episcopalis Assessor, Mag. Notarius, aliique Officiales sint semper Ecclesiastici.

Quod eligantur ab Episcopo e corpore Capituli duo Depositarii poenarum, mulctarum, et compositionum, qui tamen familiares sui non sint, quodque earumdem solutio, non nisi penes ipsos a reis fiat, sub poena bis solvendi, de pecuniis autem ejusmodi liberè in scriptis disponet Episcopus favore certi, et publici pii operis, ad quod ipse aere suo non tenetur: Et tum de introitu, cum exitu, et mandatis Episcopi, iidem depositarii libros conficiant, rationem de omnibus, cum oportuerit, reddituri.

§. III.

De Capitulo, et Canonicis Cathedralis Ecclesiae

Ecclesia Cephaludensis Episcopali dignitate condecorata, Capitulum Canonicorum Regularium Ordinis S. Augustini obtinuit, quod licet diu perdurasset, non semper tamen eodem Canonicorum numero fuit praeditum. Tempore enim Regii Visitatoris Francisci Veuti erant Canonici sex Ordinis S. Augustini. Perlustrans subinde eamdem Ecclesiam Visitator Arnedus, invenit Canonicos septem ejusdem Ordinis, ordinavit tamen numerum octo Canonicorum, faciens facultatem Episcopo augendi eos ad majorem numerum. Visitator inde Putcus, cum quinque tantum Canonicos invenisset, eumdem numerum octo observari decrevit; tunc vero extabat in dicto Capitulo Dignitas Archidiaconalis. Tandem Visitator Jordius videns Canonicos Regulares, redactos ad tres, quorum unus Priorem agebat, mandavit, quod haberetur recursus ad Regiam Majestatem pro saecularizatione praedicti Capituli. Hinc anno 1671 postulante Johanne Roano, et Corrionero Episcopo Cephaludensi, ac accedente Regio assensu Philippi II., saecularizatum fuit praedictum Capitulum auctoritate apostolica Clementis PP. X. Dato Diplomate die 20 7bris 1671., et in eo constitutae fuerunt quatuor Dignitates, nempe Decanatus, Archidiaconatus, Cantoratus, et Theologalis, ac octo Canonicatus.

Acta vero memoratae saecularizationis sunt hujusmodi.

ACTA, ET MONUMENTA SAECULARIZATIONIS CATHEDRALIS ECCLESIAE CEPHALUDENSIS

CAROLUS REX, ET MARIA ANNA REGINA GUB.

» Vicerex et Genlis Capitaneus in hoc Siciliae Regno, Rmo Episcopo Cephaludensi, » Cons. Reg., ac omnibus, et singulis Officialibus, et personis Spiritualibus, et aliis, » ad quos spectat in quavis dignitate Ecclesiastica constitutis, tam Regolaribus, quam » saecularibus Cathedralis Ecclesiae civitatis Cephaludi, orat. fid. devot. salm. Fuit no- » bis exibitum, et praesentatum quoddam transumptum literarum Apostolicarum, omni » qua decet solemnitate expeditum, sigillisque in pede affixis munitum, cujus tenor ta- » lis est. Vid. — In nomine Dni Amen. — Cunctis ubique pateat, quod anno a nativi- » tate Dni Nri Jesu Christi 1671., Ind. 9., die vero 10 mensis Decembris, Pontifica- » tus autem SSmi in Christo Patris Dni Nri Clementis, Divina providentia, PP. X, » anno ejus 2. Ego Not. publicus infrascriptus vidi, legi, et diligenter inspexi quas- » dam literas Apostolicas sub plumbo more Romanae Curiae expeditas sanas siquidem, » et integras, omnique vitio, et suspicione carentes tenoris sequentis, Vid. Clemens Epi- » scopus Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam experientia teste docemur, » cuncta secum trahere, ac vertere volubile tempus, irreprehensibile enim judicari non » debet, Romanus Pontifex si secundum temporum varietatem, dum pristinam regularis

» disciplinae observantiam tepefactam agnoscit Ecclesiarum, ac beneficiorum statum in
» melius immutat, ac alterat, dum etiam Catholicorum Regum, ac eorumdem Ecclesia-
» rum Praesulum vota id exposcunt, et secundo Deum ad majorem ejus gloriam, et
» honorem, ac populorum spiritualem consolationem conspicit expedire, sanè charissimus
» in Christo filius Carolus Hispaniarum Rex Catholicus, ac Venlis Frater etiam noster
» Johannes Roano, et Corrionero Episcopus Cephaludensis nobis nuper exponi fece-
» runt, quod Ecclesia Cephaludensis, quae de jure Patronatus dicti Caroli regis ratio-
» ne Regni Siciliae, cujus ipse Carolus, etiam Rex existit ex Privilegio Apostolico, cui
» hactenus in aliquo derogatum non fuit, esse dignoscitur a clarae memoriae Rogerio
» ejusdem Siciliae dum vixit Rege magnifica symetria, et amplitudine constructa reperi-
» tur, illiusque sedes Episcopalis ab antiqua ad nunc novam civitatem Cephaludensem
» ex auctoritate felicis recordationis Innocentii PP. 2 Praedecessoris Nostri translata
» fuit, in eaque idem Rogerius Rex suum corpus humari jussit, et in ea unus Archi-
» diaconatus pro uno Archidiacono, qui Episcopo Cephaludensi solemniter celebranti as-
» sistere solet, et una praebenda Theologalis pro uno theologo, qui theologiam moralem,
» seu casus Conscientiae publicè legat, quam dilectus filius Antonius Passafiume Cleri-
» ricus, seu presbyter ad praesens obtinet, jam reperiuntur instituti. Praeterea eidem
» Ecclesiae saltem octo Canonici Regulares Ordinis S. Augustini de certis redditibus Ec-
» clesiasticis ab Episcopo Cephaludensi aliti, et illius Capitulum componentes, priscis
» temporibus in Divinis deservireut; ab hinc tamen centum circiter annis, vix duo, aut
» tres regulares servitio praedictae Ecclesiae fuerunt adscripti; exindique evenit quod
» horae Canonicae inibi per Presbyteros seculares sine Canonicis, vel saltem paucissi-
» mis celebrantur, non sine magna tam insignis Ecclesiae depressione, et sicut eadem
» expositio subjungebat, si in dicta Ecclesia nomen, titulus, ordo, et conventualitas,
» omnisque status, et assentia regularis penitus, et omnino perpetuo supprimerentur,
» et extinguerentur, et in eadem status regularis in statum Canonicorum Saecularium
» mutaretur, et ad statum saecularem reducaretur, et in eadem Ecclesia ultra Archi-
» diaconatum, et Praebendam theologalem per Clericos, sive Presbyteros saeculares ob-
» tineri solitas, duo aliae dignitates saeculares, vid. unus Decanatus, qui prima et post
» Pontificalem major, pro uno Decano juxta formam Decretorum Concilii Tridentini
» qualificato, qui Capituli Cephaludensis caput existat; et unus Cantoratus, qui tertiam
» Dignitatem inibi existat pro uno Cantore, qui post Archidiaconum, et ante prae-
» dictam praebendam obtinentem locum habeat, et una cum Archidiacono, et Praeben-
» dato Theologo; nec non octo saltem Canonici hujusmodi, qui de certis redditibus
» Ecclesiasticis ab Episcopo Cephaludensi, uti antea valoris saltem quatraginta ducato-
» rum auri de Camera pro quolibet Canonico, et anno, quorum viginti quatuor pro
» praebenda annua cujuslibet Canonici, residuum vero pro distributionibus quotidianis
» inter praesentes, et actu inservientes, dividendis alantur, ac Capitulum Ecclesiae Ce-
» phaludensis insimul componant, habitu chorali solito nihil immutato, apostolica au-
» ctoritate perpetuo erigerentur, et instituerentur, illisque sic erectis, et institutis De-
» canatus vid. S. Mariae de Gibilmanna Cephaludi, quam Vincentius Greco. Cantora-
» tui vero S. Luciae de Cacciapinseri nuncupatae loci de Cammarata Agrigentinae Dioe-
» cesis sine cura Ecclesiae, seu capellae Prioratus, seu Abbatiae respectivè nuncupatae,
» quae collationis Episcopus Cephaludensis pro tempore existit, ac quam Joannes Ramos
» Cortes, dilec. et filii dictarum Ecclesiarum seu capellarum Rectores, Abbates, seu
» Priores nuncupati ad praesens obtineut, in eventus tamen infrascriptos et non antea
» perpetuo unirentur et appropriarentur, ex hoc profecto ipsamet Ecclesia Cephaluden-
» sis optatum servitium cum magna populi congratulatione, spiritualique consolatio-
» ne experiretur, Divinaque officia ad instar aliarum Cathedralium capitulariter,
» seu conventualiter continuò persolverentur. In id quoque tam praedictus Ca-

» rolus Rex, quam etiam Vincentius Greco et Johannes Ramos Cortes, et Antonius
» praedicti libenter consensiant, seu consensuri sint, quare tam Caroli Regis, quam Joh-
» annis Episcopi praedictorum, Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus ipsius Eccle-
» siae Cephalundensis splendori, et venustati, ac Christi fidelium civitatis Cephaludensis
» spirituali consolationi in praemissis apportunè providere de benignitate Apostolica di-
» gnaremur; Nos igitur, qui pro debito nostri officii compellimur, ut in Ecclesiis sin-
» gulis Divinus floreat Cultus, ac continuo Deo Salvatori Nostro laudes persolvantur,
» eumdem Johannem Episcopum a quibusvis excomunicationis, suspentionis, et interdicti
» aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis a jure, vel ab homine quavis oc-
» casione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesen-
» tium tantum consequendi harum seriè absolventes, et absolutum fore censentes in prae-
» dicta Ecclesia Cephalundensi omnem statum, et assentiam, Regulares firmo tamen
» remanente habitu, quoad Chorum, et Capitulum, et alios capitulares actus, ac votis
» substantialibus per Canonicos Regulares ut profertur emissis, in reliquis firmis rema-
» nentibus penitus, et omnino Apostolica auctoritate sine alicujus praejudicio ex voto
» Congregationis dilectorum filiorum similiter nonnullorum Romanae Curiae Praelato-
» rum perpetuò supprimimus, et extinguimus, ipsumque statum regularem praedictorum
» Canonicorum antiquorum mutamus, et ad statum Canonicorum saecularium, qui ex
» certis redditibus Episcopalibus Ecclesiae Cephalundensis cum solita annua assignatione
» perpetuo alantur, reducimus, et nihilominus pro majori Ecclesiae Cephalundensis
» magnificentia, et Divini in ea Cultus incremento, ex nunc pro tunc, et è contra, si,
» et postquam infrascriptae uniones, seu eorum altera respectivè suum fecerint sortire in
» eadem Ecclesia Cephaludensi, unum Decanatum, qui inibi prima, et post Pon-
» tificalem major pro uno Decano juxta formam Decretorum Concilii Tridentini qua-
» lificato qui Capituli dictae Ecclesiae Cephaludensis caput existat; et unum Cantoratum
» pro uno Cantore, qui post Archidiaconum, et ante Theologum Praebeodatum locum
» habeat; pro uno Presbytero Theologo, qui Theologiam moralem, et casus Conscientiae
» publicè legat. Ita tamen, ut tam de Decanatu, quam Archidiaconatu praedictis quomodo-
» cumque, qualitercumque et quandocumque vacantibus per Sedem Apostolicam duntaxat
» disponi possit. Cantoratus vero, et Theologalis Praebeodae praedictorum collatio et dispo-
» sitio regularis Cancellariae perpetuò subjaceant, ac pro potiori cautela in eadem Ecclesia Ce-
» phaludensi octo Canonicatus, totidem praebendas pro octo futuris dictae Ecclesiae Cano-
» nicis Saecularibus, qui illi ad instar Canonicorum aliarum Ecclesiarum Cathedralium
» illarum partium horas canonicas, et alia Divina officia collegialiter celebrent, actusque
» capiturales exerceant, et una cum dictis dignitates obtinentibus, Capitulum compo-
» nant. Ita tamen, quod singulorum Canonicatuum, et Praebendarum collatio, et quaevis
» alia dispositio quandocumque, quotiescumque simul vel divisim vacaverint sub reser-
» vitionibus, ex allectionibus Apostolicis tam specialibus, quam generalibus, tam ex Can-
» cellariae Apostolicae regulis editis, et de caetero edendis, quam ex quibusvis consti-
» tutionibus, et ordinationibus Apostolicis resultantibus, nullo unquam tempore, et in
» quocumque casu comprehendantur, seu comprehendi possint, praeter quam in va-
» cationibus apud Sedem praedictam, sed perpetuis futuris temporibus ad pro tempore
» existentem ordinarium loci, intra tamen tempus ad providendum, seu conferendum a
» jure praefixum sub poena devolutionis juxta Sacros Canones, et Constitutiones Apostolicae
» facienda spectat, et pertineat, et ne Canonici ad statum saecularem, ut profertur re-
» dacti aliquando sine titulo legitimo remaneant, cuilibet illorum antequam praesens gratia
» plenariae exsequutioni demandetur, de uno Canonicatu, et una Praebenda noviter erectis
» provideri debeat et cum solita annua assignatione praedicta pro singulis novis Prae-
» bendis dicta auctoritate perpetuo erigimus, et instituimus, illisque sic erectis, et in-

» stitutis pro Decanatus, et Cantoratus Praebendarum dote, Decanatui videlicet S. Mariae
» de Gibilmanna, cujus centum, Cantoratui pro Praebendis S. Luciae de Cacciapinseri
» Ecclesias, seu Capellas praedictas Praebendatas seu Abbatias nuncupatas, cujus, et illis
» tum respectivè annexorum fructus sexaginta ducatorum auri de Camera secundum
» comunem extimationem valorem annuum, ut Nobis expositum fuit, non excedunt,
» cum primum primo dictam Vincentii, ultimo dictam vero sine cura, Ecclesias, seu
» Capellas, per ejusdem Johannem Ramos Cortes praedictorum Canones etiam ex causa
» permutationis; vel decessum, seu, quamvis aliam dimissionem, vel amissionem, aut
» privationem ipsorum Vincentii, vel Johannis Cortes, seu aliis quibusvis modis, etiam
» apud Sedem Apostolicam, seu etiam in aliquo ex mensibus, in quibus Beneficiorum
» Ecclesiasticorum dispositio Nobis nomine Sedis Apostolicae per Constitutiones Aposto-
» licas, aut Cancelleriae Apostolicae Regulas editas, vel edendas, seu literas alterna-
» tivarum, aut quaevis alia indulta hactenus concessa, et in posterum concedenda vacare
» contingerit, seu si tamen dictae Ecclesiae, seu Capellae, aut illarum altera quovis modo
» aut expeditarum Vincentii, vel Johannis, aut aliorum quorumcumque personis, seu
» per literas resignationes dictorum Vincentii, vel Johannis Cortes, seu alterius eorum,
» vel quorumvis aliorum de illis respective vacent, seu varet, etiam si tanto tempore
» vacaverint, quod earum collatio juxta literarum statuta Concilii ad Sedem Apostolicam
» legitimè devoluta, ipsaeque sine cura Ecclesiae sive Capellae dispositioni Apostolicae
» specialiter, vel generaliter reservatae existant cum annexis hujusmodi, ac omnibus
» juribus, et pertinentiis suis dicta auctoritate, sine alicujus praejudicio praedicto etiam
» perpetuo animus annectimus et incorporamus. Ita quod saltem tertia pars omnium, et
» singulorum fructuum tam Decanatus, quam Archidiaconatus, nec non Cantoratus et
» Theologalis praebendae, quia Archidiaconatus et praebenda theologalis hujusmodi compe-
» tenter dotati existunt in distributiones quotidianas juxta formam Decretorum Concilii
» Tridentini omnino converti debeat, liceatque Decano Ecclesiae, seu Capellae S. Ma-
» riae de Gibilmanna, Cantori vero Praebendarum S. Luciae de Cacciapinseri Ecclesiarum,
» seu Capellarum praedictarum, illarumque singularum respectivè rerum, vel bonorum
» quorumcumque corporalem, realem, et actualem possessionem per se, vel alium, seu
» alios eorum nominibus apprehendere, et apprehensam perpetuo retinere, et illarum
» fructus, redditus, et proventus, jura quaecumque, et emolumenta respectivè in suos
» usus, et utilitatem convertere Diocoesani loci vel cujusvis alterius licentiam minimè re-
» quisitam, easdem praesentes de subreptionis vel obreptionis vitio notari, seu impugnari
» minimè posse, nec eas sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum suspensionibus,
» aut derogationibus, vel revocationibus per quasqumque literas, aut Constitutiones Apo-
» stolicas, seu Cancellariae Apostolicae Regulas etiam per Nos, seu successores nostros
» Romanos Pontifices pro tempore existentes, etiam motu proprio et ex certa scientia, et
» consistori aliter etiam cum datur earumdem praesentium specifica, et expressa mentione
» et sub quibuscumque tenoribus, et formis, nec non quibuscumque clausulis pro tem-
» pore factis, vel faciendis, ac concessis, vel concedendis minimè comprehendi sed sem-
» per ab illis excipi, et quoties eas revocari, limitari, vel suspendi contingerit, toties in
» pristinum statum restitutas fore, sicque in praemissis omnibus per quoscumque Judi-
» ces ordinarios, vel Delegatos, quavis auctoritates fungente, judicari vel definiri debere,
» et si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingerit
» attentari, irritum, et inane decernimus, non obstantibus Lateranensis Concilii novissimè
» celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a jure praemissis fieri prohibentis vel aliis
» Apostolicis, nec non in generalibus, vel provincialibus, et synodalibus Conciliis editis,
» specialibus Constitutionibus, vel ordinationibus dictae Ecclesiae Cephalaudensis cum
» juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alias roboratis, statutis, et

» consuetudinibus, Privilegiis quoque indebitis, et literis Apostolicis dictae Ecclesiae Cephaludensis, et dilectis filiis Capitulo, et Canonicis illius, sub quibuscumque tenoribus, » et formis, et cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, et insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis Decretis, etiam motu proprio, et ex certa » scientia per Nos, et Sedem praedictam, et quoscumque alios Romanos Pontifices Praedecessores nostros, etiam iteratis vicibus in genere, vel in specie quomodolibet concessis, approbatis, vel innovatis, quibus omnibus etiam si pro sufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis specifica, et expressa, ac individua, » non tamen per clausulas generales item importantes, mentio seu quaevis alia expressio » habenda, aut alia aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret tenoris hujusmodi, ac si » de verbo ad verbum nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, inserti » forent praesentibus pro pleno, et sufficienter, et expressis, et insertis, habentes illis alias » in suo robore permansuris, ac vice, et dumtaxat harum serie specialiter, et expresse » derogamus contrariis quibuscumque etc. Dat. Romae apud Sanctam Mariam Majorem, » anno Incarnationis Dominicae 1671, 10 Kal. Octobris. Pontif. Nri ann. 2. Loco ✠ plumbi. » Quibus quidem Apostolicis literis diligenter visis, et inspectis, hoc praesens transumptum publicum Instrumentum confeci, et publicavi, ut illi stetur firmiter, quod tradatur, et plenaria fides adhibeatur in judicio, vel extra illud, ac si literae Apostolicae » originales sub plumbo expeditae in medium exhiberentur. Datum ut supra, praesentibus » Rdo D. Joachimo Valtriuo Jullensis Dioecesis, et D. Jo. Dominico Francisco Romano » testibus ad praemissa vocatis specialiter, atque rogatis. — Praeinsertae literae Apostolicae » cum suo originali revisae concordant. — Jacobus de Pretis Officialis Deputatus, etiam » Gr. Car. D. Cam. — Ita est Innocentius de Laurentiis Cancelleriae Apostolicae Not. » Dep. etc. Praesentatae Panormi die 25 Januarii 1672, et mandat S. E. quod Spect. » Reg. Cons. F. P. Tribunalis Regii Patrimonii referat. — D. Laurentius Ferrettus Secr. etc. — Eodem facta relatione E. S. p. et mandat, quod idem Spect. Reg. Conservator F.P. Tribunalis Regii Patrimonii super esequutoriis concedendis debite provideat, » La Lumia F. P. Qui quidem Spect. Reg. Conserv. F. P. Tribunalis R. P., ac » Judex in causa volens ritè, recteque procedere, partes citandas fore jussit, et veniens » ad notitiam R. S. T. D D. Josephi Laurella Can. et Prioris, nec non D. D. Petri Mazzara etiam Canonici, Professorum Regularium sub Regula S. Augustini Majoris, » et Cathedralis Ecclesiae Cephaludensis residentium in Canonica ipsius Ecclesiae Cathedralis, ad sonum campanellae vocatorum, et unanimiter congregatorum de praedicto » praeinserto transumpto literarum Apostolicarum per verum actum contentamenti, factum » in Actis Notarii Jacobi li Volsi Cephaludensis sub die 12 februarii 1672, X. Ind. » redactum in actis Tribunalis Concistorii S. R. C. et CC. DD. die 3 Martii 1672. » Contenti sunt, et contentantur dicti Rdi Can. Regulares, quod praeinsertum transumptum literarum Apostolicarum possit, et liberè valeat exequi, observari, et debita exequutioni mandari, prout melius per dictum actum contentamenti clare patet. Et volentes » Nos, ut aequum est, Apostolico transumpto Apostolicarum literarum, stante praedicto » actu contentamenti conformes reddere, providimus, et ita harum serie vos monemus, » attenteque hortamur, quatenus supradictum praeinsertum transumptum literarum Apostolicarum, omniaque, et singula in eo contenta exequimini, compleatis, et observetis, ac » per quos decet exequi, compleri, et observari faciatis ad unguem juxta ejus seriem, » continentiam, et tenorem pleniorem, ac de verbo ad verbum, et a prima linea usque » ad ultimam, pro ut jacet, juribus tamen, praeminentiis, et jurisdictionibus Regiis, Regiae » Curiae, Regiaeque Monarchiae, et aliis cujuscumque semper salvis, et illesis permanentibus, » et non aliter, nec alio modo, pro quanto Gratia Regia Vobis cara est. Dat. Panormi die 3 » Martii 1672. Proc. de Ligne. De Lumia F. P. Dominus Vicerex, et Genlis Cap. mandat

» mihi Franciscus Roccus. Palma Secr. Visa per La Lumia F. P. Praes. et Exeq. Johan-
» nes Episcopus Cephaludensis, et Delegatus Apost. Die 5 Martii, X Ind. 1672. Praesen-
» tatae et exequutae fuerunt per M. E. C. Cephaludensem et de mandato, quo supra.
» Unde etc. D. Marius de Anna Magister Notarius

Dignitatum autem, et Canonicorum nomina, qui in Cephaludensi Capitulo in praesentiarum existunt, sunt.

Dignitates, et Canonici.

Decanus D. Joseph Merasiba.
Archidiaconus D. Joseph Piraino.
Cantor D. Nicolaus Agnello.
Theologalis Canonicus D. Johannes Thomas Cortesudo.
Canonicus D. Bartholomaeus de Marino.
Canonicus D. Hyacinthus Ortolani.
Canonicus D. Xaverius Platamone.
Canonicus D. Nicolaus de Maria.
Canonicus D. Valentinus Ortolani.
Canonicus D. Andreas Vela.
Canonicus D. Antoninus Platamone.
Canonicus D. Desiderius S. Marco.

Cumque praedictum Capitulum praesentasset in officio Sanctae Regalis Visitationis relationem super statu formali, et reali totius Corporis Capitularis, nec non Ecclesiae et Chori, camque Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator examinasset, omnesque Canonicos in personali Visitatione audivisset, atque omnium bullas, et reddituum relationes perlustrasset, et discutiisset, decrevit, atque mandavit.

Quod fiant Constitutiones Capituli, quae ex praescripto Canonum, ac Constitutionum Pontificiarum, et rebus judicatis, nec non ex veteribus actis Capitularibus, probatis Ecclesiae consuetudinibus, et methodo administrationis a duobus Canonicis per Capitulum ipsum eligendis intra sex menses compilentur, tum vero capitulariter recognoscantur, et demum praesententur Episcopo, ut ipsius approbatione vim, et robur Constitutionum, ac legum accipiant, et observantiam mereantur.

Quod Archidiaconus non gabellat poenas festivas, sive licentias laborandi diebus festis, alioquin ingabellatio nullius erit roboris, et tum ipse Archidiaconus, cum gabellotus poenam unciarum viginti incurrent.

In concessione etiam ejusmodi licentiarum ita se geret Archidiaconus, ut eas vendere non videatur, sed ad normam Canonum eas in legitimis tantum casibus concedat, imposito eleemosynae onere, quam pro se retinebit, si secus egerit licentiarum ejusmodi nulla prorsus habebitur ratio, providebitque simul liberè Episcopus, quae pro satisfactione festorum censuerit expedire: quo vero ad poenas adversus laicos, aliaque super ejusmodi Archidiaconatus emolumentis emergentia, Dnus Visitator omnia ad Oraculum S. R. M. remisit.

Quod Episcopus intra sex menses, aut Canonicatum Ecclesiae primo vacaturum erigat in Poenitentialem, attributo etiam, si poterit congruiri subsidio per unionem Beneficiorum etc. vel novam Praebendam Poenitentialem per ejusmodi unionem, aliisque Canonicis modis instituat juxta facultates sibi desuper competentes; qui quidem Canonicatus, sive Praebenda non provideatur, nisi per concursum ad formam ipsius juris, quod et in provisione Theologalis servetur.

Porro licet onus in fundatione adjectum Canonicatui Theologali praedicto, sive quartae Dignitati sit, ut lectionem Theologiae Moralis peragat, cum tamen apprimè congruat juxta mentem Tridentini, ut Sacram etiam Scripturam exponat, et in hac civitate Cephaludensi ob cathedras Theologiae in Seminario statutas, frustranea nunc videatur lectio moralis in Cathedrali; Dnus Visitator etsi actualem possessionem novo hoc onere supra modum collationis, et acceptationis praegravari justum non censeat; volens nihilomi-

nus Ecclesiae pro variatis circumstantiis salubriter consulere, decernit, quod qui in eodem Canonicatu Theologali ipsi succedent, ac bis in hebdomada lectionem moralem pro more habere tenerentur, in posterum semel in hebdomada casum moralem expendant, ac diebus Dominicis Sacram Scripturam exponant, utrique vero intervenire faciat Episcopus omnes de Capitulo, et Clero, qui servitio Chori sunt adscripti, nec non Confessarios omnes, et ordinandos.

Ne vero vacationum excessu lex fundationis, et Canones eludantur, Dnus Visitator decernit, quod tum actualis Canonicus Theologus, cum successores non aliam a lectionibus vacationem habeant, quam in festis mobilibus, et titularis, ac per totum aestivum trimestre, nimirum Julii, Augusti, et Septembris: nullatenus autem tempore Quatragesimali, nec iis diebus quibus Episcopus, vel Dignitates sive Canonici solemniter celebrant. Qui vero secus egerint, singulis vicibus unius aurei poenam statim incurrant, a Deputatis fabricarum exigendam super fructibus dictae quartae Dignitatis, et eidem fabricae Ecclesiae applicandam, crescente vero contumacia, Episcopus gravioribus remediis canonicis Theologum ad officia revocabit.

Porro praetendente Fiscali Sanctae Regalis Visitationis totum Capitulum, et potissimum Cantoratum, Archidiaconatum, et Praebendam Quartae Dignitatis, sive Abbatiam S. Mariae de Vacanti, esse de Regio Jure Patronatus, et Regiae nominationi esse reintegrandos, Dnus Visitator ad Sacrae Majestatis Regiae Judicium, negotium ejusmodi pro rei gravitate censuit reservare.

Denique Dnus Visitator decrevit quod Vicarius Capitularis, sedevacante, teneatur ante possessionem Regium Assensum in forma impetrare, alioquin jure suo decidet, et de novo Vicarius providebitur. Idem porro Vicarius Capitularis negotiis omnibus Curiae, et Visitationis etc. taxam Innocentianam omnino servare teneatur sub poena dupli a novo Episcopo irremisibiliter in ipsius syndicatu exigenda, ac fabricae Ecclesiae applicanda.

§. IV.

De Praebendatis, seu Vivanderiis, aliisque Ecclesiae Ministris, et Servientibus.

Ecclesiae Cephaludensi cum ante, tum post secularizationem semper quidam numerus Sacerdotum, qui *Praebendati*, sive *Vivanderii* appellati ab Episcopali Mensa stipendium consequebantur, fuit adscriptus praeter Regulares, vel saeculares Canonicos.

Tempore Visitationis Francisci Venti erant Sacerdotes Praebendati 21. Perlustrans subinde eamdem Ecclesiam Visitator Arnedus, invenit Praebendatos duodeviginti, atque tres Clericos, vulgo nuncupatos *Malingleri*. Tempore Visitationis Putei erant vigintitres Sacerdotes, quorum tres Capellanos Sacramentales agebant, nec non duo Diaconi, tres Subdiaconi, et viginti Clerici in minoribus constituti, qui, ut inquit idem Visitator, tenentur singulis diebus omnes horas nocturnas, et diurnas, et missam majorem decantare. Sub Visitatore vero Jordio erant Sacerdotes viginti quatuor, duo Diaconi, duo Subdiaconi, et quatuor Malingleri.

Modo vero servitio Ecclesiae, et Chori adscripti sunt 33 Sacerdotes, quorum viginti nuncupantur *Praebendati*, et tresdecim *Semipraebendati*, duo Magistri Caeremoniarum nec non duo Sacristae majores, quibus suffragantur alii quatuor minores, et sex Clerici. Nomina autem Praebendatorum, et Semipraebendatorum sunt.

Praebendati

Sacerdos D. Bartholomaeus Spadafora. Sac. D. Petrus Cefalù.

Sac. D. Andreas Garbo.
Sac. D. Vincentius Ranzino.
Sac. D. Simon de Anna.
Sacerd. D. Calogerus Garbo.
Sac. D. Cosimus Garneri.
Sac. D. Johannes Petrus Tartaglio.
Sac. D Nicolaus Cefalù Gerardo.
Sac. D. Franciscus Barranco.
Sac. D. Philippus Majolo.
Sac. D. Andreas Restivo.
Sac. D. Joseph de Martino.
Sac. D. Joseph de Martino, et Spinola.
Sac. D. Albertus Rivelli.
Sac. D. Antoniuns de Anna.
Sac. D. Sanctus Cassata.
Sac. D. Aloysius Geraci.
Sac. D. Rosarius Garbo.
Sac. D. Johannes Carta.

Semipraebendati

Sac. D. Philippus Cesare.
Sac. D. Christophorus de Franco.
Sac. D. Joseph Gugliuzza.
Sac. D. Dominicus Carbo.
Sac. D. Baldassar Spinola.
Sac. D. Raymundus Biondo.
Sac. D. Rosarius la Martina.
Sac. D. Dominicus Naso.
Sac. D. Franciscus Le Gambi.
Sac. D. Vincentius Alaes.
Sac. D. Dominicus Curto.
Sac. D. Paulinus Jannitelli.
Sac. D. Carolus Lentini.

Cum vero horum omnium munia et servitium Illmus et Rmus Dnus Visitator examinasset, perlustravissetque eorum Bullas etc. praecepit, atque mandavit.

Quod Advocatus Fiscalis Regalis Patrimonii diligenter invigilet, ne in provisionibus Praebendarum Ecclesiae Cephaludensis Jus Regii Patronatus, sive collativa illius Regii Episcopi potestas diutius servata detrimentum aliquod in vacationibus patiatur.

Quod omnes et singuli Praebendati Gregorianum Cantum intra sex menses discant, alioquin arbitrio Episcopi pro modo culpae mulctentur. De caetero vero possessionem praebendae novi Praebendati non consequantur omnino, nisi cantum eumdem bene canere publico, axactoque experimento probaverint.

Ad propagandam porro stabiliendamque perpetuo in eadem Ecclesia cantus peritiam, Pastoralis erit industriae ac diligentiae, Magistrum Gregoriani cantus, aut in Cathedrali, aut in Seminario statuere, a quo ordinandi omnes, et qui beneficia in eadem Ecclesia consequi desiderant, imo Praebendati ipsi, quos minus peritos Episcopus judicaverit, illum ediscere teneantur.

Quod Sacrista major continuò in Sacristia de mane sit, nec ad audiendas feminarum confessiones ex ea egrediatur, atque ita Sacristiae servitium negligat.

Quod idem Sacrista, imo omnes Ecclesiae Officiales, suo tantum munere contenti sint, ne pluribus intenti, singulis impares evadant; si secus actum fuerit, muneribus suis statim cadant, et poenam unciarum decem fabricae Ecclesiae persolvent.

§. V.

De Servitio et Disciplina Chori, et Divinis Officiis

Servitio Divini Cultus Chori et Ecclesiae adscripti sunt Dignitates, Canonici, Praebendati, et Semipraebendati omnes sub statuta punctorum poena.

Itaque Illmus et Rmus Dnus Reg. Genlis Visitator, postquam examinavit relationem super hujusmodi servitio, praesentatas in Officio Sanctae Regalis Visitationis, ac in personali Visitatione de Chori disciplina certior evasit, praecepit atque mandavit, ut sequitur.

Quoniam ad aures Illmi et Rmi Dni Regii Genlis Visitatoris pervenit, puncta non interessentium Choro, plerumque non exigi, nec praesentibus distribui, imo Canonicos, aliosque Choristas, ea sibi invicem remittere in servitii Choralis detrimentum, ac Sacrorum Canonum elusionem, idem Dnus Visitator decrevit, atque mandavit, quod in posterum similia non attententur, sed ad normam Concilii Punctatores fideliter munus suum exequantur, et puncta praesentibus revera accrescant, et distribuant, super quo diligenter invigilet Episcopus, qui mediis omnibus sua in id utatur auctoritate. Quod si nihilominus abusum remittendi invicem puncta ulterius invenerit invalere, tunc Regiae etiam S. Visitationis auctoritate puncta omnia deponi faciat, atque eadem in fine anni, cum consilio duorum de Capitulo in necessitatem, sive commodum decusque corporis Capitularis erogare curabit.

Quod qui Choro adscripti reperiuntur, non possint ratione Officii ab eo eximi sub poena amissionis distributionis quotidianae, nisi aut in servitium ipsius Ecclesiae actu tempore Chori vacaverint, super quo invigilabit Episcopus diligenter, aut ex illis duobus sint; quos Episcopus idem potest de jure ad proprium servitium assumere.

Quod idem Episcopus tum sua, cum Sanctae Regalis Visitationis auctoritate observare in Choro faciat rubricas, quoad horas canendarum Missarum, abusu quoque in contrarium sublato.

Ut vero, quae ob reformationem ab Episcopo ipso nuper factam in Rituali, dissidia exarserunt inter ipsum et Capitulum, non amplius pullulent, aut recrudescant, Dnus Visitator statuit, quod de caetero usus quicumque rituales ex praescripto Caeremonialium, Ritualis, Rubricarum, Synodorum, et probatorum de Sacris Caeremoniis scriptorum reformentur, et si opus fuerit, ad normam Capituli Panormitani exigantur; quod si fiat quicquam invenerit, quod nullo ex his fontibus haustum videatur, illud idem tum auctoritate ordinaria, cum S. Regalis Visitationis curabit idem Episcopus statim evellere, atque abolere.

Quod falctae, seu puncta Dignitatuum applicentur arbitrio Episcopi, servata forma resolutionis S. Congregationis Concilii in Cephaludi ann. 1694; quae vero puncta hactenus inesacta, et inapplicata reperiuntur, statim ad Episcopo exigantur, et implicentur.

§. VI.

De Cura Parocchiali, et Ecclesiastica Disciplina.

In civitate Cephaludensi una extat Paraecia, eaque in Cathedrali Ecclesia, cujus animarum cura ad Episcopum spectat, et ejus vice ad Vicarium generalem, cui suffragantur tres Parochi Sacramentales. In Dioecesi vero cura animarum exercetur per Parochos, et Vicarios Curatos, qui in cathechizandis parvulis, in Sacramentorum administratione, et in Verbi Dei praedicatione suum explent munus.

Et quoniam Regii Visitatores praecipuam eorum muneris partem esse noverint, Parocchiali curae, et ecclesiasticae disciplinae intendere; Illmus Dnus et Rmus Visitator praedecessorum vestigiis inhaerens, visitavit curam Parochialem, et Ecclesiasticam Disciplinam urbis, et Dioecesis, ac inde discussis relationibus praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis, decrevit, ut sequitur.

Quum Capellani Sacramentales, qui fructibus stolae dumtaxat potiuntur, nullam praetar Sacramentorum administrationem sibi curam incumbere obtendentes a commendandis animabus morientium, imbuendis Doctrina Christiana pueris, ac invigilando in scandala, et reliquis Parochialis curae partibus se abstinent; contra vero, cum nemo alius operarius ad haec conductus existat excolendis ejusmodi Dominicae vineae p artibus non satis in-

cumbit sola charitas Ecclesiasticorum, Dnus Regius Visitator Glis zelo, et pietati Dni Episcopi stimulos quoque suos censuit adjugendos, ut vel Vicarios Curatos perpetuos, congruo adsignato stipendio creet, qui universam Parochialem subeant curam, ac expleant, aut alios saltem Presbyteros deputet justa mercede ad ea obeunda, quae praeter impositam Capellanis administratione Sacramentorum supersunt Parochialia munia.

Unus praeterea ex Capellanis praedictis Sacramentalibus, sive Vicariis Curatis, ut supra deputandis, teneatur singulis diebus de mane praestò semper esse in Ecclesia Cathedrali ad Sacramenta Poenitentiae, et Eucharistiae fidelibus administranda.

Ne vero his ordinariis curae Ministris desint subadjuvae, imo ut unusquisque Ecclesiasticorum vocationi suae erga Deum, et proximum pro facultate respondeat, Dnus Visitator Generalis decrevit, atque mandavit, quod tum in Urbe, cum in Dioecesi, Ecclesiastici omnes, velut ordinati pro necessitate, et utilitate Ecclesiarum, curae animarum, cum oportuerit, suffragentur, Ecclesiaeque, cui fuerunt adscripti, Dominicis saltem diebus et Festis inserviant.

Porro damnans Dnus Visitator irreptum Iuratorum, Capitanei armorum, et Secreti abusum adsistendi Vesperis, Missis, processionibus, aliisque Ecclesiasticis functionibus, capite cooperto pileo, decrevit, atque mandavit, quod sub poena Regiae indignationis, ac unciarum quinquaginta pro quolibet, fabricae Ecclesiae applicandarum, aliisque arbitrio poenis talia in posterum, nec in Urbe, nec per Dioecesim ab ipsis attendantur.

Sub eisdem etiam poenis districtè mandavit, ne Magistratus, Officiales, aliique laici civitatis, et locorum Dioecesis irreverenter in Praelatum se gerant, neque impediant directè, vel indirectè ejus famulis emptionem commestibilium, nec praeeminentias quascumque eidem debitas violent in his, aliisque, sive necessariis, sive commodis, et opportunis ad vitam, et decus Praelati.

Denique irregatis poenis provideat Episcopus, ne pauperes in Ecclesia eleemosynas petant, atque ita Sacrorum reverentiam, orationumque quietem perturbent.

TITULUS III.

De rebus, sive de visitatione status realis, et bonorum Ecclesiae

Rogerius Rex cum Ecclesiam Cephaludensem extruxisset peramplam quoque dotem ei constituit, quam successores Principes auxerunt. Cum olim Ecclesia praedicta Episcopum Regularis Ordinis, et Capitulum Ordinis ejusdem haberet, una erat Mensa Episcopi, et Canonicorum; postquam vero ex saeculari Clero Episcopus coepit assumi, fuit conseguenter ab Episcopali Mensa, Canonicorum Regularium Mensa avulsa, adsignata certa summa pro eorumdem substentatione, pro fabricis et jocalibus Ecclesiae, et pro Divino Cultu. Saecularizata demum Ecclesia, Canonici, caeterique Divini Cultus Administri praebendam nacti fuerunt ex Episcopalis Mensae redditibus, ac etiam pro fabricis et jocalibus, pro expensis Divini Cultus, et pro Seminario, aliqua quoque portio per Regios Visitatores fuit adsignata. Quae omnia meritò Regii Patronatus juribus, Regiaeque Visitationi obnoxia sunt.

§. I.

De Regia Episcopali Mensa.

Illmus, et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator Episcopalem Mensam visitavit, ejusque bona et redditus, nec non onera, vel ut vocant gravitias; atque examinatis, vel discussis relationibus ab Episcopo praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis, revisisque Nota-

riorum actis, Ecclesiae rollis, aliisque notitiis aliunde comparatis, invenit dicta bona, et redditus, onera, et gravitias esse, quae sequuntur, salvo tamen meliori examine, et citra praejudicium ipsius Mensae, Regis Patroni, et quorumcumque etc.

Bona, et Redditus

Possidet in primis Mensa Episcopalis integrum territorium Cephaludis ex donatione Regis Rogerii, et in eo quatuor feuda, quae sun .

Feudum vulgo dictum *di Tudini*, conterminum feudo S. Eliae, et *di Turrica*, feudo *delli Comuni*, et feudo *di Linziria*, quod modo ingabellatur pro . . . . onz 122 15 »

Feudum *di Linziria*, conterminum flumariae Castriboni, feudis *del Gurgo* et *delli Comuni*, quod modo reddit . . . . . . onz 163 14 10

Feudum *del Gurgo*, conterminum feudo *di Linsiria*, flumariae d'Isnello, terris nuncupatis *della Galefana*, et feudo *delli Comuni*, quod modo ingabellatur . . . . onz 40 » »

Feudum *delli Comuni*, conterminum feudis di *Tudino*, *di Linziria*, et *Gurgo*, quod modo reddit . . . . onz 35 » »

Possidebat olim sopradicta Mensa Castrum Pollinae, cum suis pertinentiis, ex donatione Regis Friderici, quod tandem fuit permutatum ab Episcopo Cephaludensi Jacobo cum Comite Francisco Ventimiglia pro tenimento *di Veneroso*, et *Feminino*, in qua permutatione ignoratur an intervenerit Regius Assensus, ut adparet ex Actis Notarii Antonii Turchio die 20 decembris anni 1321. Praedictum autem tenimentum consistit in undecim feudis sitis in territoriis S. Catarinae, Resuttani, Alimenae, inter se conterminis, quae sunt:

Feuda Spina, Aqua Sancta, et S. Nicolai Inferioris, quae modo ingabellantur pro. . . . . onz 296 15 »

Feuda *di Caulino*, S. Nicolai superioris, Veneroso, et Alberi, quod quartum feudum pervenit ad Ecclesiam ex permutatione feudi Rocellae cum eodem Comite Vintimiglia per acta Notarii Bartholomaei Perdicaro Politii die 25 decembris 1385, quae modo ingabellantur pro . onz 779 13 13

Feudum *di Vaccarizzo* ex permutatione Castri Pollinae, modo ingabellatur pro . . . . onz 256 » »

Feudum *di Ficuzza* ex eadem permutatione, quod modo ingabellatur pro. . . . . onz 129 15 5

Feudum *Maccarone* ex eadem permutatione, quod modo ingabellatur pro . . . . onz 122 18 6

Feudum *di Matarazzo* ex eadem permutatione, quod modo ingabellatur pro. . . . . onz 107 15 6

Feudum *di Foida* ex eadem permutatione, quod modo ingabellatur pro . . . . onz 186 27 »

Feudum *della Carcia*, conterminum feudis *delli Magasenazzi*, *di Fontana Murata*, *di Regalmici*, et di *Montone*, quod modo ingabellatur pro . . . . onz 302 15 »

Item possidet Mensa Episcopalis molendinum *di Bonvicino* ex permutatione juris Dohanae super feudo *Bonfornelli*, facta inter Episcopum Gatto, e D. Ornaum S. Columba anno 1474; sunt cum molendino tumula 12 terrarum, quod modo ingabellatur pro . . . . , onz 16 » »

Molendinum nuncupatum *di Mezzarina*, quod ingabellatur pro	onz.	14	»	»	
Viridarium nuncupatum *di Paramuro* in territorio Cephaludensi, quod ingabellatur pro	onz.	15	»	»	
Spectat ad Mensam Episcopalem annuus canon sal. 25 frumenti super feudo *Bonfornelli*, concesso ad emphyteusim Ornao S. Colomba, quae reddunt circiter	onz.	63	10	»	
Super oliveto et trappeto, ac salmis 8 terrarum in feudo *di Fudino*, concessis ad emphyteusim Mro Francisco Guarneri annuus canon unc. 4 tar. 22, nunc debet D. Onuphrius Gerardi Castriboni . . .	onz.	4	22	»	
Super olivis in feudo *di Linziria* a D. Josepho Grippa, et a D. Michaele Angelo Levante annuus canon.	onz.	3	»	»	
Super olivis in feudo *del Gurgo* a Monasterio S. Venerae Castriboni, annuus canon	onz.	1	»	»	
Super terris in territorio hujus civitatis, concessis ad emphyteusim diversis personis annuus canon in pecunia	onz.	126	»	»	
Super terris in eodem territorio concessis ad emphyteusim diversis personis pro annuo canone in frumento, quod reddit circiter in pecunia	onz.	53	6	»	
Super pertinentiis, et membris Ecclesiae in feudo *di Vinziria* a diversis personis	onz.	66	5	18	3
Super terris *dello Galofano* in feudo *del Gurgo* a diversis personis	onz.	12	»	»	
Spectant ad Mensam decimae musti in feudo *di Vinziria*, quas solvunt diversae personae super nonnullis partitis terrarum concessis pro vineis, quae decimae, collato uno cum altero anno, reddunt salmas 7 24 19, modo vero sunt ingabellatae pro	onz.	8	»	»	
Item decimae musti in terris omnibus territorii, ultra annuum canonem in pecunia, ut supra. Item decimae sardarum maris donatae Ecclesiae, et Dohana mercium ejusdem maris, quae modo reddunt . .	onz.	622	6	6	3
Item decimae super olivis, et nozzoli feudi *Gurgo*, *Judino*, et *Linziria*, quae modo reddunt	onz.	1	6	»	
Decimae super tymnaria Tusae, quae reddere solent . .	onz.	11	1	4	
Decimae tymnariae di *Torre Musca* dicta *li Margi*, quae reddere solent	onz.	28	»	»	
Decimae piscis exquemati, et jus ut dicunt *Ancoraggi*, et *Falangaggi* super totum litus, quae modo sunt ingabellatae	onz.	39	»	»	
Decimae calcis, et laterum, quae fiunt in territorio Cephaludis, et in feudis Mensae.					
Item jus certi emolumenti, super bestiis, quae mactantur in laniariis.					
Item gr. 2 3 super qualibet salma frumenti, quod introducitur in civitate ab exteris, quae modo reddunt	onz.	15	19	1	
Item a diversis personis solvuntur terragia, quae seminantur in territorio Cephaludis, eaque important circiter	onz.	53	28	5	3
Jura ut dicunt *di boscaglio e boscajolo*, quae solvuntur ab iis, qui extrahunt ligna per totum litus, quae modo reddunt. . . .	onz.	30	16	2	
Exigit nec non Mensa Episcopalis quartam mortuorum per civitatem, et Dioecesim, quae reddere solet	onz.	59	29	17	3
Item jus sugelli, quod modo importet circiter	onz.	42	»	»	
Summa redditutum . .	onz.	3826	29	15	

Onera et Gravitiae Mensae Episcopalis

Capitulo, et Clero quolibet anuo	onz	190	»	»	
Pro fabricis et jocalibus	onz	120	»	»	
Quatuor Clericis pro baldachino cum infertur Viaticum.	onz	12	»	»	
Pro festivitate SSmi Salvatoris	onz	40	»	»	
Pro cera, et oleo	onz	140	»	»	
Seminario Clericorum.	onz	80	»	»	
Pro censu super viridario *di Paramuro.*	onz	5	5	10	
Pro Missa cantata in qualibet feria quinta cum expositione SS. Sacramenti	onz	24	»	»	
Pro hostiis.	onz	3	22	»	
Regiae Curiae pro donativo ordinario	onz	342	26	14	
Pro donativo extraordinario.	onz	152	»	15	
Pro P. T. R.	onz	41	4	10	3
D. Petro Sylva Pensionario	onz	400	»	»	
Pro alio donativo extraordinario	onz	202	22	»	
Item Organistae, et pro Musica	onz	39	»	»	
Summa Onerum, et gravitiarum	onz	2092	20	18	3

Restrictus

Introitus importat	onz	3826	29	15	
Exitus sive onera	onz	2092	20	18	3
Remanent pro Episcopo	onz	1734	8	16	

Praetensiones Mensae Episcopalis

In primis praetendit Mensa Episcopalis, sua feuda esse libera, et exempta a gabellis etc.

Item praetendit molendinum nuncupatum *di Scillato*

Item praetendit decimas totius Dioecesis.

Item praetendit Dohanam omnium portuum, vel ut vulgo dicitur *delli scari* Cephaludis; item proprietatem tum in pecunia, cum in frumento, et solum ejusdem civitatis cum obedientia in spiritualibus et temporalibus.

Item praetendit fuisse laesam in concessione feudi *Bonfornelli* ad emphyteusim pro annuo canone salm. 25 facta absque Regio assensu, facta ab Episcopo Ponticoronà D. Ornao S. Columba anno 1424, per acta Notarii Riccardi Passafiume.

Item praetendit fuisse laesam in permutatione feudi Roccellae ad Mensam spectantis cum feudo D. Alberi, facta anno 1385, inter Episcopum Nicolaum, et Comitem Franciscum Ventimiglia per acta Notarii Bartholomaei Perdicaro Politii.

Item praetendit manum Regiam pro administratione bonorum Mensae.

Item praetendit Doganam super eo, quod extrahitur a portu, vel ut dicunt *Scaro* Roccellae a Principe Furnari.

Item praetendit nonnullas terras usurpatas a Bne Gratteri.

Item praetendit Ecclesiam S. Luciae Syracusarum cum omnibus suis casalibus et pertinentiis.

Cumque haec omnia Illmus et Rmus Dnus Visitator diligenter perlustrasset, remittens ad decreta generalia petitiones pro parte Mensae Epsicopalis promotas, quoad decimas, novos actus recognitorios, usurpationes etc. interim decrevit, quod a decimis, et praestationibus dictae Mensae debitis, nemo excusetur praetextu duodenarii filiorum numeri, aut alterius persimilis exemptionis et privilegii.

§. II.

De Bonis, et Redditibus Capituli, et Ministrorum

Canonici hujus Cathedralis Ecclesiae cum regulares, tum seculares, caeterique Ecclesiae Administri semper ex Episcopalis Mensae redditibus congruam substentationem habuerunt, sicut et modo obtinent, prout infra dicendum. Cum vero haec Ecclesia secularizata, quatuor Dignitates institutae fuissent, fuerunt eis pro praebenda quaedam simplicia beneficia adsignata videlicet:

Decanatui simplex beneficium, sive Gibilmannae, quod reddere solet	on7	50	»	»
» Salvo tamen meliori examine. »				
Archidiaconatui beneficium S. Blasii, quod reddere solet .	on7	2	12	»
Nec non poenae, sive mulctae pro transgressione observantiae dierum festorum per totam Dioecesim, quae reddere solent circiter .	on7	80	»	»
» Salvo tamen meliori examine. »				
Cantoratui beneficium S. Mariae nuncupatae *Cacciapinseri* in Camerata Dioecesis Agrigentinae, quod reddere solet circiter	on7	36	»	»
» Salvo tamen meliori examine. »				
Canonicatui Theologali beneficium, sive Abbatiae S. Mariae *de Vacanti* in civitate Mistrectiae, quod reddere solet circiter . .	on7	36	»	»
» Salvo tamen meliori examine. »				
Quolibet vero ex octo Canonicis percipit ex Mensa Episcopali quolibet anno	on7	20	»	»
Item salm. duas frumenti.				
Item salm. quinque musti.				
Item tt. 8 pro pretio rotulorum decem carnis suinae.				
Item paucos incertos fructus et tymnariis.				
Quolibet autem ex viginti Praebendatis percipit ex Mensa Episcopali, ex pecunia numerata, frumento, musto, et carne atque luminibus circiter	on7	12	»	»
Quolibet ex 13 Semipraebendatis, ut supra	on7	6	»	»

Possidet nec non Capitulum hujus Cathedralis nonnullos alios redditus, et sunt.

Bona et Redditus Capituli

A Mro Antonino Speziale super domo in strata S. Annae .	on7	1	»	»
A Sac. D. Antonino Abbate super domo in strata SS. Salvatoris.	on7	1	»	»
A Rdo D. Philippo Majolo super tenimento terrarum, et vinearum in contrata ut dicunt *dello Scassato*	on7	2	5	»
Ab haeredibus Calogeri Barracuto super oliveto in contrata S. Barbarae	on7	»	14	»

A Nicolino Vinci super oliveto in eadem contrata. . . onz » 9 »

A Nunzia Catanese super domo ad S. Philippum . . . onz » 6 »

A D. Stephano Pernice super domo in Canonica in contrata *della Francavilla* . . . . onz » 10 5

A Cl. Conjugato Carmelo Serio, matrimoniali nomine Annae Glorioso super domo in strata *delli Terrani* . . . . onz » 7 »

Ab haeredibus Not. Jacobi Girolsi super viridario ad portam Albam . . . . onz 2 15 »

A Can. D. Bartholomaeo de Martino super viridario . . onz » 25 »

A Conventu S. Dominici super taberna, sive fundaco in platea. onz » 3 »

A Mro Leonardo Porcello super domo in contrata S. Leonardi. onz » 26 10

A D. Thoma de Martino haerede quondam D. Francisci, et haeredis D. Caesaris de Martino super furno . . . . onz » 3 »

Ab haeredibus quondam Bnis D. Francisci de Martino etc. super apotheca, et contermiuis casalenis. . . . . onz 16 10 »

A Monasterio S. Catharinae hujus civitatis unc. 1 super viridario ad portam Albam, tt. 6 super loco *alla Gazana*, a tt. 1 15 super domo ad portam terrae M. S., et in solidum cum Congregatione SS. Trinitatis. . . . . onz 1 7 15

A Congregatione SS. Trinitatis super domo in eodem loco . onz » 1 15

A Laurentio Gatto super domo in strata S. Leonardi . . onz » 18 »

A Clerico Conjugato Gaspare Serio super domo . . . onz » 5 »

A Rdo D. Johanne Baptista d'Ambra super domo in strata *della Corte* . . . . onz » 11 »

A Bne D. Carolo de Maria super domo, et trappeto in strata *delli Tetrani* . . . . onz » 5 »

A Sac. D. Josepho Sinceri super domo in strata S. Leonardi . onz » 18 »

Ab Antonino Intraviglio, et Rosalia Bonanno super domo in strata dicta S. Leonardi . . . . onz » 18 »

Ab haeredibus Notarii Jacobi Neglia super viridario a Menzarina. onz » 6 »

A Sac. D. Josepho Pizzuto super loco in contrata *di Giacrussello* onz » 6 10

A D. Raphaela la Calce super domo ad S Leonardum. . onz » 20 »

A Sac. D. Natale Culotta super vineis a Campella . . . onz » 6 10

A Sac. D. Salvatore de Marco, D. Josepho Presti, Congregatione Purgatorii, et Clero hujus Civitatis super suis domibus . . . onz » » 15

A Sac. D. Antonino de Anna, et D. Natale Salemi super oliveto in contrata S. Barbarae . . . . onz » 9 »

A Bnissa D. Antonia Invidiato super olivis prope Castrum, seu in contrata S. Barbarae . . . . onz » 11 »

Ab Antonino Zaccaria tt. 4 15, et Mro Antonio Geraci gr. 5 in solidum super eorum locis in contrata *della Gazana*, *seu Mendole amare*. onz » 5 »

Ab haeredibus Vincentii Carnevale, et Christinae Restivo super domibus in strata fluminis . . . . onz » 1 10

A Rev. D. Cosimo Guarnaci super loco in contrata *della Gazzana* onz » 6 10

A Sac. D. Josepho Cucci super viridario ad portam Albam . onz » 11 »

A Salvatore et Catharina de Marco super petio oliveti et terrarum in contrata sic dicta Sanctae Luciae . . . . onz » 1 10

A D. Isabella Forte, et Musolino super viridario, ut dicitur a *Pressimore* . . . . onz » 6 »

A D. Vincentio de Martino et Spinola super domo in strata S. Leonardi . . . . onz » 2 »
Ab Hospitali hujus civitatis super viridario ad portam Albam. onz » 10 »
A Monte ut dicitur *di Costa* super eodem Monte . . onz » 6 »
A Seminario hujus Civitatis super domo ad Canonicam. . onz » 6 »
Ab haeredibus Mri Josephi Cinquegrani super domo in plana Canonicae . . . . onz » 3 »
A Nuutia Mucciotto, et Laurentio di Noto super eorum domo. onz » 5 »
A Sac. D. Andrea Gerbo super olivarum loco in contrata *di Pietragrossa* . . . . onz » 1 »
A Rev. D. Cajetano Li Volsi, ut Beneficiali Seraphinae Pastani super loco in contrata *di Pietragrossa*. . . . . onz » 2 »
Ab Antonio de Martino Vidua quondam Raymundi de Martino super loco in contrata *di Settefiati*. . . . . onz » 2 10
Ab haeredibus Mri Jacobi Matassa super vineis in contrata *della Colla* . . . . onz » 2 7 3
A Conventu Mercedis tt. 14 super nonnullis cespitibus clausae ejusdem Conventus, et tt. 3 super loco in contrata *di Pietragrossa* . onz » 17 »
A Conventu S. Francisci super viridario *a Fundachello* . onz » 1 »
A Bnissa D. Antonia Iuvidiato super domo in platea superiori onz » 11 »
A D. Mauro Botta, et Cl. Philippo Li Volsi super duabus apothecis in strata S. Philippi . . . . onz » 2 10
A Rev. D. Balthassare Spinola super domo cum furno in platea inferiori . . . . onz » 9 »
A Can. D. Bartholomaeo de Martino super domo ad Magdalenam onz » 7 10
A Congregatione SSmi Sacramenti super domo in strata. Sancti Leonardi . . . . onz » 18 »
A Pasquale Muciotto super terris in contrata S. Luciae . onz » 3 »
A Sac. D. Marco Antonio Pernice super domo in strata *delli Vetrani* onz » 3 »
A Josepho de Brocato super domo in strata Abbatiae . . onz » 2 »
A D. Vincentio de Martino et Spinola super domo in contrata *della Francavilla* . . . . onz » 2 »
Ab Antonino Vinci maritali nomine super vinea in contrata *di Campella* . . . . onz » 6 »
Ab haeredibus quondam Vincentii Carnevale super viridario *a Menzarina* . . . . onz » 5 »
A Juliano Sapienza super vineis in contrata *di Campella* . onz » 3 »
Possidet nec non Capitulum domum in strata *del Celso*, quae reddit onz » 16 »
Item possidet tenimentum terrarum in Canonica, quae reddit. onz 1 20 »
Item Arca Matricis reddit Capitulo quolibet anno. . . onz » 27 10

Hinc Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator discussis relationibus praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis per Capitulum et Clerum super eorum bonis, et redditibus, iisque admissis citra praejudicium quorumcumque; praecipit, atque mandavit:

Quod Decreta generalia pro conservatione rerum, et bonorum Regii Juris Patronatus adamusim quoque a Capitulo, aliisque Ecclesiae Ministris observentur, quod bona, et redditus ad ipsos respectivè spectantia.

Quod singulis annis eligantur novi Communeri, et Procuratores Cleri, nec ullus confirmari in eo munere possit, nisi suffragio omnium, et decreto Episcopi, redditisque prius rationibus.

§ III.

De Massa pro Fabricis, et Jocalibus

Cum ex Sacrorum Cononum praescripto in fabricis Ecclesiarum quarta pars de redditibus Episcopatus, vel Beneficii erogari deberet, vel quinta ex Pragmatica Ferdinandi Regis Catholici, Regii Visitatores eo permaximè intenderunt, ut certa summa pro fabricis et jocalibus Ecclesiarum taxaretur. Ita Visitator Arnedus in suo hujus Episcopatus lustro anno 1552 ordinavit, quod dispensari debeat uncias centum in fabricis Ecclesiae juxta ordinationem antiquam, quam reliquit Archimandrita in ejus Visitatione; anno subin 1557 cum denuo visitaret eumdem Episcopatum pro praedicta summa unciarum centum adsignavit decimas omnes, et doganam civitatis; Visitator inde Puteus eam non sufficere summam perspiciens, adsignavit pro iisdem fabricis et jocalibus annuas uncias centum viginti super Episcopalis Mensae redditibus, sexagiuta videlicet erogandas in reparatione fabricarum, et sexaginta alias in jocalibus et ornamentis Ecclesiae; quam summam confirmavit tandem Visitator Jordius per Deputatos, quos ipse constituit expendendam.

Eamdem modo summam unciarum centum viginti pro fabricis et jocalibus exigit Ecclesia ex Mensa Episcopali.	on7	120	»	»
Acquisivitquè aliunde alios parvos redditus, et bona videlicet:				
Apothecam in strata S. Leonardi hujus civitatis, quae reddere solet.	on7	1	9	12
Item aliam apothecam in eadem strata S. Leonardi, conterminam apothecae Monasterii S. Catarinae hujus civitatis, quae reddere solet	on7	3	»	»
Item aliam apothecam ante Conventum Mercedis.				

Quare Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator, cum visitasset dictam Massam, seu Maragma pro fabricis et jocalibus, et expendisset relationes praesentatas per Maragmerios in Officio S. Regalis Visitationis, perlustrassetque ejus introitum et exitum, ac rationem expensionis per annos decem, censuit nonnulla decernenda prout sequitur.

Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator confirmans taxationem, et onus Episcopo, et Mensae Episcopali a Regiis Visitatoribus impositum solvendi quotannis Deputatis pro fabricis Ecclesiae, et Palatii, et pro jocalibus et supellectilibus Ecclesiae summam unc. 120; declaravit eam intelligi pro ordinariis indigentiis, ut quidem si major aliquando necessitas urserit, eae supplendae quoque Episcopus teneatur. Praeterea declaravit summam praedictam erogari strictè debere in simplicem necessariam reparationem existentium fabricarum, non autem pro constructione novarum, nec pro reformatione voluptuosa veterum, nec pro reparatione aliarum domorum, et apothecarum etc. ipsius quidem Episcopatus, sed a palatio disjunctarum, nec pro mobilibus ipsius palatii.

Ad haec Dnus Visitator deputavit in administratores perpetuos summae praedictae, primam, et secundam Dignitatem Cathedralis pro tempore, iisque deficientibus, tertiam, et quartam, 3° Regium Secretum pro tempore, et in ejus locum Regium Proconservatorem; 4° Primum Juratum civitatis pro tempore, eoque deficiente secundum Juratum.

Qui quidem perpetui Deputati, administrationem dictae summae pro fabricis et jocalibus simul gerant, syngraphas, mandata, apocas de recepto, aliasque scripturas omnes simul peragant; Magistrum Notarium Deputationis constituant, et ejusdem dumtaxat manu mandata, et scripturas praedictas faciant; Archivium in Ecclesia habeant, et libros administrationis, scripturasque omnes Deputationis ibi servent, primo die cujusque mensis in Sacristia Cathedralis se congregent, et interim quoties apus fuerit, ad convocationem

primi Deputati Ecclesiastici, atque de omnibus occurrentiis fabricae, supellectilium et jocalium ibidem agant, audito Sacrista, seu Thesaurario super indigentiis Ecclesiae. Praeterea expentiones non peragant, nisi cum intelligentia, et beneplacito Episcopi, vel Vicarii Generalis, aut Capitularis sedèvacante. Denique singulis annis pmo die Augusti ipsimet Deputati computa introitus et exitus administrationis suae coram Episcopo, et Vicario, ut supra calculent. Si qua vero aliquis ex Deputatis praedictis debitor remanserit, tunc, nisi debito satisfecerit, continuare in administratione non possit, sed eadem, ipso facto devoluta intelligatur alteri dignitati respective, et Jurato, aliisque in ordine, ut supra, vocatis. Quod pariter currat in casibus omnibus, iu quibus Deputatum culposum removeri contingerit.

Jam vero si acciderit aliquando summam praedictam ab Episcopis pro tempore non persolvi, tunc ipsimet Deputati super fructibus Episcopalis Mensae ipsam summam manu Regia exigant.

Denique decrevit, quod vestes throni, mitrae, cruces, et caetera Pontificalia Episcoporum non fiant ex pecuniis Massae pro jocalibus, sed eam teneantur Episcopi singuli aere suo sibi comparare.

§. IV.

De Jocalibus, et Supellectilibus Ecclesiae.

Illmus et Rmus Dnus Regius Visitator Gnlis perlustravit omnia jocalia et supellectilia Ecclesiae, discussitque relationes super iis praesentatas in Officio Sanctae Regalis Visitationis, ac proinde praecepit, atque mandavit.

Quod Episcopus unum ex Canonicatibus vel Praebendis erigat perpetuo in Thesaurium, aut uno, vel pluribus simplicibus Beneficiis; novum hoc munus in Cathedrali instituat. Thesaurarius autem custos sit jocalium et supellectilium, ac rerum mobilium omnium ipsius Ecclesiae; atque in principio officii teneatur ejusmodi jocalia et supellectilia sibi consignata profiteri per publicum actum sub obligaitone jurata de illis fideliter custodiendis

Ad haec Deputati Massae volumen magnum in carta reali habeant, in quo cum adsistentia unius ex Officialibus Episcopi describantur ipsa jocalia et supellectilia omnia, et in ipsius voluminis calce registrentur actus consignationis, ut supra, a Thesauraris pro tempore faciendae.

Porro Illmus et Rmus Dnus Regius Gnlis Visitator mandavit, quod eadem jocalia et supellectilia Cathedralis non alienentur, etiam ad effectum renovationis similium, nisi ex voto Deputatorum, et intelligentia Episcopi; et si pretiosa fuerint cum sollemnitatibus juris.

Item prohibuit ne supellectilia et jocalia Cathedralis extra Ecclesiam commodentur.

Decrevit propterea, quod jocalibus et supellectilibus Ecclesiae ex pecuneis Massae comparatis non imponantur arma, aut nomina Episcoporum, vel Deputatorum, sed tantum Regalia.

Denique Dnus Visitator mandavit, quod inauretur calix praegrandis ille, qui in hebdomada majori adhibetur, atque ita calices dici, qui auro indigent. Candelabra etiam accolytorum, quae ob basis magnitudinem substineri ab accolytis facile nequeant, ad commodiorem forma reducantur.

Discum etiam cupraejus renovetur, atque interdicto pluviali ex serico damasceno nigro, pluvialia quotidiana iterum colore imbuantur

Item, quod pluviale, dalmatica, tunicella ex villoso nigri coloris renoventur, ant ex simili, aut ex alio serico; ex cappis autem rubri coloris reaplentur, quae decenter poterunt reaptari, et quicquid renovari opus fuerit, de novo comparetur, casula autem ejusdem coloris omnino interdicta remaneat.

Jocalia vero et supellectilia, quae Illmus et Rmus Dnus Regins Genlis Visitator invevenit, sunt prout sequuntur, quae pro faciliori intelligentia vulgari idiomate describuntur:

Jocalia, et Supellectilia.

Oro lavorato

Una sfera gemmata di pietre granate, berilli, e smalto, foderata dietro di rame dorato, col piede di argento, e rame, pure dorato, e gemmato, fatta per devozione del quondam Rev. Decano Cimino, il quale dispose, che detta sfera si potesse una volta l'anno accomodare alla Chiesa di S. Maria di Gesù, di peso lib. 17 11. . . . . lib.	17	11	»
Due anelli d'oro lasciati alla Chiesa dal fu Monsignor Consaga con pietre ordinarie, una rossa, e l'altra verde, di pèso onc. due. . lib.	»	2	»
Un piccolo reliquiario rotondo con una cateniglia d'oro, e con cristallo nella parte anteriore, ove si conserva una reliquia d'osso di S. M. Maddalena, di peso. . . . . lib.	1	2	»
In tutto sono lib.	18	1	2

argento lavorato

Calici

Un calice grande antico con piede, e patena di argento dorato dentro, e fuori, che per antica tradizione si sa essere stato legato dall'Illmo Monsignor Gonzaga di peso . . . . lib.	4	2	10
Altro calice con filagrana, e le armi in piede di Monsig. Moscella con sua patena dorata sotto, e sopra di peso lib. due, onc, 5. 1 . lib.	2	5	1
Altro calice con piede, e patena di argento dorato dentro, e fuori colle armi di Monsig. d'Aragona di peso. . . . . . lib.	1	10	3
Altro calice con piede, e patena di argento dorati dentro, e fuori, colle armi di Monsig. Branciforti, di peso . . . . . . lib.	2	»	1
Altro calice col piede e patena di argento dorati dentro, e fuori, liscio senza armi di peso . . . . lib.	1	9	»
Altro calice col piede e patena di argento dorati dentro solamente colle armi di Monsig. Quero di peso . . . . lib.	1	10	2
Altro calice col piede e patena di argento dorati dentro, e fuori, colle armi di Monsig. d'Aragona, di peso. . . . . lib.	2	»	1
Altro calice col piede, e patena di argento dorati dentro, e fuori, colle Armi di Monsig. Roano, di peso . . . . . . lib.	1	11	2
Altro calice con piede, e patena di argento lisci dorati dentro. e fuori, enza armi; di peso lib. 2 6. . . . . iib.	2	6	»

Altro calice con piede, e pàtena di argento dorato dentro, coll'imagine

di S. Nicolò, per essere della cappella dello stesso Santo, di peso. lib. 1 11 4/5

Altro calice col piede, e patena di argento dorato dentro, e lavorato al di fuori, legato dal fu Rmo Vicario generale Orioles per uso delli Rmi Capitolari nelle messe solenni di peso. . . . . lib. 2 9 2

Altro calice colla sola coppa, e patena di argento dorata dentro, ed il piede di rame, di peso il solo argento. . . , . . lib. » 10 2

Altro calice colla sola coppa, e patena di argento dorato dentro, di peso il solo argento . . . . lib. » 9 3

Altro calice, come sopra . . , . . , . lib. » 8 1/5

Altro calice uguale. . . . . lib. » 8 1/5

Altro calice colla sola coppa, e patena di argento. . . lib. » 7 3

Pissidi

Una pisside grande di argento liscio, col piede pure di argento, dorato dentro di peso . . . . lib. 2 9 3

Altra pisside mezzana col piede di argento, di peso . . lib. 1 8 »

Altra pisside dorata dentro, e fuori per il SS. Viatico, col piede di argento di peso . . . . lib. 1 1 1

Una bussoletta di argento rotonda dorata dentro per conservazione del perpetuo, di peso . . . . lib. » 5 3

Una sfera moderna col piede di argento lavorato, ritoccato d'oro con tre statuette sollevate in piedi nuovamente fatta, ed ingrandita colla limosina di un devoto, di peso. . . . . lib. 6 8 »

Un bicchiere di lanua di argento liscio per purificarsi le mani il Sac. che fa le communioni, dato per limosina da un devoto, di peso. lib. » 2 »

Un piattino di argento liscio per stare sotto detto bicchiere, dato per limosina dallo stesso devoto di peso. . . . . . . lib. » 5 3

Un vasetto di argento per l'estrema unzione, col coverchio, di peso. lib. » 5 1

Altro vasetto di argento col coverchio di peso . . . lib. » 3 3

Un altro vasetto di argento liscio per riporvi il sale benedetto, di peso . . . . lib. » 6 1

Una cassettina di argento di forma ovata a baulletto, colla croce di sopra, di peso lib. 1. 1. 1. inclusi li vasettini degli olii santi che vi sono dentro, quali servono per il Battesimo . . . . lib. 1 1 1

Una cocchiara di argento a mezz'arancio col manico tondo, palmo uno di lunghezza, per prender l'acqua battesimale, di peso . . lib. » 4 »

Una chiave di argento per il portellino del tabernacolo di peso. lib. » 1 »

Tre fiaschi grandi di argento liscio di forma uguale con suoi coverchi, per conservare gli Olii Santi, colle armi in ognuno di essi dell'Illmo e Rmo Monsignor Valguarnera, di peso . . . . lib. 17 3 »

Un bicchiere di argento a barchetta con due manichelli, colle armi di Monsignor Valguarnera, di peso . . . . lib. » 4 1/2

Un mutino di argento per gli Olii, ed una paletta per il balsamo, di peso . . . . lib. » 4 »

Una crocchiolina di argento colle armi di Monsignor Mira per uso degli Olii, di peso. . . . . lib. » 1 1

Un bacolo Vescovile di argento lavorato, di peso . . . lib. 7 3 »

Una palmatoria di argento con una catenella, e mollettina da smeccare di peso . . . . lib. » 6 3

Un piattino di argento liscio coll' immagine del SSmo Salvatore per uso delle ampolline, di peso . . . . lib. 1 10 »

Una bussoletta di argento liscio col coverchio delle ostie della Sacrestia, di peso. . . . . lib. » 7 »

Una sottocoppa di argento piccola, legata dal Rmo Ciantro Fiore, di peso . . . . lib. 1 5 »

Una pace di argento dorato per li giorni Pontificali, di peso . lib. 1 6 3

Un'altra pace più piccola per li giorni canonicali, di peso . lib. 1 2 1

Un piattino grande di argento lavorato, e dorato, di forma ovata, lasciato alla Cattedrale dal fu Monsignor Gonsaga, di peso . . . lib. 7 3 »

Un bocale a barchetta di argento lavorato, e dorato, legato pure dal d. Monsignor Gonsaga, di peso. . . . . lib. 3 2 »

Un altro piatto grande di argento lavorato, e dorato, legato alla Cattedrale dal fu Rmo Decano Bonchochea, di peso. . . . lib. 4 11 »

Un bocale di argento dorato, lavorato, ugualmente al piatto, legato dal suddetto Decano. di peso . . . . lib. 2 2 »

Altro piatto grande di argento liscio, legato alla Cattedrale dal fu Rmo Vicario Generale Orioles, di peso . . . . lib. 4 2 »

Un secchietto di argento liscio per l'asperges, di peso . . lib. 2 10 »

Una spongia di argento del detto secchietto di peso . . lib. » 11 »

Un altro secchietto di argento lavorato per il SSmo Viatico, fatto per limosina del quondam Vincenzo Costa di peso . . . . . lib. 1 6 1

Una spongia di argento per detto secchietto, fatta dal medesimo, di peso . . . . lib. » 6 3

Una campana di argento colla maniglia di legno, fatta dal suddetto di Costa per accompagnare il SSmo Viatico, di peso . . . lib. 2 5 2

Un tosellino di argento lavorato, con tre campanelle pendenti fatto per il SSmo Viatico, colla limosina di alcuni particolari devoti, di peso. lib. 9 4 3

Una croce col crocifisso di argento colle armi di Monsignor Mira, che serve per le processioni solenni, di peso . . . . . . lib. 7 2 »

Un'altra croce di argento, col piede, e crocifisso di rame dorato, per associare li defonti, di peso. . . . . lib. 2 6 »

Incenzieri

Un incensiere di argento con sue catenelle di peso . . lib. 1 10 1

Un altro incensiere come sopra di peso . . . . lib. 1 10 »

Un altro incensiere come sopra di peso . . . . lib. 1 11 »

Una navetta di argento col suo piede liscio, e cocchiarina di peso. lib. 1 5 1

Altra navetta come sopra inclusa la cocchiara. . . . lib. 1 3 2

Una coronella di argento, lavorata per la statuetta di marmo di Maria Vergine nella Sacrestia dei Canonici, di peso assieme col diadema del Bambino . . . . lib. » 3 »

Corone

Una corona grande di argento lavorata con alcune pietre grosse ordinarie che sono n. dieci, di peso. . . . . lib. 1 8 »

Una corona grande all'imperiale di argento dorato, e smaltato con di-

verse pietre ordinarie fatta per divozione del fu Decano Cimino di peso. lib. 7 11 »

Altra corona più piccola di forma uguale fatta per divozione del suddetto Cimino di peso . . . . lib. 3 6 »

Una statua di S. Stefano, metà di legno, e metà di argento, con suo diadema in testa, e colla propria reliquia in petto, peso del solo argento . . . . lib. 12 » »

Altra statua uguale di S. Lorenzo col diadema in testa, e colla propria reliquia in petto, di peso il solo argento. . . . . . lib. 11 10 »

Una paranza di candelieri di argento grandi per l' altare maggiore lavorati di forma uguale, di peso come siegue.

Primo candeliere, di peso	lib.	9	6	»
2. Candeliere, di peso.	lib.	9	6	»
3. Candeliere, di peso	lib.	9	6	»
4 Candeliere, di peso	lib,	9	6	»
5 Candeliere, di peso . . . . r	lib.	9	6	»
6 Candeliere, di peso	lib.	9	6	»
7 Candeliere, di peso	lib.	9	»	»
In detto candeliere vi sta la croce				
Croce del detto, e crocifisso, di peso	lib.	5	2	»
Coccano per la settima candela del ponteficale, di peso . .	lib.	»	6	»
Candelieri piccoli per sopra il tosellino dell'Esposizione, di peso.	lib.	»	11	3
Candelieri grandi per l'accoliti n. 2 di forma uguale, di peso il primo	lib.	13	4	»
Il secondo lo stesso	lib.	13	4	»
Una paranza di sei vasi di argento con suoi manichi di manifattura uguale, di peso.	lib.	2	9	2
Il primo solo argento, di peso	lib.	2	9	2
Il secondo	lib.	2	9	2
Il terzo.	lib.	2	9	2
Il quarto	lib.	2	9	2
Il quinto	lib.	2	9	2
Il sesto.	lib.	2	9	2

Reliquiarii

Un ostensorio di reliquie con quattro fiori a lettere, col piede di rame dorato, di peso il solo argento.	lib.	1	9	»
Una croce di argento col cristallo, ove sta la reliquia del SSmo Legno della Croce, di peso. . . . . ,	lib.	2	»	3
Piede di argento di detta croce con due statuette a latere, di peso.	lib.	3	6	»
Una croce di argento dorato, ove in mezzo sono collocate le spine, di peso.	lib.	1	10	»
Un reliquiario colla veste di Maria SSma, di peso . . .	lib.	»	9	»
N. sei reliquiarii di forma uguale con piede di rame dorato: e colla cassa, ove sono le reliquie pure di rame, guarniti però attorno di argento lavorato, quale fu arbitrato dall'argentiere in tutto per lib. dieci, a ragione di lib. una, ed onc. otto per uno	lib.	6	10	»
Un reliquiario colla reliquia di S. Vito, di peso l'argento .	lib.	»	8	»

Lampieri particolari della Cappella del Venerabile n. 7

Primo Lampiere grande di argento, di peso . . . . . lib. 6 9 »
2. di peso. . . . . lib. 5 2 2
3. di peso . . . . lib. 5 2 2
4. di peso. . . . . lib. 3 9 3
5. di peso . . . . lib. 3 8 2
6. di peso . . . . lib. 3 1 2
7. di peso. . . . . lib. 3 1 »
Un dischetto di altare di rame giallo con alcune piancette di argento, arbitrate dall'argentiere per onc. 4. . . . . . . lib. » 4 »
Un crocifisso di argento sopra una croce di rame dorato con due statuette e latere di rame, colla faccia, mani, e piede di argento, arbitrato per lib. [illegible] 10 »

Ambra

Una corona d'ambra per la statua di Maria SSma, ed altra più piccola per il SSmo Bambino lib. una, onc. quattro, e quarti due.

Rame

Un crocifisso di rame dorato di lunghezza palmo uno sopra una croce d'ebbano, di peso . . . . lib. » 8 »
Una croce di rame dorato col piede, e due statuette a latere, di peso lib. » 3 »
Un dischetto di rame per l'altare, di peso . . . . lib. 1 2 »
Un faldistorio vescovile di rame colle armi di ferro, di peso il solo rame lib. 25 » »
Num. sei candelieri grandi di altari di forma, e peso ugnale, colle armi in piedi di monsignor Gonsaga, di peso . . . . . . lib. 130 9 »
Il settimo candeliere di forma uguale colla croce, e Crocifisso, di peso. . . . . lib. 52 » »
Due candelierotti piccoli di rame dorato antichi, di peso . lib. 1 8 »
Una braciere di rame vecchio per uso della Sacrestia, di peso. lib. 10 6 »
Una ninfa grande di rame giallo con n. quaranta braccia, quale perchè sta appesa in mezzo la nave della Cattedrale non si può pesare
Un lampierè grande sotto detta ninfa, di peso. . . . . lib. 15 » »
Lampieri piccoli posti in diverse cappelle, di forma liscia n. tredici di peso. . . . . lib. 15 10 »
Due lampieri moderni per la cappella del SSmo Crocifisso, di peso. lib. 7 11 »
Altri sei lampieri di rame perforato, quali sono particolari della cappella del Venerabile, di peso . . . . lib. 8 4 »

Bronzo

Candelieri di altare di forma ugnale n. sei, di peso. . . lib. 140 6 »
Il settimo candeliere di forma uguale colla croce, e Crocifisso piccolo, di peso. . . . . lib. 50 » »
Due corrole di bronzo per servizio di detta Chiesa, di peso . lib. 52 9 »

Campane

Campana grande della Cattedrale, detta la maggiore, lunga palmi sei, rotonda palmi sedici coll' impronta del SSmo Salvatore, e colle armi di Monsignor Branciforti, nominata *Agata*, fatta nell'anno. . .

Campana mezzana lunga palmi cinque, e quarto uno, rotonda palmi 14, coll'Impronta di Maria SSma Immacolata e colle armi di Monsignor Gisulfo, fatta nell'anno. .

Campana minore lunga palmi tre e mezzo, rotonda palmi dieci, colle armi di Monsignor Orlando nominata *Lucia*, fatta nell'anno. . .

Campane di vespro n. due, una coll'iscrizione a lettere impresse sopra detta campana *Salvator Mundi*, lunga palmi due, e mezzo, rotonda palmi sette.

Altra più piccola, lunga palmi due, rotanda palmi sei, ed un quarto, liscia.

Campane dette le *squiglie* n. due, una detta la *squiglia dei Canonici*, lunga palmo uno, e rotonda palmi due. L'altra detta la *squiglia de' giurati* della stessa forma, e misura.

Campana piccola, che dà il segno del coro, lunga mezzo palmo.

Altra campana eguale per dare il segno, quando esce la messa dalla sacrestia.

Una ruota di ferro con n. 36 campanelle, attaccate a detta ruota.

Ed altre n. sette campanelle di bronzo piccoline per le messe.

Stagno

Tre fiaschi di stagno di forma quadrata per gli Olii Santi, di peso.

Uno L. 5. 7	lib.	5	7	»
Altro L. 6. 4.	lib.	6	4	»
Altro L. 6.	lib.	6	»	»
N. sei piatti piccoli di stagno uguali di forma ovata per le ampolline, di peso.	lib.	16	»	»
Un fiasco ovato per il vino delle messe.	lib.	6.	»	»

Ferro

Una grada grande di ferro, posta nella cappella dell'Angelo Custode, quale non si può pesare.

Una grada, seu recinto di verghe di ferro attorno il fonte battesimale.

Una catena di ferro, che mantiene appesa la ninfa in mezzo la Chiesa.

Due carrole antiche.

N. sei bracci piccoli di lampade. Ed una cocchiara per il fuoco.

Vesti sacre per il giorno Ponteficale, Decanali, Canonicali, e per il giornale.

Ponteficale bianco

Di alame di argento asprinato, e gallonato d'oro, fatto dal quondam Monsignor Muscella Vescovo di questa Cattedrale.

Un piviale.
Una pianeta.
Quattro tonicelle.
Due stole.
Tre manipoli.
Un grembiale.

Un piviale di terzanello bianco, senza fodera.
Una pianeta riccamata d'oro, argento, e fiori di seta, col fondo di raso bianco.
Una stola riccamata uguale della pianeta.
Un manipolo riccamato come sopra. Una borsa riccamata c. sopra.
Un sopracalice riccamato c. sopra. Una palla riccamata c. sopra.
Una pianeta riccamata d'oro, e fiori di seta col fondo di raso bianco, fatta da Monsignor Sanz.
Una stola eguale riccamata. Un manipelo eguale.
Un grembiale di alame di argento, gallonato d' oro.
Una fodera di Messale di damasco, gallonato d'oro.
Un velo di spalla asprinato.

Ponteficale di damasco bianco, soglio, parapolvere, ed altri, come siegue, fatti da Monsignor Valguarnera per il Giovedì Santo.

Un parapolvere per l'altare maggiore con gallone, e frinza di seta.
Un foglio trinato con gallone, e frinza d'oro.
Una veste di cattedra gallonata d'oro. Un piviale gallonato d'oro per il Vescovo.
Nove piviali gallonati d'oro per li Canonici.
Un piviale gallonato di seta per il Bacoliere.
Una pianeta gallonata di gallone largo d'oro per Monsignore.
Una stola uguale alla pianeta per Monsignore.
Un manipolo uguale come sopra.
Quattro tonicelle gallonate d'oro per li Canonici.
Una stola gallonata d'oro per il Canonico Diacono.
Due manipoli gallonati d'oro per li Canonici assistenti.
Diciassette tonicelle gallonate di seta per li Diaconi, Suddiaconi, ed accoliti.
Sette stole gallonate di seta per li suddetti Diaconi.
Dodici pianete gallonate di seta per li Presbiteri degli Olii Santi.
Dodici stole gallonate di seta per li medesimi.
Dodici manipoli come sopra.
Un grembialo gallonato di gallone largo d'oro.
Tredici autealtari gallonati di seta per tutte le cappelle della Cattedrale.
Un faldistorio di legname dorato.

Decanale bianco

Di broccato d'oro con fiori, e seta, gallonati d'oro.
Un piviale. Due stole.
Una pianeta. Tre manipoli.
Due tonicelle. Una borsa.
Un sopracalice.
Un piviale di damasco bianco, gallonato d'oro senza fodera.

Canonicale bianco

D'alame di argento gallonato d'oro. Tre stole.
Un piviale. Tre manipoli.
Una pianeta. Una borsa.

Una stola gallonata d'oro per il Canonico Diacono.
Due manipoli per li due Canonici assistenti.
Nove piviali gallonati d'oro per li Canonici.
Un piviale gallonato di seta per il bacoliere.
Due tunicelle gallonate di seta per li Canonici.
Quattro ant'altari gallonati di seta.

Decanale, e Canonicale rosso.

Due piviali di terzanello gallonati d'oro.
Due tunicelle usate di terzanello, gallonate d'oro.
Una stola gallonata d'oro.
Una pianeta d'alame d'oro con fiori di seta, ed oro, gallonata d'oro, che fu di Monsignor Orlando.
Una stola come sopra.
Un manipolo come sopra.
Una pianeta usata d'alame rossa, ramiata e gallonata d'oro.
Una stola, ed un manipolo uguali.
Quattro pianete di damasco cremisi, gallonate d'oro.
Quattro stole, e quattro manipoli di damasco cremisi, uguali.
Tre pianete di terzanello rosso ondiato, gallonato d'oro.
Tre stole, e tre manipoli, gallonati d'oro come sopra.
Una pianeta di terzanello rosso ondiata, gallonata di gallone d'oro stretto.
Una stola, ed un manipolo con frinzetta d'oro, uguali.
Due veli rossi usati.

Vesti Sacre giornali rosse.

Due tonicelle di damasco rosso usate con gallone di seta.
Una stola, ed un manipolo uguali.
Sette pianete di damasco rosso, gallonate di seta, usate.
Sette stole, e sei manipoli di damasco rosso come sopra.
Otto piviali usati di terzanello rosso per li cantori del Decanale, Canonicale e giornale, gallonati di seta.

Vesti di color verde per Monsignore.

Una pianeta di color verde gallonata d'oro del fu Monsignor Muscella.
Una stola, ed un manipolo uguale.

Vesti di color verde

Quattro pianete di terzanello verde ondiate, usate, gallonate d'oro.
Quattro stole, e quattro manipoli.
Una pianeta di terzanello verde gallonata d'oro stretto, colle armi di Monsignor Corsetto.
Una stola uguale con frinza d'oro all'estremità.
Un manipolo uguale alla stola.
Una pianeta a due faccie, cioè ad una parte di terzanello verde, e dall' altra violace con gallone d'oro.

Una stola, ed un manipolo come sopra.

Vesti verdi per il giornale

Tre piviali di damasco verde, gallonati di seta.
Due tunicelle.
Una stola.
Due manipoli uguali alle tunicelle come sopra.
Due tunicelle di velluto antiche, ricamate, con frinzetta d'oro.
Due pianete verdi, una di terzanello, e l'altra di damasco, gallonate di seta.
Due stole, una di terzanello, e l'altra di damasco.
Duo manipoli uguali come sopra.
Sei pianete.
Sei stole.
Sei manipoli di damasco gallonate di seta.
Un velo di spalla gallonato di bianco.

Pontificale violaceo

Un piviale d'alame di argento gallonato d'oro.
Una pianeta d'alame di argento gallonata d'oro.
Una stola, ad un manipolo uguali come sopra.
Un grembiale d'alame di argento, gallonato d'oro.
Due fodere del messale del medesimo drappo, gallonato d'oro.
Una fodera di Messale di terzanello gallonato d'oro.

Decanale e Canonicale violaceo

Un piviale di damasco usato, gallonato d'oro
Un piviale di tabì gallonato d'oro per li Cananici defunti.
Una pianeta di raso asprinato gallonato d'oro.
Una stola, ed un manipolo uguali alla medesima.
Due tunicelle di terzanello gallonate d'oro.
Una stola, e due manipoli come sopra.
Una pianeta di damasco con fioretti d'oro, gallonata d' oro, colle armi di Monsignor Mira.
Una stola uguale alla pianeta con frinzetta d'oro.
Un manipolu uguale alla stola.
Due pianete usate di damasco, gallonate d'oro, e dalla parte di fuori girate di frinza d'oro.
Due stolo, e due manipoli come sopra.
Tre pianete di damasco usate, gallonate d'oro.
Tre stole, e tre manipoli uguali, e due veli di spalla.

Vesti Sacre di color violaceo per il giornale

Due tunicelle di damasco, gallonate di seta.
Due manipoli di damasco come sopra.
Una pianeta di damasco, gallonata di seta.

Uoa stola, ed un manipolo come sopra.
Una pianeta di terzanello gallonata di seta.
Uoa stola, ed un manipolo uguali.
Due piaoete di damasco per le Messe Caotate di Quaresima, e Quattro tempi, gallonate di seta.
Una stola, e due manipoli come sopra.
Uno stoloue di damasco gallonato di seta.
Sei piaoete usate di damasco gallooate di seta.
Sei stole di damasco gallonate di seta.
Sei manipoli uguali delle stole.
Quattro piviali usati di damasco, gallonati di seta.

Pontificale di color nero

Uo piviale usato d'alame d'oro, gallonato d'oro.
Tre pianete usate d'alame di argento, gallonata d'oro.
Tre stole, e tre manipoli uguali alle pianete.
Uo tosello per il soglio Vescovile di felba usata, gallonato d'oro.
Uno stirato di terzaoello violaceo, gallonato con sua frioza d'oro.
Due piaoete nere di alame, gallooate d'oro, in uoa delle quali vi sono le armi di Monsignor Muscella.
Due stole del medesimo drappo.
Una borza d'alame d'oro, gallonata d'oro.

Decanale, e Canonicale nero

Un piviale di velluto usato, gallooato d'oro.
Una pianeta di velluto usato gallooata d'oro.
Due tuoicelle di velluto usato, gallooate d'oro.
Due stole di velluto gallonate d'oro.
Tre maoipoli uguali alle stole.
Quattro pianete di damasco nero, gallonate d'oro.
Quattro stole uguali alle pianete.
Quattro manipoli come sopra.

Vesti Sacre nere per il giornale.

Un piviale di damasco usato, gallonato di seta.
Due tunicelle noticbe ricamate di seta a color d'oro
Due pianete di damasco nero usate gallonate di seta.
Due stole di damasco usate, gallonate di seta.
Due maoipoli uguali alle stole.
Cinque pianete usate di damasco, gallonate di seta.
Cinque stole e cinque manipoli usati come sopra.

Toselli giornali

Un tosello di velluto rosso usato per la sedia reale.

Un tosello di alame di argento di color bianco vecchio per la Sedia Vescovile.
Una veste di cattedra di damasco bianco, usata, gallonata d'oro.
Uno stirato di terzanello rosso usato con frinzetta d'oro.

Pulvinarii

Quattro pulvinari rossi, vecchi.
Quattro pulvinari di felba di color murato con suoi mazzetti usati.
Un pulvinare piccolo usato di damasco bianco, e rosso a due facce, gallonato d'oro, per il faldistorio.

Baldacchini

Un baldacchino d'asperino bianco a color di perla, adornato di frinzetta di seta, ed oro con mazzetti uguali alla frinza, foderato di terzanello cremisi a sei aste.
Un baldacchino di terzanello bianco usato, senza fodera, gallonato di frinzetta di seta, ed oro a 6 aste.
Un baldacchino di terzanello ondiato violaceo senza fodera, adornato di frinzetta, e mazzetti di seta, ed oro, a 6 aste.
Un baldacchino nuovo d'asperino incarnato, adornato di frinzetta, e mazzetti di seta, ed oro, foderato di terzanello torchino a quattro aste, fatto da alcuni particolari devoti per il SSmo Viatico.
Un baldacchino giornale per il SSmo Viatico col fondo bianco ramiato di rosso, foderato di tela rossa, e adornato di frinzetta di seta a quattro aste.

Tosellini

Un tosellino di damasco cremisi, gallonato d'oro, usato.
Un tosellino di damasco bianco adornato con ricamo d'oro, e di argento, usato.
Un tosellino di damasco violaceo, gallonato d'oro per l'esposizione del Legno della Santa Croce.
Un tosellino di broccato d'oro, e di argento usato, gallonato con frinzetta d'oro, e di argento per il SSmo Viatico.

Stendardi, Stendardelli, ed altri, che seguono per il SSmo Viatico.

Uno stendardo d'alastra bianco, foderato di rosso girato di frinzetta di seta bianca, e rossa foderato di terzanello acquamarina, e sua asta.
Sei stendardelli del medesimo drappo con frinzetta, e fodera come sopra, e sue aste.
Uno stendardo di drappo alla Signoria fasciato di diversi colori con frinzetta di seta rossa, e bianca, usato, con sua asta.
Due stendardelli di drappo, e sue aste.
Uno stendardello di damasco rosso vecchio.
Una mantelletta per li Cappellani di alame di argento, fiorata di seta con frinza di oro, foderata di terzanello color di cassia.
Un'ombrella di drappo alla persiana, nuova con suoi fiori di seta, foderata di terzanello incarnato, con suoi mazzetti di seta piccoli
Un palietto di drappo come sopra foderato.

Un palietto di raso alla persiana, fiorato di seta, foderato di terzanello verde.
Un velo di spalle bianco, fasciato.

Ant'Altari bianchi

Un ant' altare col fondo di argento ricamato di coralline, e fiori di seta, fatti da Monsignor Orlando per il Ponteficale.
Un ant'altare di broccato d'oro, gallonato d'oro, per li Decanali.
Un ant'altare d'alame di argento asprinato vecchio con fiori di seta, e frinzone d'oro.
Un ant'altare Canonicale d'alame di argento gallonato d'oro.
Un ant'altare di drappo a mille fiori di seta, gallonato di seta.
Un ant'altare d'alame di argento vecchio con fiori di seta.
Un ant'altare d' alame di argento vecchio, gallonato d'oro per la cappella di S. Nicolò.
Un ant' altare di felba bianca ramiato, fatto in tempo dell'Illmo e Rmo Monsignor Gonsaga.
Dodici ant' altari di damasco bianco, e rosso ordinarii vecchi gallonati di seta.

Ant'Altari Rossi

Un ant'altare di asperino rosso con suo frinzone d'oro, e ricamato per li Ponteficali.
Un ant' altare di damasco rosso, gallonato d'oro per li Decanali, e Canonicali.
Un ant' altare di alame rosso, vecchio, con gallone di argento, e frinza, colle armi di Monsignor Branciforti.
Un ant' altare di alame di argento con fiori di argento, senza gallone.
Un ant' altare di felba rossa con frinza di seta vecchia.
Un ant' altare di damasco rosso vecchio con poco gallone d'argento.
Un ant' altare di raso liscio vecchio, e dall' altra parte a color di perla ramiato di rosso sfaviolo con gallone d'oro.
Dodici altri servirono per rappezzare gli altri.

Ant'Altari Verdi

Un ant'altare di color verde, gallonato d'oro.
Un ant'altare a due facce, da una parte verde, e dell'altra violaceo, gallonato d'argento.
Sette ant'altari di damasco verde gallonati di seta.
Due ant'altari di damasco gallonati di seta, e colle armi di Monsignor Branciforti.
Due ant' altari di damasco gallonati di seta.
Due ant' altari di terzanello, vecchi, verdi, uno dei quali è gallonato di gallone d'oro falso.

Ant'Altari di color nero

Un ant' altare di felba nera, con frinzone, e gallone d' oro con figure della morte.
Un ant' altare di terzanello nero vecchio con frinza di seta.

Ant' Altari Violacei

Un ant' altare con frinza e gallone d'oro.

Un cammise di Olanda con suo ammitto per li Canonici.
Due cammisi di Olanda per li Ministri delle messe cantate.
Due cammisi usati di tela ordinaria.
Quattro cammisi di tela ordinaria per li RR. Sacerdoti.
Un cammise vecchio di tela ordinaria.
Sedici ammitti usati di tela ordinaria.
Sedici cingoli di filo grosso bianco.

Tovaglie di Altare

Una tovaglia usata di tela di Olanda guarnita per li giorni Ponteficali.
Una tovaglia vecchia guarnita per li giorni Canonicali.
Ventisei tovaglie di tela ordinaria usate per il giornale.
Due tovaglie di mano per li Canonici, e quattro per li Preti nella Sacrestia.
Un fazzoletto per li Canonici guarnito; e 29 per il giornale.

Corporale, Palle, e Purificatori

Cinque corporali di tela di Olanda nuovamente fatti.
Sedici corporali usati.
Quattro guarniti vecchi.
Sei per la cappella del Venerabile.
Quattordici palle di tela, guarnite, e 19 senza guarnizione.
Novanta purificatori nuovamente fatti, e 42 ordinarii usati.

Messali

Un Messale Pontificale con fodera di velluto.
Sei Canonicali, quattro usati, e due nuovi.
Undici Messali per li Preti, quattro nuovi, e sette usati.
Un Messale Carmelitano con fodera di velluto verde.
Tre Missaletti per li defonti dei Canonici.
Nove Missaletti dei morti per li Preti.

Libri di Coro

Un Breviario grande usato in foglio.
Un Breviario in foglio piccolo.
Un Breviario in foglio piccolo per il giornale.

Libri di Canto Gregoriano in foglio grande di carta reale.

Due per le Domeniche di tutto l'anno.
Due per li giorni festivi.

Antifonarii

Due antifanarii nuovamente fatti, e due usati.

Manuali

Due manuali nuovamente fatti.
Un manuale per li giorni di Domenica
Due manuali usati, uno per li Canonici, e l'altro per il giornale
Due Salterii usati

Parti di Pontificali

Tre parti di Pontificale di Monsignor Orlando
Tre parti di Pontificale di carattere Gallicano.
Cinque parti di Pontificale vecchi.
Due Canoni di Messa, e Preparatorii, uno di Monsignor Orlando, e l'altro di Monsignor Sanzo.
Un Direttorio.
Un Martirologio Romano.
Un Ottavario Romano.
Due paja di Aggiunta di Breviario
Due Rituali Romani, uno nuovo, e l'altro vecchio.

Carte di Gloria

Una carta di *Gloria* con cornice di cristallo, e specchio per i giorni decanali, col *'n Principio*, e *Lavabo*
Quattordici carte di *Gloria* con cornici dorati per il giornale

Cornici d'Ant'Altari

Una cornice intagliata, ed indorata per li giorni Ponteficali
Cornici indorate usate per il giornale.
Cornici indorate nuovamente fatte.

Quadri fuori gli Altari

Un quadro grande della Trasfigurazione sul Taborre
Un quadro grande di S. Pietro in vinculis.
Un quadro mezzano di Maria SS.
Un quadro mezzano di G. C. N. S. sceso della croce
Un quadro piccolo della Maddalena
Un quadro grande della Presentazione di Maria SS.
Un quadro piccolo colla cornice di cristallo, e coll'immagine di Maria SSma
Un quadro mazzano dei SS. Pietro, e Paolo.
Un quadro grande di S. Ursola, e sua compagnia.
Un quadro piccolo di S. Giovanni Evangelista.
Un quadro piccolo del fu Monsignor Corsetto nella cappella dell'Angelo Custode.
Un quadro grande di Monsignore Muscella in sacrestia.
Un orologio piccolo sopra la cascia di legname con mazzare di piombo, che sta

vicino la Sacrestia per comodo del Coro.
Un pulpito amovibile nuovamente fatto.
Nove confessionali uno nuovo, e gli altri vecchi.
Otto boffette grandi, e piccoli.

Candelieri di Altare

N. 106. Candelieri usati dorati tra grandi, e piccoli.
N. 48 Candelieri nuovamente fatti dorati
N. 140 Vasetti usati di legno dorato.
N. 48 Vasetti nuovi di legno dorato.

Ramette

N. 59 Ramette di carta usate
N. 76 Ramette di carta, e stagnuolo nuove.
N. 6 Rami di smalto per il Ponteficale.

Torcieri

Otto torcieri grandi, e mezzani.
N. 14 Dischetti di legno per le Messe.
N. 3 Dischi grandi per il Coro.
N. 12 Pedane di legname usate.
N. 40 Altaretti conservati in una cassa

DE EXPENSIS PRO CULTU DIVINO

Haec Ecclesia Cathedralis nullos redditus peculiares pro Divino Cultu possidet, sed ejus expensae omnes spectant ad Mensam Episcopalem, qua de re pèr eam modo dantur.

Pro festivitate SS. Salvatoris	on7	40	»	»
Quatuor Clericis pro Baldachino, cum infertur Viaticum. .	on7	12	»	»
Pro cera, et oleo.	on7	140	»	»
Pro Missa Cantata in qualibet Feria V cum expositione SS.Sacramenti	on7	24	»	»
Pro hostiis	on7	3	22	»
Organistae, et pro musica	on7	39	»	»

Teneturque substinere omnes alias necessarias expensas pro Divino Cultu.
Cum Illmus et Rmus Dnus Reg. Generalis Visitator perlustrasset expensas Divini Cultus, praecepit, atque mandavit.
Quod expensis omnibus pro Divino Cultu Mensa Episcopalis sit obnoxia, nec quidquam pro eo, et mercede servientium subministretur ex Massa pro fabricis.

§. IV.

De Oneribus, et Celebratione Missarum

Visitavit insuper Illmus et Rmus Dnus Reg. Genlis Visitator onera Missarum, et anniversariorum, eaque invenit, quae sequuntur.

Ex legato unc. 12 annualium quondam Decani D. Petri Cimine Missa una quotidiana celebranda per Capitulum in altari S. Mariae de Gibilmanna hujus Cathedralis.

Item legatum annuarum unc. sex Antonii Pizzuto pro tot Missis celebrandis in altari majori hujus Cathedralis.

Item legatum unc. 10 11. quondam D. Julianuis Antonii Dulci pro tot Missis celebrandis.

Item decantantur solemniter ab octo Canonicis per turnum Missae triginta tres statis diebus cujuslibet anni pro Rege fundatore, et Benefactoribus

Item tenentur celebrare Anniversarium cum officio defunctorum cum magna solemnitate, et pompa die 27 Februarii cujuslibet anni pro Rogerio Rege.

Perlustratis itaque libris dictorum onerum, et satisfactionis, ac discussis relationibus praesentatis in Officio Sanctae Regalis Visitationis, Illmus et Rmus Dnus Reg. Genlis Visitator praecepit, atque mandavit

Quod fiat è carta reali liber legatorum, et onerum Missarum omnium in Cathedrali peragendarum, adnotatis eorum origine, scripturis, bonis, redditibus etc. atque ex ejusmodi libro in archivio Ecclesiae servando extrahatur tabella onerum, publicè perpetuoque in sacristia prostratura, nec non extrahantur singulis annis libelli, in quibus celebratae Missae erunt adnotandae.

Ad haec decrevit Illmus et Rmus Dnus Visitator, quod quicumque celebraverit in satisfactionem praedictorum onerum, propria manu id adnotare debeat, statim peracta Missa, super quo invigilari a Sacrista diligenter pro zelo suo curabit Episcopus, alioquin adnotatio aliter facta celebrationem minime probet.

Deputabit quoque Episcopus in principio cujuslibet anni duos de corpore Capituli, qui annualem curam librorum satisfactionis ad formam instructionis a Sacra Congregatione alias emissae gerant, satisfactiones revideant, singulisque trimestribus de illis ad ipsum Episcopum referant, cujus subinde erit, mediis opportunis morosos ad subitam satisfactionem compellere

Quod solemne anniversarium Regis Rogerii die 27 februarii cujuslibet anni magna pompa peragatur Officii, et missam sollemniter cantantes cum adsistentia Episcopi, quandoque legitimum impedimentum non fuerit.

§. VII.

De Seminario Episcopali

Cum Regius Visitator Franciscus Puteus in hujus Ecclesiae lustro Seminarium Clericorum erectum non inveniret juxta Tridentini Concilii ordinationem, et Regis Catholici mandatum, de construendis Seminariis in omnibus Siciliensibus Episcopatibus, constructionem Seminarii in Cephaludensi civitate ordinavit; hujusmodi ergo ordinationibus Episcopus Cephaludensis Franciscus Gonzaga obtemperans, Seminarium extruere coepit prope Conventum S. Dominici, quod jam tempore Visitationis Philippi Jordii extabat, pro cujus substentatione subministrabantur ex Mensa Episcopali annuae unciae octuaginta. Subinde Episcopus D. Petrus Corsettus praedictum Seminarium Palatio Episcopali conterminum construere voluit, quod tandem modernus Episcopus summo zelo, et pietate reaedificavit majori comodo, nobilissimaque forma. In eo autem ob novam non adhuc sunt Clerici admissi, qui mox intrare possunt. Extant tamen Scholae Grammaticae, Philosophiae, et Theologiae, et jam electi sunt Deputati pro ejus regimine ad tenorem praescripti Concilii Tridentini.

Pro hujus autem Seminarii substentatone, quoniam fuerunt aggregati novi redditus nonnullorum Conventuum suppressorum, ac beneficii S. Jacobi Apostoli, qui minime sufficere possunt, fuit semper in usu taxa super redditibus omnium Ecclesiarum, locorum piorum, Monasteriorum, Beneficiorum, Abbatiarum etiam Regalium civitatis Cephaludi, et Dioecesis. Taxa autem est prout sequitur.

Taxa.

Cephaledis.				
E mensa Episcopali.	onz	8	»	»
Ex Decanatu.				
Ex Archidiaconatu.				
Ex Theologali.				
Ex octo Canonicatibus.				
E Praebendatis viginti.				
Ex Semipresbyteris simplicibus octo.				
Ex Semipresbyteris Regalibus quinque.				
Ex prioratu SS. Cosmae, et Damiani	onz	»	16	10
Ex beneficio S. Blasii.	onz	»	1	10
Ex beneficio S. Mariae Maddalenae.	onz	»	9	»
Ex beneficio SS. Philippi, et Jacobi.	onz	»	4	»
Ex Beneficio della Chierica.	onz	»	2	»
Ex beneficio S. Barbarae.	onz	»	6	»
Ex benef. S. Margaritae.	onz	»	4	»
Ex benef. S. Nicolai in Cathedrali Ecclesia.	onz	»	24	»
Ex benef. S. Leonardi.	onz	»	21	10
Ex benef. Carmeli.	onz	»	16	»
Ex benef. SS. Conceptionis.	onz	»	1	10
Ex benef. Gargani in Ecclesia Annuntiatae.	onz	»	16	»
Ex Societate SS. Sacramenti.	onz	»	24	10
Ex Societate Rosarii.	onz	1	1	»
Ex Societate Trinitatis.	onz	1	7	»
Ex Societate de Itria.	onz	»	15	»
Ex Societate Purgatorii.	onz	2	11	10
Ex Archiconfraternitate Annuntiatae.	onz	1	14	»
Ex Confraternitate S. Joannis Evangelistae.	onz	1	»	»
Ex Capella SS. Sacramenti.	onz	3	6	»
Ex Ecclesia S. Crispini.	onz	»	2	»
Ex Ecclesia S. Mariae de Jesu.	onz	»	9	»
Ex Ecclesia S. Josephi.	onz	»	1	10
Ex Ecclesia S. Joseph alla Galizza.	onz	»	1	10
Ex Ecclesia de Gratia.	onz	»	1	10
Ex Ecclesia Monasterii.				
Ex Ecclesia Abbatiae vulgo *della Badiola*.				
Ex Capella quatuor Coronatorum.				

Politium

Ex Ecclesia Matrici	on7	3	»	»
Ex eadem ob haereditatem di Vassallo	on7	1	»	»
Ex eadem ob haereditatem D. Vincentii Clariano	on7	»	14	»
Ex Ecclesia S. Mariae lo Castello	on7	»	9	»
Ex Ecclesia S. Ursulae	on7	»	18	10
Ex eadem ratione S. Mariae de Portu	on7	»	5	»
Ex Capella S. Gandolfi	on7	»	5	»
Ex Ecclesia S. Mariae lo Jesu lo Piano	on7	»	20	»
Ex Ecclesia S. Mariae Captivarum	on7	»	6	10
Ex Congregatione S. Gandolfi	on7	»	21	»
Ex eadem ob haereditem quondam Guarnuto	on7	»	16	10
Ex Congregatione S. Josephi	on7	»	10	10
Ex eadem ob haereditatem ejusdem Guarnuto	on7	»	16	10
Ex Ecclesia SS. Salvatoris	on7	»	10	»
Ex Ecclesia S. Pancratii	on7	1	27	»
Ex haereditate de Carteraci	on7	1	4	»
Ex Ecclesia S. Mariae dell'Audientia	on7	»	7	»
Ex Capella S. Gandolfi	on7	5	»	»
Ex Capella Sacramenti	on7	3	6	»
Ex haereditate Jo. Ant. Mancuso	on7	»	21	»
Ex Ecclesia S. Mariae de Gratia	on7	1	18	»
Ex Societate Montis Nobilium	on7	»	7	10
Ex Ecclesia, et Benef. Pictatis	on7	»	8	10
Ex domo Orphanarum	on7	»	13	10
Ex Ecclesia SS. Trinitatis Mansionis	on7	»	8	10
Ex Ecclesia, et Benef. S. Petri	on7	»	18	10
Ex Ecclesia SS. Trinitatis delli Scireni	on7	»	3	10
Ex Ecclesia S. Josephi della Martonica	on7	»	3	»
Ex Ecclesia Assumptionis in viridario di Cirillo	on7	»	5	»
Ex Ecclesia S. Annae in loco di Mancuso	on7	»	3	10
Ex Capella SS. Rosarii in Ecclesia S. Dominici	on7	1	10	10
Ex Monasterio S. Margaritae	on7	8	»	»
Ex Monasterio S. Mariae la Nuova	on7	4	»	»
Ex Ecclesia S. Jo. Baptistae	on7	»	8	10
	on7	38	16	

Caltavuturum

Ex Ecclesia Matrici	on7	2	28	10
Ex Capella Sacramenti	on7	1	19	10
Ex Monte Pietatis	on7	1	9	»
Ex Ecclesia SS. Annuntiatae	on7	»	18	»
Ex Ecclesia S. Mariae la Balata	on7	»	15	»
Ex Ecclesia SS. Salvatoris	on7	»	6	»
Ex Ecclesia S. Francisci de Paula	on7	»	10	10
Ex Capella Purgatorii in Ecclesia S. Petri	on7	»	3	»
Ex Ecclesia S. Annae allo Piro	on7	»	3	»

« Monasterio S. Mariae la Nova	onz	5	»	»
Ex Abbatia SS. Rosarii	onz			
	onz	12	16	10

Collisanus

Ex Ecclesia Matrici	onz	3	11	
Ex Capella SS. Sacramenti	onz	1	13	10
Ex Ecclesia Monasterii.	onz	2	27	»
Ex Ecclesia S. Johannis Baptistae.	onz	1	3	»
Ex Hospitali	onz	1	12	»
Ex Ecclesia S. Nicolai.	onz	»	9	»
Ex Ecclesia S. Mariae ad Nives.	onz	»	6	10
Ex Ecclesia S. Sebastiani, modo Colleg. Mariae	onz	»	7	»
Ex Ecclesia S. Jacobi.	onz	»	11	»
Ex Ecclesia S. Mariae de Gratia	onz	»	4	10
Ex Abbatia de Pedale.	onz	6	25	10
Ex Benef. S. Eliae, et S. Philippi.	onz	»	3	10
Ex Abbatia de Burgitabus.	onz			
	onz	18	13	10

Schalphanum

Ex Ecclesia Matrici.	onz	1	»	10
Ex Capella SS. Sacramenti	onz	»	15	10
Ex Ecclesia S. Philippi	onz	»	16	10
Ex Ecclesia S. Jacobi Majoris.	onz	1	4	»
	onz	3	6	10

Alia

Ex Beneficiali.	onz	2	12	»
Ex Ecclesia Matrici.	onz	1	7	»
Ex Ecclesia S. Annae	onz	»	7	10
	onz	3	22	10

Mons Major

Ex Abbatia S. Mariae de Angelis.	onz	3	3	»
Ex Ecclesia SS. Crucifixi.	onz	»	19	10
Ex Ecclesia Monasterii.	onz	3	29	»
Ex Ecclesia Matrici.	onz	4	7	10
Ex Oratorio SS. Sacramenti.	onz	»	15	»
	onz	12	12	»

Cratterium

Ex Ecclesia Parocchiali.	onz	»	16	»
Ex Societate SS. Sacramenti.	onz	»	17	10

Ex Capella SS. Sacramenti	onz	»	16	»
Ex Societate SS. Rosarii	onz	»	13	10
Ex Ecclesia S. Sebastiani	onz	»	8	10
Ex Ecclesia S. Jacobi	onz	1	6	10
Ex Ecclesia S. Michaelis Arcangeli	onz	»	10	»
Ex Ecclesia S. Nicolai	onz	»	4	10
Ex Ecclesia S. Leonardi	onz	»	3	»
Ex Ecclesia S. Andreae	onz	»	10	10
Ex Ecclesia S. Antonii Abbatis	onz	»	1	»
Ex Ecclesia S. Mariae de' Succursu	onz	»	3	»
Ex Benef. S. Coni	onz	»	18	»
Ex Benef. SS. Rosarii	onz	»	6	»
Ex Benef. S. Georgii	onz	»	6	»
	onz	5	19	»

Isnellus

Ex Ecclesia Matrice	onz	»	28	10
Ex Capella SS. Sacramenti	onz	»	25	10
Ex Ecclesia S. Sebastiani	onz	»	16	»
Ex Ecclesia S. Antonii	onz	»	4	»
Ex Ecclesia S. Michaelis Archangeli	onz	1	3	10
Ex Ecclesia S. Mariae de Gratia	onz	»	6	»
Ex Ecclesia S. Mariae de Jesu, et S. Jacobi Apostoli	onz	»	6	10
Ex Ecclesia SS. Annunziatae	onz	1	17	»
Ex Ecclesia S. Mariae Majoris	onz	1	1	10
Ex Benef. S. Mariae de Succursu	onz	»	2	»
Ex Benef. S. Leonardi	onz	»	4	10
	onz	6	25	»

Vallis lunga

Ex Ecclesia Matrici cum Beneficiali	onz	1	24	»
Ex Communia juxta dotationem	onz	»	3	»
Ex Capella SS. Rosarii	onz	»	3	10
Ex Capella Pueri Jesu	onz	»	2	»
Ex Societate SS. Sacramenti	onz	1	12	»
Ex Benef. S. Jo. Baptistae	onz	»	3	»
Ex Benef. S. Antonii	onz	»	18	»
		4	2	10

Pettinaeum

Ex Ecclesia Matrici	onz	3	7	»
Ex Ecclesia S. Nicolai	onz	»	27	10
Ex Ecclesia S. Catharinae	onz	»	4	»
Ex Ecclesia S. Stephani	onz	»	7	10
Ex Ecclesia S. Antonii	onz			
Ex Ecclesia S. Sebastiani	onz	»	16	»

Ex Ecclesia S. Olivae.	onz	2	28	10
Ex Benef. nuncupato *del cannone*.	onz	1	12	»
Ex Benef. S. Michaelis Arcaugeli.	onz	»	7	10
Ex Ecclesia Monasterii.	onz	2	23	»
Ex Abbatia S. Lucae.	onz			
	onz	12	13	»

Thusa

Ex Ecclesia Matrice.	onz	2	4	»
Ex Capella Sacramenti.	onz	2	7	»
Ex Capella Purgatorii.	onz	»	22	»
Ex Capella SS. Rosarii.	onz	1	16	»
Ex Ecclesia S. Johannis Baptistae.	onz	»	10	10
Ex Ecclesia S. Nicolai Myrensis.	onz	»	12	»
Ex Ecclesia S. Petri.	onz	»	11	»
Ex Ecclesia S. Antonii de Padoa.	onz	»	9	»
Ex Ecclesia S. Michaelis Archangeli.	onz	»	10	10
Ex Ecclesia S. Catarinae.	onz	»	10	»
Ex Ecclesia S. Antonii Abatis.	onz	»	6	»
Ex Ecclesia S. Crucis.	onz	»	4	»
Ex Ecclesia S. Josephi.	onz	»	2	10
Ex Ecclesia S. Juliani.	onz	»	2	»
Ex Ecclesia S. Sophiae.	onz	»	1	10
Ex Ecclesia Immaculatae Conceptionis.	onz	»	1	10
Ex Ecclesia S. Josephi.	onz	»	1	10
Ex Ecclesia S. Antonii.	onz	»	1	10
Ex Ecclesia S. Cataldi.	onz	»	3	»
Ex Ecclesia SS. Annunciatae.	onz	»	1	10
	onz	9	17	»

S. Stephanus

Ex Ecclesia Matrice.	onz	2	19	»
Ex Ecclesia S. Johannis Baptistae.	onz	»	22	»
Ex Ecclesia S. Sebastiani.	onz	»	18	»
Ex Ecclesia SS. Rosarii.	onz	»	10	»
Ex Ecclesia S. Crucis	onz	»	8	10
Ex Ecclesia Calvarii.	onz	»	2	10
Ex Ecclesia S. Mariae Septem dolorum	onz	»	3	»
Ex Ecclesia S. Antonii Abbatis.	onz	»	1	»
Ex Beneficio, seu Capella Philippi Ganco.	onz			
	onz	4	24	»

Castellutium

Ex Ecclesia Matrice.	onz	2	19	10
Ex Capella S. Lucae.	onz	»	13	»
Ex Ecclesia S. Michaelis Arcangeli.	onz	»	9	10

Ex Ecclesia S. Nicolai	on7	»	2	10
Ex ecclesia S. Mariae de commendatis.	on7	»	5	10
	on7	3	20	»

Rigitanum

Ex Ecclesia Matrici	on7	»	26	10
Ex Capella SS. Sacramenti.	on7	»	22	10
Ex Capella Purgatorii.	on7	»	1	10
Ex Ecclesia Carmeli.	on7	»	17	10
Ex Ecclesia SS. Annunciatae	on7	»	9	10
Ex Ecclesia S. Josephi.	on7	»	6	»
Ex Ecclesia S. Sebastiani.	on7	»	15	10
Ex Ecclesia S. Petri.	on7	»	20	10
Ex Ecclesia S. Catharinae.	on7	»	2	10
Ex Ecclesia S. Mariae de Pietate	on7	»	3	»
Ex Capella S. Antonii	on7	»	1	10
Ex Ecclesia S. Mariae de Portu.	on7	»	3	»
	on7	4	9	10

Motta

Ex Ecclesiis Matricibus	on7	»	3	»
Ex Fabrica ecclesiae Matricis Angelorum	on7	»	5	10
Ex Capella SS. Sacramenti in ecclesia Angelorum	on7	»	5	10
Ex Capella SS. Sacramenti in ecclesia S. Rochi	on7	»	4	10
Ex Capella Conceptionis in ecclesia Angelorum.	on7	»	2	10
Ex Fabrica ecclesiae Matricis S. Rochi	on7	»	4	10
Ex Capella Crucifixi in ecclesia S. Mariae Angelorum	on7	»	4	»
Ex Capella S. Mariae Carmeli	on7	»	5	10
Ex Ecclesia S. Petri.	on7	»	16	10
Ex Ecclesia S. Lucae	on7	»	12	»
Ex Ecclesia S. Antonii.	on7	»	6	»
Ex Ecclesia S. Sebastiani.	on7	»	7	10
Ex Ecclesia Monasterii	on7	»	18	»
Ex Societate animarum Purgatorii sub titulo S. Philippi Nerii.	on7	1	1	10
Ex Abbatia S. Mariae Angelorum seu de Sparto	on7			
	on7	6	6	10

Mistrecta

Ex Ecclesia Matrici	on7	3	24	»
Ex Capella SS. Sacramenti.	on7	2	18	10
Ex Ecclesia Monasterii	on7	3	19	10

Ex Ecclesia S. Nicolai Mirensis	onz	1	19	»
Ex Ecclesia S. Catarinae	onz	1	23	10
Ex Ecclesia S. Jo. Baptistae	onz	1	14	10
Ex Ecclesia Rosarii	onz	1	2	10
Ex Ecclesia S. Sebastiani	onz	1	4	»
Ex Ecclesia S. Rosaliae	onz	»	8	10
Ex Ecclesia S. Mariae de Luce	onz	»	17	»
Ex Ecclesia S. Crucis.	onz	»	2	10
Ex Ecclesia SS. Trinitatis	onz	»	1	»
Ex Ecclesia Purgatorii	onz	»	3	»
Ex Ecclesia Carmeli	onz	»	1	10
Ex Beneficio S. Mariae de Alto	onz	»	6	»
Ex Beneficio S. Antonii	onz			
Ex Ecclesia rurali S. Joseph, et S. Mariae	onz	»	3	»
	onz	18	18	»

Pollina

Ex Ecclesia Matrici	onz	»	23	»
Ex Capella SS. Sacramenti	onz	1	2	»
Ex Ecclesia SS. Rosarii	onz	»	6	»
Ex Ecclesia SS. Petri, et Pauli	onz	»	13	10
Ex Ecclesia S. Juliani	onz	»	12	10
Ex Ecclesia S. Philippi	onz	»	3	10
Ex Ecclesia Spiritus Sancti.	onz	»	6	»
Ex Altari S. Luciae	onz	»	3	»
Ex Altari S. Josephi	onz	»	3	»
Ex Altari S. Francisci de Paula	onz	»	1	10
Ex Monte Pietatis	onz	»	10	10
Ex Ecclesia Rosarii in loco di Vittimara	onz	»	1	10
Ex Abbatia S. Anastasiae	onz	5	6	»
Ex Beneficio Annunciatae	onz			
Ex Beneficio di Misericordia Marchionis Jeraci	onz			
	onz	9	2	»

Finalis

Ex Ecclesia Parochiali	onz	»	13	10

Roccella

Ex Beneficio, seu Cappellania	onz	»	12	»

Xillatum

Ex Beneficio S. Mariae de Catena	on7	»	18	»

Arminusa

Ex Capellania	on7	»	12	»

Fundacus novus

Ex Capellania	on7	»	12	»

Conventus suppressi, et uniti Seminario

Ecclesia S. Mariae la Catena S. Stephani olim Conventus S. Francisci.
Conventus S. Francisci Isnelli, olim Conventus S. Francisci.
Ecclesia S. Francisci Collisani, olim Conventus S. Francisci.

Redditus S. Andreae Apostoli, seu de Portu Salvo, olim ***Conventus*** *S. Augustini, suppressi, et uniti Seminario.*

A Mro Antonio Rinaldo super furno	on7	10	»	»
A Mro Mauro Nigrelli super taberna	on7	1	15	»
A domo locata orethenus Vincentio de Brocato	on7	2	»	»
A domo locata Mro Leonardo Lo Garbo	on7	1	10	»
A domo locata Mro Antonio Cirrito	on7	1	10	»
A loco olivarum in contrata S. Mariae de Jesu, seu *del Molinazzo*, ingabellata Mro Salvatori Restivo	on7	2	17	»
Super domo in strata Magdalenae a Bne D. Michaele Angelo Piraino, ratione census	on7	»	15	»
Super domo in strata *della Ciacioliva* ab Antonino Testa maritali nomine	on7	»	15	»

Inexigibiles

A Dominico Florio.	on7	2	»	»				
Ab Antonino Carozza	on7	1	»	»				
Ab haeredibus Mri Gandolfi Chianchiano	on7	»	15	»				
Ab haeredibus de Strino	on7	»	21	»				
A Michaele Salerno, et Josepho Festitta	on7	»	15	»				
Super olivis in contrata Sanctae Barbarae a Mro Antonino di Giraci, et D. Dominico Restivo					on7	»	7	10

Inexigibiles

Ab haeredibus Bartoli	on7	»	15	»

Ab haeredibus Mariae Seurto . . . . . onz » 15 »
Ab Ignatio de Vincentio super ejus vinea . . . . . onz » 2 »
A Josepha de Serio vidua quondam Josephi de Serio super domo in strata Judeae . . . . onz » 12 »
A D. Dominico de Bianca possessore vinearum quondam Mri Petri de Messina in contrata S. Nicolai . . . . onz » 15 »
Ab haeredibus quondam Canonici D. Scipionis Nigrelli, modo D. Stephano Marsala super olivis in contrata del Pisciotto . . . onz 1 » »

Inexigibiles

Ab haeredibus Jo. Baptistae Bozza . . . . onz » 12 »
A Josepho Magnicaro, et Dominico de Stephano. onz » 12 »
A Jacobo de Fazio super vinea in contrata dello Colle. . onz » 5 »

Inexigibilis

A Josepho Macaluso, et Vincentio S. Filippo . onz » 15 »
Ab haeredibus Mri Pascalis Vilardo super domo in strata, vulgo dicta *delli Cusintini* . . . . onz » 12 »
A D. Thoma de Martino pro D. Cosimo Santomauro super olivis in contrata Crucis *del Parrino* . . . . onz » » 15

Inexigibiles

A Simone lo Curcio . . . . onz » 1 10
Ab haeredibus Caesaris Fiore . . . . . onz 1 » »
Ab haeredibus Paulae Calotte. . . . . onz » 12 »

Inexigibiles

Ab haeredibus Stephani Incrapera . . . . onz » 12 »
Ab haeredibus Epiphanii Culotta . . . . onz » 6 »
A Josepho Cavallaro . . . . onz » 15 »
A Clerico Conjugato Antonino Marsiglia super olivis in contrata Sanctae Eliae . . . . onz » 6 »
A Dominico La Martina , et Johanna Currò super vinea in contrata *della Nuci* . . . . onz » 12 »
A Mro Nuntio Rossi super vinea in contrata *delli Serri* . onz » 15 »
Item spectat ad Ecclesiam S. Andreae gabella granorum duorum pro quolibet caseo, qui a mari extrahitur, quae est ingabellata Clerico Gaspari de Serio pro. . . . . onz 1 18 »
Item exigit Seminarium pro dicta Ecclesia quoddam emolumentum ex navibus, et cymbulis carbonum, quod modo reddit . . . . onz 6 » »

onz 31 7 5

Advertendum quod supradicti redditus S. Andreae sunt affecti obligatione Missarum.

Census Domus, et Apothecae propriae Seminarii

Domus in strata *della Grutta* locata Philippo Cassata pro .	on7	»	18	»
Matthaeus Fava solvit super domo in strata Curiae ratione census redimibilis	on7	3	18	17
Apotheca sub Seminario Mro Carmelo Rosso	on7	»	13	»
Alia apotheca contermioa locata Juliano de Amato . .	on7	»	13	»
Sacerdos D. Cosmas de Paula super domo contermina culinae Seminarii solvit	on7	»	10	
	on7	5	12	17

Beneficium S. Jacobi Apostoli, ejusque redditus

Ab haeredibus Andreae Marzullo super domo in strata S. Mariae Angelorum	on7	»	18	»
Ab haeredibus S. Marzullo super alia domo contermina casaleno Monasterii in eadem strata.	on7	»	18	»
A Johanne Antonio di Bianca super olivis in contrata *della Colura*	on7	»	11	»
Viridarium prope portam terrae hujus civitatis, ingabellatum Leonardo Virdichio pro	on7	4	6	»
	on7	5	23	»

Advertendum, quod sunt nonnulli Conventus per Dioecesim olim adnexi Seminario, et in currenti anno reintegrati, ignoratur quid verè eorum redditus important.

Cum itaque ad hujusmodi Seminarium perlustrandum Illmus et Rmus Dnus Visitator intenderet, visitavit fabricas omnes, redditus, officiales, regimen, disciplinam, methodumque studiorum, tum discussis relationibus praesentatis per Deputatos in officio Sanctae Regalis Visitationis, nonnulla censuit decernenda, prout sequitur.

Diguis cumulans laudibus Dnus Reg. Geulis Visitator eximium zelum Illmi, et Rmi Episcopi, ejusque animi magnitudinem, ac munificentiam in constructione praegrandis, et florentissimi Seminarii, summis sumptibus, et cura, atque nihil habens, quod sugeri melioris posset, sive quoad materiale, sive quoad formale successorum Episcoporum vigilantiam excitavit, ut opus tam insigne, ac maxime profectus, ac decoris Ecclesiae Cephaludensis diligenter manuteneant.

Ad haec decrevit, quod taxa Seminarii servatis servandis renovetur, atque ad aequam lancem super omnibus beneficiis, etiam Regalibus, reliquisque Ecclesiis, et piis operibus civitatis, et Dioecesis, quae ad haec tenentur, peragatur. Ita quidem ut habeatur cum primis ratio reddituum aliorum, et in subsidium tantum eadem fiat, et duret cessatura sive in parte, sive in totum proportionabiliter, cum ea amplius non fuerit necessaria.

Specialiter autem Dnus Visitator declaravit obnoxios ejusmodi taxae Capitulum, vel Clerum Cathedralis scilicet Dignitates, Canonicos, et Praebendatos ejusdem, oppositis per ipsos minimè obstantibus.

Porro decrevit, quod quae per Concilium Tridentinum circa Deputatos Seminarii fuerunt salubriter constituta, eadem adamusim perpetuo observentur.

DECRETA GENERALIA

PRO CONSERVATIONE BONORUM REGII JURIS PATRONATUS

Quod Episcopus, aliique qui Abbatias, Ecclesias, Monasteria, et Beneficia Ecclesiastica Regii Juris Patronatos possident, teneantur intra sex menses diplomata, instrumenta, et scripturas omnes ad bona, et jura eorumdem spectantia colligere in proprio archio, et custodes omnes publicorum tabulariorum Regni ab ipsis requisiti, notitiam infra dictum tempus eisdem communicare omnium monumentorum in propriis archiviis existentium, quae ad Ecclesias singulas pertinent, teneantur.

Quod omnes, ut supra, exactam mensuram, et plantas geometricas a peritis fieri curent; unam nempe feudorum, et bonorum a propriis ecclesiis antiquitus possessorum, et deperditorum; alteram vero eorum, quae modo possidentur cum suis finibus, et limitibus, quas quidem plantas in forma autentica in archivio servabunt; copiam vero in tabulam reduci faciant, in Palatio Episcopali publicè propensuram.

Si vero fines, et limites amoti, corruptique, aut alias deperditi inveniantur, renovari, instaurari, et reponi, additis Ecclesiae insignis, intra idem tempus omnino curabunt.

Quod praesertim servatis servandis remensurare iidem faciant terras, et fundos ab Ecclesiis suis concessas ad censum annuum, atque intra novam mensuram actus recognitorii sub censu proportionali a possessoribus renoventur sub poena amissionis fundi censiti, et devolutionis favore ecclesiarum. Quod vero de remensuratione sancitum est, ipsum quoad aquas, jura concessa per reestimationem adimpleatur.

Quod scripturis ut supra collectis, praehabitisque si oportuerit revelis ope edictorum, nec non remensuratis ut supra fundis etc. cum renovatione actorum recognitoriorum, fiat ab iisdem Praelatis, Abbatibus etc. infra aliud semestre rollus exactus a duobus Notariis subscribendus bonorum, et jurium quaque aetate, et saeculo ab Ecclesiis suis possessorum, et eorum, quae nunc ab iisdem possidentur, adnotatis in fine praetensionibus inde resultantibus, ac indicatis scripturis, quibus eaedem fulciuntur. Qui quidem rollus singulis in perpetuum vicenniis a data praesentis Visitationis praeviis iisdem diligentiis, edictis, remensuratione, novisque actis recognitoriis, debeat renovari.

Quod his omnibus adimpletis, statim teneantur iidem, qui supra sub poena sequestri reddituum in scutatis mille Regio Fisco applicandis, advocatum Fiscalem Regalis patrimonii certiorem reddere de implemento, ac praetensionibus omnibus inde resultantibus Ecclesiarum.

Praeterea quod omnes, ut supra, causas quascumque usurpationum, vel quomodocumque suis Regalibus Ecclesiis, aut necesserias, aut expedientes intentare non negligant; pendentes vero in quibuscumque Tribunalibus prosequi non cesseut, quin modis omnibus sollicitum iis finem imponi, omnino curent; si quid vero elapso a publicatione horum Decretorum Semestri exequutores Sanctae Regalis Visitationis compererint, segnius, vel negligenter ea in re actum, Sacram Regiam Majestatem faciant de ejusmodi negligentia certiorem.

Quod singulis tricenis curare teneantur, ut fines et limites feudorum, et bonorum per peritos recognoscantur, de qua recognitione eumdem Advocatum Fiscalem instruent, sicut de statu et redditibus dictorum bonorum, finium et limitum, ac de gestis pro vindicatione usurpatorum.

Si quando res postulaverit, ut bona et feuda Ecclesiarum Regalium locentur iis, qui contermina bona possident, non aliter contractus fieri possint, quam praevia per publicos peritos confinium recognitione, quae in eodem publico instrumento inserantur; et

si ad plures annos prorogari locationem contingerit, ejusdem semper recognitionis publicus actus prorogationem praecedat. Quicquid vero secus actum fuerit ipso jure sit nullum, et Notarii et partes poenam scutatorum mille Ærario Regio insuper luant.

Quod de expressis locationibus mandatum est idem, et de tacitis sancitur.

In emphyteusi quoque temporanea, et locatione ad longum tempus sub eisdem poenis nullitatis. et pecuniariis. In contractibus vero jamdiu inchoatis sub poena pecuniaria praedicta idem omnino servetur.

Quod non fiant venditiones, permutationes, locationes ad longum tempus, contractus emphyteutici, aliaeve concessiones, et alienationes bonorum Ecclesiasticorum Regii Patronatus, aut transactiones quaecumque super earumdem rebus, redditibus, juribus etc. vel subjugationes ullae, aut hypothecae, et pignora super iisdem, nisi praevio Apostolico, et Regio Assensu effective impetrato, et servatis solemnitatibus servari solitis in alienationibus bonorum fiscalium; nec ullatenus contractus ejusmodi celebrentur cum clausula, salvo assensu impetrando, si secus actum fuerit, gesta omnia vitio nullitatis subjacebunt, et trasgressores, et Notarii ultra poenas contra alienantes bona Ecclesiastica, et Fiscalia mulctam scutatorum mille subient Regio Ærario irremisibiliter applicandam.

Ne vero necessarii temporis cursus paulo pro more diuturnior ad obtinendum per solitum organum assensum contractuum celebrationum cum Ecclesiarum damno dilatet, dignabitur Excellmus Dnus Prorex pro sua erga Ecclesias ipsas, et Regium Patronatum zelo Consultori, aut alteri forensibus negotiis non multum implicito expeditionem horum assensuum committere.

Quod Praelatorum, sive Abbatuum nemo caedere faciat sylvas, et arbores Ecclesiae, nec quidem sub praetextu meliorandi fundum, illumque reducendi in agrum frumentarium, in vineam etc. nisi impetratis prius assensibus, ut supra, quo casu pretium lignorum caesorum peritis cum assistentia Regii Secreti liquidandum, convertatur in emptionem stabilium favore ejusdem Ecclesiae; modo sylvae non sint caeduae, quorum scilicet ligna certa annorum periodo caedi consueta inter fructus soleant computari, quo casu Praelato, sive Abbati caedant juxta modum tamen a jure praefinitum

Quod bona Ecclesiarum Regii Patronatus ultra triennium, nec tacitè reconduci, nec expressè eidem personae locari possint absque Edictis, et caeteris solemnitatibus servari solitis pro bonis Fiscalibus, aliter vero facta reconductio, vel locatio nullius sit roboris, et momenti, et contrafacientes poenam eamdem statim incurrant

Ad haec curabunt omnes. qui supra sub poena contra alienantes bona Ecclesiastica, et Regalia, ut contractus omnes venditionum, permutationum, transactionum, emphyteutis locationum supra triennium, subjugationum, hypothecarum, pignorum, et quarumcumque alienationum, qui super bonis redditibus, juribus, et praeeminentiis Ecclesiarum Regalium reperiuntur hactenus fortè initi absque assensu Apostolico, et Regio intra sex menses aut iis impetratis sanentur, si evidenter utiles fuerint, aut si inutiles, et possessores censum augere renuerint, fundi censuales ab Ecclesiis vindicentur.

Quod fundi casalenorum, qui ad Ecclesias Regii Patronatus pertinent, non possint a quopiam alienari et concedi, nisi praevio assensu Apostolico, et Regio sub eisdem poenis.

Quod nemo bona et res Regii Juris Patronatus in emphyteusim perpetuam dare cuiquam possit; conjunctis vero, nec in emphyteusim temporaneam, locationemve ad longum tempus sub poena nullitatis.

Ad eliminandos vero ea in re abusus, et praesertim Procuratorum generalium, qui nomine Praelatorum, et Abbatuum principalium, quandoque suis conjunctis, vel etiam sibi per intermediam personam bona Ecclesiarum sub parvo canone concedunt, Dnus Visitator districte prohibuit, et respective ex nunc in perpetuum annullavit, et cassavit contractus omnes Ecclesiasticos, concessiones, alienationes, transactiones etc. quae directe,

vel indirecte, et sive mediate, sive immediate, etiam praeviis solemnitatibus a Praelatis, et Abbatibus, sive ab eorum Procuratoribus contingerit in posterum fieri favore conjunctorum, vel ipsorum Praelatorum familiarium, Abbatum etc. vel favore Conjunctorum Generalium Agentium, et Administratorum: quo vero ad contractus hactenus initos, Dnus Visitator, decrevit. quod etiam omnibus solemnitatibus Juris fuerint vallati, tamen Praelato, et Abbate, qui concessit, vita functo, aut Officio, et Procuratore expleto, possint, et debeant per successores iterum examinari, et si qua evidenter utiles Ecclesiae compererint, novo instrumento ratificent. Si vero inutiles, AdvocatoFiscali Regalis Patrimonii, reliquisque Sanctae Regalis Visitationis Exequutoribus denuncient, ut auctoritate ejusdem Visitationis, possessores sub poena revendicationis compellant ad revocationem contractus sub eo auctiori canone, qui evidenter utilem deinceps concessionem reddat.

Ad ea quoque evitanda Ecclesiarum Regalium damna a bonorum Regii Patronatus concessionibus profluentia, quas concedentes accepta clanculum pecunia, minore canone quandoque peragunt, Dnus Visitator ejusmodi fraudolentes, et dolosas concessiones, sive attentatas, sive in futurum attentandas, etiam sub quibusvis solemnitatibus ex nunc annullans, cassans, et irritans, bona concessa Ecclesiae reintegrari mandat; auctores vero pro modo culpae omnino puniri.

Ad haec distinctissimè etiam Dnus Visitator prohibet sub poenis nullitatis et unciarum mille, ne praetextu cujusvis consuetudinis etc. de caetero concessiones emphyteuticae ejusmodi peragantur ad caput salvum sive cum solutione certae summae pro una vice sub nomine, vulgo *Capi soldi*, praeter annuum perpetuum canonem, mandans quod contractus omnes hactenus, praevia ejusmodi solutione, peracti, revideantur ex integro, quoad utilitatem, et si qua inutiles reperti fuerint, adaucto canone utiliores reddantur, praevioque assensu Regio renoventur, sin minus fundi vindicentur, ne vero ea in re quid negligentius agatur, Dnus Visitator mandavit, quod praemoneantur per Edictum omnes, qui capisoldum ejusmodi solverint, aut perceperint, qnus intra mensem illud revelare, et respective depositare favore Ecclesiarum teneantur, sub poena dupli dictis Ecclesiis, et Fisco aequis partibus adplicandam.

Caeterum Dnus Visitator decernit, et mandat, quod tempore Sedis vacantis omnes, et singuli contractus locationum, et ingabellationum etiam annalium, aliaeque cujusvis generis conventiones super bonis Ecclesiarum Regalium, non fiant, nisi cum solemnitatibus in bonis fiscalibus servari solitis, nullatenus vero praedia Ecclesiarum minoribus solito pensionibus locentur, vel de exortis limitum controversiis concordiae inhaeantur, aut causae agantur, nisi consulto prius Advocato Fiscali Regalis Patrimonii.

Quoniam plerumque accidit, quod mortuo Praelato, Archivia Episcopalia expilentur, et repertae in ejusdem aula sive Secretria, diplomata, scripturae, epistolae, aliaeque ad Ecclesiam Mensamque pertinentia, facilè deperdantur, spectantia vero ad Episcopalem curam publicentur, curae erit Tribunalis Regalis Patrimonii, statim ac Praelati obitus acciderit, archivia, et armaria omnia claudi, et obsignari; scripturas vero, et epistolas in arca reponi, et obsignari facere, atque ita novo Praelato tradi.

Porrò inter causas ingentium damnorum, quibus Regales Ecclesiae reperiuntur affectae, eam non ultimam Dnus Visitator agnovit, quod trasportatis post Praelati obitum libris rationum Mensae aliisque similibus in Tribunali Regalis Patrimonii pro norma spoliorum, et Administrationis, sedevacante, iidem libri Praelato successori minimè restituantur, qui propterea per solas literas Tribunalis praedicti accepta simplici bonorum, et redditnum Ecclesiae notula, naturam, et originem dictorum redditnum, formam, et condictiones veterum contractuum, confinia, et extensiones bonorum, praeeminentias, et jura sua compellitur ignorare, et in summa rerum obscuritate, siquae praejudicia fuerint illata, nec quidem advertere, plerumque valet.

Ut itaque iis occurratur incommodis, quae in Ecclesiarum Regalis Patronatus perniciem influere, quam maximè possunt, curae, et diligentiae erit Advocati Fiscalis Regalis Patrimonii pro tempore ut vel libri omnes e domo Praelatorum defunctorum abstracti Episcopali Camerae Computorum, sive Archivio Ecclesiarum reddantur, vel rem ita saltem disponat, ut novus Praelatus, ac Regalis Ecclesia, ob defectum librorum de bonis, juribus, et redditibus suis de caetero non laborent.

Cum experimento compertum sit, decimas a Conte Rogerio indistinctè concessas Ecclesiis, hominum fraudibus alicubi esse imminutas contendentium; aut non de omnibus fructibus debitas, aut non super omnibus terris, praesertim septis, quas vulgo nuncupant *Chiusae*, aut non ab omnibus possessoribus earum, praesertim exemptis, et immunibus, vel denique non ad exactam rationem decimae partis, sed ad certam, et consuetam, Illmus, et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator post expensam naturam, et qualitatem Decimarum ejusmodi, ac discussa concessionum diplomata veterum Principum, nec non acta praeteritarum Visitationum, et decreta ac sententias, ea in re editas, idemnitati Ecclesiarum Regalium consulturus, decrevit, quod habentes jura decimarum, ut supra, eas indistinctè super omnibus terris, omnibusque fructibus, et ab omnibus personis ad veram rationem Decimae partis exigere, cessante Regali exemptionis Privilegio valeant, dimensis insuper ad occurrendum fraudibus, agris, recognitisque in singulos annos per duos publicos extimatores fructibus, quorum unum Praelatus, sive Abbas etiam exterum eligat, alterum loci Magistratus, qui in casu discordiae accedat alter, utrique non suspectus ab iisdem eligendus, qui controversias statim dirimat.

Quod vero de decimis hactenus est decretum, proportionaliter quoque pro quintis, et vigesimis, ubi verè debitae sint intelligatur atque servetur.

DECRETUM GENERALE

DE METHODO SUPPUTANDI VALOREM EPISCOPATUUM, ABBATIARUM etc. AC RATIZZANDARUM PORTIONUM CANONICARUM ATQUE DE SPOLIO, ET REGIA REDDITUUM PERCEPTIONE, NONNULLISQUE ALIIS SEDEVACANTE

Decernit etiam Dnus Visitator, quod cum supputandus est valor Ecclesiarum Regalium, sive super earum redditibus sunt ratizandae portiones canonicae etc. et subsidia Regiarum taudarum, et donativorum computentur more Romanae Curiae omnes, et singuli legitimi redditus, et proventus qualitercumque percipi consueti, sive scilicet provenientes ex bonis, et juribus a Regibus concessis, sive ex fidelium donationibus, et oblationibus, quae subinde iisdem Regalibus Ecclesiis accesserunt. Praesertim verò computentur proventus Cancellariae, et Curiae etc. Item Cathedratici, Tribunatus, Quartarum, Decimarum, et omnium quorumcumque redditunm, et obventium spiritualium, sive mistorum, nec non subsidia, victualia, et comestibilia, cerae, et aliae quaecumque legitimae praetensiones a subditis fieri consuetae, reliquique fructus, et gagia Jurisdictionis, et curae, quae juxta loquendi formulam Canonistarum inter incerta, certa numerari possunt, et ex quibus Praelati substentationis suae partem accipiunt, prout Romana Curia satis rationabiliter in valorem Ecclesiarum assolet computare. Nam cum ejusmodi supputationes redditum Ecclesiasticorum fiant, ut pro rata consultum remaneant substentationi Praelati, et Ministrorum, reparatione fabricarum, alimoniae pauperum, inter quos sunt pensionarii, atque indigentiis demum Patronii, et Reipublicae. Contra vero redditus quoque spirituales, et mixti, aliique supra recensiti non possint, quam in aliquem ex his usibus juxta Canones converti rationabile prorsus est, ut et ipsi in enunciatis supputationibus includantur.

Decedentibus porro Praelatis, Abbatibus etc. quicquid ab ipsis reperietur quaesitum ex supradictis redditibus, proventibus, oblationibus, contributionibus etc. etiam a Regia Munificentia non provenientibus, atque tam temporalibus, cum spiritualibus totum cadat sub spolio, atque simul omnes redditus, proventus, decimae, oblationes, et contributiones ejusmodi cadant sub Regio perceptionis jure, tempore sedis vacantis, modo, et forma, ut Romana Curia in suis Ecclesiis extra Siciliam percipere eadem solet.

Quia vero Dnus Visitator experientia novit, quod nonnulli Regalium Ecclesiarum possessores ad occultandum verum valorem earumdem, aut detrahendum canonicis portionibus, sive tandis, et spolio, bona sua conjunctis sub apparenti parva pensione elocant, vel etiam in publicis instrumentis parvam pensionem sibi sponderi faciunt, reliquum vero per occultas syngraphas, et alberana, vel denique apparentia pacta nonnulla anticipatarum solutionum apponi in instrumentis curant, et vacante sede nihil inexactum Fiscus inveniat. Idem Dnus Visitator ejusmodi fraudes districtè prohibuit sub poena unciarum tercentum a quibuscumque, qui eas commiserint incurrenda, reservans Suae Regiae Majestati media opportuna ad eas in posterum pervertendas, vel etiam occludendum iis locum, aut per certam et inviolabilem taxactionem valoris ecclesiarum singulis vicendiis faciendam, ad cujus rationem interim certo, et invariabiliter tannae, et portiones canonicae valeant perfiniri, aut alio quovis meliori modo.

Quo vero ad anticipatarum solutionum pacta eadem nullatenus a Fisco attendatur, sequuto Praelati obitu, sed ab Arrendatariis, et Conductoribus solitis solutionum temporibus, ratas debitas exigant. Si autem post obitum apparerent venditiones insolutum, hypothecae, et obligationes reddituum ad plures annos pro summa ipsius possessoribus Ecclesiarum dum viverent persoluta, nullatenus etiam ejusmodi pactiones, contractus, et instrumenta a Fisco attendantur.

Denique quoniam non raro accidisse compertum est, quod ignorato Abbatum et Beneficiorum absentium obitu, Regales Ecclesiae diu sine Rectore persistunt, atque inter ea illorum haeredes, vel Procuratores redditus eorumdem deglutiunt, Dnus Visitator decrevit, atque mandavit, quod de caetero iidem Abbates et Beneficiarii absentes, modo Cardinales non sint, aut clari nominis Praelati, de quorum scilicet obitu notitia facilè volat, non possint suarum Ecclesiarum percipere redditus, nisi ad instar pensionariorum singulis semestribus, legalem de eorum vita fidem coram Advocato Fiscali Regalis Patrimonii produxerit, cujus erit ea in re diligenter invigilare, atque ejusmodi praejudiciis Regii Juris Patronatus, his, aliisque mediis occurrere.

Caeterum cum Regius Visitator Jordius duriorem Regiorum Secretorum modum in Praelatos agentes animam, eum pro assicuratione spolii necessaria quoque supellectilia illis subtrahunt merito improbaverit, et nihilominus varii ea in re excessus undique mox audiantur reirruisse, Dnus Visitator innovans Decreta per Praedecessorem ea in re edita in Syracusana, et Catanensi Visitatione, Regios Secretos omnes districtè monet, ut zelum suum humanitatis officiis accomodantes, ita id tunc exerceant, ut morientes Praelatos, nec in minimo contristent; qua in re idem Visitator a Clementia Regis opportunas instructiones, et mandata dari oportere censet. Post obitum vero Praelati, si qua Regius Secretus pecunias exequiis necessarias promptè ministrare è spolio non valeat, tunc Maragnerii è pecuneis suae Massae justa funebria pro dignitate iis peragant, quae tum ex spolio sibi reintegrari curent.

Caveatur etiam attentè, ne sacra Praelati supellectilia, et reliquiarum ostensoria, et thecae etiam argentea, sive alias pretiose, venum exponantur; sed eaedem Ecclesiis suis tradantur, quemadmodum idem Jordius satis laudabiliter decrevit; sequestro denique non supponantur pecuniae pro fabricis, et jocalibus, aut pro Ministris Ecclesiae, et expensis Divini Cultus, prout per Proregem Columnam fuit alias salubriter ordinatum.

DECRETUM GENERALE QUOAD REVELA

Quoniam publicatis in Dioecesi Pactensi, Messanensi, Catenensi, Syracusana, Cephaludensi, et S. Luciae edictis pro revelis bonorum, rerum et jurium ab Ecclesiis Regalibus ibi existentibus profectorum sub poena praesertim devolutionis, et incorporationis eorumdem, multi iis contumaciter parere neglexerunt, nonnullos vero citra veritatem forsitan revelasse praetendatur praejudicium earumdem Ecclesiarum, Dnus Visitator bona omnia ab Ecclesiis Regalibus profecta, et non revelata incorporavit, et reintegravit eisdem Ecclesiis, mandans quod Praelati, Abbates etc. ea studeant vindicare brachio Exequutorum Sanctae Regalis Visitationis, nisi possessores de praesenti decreto per edictum ab iisdem exequutoribus moniti, ea intra mensem neglexerint revelare.

Quo vero ad revelata Dnus Visitator acceptans revela, et confessionem revelationum in parte, et partibus Fisco favorabilibus tantum in caeteris vero praejudicialibus respuens, decernit, ac mandat, quod possessores Regalium Ecclesiarum iisdem revelis, quoad partem favorabilem solum utentes, in reliquis per mensuram fundorum, et in iis suis casibus per extimationem rerum alienatarum, aut concessarum, uberiora Ecclesiarum jura omnia, et actiones retineant, servent, atque promoveant.

DECRETUM GENERALE

PRO OBSERVANTIA, ET EXEQUUTIONE SANCTAE REGALIS VISITATIONIS

Quae quidem omnia his ordinationibus perpetuò valituris, Illmus et Rmus Dnus Reg. Visitator Genlis sancit atque decernit, salvo tamen jure addendi, vel mutandi ea, quae inviolabiliter observari mandat sub poena Regiae indignationis, et sequestri reddituum in summa scutatorum mille Regio Ærario irremisibiliter applicanda pro reintegratione expensarum Sanctae Regalis Visitationis.

Jam vero cum frustra edantur Decreta, si editorum exequutio, et observantia negligatur, Illmus et Rmus Dnus Regius Visitator Genlis attendens ad laudabilem praestantiorum Visitatorum morem eligendi vigore Regalium facultatum suarum, Regium Consiliarum, et unum, vel plures Ecclesiasticos digniores, in Commissarios exequutionis Decretorum Sanctae Regalis Visitationis, ut quae Visitator vice Sacra Principis Patroni, et Legati nati in Ecclesiis Regni Siciliae sanxit, ipsi exequutioni facerent demandari, deputavit, eligitque Apostolica et Regia auctoritate respectivè, qua fungitur in Commissarios exequutionis Decretorum totius Sanctae Regalis Visitationis, sibi demandatae, Inquisitorem D. Angelum Serio, Inquisitorem D. Antoninum Franchina, sive quos in eorum defectum, tum Excellentissimus Prorex subrogaverit, et Advocatum Fiscalem Regalis Patrimonii pro tempore, ut scilicet usque ad Sanctam Regalem Visitationem alteram, dicti duo Commissarii Ecclesiastici, sive alter eorum et cum ipsis, vel ipso semper Advocatus Fiscalis Regalis Patrimonii per personas a gravitate laudabiles, sibi melius visas, observantiae Decretorum in Ecclesiis visitatis invigilent, et exactione poenarum Regio Ærario ut supra applicandarum, aliisque remediis opportunis pro more Visitatorum ad implementum ordinationum compellant. Contravenientes appellatione remota coerceant, et in finem anni, ac quoties opus fuerit ad Sacram Regiam Majestatem de omnibus referant.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ABBATIAE S. CRUCIS IN AGRO CIVITATIS POLITII, CUJUS ABBAS IN PRAESENTIARUM EST D. FRANCISCUS PAGANO, HABITA PER ILLMUM EL RMUM DNUM D. JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS REGIUM GENERALEM VISITATOREM DIE 9 MAII 1743.

Coenobium Sanctae Crucis de Politio m. p. ab urbe extructum, ac dotatum per Reginam Blancam anno circiter 1412, olim Monachi Ordiuis Sancti Benedicti inhabitarunt; recedentibus subinde Monachis ob infestum aerem, Abbas Commendatarius datus fuit ex Regia praesentatione. Is Regni comitiis non intervenit, nec ob reddituum tenuitatem spolio, et tandis Regiis subest. Regio tamen Patronatui, et Regiae Visitationi haec Abbatia obnoxia est

Huic Coenobio Monasterium Monialium etiam Ordinis Sancti Benedicti sub titulo Sanctae Margaritae, ab eadem Regina extructum, fuit unitum.

Templum autem hujus Abbatiae vetustate confectum penè derelictum est; non habet campanam, non extat lapis sacratus in altari, non habet jocalia et supellectilia, nec est, qui ejus servitio fuisset adscriptus; in eo tamen decem tantum Missas per annum Commendatarius celebrare facit.

Bona ejusdem Abbatiae cousistunt in petio terrarum uuius ferè salmae circa ipsam Abbatiam, quod tempore Visitatoris Putei ingabellari solebat pro unciis quatuor.	on7	4	»	»
Nec non sub eodem Visitatore exigebat ex censibus, qui solvebantur super domo Cosmi Erranti	on7	»	14	»
Et ab haeredibus quondam Gandolfi de Blasio.	on7	»	3	»
Quae in unum conficiunt summam	on7	4	17	»
Modo idem petium terrarum, iidemque duo census eosdem redditus producunt, salvo tamen meliori examine	on7	4	17	»
Onera autem, et gravitiae, ad quae tenetur Commendatarius, sunt pro fabricis, et jocalibus.	on7	»	24	»
Unde remanent pro Commendatario.	on7	3	23	»

Visitatis itaque Ecclesia, ejusque Divini coltus servitio, oneribusque Missarum, nec uon redditibus, et gravitiis.

Illmus et Rmus Duus Regius Generalis Visitator decrevit, atque mandavit, quod tota Ecclesia reparetur, opere plastico ad decentiorem formam reducatur, atque in ea ponatur campana.

Item quod altare instruatur icone in tela, nec non lapide consecrato, et omnibus supellectilibus; et ad effectum ejusmodi, quod remaneant sequestrati omnes redditus Abbatiae, qui per Exequutores Sanctae Regalis Visitationis implicentur ad praedicta.

Insuper quod Abbas post reparatam, instructamque Ecclesiam, ut supra, teneatur singulis annis pro fabricis et jocalibus depositare in Regia Secretia saltem summam tarenorum siculorum vigiuti quatuor, juxta taxam Regii Visitatoris de Puteo, quae quidem summa adminestretur per Regium Secretum Politii, tamquam Deputatum cum facultate illam capiendi ex redditibus Abbatiae propria auctoritate, si eam Abbas non depositaverit.

Praeterea quod singulis Dominicis cujusque mensis celebrare faciat in dicta Ecclesia Sacrum, quod applicetur pro anima Fundatoris, et Regum Siciliae.

Denique quod Abbas observet Decreta Generalia pro conservatione bonorum Regii Juris Patronatus, de quibus in calce Visitationis Cephaludensis.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ECCLESIAE SSMAE TRINITATIS SUFFRAGANEAE MANSIONIS THEUTONICORUM EXTRA MAENIA CIVITATIS POLITII, HABITA PER ILLMUM ET RMUM DNUM D. JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS REGIUM GENERALEM VISITATOREM DIE 10 MAI 1743.

Ecclesia SSmae Trinitatis civitatis Politii, quam olim Matricem ejusdem civitatis fuisse traditur, ex suffraganeis Sacrae Mansionis semper fuit, atque modo est, adeoque eam vetustate fere confectam Jannettinus Doria Cardinalis Sacrae Mansionis Commendatarius instauravit.

Ecclesia ergo praedicta modo constat tribus altaribus; habet Sacristiam paucis tamen supellectilibus instructam, et turrim campanariam cum tribus campanis; ejus autem fabricae reparatione indigent.

Ex Regiis Visitationibus redditus ad unc. 15 ascendebant, ex quibus pro festo unc. 2, et pro Capellano unc. 8 Commendatarius solvebat.

Itaque Illmus et Rmus Dnus Regius Generalis Visitator ad praedictam Ecclesiam accessit, perlustravitque altaria omnia, Sacristiam, ejusque supellectilia, turrim campanariam, omnesque fabricas, ac servitium Divini Cultus, redditus, atque onera, tum praecepit, et mandavit.

Quod renovetur pictura, qua ornatur Ecclesia, atque statuatur imago SSmae Trinitatis titularis supra altare majus; ita quod ipsum altare majus instruatur cerata, pallio, stragula, atque strato, parvum vero tabernaculum, et gradus supra mensam positi, ornamentis sub auro decentiores reddantur.

Quod calix inauretur, fiatque nova casula nigri coloris.

Quod altaria lateralia, aut demoliantur, aut omnibus necessariis ad decentiam exornentur.

Quod fenestrae Sacristiae ampliores reddantur, atque prospectus exterior Ecclesiae opere plastico perficiatur.

Quod Abbas Domus Mansionis singulis Dominicis. et festis celebrare in dicta Ecclesia faciat Missam applicandam pro Regibus, atque festum SSmae Trinitatis titularis solemniter peragi.

SANCTA REGALIS VISITATIO

ABBATIAE, SEU PRIORATUS S. ANASTASIAE CASTELLIBONI, CUJUS ABBAS COMMENDATARIUS EST D. ANTONIUS INIQUEZ DE ABARCA, HABITA PER ILLMUM, ET RMUM DNUM D. JOANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS REGIUM GENERALEM VISITATOREM.

Abbatia S. Anastasiae a Castellobono per quatuor milliaria distans a primaeva institutione Ordinis S. Benedicti fuit, cui suffragantur infrascriptae Grangiae juxta Visitationem Putei

Ecclesia S. Vincentii in civitate Mistrectae.

Ecclesia S. Stephani in casali S. Stephani eiusdem Civitatis.

Ecclesia S. Johannis Caltanixettae.

Ecclesia S. Barbarae Caltavulturii.

Ecclesia S. Basilii in terra Nasi.

Adducuntur a Pirro lib. III. Not. 5.

Ecclesia S. Georgii de Thusa.

Ecclesia SS. Cosmae, et Damiani de Cephaludio.

Praedicta Abbatia de Regio Patronatu est, cujus Abbas ad Regiam praesentationem spectat, in Regni Comitiis 62 tenet locum, Regiis tandis, spolio, et Regiae Visitationi subest.

Olim Ecclesiae hujus Abbatiae inserviebant, ut prodiit Visitator Puteus ex antiquis Visitationibus, tres vel quatuor Monachi Ordinis Sancti Benedicti; cumque tempore ejus Visitationis Sacerdos unus Saecularis, unusque Clericus ejus servitio essent adscripti, ordinavit, quod restituerentur in ea Monachi Benedectini, Sacerdotes scilicet duo, unus Clericus sive Diaconus, quibus adsignavit super redditibus Abbatiae annuas uncias 51 pro eorum victu et vestitu.

Nunc vero Ecclesia praedicta cum Monasterio penè collapsa est, adeout Sacrum in ea non peragitur. Visitator tamen Puteus pro fabricis Ecclesiae, et Monasterii adsignavit annuas uncias tres, et pro Ecclesiae jocalibus uncias duas.

Bona autem hujus Abbatiae, sunt quae sequuntur.

Bona, et Redditus

Feudum S. Anastasiae in territorio Castelliboni, quod ingabellari solet pro	007	70	»	»	
Item Prioratus S. Vincentii Mistrectae, cujus bona ingabellari solent pro.	007	16	»	»	
Item Prioratus S. Stephani ingabellatus Bui Dalmau, ut ex actis Mri Notarii Fazio.	007	24	»	»	
Item Prioratus S. Barbarae Politii, cujus burgensatica ingabellari solent pro salm. 11 frumenti, quae modo reddunt circiter	007	16	10	»	
Item alia bona, census etc. quae salvo meliori examine, in unum faciunt summam.	007	142	28	9	3

Onera et Gravitiae

Pro cera, et oleo pro servitio Ecclesiae S. Anastasiae	007	1	15	»
Pro fabricis et jocalibus.	007	5	»	»
Duobus Capellanis Ecclesiae S. Anastasiae.	007	24	»	»
Pro tandis et Donativis Regiis	007	19	22	14
Deputationi Regni.	007	2	11	7
Capellano Prioratus S. Vincentii.	007	3	»	»
Capellano Priori S. Stephani.	007	6	»	»
Summa	007	61	19	1

Tenetur etiam ad taxam pro Seminario Episcopali Cephaludensi.

Restrictus

Introitus importat.	on7	142	28	9	3
Exitus	on7	61	19	1	
Remanent pro Commendatario	on7	81	9	8	3

Cumque Illmus et Rmus Dnus Regius Visitator Generalis perlustrasset praedictam Abbatiam, ejusmodi statum materialem, formalem et realem, praecepit atque mandavit.

Quod Ecclesia penè labescens, atque deformis ex integro reficiatur, atque exornetur, reparatis tecto, parietibus, pavimento, et porta.

Quod altare jam opere plastico decentius reddatur, atque instruatur cerata, stragula, tabellis, novisque floribus, et candelabris.

Quod fiant quatuor novae casulae variorum colorum, cum duabus albis.

Quod loco duorum Monachorum Sacerdotum alias a Regio Visitatore de Puteo inibi constitutorum, deserviant eidem quotidie duo Capellani Saeculares, qui Sacrum inibi celebrent, alterum scilicet applicandum pro fundatore, et defunctis Regibus, alterum vero pro Regnantibus Siciliae Monarchis.

Quod Abbas, postquam fuerit Ecclesia, ut supra reparata et instructa, teneatur quotannis anticipatè depositare uncias quinque pro fabricis et jocalibus, juxta taxam Regii Visitatoris de Puteo, administrandas per Parochum et Juratum Castelliboni, quos praesens Illmus Dnus Visitator Genlis deputavit in perpetuos administratores dictae summae cum facultatibus capiendi eam propria auctoritate ex fructibus Abbatia, quatenus ab Abbate non fuerint, ut supra, depositatae.

SANCTA REGALIS VISITATIO

PRIORATUS S. MARIAE DE ASSUMPTIONE NUNCUPATI DE BURGITABUS, PROPE COLLESANUM, CUJUS IN PRAESENTIARUM PRIOR EST D. IGNATIUS CASSATA; HABITA PER ILLMUM, ET RMUM DNUM D. JOHANNEM ANGELUM DE CIOCCHIS REGIUM GENERALEM VISITATOREM.

Prioratum S. Mariae de Burgitabus per Comitissam Adelasiam Rogerii ex Emma filia neptem fuisse fundatum a nonnullis creditur. Certum tamen est de Regio esse Patronatu, ac omnibus Regii Patronatus juribus, et Regiae Visitationi obnoxium.

Olim praedictum Prioratum Monachi Ordinis Sancti Benedicti incolebant, qui et Ecclesiae inserviebant. Tempore vero Visitatoris Putei, loco Monachorum erant duo Sacerdotes Saeculares, qui in eo degebant, qua de re mandavit Visitator, ut denuo Monachi ejusdem Ordinis S. Benedicti introducerentur; verum adhuc tempore Visitatoris Jordii, et postea Sacerdotes Saeculares Ecclesiae inserviebant, quorum unicuique adsignatae fuerunt annuae unciae 17 super Prioratus redditibus ab ipso Visitatore.

Modo vero fabricae Monasterii, et Ecclesiae penè collapsae sunt, indigetque Ecclesia omnibus novis supellectilibus. Quandoquidem laudatus Visitator Jordius adsignavit annuas uncias decem pro fabricis et jocalibus, et alias uncias quatuor pro cera, et oleo pro Ecclesiae servitio.

Bona et redditus, quos possidet Prioratus, sunt, ut sequuntur.

Bona, et Redditus

Bona, et redditus hujus Prioratus consistunt in feudo nuncupato de *Burgitabus*, et diversis censibus minutis.

Magna vero differentia reperitur inter redditus tempore Visitatoris Jordii, et qui modo exiguntur.

Feudum de Burgitabus, ut legitur in Visitatione Jordii, ingabellabatur pro.	onz	200	»	»
Census miniti reddebant	onz	12	1	5
Modo vero census minuti ferè corrispondent summae Visitatoris Jordii, iique modo reddunt	onz	12	»	»
At feudum modo ingabellatur circa	onz	180	»	»
Redditus ergo hujus Prioratus ascendunt, salvo tamen meliori examine, ad	onz	192	»	»

Onera, et Gravitiae

Duobus Capellanis Ecclesiae Prioratus juxta adsignationem factam per Visitatorem Jordium.	onz	34	»	»
Pro cera, et oleo pro servitio dictae Ecclesiae juxta ejusdem Visitationem	onz	4	»	»
Pro fabricis et jocalibus juxta adsignationem ejusdem Visitatoris.	onz	10	»	»
Pro Seminario Episcopatus Cephaludensis	onz	5	6	»
Summa onerum . .	onz	53	6	»

Restrictus

Introitus	onz	192	»	»
Exitus	onz	53	6	»
Remanent pro Commendatario . .	onz	138	24	»

Advertendum, quod hic Prioratus olim subjacebat Regiis tandis, nunc vero reperitur exemptus, nec Prior Commendatarius aliquem occupat locum in Regni Comitiis.

Itaque postquam Illmus et Rmus Dous Regius Genlis Visitator perlustravit statum materialem, formalem, et realem, ac proinde redditus et onera Prioratus, nonnulla censuit decernenda, prout sequuntur.

Pessimum statum Ecclesiae, et fabricarum Prioratus deplorans Illmus et Rmus Dnus Genlis Visitator, decrevit, quod eadem undique reparetur, atque Ecclesia opere plastico decentior reddatur, renovato tecto, ac pavimento, nec non apposita nova, ac firmiori porta, ne hyberno tempore in stabulum bestiarum convertatur, ut aliquando factum Dnus Visitator rescivit.

Quod altaria omnibus necessariis ex integro instruantur, simulque comparentur nova supellectilia omnia Sacristiae.

Quod loco Monachorum praesciptorum a Regio Visitatore de Puteo, Abbas constituat in dicta Ecclesia duos Capellanos saeculares, qui quotidie in ea duas Missas celebrent applicandas pro Regibus defunctis, et Regnantibus.

Ad haec quod restaurentur cellae, dormitorium, et claustrum Prioratus, ut possit commodè abitari a praedictis Capellanis.

Item quod Prior quotannis solvat pro fabricis et jocalibus Ecclesiae summam a Regio Visitatore Jordio taxatam unciarum decem, quae administrentur per Archipresbyterum, et Capitaneum Collesani, quos Dnus Regius Visitator in perpetuos Deputatos fabricarum eligit cum facultatibus, opportunis servata forma Decretorum in Visitatione Cathedralis Cephaludensis Tit. de Fabricis.

Praeterea, quod idem Prior non parcat sumptibus pro Cultu Divino. sive cera, et oleo, et festis B. M. V., sed eroget necessaria omnia, prout decet, et solebat tempore praeteritarum Visitationum Regiarum, super quo invigilent attentè ipsi Deputati fabricarum, et a Dominis Exequutoribus Sanctae Regalis Visitationis remedia postulent opportuna.

Denique Dnus Visitator decrevit, quod in his, quae pertinent ad temporalia seu bona et jura ipsius Prioratus, teneatur Prior observare Decreta generalia pro conservatione rerum. et bonorum Regii Juris Patronatus, quae in calce Visitationis Episcopatus Cephaludensis existunt.

DE ABBATIA S. MARIAE DE PEDALA

Abbatia S. Mariae de Pedala, ad m. p. a Collisano distans, a primaeva ejus fundatione Ordinis S. Benedicti fuit; cum eadem in Commendam redacta fuisset, ac a Monachis derelicta, ejus Monasterium vetustate confectum in ruinam abiit, unde nunc solum extat templum. Eam a Comitissa Adelasia Regis Rogerii nepte anno 1130 circiter fuisse fundatam creditur, certumque est a Rege Friderico III obtinuisse *quasdam butticellas tymuinae* singulis annis ex diplomate dat. Cephalud. 2 Febr. 4 Ind. 1347, ut in libris Regiae Cancelleriae. Ejus Abbas Commendatarius intervenit Regni Comitiis, locumque 58 occupat. Dandisque Regiis subest. Hinc inter Regii Patronatus Abbatias haec Abbatia de Pedali connumeratur, ut in libris officii Sp. Conservatoris Regalis Patrimonii, et in relatione authentica ejusdem Conservatoris. At quoniam praetenditur esse eamdem Abbatiam de Jure Patronatus Comitis Collisani, a quo et praesentatio, seu nominatio Abbatis sibi adscribitur, Illmus, et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator Regis Juribus consulturus edidit Decretum, quod sequitur.

Decretum de Abbatia S. Mariae de Pedala

Ne jura Regis detrimentum aliquod patiantur in provisionibus dictae Abbatiae, Illmus et Rmus Dnus Regius Genlis Visitator decrevit, quod de ipsius origine, et statu ad Sacram Regiam Majestatem referatur, ejusque per Fiscum attendatur, ac servetur oraculum.

FINIS

INDEX

A

B

C

D

E

L

M

O

P

S

